

Kiemenbogen g. (-s,-/bögen) : [embriologiezh] gwareg vrenkel b.

Kiemendeckel g. (-s,-) : [pesked] elgez h g., jod b. [*liester* divjod].

Kiemenfußkrebs g. (-es,-e) : [loen.] brankiopod g. [*liester* brankiopoded].

Kiemenhöhle b. (-,-n) / **Kiemenkammer** b. (-,-n) : [loen., bev] kambr ar brenkoù b.

kiemenlos ag. : [loen.] divrenk.

Kiemenschlitz g. (-es,-e) : [pesked] boulc'h brenkel g., faout an elgez h g.

Kiemenspalte b. (-,-n) : 1. [embriologiezh, loen., bev.] boulc'h brenkel g. ; 2. [pesked] boulc'h brenkel g., faout an elgez h g.

Kien g. (-s) : 1. [danvez] koad pin rousinek g., prenn pin rousinek g., pin rousinek g. ; 2. [dre skeud.] *auf dem Kien sein*, bezañ war e api, bezañ e ged, bezañ war evezh, bezañ war e evezh, bezañ evezhet, bezañ war an difenn, bezañ war var a zroug, bezañ war ziwall, kemer e ziwallou, en em ziwall, bezañ war e ziwall, bezañ war e ward, bezañ gant e jeu, bezañ war-sav, kemer e surentez, beilhañ pizh, delc'her digor e lomberioù, delc'her digor e vrennigennoù, digeriñ mat e ziv vrennigenn, eveshaat, bezañ evezhiel evel un naer.

Kienapfel g. (-s,-äpfel) : [louza.] aval-pin g., moc'h-pin str.

Kienholz n. (-es,-hölzer) : [danvez] koad pin rousinek g., prenn pin rousinek g., pin rousinek g.

kienig ag. : [prenn] rousinek.

Kienöl n. (-s) : dourenn dourmantin b. / strilh tourmantin g. (Gregor), eoul tourmantin g.

Kienspan g. (-s,-späne) : 1. tamm keuneud rousinek g., keuneudenn rousinek. ; 2. keuneud rousinek str.

Kiepe b. (-,-n) : [norzh Bro-Alamagn] bouteg g. [*liester* boutigi], restenn b., restennad b., manikin g./b., mann g./b.

Kies g. (-es,-e) : 1. grouan str., grell str., grell-maen str., grell-maen str., grae b., grozol g./str., gregailh g., grotilh g., mein-ruilh ls., kailhos str. ; *etwas mit Kies bedecken*, grouanañ udb ; *die Bedeckung mit Kies*, ar grouanañ g. ; *Kies von etwas entfernen*, *Kies aus etwas entnehmen*, dic'hrouanañ udb. ; *grober Kies*, krogailh g., mein grogailh ls., mein grell ls. ; 2. P. [arc'hant] glazarded ls., glaou g., kailh str., kailhez str., kregin str., segal str., mouilh g., mouloù ls., kokez str., louzoù str., lut g., pesked ls., pekun g., grifoù ls., tachoù ls., kraf str., bilheoz g., mougoù ls., mell str. ; *Kies bei sich haben*, kaout glazarded (kailh, glaou, kregin, segal, mouloù, kraf) en e c'hodelloù.

kiesartig ag. / **kieshaltig** ag. : grouanek.

Kiesel g. (-s,-) : maen-kailhastr g., bili str., bilienn b., grell str., grell-maen str., grell-maen str., grouan str., grae b., grozol g./str., gregailh g., grotilh g., kailhenn [*liester* kailhennoù, kailhoù] b., kailhaouennoù ls., mein-ruilh ls.

Kiesel- : ... silikek.

Kieselbank b. (-,-bänke) : biliva g., bilieg b.

Kieselerde b. (-,-n) / **Kieselgur** b. (-) : 1. douar silikek g., douar kailhastrek g. ; 2. [kimiezh] silik g.

Kieselgestein n. (-s,-e) : maen kailhastrek g.

Kieselhorizont g. (-s,-e) : [douarouriezh] gwiskad silikek g.

kieselig ag. : silikek, kailhastrek.

Kieselsäure b. (-) : [kimiezh] trenkenn silikek b.

kieselsäurehaltig ag. : silikek.

Kieselschiefer g. (-s,-) : radiolarit g.

Kieselschwamm g. (-s,-schwämme) : [loen.] spoue silikek str., spoueenn silikek b.

Kieselstein g. (-s,-e) : maen-kailhastr g., maen-bili g., maen-ruilh g., grell str., grell-maen str., grell-maen str., grouan str., grouanenn b., grae b., grozol g./str., grozolenn b., gregailh g., grotilh g., kailhenn [*liester* kailhennoù, kailhoù] b., kailhaouenn b. ; *großer Kieselstein*, bili str., bilienn b. ; *Kieselsteine hüpfen*

(*springen*) *lassen*, spazhañ dour, skejañ an dour gant mein plat, kristinennañ, ober galetez, spazhañ houiidi, spazhañ ar person, spazhañ ar c'hure, spazhañ ar c'hog, ober krampouezh war an dour.

Kieselstrand g. (-s,-strände) : grae b., gro b., aod g./b., bilieg b. [*liester* biliegoù].

Kieselstreifen g. (-s,-) : *Kieselstreifen an der Küste*, erv bili g., erv vili b., bilieg b. [*liester* biliegoù], kej g., karrbont g., gro vili b., groa vili b., biliva g.

kiesen V.k.e. (kor / hat gekoren) : [barzh.] dilenn, dibab, diuz, diuzañ.

Kieserde b. (-) : krag grouanek g.

Kiesgrube b. (-,-n) : grouanek b. [*liester* grouanegi].

Kieshof g. (-s,-höfe) : grouanenn b.

kiesig ag. : grouanek, grouanennek, grouanus, grozolek ; *kiesiger Boden*, douar grouanek g. ; [mor, stêrioù] *kiesiger Grund*, sont grouan g.

Kiessand g. (-s) : grozol g./str., grell str., gregailh g., grotilh g., grellsabl g., grae b., grouan str., sabl gros str., sabl grouanek str.

Kiestagebau g. (-s) : grouanek b. [*liester* grouanegi].

Kiesweg g. (-s,-e) : hent grouan g., alez goloet gant grouan b.

Kieswerk n. (-s,-e) : labouradeg pilat mein b., pilerezh vein b., grozolezezh b.

Kiew n. : Kyiv b. / [dispredet] Kiev b.

Kiez g. (-es,-e) : karter g., ranngêr b., ranngêriad b., taread g., kontre g.

kiffen V.gw. (hat gekifft) : butunat hachich, mogediñ butun drol, mogediñ butun-nij.

Kiffer g. (-s,-) : butuner hachich g., mogeder hachich g.

Kifferin b. (-,-nen) : butunerezh hachich b., mogederez hachich b.

Kig-ha-Farz g. (-) : kig ha farz g.

kikeriki estl. : kokokokogog ! kokogog ! kotogogog ! kotogotogog ! kotogogog ! kakaraka ! kogalugalug ! kokaluralug ! kokelin kokelog, kokelin ar c'hog ! kan kelan kelan ! kekele kekele ! ; *ein Kikeriki ertönen lassen*, kotogogal, kokelinal.

Killekille : [tro-lavar] *jemandem Killekille machen*, ober hillig d'u.b., hilligañ u.b., herlinkat u.b., hikar u.b., negiñ u.b., ober lallig d'u.b., ober allazig d'u.b.

killen¹ V.k.e. (hat gekillt) : muntrañ, lazhañ, lazhañ mik, lazhañ moust, drouklazhañ, ober e stal da, ober e varv da, reiñ e gont da, ober e lod da, ober e afer da, ober e jeu da, diskar, ridañ e doull da, tortañ, pakañ.

killen² V.gw. (hat gekillt) : [merdead] strakal en avel, fichal en avel, flapañ en avel, flipata en avel, stlakañ en avel, dizaveliñ ; *das Segel killt*, strakal a ra ar ouel, fichal a ra ar ouel en avel, flapañ a ra ar ouel en avel, flipata a ra ar ouel en avel, stlakañ a ra ar ouel, dizaveliñ a ra ar ouel.

Killen¹ n. (-s) : laz h g., muntr g., muntrezezh g., muntridigezh b., drouklaz h g., lazhadenn b., drouklazhadenn b., lazherezh g., lazhadeg b., lazhidigezh b., drouklazhidigezh b.

Killen² n. (-s) : [merdead] dizaveliñ g., flapañ g.

Killer g. (-s,-) : muntrer g., lazher g., drouklazher g., kiger g., goprlazher g., lazher gopret g., lazher a vicher g., lakepod g.

Killerin b. (-,-nen) : muntrezezh b., lazherezh b., drouklazherezh b., kigerezh b., goprlazherezh b., lazherezh c'hopret g., lazherezh a vicher g.

Killerinstinkt g. (-s) : [dre skeud.] araj bezañ trec'h g.

Killerwal g. (-s,-e) : [loen.] skoazog g., skoazeg g., bleiz-mor g. [*liester* bleizi-mor], morvleiz g. [*liester* morvleizi].

Kilo n. (-s,-/s) : kilo g. ; *ein Kilo Rindfleisch*, ur c'hilo a gig-bevin g., ur c'hilo kig-bevin g. ; *zwei Kilo wiegen*, pouezañ daou gilo, bezañ daou gilo a bouez en dra-mañ-tra ; *etwas mehr als zehn Kilo*, dek kilo hag un dra bennak ; *uns wurden Pflaumen*

zu fünf Euro pro Kilo angeboten, kinniget ez eus bet deomp prenañ pemp euro an daou lur prun.

Kilobyte n. (-/-s,-/-s) : [stlenn.] kilookted g.

Kilogramm n. (-s,-e) : kilogramm g., kilogramm g., kilo g.

Kilogrammme g./n. (-s,-) : kilogrammetr g.

Kilohertz n. (-,-) : kilohertz g.

Kilojoule g. (-/-s,-) : kilojoul g.

Kilokalorie b. (-,-n) : kilokalori g.

Kiloliter g./n. (-s,-) : kilolit g., kilolitrad g.

Kilometer g./n. (-s,-) : kilometr g., kilometrad g., kart-lev g. ; *zehn Kilometer hin, zehn Kilometer zurück*, dek kilometrad mont, dek kilometrad dont ; *dreißig Kilometer hin und zurück*, tregont kilometrad mont ha dont ; *hundert Kilometer pro Stunde*, kant km/h g., kant kilometr an eur g., kant kilometrad an eur g. ; *Kilometer fressen, Kilometer herunterreißen*, dibunañ levioù, skarañ douar, diskar levioù hent, faoutañ levioù, faoutañ hent, foetañ (bale, dornañ, rahouennata) hent, muzuliañ hent, c'hwistañ hent, fustañ hent, kodañ hent, redek hent, muzuliañ hentoù, dibunañ hent, troc'hañ hent, regiñ hent, pilat hent, bezañ ur skuber mat a hent eus an-unan, bezañ ur mestr baleer eus an-unan, bezañ ur baleer diroufenn eus an-unan, leviata ; *etwas in Kilometern einteilen*, kilometrañ udb ; *bis dorthin sind es rund zwei Kilometer*, war dro da zaou gilometr ez eus ac'hanen di, war dro daou gilometr a zo ac'hanen di ; *bis dorthin sind es gut zwei Kilometer*, daou gilometr kreñv a zo ac'hanen di, daou gilometr mat a vale a zo evit mont di, daou gilometr kaer a vale a zo evit mont di ; *von hier bis zur Stadt sind es zehn Kilometer*, emañ kêr dek kilometrad ac'halenn, emaomp dek kilometrad diouzh kêr.

Kilometergeld n. (-s,-er) : digoll frejoù hent g., dic'haou frejoù hent g.

kilometerlang ag. : meur a gilometr dezhañ.

Adv. : e-pad kilometradoù ha kilometradoù.

Kilometermesser g. (-s,-) : konter-kilometroù g.

Kilometerpauschale b. (-,-n) : digoll frejoù hent treziadek g., dic'haou frejoù hent treziadek g.

Kilometerstand g. (-s) : niver a gilometroù g.

Kilometerstein g. (-s,-e) : maen-hed-hent g., maen-kilometroù g., bonn-hent g., maen-bonn g. ; *Kilometersteine setzen, mit Kilometersteinen versehen*, kilometrañ un hent.

kilometerweit ag. : meur a gilometr dezhañ.

Adv. : **1.** e-pad kilometradoù ha kilometradoù ; **2.** war-hed meur a gilometr ac'hanen.

Kilometerzähler g. (-s,-) : konter-kilometroù g., konter g., taksimetr g.

kilometrieren V.k.e. (hat kilometriert) : kilometrañ.

Kilometrierung b. (-,-en) : kilometrañ g.

kilometrisch ag. : kilometrek.

Kilomol n. (-s,-e) : [kimiezh] kilomol g.

Kilotonne b. (-,-n) : [fizik] kilotonenn b.

kilotonnenschwer ag. : kilotonek.

Kilovolt n. (-s,-) : [fizik] kilovolt g.

Kilowatt n. (-s,-e) : [fizik, tekn.] kilowat g., kilowatad g.

Kilowattstunde b. (-,-n) : [fizik, tekn.] kilowat-eur b. [*liester kilowatoù-eurioù*], kilowateuriad b.

Kilt g. (-s,-s) : kilt g.

Kimberlit g. (-s) : [douarouriezh] kimberlit g.

Kimm b. (-) : [merdead.] **1.** dremmwel merdeel g., rizen an dremmwel b., linenn an dremmwel b. ; **2.** *gekrümmte Kimm*, moñselloù b. ; *Schiff mit langer Kimm*, bag moñsellet-hir b. ; *ein Schiff auf die Kimm legen*, lakaat ur vag war he c'hostez, moñseliñ ur vag.

Kimme b. (-,-n) : **1.** garan b., janabl g., jerbladur g. ; **2.** [arm] bizerez b., hosk al linenn-vizañ g., hosk-kouchañ g., hosk ar viz g., ask ar vizerez g., koch bizañ g., koch kouchañ g. ; *über*

Kimme und Korn zielen, bizañ pizh, kemer e gouch, reizhañ al linenn-vizañ ; **3.** P. ritenn b., gwask ar revr g., pleg ar peñsoù g., garbedenn b., rann b.

Kimmkiel g. (-s,-e) : [merdead.] daougein g.

Kimmkieler g. (-s,-e) : [merdead.] bag daougein b.

Kimmlinie b. (-,-n) : [merdead.] dremmwel merdeel g., rizen an dremmwel b., linenn an dremmwel b.

Kimono g. (-s,-s) : kimono g.

Kinästhesie b. (-) : [mezeg.] kinestiez b., loc'haeziñ g.

kinästhesisch ag. : [mezeg.] kinestezek, loc'haezel.

Kind n. (-s,-er) : **1.** bugel g. [*liester bugale*], bugelig g. [*liester bugaligoù*], krot g., bouch g., krouadur g. [*liester krouadurien*], frouezhenn b., hini bihan g., hini vihan b., kaezh bihan g., kaezhig bihan g., P. plog g., filip g., labous g., Yann varmouz g., mous g., mouzez b., mik g. [*liester miked*] ; *ein braves Kind*, ur bugel fur g., ur bugel aes g. ; *ein munteres Kind*, ur bugel leun a vuhez (drant ha bagol) g., ur bugel gwiv evel ur c'hant tachoù g. ; *ein neugeborenes Kind*, ur bugel nevez-c'hanet g. ; *die kleinen Kinder*, ar re vihan ls., ar vugale vihan ls., ar vugaligoù ls., ar re vitik ls., ar re vitous ls., ar vitouzed ls., P. ar filiped ls., ar struj g., ar chojiged ls., ar c'helien minik ls. ; *ein einjähriges Kind*, ur bugel bloaz g. ; *streng erzogene Kinder*, bugale savet garv ls. ; *ein verwöhntes Kind*, ur bugel re voumounet g., ur bugel moumoun g., ur moumoun g., ur bugel savet e-barzh ur goloenn g., ur bugel savet e-barzh ar plu g., ur bugel mignet g., ur bugel kollet g., kalon e vamm b., moumoun e dud g., ur bugel gwastet g., ur bugel droukdesket g., ur bugel droukelenet g., ur golladenn b., ur grazenn b., un ignan g., ur c'hamambre a vugel g., ul lallaig g., ur min-livrizh g., ur bugel savet kamambre g., ur bugel a vez graet re a gamambre dezhañ g., ur bugel a vez re vignet g. ; *ausgesetztes Kind, verlassenes Kind, Findelkind*, kavaden b. [*liester kavadennoù*], kavad g. [*liester kavadoù*], bugel dilezet g., bugel emzivat g., P. labous-garzh g. ; *untergeschobenes Kind, unterschobenes Kind*, bugel bet lakaet e plas unan all g., bugel lec'hiet g. ; *nachgeborenes Kind, posthumes Kind*, dalif g., dalifez b., bugel dalif g., bugel ganet goude marv e dad g. ; *vor der Heirat erzeugtes Kind*, labousig abred g. ; *ein in vorgerücktem Alter bekommenes Kind*, un dilerc'hadenn b. [*liester dilerc'hadennnoù*] ; *legitimes Kind, eheliches Kind*, bugel reizhwir g., bugel reizh g. ; *Kinder legitimieren*, reizhwiriañ bugale ; *illegitimes Kind*, bugel anpriedel g. ; *uneheliches Kind, außereheliches Kind*, bugel anpriedel g., bugel avoultr g., avoultr g. [*liester avoultrred*], bastard g., bastardez b., bugel ar garantez g., frouezhenn ar pec'hed b., P. bugel beuzet e dad e stank ar vilin avel g., labous-garzh g., bugel tapet diwar ur marc'h-red g., bugel tapet diwar red g., bugel tapet diwar nij g., bugel diwar an avantur g., bugel tapet diwar an avantur g., bugel an degouezh g., bugel sant Jozef g., tapadenn b., distaoladenn b., laeradenn b., mab-egile g., bugel bet badezet e-tro-kein an iliz g. ; *wildes Kind, a) [Wolfskind]* bugel gouez g., bugel bleizet g., koudaskenn b. [*liester koudaskenned*] ; **b)** diaoul a vugel g., bugel a foeltr forzh g., Kerdrubuilh b., bugel charre gantañ atav g., sac'h-an-diaoul g., breser g., trapikell b., mesker g., bugel imbroudet diwar an diaoul g., breskenner g., turmuder g., bugel turmudus ; *Kinder aus zweiter Ehe*, bugale diwar an eil pried ls. ; *Kinder aus der ersten Ehe*, bugale ur c'hentañ dimeziñ ls., bugale diwar ar c'hentañ pried ls. ; *Kinder aus einer früheren Beziehung*, bugale diwar ur mignon kozh ls., bugale diwar ur vignonez kozh ls. ; *Kinder kriegen, Kinder in die Welt setzen, Kinder machen, Kinder zeugen, Kinder erzeugen, jemandem ein Kind machen*, plantañ ur bugel d'u.b. ; *ein Kind gebären (bekommen)*, genel, genel ur bugel, reiñ buhez d'ur bugel, dispakañ eus ur bugel, lakaat ur bugel er bed,

gwilioudiñ, ober he zro, [gwashaus] dozviñ, flutañ ; *Mutter und Kind sind wohl auf*, ar c'hrouadur hag e vamm 'zo bliv ; *aus dieser Ehe ging ein Kind hervor*, diwar o friedelezh e c'hanas ur bugel ; *sie hätte so gerne Kinder bekommen*, goulennet a-walc'h he dije kaout bugale ; *sich nach einem eigenen Kind sehnen*, bezañ klañv gant ar c'hoant kaout bugale ; *sie haben keine Kinder*, chomet int divugel, P. n'o deus na bugel na ursel (ursel = orsel) ; *die Nachbarn haben ihr Kind bekommen*, kouezhet eo ar pignon en ti-all, kresket eo an dud en ti-all ; *sie erwartet ein Kind*, keloù a zo ganti, keloù bugel a zo ganti, emañ o c'hortoz, emañ e tro, bugel a zo ganti, un dra bennak a nevez a zo ganti, traoù nevez a zo ganti, war he fedennoù emañ ; *wir erwarten ein Kind*, o c'hortoz tud a-gresk emaoamp ; *diese Frau musste lange warten, bevor sie ihr erstes Kind bekam*, chomet e oa ar vaouez-se pell hep he devout bugale ; *sie hat ihr Kind gekriegt*, hi a zo ganet ur bugel dezhi, P. kouezhet (disac'het, diskaret, krevet, rampet) eo he fignon dezhi, aet eo ar pignon d'an traoù, kouezhet eo ar voger, flutet eo, dozvet eo ; *das Kind muss mal*, ar paourkaezhig a sant mouezh ; *das Kind wird*, emañ ar bugel oc'h ober e gresk, disoc'h a ra ar bugel, diskoulmañ a ra ar bugel, kelliñ a ra ar bugel ; *der Spieltrieb ist den Kindern angeboren*, a ouenn eo d'ar vugale karet c'hoari, natur eo d'ar vugale karet c'hoari, ar vugale a zo douget dre natur da c'hoari ; *Kinder bringen Freude ins Haus ihrer Eltern*, ar vugale a fuilh levez e ti o zud, ar vugale a skuilh levez e ti o zud ; *zu Hause war das Kind äußerst brav, draußen im Dorf aber benahm es sich wie ein echtes Teufelchen*, ar bugel-se a oa un oanig er gêr, un diaoul e kêr ; *diesmal habe ich die Nase voll von diesen Kindern*, en dro-mañ 'm eus erru dreist va fenn gant an traoù yaouank-mañ ; *sie ist zu nachsichtig mit ihren Kindern*, re wak eo ouzh he bugale, re wak eo e-keñver he bugale, re vat eo e-keñver he bugale, re sempl eo e-keñver he bugale, re laosk eo gant he bugale, ne gred ket derc'hel penn ouzh he bugale, ne gred ket ober ouzh he bugale, ne gred ket herzel ouzh he bugale, dre wander eo asantus gant he bugale, dre lezoher eo asantus gant he bugale, re lezoher eo gant he bugale, lezel a ra he bugale re en o roll ; *jedoch habe ich Weib und Kind zu Hause*, ur vaouez ha bugale a zo war va c'harg memes tra, ur vaouez ha bugale am eus war an dorzh memes tra, eureudet ha bugaleet on memes tra ; *der Schutz von Mutter und Kind*, gwarez ar mammoù hag ar vugale g. ; *Kinder erziehen (aufziehen)*, desevel (diorren, bevañ, magañ) bugale ; [dre skeud.] *sie haben einen ganzen Stall Kinder*, ur ribitalhad bugale o deus ; *er hat seine zahlreichen Kinder großgezogen*, savet en deus un tiad mat a vugale ; *die Kinder füttern, den Kindern zu essen geben*, predañ ar vugale, reiñ da zebriñ d'ar vugale ; *auf die Kinder aufpassen, die Kinder hüten*, diwall ar vugale, evezhiañ ar vugale, eveshaat ouzh ar vugale, derc'hel war ar vugale, derc'hel tost war ar vugale, bezañ war evezh eus ar vugale, teuler evezh d'ar vugale, evezhiañ ouzh ar vugale, eveshaat war ar vugale, teuler evezh er vugale, bezañ a-evezh war ar vugale, P. mēsa ar vugale ; *ich war damals noch ein Kind*, ne oan ken un tamm mous ; *das hat man mir schon als Kind beigebracht*, an dra-se a zo bet desket din a-vihan ; *wenn ein Kind spät dran ist fürs Laufenlernen*, pa zale ar c'herzhed da zont d'ur bugel ; *sie ist kein Kind mehr*, n'eo ket ur bugel ken, aet eo er-maez a vugel, deuet eo er-maez a vugel, deuet eo eus a vugel ; *seine Kinder zur Arbeit schicken*, lakaat e vugale el labour ; *jemanden an Kindes statt annehmen*, kemer u.b. da vab (da verc'h), advugelañ u.b., advabañ (adverc'hañ) u.b., ober u.b. e vugel (Gregor) ; [gwir] *Annahme eines Kindes, Annahme als Kind, Annahme an Kindes statt*, advugelañ g., advabañ g., advabadur g., adverc'hañ g., advugelerezh g., advaberezh g., adverc'herezh g., perc'hennadenn b., perc'hennadur g., perc'hennidigezh b. ;

Kindesverhältnis durch Annahme an Kindes statt, advabelezh b. ; *von Kind auf*, a-vihan, a-vihanig, a-grouadur, abaoe e oad kentañ, abaoe e vugelerezh kentañ, a-yaouank-flamm, a-yaouank ; *er war das zweitälteste von fünf Kindern*, hennezh a oa an eil eus a bemp ; *er ist noch ein richtiges Kind*, chomet eo bugel a-walc'h, chomet eo lallaik a-walc'h, n'eo ket dizonet mat a-walc'h ; *ein Kind mit beiden Armen in die Höhe stemmen*, ober pintig d'ur bugel ; *ein Kind auf den Arm hochnehmen*, choupañ ur bugel, ober choup d'ur bugel, ober choupig d'ur bugel ; *ein Kind auf seinen Knien reiten lassen*, ober barlennig d'ur bugel, ober daik d'ur bugel ; *Vater-Mutter-Kind spielen*, c'hoari tiegezhig, c'hoari ti bihan ; *Kind, das alles anfasst*, ivinoù drouk ls., firbouch g., firboucher g., fourdouiñ g., c'hwiletaer g., c'hwilier g. ; *die Eltern haften für ihre Kinder*, dindan atebegzh o zud emañ ar vugale, e karg o zud emañ ar vugale, atebek eo ar gerent war o bugale, war karg o zud emañ ar vugale, emell ouzh o bugale o deus ar gerent, en emell o zud emañ ar vugale, war kont o zud emañ ar vugale, bez o deus ar gerent o bugale war o c'hont, respont a ra ar gerent ouzh o bugale ; *geburtsreifes Kind*, krouadur darev da vezañ ganet g., [dre fent.] perenn darev b. ; *in Armut lebende Kinder*, krouadurien baour ls. ; *die Kinder werden älter*, ar vugale e sav oad dezho, ar vugale e teu oad dezho, ar vugale a sav en oad, ar vugale a gresk en oad ; [relij.] *wir sind alle Kinder Gottes*, ni a zo holl bugale da Zoue ; *die Kinder sind ein Segen Gottes*, ar vugale a zo ur vennozh a-berzh Doue ; *das göttliche Kind*, ar bugel-Doue g. ; *die Unschuldigen Kinder von Bethlehem*, an Inosanted ls., an Inosanted Santel ls., ar Sent Inosanted ls., an diantedeg wenvidik ls. ; *Tag der Unschuldigen Kinder*, gouel an Inosanted g. ; **2.** *mein Kind*, va mab, va filhor ; **3.** *P. ein schönes Kind*, ur goantenn b., ur gaerenn b., ur femelenn b., ur fulenn b., un tamm friant g., ul lipadenn b., ul labousell b., ur sukenn b., ur gaer a blac'h b., ur pakad brav a blac'h b., ur vouilhez plac'h b., ur gurun a blac'h b., ur garvez b., ur gouarc'henn b., ur blantenn b., ul loskadenn b., ur baotrezenn b., un darinenn a blac'h b., ur gogez g. ; **4.** *er ist ein Kind seiner Zeit*, mont a ra gant e varevezh (gant an amzer a ren), ur paotr diouzh e varevezh eo ; *man sieht sehr wohl, wes Geistes Kind er ist*, e jeu a ziskouez mat piv eo, gwelet e vez splann eus peseurt spered eo buhez, gwelet e vez splann peseurt mennozh a zo en e spered, gwelet e vez splann peseurt spered a geflusk anezhañ, gwelet e vez splann peseurt spered a geflusk anezhañ, gwelet e vez splann peseurt spered a zo ennañ ('zo oc'h ober anezhañ), gwelet e vez splann pet kompren a zo ennañ ; **5.** [dre skeud.] *mit Kind und Kegel*, gant kar, par ha yar - gant kar ha karrigell ; *sie kommen mit Kind und Kegel*, degas a reont o bugale d'o foursu, degouezhout a reont gant karr ha karrigell, erruout a reont gant kar, par ha yar ; **6.** [tr-l] *das Kind mit dem Bad ausschütten*, lakaat ar bank en tan dre ma vez kollet an alc'hwez, devañ ar gwinizh war un dro gant an dreog ; **7.** *das Kind bei seinem (beim rechten) Namen nennen*, ober o anv ouzh an traoù - komz kras, naet ha distag - lavaret e soñj en ur ger krenn - na chaokat e c'henoù - lavaret an traoù ken diflatr ha tra - mont didro-kaer dezhi (ganti) - na ober a c'henoù bihan evit lavaret an traoù - komz hep tamm kildroenn ebet - komz hep biezh - komz diguzh - komz eeun ha didroell - komz berr-ha-groñs - komz berr-ha-krenn - dont krak-ha-berr gant an-unan - dont berr-ha-krenn gant an-unan - lavaret e soñj gant herder - dont didro-kaer (displeg, didroidell, distag, eeun) gant an-unan - mont dezhi eeun-hag-eeun - lavaret an traoù rube-rubene - kaout ur gomz krak - bezañ dichek en e gomzoù - bezañ distlabezh da lavaret an traoù - na gaout treuzoù ebet war e zor - lavaret eeun ar wirionez - na ober kant tro d'ar pod - lavaret an traoù diwisk - lavaret hardizh e soñj - komz her - komz diwisk (didro, displeg, didroidell, distag) - bezañ diflatr en e gomzoù - mont didroidell

dezhi - na glask tro en e gaoz - na vezañ sac'h an diaoul - na vezañ sac'h d'an diaoul - bezañ groñs en e vennozh - lavaret groñs e vennozh - lavaret krak e soñj - lavaret krenn e soñj - lavaret e soñj krak-ha-berr (krenn-ha-kras, krenn-ha-krak, krak-ha-krenn, berr-ha-krenn, berr-ha-groñs) - lavaret anezho distag - bezañ solud en e gomzoù - na gaout kambr a-dreñv ebet - na glask tro da ziverrañ - na glask kammdroioù - mont end-eeun dezhi - mont berr - bezañ didroidell - lavaret fraezh penaos emañ kont - mont displeg dezhi ; **8. wir werden das Kind schon schaukeln**, kavout a raimp hol lank, kavout a raimp lank forzh penaos, gouzout a ouezimp hon diluzioù, kavout a raimp ur voaien da zibunañ ar gudenn, kavet e vo ar c'hraf, kavet e vo penaos ober diouti, kavet e vo un tu bennak d'en em zibab, dont a ray ganimp, dont a raio ganeomp, kavout a raimp un doare bennak da dennañ hon tamm spilhenn eus ar c'hoari, kavet e vo doare pe zoare da zirouestlañ hon neud, ne chomimp ket luget da zirouestlañ hon neud, ne chomo ket hol lost er vrae, kavout a raimp un dra bennak evit sachañ hon ibil, kavout a raimp penaos terriñ ode war an dra-se ; **9. [kr-] Kinder und Narren sagen die Wahrheit**, etre c'hoari ha fars e vez lavaret ar wironez da galz ; **10. ein gebranntes Kind scheut das Feuer**, ki (kazh) skaotet en devez aon rak dour bervet - ki skaotet en devez doan rak dour bervet - ki skaotet en devez aon rak an dour klouar - ki skaotet a dec'h dirak an dour bervet - kazh skaotet a dec'h rak dour bervet - evel ki skaotet, ho pez doan rak dour bervet - skiant prenañ eo ar gwellañ - skiant prenañ, skiant wellañ.

Kindbett n. (-s) : [mezeg.] prantad goude genel g., maread goudeganedel g. ; *im Kindbett liegen*, diskuizhañ eus he gwilioud.

Kindbettfieber n. (-s) : [mezeg.] terzhienn ruz b., terzhienn ar vammenn b.

Kindchen n. (-s,-) : bugelig g. [*liester* bugaligoù], moumounig g., va bugel ! ; *Kindchen, du hast dir ein zu großes Bündel ausgesucht*, re vriad ac'h eus kemeret, pokiol.

Kinderarbeit b. (-) : labour ar vugale g.

Kinderarzt g. (-es,-ärzte) : [mezeg.] mabour g., pediatrix g., medisin ar vugale g., mezeg-bugale g.

Kinderärztin b. (-,-nen) : [mezeg.] mabourez b., pediatrix g., medisinez ar vugale b., mezegez-vugale b.

Kinderaufbewahrung b. (-,-en) : [staliou-gwerzh] diwallerezh vugale b., arsav-diwallerezh g.

Kinderauge n. (-s,-n) : lagad bugel g.

Kinderaussetzung b. (-,-en) : an dilezel bugale g.

Kinderbecken n. (-s,-) : [poull-neual] poull bihan g.

Kinderbekleidung b. (-,-en) : dilhad bugale ls.

Kinderbett n. (-s,-en) : gwele bugel g.

Kinderbild n. (-s,-er) : poltred bugel g.

Kinderbrei g. (-s,-e) : pap g., papa g., papaig g.

Kinderbuch n. (-s,-bücher) : levr bugale g.

Kinderbüro n. (-s,-s) : burev an ti-kêr ma vez selaouet rekedoù ar vugale g.

Kinderchen ls. : bugaligoù ls., filiped ls.

Kinderchor g. (-s,-chöre) : laz-kanañ bugale g., kor bugale g.

Kinderdichtung b. (-,-en) : rimadellerezh g.

Kinderdorf g. (-s,-dörfer) : kêriadenn c'hoarioù b., kêriadenn vugale b.

Kinderehe b. (-,-n) : dimeziñ bugale g.

Kinderei b. (-,-en) : mibiliaj g., mibiliezh b., belbiaj g., bugaleadur g., bihan dra g., bugaleaj g. ; *seine Zeit mit Kindereien vergeuden*, en em reiñ da blijadurioù goullou, bezañ dalc'het hepmuiken gant mibiliezhoù.

Kindererziehung b. (-,-en) : desavadur ar vugale g., desaverezh ar vugale g., diorreadur ar vugale g., diorroadur ar vugale g.

kinderfeindlich ag. : diazas ouzh ar vugale, a-enep ar vugale, diemsavus evit an tiegezhioù gant bugale.

Kinderfeindlichkeit b. (-) : diazaster ouzh ar vugale g., enebiezh ouzh ar vugale b., diemsavuster evit an tiegezhioù gant bugale g.

Kinderfest n. (-es,-e) : gouel bugale g.

Kinderficker g. (-s,-) : maboriad g., bugeloriad g.

Kinderflöte b. (-,-n) : [sonerezh] berlitonenn b.

Kinderfrau b. (-,-en) : **1.** magerez b., mamm-vagerez b., mamm-vager b. ; *ein Kind einer Kinderfrau anvertrauen*, lakaat ur bugel gant magerez, lakaat ur bugel e magerezh, reiñ magerez d'ur c'hrouadurig (Gregor) ; *eine Kinderfrau suchen*, klask magerez ; **2.** plac'h dindan vugale b., matezh vugale b., plac'h-kavell b., plac'h-krot b., gouarnerez b., diwallerezh vugale b.

Kinderfräulein n. (-s,-) : magerez b., gouarnerez b.

Kinderfreibetrag g. (-s,-beträge) : devidad telloù (devidad kemedel) en abeg d'an niver a vugale e karg g.

Kinderfresser g. (-s,-) : roñfl g., paotr e dog ledan g., paotr kozh ar mor g., paotr e vomme g., paotr e voned ruz g., barbaou g., paotr Kerhun g., paotr Kerroc'h g., biziter ar milinoù brenn g., eontr doujoù g., Waoñ du g., ramonet g.

Kinderfreund g. (-s,-e) : paotr ar vugale g., mignon ar vugale g., mignon d'ar vugale g., paotr plijet gant ar vugale g., paotr tomm ouzh ar vugale g.

Kinderfreundin b. (-,-nen) : plac'h ar vugale b., mignonez ar vugale b., mignonez d'ar vugale b., plac'h plijet gant ar vugale b., plac'h tomm ouzh ar vugale b.

kinderfreundlich ag. : jentil gant ar vugale, azas ouzh ar vugale, mat evit ar vugale, emsavus evit an tiegezhioù gant bugale, degemerus evit ar vugale.

Kinderfürsorge b. (-) : skoazell sokial evit ar vugale b.

Kindergarten g. (-s,-gärten) : skol-vamm b., skol-vihan b., skol ar re vihan b., skol-vugaligoù b., skol ar babigoù b., liorz-vugale b., diwallerezh b.

Kindergärtner g. (-s,-) : kelenner skol-vamm g., kelenner skol-vihan g., kelenner skol ar babigoù g., kasour liorz ar vugale g.

Kindergärtnerin b. (-,-nen) : kelenneres skol-vamm b., kelenneres skol-vihan b., kelenneres skol ar babigoù b., kasourez liorz ar vugale b.

Kindergeburtstag g. (-s,-e) : deiz-ha-bloaz ur bugel g.

Kindergeld n. (-s,-er) : gopr-tiegezh g., goprou tiegezh ls.

Kindergeschichten ls. : kontadennoù evit ar vugale ls.

Kinder Gesicht n. (-s,-er) : dremm vugel b., dremmig b. [*liester* dremmigoù].

Kinderheilkunde b. (-) : [mezeg.] mabouriezh b., pediatriezh b., mezegezh ar vugale b.

Kinderheim n. (-s,-e) : magouri b., diwallerezh vugale b., arsav-diwallerezh g., magdi g., ti-bugaligoù g., ti poupiged g.

Kinderhort g. (-s,-e) : magouri b., diwallerezh vugale b., arsav-diwallerezh g., magdi g., ti-bugaligoù g., ti poupiged g.

Kinderjacke b. (-,-n) : jakedenn b., rokedenn b.

Kinderjahre ls. : bloavezhioù bugaleaj ls.

Kinderklasse b. (-,-n) : [sport] plog g. [*liester* ploged], plog g. [*liester* ploged].

Kinderklinik b. (-,-en) : [mezeg.] klinikenn vugale b.

Kinderkrankenhaus n. (-es,-häuser) : [mezeg.] ospital hag a bled gant ar vugale g.

Kinderkrankenschwester b. (-,-n) : [mezeg.] babigourez b.

Kinderkrankheit b. (-,-en) : [mezeg.] kleñved bugale g., kleñved ar bugelvezh g., kleñved a gouezh war ar vugale dreist-holl g., kleñved a grog er vugale dreist-holl g.

Kinderkriegen n. (-s) : P. gwilioud g., gwilioudiñ g., ar fardañ bugale g.

Kinderkrippe b. (-, -n) : magouri b., diwallerezh vugale b., arsav-diwallerezh g., magdi g., ti-bugaligoù g., ti poupiged g., ti poupigou g.

Kinderlächeln n. (-s) : c'hoarzhig g. [*liester* c'hoarzhigoù].

Kinderladen g. (-s, -läden) : skol-vamm dazeilat b., skol-vihan dazeilat b., liorz vugale dazeilat b.

Kinderlähmung b. (-) : [mezeg.] *spinale Kinderlähmung*, poliomieliit g.

kinderleicht ag. : ken aes ha tra, aes-kenañ, aezet-kaer, aesaral, en amen da Yann forzh piv, en ardremez da Yann forzh piv, e resed da Yann forzh piv, en aezamant d'an holl, en akomod d'an holl ; *das ist kinderleicht*, n'eus ket aesoc'h tra, aesoc'h n'eus ket.

Kinderlein ls. : bugaligoù ls., ploged ls.

kinderlieb ag. : karantezus evit ar vugale, tomm ouzh ar vugale ; *sie ist sehr kinderlieb*, nay (sot, ran, dall, tik, stran) eo gant ar vugale, hi a zo pitilh gant ar vugale, honnezh a zo gwrac'h gant ar vugale, honnezh a zo karantezus evit ar vugale, ur c'hrog bras he deus ouzh ar vugale.

Kinderliebe b. (-) : 1. karantez ar vugale ouzh o zud b., karantez ur bugel evit e dud b., karantez ar vugale da-gehelañ o zud b. ; 2. karantez evit ar vugale b., karantez ouzh ar vugale b.

Kinderlied n. (-s, -er) : kanaouenn evit ar vugale b.

kinderlos ag. : divugale, hep bugale, hep bugel na sugell, divugel, dihil, dishêr, divab ; *kinderloses Ehepaar*, priedoù divugel ls., tiegezh divugel g., [mezeg.] priedoù gaonac'h ls. ; *kinderlose Ehen*, dimezioù difrouezh ls., dimezioù gaonac'h ls. ; *diese Frau war lange Zeit kinderlos geblieben*, chomet e oa ar vaouez-se pell hep he devout bugale ; *ihre Ehe blieb kinderlos*, difrouezh e chomas o dimeziñ, chomet e oant divugel, P. n'o doa bet na bugel na ursel (ursel = orsel).

Kinderlosigkeit b. (-) : diouer a vugale g., [mezeg.] brec'hagnder g., anganeriezh b.

Kindermädchen n. (-s, -) : plac'h dindan vugale b., matezh vugale b., plac'h-kavell b., plac'h-krot b., gouarnerez b., diwallerezh vugale b. ; *ich habe bei ihr als Kindermädchen gearbeitet*, gant honnezh e oan aet da vatezh vugale.

Kindermärchen n. (-s, -) : kontadennoù evit ar vugale ls., rimadell b.

Kindermedizin b. (-) : mabouriezh b., pediatriezh b.

Kindermehl n. (-s, -e) : bleud laezh g.

Kindermisbrauch g. (-s, -bräuche) : gastaouerezh (orged) gant bugale g., pailhardiezh gant bugale b., gadaliezh gant bugale b., maboriadezh b., bugeloriadezh b.

Kindermisshandler g. (-s, -) : boufoner bugale g.

Kindermisshandlung b. (-, -en) : gwallgaserezh bugale g., gwallgas bugale g., gwallaoz bugale g., heskin bugale g., heskinerezh bugale g.

Kindermode b. (-, -n) : giz nevez evit ar vugale b.

Kindermord g. (-s, -e) : lazh-bugale g. ; [relij.] *Kindermord in Bet(h)lehem*, *Bet(h)lehemitischer Kindermord*, lazhadeg an dianteged wenvidik b., muntrevezh an Inosanted Santel g.

Kindermörder g. (-s, -) : lazher-bugale g.

Kindermörderin b. (-, -nen) : lazherez-vugale b.

Kindermund g. (-s, -münder) : 1. genoù bugel g. ; 2. *Kindermund tut Wahrheit kund*, etre c'hoari ha fars e vez lavaret ar wirionez da galz.

Kindernahrung b. (-, -en) : boued babigoù g., boued babiged g., paskadur g., pask g.

Kindernarr g. (-en, -en) : paotr nay (sot, ran) gant ar vugale g., paotr pitilh gant ar vugale g., paotr gwrac'h gant ar vugale g., paotr hag en deus ur c'hrog bras ouzh ar vugale g.

Kinderpflege b. (-) : sevel babigoù g., desevel bugaligoù g., magerezh g.

Kinderpflegerin b. (-, -nen) : desaverez vugaligoù b., plac'h dindan vugale b., matezh vugale b., magerez b.

Kinderpsychiater g. (-s, -) : [mezeg.] bredvezeg ar vugale g., bredvabour g.

Kinderpsychiaterin b. (-, -nen) : [mezeg.] bredvezegez ar vugale b., bredvabourez b.

Kinderpsychiatrie b. (-) : [mezeg.] bredvabouriezh b., bredvezekniezh ar vugale b.

Kinderpsychologie b. (-) : bredoniezh a bled gant ar vugale b., psikologiezh a bled gant ar vugale b.

Kinderquäler g. (-s, -) : boufoner bugale g., heskiner bugale g., gwallgaser bugale g.

kinderreich ag. : kalz a vugale ennañ ; *eine kinderreiche Familie*, ur familh vras b., ur familh fonnus b., un tiegezh bras g., un tiegezh niverus g., un tiegezh gant un neizhiad mat a vugale g., un torad mat a vugale g., un tiad mat a vugale g., un nodad mat a vugale g., ur grubuilhad vat a vugale b., un tiegezh gant un torad mat a vugale g., un tiegezh gant ur guchenn vugale g.

Kinderreichtum g. (-s) : niver bras a vugale g., kuchenn vat a vugale b.

Kinderreim g. (-s, -e) : rimostell b., rimostadenn b., rimodell b., rimadell b. ; *Verfasser von Kinderreimen*, rimadeller g. ; *Kinderreime verfassen*, rimadellañ ; *etwas in Form eines Kinderreims anbieten*, rimadellañ udb.

Kinderroller g. (-s, -) : trotrevez b., trotrevezig b.

Kinderschänder g. (-s, -) : maboriad g., bugeloriad g.

Kinderschändung b. (-, -en) : maboriadezh b., bugelorged g./b., bugeloriadezh b.

Kinderschar b. (-, -en) : krubuilhad vugaligoù b., briad vugale b., ribitailh bugale g., ribitailh vugale b., ribitailhad bugale g., ribitailhad vugale b., rustumellad vugale b., neizhiad a vugale g., nodad bugale g., ur struj a vugale g., druilhad bugale g., druilh g., lambaj g., ribitailh g./b., ribitailhad g./b., tropad bugale g., froud bugale g., froud vugale b., froudad bugale g., froudad vugale b., gronnad bugale g.

Kinderschreck g. (-s) : roñfl g., paotr e dog ledan g., paotr kozh ar mor g., paotr e vomm g., paotr e voned ruz g., barbaou g., paotr Kerhun g., paotr Kerroc'h g., biziter ar milinoù brenn g., eontr doujoù g., Waoñ du g., ramonut g.

Kinderschuh g. (-s, -e) : 1. *Kinderschuhe*, boteier bugale ls. ; 2. [dre skeud.] *die Sache steckt noch in den Kinderschuhen*, war e gentañ lamm (war e dro gentañ, o teraouiñ) emañ an dra-se c'hoazh, nevez-voulc'het eo an afer ; *die Kinderschuhe ablegen*, erruout en oad a skiant, bezañ echu e vugaleaj, mont er-maez a vogel, dont er-maez a vogel, dont eus a vogel ; *er ist den Kinderschuhen entwachsen*, *er hat seine Kinderschuhe ausgetreten*, *er hat seine Kinderschuhe abgestreift*, *er hat seine Kinderschuhe ausgezogen*, *er hat sich (dat.) die Kinderschuhe abgelaufen*, aet eo er-maez a vogel, deuet eo er-maez a vogel, deuet eo eus a vogel, n'emañ ket mui oc'h uzañ e vragoù kentañ, deuet eo da vezañ un den, taolet en deus e c'hrom (Gregor), n'eo ket ur bugel ken, n'eo ket eus an torad diwezhañ, n'eo ket ganet gant labousig dec'h.

Kinderschule b. (-, -n) : skol-vamm b., skol-vihan b., skol ar babigoù b.

Kinderschutz g. (-es) : gwarez sokial ar mammoù hag ar vugale g.

Kinderschwarm g. (-s, -schwärme) : krubuilhad vugaligoù b., briad vugale b., ribitailh bugale g., ribitailh vugale b., ribitailhad bugale g., ribitailhad vugale b., rustumellad vugale b., neizhiad a vugale g., nodad bugale g., ur struj a vugale g., druilhad bugale g., gronnad bugale g., strobard bugale g., druilh g., lambaj g., ribitailh g./b., ribitailhad g./b., tropad bugale g., froud

bugale g., froud vugale b., froudad bugale g., froudad vugale b., gronnad bugale g.

Kindersicherung b. (-, -en) : [kirri-tan] reizhiad surentez evit ar vugale b., stignad surentez evit ar vugale g. ; [tredan.] *Kindersicherung für Steckdosen*, kuzh lugell g.

Kindersitz g. (-es, -e) : [kirri-tan] azezenn vogel b., azezenn evit ar vugale b.

Kinderspiel n. (-s, -e) : **1.** c'hoari evit ar vugale g. ; **2.** [dre skeud.] P. *das ist für ihn nur ein Kinderspiel*, n'eo nemet ur c'hoari evitañ ober kement-se, n'eo nemet ur c'hoariadenn evitañ, ober a ra an dra-se ken aes ha tra, ober a ra an dra-se aes-kenañ, ober a ra an dra-se aezet-kaer, ober a ra an dra-se hep reiñ bec'h, ober a ra an dra-se evel un dudi, ober a ra an dra-se a-aes-vat, ober a ra an dra-se war blaen, dont a ra gantañ ken bravik ha tra (plaen ha brav, aes-ral), dont a ra gantañ evel farz gant ar paotr kozh, brav-bras e teu gantañ, dont a ra gantañ evel toaz er forn, n'eo nemet ur pleg evitañ, kement-se a zo dezhañ evel ur c'hoari, n'eo nemet un ebat evitañ, bihan eo dezhañ ober an dra-se, ur farsite eo evitañ ober an dra-se, n'eo nemet un tañva dezhañ ; *sie sprachen über die Schlacht, als wäre es nur ein Kinderspiel gewesen*, edont o komz eus an emgann evel pa ne vije bet nemet ur bugaleaj.

Kinderspielplatz g. (-es, -plätze) : tachenn c'hoari evit ar vugale b.

Kinderspielzeug n. (-s, -spielsachen) : **1.** c'hoariell b., bravig g., bravigell b., bitrak g., P. bravav g., kekaer g. ; **2.** [gwashaus] siklud g.

Kindersprache b. (-) : komzoù babiged ls.

Kindersterblichkeit b. (-) : feur mervel ar vugale g., feur marvelezh ar vugale g., merventi ar vugale b., merventez ar vugale b., mervent ar vugale g., balvent ar vugale g. ; *Rückgang der Kindersterblichkeit*, digresk mervent ar vugale g.

Kindersstimme b. (-, -n) : mouezh vogel b., mouezh ur bugel b.

Kinderstreich g. (-s, -e) : noualantez vogel b., mibiliaj g., mibiliezh b., belbiaj g., bugaleadur g., bugaleaj g., kañfarderezh g., marmouzezezh g.

Kinderstube b. (-, -n) : **1.** kambr ar vugale b. ; **2.** [dre skeud.] *er hat eine gute Kinderstube gehabt*, desavet mat eo bet ; *der hat wohl keine Kinderstube gehabt, er ist im Galopp durch die Kinderstube geritten*, dibalamour eo, savet dibalamour eo bet, n'en deus stumm ebet, stummet-fall eo, desavet fall eo bet, gros eo e grouer, kivioul (kintus, kinteüs, diaes) eo, tagnous eo, hennezh a zo ourz, gegarot eo evel ur bod linad, atav e vez o kaozeal gast, kaozeal vil a ra, atav e vez o lardañ e gomzoù gant gerioù gros, lourt eo e barlant, hennezh a zo boull e grouer, hennezh a zo re libr en e gomzoù, hennezh a zo libr ha lous en e gomzoù, lous eo e c'henoù, un teod lous a zen eo, ur genoù lous a zen a zo anezhañ, ur beg vil a zen a zo anezhañ, rust eo evel ur bod-spenn, gouerus eo, grignous eo, un den hek eo, hek eo e c'henoù, dic'hras eo, rok eo e zoare, rust eo e zoare, un den reut eo, un den diaes ober gantañ eo hennezh, diaes eo c'hoari gantañ, ur penn kegin a zo anezhañ, ur razailher a zo anezhañ.

Kindertagesstätte b. (-, -n) : magouri b., diwallerezh vugale b., arsav-diwallerezh g., magdi g., ti-bugaligoù g., diwallerezh b., ti poupiged g.

Kinderteller g. (-s, -) : [kegin.] roll-meuzioù evit ar vugale g.

Kinder- und Jugendmedizin b. (-) : [mezeg.] pedologiezh b., bugeloniezh b., mabouriezh b.

Kindervers g. (-es, -e) : rimadell b.

Kinderwaage b. (-, -n) : pouezezezh vabiged b.

Kinderwagen g. (-s, -) : bountell b., karrig-bount g., karrigell b., karr-poupig g., karrig-babig g., karrig bugale g., gwetur vugale

b. ; *ein Baby mit dem Kinderwagen spazieren fahren*, bale ur babig, pourmen ur babig.

Kinderwäsche b. (-) : dilhad bugale ls.

Kinderwelt b. (-) : *die Kinderwelt*, ar re vihan ls., ar re vitous ls., ar vugale ls., bed ar re vihan g., ar poupigou ls., P. ar filiped ls., ar struj g., ar chojiged ls., ar c'helien minik ls.

Kinderzahl b. (-, -en) : niver a vugale g.

Kinderzeit b. (-) : bugaleaj g., bugaleerezh g., bugeliezh b., maberezh g.

Kinderzimmer n. (-s, -) : kambr ar vugale b.

Kinderzulage b. (-, -n) / **Kinderzuschlag** g. (-s, -zuschläge) : gopr tiegezh g.

Kindesalter n. (-s) : oad tener g., bugaleaj g., bugaleerezh g., bugeliezh b., maberezh g., oad kentañ g., hoal kentañ g. ; *von Kindesalter an*, a-vihan, a-vihanik, a-grouadur, abaoe e oad kentañ, abaoe e vogeliezh keñtañ, a-yaouank-flamm, a-yaouank ; *zartes Kindesalter*, oad tener g. ; *frühes Kindesalter*, yaouankiz vunut b.

Kindesannahme b. (-, -n) : [gwir] advugelañ g., advabañ g.

Kindesbeine ls. : *jemanden von Kindesbeinen an kennen*, anavezout u.b. a-vihanik (abaoe e oad kentañ, abaoe e vogeliezh keñtañ, a-yaouank-flamm, a-vihan, a-grouadur).

Kindesentführung b. (-, -en) : skraperezh vugale g., skrap bugale g., skrapadenn vugale b.

Kindeskind n. (-s, -er) : bugel-bihan g. ; *Kindeskind*, bugale-vihan ls. ; *unsere Kindeskind*, ar rummadoù o tont war hol lerc'h ls.

Kindesliebe b. (-) : karantez ar vugale ouzh o zud b., karantez ur bugel evit e dud b.

Kindesmissbrauch g. (-s) : gastaouerezh (orged) gant bugale g., pailhardiezh gant bugale b., gadaliezh gant bugale b., maboriadezh b., bugeloriadezh b.

Kindesmisshandlung b. (-, -en) : gwallgaserezh vugale g., gwallgas bugale g., gwallaoz bugale g., heskin bugale g., heskinerezh vugale g.

Kindesmord g. (-s, -e) : lazherezh ur bugel g., lazherezh e vogel g.

Kindesmörder g. (-s, -) : lazher ur bugel g., [tad] lazher-e-vogel g.

Kindesmörderin b. (-, -nen) : lazherez ur bugel b., [mamm] lazherez-he-bugel b.

Kindespflicht b. (-, -en) : dever ur bugel e-keñver e dud g.

Kindesraub g. (-s, -e) : skraperezh vugale g., skrap bugale g., skrapadenn vugale b.

Kindesunterschiebung b. (-, -en) : [gwir] eskemm bugale flodus ha malisius g.

Kindesverhältnis g. (-ses, -se) : [gwir] maberezh b. ; *Kindesverhältnis durch Adoption*, advaberezh g. ; *Kindesverhältnis durch Geburt*, maberezh reizhwirel g., maberezh reizh g., maberezh priedel g. ; *Kindesverhältnis durch Anerkennung*, maberezh dre anzavadur tadelezh g.

kindgemäß ag. / **kindgerecht** ag. : azas ouzh ar vugale, diouzh ar vugale.

kindhaft ag. : mibilius, mibil, babik, bugelel, bugaleüs.

Kindheit b. (-) : bugaleaj g., bugaleerezh g., bugaleegezh b., bugalerezh g., bugalegezh b., bugeliezh b., bugelvezh g., oad a grouadur g. ; *frühe Kindheit*, yaouankiz vunut b. ; *in seiner Kindheit*, ent bihan, da vare e vugaleaj, en e vugaleaj, en e oad a grouadur ; *frühe Kindheit*, yaouankiz vunut b. ; *in meiner frühesten Kindheit*, pa oan tener ; *das menschliche Leben wird in vier Atersstufen eingeteilt* : *Kindheit, Jugend, Erwachsenenalter, Greisenalter*, e buhez an den ez eus pevar oad : ar vogeliezh, an oad krenn, an oad gour hag ar gozhni.

Kindheitsandenken n. (-s, -) : efvorenn eus ar bugaleaj b., kounaenn eus ar bugaleaj b.

Kindheitserinnerung b. (-,-en) : 1. [tra fetis] kounaenn eus ar bugaleaj b., eñvorenn eus ar bugaleaj b. ; 2. [tra difetis] koun eus ar bugaleaj g., eñvor eus ar bugaleaj b., eñvorenn vugaleaj b.

Kindheitstraum g. (-s,-träume) : hunvre bugel b.

kindisch ag. : mibilius, mibil, babik, glep, bugelel, nouch, lallaik ; *kindisches Benehmen*, *kindisches Verhalten*, emzalc'h bugelel g., mibiliezh b. ; *kindisch werden*, *wieder kindisch werden*, mont e bizibul, katarin, mont en e eil bugaleaj, bezañ erru en e eil bugaleaj, kouezhañ en e vugaleaj, mont e bugaleaj, treiñ da vagadenn, distreiñ e bugaleerezh / dont e bugaleaj (Gregor), treiñ e empenn e dour, treiñ e empenn e yod ; *du bist kindisch*, te a zo ur genegell, n'out ket dizonet mat a-walc'h, n'out ket dizonet c'hoazh, nag ez out-te lallaik ; *kindisches Wesen*, mibilij g., mibiliezh b. ; *kindisches Zeug*, diotaj g., noucherezh g., louaderezh g., tariell b., foutouilhenn b., brichinerezh g., garzaj g., garzennaj g., mibilij g., mibiliezh b., rabadiezh b., belbi g., drocherezh g.

Kindlein n. (-s,-) : bugelig g. [*liester* bugaligoù], plog g.

kindlich ag. : 1. ... bugel, a vugel, ... babik, bugelvezhel, bugelel, bugaleüs ; *kindliches Verhalten*, emzalc'h bugelel g. ; *kindliche Liebe*, karantez a vugel ouzh tad ha mamm b., karantez ur bugel evit e dud b., doujañs evit e dud b. ; *kindlicher Gehorsam*, sentidigezh ouzh tad ha mamm b. ; *kindliche Eifersucht*, gwarizi vugel b. ; *als ich ein Mann wurde*, *tat ich ab*, *was kindlich war*, pa'z on deuet da vezañ un den, em eus dilezet ar pezh a oa eus ar bugel ; 2. [dre astenn.] *kindliches Gemüt*, frankiz a galon b., eeunded a spered b., simplded a galon b., didroellerezh g., spered didoubl b. (Gregor).

Kindlichkeit b. (-) : 1. bugelegezh b. ; 2. karantez a vugel ouzh tad ha mamm b., karantez ur bugel evit e dud b. ; 2. [dre astenn.] frankiz a galon b., eeunded a spered b., simplded a galon b., didroellerezh g., spered didoubl b. (Gregor).

Kindschaft b. (-) : mabelezh b.

Kindschaftsverhältnis g. (-ses,-se) : [gwir] maberezh g. ; *Kindschaftsverhältnis durch Adoption*, advaberezh g. ; *Kindschaftsverhältnis durch Geburt*, maberezh reizhwirel g., maberezh reizh g., maberezh priedel g. ; *Kindschaftsverhältnis durch Anerkennung*, maberezh dre anzavadur tadelezh g.

Kindskopf g. (-s,-köpfe) : [dre skeud.] P. Yann al leue g. (Gregor), louad g., lochore bras g., buzore g., loukez g., penn luch g., magn g., penn beuz g., penn sot g., keuneudenn b., kanuchenn b., penn-bazh g., begog g., penn-skod g., penn peul g., leue g., barged g., den panezenneg g., Yann seitek g., Yann banezenn g., Yann diwarlerc'h g., Yann beul g., Yann yod g., Fañch ar peul g., Yann ar peul karr g., panezenn b., patatezenn b., patoenn b., paganad g., pampez g., nouch g. [*liester* nouched], loñseg g. [*liester* loñseged], mab-azen g., magn g./b., inosant g., droch ar pardon g., penn maout g., loufer g., paourkaezh nouch g., paourkaezh penn brell g., brell g., pennsod g., diskiant g., darsod g., genaoueg g., genaoueg echu g., podig g., pothouarn g., impopo g., glaourenneg g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelen g., alvaon g. [*liester* alvaoned, alvaoneien], houerig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., papelod g., droch g., penn droch g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., buoc'hig an Aotrou Doue b., kaezh g. [*liester* kaezhed], kaezh-Doue g., makez cheulk g., makez tamm paotr fin g., makez penn leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., beg leue g., mell baja g., beulke g., jostram g. ; *alter Kindskopf*, loufer g., kripon pampes g., kripon impopo g., kripon luo g., glaourenneg g., neudenner g., impopo kozh g., magadenn b.

Kindsloge b. (-,-n) : [mezeg.] lakadur krouellek g.

Kindsmord g. (-s,-e) : lazherezh ur bugel g., lazherezh e vugel g.

Kindsmörder g. (-s,-) : lazher ur bugel g., [tad] lazher-e-vugel g.

Kindsmörderin b. (-,-nen) : lazherezh ur bugel b., [mamm] lazherezh-he-bugel b.

Kindstod g. (-es) : [mezeg.] *plötzlicher Kindstod*, marv trumm ar vabiged g.

Kindstötung b. (-) : [gwir] lazherezh ur bugel g., lazherezh e vugel g.

Kinemathek b. (-,-en) : filmaoueg b.

Kinematik b. (-) : [fizik] fiñvonezh b.

kinematisch ag. : [fizik] fiñvoniell ; *kinematische Viskosität*, gludegezh fiñvoniell b.

Kinematografie b. (-) / **Kinematographie** b. (-) : fiñvskeudennerezh g., fiñvskeudenniñ g., filmerezh g., filmañ g.

kinematografieren V.gw. / V.k.e. (hat kinematografiert) / **kinematographieren** V.gw. / V.k.e. (hat kinematographiert) : fiñvskeudenniñ, filmañ.

kinematografisch ag. / **kinematographisch** ag. : ... film, ... filmoù, ... ar filmoù, ... ar fiñveier, filmel.

Kinescope n. (-s,-s) : [film] kineskop g.

Kinese b. (-,-n) : [bev.] kineziezh b., fiñval g.

Kinesis b. (-) : kineziezh b., fiñval g.

Kinesitherapeut g. (-en,-en) : [mezeg.] leuñvour g., bevfiñvour g., kineziterapour g.

kinesitherapeutisch ag. : [mezeg.] leuñvouriel g., bevfiñvouriel ; *kinesitherapeutische Untersuchung*, amc'hwil bevfiñvouriel g.

Kinesitherapie b. (-) : [mezeg.] leuñvouriezh b., bevfiñvouriezh b., kineziterapiezh b.

Kinetik b. (-) : [fizik] korzhoniezh b., loc'honiezh b. ; *Kinetik idealer Gase*, korzhoniezh aezhennoù skouerel b.

kinetisch ag. : [fizik] korzhoniell, korzhiek, korzhel, fiñvel ; *kinetische Gastheorie*, arlakadenn gorzhoniell an aezhennoù b. ; *kinetisches Moment*, lankad ur fiñvad g. ; *kinetisches Gleichgewicht*, mentel gorzh b. ; *kinetische Energie*, gremm fiñvel g., energiezh fiñvel b.

King g. (-/-s,-s) : mestri g., kabiten g., sieu g., ostant g., den muiañ g.

Kinkerlitzchen ls. : P. 1. fanfarluchoù ls., turubailhoù ls., draillhennoù ls., disterajoù ls., belbeterezh g., kinkladurioù ls., brizhvarc'hadourezh b., bitrakerezh g., kozhkailhoù ls., kozhigelloù ls., kozhajoù ls., kozhailhoù ls., kozh traoù ls., bitrakoù ls., kac'herezh g., traoùajoù ls., kaoc'hajoù ls., rikoù intañvez ls., traoù intañvez ls., traoù a get ls., traoù chop ls., traoù distrantell ls., traoù diwar-sav ls., tafarajoù ls., gagnoù ls., stalabard g., stalikerezh g., stalikez b., boutikl g./b., stlabez g., stramm g., binviajoù ls., disterajoù ls., disterajigoù ls. ; *nun macht doch wegen so einem Kinkerlitzchen nicht so einen Aufstand !* sell aze ur van evit ket ha netra ! ; 2. diotajoù g., noucherezh g., louaderezh g., azenerezh g., tarielloù b.

Kinn n. (-s,-e) : 1. [korf.] elgezh b., chink g., chik b., P. groñj b., bailhog g., gweuz b., P. grun g. ; *ein Grübchen im Kinn haben*, kaout un toullig (ur poullig) en e elgezh ; *das Kinn in die Hand stützen*, harpañ e elgezh gant e zorn ; *das Kinn an den Hals drücken*, plegañ e benn en e javé ; *sich (ak.) beim Rasieren ins Kinn schneiden*, troc'hañ e elgezh o lemel e varv ; *ein bartloses Kinn*, ur c'hroñj divarv b., ur c'hroñj vlouc'h b. ; *ein vorstehendes Kinn*, *ein vorspringendes Kinn*, ur c'hroñj vegek b., un elgezh war valir b., ur pezh mell elgezh b. ; [mezeg.] *mit vorstehendem Kinn*, berrjaved, berrjavedek, rakkarvanek ; *aufwärts gekrümmtes Kinn*, groñj hinkin b., elgezh hinkin b., beg hinkin g., elgezh bazh-dotu b., elgezh war-varc'h b. / groñj

winteiz b. (Gregor), [goapaus] piñsin g., piñsin dour benniget g. ; *Doppelkinn*, adc'hroñj b., adelgezh b., div chikenn ls. ; *ein breites Kinn haben, ein starkes Kinn haben*, bezañ elgezhek, bezañ groñchek ; *sein Kinn berührte ihre Nase*, e elgezha a boke d'he fri ; **2.** [mezeg.] *unter dem Kinn gelegen*, endan-elgez ; **3.** [merdead.] *Kinn des Kiels*, bosard g.

Kinnarterie b. (-,n) : [korf.] talmerenn an elgez b.

Kinnbacke b. (-,n) / **Kinnbacken** g. (-s,-) : **1.** [korf.] javed b., karvan b., chagell b., aven b. ; **2.** [merdead.] *Kinnbacke des Kiels*, bosard g.

Kinnbackenknochen g. (-s,-) : [korf.] askorn javed g., askorn karvan g., askorn chagell g.

Kinnbackenkrampf g. (-s,-krämpfe) : [mezeg.] trismus g.

Kinnband n. (-s,-bänder) : lêrenn-elgez b., elgezhen b. ; *Kinnband einer Haube*, algenn b.

Kinnbart g. (-s,-bärte) : barbistell b., bouch g., bouchad g., barbouskenn b., bouchig g. ; *einen Kinnbart tragen*, bezañ ur bouchad barv ouzh e c'hroñj, bezañ barv dindan e elgez, bezañ barv ouzh e elgez.

Kinngrübchen n. (-s,-) : toullig an elgez g., poullig an elgez g.

Kinnhaken g. (-s,-) : **1.** [sport] uppercut g., taol war-grec'h g. ; **2.** groñjad b., bleukad war ar c'hroñj g., taol-bleuk war ar c'hroñj g., taol kromm war ar c'hroñj g., taol-dorn war ar c'hroñj g.

Kinnkette b. (-,n) : [kezeg] grom b. ; *die Kinnkette anbringen, die Kinnkette verschnallen*, gromañ ar wesken, gromañ ur marc'h ; *Pferd mit fachgerecht verschnallter Kinnkette*, marc'h rouflet mat g., marc'h ambridet mat g., marc'h bridet mat g.

Kinnlade b. (-,n) : javed-traoñ b., javed izelañ b., karvan draoñ b., karvan izelañ b., chagell draoñ b., aven draoñ b. ; *untere Kinnlade des Pferdes*, bakol g.

Kinnlippenfurche b. (-,n) : [korf., mezeg.] nant elgez-gweuz g.

Kinnmuskel g. (-s,-n) : [korf.] kigen an elgez b.

Kinnnerv g. (-s/-en,-en) : [korf.] nervenn an elgez b.

Kinnriemen g. (-s,-) : [loen/] lêrenn-elgez b., elgezhen b.

Kinnschlag g. (-s,-schläge) : [sport] bleukad kromm war ar c'hroñj g., taol-bleuk kromm war ar c'hroñj g., taol kromm war ar c'hroñj g., taol-dorn kromm war ar c'hroñj g.

Kinnvorsprung g. (-s,-vorsprünge) : [korf.] torgenn an elgez b.

Kino n. (-s,-s) : **1.** filmouriez b., sinema g., sine g., kinema g., fiñvskeudennerezh g., fiñvskeudennou ls., fiñveier ls. ; **2.** filmi g., fiñvskeudenni g., sinema g., sine g. ; *ich wollte ins Kino, mein Freund jedoch nicht*, c'hoant am boa mont d'ar sinema, va mignon avat ne felle ket dezhañ dont ; *ich gehe ins Kino, um mir die Langeweile zu vertreiben*, mont a ran d'ar sinema evit dizenoeñ (evit diduellañ va amzer, evit diduiñ va amzer, evit kargañ va amzer, evit diverraat va amzer, evit diverrañ va amzer, evit kas an amzer en-dro, evit degas va amzer), mont a ran d'ar sinema kement ha kaout peadra da gas va amzer, mont a ran d'ar sinema kement hag abuziñ va amzer, mont a ran d'ar sinema da glask dudi ; *wir sind ins Kino gegangen, um halt die Zeit totzuschlagen*, aet e oamp d'ar sinema kement hag abuziñ hon amzer ; *er geht oft ins Kino, umso mehr als er keinen Fernseher hat*, alies e ya d'ar sine, seul vui ma n'en deus ket a skinweler ; *Sprache des Kinos*, pluennerezh filmel g.

Kinobesuch g. (-s,-e) : abadenn sine b., abadenn sinema b.

Kinobesucher g. (-s,-) : arvester g.

Kinobesucherin b. (-,nen) : arvesterez b.

Kinofachmann g. (-s,-fachleute) : arbennigour war ar sinema g., ispiñsialour war ar sinema g.

Kinofilm g. (-s,-e) : film skramm bras g.

Kinogänger g. (-s,-) : filmgarour g. ; *begeisterter Kinogänger*, paotr ar fiñvskeudennerezh g., paotr mignon bras d'ar fiñvskeudennerezh g., paotr a ya ingal-ingal d'ar sine g., paotr tik (troet, angoulet, lorc'het, touellet, sot, nay, gwrac'h) gant ar sinema.

Kinogängerin b. (-,nen) : filmgarourez b.

Kinogramm n. (-s,-e) : kinogramm g.

Kinokarte b. (-,n) : tiked sinema g.

Kinokasse b. (-,n) : kef ar filmi g., bilhederezh b.

Kinoliebhaber g. (-s,-) : filmgarour g.

Kinoprogramm n. (-s,-e) : **1.** filmoù programmet ls. ; **2.** roll ar filmoù g.

Kinosaal g. (-s,-säle) : sal sinema b., sal sine b. ; *einen Kinosaal räumen*, kas er-maez an dud a zo en ur sal sinema, digarzhañ ur sal sinema, skarzhañ ur sal sinema, karzhañ ur sal sinema, goulonderiñ ur sal sinema, goulloñ ur sal sinema.

Kinosprache b. (-) : pluennerezh filmel g.

Kinostar g. (-s,-s) : steredenn sine b.

Kinovorstellung b. (-,en) : abadenn sine b., abadenn sinema b.

Kinowerbung b. (-,en) : bruderezh er salioù sinema g.

Kinozilie b. (-,n) : [bev.] blevan kreniat g., blevennigelen greniat g. [*liester blevennigelen kreniat*].

Kiosk g. (-s,-e) : kiosk g., tinell b., gwerzhlec'h g.

Kiosverkäufer g. (-s,-) : kiosker g.

Kipfel n. (-s,-/n) / **Kipferl** n. (-s,-/n) : [Bro-Aostria, kegin.] kornegenn b., bara kornek g.

Kippa / Kippah b. (-, Kippot) : [relij.] kipa g.

kippar ag. : gwint-diwint, gwint, gwinteiz, gwinter, gwinteris, gwintus, gorre-gouziz, sav-disav, ... a c'heller kosteziñ, ... a c'heller gwintañ, eilpennadus ; *nicht kippar*, didroc'holidus, ... na c'heller ket troc'holiañ, dieilpennadus, ... na c'heller ket eilpennañ.

Kippe b. (-,n) : **1.** stokaj g., tump g. ; **2.** *P. auf der Kippe stehen*, bezañ etre daouarn e ankoù, bezañ a-silwink, bezañ war silwink, bezañ war vrafiskell, bezañ war horjell, bezañ e bili-bann, kostezañ ; *der Teller steht auf der Kippe*, etre daouarn e ankoù emañ an asied-mañ, a-silwink emañ an asied-mañ, war var da gouezhañ emañ an asied-mañ ; *P. auf der Kippe stehen*, derc'hel a-ispilh ouzh un neudennig stoub / na vezañ stag nemet gant un neudennig (Gregor), bezañ tost da vont da gaoc'h-heiz, bezañ tost da vont e kas, bezañ tost da dreiñ e kas, bezañ tost da gouezhañ e kas, bezañ tost da dreiñ e gwelien, bezañ tost da vont e gwelien, bezañ en arvar d'ober freuz-stal (da vont da neuz) ; **3.** [sport] *eine Kippe am Reck*, ur savadenn ouzh ar varrenn a-blaen b. ; *eine Kippe am Reck durchführen*, ober un adsav ouzh ar varrenn ; **4.** *P. bechad g., bechad sigaretenn g., tareadenn b., tariagenn b., bazh vutun b. ; eine Kippe rauchen*, butunat ur bechad sigaretenn, butunat un dareadenn, lakaat ur vogedenn, poazhañ un dareadenn, tareadiñ, bakenniñ, tariagiñ ; *er hat mir eine Kippe abgeknöpft, er hat mir eine Kippe gestenzt, er hat mir eine Kippe geklaut*, touzet 'n deus din un dareadenn ; **5.** brañsigell b., brañsell b. ; **6.** [tro-lavar] *P. die machen Kippe*, an daou-se a zo a-dra an eil gant egile, kenemglev a zo etrezo, labourat a reont e boutin, kar ha kilhoroù int, emaint o wriat war an hevelep liñsel (war an hevelep torchenn), ar an hevelep neudenn emaint, emglev a zo kenetrezo evit kenlabourat, ar re-se a zo an eil dindan egile, bountañ a reont (sachañ a reont) war an hevelep ibil, bountañ (sachañ) a reont war an hevelep tu, kanañ a reont ar gousperoù war ar memes ton, a-vouezh emaint.

kipkelig ag. : brall-divrall, ling-ha-lang, kren-digren, brallus, horellus, horjellus, trabidellus, charigell, gadal, distabil, distrantell, laosk, silwink, a-silwink, war silwink, amgadarn, distart, hej, hej-dihej, loc'h-diloc'h, e bili-bann, dizalc'h, kamm,

rangouilh, war al lusk, lusk-dilusk, luskellus, war vrañskell, mezv, krog-diskrog ; *kippeliger Stuhl*, kador rangouilh b., kador vezv b., kador gamm b., kador c'hadal b., kador distrantell b. **kippeln** V.gw. (hat gekippt) : 1. brallañ, horjellat, horigellat, hoskellat, horellañ, traidellañ, treuzigellañ, bezañ laosk, brañsellat, brañskellat, bransigellat, bezañ gadal en e sav, bezañ e brall, bezañ kamm, kostezañ, bezañ hej-dihej, flojañ, bezañ krog-diskrog ; *der Tisch kippt*, distabil eo an daol, distrantell eo an daol, brallus eo an daol, horjellus eo an daol, charigell eo an daol, gadal eo an daol, kamm eo an daol, a-silwink emañ an daol, n'eo ket blod an daol, horjellat a ra an daol, brallañ a ra an daol, an daol ne chom ket plaen, P. rangouilh eo an daol, mezv eo an daol ; 2. brañsellat ; *mit dem Stuhl kippeln, auf den beiden hinteren Stuhlbeinen kippeln*, brañskellat war e gador.

kippen V.gw. (ist gekippt) : troc'holiañ, c'hweniañ, bannañ, kouezhañ, tumpañ, skourrañ, milinañ ; *nach hinten kippen*, mont war e lost, gwintañ, bannañ, tintañ, kouezhañ war e benn adreñv ; *er kippte vornüber in den Teich*, bannañ a reas el lenn ; *der Karren ist nach hinten gekippt*, aet eo ar c'harr war e lost, gwintet eo ar c'harr, bannet eo ar c'harr, war lostwint emañ ar c'harr ; *den Karren zum Entladen nach hinten kippen, die Ladung eines Wagens nach hinten kippen*, diskargañ ur c'harr war vann, bannañ ur c'harrad, gwintañ ur c'harr war-dreñv evit e ziskargañ, tintañ ur c'harr evit e ziskargañ ; *das Boot kippt (um)*, treiñ (mont) a ra ar vag war he genoù, troc'holiañ a ra ar vag, eilpenniñ a ra ar vag ; *der Wagen kippt zur Seite*, milinañ a ra ar wetur, troc'holiañ a ra ar wetur, c'hweniañ a ra ar wetur, tumpañ a ra ar c'harr, bannañ a ra ar c'harr, P. ar c'harr a ra chapel ; *nach vorne kippen*, mont war e benn a-raok, kouezhañ war e c'henoù ; [dre skeud.] *es klappt oder es kippt*, neuñviñ pe veuziñ ; *aus den Pantinen kippen, aus den Latschen kippen*, a) bezañ distroadet dic'hortoz-kaer penn-kilha-troad, chom minellet e deod, chom pof, bezañ sabadac'het, bezañ saezhet, bezañ souezhet evel un teuzer kloc'h (Gregor), chom beg, bezañ e beg, chom da zigeriñ e glap, rampañ e c'henoù, chom batet e c'henoù, chom sabaturet, chom manet, bezañ troc'het ar c'hwitell d'an-unan (e c'hwitell dezhañ, e c'hwitell dezhi h.a.), chom genaouek (abaf, war e gement all, abafet holl, stabanet, mantret), kouezhañ war e gement all, menel batet, chom bamet, bezañ skoet mik gant ar souezh, bezañ souezhet mik (souezhet marv, sabatuget, sabaturet, alvaonet holl, divarc'het, divontet, batorellet, boemet, kalmet, notet), bezañ kouezhet ar sabatur war an-unan, chom badet, bezañ o stonkañ gant ar sebez, chom gak gant ar souezh, chom miget, chom mik, bezañ beiet, bezañ beudet, bezañ beziv, bezañ bezivet, bezañ balzek, koll penn e gudenn, bezañ berr war e c'her, chom berr war e c'her, chom en estlamm, ober estlammoù, ober souezhoù bras, estlamiñ, sebeziñ, mantrañ, chom berr, menel berr, bezañ berr, bezañ tapet berr-ha-berr, bezañ paket war an trumm, bezañ taolet en alvaon, bezañ bac'het ar genoù d'an-unan, chom balc'h, chom beg ha razh, chom a-bann, balpiñ, motiñ, chom e spered e bili-bann, chom d'ober yezhoù ; b) kouezhañ e badoù, kouezhañ e paramoutig, kouezhañ en eterjidi, kouezhañ e barr, kouezhañ, ober ar marv-bihan, mont er bord all, mont en tu all, reudennañ, tresmeiñ, yarañ, fatañ, dont da fatañ, fatikañ, fallaat, faganiñ, vaganiñ, fredriñ, orvaniñ, freneziañ, dont ur fallaenn d'an-unan, kaout ur fallijenn, koll e anaoudegezh, kaout ur sempladenn, kouezhañ e sempladurezh, kaout ur fallaenn (ur falladenn, ur filidigezh), mezevelliñ, koll e anaoudegezh, mont an anaoudegezh digant an-unan (e anaoudegezh digantañ, hec'h anaoudegezh diganti h.a.), sevel bec'h war an-unan, semplañ, migañ, koll ar skiant eus an-unan.

V.k.e. (hat gekippt) : 1. distreiñ, kostezañ, lakaat pep eil penn, eilpennañ, tintañ, troc'holiañ, pennboelliñ, tumpañ, gwintañ, gwintellañ ; *die Ladung eines Wagens kippen*, tumpañ ur c'harr, bannañ ar c'harrad, diskargañ ar c'harrad ; *nach hinten kippen*, gwintañ, gwintellañ, bannañ, tintañ, lakaat war e lost, lakaat da gouezhañ war e benn adreñv ; *die Ladung eines Wagens nach hinten kippen*, diskargañ ur c'harr war vann, bannañ ur c'harrad, gwintañ ur c'harr war-dreñv evit e ziskargañ, tintañ ur c'harr evit e ziskargañ ; *maschinell hoch kippen*, gwintereleañ ; *eine Kiste kippen*, distreiñ (kostezañ) ur c'hased, lakaat ur c'hased war e gostez ; *nach vorne kippen*, lakaat da vont war e benn a-raok ; 2. *etwas kippen*, reiñ lamm d'udb, lakaat udb da c'hwitañ, parraat ouzh udb, diarbenn udb, kontroliañ udb, c'hoari ar c'hontrol ouzh udb, kas udb da get, gourzhtreiñ udb, P. kas ar stal d'an dour ; *ein Gesetzesvorhaben kippen*, reiñ lamm d'un danvez lezenn ; *die Situation kippen*, gourzhtreiñ an traoù, cheñch penn d'ar vazh ; 3. P. *einen kippen, eins hinter die Binde kippen, sich (dat.) einen hinter die Binde kippen*, pakañ ur banne, evañ ur banne, riñsañ unan, heskiñ e vanne, tapout ur banne, sevel ar vrec'h, plegañ ar vrec'h, kammañ e ilin, tarzhañ unan, evañ un tasad, tagañ ur chopinad, tapout ur chopinad, lipat ur chopinad, dibradañ ur banne, distanañ e c'hourlañchenn, glebiañ e gorzailhenn, glebiañ e voslagout, gwalc'hiñ e gorzailhenn, soubilhañ e gorzailhenn, eouliañ e gorzailhenn, glebiañ e lañchenn, glebiañ e añchenn, glebiañ e c'hourlañchenn, diskenn ur banne, deverañ ul lomm en e c'henoù, klukañ ur banne, दौरata e bironenn, P. lopañ unan, touzañ ur bannac'h, mougañ ur vlevenn, klakañ ur vlevenn, charinkañ ur fistolenn ; *einen zweiten kippen*, eilbanneañ, adouilhañ ; *einen auf nüchternen Magen kippen*, lazhañ ar preñv ; *er kippt gerne einen, er kippt gern eins hinter die Binde*, plijout a ra dezhañ e vanne, hennezh a gar e vanne, kavout a ra mat e vanne, kavout a ra mat e chopinad, hennezh a zo frank e c'hourlañchenn, hennezh a zo ramp e gorzailhenn, hennezh a zo kreñv war ar boeson, evañ a ra kreñv, hennezh a zo frank e gorzailhenn, hennezh a zo frank e c'houzoug, evañ a ra brav, ne laka ket en e votoù, ne daol ket en e votoù, hennezh a gar plegañ e vrec'h, hennezh a gar sevel ar vrec'h, hennezh a gar kammañ e ilin, deval braouac'h a zo gant e c'houzoug, pouez-traoñ 'zo gant e gornailhenn, lañs-traoñ 'zo gant e gorzailhenn, ur mignon d'ar gwin eo, brav a-walc'h ez a e vanne gantañ, n'eo ket lipat chadenn ar puñs a ra, unan mat eo da charreat gwin, hennezh a zo kreñv war an evañ, hennezh ne vez pell o tisec'hañ gwer, ned a ket fall an evañ gantañ, troet eo da voesonniñ, hennezh a zo un ever fall a zour, hennezh a zo ur plomer, hennezh a zo ur c'hof dour, dizonet eo bet e miz Eost, en em boazhañ a ra oc'h evañ traoù yen.

Kippen n. (-s) : gwintadenn b., gwinterezh g., eilpenn g., eilpennadur g.

Kippentöter g. (-s,-) : lazher zigarettennoù g. [*liester lazherioù zigarettennoù*].

Kipper¹ g. (-s,-) / **Kipper und Wipper** g. (-s und -s, - und -) : [paotr] krenner pezhioù moneiz g. [*liester krennerien pezhioù moneiz*], falsmoneizer ar Grennamzer g.

Kipper² g. (-s,-) : [tekn.] sammgarr-gwint g., kanastell [*liester kanastelloù, kenestell*] b.

Kipper³ g. (-s,-) : [kegin.] 1. harink sall g. ; 2. harink sec'h g., harink mogedet g. (Gregor), harink sol g.

Kipperin b. (-,-nen) / **Kipperin und Wipperin** b. (- und -, -nen und -nen) : [plac'h] krennerez pezhioù moneiz b., falsmoneizerez ar Grennamzer b.

Kippermulde b. (-,-n) : benn gwint g.

Kippfenster n. (-s,-) : [tisav.] prenestr gwinteiz g., prenestr gwinteris g., prenestr gwintus g., prenestr gwint g., prenestr gwint-diwint g., prenestr gwinter g.

kippfest ag. : digouezh, dic'hadal, divrall, start, stabil, postek, sonn, parfet, didroc'holidus, ... na c'hall ket troc'holiañ, dieilpennadus, ... na c'hall ket eilpennañ.

Kipphebel g. (-s,-) : gwinter g.

Kippkarre b. (-,-n) / **Kippkarren** g. (-s,-) : 1. bagonig wint b. [*liester* bagonigoù gwint], berlinenn b. ; 2. tumporell b., karr gwint g., karr-samm g. ; *Ladung einer Kippkarre*, tumporellad b.

Kippkasten g. (-s,-kästen/-) / **Kippkübel** g. (-s,-) : benn gwint g.

Kipplastwagen g. (-s,-) : sammgarr-gwint g.

kipplig ag. : *sellit ouzh kippelig*.

Kipplore b. (-,-n) : bagonig wint b. [*liester* bagonigoù gwint], berlinenn b.

Kippmännchen n. (-s,-) : [stalaf prenestr] paotr kaozioù g. [*liester* paotred kaozioù].

kippmechanismus g. (-,-mechanismen) : gwintellerez b.

Kippmulde b. (-,-n) : benn gwint g.

Kippschalter g. (-s,-) : [tredan] spanaer gwint g., afell gwint b., gwintell b.

Kippschaltung b. (-) : [elektrotechnik] gwint b. ; *monostabile Kippschaltung*, gwint unstabil b. ; *bistabile Kippschaltung*, gwint daoustabil b. ; *tristabile Kippschaltung*, gwint tristabil b. ; *astabile Kippschaltung*, gwint vannstabil b.

Kippschwingung b. (-,-en) : [fizik] luskellad arhezañ g.

kippsicher ag. : digouezh, dic'hadal, divrall, start, stabil, postek, sonn, parfet, didroc'holidus, ... na c'hall ket troc'holiañ, dieilpennadus, ... na c'hall ket eilpennañ.

Kippständer g. (-s,-) : [c'hwil-tan, skouter] harpell b., skor g., branel b.

Kippstufe b. (-,-n) : [tredan.] gwint b. ; *astabile Kippstufe*, gwint vannstabil b.

Kippvorrichtung b. (-,-en) : gwinter g., gwintell b.

Kippwagen g. (-s,-) : 1. bagonig wint b., berlinenn b. ; 2. tumporell b., karr gwint g. ; *Ladung eines Kippwagens*, tumporellad b.

Kirche b. (-,-n) : [relij.] 1. iliz b., P. c'houez Doue g., c'houez an dunig g., c'houez Manuel g. ; *katholische Kirche*, iliz katolik b. *evangelische Kirche*, templ g., iliz protestant b. ; *Pfarrkirche*, iliz-parrez b. ; *eine Kirche einweihen*, sakriñ un iliz ; *eine Kirche weihen*, dediañ un iliz, binnigañ un iliz ; *eine Kirche einem Heiligen weihen*, *eine Kirche zu Ehren eines Heiligen weihen*, dediañ un iliz d'ur sant, gouestlañ un iliz d'ur sant, gouestlañ un iliz gant ur sant, lakaat un iliz dindan paeroniezh ur sant ; *diese Kirche ist dem Heiligen Matthäus geweiht*, dindan paeroniezh sant Vazhev emañ an iliz-mañ ; *Kirche zum Heiligen Nikolaus*, iliz da sant Nikolaz b., iliz dediet da sant Nikolaz b. ; *Kirche, die unter dem Schutz des heiligen Yves steht*, iliz dindan paeroniezh an Aotrou sant Erwan b. ; *eine entweihte Kirche aufs Neue weihen*, advinnigañ un iliz, binnigañ a-nevez un iliz ; *eine ganz kleine Kirche*, un tammig iliz vihan g. ; *die Kirche besuchen*, (regelmäßig) in die Kirche gehen, mont d'an iliz, pleustriñ an iliz, daremprediñ an iliz, mont war-dro an iliz, [yehz ar vugale] mont d'ar baoñ ; *zu der Kirche und den Priestern hatte er keine Beziehung*, ned ae na war-dro iliz na war-dro beleg ; *eine spärlich besuchte Kirche*, un iliz difoul b. ; *eine Kirche voller Menschen*, un ilizad tud b., un iliz kouchet a dud b. ; *selten sieht man so viele Leute in der Kirche*, rouez eo gwelet un ilizad ken niverus ; *die Kirche kann unmöglich alle eingetroffenen Pilger verkraften*, re vihan eo an iliz diouzh ar bardonerien ; *die Kirche war immer voll*, ne zisleunie ket an iliz, an iliz ne zisleunie ket ; *er lässt sich kaum in der Kirche blicken*, ne dosta ket pikol d'an iliz ; *er lässt sich nie in der Kirche blicken*, ne daol morse troad en iliz ; *er hat sich in der Kirche eine Ewigkeit nicht blicken lassen*, setu ur

viken n'eo ket bet en iliz ; *Hinterteil im Inneren der Kirche*, lost an iliz g. ; *eine Kirche profanieren*, disakrañ un iliz ; *die Kirchen plündern*, riñsañ an ilizoù ; *in der Kirche lautstark sprechen*, komz e-barzh an iliz gant ur vouezh spontus da lakaat ar brenn da gouezhañ diouzh revr ar sent ; *in dieser Kirche ist die Akustik wirklich gut*, skeltr eo an iliz-mañ, heglev eo an iliz-mañ ; *das würde die Akustik in der Kirche verbessern*, heglevoc'h e ve an iliz neuze ; *er wird Ihnen gegenüber hartnäckig behaupten*, dass keine Kirche schöner sei als die seines Dorfes, stourm a raio ouzhoc'h, ha start, n'eus iliz ebet ken kaer hag hini e barrez ; 2. [dre skeud.] P. *die Kirche ums Dorf tragen*, mit der Kirche ums Dorf fahren, mit der Kirche ums Kreuz gehen, die Kirche ums Kreuz tragen, a) reiñ tro d'e hent, klask tro d'e hent ; b.) klask tro da ziverrañ, ober ul luz evit kas an traoù da benn, kaout un doare luziet da gas an traoù da benn ; *die Kirche im Dorf lassen*, lezel Pariz e-lec'h m'emañ, diskouez poell (skiant-vat), chom en e skiant-vat (Gregor) ; 3. [dre astenn.] oferenn b., ofis g. ; *zur Kirche läuten*, gelver d'an oferenn, seniñ evit an oferenn ; *Kirche halten*, oferenniñ, lidañ un ofis en iliz ; 4. Iliz b., Kroaz b. ; *die katholische Kirche*, an Iliz Katolik b., Pried an Oan b., jardin Jezuz-Krist g./b., bag sant Pêr b. ; *keltische Kirche*, iliz ar Gelted b. ; *evangelische Kirche*, iliz Protestant b. ; *orthodoxe Kirche*, iliz Ortodoksel b. ; *die Heilige Kirche*, an Iliz wenvidik b. ; *die Unaufhörlichkeit der Kirche*, der unaufhörliche Bestand der Kirche, difellusted an iliz b. ; *der Kampf der Kirche gegen die Heiden*, brezel ar gristenien a-enep ar baganed g., brezel ar Groaz a-enep ar Bed g. ; *Gesetz zur Trennung von Kirche und Staat*, lezenn a-zivout disparti an iliz hag ar Stad b. ; *Trennung von Kirche und Staat*, disrann an iliz hag ar Stad g., disrann an iliz eus ar Stad g., disrann Ilizoù/Stad g. ; *der Staat und die Kirchen*, ar Stad hag an Ilizoù ; *aus der Kirche ausstoßen*, eskumunugañ ; *in der Anfangszeit der Kirche*, e kentaou an Iliz ; *im Schoß der Kirche*, e-kerzhenn an Iliz, e-barzh an Iliz, e gwasked an Iliz ; *in den Schoß der Kirche zurückkehren*, distreiñ e-kerzhenn an Iliz ; *es ist aus mit der Kirche* ! echu eo gant an Iliz !

Kirchenabgänger g. (-s,-) : dianzaver e feiz g., nac'her Doue g., nac'her ar feiz g.

Kirchenablass g. (-es,-ablässe) : [relij.] induljañs b.

Kirchenamt n. (-s,-ämter) : [relij.] karg a-berzh an iliz b.

kirchenamtlich ag. : [relij.] kofisistorel.

Kirchenausschluss g. (-es,-ausschlüsse) : eskumunuggenn b.

Kirchenausschuss g. (-es,-ausschüsse) : kuzul parrez g., kuzul ar fabriked g., kuzul ar fablig g., fabrikerezh g., fablig b.

Kirchenausstoß g. (-es,-ausstöße) : eskumunuggenn b.

Kirchenaustritt g. (-s,-e) : [relij.] disklêriadur dilez eus an Iliz g.

Kirchenbank b. (-,-bänke) : bank iliz g.

Kirchenbann g. (-s) : [relij.] eskumunuggenn b., entredid g., interdid g., anaoue g. ; *über jemanden den Kirchenbann verhängen*, jemanden mit dem Kirchenbann belegen, teuler an eskumunuggenn war u.b., dougen setañs an eskumunuggenn a-enep u.b., eskumunugañ u.b., interdizañ u.b., sevel an eskumunuggenn a-enep u.b., anaoueañ u.b., dougen an anaoue a-enep u.b., teurel an anaoue war u.b., dougen an anaoue a-enep u.b.

Kirchenbehörde b. (-,-n) : [relij.] pennadurezh an Iliz b.

Kirchenbuch n. (-s,-bücher) : [relij.] marilh ar barrez g.

Kirchenbuße b. (-,-n) : [relij.] pinijenn b.

Kirchenchor g. (-s,-chöre) : [relij.] 1. [sonerezh] laz-kanañ g., kor g., korad g., koradeg b., kanadeg b. ; 2. [tisav.] keur g., chantele g., santual g., penn-laez an iliz g.

Kirchenchorsänger g. (-s,-) : [relij.] kaner-iliz g., lazkaner-iliz g., korer-iliz g., kiniad g.

Kirchendiener g. (-s,-) : [relij.] sakrist g., kloc'her g., bedell g., regresten g., chasgeu g., komis g.

Kirchendienst g. (-es,-e) : [relij.] ofis g.

Kirchenempore b. (-,-n) : *die Kirchenempore*, an dribunell b., garidoù an iliz ls., garidoù an hent-tro ls., ar pondalez-tro g.

Kirchenfahne b. (-,-n) : [relij.] banniel g.

Kirchenfeind g. (-s,-e) : enepkloerour g., P. debrer beleien g., chaoker beleien g.

Kirchenfeindin b. (-,-nen) : enepkloerourez b., P. debrerez veleien b., chaokerez veleien b.

kirchenfeindlich ag. : [relij.] enepkloer ; *die kirchenfeindlichen Gesetze wurden entschärft*, an dud a liz a laoskaas warno.

Kirchenfeindlichkeit b. (-) : enepkloeregezh b., enepkloerelezh b.

Kirchenfenster n. (-s,-er) : *buntes Kirchenfenster*, gwerell b., gwer-livet str., gwerenn a liv b., gwerenn-iliz b., gwerenn livet b., gwerenn vestr b. ; *mit historischen Motiven bemalte bunte Kirchenfenster*, gwerelloù istoriet ls.

Kirchenfest n. (-es,-e) : [relij.] gouel relijiel g., gouel simpl g. ; *gebotes Kirchenfest*, gouel doubl g. ; *nichtgebotes Kirchenfest*, gouel hanterzoubl g. ; *hohes Kirchenfest*, gouel doubl meur g.

Kirchenvorst g. (-en,-en) : [relij.] priñs an liz g., beleg-meur g. [*liester* beleien-veur].

Kirchengänger g. (-s,-) : [relij.] kristen pleustrer g.

Kirchengebet n. (-s,-e) : orezon b., pedenn b.

Kirchengemeinde b. (-,-n) : [relij.] 1. parrez b., parreziad b. ; 2. kumuniezh relijiel b.

Kirchengericht n. (-s,-e) : lez-varn an liz b.

Kirchengesang g. (-s,-gesänge) : [relij.] kantik g. kan-iliz g., kanaouenn-santel b., kanenn b. ; *gregorianischer Kirchengesang*, kan plaen g.

Kirchengeschichte b. (-) : [relij.] istor an liz g.

Kirchengesetz n. (-es,-e) : [relij.] kanon g., reol-iliz b.

Kirchengewandschneider g. (-s,-) : kazuler g.

Kirchenglocke b. (-,-n) : kloc'h tour an liz g., kloc'h an liz g.

Kirchengut n. (-s,-güter) : [relij.] madoù an liz ls., glad an liz g.

Kirchenhandbuch n. (-s,-bücher) : [relij.] ritual g.

Kirchenkasse b. (-,-n) : [relij.] tra an liz g., leve an liz g.

Kirchenkollekte b. (-,-n) : kest b.

Kirchenlehrer g. (-s,-) : [relij.] doktor an liz g.

Kirchenleitung b. (-,-en) : [relij.] koñsistor g., koñsistoer g.

Kirchenlicht n. (-s,-er) : 1. goulaoenn b., kantol b., penn gouloù g., piled g., gouloù-koar g., boujienn b. ; 2. [dre skeud.] *P. er ist kein Kirchenlicht*, n'eo ket ur sklêrjenn, n'eo ket bet meret e bleud an tanavañ, n'eo ket eus ar gurunenn, n'eo ket eus ar c'horadenn gentañ, n'eo ket lemmoc'h e spered eget ul loaiaid pri-mañsonat, hennezh a zo tapet war ar portolof, ne sked ket gant e nerzh-spered, n'en deus ket ijinet meskañ ar ribod, hennezh ne lintr ket ar skiant en e zaoulagad, un tammig lod en deus e park ar Brizh, ul lodenn en deus e park ar Brizh, hennezh a zo eus Kerwazi, hennezh a zo gad diwar c'had, hennezh en deus kig leue, e spered a gerzh war flac'hioù, hennezh e kuzh al loar en e c'henoù, n'eo ket gwall fin, laosket en deus an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, laosket en deus un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, mat eo da dreiñ ar rod, n'eo ket deuet holl ar Spered Santel war an douar gentañ, hennezh a zo bet roet fav dezhañ en deiz ma'z eo bet ganet, ne oar ket pet fav a ya d'ober teir, ne oar ket pet fav a ya d'ober nav, lourt eo e spered, lourt a spered eo, lourt a benn eo, un tamm difournis a spered eo.

Kirchenlied n. (-s,-er) : [relij.] kantik g. kan-iliz g., kanaouenn-santel b., kanenn b. ; *Verfasser von Kirchenliedern*, kantiker g.

Kirchenmann g. (-s,-leute/-männer) : relijiuz g., den-a-iliz g., den Doue g., kloareg g. [*liester* kloareged, kloarien, kloer].

Kirchenmaus b. (-,-mäuse) : [dre skeud.] *arm sein wie eine Kirchenmaus*, bezañ paour evel ur razh, bezañ paour evel ur razh dour, bezañ paour evel ur razh iliz, bezañ paour evel ur razh touzet, bezañ paour-razh, bezañ paour-kollet, bezañ paour-ran, bezañ paour-noazh, bezañ paour-glad, bezañ paour-glan, bezañ paour-glas, bezañ paour-du, bezañ paour-du e revr, bezañ o tuañ gant ar vizer, bezañ du da lazhañ, bezañ paour da lazhañ, bezañ paour da chikañ gant ar mailh, bezañ paour eus ar paourañ, bezañ paour a'r paourañ, bezañ paour-Dieu, bezañ paour-Lazar, bezañ paour-Job, bezañ paour evel Job war e vern teil, bezañ ken paour ha Job / bezañ paour-glez (Gregor), bevañ truilh, bezañ reuzeudik evel ur pesk war an traezh, bezañ reuzeudik-meurbet e stad, bezañ reuzeudik evel ur c'hi, bezañ reuzeudik evel ar mein, bezañ maleürus evel ar mein, bezañ paour evel ur c'hi, na gaout ur roched da wiskañ, na gaout un hiviz da lakaat war he c'hein, stlejañ an diaoul dre e lost.

Kirchenmitglied n. (-s,-er) : ilizour g.

Kirchenmond g. (-s) : loar gompodiñ b.

Kirchenmusik b. (-) : [relij.] sonerezh relijiel g.

Kirchenordnung b. (-,-en) : [relij.] liderezh g., pedennerezh g.

Kirchenpründe b. (-,-n) : [relij.] leve-iliz g.

Kirchenrat g. (-s,-räte) : [relij.] 1. [ensavadur] kuzul parrez g., kuzul ar fabriked g., kuzul ar fablig g., fabrikerezh g., fablig b. ; 2. [den] fabrik g., fablig g., kuzulier parrez g.

Kirchenrecht n. (-s) : [relij.] gwir an liz g., gwir reol an liz g., kanon g., gwir kanonek g.

kirchenrechtlich ag. : [relij.] hervez reolioù an liz., hervez ar c'hanon, kanonek, kanonel.

Kirchenreform b. (-,-en) : [relij.] adreizh an liz g.

Kirchenrichter g. (-s,-) : ofisial g. [*liester* ofisial], barner an liz g., vikel-barner g.

Kirchensänger g. (-s,-) : [relij.] kiniad g., kantor g., kaner-iliz g., kaner ouzh al letrinn g.

Kirchensatzungen ls. : [relij.] reolioù an liz ls., kanon g.

Kirchenschänder g. (-s,-) : fallakr hep feiz na reizh g., saotrer g., disakrer g.

Kirchenschändung b. (-,-en) : [relij.] disakrerezh g., disakradur g., disakridigezh b., disakrañ g., taol-disakr g.

Kirchenschiff n. (-s,-e) : [tisav.] nev-iliz b., korf-iliz g.

Kirchenspaltung b. (-,-en) : [relij.] skism g., diforc'hidigezh-kredenn b., diforc'h g., disivoud g.

Kirchenstaat g. (-s) : [polit., istor] Stadoù an liz ls.

Kirchensteuer b. (-,-n) : [relij.] diner an liz g.

Kirchentag g. (-s,-e) / **Kirchentagung** b. (-,-en) : senez b.

Kirchentor n. (-s,-e) : dor-dal an liz b., porched an liz g.

Kirchenvater g. (-s,-väter) : [relij.] tad santel an liz g. ; *die Kirchenväter*, tadoù an liz ls.

Kirchenvätersammlung b. (-,-en) /

Kirchenversammlung b. (-,-en) : [relij.] sened-iliz g.

Kirchenvertrag g. (-s,-verträge) : [polit., relij.] emglev etre an liz hag ar Stad g., konkordad g.

Kirchenverwaltung b. (-,-en) : [relij.] kuzul parrez g., kuzul ar fabriked g., kuzul ar fablig g., fabrikerezh g., fablig b.

Kirchenvorplatz g. (-es,-plätze) : leurenn an liz b.

Kirchenvorstand g. (-s,-vorstände) : [relij.] koñsistor g., koñsistoer g., kuzul parrez g., kuzul ar fabriked g., kuzul ar fablig g., fabrikerezh g., fablig b.

Kirchenvorsteher g. (-s,-) : fabrik g. [*liester* fabriked], fabrig g. [*liester* fabrigien], fablig [*liester* fabligien]g., fabrisian g., prokolor g.

Kirchenweihe b. (-,-n) : [relij.] dedi g., sakradur un iliz g., sakridigezh un iliz b.

Kirchfriedhof g. (-s,-höfe) : [relij.] bered b., douar benniget g., gwered b., [dre skeud.] park ar c'housk diwezhañ g., park ar marv g., park an Ankoù g., park an ehan g., park ar c'herc'h g., jardin vras b., P. tortouer g.

Kirchgang g. (-s,-gänge) : [relij.] pleustr an iliz g. ; *erster Kirchgang der Wöchnerin, erster Kirchgang einer Mutter nach dem Gebären*, ilizamant g., iliziñ g. ; *die Wöchnerin machte ihren ersten Kirchgang*, ilizet e voe ar vamm goude gwilioudiñ.

Kirchgänger g. (-s,-) : [relij.] pleustrer an iliz g.

Kirchgängerin b. (-,-nen) : [relij.] pleustrez an iliz b.

Kirchgeld n. (-s) : diner an iliz g.

Kirchhof g. (-s,-höfe) : [relij.] bered b., douar benniget g., gwered b., [dre skeud.] park ar c'housk diwezhañ g., park ar marv g., park an Ankoù g., park an ehan g., park ar c'herc'h g., jardin vras b., P. tortouer g.

Kirchlein n. (-s,-) : iliz vihan b., chapel b.

kirchlich ag. : [relij.] ... a iliz, ... iliz, relijiel, ... an iliz ; *die kirchlichen Feiertage*, gouelioù an iliz ls., al lidoù ls. ; *kirchliche Trauung*, sakramant a briedelezh g., sakramant ar briedelezh g., lid relijiel an dimeziñ g., lidoù sakr an dimeziñ ls., dimeziñ relijiel g., dimeziñ en iliz g. ; *eine kirchliche Trauung vornehmen*, lidañ un eured ; *kirchliches Gemeindeblatt*, kannadig ar barrez g., kannadig parrez g. ; *unter den Kindern im Dorf gab es zwei Lager : die aus den Staatsschulen und die aus den kirchlichen Schulen*, daou rumm vugale a oa er barrez : re ar skol lik ha re ar skol gristen ; *ohne kirchlichen Beistand sterben*, mervel hep beleg war e dro.

Adv. : *kirchlich trauen*, reiñ ar sakramant a briedelezh da (Gregor) ; *sie hat sich kirchlich trauen lassen*, dimezet eo bet gant ur beleg, euredet he deus en iliz.

Kirchner g. (-s,-) : [relij.] sakrist g., kloc'her g., bedell g., regresten g., chasgeu g., komis g.

Kirchschwalbe b. (-,-n) : [loen.] gwennili-doenn b., gwennili-vein-to b.

Kirchspiel n. (-s,-e) / **Kirchspengel** g. (-s,-) : [relij.] parrez b., parreziad b.

Kirchtag g. (-s,-e) : [Bro-Aostria] kermes g., pardon g.

Kirchturm g. (-s,-türme) : tour an iliz g., tour-iliz g., kloc'hdi an iliz g. ; *ein fein ziselierter Kirchturm*, un tour-iliz dantelezet-kaer g. ; *unfertiger Kirchturm*, tour besk g. ; *der schlanke Kirchturm*, tour skip an iliz g. ; *dem Kirchturm eine Spitze aufsetzen*, begañ un iliz ; *in Russland ist die Spitze der Kirchtürme ziebelförmig*, kloc'hdiou penn ognon eo a vez kavet e Rusia.

Kirchtürmchen n. (-s,-) : tourig-iliz g.

Kirchturmalerie b. (-,-n) : garidoù ls.

Kirchturmpolitik b. (-) : [dre skeud.] chabous-parrez g., tabutoù-parrez ls., spered parrez g., tabut etre an Tregeriad hag ar C'hernevad g., tabut etre ar Gwenedour hag ar C'hernevad g.

Kirchturmspitze b. (-,-n) : korzenn tour an iliz b., beg tour an iliz g., beg ar c'hloc'hdi g., kribenn an tour b., gwalenn an tour b.

Kirchwart g. (-s,-e) : [relij.] sakrist g., kloc'her g., bedell g., regresten g., chasgeu g., komis g.

Kirchweih b. (-,-en) / **Kirchweihe** b. (-,-n) : 1. [relij.] dedi g., sakradur an iliz g., sakridigezh an iliz b. ; 2. kermes g., pardon g., gouel an dedi g. ; *an Kirchweih wird Jahrmakkt abgehalten*, foar a vez da zeiz ar pardon, deiz ar pardon e vez foar ; *zur Kirchweih gehen*, pardonañ, mont da bardonañ.

Kirchweihfest n. (-es,-e) : [relij.] kermes g., pardon g., gouel an dedi g.

Kirchzeit b. (-,-en) : [relij.] euriou an ofisoù ls.

Kirke b. (-,-n) : 1. [mojenn.] Kirke b. ; 2. [dre skeud.] strobinnellezh b., lorbourez b., touellerez b.

Kirmes b. (-, Kirmessen) : kermes g., kurioziteoù ls., pardon g.

Kirmesorgel b. (-,-n) : [sonerezh] limoner g. [*liester limonerioù*], ograou limoner g. [*liester ograouioù limoner / ograouier limoner*].

kirmen v.k.e. (hat gekirnt) : 1. [margarin, amanenn] ribodat ; 2. [piz-bihan] diglorañ, dibluskañ, disac'hañ, dilenn, dispenn.

kirre ag. : 1. P. doñv, digrizet, suj, sentus, fur, reizh ; *kirre werden*, dont da vezañ doñv, doñvaat, digrizañ, sentusaat, furaat, reishaat ; *jemanden kirre machen*, habaskaat u.b., kuñvaat u.b., hegaraat u.b., dic'harvaat u.b., dousaat u.b., dousaat d'u.b., digrizañ u.b., ameniñ u.b. ; 2. [tr-l] *du machst mich ganz kirre*, trebouliañ a rez va spered din, emañ o kinnig sodiñ ganit, me 'zo erru prest da goll va skiant ganit, lakaat a rez ac'hanon da vont war bilbotig, lakaat a rez ac'hanon da dreiñ da sot, distrellañ a rez ac'hanon, dismantriñ a rez va spered din.

kirren V.k.e. (hat gekirrt) : 1. lubaniñ, rouzañ, doñvaat, digrizañ ; 2. [hemolc'h] dedennañ, hoalañ, abechiñ, alichañ.

V.k.e. (hat gekirrt) : rifal, skroenjal, skiltrañ ; *kirrend lachen*, c'hoarzhin a-strak, c'hoarzhin a-zirroll, c'hoarzhin ken na strak (frank, leizh e gorzenn, leizh e vouezh, a-bouez-penn, evel roñseed, uhel, leizh e veg), ober pezhioù c'hoarzhadennoù, taraniñ o c'hoarzhin, kristilhañ, dic'hargadennañ.

Kirsch g. (-es,-) : [kegin.] kirch g., likor kerez g., gwin-kignezh g.

Kirschbaum g. (-s,-bäume) : 1. [louza.] kerezenn b., gwez-kerez str. ; *wilder Kirschbaum*, kerezenn ouez b., gwez-babu str., gwez-kignezh str. ; *reich an Kirschbäumen*, kerezek ; *dieses Jahr blühen die Kirschbäume mit Verspätung*, ar c'herezenned a zo diwezhat er bloaz-mañ ; 2. [koad, prenn] koad kerez g., kerez g., koad babu g., babu g.

Kirschbaumgarten g. (-s,-gärten) : kerezeg b., kirizid b.

Kirschbaumholz n. (-es) : [koad, prenn] koad kerez g., kerez g., koad babu g., babu g.

Kirsch-Clafoutis n. (-,-,-) : [kegin.] klafouti kerez g., P. farz kerez g.

Kirsche b. (-,-n) : 1. [louza.] a) [frouezh] kerez str., kerezenn b., kignezh str., babu str., babioul str. ; *saure Kirschen*, kerez put str., kerez trenk str., kignezh c'hwerv str. ; *Vogelkirschen*, kerez gouez str., babu str., kignezh str. ; *eine feuerrote Kirsche*, ur gerezenn ruz-glaou b. ; *Kirschen pflücken, Kirschen sammeln*, keresa ; *Kirschen entstielen*, dilostañ kerez ; b) [gwez] kerezenn b. [*liester kerezenned*], gwez-kerez str. ; *japanische Blütenkirsche, orientalische Kirsche, ostasiatische Kirsche*, kerezenn Japan b. [*liester kerezenned Japan*] ; 2. [tr-l] *mit ihm ist nicht gut Kirschen essen*, diaes eo ober gantañ (bevañ gantañ, kaout afer outañ), ur c'housker fall (ur c'housker diaes, ur c'hac'her diaes) a zo anezhañ (Gregor), ur ripompi tagnous a zo anezhañ, hennezh ne deuz ket ar sukr en e c'henoù, n'eo ket aes c'hoari gantañ, n'eo ket brav rannañ fav gantañ, n'eo ket brav en em luziañ gantañ, n'eo ket ur brav chom hep ober e lavarioù outañ, n'eo ket brav kaout d'ober outañ, n'eo ket brav kaout d'ober gantañ ; *mit dem Teufel ist nicht gut Kirschen essen*, an diaoul zo paotr mat pa vez graet e did dezhañ.

Kirschentkerner g. (-s,-) : divaener kerez g. [*liester divaenerioù kerez*], diaskorner kerez g. [*liester diaskornerioù kerez*].

Kirschgarten g. (-s,-gärten) : kerezeg b., kirizid b.

Kirschgetränk n. (-s,-e) : dour-kerez g.

Kirschhain g. (-s,-e) : kerezeg b., kirizid b.

Kirschholz n. (-es,-hölzer) : koad kerez g., kerez g., koad babu g., babu g.

Kirschkern g. (-s,-e) : [louza.] *der Kirschkern*, maen ar gerezenn g., ar maen kerez g., an askorn kerez g. ; *spuck den Kirschkern aus*, tuf da askorn kignezh en-dro.

Kirschkuchen g. (-s,-) : [kegin.] tartezenn gerez b.
Kirschlikör g. (-s,-e) : kirch g., likor kerez g., gwin-kignez g.
Kirschlorbeer g. (-s,-en) : [louza.] lore-kerez str., lore-ki str., lore-Spagn str.

Kirschplantage b. (-,-n) : kerezeg b., kirizid b.

kirschrot ag. : ruz-kerez, ruz evel ur gerezenn da Vezheven ; *kirschrote Lippen*, diweuz ruz-kerez ls. ; *sie hatte kirschrote Wangen*, he divjod a oa ruz evel div gerezenn.

Kirschstiel g. (-s,-e) : lostig kerez g., lost kerez g.

Kirschtomate b. (-,-n) : [louza.] tomatez kerez str., tomatezenn gerez b.

Kirschtorte b. (-,-n) : [kegin.] tartezenn gerez b.

Kirschwasser n. (-s,-/wässer) : [kegin.] kirch g., lambig kerez g.

Kirtag g. (-s,-e) : [Bro-Austria] kermes g., pardon g.

Kissen n. (-s,-) : torchenn b., goubenner g., plueg b., plueg-penn b. ; *kleines Kissen*, torchennig b. ; *sich auf ein Kissen setzen*, torchenniñ ; *von einem Kissen aufstehen*, didorchenniñ ; *jemanden mit einem Kissen ersticken*, mogañ u.b. gant un dorchenn ; *Inhalt eines Kissens*, pluegad b. ; *ein Kissen mit Federn füllen*, pluñvañ un dorchenn ; *ein Kissen mit neuen Federn füllen*, adpluñvañ un dorchenn ; [hentoù] *Moabiter Kissen*, gorrekaer g., torr-tizh g. ; P. *in die Kissen steigen*, mont ouzh ar bouteg, ober ar bouteg, ober gae-gae, tennañ ur gae-gae, feskenniñ, lemmanñ e vinaoued, plantañ unan, c'hoari ar vaouez, c'hoari lapavan (filifala, lallig, piti, pitiklou, pitouch, chiboud, c'hwiti, komigell, pipeloch, ruilhaig), c'hoari al legon, ober ur ruilh gant u.b., ruilhal e gorf gant u.b., en em dourtañ, c'hoari daou, c'hoari koukoug, c'hoari toutou, ribotat, fouzhañ, bourikañ, c'hwilañ, tennañ un taolad, tennañ un taol, tennañ ur flupad, tennañ ur frap, tennañ ur frapad, chourañ, ober chiboud, fistoulad, kempenn ar jardin, skignañ polos war ar c'harotez, terriñ ur graoñenn, aozañ krampouezh, kaout e damm lipadenn, ober ur frotadenn, ober ur ruzadenn, heskennañ.

Kissenbasalt g. (-s) : bazalt a-dorchennoù g.

Kissenbezug g. (-s,-bezüge) : souilh g., toagenn b., golo-plueg g., tueg g.

Kissenlava b. (-) : lava a-dorchennoù g.

Kissenschlacht b. (-,-en) : brezel ar pluegoù g.

Kissenüberzug g. (-s,-überzüge) : souilh g., toagenn b., golo-plueg g., tueg g.

Kistchen n. (-s,-) : kasedig g.

Kiste b. (-,-n) : 1. kased g./b., kasedad g./b., karched g., karchedig g., arc'h b. [*liester* irch'ier], boest b., boestad b., kef g., mal b., malad b., koufr g. ; *in Kisten verpacken*, lakaat e kasedoù ; *wieder in Kisten verpacken*, adlakaat e kasedoù ; *etwas aus seiner Kiste ziehen*, digasediñ udb ; *Wein in Kisten*, gwin e kasedoù g. ; *eine Kiste, in der früher Zigarren lagen*, ur voest war-lerc'h segalennoù b., ur voest goude segalennoù b., ur voest bet o lakaat segalennoù b. ; *eine Kiste Handgranaten*, ur c'hasedad greunadennoù g., ur gasedad c'hreunadennoù b. ; *schwere Kisten in den Wagen wuchten*, choukata kasedoù pounner betek ar c'harr d'o lakaat e-barzh ; *die Eisenbeschläge von einer Kiste lösen (entfernen)*, dishouarnañ ur c'houfr ; 2. P. *die Kiste*, ar fled g., an toull c'hwen g., ar gwele g., ar ched g., ar c'hud g., ar siklud g., ar c'hel g., ar bern laou g., ar riboul g., ar flut g., ar flitouer g., ar c'hloz g., al loj g., ar muz g., an toull-plouz g. ; P. *in die Kiste springen*, mont ouzh ar bouteg, ober ar bouteg, ober gae-gae, tennañ ur gae-gae, feskenniñ, lemmanñ e vinaoued, plantañ unan, c'hoari ar vaouez, c'hoari lapavan (filifala, lallig, piti, pitiklou, pitouch, chiboud, c'hwiti, komigell, pipeloch, ruilhaig), c'hoari al legon, ober ur ruilh gant u.b., ruilhal e gorf gant u.b., en em dourtañ, c'hoari daou, c'hoari koukoug, c'hoari toutou, ribotat, fouzhañ, bourikañ, c'hwilañ, tennañ un taolad, tennañ un taol, tennañ ur

flupad, tennañ ur frap, tennañ ur frapad, chourañ, ober chiboud, fistoulad, kempenn ar jardin, skignañ polos war ar c'harotez, terriñ ur graoñenn, aozañ krampouezh, kaout e damm lipadenn, ober ur frotadenn, ober ur ruzadenn, heskennañ ; 3. [kirri-tan] *eine alte Kiste*, ur strakell b., ur starigell b., ur garrigell b., ur pezh traouilh g., ur c'harr-tan storlokus g., ur c'hozh karr g., ur stroñsell b. ; 4. [kirri-nij] P. flapell b., traouilh g. ; 5. [skinweler] kozh tele g., pezh traouilh g. ; 6. [urzhiaer] kozh urzhiaer g., pezh traouilh g.

Kistenbrecher g. (-s,-) : [tekn.] digorer-kasedoù g., linier g., loc'henn b.

Kistenfabrikation b. (-) / **Kistenherstellung** b. (-) : kasederezh g.

Kistenmacher g. (-s,-) : arc'hier g. [*liester* arc'hierien].

Kistenöffner g. (-s,-) : [tekn.] digorer-kasedoù g., linier g., loc'henn b.

Kistenteufel g. (-s,-) : Yann-blev g.

kistenweise Adv. : a gasedadoù.

Kistenzange b. (-,-n) : [tekn.] tenner-tachou g., tenn-tachou g.

Kitchenette b. (-,-s) : keginig b.

Kithara b. (-,-s/ Kitharen) : [sonerezh] kitar g.

Kitsch¹ g. (-es) : kitch g., dantelez g., fanfarluchoù ls., turubailhoù ls., draillhennoù ls., disterajoù ls., disterajigoù ls., belbeterezh g., kinkladurioù ls., brizhvarc'hadouezh b., bitrakerezh g., kozhkailhoù ls., kozhigelloù ls., kozhajoù ls., kozhailhoù ls., kozh traoù ls., bitrakoù ls., kac'herezh g., traoùajoù ls., kaoc'hajoù ls., rikoù intañvez ls., traoù intañvez ls., traoù a get ls., traoù chop ls., traoù distrantell ls., traoù diwar-sav ls., tafarajoù ls., gagnoù ls., stalabard g., stalikerezh g., stalikez b., boutikl g./b., stabez g., stramm g., binviajoù ls. ; *das ist sowieso alles Kitsch* ! traoù chop tout !

kitsch² ag. : didalvoud, nul, a live izel, a netra, sklat, chuchu, nieunieu, kaoc'h kazh, milis ; *dieser Film ist kitsch*, ar film-se ne dalvez ket ur bilhenn (ur vrennigenn, ur bramm), ur film a netra eo, ur film sklat eo, ur film ranezennek eo, n'eus talvoudegezh ebet er film-se, ur film kaoc'h kazh eo, ur film milis eo.

kitschig ag. : didalvoud, nul, a live izel, a netra, sklat, chuchu, ... nieunieu, ... kaoc'h kazh, milis ; *kitschiges Bild*, taolenn nul b. ; *kitschiger Film*, film didalvoud (nul, a live izel, a netra, sklat, milis) g., film ranezennek g., film nieunieu g., film chuchu g., film kaoc'h kazh g.

Kitschroman g. (-s,-e) : romant pemp gweneg g., romant chuchu g., romant sklat g., romant kaoc'h kazh g., romant milis g.

Kitt g. (-s,-e) : simant g., mel-munuzer g. ; *Fensterkitt*, mastik g., simant-gwer g. ; *vom Fensterkitt befreien*, divastikañ.

Kittchen n. (-s,-) : bidouf g., picheter g., toull g., toull-bac'h g., bac'h b., sac'h maen g., boest b., goudor g., kloz g., prizon g. ; *jemanden ins Kittchen bringen*, plantañ u.b. en toull-bac'h, skeiñ u.b. er prizon, lakaat u.b. en toull-bac'h, kraouiañ (karc'hariañ, toullbac'hañ, bac'hañ, prizoniañ, prizonañ, koufrañ) u.b., lakaat u.b. dindan vorailh, lakaat u.b. er vac'h, serriñ u.b. er vac'h, klozañ u.b. er vac'h, lakaat u.b. en toull, kas u.b. d'ar c'hloz, teurel u.b. er c'hloz, lakaat u.b. er c'hloz, lakaat u.b. er goudor, lakaat u.b. en disheol, kas u.b. da vañsonat an diabarzh, lakaat u.b. er voest, lakaat u.b. er sac'h maen, kaouediñ u.b., lakaat u.b. dindan brenn, kas u.b. da zebriñ bara ar roue, herzel u.b., dastum u.b. er c'hloz, skeiñ (plantañ, bountañ) u.b. er bidouf, kas u.b. d'ar bidouf, pakañ (bountañ, plantañ, plomañ, skeiñ) u.b. en toull, kognañ u.b. en toull, lakaat klenk war u.b. ; *im Kittchen sitzen*, bezañ dastumet er c'hloz, bezañ en toull-bac'h, bezañ er goudor (er voest), bezañ o vañsonat an diabarzh, bezañ en disglav, bezañ en disheol, bezañ o tebriñ bara ar roue, bezañ klenk war an-unan,

bezañ kraouiet, bezañ o freuzañ stoub e Lannuon, bezañ er sac'h maen, bezañ er bidouf, bezañ en toull ; *ins Kittchen wandern*, bezañ lakaet en toull-bac'h, bezañ kraouiet (toullbac'h), bezañ kaset d'ar c'hloz, bezañ lakaet er c'hloz, bezañ lakaet er goudor, bezañ kaset da vañsonat an diabarzh, bezañ lakaet er voest, bezañ lakaet er sac'h maen, bezañ lakaet dindan brenn, bezañ lakaet en disheol, bezañ kaset da zebriñ bara ar roue, bezañ dastumet er c'hloz, bezañ kaset d'ar bidouf, bezañ plantet er bidouf, bezañ skoet er bidouf, bezañ bountet er bidouf, bezañ paket en toull, bezañ plantet en toull.

Kittel g. (-s,-) : 1. tavañjer b., tavañjer gorfek b., tavañjer korfet b., flotantenn b., kaldrav g., saro g., gore-sae g., kazakenn b. ; 2. [su Bro-Alamagn] chupenn b., porpant g., kalabousenn b. ; 3. [Bro-Suis] jakedenn b., rokedenn b.

Kittelschürze b. (-,-n) : tavañjer b., tavañjer gorfek divilgin b., flotantenn divilgin b., kaldrav divilgin g., saro divilgin g.

kitten V.k.e. (hat gekittet) : 1. simantañ, mastikañ, kalafetiñ ; *erneut kitten*, advastikañ ; 2. [dre skeud.] kompezañ, renkañ, ingalañ, heñvelaat ar mennozhioù ; *eine Ehe kitten, eine Ehe wieder kitten*, kompezañ (renkañ, ingalañ) an traoù etre an daou bried, lakaat an daou bried d'en em glevet en-dro.

Kitten n. (-s) : simantañ g., mastikadur g., mastikañ g., kalafetiñ g. ; *erneutes Kitten*, advastikadur g.

Kittharz n. (-es) / **Kittwachs** n. (-es) : [gwenan] propoliz g.

Kitz n. (-es,-e) / **Kitze** b. (-,-n) : menn g., menn-gavr g., bouchig b./g. ; *Rehkitz*, menn-yourc'h g., yourc'hig g.

Kitzel g. (-s) : 1. hillig g., hilligadenn b., hilligadur g., herlink g., herlinkadur g., hik g., neg g. ; 2. debron g. ; *furchtbarer Kitzel*, debron-krug g.

kitzelig ag. : 1. *kitzlig sein*, bezañ hilligus, bezañ herlinkus, bezañ hikus, kaout hillig ; 2. [dre skeud.] *kitzlig sein*, bezañ kizidik, bezañ taerus ; 3. skoemp, amjestr ; *ein kitzliger Fall*, un afer skoemp ober ganti, un afer amjestr b., ur gwall c'hoari g.

kitzeln V.k.e. (hat gekitzelt) : 1. ober hillig da, hilligañ, hilligat, herlinkat, hikat, negiñ, ober lallig da, ober allazig da, ober chouradennoù da ; *die Fußsohle kitzeln*, ober hillig da (hilligañ, herlinkat) sol an troad ; *die Nase kitzelt mich*, hillig (debron) am eus em fri ; *er kitzelt mich*, ober a ra hillig din ; *kitzelt es oder juckt es ?* tammoù hillig pe tammoù debron 'zo ganeoc'h ? ; 2. [dre skeud.] hilligañ, herlinkat ; *jemandes Eitelkeit kitzeln*, hilligan lorc'h u.b., herlinkat lorc'h u.b., ober hillig da lorc'h u.b., fougeal u.b., pompadiñ u.b., lorc'hañ u.b., ober kudoù d'u.b., ober kudoù dirak u.b., sirañ e votoù d'u.b., lipat e votoù d'u.b., ober moumounerezh d'u.b., meuliñ dreistpenn ur re bennak / reiñ lorc'h d'u.b. (Gregor), lavaret komzoù brav d'u.b., flourañ u.b., reiñ mel (reiñ pour) d'u.b., reiñ mel d'u.b. gant al loa-bod, reiñ ur begad mel d'u.b., plantañ kaol gant u.b., plantañ pour gant u.b., lardañ e grampouezhenn d'u.b., ober pecheroù d'u.b., flodañ d'u.b. ; *diese Worte kitzeln seine Eitelkeit*, hilliget (herlinket) e vez e lorc'h gant ar c'homzoù-se, ar c'homzoù-se a ra hillig d'e lorc'h ; *den Gaumen kitzeln*, hilligañ ar staon, ober hillig d'ar staon, tennañ gwad (dour) eus an dent, lakaat an dent da wadañ, bezañ blazet mat d'ar staon ; 3. [dre skeud.] P. *es kitzelt mich sehr da mitzumachen*, direvrañ a ran gant ar c'hoant da gemer perzh en dra-se, debron-krug a zo ganin kemer perzh en dra-se, birviñ a ran da gemer perzh en dra-se, prez a zo ganin da gemer perzh en dra-se, poazh on gant ar c'hoant da gemer perzh en dra-se, birviñ a ra va c'halon gant ar c'hoant da gemer perzh en dra-se.

Kitzeln n. (-s) : hillig g., hilligadur g., hilligadennoù ls., herlink g., herlinkadennoù ls., herlinkadur g., hik g., hikadur g.

kitzelnd ag. : herlinkus.

Kitzelstelle b. (-,-n) : 1. takad hilligus g., tachenn-gorf hilligus b. ; 2. [dre skeud.] gwiridig g., kizidig g., arroud kizidik g., klañvenn b.

Kitzler g. (-s,-) : [korf.] ellig b., mezenn b., kalac'hig g., P. c'hwipig g.

kitzlig ag. : *sellit ouzh kitzelig*.

Kiwi¹ g. (-s,-s) : [loen.] kiwi g.

Kiwi² b. (-,-s) : [louza.] 1. [frouezh] kiwi str., kiwienn b. ; 2. [gwez] gwez-kiwi str., kiwienn b. [*liester kiwienned*].

KKW n. : [*berradur evit Kernkraftwerk*] kreizenn nukleel b., tredanva derc'hanel g.

Klabattermann g. (-s,-männer) / **Klabautermann** g. (-s,-männer) : [merdead., mojenn.] ampech g., viltañs g., droukspered ar bigi g., drouklutun ar bigi g.

klack estl. : strak ! vlaou ! draou ! vrac'h ! dao ! plok !

klacken V.gw. (hat geklackt) : strakal, stlakañ, strapañ.

klacks estl. : strak ! vlaou ! draou ! vrac'h ! dao ! plok !

Klacks g. (-es,-e) : 1. strak g., strakadenn b. ; 2. lichennig b., strinkad g., strinkadenn b., kailharenn b., glabous g. ; 3. [dre skeud.] *es ist für ihn ein Klacks*, mont a raio gantañ ken aes ha tra, aes-kenañ ez aio gantañ, aezet-kaer ez aio gantañ, dont a raio gantañ a-aes-vat, ober a raio an dra-se hep reiñ bec'h, war blaen e raio an dra-se, dont a raio gantañ ken bravik ha tra (plaen ha brav, aes-ral), dont a raio gantañ evel farz gant ar paotr kozh, brav-bras e teuo gantañ, dont a raio gantañ evel toaz er forn, n'eo nemet ur pleg evitañ, un ebat e vo evitañ ober kement-se.

Klade b. (-,-n) : [bev.] klad g. [*liester kladoù*].

Kladde b. (-,-n) / **Kladdeheft** n. (-s,-e) : brouilhed g., kaier brouilhed g., brellad g.

kladderadatsch estl. : *kladderadatsch* ! padadao ! poudouroum ! boudoudouf ! boudoudoum !

Kladderadatsch g. (-es) : P. patati g., reuz g., trouz g., todilhon g., todion g., toumpi b., fourgas g., hemolc'h g., cholori g., tourni b., boulorgn g., streuvell vras b., talabard g., sabat g., ur chaok hag un tourmi ken skiltrus ha youc'herezh paotred ar sabat, tregern b., tousmac'h g., diframm g., karnaj g.

Kladiskik b. (-) : [bev.] kladouriezh b.

Kladismus g. (-) : [bev.] kladoniezh b.

Kladogramm n. (-s,-e) : kladogramm g.

klaffen V.gw. (hat geklafft) : bezañ digor-frank, bezañ digor-ledan, bezañ digor-bras, dic'henaouiñ ; *ein Spalt klafft in der Erde*, ur frailh bras ha digor-frank a zo en douar ; *eine klaffende Wunde*, ur goulid digor-frank g. ; *eine große Lücke klafft zwischen ihren Worten und ihren Taten*, dislavaret a reont o c'homzoù dre o oberoù, kalz a gemm (kemm bras) a zo etre pezh a lavaront ha pezh a reont.

Kläffen n. (-s) : harzhadennoù ls., harzhadeg b., chalpadeg b., chalperezh g., chalpadennoù ls., chilp g., chilpadennoù ls., chilperezh g., chinkerezh g., chinkadennoù ls., speuñierezh g., speuñiadeg b., speuñiadennoù ls., garmadennoù ls. ; *ein kurzes Kläffen*, un harzhadenn bennak b.

kläffen V.gw. (hat geklafft) : speuñial, chalpat, chilpat, chilpeta, chinkat ; *der Fuchs kläfft*, speuñial (chalpat, chilpat, garmiñ) a ra al louarn, al louarn a ra yezhoù.

kläffend ag. : ... speuñier.

Kläffer g. (-s,-) : ki bihan tagnous g., roked g., korrgi tagnous g., harzher g., chilper g., kozh ki g., albin g., chinegr g., grifon g.

Klafter b. (-,-n) : 1. gourhed g./b., gourhedad g./b., tezad g., tez g. ; *nach Klaftern messen*, muzuliañ gant an tez / tezañ / muzuliañ diouzh ar gourhed (Gregor), tezadiñ, gourhedañ, muzuliañ dre c'hourhed ; *die Länge nach Klaftern messen*, bezañ gant e c'hourhedoù, gourhedañ an hirder, tezañ an hirder ; 2. [dispredet] kordenn b., kordennad b., tez g., tezañ

g. ; *eine Klafter Holz*, ur gordennad keuneud b. (Gregor), ur gordenn goad b., un tez keuneud g., un tezead keuneud g.

Klafterholz n. (-es) : keuneud-kordenn str., koad-kordenn g.

Klaftermaß n. (-es,-e) : bazh-tez b.

Klaftern V.k.e. (hat geklaftert) : kordennañ, kordennadiñ, berniañ ; *Holz klaftern*, kordennadiñ keuneud, kordennadiñ koad ; *das Holz wurde geklaftert*, graet e voe kordennadoù keuneud / kordennadet e voe ar c'heuneud (Gregor) ; *das Klaftern des Holzes*, ar c'hordennadiñ keuneud g.

Klafterstock g. (-s,-stöcke) : bazh-tez b.

klagbar ag. : 1. enebadus ; 2. ... a ro danvez da sevel klemm, ... a ro abeg da sevel klemm, ... a ro lec'h da glemm ; *klagbar werden*, sezisañ ar justis, arhopañ al lez-varn, sevel (ober) klemm, lakaat ur glemm (Gregor).

Klagbarkeit b. (-) : [gwir] enebadusted b.

Klage b. (-,-n) : 1. klemm g./b., klemmadenn b., damant g., taol klemm g., taol damant g., hinvoud g., hinvoudenn b., huanad glac'har g., tore g., keinvan g. ; *bittere Klagen*, klemmoù trenk (c'hwerv, put, hinvoudus) ls., leñvoù ls., gouelvan g. ; *in Klagen ausbrechen*, dirollañ (diskordañ, disvantañ,) da glemm, disteuler un aridennad klemmoù ; 2. [dre astenn.] klemm g./b. ; *eine unbegründete Klage*, ur c'hlemm diabeg g., ur c'hlemm hep abeg g., ur c'hlemm dreistkont g., yezhoù fall ls. ; *jede Klage wäre zwecklos*, klemm ne dalvez ket, ne dalvez ket ar boan klemm ; *jemandem Grund zur Klage geben*, reiñ d'u.b. danvez (abeg, lec'h) da sevel klemm ; *ich habe gegen ihn Grund zur Klage*, abegoù a-walc'h am eus a-enep dezhañ ; 3. P. *er hat keinen Grund zur Klage*, n'en deus ket da glemm, n'eo ket fall dezhañ, arabat dezhañ klemm, pec'hed e vefe dezhañ klemm, pec'hed en dije o klemm, barrek eo ; 4. [gwir] klemm g., tamall g., tamalladenn b., arhop g., arhopadenn b., keinad g. ; *Klage gegen jemanden erheben*, lakaat (ober, sevel) klemm a-enep u.b., sevel keinad ouzh u.b., sevel un eriol, sezisañ ar justis, arhopañ al lez-varn, breutaat a-enep u.b. ; *Klage auf Schadenersatz*, keinad dic'haouiñ g. ; *die Klage zurücknehmen*, ober dilez eus e glemm / dilezel e glemm (Gregor) ; *eine Klage anhängig machen*, boulc'hañ ur prosez a-enep u.b., digeriñ ur prosez, prozezañ, arhopañ al lez-varn, sezisañ ar justis ; *Statthaftigkeit der Klage*, *Zulässigkeit der Klage*, darbennadusted ar c'hlemm b. ; *zulässige Klage*, klemm darbennadus g. ; *die Klage ist unschlüssig und entbehrt jeglicher Grundlage*, digantreizh ha disol eo ar c'hlemm.

Klageeinleitung b. (-,-en) : keinad er barnerezh g.

Klageerhebung b. (-,-en) : [gwir] a) savidigezh un eriol b., sevel klemm g., lakidigezh klemm b., keinad er barnerezh g. ; b) arhop g., arhopadenn b.

Klagefrist b. (-,-en) : [gwir] termen evit sevel klemm g.

Klagegedicht n. (-s,-e) : [lenn.] marvnad g., klemmgan g., gwerz b., gwerzenn b.

Klagegeschrei n. (-s) : keinvanoù ls., klemmvanoù ls., gouelvan g., leñvoù ls., hinvoud g., hinvoudoù ls., hinvoudennoù ls., huanadoù glac'har ls., klemmadennoù ls., klemmadeg b., goueladeg b.

Klagegestalt b. (-,-en) : [arz, delwenn] goueler g.

Klagelaut g. (-s,-e) : son hinvoudus g., ton hinvoudus g., hinvoud g., huanad glac'har g., klemmadenn b., taol klemm g., taol damant g., hinvoudenn b., yezh b., tore g., klemmvan g. ; *einen Klagelaut ausstoßen*, ober un taol klemm, ober un taol damant, ober ur glemmadenn, lezel un taol klemm, lezel un taol damant, lezel ur glemmadenn ; *zwischen zwei Klagelauten*, etre daou daol damant.

Klagelied n. (-s,-er) : marvnad g., klemmgan g., gwerz b., gwerzenn b. ; *ein Klagelied singen*, kanañ ur werz ; *das Dichten eines Klageliedes*, oberidigezh ur werz b., savidigezh ur werz b.

klagelos ag./Adv. : diglemm, hep klemm, habask.

Klagemauer b. (-) : [relij.] moger ar C'hlemmoù e Jeruzalem b., moger ar C'hlemmvanoù b., moger ar Gouelvan b., moger an Daeroù b.

klagen V.gw. (hat geklagt) : 1. termal, klemm, klemmichal, kestal, hinvoudiñ, leuskel huanadoù glac'har, glac'hariñ, leñvaniñ, keinal, kunudañ, en em chaokat, trueziñ, truantal, kouignal, cherjal, toreañ, chalañ, damantiñ ; *laut klagen*, klemm a vouezh uhel, ober klemmadennoù, leñvaniñ forzh ; *bitter klagen*, en em chaokat, klemm hinvoudus ; *über etwas (ak.) klagen*, klemm war udb, klemm diwar-benn udb, klemm diouzh udb, klemm gant udb ; *über Schmerzen klagen*, *über Beschwerden klagen*, klemm gant un droug (gant ur boan) bennak, keinal gant un droug bennak, keinal (klemm) gant e zroug, damantiñ d'un droug bennak, klemm war e yec'hed ; *über große Not klagen*, mizeriñ, disec'hañ gant an dienez, langisañ gant paourentez ha mizer, morfontiñ, trueziñ gant ar vizer, reuziñ, yudal gant ar vizer, jastañ gant an naon, jastañ gant an dienez, ober yun an nav steredenn ; *ohne zu klagen*, diglemm, hep an disterañ klemmadenn, hep klemm, habask, P. hep klemm na gwigour ; *leiden, ohne zu klagen*, gouzañv habask e boanioù, gouzañv diglemm ; 2. [dre astenn.] *auf Schadenersatz klagen*, goulenn digoll (dic'haou) dirak al lez-varn, goulenn dic'haoudigezh dirak al lez-varn (Gregor).

V.k.e. (hat geklagt) : *jemandem etwas klagen*, klemm ouzh u.b. war udb, ober e glemmoù ; *jemandem sein Leid klagen*, diskargañ (diskuliañ) e c'hlaç'har d'u.b., disammañ (digeriñ, dizoleiñ) e galon glac'haret d'u.b.

klagend ag. : 1. hinvoudus, klemmus, leñvus, klemmvanus, keinvanus, gouelvanus ; 2. [gwir] klemmer ; *die klagende Partei*, ar gevrenn glemmer b.

Adv. : war un ton klemmus, en un doare klemmus.

Klagende(r) ag.k. g./b. : 1. hinvouder g., hinvouderez b., klemmer g., klemmerez b., leñver g., leñverez b. ; 2. [gwir] klemmer g., klemmerez b., goulenner g., goulennerez b., tamaller g., tamallerez b.

Klagepunkt g. (-s,-e) : [gwir] skrid tamall g., tamalladenn b.

Kläger g. (-s,-) : [gwir] tamaller g., goulenner g., klemmer g., keisier g. ; *Kläger sein, als Kläger auftreten*, mont da damaller (da c'houlenner, da glemmer), bezañ an tamaller (ar goulenner, ar c'hlemmer) ; *abgewiesener Kläger*, dizarbenned g. [*liester* dizarbennidi].

Klägerin b. (-,-nen) : [gwir] tamallerez b., goulennerez b., klemmerez b.

Klageruf g. (-s,-e) : keinvan g., klemmvan g., gouelvan g., hinvoud g., hinvoudenn b., klemmadenn b., tore g.

Klagesache b. (-,-n) : [gwir] prosez g., afer b., kaoz b.

Klageschrift b. (-,-en) : [gwir] 1. klemmskrid g., klemm g./b. ; 2. plased g. [*liester* plasedoù].

Klageule b. (-,-n) : [loen.] grell b., grell wenn b., labous an Ankoù g., kaouenn-wenn b., evn ar marv g., chevech b., freje b., garmelod g.

Klageverbindung b. (-,-en) : [gwir] kevreadur ar breudoù g.

Klageweg g. (-s) : [gwir] *den Klageweg beschreiten*, boulc'hañ ur prosez a-enep u.b., sevel prosez ouzh u.b., digeriñ ur prosez, prozezañ, arhopañ al lez-varn, sezisañ ar justis.

Klageweib n. (-s,-er) : 1. gouelerez b., leñverez b., kañvaouerez b. ; 2. [gwashaus] klemmasenn b., klemmicherez g., revr war wigour g., ltron Varia ar Reuziadoù b., korn-boud g., gouelerez b., gouelerez-voc'h b., leñverez g., sinerez b., gouerouez b.

kläglich ag. : 1. hinvoudus, hinvoudek, klemmus, leñvus, klemmvanus, keinvanus, gouelus, gouelvanus, kañvaouus ; *ein klägliches Geschrei*, ur glemmadeg b., ur oueladeg b., keinvanoù ls., klemmvanoù ls., gouelvanoù ls., leñvadoù ls.,

huanadoù glac'har ls., hirvoudoù ls., un hirvoud g., hirvoudennoù ls. ; *ein klägliches Weinen*, leñvoù ls., ur gouelerezh ankenius g. ; *mit kläglich Stimme*, war un ton klemmus, gant ur vouezh hirvoudus ; **2.** [dre astenn.] truezus, gouelus, gouelvanus, dipitus, klemmvanus, gwall zister, divalav, mezhus, mantrus, fall-mantrus, reuzeudik, truek, truezek, tru, tristidik, truilh ; *kläglicher Tod*, gwallvarv g., droukvarv g., marv kriz g., marv estlamm g., marv leal kalet g., drouziwezh g., droukfinvezh b., gwallfinvezh b. ; *in kläglichem Zustand*, en ur stuz reuzeudik, en ur stad dipitus (truezus), dipitus e zoare (e stad), truezus e stad (e zoare) ; *der Sportplatz befand sich in einem kläglichem Zustand*, stad an dachenn sport a oa truezus da welet, un druez e oa gwelet e peseurt stad e oa an dachenn sport, an dachenn sport e oa ur goustiañs gwelet e peseurt stuz e oa ; *er bietet einen kläglichen Anblick*, *er macht eine klägliche Figur*, liv ar vizer a zo warnañ, hennezh a zo truek e neuz, truez eo e zoare, e welet a zo truez, hennezh a zo hudur da welet ; **3.** disterik, divalav, dipitus, ken just ha fri ar c'hazh ; *ein klägliches Ergebnis*, un disoc'h divalav (gwall zister, dipitus) g. ; **4.** mezhus, mantrus ; *eine klägliche Rolle*, ul lod mezhus g., ur perzh mantrus g.

Adv. : **1.** hirvoudus ; *kläglich weinen*, keinal, leñvañ gwalc'h e galon, leñvañ hirvoudus ; **2.** mantrus ; *kläglich scheitern*, c'hwitañ mantrus, c'hwitout mantrus.

Kläglichkeit b. (-) : distervez b., divalaverezh g., disterved b., paourentez b., tavantegezh b., dienez b., kaezhnez b., kaezhned b., ezhommegezh b., reuzeudigezh b., truegezh b., mizer b.

klaglos ag./Adv. : diglemm, hep an disterañ klemmadenn, hep klemm, P. hep klemm na gwigour.

Klagvogel g. (-s,-vögel) : [mojenn.] hoper-noz g., evn-garmer g.

Klamauk g. (-s) : **1.** diotajoù g., noucherezh g., louaderezh g., azenerezh g., tarielloù ls. ; **2.** patati g., reuz g., trouz g., todilhon g., todion g., sabat g., ur chaok hag un tourni ken skiltrus ha youc'herezh paotred ar sabat, toumpi b., fourgas g., hemolc'h g., cholori g., boulorgn g., streuvell vras b., talabard g., tourni b., tregern b., tousmac'h g., diframm g., karnaj g.

Klamaukstück n. (-s,-e) : [c'hoariva, film] furlukinerzh g., bourdarvest g., fars g., farsadenn b.

klamm ag. : **1.** gleb ha yen, arc'hleb, damc'hleb, leizh, mouest, moeltr, mukr, delt, gleborek, gleborenek, poukr, druz, gleb, glebiet, gourt ; **2.** morzet, mors, kropet, kruget gant ar riv, bav, bavet, feret, gourt, gourdret, nodet, seizet, soret, bavidik, hourzet, mank, dibalamour, pistiget ; *ich habe klamme Finger*, deuet eo va bizied da vervel ouzhin, marv eo va bizied ouzhin, deuet eo ar c'houk em bizied, morzet (kropet, bav, bavet, feret, gourt, nodet, seizet, soret, kruget, pistiget, dibalamour) eo va bizied, aet eo gourt va bizied, aet eo an ivinrev em bizied, krog eo an ivinrev em bizied, gourdret eo va bizied (Gregor), morzet eo va bizied evel kegel va mamm-gozh ; *klamm werden*, morzañ, kropañ, bavañ, reudiñ, gourdañ, sorañ ; *mit diesen Handschuhen bekommst du keine klammen Finger*, gant ar manegoù-se e chomo dibav da vizied ; **3.** P. *klamm sein*, bezañ skañv (plat, diskantet, diblusket, disec'het, skarzhet, skarz, diskant, goullou, treut, moan, tanav, ridet) e yalc'h, bezañ goullou-sec'h e yalc'h, bezañ deuet e yalc'h da bladañ, bezañ aet e yalc'h d'an hesk, na gaout ur gwennege en e gokezenn, na gaout an disterañ moneiz, bezañ kras, bezañ kras an traoù gant an-unan, bezañ divlank, bezañ diwenneg, na vezañ ur gwennege toull gant an-unan, na gaout mui ur gwennege toull, na gaout takenn ebet, na vezañ ur gwennege el loch gant an-unan, na vezañ mui ur graf el loch gant an-unan, na gaout daou wennege da deuler ouzh toull ur c'hi, na gaout a vein

tennet, bezañ staget berr, bezañ gwall verr ar voujedenn gant an-unan, bezañ skort an arc'hant gant an-unan, bezañ hep ul liard toull, na gaout a segal ken, bezañ Fañch ar Berr gant an-unan, bezañ dispignet pep tra betek e c'hraf diwezhañ, bezañ teusk an traoù gant an-unan, bezañ berrek gant an-unan, bezañ bihan pep tra gant an-unan, bezañ rivinet e boch gant ar vezh.

Klamm b. (-,-en) : kanienn b., sanienn b., ode b., strizhode b., riboul g., hent-kev g., stankenn b., kampoullenn b.

Klammer b. (-,-n) : **1.** gwask b., piñsedoù ls., ailhedenn stardañ b. ; *Wäscheklammer*, gwask b., gwaskell b. ; **2.** krog g., kloched g., kraf g., stag g., stagell b., strobell b., tach-krog g. ; *mit Klammern befestigen*, krafañ, klochedañ, stagañ gant krogou (klochedoù, krafoù) ; *eiserne Klammer*, pav houarn b., kolier stagañ g. ; *Büroklammer*, kloched g., stagell b., strobell b. ; **3.** [mezeg.] klamp g. ; *Zahnklammer*, rastell-dent b. ; **4.** [gouli] kraf g., gwri g., mell g. ; *die Klammern lösen*, digrafañ ; **5.** *Haarklammer*, sparlenn vlev b., barretenn b. ; **6.** [dre heñvel., yezh., moull.] *runde Klammer*, kroched-kromm g., krommell b. ; *eckige Klammer*, kroched-sonn g., sonnell b. ; *eine Bemerkung in Klammern setzen*, lakaat un evezhiadenn etre krommelloù (etre krochedoù, etre sonneloù), krochedaouiñ ur evezhiadenn ; *eine runde Klammer öffnen*, digeriñ ur grommell ; *eine runde Klammer schließen*, serriñ ur grommell ; *Mengenklammer*, *Nasenklammer*, *geschweifte Klammer*, *geschwungene Klammer*, briataenn b., briatadur g. ; *öffnende geschweifte Klammer*, *linke geschweifte Klammer*, briataenn digeriñ b. ; *schließende geschweifte Klammer*, *rechte geschweifte Klammer*, briataenn serriñ b. ; *waagerechte geschweifte Klammer*, briataenn blaen b., briatadur plaen g. ; *senkrechte geschweifte Klammer*, briataenn sonn b., briatadur sonn g. ; *mehrere Zeilen mit einer geschweiften Klammer zusammenfassen*, briata meur a linenn ; **7.** [dre skeud.] stagell b., stag g., liamm g., kenliamm g., strob g., las g., kevre g., ere g., ereenn b. ; *die Gemeinsamkeit der Sprache ist die Klammer, welche in den drei Ländern das Zugehörigkeitsgefühl aufrechterhält*, ar yezh eo a ere an teir bro kenetrezo.

Klammeraffe g. (-n,-n) : **1.** [loen.] marmouz-kevnidenn g. ; **2.** [stlenn.] P. lost marmouz g., krogenn b., arouezenn @ [e ti] b. ; **3.** [dre fent] [tekn.] digrafer g. [*liester digraferioù*], digraferez b. [*liester digrafereziou*].

Klammerbeutel g. (-s,-) : **1.** sac'h gwaskoù g., sac'h gwaskelloù g. ; **2.** [dre skeud.] *mit dem Klammerbeutel gepudert sein*, bezañ sot-pitilh, bezañ sot-naill, bezañ sot-plaen, bezañ diot, bezañ diempenn, bezañ diboell, bezañ diskiant, bezañ foll, bezañ diaviz, bezañ alvaonet, bezañ amiot, bezañ eeun-drochik, bezañ pampes, bezañ disterik, bezañ brell, bezañ nouch, bezañ magn, bezañ loñsek, bezañ nay, bezañ sot-nay, bezañ sot-pik, bezañ panenn, bezañ brizh, bezañ bavidik, bezañ bei, bezañ brichin, bezañ gars, bezañ dispered, bezañ disperedek, bezañ droch, bezañ mibilius, bezañ direzon, bezañ glep, bezañ gloukes, bezañ darsot, bezañ kleuk, bezañ penn-bervet, bezañ silhek, bezañ droch-pitilh, bezañ droch-yar, bezañ flav.

Klammerentferner g. (-s,-) : [tekn.] digrafer g. [*liester digraferioù*], digraferez b. [*liester digrafereziou*].

Klammerkrenz n. (-es,-e) : kroaz kraponek b.

klammern V.k.e. (hat geklammert) : **1.** krafañ, skrafañ, krapinellañ, klochedañ ; *erneut klammern*, adkrafañ ; **2.** [mezeg.] gwriat, mellañ, krafañ, klampañ ; *der Arzt hat die Wunde geklammert*, krafet (gwriet, mellet) eo bet ar gouli gant ar mezeg.

V.em. : **sich klammern** (hat sich (ak.) geklammert) : **1.** kregiñ e, kregiñ ouzh, kregiñ peg e, krapañ e, spegañ e, lugañ e, chom a-grap ouzh, em zerc'hel ouzh, delc'her peg e, pegañ e,

krapiñellañ ouzh, bezañ krogellet ouzh ; *sich an einen Balken klammern*, kregiñ (krapañ, lugañ) en un treust, spegañ en un treust, em zerc'hel ouzh un treust, chom a-grap ouzh un treust, kregiñ ouzh un treust, delc'her peg en un treust, kregiñ start en un treust, kregiñ peg en un treust ; *die Kinder klammern sich an ihre Mutter*, ar vugale a grogelle ouzh o mamm ; *aneinander geklammert*, krap-ouzh-krap, krog-ouzh-krog, krog-ha-krog ; **2.** [dre skeud.] en em zerc'hel ouzh, stagañ e galon ouzh ; *sich an eine Hoffnung klammern*, stagañ e galon ouzh ur goanag (ouzh ur spi) bennak, en em zerc'hel ouzh ur goanag.

Klammersack g. (-s,-säcke) : **1.** sac'h gwaskoù g., sac'h gwaskelloù g. ; **2.** [dre skeud.] *mit dem Klammersack gepudert sein*, bezañ sot-pitilh, bezañ sot-nailh, bezañ sot-plaen, bezañ diot, bezañ diempenn, bezañ diboell, bezañ diskiant, bezañ direzon, bezañ foll, bezañ diaviz, bezañ alvaonet, bezañ amiot, bezañ eeun-drochik, bezañ pampes, bezañ disterik, bezañ brell, bezañ nouch, bezañ magn, bezañ loñsek, bezañ nay, bezañ sot-nay, bezañ sot-pik, bezañ panenn, bezañ brizh, bezañ bavidik, bezañ bei, bezañ brichin, bezañ gars, bezañ dispered, bezañ disperedek, bezañ droch, bezañ mibilus, bezañ glep, bezañ gloukes, bezañ darsot, bezañ kleuk, bezañ penn-bervet, bezañ silhek, bezañ droch-pitilh, bezañ droch-yar, bezañ flav.

Klammerschwanzaffe g. (-n,-n) : [loen.] atelideg g. [*liester atelideged*].

klammheimlich ag. : kuzh, kuzhet, dianzavet.

Adv. : evel ul laer, didrouz ha mezhek, hep archer nag urcher, sioul-sibouroun, sioul-riboulenn evel ul laer, sioul evel ul logodenn, a-dakot, a-davik, dre souch ha sioul, war e souch, didrouz-kaer, hep ober brud, dre laer, dre laerezh, dre guzh, a-guzh-kaer, dre skrap, diwar skrab, a-skrab, a-gildorn, dre zan dorn, dre zindan, hep gouzout da zen, hep gouzout da nikun, e kuzulig, e kuzul, kuzh-ha-muz, kuzhmuz, choucha-moucha ; *er hat sich klammheimlich weggestohlen*, ne oa ket chomet eno da c'houlenn e gement all, tec'het e oa kuit divalav, troc'het e oa kuit didrouz-kaer, aet e oa kuit hep ober brud, aet e oa kuit dre souch ha sioul, en em laerezh en doa graet, kuitaet en doa didrouz, flipet e oa, diflipet e oa, en em ripet e oa didrouz-kaer, en em riklet e oa evel ul laer, graet en doa Jil diloj, aet e oa kuit sioul-riboulenn evel ul laer, aet e oa kuit a-davik, aet e oa kuit a-dakot.

Klammheit b. (-) : bav g., morz g., krop g., nodadur g., bavadur g., morzadur g., kropadur g., gourdadur g., gourdisadur g.

Klammwerden n. (-s) : bavadur g., morzadur g., kropadur g., gourdadur g., gourderezh g., gourdisadur g., nodadur g.

Klamotten ls. : **1.** P. libourc'hoù ls., pourc'hoù ls., traoùajoù ls., pilhoù ls., gagnoù ls., gwiskamantoù ls., halboù ls. ; *ihre alten Klamotten zerfielen in Fetzen*, he c'hozh tammoù dilhad a yeas e diframm, truilhennañ a reas he c'hozh tammoù dilhad, dispenn a reas he c'hozh tammoù dilhad, mont a reas he c'hozh tammoù dilhad a-bilhennoù, mont a reas he c'hozh tammoù dilhad e pilhoù, mont a reas he c'hozh tammoù dilhad e truilhoù, mont a reas he c'hozh tammoù dilhad e liboudennoù ; *alle Klamotten, alte Klamotten*, kozh dilhadoù ls., dilhad kozh ls., halboù ls. ; *meine Klamotten*, va zammoù dilhad ls., va zammigoù traoù ls., va zammoù traoù ls. ; *seine Klamotten falten*, plegañ e zilhad ; *seine Klamotten herumliegen lassen*, lezel e draoù e-kreiz an abati, lezel e draoù war an dispalu, lezel e draoù da stlaenañ ; *die Leute verschenkten ihm hier und da alte Klamotten*, un tamm dilhad kozh bennak a-gleiz hag a-zehou a veze roet dezhañ ; *sich in seine besten Klamotten schmeißen*, mont en e c'hloria mundi, mont en e c'hloria sifoc'hell, en em fichañ en e vravañ, en em wiskañ en e granañ,

en em lakaat e-grei, en em lakaat en e vrav, en em c'hreiañ brav, mont war e begement, en em lakaat war e begement, en em wiskañ en e gaerañ evel Yann o vont da graoña, en em wiskañ mat evel ar bourev pa'z a d'ober e Bask, en em wiskañ en e faroañ, en em wiskañ en e gaerañ gre, en em skizhañ ; *schnell und ohne besondere Sorgfalt in seine Klamotten hineinschlüpfen*, en em houstañ, en em endrammañ (en em ensac'hañ) gwellañ ma c'haller ; *alte, abgelegte Klamotten, alte, ausrangierte Klamotten*, dibourc'h g. ; **2.** P. *pack deine Klamotten !* pak da fleütoù (da rikoù, da stal, da reizhoù, da stalikerezh traoù, da dammoù traoù) ! pak da rabotoù !

Klamottenkiste b. (-,-n) : [tro-lavar] P. *aus der Klamottenkiste*, kozh-Noe, kozh-gagn, ken kozh hag an douar, kozh-Douar, kozh evel an Douar, kozh evel ar bed, mil gozh.

Klampe b. (-,-n) / **Klampfe** b. (-,-n) : [merdead.] branell b.

Klan g. (-s,-el-s) : **1.** klann g., koskoriad g. ; *Anführer eines bretonischen Klans*, mac'htiern g. ; **2.** kavailhad g., kostezenn b., bandennad b., santier g.

Klan- : klannek, klanneel.

klandestin ag. : dirgel, kuzh.

Klandestinität b. (-) : dirgel g.

Klanismus g. (-) : klannegezh b.

Klang g. (-s, Klänge) : **1.** son g., tint g., tintad g., stirlink g., sonliv g., liv-son g., ton g., diston g. ; *Klang der Stimme*, son ar vouezh g. ; *dumpfer Klang*, son teñval g. ; *der helle Klang der Trompeten*, son skiltr an trompilhoù, stirilh an trompilhoù g., son sklintin an trompilhoù g. ; *beim Klang der Trompete*, zum Klang der Trompete, ouzh son an drompilh ; *beim Klang der Dudelsäcke*, zum Klang der Dudelsäcke, ouzh son ar biniou ; *der Klang der Flöte*, son ar fleüt g. ; *Glockenklang*, tint g., son ar c'hloc'h g., mouezh ar c'hleier b., mouezh ar c'hloc'h b., son ar c'hleier g., lajad-seniñ g., tintadoù ar c'hleier ls., son ar c'hleier g., bole g., boleadenn b., kloc'had g., brimbalerezh g. ; *beim Klang der Glocken*, **a)** ouzh son ar c'hleier, ouzh tintadoù ar c'hleier ; **b)** pa son (pa sonas, pa sono) ar c'hleier ; *Gläserklang*, tint ar gwerennoù g., stirlink ar gwerennoù g. ; *Schwerterklang*, stirlink ar c'hlezeier g. ; *die Akkordeonklänge der Tanzkapelle*, boubouadeg akordeonoù al laz-seniñ b. ; *dieses Wort hat einen guten Klang*, plijus eo ar ger-se da glevet ; *das Glas gibt einen vollen Klang*, sklintin e tint ar werenn-se ; *heller Klang*, son sklintin g. ; *tiefer Klang*, son boud g. ; *hohler Klang*, trouz ar goullou g., son ar goullou g. ; *brüchiger Klang*, trouz ar groilh g., son ar groilh g. ; **2.** [dre skeud.] *sein Name hat einen guten Klang*, brudet mat eo, anv mat (anv kaer) en deus, brud vat en deus ; *mit Sang und Klang*, gant lid bras, war an ton, war an ton uhelañ, war an ton bras, gant biniou ha bombard, gant kalz a zidampar, gant kalz a zistalac'h, gant kalz a zigoradur, gant kalz a zigordet, gant kalz a zigorou, gant foet bras, gant digorou bras, gant digordet, a-stroñs, gant modoù bras, gant modoù rondonus, ouzh son an daboulin ; *ohne Sang und Klang*, evel ul laer, didrouz ha mezhek, hep archer nag urcher, sioul-sibouroun, sioul-riboulenn evel ul laer, a-dakot, a-davik, dre souch ha sioul, didrouz-kaer, hep ober brud.

Klangbibliothek b. (-,-en) : steniaoueg b.

Klangboden g. (-s,-böden) / **Klangdecke** b. (-,-n) : [sonerezh] taol dasson b.

Klangeffekt g. (-s,-e) : efed son g., gwered steneel g.

Klangfarbe b. (-,-n) : sonliv g., liv-son g., diston g., tonelezh b., tonegezh b., toniadur g. ; *schrille Klangfarbe*, sonliv skiltr g. ; *dunkle Klangfarbe*, sonliv boud g. ; *die Klangfarbe seiner Stimme*, liv e vouezh g.

Klangfarbenregelung b. (-,-en) : reolierezh ar sonliv g., reoliadenn ar sonliv b., reizhadur ar sonliv g., reizherezh ar sonliv g.

Klangfilm g. (-s,-e) : film gant son g., film komz g.

Klangfolge b. (-, -n) : lajad sonioù g., heuliad sonioù g.
Klangfülle b. (-, -n) : ampled ar son g., sonusted b.
Klangkörper g. (-s, -) : [sonerezh, fizik] boest-dasson b., kefdasson g.
Klanglehre b. (-) : akoustik g., klevedoniezh b., steroniezh b.
klanglich ag. : klevedoniel, klevedel, steroniel, steneel, ...klev, ...klevet, ...son, sonerezhel, muzikel.
klanglos ag. : dison, divouezh ; *klanglose Stimme*, mouezh staenet b., mouezh vouk b.
Adv. : hep archer nag urcher, sioul-sibouroun, sioul-riboulenn evel ul laer, a-davik, a-dakot, dre souch ha sioul, didrouz-kaer, hep ober brud ; *er ist sang- und klanglos verschwunden*, aet e oa kuit evel ul laer (hep archer nag urcher, dre souch ha sioul, sioul-sibouroun, sioul-riboulenn evel ul laer, didrouz-kaer, hep ober brud), graet en doa Jil diloj, en em riklet e oa kuit didrouz ha mezhak.
Klanglosigkeit b. (-) : ansonusted b.
Klangmalerei b. (-, -en) : hesonded drevezañ b., trouzadellañ g.
Klangnachahmung b. (-, -en) / **Klangnachbildung** b. (-, -en) : [yezh.] 1. [ober] trouzadellañ g. ; 2. [disoc'h] dambrezenn b., ger-drevezañ g., trouzadell b., onomatopeenn b.
Klangregler g. (-s, -) : reolier sonliv g., reizher sonliv g.
klangreich ag. : dassonus, fraezh ha plijus da glevet.
klangrein ag. : pur, sklaer ; [skingomz] sklaer ; *klangreiner Empfang*, resevidigezh sklaer b., selaoudigezh hep mordrouz b., selaoudigezh hep ardrouzioù b.
Klangreinheit b. (-) : purentez ar son b., splannder ar son g., splannded ar son b., splannijenn ar son b.
Klangstein g. (-s, -e) : [sonerezh] maen-seniñ g. [*liester mein-seniñ*].
Klangstufe b. (-, -n) : [sonerezh] esaouenn b.
Klangtiefe b. (-, -n) : dasparzh ar son er spas g.
Klangverzerrung b. (-, -en) : torgammad ar son g., distresadur ar son g.
klangvoll ag. : dassonus, fraezh ha plijus da glevet, heglev ; *klangvolle Stimme*, mouezh fraezh ha plijus da glevet, mouezh pouezet mat b., mouezh heglev b.
Klangwelle b. (-, -n) : [fizik] gwagenn son b., gwagenn steneel b.
Klangwirkung b. (-, -en) : efed son g., gwered steneel g.
klapp estl. : *klapp* ! strak ! draw ! klêk ! ; *klipp ! klapp* ! ha flip ha flap ! klik klek !
Klapp- : pak-dispak, astenn-diaenn, war astenn, gorre-gouziz, sav-disav, hesav, lem-laka, pleg-displeg.
Klappaltar g. (-s, -altäre) : stern-aoter gant stalafioù g., stern-aoter gant pastelloù g., gorre-aoter gant panelloù g.
klappbar ag. : pak-dispak, astenn-diaenn, war astenn, gorre-gouziz, sav-disav, hesav, lem-laka, pleg-displeg, plegus, eilplegatus, kloz, war goubledennoù ; *klappbare Regenschirmstreben*, gwalinier plegus an disglavier ls.
Klappbett n. (-s, -en) : gwele-pleg g., gwele pak-dispak g., gwele gorre-gouziz g.
Klappbrot n. (-s, -e) : bara-touseg g., bara pok-ha-pok g., sandouich g., tamm sandouich g.
Klappbrücke b. (-, -n) : pont-gwint g., pont war wint g., pont-gwint g., pont-gwinteiz g., pont hesav g.
Klappdeckel g. (-s, -) : golo war goubledennoù g., golo gwint g., golo gwint g., golo gwinteiz g., golo gorre-gouziz g., golo sav-disav g., golo hesav g., golo-kloz g., goulc'her war goubledennoù g., goulc'her gwint g., goulc'her gwint g., goulc'her gwinteiz g., goulc'her gorre-gouziz g., goulc'her sav-disav g., goulc'her hesav g.
Klappe b. (-, -n) : 1. trapig g., trap g., strap g., bannell b. ; . *Dachbodenklappe*, toull ar solier g. ; . *Ofenklappe*, dorig ar

fornigell b., dor-forn b., trapig ar forn g. ; [tekn] klapedenn b., klaped g. ; . *die Klappe eines Ventils*, klaped un trapig g., ar klapedenn b. ; . *Luftklappe*, klaped aeriñ g., klaped aeriñ g. ; . *Ausflussklappe*, klaped distaol g., klaped skarzhañ g., klaped karzhañ, klaped diskas g., klaped diskarz g., klaped spurjañ g. ; 2. *Fliegenklappe*, paliked lazheleñ b. ; 3. [dre skeud.] P. . *zwei Fliegen mit einer Klappe schlagen*, tapout div c'had gant un tenn (gant an hevelep tenn) ; 4. P. [genoù] beg g., klap g., trap g., traped g., beol b., forn b., klapez g., klapezenn b., latenn b., lajour g., klakenn b., riboul g., logell b., rann b., moj g. ; . *halt die Klappe !* stank da veg ! pak da lajour ! serr da veg ! serr da forn ! serr da rann ! prenn da drap ! prenn da draped ! prenn da glapez ! prenn da glap ! serr da glap ! serr da glapez ! serr da voj ! stank da forn ! stank da riboul ! stank da veol ! serr da skudell ! bez kloz da ribouloù ! lez da chaok ! lez da storlok ! tav da glakenn ! serr da c'henoù din gant ar gaoz-se ! ; . *die Klappe halten*, derc'hel (diwall) war e deod, derc'hel war e latenn, derc'hel kloz draf e c'henoù, beilhañ war e deod, beilhañ war e soñjoù, beilhañ war e galon, klozañ war e veg, prenañ e drap (e draped, e glapez, e veg, e forn), na vezañ dibrenn e c'henoù, na vezañ toull e deod, bezañ kloz a veg, gouzout delc'her gant an-unan, ober ur skoulm war e deod, bezañ evit e deod, minellañ e c'henoù ; . *er kann die Klappe nicht halten*, n'eo ket evit e deod, ne oar ket derc'hel war e deod, ne oar ket derc'hel war e latenn, hennezh a zo toull e deod, ur rastell doull (ur beg toull, ur ridell-doull) a zo anezhañ, ur genoù dibrenn en deus, ur sac'h dizere eo, hennezh n'en deus ket dorojoù war e holl douloù, re hir eo e deod, un teod bresk en deus, ur beg abred en deus ; . *er hat eine große Klappe*, hennezh a zo beg bras, hennezh a zo ur genoù bras, hennezh a zo ur genoù frank, gantañ emañ an ton hag ar pardon, hennezh ne ziwano ket ar fav en e c'henoù, an drap 'zo gantañ, e deod a gerzh mat, e latenn a gerzh mat endro, ul latenn a zo dezhañ, lampr eo e deod, lampr eo e deod, hennezh a zo bras e veg evel beg ur puñs, ledan eo plas e loa, ledan eo eus plas al loa ; . *große Klappe und nichts dahinter !* lorc'hig moan, muioc'h a voked eget a dan ! teodet mat ha domet berr e vez alies Yann ha Pêr ! teod hir ha piti berr ! penn bouldouz : bras ar genoù, bihan al lost ! hemañ 'zo taer gant e gomz ha gwak pa sav kaoz da stagañ ganti ! ; 5. P. . *die Klappe*, ar fled g., an toull c'hwen g., ar gwele g., ar ched g., ar c'hud g., ar sikud g., ar c'hel g., ar bern laou g., ar riboul g., ar flut g., ar flitouer g., ar c'hloz g., al loj g., ar muz g., an toull-plouz g. ; . *und jetzt in die Klappe !* ha da'z klud bremañ ! ha d'ho kel bremañ ! ; . *sich in die Klappe hauen*, flutañ, kludañ, plouzañ, mont da blouzañ, mont da biochiñ, mont da gludañ, mont d'e riboul, mont d'e ched, mont d'e glud, mont d'e gel, mont d'e sikud, mont d'e gloz, mont da zebriñ bara gwenn d'ar Roc'h, mont da flutañ, mont da glask arc'hoazh beure, mont da glask arc'hoazh ar beure, mont da Gerhun, mont da Gerroc'h, mont da voueta ar c'hwen, mont da vagañ c'hwen, mont er vallin ; 6. [sonerezh] alc'hwez g. ; . *die Klappen der Klarinette*, alc'hwezioù ar glerinell ls. ; 7. [dilhad] stolikenn chakot b., lorikenn c'hodell b. ; *Ohrklappe*, stolikenn b., skouarnenn b., lorikenn b., maoutig-skouarn g. ; 8. [benveg] stlaker g. [*liester stlakerioù*] ; 9. [filmañ] . *Filmklappe*, *Synchronklappe*, *Regieklappe*, stlakell b. ; . *Anfangsklappe*, stlak deroù g. ; . *Schlussklappe*, stlak dibenn g., stlak echuiñ g. ; 10. P. lec'h emgav an heñvelrevidi g., [gwashaus] lec'h emgav paotred an douar melen g. ; 11. [pontoù-gwint] leur-bont gwint b. ; 12. [korf.] sac'hell b. [*liester sac'helloù*], trapig g. [*liester trapigoù*] ; . *Herzklappe*, trapig ar galon g., sac'hell ar galon b. ; . *Aortenklappe*, klapedenn an aortenn b., sac'hell an aortenn b., gwask an aortenn g./b. ; . *mit Klappen versehen*, *mit einer Klappe versehen*, sac'hellek.

klappen V.gw. (hat geklappt) : 1. storlokañ, stirlinkat, strakal, strapañ ; *der Fensterladen klappt*, emañ ar stalaf o storlokañ (o strakal, o strapañ) ; 2. [dre skeud.] P. dont da vat, treiñ evel ur ganell ; *es klappt alles tadellos*, mont a ra an traoù en-dro, plaen ha brav e ya pep tra, kompenn e ya an traoù en-dro, brav-bras e ya pep tra, mont a ra pep tra kompez, an traoù a dro kompez, pep tra a ya diroufenn en-dro, pep tra a ya lampr en-dro, mont a ra klok an traoù, difazi e ya pep tra, distok e ya pep tra, mont a ra pep tra d'e blas, mont a ra pep tra a het (Gregor), mont a ra pep tra mat ha diroufenn, pep tra a c'hoarvez evit ar gwellañ, treiñ a ra ar bed evel ur ganell, treiñ (mont, kerzhet) a ra pep tra evel ur ganell, mont a ra mat an traoù en o hent, treiñ a ra lenkr an traoù, mont a ra an traoù evel war ur ganell (reizh hag en urzh) ; *es hat geklappt !* deuet eo ganeomp ! deuet eo an taol da vat ! deuet eo da vat ! deuet eo ! ; *bei der Kuh hat die Besamung geklappt*, dalc'het he deus ar vuoc'h ; *mit dem ersten Schlüssel hat es nicht geklappt*, an alc'hwez kentañ a reas kazeg ; *es klappt oder es kippt*, neuñviñ pe veuziñ.

V.k.e. (hat geklappt) : sevel *pe* diskenn, gwintañ *pe* diwintañ ; *etwas in die Höhe, etwas nach oben klappen*, sevel udb, gwintañ udb ; *etwas nach unten klappen*, diskenn udb., diwintañ udb.

Klappen n. (-s) : stlak g., stlakadenn b., stlakadeg b., stlakerezh g., strap g., strapadenn b.

Klappenmann g. (-s,-männer/-leute) : [filmañ] stlaker g. [*liester* stlakerien].

Klappentext g. (-es,-e) : [moull.] diverrad kinniget war jakedenn ul levr g.

Klappenventil n. (-s,-e) : [tekn.] klaped g.

Klapper b. (-,-n) : soroc'hell b., strakerez b., stlakerez b., strakell b., trabell b., tarabazh b. [*liester* tarabazhier], rigedag g.

klapperdür ag. : kastiz, treut-bras, treut-gagn, treut-ki, treut-eskern, treut-kign, digiget, diskarn, distronk, distruj, karzhet, digiget, diflaket, treutoc'h eget ur sklissenn, kastiz evel an Ankoù, treut-askorn, skarn, diskarn, distronk, kaset, distruj, aet e gof en e gein, e gof en e gein, karzhet e gorf, treut evel ar marv, treut-marv, treut evel ur vazh-kloued, treut evel ur gioc'h, treut-gioc'h, kras evel ur geuneudenn, treut evel ur brank, treut evel ur c'hagn, treut evel ur c'hant tachoù, treut ha kastiz, kastiz evel un den prest da vervel, disec'het evel ar foenn, disec'het evel ur spes, ... n'eus nemet ur spes anezhañ, moan evel un drezenn, moan evel un delienn, tanav evel un delienn, ... n'eus mann outañ, ... n'eus netra outañ, ... n'eus anezhañ nemet ar pevar askorn, ... n'eus nemet an askorn anezhañ, ur sac'had eskern anezhañ, sec'h evel un askorn, treut evel an Ankoù, treut evel un askell-groc'henn, treut evel ur vazh gwisket, treut evel ur vazh kloued, treut evel troad ar forc'h hir, treut evel pav ur forc'h, moan evel troad ar forc'h hir, moan evel pav ur forc'h, ... n'eus nemet relegoù anezhañ hag ar c'hroc'henn d'o goleiñ, evel ur relegoù, evel un askorn krignet, evel un ankoù krignet, treut evel ur geuneudenn, treut-keuneudenn, treut evel ur skoul, treut ha sec'h evel un harink (Gregor), sec'h evel ur geuneudenn, dismantr evel ur spes, ur skrilh anezhañ, ur Jakez-Kroc'henn anezhañ, sinac'h, signac'h, un eonenn anezhañ, ... n'eo ket tev ar gwenn en e revr ; *klapperdürer Greis*, relegenn b.

klapperfrei ag. : distorlok.

Klappergestell n. (-s,-e) : [dre fent.] P. paourkaezh tra dreut g., treudasenn b., treudenn b., krinenn b., keuneudenn b., sec'hard g., sec'henn b., relegenn b., stlejadell b., Jakezig-kroc'henn g., skrilh g., paotr treut-bras (kastiz, digiget, kaset, distruj, treut-ki, diflaket, treutoc'h eget ur sklissenn, kastiz evel an Ankoù, treut-gagn, treut-kign, treut-eskern, treut-askorn, treut evel ar marv, treut-marv, treut evel ur vazh-kloued,

diskarn, distronk, karzhet e gorf, moan evel an drezenn, moan evel un delienn, tanav evel un delienn, sinac'h, signac'h) g., paotr treut evel ur c'hant tachoù g., paotr treut evel ur gioc'h g., paotr kras evel ur geuneudenn g., paotr n'eo ket tev ar gwenn en e revr g., paotr treut-gioc'h g., paotr treut evel ur c'hav g., paotr treut evel ur brank g., paotr treut evel ur c'hagn g., paotr treut ha kastiz g., paotr treut ha sec'h evel un harink (Gregor) g., paotr kastiz evel un den prest da vervel g., paotr disec'het evel ar foenn g., paotr disec'het evel ur spes g., sac'had eskern g., sac'h-eskern g., den n'eus nemet ur spes anezhañ g., ankoù krignet g., paotr sec'h evel un askorn g., paotr treut evel an Ankoù g., paotr treut evel un askell-groc'henn g., askell-groc'henn b., paotr treut evel ur vazh gwisket g., paotr treut evel ur vazh kloued g., paotr treut evel troad ar forc'h hir g., paotr treut evel pav ur forc'h g., paotr moan evel troad ar forc'h hir g., paotr moan evel pav ur forc'h g., paotr treut evel ur geuneudenn g., paotr treut evel ur skoul g., paotr sec'h evel ur geuneudenn g., paotr dismantr evel ur spes g., tanavenn b., paotr n'eus anezhañ nemet ar pevar askorn g., paotr n'eus nemet an askorn anezhañ g., den n'eus netra outañ g., paotr n'eus mann outañ g.

Klappergrasmücke b. (-,-n) : [loen.] devedig-drez g., devedig-garzh g.

klapperig ag. : 1. storlokus, strapus, strakus, distrantell, hej-dihej, loc'h-diloc'h, dizalc'h, diferlinket ; *klapperiges Auto*, strakell b., starigell b., strakerez b., karr-tan storlokus g., kozh karr g., stroñsell b., karrigell b., pezh traoiilh g., karr brallus g., karr diferlinket g. ; 2. P. kabac'h, sempl, fouist, fouest, gwan, dinerzh, toc'hor, toc'h, izil, blin, blinik, asik, asiket, flep, blank, ble, gouezel, divalav, gourdet, fall, dister, mac'hagnet, gourdet gant ar gozhni, diskaret gant ar gozhni, deuet gourdet gant an oad, strobet gant ar gozhni, diamzeret-krenn, brevet gant ar gozni, siet, nammet, ampechet, disterik, dinerzh, poan dezhañ en em stlejañ, andraf, ampustiilh, gwan ha ven, peñver, kripon, youst.

Klapperkasten g. (-s,-kästen) : 1. kozh piano g. ; 2. strakell b., starigell b., karr-tan storlokus g., kozh karr g., stroñsell b., karrigell b., pezh traoiilh g., traoiilh g., strakerez b., karr brallus g., karr diferlinket g.

Klapperkiste b. (-,-n) : strakell b., starigell b., karr-tan storlokus g., kozh karr g., stroñsell b., karrigell b., pezh traoiilh g., traoiilh g., strakerez b., karr brallus g., karr diferlinket g.

klapperlos ag./Adv. : distorlok.

Klappermaul n. (-s,-mäuler) : [dre skeud.] drailher lañgaj g., drailher kaoziou g., glabouser g., storloker g., chaoker babouz g., plapenn a baotr g., klakennner g., klakenn b., flaper g., babouzeg g. [*liester* babouzeien], ourouler g., diskourer g., kaketer g., drailher kaoziou g., trabell b., ribod g., beg abred g., beg a-raok g., farouell g., pil-beg g., pil-genoù g., pil-er-beg g., pil-er-e-c'henoù g., pil kaoziou g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker kaoziou g., chaoker-e-spered g.

Klappermühle b. (-,-n) : 1. drailher lañgaj g., drailher kaoziou g., glabouser g., storloker g., farouell g., pil-beg g., pil-genoù g., pil-er-beg g., pil-er-e-c'henoù g., pil kaoziou g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker kaoziou g., chaoker-e-spered g., chaoker babouz g., plapenn a baotr g., klakennner g., klakenn b., flaper g., babouzeg g. [*liester* babouzeien], ourouler g., diskourer g., kaketer g., trabell b., ribod g., beg abred g., beg a-raok g. ; 2. strakell b., starigell b., karr-tan storlokus g., kozh karr g., stroñsell b., karrigell b., pezh traoiilh g., strakerez b., karr brallus g., karr diferlinket g. ; 3. strakerez b., stlakerez b., strakell b., trabell b., tarabazh b. [*liester* tarabazhier].

klappern V.gw. (hat geklappt) : 1. storlokañ, storlokata, stirlinkat, strakal, strakata, stlakañ, strapañ, diridignat ; *die Fensterläden klappern*, storlokañ (storlokata, strakal, strapañ) a

ra ar stalafioù gant an avel ; **2.** sklokal ; *die Hufe klappen auf dem Pflaster*, sklokal a ra karnioù ar c'hezeg war ar pavez ; **3.** strakatal, stlakata ; *die Störche klappen*, strakatal (stlakata) a ra ar c'hwiboned ; **4.** strakal, stlakat, stlakañ, skrignañ, skrignal, tarzhañ ; *ihm klappen die Zähne*, emañ o strakal (o stlakat, o tarzhañ) e zent, emañ o chilpiñ, emañ e zent o krenañ en e benn, emañ e javedoù o stlakañ evel rigedagoù ; **5.** *P. mit den Augen klappen, mit den Augendeckeln klappen*, ober lagad(ig) d'u.b., ober al lagad dous d'u.b., ober lagad bihan (lagad flour, lagad mignon) d'u.b., ober selladoù tener d'u.b., ober lagadig ouzh u.b., luc'hañ ouzh u.b., lugerniñ ouzh u.b., ober selloù doñv ouzh u.b., ober selloù milliour ouzh u.b., teuler gwilc'hadennou milliour d'u.b., ober lagadigoù ouzh u.b., sellet a-druez ouzh u.b., ober selloù sant Langis d'u.b. (Gregor), divalvenniñ e zaoulagad.

Klappern n. (-s) : **1.** stlakerezh g., strakerezh g., strakadeg b., strak g., stirlink g., stlak g., sklak g. ; *das Klappen der Schreibmaschine*, stlakerezh ar vizskriverez g. ; **2.** diridi g., storlok g., strap g., strapadennoù ls. ; *das Klappen der Pferdewagen auf dem Pflaster*, storlok ar c'hirri war ar pavez g. ; **3.** fistilh g., fistilherezh g., drailh g., bourouellerezh g., ragach g., ragacherezh g., glabouserezh g., glabous g., kaketerezh g., ragellerezh g., flap g., flaperezh g., flapaj g., flep g., klakenn b., chaok g., chaokerezh g., gragailh g.

klappernd ag. : storlokus, strakus, strapus.

Klapperrose b. (-,-n) : [louza.] roz-moc'h str., roz-aer str.

Klapperschlange b. (-,-n) : [loen.] naer-ouroulerez b., naer-sonerez b.

Klapperstorch g. (-es,-störche) : [loen.] c'hwibon b.

Klappertopf g. (-s,-töpfe) : [louza.] *kleiner Klappertopf*, kilpenn ar c'hog g.

Klappfahrrad n. (-s,-räder) : marc'h-houarn pleg-displeg g.

Klappfenster n. (-s,-) : [tisav.] prenestr gwint g., prenestr gwint-diwint g., prenestr gorre-gouziz g., prenestr sav-disav g., prenestr hesav g., vazistas g. [*liester vazistasoù*].

Klapphorn n. (-s,-hörner) : [sonerezh] kornell-bistennioù b., korned riboule g.

Klapphose b. (-,-n) : bragez gant un talbenn g./b., bragez gant ur pont g./b., bragez gant ur batenn g./b.

Klapphut g. (-s,-hüte) : tog-kern-uhel g., tog moull hir g.

Klappkamera b. (-,-s) : kamera pleg-displeg g.

Klappkragen g. (-s,-) : kolier pleg g., gouzougenn bleg b.

Klappladenhalter g. (-s,-) : [stalaf prenestr] paotr kaozioù g. [*liester paotred kaozioù*].

Klappleiter b. (-,-n) : skeul bleg b., skabell b., divskeul b.

Klappmesser n. (-s,-) : kontell-bleg b. [*liester kontilli-pleg*].

Klappmütze b. (-,-n) / **Klappmützenrobbe** b. (-,-n) : [loen.] reunig kougoulek g.

Klapprechner g. (-s,-) : [stlenn.] urzhiater hezoug g., korrurzhiater hezoug g.

klapprig ag. : *sellit ouzh klapperig*.

Klappsessel g. (-s,-) : azezenn bleg b., azezenn gorre-gouziz b., azezenn sav-disav b., azezenn hesav b., azezenn gloz b.

Klappsitz g. (-es,-e) : azezennig gwint-diwint b., adskaoñ g./b. [*liester adskiniñ*], azezennig gorre-gouziz b., azezennig sav-disav b., azezennig hesav b.

Klappsofa n. (-s,-s) : gourvezvank pleg-displeg g.

Klappstuhl g. (-s,-stühle) : kador-bleg b. [*liester kadorioù-pleg*], adskaoñ g./b. [*liester adskiniñ*], kador gorre-gouziz b., kador sav-disav g., kador hesav g., kador-gloz b.

Klappstulle b. (-,-n) : bara-touseg g., bara pok-ha-pok g., sandouich g., tamm sandouich g.

Klappstisch g. (-es,-e) : taol-bleg b. [*liester taolioù-pleg*].

Klapptür b. (-,-en) : trapig g., trap g., strap g., dorikell b., draf g., dor winteiz b., dor winteris b., dor wintus b., dor wint b., dor

winter b., dor winteriz b., dor gorre-gouziz b., dor hesav b., dor sav-disav b.

Klappventil n. (-s,-e) : [tekn.] klaped g., klozell b., klak g.

Klappverdeck n. (-s,-e) : [kirri] telenn-garr to-disto b., golenn-garr to-disto b.

Klaps g. (-es,-e) : **1.** flac'hadig g., stlafadig b., cholpadig g., stlakadennig b., dornadig g., stlafad b., klapennad b., pavadig g., pavad g. ; *jemandem einen Klaps geben*, reiñ ur flac'hadig (ur palvadig, ur stlafadig, ur stlakadennig, ur cholpadig, un dornadig, ur glapennad) d'u.b., [e yezh ar vugale] reiñ dao d'u.b., reiñ daoig d'u.b., ober pav d'u.b., ober pavig d'u.b. ; **2.** [dre skeud.] *P. er hat einen Klaps*, mankout a ra ur berv dezhañ, mankout a ra ul loaiaid dezhañ, un tammig droch eo, kollet en deus e sterenn, laban eo, hennezh a zo tapet war ar portolof, c'hoari a ra gant e voned, kranked bihan a zo en e benn, paseet en deus ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, n'eo ket go e doaz, kollet eo e spered gantañ, kollet eo e benn gantañ, damgollet eo e benn gantañ, n'emañ ket e spered gantañ, c'hoari a ra gant e dog, cheñchet eo warnezhañ, tec'het eo e spered, skañvaet eo e spered, ur spered forc'hek a zen a zo anezhañ, mankout a ra dezhañ ur c'hreunenn en e chapeled, faziñ a ra ur c'hreunenn d'e chapeled, gwelet e vez al loar en e c'henoù, kuzhat a ra al loar en e c'henoù, parañ a ra al loar en e c'henoù, un tammig lod en deus e park ar Brizh, ul lodenn en deus e park ar Brizh, hennezh a zo eus Kerwazi, hennezh a zo gad diwar c'had, hennezh en deus kig leue, e spered a gerzh war flac'hioù, n'eo ket bet meret e bleud an tanavañ, n'eo ket ur sklêrijenn, n'eo ket eus ar c'horadenn gentañ, ganet eo bet war-lerc'h e dad, eñ a soñj dezhañ e oa e vamm a oa tad dezhañ.

Klapse b. (-) : *P. ti ar re sot g.*, kabanoù ls., Kerwazi b. ; *er ist reif für die Klapse*, hennezh a zo pitilh, hag a zo - hennezh a zo brizh da vat - mat eo da dreiñ ar rod - hennezh a zo tremen sot - [dre eilpenn-ster e brezhoneg] aet eo er-maez a sod - hennezh a zo pase sot - hennezh a zo sot-magn (-nay, -pitilh, -ran, -plaen) - hennezh a zo diot-magn - hennezh a zo sot da stagañ - hennezh a zo mat da stagañ - stagapl eo - hennezh a zo tok-tok - kollet eo gantañ e skiant-vat - aet eo gant ar c'hatar - foll-bras eo - foll-tremenet eo - foll-mik eo - foll-magn eo - paket en deus anezho.

klapsen V.k.e. (hat geklapst) : stlafadañ.

Klasmühle b. (-,-n) : *P. ti ar re sot g.*, kabanoù ls., Kerwazi b. ; *er sitzt jetzt in der Klagsmühle*, er c'habanoù emañ, emañ o treiñ ar rod, e Kerwazi emañ.

klar ag. : **1.** sklaer, boull, rouez, kleuz, splann, digatar, naet, dien ; *klares Wasser*, dour sklaer g., dour splann g., dour glein g., dour boull g., dour kleuz g., dour rouez g., dour skeltr g. ; *klare Luft*, aer sklaer g., aer voull g., aer skeltr g. ; *bei klarem Wetter*, pa vez sklaer an amzer, pa vez skeltr an amzer, pa vez hinon an amzer, pa vez spis an amzer, pa vez skeltr an amzer, pa vez divrumenn an amzer, pa vez seder an amzer, pa vez fraezh an amzer, an amzer o vezañ sklaer, pa vez c'hoao an amzer, pa vez boull an oabl, pa vez an amzer oc'h hinoniñ ; *ein klarer Himmel*, un amzer digoumoul b., un oabl glas g., un oabl boull g., un neñvoù digoc'henn g., un oabl karzhet g., un oabl fraezh g., un oabl digoumoul ; *mit klarer Stimme*, gant ur vouezh sklaer, gant ur vouezh fraezh, gant ur vouez spis ; *klare Suppe*, soubenn an tri zraig : dour, holen ha baraig b., soubenn c'hloev b., soubenn danav b. ; *glasklar, kristallklar, klar wie Klobrühe, absolut klar*, sklaer evel an dour en ur werenn, sklaer evel dour feunteun, sklaer evel dour stivell, sklaer evel dour bev, sklaer evel dour-sav, sklaer evel lagad ur pesk, sklaer evel lagad an naer, anat, splann, splann hag anat. **2.** anat, fraezh, spis, splann, distag, distagell, sklaer, sklaer-bev, real, rez, resis ; *klares Bild*, poltred splann (spis) g. ; *klare*

Tatsache, anad g., fed anat g., anadenn didouell b. ; *einen klaren Begriff von etwas haben*, gouzout mat diouzh udb ; *er kam mit ihm hierüber ins Klare*, renket en doa an diemglev a oa bet savet etrezo a-zivout ar c'hraf-se ; *so klar und deutlich wie möglich*, sklaer pezh a c'hall bezañ ; *sich (dat.) über etwas im Klaren sein*, gouzout a-walc'h udb, gouzout an doareoù, gouzout dre sur udb, gwelet sklaer en un afer bennak, en em rentañ kont eus udb ; *mir war doch klar, dass er mich schnitt*, gwelet a-walc'h a raen e oa fae dezhañ kaozeal ganin, gwelet a-walc'h a raen e oa yenaet ouzhin, anat e oa din e oa yenaet ouzhin ; *sich erst einmal über etwas klar werden*, kompren da gentañ udb ; *etwas ins Klare bringen*, lakaat udb en (war) e rez, renkañ udb, dirouestlañ udb, dibunañ ur gudenn ; *ich brauche klare Antworten*, ne blij ket din mont diwar martezeoù, karout a rafen bezañ respontet gant komzoù sklaer ; *ich brauche eine klare Antwort*, ne blij ket din mont war ur marteze, ur respont diabet am eus c'hoant kaout, karout a rafen bezañ respontet gant komzoù diabet ; *klare Stimme*, mouezh distag b., mouezh spis b., mouezh fraezh b., mouezh sklaer b., mouezh splann b., mouezh heglev b. ; *klare Worte*, komzoù real ls., komzoù rez ls., komzoù groñs ls., komzoù diarvar ls., komzoù fraezh ls., komzoù resis ls. ; *völlig klar, vollkommen klar*, sklaer-kenañ, anat, peursklaer, splann ; *für mich ist vollkommen klar, dass ...*, anat eo din e ... ; *einen klaren Verstand besitzen*, bezañ lemm e spered, bezañ diabet e spered, bezañ divorfil e spered, bezañ ul lagad eeun a zen, na vezañ e zaoulagad o rodellat en e c'hodell, bezañ poell en e spered, na vezañ pemoc'h e leue, na vezañ dall e saout, gwelet sklaer, gwelet bouilh, bezañ spiswel, na vezañ ret reiñ d'an-unan gant ar spanell, na vezañ ret reiñ d'an-unan gant ar vazh-yod, bezañ ur perc'henn skiant eus an-unan, bezañ ur spered digor a zen eus an-unan, bezañ ur spered den eus an-unan, bezañ un den a ijin, bezañ ijinat mat, bezañ un den a boell, bezañ un den a benn, bezañ un den a skiant ; *er ist nicht bei klarem Verstand*, hennezh n'eo ket libr a-walc'h, n'emañ ket e holl skiant-vat gantañ, n'emañ ket tout e skiant gantañ, aet eo e benn un tammig digantañ, kollet eo e skiant-vat gantañ, c'hoari a ra gant e voned ; *einen klaren Kopf behalten*, derc'hel plaen e spered, derc'hel ar c'hreñv war an-unan (e greñv warnañ e-unan, he c'hreñv warni hec'h-unan h.a.), en em vestroniañ, chom mestr (derc'hel, pouezañ, moustrañ, gwaskañ) war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, padout, chom difrom, menel difrom, reizhañ barradoù e galon ; *er ist ein klarer Kopf, er hat einen klaren Kopf*, un den a boell eo, un den a benn eo, un den a skiant eo, ur spered dizall a zen eo, ul lagad eeun a zen eo, n'emañ ket e zaoulagad o rodellat en e c'hodell, ur perc'henn skiant eo, ur spered den eo, un den a ijin eo, ijinat-mat eo, ur spered digor a zen a zo anezhañ, n'eus ket ur vlevenn sot warnañ, ne guzh ket al loar en e c'henoù, dizall eo, hennezh n'eo ket pemoc'h e leue, hennezh a wel sklaer, hennezh a sell didouell ouzh an traoù ; *sich (dat.) etwas klar werden*, emskiantañ udb, dont emskiantek ouzh udb, dont da vezañ emskiantek ouzh udb, emouezañ ouzh udb, merzhout udb, en em rentañ kont eus udb, meizañ udb ; *P. das ist doch klar ! das liegt klar auf der Hand !* anat eo ! kement-se a zo anat ! un anadenn didouell eo ! brav eo gouzout ! kaer eo gouzout ! aes eo gouzout ! sklaer eo gouzout ! anat an dra ! se 'zo sklaer ! tremen splann eo ! tremen anat eo ! un dra splann hag anat an hini eo ! anat eo da welet ! kaer eo gwelet ! ; *es ist doch ganz klar !* aesoc'h n'eus ket, Watson gaezh ! ; *es ist doch klar, dass sie nicht siegen können*, anat eo e vint trec'h et ; *es ist klar, dass er lügt*, sklaer eo emañ o troadañ gevier, gevier anat a zo gantañ, c'hwezh ar gaou a zo gantañ, kaer eo gouzout emañ o troadañ gevier ; *durch diese Gardine hindurch kann man alles ziemlich klar sehen*, prest e weler

sklaer dre ar rideoz-se ; *alles klar !* mat ar jeu ! mat ar bed ! kudenn ebet ! mont a ra mat an traoù en-dro ! emañ an traoù war o reizh ! ; *alles klar ?* c'hoari a ra ? ; *es schien mir klar, dass ...*, dont a reas da anat din e ... ; *das ist allen klar*, se 'zo anat d'an holl ; *P. das ist klar wie Kloßbrühe, das ist absolut klar*, an dra-se a zo sklaer pezh a c'hall bezañ, se 'zo sklaer evel dour feunteun, se 'zo sklaer evel dour-sav, sklaer eo evel dour stivell, tremen splann eo, ne dalvez ket lavaret an dra-se, anat eo da welet, splann hag anat eo ; *das war von vornherein klar*, lakaet e oa d'erruout ; *jemandem klaren Wein einschenken*, komz didro ouzh u.b., mont didro-kaer (eeun ha didroell, diguzh) d'u.b., mont didroidell ouzh u.b., komz distag ouzh u.b., komz displeg ouzh u.b., lavaret ar wirionez diwisk (hep kuzh seurt ebet, eeun-hag-eeun, rube-rubene, hep biez) d'u.b., lavaret eeun ar wirionez d'u.b., lavaret ar wirionez d'u.b. ken diflatr ha tra, na vezañ sac'h d'an diaoul, na vezañ sac'h an diaoul, lavaret hardizh e soñj d'u.b., komz her, na gaout treuzoù ebet war e zor ; *klar werden*, pishaat, spisaat, splannaat ; [dre skeud.] *klar Schiff machen*, dilorañ an dachenn, riñsañ an dachenn ; [dre astenn., merdead.] *klar Schiff !* prest oc'h ? darev omp da loc'hañ ! ; *P. na klar ! Klar ! aber klar doch !* ya 'vat ! ya sur ! splann eo ! evel-just ! anat dit ! anat deoc'h ! na petra 'ta ! ya da ! ya a-walc'h ! sur 'vat ! o damm ya ! ya dam ! ya tre ! membri ! pardistac'h ! pardiach'h ! aes eo gouzout ! brav eo gouzout ! kaer eo gouzout ! sklaer eo gouzout ! nebaon ! anat an dra ! ; *die Wölfe sind im Wald, ganz klar !* ar bleizi a zo er goadeg, eus emaint ; *eine kleine Pause würde dir wohl tun, ganz klar !* un tamm diskuizh ne raio ket droug dit, eus na raio ! ; *werden Sie kommen ? - na klar !* dont a reot ? - hag e rin ! / hag ez in ! / dont a rin, eus a rin ! Adv. : fraezh, sklaer, bouilh, a-sked, a-sklaer, distag, sklaer-bev, distagell, dres, heglev, a-dra-sklaer, reizh, resis ; *klar sehen*, gwelet reizh, gwelet sklaer, gwelet spis ; *klar hören*, klevet reizh, klevet sklaer, klevet fraezh, klevet spis, bezañ tanav e skouarn, kaout divskouarn skilt ; *was klar gedacht ist, kommt klar zum Ausdruck*, pouezit mat ho komzoù hag e vo sklaer ha fraezh pezh a lavarot ; *sie wollten ihre Missbilligung klar zum Ausdruck bringen*, fellout a rae dezho merkañ sklaer ne oant ket a-du ; *etwas klar ausdrücken*, pishaat udb ; *etwas klar heraussagen*, displegañ e vennozh hep klask tro, lavaret udb hep kuzh seurt ebet, lavaret udb krenn (krak), mont didroidell (eeun ha didroell, diguzh, ken diflatr ha tra, hep biez) d'u.b., mont dezhi eeun-hag-eeun, lavaret an traoù rube-rubene (berr-ha-krenn, berr-ha-groñs), kaout ur gomz krak, bezañ dichek en e gomzoù, lavaret udb distag, lavaret udb displeg, bezañ distlabez da lavaret udb, na gaout treuzoù ebet war e zor ; *etwas klar und deutlich sagen*, lavaret udb fraezh ha sklaer, lavaret udb distag, diferañ udb ; *sich klar und deutlich ausdrücken*, komz distagell, komz fraezh ha distag, komz gant gerioù resis ha sklaer, roudennañ just-ha-just e soñj, displegañ (disklêriañ) reizh ha splann e soñj, ezteuler (eztaoliñ) e soñj en un doare fraezh ha sklaer ; *die Dinge klar und deutlich aussprechen*, lakaat an traoù war o rez ; *klipp und klar*, naet-ha-distag, krak-ha-berr, krak-ha-krenn, krenn-ha-krak, krenn-ha-kras, berr-ha-krenn, didro-kaer, sklaer-bev, distag, en ur ger krenn, fraezh ha distag, didortilh, diflatr ; *etwas klipp und klar sagen*, lavaret udb kras, naet ha distag - lavaret udb fraezh ha distag - lavaret udb ken diflatr ha tra - bezañ diflatr en e gomzoù - lavaret udb en ur ger krenn - mont didro d'udb - mont didortilh d'udb - mont didroidell d'udb - mont dezhi eeun-hag-eeun - lavaret an traoù rube-rubene - kaout ur gomz krak - bezañ dichek en e gomzoù - mont war-eeun d'udb - mont berr - lavaret udb hep reiñ tro d'e gomzoù (hep reiñ tro d'e lavar, hep biez) - lavaret udb naet-ha-distag - na gaout damant evit lavaret udb - lavaret udb hep kaout nemeur a zamant - lavaret

udb hep divarc'hañ - na ober a c'henoù bihan evit lavaret udb - lavaret udb hep tamm kildroenn ebet - lavaret udb hep chaokat e c'henoù (hep klask tro en e gaoz, gant komzoù kriz, hep klask kornioù-tro en e gaoz, hep ober kant tro d'ar pod, hep klask troidell ebet d'e gomzoù) - na vezañ sac'h an diaoul - lavaret udb didroidell (displeg, distlabez, distag, krak-ha-berr, krenn-ha-kras, krenn-ha-krak, krak-ha-krenn, eeun ha didroell, diflatr, diguzh) - bezañ distlabez da lavaret udb - na vezañ seizhdaleetoc'h evit lavaret udb d'u.b. - na vezañ daletoc'h evit lavaret udb d'u.b. - lavaret hardizh udb - komz her - lavaret e soñj gant herder - na gaout treuzoù ebet war e zor - lavaret udb berr-ha-krenn / lavaret udb berr-ha-groñs (Gregor) ; *die Sache ist klipp und klar*, n'eus netra gamm (n'eus netra dort) en afer-se, reizh eo an afer e pep keñver, sklaer-bev eo ar stal ; *jemandem etwas klar machen*, displegañ udb dirak daoulagad u.b., reiñ udb da intent d'u.b., lakaat u.b. da gompren udb, displegañ (disklêriañ) reizh ha splann udb d'u.b.

Klara b. : Klara b.

Kläranlage b. (-,-n) : kreizenn buraat b., purlec'h g., dilaverezh b., dilavlec'h g., poull-dilaviñ g., poull-diloaiañ g., poull-boullaat g., poull-sklaeraat g.

Klarapfel g. (-s,-äpfel) : [louza.] aval gwenn Riga [*Yellow Transparent*] g.

Klärbecken n. (-s,-) : [kimiezh] oglenn-dilaviñ b., poull-dilaviñ g., poull-diloaiañ g., poull-boullaat g., poull-sklaeraat g., lenn buraat b.

klarblickend ag. : spisel, lemm a spered, un den a boell anezhañ, un den a benn anezhañ, un den a skiant anezhañ, ur spered dizall a zen anezhañ, ul lagad eeun a zen anezhañ, ur perc'henn skiant anezhañ, ur spered digor a zen anezhañ, un den a ijin anezhañ, ijinnet mat, digor a spered, ur spered den anezhañ, dizall, ... a wel sklaer, ... a wel bouilh, ... a sell didouell ouzh an traoù, diabaf e spered, divorfil e spered, poell en e spered.

Klare(r) ag.k. g. : [kegin.] P. gwin-ardant g., hini kreñv g., odivi g., lambig g.

klären V.k.e. (hat geklärt) : **1.** sklaeraat, sklêrijennañ, splannañ, naetaat, puraat, boullaat, divouchañ, diouelezenniñ ; *das Gewitter klärt die Luft*, naetaet e vez an aer gant an arnev, karzhet e vez an aer gant an arnev ; *Wasser klären*, puraat dour ; **2.** [kegin.] boullaat ; *eine Brühe mittels Hackfleisch und Eiweiß klären*, boullaat ur bouilhofs gant kig miñset ha gwenn-vi ; *geklärte Butter*, amanenn dilavet g. ; **3.** [sport] diskas ar vell ; *die Spielsituation durch einen Kopfball klären*, diskas ar vell gant ar penn ; *den Ball ins Aus klären*, diskas er wrimenn ; **4.** [dre skeud.] *eine Sache klären*, dirouestlañ (diluziañ, diveskañ, lakaat sklaer, sklaeraat, sklêrijennañ, poellañ, spisaat) un afer bennak, teuler sklêrijenn war un afer bennak, dibunañ ur gudenn, diluziañ ur gwiad, kavout ar poell eus udb, skarat ur gudenn, lakaat an traoù war o rez, sklaeraat an traoù, lakaat an askorn en e lec'h, lakaat an askorn en e blas ; *eine Frage endgültig klären*, skarat un gudenn, skarat un argraf ; *geklärte Frage, geklärtes Problem*, kudenn diskoulmet b., kudenn dibonet b., kudenn diluziet b., kudenn dirouestlet b. ; *die Sache ist geklärt*, peurreizhet eo an afer, skaret eo ar gudenn, graet eo ar stal, renket eo an afer, dienket eo an afer, aet an askorn en e lec'h, aet an askorn en e blas, krog eo ar c'hrog, diluziet eo ar gwiad ; *um die Sache zu klären*, evit gouzout ar wironez war gement-se, evit gwiriañ kement-se, evit lakaat an traoù en o rez, evit sklaeraat an traoù ; *da bleibt noch etwas zu klären*, ur gegeliad a chom da nezañ ; *einen Streit klären*, plaenaat an trouz savet etre tud 'zo, renkañ un diemglev, reizhañ ur rendael, kompezañ ur rendael, kompezañ un disrann, heñvelaat ar mennozhioù ; *nicht eindeutig geklärt* *Etymologie eines Wortes*, gerorin diasur g., gerdarzh diasur g.

V.em. : **sich klären** (hat sich (ak.) geklärt) : **1.** sklaeraat, dont da spis, dont da splann ; **2.** [amzer] toullwennañ, sevel, skarzhañ, digoumoulañ, spanaenniñ, naetaat, bravaat, sederaat, sklaeraat, splannaat, spisaat, sklaeradenniñ ; *der Himmel klärt sich*, digoumoulañ a ra an oabl, digostiñ a ra an oabl, dispakañ a ra an amzer, skarzhañ a ra an amzer, toullwennañ (sevel, digoumoulañ, spanaenniñ, naetaat, bravaat, boullaat, spisaat) a ra an amzer, sederaat a ra an amzer, splannaat a ra an oabl, sklaeraat / splannaat a ra an amzer (Gregor), P. stagañ a ra an amzer da zibluskenniñ ; *die Lage beginnt sich zu klären*, sklaeraat a ra an traoù ; **3.** dilaviñ, disglaviñ, gouelezenniñ, diloaiañ, boullaat ; *das Wasser klärt sich*, disglaviñ a ra an dour, gouelezenniñ a ra an dour, dilaviñ a ra an dour ; *geklärtes Wasser*, dour dilav g. ; *Apfelwein klärt sich langsam*, goustadik e tilav ar sistr ; *geklärter Apfelwein*, sistr dilavet g. ; *zum Klären bringen*, dilaviñ, lezel da zilaviñ.

Klaret g. (-s,-s) / **Klaretwein** g. (-s,-e) : **1.** klaered g. ; **2.** gwin ruz saouret g., gwin ruz frondet g. ; **3.** gwin roz g.

Klärfilter g. (-s,-) : sil puraat g.

klargehen V.gw. (ging klar / ist klargegangen) : P. treiñ evel ur ganell, treiñ lenkr an traoù, mont reizh hag en urzh ; *es geht alles klar*, mont a ra an traoù en-dro, plaen ha brav e ya pep tra, difazi e ya pep tra, brav-bras e ya pep tra, distok e ya pep tra, kompenn e ya an traoù en-dro, mont a ra pep tra kompez, an traoù a dro kompez, pep tra a ya diroufenn en-dro, pep tra a ya lampr en-dro, mont a ra klok an traoù, mont a ra pep tra d'e blas, mont a ra pep tra mat ha diroufenn, mont a ra pep tra a het (Gregor), pep tra a c'hoarvez evit ar gwellañ, treiñ a ra ar bed evel ur ganell, treiñ (mont, kerzhet) a ra pep tra evel ur ganell, mont a ra mat an traoù en o hent, treiñ a ra lenkr an traoù, mont a ra an traoù evel war ur ganell (reizh hag en urzh).

Klägrube b. (-,-n) : fozell-vreinañ b., beol-vrutug b., poull brutug g., poull blezañ g., P. toull-staot g., toull-kaoc'h g.

Klarheit b. (-,-en) : **1.** sklaered b., sklaerder g., spister g., spisted b., splannder g., splannded b., splannijenn b., anad g., resistet b. ; *Klarheit über etwas (ak.) schaffen, Klarheit in etwas (ak.) bringen*, dirouestlañ (lakaat sklaer, diluziañ) udb, dibunañ ur gudenn, diluziañ ur gudenn, teurel sklêrijenn war udb ; *sich (dat.) Klarheit über etwas (ak.) verschaffen*, en em sklêrijennañ war ur poent bennak ; *Wissen verschafft Klarheit*, diwar ar studi e sav sklêrijenn ; **2.** boulder g., boulded b. ; **3.** fraezhded b., sklaerder g. ; *Klarheit eines Textes*, sklaerder un destenn g.

Klarierung b. (-,-en) : [merdead.] furmeladoù lestrañ ha dilestrañ ls.

Klarinette b. (-,-n) : [sonerezh] klarinetenn b., klerinell b., klineretezenn b., P. treujenn-gaol b. ; *die Klappen der Klarinette*, alc'hwezioù ar glerinell ls. ; *der Trichter der Klarinette, der Becher der Klarinette, die Stürze der Klarinette, das Schallstück der Klarinette, der Schallbecher der Klarinette*, founilh ar glerinell g. ; *das Mundstück der Klarinette*, sutell ar glerinell b., beg-sutell ar glerinell g., beg ar glerinell g. ; *das Rohrblatt der Klarinette, das Blatt der Klarinette, das Blättchen der Klarinette, die Zunge der Klarinette*, añchenn ar glerinell b., lañchenn ar glerinell b., P. lipezenn ar glerinell b.

Klarinetist g. (-en,-en) : [sonerezh] soner klarinetenn g., soner klerinell g., klerinellour g., soner treujenn-gaol g., klineretezenner g.

Klarinetistin b. (-,-nen) : [sonerezh] sonerez klarinetenn b., sonerez klerinell b., klerinellourez b., klineretezenner b., sonerez treujenn-gaol b.

Klarisse b. (-,-n) / **Klarissin** (-,-nen) : [relij.] klaradez b., leanez santez Klara b., c'hoar santez Klara b.

klarkommen V.gw. (kam klar / ist klargekommen) : P. kavout e lank, kavout lank, kavout ar c'hraf, kavout ar voaien da

zibunañ e gudenn, en em gavout, en em glask mat-tre, en em zibab mat-tre, en em embreger mat-tre, en em ziluziañ mat-tre, gouzout e ziluzioù, gouzout ober ganti, gouzout en em ober, gouzout war peseurt avel sturiañ e vatimant, gouzout en em arat, gouzout en em dreiñ, gouzout en em ober, kavout ur voaien da zibunañ e gudenn, en em arat, en em gavout, en em geitañ, en em zivreilhañ, digaoñ, en em besketa, en em lipat, en em sachañ, en em dreiñ, en em zibikouzañ ; *ich komme schon damit klar*, kavout a rin va lank, kavout a rin lank forzh penaos, kavout a rin ar c'hraf, disoc'hañ a rin bloc'hik ganti ; *ich komme ganz alleine klar* ! emsav on ! ; *nicht klarkommen*, ober bouc'h ; *mit etwas nicht klarkommen*, bezañ boud d'ober udb, chom boud war udb ; *mit jemandem nicht klarkommen*, bezañ boud gant u.b. ; *ich komme damit nicht klar*, ne dizhan ket, ne fonnar ket, bouc'h on, bout on d'ober an dra-se, ne fonn ket din ober an dra-se ; *mit seinem Lohn kommt er nicht klar*, ne c'hounez ket e zour, ne c'hounez ket an douar ; *er muss zusehen, wie er damit klarkommt*, dezhañ da gavout an tu d'en em zibab (d'en em lipat, d'en em ziluziañ, d'en em zibikouzañ, d'en em zisac'hañ, d'en em zistrobañ, d'en em arat, da zirouestlañ e neud), dezhañ d'en em ziboaniañ, ret eo dezhañ dibunañ e gudenn e-unan, dezhañ d'en em zifretañ, dezhañ da c'hoari e hent, dezhañ d'en em besketa, dezhañ da sachañ e groc'h en gantañ, dezhañ d'en em zinec'hiñ, dezhañ d'ober diouti, dezhañ da sachañ e ibil.

Klarlack g. (-s,-e) : gwernis g.

klarlegen V.k.e. (hat klargelegt) : spisaat, sklaeraat, lakaat sklaer.

klarmachen V.k.e. (hat klargemacht) : 1. disklêriañ, displegañ, diskouezañ sklaer hag anat, lakaat anat, lakaat sklaer, roudennañ just-ha-just ; *jemandem etwas klarmachen*, reiñ udb da gompren d'u.b., reiñ udb da intent d'u.b., dilostañ ar babu d'u.b. ; 2. [merdead.] lakaat pare da ziborzhiañ, lakaat pare da zigaeañ.

V.em. : **sich klarmachen** (hat sich (dat.) klargemacht) : *sich (dat.) etwas klarmachen*, kregiñ da veizañ udb, dont da gompren udb, en em rentañ kont eus udb, kompren e-barzh udb.

Klärmittel n. (-s,-) : boullaer g. [*liester* boullaerioù].

Klarname g. (-ns,-n) : anv gwir g., anv gwirion g.

klarschiff estl. : *klarschiff* ! prest oc'h ? darev omp da loc'hañ !

Klärschlamm g. (-s,-schlämme) : fank puradur g., fank a-zilerc'h g.

Klarschriftleser g. (-s,-) : luc'hlenner g.

klarsehen V.gw. (sieht klar / sah klar / hat klargesehen) : gouzout, kompren, gwelet reizh ar wirionez ; *jetzt sehe ich endlich klar*, bremañ e ouzon anezhi, bremañ e komprenan, bremañ e ouzon an traoù reizh-mat, bremañ eo divogedet va spered, emañ ganti bremañ, savet ez eus sklêrijenn din.

Klarsicht b. (-) : spiswel g.

Klarsichtfolie b. (-,-n) : film plastik treuzwelus astennadus g., koc'henn blastik treuzwelus astennadus b.

Klarsichthülle b. (-,-n) : kleurenn dreuzwelus b.

klarsichtig ag. : spiswel, divoem, lemm a spered, un den a boell anezhañ, un den a benn anezhañ, un den a skiant anezhañ, ur spered dizall a zen anezhañ, ul lagad eeun a zen anezhañ, ur perc'henn skiant anezhañ, digor a spered, ur spered digor a zen anezhañ, ur spered den anezhañ, un den a ijin anezhañ, ijinnet mat, dizall, hag a wel sklaer, hag a wel bouilh, hag a sell didouell ouzh an traoù, diabaf e spered, divorfil e spered, poell en e spered.

Klarsichtpackung b. (-,-en) : pakadur plastik treuzwelus g.

Klarsichttuch n. (-s,-tücher) : tamm lien da lemel ar glizh diouzh ar gwerennoù g.

Klarspüler g. (-s,-) / **Klarspülmittel** g. (-s,-) : dourenn riñsañ b., dourenn disgwalc'hiñ b.

klarstellen V.k.e. (hat klargestellt) : spisaat, sklaeraat, lakaat sklaer, stadañ, diveskañ, dirouestlañ, diluziañ, resisaat, reiñ an dizolo [war udb], lakaat war zizolo, roudennañ just-ha-just, teuler sklêrijenn war, diamsteriekaat.

Klarstellung b. (-,-en) : spisadur g., sklaeradur g., diamsteriekaat g.

Klartext g. (-es,-e) : 1. kod dialc'hwezet g., yezh sklaer b. ; 2. [dre skeud.] P. *Klartext sprechen*, komz distag, komz diguzh, komz eeun ha didroell, komz berr ha krenn, komz berr ha groñs, mont didro-kaer dezhi, mont didortilh dezhi, mont dezhi ken diflatr ha tra, na chom da chaokat e c'henoù, na vezañ sac'h d'an diaoul, bezañ groñs en e vennozh, lavaret groñs e vennozh, lavaret krak e soñj, lavaret krenn e soñj, lavaret e soñj krak-ha-berr (krenn-ha-kras, krak-ha-krenn, krenn-ha-krak), lavaret anezho distag, lavaret eeun udb.

Klä rung b. (-,-en) : 1. spisadur g., sklaeriadur g., sklaeridigezh b., diamsteriekaat g. ; 2. puradur g., dilaverezh g., dilavadur g., naetadur g., kempennadurezh b., kempenn g., kempennerezh g., kempennidigezh b., boullaat g., sklaeraat g. ; *Klä rung einer Flüssigkeit*, dilavadur un dourenn g., dilavadur un liñvenn g. ; 3. [kegin.] boulladur g. ; *Klä rung einer Brühe mittels Hackfleisch und Eiweiß*, boulladur ur bouilhoñs gant kig miñset ha gwenn-vi g. ; 4. [sport] *Klä rung der Spielsituation durch einen Kopfball*, diskas gant ar penn g.

Klä rungsmittel n. (-s,-) : boullaer g. [*liester* boullaerioù].

Klä rvorgang g. (-s,-vorgänge) : dilavadur g., dilaviñ g.

Klä rwerk n. (-s,-e) : kreizenn buraat b., purlec'h g.

Klasse¹ b. (-,-n) : 1. [skol] klas g., klasad g., sal-glas b. ; *höhere Klassen*, klasoù uhelañ ls. ; *Klasse mit zu vielen Schülern*, klasad gant un dreistniver a skoldi g. ; *der Unterricht erfolgt in gemischten Klassen*, kemmeskañ a ra ar vugale er skol-se ; *der Lehrer betritt die Klasse*, mont a ra ar c'helenner e-barzh ar sal-glas, degouezhout a ra ar c'helenner er sal-glas, degouezhout a ra ar c'helenner er c'hlaz ; *die sechste Klasse*, ar c'hwec'hvet klas g., ar c'hwec'hved g. ; *die Versetzung eines Schülers in die sechste Klasse*, an tremen er c'hwec'hvet klas g. ; *die ganze Klasse lacht laut auf*, ar c'hlasad a-bezh a ziroll da c'hoarzhin.

2. renkad b., renk b., rumm g., rummad g., rummenn b., haened renkad b., kendere g., kouch g., meuriad g., P. sklenn b. ; *soziale Klasse, gesellschaftliche Klasse*, renkad kevredigezhel b. ; *die besitzenden Klassen*, renkadoù ar biaouerien (ar berc'henned) ls., an dud a dra ls. ; *die herrschenden Klassen*, ar renkadoù ren ls. ; *die oberen Klassen*, ar renkadoù uhelañ ls. ; *die arbeitenden (werk t ä t i g e n) Klassen*, renkadoù al labourerien ls. ; *die unteren Klassen*, an astud ls., ar bobl izelañ b., ar renkadoù izelañ ls., ar c'houchoù izelañ ls., ar renkadoù paourañ ls., ar renkadoù isurzhiat ls. ; *die bürgerliche Klasse*, renkad ar vourc'hizien b. ; [Saint-Simon] *die Klasse der Proletarier*, renkad ar broleterien b. ; *eine Klasse für sich, eine ganz eigene Klasse*, ur rumm distag g.

3. [treuzdougen] klas g. ; *eine Fahrkarte erster Klasse*, ur bilhed evit ar c'hentañ klas, ur bilhed kentañ klas g. ; *erster Klasse reisen, erster Klasse fahren*, beajiñ e kentañ klas ; *zweiter Klasse reisen*, beajiñ en eil klas.

4. [bevoniezh] kevrennad b. ; *Pflanzenklasse*, kevrennad plant b. ; *Tierklasse*, kevrennad loened b. ; *in der Hierarchie der biologischen Systematik steht die Klasse oberhalb der Ordnung und unterhalb des Stammes*, er rummatadur ar bevien emañ ar gevrennad dindan ar skourrad hag a-us d'ar c'herentiad ; *ein Stamm ist in Klassen unterteilt*, ur skourrad a

zo rannet e kevrennadoù, ar gevrennad a zo ur rannad eus ur skourrad ; *die Klasse der Säugetiere*, kevrennad ar bronneged b. ; *die Klasse der Amphibien*, kevrennad an divelfennaded b., kevrennad an amfibianed b. ; *Subklasse*, *Unterklasse*, iskevrennad b. ; *Überklasse*, uskevrennad b.

5. [yezhoniezh] *offene Wortklasse*, *lexikalische Klasse*, rummad digor g. ; *geschlossene Wortklasse*, rummad serr g.

6. neuz b., mistrded b., kempennadurezh b., jolifted b. ; *Klasse statt Masse*, unan mat a zo gwelloc'h eget daou fall ; *große Klasse sein*, kaout neuz ; *ein Begräbnis erster Klasse*, un interamant a-stok g., un douaridigezh a-stok b.

klasse² ag. digemm : dreist, dispar, euzhus mat, disheñvel, a-stroñs, kabidan, fiskal, forzh vat, a'r gwellañ, eus ar gwellañ, a'r c'haerañ, gwellat, mat-krak, kran, brav-bras, tremen mat, P. gagn, ... n'eman ket c'hwez ar preñved gantañ, ... n'emañ ket ar sifern gantañ ; *klasse ! dreist ! dispar ! biskoazh gwell ! biskoazh bravoc'h tra ! brav ! gwellat ! n'emañ ket ar sifern gant an dra-se ! neuz en deus an dra-se ! ur marvailh eo ! diouzh ar c'hentañ ! fiskal ! forzh vat ! setu ur meuz kaer ! me 'gav se kran ! ; das wirkt Klasse*, brav eo da welet, n'eo ket ur vezh da welet, neuz en deus an dra-se, n'emañ ket ar sifern gant an dra-se, tres en deus an dra-se ; *als Lehrer ist er Klasse*, gwashat kelenner eo, ur mailh eo da gelenn, ur gwall gelenner eo, gwellat kelenner ! hennezh a zo ur c'helenner eus ar penn, hennezh a zo ur c'helenner diouzh ar penn ; *das Buch ist einfach Klasse*, emañ al levr en e barfeted ; *ein Klasse Buch*, ul levr dreist g., ul levr hag a zo euzhus mat g., ul levr disheñvel g., ul levr fiskal g., ul levr forzh vat g. ; *eine Klasse Idee*, un mennozh dreist g., ur mennozh forzh vat g. ; *ein Klasse Auto*, ur c'harr-tan a-stroñs g., ur pabor a garr-tan g., un tarin a garr-tan g., ur c'harr-tan ha n'emañ ket ar sifern gantañ, ur c'harr-tan ha n'eman ket c'hwez ar preñved gantañ g.

Klasement n. (-s,-s) : rummadur g., rummañ g., renkadur g., klasamant g., renkamant g.

Klassenarbeit b. (-,-en) : [skol] proudad g., priziadenn b., dever skol g.

Klassenbeste(r) ag.k. g./b. : [skol] penn klasad g. ; *der Klassenbeste*, ar c'hentañ en e glasad g. ; *die Klassenbeste*, ar gentañ en he c'hlasad b.

Klassenbewusstsein n. (-s) : emskiant renkadel b.

Klassenbuch g. (-s,-bücher) : [skol] 1. kahier klas g. ; 2. kahier an ezvesañsoù g.

Klasseneinteilung b. (-,-en) : rummadur g., rummañ g., renkadur g., klasamant g., renkamant g., rummata g., rummatadur g.

Klassengeist g. (-es) : spered-renkad g., strizhded spered hep damant evit ar renkadoù all b., spered a gasta g.

Klasseninteresse n. (-s,-n) : mad ar renkad g., laz ar renkad g. ; *die Klasseninteressen*, al lazioù renkadel ls.

Klassenkamerad g. (-en,-en) : [skol] kamalad skol g.

Klassenkampf g. (-s,-kämpfe) : *der Klassenkampf*, stourm ar renkadoù g.

Klassenkonferenz b. (-,-en) : [skol-veur] kuzul-klas g.

Klassenlehrer g. (-s,-) : [skol] penngeleñner g.

klassenlos ag. : [polit.] kuit a renkadoù.

Klassenlos n. (-s,-e) : bilhed lotiri g.

Klassenlotterie b. (-,-n) : lotiri b., P. c'hoari-sac'h g.

Klassenraum g. (-s,-räume) : sal-glas b.

Klassensortierung b. (-,-en) : [labour-douar] gobariañ g., gobariadur g.

Klassensprecher g. (-s,-) : [skol] dilennad ar c'hlasad g.

Klassensteuer b. (-,-n) : [arc'hant.] tailhoù dre rummad korvoderioù ls.

Klassenteilung b. (-) : *Klassenteilung der Gesellschaft*, rannadur ar gevredigezh e meur a renkad g.

Klassentreffen n. (-s,-) : [skol] emgav kamaladed-skol g.

Klassenunterschied g. (-s,-e) : diforc'h sokial g., diforc'h etre ar renkadoù g.

Klassenwahlsystem n. (-s,-e) : [polit.] mouezhiañ diouzh ar sens g., mouezhiañ dre ar sens g.

klassenweise Adv. : [skol] 1. dre glasad ; 2. klasad-ha-klasad.

Klassenziel n. (-s,-e) : [skol] live rekis g., live da dizhout g.

Klassenzimmer n. (-s,-) : [skol] sal-glas b. ; *sobald die Schüler in das Klassenzimmer eintraten, bekamen sie ihre Bücher*, bep ma tegouezhe ar skolidi er sal-glas e veze roet o levrioù dezho, evel ma tegouezhe ar skolidi er sal-glas e veze roet o levrioù dezho.

Klassenzug g. (-s,-züge) : hentad g. ; *bilingualer Klassenzug*, *zweisprachiger Klassenzug*, hentad divyezhek g.

klassieren V.k.e. (hat klassiert) : 1. kevrennata, rummata, steudata, lakaat dre rumm, renkañ, rummañ ; 2. didoueziañ, dibab, diforc'hiñ, digejañ, dispartiañ, parañ, c'hwennat, dilenn.

Klassifikation b. (-,-en) : rummata g., rummatadur g., rummadur g. ; *Klassifikation der Tiere*, rummatadur al loened g.

klassifizierbar ag. : ... a c'heller rummañ, rummadus, renkadus.

Klassifizierbarkeit ag. : rummadusted b., renkadusted b.

klassifizieren V.k.e. (hat klassifiziert) : kevrennata, kevrennañ, rummata, steudata, lakaat dre rumm, renkañ, rummañ ; *so klassifizieren wie vorgeschrieben*, *nach Vorschrift klassifizieren*, rummañ hervez un urzh lavaret ; *neu klassifizieren*, adrummata, adrummañ, adrenkañ ; *typologisch klassifizieren*, rzhennañ.

Klassifizierer g. (-s,-) : rummataer g., kevrennataour g.

Klassifizierung b. (-,-en) : kevrennatadur g., kevrennataerezh g., rummata g., rummatadur g., rummadur g., renkadur g. ; *Klassifizierung der Lebewesen*, rummatadur ar bevidi g., rummatadur ar bevien g. ; *zoologische Klassifizierung*, rummatadur al loened g. ; *Klassifizierung von Musikinstrumenten*, rummadur ar benvegoù-seniñ g.

Klassik b. (-) : klaselezh b., marevezh klasel g. ; *die italienische Klassik*, ar marevezh klasel e Bro-Italia g., ar glaselezh italian b. ; *die deutsche Klassik*, ar glaselezh alaman b. ; *in Weimar blühte die deutsche Klassik*, e barr he bleuñv (en he bleuñv, en he bog, e-kreiz he sked, en he c'haerañ berzh, en he barr, en hec'h uhelañ, en he gwir wellañ) e oa bet ar glaselezh alaman e Weimar.

Klassiker g. (-s,-) : klaselour g. ; *französischer Klassiker*, skrivagner klasel Bro-C'hall g., klaselour gall g.

Klassikerin b. (-,-nen) : klaselourez b.

klassisch ag. : 1. klasel, henlizherel ; *das klassische Altertum*, an Henamzer klasel g. ; *klassische Sprachen*, yezhoù klasel ls. ; *das klassische Altgriechisch*, an henc'hresianeg klasel g. ; *klassische Philologie*, *klassische Literaturwissenschaft*, lizhiri klasel ls., henlizhiri ls. ; *klassische Grammatik*, gramadeg klasel b. ; 2. [dre astenn.] klasel ; *klassischer Stil*, doare klasel g. ; *klassisches Zeitalter*, marevezh klasel g., klaselezh b. ; *klassische Lyrik*, barzhoniezh klasel b. ; *klassische Musik*, sonerezh klasel g. ; 3. [fizik] *klassische Mechanik*, loc'honiezh klasel b. ; 4. [bred.] *klassische Konditionierung nach Pawlow*, darblegerezh pavlovek g. ; 5. boutin, klasel, boas ; *ein klassisches Beispiel*, ur skouer voutin b., ur skouer glasel b., ur skouer voas b.

Klassizismus g. (-) : klaselouriezh b., klaselezh b.

klassizistisch ag. : klasel, giz ar glaselouriezh, a c'hiz klasel.

Klassizität b. (-) : purentez klasel b., klaselezh b.

klastisch ag. : [maeoniezh] klastek ; *klastisches Sedimentgestein*, roc'h klastek b., karregad klastek b.

Klathrat n. (-s,-e) : [kimiezh] klatrat g.

klatsch estl. : strak ! - vlaou ! - draou ! - vrac'h ! - dao ! - plok ! - flak ! - flap ! - [skourjez] flikez ha flakez !

Klatsch g. (-es,-e) : 1. marvailhoù ls., kaozioù ls., frazennoù ls., kaozioù toull ls., labenn b., orogell b., kinkanelloù ls., komerajoù ls., brozennoù ls., voltenn b., boltenn b., flapaj g., brudailhoù ls., stranerezh g., komererezh g., marvailhoù ls., klakerezh g., ravoderezh g., gwrac'herezh g., gwrac'hellerezh g., gwrac'hajoù ls., komzoù gwrac'h ls., kontoù pikous ls., paribolennoù ls., tarielloù ls., storlok g., strak g., komzoù kollet ls., kozh kaozioù ls., chaok g., komzoù patatez ls., plataj g., komzoù plat ls., arabad g., pifoù ls., kozh fardaj g., komzerezh goull g., komzoù goull ls., komzoù didalvez ls., komzoù aner ls., gerioù gwan ls., komzoù ven ls., daofenn b., dafoù ls., boutikl g./b., kelajoù ls., kelajoù ha trouz ar bed ls., komzoù flav ls., komzoù besk ls., koñchoù ls., koñchennoù ls., fistilh g., fistilherezh g., flaperezh g., flap g., flapaj g., teodennerezh g. ; *Klatsch aus der Gerüchteküche*, brudailhoù ls. ; 2. tamm kaoz g., troc'h kaoz g., frapad marvailhat g., tachad marvailhat g., marvailhadenn b., marvailh g., kaozeadenn b., pennad divizout g., pennad-kaoz g., partiad kaozeal b. ; 3. [dre astenn.] droukprezegerezh g., droukprezeg g., divruderezh g., droukkomzoù ls., gwallgomzoù ls., fallgomzoù ls., gwallgomzerezh g., drouklavaroù ls., drouklavarioù ls., teodennerezh g., hiboudoù ls., lañchennoù ls., brudailhoù ls., distaoladennoù naer-wiber ls. ; *Klatsch verbreiten*, sevel brudoù, lakaat brudoù (gedon) da redek, skignañ kaozioù e-touez an dud, lezel brudoù faos da vont da-douez an dud ; *das ist Klatsch* ! siklezonoù ha netra ken ! trabell ha kaotigelloù tout ! klakerezh tout ! kaozioù nemet kaozioù nend int ! n'eus ganto nemet kaozioù toull ! ravoderezh a netra ken ! gwrac'herezh a netra ken ! gwrac'hajoù a netra ken ! komzoù gwrac'h (komzoù kollet, kontoù pikous, brudailhoù, kozh kaozioù) a netra ken ! ; *er steht im Mittelpunkt des Klatsches*, e-kreiz ar gaoz emañ, magañ a ra ar gaoz, n'eus kaoz nemet dioutañ, dindan teod an dud emañ, war teod an dud emañ, ar gaoz a zo war e lerc'h, chaok a zo diwar e benn, kontet e vez e zoareoù, n'eo na chaok na stran a ra diouer diwar e benn, magañ a ra ar chaok hag ar stran ; 4. trouz g., stlak g., stlakadenn b., strap g., strapadenn b. ; 5. P. skouarnad g., palvad g., avenad b., boc'had b., javedad g., fasad g./b., bousellad b., bougenad b., karvanad g., jodad g., flac'had b., dornad g., krabanad b., bozad b., flankad g., mojad g.

Klatschbase b. (-,-n) : P. trutell b., flaperez b., glaouerezh b., pil-beg a vaouez g., belegez b., begegenn b., begasenn b., plapenn b., plapenn a blac'h b., fludennerzh b., klakenn b., klukenn b., ridell b., strakell b., teodenn b., latenn b., ranez b., bardell b., sergonerezh b., beg abred g., beg a-raok g., Mari beg a-raok b., Mari latenn b., Mari-strap-he-latenn b., Mari strap-latenn b., Mari glakenn b., Mari-flav b., Mari-pil-beg b., Mari beg a-raok b., Mari strapaplenn b., faragouilherezh b., [plac'hig] Mari drouzig b. ; *sie ist eine alte Klatschbase*, ne vez ganti nemet kaozioù gwrac'h kozh, honnezh 'zo un drutell mar boa biskoazh ! honnezh 'zo un drutell mard eus bet biskoazh un unan, ur c'hozh strakell 'zo anezhi ! un drabell eo ! ur Vari-strap-he-latenn a zo anezhi ! ur beg minaoed eo ! komer eo ! **Klatschblatt** n. (-s,-blätter) : kazetenn flapaj b., kazetenn vrudailhoù b., tabloid g., torch-revr g., poull-kanañ g., toull ar c'helajoù g.

Klatschblätter ls. : kazetennoù flapaj ls. kazetennoù brudailhoù ls., tabloidoù ls., kazetennoù boulouardat ls., gwask poblek b., kazetennoù pobl ls., stlenn-a-skandal g.

Klatsche b. (-,-n) : 1. paliked laz-helien b. ; 2. strakerezh b., stlakerezh b., strakell b., trabell b., tarabazh [liester tarabizhier] b. ; 3. [dre astenn.] troidigezh nannaotreet b. ; 4. [dre skeud.] *er hat einen an der Klatsche*, n'emañ ket mat e benn, hennezh

n'eo ket mat anezhañ, emañ klañv e benn, n'eo ket mat gant e benn, badezet eo bet gant eoul gad, badezet eo bet gant soubenn wadegenn, mankout a ra ur berv dezhañ, mankout a ra ul loaiaid dezhañ, skoet eo bet gant ar morzhol, hennezh a zo skoet e benn, hennezh a zo tapet war ar portolof, c'hoari a ra gant e voned, kranked bihan a zo en e benn, paseet en deus ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, n'eo ket go e doaz, n'emañ ket e spered gantañ, kollet eo e spered gantañ, kollet eo e benn gantañ, darngollet eo e benn gantañ, c'hoari a ra gant e dog, cheñchet eo warnezh, tec'het eo e spered, skañvaet eo e spered, ur spered forc'hek a zen a zo anezhañ, kollet eo e sterenn gantañ, aet eo ganto, laban eo, un tammig lod en deus e park ar Brizh, ul lodenn en deus e park ar Brizh, hennezh a zo eus Kerwazi, hennezh a zo gad diwar c'had, hennezh en deus kig leue, e spered a gerzh war flac'hioù, lakaet eo bet dezhañ e spered el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar, emañ e spered el lec'h m'emañ ar vi gant ar yar, hennezh a zo brizh, paket en deus anezho, n'eo ket bet meret e bleud an tanavañ, n'eo ket ur sklêrijenn, n'eo ket eus ar c'horadenn gentañ, ganet eo bet war-lerc'h e dad, chomet eo ar brenn e-touez ar bleud gantañ, laosket en deus an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, laosket en deus un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, mat eo da dreiñ ar rod, dougen a ra banniel sant Laorañs, eus fin ar sizhun eo, eus fin ar bloaz eo, faout eo e girin, hennezh n'eo ket gwall stank e damouez, toull eo e vurutell, mankout a ra dezhañ ur c'hreunenn en e chapeled, faziañ a ra ur c'hreunenn d'e chapeled, gwelet e vez al loar en e c'henoù, kuzhat a ra al loar en e c'henoù, parañ a ra al loar en e c'henoù, ganet eo bet da Sadorn da noz, ganet eo bet da Sadorn goude koan, ganet eo bet da Sadorn da noz goude koan diwezhat, ganet eo bet goude ar c'hrapouezh, eus dibenn ar bloaz eo, eus deizioù diwezhañ ar sizhun eo, eus penn diwezhañ ar sizhun eo, n'eo ket eus penn kentañ ar sizhun, eñ a soñj dezhañ e oa e vamm a oa tad dezhañ.

klatschen V.gw. : 1. [verb-skoazell sein : ist geklatscht] strakal en ur gouezhañ, kouezhañ en ur strakal, kouezhañ gant strap bras, fraeañ, foetañ ; *der Regen klatscht herab*, dislonkañ a ra ar barr-amzer, barradiñ a ra, barraouiñ a ra, foetañ a ra ar glav, ober a ra glav evel skeiñ (evel teuler dour) gant barazhioù, ar glav a gouezh puilh (a-builh) evel gant ur bezel, ar glav a gouezh a-bezhiadoù, skeiñ a ra ar glav evel gant ur bezel, ober a ra glav a-bil, glavañ a ra a-bil, ober a ra dour a-bil, a-bil e kouezh ar glav, soulgannañ a ra ar glav, ober a ra glav a-daol, a-boullad (a-boulladoù) e kouezh ar glav, ober a ra glav a-rec'hin, glav a ra a-skuilh, glav stank a ra, glav foll a ra, glav a ra a c'hoari gaer, glav puilh a ra, ferc'hier houarn a ra, glav bras a ra, ober a ra dour gwashañ ma c'hell, glav a ra par ma c'hall, glav a ra pellañ ma c'hall, glav meur a ra, cruz eo an traoù, ober a ra dour da deuler gant ar varazh, pilioù dour a ra, ober a ra glav diouzh ar gwashañ, glav touseg a ra, glav pil polos a ra, glav a ra a skudellad, glav pil a ra / glav a ra ken na fu / glav a ra endra c'hall / poulladañ a ra ar glav (Gregor), teurel a ra dour, stourm a ra ar glav ; *der Regen klatscht gegen die Scheiben*, skoet-diskoet e vez gwer ar prenester gant ar barradoù glav, fraeañ a ra ar glav gwer ar prenester, foetañ a ra ar glav gwer ar prenester ; *nasse Blätter klatschten gegen die Fenterscheiben*, delioù gleb a zeue d'en em stekañ ouzh gwerennoù ar prenester ; 2. [verb-skoazell sein : ist geklatscht] *gegen etwas klatschen*, mont (dont) da flastrañ ouzh udb, mont (dont) da bladañ ouzh udb ; *ein Schmetterling ist gegen die Windschutzscheibe geklatscht*, ur valafenn a zo deuet da flastrañ (da bladañ) war gwerenn-dal ar c'harr ; 3. [verb-skoazell haben : hat geklatscht] *klatschen*, in die Hände *klatschen*, strakal (stlakañ, stlakat) an daouarn ; *den Takt*

klatschen, bommañ ar mentad (Gregor), mentadañ, mentata, skeiñ ar ventadurezh ; **4.** [*verb-skoazell* haben : hat geklatscht] skeiñ ; *jemandem auf den Kopf klatschen*, skeiñ gant u.b. war e benn ; **5.** [dre skeud.] [*verb-skoazell* haben : hat geklatscht] komz eus traoù ha traoù all, komerezañ, komerezata, komeriñ, flapennat, ragachat, raklat, fistilhat, fistilhañ, raskañ, langajal, drailhañ langaj, glaourenniñ, babouzañ, kaketal, flepañ, klakenniñ, katellat, grakal, dic'hourdañ e latenn, diverglañ e deod, pilat e c'henoù, chaokat e c'henoù, flabotal e c'henoù, pilat e veg, diroufennañ e deod, teodiñ, trutellañ, kunudal, flapañ, chaokat, brozennat, barbouilhat, batouilhat, flabotal, fludennañ, labennat, lañchennañ, sklokal, bardellat, droukkomz, chilpat, teodata, teodegiñ, droukprezeg, gwrac'hellat, gwrac'hiñ, hiboudiñ, faragouilhañ, gwallgomz, lañchennañ ; **P. über jemanden klatschen**, kontañ doareoù u.b., pilat (louzañ, dispenn, gwiskañ, gwashaat, peñseliat, dantañ) u.b., ober dilhad nevez d'u.b., ober e wele d'u.b., kempenn dilhad u.b., chaokat u.b., chaokat brud u.b., chaokat a-enep u.b., plaenaat porpant u.b., teodata diwar-benn u.b., dresañ porpant u.b., ober ur porpant nevez d'u.b., plaenaat e borpant d'u.b., droukprezeg u.b., droukprezeg eus u.b., droukprezeg diouzh u.b., droukprezeg diwar-benn u.b., gwrac'hellat diwar-benn u.b., gwrac'hiñ diwar-benn u.b., gwallgomz (droukkomz) eus u.b., droukkomz (gwallgomz) diwar-benn u.b., lavaret droug eus u.b., lavaret droug diwar-benn u.b., kaketal u.b., ober e bigelloù d'u.b., regiñ e nesañ, gwalc'hiñ gros saeoù, pigosat war u.b., pigosat war kein u.b., ober e votoù d'u.b., ober e votoù d'u.b. a-raok e lëroù, drouklavaret war u.b., displuñvañ e benn d'u.b., lakaat droukeloù da redek diwar-benn u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., pikañ u.b., lañchennañ u.b., komz drouk diouzh u.b., fallgomz ag u.b., gwallgomz ag u.b., chupennañ war u.b., dispenn chupenn u.b., pikañ e chupenn d'u.b., glabousat u.b., astenn e deod diwar-benn u.b., broudañ chupenn u.b., peñseliat chupenn u.b., peñseliat u.b., gwiskañ u.b. ; *es wird über ihn geklatscht*, e-kreiz ar gaoz emañ, magañ a ra ar gaoz, n'eus kaoz nemet dioutañ, dindan teod an dud emañ, war teod an dud emañ, emañ ar gaoz war e lerc'h, chaok a zo diwar e benn, kontet e vez e zoareoù, n'eo na chaok na stran a ra diouer diwar e benn, magañ a ra ar chaok hag ar stran.

V.k.e. (hat geklatscht) : **1.** *Beifall klatschen*, strakal (stlakañ, stlakat) an daouarn, stlakadegañ ; **2.** *den Takt klatschen*, skeiñ ar ventadurezh, mentadañ, bommañ ar vent, bommañ ar mentad (Gregor) ; **3.** P. stlepel, strinkañ, difoeltrañ, foeltrañ, teurel, bannañ, darc'haoiñ, stropañ, strapañ, chetiñ.

Klatschen n. (-s) : **1.** strakadeg daouarn b., stlakadeg daouarn b., strak-daouarn g., froterezh an daouarn g. ; **2.** stlak g., stlakadenn b., stlakadeg b., stlakerezh g., strap g., strapadenn b. ; **3.** marvailhoù ls., kaozioù ls., frazennoù ls., kaozioù toull ls., labenn b., kelajoù ls., komzoù flav ls., komzoù besk ls., brozenn b., voltenn b., flapaj g., stranerezh g., klakerezh g., kakat g., kaketerezh g., ragellerezh g., ragacherezh g., ravoderezh g., gwrac'herezh g., gwrac'hellerezh g., gwrac'hajoù ls., komzoù gwrac'h ls., kontoù pikous ls., paribolennoù ls., tarielloù ls., storlok g., strak g., komzoù didalvez ls., kozh kaozioù ls., chaok g., komzoù patatez ls., plataj g., komzoù plat ls., arabad g., pifoù ls., komzoù kollet ls., kozh fardaj g., komzerezh goull g., komzoù goull ls., komzoù aner ls., gerioù gwan ls., komzoù ven ls., faragouilh g., faragouilherez g.

Klatscherei b. (-,-en) : **1.** marvailhoù ls., kaozioù ls., frazennoù ls., kaozioù toull ls., labenn b., kelajoù ls., komzoù flav ls., komzoù besk ls., kinkanellou ls., komerajoù ls., brozennoù ls., voltenn b., flapaj g., stranerezh g., klakerezh g., kakat g., kaketerezh g., ragellerezh g., ravoderezh g.,

gwrac'herezh g., gwrac'hellerezh g., gwrac'hajoù ls., komzoù gwrac'h ls., kontoù pikous ls., paribolennoù ls., tarielloù ls., storlok g., strak g., komzoù didalvez ls., kozh kaozioù ls., chaok g., ragach g., ragacherezh g., komzoù patatez ls., plataj g., komzoù plat ls., arabad g., pifoù ls., komzoù kollet ls., kozh fardaj g., komzerezh goull g., komzoù ven ls., komzoù goull ls., komzoù aner ls., gerioù gwan ls., babouz g., kelajoù ha trouz ar bed ls., marvailhoù ls., komererezh g., faragouilh g., faragouilherez g. ; **2.** strakadeg daouarn diehan b., strakadeg daouarn taer-ha-taer b., strakadeg daouarn tro-distro b.

klatschhaft ag. : teodek, begek, flav, techet da gomerezañ, douget da gomerezata, troet da gomeriñ, douget da flapennat, techet da ragachat, troet da fistilhat, troet da raskañ, techet da gaketal, douget da flepañ, taolet da flepañ, troet da glakenniñ, douget da drutellañ, techet da gunudal, troet da flapañ, techet da chaokat, douget da vrozennat, labennus, lañchennus.

Klatschhaftigkeit b. (-) : fistilherezh g., teodegezh b., faragouilherez g., tech da gomerezañ g., doug da gomerezata g., tech da gomeriñ g., doug da flapennat g., tech da ragachat g., doug da fistilhat g., doug da raskañ g., tech da gaketal g., doug da flepañ g., tech da glakenniñ g., doug da drutellañ g., tech da gunudal g., doug da flapañ g., tech da chaokat g., doug da vrozennat g.

Klatschkolumne b. (-,-n) : [rubrikenn gazetenn] poull-kannañ g., brudoù ls., toull ar c'helajoù g.

Klatschkolumnist g. (-en,-en) : brudaouer g.

Klatschmaul n. (-s,-mäuler) : P. [plac'h] trutell b., flaperez b., glaouerezh b., pil-beg a vaouez g., begegezh b., begegezh b., begasenn b., plapenn b., plapenn a blac'h b., bardell b., klakenn b., beg abred g., beg a-raok g., Mari beg a-raok b., Mari latenn b., Mari-strap-he-latenn b., Mari strap-latenn b., Mari glakenn b., Mari-flav b., Mari-pil-beg b., Mari strapaplenn b., faragouilherez b., [plac'hig] Mari drouzig b. ; [paotr] brozennoù g., faragouilh g., marvailher g., teodeger g.

Klatschmohn g. (-s,-e) : [louza.] roz-moc'h gouez str., roz-aer str., roz-naer str., roz-ki str., roz-kog str.

klatschnass ag. : toull an dour dezhañ, gleb betek ar c'hroc'hen, treuzet gant ar glav, treuzet an dour dezhañ, treuzet dezhañ, neudenn sec'h ebet dindanañ (warnañ), gleb-dour, gleb-dour-teil, toullhet, ken gleb hag un toull, gleb evel ur broc'h, gleb-par-teil, gleb-holl, gleb-teil, gleb-ha-teil, paket ur revriad dour gantañ, trempet evel bara soubenn, trempet betek e eskem, gleb-glizh, trempet mat (Gregor), paket ur pilad-dour gantañ, tapet ur c'hlebiadenn a-zoare gantañ, tapet un tamm mat a strink gantañ, tapet ur riñsenn gantañ ; *die Stute ist klatschnass*, ar gazeg n'eus ket ur vlevenn sec'h warni.

Klatschnelke b. (-,-n) : [louza.] sae-ar-Werc'hez b., bokedoù-an-teureg ls.

Klatschnest n. (-es,-er) : P. toull stranerezh g., toull klakerezh g., toull ravoderezh g., toull gwrac'herezh g., toull flapaj g., toull chaok ha stran g., toull ar c'helajoù g.

Klatschrose b. (-,-n) : [louza.] roz-moc'h gouez str., roz-aer str., roz-naer str., roz-ki str.

Klatschspalte b. (-,-n) : [rubrikenn gazetenn] poull-kannañ g., brudoù ls., toull ar c'helajoù g.

Klatschsucht b. (-) : fistilherezh g., kleñved ar fistilherezh g., teodegezh b., faragouilherez g., tech da gomerezañ g., doug da gomerezata g., tech da gomeriñ g., doug da flapennat g., tech da ragachat g., doug da fistilhat g., doug da raskañ g., tech da gaketal g., doug da flepañ g., tech da glakenniñ g., doug da drutellañ g., tech da gunudal g., doug da flapañ g., tech da chaokat g., doug da vrozennat g.

klatschsüchtig ag. : lañchennek, glaourennek, glaourek, teodek, flav, klakenn, techet da gomerezañ, douget da gomerezata, taolet da gomerezata, troet da gomeriñ, douget

da flapennat, techet da ragachat, troet da fistilhat, troet da raskañ, techet da gaketal, douget da flepañ, troet da glakenniñ, douget da drutellañ, techet da gunudal, troet da flapañ, techet da chaokat, douget da vrozennat, labennus, lañchennus.

Klatschtante b. (-, -n) / **Klatschweib** n. (-s, -er) : P. trutell b., flaperez b., glaouerezh b., pil-beg a vaouez g., begegez b., begegenn b., begasenn b., plapenn b., plapenn a blac'h b., bardell b., fludennerez b., klakenn b., klukenn b., ridell b., teodenn b., latenn b., ranez b., beg abred g., beg a-raok g., Mari latenn b., Mari-strap-he-latenn b., Mari strap-latenn b., Mari glakenn b., Mari-flav b., Mari-pil-beg b., Mari beg a-raok b., Mari strapaplenn b., faragouilherez b.

Klatschzeitung b. (-, -en) : kazetenn flapaj b., kazetenn vrudailhoù b., tabloid g., torch-revr g., poull-kanañ g., toull ar c'helañ g.

klauben V.k.e. (hat geklaut) : **1.** didoueziañ, dibab ; *Bohnen klauben*, didoueziañ fav ; **2.** dastum ; *Steine klauben*, diveinañ ; **3.** *zusammenklauben*, dastum gant mil boan ; **4.** kutuilh ; **5.** [dre skeud.] ingenniñ, arvellat, pismigañ, nagenniñ, chipotal, brizharguziñ ; *Worte klauben*, brizharguziñ, pismigañ, klask pemp troad d'ar maout, klask pevar fav d'an trebez, arguziñ, klask an Ankoù el lec'h n'emañ ket, klask laou el lec'h ma ne vez ket nez, spazhañ laou.

Klauberei b. (-, -en) : **1.** didoueziadur g., dibabidigezh b. ; **2.** [dre skeud.] ingenn b., arvell g., nagennerzh g., brizharguzin g., brizharguzoù ls., pismigerezh g.

Klaubock g. (-s, -böcke) : dorn-skrap g., laer g., skrapec g., friper g., rober g., silc'her g., riper g., paotr rip g., c'hwiber g., c'hwiper g., c'hwib g., c'hwiblaer g., c'hwiper g., tuner g., lourin g. [*liester* lourined], flip-arc'hant g., spoefiser g., falziger g.

Klaubsteinmauerwerk n. (-s, -e) : [tisav.] mañsoniezh sec'h b.

Klaue b. (-, -n) : **1.** karn g. ; *die zwei Klauen am Fuß einer Kuh*, botez ur vuoc'h b., troad skafek ur vuoc'h g., troad forc'hellek ur vuoc'h g., troad forc'hek ur vuoc'h g. ; *mit gespaltenen Klauen*, skafek (forc'hellek) e dreid, treid skafek dezhañ ; *das Schaf hat sich eine Klaue verletzt und hinkt*, kamm-broud eo an dañvad ; *die Klaue des verletzten Schafes bis zur Wunde zurückschneiden*, rimiañ karn an dañvad gloazet betek ar gouli ; **2.** kraban b., skilf g., ivin g. ; *Klaue des Löwen*, kraban al leon b., skilf al leon g. ; *der Löwe schlägt seine Klauen ins Gesicht des Mannes*, al leon a grog a-leizh skilfoù e dremm an den ; *mit Klauen versehen sein*, bezañ skilfek, bezañ krabanek, bezañ ivinek ; *Klaue des Adlers*, skilf an erer g., kraban an erer b., ivin an erer g. ; *scharfe Klauen*, skilfoù lemm ls., krabanoù lemm ls., ivinoù lemm ls. ; **3.** krog g. ; *die Kieferklauen der Spinne*, krogou ar gevridenn ls. ; **4.** [tekn.] krabotenn b. ; **5.** [dre skeud.] P. pav g., kraban b., skilf g. ; *in jemandes Klauen geraten*, *jemandem in die Klauen geraten*, kouezhañ etre skilfoù (etre krabanou) u.b., kouezhañ etre pavioù u.b., kouezhañ e krog daouarn krabanek u.b. ; *jemanden den Klauen des Todes entreißen*, diframmañ u.b. a-dre grabanoù an Ankoù ; **6.** skridaj g., skilfadennoù ls., krabisadennoù ls., krafignadennoù ls., skritur treid-kelien g., skritur kazh g., skritur fall devet g., skrabadennoù-yar ls.

klaue V.k.e. / V.gw. (hat geklaut) : c'hwipat, pipat, ripañ, falzigañ, mougañ, spoefisañ, skrabañ, pokañ, robañ ; *etwas klauen*, P. skrapat udb, skrapañ udb, sachañ udb d'e c'hod, divorañ udb, kemer udb a-gildorn, tapout udb dre laer, flipañ (flipat) udb a-gildorn, rafvat udb, ripañ udb, sigotañ udb, tuniñ udb, c'hwibañ udb, c'hwiblaerezh udb, sammañ udb, dibradañ udb, ober skrap war udb, pokañ udb., robañ udb., pipat udb, pipañ udb, skrabañ udb, fripañ udb., riñsañ udb, silc'hañ udb, razhañ udb, falzigañ udb, mougañ udb, spoefisañ udb ; *jemand hat Geld aus der Kasse geklaut*, krapig en deus kamm et vized war arc'hant ar c'hof, krapig en deus touzet ur gelienenn er c'hof ; *er*

hat mir eine Kippe geklaut, touzet 'n deus din un dareadenn ; *wer einmal klaut, der klaut immer*, n'eus ket a vrizhaer ; *seht zu, dass die uns nichts klauen*, diwallit na laerfent tra, lakait evezh na laerfent tra ; *sein Wagen ist ihm geklaut worden*, aet eo e garr gant al laer ; *er hat das Geld geklaut*, *er hat die Kohle geklaut*, an arc'hant a zo aet a-skrab gantañ, falziget en deus ar grifoù, spoefiset en deus ar bilheoz, mouget en deus ar grifoù ; *klauen wie ein Rabe*, bezañ laer evel frav (evel ur frav, evel an dour, evel ur c'hazh, evel ul Leonad).

Klaue n. (-s) : riperezh g., c'hwipat g., falzigerezh g., falzigañ g., spoefisañ g., skrabañ g., pokañ g., robañ g., mougañ g.

klaubenbewehrt ag. : krabanek, skilfek, ivinek.

Klauentzündung b. (-) / **Klaufenfäule** b. (-) : [deñved ha givri, kleñved] *infektiöse Klauentzündung*, troadad an deñved g.

klaufenförmig ag. : krabanheñvel, skilfheñvel, ivinheñvel.

Klauehieb g. (-s, -e) : [loen.] krabanad b., skilfad g., skilfadenn b.

Klauekupplung b. (-) : [tekn.] anteller dre grabotennoù g.

Klauepflgestand g. (-s, -stände) : [loened-saout, kezeg] stern houarnañ g. [*implijet evit houarnañ ar c'hezeg hag evit prederiañ botoù al loened-saout*].

Klaueseuche b. (-) : [mezeg., loen.] *Maul- und Klauseuche*, terzienn vurbuennec b., terzienn aftus b., pore aftus g.

Klauestand g. (-s, -stände) : [loened-saout, kezeg] stern houarnañ g. [*implijet evit houarnañ ar c'hezeg hag evit prederiañ botoù al loened-saout*].

Klaue g. (-s, -) : dorn-skrap g., laer g., skrapec g., friper g., rober g., silc'her g., riper g., paotr rip g., c'hwiber g., c'hwib g., c'hwiblaer g., c'hwiper g., tuner g., flip-arc'hant g., lourin g. [*liester* lourined], spoefiser g., falziger g.

-kluig ag. : [lostger] *scharfkluig*, lemm e skilfoù, lemm e grabanoù.

Klaus g. : Nikolaz g.

Klaus b. (-, -n) : **1.** [relij.] peniti g. ; **2.** [relij.] kell b., kellig b., log b. ; *die Klaus des Mönches*, kellig ar manac'h b., toull-kambr ar manac'h g., logig ar manac'h b. ; **3.** [dre skeud.] kambrig b. ; *er sitzt gern in seiner Klaus*, luduek (yeuek) eo, plijout a ra dezhañ chom da souchañ er gêr, plijout a ra dezhañ en em glenkañ en e di ; **4.** [traoñien] traoñien strizh b., kampoull g., kampoullenn b., kanienn b., strizhode b.

Klausel b. (-, -n) : diviz g., divizadur g., diferadenn b., diferadur g., merkad g., reizhenn b., mellad g., poent g. ; *einschränkende Klausel*, *Sperrklausel*, diviz strishaat g.

Klausner g. (-s, -) : **1.** unmanac'h g., unlean g., penitiour g., manac'h digenvez g., lean digenvez g., kloastrer g. ; **2.** [dre astenn.] digenveziad g., digevredigezhad g., den e-unan g., den a vev ez distag diouzh an dud all g., leue hanter dizonet g., den a chom distok diouzh an dud all g., den a ya ez distag g., den a ren e vuhez en e bart e-unan g., den a vev en e zigenvez g., den a chom pell diouzh darempred an dud g., den a chom pell diouzh safar ar bed g., den a dec'h diouzh an dud g., den a vev pell diouzh safar ar bed g., den ennañ e-unan g., den a vev en distro g., den a vev digavandenn g., den a vev en dizarempred g., den a vev pell diouzh ar bed g., den a vev evel ul lean en un tu bennak g., den a vev er-maez eus ar bed g., den hag a vez techet da simudiñ g.

Klausneri b. (-, -en) : peniti g. ; *als Mönch in einer Klausneri leben*, penitiat.

Klaustration b. (-) / **Klaustrierung** b. (-) : [relij.] kloastradur g.

Klaustrophobie b. (-) : [bred.] droug ar moug g., klozarur g., aonenn ar c'hloastrañ b., mougaonenn b. ; *an Klaustrophobie Leidender*, klozarureg g. [*liester* klozarureien].

klaustrophobisch ag. : [mezeg.] klozarurel, klozarurek.

Klausur b. (-,-en) : 1. [skol, skol-veur] arnodenn dre skrid b., prouad g., arnodenn damel Skol-Veur b. ; 2. [relij.] a) kloastradur g. ; *das Gelübde der Klausur ablegen*, ober ro a gloastradur, ober goiunez a gloastradur ; b) kouent kloastret b., kloastr g.

Klausurarbeit b. (-,-en) : arnodenn dre skrid b., prouad g.

Klausurgelübde n. (-s,-) : [relij.] ro a gloastradur g. ; *das Klausurgelübde ablegen*, ober ro a gloastradur, ober goiunez a gloastradur

Klaviatur b. (-,-en) : [sonerezh] klavier g., stokellaoueg b. ; *stumme Klaviatur*, klavier mut g.

Klavichord n. (-s,-e) : [sonerezh] klavikerdinell b.

Klavier n. (-s,-e) : [sonerezh] piano g., piano serzh g., pianino g., piano-sonn g. ; *das Klavier und der Flügel*, ar piano serzh hag ar piano lostek ; *Klavier spielen*, seniñ piano, pianoañ ; *auf dem Klavier herumklippern*, pianotiñ, skoata war ar piano, stokata war ar piano, seniñ tammoù piano ; *ein Klavier stimmen*, songeidañ ur piano ; *verstimmtes Klavier*, piano digentoniet g. ; *stumm Klavier*, *Klavier mit stummer Klaviatur*, piano mut g. ; *die Tasten des Klaviers*, stokelloù ar piano ls., ibilioù ar piano ls. ; *die Pedale des Klaviers*, troadikelloù ar piano lies ; *mit Mike Stern am Klavier*, gant Mike Stern ouzh ar piano ; *sie kann entzückend Klavier spielen*, ur baborez eo war ar piano ; *sie spielt entzückend Klavier*, un drugar eo he c'hlevet o seniñ piano, ur yec'hed eo he c'hlevet o seniñ piano, ur misi eo he c'hlevet o seniñ piano, un dudi eo he c'hlevet o seniñ piano, ur chalm eo he c'hlevet o seniñ piano, ur voem eo he c'hlevet o seniñ piano, seniñ a ra piano ken brav ha ken c'hwec ma'z eo un dudi he c'hlevet, gwashat ma son brav piano !

Klavierauszug g. (-s,-auszüge) : [sonerezh] skrid-sonerezh evit ar piano g., kevrollenn evit ar piano b.

Klavierbau g. (-s) : an oberiañ pianoioù g.

Klavierbauer g. (-s,-) : farder pianoioù g., oberour pianoioù g.

Klavierbauerin b. (-,-nen) : farderez pianoioù b., oberourez pianoioù b.

Klavierbegleitung b. (-,-en) : [sonerezh] eiladur gant ar piano g., eilerezh gant ar piano g.

Klaviergeklimper n. (-s) : pianotiñ g.

Klavierhocker g. (-s,-) : skabell bianco b.

Klavierkonzert n. (-s,-e) : [sonerezh] abadenn bianco b., c'hoariadenn bianco b.

Klavierlehrer g. (-s,-) : kelenner piano g., kelenner war ar pianoañ g.

Klavierlehrerin b. (-,-nen) : kelennerez piano b., kelennerez war ar pianoañ b.

Klavierschlüssel g. (-s,-) : [sonerezh] alc'hwez ut g.

Klavierschule b. (-,-n) : [levr] hentenn bianco b.

Klaviersonate b. (-,-n) : [sonerezh] sonadenn bianco b.

Klavierspiel n. (-s,-e) / **Klavierspielen** n. (-s) : [sonerezh] pianoañ g., seniñ piano g. ; *die Fingerpositionen beim Klavierspielen*, lakadur ar bizied war stokelloù ar piano g.

Klavierspieler g. (-s,-) : [sonerezh] pianoour g.

Klavierspielerin b. (-,-nen) : [sonerezh] pianoourez b.

Klavierstimmer g. (-s,-) : kendonier pianoioù g., songeider pianoioù g.

Klavierstimmerin b. (-,-nen) : kendonierez pianoioù b., songeideres pianoioù b.

Klaviertaste b. (-,-n) : stokell bianco b., ibil piano g.

Klavierübungen ls. : pleustradennoù piano ls.

Klebeband n. (-s,-bänder) : lietenn beg b., seizenn-beg b., seizenn begus b., bandenn beg b.

Klebebindung b. (-,-en) : koubladur diwri g., keinadur diwri g.

Klebeetikett n. (-s,-e/-en/-s) : tikedenn-beg b.

Klebefolie b. (-,-n) : paper-peg g.

Klebekraft b. (-) : [fizik] speguster g., englenusted b., peguster g., pegusted b., glenusted b., glenañ g., glenadur g.

Klebemaschine b. (-,-n) : [tekn.] kaoterez b.

Klebemittel n. (-s,-) : peg g., skaot g., pask g.

kleben V.gw. (hat geklebt) : 1. chom peg, pegañ, spegañ, kaotañ, englenañ, bezañ peg ouzh ; *die Kartoffeln kleben am Schmortopf*, kroget eo ar patatez er gastelodenn, peget eo ar patatez ouzh ar gastelodenn, kreienet eo an avaloù-douar er gastelodenn, karañ a ra ar patatez, ar patatez ne zispegont ket diouzh ar gastelodenn, peg eo ar patatez ouzh foñs ar gastelodenn ; *Reis, der nicht klebt*, riz dibeg g. ; *das klebt wie Pech*, kement-se a stag evel peg ; *an der Zunge kleben*, pegañ ouzh an teod ; *die Zunge klebt mir am Gaumen*, krinet eo va zeod, pounner (tev) eo va zeod, erru eo sec'h va gourlañchenn ; 2. [dre skeud.] *es klebt Blut an seinen Fingern*, lakaet en deus bet gwad da redek, lakaet en deus bet gwad da ruilhal, n'eo ket glan a dorfed ; *am Irdischen kleben*, bezañ stag e galon ouzh traoù ar bed-mañ ; *zu sehr am Äußerlichen kleben*, reiñ re a bouez d'an neuz diavaez (d'an diavaezioù kaer), na sellet nemet ar goc'henn, fiziout re war an diavaez ; P. *er klebt an mir*, emañ bepred war va buhez, emañ bepred war va lerc'h, pegus eo, emañ atav war va zro, ne zispeg ket ac'hanon, ne zispeg ket diouzhin, gwasoc'h eo eget ur c'hi bihan, emañ atav oc'h ober ki bihan din, emañ atav a-istreibil ouzhin, emañ atav war va lerc'h evel ur c'hi bihan, emañ atav-atav war seulioù va zreid, emañ atav ouzh va redek, emañ atav-atav ouzh va lipat, emañ atav war va lêr, atav e vez ouzh va heuliañ (da'm heul), derc'hel a ra atav klocz (mat, tenn, stag) ouzhin, derc'hel a ra klocz (mat, tenn, stag) warnon, derc'hel a ra klocz (mat, tenn, stag) din, ur c'hrap-e-doull a zo eus ar bugel-se.

V.k.e. (hat geklebt) : 1. pegañ, spegañ, kaotañ, englenañ ; *eine Briefmarke auf den Briefumschlag kleben*, pegañ un timbr war ar golo-lizher ; *die Adresse auf den Koffer kleben*, pegañ ar chomlec'h war ar valizenn ; 2. P. *er klebte ihm eine distagañ a reas ur skouarnad dezhañ (ur palvad gantañ), distagañ a reas ur flac'had gantañ, diaveliñ a reas ur flac'had outañ diaveliñ a reas unan gantañ gant e zorn plat diwar kostez e figur, fasadiñ a reas anezhañ, e fasadiñ a reas, e javedata a reas, e jodadiñ a reas, e jodata a reas, e cholpata a reas, e flankadiñ a reas, reiñ a reas dezhañ moull e vaneg da lipat, difoeltrañ a reas ur skouarnad gantañ, dic'hourdañ (diasten, disvantañ) a reas ur javedad gantañ, astenn a reas ur skouarnad dezhañ, dispegañ a reas ur grabanad gantañ, dispegañ a reas ur flac'had gantañ, disvantañ a reas ur flac'had gantañ, plantañ a reas ur flac'had gantañ, plantañ a reas ur stlafad gantañ a-dreuz e c'henoù, ur javedad en doa bet digantañ, reiñ a reas ur fasadenn dezhañ, reiñ a reas pavad dezhañ, bountañ a reas ur mojad gantañ, distagañ a reas ur palvad dioutañ (un avenad dezhañ) / diaveliñ a reas ur voc'had gantañ (ur fasad gantañ, ur javedad dioutañ, ur vousellad gantañ) / reiñ a reas ur vougennad dezhañ / e voc'hata (e fasata, e garvanata, e stlafadañ) a reas (Gregor) ; *ich werde dir eine kleben*, ur grabanad a baki diganin, me a zistago dit ur skouarnad hag a bego ouzhit.*

kleben n. (-s) : pegañ g., pegerezh g., pegadur g., kaotadur g. **klebend** ag. : englenus, peg ; *fest klebend*, pegus, spegus, kenbegus, stagus, dalc'hus.

Klebe punkt g. (-s,-e) : pegenn b.

Kleber g. (-s,-) : 1. [den] peger g., speger g., kaoter g. ; 2. [danvez] glud g., peg g., kaot g., gluten g. ; *starker Kleber*, *kraftkleber*, peg kreñv g. ; *schnell wirkender Kleber*, *schnell härtender Kleber*, *schnell abbindender Kleber*, peg prim g. ; [mezeg.] *biologischer Kleber*, peg bevedel g. ; 3. [Bro-Suis] pegsun g.

kleberartig ag. : [louza., kimiezh] glutenek.

Klebereiweiß n. (-es) : glud g., peg g., kaot g., gluten g.

Kleberentzug g. (-s) : [yehz.] ezglenad g., ezglenañ g.

Kleberhaltig ag. : [louza., kimiezh] glutenek.

kleberig ag. : *sellit ouzh klebrig*.

Klebestoff g. (-s,-e) : peg g., kaot g., pask g.

Klebestreifen g. (-s,-) : seizenn-beg b., seizenn begus b., lietenn beg b.

Klebfläche b. (-,-n) : gorread-peg g., gorread pegus g.

Klebholz n. (-es,-hölzer) : [louza.] taolaj str.

Klebkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] gramel g., teod-evn g., seregenn b., seregenn-vihan b., gleizh-stag str., krogerez b., P. paourentez b., P. karantez b.

klebrig ag. : pegus, spegus, kenbegus, gludek, gludennek, lec'hidennet, libous, lizennet, avuennet, lardous ; *klebrige Masse*, gludenn b., libouz g., lec'hidenn b., lizenn b. ; *klebriges gemisch*, pegasenn b. ; *mit Vogelleim klebrig machen*, gludañ, gludennañ.

Klebrigkeit b. (-) : gludegezh b., speguster g., englenusted b., peguster g., pegusted b., glenusted b.

Klebstoff g. (-s,-e) : peg g., kaot g., glud g., pask g. ; *schnell wirkender Klebstoff*, *schnell härtender Klebstoff*, *schnell abbindender Klebstoff*, peg prim g. ; *Klebstoff für matte Vergoldungen*, mouk da alaourañ g. ; [mezeg.] *biologischer Klebstoff*, peg bevedel g.

Klebstreifen g. (-s,-) : seizenn-beg b., seizenn begus b., lietenn beg b.

Klebzettel g. (-s,-) : tikedenn-beg b.

Kleckerbetrag g. (-s,-beträge) : P. sammad ken uhel hag an hanter eus netra g., disterajoù ls., disteraj g., disterdra g., mibiliaj g., mibiliezh b., netraig g., inglodaj g.

Kleckerei b. (-,-en) : bastrouilhatur g., lipadennoù leue ls.

kleckern V.k.e. (hat gekleckert) : saotrañ, tarchañ, kousiañ, mastarañ, mastarennañ, bastrouilhañ, palastrañ, libistrañ, stlabezañ, ober glabousoù war, ober pokardoù war, ober mastar war.

V.gw. : **1.** [verb-skoazell **haben** : hat gekleckert] tapenniñ, beradiñ, strinkañ, ober glabousoù, ober pokardoù, ober mastar ; **2.** [verb-skoazell **sein** : ist gekleckert] *auf etwas (ak.) kleckern*, didakenniñ war udb, tapenniñ war udb, beradiñ war udb ; **3.** [dre skeud.] [verb-skoazell **sein** : ist gekleckert] degouezhout tammig-ha-tammig, degouezhout a-nebeudoùigoù ; **4.** [tr-] *klotzen, nicht kleckern*, ober bec'h bras, lakaat an diaoul e pevar, ober an traoù war an ton bras (gant kalz a zidampar, gant kalz a zistalac'h, gant kalz a zigoradur, gant kalz a zigorded, gant kalz a zigoroù, gant foet bras), lakaat ar ber war ar billig.

kleckerweise Adv. : tammig-ha-tammig, a-sil, dre sil, a-silig, a-sil-kaer, a-sil-da-sil, a-ruz, a-van-da-van, a-nebeudoù, a-nebeudoùigoù, nebeut-ha-nebeut, a-dammoù, a-dost-da-dost, bep un tammig, bep a dammig, a raz e raz, bep un nebeud, pep a nebeut.

Klecks g. (-es,-e) : mastar g., saotr g., mastarenn b., brizhadur g., beraj g. ; *er hat einen Tintenklecks gemacht*, graet en deus mastar war e gaier, graet en deus ur pokard war e gaier.

klecks V.gw. : **1.** [verb-skoazell **haben** : hat gekleckst] tapenniñ, beradiñ, strinkañ, ober glabousoù, ober pokardoù, ober mastar ; *die Feder kleckst*, glabousoù (pokardoù, mastar) a ra ar bluenn, strinkañ a ra ar bluenn ; **2.** [verb-skoazell **sein** : ist gekleckst] *auf etwas (ak.) klecks*, didakenniñ war udb, tapenniñ war udb, beradiñ war udb.

V.k.e. (hat gekleckst) : **1.** mastarañ, mastariñ, mastarenniñ, bastrouilhañ, balbouzañ, bodoc'hañ, palastrañ, libistrañ, stlabezañ, saotrañ, tarchañ, kousiañ, barbouellañ, ober glabousoù war, ober mastar war, ober babouzennoù war ; *eine Wand voll klecks*, lakaat lipadennoù leue ouzh ur voger,

mastarañ (bastrouilhañ, balbouzañ, bodoc'hañ, palastrañ, libistrañ, stlabezañ) ur voger ; **2.** P. stlepel, strinkañ, difoeltrañ, teurel, bannañ, darc'haouiñ ; *Marmelade aufs Brot klecks*, difoeltrañ kaotigell war e damm bara.

Kleckser g. (-s,-) : **1.** mastar g., saotr g., mastarenn b., brizhadur g. ; **2.** bastrouilher g., bastrouilh g., balbouzer g., bodoc'her g.

Kleckerei b. (-,-en) : bastrouilhatur g., bastrouilhaj g., balbouzañ g., lipadennoù leue ls., livajenn b.

klecksig ag. : mastaret, mastarennet, bastrouilhet, libistret, stlabezet, saotret, tarchet, kousiet.

Kledage b. (-,-n) : P. gwisk g., gwiskamant g., dilhad g./ls., gitaj g., skignaj g.

Klee g. (-s) : **1.** [louza.] melchon str. ; *Klee säen*, hadañ melchon ; *Klee füttern*, boueta gant melchon ; *diese Sorte Klee*, ar melchon-se g. ; *Klee als Futter*, melchon g. ; *Klee als einzelne Pflanze*, melchonenn b. ; *eine Gabel Klee*, ur forc'had velchon b. ; *Klee umpflügen*, treiñ war ar melchon, treiñ melchon glas ; *Klee abweiden*, ober ur peur d'ar melchon, peuriñ melchon ; *ewiger Klee*, geot-gall str., geot-dall str., serradel str., luzern str., melchon-gall str. ; *italienischer Klee*, *Inkarnat-Klee*, *Blutklee*, *Rosenklee*, melchon-ruz str., melchon prim str., farhoc'h g. ; *Rotklee*, *Wiesenklee*, melchon-peuriñ str., melchon-glas str., melchon-bro str. ; *Weißklee*, *Kriechklee*, melchon gwenn str., melchon douar str. ; *Hornklee*, melchon-lann str., melchon-melen str. ; *Hasenklee*, *Ackerklee*, troad-gad g., melchon gad str. ; **2.** [dre skeud.] P. *jemanden über den grünen Klee loben*, reiñ kaol d'u.b., treujoù hag all - reiñ pour, gwriziennoù hag all d'u.b. - uhelaat u.b. dreist ar begoù gwez - meuliñ u.b. dreist ar bord - meuliñ u.b. dreist - kas u.b. en tu-hont d'an neñv - reiñ meuleudioù divuzul (amzere) d'u.b. - na baouez a ganañ meuleudi d'u.b. - kanañ meuleudi d'u.b. - tresañ ton d'u.b. - ober lid bras d'u.b. - kanmeuliñ u.b. - milganmeuliñ u.b. - meuliñ u.b. dreistpenn - hilligañ u.b. - ober mounmounerezh d'u.b. - kaout ur c'hein gweñv hag ur genoù flour dirak u.b. - reiñ lorc'h d'u.b. - flodañ d'u.b. - ober kudoù d'u.b. - ober kudoù dirak u.b. - sirañ e votoù d'u.b. - lipat e votoù d'u.b. - lorc'hañ u.b. - kas fougeoù d'u.b. - troc'hañ fougeoù gant u.b. - ober fougeoù ouzh u.b. - lakaat fouge en u.b. - reiñ lorc'h d'u.b. - ober fougasoù gant u.b. - fougeal u.b. - fougasiñ u.b.

Kleeart b. (-,-en) : [louza.] melchon [*liester* melchonoù] g.

Kleeblatt n. (-s,-blätter) : **1.** [louza.] delienn velchon b. ; *ein vierblättriges Kleeblatt*, ur velchonenn beder b., ur velchonenn a beder delienn b. ; **2.** [kinkladur] treflezhenn b. ; **3.** [ardamezouriezh] melchonenn b. ; **4.** [dre skeud.] trikon g., triad g. ; P. *diese drei bilden ein treues Kleeblatt*, an tri-se n'int ket evit en em zioueriñ, an tri-se zo fri ha revr an eil gant egile, an tri-se a zo gwall gamaladiaj etrezo, an tri-se a zo kar ha kilhorou ; *das ist ja ein sauberes Kleeblatt*, an tri-se a ra ur gompagnunezh kaer, kaerañ kompagnunezh a zo eus an tri-se, kaerañ trebeziad a zo eus an tri-se.

kleblattartig ag. : melhonek.

kleblattförmig ag. : [tisav.] war deir rangelc'h ; *kleblattförmiger Bogen*, gwareg war deir rangelc'h b.

Kleeblüte [louza.] bleuñv melchon str. ; *die Kleeblüten sind in Samen übergegangen*, emañ ar melchon e greun.

Kleefeld n. (-s,-er) : melchoneg b. [*liester* melchonegi].

Kleepflanze b. (-,-n) : melchonenn b. [*liester* melchonennoù, melchon].

Kleesaat b. (-) : had melchon str.

Kleesalz n. (-es) : [kimiezh] hal triñchin g., trenkenn oksalek b.

Kleesamen ls. : [louza.] had melchon str.

Kleesäure b. (-) : [kimiezh] hal triñchin g., trenkenn oksalek b.

Kleesorte b. (-,-n) : [louza.] melchon g. [*liester* melchonoù].

Kleewürger g. (-s,-) : [louza.] bara-gad g., penn karn g., penndolog g. [*liester* penndologed, penndoloien], lost beleg g. [*liester* lostoù beleien], penn rous g.

Klei g. (-s) : pri g., pri-prad g., arbrad g.

Kleiber g. (-s,-) : 1. [dispredet] mañsoner g. ; 2. [loen.] krimper-liorzhou g., pokerig g., kraperig-koad g., kraperig-gwez g., torr-mein-glas g., poker kraoñ g., pokerig-kraoñ g., pokerig-mañson g.

Kleiberlehm g. (-s) : ardhil g., pri ha kolo, barras g., tilh g., tortis g.

Kleiberlehmwand b. (-,wände) : tilhenn b., barras g.

Kleid n. (-s,-er) : 1. gwisk g., gwiskamant g., gwiskadur g., gwiskad g., gwiskadurezh b., dilhad g./ls., tamm dilhad g., pezh dilhad g., pourc'h g., huk g., sae b., robenn b. ; *die Kleider*, an dilhad ls. ; *Soldatenkleid*, gwiskamant soudard g., sae-soudard b. ; *das bürgerliche Kleid*, an dilhad trevourel g., an dilhad a vez lakaet er-maez a garg g. ; *sie hat mich mit Kleidern besorgt*, pourvezet he doa da'm gwiskañ ; *Nahrungsmittel und Kleider musste er sich selbst besorgen*, rankout a rae en em vevañ hag en em wiskañ ; *sie trägt kurze Kleider*, gwisket berr eo, berrwisket eo ; *sich ein Kleid machen lassen*, lakaat ober un dilhad ; *das Kind ist aus aus seinen Kleidern gewachsen*, re just eo deuet e zilhadoù d'ar bugel, re verr eo deuet e zilhadoù d'ar bugel ; *sie hatten für sie die schönsten Kleider ausgesucht*, dibabet o doa kaerañ a oa da lakaat dezhi ; *seine Kleider in Ordnung bringen*, eeunañ e wiskamant ; *sich mit den Kleidern ins Bett legen*, en em astenn dilhad hag all war e wele - en em astenn war e wele, dilhad ha razh - en em astenn war e wele, dilhad ha tout - mont da gousket dilhad hag all ; *meine Kleider*, va zammoù dilhad ls. ; *abgelegte Kleider*, dilhad kozh ls. ; *abgetragene Kleider*, dilhadoù teuc'h ls. ; *ein zerfetztes altes Kleid anhaben*, *ein lumpiges altes Kleid anhaben*, bezañ en e gerc'hen ul labaskenn karget a brenester ; *ein schlichtes Kleid tragen*, bezañ gwisket en un doare plaen, bezañ gwisket diginkl ; *dieses Kleid macht Ihnen einen allzu kurzen Hals*, hoc'h inkaziñ a ra an dilhad-se ; *schnell und ohne besondere Sorgfalt in seine Kleider hineinschlüpfen*, en em houstañ, en em endrammañ (en em ensac'hañ) gwellañ ma c'haller ; P. *ich bin drei Tage nicht aus den Kleidern gekommen*, tri devezh 'zo dija abaoe ma 'm eus bet tennet va dilhad evit ar wech diwezhañ ; *hinterlassene Kleider eines Verstorbenen*, dibourc'h g. ; *ein Kleid links drehen*, *ein Kleid nach links drehen*, *ein Kleid auf links drehen*, treiñ ur pezh dilhad war an tu gin, treiñ ur pezh dilhad a-vestu, tuginiñ ur pezh dilhad ; *jemandes Taschen und Kleider durchsuchen*, c'hwilañ godelloù u.b., furchal godelloù u.b., ober chakotig d'u.b., skarzhañ godelloù u.b. ; [kr-l] *Kleider machen Leute*, ar plu a ra an evn hag an dilhad a ra Mab-den, ar plu a ra al labous ; *lange Kleider*, *kurzer Sinn*, evel ar pennoù kolo ar pennoù uhel a zo goullou, n'eo ket ar gwellañ toc'had a sav an uhelañ o fenn, ouzh soroc'hell leun a avel den re vrudet a zo heñvel ; 2. brozh b., lostenn b., sae b., gouledenn b., hust g. ; *ein eng anliegendes Kleid*, ur vrozheg peg ouzh ar c'horf b. (reut en-dro d'ar c'horf, stegn en-dro d'ar c'horf) ; *sie hatte ein Kleid an*, *sie trug ein Kleid*, ur vrozheg a oa dindani, gwisket e oa gant ur vrozheg, dougen a rae ur vrozheg ; *sie hatte ein gelbes Kleid an*, ur sae velen a oa en he c'herc'henn ; *ein Kleid anziehen*, lakaat (gwiskañ) ur vrozheg ; *ein Kleid ausziehen (ablegen)*, diwiskañ (tennañ) he brozheg ; *ein zu eng geschnittenes Kleid*, ur vrozheg troc'het krak b. ; *ein Kleid in der Taille enger machen*, dargreizañ un dilhad ; *ein ausgeschnittenes Abendkleid*, ur vrozheg-c'hala (ur vrozheg-nozvezh) dispak war ar bruched b. ; *ein Kleid verlängern*, hentañ ur vrozheg, hiraat ur vrozheg, berridañ ur vrozheg ; *dieses Kleid passt ihr gut*, ar sae-se a ya brav diouti,

graet eo ar sae-se diouti, klok eo he sae ; *sie hob ihr Kleid hoch*, troñsañ a reas he sae ; *dieses Kleid wirkt elegant an dir*, dougen a rez ar sae-se gant neuz ; *ich ertrinke in diesem Kleid*, beuzet on er vrozheg-mañ ; *sie ist so abgemagert, dass sie jetzt droht, in ihrem Kleid zu ertrinken*, ne spir ket mui en he brozheg gant an treut ma'z eo deuet da vezañ.

Kleidchen n. (-s,-) : gwiskamantig g., dilhadig g./ls.

kleiden V.k.e. (hat gekleidet) : 1. gwiskañ, pourc'hañ ; *das kleidet sie gut*, mont a ra brav diouti ; *weiß gekleidet*, gwisket e gwenn ; *ganz weiß gekleidet*, gwennhollwisket ; *schwarz gekleidet*, gwisket e du ; *er war so gekleidet wie alle Männer in der Gemeinde*, gwisket e oa evel holl wazed ar barrez ; *wer so leicht gekleidet ist, kann nur frieren*, an hini a vez ken diwisk-se (a vez gwisket ken nebeut, a vez gwisket ken skañv) en devez riv ; *sie sind nicht besser gekleidet als die anderen*, n'int ket gwisketoc'h eget ar re all ; *bitte angemessen gekleidet erscheinen*, dilhad dereat ret ; *seine Kinder elegant kleiden*, gwiskañ brav e vugale, fichañ kaer e vugale, fichañ brav e vugale ; *sie ist immer gepflegt gekleidet*, *sie ist immer tipptopp gekleidet*, honnezh a zo ur plac'h fich, honnezh a zo ur plac'h fichet, honnezh a zo ur plac'h nifl, honnezh a zo ur plac'h turgn-kenañ, honnezh a zo ur plac'h a neuz, honnezh a vez gwisket kempenn atav, honnezh a zo paket cheuc'h atav, honnezh a vez paket brav atav, honnezh a zo ur bompinnell anezhi, honnezh a zo ur bompinnell anezhi, fichet kaer e vez atav, stipet kaer e vez atav, gwisket kran e vez atav, bepred e vez gwisket koant, gwisket tonius e vez atav, bepred e vez gwisket mistr ha mibin, bepred e vez dilhad kaer ganti, digoradur a vez atav ganti, digoradur a vez atav dezhi ; 2. *einen Gedanken in Worte kleiden*, displegañ ur mennozh, lakaat gerioù war ur mennozh, gwiskañ ur mennozh gant komzoù, lakaat gerioù war ur mennozh, ezteurel ur mennozh, dec'heriañ ur mennozh, geriañ ur mennozh.

V.gw. : **sich kleiden** (hat sich (ak.) gekleidet) : 1. *sich nach der neuesten Mode kleiden*, redek war-lerc'h ar gizioù nevez, bezañ gwisket atav diouzh ar c'hiz nevez, bezañ atav diouzh ar c'hiz ; *sich wie eine Frau kleiden*, en em wiskañ e plac'h ; *wie jeder andere auch muss er sich ernähren und kleiden*, kof ha kein en deus da zerc'hel evel ar re all ; 2. [dre skeud.] *sich in Strenge kleiden*, gwiskañ un neuz drouk, ober ur bod spenn, krizañ e fri, ober gourrennoù du.

Kleiderablage b. (-,-n) : gwiskva g., gwisklec'h g.

Kleiderbügel g. (-s,-) : gwarg-dilhad b., doug-dilhad g.

Kleiderbürste b. (-,-n) : chupet g., broust dilhad g.

Kleidergröße b. (-,-n) : ment b. ; *was für eine Kleidergröße haben Sie ?* pehini eo ho ment ? peseurt ment eo ho hini ?

Kleiderhaken g. (-s,-) : krog-dilhad g., tach-krog g., krap g.

Kleiderkammer b. (-,-n) : 1. kambr-dilhad b. ; 2. gwiskva g., gwisklec'h g.

Kleiderkasten g. (-s,-kästen) : [Bro-Aostria, Bro-Suis] armel-dilhad b., pres g.

Kleiderlaus b. (-,-läuse) : [loen.] laou-korf str., laou-kroc'hen str.

Kleiderpuppe b. (-,-n) : jak g.

Kleiderschnitt g. (-s,-e) : patrom g.

Kleiderschrank g. (-s,-schränke) : 1. armel-dilhad b., armel ispihañ b., pres an dilhad g. ; 2. [dre skeud.] *ein Kleiderschrank*, un dreustell g., ur skilfenn a baotr b., ur c'horf mat a zen g., un treustelleg g. [*liester* treustelleged], ur pezh treustelleg g., ur pres laezh g., ur c'horfeg g., un tos g., un tamm tos g., un troc'had mat a baotr g., un paotr troc'het mat g., ur paotr a droc'had mat g., ur palvad mat a baotr g., ur strapennad vat a zen b., un dornek mat a zen g., un tarin g., ur paotr temzet mat g., un tamm toupard a baotr g., ur pezhiañ den g., ur pezhiañ hini g., ur c'horf den g., ur bilh den g., ur paotr difall g., ur paotr reut g., un tamm mat a baotr g., ur c'horf

mat a baotr g., ur paotr hag a zo e hed hag e lec'hed ennañ g., ur galedenn a zen b., ur markol den g., ur paotr eus ar re baketañ g., ur paotr paket mat g., un temz vat a zen g. / ur gignenn vat a zen b. (Gregor), ur paotr kigennek start g. ; *Kleiderschränke*, paotred an terruplañ ls., paotred sonn ls., paotred start ls.

Kleiderständer g. (-s,-) : ispilherezh tuellennek b., doug-dilhad troadek g., doug-mantilli g., matezh-dilhad b.

Kleidertrödler g. (-s,-) : [kenwerzh] takoner g., marc'hadour dilhadoù kozh g.

Kleiderverkäufer g. (-s,-) : [kenwerzh] marc'hadour dilhad g.

kleidsam ag. : ... a glot brav, ... a zegouezh brav, ... a ya mistr, ... a zegouezh mat, ... a jaoj.

Kleidung b. (-,-en) : gwisk g., gwiskamant g., gwiskad g., gwiskadur g., gwiskadurezh b., dilhad g./ls., pourc'h g. ; *Ersatzkleidung*, dilhad fresk ls. ; *schlichte Kleidung*, dilhad simpl g./ls., dilhad dister g./ls., dilhad diginkl g./ls., gwiskamant diginkl g. ; *in leichter Kleidung*, gwisket skañv ; *ungepflegte Kleidung*, dilhad dibalamour g./ls. ; *in voller Kleidung*, mit voller Kleidung, dilhad-dizilhad, dilhad hag all, dilhad ha razh, dilhad ha tout ; *er lag in voller Kleidung auf seinem Bett*, gourvezet e oa, dilhad hag all, war e wele - astennet e oa war e wele, dilhad ha razh - astennet e oa war e wele, dilhad ha tout ; *sie fiel mit voller Kleidung und Schuhen in den Fluss*, kouezhañ a reas er stêr, dilhad ha razh - kouezhañ a reas er stêr, dilhad ha tout - kouezhañ a reas dilhad-dizilhad er stêr ; *seine Kleidung zurechtrücken*, eeunañ e wiskamant ; *um angemessene Kleidung wird gebeten*, korrekete Kleidung ist Pflicht, dilhad dereat ret ; *sie trägt immer gepflegte Kleidung*, honnezh a zo ur plac'h fich, honnezh a zo ur plac'h fichet, honnezh a zo ur plac'h nifl, honnezh a zo ur plac'h turgn-kenañ, honnezh a zo ur plac'h a neuz, honnezh a vez gwisket kempenn atav, honnezh a zo paket cheuc'h atav, honnezh a vez paket brav atav, honnezh a zo ur bompinnell anezhi, honnezh a zo ur bompinnenn anezhi, fichet kaer e vez atav, stipet kaer e vez atav, gwisket kran e vez atav, bepred e vez gwisket koant, gwisket tonius e vez atav, bepred e vez gwisket mistr ha mibin, bepred e vez dilhad kaer ganti, digoradur a vez atav ganti, digoradur a vez atav dezhi.

Kleidungsartikel g. (-s,-) : pezh dilhad g.

Kleidungsgeohnheiten ls. : boazioù emwiskañ ls.

Kleidungsgröße b. (-,-n) : ment b. ; *was für eine Kleidungsgröße haben Sie* ? pehini eo ho ment ? peseurt ment eo ho hini ?

kleidungslos ag. : diwisk, dibourc'h, dizilhad.

Kleidungsstück n. (-s,-e) : pezh dilhad g., gwisk g., gwiskamant g. ; *ein paar Kleidungsstücke*, einige Kleidungsstücke, tammoù dilhad ls., tammigoù dilhad ls., un tamm dilhad, un tammig dilhad ; *Kleidungsstücke zum Wechseln*, dilhad da dreiñ ls., dilhad cheñch ls., dilhadoù da cheñch (Gregor) ls., dilhadoù evit cheñch ls., dilhad fresk ls. ; *die Kleidungsstücke, die Sie anhaben*, an dilhad a zo en-dro deoc'h ls., an dilhad a zo dindanoc'h ; *ein Kleidungsstück in der Taille verengen*, dargreizañ un dilhad ; *ein mehrmals geflicktes Kleidungsstück*, ur pezh dilhad takon ha didakon g., ur pezh dilhad mil beñseliet g., ur pezh dilhad mil gwech peñseliet g., ur pezh dilhad tammet ha mildammet g., ur pezh dilhad tammet ha didammet g., ur pezh dilhad mildammet g. ; *Kleidungsstücke für die Bedürftigen sammeln*, kestal dilhad evit ar re baour ; *seine Kleidungsstücke in den Schrank legen*, dastum e zilhaden en armel ; *die rechte Seite eines Kleidungsstücks*, an tu mat g. ; *die linke Seite eines Kleidungsstücks*, an tu-gin g., an tu-enep g., an amdu g., an amgin g., an tu gareneb g., ar gareneb g. ; *ein Kleidungsstück links drehen*, ein Kleidungsstück nach links drehen, ein

Kleidungsstück auf links drehen, treiñ ur pezh dilhad war an tu gin, treiñ ur pezh dilhad a-vestu, tuginiñ ur pezh dilhad ; *den Besatz eines Kleidungsstückes abtrennen*, divevennañ ur pezh dilhad, dilezennañ ur pezh dilhad ; *ein Kleidungsstück mit Volants versehen*, poulounezañ ur pezh dilhad ; *Kleidungsstück mit als Besatz aufgesetzten Volants*, Kleidungsstück mit als Besatz angesetzten Volants, pezh dilhad poulounezet g. ; *ein Kleidungsstück ankriegen*, ein Kleidungsstück anbekommen, dont a-benn gant poan da wiskañ ur pezh dilhad ; *jemandem ein Kleidungsstück erpressen*, dibourc'hañ u.b. eus ur pezh dilhad ; *Kleidungsstück aus Wolle*, gloanenn b. ; *den vorderen Teil eines Kleidungsstückes ausbessern*, diaraogiñ ur pezh dilhad ; *einen vorderen Teil an einem Kleidungsstück anbringen*, kofañ ur pezh dilhad ; *verschlissene Stelle an einem Kleidungsstück*, teuchadenn b.

Kleie b. (-,-n) : brenn str. ; *Stückchen Kleie*, brennenn b. ; *Mehl ohne Kleie*, bleud kuit a vrenn g. ; *das Sieb lässt das Mehl durch und hält die Kleie zurück*, an tamouez a laosk ar bleud da vont kuit hag a c'houarn ar brenn ; *mit Kleie überziehen*, brennañ ; *Kleie aus dem zweiten Mahlgang*, brenn advalet str. ; *das Mehl von der Kleie trennen*, diforc'hañ ar bleud diouzh ar brenn.

Kleiebrei g. (-s,-e) : papouilh g.

Kleiebrod n. (-s) : bara brennek g., bara-brenn g., bara brizh g.

Kleiehändler g. (-s,-) : brenner g.

Kleienmehl n. (-) : bleud advalet g. ; *schwärzestes Kleienmehl*, advaladenn b.

kleig ag. : 1. brennek ; 2. [mezeg.] koc'hanek ; 3. priek, priellek, priel, priennek.

klein ag. : 1. bihan, mentet bihan, bihan a vent, bihan e vent, munut, koujourn, krak, stumm, bitous P. choj, minik, [tud] touillet izel ; *eher klein*, mentet dister ; *zu klein*, re vihan ; *sehr klein*, winzig klein, ripik, rinik, bitik, tremen munut, bihan-bihan, munudik, bitous, bihan-netra, boc'hedek, boc'hedel, munutoc'h eget eufl, bihan-meurbet, munut evel un euflennig, munut evel pell, munut evel ur bellenn, ken munut ha ludu ; *ziemlich klein*, arvihan ; *er war ziemlich klein*, ne oa ket gwall vras, krennik e oa, P. ne oa ket bras ar bern outañ, ne oa ket uhel diouzh an douar, ne oa ket pell etre e zaou benn ; *ein klein bisschen*, ein kleines bisschen, un tammig bihan g. ; *noch ein klein bisschen*, c'hoazhik, un draig c'hoazh ; *ein klein bisschen früher*, un netraig kentoc'h ; *ein kleines Kind*, ur bugel bihan g. ; *die kleinen Kinder*, ar re vihan ls., ar vugale vihan ls., ar vugaligoù ls., ar re vitik ls., ar re vitous ls., ar vitouzed ls., P. ar filiped ls., ar struj g., ar chojiged ls., ar c'helien minik ls. ; *ein kleines Haus*, un tiig g., un ti bihan, un tammig ti g., un toullig ti g. ; *ein kleines Häuschen*, un tamm ti bihan g. ; *ein ganz kleines Häuschen*, un tammig ti bihan g. ; *ein kleiner Tisch*, un tammig taol g. ; *er ist zwar körperlich klein aber geistig groß*, bihan eo da welout, met bras da c'houzout ; *dass er zu klein sei*, das ist es, was ihm vorgehalten wird, ar bihan eo a glemmer ennañ ; *mir wurde gesagt*, ich sei zu klein, lavaret ez eus bet din e oan re vihan ; *die kleinen und mittleren Unternehmen*, an embregerezhioù bihan hag etre ls. ; *der kleine Finger*, ar biz-bihan g. ; *klein von Gestalt*, bihan a vent, bihan e vent, mentet bihan ; *kleine Weile*, pennadig g., predig g., frapadig amzer g., herradig amzer g. ; *klein und dick*, berdev ; *ein lächerlich kleiner Fisch*, [diwar vousgoap] ur pikol pesk bihan g. ; *er ist zwar klein aber stark*, n'eo ket bras met e gont a zo ennañ, n'eo ket un den bras nemet eo kreñv, n'eo ket bras mes kapop, bihan eo da welout met kreñv da c'houzout, bihan eo hep da-dra bezañ gwan, bihan eo hep bezañ gwan evit kelo, bihan eo hep bezañ gwan evit an dra-

se ; *er ist noch recht klein*, bihanik eo c'hoazh ; *als ich klein war*, pa oan mous ; *dreimal so klein*, tri c'hement bihanoc'h, teir gwech bihanoc'h ; *er ist um einen Kopf kleiner als sein Vater*, treuz ur penn eo bihanoc'h eget e dad, treuz ur penn dindan e dad eo ; *er ist weder zu groß noch zu klein*, n'eo na gwall vras na re vihan, lañset mat eo ; *über ein Kleines*, ken emberr ; *bis ins Kleinste*, dre ar vurutell, dre ar munud, diouzh ar munud, a-hed hag a-dreuz, ent hir, ez hir, klok ; *das kleinere Übel*, ar bihanañ droug g. ; *bei der kleinsten Bewegung*, ma fiñver un netraig ; *wenn ich ihr nur den kleinsten Vorwurf mache, fängt sie sofort an zu weinen*, gant nebeut m'em bije rebechet un draig bennak dezhi e krogfe diouzhtu da leñvañ, an disterañ ma rebechañ un draig bennak dezhi e krog diouzhtu da leñvañ, pa lavaran mann ebet dezhi e krog diouzhtu da leñvañ, evit an disterañ ma rebechañ un draig bennak dezhi e krog diouzhtu da leñvañ, daoust pegen dister em bije rebechet un draig bennak dezhi e krogfe diouzhtu da leñvañ, daoust pegen nebeut em bije rebechet un draig bennak dezhi e krogfe diouzhtu da leñvañ ; [kenw.] *im Kleinen verkaufen*, gwerzhañ a-vihan, gwerzhañ a-nebeut, gwerzhañ dre an nebeud, gwerzhañ dre ar munud (dre ar munodoù, a-hini-da-hini), gwerzhañ tra-ha-tra, gwerzhañ unan-hag-unan, gwerzhañ hini-ha-hini, gwerzhañ pezh-ha-pezh, gwerzhañ tamm dre damm, gwerzhañ diouzh ar pouez / gwerzhañ diouzh ar walenn (Gregor) ; *kleines Geld (Kleingeld)*, moneiz bihan g., moneiz rous g., pezhioù bihan ls., P. laboused melen ls. ; *sich klein machen*, mont bihanik, mont en e grogenn, tamolodiñ, en em zastum war an-unan (*warnä e-unan, warni hec'h-unan h.a.*), bezañ kruget-kruget, lentañ ; *wenn es gefährlich wird, wird er ganz klein*, pa sav bec'h ne vez ket mui c'hwezet dezhañ, pa sav bec'h e ya moan e revr, pa vez krog-ha-krog (krog-ouzh-krog) gant an dañjer ne vez ket mui ken faro dezhañ, pa vez krog-ha-krog gant an dañjer e tifoëñv ; [mat.] *8 ist kleiner als 10*, bihanoc'h eo eizh eget dek ; [stered.] *der kleine Bär*, an Arzh Bihan g. ; *der kleine Wagen*, steredeg ar C'harr-Bihan b., steredeg ar C'harr-Kamm-Bihan b., ar C'hastell-Karr-Kamm-Bihan g. ; *der kleine Hund*, ar C'hi Bihan g. ; *der kleine Löwe*, al Leon Bihan g.

2. dister, displed, disterik, izelek, munut ; *kleiner Geist (kleine Seele)*, spered taskagn (skort, skars) a zen g., revr strizh g., spered strizh g. ; *der kleine Mann*, an dud vunut, ar bobl voutin b., ar werin b., ar munudigoù ls., ar re dister o doare ls., ar re o deus bihan ls. ; *immer auf die Kleinen !* ar bec'h a vo lakaet war gein an dud vunut eveljust ! atav ar re vunut eo a bak ! ; *kleine Leute*, tud voutin ls., tud ordinal ls., tud eus an ordinaloù ls., tud eus ar werin ls., tud a lec'h izel ls., tud eus ar gumun ls., tud vunut ls., tud dister ls., tud dister o doare ls., tud izelek ls., tudigoù ls., munudigoù ls., gwerin b., astud ls., ar re o deus bihan ls. ; [kr-l] *mit Kleinem fängt man an, mit Großem hört man auf*, an neb a laer ur spilhenn a c'hall laerezh un azen, an neb a dromplo gant spilhoù a dromplo gant skoedoù, an neb a laer un u a laer ur jav pa gav an tu, n'eus ket a vrizhlaer ! ; *kleine Ursache, große Wirkungen*, defot un tach e koll ar marc'h e houarn, an droug a zeu buan, d'an daoulamm e teu an droug, un elfenn dan a zo gouest da lakaat an tan-gwall da gregiñ en un ti, unan a c'hall reiñ kant kement all, nebeut a draoù a vez a-wechoù kiriek d'ar grevusañ traoù, un dra vihan a c'hall tennañ da vraz.

3. yaouank, yaouankik, munut ; *groß und klein*, bihan ha bras, an holl, an holl dud ; *die Kleinen*, ar re vihan ls., ar vugale ls., ar vugale vunut ls., ar varmouzed ls., ar re voutous ls., ar ribitailh b./g., ar ribitailhad b./g., al lambaj g., ar vousetaj ls., ar gisti bihan ls., ar filiped ls., ar struj g., P. ar chojiged ls., ar c'helien minik ls., Yann vous g. ; *die Kleine*, an hini vihan b., ar verc'hig b., ar plac'hig vihan b. ; *der Kleine*, an hini bihan g., ar paotrig

g., an hadenn b., ar paotr bihan g., an tamm paotr g. ; *das Kleine*, ar babig g., ar poupig g., ar mabig g., an hini bihan g. ; *mein kleiner Bruder*, va breur yaouank g. ; *meine kleine Schwester*, va c'hoar yaouank b. ; *mein Kleiner*, va mab g., va mabig g., va filhor g. ; *die Frau bekommt bald ein Kleines*, a-barzh nemeur e wilioudo ar vaouez-se, emañ an dud da greskiñ gant ar vaouez-se.

Adv. : **1.** *ein Wort klein schreiben*, skrivañ ur ger gant lizherennoù bihan ; *ein klein wenig*, un netraig g., ur mannig g., un disterañ g., un tammig bihan g., un diveradennig b., ur veskennad b., ul livadenn b., ur vintradenn [str. : mintrad], un euflenn b., un elfenn b., ur begad g. ; **2.** [dre skeud.] *P. klein anfangen*, kregiñ gant tost netra ; **3.** *P. von jemandem klein denken*, kaout nebeut a istim evit u.b. (Gregor), dougen nebeut a bri d'u.b., disprizout (disprizañ, dismegañsiñ, faeañ) u.b., kaout dispriz evit u.b., kaout dismegañs ouzh u.b., ober fae eus (ouzh) u.b. ; **4.** *alles kurz und klein schlagen*, di'hasañ (difoeltrañ, drailhañ, parfoeltrañ, gwastañ, drastañ, tanfoestrañ, tanfoeltrañ, didanfoeltrañ, frinjinnañ, findaoniñ, brizhilhonañ, grilhañ, frigasañ, miñsañ) pep tra, bruzunañ pep tra evel darbod, freuzañ kement tra 'zo, foeltrañ pep tra evel ludu, diframmañ pep tra a-bezhioù, diskolpañ pep tra a-bezhioù ; **5.** *von klein auf*, a-vihan(ik), abaoe e oad kentañ, abaoe e vugeliezh keñtañ, a-yaouank-flamm, a-yaouank ; **6.** *klein machen*, ober un dizour, troazhañ ; *ich muss mal klein*, c'hoant troazhañ am eus, un dizour am eus d'ober, evit un dizour eo.

Klein n. (-s,-e) : **1.** [kegin.] bleñchoù ls., bleñchennoù ls. ; **2.** [mengleuz.] kailhos str., berniad kailhastr g.

Kleinaktionär g. (-s,-e) / **Kleinanleger** g. (-s,-) : [arc'hant.] kevraneg bihan g., kenlodenner bihan g., kenlodeg bihan g.

Kleinanzeige b. (-,-n) : kemennad berr g., kemennadenn verr b.

Kleinarbeit b. (-,-en) : labour tenn ha pizh g., labour a hir amzer g. ; *in muhevoller Kleinarbeit*, en ur gĩañ, dre gĩañ ; *sorgfältige, geduldige Kleinarbeit*, labour manac'h g.

Kleinasien n. (-s) : Azia-Vihanañ b., Anatolia b.

Kleinauto n. (-s,-s) : gweturig b., karrig g.

Kleinbahn b. (-,-en) : **1.** hent-houarn strizh g. ; **2.** tren hent-houarn strizh g., P. tren patatez g., tren karotez g., tren buzhug g., michelin® g., karrdren g., [dre fent] marc'h inkane g.

Kleinbauer g. (-n,-n) : kouer bihan g., koueriad bihan g., peizant bihan g.

Kleinbäuerin b. (-,-nen) : kouerez vihan b., koueriadez vihan b., peizantez vihan b.

kleinbäuerlich ag. : ... ar gouerien vihan ; *kleinbäuerlicher Haushalt*, merouri vihan b., tammig menaj g., boutikl g./b.

kleinbekommen V.k.e. (bekam klein / hat kleinbekommen) : *sellit ouzh kleinkriegen*.

Kleinbetrieb g. (-s,-e) : embregerezh bihan g. ; [Bro-Aostria] *die Klein- und Mittelbetriebe*, an embregerezhioù bihan hag etre ls.

Kleinbildkamera b. (-,-s) : luc'hskeudennerez 24 x 36 b., luc'hskeudennerez evit poltreoù a vent vihan b.

Kleinblüten-Königskerze b. (-,-n) : [louza.] dinamm str., gloanig g., gore-wenn b., inam str., pallennig-ar-Werc'hez g., louzaouenn-ar-Werc'hez b., mezherenn-ar-Werc'hez b., lañjer-an-Aotrou-Doue b., trezoù-ar-Mabig-Jezus ls.

Kleinbourgeoisie b. (-) : bourc'hizelezh vihan b.

Kleinbritannien n. (-s) : [Britannia Minor, istor] Breizh-Vihan b.

Kleinbuchstabe g. (-ns,-n) : [yezh.] lizherenn vihan b., lizherenn vunut b.

Kleinbürger g. (-s,-) : **1.** bihanvourc'hiz g. [*liester* bihanvourc'hizien], bourc'hiz bihan g. [*liester* bourc'hizien

vihan] ; **2.** [gwashaus] krakaotrou g., tamm krakaotrou g., pipi g.

kleinbürgerlich ag. : **1.** bihanvourc'hiz, ... bourc'hiz bihan, ... bourc'hizien vihan, ... ar vourc'hizien vihan ; **2.** [gwashaus] filistin, ... krakaotrou, ... pipi.

Kleinbürgertum n. (-s) : bourc'hizelezh vihan b.

Kleinbus g. (-ses,-se) : minibus g., busig g.

Kleincomputer g. (-s,-) : [stlenn.] korrurzhiaer g.

Kleine(r, s) agk. : bugel g., babig g., poupig g., bugelig g. [*liester* bugaligoù], bitouz g. [*liester* bitouzed] ; *die Kleinen*, ar re vihan ls., ar vugale ls., ar varmouzed ls., ar vugaligoù ls., ar re vitik ls., ar re vitous ls., ar vitouzed ls., P. ar filiped ls., ar struj g., ar chojiged ls., ar c'helien minik ls. ; *die Kleine*, an hini vihan b., ar verc'hig b., ar plac'hig vihan b., P. ar staoterez b., ar glucherez b. ; *der Kleine*, an hini bihan g., ar paotrig g., an hadenn b., ar paotr bihan g., an tamm paotr g. ; *das Kleine*, ar babig g., ar poupig g., ar mabig g., an hini bihan g. ; *mein Kleiner*, va mab g., va mabig g., va filhor g., va bihan g., va bihanig g. ; *meine Kleine*, bidiez b., va bihan b., va bihanig b. ; *die Frau bekommt bald ein Kleines*, a-barzh nemeur e wilioudo ar vaouez-se, emañ an dud da greskiñ gant ar vaouez-se ; *im Kleinen*, en bihan ; *im Kleinen treu sein*, bezañ rik ha pizh, bezañ resis-tre ; [kenwerzh] *im Kleinen verkaufen*, gwerzhañ a-nebeut, gwerzhañ dre ar munud (dre ar munodoù, a-hini-da-hini), gwerzhañ tra-ha-tra, gwerzhañ unan-hag-unan, gwerzhañ hini-ha-hini, gwerzhañ pezh-ha-pezh, gwerzhañ tamm dre damm, gwerzhañ dre an nebeud, gwerzhañ diouzh ar pouez / gwerzhañ diouzh ar walenn (Gregor).

Kleineisenwaren ls. : kinkailherezh g.

Kleinfamilie b. (-,-n) : tiegezh unkraoñell g.

Kleinfingerballen g. (-s,-e) : [korf.] gouvozenn b.

Kleinfischerei b. (-) : pesketaerezh artizanel g.

Kleinfleck-Ginsterkatze b. (-,-n) : [loen.] kazh-banal g.

Kleinflugzeug n. (-s,-e) : nijerezig b.

Kleinformat n. (-s,-e) : ment vihan b., furmad bihan g., led bihan g.

kleinformatig ag. : a vent vihan, ... ment vihan, a furmad bihan, ... furmad bihan, a led bihan, ... led bihan, koujourn ; *kleinformatiges Plakat*, skritellig b., liketennig b.

Kleinformatzeitung b. (-,-en) : tabloid® g., kazetenn hantervent b.

Kleingarten g. (-s,-gärten) : liorz tiegezh b., liorz vicherourien b., liorz vannlev b., liorz vihan b.

Kleingärtner g. (-s,-) : feurmer ul liorz tiegezh g.

Kleingärtnerin b. (-,-nen) : feurmerez ul liorz tiegezh b.

Kleingebäck n. (-s,-e) : gwispid str., kouignoùigoù ls.

Kleingedruckte(s) ag.k. n. : diferadennoù skrivet bihan ls.

Kleingeige b. (-,-n) : [sonerezh] rebed g.

Kleingeist g. (-es) : speredig bihan a zen g., spered berr a zen g., spered enk a zen g., spered chartet a zen g., penn pout a zen g., spered pout a zen g., spered teuc'h (skars, strizh, bac'h, skort) a zen g., revr strizh g.

kleingeistig ag. : strizhsperedet, strizhsperedek, berrwel a spered, berrspereket, berrspereket, speredet strizh, ur spered enk a zen anezhañ, ur spered chartet a zen anezhañ, ur spered teuc'h (skars, strizh, bac'h, skort) a zen anezhañ, berrgompren, bac'h da gompren, gleuroù dezhañ, pout, darsot ; *kleingeistig sein*, bezañ berrwel a spered, kaout gleuroù, bezañ ur speredig bihan a zen, bezañ ur spered berr a zen, bezañ ur spered enk a zen anezhañ, bezañ ur spered chartet a zen anezhañ, bezañ berrgompren, bezañ bac'h da gompren, bezañ ur penn pout a zen, bezañ ur spered pout a zen, bezañ ur revr strizh a zen.

Kleingeld n. (-s) : moneiz bihan g., moneiz rous g., pezhioù bihan ls., P. laboused melen ls. ; *Sparbüchse voll Kleingeld*,

pod-espenn leun a laboused melen g. ; *Kleingeld herausgeben*, rentañ ar moneiz, disreiñ moneiz, reiñ moneiz, distreiñ moneiz, reiñ an distro war an trok, disteurel ; *hast du Kleingeld bei dir ?* moneiz a zo ganit ? ; *einen Schein in Kleingeld wechseln*, *einen Schein gegen Kleingeld umtauschen*, dispenn ur bilhed, freuzañ ur bilhed, ober arc'hant bihan diwar ur bilhed, ober skirioù gant ur bilhed, froc'hañ ur bilhed, frec'hiñ ur bilhed, fourtañ ur bilhed, moneizañ ur bilhed ; *könnten Sie mir bitte einen Zwanzigeuroschein in Kleingeld wechseln ?* n'ho pefe ket moneiz bihan diwar ugent euro, mar plij ? ha bez e c'hallfec'h moneizañ din ur bilhed a ugent euro, mar plij ? ; *ich habe das nötige Kleingeld, um eine Runde zu bezahlen*, peadra am eus evit paeañ pep a vanne ; *das passende Kleingeld hinzulegen*, P. lakaat pezhioù bihan d'ober al lañs, lakaat pezhioù bihan da beurdogañ ar bern.

kleingewachsen ag. : a vent vihan, ... ment vihan, mentet dister, krak, bihan a vent, bihan e vent.

Kleingewerbe n. (-s,-) : embregerezh bihan g.

kleingläubig ag. : [relij.] bouk, bihan boazh, klouar, tremenet dre ar ridell, yen klouar, lugut e galon da grediñ, pennadus ; *ein Kleingläubiger*, ur c'hristen bihan boazh g., ur c'hristen laosk g., ur c'hristen tochor g., ur boulc'h kristen mat g., ur c'hristen tremenet dre ar ridell g., ur brizhkristen g., ur c'hakkristen g., ur c'hakredod g., ur c'hristen bouk g., ur c'hristen yen klouar g., ur c'hristen klouar e servij Doue g. ; *du Kleingläubiger, warum hast du gezweifelt ?* feiz dister a zen, perak ne'c'h ket kredet a-walc'h ?

Kleingläubigkeit b. (-) : [relij.] brizhfeiz b., kredenn distart b., devosion bennadus b., feiz laosk b., feiz klouar b., feiz widal b., damgredenn b., feiz vriket b., kredenn wan b. ; *eure Kleingläubigkeit ist daran schuld*, ho pihan a feiz an hini a zo kaoz ; *unsere Kleingläubigkeit wird unsere Verdammnis sein*, ar bihan bediñ hor c'hollo.

Kleingruppe b. (-,-n) : kuchennadig tud b., bodad bihan g., bodenn vihan b., bodennad vihan b., strollad bihan g., stroll bihan g., tolpad bihan g., toullad bihan g., bandenn vihan b., bandennad vihan b., bagad bihan g., kuchenn vihan b., panerig tud b.

Kleinhafer g. (-s) : [louza.] sinkerc'h str., bilhongerc'h str., pilgerc'h str., flutkerc'h str.

Kleinhandel g. (-s) : kenwerzh dre ar munud g./b., kenwerzh a-vunut g./b., kenwerzh a-nebeut g./b., gwerzh dre ar munodoù b., gwerzh dre ar munud b., gwerzh dre an nebeud b., trafikerezh g., ragaterezh g. ; *Kleinhandel treiben*, trafikañ, ragatañ.

Kleinhändler g. (-s,-) : kenwerzher dre ar munud g., kenwerzher a-vunut g., munuder g., gwerzher dre ar munud g., gwerzher dre ar munodoù g., trafiker g., ragater g., kenwerzhour bihan g., adwerzher g.

Kleinhaube b. (-,-n) : [dilhad.] koef bihan g.

Kleinheit b. (-) : bihander g., bihanded b., bihan g., munuter g., munuted b., enkter g., strizhder g., distervez b., bihanez b., stummder g.

kleinherzig ag. : [dre skeud.] digalon, abaf, aonik, lentik.

Kleinhirn n. (-s,-e) : [korf.] ilpenn g., elpenn g. ; *die Hemisphären des Kleinhirns*, hanterrennoù an ilpenn ls.

Kleinhirnhemisphäre b. (-,-n) : hanterenn ilpenn b.

Kleinhirnrinde b. (-,-n) : [korf.] pluskenn an ilpenn b.

Kleinhirnsichel b. (-,-n) : [korf.] falc'h an ilpenn b.

Keinhirnwurm g. (-s,-würmer) : [korf.] preñv-ilpenn g.

Kleinholz n. (-es) : **1.** skirioù ls. ; *Scheite und Kleinholz*, keuneud ha skirioù ; *Kleinholz machen*, faoutañ koad, kinkailhat tammoù koad, askloediñ keuneud, ober skirioù, skiriaouañ keuneud, skilfennañ keuneud, sklisennañ keuneud, skolpañ, skolpennañ, drailhañ (faoutañ) keuneud (Gregor) ; *Kleinholz sammeln*, serriñ danvez tan, dastum keuneud,

dastum krin, bleñchaoua, gwreskaoua, brutaoua, keuneuta, koata, pichelota, dastum bodoù sec'h, kozhgoata, troc'hañ gor ; 2. [dre skeud., kirri-nij] P. *Kleinholz machen*, douarañ kement ha ken bihan ken na strak ha na foeltr, ober tammoù bihan gant e garr-nij, kas e garr-nij da get, didanfoeltrañ (dic'hasañ, findaoniñ) e garr-nij, ober skirioù gant e garr-nij ; *da gibt's Kleinholz*, reuz a vo, strakadeg a vo, ur wast bennak a erruo ; *ich mache aus euch Kleinholz !* ez an da stabezañ ac'hanoc'h ! ez an d'ober skirioù ganeoc'h ! emañ o vont da vruzunañ hoc'h eskern en ho kreiz ! me a lakaio ac'hanoc'h da vont e poultr hag e ludu ! pulluc'het e viot ganin ha pa vefe diaes ! me a raio stripoù gant hoc'h eskern ! me a valo ac'hanoc'h ! me a raio bleud gant hoc'h eskern ! me a foeltro hoc'h izili deoc'h ! me a raio ur frigasenn ouzhoc'h !

Kleinholzsammeln n. (-s) : ar bleñchaoua g.

Kleinigkeit b. (-,-en) : distervez b., disteraj g., bagaj g., amoadaj g., dister dra g., tra a get g., tra netra g., tra dister g., bihan dra g., netraig g., mannig g., inglodaj g., belbiaj g., bitrakoù ls., kac'herezh g., kac'hadenñ yar b., traoùajoù ls., kaoc'hajoù ls., belbeterezh g., arabenn b., arabadiezh b., mibilij g., mibiliezh b., belbi g., belbiaj g., c'hoariell b., fariell b., farienn b., foutouilhenn b., grouanenn b., rambre g., turubailhoù ls., drailhenn b., siklud g., disterajoù ls., disterajigoù ls., munud g. ; *über Kleinigkeiten streiten*, en em bigailhat ; *die Nachbarn streiten sich wegen jeder Kleinigkeit*, sevel a ra etre amezeien evit traoù dister (evit traoù a get, evit traoù netra) ; *auf Kleinigkeiten herumreiten*, pismigañ, bindedañ, spazhañ laou, spazhañ buzhug ; *er ärgert sich über jede Kleinigkeit*, diouzhtu e ya droug ennañ, diouzhtu e sav droug ennañ, mont a ra droug ennañ evit kement bramm 'zo tout (evit bihan dra, evit un netraig, evit un netraig a dra, evit dister abeg, evit an disterañ abeg, diwar-goust netra, diwar ar rambre, evit ket, evit ket ha netra, evit nemeur dra, evit plouz e votoù), gant nebeut a dra e ya en egar, daoubennet e vez gant ket ha netra, mont a ra en egar diwar-benn nebeut a dra, hennezh a vez fumet evit mann ebet ; *so ein Theater wegen einer solchen Kleinigkeit !* sell aze ur van evit ket ha netra ! ; *wegen jeder Kleinigkeit*, evit traoù dister, evit traoù a get, evit traoù netra, war an disterañ digarez, diwar an disterañ digarez, diwar an disterañ tra, evit nemeur dra, war-bouez un neudenn vreñ - evit ya, evit nann / diwar ya pe nann - e-skeud an disterañ abeg, evit an disterañ bramm, evit mann ebet, evit an disterañ mann ; *er lässt sich wegen jeder Kleinigkeit aus der Bahn werfen*, pennfollet e vez gant un netraig ; *manchmal reicht eine lächerliche Kleinigkeit, um einen Menschen psychologisch völlig zu zerstören*, nebeut a dra a c'hall lakaat un den mat da vann ; *sich an einer Kleinigkeit stoßen*, en em gemer evit nebeut a dra, en em gemer evit bihan dra ; *das ist eine Kleinigkeit für ihn*, n'eo ket kalz a dra evitañ, nebeut a dra eo (n'eo ket ur gwall afer) evitañ ; *das sind nur Kleinigkeiten*, traoù netra kement-se ! munodoù ha netra ken ! bitrakoù ! foutouilhenoù ! evit kelo ar pezh a dalvez kement-se ! bihan dra eo ! ; *das ist keine Kleinigkeit*, n'eo ket bihan dra ; *das war keine Kleinigkeit*, ne voe ket bihan an abadenn ; *er wurde wegen einer Kleinigkeit eingesperrt*, dastumet e voe er prizon diwar un netra, toullbac'het e voe diwar ur rambre ; *ich würde gern eine Kleinigkeit zu mir nehmen*, un tamm a yelo ganin ; *zum Frühstück eine Kleinigkeit herunterschlingen*, ober ul laeradenn a lein ; *eine Kleinigkeit essen*, eine Kleinigkeit zu sich nehmen, debriñ un tamm harzell, debriñ ur begad, chaokat un tamm, krignat un tamm bennak, P. klakañ un tamm ; *diese Arbeit, das war keine Kleinigkeit*, kant poan ha kant all hor boa bet o kas al labour-se da benn, mil pinijenn hor boa bet o kas al labour-se da benn, gwe hor boa bet o kas al labour-se da benn, d'ober hor boa bet evit kas al labour-se da benn, n'eo ket bihan a boanioù hor

boa bet gant al labour-se ; *wegen dieser völlig unwichtigen Kleinigkeit*, evit kelo-se, evit kelo ar pezh a dalvez kement-se, evit ken nebeut a dra, evit ken nebeut all, evit ken nebeut-se, evit an netraig-se ; [priz] *für die Kleinigkeit von*, evit ar sammad dister a, evit ar priz marc'had-mat-lous a.

Kleinigkeitskrämer g. (-s,-) : pismiger g., bagajer g., flemmer g., troc'her-laou g., chaoker-laou g., spered skars (spered skort) a zen g., revr strizh g., den sec'h a gein g., den stag e groc'hen ouzh e gein g., den taskagn g., preñv g., paotr kras e revr g., krinenn b., chipoter g., bindeder g., beg m'en argarzh g., siler koaven g., piñs-mezell g.

Kleinigkeitskrämerei b. (-,-en) : pismigerezh g., chipoterezh g.

Kleinkaliber n. (-s,-) : gobari bihan g.

kleinkalibrig ag. : a c'hobari bihan, bihan e c'hobari.

kleinkariert ag. : 1. gant karreziou bihan, ... karreziou bihan ; 2. [dre skeud.] strizhsperedet, strizhsperedek, strizh a spered, speredet strizh, berrwel a spered, berrsperekek, berrspereket, gleuroù dezhañ, pout, darsot ; *kleinkariert sein*, bezañ berrwel a spered, kaout gleuroù, bezañ ur speredig bihan a zen anezhañ, bezañ ur spered berr a zen anezhañ, bezañ ur spered teuc'h a zen anezhañ, bezañ ur spered enk a zen anezhañ, bezañ ur spered strizh a zen anezhañ, bezañ speredet strizh, bezañ ur spered chartet a zen anezhañ, bezañ berrgompen, bezañ bac'h da gompen, bezañ ur penn pout a zen, bezañ ur spered pout a zen, bezañ ur spered skars (bac'h, skort) a zen, bezañ lourt e spered, bezañ lourt a spered, bezañ lourt a benn, bezañ ur revr strizh a zen.

Kleinkind n. (-s,-er) : bugelig g. [*liester* bugaligoù], krot g., inosant g., bugel gouezel g., bugel youst g., bugel yaouankik g., bugel munut g. ; *einem Kleinkind die Nahrung vorkauen*, paskañ e dammig boued d'ur babig ; *unsicher und schwankend gehen wie ein Kleinkind*, mont d'ar c'hapoue, hatiñ ; *die Kleinkinder*, ar re vihan ls., ar vugale vihan ls., ar vugaligoù ls., ar re vitik ls., ar re vitous ls., ar vitouzed ls., P. ar filiped ls., ar struj g., ar chojiged ls., ar c'helien minik ls.

Kleinkindalter n. (-s) : yaouankiz vunut b., oad kentañ g., oad tener g.

Kleinkinderbewahranstalt b. (-,-en) : magouri b., diwallerezh vugale b., arsav-diwallerezh g., diwallerezh b.

Kleinkindergarten g. (-s,-gärten) : magouri b., diwallerezh vugale b., arsav-diwallerezh g., diwallerezh b.

Kleinkindernahrung b. (-,-en) : paskadur g., boued evit ar vabiged g., pask g.

Kleinkinderpflege b. (-) : babigouriezh b.

Kleinkinderpfleger g. (-s,-) : babigour g.

Kleinkinderschule b. (-,-n) : skol-vamm b., skol-vihan b., skol ar babigoù b.

Kleinkleckersdorf n. (-s,-dörfer) : difouilh g., toull gouez g., toull kêr g., toull kutez g., toull kollet kac'het gant an diaoul g., toull parrez kollet ha dilezet gant an Aotrou Doue g., bourc'hadenn laou b., lec'h kollet g., Kerneblec'h b., Kernetra b., Kerneuz b., Keribil-Beuz b.

Kleinklima n. (-s,-klimata) : [hinouriezh] korrinad b.

Kleinkohle b. (-) : glaou bruzunet g./str., glaou munut g./str., greunioù glaou ls.

kleinköpfig ag. : munut e benn, bihanbennek.

Kleinköpfige(r) ag.k. g./b. : penn munut a zen g., bihanbennek g. [*liester* bihanbennek].

kleinkörnig ag. : bihan e c'hreun, ... greun bihan.

Kleinkram g. (-s) : 1. ragatoù ls. ; 2. disterajoù ls., bitrakoù ls., belbi g., disteraj g., bagaj g., dister dra g., bihan dra g., belbeterezh g., mibilij g., mibiliezh b., netraig g., mannig g., inglodaj g., turubailhoù ls., disterajoù ls., disterajigoù ls., drailhenoù ls., kac'hadenñ yar b. ; 3. [dre skeud.] *der tägliche*

Kleinkram, tammig reuz ar pemdez g., ar c'hozh plegoù ls., trepetoù ar vuhez pemdeziek ls., morloc'h ar pemdez g., turlut ar pemdez g., ar standur b., al labourioù standur ls.

Kleinkrämer g. (-s,-) : **1.** ragater g. ; *als Kleinkrämer arbeiten*, ragatañ ; **2.** pismiger g., bagajer g., flemmer g., beg m'en argarzh g., troc'her-laou g., chaoker-laou g., spered skars (spered skort) a zen g., revr strizh g., den sec'h a gein g., paotr kras e revr g., krinenn b., den stag e groc'hen ouzh e gein g., den taskagn g., preñv g., chipoter g., bindeder g., piñs-mezell g.

Kleinkrämeri b. (-) : **1.** ragaterezh g. ; **2.** nagennerzh g., arguzerezh g., pismigerezh g. ; *Kleinkrämeri treiben*, ingenniñ, arvellat, breujata, chikanal, chikanañ, begonata, nagenniñ, pismigañ, bagajiñ.

Kleinkrebs g. (-es,-e) : [loen.] korrresteneg g. [*liester korrresteneged*].

Kleinkredit g. (-s,-e) : [arc'hant.] prest d'ar beveziñ g., prest bihan g.

Kleinkrieg g. (-s,-e) : **1.** [lu] brezel-kuzh g., brezelig g., chouanerezh g., gouvrezel g., kerc'hvell b. ; *Kleinkrieg führen*, gouvrezelekaat, kerc'hvellañ ; **2.** [etre meur a hini ha war hir amzer] brezelig g., brezel bihan, tabut g., trouz g., chao g., rendael b., gourdrouz g., rev g., krog g., diskrap g., diskrog g., distok g., arguz g., breud g., reuz g., c'hoari g., bec'h g., fred g., riot g., chikan g., dael b., frot g., jeu b., chav g., stag g., kastrilhez str., kann b., kavaill g., sach-blev g., sach-kreof g., krog-blev g., fich-blev g., krogoù ls., krogadeg b., patati g., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., chabous g. ; *ein Kleinkrieg um die Kinder*, brezel ha tan etre priedoù dispartiet abalamour d'ar vugale.

kleinkriegen V.k.e. (hat kleingekriegt) : *jemanden kleinkriegen*, diskenn e gribenn d'u.b., ober d'u.b. charreat moan, lakaat u.b. da blegañ (da vale moan, da vale strizh, da vale kempenn, da bladañ, da soublañ), ober e renk war u.b., ober e renkoù d'u.b., dresañ u.b., kavout pennvat d'u.b., kavout un disoc'h gant u.b., lakaat e ibil en e blas d'u.b., krennañ e douchenn d'u.b., ober d'u.b. ameniñ, divarc'hañ un den rok, bontañ u.b., diblasañ u.b., tognañ u.b., gwaskañ u.b., plegañ e douchenn d'u.b., serriñ e veg d'u.b., klozañ e veg d'u.b., stankañ e forn d'u.b., stankañ e farouell d'u.b., stankañ e drap d'u.b., bac'hañ e c'henoù d'u.b., serriñ e stokenn d'u.b., kemer e greñv war u.b., kemer an tu kreñv war u.b., kemer an hol war u.b., kemer lañs war u.b., kemer al levezon war u.b., kavout pleg war u.b., sujañ u.b. ; *die ist nicht der Typus Frau, den man so einfach kleinkriegt*, honnezh n'eo ket ar seurt merc'hed a vez lakaet da bladañ ; *es wurde versucht, sie durch Hungersnot kleinzukriegen*, klasket e voe o flegañ dre an naon ; *er ist nicht kleinzukriegen*, n'eus pleg ebet ennañ, biken ne blego, biken ne soublo, hennezh ne soc'ho ket.

Kleinkunst b. (-) : abadennig b., arvest bihan g.

Kleinkunsthöhne b. (-,-n) : kabared g., tavarn sonadeg b., tavarn c'hoariva b.

Kleinlaster g. (-s,-) : karr-marc'hadourezh g., stroborell b., sammorell b.

kleinlaut ag. : toutek, lostek, pinous, kamolek, kouezhet dezhañ klipenn hag askell, izel e gribell, izel e glipenn, sabatuet mik, abafet lip, stabanet, tapet lopes, alvaonet, divarc'het ; *jemanden kleinlaut machen*, diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, lakaat u.b. en erv, kas u.b. d'e doull, diskenn e gribenn d'u.b., lakaat u.b. en e stern, lakaat e ibil en e blas d'u.b., krennañ e douchenn d'u.b., c'hwezhañ e fri d'u.b., ober d'u.b. ameniñ, diskroc'henañ e ourgouilh diouzh u.b., diskar ourgouilh u.b., dilorc'hañ u.b., difougeañ u.b., diskar al lorc'h a zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b.,

divarc'hañ un den rok, bontañ u.b., diblasañ u.b., tognañ u.b., gwaskañ u.b., plegañ e douchenn d'u.b., serriñ e veg d'u.b., klozañ e veg d'u.b., stankañ e glapez d'u.b., stankañ e forn d'u.b., stankañ e farouell d'u.b., stankañ e drap d'u.b., bac'hañ e c'henoù d'u.b., serriñ e stokenn d'u.b. ; *kleinlaut werden*, plegañ e douchenn, plegañ touchenn, krennañ touchenn, krennañ e douchenn, kouezhañ e lipenn war e lapenn, koazhañ, diskanañ, diskar e gribell, en em izelaat, koll e rogoni, dic'hwezañ, difoeñviñ, kouezhañ ar bannieloù gant an-unan (e *vannieloù gantañ, he bannieloù ganti h.a.*), kouezhañ e blu war e votoù, na vezañ mui ken faro.

Kleinlibelle b. (-,-n) : [loen.] dañserez-dour b.

kleinlich ag. : **1.** strizhsperedet, strizhsperedek, berrwel a spered, berrsperekek, berrspereket, gleuroù dezhañ, pout, lourt e spered, lourt a spered, lourt a benn, skars a spered, chipoter, pismigus, bindeder, darsot ; *von kleinlichem Geist*, strizh e revr, skars a spered, ur chipoter anezhañ, ur pismiger anezhañ, ur bindeder anezhañ ; **2.** skars, peg e groc'hen ouzh e gein, stag e groc'hen ouzh e gein, tost e groc'hen d'e gein, peg e vizied kamm ouzh e veud, teusk, tost, tagn, pizh-kruk, pervezh, taskagn, skrag, mac'hom war e arc'hant, start war an distag, start war e arc'hant, tost d'e chakot, tost d'e wenneien, tost da douzañ kein ul laouenn-dar, tost da gignat ur c'hwenenn, tost evel ur preñv, eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ, pizh-euzhus, moan e vizied, porc'hell, sinac'h, signac'h, engravet, sellus, amsellus.

Kleinlichkeit b. (-,-en) : **1.** strizhder a spered g., skarzder g., pismigerezh g. ; *sich mit Kleinlichkeiten abgeben*, bezañ strizh a spered, bezañ skars, bezañ taskagn ; **2.** pizhoni b., krezn b., tostoni b., pizhder g., pizhded b., skarster g., skarsted b., pervezhder g., pervezhded b., lorgnez b.

Kleinmädesüß n. (-es,-e) : [louza.] kehid b.

Kleinmaler g. (-s,-) : livour skeudennouigoù g., livour taolennouigoù g., garskeudenner g.

Kleinmalerei b. (-) : livezezh skeudennouigoù g., livezezh taolennouigoù g., garskeudennerezh g.

kleinmaschig ag. : [gwiad.] stank e vailhoù, strizh e vailhoù ; [merdead.] *kleinmaschiges Netz*, roued stank b.

Kleinmast g. (-es,-en/-e) : [merdead.] gwernig b. [*liester gwernigoù*].

Kleinmöbel ls. : arrebeuri bihan ls., gloestroù bihan ls.

Kleinmut g. (-s) : digalonder g., abafted b.

kleinmütig ag. : digalon, abaf, aonik, lentik, digalonek, laosk.

Kleinod¹ n. (-s, Kleinodien) : bravig g., bizoù g., brabrag g. ; *Kleinodien* ls., bragerezh g., brageriz g., bragerizoù ls., bravigoù ls., brabraviou ls., bizeier ls., joaiuzoù ls.

Kleinod² n. (-s,-e) : tra brizius g., tra dalvoudegezh vras g.

Kleinrechner g. (-s,-) : [stlenn.] korrurzhiataer g.

Kleinsäuger g. (-s,-) : [loen.] bronneg munut g.

Kleinschlag g. (-s) : kailhos str., kailhastr g., krogailh g., mein grogailh ls., mein grell ls.

kleinschreiben V.k.e. (schrieb klein / hat kleingeschrieben) : **1.** skrivañ gant lizherennoù munut ; **2.** *etwas kleinschreiben*, ober bihan a forzh eus udb, ober bihan a stad eus udb.

Kleinschreibung b. (-) : skrivadur gant lizherennoù munut g.

Kleinschrott g. (-s,-e) : tammouigoù metal ls., greun metal str., greunigoù metal lies, drailhajoù houarn ls., munudrailh plom g.

Kleinspecht g. (-es,-e) : [loen.] speg brizh bihan g., pilkoad bihan g. [*liester pilkoadet bihan*].

Kleinstaat g. (-s,-en) : Stad vihan b., Stadig b.

Kleinstaateri b. (-) : **1.** rannadegezh e Stadoù bihan b. ; **2.** [gwashaus] goubarzhegezh b., goubarzhelezh b., strizhdibarelezh b.

Kleinstadt b. (-, -städte) : kêr vihan b., tammig kêr g. ; *eine hübsche Kleinstadt*, ur gêr vihan ha bravik b., un tammig kêr bravik g. ; *eine ruhige Kleinstadt*, un tammig kêr didurmud g.

Kleinstädter g. (-s, -) : annezad ur gêr vihan g.

Kleinstädtere b. (-) : [dre skeud.] goubarzhegezh lec'hel b., chabous-parrez g., tabutoù-parrez ls., spered parrez g., tabut etre an Tregeriad hag ar C'hernevad g., tabut etre ar Gwenedour hag ar C'hernevad g.

kleinstädtisch ag. : **1.** ... ur gêr vihan, ... ar c'hêrioù bihan ; **2.** [gwashaus] strizhsperedet, strizhsperede, berrwel a spered, berrspere, berrspere, gleuroù dezhañ, pout.

Kleinstfilm g. (-s, -e) : korrfilm g.

kleinstmöglich ag. : ar bihanañ ma c'hall bezañ, ar bihanañ a c'haller, ar bihanañ ma c'haller, ken munut ha ma vo gallet, ar bihanañ ne vo ken ar gwellañ.

Kleinstpottwal g. (-s, -e) : [loen.] c'hwezher bihan g.

Kleinstunternehmen n. (-s, -) : korrembregezh g.

Kleinstunternehmer g. (-s, -) : korrembreger g.

Kleinstunternehmertum n. (-s) : **1.** korrembregezh g. ; **2.** korrembregerien ls.

Kleinstwert g. (-s, -e) : talvoud izelañ g., talvoud izek g., gwerzh izelañ g., gwerzh izek g.

Kleinstwohnung b. (-, -en) : ranndi vihan b., kambrig b.

Kleintier n. (-s, -e) : [loen.] loen-ti g.

Kleintransporter g. (-s, -) : karr-marc'hadourezh g., stroborell b., sammorell b.

Kleintrauer b. (-) : kañv bihan g., begin bihan g.

Kleintrombe b. (-, -n) : korventad uloc'h g., korc'hwezhad uloc'h g., korventenn b.

Kleinverkauf g. (-s, -verkäufe) : kenwerzh a-vunut g./b., munuderezh g., gwerzh dre ar munud b., gwerzh dre ar munudoù b., gwerzh dre an nebeud b.

Kleinvertrieb g. (-s) : [kenwerzh] dasparzherezh bihan g.

Kleinvieh n. (-s) : chatal munut g., chatal bihan g. ; *Kleinvieh macht auch Mist*, a wenneien emaint tout - an eil nebeud a fonna egile - an eil nebeud a fonn egile - an eil nebeud a gresk egile - gant spilhoù e c'heller paeañ ur goumanant a gant skoed ma ve a-walc'h anezho - tamm-ha-tamm e vez graet e vragoù da Yannou - lur ha lur a sav da somm - an niver a raio bern - bili war vili a ra ur menez.

Kleinwaffe b. (-, -n) : [lu] arm skañv g. ; *Kleinwaffen*, un armadur skañv g., armoù skañv ls.

Kleinwagen g. (-s, -) : gweturig b. [*liester* gweturigoù], karrig g. [*liester* kirriigoù].

kleinweise Adv. : tamm-ha-tamm, tamm-dre-damm, a damm da damm, nebeut-ha-nebeut, a nebeut da nebeut, a-nebeudoù, a-dammoù, a-nebeudoùigoù, a-dost-da-dost, a-nes-da-nes, bep un tammig, bep a dammig, a raz e raz, pep a nebeut, bep un nebeud, a-sil, dre sil, a-silig, a-sil-kaer, a-sil-da-sil, a-ruz, a-van-da-van.

Kleinwiesel n. (-s, -) : [loen.] kaerell-vihan b., kaerenn-vihan b., Marc'harid koant b., koantig g., propig g., buan g.

Kleinwohnung b. (-, -en) : ranndi vihan b., kambr b.

Kleinwuchs g. (-es) : [mezeg.] korregezh b.

kleinwüchsig ag. : ... 'zo bihan e vent, bihanvent, a vent vihan, ... ment vihan, mentet bihan, mentet dister, krak, bihan a vent, bihan e vent, berrvent, berrventek, korr, iziliet munut, P. [tud] toull et izel ; *kleinwüchsiger Kerl*, paotr krak g., P. torgos g., penndog g., rahouenn vragoù b. ; *kleinwüchsiger Farn*, raden bihan str.

Kleinwüchsigkeit b. (-) : [mezeg.] korregezh b.

Kleinzeh g. (-s, -en) / **Kleinzeh** b. (-, -n) : [korf.] biz-bihan an troad g.

Kleinzehnt g. (-en, -en) : [istor] aoteraj g.

Kleinzikade b. (-, -n) : [loen.] c'hwen-roumarin str.

Kleist g. (-es, -e) : [loen.] rouzenn b.

Kleister g. (-s) : peg g., kaot g., speg g., glud g., pask g., ampez g.

Kleisterbürste b. (-, -n) : kaotouer g.

kleisterig ag. : pegus, spegus, gludek, gludennek, toazek, lec'hidennek, libous, lizennek.

kleistern V.k.e. (hat gekleistert) : kaotañ, pegañ, spegañ.

Kleistern n. (-s) : [tekn.] pegañ g., pegerezh g., pegadur g., kaotadur g., kaotadenn b.

kleistrig ag. : *sellit ouzh kleisterig*.

Klematis b. (-, -) : [louza.] rouanez-al-liorzhou b.

Klemens g. : Klemañs g., Klemez g.

Klementine b. (-, -n) : **1.** [louza.] **a)** [frouezh] klemantin str., klemantinenn b., aval-klemantin g. ; **b)** [gwez] klemantinenn b. [*liester* klemantinenned] ; **2.** [anv plac'h] Klemeza b.

Klemm- : ... stardañ.

Klemmbrett n. (-s, -er) : plankennig skrivañ gant ur gwask-paper g., clipboard g.

Klemme b. (-, -n) : **1.** [tekn.] gwask g., piñsed g., piñsedoù ls., ailhedenn stardañ b. ; **2.** [tredan] skarv-orjal g. ; *mit der Klemme arbeiten*, ober gant ur skarv-orjal ; **2.** barrennig skarvañ b., barrennig juntañ b. ; **3.** [tekn.] intrañv g., biñs-taol b., krog-bank g., serjant g. ; **4.** strizhode b., tremen strizh g., enkadenn b., enkadur g. ; **5.** [mezeg.] klamp g. ; **6.** [dre skeud.] P. gwall blegenn b., pleg berr g., nec'h g., nec'hamant g., bulari g., heg g., damant g., tregas g., trevell g., strafuilh g., enkadenn b., plegenn skeudik b., dreineg b., krenegell b., lagenn b., stloagenn b., pavitez b., mouz g. ; *jemandem aus der Klemme helfen*, tennañ u.b. eus ar vouilhenn, tennañ u.b. eus al lagenn, dibeskañ u.b., divec'hiañ u.b., divankout u.b., dishualañ u.b., disac'hañ u.b. eus un toull bennak, digoliañ u.b., rekouriñ u.b., tennañ u.b. a wall blegenn, tennañ u.b. er-maez a boan, ober avel d'u.b., difallañ u.b., astenn ar skeul d'u.b., diboaniañ u.b., lemel u.b. a boan, diwallchañsiñ u.b. ; *sich aus der Klemme ziehen*, tennañ e spilhenn eus ar c'hoari, tennañ e frap, gouzout e ziluzioù, kavout ar voaien da zibunañ e gudenn, en em sachañ diouzh un abadenn, disac'hañ, en em zisac'hañ a wall blegenn, c'hoari e hent, en em zisac'hañ eus ur grenegell, tennañ e lost eus ar vrae, terriñ ode war udb, dont war-c'horre, sevel war-c'horre an dour, sevel war-c'horre, bezañ barrek, en em lipat, disac'hañ an denn, tennañ e spilhenn, en em silañ etre an horzh hag ar genn, sachañ an ibil gant an-unan (*e ibil gantañ, hec'h ibil ganti h.a.*), sachañ ar c'hroc'hen gant an-unan (*e groc'hen gantañ, he c'hroc'hen ganti h.a.*), en em zifretañ, tennañ begig e spilhenn eus ar c'hoari, tennañ e damm spilhenn, dibunañ e gudenn, en em denañ eus an abadenn, tennañ e fri a wall afer, en em denañ a boan, en em glask, en em zibab, en em ziluziañ, en em embreger, dirouestlañ e neud, dibrouilhañ e lasenn, dont er-maez eus al lagenn, dont er-maez eus ar stloagenn, tennañ e bleg, tennañ e blegoù, en em zic'hennañ, en em zibab, en em dreiñ, sevel e grog, sachañ ar c'hraf gant an-unan (*e graf gantañ, he c'hraf ganti h.a.*), en em denañ eus ur gwall boull, en em zillammat a nec'hamant ; *in der Klemme sitzen*, **a)** bezañ en estrenvan, estrenvaniñ, kaout estrenvan, bezañ en e vrasañ anken, bezañ en e holl ankenioù, bezañ enkrezet bras (Gregor), bezañ e-kreiz ar gwashañ droukverzh, bezañ paket en un dreineg, bezañ kouezhet etre kebr ha toenn, bezañ evel un touseg etre treid an ogedoù, bezañ nec'het evel an diaoul gant e bec'hed, bezañ nec'hetoc'h eget sant Pikorn an halegenn gamm, bezañ etre beuziñ ha neuñviñ, bezañ nec'het evel sant Pêr gant e bec'hed, bezañ ken nec'het hag un troc'her lann kollet gantañ falz ha fichell, bezañ evel ur pesk en ur bod lann, bezañ tapet brav ha kempenn, bezañ riñset, bezañ gwall dapet (en ur gempenn, kempenn ganti, brav ganti, el lagenn, en ur

grenegell, sac'het en ur gaoc'henn, gwall strobet, e viz er wask, e viz e gwask, e fri er wask), bezañ paket propik, bezañ paket er wask, chom e fri er wask, bezañ trist ar jeu gant an-unan, bezañ skeudik an taol gant an-unan, bezañ en ur stad skeudik, bezañ en em vountet en ur gudenn skoemp, bezañ kouezhet en ur gudenn lous, bezañ en ur pleg berr, bezañ tapet en ur pleg berr, bezañ e gwall zoare, bezañ er vouilhenn (er vizer), bezañ berr war e sparl, bezañ en avel d'e voue, bezañ tenn an taol gant an-unan, bezañ tapet e droug, bezañ en ur gwall blegenn, bezañ tapet fall, bezañ paket fall, bezañ en un enkadenn, bezañ diaes evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h, na vezañ en un eured, na vont rust an traoù gant an-unan, bezañ en ur soubenn vrav, tañva ur soubenn trenkoc'h eget hini an ibil derv, bezañ fresk, bezañ fresk e gased, chom luget, bezañ karget e vazh a spenn ; **b**) bezañ e-barzh ar vizer ruz, bezañ skañv (plat, diskantet, diblusket, disec'het, skarzhet, skarz, diskant, goull, treut, moan, tanav, ridet) e yalc'h, bezañ erru goull-sec'h e yalc'h, bezañ deuet e yalc'h da bladañ, bezañ aet e yalc'h d'an hesk, na vezañ ur gwenneg toull gant an-unan, na gaout mui ur gwenneg toull, na gaout ur gwenneg en e gokezen, na gaout an disterañ moneiz, na gaout takenn ebet, na vezañ ur gwenneg el loch gant an-unan, bezañ kras, bezañ kras an traoù gant an-unan, bezañ divlank, bezañ diwenneg, na vezañ ur graf el loch gant an-unan, na gaout daou wennek da deuler ouzh toull ur c'hi, na gaout a vein tennet, bezañ staget berr, bezañ gwall verr ar voujedenn gant an-unan, bezañ skort an arc'hant gant an-unan, bezañ dispignet pep tra betek e c'hraf diwezhañ, bezañ hep ul liard toull, na gaout a segal ken, bezañ Fañch ar Berr gant an-unan, bezañ teusk an traoù gant an-unan, bezañ berrek gant an-unan, bezañ bihan pep tra gant an-unan, bezañ rivinet e boch gant ar vezh ; *er sitzt ganz schön in der Klemme*, ur vriad leun hag un ere berr a zo degouezhet gantañ, ne oar ket petra ober ken, lutet eo, ne oar ket ken petra ober, ne oar ket mui e pe bark lammat, ne oar ket pelec'h lammat (eus pe goad ober loaioù, eus pe goad ober ibil, gant pe goad ober ibil, gant pe goad ober gennoù, gant pe goad ober tan, na tu na tro d'en em dennañ, na tu na tro d'en em bakañ), ne gav na tu na paramant, ne oar ket mui pe sant pediñ, ne oar ket ouzh pe du (a be du, war be du, pe e tu) treiñ, ne oar ket war be droad pouezañ, diaes eo en e votoù, ne oar ket mui war peseurt tu en em deuler, emañ e penn e spered hep gouzout petra ober, gwall nec'het eo o c'houzout petra da ober, chom a ra en diaskren, war vordo emañ, chom (menel) a ra war vordo, boud eo, chom a ra luget da ziroestlañ e neud, en em gavout a ra boud, ne oar ket e ziluzioù, ne oar ket ober ganti, ne oar ket war peseurt avel sturiañ e vatimant, ne oar ket penaos ober diouti, ne oar ket penaos en em lipat, ne oar ket penaos tennañ e spilhenn eus ar c'hoari (penaos tennañ e lost eus ar vae), en entremar emañ, ne ya ket rust an traoù gantañ.

klemmen V.k.e. (hat geklemmt) : **1.** kouboulañ, stardañ, klaviañ, tol'hañ, moustrañ, mac'hañ, gwaskañ, harpañ ; *er hatte sein Buch unter den Arm geklemmt*, e levr a oa gantañ dindan e gazez ; **2.** *P. etwas klemmen*, skrapat udb, skrapañ udb, divorañ udb, kemer udb a-gildorn, tapout udb dre laer, flapañ udb a-gildorn, rañvat udb, ripañ udb, sigotañ udb, tuniñ udb, c'hwibañ udb, c'hwiblaerezh udb, sammañ udb, ober skrap war udb, robañ udb, pokañ udb.

V.gw. (hat geklemmt) : chom lug, lugañ, houbañ, chagañ, mouzhañ ; *die Tür klemmt*, aet start eo an nor, start eo an nor da zigeriñ, hek eo an nor, an nor ne ya ket en he flas, an nor ne zibrenn ket, mouzhañ a ra an nor ouzhomp, pout eo an nor da zigeriñ (da serriñ) ; *das Rad klemmt*, pout eo ar rod da dreiñ. V.em. : **sich klemmen** (hat sich geklemmt) : **1.** gwaskañ, piñsañ ; *er hat sich (dat.) den Daumen in der Tür geklemmt*,

piñset (friket) en deus e viz-meud e gwask an nor ; **2.** *sich (ak.) hinter seine Arbeit klemmen*, en em arastañ ouzh e labour, breviñ e gorf ouzh al labour, kiañ ouzh e labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, kolierañ, dosañ, turkañ, stardañ outi, stardañ warni, kregiñ du en e labour, loeniñ, loeniñ e gorf, lardañ, kordañ da vat gant al labour, lopañ, c'hwexhañ e-barzh, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour, lakaat leizh ar vourell, korfañ, ober ur stagadenn, reiñ bec'h d'ar c'hanab, reiñ bec'h dezhi, lakaat bec'h, plantañ bec'h, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour.

Klemmendeckel g. (-s,-) : [tredan] kuzh skarv-orjal g., kuzh bonn-tredan g.

Klemmer g. (-s,-) : lunedoù-fri ls., eillagad g.

Klemmkörper g. (-s,-) : [tredan] skarv-orjal g.

Klemmmappe b. (-,-n) : renkell gant gwask b.

Klemmhaken g. (-s,-) : [tekn.] krog-bank g., krog-houarn g., krog-pased g.

Klemmring g. (-s,-e) : **1.** [tekn.] ailhedenn stardañ b. ; **2.** [roeñverezh] faskl g.

Klemmschelle b. (-,-n) : [tekn.] ailhedenn stardañ b.

Klemmstein g. (-s,-e) : [Bro-Vavaria] [tredan] skarv-orjal g.

Klemmung b. (-,-en) : kouboulañ g., stardañ g., klaviañ g., tol'hañ g.

Klempner g. (-s,-) : staener g., plomer g., houarngwennner g., P. kac'her-plom g.

Klempnerarbeit b. (-,-en) : plomerezh g., staenerezh g., houarngwennerezh g.

Klempnerlei b. (-,-en) : **1.** [micher] plomerezh g., staenerezh g., houarngwennerezh g., micher blomer b., micher staener b., micher houarngwennner b. ; **2.** [stal] staenerezh b., plomerezh b., houarngwennerezh b.

Klempnerin b. (-,-nen) : staenerez b., plomerez b., houarngwennerez b.

Klempnerladen g. (-s,-laden) : [dre fent] treuziad medalinier ouzh ar brusk g., medalennoù forzh pegement ouzh ar bruched ls., treuziad medalinier a-istribilh ouzh ar bruched g., bruched medalennet holl g.

klempnern V.gw. (hat geklempnert) : plediñ gant labourioù plomerezh, plediñ gant labourioù staenerezh, plediñ gant labourioù houarngwennerezh.

Klempnerware b. (-,-n) : traezenn blomerezh b., traezenn staenerezh b., traezenn houarn-gwenn b.

Klempnerwerkstatt b. (-,-stätten) : staenerezh b., plomerezh b., houarngwennerezh b.

Kleopatrab. : Kleopatrab.

Klepper g. (-s,-) : gagn b. ; *magerer Klepper*, sprec'henn b. ; *ich habe meinen alten Klepper verkauft*, gwerzhet em eus va gagn gozh.

Klepshydra b. (-) / **Klepsydra** b. (-) : horolaj-dour g.

Kleptobiose b. (-) : [bev., loen.] gourmeizhañ g.

Kleptomane g. (-n,-n) : laervariad g. [*liester* laervariaded], kleptoman g., paotr sujet d'ar c'hoant-skrapañ g., paotr sujet da gleñved-al-laerezh g., paotr sujet da gleñved-ar-skrapañ g., paotr techet da laerezh g. ; *er ist Kleptomane*, pegañ a ra el lec'h ma kav.

Kleptomanie b. (-) : laervar g., kleptomaniezh b., maniezh ar skrapañ b., kleñved-ar-skrapañ g., kleñved-al-laerezh g., tech da laerezh g., anien laer b.

Kleptomanin b. (-,-nen) : laervariadez b., kleptomanez b., plac'h sujet d'ar c'hoant-skrapañ b., plac'h sujet da gleñved-al-laerezh b., plac'h techet da laerezh b.

kleptomanisch ag. : laervariat, sujet d'ar c'hoant-skrapañ, sujet da gleñved-al-laerezh, kleptomaniak, anien laer ennañ.

klerikal ag. : **1.** [relij.] kloerel, kloerek, ... kloer ; *klerikale Regierung*, gouarnamant kloerel g. ; *klerikaler Geist*, spered

kloerek g. ; **2.** [polit.] eus tu ar veleien, kloerelour ; *klerikale Zeitung*, kazetenn gloerelour b.

Klerikale(r) ag.k. g./b. : [polit.] kloereler g., kloerelerez b., kloerelour g., kloerelourez b.

klerikalisieren V.k.e. (hat klerikalisiert) : kloerekaat.

Klerikalismus g. (-) : [polit.] kloerelouriezh b. ; *vom Klerikalismus befreien*, digloerekaat ; *Abschaffung des Klerikalismus*, digloerekaat g.

Klerikatur b. (-) : kloaregiezh b.

Kleriker g. (-s,-) : [relij.] den-a-iliz g., kloareg g. [*liester* kloer].

Klerisei b. (-) / **Klerus** g. (-) : [relij.] beleien ls., kloer ls. [ar gloer], tud-a-iliz ls. ; *der hohe Klerus*, ar gloer uhel ls. ; *der niedere Klerus*, ar gloer izel ls. ; *der Klerus und die Laien*, ar gloer hag al liked, ar gloer hag an dud lik ; [dispac'h e Bro-C'hall] *kirchentreuer Klerus*, *Klerus*, *der den Eid auf die Zivilverfassung verweigerte*, kloer didou ls., beleien didou ls. ; *staatstreuer Klerus*, kloer douer ls., beleien douer ls., beleien intru ls., intrued ls. ; *der Klerus erlebte große Umwälzungen*, un dispac'h bras a oa bet war ar veleien.

Klettband n. (-s,-bänder) : bandenn velcro® b., bandenn embeg b.

Klette b. (-,-n) : **1.** [louza.] seregenn b., louzaouenn-ar-garantez b., lapadenn b., spegerez b., krogerez b., kokardin g. ; *große Klette*, lapadenn b., seregenn-vras b., louzaouenn-an-tign b. ; *kleine Klette*, seregenn b. ; *Frucht der Klette*, karantez b., paourentez b., speg g., stagerez b. ; **2.** [dre skeud.] krapell b., torr-penn g., chilper g., añjiner g., [bugel] krap-e-doull g. [*liester* kraperien-o-zoull], kraperez-he-zoull b. ; *sie ist eine richtige Klette*, emañ bepred war va buhez, emañ atav war va chouk, emañ bepred war va lerc'h, pegus eo, emañ atav war va zro, ne zispeg ket ac'hanon, gwasoc'h eo eget ur c'hi bihan, emañ atav oc'h ober ki bihan din, emañ atav war va lerc'h evel ur c'hi bihan, emañ atav-atav war seulioù va zreid, emañ atav a-istribilh ouzhi, emañ atav ouzh va redek, emañ atav-atav ouzh va lipat, emañ atav war va lér, ur graperez-he-zoull a zo eus ar plac'hig-se ; *sie halten (kleben, hängen) zusammen wie [die] Kletten*, en em ober a reont evel gwenn ha melen, ar re-se a zo tout en un dorn, ar re-se a zo an eil dindan egile, kar ha kilhorou int, gwall gamaladiaj a zo etrezo, en em ingalañ a reont mat, kalz a gevredigezh a zo etrezo, fri ha revr int an eil gant egile, en em glevet a reont mat-dispar, en em gordañ a reont dispar, tomm int an eil ouzhi egile, ar re-se a zo evel kein ha roched, ne reont nemet unan, en em glevet a reont evel daou vi en un neizh, an daou-se a zo a-drak an eil gant egile.

Klettenlabkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] gramel g., teod-evn g., seregenn b., seregenn-vihan b., gleizh-stag str., krogerez b., P. paourentez b., P. karantez b.

Kletter- : ... krapus, ... krap, ... kraper.

Kletterei b. (-) : krapañ g., kraperezh g., krapadenn b., krapadeg b.

Klettereisen n. (-s,-) : krap g., krapinell b., krapon g.

Kletterer g. (-s,-) : **1.** krimper g., kraper g., simmer g., pigner g. ; **2.** [sport] varaper g.

Klettergerüst n. (-es,-e) : [sport] porched g.

Klettergürtel g. (-s,-) : [sport] bodriel alpaer g., gouriz alpaer g.

Kletterin b. (-,-nen) : **1.** krimperez b., kraperez b., simmerez b., pignerez b. ; **2.** [sport] varaperez b.

Klettermast g. (-es,-en/-e) : [kermes h.a.] gwern litous b., gwern ramp b.

klettern V.gw. (ist geklettert) : **1.** sevel [*pennrann* sav-], krapañ, skrapañ, digrapañ, krapañ-digrapañ, pignat, pignat a-grap, krimpañ, skrimpañ, skeuliañ, gwintañ, simmañ ; *wieder klettern*, adpignat, adkrapat, adsevel [*pennrann* adsav-] ; *in einen Baum*

klettern, auf einen Baum klettern, krapañ en ur wezenn, pignat en ur wezenn, pignat gant ur wezenn, pignat ouzh ur wezenn, sevel en ur wezenn, krimpañ ouzh ur wezenn ; *auf die Leiter klettern*, pignat er skeul, sevel gant ar skeul, sevel er skeul, skeuliañ, krapañ gant ur skeul, krimpañ gant ar skeul ; *an einem Seil klettern*, krapañ gant ar gordenn, krimpañ gant ar gordenn ; *am Seil ohne Beinunterstützung klettern*, sevel a-harzoù gant ar gordenn (ouzh ar gordenn), sevel war-bouez e harzoù gant ar gordenn (ouzh ar gordenn), sevel diwar-bouez e harzoù gant ar gordenn (ouzh ar gordenn) ; *bis zur Bergspitze klettern*, pignat betek kribell ar pikern ; **2.** [sport] *klettern, an Felsen klettern*, varapiñ.

Klettern n. (-s) : kraperezh g., krapadeg b., krapadenn b. ; *das Klettern fällt den Asthmatikern schwer*, ar sevel graviou a zo diaes d'ar re a zo berr o anal ; [sport] *Klettern, Felsenklettern*, varap g.

Kletterpalme b. (-,-n) : [louza.] broen-Indez str., rotangenn b. [*liester* rotangenned], palmez-rotang str.

Kletterpartie b. (-,-n) : abadenn bignat b., frapad kraperezh g., krapadeg b.

Kletterpflanze b. (-,-n) : [louza.] troerez b., plant-krap str., kraperez b.

Kletterrose b. (-,-n) : [louza.] bod-roz krap g., rozenn grap b. [*liester* rozenned krap], roz-krap str. ; *die Dolden der Kletterrosen*, strobadoù rozennoigoù ar roz-krap ls.

Kletterseil n. (-s,-e) : [sport] kordenn grapañ b., kordenn levn b., [alpaerezh, zum Abseilen] kordenn desachañ b.

Kletterstange b. (-,-n) : [sport] gwern grapañ b.

Kletterstängel g. (-s,-) : [louza.] garenn grap b.

Klettertau n. (-s,-e) : [sport] kordenn grapañ b., kordenn levn b.

Klettertier n. (-s,-e) : [loen.] loen kraper g., kraper g. [*liester* krapered].

Klettertour b. (-,-en) : abadenn bignat b., frapad krapañ g., krapadenn b., krapadeg b., pignadenn b., pignadeg b. ; *eine extrem haarige Klettertour*, un abadenn grapañ gwall denn b., un abadenn grapañ gwall start b. ; *eine halbsbrecherische Klettertour*, un abadenn grapañ gwall arvarus b., un abadenn grapañ gwall riskus b. ; *das ist eine halbsbrecherische Klettertour*, an abadenn grapañ-se a zo un torr-gouzoug, an abadenn grapañ-se a zo un torr-divhar d'an dud.

Klettervogel g. (-s,-vögel) : [loen.] labous-kraper ls., krimper g.

Klettverschluss g. (-es,-verschlüsse) : bandenn velcro® b., bandenn embeg b.

Kletze b. (-,-n) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] per sec'h str.

Klick estlamm. : klik !

Klick g. (-s,-s) : **1.** [yezh.] klik g. ; **2.** [stlenn.] klik g.

klicken **1.** V.gw. (hat geklickt) : stirlinkat, diridignat ; **2.** [stlenn.] klikañ ; *auf etwas (ak.) klicken*, klikañ war udb.

Klicken n. (-s) : **1.** strakadennig b. ; *Klicken des Auslösehebels*, strakadennig an diskrog b., strakadennig an distegner b. ; **2.** [stlenn.] klik g., klikañ g.

Klicker g. (-s,-) : [rannyezh.] kanetenn b., deñv g.

klickern V.gw. (hat geklickert) : [rannyezh.] c'hoari kanetenn, c'hoari an deñvioù.

Klicklaut g. (-s,-e) : [yezh.] klik g.

Klicksprache b. (-,-n) : [yezh.] yezh klikek b.

Klient g. (-en,-en) : **1.** [kenw.] kuzulid g., arval g., klient g. ; **2.** [Henamzer, Roma] gwaz g. [*liester* gwizien].

Klientel b. (-,-en) : [kenw.] kuzulidi ls., arvalien ls., kliented ls.

klientenzentriert ag. : [mezeg.] anrenel ; *klientenzentrierte Psychotherapie*, anrenelezh b., bredkurañ anrenel g.

Klientin b. (-,-nen) : [kenw.] kuzuliadez b., arvalez b., klientenn b. [*liester* klientezed].

Kliesche b. (-,-n) : [loen.] jelinenn [*liester* jeline] b., ainez b. [*liester* ainezed], lizenn [*liester* lized] b.

Kliff n. (-s,-e) : [merdead., douarouriezh] tomaod g., pored g., bri b., torrod g. ; *totes Kliff*, tomaod marv g. ; *lebendes Kliff*, tomaod bev g. ; *Tafelkliff*, tomaod taolek g.

Klima n. (-s, Klimata) : **1.** temz-amzer g., temz-aer g., temz-hin g., hin b., hinad b., amveziad hinad g. ; *mildes Klima*, hin gerreizh b., hinad kerreizh b. ; *raues Klima*, temz-amzer garv g., hin c'harv b., hinad c'harv b., hin rust b., temz-amzer brein (divalav) g. ; *feuchtes Klima*, hinad c'hleboek b. ; *arides Klima*, hinad krin b., hinad dezerzhel b. ; *semiarides Klima*, hinad damgrin g. ; *tropisches Klima*, hinad trovanel b. ; *tropisches Regenklima*, hinad trovanel gleb b. ; *tropisches Trockenklima*, hinad trovanel sec'h b. ; *maritimes Klima*, *ozeanisches Klima*, hin broioù an arvor b., hinad an arvor b., hinad veurvorel b. ; *Klima des Amazonasbeckens*, hinad amazonel b. ; *in diesem Land herrscht ein regnerisches Klima*, ar vro-se a zo techet da c'hlañv ; *das Meer übt einen Einfluss auf das Klima aus*, *das Klima wird vom Meer beeinflusst*, delanvadet e vez an hin gant ar mor ; *der Einfluss des Meeres auf das Klima*, delanvad ar mor war an hin g. ; **2.** [dre skeud.] aergelc'h g. ; *gutes Betriebsklima*, aergelc'h mat e-barzh an embregerezh g. ; *das Klima wechseln*, cheñch avel d'e bilhoù, cheñch rouantelezh, cheñch bro ; *ein Klima der Angst schaffen*, *ein Klima der Angst verbreiten*, lakaat brizhaon da ren.

Klimaänderung b. (-,-en) : cheñchamant hin g., kemm hin g., argemm hinel g.

Klimaanlage b. (-,-n) : hinoazerezh b., hinoazer g., aerreizher g., reizher-aer g., gwrezkompezezh b., aer hinoazet g./b.

Klimadiagramm n. (-s,-e) : hinlun g.

Klimaerwärmung b. (-) : ardommañ hinel g.

Klimafieber n. (-s) : [mezeg.] paludegezh b., malaria g., terzienn ar paludoù b., terzienn baludek b., kleñved ar paludoù g. ; *Mittel gegen Klimafieber*, eneppaludeg g. [*liester* eneppaludeier] ; *Klimafieber wird von Stechmücken übertragen*, ar moustiked eo a drezoug ar baludegezh.

Klimagerät n. (-s,-e) : hinoazerezh b., hinoazer g., aerreizher g., reizher-aer g., gwrezkompezezh b.

Klimakarte b. (-,-n) : kartenn an hinadoù b.

klimakterisch ag. : [mezeg.] klimakterek.

Klimakterium n. (-s) : [mezeg.] klimakter g., klimakteriom g.

Klimaneutralität b. (-) : [endro] neptuegezh hinel b.

Klimapathologie b. (-) : [mezeg.] hingleñvedouriezh b.

Klimaphänomen n. (-s,-e) : anadenn hinel b.

Klimaschwankungen ls. : neuennadurioù an hin ls.

Klimaskeptiker g. (-s,-) : hinarvarour g.

Klimatechnik b. (-) : hinoazerezh g., gwrezkompezezh g.

Klimatherapie b. (-) : [mezeg.] hingurañ g.

klimatisch ag. : ... hin, hinel, hinadel ; *klimatischer Zeitabschnitt*, oadvezh hin g. ; *klimatisches Phänomen*, anadenn hinel b.

klimatisieren V.k.e. (hat klimatisiert) : aerreizhañ, reizhañ an aer, hinoazañ.

Klimatisierung b. (-,-en) : hinoazerezh g., hinoazadur g., hinoazañ g.

Klimatologe g. (-n,-n) : hinadour g.

Klimatologie b. (-) : hinadouriezh b.

klimatologisch ag. : hinadouriel, ... hinadouriezh.

Klimaveränderung b. (-,-en) / **Klimawandel** g. (-s) /

Klimawechsel g. (-s,-) : cheñchamant hin g., kemm hin g., argemm hinel g.

Klimax b. (-,-e) : **1.** [yezh.] klimaks g. ; **2.** [rev] oriadell b.

Klimazone b. (-,-n) : takad hin g., hinbarzh g.

Klimbim g. (-s) : P. **1.** brizhvarc'hadouerezh b., bitrakerezh g., bitrakoù ls., kac'herezh g., traoùajoù ls., kaoc'hajoù ls.,

kozhigelloù ls., kozhkailhoù ls., kozhajoù ls., kozhailhoù ls., kozh traoù ls., rikoù intañvez ls., traoù intañvez ls., traoù a get ls., traoù chop ls., traoù distrantell ls., traoù diwar-sav ls., tafarajoù ls., turubailhoù ls., drailhennoù ls., disterajoù ls., disterajigoù ls., gagnoù ls., slabez g., stalabard g., stalikerezh g., stalikez b., boutikl g./b. ; **2.** trouz bras g., c'hoari gaer g., charre g.

klimmen V.gw. (klomm, klimmte / ist geklommen, ist geklimmt) : krapañ, pignat, krampañ, skrimpañ ; *auf den Gipfel klimmen*, pignat betek lein ar menez, krampañ war ur menez.

Klimmzug g. (-s,-züge) : **1.** [sport] *einen Klimmzug in den Stütz durchführen*, en em sevel ouzh ar varrenn diwar-bouez e zivrec'h ; **2.** *Klimmzüge*, souplesaoù ls., troioù-ouesk ls., oueskadennoù ls. ; **3.** [yezh.] troidell b.

Klimperei b. (-,-en) : pianoañ g., skoata war ar piano g.

Klimperkasten g. (-s,-kästen) : kozh piano g.

klimpern V.gw. (hat geklimpert) : tintal, stirlinkat ; *auf dem Klavier klimpern*, pianotiñ, skoata war ar piano, stokata war ar piano, seniñ tammoù piano ; *auf der Gitarre klimpern*, skrabañ kerdiñ ur gitar.

klings estl. : diring ! diridin ! din !

Klinge b. (-,-n) : **1.** lavnenn b., lavn g., barvenn b., dremm b., direnn b., feilhenn b. ; *die Klinge der Sichel*, houarn ar falz g., lavnenn ar falz b. ; *die Klinge des Messers*, direnn (lavnenn) ar gontell b. ; *die Klinge eines Taschenmessers ausklappen*, digeriñ ur gontell-bleg, dispakañ lavnenn ur gontell-bleg ; *zu dünn geschliffene Klinge*, drezenn b. ; [dre fent] *ein Messer ohne Klinge*, an dem das Heft fehlt, ur gontell hep lavnenn na troad b. ; *die Klinge des Schwertes*, direnn ar c'hleze b. ; *am Schaft war eine Klinge angebracht*, ul lavnenn en em gave a-eeun gant an troad ; **2.** [dre astenn.] kleze g. ; *flache Klinge*, plaen ar c'hleze g., tu plat al lavnenn g. ; *eine gute Klinge schlagen*, bezañ ur c'hlezeiataer dispar, bezañ ur c'hlezead dispar / bezañ ur c'hlezeour dispar (Gregor) ; *mit hoch erhobener Klinge*, e gleze gantañ savet en aer, an dir en aer ; *mit gezogener Klinge*, dic'houinet e gleze gantañ, dispak e gleze gantañ ; [lu] *jemanden über die Klinge springen lassen*, **a)** lazhañ u.b. gant lemm ar c'hleze, treuziñ u.b. gant e gleze, lazhañ u.b. gant ar c'hleze, choukañ e gleze e korf u.b., fourrañ e gleze e korf u.b., tremen u.b. dre an armoù (Gregor), lazhañ u.b., ober e stal (e afer) d'u.b., ober e varv d'u.b., reiñ e lod d'u.b., diskar u.b. dre lavnenn ar c'hleze ; **b)** [dre skeud.] skarzhañ u.b., reiñ ar skar d'u.b., terriñ e garg d'u.b., lemel e garg digant u.b., didroadañ (pellaat) u.b. ; *die Klinsen kreuzen*, c'hoari gant an dir, duvelliñ, en em gannañ e duvell, troc'hañ an akuilhetenn (Gregor) ; *mit jemandem die Klinge kreuzen*, breolimañ e gleze ouzh hini unan all, c'hoari an duvell ouzh u.b.

Klingel b. (-,-n) : grizilhon g., ourouler g., kloc'hig g., sonerez b. ; *elektrische Klingel*, sonerez tredan b.

Klingelbeutel g. (-s,-) : [relij.] kokenn b., paner gestal b., plad ar prof g.

klingseling estl. : dring dring !, din daoñ din !, ding dong !

Klingelknopf g. (-s,-knöpfe) : nozelenn ar sonerez b.

klingseln V.gw. (hat geklingelt) : **1.** seniñ [*pennrann* son-], siniñ [*pennrann* son-], son, tintal, tregerniñ, diridintal, diñsal, sklintinañ, stirlinkat, ouroulat, trousellañ, trouzilhal ; *dem Diener klingseln*, seniñ ar c'hloc'h da c'hervel al lakez ; *es klingelt*, seniñ a ra ; *das Telefon klingelt*, emañ ar pellgomzer o seniñ ; **2.** [dre skeud.] *es hat bei ihm geklingelt*, emañ ganti a-benn ar fin !

Klingseln n. (-s) : soniri b., tinterezh g., tint g., diñserezh g., sklintinerezh g., gobederezh g., mouezh ar c'hleier b., mouezh ar c'hloc'h b. ; *silberhelles Klingseln*, sklinterezh g.

Klingeluhr b. (-,-en) : montr seniñ g.

Klingelzeichen n. (-s,-) : tint sonerez g.

Klingelzug g. (-s,-züge) : [tekn.] kordennig ar c'hloc'hig b., kordennig ar sonerez b.

klingen V.gw. (klang / hat geklungen) : **1.** seniñ [pennrann son-], siniñ [pennrann son-], son, distonañ, tintal, tregerniñ, sklintinañ, stirlinkat, dasseniñ ; *die Glocken klingen*, seniñ a ra ar c'hleier ; *hell klingen*, bezañ sklintin, sklintinañ ; *hohl klingen*, seniñ evel ur c'hloc'h faout (evel ur c'hloc'h groilh, evel ur gastelodenn), bezañ kleuz e son, bezañ trouz ar goulo gant an dra-mañ-tra ; *aufgrund ihrer Hohlheit klingt die Säule dumpf*, trouz ar goulo a zo gant ar golonenn abalamour ma'z eo kleuz ; *spröde klingen*, ober trouz ar groilh ; *die Ohren klingen mir*, boudal (boudinellañ, kornal) a ra va divskouarn ; **2.** [dre skeud.] klotañ ; *dieser Vers klingt schlecht*, ne son ket brav (diheson eo) ar werzenn-se ; *dieser Vers klingt schön*, ar werzenn-se a glot brav ; **3.** seblantout, hañvalout, diskouez bezañ ; *das klingt schön !* brav eo da glevet ! nag eñ 'zo kaer ar pezh a glevan ! ; *das klang zauberhaft*, dispar e oa evit doare, kement-se a hañvale bezañ ur marzh ; *es klingt viel verheißend*, an dra-se a zo diougan keloù mat deomp - an dra-se a zo ur sin vat deomp - seblant vat eo - keal a geloù mat a zo - sin vat a zo gant an dra-se - mont a raio an traoù evel ur ganell, war a seblant - mont a raio pep tra diroufenn en-dro, evit doare - mont a raio pep tra lampr en-dro, evit doare - mont a raio klok an traoù, evit doare ; *das klingt unwahrscheinlich*, n'eo ket da grediñ, diaes eo da grediñ, kement-se zo digredus ; *dieses Wort klingt irgendwie verächtlich*, liv an dispriz a zo gant ar ger-se, un arliv a zispriz a zo gant ar ger-se ; *seine Worte klingen aufrichtig*, liv ar wirionded a zo gant e gomzoù.

Klingen n. (-s) : tint g., tintad g., diridi g., stirlink g., storlok g.

klingend ag. : tregernus, sonus, dassonus ; *mit klingendem Spiel*, gant lid bras, war an ton bras, gant biniou ha bombard, gant kalz a zidampar, gant kalz a zistalac'h, gant kalz a zigoradur, gant kalz a zigorded, gant kalz a zigorou, gant foet bras ; *mit klingender Münze bezahlen*, paeañ war an taol (war an tomm, war al lec'h), paeañ gant arc'hant a-benn (arc'hant diouzhtu, arc'hant dizolo), paeañ diouzhtu, paeañ war an tach, paeañ tout pizh-razh en un taol - paeañ tout, riget mat, en un taol - paeañ gant arc'hant kontet / paeañ war an tomm hag hep termen (Gregor) ; *klingender Reim*, klotenn divsilabennek oc'h echuiñ gant ur silabenn dison b., klotenn dison b., klotenn divsilabennek oc'h echuiñ gant ur silabenn dinerzh b. ; *bretonisch klingender Name*, anv a son brezhonek g.

Klingenrücken g. (-s,-) : kil g., kein g. ; *Klingenrücken eines Säbels*, kil ur sabrenn g., kein ur sabrenn g. ; *Klingenrücken eines Messers*, kil ur gontell g., kein ur gontell g.

Klingklang g. (-s) : **1.** tinterezh g., tint g., diñserezh g., sklintinerezh g., boubouadeg b., stirlink g., gobederezh g., boudinell b., boubou g., bouderezh g., hiboud g., boud g., hibouderezh g., vorm g., froum g., froumadenn b. ; **2.** [dre skeud.] trabellerezh g., kozh kaozioù ls.

klingling [trouz] : dirdign !

Klingstein g. (-s,-e) : [maenoniezh] fonolit g. [liester fonolitoù], maen fonolitek g. [liester mein fonolitek].

Klinik b. (-,-en) : [mezeg.] **1.** [savadur] klinikenn b. ; *geburtshilfliche Klinik*, ti-gwilioudiñ g. ; *psychiatrische Klinik*, bredospital g. ; *in eine Klinik für Alkoholranke eingeliefert werden*, bezañ kaset d'ur glinikenn a breder an alkoolegezh, P. mont da dreiñ ar rod ; **2.** [studioù] klinik g.

Klinikambulanz b. (-,-en) : gwazrann guzuliañ diavaez b.

Kliniker g. (-s,-) : [mezeg.] klinikour g.

Klinikerin b. (-,-nen) : [mezeg.] klinikourez b.

Klinikum n. (-s, Klinika/Kliniken) : **1.** [mezeg.] pennospital skol-veur g. ; **2.** [skol-veur] klinikoù ls.

klinisch ag. : [mezeg.] klinikel ; *klinische Psychologie*, hentenn glinikel b. ; *klinische Beobachtung*, arselladenn glinikel b. ; *klinische Untersuchung*, imbourc'h klinikel g. ; *klinisches Symptom*, azon klinikel g. ; *klinische Krankheitsbeschreibung*, nozografiezh b.

Adv. : ent-klinikel.

Klinke b. (-,-n) : **1.** dorn g., dornell b., kliked g., diked g., branell b., tipotab g. ; *die Türklinke niederdrücken*, auf die Klinke drücken, pouezañ war ar c'hliked, pouezañ war an diked, gwaskañ war ar c'hliked, gwaskañ war an dornell ; [Rotkäppchen / Kabelig Ruz] drücke auf die Klinke ! moustr war an tipotap ! ; **2.** [tekn.] ki g. [liester kiou], ki-foll g. [liester kiou-foll], pluenn b., draen g., draenenn b., mastin g., biz g. ; *Klinke eines Sperrades*, ki ur rod-drezenn g. ; **3.** [dre skeud.] sich die Klinke in die Hand geben, dont lerc'h-ouzh-lerc'h en un heuliad didroc'h ; **4.** P. *die Klinken putzen*, mont a zor da zor (a di da di, eus an eil ti d'egile), [polit.] kabaliñ.

klinken V.gw. (hat geklinkt) : pouezañ war ar c'hliked, pouezañ war an diked, gwaskañ war ar c'hliked, gwaskañ war an dornell.

Klinkenputzer g. (-s,-) : biziter pratikoù g., P. klasker-arvalien g., kabaler g.

Klinkenputzerin b. (-,-nen) : biziterez pratikoù b., P. klaskerez-arvalien b., kabalerez b.

Klinkenrad n. (-s,-räder) : [tekn.] rod-drezenn b.

Klinkenstecker g. (-s,-) : [tredan.] lugell "british jack" b., djak g.

Klinker g. (-s,-) : [tisav.] brikenn-ginklañ b., brikenn werniset b., brikenn hollandat b.

Klinkerbau g. (-s,-ten) : **1.** savadur brik g. ; **2.** brikennadur g.

Klinkwerk n. (-s,-e) : [tekn.] rod-drezenn b.

Klinometer n. (-s,-) : klinometr g.

klinorhombisch ag. : [strinkennou] klinorombek.

klinostatisch ag. : [bev.] gourvezel.

Klipp Adv. : **1.** naet-ha-distag, fraezh ha distag, krak-ha-berr, krak-ha-krenn, krenn-ha-krak, krenn-ha-kras, berr-ha-krenn, didro-kaer, sklaer-bev, en ur ger krenn ; *etwas klipp und klar sagen*, lavaret udb kras, naet ha distag - mont didortilh d'udb - lavaret udb fraezh ha distag - lavaret udb ken diflatr ha tra - bezañ diflatr en e gomzoù - lavaret udb en ur ger krenn - lavaret udb naet-ha-distag - mont didro d'udb - mont didroidell d'udb - mont dezhi eeun-hag-eeun - lavaret an traoù rube-rubene - kaout ur gomz krak - bezañ dichek en e gomzoù - mont war-eeun d'udb - lavaret udb hep reiñ tro d'e gomzoù (hep reiñ tro d'e lavar, hep biez) - na gaout damant evit lavaret udb - lavaret udb hep kaout nemeur a zamant - lavaret udb hep divarc'hañ - na ober a c'henoù bihan evit lavaret udb - lavaret udb hep tamm kildroenn ebet - lavaret udb hep chaokat e c'henoù (hep klask tro en e gaoz, gant komzoù kriz, gant komzoù diflatr, hep klask kornioù-tro en e gaoz, hep ober kant tro d'ar pod, hep klask troidell ebet d'e gomzoù) - na vezañ sac'h an diaoul - lavaret udb didroidell - lavaret udb distag - lavaret udb distlabez - lavaret udb displeg - bezañ distlabez da lavaret udb - na vezañ seizhdaleetoc'h evit lavaret udb d'u.b. - na vezañ daleetoc'h evit lavaret udb d'u.b. - lavaret hardizh udb - komz her - lavaret e soñj gant herder - na gaout treuzoù ebet war e zor - lavaret eeun ha didroell udb - lavaret udb krak-ha-berr (krenn-ha-kras, krak-ha-krenn, krenn-ha-krak, diflatr) - lavaret udb berr-ha-krenn / lavaret udb berr-ha-groñs (Gregor) ; **2.** hep si na gwri, reizh e pep keñver ; *die Sache ist klipp und klar*, n'eus netra gamm (netra dort) en afer-se, reizh eo an afer e pep keñver, sklaer-bev eo ar stal ; **3.** *klipp ! klapp !* ha flip ha flap ! klik klek !

Klipp g./n. (-s,-s) : **1.** stag g., stagell b., kloched g. ; **2.** [blev] gwask vlev b., gwaskell vlev b. ; **3.** [bravig] brochenn b.

Klippe b. (-,-n) : 1. [merdead.] penn-karreg g., karreg b. [*liester* kerreg, kerrigi, karreger], skosell b., sklosenn b., klos g., klosenn g., karregenn b. [*liester* karregennou, kerrigi], kizell b., maen g. [*liester* mein], roc'h b. [*liester* reier, roc'hoù, rec'heier] ; *blinde Klippe*, karreg-tarz b., tarzheris g., bazadur g., tarz g., karreg vas b., baz g./b., louzaouenn [*liester* louzoù, louzeier] b. ; *scharfe Klippe*, ell g. ; *das Schiff zerschellte an der Klippe*, aet eo bet ar vag da freuzañ (da zrailhañ, da darzhañ) ouzh ar garreg, mont a reas ar vag er c'hostez, aet e oa ar vag da freuzañ war ar reier ; *das Schiff lief auf eine Klippe auf*, mont a reas ar vag da skeiñ war ar garreg ; *gefährliche Klippen*, kerreg peñseüs ls. ; *diese Klippe befindet sich weiter im Meer*, maesoc'h eo ar garreg-mañ ; *die von der Küste am weitesten entfernte Klippe*, ar garreg vaesañ b. ; *sich von den Klippen entfernen*, mont da vaez ar c'herreg ; *zwischen Küste und Klippe fahren*, tremen en aod d'ur roc'h ; *das Meer hat die Klippen umschlungen*, kej eo ar c'herreg, kejet eo ar c'herreg gant ar mor ; *an den Klippen zerschellen und schäumen die Wellen*, ar c'herreg a dorr ar gwagennoù hag o laka da eoniñ, kreviñ a ra an taolioù-mor war ar reier en ur eoniñ ; 2. [dre skeud.] kontroliezh b., skoilh g., harz g., stank g., spar g., diarbenn g., dizarbenn g., sparlenn b., strob g., strobell b., luz g., harzell b., treuzhent g., treuzkerzh g., sternañ g., stoc'h g. ; *alle Klippen überwinden*, bezañ trec'h d'an holl gontroliezhoù, reiñ lamm d'an holl ziaesterioù.

Klippenassel b. (-,-n) : [loen.] moc'hig g. [*liester* moc'hedigoù], broc'h-holen g., laou-mor str.

Klippenbank b. (-,-bänke) : steudad-kerreg b., regennad kerreg b.

Klippenbarsch g. (-es,-e) : [loen.] tarkin saoz g.

Klippengürtel g. (-s,-) : gouriz reier g., gourizad reier g.

Klippenreich ag. : [merdead.] skosellek, karregek, leun a vazaduroù, karregus, sklosennek.

Klippenriff n. (-s,-e) : [merdead.] penn-karreg, karreg b., klosenn b., sklosenn b., skosell b., klos g., kizell b., gouriz reier g., gourizad reier g., regennad kerreg b., chaoser g./b.

Klippenspringen n. (-s) : [sport] ar splujañ a-uhel g.

Klipper g. (-s,-) : [merdead., nij.] kliper g., skliper g.

Klippfisch g. (-es,-e) : [kegin.] moru sec'h ha sall g., vergadell b.

Klippschwengel g. (-s,-) : [kirri] bazh-stern b., gwalenn-sparl b., sparlad g., bazh-treuz b.

klirren V.gw. (hat geklirrt) : 1. sklintinañ, skiltrañ, stirlinkat, diridignat ; *Ketten klirren*, klevet e vez chadennoù o tirdignat ; *Waffen klirren*, klevet e vez armoù o stirlinkat (o tirdignat) ; 2. krenañ, daskrenañ ; *die Fenster klirrten vom Donnerschlag*, krenañ a reas ar prenester gant an tarz-kurun.

Klirren n. (-s) : tint g., tintad g., diridi g., stirlink g., storlok g. ; *das Klirren der Waffen*, stirlink armoù g. ; *das Klirren der Gläser*, stirlink ar gwerennoù g. ; *das Klirren der Ketten*, storlok ar chadennoù g.

klirrend ag. : [dre skeud.] rip, put, yen-sklas, yen-skorn, yen-du, yen-ki ; *klirrende Kälte*, riv lemm g., yenijenn but b., yenijenn zu b., yenijenn rip b., yenien yud b., yenijenn bikotus b., amzer yen-put b., amzer but b., amzer yen-ki b., amzer yenchas b., amzer yen-sklas b., amzer yen-skorn b., amzer yen-du b., morfont g., morfontadur g., yenijenn a grog en dud b. ; *wir haben klirrenden Frost*, skornet eo ar c'hoad hag ar mein (Gregor), skornañ a ra ken na frailh ar vein, skorn du a zo, skorn ruz a ra, yen-du eo, kraziañ a ra, yen-du eo an amzer, yen-ki eo an amzer, skornañ a ra kalet, yen eo ken a skamil, ripañ a ra, rip eo an amzer, amzer rip a ra ; *klirrend kalt*, rip, put, yen-sklas, yen-skorn, yen-du, yen ki.

Klischee n. (-s,-s) : 1. klisché g., luc'hdaolenn b., luc'hskeudenn b., mouлдаolenn b. ; 2. [dre skeud.] klisché g.,

komzoù divlaz ls., komzoù dister ls., boutinoù ls., orogell b., lavar boutin g., komz voutin b., komz treut b., mennozh kozh g., temzoù skuizh ls., komzoù skoueriet boutin ls. ; *das ist bloß Klischee*, gwall voutin (gwall ordinal) eo al lavar-se, ur c'hliché eo an dra-se.

klischeehaft ag. : skoueriet boutin, gwall voutin, gwall ordinal.

Klischeeproduktion b. (-,-en) : mouldresadenn b.

Klischeevorstellung b. (-,-en) : boutinoù ls., klisché g., orogell b., mennozhioù kozh ls., temzoù skuizh ls., mennozhioù skoueriet boutin ls.

Klischieranstalt b. (-,-en) : mouлдаolennerezh b., klischederezh b.

klischieren V.k.e. (hat klischiert) : mouлдаolenniñ, klischediñ.

Klischieren n. (-s) : mouлдаolennerezh g., klischederezh g.

Klischierer g. (-s,-) : mouлдаolenner g. [*liester* mouлдаolennerien], klischeder g. [*liester* klischederien].

Klischograph g. (-en,-en) : [tekn.] klischeder g. [*liester* klischedioù], mouлдаolennerez b. [*liester* mouлдаolennerezioù].

Klistier n. (-s,-e) : [mezeg.] flistr-dour g., strinkelladur g., krizal g., kriszalat g. ; *jemandem ein Klistier geben*, reiñ ur c'hrizalat d'u.b., reiñ ur flistr-dour d'u.b., reiñ ur strinkelladur d'u.b., strinkañ gliserin e bouzelloù u.b., reiñ ur c'hrizal d'u.b., P. spurjañ u.b. dre dreñv.

Klistierspritze b. (-,-n) : [mezeg.] strinkell c'hliserin b.

klistieren V.k.e. (hat klistiert) : [mezeg.] reiñ ur c'hrizalat d'u.b., reiñ ur flistr-dour, reiñ ur strinkelladur, strinkañ gliserin e bouzelloù u.b.

Klitikon n. (-s, Klitika) : [yezh.] stagadenn b., klitikon g.

klitoral ag. : elligel, ... an ellig ; *klitoraler Orgasmus*, oriadell elligel b. ; *sie ist ein klitoraler Typ*, honnezh a zo un elliguzenn anezhi.

Klitoris b. (-,-/ Klitorides) : [korf.] ellig b., mezenn b., kalac'hig g., P. c'hwipig g.

Klitorisvorhaut b. (-,-vorhäute) : [korf.] beskenn an ellig b.

Klitsch g. (-es,-e) : 1. yod g., yodenn b., flastrenn b. ; 2. [dre astenn.] P. gwastell voullboazh b., gwastell poazhet fall b., gwastell etre kriz ha poazh b.

klitsch estl. : *klitsch klatsch* ! flak ! flak ! - flik ! flok ! - flik ! flak ! - plik ! plok !

Klitsche b. (-,-n) : P. kozh embregerezhig g.

klitschig ag. : gludek, gludennek, lec'hidennet, libous, lizennet, flibous ; *klitschiges Zeug*, lec'hidenn b.

klitschnass ag. : toullat an dour dezhañ, gleb betek ar c'hroc'hen, treuzet gant ar glav, treuzet an dour dezhañ, treuzet dezhañ, neudenn sec'h ebet dindanañ, neudenn sec'h ebet warnañ, gleb-dour, gleb-dour-teil, touilhet, ken gleb hag un touilh, gleb-par-teil, gleb-holl, gleb-teil, gleb-ha-teil, paket ur revriad dour gantañ, trempet evel bara soubenn, trempet betek e eskem, gleb-glizh, trempet mat (Gregor).

klitzeklein ag. : bihanik, bihan-bihan, bihan-tout, munudik, munut, dister.

Klivie b. (-,-n) : [louza.] klivia g.

Klo n. (-s,-s) : golc'hiri b., privezioù ls., kambr-aes b., retredoù ls., korn klet g., korn distro g., lec'h an ezhommoù g., lec'h distro g., toull distro g., ti bihan g., kabined g., komode b., kominiti b., gardelop g., privez g., jirou g., P. kersoulaj b., lec'h ne c'hall ket ar seurez mont evit ar person g., kac'herezh b., freoziri b., freouzouer g., kac'heri b. ; *aufs Klo gehen*, mont war vaez (da gac'hat, da zifankañ, a-gostez, da buchañ, da blegañ, en distro, d'ober e aezamant), mont d'ober e afer, mont d'en em aeziañ, mont d'ober ar e gorf, mont d'ober ag e gorf, treiñ a-gostez, mont d'ober, mont d'al lec'h ma ya ar person hep e gure, mont d'al lec'h ne c'hall ket ar seurez mont evit ar person, mont d'ober ar pezh ne ra ket ar c'hure evit ar person, mont

d'ar priveziou, mont d'ar gambr-aes, mont war ar gador doull, mont er gador doull, mont d'ar gador, mont d'al lec'h distro, mont d'ober ur gac'hadenn, mont d'ober ur blegadenn ; *ich muss mal aufs Klo !* dav eo din mont war-vaez ! ur c'hoant bras am eus da vont d'ar gador ! ; *ich muss dringend aufs Klo ! a)* [klein] P. krognet an gant ar c'hoant dizourañ ; *b)* [groß] P. poent eo din mont kar ar c'hoz a zo o komañ turiañ ; *er muss dauernd aufs Klo*, kac'h-kac'h e vez atav.

kloakal ag. : [bev.] kloakel, ... ar c'hloak.

Kloake b. (-,-n) : 1. [istor] kan-skarzh g., kan-skarzhañ g., kan-distrouilh g. ; 2. [bev.] kloak g. ; 3. [dre skeud.] poull-lagenn g., poull-brein g., lagenn b., poull-klogor g., toull ar gagnoù g., delestaj g.

Kloakentier n. (-s,-e) : monotrem g. [*liester* monotremed].

Kloben g. (-s,-) : 1. bloc'h koad g., bloc'had koad g., kef g., piltos g., penngos g., penn-skod g., pil g., pil-prenn g., pilpenn g. ; 2. ibil g., steudenn b., piped g., ahel g., paoell g., genn b./g. ; 3. mudurun b., marc'h-dor g., marc'h g., gwip g., meginer g., meud-dor g., draen an nor g. [*liester* drein an nor], kloubedenn b., koubled g.

klobig ag. : 1. tev, tolzennek, diskrelu, diaoz ; *klobiger Tisch*, taol distumm g., taol diforch g. ; *klobige Quadern*, mein-materi ls., mein-boueta ls., mein diaoz ls. ; 2. [dre skeud.] P. krenndev, tev ha berr, diskrelu, krapok ; *klobige Gestalt*, korf krapok g., boustouv g., podad mat a zen g., tamm toupard a baotr g., pezhad den g., pezhad hini g., ur c'horf den g., ur bilh den g., palvad mat a baotr g., strapennad vat a zen b., troc'had mat a baotr g., paotr a droc'had mat g., paotr troc'het mat g., dornek mat a zen g., paotr tev ha berr g., paotr krenn g., paotr krenndev g., paotr krapok g., tagos a baotr g., krennden g. ; 3. amparfal, dizampart, lochore, glaouch, mat da vont da gaoc'ha gant ur gordenn, pounner e vodoù ober, lopes.

Klobrille b. (-,-n) : [kib ar priveziou] lagadenn kib ar priveziou b.

Klobsäge b. (-,-n) : [tekn.] harpon g. [*liester* harponioù] ; *mit der Klobsäge sägen*, harponat.

Klobürste b. (-,-n) : skubellig priveziou b.

Kloekenblume b. (-,-n) : [louza.] lagadig-yar g., pebr gwenn g.

Klodeckel g. (-s,-) : [kib ar priveziou] goulo kib ar priveziou g., goulc'her kib ar priveziou g., bannell b. ; *Hände wie Klodeckel*, daouarn evel pilligoù ls., daouarn ledan evel golvazhiou ls.

Klofrau b. (-,-en) : plac'h ar priveziou b.

Klomann g. (-s,-männer) : paotr ar priveziou g.

klonal ag. : klonel.

Klon g. (-s,-e) : [bev.] klon g., eilad-anparadur g.

klönen V.gw. (hat geklönt) : flapennat, klakenniñ, grakal, dic'hourdañ e latenn, diverglañ e deod, diroufennañ e deod, marvailhat, ober ur marvailh bennak, ober ur varvailhadenn, randoniñ, orogellat, ouroulat, chaokat, ragachat, fistilhat, raskañ, kaketal, flapañ, kaozeal ur begad, drailhañ un tamm flap, kontañ flap, trabellat.

klonieren V.k.e. (hat kloniert) : [bev.] klonañ.

Klonierung b. (-,-en) : [bev.] klonañ g., klonerezh g., klonadur g.

klonisch ag. : [mezeg.] kridek, spasmodek ; *klonischer Krampf*, gougrid g., andag g. [*liester* andagoù].

Klönschnack g. (-s) : tamm kaoz g., troc'h kaoz g., frapad marvailhat g., frapad kaoz g., marvailh g., tachad marvailhat g., marvailhadenn b., kaozeadenn b., pennad divizout g., pennad-kaoz g., partiad kaozeal b., tamm flap g. ; *einen Klönschnack halten*, kaozeal ur begad, drailhañ un tamm flap, kontañ flap, uzañ teod, ober un tamm kaoz, ober ur pennad kaoz, ober ur pennad kaozeal, ober ur gaozeadenn, ober un troc'h-kaoz, ober kaoz, ober e gaoz, kontañ ar gaoz, lavaret kaer, rannañ (toullañ) kaoz.

Klonus g. (-, Kloni) : [mezeg.] krid g.

Klopapier n. (-s) : paper-priveziou g., P. paper-revr g.

klopf estl. : *klopf ! klopf !* tak tak ! dao-dao ! tao-tao !

Klopfeisen n. (-s,-) : stoker g., morzhol-dor g., lagadenn dor b., mailhig g., mell g.

Klöpfel g. (-s,-) : 1. horzh b. [*liester* horzhioù, herzh, herzhier], horzhenn b., horzhig b., mailh koad g., mailh g., mell g. ; *mit dem Klöpfel schlagen*, mellata, P. dotu g. ; 2. stoker g., morzhol-dor g. ; 3. golvazh b. [*liester* golvazhiou, golvizhi, golvizhier], bazh-dilhad b. [*liester* bizhier-dilhad], bazh-kannañ b. [*liester* bizhier-kannañ], batuler g., pezh-koad g., bazh-kannerez b. [*liester* bizhier-kannerez], kannerez b. [*liester* kannereziou]

klöpfeln V.gw. (hat geklöpfelt) : P. lopata, skoiaata, stokata, pigosat, mellata.

klopfen V.gw. (hat geklopft) : 1. stekiñ, skeiñ, pokañ, ober dao-dao, pilat, lopata, lopañ, skoiaata, stokata, pigosat, dornata ; *es klopft*, unan bennak a zo o skeiñ war an nor, emeur o stekiñ ouzh an nor, unan bennak a zo oc'h ober dao-dao war an nor, unan bennak a zo o lopañ ouzh an nor, unan bennak a zo o pokañ war an nor ; *an die Tür klopfen*, skeiñ war an nor, skeiñ ouzh an nor, stekiñ ouzh an nor, pokañ war an nor, ober dao war an nor, ober dao-dao war an nor, lopañ ouzh an nor, skeiñ da c'houlenn digor ; *an einem Morgen im Winter wurde an seine Tür geklopft*, *eines Morgens im Winter wurde an seine Tür geklopft*, ur mintiniad goañv e voe skoet war e zor, ur mintinvezh goañv e voe skoet war e zor ; *der Specht klopft im Wald*, pilat a ra ar gazeg-koad er c'hoad ; *auf die Schulter klopfen*, skoiaata war skoaz u.b. ; *mit dem Daumen an die Pfeife klopfen*, morzholat e gorn butun gant e viz-meud ; *auf den Tisch klopfen*, a) dornata an daol, skeiñ war an daol ; b) [dre skeud.] diskouez imor, divanegañ e ivinoù, mont e-barzh blev kriz, mont droug en e goukoug (en e gentrou), mont e berr gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, sevel war e elloù (war e gentrou), sevel war e dach, sevel droug en an-unan, broc'hañ, kounnariñ, sevel broc'h en an-unan, mont tro en e voned, arfleuiñ, pennfolliñ, tanañ, en em danañ, rebekat, sevel e gribell, sevel e gribenn, rual el limonoù, rebarbiñ ouzh ar c'hentroù, ourzal, taeraat, buanekaat, buanegezh, feulzañ, brouezñ, imoriñ, rebekat ouzh ar c'hentroù (Gregor) ; 2. P. *bei jemandem auf den Busch klopfen*, sonañ an dachenn, furchal e kalon u.b., studiañ pizh u.b., diskantañ u.b., dibluskañ u.b., amprouiñ u.b., fuketal e kalon u.b., palvata u.b. war e nav zu, mont e-barzh bouzellenn u.b. ; 3. *jemandem auf die Finger klopfen*, lavaret e Bater Noster (e bater) d'u.b., kontañ e Bater Noster (e bater) d'u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandaladenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., lammat war boutonioù u.b., en em arastiñ ouzh u.b., en em gemer ouzh u.b., en em lakaat ouzh u.b., en em lakaat gant u.b., ober un dres d'u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, lakaat u.b. en erv, kas u.b. d'e doull, disorc'henniñ u.b., lakaat u.b. endro en e stern, lakaat e ibil en e blas d'u.b., krennañ e douchenn d'u.b., ober e varv d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., lavaret e begement d'u.b., rannañ e damm d'u.b., kontañ e damm d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., stankañ e glapez d'u.b., diskar ourgouilh u.b., dilorc'hañ u.b., difougeañ u.b., diskar al lorc'h a zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., diskroc'henañ e ourgouilh diouzh u.b., distekiñ u.b., diarbenn u.b., reiñ avel a-benn d'u.b., reiñ ur c'houez d'u.b., koueziañ e benn d'u.b. / kiviñ tonenn e benn d'u.b. (Gregor) ; 4. [dre heñvel.] *das Herz klopft mir*, va c'halon a lamm em bruched, va c'halon a darlamm em bruched, klevet a ran va c'halon o

talmañ em c'hreiz, skeiñ (pikañ, tosiñ, daoulamm, pilat) a ra va c'halon em c'hreiz, mont a ra va c'halon d'ar pevarlamm ; *das Herz klopfte ihm zum Zerspringen*, pilgalon en doa, e galon a zaoudaole, mont a rae e galon d'ar pevarlamm, e galon a biklamme, e galon a biltrote d'an daoulamm ruz en e greiz, e galon a lamme meurbet en e greiz, e galon a bike ; *sein Erscheinen ließ alle Herzen höher klopfen*, ouzh e welet e lammas (e tarlmmas, e titikas, e parlampas) ar c'halonou e kreiz an holl, ouzh e welet e voe fromet kalonou an holl, ouzh e welet e pikas kalonou an holl ; *der Motor klopft*, tosiñ (storlokañ, sklokal, stlakañ, stokata) a ra ar c'heflusker.

V.k.e. (hat geklopft) : 1. diboultrennañ, torchañ ; *den Staub von den Schuhen klopfen*, diboultrennañ (torchañ) e votoù ; 2. kannañ, lopañ, bazhata, dotuañ ; *Teppiche klopfen*, kannañ (lopañ, bazhata) pallennoù ; *Wäsche klopfen*, kannañ an dilhad fank, kannañ ar c'houez, lopañ an dilhad fank, bazhdilhata ; *die Wäsche weiß klopfen*, kannañ gwenn ; [dre skeud.] *jemandem die Schwarte klopfen*, dornañ u.b., dornañ war u.b., dornata u.b., c'hwistañ war u.b., dic'hagnañ gant u.b., dotuañ u.b., kannañ u.b., flumañ u.b., fustañ u.b., kalafetañ u.b., kalkennañ u.b., moñsañ u.b., plakañ u.b., rordañ u.b., teurkañ u.b., foetañ u.b., kiviñ u.b., lardañ u.b., lordiñ u.b., kempenn u.b., aozañ u.b., reiñ deñv d'u.b., kompezañ u.b., reiñ roustadoù druz d'u.b., blodañ kostoù u.b., dresañ e ganellou d'u.b., plantañ taolioù gant u.b., reiñ an drell d'u.b., lardañ e billig d'u.b., lardañ u.b., kalkennañ u.b., reiñ un distres d'u.b., foeltrañ bazhadoù gant u.b., gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., plantañ kouez gant u.b., reiñ un toufad d'u.b., reiñ e rapenn d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., rein laz d'u.b., reiñ ul laz bazhadoù d'u.b., reiñ ur gwiskad bazhadoù d'u.b., reiñ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ kordenn war e lêr d'u.b., roustañ u.b., skrivellañ mat u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / frotañ kaer u.b. / sevel koad dreist u.b. (Gregor), fraeañ u.b., reiñ ur roustad druz d'u.b., reiñ ur fraead d'u.b., reiñ ur gempenn d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., reiñ ur c'hempenn d'u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., reiñ un dres d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., boureviañ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, breviñ u.b. a daolioù, broustañ u.b. a daolioù, flastrañ u.b. a daolioù, sevel akuihetenn diwar u.b., bazhata kaer (pilat, pavata) u.b., ober butun gant u.b., ober bleud gant u.b., ober ur frigasenn ouzh u.b., frikañ u.b., reiñ beuz d'u.b., reiñ koad d'u.b., reiñ kastrilhez d'u.b., reiñ bod d'u.b., dornañ u.b. a gof da gein, teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, pilat u.b. evel pilat c'hwez, dornañ u.b. evel pilat c'hwez, fraoulad gant u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., lopañ gant u.b., torbilat u.b., trepanañ u.b., reiñ un trepan d'u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, mac'homañ u.b., soulgannañ u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, kannañ u.b. a-vat, kannañ u.b. a-griz-poazh, mont a-grabanadoù d'u.b., terriñ e fas d'u.b. ; 3. *Steine klopfen*, dotuañ mein, drailhañ mein ; 4. [egin.] *das Fleisch weich klopfen*, teneraat ar c'hig ; 5. P. *Skat klopfen (kloppen)*, c'hoari skat, c'hoari difouilh, c'hoari 'r c'hartoù ; 6. *Sprüche klopfen*, a) paboriñ, ober e babor, tonal, rufañ avel ha moged, rual gant an avel, bezañ fougasoù gant an-unan leizh e c'henou ; b) komz dilohez, komz jore-dijore, drailhañ paribolennoù, paribolennat, tariellañ, drailhañ komzoù goullo, parlikanat, storlokat, latennat, glabousañ, glabousat, fistilhañ, raskañ, langajal, drailhañ langaj, glaourenniñ, babouzañ, pilat e c'henou, chaokat e c'henou, flabotal e c'henou, pilat e veg, klakenniñ, grakal, dic'hourdañ e latenn, diverglañ e deod, diroufennañ e deod, flapañ, drailhañ

kaozioù, drailhañ e c'henou evel ur vilin-baper, bezañ puilh e gaoz, bezañ e deod e-giz ur vilin avel, treiñ e deod e goullo, chaokat avel, ribotat dour, bezañ glabous war e c'henou, trabellat, bezañ un drabell, treiñ (malañ) avel, sorc'henniñ, randoniñ, orogellat, ouroulat, rahouenniñ, chaokat, ravodiñ, borodiñ, arabadiñ, toronal, rac'hoaniñ, rambreal, ranezenniñ, gwrac'hellat, gwrac'hiñ ; 7. [moull.] takañ ; *eine Form klopfen*, takañ ul lizherennadur.

Klopfen n. (-s) : 1. [kalon] tosoù ar galon ls., tarlammoù kalon ls., lammoù kalon ls., talmadoù kalon ls., poulzadennoù ls. ; 2. [keflusker] tosoù ls., sklokerezh g., stlakoù ls., stlakadennoù ls., stlakerezh g., storlok g. ; 3. [moull.] takadur g.

Klopfer g. (-s,-) : 1. golvazh b. [liester golvazhioù, golvizhi, golvizhier], bazh-dilhad b. [liester bizhier-dilhad], bazh-kannañ b. [liester bizhier-kannañ], batuler g. [liester batulerioù], pezh-koad g., bazh-kannerez b. [liester bizhier-kannerez], kannerez b. [liester kannereziou] ; 2. mailh koad g., mell g., bataraz b. ; *Teppichklopfer*, bazh-kannerez b., golvazh b., pezh-koad g. ; *Türklopfer*, morzhol-dor g., lagadenn dor b., stoker g., mailhig g., mell g.

Klopffechtere b. (-,-en) : 1. emgann sabrennerien g. ; 2. brabañsadennoù ls.

Klopfegeist g. (-es,-er) : looper-noz g.

Klopfhammer g. (-s,-hämmer) : stoker g., morzhol-dor g., lagadenn dor b., mailhig g., mell g.

Klopfholz n. (-es,-hölzer) : 1. mailh g., mell g. ; 2. [moull.] takouer g.

Klopfkäfer g. (-s,-) : [loen., amprevan] bleiz-koad g., P. morzholig an Ankoù g.

Klopfpeitsche b. (-,-n) : skourjez b., sifeleñn b., gwilastrenn b. ; *die Klopfpeitsche wurde früher benutzt, um den Staub aus den Uniformen der Soldaten zu klopfen*, implij a veze gwechall d'ar wilastrenn war unwiskoù ar soudarded evit o dipoultrennañ.

Klopfstein g. (-s,-e) : [henoniezh] pigoser g. [liester pigoserioù] ; *Klopfstein zur Bearbeitung von Quarz*, pigoser kouarz g.

Klopfzeichen n. (-s,-) : arhent g., sinal g. [dre stokata].

Kloppe b. (-) : [norzh Bro-Alamagn] P. lordadenn b., laz taolioù g., bazhadenn b., roustad druz g., pilad g., kempenn g./b., fustadenn b., fustadoù ls., fustad g., freilhadoù ls., trell b., bodennad b., c'hwistadoù ls., keuneudennadoù ls., fest ar vazh g/b., fest ar geuneudenn g/b., kefestad g., distoupad g., distokadenn b., pulloc'h g., lard g., abadenn vazhadoù b., piladeg b., distres g., dres g., sifel g., foetadenn b., grizilhad taolioù bazh g., gwiskad fustadoù g., pred bazhadoù g., predad g., chupennad taolioù b., gwiskad bazhadoù g., trepan g., saead vazhadoù b., frotadenn b., prad g., pred g., repaz g., fraead g., fraeadenn b., roustadenn b., flum g., flumad g., kroc'henad g., lardenn b., lardadenn b., lord g., lordad g., ognad g., pradadenn b., rapenn b., toufad g., laz bazhadoù g., pred bodennadoù g., saead b., eoul garzh g. ; *Kloppe kriegen*, bezañ boufonet, pakañ (tapout) taolioù, pakañ (tapout) lopoù, kaout an drell, pakañ ur repaz, tapout ul laz, kaout ar fust, pakañ korreenn, bezañ boureviet a daolioù, bezañ malet a daolioù, bezañ brevet a daolioù, bezañ broustet a daolioù, bezañ flastret a daolioù, bezañ maoutet, kouezhañ koad war an-unan, kaout fest ar vazh (fest ar geuneudenn, koad, kerc'h, kerc'h Spagn, segal, ul lard, ur c'hefestad, un dres, ur pred, ur predad), pakañ ur roustad eus ar gwashañ tout, kaout ur roustad druz, kaout ur peilh, tapout fest ar geuneudenn, tañva fest ar geuneudenn, tapout ur freilhad, tapout kerc'h, tapout e gerc'h, tañva blaz ar geuneudenn, tapout ul lardenn, tapout ul lip, tapout ur gempenn, tapout ur c'hempenn, pakañ ur grizilhad taolioù bazh (ur grizilhad fustadoù) (Gregor), tapout

frot, bezañ frotet kaer (kivijet a-zoare, fiblet a-dailh), tapout sifel, pakañ sifel.

Klöppel g. (-s,-) : 1. bazh taboulin b., mailhig koad g., mell g. ; 2. *Klöppel der Glocke*, bazhoul g., bazhoulenn b., pommell b., pommellenn ar c'hloc'h b., teod ar c'hloc'h g., teodenn ar c'hloc'h b., morzhoul g., morzhoulenn b., bombell b., bazh-houarn b. ; *den Klöppel einer Glocke abnehmen*, divazhoulennañ ur c'hloc'h, dideodañ ur c'hloc'h ; 3. hinkin g., doug-kanell.

Klöppeararbeit b. (-,-en) : dantelezerezh g.

Klöppeholz n. (-es,-hölzer) : hinkin g., gwerzhid b.

Klöppehos ag. : *Klöppehose Glocke*, kloc'h divazhoul g., kloc'h divazhoulenn g.

Klöppehmacher g. (-s,-) : gwerzhider g.

Klöppehn V.gw. (hat geklöpelt) : krochediñ dantelez, gwriat danteleziou, fardañ dantelez.

V.k.e. (hat geklöpelt) : *Spitzen klöppeln*, krochediñ dantelez, gwriat danteleziou, fardañ dantelez, danteleziñ.

Klöppehose b. (-,-n) / **Klöppehoring** g. (-s,-e) : *Klöppehoring einer Glocke*, organell b., lagadenn-gloc'h b., ruilhenn vetal a dalvez da stagañ ar vazhoulenn e diabarzh ar c'hloc'h b.

Klöppehspitze b. (-,-n) : dantelez b.

kloppen V.k.e. (hat gekloppt) : [norzh Bro-Alamagn] 1. terriñ gant ur morzhoul, dotuañ, drailhañ, bresañ ; *Steine kloppen*, dotuañ mein, drailhañ mein, bresañ mein ; 2. kannañ, lopañ, bazhata.

V.em. : **sich kloppen** (haben sich (ak.) gekloppt) : en em gannañ, en em c'hennañ, en em grabanata, en em dagañ, en em gribañ, en em lopañ, en em zompañ, en em zomata, en em flumañ, en em frotañ, en em gribat, en em stagañ, en em vatañ, en em foetañ, en em galkennañ, bezañ krog etrezo, merat korf hag dilhad.

Klopperei b. (-,-en) : [norzh Bro-Alamagn] kannadeg b., stourmadeg b., kannerezh g., laz g., gourenadeg b.

Klöppler g. (-s,-) : dantelezer g.

Klöpplerin b. (-,-nen) : dantelezerezh b.

Klops g. (-es,-e/Klöpse) : 1. [kegin.] bouletennig kig b., boulig kig b., malachoù kig ls., pouloudennig kig kras b., logodenn b. [*liester* logodennoù], pouloud kig str. ; 2. [*liester* peurliesañ Klöpse] P. fazienn b., louaderezh g., bourd g., fallvarch g.

Klosett n. (-s,-s/-e) : golc'hiri b., priveziou ls., kambr-aes b., retredou ls., korn klet g., korn distro g., lec'h an ezhommoù g., lec'h distro g., toull distro g., ti bihan g., kabined g., komodite b., kominiti b., gardeloup g., privez g., jirou g., P. kersoulaj b., lec'h ne c'hall ket ar seurez mont evit ar person g., kac'herezh b., freoziri b., freozouer g., kac'heri b. ; *aufs Klosett gehen*, mont war vaez (da gac'hat, da zifankañ, d'ober, a-gostez, da buchañ, da blegañ, en distro, d'ober e aezamant), mont d'al lec'h ma ya ar person hep e gure, mont d'ar priveziou, mont d'ar gambr-aes, mont war ar gador doull, mont d'ar gador, mont er gador doull, mont d'al lec'h distro.

Kosettbecken n. (-s,-) : kib ar priveziou b., P. kador doull b.

Klosettbürste b. (-,-n) : skubellig priveziou b.

Klosettdeckel g. (-s,-) : goulo kib ar priveziou g., goulc'her kib ar priveziou g., bannell b.

Klosettpapier n. (-s) : paper-priveziou g., P. paper-revr g.

Klosettreiniger g. (-s,-) : [danvez] skarzher-priveziou g. [*liester* skarzherioù-priveziou].

Klosettreinigung b. (-,-en) : skarzherezh-priveziou g.

Klosettsitz g. (-es,-e) : kador doull b.

Klosettspülung b. (-,-en) : kas dour g., skarzher-dour g., sach-dour g.

Kloß g. (-es, Klöße) : 1. *Erdkloß*, moudenn b. [*liester* mouded, moudennoù], moudenn zouar b. [*liester* mouded douar, moudennoù douar], motenn b. [*liester* motennoù, motad],

torpez str., klochenn b. [*liester* klochad] ; *die Erdklöße zerschlagen*, *die Erdklöße zerdrücken*, pilprennat ar mouded, dibouloudañ an douar, divosañ, boseal, terriñ ar motad ; 2. [kegin.] bouletennig b., boulig b. ; *Fleischklöße*, bouletennoùigoù (bouloùigoù) kig ls., malachoù kig ls., logod kig str., logodenn gig b., pouloud kig str.

Kloßbrühe b. (-) : P. [tro-lavar] *das ist klar wie Kloßbrühe*, an dra-se a zo sklaer pezh a c'hall bezañ, se 'zo sklaer evel dour feunteun, se 'zo sklaer evel dour-sav, tremen splann eo, ne dalvez ket lavaret an dra-se, anat eo da welet, splann hag anat eo.

Kloßchen n. (-s,-) : 1. [kegin.] keunell str., logod str., kokedenn b., gnoki str. [*stumm unan* gnokienn b.] ; 2. chalkennad b., pouloud str., kaouled str.

Kloster n. (-s, Klöster) : kouent b., manati g., kloastr g., leandi g., mouster b., minic'hi g./b., domiezh b. ; *ins Kloster gehen*, mont d'ar gouent, mont da lean, mont da leanez, mont da vanac'h, kemer (gwiskañ) ar c'hougoul, mont e relijion, mont war an urzh / mont da relijius / kemer ar gouriz / kougoulañ / gwiskañ (kemer) ar gouel (Gregor) ; *Frauenkloster*, kouent leanezed b. ; *sich in ein Kloster zurückziehen*, en em dennañ en ur manati ; *ins Kloster schicken*, *ins Kloster sperren*, *ins Kloster stecken*, kloastrañ, kouentiñ ; *aus dem Kloster holen*, *aus dem Kloster befreien*, digloastrañ, digouentiñ ; *das Kloster verlassen*, digloastrañ ; *Innenhof eines Klosters*, pratell ur c'hloastr b.

Klosteranlage b. (-,-n) : aozadur manatiel g.

Klosterbibliothek b. (-,-en) : levraoueg ar manati b., levraoueg ar gouent b.

Klosterbruder g. (-s,-brüder) : frer g., lean g., manac'h g., kloastrer g.

Klosterfrau b. (-,-en) : seurez b., leanez b., P. manac'hez b.

Klostergang g. (-s,-gänge) : [tisav.] kloastr g.

Klostergarten g. (-s,-gärten) : liorz vanati b.

Klostergewölbe n. (-s,-) : [tisav.] bolz kloastrek b.

Klostergut n. (-s,-güter) : minic'hi g./b., douaroù stag ouzh ur manati ls.

Klosterhof g. (-s,-höfe) : pratell ur c'hloastr b.

Klosterleben n. (-s) : buhezegezh vanac'h b., buhez er c'hloastr b., buhez ar venec'h b., buhez a vanac'h b., buhez a leanez b., buhez er manati b., buhez er gouent b., manac'helezh b., manac'hegezh b.

klösterlich ag. : manatiel, kloastrel, manac'hel, manac'hek, a vanac'h, a leanez, ... manati, ... kouent ; *klösterliche Stille*, sioulder kloastrel g. ; *klösterliche Gelübde*, roioù a vanac'h (a leanez) ls., gouestloù a vanac'h (a leanez) ls. ; *ein klösterliches Leben führen*, ren ur vuhez a vanac'h, ren ur vuhez a leanez.

Klosterkopist g. (-en,-en) : manac'h eilskriver g.

Klostermönch g. (-s,-e) : kloastrer g., manac'h-kenvez g.

Klosteroberer g. (-s,-) : priol g.

Klosterordnung b. (-,-en) : reolioù ar vuhez en ur manati ls., reolennoù ar vuhez en ur manati ls., reolioù ar vuhez en ur gouent ls., reolennoù ar vuhez en ur gouent ls.

Klosterpförtner g. (-s,-) : lean porzhier g., drafer g.

Klosterpförtnerin b. (-,-nen) : leanez porzhier b., drafer b.

Klosterprior g. (-s,-en) : [relij.] priol reizh g.

Klosterration b. (-,-en) : [relij.] pitañs b. ; *Austeller der Klosterrationen*, pitañser g.

Klosterregel b. (-) : reolenn vanac'h b.

Klosterreform b. (-,-en) : [relij.] adreizhadur reolennoù ar vuhez er manatioù g.

Klosterschule b. (-,-n) : skol relijiel b., kouent b.

Klosterverwalter g. (-s,-) : prokolor g.

Klosterzelle b. (-,-n) : kellig vanac'h b., toull-kambr manac'h g., logig vanac'h b., kellig leanez b., toull-kambr leanez g., logig leanez b.

Klosterzucht b. (-) : reolennoù strizh ar vuhez en ur manati ls., reolennoù strizh ar vuhez en ur gouent ls.

Klötén ls. : [norzh Bro-Alamagn] P. kouilhoù ls., kelloù ls., kellokazh str., polos str., prunennoù ls., deñvioù ls., ostilhoù ls., istribilhoù ls.

Klotz g. (-es, Klötze) : **1.** bloc'h g., bloc'had g., pil g., pil-prenn g., pilpenn g., penngos g., bilh g./b., bilh-koad g., bilh goad b., tousenn b., skod g., pilgos g., piltos g. ; *einen Holzklotz spalten*, faoutañ un tamm koad (ur penn-skod, ur pil-prenn, ur pilpenn, ur piltos, ur pilgos) ; **2.** [tisav.] ti divalav e stumm un diñs g., kozh kendi betoñs g. ; **3.** [dre skeud.] *er hat sich damit einen Klotz ans Bein gebunden*, gant an dra-se en deus kemeret luz war e gein ; *der ist mir ein Klotz am Bein*, ur gwall strob eo evidon-me ; **4.** palod g., mordok g., beg vil g., beg lor g., bongorz g., malord g., paotr hek e c'henoù g., amparfal g., den lor g., penn lor g., lopez g., den dierespet g., loen gars g., pemoc'h badezet g., galjor g. [*liester galjored*], loen g., loen gars g., beulke g., Yann Seiteg g., glaouch g., diaoul direzon g. ; *ein grober Klotz*, ur penn chatal g., ur pagan g., ur palod g., ur gros azen g. ; [kr-] *auf einen groben Klotz gehört ein grober Keil*, diouzh ma vi e kavi, evel ma komzez e vi respontet, hervez ma ri e vo graet dit, an hini a zigor e glap a bak atav un dra bennak, an neb a zo lemm beg e deod a rank bezañ kalet kostez e benn (a dle bezañ kalet e skouarn, a dle bezañ kalet kern e benn), an teod a vez lemm bepred d'e dro a vez flemmet, evit reizhañ ar bleizi eo ret o dimeziñ.

Klotzbremse b. (-,-n) : [tekn.] frouen dre votez g., starderez dre votez b.

Klötzchen n. (-s,-) : **1.** tamm koad g. ; **2.** [c'hoari sevel tiez] diñsenn b., diñs g.

klotzen¹ V.gw. (hat geklotzt) : **1.** mont hardizh dezhi, sachañ hardizh warni, reiñ bec'h d'ar c'hanab, reiñ bec'h dezhi, lakaat bec'h, plantañ bec'h, lakaat ar vourell en e gerc'henn, bezañ ar vourell en e gerc'henn, pegañ, bezañ er wakol, dont ar gwakol gant an-unan (*e wakol gantañ, he gwakol ganti h.a.*), ober ur c'hrogad bleiz, ober un taol striv, ober un taol diskrap, en em arastañ ouzh al labour, breviñ e gorf ouzh al labour, lakaat leizh ar vourell, korfañ, ober ur stagadenn, krugañ ouzh al labour, en em stagañ da labourat, kregiñ du el labour, c'hwistañ, kolierañ, dosañ, dosiñ, turkañ, stardañ outi, stardañ warni, en em zrastañ, en em hersal da labourat, difreatañ, diskrapañ, diskrapañ, en em zibilhonañ, daoubenniñ war al labour, en em zuañ gant al labour, kiañ ouzh al labour, en em giañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, labourat a-nerzh, labourat evel ur c'hi, reiñ bec'h, ober bec'h, kemer bec'h, merat, labourat start, labourat tenn, poaniañ kalet, poaniañ tenn, labourat hep damantiñ d'e gorf, mont dezhi hep damantiñ d'e boan, loeniñ, loeniñ e gorf, lardañ, kordañ da vat gant al labour, lopañ, poaniañ, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, ober labour tri, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, bezañ en an-unan ur gounnar labourat, ruilhal ha merat e gorf, daoudortañ war an tach, c'hwezhañ e-barzh, na ober goap a labourat, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, bezañ a-stenn gant e labour, difraeañ, dehastañ, na vouzhañ ouzh al labour, strivañ a-drovat, skrabañ, bouc'halañ ; **2.** ober e c'halloud (e bosupl, e wellañ, e wir wellañ, diouzh e wellañ, gwellañ ma c'haller, gwellañ ma c'haller, diouzh e wellañ-holl, eus e wellañ, kement ha ma c'haller, herañ ma c'haller, her da ma c'haller, e seizh posupl, e seizh gwellañ), ober e c'halloud, lakaat e holl

spi, ober muiañ ma c'haller, ober ar muiañ ma c'haller, ober e holl bosupl, c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, ober e walc'h, klask e walc'h en em ziluziañ anezhi, bale war ar mor, ober a-nerzh-kalon kement a zo en e c'halloud, ober kement a zo en e holl c'halloud, en em aketiñ e pep doare, ober bec'h bras, lakaat holl e albac'henn d'ober udb, dispakañ e ijin d'ober udb, lakaat e ijin hag e imor d'ober udb, plantañ e holl nerzh d'ober udb, lakaat e holl studi hag e holl nerzh (ober a-walc'h) evit dont a-benn eus udb (Gregor) ; [tr-] *klotzen, nicht kleckern*, ober bec'h bras, lakaat an diaoul e pevar, ober an traoù war an ton bras (gant kalz a zidampar, gant kalz a zistalac'h, gant kalz a zigoradur, gant kalz a zigorded, gant kalz a zigoroù, gant foet bras), lakaat ar ber war ar billig.

V.k.e. (hat geklotzt) : P. stlepel, strinkañ, difoeltrañ, teurel, bannañ, darc'haouiñ.

klotzen² V.k.e. (hat geklotzt) : livañ, livadennañ, enlivañ.

Klotzschuh g. (-s,-e) : botez-koad b., galochenn b., sokenn b. [*liester sokoù*].

klotzig ag. : **1.** tev, tolzennek, diaoz, mortal ; **2.** [dre skeud.] amparfal, dizampart, lochore, glaouch, mat da vont da gaoc'ha gant ur gordenn, pounner e vodoù ober, lopes.

Klub g. (-s,-s) : kelc'h g., kerlenn b. [*liester kerlennoù, kerlad*], kleub g., kevredigezh b. ; *einem Klub Geld zuschießen*, skoaziadennañ ur c'hleub, yalc'hadiñ ur c'hleub, P. skoazellañ ur c'hleub.

Klubhaus g. (-es,-häuser) : kelc'h g., kleub g., ti ar c'hevredigezhioù g., ti ar sevenadur g., oaled b.

Klubjacke b. (-,-n) : chupenn skañv b., porpant skañv g., justin skañv g., ranglenn skañv b., sae-c'hloan b.

Klubmitglied n. (-s,-er) : kleubour g.

Klubobmann g. (-s,-männer/-leute) : [Bro-Aostria, polit.] prezidant ur strollad politikel er Parlamant g., pennlevier ur strollad politikel er Parlamant g., kadoriad ur strollad politikel er Parlamant g.

Klubobfrau b. (-,-en) : [Bro-Aostria, polit.] prezidantez ur strollad politikel er Parlamant b., pennlevierez ur strollad politikel er Parlamant b., kadoriadez ur strollad politikel er Parlamant b.

Klubsessel g. (-s,-) : kador vouret b.

Kluft¹ b. (-, Klüfte) : **1.** frailh g., frailhaden b., frailhadr g., frailher g., faout g., faoutadur g., faoutenn b., brizhfaout g., rann b., jel g., jelenn b., boulc'h g., skarnil g., aeradenn b., skarr g., skalf g., skalfenn b., flaouiadenn b., flaviadenn b., grem g., tarz g., tarzhad g. ; *das Eis bildet eine Brücke über die Kluft*, emañ ar skorn oc'h ober pont war ar frailh ; *die Ränder einer Kluft*, brioù ur frailh ls. ; **2.** islonk g., isfont g., torrod g., torr-gouzoug g., kondon g., toull don g. ; **3.** [dre skeud.] islonk g., disheñvelder bras g., disheñvelidigezh vras b., diforc'h bras g., diforc'had bras g., diforc'helezh vras b., kemm bras g., disheñvel bras g., disklotadur g., disrann g., disparti g., frailh g. ; *im Bereich der Religion bestand eine tiefe Kluft zwischen den Auffassungen meines Vaters und denen meiner Mutter*, va zad ha va mamm a oa disheñvelidigezh vras etrezo a-fet relijion ; *es besteht eine tiefe Kluft zwischen dem, was sie sagen und dem, was sie tun*, dislavaret a reont o c'homzoù dre o oberoù, bras-meurbet eo an disrann etre ar pezh a lavaront hag ar pezh a reont, o oberoù ne gordont tamm ebet gant o lavarou ; *eine tiefe Kluft trennt die Führungsschicht vom Volk*, un islonk a zisrann an uhelidi diouzh ar bobl ; *die Kluft vertieft sich*, war vrasaat e ya ar c'hemm ; *die Kluft zwischen uns ist zu tief*, re vras kemm a zo etrezomp ; *die Kluft vergrößern*, brasaat ar c'hemm ; *die Kluft zwischen den Generationen*, ar frailh etre kozh ha yaouank g., ar frailh rummadel g., ar frailh etre ar rummadoù g. ; **4.** [douarouriezh] diaklazenn b., diaklaz g.

Kluft² b. (-,-en) : [rannyezh.] rumm dilhad g., gwisk g., gwiskamant g., dilhad g./ls., pourc'h g.

Klufffläche b. (-,-n) : [douarouriezh] diaklazenn b., diaklaz g.

Kluffgrundwasserleiter g. (-s,-) : [douarouriezh] doureg frailhek g.

klüftig ag. / **kluftig** ag. : frailhet, faout, skarret, skalfet, skarnilet, jel, jelek.

klug ag. : 1. speredek, speredet kaer, meizek, meizidik, poellus, poellek, skiantek, fin, ampart, skiant vat dezhañ, diazez, a boell, fur, karget a furnez, evezhie, etre daou, a benn, a skiant, digor a spered, spiswel, lemm a spered, avizet, fur, gwevn, a anaoudegezh, a spered, a ijin, a ouiziegezh, abil, doareet speredek, apert, soutil ; *kluge Worte*, komzoù poellek ls., komzoù poellet ls. ; *kluger Mensch*, paotr fin g., paotr lemm g., paotr lemm a spered g., den a boell (a benn, a skiant, a anaoudegezh, a spered, a ijin, a ouiziegezh) g., perc'henn skiant g., spered den g., skiant vat a zen g., spered digor a zen g., den poellet mat g. ; *das ist ein kluger Kopf*, spered e-leizh en deus, n'eus ket ur vlevenn sot warnañ, ne guzh ket al loar en e c'henoù, hennezh en deus penn ; *die fünf klugen und die fünf törichten Jungfrauen (Bibl)*, ar pemp gwerchezh fur hag ar pemp gwerchezh foll ; *das war nicht besonders klug von dir*, ne oa ket gwall fin ober kement-se, ne oa ket fur ober kement-se, diaviz a-walc'h e oa ober kement-se, un den avizet n'en dije ket graet se ; *klug werden*, furaat, speredekaat, dont skiant d'an-unan, finaat ; *er ist der Klügste von allen*, ar furañ gour an hini eo ; *du bist mir zu klug*, re fin out diouzhin-me ; [Bibl] *seid klug wie die Schlangen und ohne Falsch wie die Tauben*, bezit evezhie evel an naer ha didroidell evel ar goulm ; 2. P. *aus dieser Sache werde ich nicht klug*, n'on ket evit diroestlañ kement-se, dall eo va c'hazh, ne gomprenan seurt, ne gomprenan mann, penn va spered emañ, ne gavan penn diouzh lost da gement-se ; *aus ihm wird man nicht klug*, n'ouzer ket peseurt jeu a zo gantañ, diaes eo gouzout petra 'zo o treiñ en e benn, diaes eo gouzout petre soñjoù 'zo en e benn, n'ouzer ket petra soñjal diwar e benn, ne gomprenan ket ennañ, n'on ket evit kompren ennañ, n'ouzer ket pet kompren a zo ennañ ; *wir waren klug genug, diesen Vorschlag abzulehnen*, bet hon eus bet skiant da nac'hañ ar c'hinnig-se, bet hon eus bet penn a-walc'h da nac'hañ ar c'hinnig-se, bet hon eus bet meiz a-walc'h da nac'hañ ar c'hinnig-se, bet hon eus bet spered a-walc'h da nac'hañ ar c'hinnig-se, fur a-walc'h e oamp bet da nac'hañ ar c'hinnig-se ; 3. [kr-l] *durch Schaden wird man klug*, koll a ro skiant d'ar foll, ret eo gouzañv evit kaout skiant, pep tra en deus e gentel, ar poanioù hag an trubuilhoù a zesk mab-den, er fallagriezh e kaver desk, diwar boan e teu ur vad bennak, emañ ar vicher o sankañ don, skiant prenañ eo ar gwellañ / skiant prenañ, skiant wellañ ; *der Klügere gibt nach*, neb na sent ket ouzh ar stur ouzh ar garreg a ray sur - ar vag na sent ket ouzh ar stur ouzh ar garreg a raio sur - marc'h na sent ket ouzh ar c'hentroù a ra gaou bras ouzh e goustoù - marc'h a reud ouzh ar c'hentroù a ra gaou bras d'e goustoù - gwelloc'h eo plegañ eget terriñ - gwell eo plegañ eget terriñ - neb a staz ouzh an avel a-benn a bak leun e zent - an neb a sent ouzh e benn a zo sotoc'h eget un azen - an hent hag ar samm a zegas ar marc'h e-barzh ; *das Ei will klüger als die Henne sein*, ar fallañ lakez a zo er vro 'zo ur pabor war e veno - hennezh en deus skiant-prenañ ! ya, ar seurt a vez o werzhañ - emañ o teskiñ d'e dad-kozh d'ober bugale-vihan - a skiant hag a goantiri eo pinvidik a-walc'h pep hini - pep hini a gav mat evel ma ra.

Adv. : gant ijin, gant poell ha skiant, gant spered, fur, gant furnez ; *klug handeln*, ober diouzh ar furañ, mont dezhi gant furnez, mont dezhi gant poellegezh, mont dezhi gant ijin ; [tr-l] *er hat klug reden*, aes eo dezhañ lavaret.

Klügelei b. (-,-en) : soutilded b., blizidigezhioù ls., troidelloù ls., chipoterezh g., pismigoù ls., pismigerezh g., brizharguzin g., brizharguzoù ls., bizantouriezh b., ingenn b., nagennezh g., troidell-lavar b.

klügeln V.gw. (hat geklügelt) : brizharguziñ, spazhañ buzhug, spazhañ laou, pismigañ, chipotañ, klask pemp troad d'ar maout, klask pevar fav d'an trebez, kavout traoù el lec'h ma n'eus ket, klask laou el lec'h ma ne vez ket nez, klask an Ankoù el lec'h n'emañ ket, ingenniñ.

klugerweise Adv. : *etwas klugerweise tun*, kaout skiant d'ober udb, kaout meiz a-walc'h d'ober udb, kaout penn a-walc'h d'ober udb.

Klugheit b. (-,-en) : skiant b., spered g., poell g., meiz g., skiant-vat b., spiswelded b., lemmded-spered b., aviz g., avizded b., avister g., avisted b., furnez b., furentez b., gwevnder g., gwevnded b., kefredelezh b., poellegezh b., speredegezh b., digoradur spered g., ijin g., soutilder g., soutilded b.

Klügler g. (-s,-) : ingennour g., arveller g., arguzer g., brizharguzer g., nagenner g., nagenn b. [*liester* nagenned], chikaner g., noazour g., abeger g., teod abegus a zen g., arzaeler g., pismiger g., bagajer g., chaoker-laou g., flemmer g., chipoter g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker trousk g., chaoker e revr g., beg m'en argarzh g., genoù hek a zen g., ripompi tagnous g., kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kac'her g., kagaleg g. [*liester* kagaleien], kaoc'her g., chaoker g., tad an ardoù fall g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., torr-penn g., torr-revr g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., brammsac'h g., chilper g., gaster g., kousker diaes / kousker fall g. (Gregor).

klüglich Adv. : gant skiant-vat, gant furnez, gant evezh.

klugreden V.gw. (hat kluggeredet) : arvellat, ingenniñ, nagenniñ, brizharguziñ, digeriñ e flapenn, digeriñ e doull, ober ar beleg meur, ober skol d'ar re all, ober e renkoù, tailhañ e vestr-skol, c'hoari e vestr-skol.

Klugredner g. (-s,-) : den a zo muioch aagal eget a c'hloan gantañ g. - den a ra muioch a voked eget a dan g. - den taer en e gomzoù ha gwak pa sav kaoz da stagañ ganti g. - den re vras e benn evit deskiñ tra g. - den teodet hir ha dornet berr g. - den a ra kalz a deil gant nebeut a c'houzer g. - den a ra muioch a deil eget a golo (eget a blouz) g. - penn bouldouz : bras ar genoù, bihan al lost g. - lorc'hig moan, muioch a voked eget a dan g.

Klugrednerin b. (-,-nen) : plac'h a zo muioch aagal eget a c'hloan ganti g., plac'h a ra muioch a voked eget a dan b., plac'h taer en he c'homzoù ha gwak pa sav kaoz da stagañ ganti b., plac'h a ra muioch a deil eget a golo (eget a blouz) b., plac'h re vras he fenn evit deskiñ tra b., plac'h teodet hir ha dornet berr b., plac'h a ra kalz a deil gant nebeut a c'houzer b.

klugscheißen V.gw. (schiss klug / hat kluggeschissen) : P. arvellat, ingenniñ, nagenniñ, digeriñ e flapenn, digeriñ e doull, ober ar beleg meur, ober skol d'ar re all, tailhañ e vestr-skol, ober e renkoù, c'hoari e vestr-skol.

Klugscheißer g. (-s,-) : P. par dube g. - den a zo muioch aagal eget a c'hloan gantañ g. - den a ra muioch a voked eget a dan g. - den taer en e gomzoù ha gwak pa sav kaoz da stagañ ganti g. - den re vras e benn evit deskiñ tra g. - den teodet hir ha dornet berr g. - den a ra kalz a deil gant nebeut a c'houzer g. - den a ra muioch a deil eget a golo (eget a blouz) g. - penn bouldouz : bras ar genoù, bihan al lost g. - lorc'hig moan, muioch a voked eget a dan - ar rod fallañ a wigour ar muiañ.

Klugscheißerin b. (-,-nen) : P. plac'h a zo muioch aagal eget a c'hloan ganti g., plac'h a ra muioch a voked eget a dan b., plac'h taer en he c'homzoù ha gwak pa sav kaoz da stagañ

ganti b., plac'h a ra muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz) b., plac'h re vras he fenn evit deskiñ tra b., plac'h teodet hir ha dornet berr b., plac'h a ra kalz a deil gant nebeut a c'houzer b.

Klump g. (-s) : [tro-lavar] P. *etwas zu Klump fahren, etwas in Klump fahren*, foeltrañ udb, grilhañ udb, freuzañ udb, fregañ udb, drailhañ udb, frikañ udb, drastañ udb, tanfoestrañ udb, tanfoeltrañ udb, findaoniñ udb.

Klumpatsch g. (-es) : P. brizhvarc'hadourezh b., bitrakerezh g., kozh traoù ls.

Klumpchen n. (-s,-) : 1. pouloud str., pouloudenn b., kaouled str., kaouledenn b., bouletennig b., boulig b., chalkennad b., torpez str. ; *ein Blutklumpchen*, ur gaouledenn wad b., un tamm gwad kaledet g., ur galedenn wad b., ur bouloudenn wad b. ; *Klumpchen bilden, zu Klumpchen gerinnen*, pouloudañ, pouloudenniñ, kaouledañ, chalkiñ ; 2. [norzh Bro-Alamagn] madig g., limaig g., lima g.

klumpchenlos ag. : dibouloud.

Klumpchensuppe b. (-,-n) : [kegin.] soubenn 'pouloud b.

Klumpen g. (-s,-) : 1. tolzenn b., tolzennad b., blodenn b., pezhien b., pezh g., bloc'h g., bloc'had g. ; *ein Klumpen Blei*, un dolzenn (ur vlodenn, ur bezhienn) blom b., ur bloc'h plom g., ur pezh plom g. ; 2. malzenn b. [*liester malzennoù*] ; *ein Goldklumpen*, un aourenn b., un aourennad b., ur valzenn aour b. ; 3. *ein Klumpen Erde*, ur voudenn b. [*liester mouded, moudennoù*], ur voudenn zouar b. [*liester mouded douar, moudennoù douar*], ur votenn b., ur bezhienn b., ur glochenn [*liester klohad*] b. ; *das Flugmesser von seinen Klumpen befreien*, distankañ kontell an arar ; *die Erdklumpen zerschlagen, die Erdklumpen zerdrücken*, pilprennat ar mouded, dibouloudañ an douar, divosañ, boseal, terriñ ar motennoù, terriñ ar motad ; 4. *ein Klumpen Butter*, un bolotenn amanenn b., ur pilerad amanenn g., ur bezhienn amanenn b., ur pezh amanenn g., ur glochenn amanenn [*liester klohad amanenn*], ur bejenn b. ; 5. pouloud str., pouloudenn b., kaouled str., kaouledenn b., bouletennig b., boulig b., chalkennad b., torpez str. ; *krustige verklebte Kotklumpen am Fell von Kühen und Pferden*, kagal g., krampouezh kaoc'h-saout str. ; *Klumpen bilden*, tolzennañ, karnañ, chadenniñ, pouloudañ, pouloudenniñ, kaouledañ, chalkiñ ; *die Klumpen beseitigen, die Klumpen entfernen*, dibouloudañ ; 6. [dre astenn.] bern g., berniad g., yoc'h b., yoc'had b., strobac g.

klumpen V.gw. (hat geklumpt) : tolzennañ, karnañ, chadenniñ, pouloudañ, pouloudenniñ, kaouledañ, chalkiñ ; *der Schnee klumpt*, an erc'h a gam ; *der Teig klumpt*, chadenniñ a ra an toaz. V.em. : **sich klumpen** (hat sich (ak.) geklumpt) : tolzennañ.

klumpenfrei ag. : dibouloud, rouez ; *klumpenfreier Brei*, yod dibouloud g., yod rouez g.

Klumpengold n. (-s) : aour e barrennoù (Gregor) g.

klumpenlos ag. : dibouloud.

Klumpensuppe b. (-,-n) : [kegin.] soubenn 'pouloud b.

klumpenweise Adv. : dre vern, a-vras, a-drak, a-dreuz, bloc'h, evel-evel, a-vern, a-yoc'h, bern-war-vern, bern-ha-bern, 'vel-vel.

klümperig / klümprig ag. : kaouledek, pouloudek, gros, pouloud ennañ ; *klümprige Erde*, douar gros g., douar avuek g., douar avuennek g., douar pouloud ennañ g. .

Klumpfuß g. (-es,-füße) : troad-boul g., troad-potin g., troad botezennek g., troad plom g., troad pok g., troad tort g. ; *er hat einen Klumpfuß*, pavgamm eo, potin eo e droad, un troad-boul a zo dezhañ, pok eo ; *Klumpfuß mit Varusstellung, Klumpfuß mit Supinationsstellung*, troad potin enkamm g., P. troad warzastum g.

klumpfüßig ag. : pavgamm, pok.

klumpig ag. : kaouledek, pouloudek, gros, pouloud ennañ ; *klumpige Erde*, douar gros g., douar avuek g., douar avuennek

g., douar pouloud ennañ g. ; *diese Kartoffeln sind klumpig*, avuek eo ar patatez-mañ ; *klumpig werden*, a) pouloudañ, pouloudenniñ, kaouledañ ; b) chadenniñ, tolzennañ, karnañ, chalkiñ.

klümprig ag. : kaouledek, pouloudek, gros, pouloud ennañ ; *klümprige Erde*, douar gros g., douar avuek g., douar avuennek g., douar pouloud ennañ g.

Klüngel g. (-s,-) : ribitailh b./g., ribitailhad b./g., kavailhad g., noueañs b., santier g., trouin g./b.

Kluniazenser g. (-s,-) : [relij.] manac'h eus kongregadur Cluny g.

Klunker g. (-s,-) / b. (-,-n) : P. 1. kailh g., maen [*liester mein*] g. ; 2. [dre zismeg] bravig g., bizoù g. ; *unechter Klunker*, traoù a get ls., traoù chop ls. ; 3. [lu] hupenn b., bechenn b., bouchad g., touppenn b.

Kluppe b. (-,-n) : [Bro-Aostria] gwask b., gwaskell b.

Klus b. (-,-en) : [Bro-Suis] kampoull g., kampoullenn b., kanienn b., stankenn b., saonenn b., boul'chenn b., strizhode b.

Klüse b. (-,-n) : [merdead.] skobank g.

Klushund g. (-s,-e) : [mojenn.] ki du g.

Klusil g. (-s,-e) : [yezh.] stankenn b., kensonenn dre serriñ b.

Kluster b. (-,-n) : [bev.] klad g. [*liester kladoù*].

Klüver g. (-s,-) : [merdead.] fok g. ; *großer Klüver*, fok bras g. ; *Binnenklüver, Innenklüver*, fok 'n eil g.

Klüverbaum g. (-s,-bäume) : [merdead.] adwern b.

Klystron n. (-s,-e/-s) : [elektronik] klistron g.

km [berradur evit Kilometer] : km g., kilometr g., kilometrad g.

KMB ls. : [Bro-Aostria] [berradur evit Klein- und Mittelbetriebe] embregerezhioù bihan hag etre ls., EBE ls.

km/h [berradur evit Kilometer pro Stunde] : km/h g., kilometr an eur g., kilometrad an eur g.

KMU ls. : [berradur evit kleine und mittlere Unternehmen] embregerezhioù bihan hag etre ls., EBE ls.

Knabbererei b. (-,-en) : [kegin.] *Knabbererei*, pismigerezh g., lipaj g., abuzetezhioù ls., P. kaoc'herezh g.

knabbern V.gw. ha V.k.e. (hat geknabbert) : 1. krignat, mougnañ, pitouilhat, mandrouilhat, muñsat, pismigañ, ragnat, moustañva, tramouilhat e voued ; *etwas mit größtem Behagen knabbern*, kregiñ a-vegad en udb ; *der Fisch knabbert am Köder herum*, emañ ar pesk o pismigañ, emañ ar pesk o pismigañ (o voustañva) an higenn, emañ ar pesk o pismigañ (o voustañva) ar vouedenn, emañ ar pesk o pismigañ (o voustañva) ar vuzhugenn ; *das Hündlein knabbert herum*, emañ ar c'hi bihan o c'hoari gant e zent, emañ ar c'hi bihan o tantigañ ; *das Eichhörnchen knabbert an der Nuss*, emañ ar gwiñver o krignat ar gaoñenn ; *er knabbert ständig an etwas*, atav e vez debr-debr ; *sie haben bestimmt nicht viel zu knabbern und zu trinken*, ne zle ket bezañ hir ar peuriñ na hir ar sach evito ; 2. [dre skeud.] *an etwas (dat.) knabbern*, prederiañ, hirsoñjal, en em gompren war udb, klask mennozhioù, lakaat meiz da gompren udb, meizata, krignat e spered, debrñ soñjoù, lonkañ soñjezonou, malañ sonjoù, en em zebrñ, krignat e benn hep kaout debron, disvalañ, roulat mennozhioù en e benn, soñjal en e vañch ; *an etwas zu knabbern haben*, a) debrñ e spered gant udb, terriñ e benn gant udb, jahinañ e spered gant udb., kaout gwe oc'h ober udb, igouniañ d'ober udb ; b) *er hat noch an seiner Wunde zu knabbern*, d'ober en devez c'hoazh gant e c'houli kozh, n'eo ket peurbare c'hoazh e c'houli kozh, e c'houli kozh n'eo ket dispeg dioutañ c'hoazh, gouzañv a ra c'hoazh diwar e c'houli kozh, gwasket e vez c'hoazh gant e c'houli kozh.

Knabe g. (-n,-n) : 1. krennard g., krennbaotr g., paotrig [*liester paotredigoù*] g., paotr bihan g., hadenn b., kampinod g., kañfardig g., konikl g., mous g., marmouz g., avrelod g.,

genegell g., goujard g., gouspin g., den g., denig g., chalcant g. ; 2. [dre skeud.] P. *alter Knabe* ! kamalad kozh ! paotr ! paotr kozh ! va mignon ! va mignon kozh ! mignon kaer ! va filhor ! frai kozh ! kenderv !

Knabenalter n. (-s) : krennoad g.

Knabenchor g. (-s,-chöre) : [sonerezh] laz-kanaf krennbaotred g., kor krennbaotred g., kanadeg krennbaotred b.

knabenhaft ag. : dezhañ doare ur c'hrennard.

Knabenkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] *kleines Knabenkraut*, bokedou-dimezell-lann ls. ; *geflecktes (punktirtes) Knabenkraut*, bleuñv-ar-Sakramant str., boked-dimezell g., roz-koukoug str. ; *männliches Knabenkraut*, galligot g.

Knabenschule b. (-,-n) : skol baotred b., skol ar baotred b.

Knabenseminar n. (-s,-e) : [relij.] kloerdi bihan g. ; *Knabenseminar und Priesterseminar*, kloerdi bihan ha kloerdi bras.

Knabenstimme b. (-,-n) : mouezh paotrig b., mouezh krennbaotr b.

Knabenstreich g. (-s,-e) : noualantez krennard b., mibilij g., mibiliezh b., belbiaj g., kañfarderezh g., marmouzerzh g.

Knäblein n. (-s,-) : paotrig g., kañfard g., hadenn b., marmouz g.

Knack g. (-s,-e) : strak g., strakadenn b., drask g., draskadenn b. ; *mit einem Knack brechen*, terriñ krak.

knack estl. : krek ! krak !

Knäckebröt n. (-s) : [kegin.] bara giz Bro-Sveden g., bara brignen g.

knacken V.gw. (hat geknackt) : 1. strakal, draskal, draskañ, stlakañ, stlaka ; *das Brett knackt*, draskal (draskañ, strakal) a ra ar plankenn ; *mit den Fingern knacken*, ober d'e vizied strakal, lakaat e vizied da strakal, draskal eskern e vizied, lakaat eskern e vizied da strakal eus o juntoù ; [dre skeud.] *es friert, das die Ziegel knacken*, skornet eo ar c'hoad hag ar mein (Gregor), skornañ a ra ken na frailh ar vein, skornañ a ra ken na ziskolp ar vein, skornañ a ra ken na frailh ar gwez, skornañ taer a ra, skornañ du a ra, skorn bras a ra, skorn du a zo, skorn ruz a ra, yen-du eo, yen-du eo an amzer, skornañ a ra kalet, kraziañ a ra, yen eo ken a skamil, ripañ a ra, rip eo an amzer, amzer rip a ra, un amzer da gac'hat tachoù a zo, fraeañ a ra ar skorn ; 2. P. kemer ur jar, boueta ar c'hwen, magañ c'hwen, distagañ un tamm c'hwek a gousk, morvitellañ.

V.k.e. (hat geknackt) : 1. terriñ, tarzhañ, frailhañ ; 2. [boneg kuzh] disifrañ, digejañ, dazlenn, ezvonegañ, dialc'hwezhañ ; 3. mont e-barzh udb goude bezañ torret an nor, mont dre nerzh e-barzh udb, forzhañ udb ; *einen Geldschrank knacken, einen Tresor knacken, einen Safe knacken*, digrogennañ ur c'houfr ; *eine Schutzvorrichtung knacken*, forzhañ ur gwarez ; [dre skeud.] *den Jackpot knacken*, dont ar gounid bras gant an-unan, dont an holl ouestloù gant an-unan, fregañ ar bank, riñsañ ar pod, mont holl arc'hant ar pod gant an-unan ; 4. [lu] lakaat da darzhañ ; 5. [tr-l] *jemandem eine harte Nuss zu knacken geben*, lakaat un tach d'u.b., lakaat kalet d'u.b., reiñ darbar (tregas, safar, trevell) d'u.b., danzen darbar d'u.b., reiñ plouz da chaokat d'u.b., reiñ raou d'u.b., reiñ bec'h d'u.b., ober bec'h d'u.b., lakaat u.b. diaes, darbar u.b., strobañ spered u.b. ; *wir haben da eine harte Nuss zu knacken*, ur gwall soubenn eo an dra-se, n'eo ket ur soubenn eo, setu aze hag a zo ur c'hole d'ober, se a vo ul laz, start e vo al lasenn, ne vo ket ur brav ober al labour-se, ne vo ket un ebat kas al labour-se da benn, ne vo ket tra aes kas al labour-se da benn, mil boan a vo oc'h ober an dra-se, eno e ranker lonkañ anezhi, gant an traoù-se e vo un abadenn, gwall abadenn a zo da gaout gant an dra-se, un uz spered eo an dra-se, ur c'holl-skiant eo an dra-se, ur gwir bistri eo an dra-se, un torr-spered eo an dra-se, kement-se a

roio darbar deomp, ur gempenn hor bo da gaout gant an dra-se, diaes e vo lonkañ anezhi, bez 'vo jeu, ur gwall abadenn (ur gwall grogad) e vo, tomm (tenn, rust) e vo an abadenn, an dra-se a vo diaes-ral da ober, ret e vo tremen a-dreuz dre ha spenn, ne vo ket bihan an abadenn, ne vo ket bihan labour, start e vo an abadenn, c'hoari a vo evit dont a-benn eus an taol-se, mizer hor bo o kas al labour-se da benn, ober se ne vo ket ul lein debret, gwashoc'h eget un devezh pal arat e vo, start e vo ar foenn da dennañ, kavout a raimp da gochañ o kas al labour-se da benn, kavout a raimp da gochañ ouzh al labour-se, kavout a raimp da gochañ gant al labour-se, krog hor bo d'ober an dra-se, krog a-walc'h hor bo d'ober an dra-se, gwall grog hor bo d'ober an dra-se, kavout a raimp krog d'ober an dra-se, kavout a raimp krog a-walc'h d'ober an dra-se, kavout a raimp gwall grog d'ober an dra-se, peadra da vrammsac'hat hor bo o kas al labour-se da benn, abadenn hor bo o kas da benn an dra-se, kerse e vo gant hor c'hostoù embreger al labour-se, n'eo ket echu ganeomp da gaout poan, ober an dra-se ne vo ket ur c'hoari, chastre hor bo evit kas al labour-se da benn, bez' e vo charre, ober se ne vo ket ur pardon, micher a-walc'h e vo dont a-benn eus an dra-se, honnezh a zo micher a-walc'h, n'eo ket bihan a boanioù hor bo gant an dra-se, kant poan ha kant all hor bo o kas al labour-se da benn, mil pinijenn hor bo o kas al labour-se da benn, d'ober hor bo evit kas al labour-se da benn, ur gwall zevezh hon eus d'ober, c'hwezadennoù a vo tapet evit dont a-benn eus an dra-se, c'hwezadennoù a vo tapet evit dont a-benn eus an dra-se, ken start e vo ha direunañ lost an diaoul.

Knacken n. (-s) : strakerezh g., strakadeg b., strakadenn b., strak g., drask g., draskadenn b.

Knacker g. (-s,-) : P. 1. kozhard g., straker g., loaver g. ; *ein alter Knacker*, ur c'hozh straker g., ur brammer kozh g., ur paourkaezh loaver g., ur gastaouer kozh g., ur gaster kozh g., ul loufer g., ur c'hozh kripon g., ur c'hripon pampes g., ur c'hripon impopo g., ur c'hripon babala g., ur c'hripon luo g., ur glaourenneg g., un neudenner g. ; 2. [kegin.] silzig mogedet str. **Knacki** g. (-s,-s) : P. unan bet er bidouf g., paotr bet kraouiet g., prizoniad bet g., paotr kozh ar sac'h maen g.

knackig ag. : 1. [kegin.] strakus, kras, krin, ... a strak dindan an dent, brusk ; *knackige Crêpe*, krampouezhenn gras b. ; 2. [korf] kuilh, koantik, strak ; 3. dreist, difrae, anterin.

Adv. : 1. diouzhtu-dak, diouzhtu-krenn, dak-diozhtu, dipadapa, prestik, hep dale tamm, hep dale, hep ket a zale, hep an disterañ dale, hep dale ken, hep ken dale, hep ken amzeriñ, hep ken amzeriañ, hep goursezañ pelloc'h, hep mui goursezañ, hep daleañ hiroc'h, hep gortoz hiroc'h, hep gortoz hiroc'h amzer, hep dale pelloc'h ; 2. abominapl, spontus, ur spont, un diframm, un hiris.

Knacklaut g. (-s,-e) : 1. strakerezh g., strakadenn b., strak g. ; 2. [yez.] glotalenn b., taol troc'h-avel g., tarzhegenn b., kensonenn troc'h-avel dre serriñ b.

Knackmandel b. (-,-n) : [louza., boued] alamandez krogennek str.

Knackpunkt g. (-s,-e) : dalc'h brasañ ar gudenn g., don-donañ an afer g., skoulm an afer g., donig-don an afer g., mudurun an afer b., stagell an afer (Gregor) b., ar poent pounnerañ eus an afer g., ar poent grevusañ eus an afer g. ; *damit sprechen wir genau den Knackpunkt an*, erruout a reomp bremañ e kreiz ar c'hoari, mont a reomp bremañ dre greiz ar stad, stagañ a reomp bremañ gant mudurun an afer ; *das ist der Knackpunkt* ! eno emañ holl an dalc'h ! eno emañ ar skoulm ! eno emañ mudurun an afer ! aze emañ an taol evidomp ! hennezh eo ar penn !

Knacks g. (-es,-e) : 1. strakerezh g., strakadenn b., strak g. ; 2. skarr g., faout g., damfaout, brizhfaout g., krakfaout g.,

streadenn b., nodadur g. ; **3.** [dre skeud.] *er hat einen Knacks bekommen*, mankout a ra dezhañ ur c'hreunenn en e chapeled, faziñ a ra ur c'hreunenn d'e chapeled, gwelet e vez al loar en e c'henoù, kuzhat a ra al loar en e c'henoù, parañ a ra al loar en e c'henoù, paket en deus anezho, faout eo e girin, brizmat eo, aet eo e benn un tammig digantañ, mankout a ra ur berv dezhañ, mankout a ra ul loaiaid dezhañ, kollet en deus e sterenn, hennezh a zo tapet war ar portolof, c'hoari a ra gant e voned, kranked bihan a zo en e benn, paseet en deus ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, n'eo ket go e doaz, n'emañ ket e spered gantañ, kollet eo e spered gantañ, kollet eo e benn gantañ, darngollet eo e benn gantañ, c'hoari a ra gant e dog, cheñchet eo warnezhañ, tec'het eo e spered, skañvaet eo e spered, ur spered forc'hek a zen a zo anezhañ, n'emañ ket mui e holl skiant-vat gantañ, n'emañ ket mui tout e skiant gantañ, laban eo, un tammig lod en deus e park ar Brizh, ul lodenn en deus e park ar Brizh, hennezh a zo eus Kerwazi, hennezh a zo gad diwar c'had, hennezh en deus kig leue, e spered a gerzh war flac'hioù, n'eo ket bet meret e bleud an tanavañ, n'eo ket ur sklêrijenn, n'eo ket eus ar c'horadenn gentañ, ganet eo bet war-lerc'h e dad, eñ a soñj dezhañ e oa e vamm a oa tad dezhañ.

knacks estl. : krek ! krak ! tak !

knacksen V.gw. (hat geknackst) : faoutañ, strinkañ, tarzhañ.

Knackwurst b. (-,würste) : [kegin.] silzig mogedet str.

Knackweide b. (-,n) : [louza.] haleg-bresk str.

Knagge b. (-,n) / **Knaggen** g. (-s,-) : [tisav.] dalc'h-koad g.

knäggern V.gw. (hat geknägt) : [rev] P. mont ouzh ar bouteg, ober ar bouteg, ober gae-gae, tennañ ur gae-gae, feskenniñ, lemmañ e vinaoued, plantañ unan, c'hoari ar vaouez, c'hoari lapavan (filifala, lallig, piti, pitiklou, pitouch, chiboud, c'hwiti, korigell, pipeloch, ruilhag), c'hoari al legon, ober ur ruilh gant u.b., ruilh al e gorf gant u.b., en em dourtañ, c'hoari daou, c'hoari koukou, c'hoari toutou, ribotat, fouzhañ, bourikañ, c'hwilañ, tennañ un taolad, tennañ un taol, tennañ ur flupad, tennañ ur frap, tennañ ur frapad, chourañ, ober chiboud, fistoulat, kempenn ar jardin, skignañ polos war ar c'harotez, terriñ ur graoñenn, aozañ krampouezh, kaout e damm lipadenn, ober ur frotadenn, ober ur ruzadenn, heskennañ.

Knäken b. (-,n) : [loen.] krag-hañv g. [*liester kreged-hañv*], grec'houd g. [*liester grec'houdi*].

Knall g. (-s,-e) : **1.** tarz h g., tarz had g., tarz hadenn b., tarz herezh g., tarz hidigezh b., diskolp g., strakadenn b., strak g., strap g., strapadenn b. ; *Knall des Schusses*, tarz h an tenn g., tarz hadenn b. ; **2.** trouz stlakus g., stak g., stakadenn b., flipadenn b. ; *Knall einer Peitsche*, stlakadenn b., flipadenn b., flikez ha flakez ; **3.** *Knall und Fall*, diouzhtu, diouzhtu-kaer, diouzhtu-dak, diouzhtu-krenn, diouzhtu-krak, dak-diozhtu, diouzhtu-kentizh, raktal, kerkent, kenkent, kerkent all, kerkent goude, kerkent war-lerc'h, a-benn-kaer, hep dale tamm, hep dale, hep ket a zale, hep an disterañ dale, hep dale ken, hep ken dale, hep dale pelloc'h, hep daleañ hiroc'h, hep gortoz hiroc'h, hep gortoz hiroc'h amzer, hep ken amzeriñ, hep ken amzeriñ, hep goursezañ pelloc'h, hep mui goursezañ, war-eeun-tenn, rag-eeun, war an taol, en un taol, war al lec'h, ribus, kentizh, war an tomm, war ar prim, war an trumm, war an tach, tomm-ha-tomm, hardizh, a-daol-dak, a-daol-trañch, a-droc'h-trañch, a-droc'h-mogn, hep tardañ, prim-ha-prim, war ar plas, diwar blaen ha barr, pront, eskuit, timat, dihop, hep ober seizh soñj, hep soñjal larkoc'h, hep soñjal hiroc'h, bremañ a-benn ; *Knall und Fall entlassen werden*, bezañ skarzhet war an tomm (war an taol, war an tach, a-daol-dak, diouzhtu-krenn, dak-diozhtu, diouzhtu-dak), bezañ savet an treid d'an-unan (e dreid dezhañ, he zreid dezhi h.a.), kaout e sac'h poell hag all ; *er beschloss Knall und Fall, zum Richter zu laufen*, en em

grenañ a reas da vont hardizh da gaout ar barnier ; **4.** *P. einen Knall haben*, mankout ur berv d'an-unan, mankout ul loaiaid d'an-unan, na vezañ mat e benn, na vezañ mat anezhañ, bezañ klañv e benn, bezañ laban, bezañ kollet ar sterenn gant an-unan (e *sterenn gantañ*, he *sterenn ganti h.a.*), bezañ bet badezet gant eoul gad, bezañ bet badezet gant soubenn wadegenn, bezañ bet skoet gant ar morzhol, bezañ skoet e benn, bezañ tapet war ar portolof, na vezañ bet meret e bleud an tanavañ, na vezañ ur sklêrijenn, na vezañ eus ar c'horadenn gentañ, bezañ bet ganet war-lerc'h e dad, kaout un tammig lod e park ar Brizh, kaout ul lodenn e park ar Brizh, bezañ eus Kerwazi, bezañ gad diwar c'had, kaout kig leue, bezañ e spered o kerzhout war flac'hioù, bezañ treid leue en e votoù, kaout kig leue en e votoù, bezañ aet ganto, bezañ paket anezho, bezañ bet lakaet d'an-unan ar spered el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar, bezañ e spered el lec'h m'emañ ar vi gant ar yar, bezañ brizh, bezañ chomet ar brenn e-touez ar bleud gant an-unan, na vezañ gwall stank e damouez, bezañ laosket an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, bezañ laosket un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, bezañ mat da dreiñ ar rod, bezañ toull e vurutell, dougen banniel sant Laorañs, bezañ eus fin ar sizhun, bezañ eus fin ar bloaz, bezañ bet ganet da Sadorn da noz, bezañ bet ganet da Sadorn goude koan, bezañ bet ganet da Sadorn da noz goude koan diwezhat, bezañ bet ganet goude ar c'hrampouezh, bezañ eus dibenn ar bloaz, bezañ eus deizioù diwezhañ ar sizhun, bezañ eus penn diwezhañ ar sizhun, na vezañ eus penn kentañ ar sizhun, bezañ faout e girin, kuzhat al loar en e c'henoù, parañ al loar en e c'henoù, mankout d'an-unan ur c'hreunenn en e chapeled. faziñ ur c'hreunenn d'e chapeled ; *der hat einen Knall*, aet eo ganto - hennezh a zo pitiñ, hag a zo - hennezh a zo brizh da vat - mat eo da dreiñ ar rod - hennezh a zo tremen sot - [dre eilpenn-ster e brezhoneg] aet eo er-maez a sod - hennezh a zo pase sot - hennezh a zo sot-magn (-nay, -pitiñ, -ran, -plaen) - hennezh a zo sot da stagañ - hennezh a zo mat da stagañ - hennezh a zo diot-magn - hennezh a zo tok-tok - kollet eo gantañ e skiant-vat - aet eo gant ar c'hatar - foll-bras eo - foll-tremenet eo - foll-mik eo - foll-magn eo - paket en deus anezho - stagapl eo.

Knallblättchen n. (-s,-) : emors strakus g., emors foeltrus g., paper strakus g.

Knallbonbon n. (-s,-s) : madig gant ur strakerez er parpillhot g., madig an diaoul g.

Knalleffekt g. (-s,-e) : taol strak g. ; *einen Knalleffekt erzielen*, ober berzh ruz, ober berzh forzh pegement, ober berzh spontus, ober berzh ken-ha-ken, ober berzh ken-ha-kenañ, ober berzh kenañ-kenañ, ober berzh mui-pegem-mui, ober pezh a gar berzh, souezhañ mik an dud.

knallen V.gw. (hat geknallt / ist geknallt) : **1.** (hat) : strakal, stlakal, strakata, straketel, strapañ, tarzhañ ; *Flinten knallen*, tennañ a bep tu, tennañ-didennañ ; **2.** stlakal, flipañ, flipat, foetañ, strapañ ; *Peitschen knallen*, skourjezoù a stlak (a flip, a flipata, a foet, a darzh) ; *mit der Peitsche knallen*, lakaat e skourjez da strakal, tarzhañ e foet, strakal e skourjez, lakaat e skourjez da flipat, lakaat e skourjez da flipata ; **3.** [*verb-skoazell* sein : ist geknallt] stekiñ, en em stekiñ, tosiñ, kouezhañ, mont da flastrañ ; **4.** [dre skeud.] *knallendes Rot*, ruz-bev g., ruz-tan g., ruz-tane g., ruz-skarlek g., ruz-trellus g., ruz-dallus g., ruz-glaou g.

V.k.e. (hat geknallt) : **1.** P. stlepel, strinkañ, difoeltrañ, teurel, bannañ, darc'haouiñ, rual ; *ich werde dir eine knallen*, ur grabanad a baki diganin ; *er hat mir eine geknallt*, bet em eus ur flac'had c'hwec (ur flac'had yac'h) digantañ, distaget en doa ur skouarnad a-dro-jouez ganin, darc'haouet en doa ur pezh

mell skouarnad ganin, disvantet en doa ur pezh mell skouarnad din ; P. *sich* (dat.) *Schminke ins Gesicht knallen*, en em bentañ ; **2.** serriñ rust ; *die Tür knallen*, serriñ an nor a-stlap (a-flav, a-daol, a-drak, a-gas), lakaat an nor da strakal, dotuañ an nor, darc'haouiñ an nor rust, skeiñ an nor, skeiñ start an nor war e lerc'h, serriñ krak an nor, strapañ an nor, stropañ an nor, flapañ an nor, frapañ an nor ; **3.** *jemanden über den Haufen knallen*, diskar u.b. d'an douar (kas u.b. d'an tu all) gant un tenn fuzuilh, lakaat u.b. da lipat e loa, diskar u.b. penn evit penn gant un tenn, lazhañ u.b. mik gant un tenn, lazhañ u.b. moustr gant un tenn, diskar u.b. mik ha digar gant un tenn, ober e stal d'u.b., ober e lod d'u.b., tortañ u.b., ridañ e doull d'u.b., pakañ u.b., ober e varv d'u.b., reiñ e gont d'u.b., ober e lod d'u.b., ober e jeu d'u.b., ober e afer d'u.b.

Knallen n. (-s) : 1. tenn g., tennoù ls., tennadeg b., fuzuilhadeg b., tennata g., tarz h g., tarz had g., tarz hadenn b., tarz hadeg b. ; **2.** stlak g., stlakadenn b., stlakadeg b., stlakerezh g., strap g., strapadenn b.

knalleng ag. : [dilhad] P. gwall beg ouzh ar c'horf, gwall skars, gwall enk, gwall start.

Knaller g. (-s,-) : **1.** strakerezh b., straker g., tarz h-tan g., tenn-tarz h g. ; **2.** [dre skeud.] taol strak g.

Knallerbse b. (-,-n) : strakerezh b., straker g., tarz h-tan g., tenn-tarz h g.

Knallerei b. (-,-en) : strakadeg b., tennadeg b., fuzuilhadeg b., tarz hadeg b.

Knallfrosch g. (-es,-frösche) : strakerezh b., straker g., tarz h-tan g., tenn-tarz h g.

Knallgas n. (-es) : [kimiezh] aezhenn oksidrek b., gaz oksidrek g.

knallhart ag. : kalet, didruez, reut, dizamant, taer, dibalamour, diguñvadus, ... na c'haller ket kuñvaat, diramailh ; *das ist ein knallharter Bursche*, hennezh a zo kroc'hen ouzh e ober, kiger a-walc'h eo, paotr a-walc'h eo, hennezh a zo ur c'hole, un den en ur pezh eo, ur paotr reut eo, hennezh zo ur galon dir a zen, hennezh a zo ur galon vaen a zen, ur paotr tout en un tamm eo, hennezh a zo ur paotr diramailh.

knallheiß ag. : tomm-grizias, tomm-berv, leskidik, tanus, devus ; *es ist knallheiß heute*, krazañ a ra hiziv, ur bulluc'h a zo en amzer hiziv, poazhañ a ra an amzer hiziv, ur boazhidigezh a zo hiziv evit lavaret ar wirionez, n'eus ket tu da badout gant ar wrez, digor eo war ar forn hiziv.

knallig ag. : trellus, dallus, lugernus, lugernus evel an tan, lugernus evel an heol, gwelus, heverk, iskriv, amc'hiz, sebezus, loukes, souezhus.

Knallkapsel b. (-,-n) : [trenioù] strakerezh surentez b.

Knallkopf g. (-s,-köpfe) : [norzh Bro-Alamagn **Knallkopp** g. (-s,-köppe)] arsod g., darsod g., brizhdiod g., amiod g., imobil g., imobil a zen g., amoed g., genaoueg g., genaoueg echu g., podig g., pothouarn g., impopo g., glaourenneg g., pampez g., nouch g. [*liester* nouched], loñseg g. [*liester* loñseged], genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., alvaon g. [*liester* alvaoned, alvaoneien], houpperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., beg g., beg g., papelod g., droch g., penn droch g., louad g., buzore g., balteg g. [*liester* balteien], inosant g., sod g., leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., beg leue g., barged g., beulke g., diod g., pennsod g., diskiant g., loukez g., kloukez g., patatezen b., patenn b., panezen b., Yann Banezen g., gogez g., magn g., penn luch g.

Knallkörper g. (-s,-) : strakerezh b., straker g., tarz h-tan g., tenn-tarz h g.

Knallpulver n. (-s) : poultr strakus g., poultr foeltrus g.

knallrot ag. : ruz-bev, ruz-kel, ruz-tan, ruz-tane, ruz-skarlek, ruz-trellus, ruz-dallus, ruz-glaou, ruz evel kribell ur c'hilhog, ruz evel kribenn ur c'hilhog, ruz evel ur gerezenn da Vezheven, ruz evel ur c'hlaouenn dan, ruz evel ur gerezenn ; *knallrot werden*, dont ruz evel kribenn (kribell) ur c'hilhog, ruziañ evel ur c'hlaouenn dan, ruziañ betek e zivskouarn, dont ruz evel ur gerezenn da Vezheven.

Knallsäure b. (-) : [kimiezh] trenkenn fulminek b.

Knallschnur b. (-,-schnüre) : touchenn ar skourjez b., begenn ar skourjez b., flipenn b.

Knallsignal n. (-s,-e) : [trenioù] strakerezh surentez b.

knallvoll ag. : karget a-rez, karget a-rez ar bordoù, leun betek ar skoulm, karget-leun, karget da fennañ, leun-raz, leun-tenn, leun-kreñv, leun-barr, leun-kouch, leun-chouk, leun-blouk, leun-bloup, leun-mort, leun-rik, leun-chek, leun-bourr, leun-brok, leun-fot, leun-fenn, bourr-sank, bourr-stank, karget betek ar barr, stambouc'het, beget da verañ, peurleun, barrleun, barruhel, barr-skuilh.

knapp ag. : **1.** skort, berr, berrik, berrek, tanav, treut, enk, skars, dister, divalav, difonn, just, justik, krak, rouez, stumm, prim ; *knappes Mieder*, korfkenn enk (Gregor : korfkenn skars) b., justenn start b., justenn peg ouzh ar c'horf b. ; *die Schuhe sind mir zu knapp geworden*, deuet eo va botoù da vezañ re verr evidon, deuet eo va botoù da vezañ re just evidon ; *eine knappe Mehrheit*, ur muianiver justik (berrik, teusk) a-walc'h g., ur muianiver skort g., ur muianiver bresk g. ; *er wurde mit knapper Mehrheit gewählt*, tremenet e oa ku-ha-ka ; *knappe Ration*, lodenn grak b. ; *jemanden auf knappe Rationen setzen*, krennañ ar peuriñ d'u.b. ; *ein knappes Gut*, un dra ral g. ; *mit knappen Vorsprung besiegt werden*, bezañ bet tapet re verr just d'ar poent diwezhañ ; *beim Rennen mit knappem Vorsprung gewinnen*, *beim Rennen mit einer knappen Kopflänge gewinnen*, *beim Rennen mit einer knappen Nasenlänge gewinnen*, gounit a-veg-troad ; *knappes Einkommen*, gopr dister (divalav) g., tamm gopr dister g. ; *meine Zeit ist knapp*, n'em eus ket kalz a amzer da zioueriñ, foulet on, foulmac'het on gant al labour, labour spontus 'm eus, e-kreiz ar bec'h emeon, bec'h labour am eus, labour am eus dreistpenn, penndallet on gant al labour, ampleret on ken ez on gant al labour, foul a zo warnon, leun a gefridi on, mezh on evel ar yer en eost, mac'homet on gant al labour, herr labour a zo warnon, dever a zo warnon, prez labour a zo warnon, war vec'h emeon, dre brezh emeon, berr eo an amzer a chom din, amzer verr am eus, berrek on, dalc'het on gant an eur, dalc'het on gant an amzer, friket on gant al labour, debret on gant al labour, amzer a vank din, traoù a zo ganin war ar ramp, labour am eus war ar portolo, labour 'zo en arrelaj, P. bec'h a zo war va lasenn ; *Tabak war bei mir immer knapp*, ne bade gwech ebet ouzhin va butun ; *knapp werden*, skortaat, teuskaat, en em gavout berr, bezañ berr ; *das Brot wird knapp*, dont a ra ar bara da vezañ enk, dont a ra ar bara da vezañ bruzun, re brim eo ar bara, prim eo ar bara, ne bado ket pell ar bara ouzhomp, ar bara en em gav berr, war-nes mankout emañ ar bara, war-nes bezañ re verr gant ar bara emeomp, defot hon eus da brenañ bara, justik e vimp gant ar bara, dont a ra ar bara da ziviañ, dont a ra ar bara da vankout, n'eo ket gwall greñv ar bara ganeomp, en em gavet omp berr gant ar bara, mont a reomp berr gant ar bara, aet omp berr gant ar bara ; *die Wochenvorräte werden knapp*, sadorniañ a ra ar pourvezioù, prim eo ar pourvezioù, ne bado ket pell ar pourvezioù ouzhomp, hep dale e vo echu ar bevañs ganeomp, prestik e vo echu ar bevañs ganeomp, emeomp o vont da zivouedañ, erru eo tanav ar pourvezioù, bihanaat a ra ar pourvezioù àr-dreñv, berr a bourvezioù omp, berr e pourvezioù omp, berr war ar pourvezioù omp, aet omp berr gant ar pourvezioù, mont a

reomp berr gant ar pourvezioù, en em gavet omp berr gant ar pourvezioù, dont a ra hor bitailh da ziviañ, war-nes bezañ re verr gant ar bitailh emaeomp, emañ ar bevañs o vont da c'hwitañ, emañ ar bevañs o vont bihan, izel-izel eo erru ar pourvezioù ganeomp, n'eo ket gwall grefiv ar bevañs ganeomp ; *das Wasser wird knapp*, emañ an dour o vont war danavaat, emañ an dour o vont da danavaat, prim eo an dour, ne bado ket pell an dour ouzhomp, skortaat a ra an dour, dont a ra an dour da vankout, dont a ra an dour da ziviañ ; *wird das Getreide knapp, steigen die Preise*, pa vez berr ar greun e sav ar priz ; *knapp bei der Kasse sein*, bezañ erru skañv (treut, moan, skarz, diskant, ridet, plat, tanav) e yalc'h, bezañ erru goulo-sec'h e yalc'h, na vezañ e yalc'h eus ar re reutañ, bezañ berr gant an arc'hant, na vezañ frank an arc'hant gant an-unan, bezañ berr en arc'hant, bezañ prim an arc'hant gant an-unan, bezañ berr an arc'hant gant an-unan, bezañ berr an arc'hant gant an-unan etre e zaouarn, bezañ berrek gant an-unan, bezañ just an arc'hant gant an-unan, bezañ bas an traoù gant an-unan, bezañ berr war e gezeg, bezañ berr war e sparl, bezañ berr ar c'hrog gant an-unan, bezañ berr en e skeuliad, bezañ staget berr, bezañ gwall verr ar vojuedenn gant an-unan, bezañ skort an arc'hant gant an-unan, bezañ Fañch ar Berr gant an-unan, bezañ teusk an traoù gant an-unan, bezañ bihan pep tra gant an-unan, bezañ enkrezet gant an arc'hant, bezañ roustet, bezañ kras ; *das ist ein bisschen knapp, das ist ganz schön knapp*, justik eo, n'eus ket da zioueriñ, n'eus ket re, un tammig eo skort ; *mit knapper Not*, gant mil boan, gant poan vras, goude poaniañ a-walc'h, a-bouez poan a-walc'h, goude kalz a boan, a (dre) boan vras, goude kalz a boan, bec'h-ha-bec'h, a-grip hag a-grap, krip-ha-krap, ku-ha-ka, stroñs-distroñs, just, justik ; *ich bin mit knapper Not dem Tod entgangen*, bez e oan bet war an termen diwezhañ, prestik e oan bet da vervel, tost-kaer e oan bet mont da goll, tost-kaer eo bet din mont da goll, war-hed un netraig on bet da vervel ; *er ist mit knapper Not dem Galgen entgangen*, dare eo bet dezhañ bezañ krouget, darbet eo bet dezhañ bezañ krouget, tost-kaer eo bet dezhañ bezañ krouget, war-hed un netraig e vije bet krouget ; *knappe drei Wochen unterwegs sein*, bezañ en hent e-pad teir sizhunvezh kazimant (war-bouez nebeut, war-bouez nebeut a dra, war-nes nebeut a dra, war nebeut a dra, war un nebeut, war vetek nebeut, war-hed nebeut), bezañ en hent e-ser un teir sizhunvezh ; *knapper werden*, skortaat, rouesaat, tanavaat, dibaotaat, distankaat, boullaat, gloevaat, skarsaat, disteraat ; *viel zu knapp sein*, na vezañ a-walc'h na hanter eus udb, bezañ ken just ha fri ar c'hazh ; 2. [dre skeud.] treut, sec'h, krenn, berr-ha-berr, e berr gomzoù, e berr gerioù ; *knapper Stil*, doare skrivañ berr-berr g., stil gwall grenn g. ; *knappe Formulierung*, troienn grenn b. ; *einen knappen Überblick über die Lage geben*, brastaolenniñ stad an traoù, ober ur vrastaolenn eus stad an traoù ; 3. *das war aber knapp*, tomm eo bet deomp, tomm eo bet d'hol lêr, tomm eo bet d'hor chupenn.

Adv. : 1. rik-ha-rak, rik-ha-rik, naet-ha-pizh ; *der Fleischer wiegt knapp*, rik-ha-rak (rik-ha-rik) e vez ar boser gant e bouezioù, ar boser a laka ar bouez just, rik e vez ar c'higer gant e zanvez ; *meine Zeit wird mir knapp bemessen*, n'em eus ket kalz a amzer da zioueriñ, amzer a vank din, foulet on, foul a zo warnon, foulmac'het on gant al labour, labour spontus 'm eus, bec'h labour am eus, labour am eus dreistpenn, pennallet on gant al labour, ampleret on ken ez on gant al labour, mezu on evel ar yer en eost, leun a gefridi on, herr labour a zo warnon, dever a zo warnon, mac'homet on gant al labour, friket on gant al labour, prez labour a zo warnon, war vec'h emeon, dre brez emeon, berr eo an amzer a chom din, amzer verr am eus, berrek on, dalc'het on gant an eur, dalc'het

on gant an amzer, re garrad am eus, debret on gant al labour, labour am eus war ar portolo, ur bern traoù a zo ganin war ar ramp, labour 'zo en arrelaj, P. bec'h a zo war va lasenn ; *etwas knapp schildern*, brastaolenniñ udb, ober ur vrastaolenn eus udb ; 2. gant mil boan, gant poan vras, goude kalz a boan, goude poaniañ a-walc'h, a-bouez poan a-walc'h, a-grip hag a-grap, bec'h-ha-bec'h, ku-ha-ka, krip-ha-krap, justik ; *beim Rennen ganz knapp gewinnen*, gounit a-veg-troad, gounit ku-ha-ka, gounit krip-ha-krap ; 3. tost ; *knapp über dem Boden*, raz d'an douar, a-raz d'an douar, a-rez-douar, a-rez an douar, a-resed an douar, a-ribl ar geot ; *die Granatsplitter fliegen knapp über dem Boden und mähen alles nieder*, ar strinkadennoù obuz a ya a-rez an douar hag a rañv pep tra ; *knapp davonkommen*, bezañ bet tomm d'an-unan, bezañ bet tomm d'e lêr, bezañ bet tomm d'e chupenn ; *er ist knapp davongekommen*, chomet eo war zarbedig, manet eo war zarbedig ; *ich bin knapp dem Tod entgangen*, bez e oan bet war an termen diwezhañ, prestik e oan bet da vervel, tost-kaer e oan bet mont da goll, tost-kaer eo bet din mont da goll, war-hed un netraig on bet da vervel ; *einem Unfall knapp entgehen*, bezañ bet hogoziq (tost, tost-kaer, darbet, damdost) d'an-unan kaout ur gwallzarvoud ; 4. kazimant, war-bouez nebeut, war-bouez nebeut a dra, war-nes nebeut a dra, war nebeut a dra, war un nebeut, war nemeur a dra, war vetek nebeut, war-hed nebeut, a-hed bihan dra, war 'n hed un dra bennak, e-ser ; *in knapp zehn Minuten*, a-benn dek munud pe nebeutoc'h, en ur ober dek munud pe nebeutoc'h, e-ser un dek munud ; [sport] *jemanden knapp schlagen*, gounit war u.b. a veg botez, gounit war u.b. gant treuz ur fri lañs, gounit krip-ha-krap war u.b., gounit ku-ha-ka war u.b., gounit war u.b. a-veg-fri, gounit war u.b. a-veg-troad.

Knappe g. (-n,-n) : 1. [istor] floc'h g. [*liester* floc'hed / flec'h], skoedour g., paj g., marc'heger g. ; *der Edelmann und sein Knappe*, an noblañs hag e floc'h ; *vom Pagen zum Knappen erhoben werden*, mont er-maez a floc'h ; 2. [mengleuz.] mengleuzier g.

knappen V.gw. (hat geknappt) : krennañ an dispignoù, bezañ pervezh war e arc'hant, bezañ mac'hom war e arc'hant, bezañ ur c'hraf-naon, bezañ stag e groc'hen ouzh e gein, bezañ tost e groc'hen d'e gein, bezañ start war an distag, bezañ start war e arc'hant, bezañ tost, bezañ tost d'e chakot, bezañ tost d'e wenneien, bezañ azezet war e c'hodelloù, bezañ tost da douzañ kein ul laouenn-dar, bezañ tost da gignat ur c'hwenenn, bezañ tost evel ur preñv, na vezañ buan da ziskravañ diouzh e wenneien, bezañ eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ, bezañ pizh-euzhus, na vezañ ar c'hiz gant an-unan da stagañ ar chas gant chapeledoù silzig, bezañ kevnidet e yalc'h, leuskel e wenneien da verglañ en e yalc'h, na vezañ tenn gwenn e revr, bezañ klañv pa ranker foetañ ul liard toull, bezañ troet war an dastum, bezañ troet war ar serr, bezañ moan e vized, armerzhañ a gement tu 'zo ha reiñ netra da zen, bezañ skragne evel ar bleiz, bezañ ur Yann sec'h e gein eus an-unan, bezañ ur Yann kalon arc'hant eus an-unan, bezañ kaouenn, bezañ hoc'h, bezañ pizh-kruk, chipotal, sellet berr ouzh an dispign, sellet pizh ouzh an dispign, bindedañ, taskagnat, bezañ engravet, bezañ un engravet.

Knaptheit b. (-) : 1. strizhder g., strizhded b., enkter g., enkted b., stummder g. ; 2. berregezh b., berrentez b., berrenn b., primeri b., primder g., primded b., primotaj g., dibaoted b., rouezder g., rouezded b., dienez b., tanavder g., tanavded b., skarster g., skarsted b., skorted b., skorter g., bihander g., bihanez b., kernez b. ; *Wasserknaptheit*, oldour g., berrentez zour b., diouer a zour g., berregezh dour b., bihander an dour g., bihanez an dour b. ; *die Wasserknaptheit nach dem*

Frühling, ar bihan a zour war-lerc'h an nevezamzer g. ; *Nahrungsknappheit*, olboud g., berregezh war ar boued b., berrentez voued b., dienez b., disvoued g., primeri a voued b. ; *bei Nahrungsknappheit*, pa vez prim ar boued ; **3.** distervez b., bihanez b. ; **4.** [dre skeud.] pizhoni b., krezni b., tostoni b., pizhder g., pervezhder g., pervezhded b., skarster g., skarsted b., lorgnez b. ; **5.** [doare-skrivañ, stil] krennegezh b., kurzhegezh b.

Knappschaft b. (-, -en) : [mengleuz.] **1.** korf ar vengleuzierien g., korfunad ar vengleuzierien g. ; **2.** servij surentez ar vengleuz g.

Knappwerden n. (-s) : rouesadur g.

knaps estl. : krek ! krak ! tak !

knapsen V.gw. (hat geknapst) : bezañ pervezh war e arc'hant, bezañ mac'hom war e arc'hant, bezañ ur c'hraf-naon, bezañ stag e groc'hen ouzh e gein, bezañ tost e groc'hen d'e gein, bezañ start war an distag, bezañ start war e arc'hant, bezañ tost, bezañ tost d'e chakot, bezañ tost d'e wenneien, bezañ azezet war e c'hodelloù, bezañ tost da douzañ kein ul laouenn-dar, bezañ tost da gignat ur c'hwenenn, bezañ tost evel ur preñv, na vezañ buan da ziskravañ diouzh e wenneien, bezañ eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ, bezañ pizh-euzhus, na vezañ ar c'hiz gant an-unan da stagañ ar chas gant chapeledoù silzig, bezañ kevnidet e yalc'h, leuskel e wenneien da verglañ en e yalc'h, na vezañ tenn gwenn e revr, bezañ klañv pa ranker foetañ ul liard toull, bezañ troet war an dastum, bezañ troet war ar serr, bezañ moan e vizied, armerzhañ a gement tu 'zo ha reiñ netra da zen, bezañ skragne evel ar bleiz, bezañ ur Yann sec'h e gein eus an-unan, bezañ ur Yann kalon arc'hant eus an-unan, bezañ kaeuenn, bezañ hoc'h, bezañ pizh-kruk, chipotal, sellet berr ouzh an dispign, sellet pizh ouzh an dispign, bindedañ, taskagnat, bezañ engravet, bezañ un engravet.

Knarre b. (-, -n) : **P. 1.** [karbed] strakell b., starigell b., karr-tan storlok g., kozh karr g., stroñsell b., karrigell b., pezh traoùilh g., strakerez b. ; **2.** [arm] kegel b., kegel doull b., kozh valandrag b., malandrag b., kozh fuzuilh b., kozh pistolenn b., sifoc'hell b., tarzhell b., strakerez b., mouchouer-godell g. ; *versteck deine Knarre* ! koach da gegel ! ; **3.** [benveg d'ober trouz] strakerez b., stlakerez b., strakell b., trabell b., tarabazh b. [*liester tarabizhier*], sourrell b., fraoñverez b.

knarren V.gw. (hat geknarret) : rigognat, gwigourat, chourikat, chourikal, griñsal, skrignal, blejal, draskal ; *die Tür knarrt*, gwigourat (chourikat) a ra an nor.

Knarren n. (-s) : rigog g., gwigour g., gwigouradenn b., chourik g., chourikadennoù ls., chourikerezh g., sourrig g., griñserezh g., strakerezh g., strakadeg b., strakadenn b., strak g.

Knarrente b. (-, -n) : [loen.] houad louet g.

Knast¹ g. (-es, Knäste) : bidouf g., picheter g., toull g., toull-bac'h g., bac'h b., kraou g., sac'h maen g., boest b., boest-veinek b., goudor g., kloc'h g., prizon g. ; *im Knast sitzen*, *P. Knast schieben*, bezañ dastumet er c'hloz, bezañ en toull-bac'h, bezañ er bidouf, bezañ er goudor (er voest), bezañ o vañsonat an diabarzh, bezañ en disglav, bezañ en disheol, bezañ o tibriñ bara ar roue, bezañ klenk war an-unan, bezañ o freuzañ stoub e Lannuon, bezañ kraouiet, bezañ er sac'h maen, bezañ en toull, chagañ en toull-bac'h, michodiñ en toull-bac'h, chom da vichodiñ en toull, louediñ en toull ; *zwanzig Jahre Knast*, ugent lamp bidouf ; *er hat zwei Jahre im Knast gesessen*, daou vloaz eo bet dalc'het en toull ; *in den Knast wandern*, bezañ lakaet en toull-bac'h, bezañ kraouiet (toullbac'het), bezañ kaset d'ar c'hloz, bezañ lakaet er c'hloz, bezañ lakaet er goudor, bezañ kaset da vañsonat an diabarzh, bezañ lakaet er voest, bezañ lakaet er sac'h maen, bezañ

lakaet dindan brenn, bezañ kaset da zebriñ bara ar roue, bezañ dastumet er c'hloz, bezañ kaset d'ar bidouf, bezañ plantet er bidouf, bezañ skoet er bidouf, bezañ bountet er bidouf, bezañ paket en toull, bezañ lakaet en disheol.

Knast² g. (-es, Knäste) : [louza.] ulmenn b., skod g., bos g.

Knastbruder g. (-s, -brüder) : **P. 1.** unan er bidouf g., paotr kraouiet g., prizoniad g. ; **2.** unan bet er bidouf g., paotr bet kraouiet g., prizoniad bet g.

Knaster g. (-s, -) : **1.** butun boutin g., butun marc'had-mat g. ; **2.** P. klemmicher g., revr war wigour g., ingennour g., droukklemmer g., arveller g., nagenner g., nagen b. [*liester nagennd*], chikaner g., noazour g., abeger g., teod abegus a zen g., arzaeler g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker trousk g., chaoker e revr g., genoù hek a zen g., soroc'her g., grozmoler g., grignouz g., gouerouz g., grumuzer g., bourbouter g., razailher g., heureuchin g., rachouz g., ourz g., regain g., den ranous g., tagnouz g., den n'eo ket brav kaout d'ober gantañ g., den n'eo ket brav kaout d'ober outañ g., pismiger g., bagajer g., chaoker-laou g., flemmer g., beg m'en argarzh g., beg kamm g., chipoter g., ripompi tagnous g., kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kac'her g., kagaleg g. [*liester kagaleien*], kaoc'her g., chaoker g., tad an ardoù fall g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., torr-penn g., torr-revr g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., brammasac'h g., chilper g., dismantr-spered g., tourmant a zen g., gaster g., kousker diaes / kousker fall g. (Gregor).

knastern V.gw. (hat geknastert) : ingenniñ, arvellat, droukklemm, gwic'hal, oreumat, kintuziñ, klemmichal, goeñviñ, chaokat e bater, chikanañ, gouerouzat, rec'hal, soroc'hal, grumuzat, grignouzal, grignouzat, ronkal, gragailhat, gwigourat, bourboutil, choskoniat, chaokat e c'henoù, chaokat e c'houstell, grozmolat.

Knastkaufmann g. (-s, -kaufleute) : kantiner prizon g. ; *sich (dat.) Tabak beim Knastkaufman kaufen*, kantinañ butun.

Knastologe g. (-n, -n) : **P.** unan er bidouf g., paotr kraouiet g., prizoniad g.

Knastologin b. (-, -nen) : **P.** unan er bidouf b., plac'h kraouiet b., prizoniadez b.

Knatsch g. (-es) : **1.** tabut g., trouz g., rendael b., gourdrouz g., rev g., kros g., diskrap g., diskrog g., distok g., arguz g., breud g., reuz g., c'hoari g., bec'h g., fred g., riot g., chikan g., dael b., frot g., jeu b., chav g., stag g., kastrilhez str., kann b., kavailh g., sach-blev g., sach-kroñ g., krog-blev g., fich-blev g., krogou ls., krogadeg b., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., patati g., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., chabous g., butun g. ; *es wird gleich Knatsch geben* ! bremaik 'vo bec'h ! bremaik 'vo reuz ! ; *es kam zu Knatsch, Knatsch brach aus*, sevel a reas trouz (bec'h, c'hoari, jeu, patati, ur gourdrouz bras, kabal, kann, kros, bekiñ) etrezo, sevel a reas kign ha frot etrezo, strakal a reas an traoù, dont a rejont hag en em gannañ, kannoù a savas etrezo, kannoù a savas ganto ; **2.** marvailhoù ls., kaozioù ls., frazennoù ls., kaozioù toull ls., labenn b., kelachou ls., komzoù flav ls., komzoù besk ls., brozenn b., voltenn b., flapaj g., stranerezh g., klakerezh g., ravoderezh g., gwrac'herez g., gwrac'hellerzh g., gwrac'hajoù g., komzoù gwrac'h ls., kontoù pikous ls., paribolennnoù ls., tarielloù ls., storlok g., strak g., komzoù kollet ls., kozh kaozioù ls., chaok g., komzoù patatez ls., platej g., komzoù plat ls., pifou ls., arabad g., komzoù didalvez ls., kozh fardaj g., komzerezh goull g., komzoù goull ls., komzoù aner ls., gerioù gwan ls., komzoù ven ls. ; **3.** diotajoù g., noucherezh g., louaderezh g., azenerezh g., tarielloù b. ; **4.** P. amerdamant g.

knatschig ag. : **P.** *knatschig sein*, na vezañ an holl voc'higoù er gêr gant an-unan (e holl voc'higoù er gêr gantañ, he holl voc'higoù er gêr ganti h.a.), bezañ en e benn fall, bezañ e benn

e gin, na vout flour gantañ, bezañ kamm e vlevenn, bezañ o c'hoefñviñ, bezañ koeñvet e boch, bezañ kintoù en an-unan, bezañ troet fall, bezañ troet fall ar bramm en e gof, bezañ ur bramm a-dreuz gant an-unan en e gof, bezañ trenk e valadenn, bezañ trenket e valadenn, bezañ deuet e laezh da drenkañ, bezañ e gwad porc'hell, bezañ tev e vourrennoù, na vezañ eeun e vourroù, bezañ kamm e vlevenn, bezañ rekin, bezañ treufflez, bezañ war e du fall, bezañ diaes en e benn, bezañ e roched e gwask e revr, bezañ al leue a-dreuz gant an-unan (e *leue a-dreuz gantañ, he leue a-dreuz ganti h.a.*), bezañ aet al leue a-dreuz gant an-unan, bezañ e leue a-dreuz en e gof, bezañ al leue a-dreuz en an-unan (e *leue a-dreuz ennañ, he leue a-dreuz enni h.a.*), bout kogus àr an heol, bezañ fas rous ouzh an-unan, ober e benn du, bezañ chifet, biskañ, anoaziñ, bezañ anoazet, krugañ, flikañ, bezañ kollet e vuoc'h vrizh, bezañ aet ar moc'h en ed-du gant an-unan, bezañ imoret fall, bezañ gwallimoret, bezañ en imor fall, bezañ en e loariad, bezañ aoz fall en an-unan, na vezañ eeun e vouroun, na vezañ plaen e bastell war e revr, bezañ fumet, bezañ troet e breñv, bezañ mouzhet.

knattern V.gw. (hat geknattert) : strakal, stlakal, strakata, straketel, strapañ, tarzhañ ; *das Gewehrfeuer knattert*, strakal (strakata) a ra an dennadeg ; *die Fahne knattert im Winde*, strakal (stlakal) a ra ar banniel en avel, fraoñval (flapañ) a ra ar banniel gant an avel ; *das Motorrad knattert*, ar marc'h-tan ne ra ken nemet bramm (strakal, strakata, straketel), bramm-bramm eo ar marc'h-tan, tregerniñ a ra brammadennoù ar marc'h-tan ; *der Junge schwang sich auf sein Motorrad und knatterte davon*, ar paotr a lammas war e varc'h-tan, ha strak ar mil gurun d'o heul.

Knattern n. (-s) : strakerezh g., strakadeg b., strak g. ; *das Knattern der Maschinengewehre*, strakerezh ar mindrailherezioù g., strakadeg ar mindrailherezioù b., ragach ar mindrailherezioù g. ; *das Knattern der Motorräder*, strakadeg ar marc'hoù-tan b., brammadeg ar marc'hoù-tan b., bramm-bramm ar marc'hoù-tan g. ; *das Knattern des Radios*, strakerezh ar skingomz g., trouzoù drailher er skingomz ls., trouzoù freuzus er skingomz ls., gwrac'had er skingomz g., sarac'h er skingomz g.

knatternd ag. : strakus.

Knäuel g./n. (-s,-) : 1. polotenn b., pellenn b., kudenn b., kudennad b., goustell b., goustellad b., tolbezenn b., gronnad b., logod str., tortigell b. ; *Knäuel Seide*, polotenn (pellenn) seiz g., gronnad seiz g. ; *Knäuel Wolle*, polotenn (pellenn, kudenn) c'hloan b., kudennad c'hloan b., gronnad gloan g. ; *ein(en) Knäuel wickeln*, polotenniñ, pellenniñ, goustelliñ, punañ ur bolotennad bennak ; *etwas zu einem Knäuel wickeln*, bloueañ udb ; *Wolle zu einem Knäuel wickeln*, pellenniñ gloan, bloueañ gloan ; *Garn zu einem Knäuel wickeln*, pellenniñ neud, bloueañ neud ; *ein(en) Knäuel abwickeln*, dibunañ ur bolotennad (ur bellennad), divloueañ ur bolotennad, dic'houstellañ ur bellennad ; *zu einer kleinen Docke als Kern zusammengelegtes Anfangsstück eines Knäuels*, bloue g. ; 2. [dre skeud.] reustladenn b., rouestl g., rouestlad g., rouestladeg b., rouestladenn b., luziadeg b., luziadell b., luziadenn b., luziatez b., luz g., meskailhez g./b., kemmesk g. ; *ein kompliziertes Knäuel von Problemen entwirren, den Knäuel aufwickeln*, diluziañ ur gudenn, difuilhañ ur gudenn, dirouestlañ ur gudenn, diskoulmañ ur gudenn, difuilhañ ur wiad.

Knäuelgras n. (-es) : [louza.] geot pennoù-tev str., geot gallek str., geot-an-noz str.

knäueln V.k.e. (hat geknäuel) : bloueañ, pellenniñ.

V.em. **sich knäueln** (hat sich (ak.) geknäuel) : rouestlañ, fuilhañ, luziañ.

Knauf g. (-s, Knäufe) : pommell b., pommellenn b., dornell b. ; *der Knauf des Degens*, pommell ar c'hleze b., pommellenn ar c'hleze b. ; *Knauf der Tür*, dornell an nor b. ; *Peitschenknauf*, troad ar skourjez g., fust ar skourjez g.

Knaulgras n. (-es) : [louza.] geot pennoù-tev str., geot gallek str., geot-an-noz str.

Knäuschen n. (-s,-) : [su Bro-Alamagn] kreunenn b., boulc'h g., seulenn b., seulgenn b., korn bara g., kornig bara g., boulc'h ar bara g.

Knauser g. (-s,-) : kraf-naon g., pizhard g., taskagn g., taskagner g., liarder g., skragneg g. [*liester skragneien*], toull skragn g., skragnadenn b., preñv g., tagnouz g., bindeder g., pizh-lous g., krug-sec'h g., bizied ar gernez ls., kalon arc'hant b., krafer kozh g., Yann sec'h a gein g., Yann ar sec'h g., tad kalon arc'hant, Yann kalon arc'hant, krinenn b., kaouenn b., krigner-eskern g., touseg g., kein treut g., chaoker laou kriz g., kraf an darbodoù g., un engravet g., paotr kras e revr g., piñs-mezell g. ; *das ist ein gottverdammter Knauser*, hennezh ne vez ket buan da ziskravañ diouzh e wenneien, hennezh a zo eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ, pizh-euzhus eo, hennezh a zo hoc'h, n'emañ ket ar c'hiz gantañ da stagañ e chas gant chapeledoù silzig.

Knauserei b. (-, -en) : kaouennidigezh b., pizhoni b., pizhderi b., pizhder g., pizhded b., tostoni b., pervezhder g., pervezhded b., skragnerezh g., krinder g., krinded b., arboellañs b., krezni b., lorgnez b., taskagn g., taskagnerezh g., skarster g., skarsted b., avaristed b. ; *jemanden zur Knauserei verleiten*, kas u.b. da bizh.

knauserig ag. : teusk, tost, tost evel ur preñv, tagn, tost-tagn, pizh, pizh-krug, pizh-gagn, pizh-lous, pizh-lovr, pizh-lor, pizh-loudik, pizh-pemoc'h, pizh evel ar moc'h, pizh evel un touseg, kevnidet e yalc'h, pervezh, engravet, mac'hom war e arc'hant, start war an distag, start war e arc'hant, tost, tost d'e chakot, tost d'e wenneien, tost da douzañ kein ul laouenn-dar, tost da gignat ur c'hwenenn, tost evel ur preñv, eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ, pizh-euzhus, moan e vizied, sec'h e gein, sec'h a gein, kras e revr, amsell, amsellus, berrsellus, sellant, sellus, skars, krez, krin, prim, skragn, skragn evel an avel norzh, skragn evel ar bleiz, ar c'hrug-sec'h warnañ, ar c'hrug-sec'h war e gein, peg e groc'hen ouzh e gein, stag e groc'hen ouzh e gein, tost e groc'hen d'e gein, peg e vizied kamm ouzh e veud, porc'hell, sinac'h, signac'h, teuc'h, fallakr ; *knauserig werden*, sinac'hañ, signac'hañ ; *er ist echt knauserig*, hennezh a zo eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ, pizh-euzhus eo, hennezh a zo hoc'h, n'emañ ket ar c'hiz gantañ da stagañ e chas gant chapeledoù silzig.

Knauserigkeit b. (-) : kaouennidigezh b., pizhoni b., pizhderi b., pizhder g., pizhded b., tostoni b., pervezhder g., pervezhded b., skragnerezh g., krinder g., krinded b., arboellañs b., krezni b., lorgnez b., taskagn g., taskagnerezh g., skarster g., skarsted b., avaristed b.

Knauserin b. (-, -nen) : gwiz-Spagn b., tostenn b., pizhenn b., pizhardenn b., pizhonenn b., sec'henn b., krinenn b., kaouenn b., krazenn b., krignerez-eskern b., toull skragn g., skragnadenn b., taskagnenn b.

knausern V.gw. (hat geknausert) : bezañ pizh, bezañ tost, berrsellet, taskagnat, amsellet ; *mit etwas knausern*, sellet berr ouzh udb, bezañ pizh war udb, bezañ pervezh war udb, liardañ ouzh udb ; *mit dem Geld knausern*, bezañ pervezh war e arc'hant, bezañ mac'hom war e arc'hant, bezañ ur c'hraf-naon, bezañ stag e groc'hen ouzh e gein, bezañ tost e groc'hen d'e gein, bezañ start war an distag, bezañ start war e arc'hant, bezañ tost, bezañ tost d'e chakot, bezañ tost d'e

wenneien, bezañ azezet war e c'hodelloù, bezañ tost da douzañ kein ul laouenn-dar, bezañ tost da gignat ur c'hwenenn, bezañ tost evel ur preñv, bezañ kevnidet e yalc'h, leuskel e wenneien da verglañ en e yalc'h, na vezañ tenn gwenn e revr, bezañ kras e revr, bezañ klañv pa ranker foetañ ul liard toull, bezañ troet war an dastum, bezañ troet war ar serr, bezañ moan e vizied, armerzhañ a gement tu 'zo ha reiñ netra da zen, bezañ skragne evel ar bleiz, bezañ ur Yann sec'h e gein eus an-unan, bezañ ur Yann kalon arc'hant eus an-unan, bezañ kaouenn, bezañ hoc'h, bezañ pizh-kruk, chipotal, sellet berr ouzh an dispign, sellet pizh ouzh an dispign, bindedañ, taskagnat, amsellet, bezañ amsell, bezañ engravet, bezañ un engravet, na vezañ ar c'hiz gant an-unan da stagañ ar chas gant chapeleoù silzig, bezañ pizh-euzhus, na vezañ buan da ziskravañ diouzh e wenneien, bezañ eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ ; *mit seiner Zeit geizen*, bezañ pizh war e amzer, bezañ pizh eus e amzer, bezañ pervezh war e amzer, marc'hata e amzer.

Knaus-Ogino-Methode b. (-) : [mezeg.] hentenn Ogino ha Knaus b.

knautschen V.gw. (hat geknauscht) : dont plegoù en dra-mañ-tra, rodellañ, sac'higellañ, kilwedenniñ, roufennañ, krizañ, krec'higelliñ, dont jog en dilhad-mañ-dilhad, dont tramaduilh en dra-mañ-tra.

V.k.e. (hat geknauscht) : jogañ, bresañ, koñchezañ, moustrañ, damouchiñ, tramaduilhañ, machoufrañ, kretilhañ, gwrac'hellat, chijarniñ, chokinañ, bugañ, tortañ, tortilhañ, dramouilhañ ; *geknauscht*, jog, joget, kretilhet, gwrac'hellet.

Knautschen n. (-s) : jog g., bresadur g., tramaduilh g.

knautschig ag. : jog, joget, kretilhet, gwrac'hellet.

Knautschzone b. (-,-n) : [kirri-tan] takad distummadur g.

Knebel g. (-s,-) : 1. minwask g., bilh b., morz-prenn g., minell b. ; *jemandem den Knebel abnehmen*, divilhañ u.b. ; 2. [dre astenn.] sparl g., sparl-berr g., ere g., roll g., rolt g. ; 3. bloc'had goularz g.

Knebelbart g. (-s,-bärte) : barbouskenn ha mourroù kamm.

knebeln V.k.e. (hat geknebelt) : 1. minwaskañ, minellañ, bilhiñ, morzpreñañ ; 2. [dre astenn.] eren, sparlañ, hualañ ; 3. [dre skeud.] mirout ouzh u.b. a gomz (a vezañ klevet), berzañ ouzh u.b. kaozeal, difenn ouzh u.b. da gomz, mac'homañ, mac'hañ, gwaskañ, moustrañ, bresañ, mougañ, minwaskañ, minellañ, minwalañ, mudañ ; *die Presse knebeln*, minwaskañ ar c'hazetennoù, minellañ ar c'hazetennoù, minwalañ ar c'hazetennoù, mudañ ar c'hazetennoù ; ; *Frankreich knebelt seine Völker*, minwaskañ a ra Bro-C'hall he fobloù, minellañ a ra Bro-C'hall he fobloù, minwalañ a ra Bro-C'hall he fobloù, mudañ a ra Bro-C'hall he fobloù ; *die Opposition knebeln*, hualañ berr an tu enep, minwaskañ an tu enep, minellañ an tu enep, minwalañ an tu enep, mudañ an tu enep ; 4. strobañ, stagañ.

Knebelung b. (-,-en) : 1. minwaskañ g., minellañ g., bilhiñ g. ; 2. minwask g., bilh b. ; 3. gwaskerezh g., moustrerezh g., mac'herezh g., gwaskadur g., mougadur g.

Knebelverschluss g. (-es,-verschlüsse) : [nozelenn goad] bilh g.

Knebelvertrag g. (-s,-verträge) : feur-emglev untuek ha direizh g., feur-emglev splotus evit un tu nemetken g.

Kneblung b. (-,-en) : *sellit ouzh Knebelung*.

Knecht g. (-s,-e) : 1. mevel g. [*liester* mevelien, meveloù], servijer g., gour g., gwaz g. [*liester* gwazed / gwizien], paotr g., lakez g. [*liester* lakezed / lakizien], floc'h g. [*liester* floc'hed / flec'h] ; *der Herr und seine Knechte*, ar mestr hag e vevelien ; *die Knechte des Gutes*, mevelien an domani ; *Großknecht*, mevel-bras g., pennvevel g., mevel-tiek g., mestr-mevel g., penn-ti g. ; *junger Knecht*, mous g., mevel bihan g. ; *seinen*

Arbeitsvertrag als Knecht aufheben, terriñ e c'hopr ; *ohne Knecht*, divevel ; *werden aus unserem Land nur Knechte und Mägde hervorgehen* ? ha graet eo hor bro da c'heneel mitizhien ha mevelien nemetken ? ; *ich werde mich als Knecht verdingen*, me a yelo da vevel ; *er hatte bei meinen Eltern als Knecht gearbeitet*, bez e oa bet mevel gant va zud ; *ich bin Knecht bei ihnen*, mevel emañ ganto ; 2. [dre astenn.] *Knecht Ruprecht*, paotr e dog ledan g., paotr kozh ar mor g., ar barbaou g., sant Nikolaz g., paotr Kerhun g., paotr Kerroc'h g., biziter ar milinoù brenn g., an eontr doujoù g., tonton-doujoù g., ar Waoñ du g., paotr e vomme g., paotr e voned ruz g., ar ramonet g., ar skoul g. ; 3. [kr-l] *wie der Herr, so der Knecht*, ar mestr mat a ra mevel mat, mevel Youenn eo Jaouenn / Janed eo maezh Janed / Anna hag he mestrez a ribot asambles / hevelep mestr, hevelep mevel (Gregor) ; 4. [dre skeud.] sklav g. ; 5. [tekn.] krog-bank g., biñsell-stagañ b., biñsell-stardañ b., stagell b., strapenn b., serjant g.

knechten V.k.e. (hat geknechtet) : lakaat dindan yev, sujañ, plegañ dindan ar yev, ober e sklav [eus u.b.], sklavañ, sklavaat, kas da sklav, lakaat da sklav, lakaat dindan gazel-ge, mac'hañ, mac'homañ, gwaskañ, tirantañ, bouc'halañ, kabestrañ, naskañ, rañjennañ.

Knechtgeist g. (-es) : mevelegezh b.

knechtisch ag. : mevelek.

knechtlos ag. : divevel.

Knechtschaft b. (-) : sujidigezh b., sklavelezh b., servelezh b., meveliezh b. ; *in die Knechtschaft führen (stürzen)*, lakaat dindan yev, plegañ dindan ar yev, sujañ, ober e sklav (eus u.b.), sklavañ, lakaat da sklav, sklavaat, kas da sklav, lakaat dindan gazel-ge, kabestrañ, naskañ, rañjennañ ; *in der Knechtschaft ausharren müssen*, bezañ e nask, chom e nask, chom da chagañ er sujidigezh, chom da vichodiñ er sujidigezh ; *aus der Knechtschaft befreien*, terriñ ar yev, disujañ, reiñ e frankiz [d'ur sklav], dieubiñ [u.b.] diouzh ar sklavelezh, dinaskañ ; *die Zeit der Knechtschaft ist vorbei*, n'emaomp ket mui dindan gazel-ge.

Knechtsinn g. (-s) / **Knechtssinn** g. (-s) : mevelegezh b.

Knechtung b. (-,-en) : sujidigezh b., hualidigezh b., sklaverezh g.

Kneif g. (-s,-e) : goustilh g., gougleze g.

kneifen V.k.e. (kniff / hat gekniffen) : 1. piñsat, mentukañ ; *jemanden kneifen*, P. tapout fiez d'u.b., tapout kebr d'u.b., piñsat u.b. ; *jemanden in den Arm kneifen*, piñsat brec'h u.b., mentukañ brec'h u.b., piñsat u.b. en e vrec'h, mentukañ u.b. en e vrec'h ; 2. ober poan da, gwaskañ ; *das Gummiband kneift mich*, ken start eo ar stirenn ma ra poan din ; *mich kneift der Bauch*, krog eo ar ber em c'hof, berioù am eus em c'hof, santout a ran pistigoù em c'hof, me am eus poan e poull va c'halon, me am eus poan gof, kalondev am eus, gant ar boan stomog emañ, brevet (distreset) eo poull va c'halon, tenn a zo war va c'halon, gwall garget eo poull va c'halon ; 3. preñañ start ; *die Augen kneifen*, preñañ start e zaoulagad, klozañ start e zaoulagad ; *sie kneift die Lippen*, start e prenn he muzelloù, genoù treut a zo ganti, ken start e prenn he muzelloù ma ne c'hall ket c'hwibu mont en he beg, tres c'hoant kac'hat a zeu warni, ober a ra ur beg kastrilhez, dont a ra he revr da vezañ strizh, un itron penn-hinkin a zo anezhi, kloc eo he beg evel ur gokouzen.

V.gw. (kniff / hat gekniffen) : 1. piñsat, mentukañ ; *jemandem in den Arm kneifen*, piñsat brec'h u.b., mentukañ brec'h u.b., piñsat u.b. en e vrec'h, mentukañ u.b. en e vrec'h ; 2. ober poan da, gwaskañ ; *mein Bauch kneift*, krog eo ar ber em c'hof, berioù am eus em c'hof, santout a ran pistigoù em c'hof, me am eus poan e poull va c'halon, me am eus poan gof, kalondev

am eus, gant ar boan stomog emañ, brevet (distreset) eo poull va c'halon, tenn a zo war va c'halon, gwall garget eo poull va c'halon ; **4.** P. na ober e zevel ; *er kneift schon wieder*, yarañ a ra adarre, souzañ a ra adarre rak al labour, tec'hel a ra adarre a-raok al labour, sac'hañ a ra adarre war an ibil berr, sac'hañ a ra adarre war an ibil a-dreñv, reiñ a ra bec'h adarre d'ar gordenn laosk, emañ adarre o terc'hel a-dreñv, skoet (grevet) eo adarre gant terzhienn an didalvez (gant terzhienn al leue).

V.dibers. (kniff / hat gekniffen) : *es kneift mich im Bauch*, krog eo ar ber em c'hof, berioù am eus em c'hof, santout a ran pistigoù em c'hof, me am eus poan e poull va c'halon, me am eus poan gof, kalondev am eus, gant ar boan stomog emañ, brevet (distreset) eo poull va c'halon, tenn a zo war va c'halon, gwall garget eo poull va c'halon.

Kneifer g. (-s,-) : **1.** lunedoù-fri ls., eillagad g. ; **2.** ambaraser g., digarezour g., risklennour g., termer g., dijanier g., sacher-revr g., direner g., rouzer g., faouter keuneud (Gregor) g., sach war-dreñv g., dalc'her a-dreñv g., landread g. [*liester landreidi*], landreant g. [*liester landreanted*], breiner-boued g., ra-netra g., lezireg g. [*liester lezireien*], gwalleg g. [*liester gwalleien*], fagnouz g. [*liester fagnouzien*], kreouz g. [*liester kreouzien*], louangen g., kac'h-moudenn g., foerouz g., tamm foerouz g., landore g., landregenn g., lanfre g. [*liester lanfreidi*], lanfread g. [*liester lanfreidi*], lantouzer g., luduenn b., leubeurc'henn g., lochore g., lustruggen g., plader g., chuchuenn b., magadenn b., magadell b., ruzer g., ruzer-e-revr g., treineller g., ruz-revr g., henour g.

Kneifzange b. (-,-n) : turkez b., piñsedoù skizh ls., beg-bran g. ; *mit einer Kneifzange herausziehen*, turkezañ ; *wie mit einer Kneifzange drückte die Gans mit ihrem Schnabel die Nase des Jungen fest zusammen*, ar waz a waske fri ar paotr gant he beg e-giz gant un turkez.

Kneipe b. (-,-n) : ti-chopin g., trapig g., tavarn b., ostaleri b., ti-evañ g., evlec'h g., chapel b., kozh toull ostaleri g., kafedi g., P. c'houez zoursilh g. ; *berüchtigte Kneipe*, *verrufene Kneipe*, tavarn luch b., tavarn vorn b. ; *in verrufenen Kneipen verkehren*, redek an toulloù fall, redek an tavarnioù born ; *sich kurz in einer Kneipe aufhalten*, ober un tammig dale en un davarn ; *sich in Kneipen herumtreiben*, hentiñ an tavarnioù, daremprediñ an tavarnioù, redek an ostalerioù, redek an tavarnioù ; *er sitzt oft in der Kneipe*, alies e vez en ostaleri ; *er hängt die meiste Zeit in der Kneipe*, er hängt die ganze Zeit in der Kneipe, delc'her a ra taol-gont an ostaleri en e sav, hennezh a zo ur reder tavarnioù, hennezh a zo ur peul-tavarn, techet eo da daverniñ, er chapel e vez peurliesañ, er chapel e vez biken-ataw, e chapel ar bod iliaev e vez peurliesañ, tremen a ra an hanter eus e amzer e chapel ar bod iliaev, e chapel ar bod iliaev e vez biken-ataw, hennezh a zo un den feal d'ar bod-iliaev, ouzh an daol santel e vez peurliesañ, bevañ a ra en ostaleri, ne denn ket e fri eus an davarn, ul lamprezenn a zo anezhañ, un troad bank ostaleri a zo anezhañ, hennezh a gas e amzer en ostaleri ; *nächtelang in den Kneipen herumhängen*, tremen nozvezhioù en ostalerioù ; *durch die Kneipen ziehen*, *eine Runde durch die Kneipen machen*, *von Kneipe zu Kneipe ziehen*, ober bos, ober un taol bos, c'hoari las, roulañ, riboulat, ober ur bordead, bezañ e godin, mont e riboul, mont da riboulat, mont da vatiñ anezhi, mont da gas anezhi, furikat, riotal, riblañ, breskenn, ober tro ar chapelioù, c'hoari bos, riblañ, mont e bos, distagañ ur rouladenn, tennañ ur rouladenn, ober ur rouladenn ; *er war in der Kneipe und nicht etwa bei der Arbeit*, en ostaleri e oa ha pas war-dro e labour ; *er geht häufiger in die Kneipe als in die Uni*, pleustriñ a ra aliesoc'h an ostalerioù eget ar skol-veur, gwelloc'h eo gantañ disec'hañ barrikennoù an ostiz eget mont d'ar skol-veur ; *die Kneipe hat Pleite*

gemacht, aet eo ar barr-iliaev gant ar c'havr ; *eine Kneipe bewirtschaften*, *eine Kneipe führen*, derc'hel ostaleri ; *die Kneipe verlassen*, didavarniñ.

Kneipen V.gw. (hat gekneipt) : lonkañ, evañ, pinal, chopinata.

Kneipenbummel g. (-s,-) : taol bos g., riboul g., rouladenn b. ; *einen Kneipenbummel machen*, ober un taol bos, ober bos, c'hoari las, roulañ, riboulat, ober ur bordead, bezañ e godin, mont e riboul, mont da riboulat, mont da vatiñ anezhi, mont da gas anezhi, furikat, riotal, riblañ, breskenn, ober tro ar chapelioù, c'hoari bos, riblañ, mont e bos, distagañ ur rouladenn, ober ur rouladenn, tennañ ur rouladenn, kas anezhi.

Kneipenhocker g. (-s,-) / **Kneipenstammgast** g. (-es,-gäste) : peul-tavarn g., den feal d'ar bod-iliaev g., troad bank ostaleri g., lamprezenn b. [*liester lamprezenned*].

Kneipentour b. (-,-en) : taol bos g., riboul g., rouladenn b. ; *eine Kneipentour machen*, ober un taol bos, ober bos, c'hoari las, roulañ, riboulat, ober ur bordead, mont e riboul, mont da riboulat, mont da roulañ, mont da vatiñ anezhi, mont da gas anezhi, furikat, riotal, riblañ, breskenn, ober tro ar chapelioù, c'hoari bos, riblañ, mont e bos, distagañ ur rouladenn, ober ur rouladenn, tennañ ur rouladenn, kas anezhi, bezañ e godin.

Kneipenwirt g. (-s,-e) : tavarnour g. [*liester tavarnourien*, tavarnizien].

Kneipenwirtin b. (-,-nen) : tavarnourez b.

Kneiperei b. (-,-en) : lonkadeg b., evadeg b.

Kneipier g. (-s,-s) : [dre fent.] tavarnour g. [*liester tavarnourien*, tavarnizien].

Kneiplied n. (-s,-er) : kanaouenn da evañ b.

Kneipmesser n. (-s,-) : [benveg] trañchezour g., kontell-gere b. [*liester kontilli-kere*].

kneippen V.gw. (hat gekneippt) : P. ober ur gur dourvezegiezh.

Kneippkur b. (-,-en) : kur dourvezegiezh b.

Kneipwirt g. (-s,-e) : tavarnour g. [*liester tavarnourien*, tavarnizien].

knetbar ag. : meradus, mezelladus, mezell, chadennet.

Knetbarkeit b. (-) : meradusted b., meraduster g., mezellder g., mezelldest b., mezelladusted b., mezelladuster g.

Knete b. (-) : **1.** [arc'hant] P. glazarded ls., glaou g., kailh str., kailhez str., kregin str., segal str., mouilh g., moullou ls., kokez str., louzoù str., lut g., pesked ls., pekun g., grifoù ls., tachoù ls., kraf str., bilheoz g., mougoù ls., mell str. ; *er hat Knete*, leveet mat eo, moaienet eo ; **2.** toaz merat g.

kneten V.k.e. (hat geknetet) : **1.** merat, mezañ, mezellat, mezellañ, merata, mac'hañ, bresañ ha dibresañ, bugañ, dorloñ, maniañ, meskañ ha diveskañ, koublañ, krabanata ; *erneut kneten*, adverat, advezañ ; *den Teig kneten*, mezañ (merat, mac'hañ, dorloñ, distrempañ, koublañ, terriñ) an toaz, meskañ ha diveskañ an toaz ; *die Butter kneten*, merat an amanenn ; *die Butter zum Ablassen der restlichen Molke kneten*, dilaezhañ an amanenn, diforc'hañ an amanenn diouzh an dourenn a zo en e vesk, maniañ an amanenn ; *mit dem Daumen kneten*, meudata ; *Tonerde kneten*, merat pri, krabanata pri ; **2.** stummañ, merat, mezañ, moullañ ; *eine Figur aus Ton kneten*, priennañ un delwennig, moullañ un delwennig pri-prad ; **3.** [mezeg.] dorloñ, leuñviñ, merata.

Kneten n. (-s) : **1.** mer g., meradur g., mezadur g., mezellerezh g., mezellañ g., merat g. ; *erneutes Kneten*, adver g., adveradur g. ; **2.** [mezeg.] dorloerezh g., dorloadur g., leuñvad g., leuñviñ g., meratad g., merata g.

Knetgummi g./n. (-s) : toaz-merat g.

Knethaken g. (-s,-) : [tekn.] krog-merat g., krog-mezañ g., baser g.

Knetmaschine b. (-,-n) : [tekn.] mezeller g. [*liester mezellerioù*], mezellerez b. [*liester mezellereziou*], mezerez b.

[*liester* mezereziou], mererez b. [*liester* merereziou], merer g. [*liester* mererioù].

Knetmasse b. (-,-n) : toaz merat g.

Knetteig g. (-s) : [kegin.] toazh sablek g.

Knettrog g. (-s,-tröge) : nev-doaz b., nev-vara b., laouer-doaz b., pinenn-doazek b., toazeg b.

Knick¹ g. (-s,-e) : **1.** pleg g., plegadenn b., krizenn b., kriz g. ; **2.** torr g. ; **3.** faout g., brizhaout g., damfaout g., krakfaout g., skalf g., streadenn b., nodadur g. ; **4.** [hentoù] ; pleg krenn (a-grenn) g., korn-tro krenn g., plegenn grenn b., pleg-hent serzh g. ; *der Weg macht einen Knick*, treiñ krenn a ra an hent, treiñ a-grenn a ra an hent, an hent a ra ur pleg krenn, an hent a ra ur gammdro serzh ; **5.** *P. einen Knick in der Optik haben*, **a)** bezañ blink, bezañ luch, bezañ loakr, luchañ, gwilc'hañ, loakriñ, gwelet treuz, blinkañ ; **b)** [dre skeud.] bezañ o klask ar marc'h ha bezañ azezet war e gein ; *du hast wohl einen Knick in der Optik* ! kaset ec'h eus da zaoulagad da livañ ? anat kerkent eo ! anat da welet eo ! splann hag anat eo ! pikous eo da zaoulagad ? emañ o klask ar marc'h hag azezet out war e gein ! te a zo mat da glask an Ankoù d'an hini n'en deus ket c'hoant mervel ! te ne gavjes ket ar mor en aod !

Knick² g. (-s,-e/-s) : kleuz g., kleuziad g., kae g., garzh b.

knicken V.k.e. (hat geknickt) : **1.** plegañ, krizañ ; *einen Papierbogen zweimal knicken*, plegañ ur follenn baper e pevar, plegañ div wech ur follenn baper ; *Eselsohren knicken*, digorniañ pajennoù ul levr, plegañ kornioù ar pajennoù **2.** diskolpañ, disklosañ, terriñ ; *die Zweige wurden vom Winde geknickt*, torret e voe ar skourroù (diskolpet e voe ar brankoù) gant an avel ; **3.** frikañ ; *einen Floh knicken*, lazhañ ur c'hwenenn etre daou viz, frikañ ur c'hwenenn ; **4.** [dre skeud.] *geknickt sein*, bezañ dinerzhet, bezañ digalonekaet, bezañ diwasket, bezañ dinerzh ha digalon, bezañ trec'het gant ar glac'har, bezañ izel e vanniell gantañ ; *ganz schön geknickt sein*, bezañ sammet e galon, bezañ dinerzhet a gorf hag a ene, bezañ skuizh korf hag ene.

Knicker g. (-s,-) : **1.** kontell-bleg b. ; **2.** kraf-naon g., pizhard g., taskagn g., taskagner g., liarder g., preñv g., bindeder g., pizh-lous g., krug-sec'h g., bizied ar gernez ls., kalon arc'hant b., krafer kozh g., Yann sec'h a gein g., Yann ar sec'h g., tad kalon arc'hant, Yann kalon arc'hant, kaouenn b., touseg g., chaoker laou kriz g., kraf an darbodoù g., krinenn b., paotr kras e revr g., piñs-mezell g. ; *das ist ein gottverdammter Knicker*, hennezh ne vez ket buan da ziskravañ diouzh e wenneien, hennezh a zo eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ, pizh-euzhus eo, hennezh a zo hoc'h, n'emañ ket ar c'hiz gantañ da stagañ e chas gant chapeledoù silzig.

Knickerei b. (-) : kaouennidigezh b., skragnerzh g., pizhoni b., pizhderi b., pizhder g., pizhded b., tostoni b., pervezhder g., pervezhded b., krinder g., krinded b., arboellañs b., krezni b., lorgnez b., taskagn g., taskagnerezh g., skarster g., skarsted b., avaristed b.

knickerig ag. : *sellit ouzh knickrig*.

Knickerbocker ls. : [dilhad] bragoù-golf g.

knickern V.gw. (hat geknickert) : bezañ pervezh war e arc'hant, bezañ mac'hom war e arc'hant, bezañ ur c'hraf-naon, bezañ stag e groc'hen ouzh e gein, bezañ tagn, bezañ tost e groc'hen d'e gein, bezañ start war an distag, bezañ start war e arc'hant, bezañ tost, bezañ tost d'e chakot, bezañ tost d'e wenneien, bezañ azezet war e c'hodelloù, bezañ tost da douzañ kein ul laouenn-dar, bezañ tost da gignat ur c'hwenenn, bezañ tost evel ur preñv, bezañ kevnidet e yalc'h, leuskel e wenneien da verglañ en e yalc'h, na vezañ tenn gwenn e revr, bezañ kras e revr, bezañ klañv pa ranker foetañ ul liard toull, bezañ troet war an dastum, bezañ troet war ar serr, bezañ moan e vizied,

armerzhañ a gement tu 'zo ha reiñ netra da zen, bezañ skragn evel ar bleiz, bezañ ur Yann sec'h e gein eus an-unan, bezañ ur Yann kalon arc'hant eus an-unan, bezañ kaouenn, bezañ hoc'h, bezañ pizh-kruk, chipotal, sellet berr ouzh an dispign, sellet pizh ouzh an dispign, bindedañ, taskagnat, bezañ engravet, bezañ un engravet, na vezañ ar c'hiz gant an-unan da stagañ ar chas gant chapeledoù silzig, bezañ pizh-euzhus, na vezañ buan da ziskravañ diouzh e wenneien, bezañ eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ.

Knick-Fuchsschwanzgras n. (-es) : [louza.] lost-louarn g., geot-lost-louarn str.

Knickfuß g. (-es,-füße) : [mezeg., *Pes valgus*] troad potin ez-kamm g., P. troad potin war-skuilh g.

knickrig ag. : teusk, tost, tost evel ur preñv, tagn, tost-tagn, pizh, pizh-krug, pizh-gagn, pizh-lous, pizh-lovr, pizh-lor, pizh-loudik, pizh-pemoc'h, pizh evel ar moc'h, pizh evel un touseg, pizh evel ur razh, kevnidet e yalc'h, pervezh, engravet, mac'hom war e arc'hant, start war an distag, start war e arc'hant, tost, tost d'e chakot, tost d'e wenneien, tost da douzañ kein ul laouenn-dar, tost da gignat ur c'hwenenn, tost evel ur preñv, eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ, pizh-euzhus, moan e vizied, sec'h e gein, amsell, amsellus, berrsellus, skars, krez, krin, prim, skragn, skragn evel an avel norzh, skragn evel ar bleiz, ar c'hrug-sec'h warnañ, ar c'hrug-sec'h war e gein, peg e groc'hen ouzh e gein, stag e groc'hen ouzh e gein, tost e groc'hen d'e gein, peg e vizied kamm ouzh e veud, sinac'h, signac'h, porc'hell, teuc'h, fallakr ; *knickrig werden*, sinac'hañ, signac'hañ ; *er ist echt knickrig*, hennezh ne vez ket buan da ziskravañ diouzh e wenneien, hennezh a zo eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ, pizh-euzhus eo, hennezh a zo hoc'h, n'emañ ket ar c'hiz gantañ da stagañ e chas gant chapeledoù silzig.

Knickrigkeit b. (-) : kaouennidigezh b., pizhoni b., pizhderi b., pizhder g., pizhded b., tostoni b., pervezhder g., pervezhded b., skragnerzh g., krinder g., krinded b., arboellañs b., krezni b., lorgnez b., taskagn g., taskagnerezh g., skarster g., skarsted b., avaristed b.

Knicks g. (-es,-e) : stouig g., stou g., emstou g., stouadenn b., soubl g., soubladenn b. ; *einen Knicks machen*, ober ur stouadenn, stouadenniñ, ober ur soubladenn, ober ur stouig, soubladenniñ, emstouiñ ; *sie machte einen Knicks*, ober a reas he stouadenn.

knicksen V.gw. (hat geknickst) : ober ur stouadenn, stouadenniñ, ober ur soubladenn, ober ur stouig, soubladenniñ, emstouiñ.

Knie n. (-s,-) : **1.** [korf.] glin g. [*liester* daoulin], penn-glin g. [*liester* pennoù an daoulin], penndaoulin g., [pa gomzer ouzh bugale] paotrig-kozh g., [e yezh ar vugale] pipi g. ; *mein Knie*, penn va glin g., va fenn-glin g., va glin g. ; *meine Knie*, va daoulin ls., pennoù va daoulin ls. ; *auf ein Knie gehen*, lakaat ur glin war an douar, mont war benn e c'hlin, glinañ, pennglinañ, pennlinañ ; *das Knie beugen*, plegañ e c'har, plegañ e benn-glin, plegañ e c'hlin, kammañ e c'har, stouiñ e c'hlin, ober ur pleg d'ur penndaoulin ; *die Knie beugen*, plegañ e zaoulin, plegañ pennoù e zaoulin, plegañ e zaou benn-glin ; *bis zu den Knien*, betek e benndaoulin, betek e zaoulin, betek pennoù e zaoulin ; *sich (dat.) das Knie ausrenken*, *sich (dat.) das Knie auskugeln*, dilec'hiañ penn e c'hlin ; *die Knie schlottern ihm*, *er hat ganz weiche Knie*, laosk eo en e sav, trabidellañ a ra, horellañ a ra war e dreid, gwak eo e zivesker, laosk eo e zivesker, laosk eo war e zivesker, eñ 'zo gwak e zivesker dindanañ, kinnig a ra e zivesker mankout dezhañ (dindanañ), brallañ a ra war e dreid, emañ e silwink war e dreid, charigell

eo, fall eo diouzh e sav, fall eo war e dreid, divhar yod en deus, divhar amann en deus, ne c'hall mui pouezañ war e zivesker, rodoù fall en deus, e zivesker a floy azindanañ ; *auf die Knie gehen, in (auf) die Knie sinken*, stouiñ d'an daoulin, stouiñ war e zaoulin, mont war e zaoulin, war bennoù e zaoulin, daoulinañ, penndaoulinañ, mont war e benndaoulin, en em dapout ar pennoù e zaoulin ; *auf die Knie fallen*, kouezhañ d'an daoulin ; *sich (ak.) auf die Knie werfen*, em strinkañ d'an daoulin, en em strinkañ war an daoulin ; *sie fielen (vor ihm) auf die Knie*, kouezhañ a rejont d'an daoulin dirazañ, mont a rejont war o daoulin dirazañ, mont a rejont war bennoù o daoulin dirazañ, en em strinkañ a rejont d'an (war an) daoulin dirazañ (Gregor) ; *auf den Knien liegend, pflanzte sie Kohl*, emañ diwar bennoù he daoulin o pikañ kaol ; *auf den Knien liegen und beten*, bezañ war bennoù e zaoulin (war e zaoulin) o pediñ, bezañ daoulinet evit pediñ ; *sie lagen auf den Knien wie Betende*, daoulinet e oant en emzalc'h pedennerien ; *sich (dat.) das Knie aufschürfen*, kignat penn e c'hlin ; *knubbelige Knie*, daoulin war-zastum, daoulin a-stok, daoulin pok ; *ein Kind auf seinen Knien herumhopsen lassen*, ober barlennig d'ur bugel, ober daik d'ur bugel ; *ihm wurde das Bein oberhalb des Knies amputiert*, dreist e c'hlin eo bet troc'het e c'har dezhañ ; *jemanden heimlich mit dem Knie berühren*, glinata u.b. ; *die Knie seiner Hose sind durchgescheuert*, e vragoù war penn e zaoulin a zo uzet betek an neudenn, pennoù-glin e vragoù a zo tremen aet, pennoù-glin e vragoù a zo aet da deuc'hadenn, pennoù-glin e vragoù a zo aet betek an neudenn (a zo poazh, a zo teuc'h betek an neudenn, a zo rouedennet, a zo debret, a zo navet, a zo parev) ; *an die Knie einer Hose Flicker setzen*, penndaoulinañ ur bragoù ; *geschwollene Knie*, droug-sant-Maodez g. ; *Pferd mit dicken Knien*, marc'h gorjet g. ; **2.** [korzenn] pleg un duellenn g. ; **3.** [stêr] pleg berr g., pleg krenn g. ; **4.** [dre skeud.] *jemanden in die (auf die) Knie zwingen*, lakaat u.b. da blegañ (da bladañ), kavout pleg war u.b., kemer lañs war u.b., kemer al levezon war u.b., kemer an hol war u.b., kemer an tu kreñv war u.b., kemer e greñv war u.b. ; *beim geringsten Pups geht er in die Knie*, pennfollet e vez gant kement bramm 'zo tout, pennfollet e vez gant un netraig ; **5.** *P. etwas übers Knie brechen*, mont dezhi gant re a hast (gant re vras hast), gaoliata an traoù, mont primoc'h eget ar marc'h hon doug, mont re vuan ganti, mont re brim ganti, ober udb gant re a hast (re vras hast) / hastañ udb (Gregor), dihasañ udb, ober udb diwar vont, ober udb diwar mont ha hanter vont, ober udb a-bempoù, ober udb dre brez, ober udb diwar herr, ober udb gant herr, ober udb gant kalz a herr, ober udb dreist-penn-biz, ober udb a-flav, talfasat udb, daoulammat udb.

Kniefbank b. (-, -bänke) : bank-ilinek g., kador-ilinek b., kador-bediñ b.

Kniefbeuge b. (-, -n) : **1.** [relij.] pennlinad g., stou-glin g., pleg-glin g. ; *eine Kniefbeuge machen*, mont war benn e c'hlin, glinañ, pennglinañ, plegañ e c'hlin, plegañ e benn-glin, ober ur pleg d'ur penndaoulin ; **2.** [sport] plegadenn an daoulin b., kluchadur g., puchadur g., puchadenn b., kluchadenn b., puch g. ; **3.** [korf.] klin gar g., koubl ar c'har g., pleg ar c'har g., serr ar c'har g., serr-garr g., poull an arzell g., arzell g./b., jaritell b.

Kniefbeuger g. (-s, -) : penngliner g.

Kniefbeugung b. (-, -en) / **Kniefbiegung** b. (-, -en) : pennlinad g., stou-glin g., pleg-glin g.

Kniefbundhose b. (-, -n) : [dilhad] otoù troñset g. [*liester oteier troñset*].

Kniefall g. (-s) : daoulinerezh g., emstou g., emstouiñ g. ; *einen Kniefall tun*, stouiñ (mont) war e zaoulin, stouiñ (kouezhañ) d'an daoulin, emstouiñ, mont war bennoù e zaoulin, daoulinañ, penndaoulinañ, en em dapout ar pennoù e zaoulin.

kniefällig ag. : daoulinet, war e zaoulin, war bennoù e zaoulin, diwar bennoù e zaoulin ; *jemanden kniefällig (um Verzeihung) bitten*, en em strinkañ war e zaoulin dirak u.b. evit aspediñ anezhañ, en em strinkañ war e zaoulin evit goulenñ pardon ouzh u.b., en em strinkañ war e zaoulin evit goulenñ pardon digant u.b.

kniefrei ag. : [brozh] ... na ziskenn ket betek an daoulin.

Knieceige b. (-, -n) : [sonerezh] gaolviol b., gourbiolin b.

Kniecegelenk n. (-s, -e) : [korf.] koubl ar glin g., pleg ar glin g., juntr ar glin g., mell ar glin g., kenvell ar glin g.

Kniecebel g. (-s, -) : [tekn.] loc'h koublet g., loc'henn goublet g.

kniecehoch ag. : ken uhel hag an daoulin ; *kniecehoher Stiefel*, botez-kenoù b.

Adv. : betek an daoulin, betek e zaoulin.

Kniecehöhe b. (-) : **1.** live an daoulin g. ; *in Kniecehöhe*, a-geñver an daoulin, a-live gant an daoulin.

Knieceholz n. (-es) : koad krabosek g., koad-tro g., koad gweet g., koad a-dreuz g., koad nezet g., koad pavgamm g.

Kniecehose b. (-, -n) : [dilhad] bragoù-golf g., bragez b./g., marined g., lavreg g.

Kniecehehle b. (-, -n) : **1.** [korf.] poull an arzell g., klin gar g., koubl ar c'har g., pleg ar c'har g., serr-garr g., arzell g./b. [*liester daouarzell, divarzell*], jaritell b. [*liester divjaritell*] ; **2.** *mir liegt der Magen in den Kniecehehlen*, diwalc'h am eus, diwalc'het on, divouedet on, krazañ a ran gant an naon, naon am eus da zebriñ bili, me a zo divouedet gant an naon, tortañ a ran gant ar granig, naon du a zo krog ennon, duañ a ran gant an naon, darev on gant an naon, dare on gant an naon, diviet on gant an naon, marv on gant an naon, ur c'hofad naon am eus, naon du am eus, naon rankles am eus, un naon-ki am eus, ur vouzellenn laosk am eus, ur vouzellenn voan am eus, erru eo ruz va bouzelloù, erru eo moan va bouzelloù, moan eo va c'hof, du eo va dent, un ilboued bras am eus, dalc'het on gant an naon, santout a ran va freñv, emañ o vougañ gant an naon, marnañ(i)ek on, laosk on war va begel, du on gant an naon, glaouriñ du a ran gant an naon, glaouriñ a ran gant an naon du, disec'hañ a ran gant an naon, naon ruz am eus, un naon bleiz am eus, emañ o ruziañ gant an naon, broudet e vezan gant an naon, klevet a ran kleier an Naoned.

Kniecehehlenmuskel g. (-s, -n) : [korf.] kigenn an arzell b.

kniecehang ag. : [dilhad] hag a ziskenn betek an daoulin.

Knieceleder n. (-s, -) : glinwisk g., morzetenn (Gregor) b.

Knieceleiden n. (-s) : [mezeg.] ginad g.

knien V.gw. (hat gekniet) : bezañ war benn e c'hlin, bezañ war e zaoulin, bezañ war bennoù e zaoulin, bezañ daoulinet, [dre fent] bezañ gant e bedennoù ; *sich vom Knien erheben*, dibennglinañ, dizaoulinañ ; *mit einem Bein knien*, bezañ glinet, bezañ pennglinet, bezañ war benn ur glin.

V.em. : **sich knien** (hat sich (ak.) gekniet) : mont war benn e c'hlin, kouezhañ (stouiñ) d'an daoulin, stouiñ (mont) war e zaoulin, mont war bennoù e zaoulin, daoulinañ, penndaoulinañ, en em dapout ar pennoù e zaoulin.

knien ag. : daoulinet, war e zaoulin, war bennoù e zaoulin, diwar bennoù e zaoulin ; *mit einem Bein knien*, war benn e c'hlin, diwar benn ar glin, diwar benn ur glin, glinet, pennglinet ; *knien pflanzte sie Kohl*, emañ diwar bennoù he daoulin o pikañ kaol ; *knien auf den Fersen sitzen*, bezañ azezet war e seulioù ; [sport] *das kniende Schießen*, an tennañ diwar benn ur glin g. ; *der kniende Anschlag*, emlakad an tenner glinet g.

Knien dschießen n. (-s) : [sport] *das Knien dschießen*, an tennañ diwar benn ur glin g.

Knien dsstellung b. (-) : *die Knien dsstellung beim Schießen*, emlakad an tenner glinet g.

Knien phänomen n. (-s, -e) : [mezeg.] damoug padelleleg g.

Knien riemen g. (-s, -) : [tekn.] stleug-kere g.

Knierohr n. (-s,-e) : [tekn.] korzenn bleg b., tuellenn bleg b., korzenn bleget b., tuellenn bleget b.

Knies g. (-) : [rannyezh.] tabut g., trouz g., rendael b., gourdrouz g., rev g., kroz g., diskrap g., distok g., diskrog g., arguz g., breud g., reuz g., c'hoari g., bec'h g., fred g., riot g., chikan g., dael b., frot g., jeu b., chav g., stag g., kastilhez str., kann b., kavailh g., sach-blev g., sach-kreoñ g., krog-blev g., fich-blev g., krogouñ ls., krogadeg b., patati g., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., chabous g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., butun g. ; *es kam zu Knies, Knies brach aus*, sevel a reas trouz (bec'h, c'hoari, jeu, patati, ur gourdrouz bras, kabal, kann, kroz, bekih) etrezo, sevel a reas kign ha frot etrezo, strakal a reas an traoù, dont a rejont hag en em gannañ, kannoù a savas etrezo, kannoù a savas ganto.

Kniescheibe b. (-,-n) : [korf.] padelle g., boled-glin g., krogenn-c'hlin b., mell-glin g., krogenn c'har b. ; *über der Kniescheibe liegend, oberhalb der Kniescheibe gelegen*, ... us-padelle g. ; *Gleitrinne für die Kniescheibe [Trochlea ossis femoris, facies patellaris femoris]* talbenn a-badelle g.

Kniescheiben- : [korf.] ... ar padelle g., ... padelle g.

Kniescheibenband n. (-s,-bänder) : [korf.] stagell ar padelle g.

Kniescheibenhalteband n. (-s,-bänder) : [korf.] kabestr ar padelle g.

Kniescheibenreflex g. (-es,-e) : [mezeg.] damoug padelle g.

Knieschiene b. (-,-n) : glinwisk g.

Knieschützer g. (-s,-) : 1. [dilhañ.] glinenn b. ; 2. [sport] glinwisk g.

Kniesehenreflex g. (-es,-e) : [mezeg.] damoug padelle g.

Kniespitze b. (-,-n) : [korf.] penn-glin g. [*liester* pennoù an daoulin].

Kniestrumpf g. (-s,-strümpfe) : hanterloer b. [*liester* hanterloeroù].

Kniestück n. (-s,-e) : 1. [arz] poltred hanter-vent g. ; 2. pibenn b., S an duellenn g., S ar gorzhenn g., [korzhenn stummet evel un S a vir ouzh ar c'hwezh fall b.], harz-c'hwezh g. ; 3. [lu, istor] glinwisk g.

knietief ag. : ken uhel hag an daoulin, ... a ya betek an daoulin. Adv. : betek an daoulin.

Kniewärmer g. (-s,-) : glinwisk g., morzetenn (Gregor) b.

Kniff g. (-s,-e) : 1. pleg g. ; *Kniff an einer Besuchskarte*, pleg e korn ur gartenn-vizit g. ; 2. [dre skeud.] ard g., tu g., tro b., kraf g., skoulm g., dalc'h g., pleg g., stek g., stok g., tres g., itrik g., troidell b., korvigell b., finesa b., taol finesa g., gwidre g., ijin g., taol-gwidre g., tro-widre b., kammdro b., kammigell b., griped g., jeu b., troadenn b., kalvezad g., ardivinkoù ls. ; *hinter jemandes Kniffe kommen*, kouezhañ war an tres, tennañ ar c'hazh a-zindan ar gwele, diskoachañ ar voualc'h war he neizh, kouezhañ war ar pik, tapout ar c'had war he ched, dizoleiñ troidelloù u.b., dizoleiñ kammdroioù u.b., dizoleiñ kammigelloù ha korvigelloù u.b. ; *Kniffe und Piffe*, an holl finesaoù evit dont a-benn eus udb, an tres g., ar stok g. ; *Kniffe anwenden*, finesa, finesiñ, mont dezhi dre finesa ; *er kennt alle Kniffe des Berufes*, anavezout a ra mat holl droioù ar vicher ; 3. piñsadenn b., piñsadur g.

kniffelig ag. : *sellit ouzh kniffelig*.

kniffen V.k.e. (hat gekniff) : plegañ, krizañ, roufennañ.

Kniffen n. (-s) : plegerezh g., plegadur g., plegañ g.

kniffig ag. : P. finesus, korvigellus, korvigellek, lamprek, link, kudennek, kudennek e galon, troidellus, troidellek, tro ennañ, gwidreüs, gwidilus, beskellek, itrikoù tout, fin, a gant tro, gwriet a finesaoù, fil ennañ, finesus, tro en e gordenn, ur c'harrad finesaoù gantañ, kordet a finesaoù, gweet e hentoù.

kniffelig ag. : 1. pebret, skoemp, gwall luziet, diaes-diaes, serzh, pitouilh, amjestr, tener ; *kniffelige Geschichte*, afer bebet b., afer skoemp b., gwall c'hoari g., taol skeudik g., jeu bubuik g. ; *ein kniffeliges Problem*, un uz spered g., ur c'holl-skiant g., ur gwir bistri g., un torr-spered g., un debr-spered g., un dismantr-spered g., un torr-penn g., ur gudenn lous g., ur gudenn start b. ; *kniffelige Arbeit*, labour torr-penn g., labour pitouilh g. ; *jemandem eine kniffelige Frage stellen*, lakaat un tach d'u.b. ; 2. [dre astenn.] korvigellus, korvigellek, lamprek, link, kudennek, kudennek e galon, troidellus, troidellek, beskellek, tro ennañ, gwidreüs, gwidilus, itrikoù tout, fin, a gant tro, gwriet a finesaoù, fil ennañ, finesus, tro en e gordenn, ur c'harrad finesaoù gantañ, kordet a finesaoù, gweet e hentoù.

Knigge g. (-/-s,-) : domlevr diwar-benn ar sevended g.

Knilch g. (-s,-e) : tarlask g., plouk g., klap-yod g., chaoker patatez g., chaoker plouz g., kein melchon g., plaou diwar ar maze g. ; P. *blöder Knilch*, makez cheulk g., makez tamm paotr fin g., makez penn leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., beg leue g., mell baja g., kakouz g., tamm kakouz g., penn-touilh g., kac'her polos g., paourkaezh diod g., paourkaezh den g., kac'h-moudenn g., genaoueg g., genaoueg echu g., podig g., pothouarn g., impopo g., glaourenneg g., pampez g., nouch g. [*liester* nouched], loñseg g. [*liester* loñseged], genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., alvaon g. [*liester* alvaoned, alvaoneien], houpperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., papelod g., droch g., penn droch g., labaskenn b., tra didalvez g., pezh dilamprek g., pladorenn b., den lifret g., den hualet g., penn-karn g., penn pout g., pennsod g., diskiant g., darsod g., loukez g., kloukez g., patatezenn b., patoenn b., panezenn b., Yann Banezenn g., gogez g., magn g., penn luch g.

knipsen V.k.e. (hat geknipst) : P. 1. treiñ an afell, lakaat gouloù pe lazhañ ar gouloù ; *das Licht anknipsen*, elumiñ (enaouiñ) ar gouloù ; 2. toullañ, treuztouliañ, trebarzhiñ, poenttouliañ ; *eine Fahrkarte knipsen*, treorc'hiñ un tiked ; 3. [luc'hskeudenn] tennañ, luc'hskeudenniñ ; 4. bannañ gant ur chifrodenn.

Knispser g. (-s,-) : [tredan.] spanaer g., trec'haoler g., afell b., bouton tredan g., nozelenn dredan b.

Knipskasten g. (-s,-kästen) : P. luc'hskeudennerez b.

Knirps¹ g. (-es,-e) : mousig g., blogorn g., krotouz g., avrelod g., sioc'han g., torgos g., korrigant g., traouilh g., skribiton g., skoanard g., gwidoroc'h g., gwidoroc'hig g., skrilh g., speñv g., taltouin g., beginod g., genegell g., goujard g., gouspin g., penndolog g., rahouenn vragoù b., revr verr g., torgos tra g., preñvig g., tamm mous flaer g., marmouz ken uhel hag ur bouteg g., marmouz n'eo ket brasoc'h hag ur c'horn-tont g., marmouz bihan g., boustouv g., c'hwiltouz g., c'hwitouz g., bitouz g., bistrakig g., tamm fri lous g., marmouz fall g., orin fall g., ostiz g., tamm kozh mic'hieg g., tamm fri-lor g., marmouz kaoc'h g., makez brammer bihan g., makez penn laou g., kac'her g., laoueg g., glaoueg g., glaourenneg g., babouzeg g., babouz g., Yann gañfard g., Yann grenn g., Yann varmouz g., Yann vous g., Yann laou g., kampinod g., fri-kreien g., fri-mic'h g., fri-karn g., mousig fall g., plog g., gouzen g. [*liester* gouzud], bidorc'hig g., minoc'h g., preñv-douar g.

Knirps²® g. (-es,-e) : disglavier pleg g., disglavier pak-dispak g.

knirpsig ag. : bihan-bihan, bitous, ken uhel hag ur bouteg, dister a gorf, ur blogorn anezhañ, ur c'hrotouz anezhañ, un avrelod anezhañ, ur sioc'han anezhañ, un torgos anezhañ, un traouilh anezhañ, ur skribiton anezhañ, ur skoanard anezhañ, ur skrilh anezhañ, ur gwidoroc'h anezhañ, ur gwidoroc'hig anezhañ, ur speñv anezhañ, ur boustouv anezhañ, ur

c'hwiltouz anezhañ, ur c'hwiltouz anezhañ, ur bitouz anezhañ, ur plog anezhañ.

Knirpsspitzmaus b. (-, -spitzmäuse) : [loen.] minoc'h bitik g.

Knirrkohl g. (-s) : [louza.] sae-ar-Werc'hez b., bokedoù-an-teureg ls.

knirschen V.gw. (hat geknirscht) : skrignal, skrijal, draskañ, draskal, grigoñsal, grignosañ, rigognat, chourikal, chourikat ; *der Schnee knirscht*, skrignal (draskañ) a ra an erc'h dindan ar botoù ; *mit den Zähnen knirschen*, skrignal e zent, grigoñsal e zent, rigognat, grignosañ e zent, chourikal e zent, charoñsiñ e zent, tarzhañ e zent.

Knirschen n. (-s) : skrignadeg b., skrign g., skrignadenn b., chourik g., chourikerezh g., chourikadenn b., gwigour g., strakerezh g., strakadeg b., strakadenn b., strak g., drask g., draskadenn b., grigoñs g., grigoñserezh g., rigogn g.

knistern V.gw. (hat geknistert) : draskal, draskañ, gwrac'henniñ, strakatal, strakal, tarzhañ, straklañ ; *das Feuer knistert*, draskal (gwrac'henniñ, strakatal, strakal) a ra an tan er c'heuneud ; *das Feuer knistert im Kamin*, draskal (gwrac'henniñ, strakatal, strakal) a ra an tan en oaled ; *die Luft knistert vor Hitze*, es knistert in der Luft, die Hitze bringt die Luft zum Knistern, froumal a ra an aer gant an tommder, emañ an tron o seniñ.

V.dibers. (hat geknistert) : 1. feulañ ; *es knistert im Gebälk*, draskal (strakal) a ra ar c'hoadaj ; 2. [dre skeud.] es knistert, emañ ar soubenn o trenkañ, krog eo ar soubenn da drenkañ, krog eo ar sistr da drenkañ, emañ ar jeu o treiñ e jeu gi, tost eo an tan d'ar stoub, treiñ a ra an traoù d'ar put, emañ an traoù o korboniñ, ar gor a zeu da vegañ, c'hwèzh ar pebr a zo gant ar wadegenn.

Knistern n. (-s) : 1. strakerezh g., strakadeg b., strakadenn b., strak g., draskadenn b., drask g., strakladur g., feulañ g. ; *das Knistern der Luft an heißen Sommertagen*, ar gananenn b., an tron g. ; *das Knistern der trockenen Blätter*, wenn man darauf tritt, ragach an delioù sec'h pa vez baleet warno g. ; *das Knistern des Feuers*, kan an tan g. ; 2. [pellgomz] trouz foñs g., gwrac'hadoù ls., adtrouziou ls., mordrouz g., grizien str.

knisternd ag. : straklus.

Knittel g. (-s,-) : penn-bazh g., bazh penndousek b., bilbod g., krennenn b., bazh pennek b., krennvazh b., bataraz b., penngod g.

Knittelvers g. (-es,-e) : 1. [lenn.] *frühneuhochdeutscher Knittelvers*, gwerzhenn e doare Hans Sachs b. ; *neuhochdeutscher Knittelvers*, gwerzhenn enni pevar zaol-mouezh b. ; 2. P. gwerzhenn digompez b., gwerzhenn gamm b., primsavadenn b.

Knitter g. (-s,-) : roufenn b., jogadenn b., rodell b. ; *die Knitter ausbügeln*, kempenn ar rodelloù dre ferñ, lemel ar roufennoù dre ferñ, lemel ar jogadennoù dre ferñ.

knitteranfällig ag. : roufennus, aes da jogañ.

knitterarm ag. : [gwiad] kazimant dijog, kazimant diroufenn.

knitterempfindlich ag. : roufennus, aes da jogañ.

Knittererholungswinkel g. (-s,-) : feur dijogadusted g. ; *Knittererholungswinkel von 180°*, dijogadusted klok ha rik b.

Knitterfalte b. (-,-n) : roufenn b., jogadenn b., rodell b. ; *die Knitterfalten ausbügeln*, kempenn ar rodelloù dre ferñ, lemel ar roufennoù dre ferñ, lemel ar jogadennoù dre ferñ.

knitterfest ag. : [gwiad.] dijogadus, ... na jog ket, ... na c'heller jet jogañ ; *knitterfeste Stoffe*, entofoù na jogont ket ls., gwiadoù na c'heller jet jogañ ls.

knitterfrei ag. : [gwiad.] 1. dijog, diroufenn ; 2. dijogadus, ... na jog ket, ... na c'heller jet jogañ ; *knitterfreie Stoffe*, entofoù na jogont ket ls., gwiadoù na c'heller jet jogañ ls.

Knittergold n. (-s) : alaouraj g., brizhsked g.

knitterig ag. : 1. jog, joget, kretilhet, gwrac'hellet ; 2. [dre skeud.] feuket, broc'het, onglennet, hegazet, fumet, imor ennañ, un imor ennañ, imoret ; 3. kintus, kinteüs, kinte ennañ, fioun ennañ, razailher, tagnous, ourz, brouezus, diaes.

knittern V.k.e. (hat geknittert) : jogañ, bresañ, moustrañ, damouchiñ, tortañ, tortilhañ, korfezezañ, dramouilhañ, tramaduilhañ, machoufrañ, chokinañ, bugañ, bouchezañ, gourfouliñ, gweata, kretilhañ, gwrac'hellat, chijarniñ, krosal, malhotiñ, chijarniñ ; *geknittert*, jog, joget, kretilhet, gwrac'hellet. V.gw. (hat geknittert) : 1. draskal, draskañ, gwrac'henniñ, strakatal, strakal ; 2. en em zastum, dont plegoù en dra-mañ-tra, rodellañ, sac'higellañ, kilwedenniñ, roufennañ, krizañ, krec'higelliñ, dont jog en dra-mañ-tra, dont tramaduilh en dra-mañ-tra.

Knittern n. (-s) : jog g., jogadur g., bresadur g., tramaduilh g.

Knobel g. (-s,-) : diñs g.

Knobelbecher g. (-s,-) : 1. korned diñsoù g. ; 2. [lu, dre fent] botez soudard b., brodikin g., logenn b.

knobeln V.gw. (hat geknobelt) : 1. *mit Würfeln knobeln*, c'hoari an diñsoù ; *mit Streichhölzern knobeln*, tennañ d'ar plouz berr (d'ar blouzenn, d'ar blouzenn verr, d'ar goloenn verr, d'ar blouzennig verrañ, plouz berr, plouzenn, plouzennig, plouzenn verr, ar blouzenn verr, ar blouzennig verr), tennañ d'ar bilhoù, tennañ d'ar berr, tennañ ar vrochenn, tennañ d'ar bizenn, bilhiñ, tennañ d'ar sort ; 2. [dre skeud.] prederiañ, en em soñjal, en em gompren, lakaat meiz da gompren udb, peursoñjal, poellañ.

Knoblauch g. (-s) : 1. [louza.] kignen str. ; *wilder Knoblauch*, ramps str., ramz str., kignen gouez str., kignen-an-arzhed str. ; 2. [kegin.] kignen g. ; *Knoblauch im Knoblauchmantel*, *Knoblauch mit Schale*, kignen plusk hag all g. ; *Knoblauch fein hacken*, miñsañ kignen, klemiñsañ kignen, munudañ kignen ; *mit Knoblauch spicken*, kigneniñ, pikañ gant kignen ; *mit Knoblauch einreiben*, frotañ gant kignen, kigneniñ ; *mit Knoblauch eingeriebene Weißbrotwürfel*, kreunennoù frotet gant kignen ls.

knoblauchartig ag. : [louza.] aliek ; *die knoblauchartigen Pflanzen*, an aliaged ls.

Knoblauchbeet n. (-s,-e) : kigneneg b.

Knoblauchhederich g. (-s) : [louza.] louzaouenn-ar-c'hignen b., sezv kignen g.

Knoblauchkröte b. (-,-n) : [loen.] randouseg gell g. [*liester* randouseged gell].

Knoblauchpresse b. (-,-n) : gwaskell-gignen b.

Knoblauchskraut n. (-s) : [louza.] louzaouenn-ar-c'hignen b., sezv kignen g.

Knoblauchspinat g. (-s) : [louza.] ramps str., ramz str., kignen gouez str., kignen-an-arzhed str.

Knoblauchsrauke b. (-) : [louza.] louzaouenn-ar-c'hignen b., sezv kignen g.

Knoblauchsoße b. (-,-n) : hili kignen g.

Knoblauchzehe b. (-,-n) : [louza.] *eine Knoblauchzehe*, un ivin kignen g., un oeñs kignen g., ur bochad kignen g., ur gignenenn b. ; [kegin.] *ungeschälte Knoblauchzehen*, *Knoblauchzehen in der Schale*, *Knoblauchzehen im Knoblauchmantel*, kignen plusk hag all g.

Knoblauchzwiebel b. (-,-n) : [louza.] *eine Knoblauchzwiebel*, un penn-kignen g., un torchad kignen g. (Gregor).

Knöchel g. (-s,-) : [korf.] 1. [biz] a) koubl-biz etre ar c'hentan oeñs hag an eil g. ; b) koubl etre ar c'hreizdom hag ar c'hentan oeñs g. ; 2. [troad] ufern g. [*liester* ufernioù, daouufern], ibiltroad g., fer b., aval-troad g., tarval-troad g. ; *ihr Nachthemd reichte ihr bis zu den Knöcheln*, he hiviz-noz a ziskenne betek he daouufer, he hiviz-noz a ziskenne betek he zreid ; *er hat sich (dat.) den Knöchel verstaucht*, gweet en deus e droad, treuzet en deus e droad, distreset en deus e droad, gwasket

en deus e droad, diaozet en deus ibil e droad, tapet en deus ur gammigell, gweet en deus e ufern, paket en deus ur forsadenn en e droad, forset en deus e droad, graet en deus ur gwe d'e droad ; *beim Gehen die Knöchel gegeneinander schlagen*, skarbellat, reiñ taolioù skarbell, skeiñ an eil ufern ouzh egile ; **3.** [ilin] penn an ilin g.

Knöchelbruch g. (-s,-brüche) : [mezeg.] **1.** [biz] torr oefs g. ; **2.** [troad] torr ufern g., torr an ibil-troad g.

Knöchelchen n. (-s,-) : **1.** [korf.] askornig g. [*liester* eskernigoù] ; **2.** maen pempig g. ; *Knöchelchen spielen*, *Knöchelchen würfeln*, c'hoari bili-bann, c'hoari meinigoù, c'hoari pempigoù, c'hoari pempig, c'hoari mein pempig, c'hoari kailhoù.

Knöchelgelenk n. (-s,-e) : [korf.] chouk-troad g., souk-troad g., mell an ufern g.

knöchellang ag. : ... a ziskenn betek an daouufern, ... a ziskenn betek an ibilioù-treid.

knöcheltief ag. : ken uhel hag an daouufern, ken uhel hag an ibilioù-treid, ... a ya betek an ibilien-treid.

Adv. : betek an daouufern, betek an ibilioù-treid, betek an ibilien-treid.

Knochen g. (-s,-) : **1.** [korf.] askorn g. [*liester* eskern] ; *starke Knochen*, eskern kalet ls. ; *zarte Knochen*, eskern bresk ls. ; *gebrochener Knochen*, askorn torr g. ; *der Hund nagt an einem Knochen*, emañ ar c'hi o krignat un tamm askorn ; *die Knochen aus etwas herauslösen*, diaskornañ udb ; *ohne Knochen*, diaskorn, diaskornet ; *langer Knochen*, *Röhrenknochen*, askorn korzennek g., askorn hir g. ; *lange Arm- und Beinknochen*, gwerzhidi ls., gwerzhidoù ls. ; *luftgefüllte Knochen*, eskern kleuz ls. ; **2.** [dre astenn.] *ihm tun alle Knochen weh*, faezh eo betek skoulm e ene, brevet (divi, rentet, krevet, gell, asiket, flep, darnaouet, tanailhet) eo, broustet eo e gorf, nezet eo tout e izili dindanañ, asik (brev) eo (Gregor) ; **3.** [dre skeud.] *nass bis auf die Knochen*, gleb betek ar c'hroc'hen, gleb-dour, gleb-dour-teil, gleb-par-teil, touilhet, ken gleb hag un touilh, treuzet gant ar glav, touillet an dour dezhañ, neudenn sec'h ebet dindanañ, neudenn sec'h ebet warnañ ; *die Nachricht steckt ihm in den Knochen*, abafet (mantret) eo gant ar pezh en deus klevet ; *er ist nur (noch) Haut und Knochen*, n'eus mui nemet ur spes anezhañ, aet eo e gof en e gein, treut eo evel ur gioc'h, treut-gioc'h eo, kras eo evel ur geuneudenn, treut-gagn eo, treut evel ur c'hagn eo, treut evel ar marv eo, treut-marv eo, treut ha kastiz eo, treut eo evel ur vazh-kloued, evel ur relegoù eo, n'eus anezhañ nemet ar pevar askorn, n'eus nemet an askorn anezhañ, kastiz eo evel un den prest da vervel, hennezh a zo hudur da welet, nend eus nemet ur sac'had eskern anezhañ, disec'het eo evel ar foenn, disec'het eo evel ur spes, n'eus nemet ar c'hroc'hen war e eskern, n'eus mui nemet kroc'hen war e eskern, hennezh a zo sec'h evel un askorn, hennezh a zo treut-eskern (treut-askorn, treut-ki, diflaket, treutoc'h eget ur sklisen, kastiz evel an Ankoù, treut-kign, treut evel an Ankoù, treut evel un ankoù, treut evel ur c'hant tachoù, treut evel un askell-groc'hen, treut evel ur brank, treut evel ur vazh kloued, treut evel troad ar forc'h hir, treut evel pav ur forc'h, moan evel troad ar forc'h hir, moan evel pav ur forc'h, treut evel ur vazh gwisket), moan eo evel an drezenn, hennezh n'eus mann outañ, n'eus netra ken dioutañ, n'eus nemet ar spes anezhañ, n'eus nemet relegoù anezhañ hag ar c'hroc'hen d'o goleiñ, hennezh n'eus nemet ar relegoù anezhañ hag ar c'hroc'hen d'o goleiñ, evel ur relegoù eo, spontañ ar chas a rafe ken treut ez eo, evel un askorn (un ankoù) krignet eo, aet eo treut evel ur geuneudenn (ur gioc'h, ur skoul), treut-keuneudenn eo, ar paourkaezh den a zo aet sec'h evel ur geuneudenn, dismantr eo evel ur spes, hennezh a zo ur skrilh, hennezh n'eo ket tev

ar gwenn en e revr, hennezh a zo ur Jakez-Kroc'hen, un eonenn a zo anezhañ, un tammig parich stignet war ur sac'had eskern a ya d'ober anezhañ (Gregor), n'eus nemet ar spes anezhañ, aet eo da relegenn, ur sac'h eskern 'zo anezhañ ; *P. sie hat Fleisch auf den Knochen*, honnezh a zo peg war he gorre, tastorn he deus-hi ; *Mark in den Knochen haben*, kaout gwad dindan e ivinoù, bezañ gwad dindan e ivinoù, na redek gwad irvin en e wazhied, kaout mel en e eskern, kaout kalon, kaout nerzh-kalon, kaout skoultrenn, bezañ kalon en e greiz, bezañ kalonek, kaout blev war e jave, na vezañ poultr war e zaoulagad, na vezañ moan e galon, na vezañ laosk e galon, bezañ start e galon en e greiz, bezañ den (*liester* bezañ tud) ; *er hat keinen Mumm in den Knochen er hat keinen Saft in den Knochen*, n'en deus tamm mel en e eskern, n'eus tamm sap ennañ, n'en devez na da vont na da zont, ne vez na da vont na da zont ennañ, ne vez mont ebet gantañ, ur morgousket a zen eo, un allazig a zen a zo anezhañ, hennezh a zo ur bladoren, tremen a ra ar pep gwellañ eus e amzer o vorediñ, ne ra ket kalz tra, ne ra ket kalz a dra, lizidant eo, diek (lezirek, disaour, dibreder, landreant, laosk, diboan) eo, n'eus ket a wad en e wazhiennoù, n'eus ket a wad en e wazhied, dour eo a zo en e wazhied, gwad pouloudet en deus, hennezh a red gwad irvin (gwad panez) en e wazhied, n'eus dalc'h ebet ennañ, n'eus netra ennañ, n'eus startijenn ebet ennañ, n'eus deltu ebet gantañ, ne ra neuz ebet, dilañs a zo ennañ, divegon eo, gwevn eo, diegus eo, gwad mors a zo ennañ, mors eo, lizidour eo, kousket eo evel an naer er goañv, ur vuzhugenn a zo anezhañ, lugut eo evel ur velc'hwedenn, bouk eo evel ur velc'hwedenn, gourte eo, lugudus eo, luguder eo, n'eus nemet dour irvin en e wazied, n'eus nemet dour karotez en e wazhied, hennezh a zo ur varvadenn (ur varvasenn, ul labaskenn) anezhañ, hennezh a zo ur gorzenn wak anezhañ, hennezh a zo ur c'hrank gwak anezhañ, hennezh a zo evel un tamm koad, n'eus rebarb ebet ennañ ; *ich bin bis in die Knochen durchgefroren, die Kälte kriecht mir bis in die Knochen*, treantet on gant ar riv / skornet on gant ar riv (Gregor), morzet (kropet, grisiet, sonnet, kruget, paourentezet, paourentezus, nodet, gourdet, seizet, soret, frimet, chugudet, kleret, pistiget, ridet, bav) on gant ar riv, rivet eo va sac'h, krugañ a ran gant ar riv, grisiañ a ran gant ar riv, o chugudiñ emañ gant ar yenien, treuzet on gant an anoued, kleret (frimet) eo va daouarn, morzet on gant ar riv evel kegel va mamm-gozh, kropet on gant ar riv evel an naeron e-pad ar goañv, deuet eo va izili da vervel ouzhin gant ar riv, chom a ran pintet gant ar riv, sklaset on, sklasañ a ran gant ar riv, kleret on, rivet on, skornet on, emañ va revr o skornañ, riv am eus da gac'hat tachoù, kreviñ a ran gant ar riv, tapout a ran paourentez, fritañ a ran gant ar riv, skarnilañ a ran gant ar riv, seizet eo va izili gant ar riv, sklaset on betek mel va eskern, sklaset on betek ibil va lagad, rividik on ; **4.** *alter Knochen*, kozh kripon g., kozh loufer g., kozh straker g., kozh straker g., paourkaezh loaver g., gastaouer kozh g., gaster kozh g., loufer g., kripon pampes g., kripon impopo g., kripon luo g., glaourenneg g., neudenner g.

Knochenarbeit b. (-,-en) : gast a vicher b., labour lazhus g., lazhtud g., labour brevus g., labour ki g., torr-korf g., labour tenn g., labour dreistpenn g., klogor str., lazhtud g., gwall grogad g., gwall reuziad g., gwall gaouad g., aner g., lazhtud g., kouez g., disec'h-tud g., kole d'ober g., charre g., chastre g. ; *das war vielleicht eine Knochenarbeit, den ganzen Tag schwere Lasten tragen zu müssen*, ul lazhtud e oa bet dougen bec'hioù a-hed an deiz.

knochenartig ag. : askornek, askornheñvel, e doare an askorn, a-zoare gant an askorn, a-seurt gant an askorn.

Knochenasche b. (-) : eskern pulluc'het ls., ludu-eskern g., ludu-du g.

Knochenaufbau g. (-s) : [mezeg.] dedolzañ an eskern g.

Knochenbau g. (-s) : [korf.] korf-eskern g., skeledenn b., askornadur g. ; *ein Mensch von schlankem Knochenbau*, un den askornet moan g. ; *ein Mensch von zartem Knochenbau*, un den askornet munut g. ; *ein Mensch von starkem Knochenbau*, un den askornet kalet g.

knochenbildend ag. : [mezeg.] askornaus.

Knochenbildung b. (-,-en) : [korf.] askornadur g., askornaat g., askornañ g., askornbarañ g.

Knochenbrand g. (-s) : [mezeg.] brein-krign an eskern g., breinged an eskern g.

Knochenbrechfieber n. (-s) : [mezeg.] deng g.

Knochenbruch g. (-s,-brüche) : [mezeg.] torr askorn g., brev g., askorn torr g. ; *offener Knochenbruch*, torr digorr g. ; *einfacher Knochenbruch*, torr eeun g. ; *komplizierter Knochenbruch*, torr dieeun (luziet, rouestlet) g. ; *einen Knochenbruch einrichten*, lakaat un ezel torr en e reizh, diren un torr.

Knochendeckel g. (-s,-) : [mezeg., treanadur] pann askorn g.

knochendürr ag. : skarn, treut-bras, treut-gagn, treut-ki, treut-eskern, treut-kign, digiget, diskarn, distronk, distruj, karzhet, kastiz, digiget, diskarn, distronk, karzhet e gorf, kaset, distruj, diflaket, treutoc'h eget ur sklisen, kastiz evel an Ankoù, treut-askorn, treut evel ar marv, treut-marv, treut evel ur vazh-kloued, treut evel ur gioc'h, treut-gioc'h, kras evel ur geuneudenn, treut evel ur c'hant tachou, treut evel ur brank, treut evel ur c'hagn, treut ha kastiz, moan evel un drezenn, moan evel un delienn, tanav evel un delienn, ... n'eus mann outañ, ... n'eus netra ken dioutañ, ... n'eus anezhañ nemet ar pevar askorn, ... n'eus nemet an askorn anezhañ, kastiz evel un den prest da vervel, disec'het evel ar foenn, disec'het evel ur spes, ... n'eus nemet ur spes anezhañ, ar sac'had eskern anezhañ, sec'h evel un askorn, treut evel an Ankoù, treut evel un askell-groc'henn, treut evel ur vazh kloued, treut evel troad ar forc'h hir, treut evel pav ur forc'h, moan evel troad ar forc'h hir, moan evel pav ur forc'h, treut evel ur vazh gwisket, treut evel ur geuneudenn, treut-keuneudenn, treut evel ur skoul, treut ha sec'h evel un harink (Gregor), sec'h evel ur geuneudenn, dismantr evel ur spes, ... n'eo ket tev ar gwenn en e revr.

Knocheneinrenker g. (-s,-) : P. skarver g., kouracher g., aozer g., joentrer g., dreser g., froter g.

Knochenentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] askornfo g., askornad g., poan-eskern b., mallez an eskern g.

Knochenerweichung b. (-,-en) : [mezeg.] boukadur an eskern g., blotadur an eskern g., gwakadur an eskern g., blotaat an eskern g.

Knochenfenster n. (-s,-) : [mezeg., treanadur] pann askorn g.

Knochenfisch g. (-es,-e) : [loen.] pesk askornek g., pesk osteiktian g., osteiktian g. [*liester osteiktianed*] ; *echte Knochenfische*, *Knochenfische im engeren Sinne*, pesked teleostean ls., teleosteaned ls.

Knochengelenk n. (-s,-e) : [korf.] mell g., kenvell g.

Knochengерippe n. (-s,-) / **Knochengерüst** n. (-s,-e) : [korf.] korf-eskern g., skeledenn b., atel g., askornadur g., relegenn-eskern b., framm danveziou gwak ar c'horf g.

Knochengewebe n. (-s,-) : [korf.] gwiad askornel g./b.

knochenhart ag. : [dre skeud.] 1. kalet evel ar mein, kalet evel dir, kalet evel an houarn ; 2. [labour] *knochenharte Arbeit*, gast a vicher b., labour lazhus g., lazh tud g., torr-korf g., labour dreistpenn g., labour tenn g., klogor str., lazh-korf g., gwall grogad g., gwall reuziad g., gwall gaouad g., aner g., lazh g., koeuz g., disec'h-tud g., kole d'ober g., charre g., chastre g. ; 3. krenn, groñs, nerzhek, strizh, drastus.

Knochenhaus g. (-es,-häuser) : karnel b., askornaoueg b.

Knochenhaut b. (-) : [korf.] toagenn an askorn b., amaskornenn b.

Knochenhautentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] amaskornennfo g.

Knochenkalk g. (-s) : raz-eskern g.

Knochenkallus g. (-,-se) : [mezeg.] kaledenn askorn b.

Knochenklempner g. (-s,-) : P. skarver g., kouracher g., aozer g., joentrer g., dreser g., froter g.

Knochenklempnerin b. (-,-nen) : P. Mari-froterez b., dreserez b.

Knochenknirschen n. (-) : [mezeg.] gouriñviad askornel g.

Knochenkohle b. (-) : eskern pulluc'het ls., ludu-du g., ludu-eskern g.

Knochenkörperchen n. (-s,-) : [bev., mezeg.] osteokit g.

Knochenkrepiration b. (-) : [mezeg.] gouriñviad askornel g.

knochenlahm ag. : faezh, distronk, karzhet e gorf, kaset, distruj, flakik, flak, flaket, diflaket, dinerzheth, asik, asiket, flep, torr, ôg, eok, eoget, ôget, brev, brevet, divi, hernet, skuizh-brein, skuizh-divi, skuizh-lazhet, skuizh-stank, skuizh-lovr, skuizh-brevet, brevet gant ar skuizhder, skuizh evel ar bleiz, skuizh-marv, torret gant ar skuizhder, riñset, marv diwar e sav, mac'homet, erru dilañs, fat, fatik, rentet, krevet, gell.

Knochenlehre b. (-) : [mezeg.] osteologiezh b., askornouriezh b., askornoniezh b.

Knochenleim g. (-s) : 1. kaotenn askorn b. ; 2. [bevgimiezh] osein g.

knochenlos ag. : diaskorn, diaskornet.

Knochenmann g. (-s) : [barzh.] *der Knochenmann*, hor Breur ar Marv g., paotr e falc'h g., ar falc'her-noz g., ar falc'her dall g., an Ankoù g., an dognez vrizh b.

Knochenmark n. (-s) : [korf.] mel-askorn g., mel an eskern g., mel g.

Knochenmarkentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] osteomielit g., melfo g.

Knochenmarktransplantation b. (-,-en) : [mezeg.] treuzplantadur mel-askorn g., emboud mel-askorn g., imboud mel-askorn g., imboudadur mel-askorn g., imboudadenn mel-askorn b.

Knochenmasse b. (-,-n) : [korf.] tolz an eskern g.

Knochenmehl n. (-s) : 1. poultr askorn g., bleud askorn g. ; 2. [dre skeud.] *aus jemandem Knochenmehl machen*, ober bleud gant u.b., ober ur frigasenn ouzh u.b., frikañ u.b., ober butun gant u.b., frigasañ u.b., foeltrañ e izili d'u.b., stlabezañ u.b.

Knochennaht b. (-,-nähte) : [korf.] mellez b.

Knochenöl n. (-s) : eoul askorn g.

Knochenpfanne b. (-,-n) : [korf.] toull ar c'henvell g., boest ar c'henvell b., kleuzenn ar c'houbl b., kavenn ar c'henvell b.

Knochenreiben n. (-) : [mezeg.] gouriñviad askornel g.

Knochenreste ls. : relegoù ls.

Knochensammler g. (-s,-) : eskernaer g.

Knochenschaft g. (-s,-schäfte) : [korf.] treuzenn b.

Knochenschinken g. (-s,-) : [kegin.] morzhed-hoc'h ouzh hec'h askorn b.

Knochenschwammsubstanz b. (-,-en) : [korf.] gwiad-askorn g./b.

Knochensplitter g. (-s,-) : sklisen askorn b.

knochentrocken ag. : [dre skeud.] 1. kalet evel ar mein, kalet evel dir, kalet evel an houarn, sec'h-koadesk, sec'h-korn, sec'h-karn, sec'h-kras, sec'h-spoue, sec'h-tont, sec'h evel un tamm koad, sec'h evel ur roc'h ; 2. [evezhadenn] reut, dichek, dizamant, taer ; 3. [fent] dic'hoarzh, yen ; 4. [danvez-skol] dizudi, torr-penn, torr-penn ha torr-revr ouzhpenn.

Knochenzelle b. (-,-n) : [bev., mezeg.] osteokit g.

knöchern ag. : askornek, ... askorn ; [korf.] *köchernes Labyrinth*, milendall askornek g. ; *knöcherner Gaumen*, staon askornek b./g.

knöchig ag. : 1. askornek, eskernek, sklosennek ; *knöchiges Gesicht*, dremm sklosennek b., dremm askornek b., bizaj askornek b., bizaj koadesk b. ; 2. askornek, askornet kalet, askornet tev, askornet gros ; *knöchiger Kerl*, paotr askornet gros g.

Knock-out g. (-/s,-s) / **Knockout** g. (-/s,-s) : [sport] lamm-kaer g., kao g. ; *durch Knockout siegen*, gounit kent an dibenn.

Knödel g. (-s,-) : [kegin.] pouloud str., bouletennig b., boulig b., keunell str.

Knöllchen n. (-s,-) : [dre skeud.] P. [gwir] lizher tell-gastiz g., paperenn tell-gastiz b. ; *jemandem ein Knöcheln verpassen*, paperañ ouzh u.b., sevel paper ouzh u.b., strobañ un dell-gastiz ouzh u.b. ; *Vergabe eines Knöllchens*, paperañ g.

Knolle b. (-,-n) / **Knollen** g. : 1. [louza.] torzhell b. ; *Knollen ansetzen*, *Knollen bilden*, torzhellañ, torzhellekaat ; *sich zu Knollen entwickeln*, torzhellekaat ; *ich habe die Knollen im Keller durchwintert*, lakaet em eus an torzhelloù er c'hav da dremen ar goañv ; 2. kreskenn b., bronn b., ulmenn b. ; 3. [metal.] nozelenn b. ; *Manganknolle*, nozelenn liesvetalek b., nozelenn vanganez b. ; 4. [dre skeud.] fri korloko g., fri patatez g., dorn brae g., picher g.

Knollenansatz g. (-es,-ansätze) / **Knollenbildung** b. (-,-en) : torzhellekadur g., torzhellekaat g.

Knollenblätterpilz g. (-es,-e) : [louza.] amanit str. ; *grüner Knollenblätterpilz*, amanit faloidek str.

knollenförmig ag. : torzhellek, torzhelleheñvel.

Knollengewächs n. (-es,-e) : [louza.] plant torzhellek str.

Knollenkerbel g. (-s) : [louza.] serfilh-dous g.

Knollenkratzdistel b. (-,-n) : [louza.] askolenn-doullañ b., askol-toullañ str.

Knollenkümmel g. (-s,-) : [louza.] kistin-douar str.

Knollennase b. (-,-n) : fri korloko g., fri patatez g., dorn brae g., picher g.

Knollensellerie b. (-) : [louza.] ach-liorzh str., ach-rabez str.

Knollenwinde b. (-,-n) : [louza.] patatez dous str.

Knollen-Ziest g. (-es) : [louza.] kron str. [*Stachys affinis*].

knollig ag. : 1. [louza.] torzhellek ; *knolliger Hahnenfuß*, troad-kog g. ; 2. ulmennek ; *knollig werden*, dont ulmennoù en dra-mañ-tra, bosañ.

Knopf g. (-s, Knöpfe) : 1. [dilhad.] nozelenn b., bouton g., boutonnenn b., god b. ; *beinerer Knopf*, nozelenn askorn b. ; *Knöpfe aus Metall*, nozelennoù metal ls. ; *Knöpfe aus Perlmutter*, nozelennoù krogenn berlez (Gregor) ls., nozelennoù gwer-kregin ls. ; *überspannter Knopf*, nozelenn stignet gant mezher b. (Gregor) ; *einen Knopf annähen*, gwriat un nozelenn ouzh ur pezh dilhad ; P. *ein Knopf ist abgesprungen*, un nozelenn a zo lammet kuit, kollet em eus un nozelenn, mankout a ra un nozelenn, un nozelenn a zo aet kuit, un nozelenn a zo aet diwar va chupenn ; 2. [tekn.] nozelenn b. ; *drücken Sie auf den Knopf* ! pouezit (gwaskit, moustrit) war an nozelenn ! ; *Schalterknopf*, nozelenn dredan b. ; 3. pommell b., pommellenn b., dornell b. ; *Sattelknopf*, pommell an dibr b., pommellenn an dibr b., korbell a-ziaraok g. ; 3. [Bro-Suis, su Bro-Alamagn] skoulm g., klav g. ; 4. [dre skeud.] *den Reset-Knopf drücken*, adkregiñ diwar netra ; *es steht auf Spitz und Knopf*, *es steht Spitz auf Knopf*, emañ an traoù e-kroug c'hoazh war-bouez un neudennig (Gregor), e-ispih e chom an traoù c'hoazh war-bouez un neudenn voan ; P. *er hat Knöpfe auf den Augen*, hennezh e vez e zaoulagad o rodellat en e c'hodell, dall eo, dall a spered eo, dall eo e saout, dall eo e gazh, ur penn luch a zo anezhañ, lakaet en deus ul lunedoù koad war e zaoulagad, gleuroù en deus, ne wel

takenn, ur skiant verr a zen eo hennezh, hennezh a zo berr a spered (e spered, e skiant), berrwel eo, sempl ha berrwel eo, hennezh a zo berr ar vent a skiant roet dezhañ, hennezh a zo brizh, hennezh a zo berrwelet da vat, kaset en deus e zaoulagad da livañ, lakaet eo bet e zaoulagad dezhañ el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar, emañ e zaoulagad el lec'h m'emañ ar vi gant ar yar, emañ o klask ar marc'h hag azezet eo war e gein, hennezh a zo mat da glask an Ankoù d'an hini n'en deus ket c'hoant mervel, hennezh ne gavje ket ar mor en aod ; 6. P. [altmodischer Mensch] *alter Knopf*, kozh kripenn g., kozh loufer dibaseet g., kozh loufer digoulzet g., kozh straker dibaseet g., kozh straker digoulzet g. ; 7. *goldiger Knopf*, *süßer Knopf*, *niedlicher Knopf*, moutig g., lellig g., kalonig g., koulouch g., koulouchig g.

Knopfdruk g. (-s) : 1. gwask war un nozelenn g., moustr war un nozelenn g., gwaskadenn war un nozelenn b. ; 2. [dre skeud.] *auf Knopfdruk*, raktal, war an tach, a-benn-kaer, kerkent (kenkent) hag ar ger, a-daol-trumm, dipadapa, en ur flipad, a-benn-krak, en un netra, ken prim ha tra, en ur ober un netra, en ur vann a amzer, en ul lommig amzer, en ur ober mann ebet a amzer, en un hunvre, en ur redadenn, en ur sailhadenn, en ur c'hwitelladenn, en un taol lagad, ken buan ha lavaret "chou" d'ar yar, en ur red, diwar an taol kentañ, ken aes ha tra, ken aes all, aes-kenañ, aezet-kaer, hep reiñ bec'h, evel un dudi, a-aes-vat, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, brav-bras, propik, ribus, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, evel dour dre ur sil, plaen ha brav, war blaen, en un taol dorn, en un taol krenn, amzer suta, a-raok kaout amzer da lavaret ba, en un toulpaz, en ur par berr, en un taol berr, en un taol-kont / en un dro-zorn / en un hanter dro / prim / trumm / e spas ur serr-lagad / en ur serr-lagad (Gregor), krak, krenn, pik, [dispredet] en ur gaouad ; *die Angelegenheit wurde auf Knopfdruk erledigt*, ne voe ket pell an abadenn, pront e voe renket an afer, renket e voe an afer ken prim ha tra, ne voe ket hir an abadenn, ne reas nemet ur moull, ne voe ket pell an afer.

knöpfen V.k.e. (hat geknöpft) : prenañ, boutonañ, nozelañ, nozelennañ.

Knöpfen n. (-s) : nozelañ g., nozelennañ g.

Knopffabrik b. (-,-en) : nozelennerezh b.

Knopffabrikant g. (-en,-en) : boutoner (Gregor) g., nozelenner g.

knopfförmig ag. : a-stumm gant un nozelenn, a-stumm gant ur bouton, e stumm un nozelenn, e stumm ur bouton, e doare ur bouton, e doare boutoniou, e doare un nozelenn, e doare nozelennoù, a-zoare gant un nozelenn, a-zoare gant ur bouton, a-seurt gant ur bouton, a-seurt gant un nozelenn.

Knopfgamasche b. (-,-n) : bodre g., garwisk g., gargen g., trikheuz g., trikemardoù ls., bodreenn b. [*liester bodreoù*].

Knopffhandel g. (-s) : nozelennerezh g.

Knopffloch g. (-s,-löcher) : toull-nozelenn g., toull-bouton g.

Knopfflochseide b. (-) : kordigell seiz b.

Knopfnadel b. (-,-n) : spilhenn-gros b., spilhenn-c'hroñj b.

Knopfreihe b. (-,-n) : renkadad nozelennoù b., renkad voutoniou b.

Knopfzelle b. (-,-n) : [tredan] pod bouton g., pod nozelenn g., pod eurier g., pil bouton g., pil nozelenn g., pil eurier g.

knorke ag. : P. dreist, kabidan, fiskal, eus ar c'hentañ ; *das ist knorke*, dreist (dispar) eo, biskoazh oueskoc'h !

Knorpel g. (-s,-) : 1. [korf.] migorn g. [*liester migornoù, migern*], migourn g., bourlas g., grigoñs g., kig-jech g., askorn gwenn g. ; *Knorpel des Kehildeckels*, migorn an ankoue g. ; *Knorpel des Kehlkopfs*, migorn ar c'harloc'henn g. ; 2. [kegin.] tamm kig-leue migornek g., tamm kig-bevin migornek g.

knorpelartig ag. : migornek, migornel, migournek, migournal, bourlasek, grigoñsek, grigoñsus, e doare ar migorn, a-zoare gant ar migorn, a-seurt gant ar migorn.

Knorpelentzündung b. (-) : [mezeg.] migornfo g.

Knorpelfisch g. (-es,-e) : [loen.] pesk migornek g., kondrikien b., selakian g. [*liester selakianed*] ; *die Knorpelfische*, ar c'hondrikied ls., ar selakianed ls.

Knorpelganoiden ls. : [loen.] kondrosteaned ls.

Knorpelgewebe n. (-s,-) : gwiad migornel g., gwiad vigornel b. ; *Knorpelgewebe ist beim Erwachsenen frei von Gefäßen und Nerven*, migorn an dud deuet n'eus ennañ na gwazied na nervennoù ; *biegungselastisches Knorpelgewebe*, gwiad migornel dastennek g.

knorpelhaft ag. : migornek, migornel, migournek, migournal, bourlasek, grigoñsek, grigoñsus.

Knorpelhaut b. (-,häute) : [mezeg.] perikondr g.

knorpelig ag. : migornek, migornel, migournek, migournal, bourlasek, grigoñsek, grigoñsus.

Knorpelkirsche b. (-,-n) : [louza.] 1. [frouezh] babiolez str., babioul str. ; 2. [gwez] babioulenn b. [*liester babioulenned*], gwez-babioul str.

Knorpellehre b. (-) : migournouriezh b.

Knorpelmoos n. (-es) : [louza.] pioka g., bezhin-gad str.

Knorpelskelett n. (-s,-e) : skeledenn vigornek b.

Knorpeltang g. (-s) : [louza.] pioka g., bezhin-gad str.

Knorpelzelle b. (-,-n) : [bev.] kondrokit str.

Knorr g. (-s) / **Knorren** g. (-s,-) : 1. [louza.] piltos g., penngos g., skod g., skodenn b., chaos g., ulmenn b., bos g. ; 2. [mezeg.] torzhell b., tevion en-dro d'ar c'henvelloù g., krank g., skoulm (nozelenn b., gwagrenn b.) da-heul an urloù g. (Gregor), loupenn-gig b.

knorrig ag. : 1. [louza.] ulmennek, skoulmek, skodek, bosek, kabosek ; *knorrig werden*, dont ulmennoù er wezenn-mañ-gwezenn, bosañ ; 2. [mezeg.] skoulmek ; 3. *knorriges Holz*, koad-tro g., koad treuz g., koad tortouzek g., koad a-dreuz g., koad kabosek g., koad pavgamm g. ; *knorriger Baumstumpf*, pav-kazh g. ; 4. [dre skeud.] kroz, kintus, kinteüs, kinte ennañ, fioun ennañ, razailher, kivioul, diaes.

Knorz g. (-es,-e) : 1. [louza.] piltos g., penngos g., skod g., skodenn b., chaos g., ulmenn b., bos g. ; 2. [mezeg.] torzhell b., tevion en-dro d'ar c'henvelloù g., krank g., skoulm (nozelenn b., gwagrenn b.) da-heul an urloù g. (Gregor), loupenn-gig b.

Knospe b. (-,-n) : 1. [louza.] broñs g./str., broñsenn b., broust str., bouilhañ g., kreskenn b., lagadenn b., lagad g., taol g., taolad g., taoladenn b., bos g., sapadur g., bouton g. ; *Knospen sprießen (hervor)*, tarzhañ a ra ar broñs (ar bouilhañ, ar broust), dedarzhañ a ra ar broñs, tarzhañ a ra ar broñsoù, diglorañ a ra ar broñs war ar gwez, diflukañ a ra ar broñs war ar gwez, broñsañ (bouilhañ, broustañ, teñvañ, bosañ, lagadenniñ) a ra ar gwez, dideñviñ a ra ar gwez (Gregor), broudañ a ra ar boutonoù ; *das Aufbrechen der Knospen*, difluk ar broñs g., tarzh ar broñsoù g. ; *der Baum setzt Knospen an (treibt Knospen)*, broñsañ (bouilhañ, broustañ, bosañ, teñvañ, lagadenniñ, sapiñ) a ra ar wezenn, diglorañ a ra ar broñs (ar broñsoù) war ar wezenn, dideñviñ a ra ar wezenn (Gregor) ; *Schuppenknospe, schuppige Knospe*, broñs skantennek g. ; *nackte Knospe*, broñs noazh g. ; *die überschüssigen Knospen entfernen*, divroñsañ, dilagadenniñ ; *die Entfernung der überschüssigen Knospen*, an divroñsadur g., an divroñsañ g., an dilagadenniñ g. ; *die Knospen sind in der Kälte erfroren*, ar rev en deus suilhet ar broñsoù, roset eo bet ar broñsoù gant ar skorn, skaotet eo bet ar broñsoù gant ar skorn, lipet eo bet ar broñsoù gant ar skorn, aet eo ar broñsoù gant ar rev ; 2. [korf.] bozh b. ; *Geschmacksknospen*,

bozhioù an tañva ls. ; 3. [bev., embriologiezh] nov g. ; *Frontalknospe*, nov tael g. ; 4. [iskrim] boulig surentez e beg ar fleured b. ; *das Florett mit einer Knospe versehen, das Florett mit einem Spitzenknopf versehen*, mouchetañ ar fleured, gwarnisañ beg ar fleured.

knospen V.gw. (hat geknospt) [implijet peurvuañ en e stummoù anv-verb hag anv-gwan verb] : [louza.] 1. broñsañ, bouilhañ, broustañ, bosañ, teñvañ, diglorañ, dideñviñ, lagadenniñ, sapiñ ; 2. [dre astenn.] bleuniañ, bleuñviñ, dont e bleuñv, dont en e vleuñv, mont e bleuñv, mont en e vleuñv, mont e fleur, dont e fleur, en em zispakañ, dispakañ, diflukañ, diglorañ, begañ, bokediñ, digeriñ, dinodiñ.

Knospen n. (-s) : [louza.] broñsadur g., broñsañ g., taoladur g., sapadur g.

Knospendeckung b. (-,-en) : [louza.] rakvleuniadur g.

Knospenlage b. (-) : [louza.] rakdeliadur g. ; *in der Knospenlage gerollte Blätter*, delioù troellennek ls. ; *in der Knospenlage von der Spitze bis zur Basis hin eingerollte Blätter*, delioù kammellek ls. ; *circinate Knospenlage, spirallige Knospenlage*, rakdeliadur kammellek g. ; *involute Knospenlage, involute Vernation*, rakdeliadur enrodet g. ; *plikative Knospenlage*, rakdeliadur pleget g.

Knospenstecher g. (-s,-) : [loen.] ruzieruz g. [*liester ruzieruzed*].

Knospentreiben n. (-s) : [louza.] broñsadur g., broñsañ g., taoladur g., sapadur g.

knospig ag. : [louza.] leun a vroñs, leun a vroustoù, leun a vouilhañ ; *die Rosen sind noch knospig*, ar roz n'int ket difluket c'hoazh, bisigoù ar roz n'int ket deuet e bleuñv c'hoazh, bisigoù ar roz n'int ket deuet en o bleuñv c'hoazh, bisigoù ar roz n'int ket aet e bleuñv c'hoazh, bisigoù ar roz n'int ket aet en o bleuñv c'hoazh, bisigoù ar roz n'int ket aet e fleur c'hoazh, bisigoù ar roz n'int ket deuet e fleur c'hoazh.

Knospung n. (-,-en) : [louza.] broñsadur g., broñsañ g., taoladur g., sapadur g. ; [bev.] *Vermehrung durch Knospung*, gouennañ dre vroñsañ g. ; *palleale Knospung*, broñsadur mantellek g.

Knötchen n. (-s,-) : 1. [louza.] torzhellig b., kreskennig b., ulmennig g., skodig g., skoulmig g., bosig g. ; 2. [mezeg.] nozelennig b., tevionig g., krankig g., skoulmig b., gwagrennig b., krugenn b. ; 3. [gwiad., dilhad.] grognon str., pilpouz g., pouloud str., tortigell b.

Knötchenausschlag g. (-s) : [mezeg.] liken g.

Knoten¹ g. (-s,-) : 1. skoulm g., klom g., klav g., koulm g. ; *fester Knoten*, skoulm krenn g., klav krenn g., skoulm start g., skoulm dall g., klav start g., skoulm stardet a-grenn g., skoulm stardet c'hwek g., skoulm stardet yac'h g., liamm start g. ; *loser (lockerer) Knoten*, skoulm distart g., skoulm laosk g., klav laosk g., liamm laosk g. ; *zweifacher Überhandknoten*, skoulm-par g., koulm-par g. ; *Laufknoten*, skoulm red g., skoulm redennek g., skoulm rikl g., skoulm war rikl g., skoulm war riskl g., skoulm lagadek g., skoulm lagadenn g., skoulm lagadennek g., lagadenn b., skoulm redennek g., rinell b., las rikl g., las skoulmet war rikl g. ; *Kreuzknoten*, skoulm plat g. ; *Verbindungsknoten*, skoulm juntañ g. ; *einen Knoten festziehen*, stardañ ur skoulm, stardañ ur c'hlav ; *einen Knoten schlingen*, ober ur skoulm (ur c'hlav) ; *einen Knoten aufzupfen*, *einen Knoten auflösen*, *einen Knoten lösen*, *einen Knoten aufknüpfen*, digeriñ (diliammañ) ur skoulm, dizober ur skoulm [pennrann disc'hra-], digeriñ (diliammañ) ur c'hlav, dizober ur c'hlav [pennrann disc'hra-], dispenn ur skoulm, freuzañ ur skoulm ; *einen Knoten wieder lösen*, *einen Knoten noch einmal lösen*, addigeriñ (addiliammañ) ur skoulm, addizober ur skoulm [pennrann disc'hra-], dispenn ur skoulm, adfreuzañ ur skoulm ; *der Knoten löst sich*, *der Knoten geht auf*, *der*

Knoten lockert sich, diflipañ a ra ar skoulm, distardañ a ra ar skoulm, laosk e ya ar skoulm, diskoulmañ a ra ar gordenn, difrapañ a ra ar gordenn ; *einen Knoten lockern*, distardañ ur skoulm ; *zwei Seile durch einen Knoten verbinden*, kenjuntañ div gordenn ; *einen Knoten ins Taschentuch knüpfen*, ober ur skoulm war e friilen ; **2.** [dre skeud.] *den (gordischen) Knoten durchhauen*, troc'hañ skoulm Gordius (Gregor), troc'hañ ar skoulm, kemer an ejen dre e gorniel ha reiñ lamm-chouk-e-benn dezhañ, skarat ur gudenn, reiñ lamm d'ar gudenn, reiñ un disentez d'ur gudenn, diskoulmañ ur gudenn ken aes ha tra (ken bravik ha tra, hep chom da glask pemp troad d'ar maout), lammat dreist ar sporn, mont dezhi a-daol-dak, mont dezhi hep damant, mont dizamant d'ur gudenn ; **3.** [c'hoariva] *der Knoten der Handlung*, stagell an darvoudoù war al leurenn (Gregor), mudurun an darvoudoù b., skoulm (dalc'h) an ober g., irienn ar pezh-c'hoari b. ; *den Knoten schürzen*, steuñviñ irienn ar pezh-c'hoari, punañ an irienn ; *den Knoten lösen*, dibunañ an irienn, dibunañ irienn an istor ; *Lösung des Knotens*, diskoulm an istor g. ; **4.** P. *die Sache hat einen Knoten*, ur gwe bennak (un dro bennak) a zo en afer-se, ur skoilh a zo, kamm eo an afer, un dra bennak a zo tort en afer-se, toull eo ar billig tu pe du, un dra bennak a c'hoari a-dreuz, moc'h bihan a zo gant ar wiz, moc'h a zo er wiz, n'eo ket distrobell an afer penn-da-benn ; **5.** [louza.] *Knoten am Baum*, torzhell b., kreskenn b., ulmenn g., skod g., skoulm g., flosk g., bos g. ; *Halmknoten*, *Stängelknoten*, mell g., hosk g., kombant g. ; **6.** [mezeg.] torzhell b. ; *Gichtknoten*, tevion en-dro d'ar c'henvelloù g., krank g., skoulm (nozeleñ b., gwagrenn b.) da-heul an urloù g. (Gregor) ; *ich bekomme Gichtknoten an den Fingern*, me a zo kranked o sevel em bizied ; *Knoten in der Handinnenfläche*, kac'hadenn-yar b. ; *Kropf, der mehrere Knoten aufweist* (*Struma multinodosa*), pennsac'h liesnozelek g. ; **7.** [korf.] *Lymphknoten*, klom limfel g., gwerblenn limfel b. ; **8.** [blev] torkad-blev g., kilpennad-blev g. ; *sich das Haar zum Knoten stecken*, moullañ e vlev ; **9.** [stered.] klom g. ; *aufsteigender Knoten*, klom war-grec'h g. ; *absteigender Knoten*, klom war-zigresk g., klom war-ziskenn g. ; *Mondknoten*, klom loarel g. ; *Knotenlinie*, linenn ar c'hloù b. ; **10.** [fizik] *die Wellenknoten*, *die Schwingungsknoten*, *die Schnelleknoten*, klomou ur wagenn ls. ; **11.** [merdead., tizh] skoulm g., skoulmad g. ; *das Schiff läuft zehn Knoten*, ar vag a ya dek skoulm ; [mor] *die Strömung im Meer weist eine Geschwindigkeit von acht Knoten auf*, eizh skoulm a vare a zo ; **12.** [stlenn.] *Transitknoten*, klom treizhid g. ; **13.** [Bro-Aostria, hentoù] treuzforzher g.

Knoten² n. (-s) : skoulmadur g., skoulmidigezh b., skoulmañ g.

knoten V.k.e. (hat geknotet) : skoulmañ, klaviañ.

Knotennameise b. (-, -n) : [loen.] *rotgelbe Knotennameise*, merien ruz str. ; *Waldknotennameise*, merien-naer str.

Knotenbildung b. (-) : [tekn.] skoulmadur g., skoulmañ g.

Knotenblume b. (-, -n) : [louza., *Leucojum*] grizilhon gwenn g.

Knoten-Braunwurz b. (-, -en) : [louza.] malfiaer g., louzaouenn-droug-ar-Roue b., louzaouenn-droug-sant-Kadoù b., louzaouenn sant Kadoù b.

Knotenebene b. (-, -n) : [mat., fizik] plaenenn glomel b.

knotenfrei ag. : diskoulm ; *knotenfreies Holz*, koad reizh g., koad rez g., koad hep skod g.

knotenhaft ag. : **1.** [louza.] ulmennek, skoulmek, skodek, bosek ; **2.** [mezeg.] skoulmek, nozelek.

Knotenholz n. (-es, -hölzer) : [louza.] koad-tro g., koad a-dreuz g., koad ulmennek g., koad skoulmek g., koad skodek g., koad bosek g., koad kabosek g.

Knotenkette b. (-, -n) : [mezeg.] hedad gwerblennoù g., aridennad werblennoù b.

Knotenleiter b. (-, -n) : kordenn skoulmek b., kordenn skoulmoù b., fun skoulmek b.

Knotenlinie b. (-, -n) : [stered.] linenn ar c'hloù b.

knotenlos ag. : diskoulm ; *knotenloses Holz*, koad reizh g., koad rez g., koad hep skod g.

Knotenpunkt g. (-s, -e) : [trenioù] keilec'h linennoù hent-houarn g., klom houarnhentel g., kroazva houarnhentel g., kedlec'h houarnhentel g., klomboent g.

Knotenschnur b. (-, -schnüre) : **1.** kordenn-c'houriz b. ; **2.** kordenn skoulmoù b., kordenn skoulmek b., fun skoulmek b.

Knotenseil n. (-s, -e) : [sport] kordenn skoulmoù b., kordenn skoulmek b., fun skoulmek b.

Knotenstock g. (-s, -stöcke) : bazh ulmennek b., bazh vosek b., penn-bazh g., pennbazh g., pennad-bazh g., bazh penndousek b., bilbod g., krennenn b., bazh pennnek b., krennvazh b., bataraz b., penngod g., kefienn b., pennbourdon g., penn-treujenn g., skeltrenn b., bazh-ribot b.

Knotentang g. (-s) : [louza.] favach str., chiron str., korre str., bezhin-moc'h str. ; *Grund mit reichem Vorkommen an Knotentang*, chironeg b. [liester chironegoù].

Knotentau n. (-s, -e) : [sport] kordenn skoulmoù b., kordenn skoulmek b., fun skoulmek b.

Knotenzauber g. (-s, -) : ereerezh-hud g.

Knöterich g. (-s, -e) : [louza.] milskoulm g., louzaouenn-an-naer b. ; *japanischer Staudenknöterich*, milskoulm-Japan g. ; *Flohnknöterich*, *pfirsichblättriger Knöterich*, lagad-du g., louzaouenn-an-troc'h b., louzaouenn-ar-c'halvez b., troazhur g., louzoù mailhoù str., louzoù mailh str., gwinig du an diaoul g.

Knöterichgewächse ls. : [louza.] poligoned ls.

knotig ag. : **1.** [louza.] ulmennek, skoulmek, skodek, bosek, kabosek, torzhellek ; *knotiges Holz*, koad-tro g., koad treuz g., koad tortouzek g., koad a-dreuz g., koad kabosek g., koad pavgamm g. ; *knotige Äste*, skourroù ulmennek (skoulmek) ls. ; *knotig werden*, dont ulmennoù er wezen-mañ-gwezenn, bosañ ; *knotige Braunwurz*, malflear g., louzaouenn-droug-ar-roue b., louzaouenn-droug-sant-Kadoù b., louzaouenn sant Kadoù b. ; **2.** [mezeg.] skoulmek, torzhellek ; *knotige (Gicht)finger*, bizied skoulmek ls.

Know-how n. (-/-s) : gouzout-ober g., chemet g., chem. g., fil g., anaoudegezh-prenet b., skiant-prenañ b., skiant-prenet b., skiant-pren b., skiant-desket b., mailhoni b., ijin g., intrudu g., tu g.

Knubbe b. (-, -n) : [louza.] torzhell b., kreskenn b., ulmenn b., skod g., skoulm g., bos g.

Knubbel g. (-s, -) : [rannyezh.] bolzenn b., bos g., torzhell b., kreskenn b., ulmenn b., skoulm g., P. chipig g.

knubbelig ag. : *knubbelige Knie*, daoulin war-zastum ls., daoulin a-stok ls., daoulin pok ls.

Knubben g. (-s, -) : [louza.] torzhell b., kreskenn b., ulmenn g., skod g., skoulm g., bos g.

Knuddelkissen n. (-s, -) : nefineñ g., dumedenn b., nanarzh g.

knuddeln V.k.e. (hat geknuddelt) : **1.** jogañ, bresañ, moustrañ, damouchiñ, tortañ, tortilhañ, machoufrañ, chokinañ, bugañ, bouchezañ, gourfouliñ, gweata, kretilhañ, gwrac'hellat, chijarniñ, krosal, malhotiñ ; **2.** *jemanden knuddeln*, ober kaezhigoù d'u.b., ober kaezh d'u.b., kaezhigañ u.b., kaezhañ u.b., ober chalangiz d'u.b., noilhath u.b., kaeraat ouzh u.b., cherisañ u.b., flourikañ u.b., flouretiñ u.b., chourañ u.b., koulouchal u.b., flodañ u.b., ober kamambre d'u.b., ober moutig d'u.b., ober sev d'u.b., bezañ sev ouzh u.b., ober noilh d'u.b., turlutañ u.b., ober brav-brav d'u.b., ober allazigoù d'u.b., ober karantezioù d'u.b., ober fistoulig d'u.b., dorloñ u.b., dodoennañ u.b., dorlotañ u.b., jestrañ u.b., kañjoliñ u.b., ober

lid d'u.b., likaouiñ u.b., likaouiñ ouzh u.b., moudounañ u.b., pariñ u.b., trutal u.b., ober brav d'u.b., mont brav d'u.b., ober flourig d'u.b., ober kuñv d'u.b., ober moudounoù d'u.b., ober flourigoù d'u.b., ober herlinkoù d'u.b., ober tammoù herlinkoù d'u.b., mont d'u.b. gant flouradennoù, glochat d'u.b., ober gloch d'u.b., loloiñ u.b., menoniñ u.b.

Knuddeltier n. (-s,-e) / **Knuddeltuch** n. (-s,-tücher) : neñneñ g., dumedenn b., nanarzh g.

Knuff g. (-s, Knüffe) : P. bleukad g., peuk g., peukadenn b., taol-peuk g., peus g., ougnad g.

knuffen V.k.e. (hat geknufft) : peukañ, bleukata, reiñ bleukadoù da, reiñ un taol-peuk da, reiñ ur bleukad da.

knülle ag. : [norzh Bro-Alamagn] *er ist knülle*, mezh eo, lous eo e fri, erru eo lous e fri, n'emañ ket diwar an dour, tomm eo d'e fri, tomm eo d'e benn, tomm eo d'e forn, tomm eo e forn gantañ, tomm eo en e ziabarzh, tommet eo dezhañ, ganti emañ, aet eo ganti, tomm eo d'e veg ha bec'h dezhañ o lakaat neud en nadoz, avel a zo gant e letren, ur garrigellad en deus, karrigellet eo, ur banne a zo dindan e fri (a zo warnañ), trenk eo e doull, druz eo e c'henoù, erru eo ront e votoù, graet en deus ur picherad, lakaet en deus un talad, tapet en deus ur garg, brignen a zo ouzh e c'henoù.

knüllen V.k.e. (hat geknüllt) : jogañ, bresañ, moustrañ, gourfoulañ, damouchiñ, tortañ, tortilhañ, rodellañ, krosal, kofichezañ, dramouilhañ, tramaduilhañ, machoufrañ, chokinañ, bugañ, bouchezañ, gweata, kretilhañ, gwrac'hellat, malhotiñ, gwrac'hellat, chijarniñ ; *geknüllt*, jog, joget, kretilhet, gwrac'hellet.

V.gw. (hat geknüllt) : **1.** draskal, gwrac'henniñ, strakatal, strakal ; **2.** en em zastum, dont plegoù en dra-mañ-tra, rodellañ, sac'higellañ, kilwedenniñ, roufennañ, krizañ, krec'higelliñ, dont jog en dra-mañ-tra, dont tramaduilh en dra-mañ-tra.

Knüllen n. (-s) : jog g., jogadur g., bresadur g., tramaduilh g.

Knüller g. (-s,-) : **1.** traezenn hag a ra reuz b., traezenn a ya e skrap b., traezenn hewerzh ken ez eo b., traezenn an diskrap (foar an arigrap, ar beilh, ar skrap, prez, kas, klask, mall) warni b., traezenn a ya er-maez b., traezenn gwerzh vat dezhi, traezenn a lamm an dud warni b., traezenn en em sko an dud a-dreuzoù warni b., traezenn a beg an dud warni b., traezenn a gav fred diouzhtu b., traezenn a vez kalz a fred warni b., traezenn a gav sav diouzhtu b., traezenn a ya herrek an dud dezhi, traezenn a vez gwerzh et evel krampouezh b., traezenn a ya evel krampouezh gant an dud b. ; **2.** keloù a ra trouz bras g., keloù a ra reuz, skoup g.

Knüpfarbeit b. (-,-en) : makrame g.

knüpfen V.k.e. (hat geknüpft) : **1.** skoulmañ, klaviañ, liammañ, stagañ, eren ; *ein Seil knüpfen*, skoulmañ ur gordenn ; *seine Schnürsenkel knüpfen*, skoulmañ lasoù e votoù, lasañ e votoù, prenañ e votoù ; *ein Netz knüpfen*, melliñ ur roued, gweañ (ober) ur roued ; *Teppiche knüpfen*, gwiadenniñ pallinier-leur ; *locker knüpfen*, skoulmañ laosk ; *fest knüpfen*, skoulmañ start ; **2.** [dre skeud.] skoulmañ ; *Freundschaft knüpfen*, skoulmañ mignoniezh ; *Freundschaftsbande enger knüpfen*, stardañ al liammoù a vignoniezh ; *ein Netz von Kontakten knüpfen*, sevel ur rouedad, aozañ ur rouedad ; [ereerezh-hud] *die Nestel knüpfen*, skoulmañ an akuilhetenn ; **3.** [dre skeud.] liammañ, kenstagañ, keneren ; *etwas an bestimmte Bedingungen knüpfen*, lakaat udb dindan ziviz.

Knüpfen n. (-s) : skoulmadur g., skoulmidigezh b., skoulmañ g.

Knüpfer g. (-s,-) : skoulmer g., gweer g. ; *Teppichknüpfer*, steuñver pallennoù g., gweer pallennoù g., pallenner g.

Knüppel g. (-s,-) : **1.** penn-bazh g. [*liester* pennoù-bazh, pennoù-bizhier], pennbazh g. [*liester* pennbizhier], pennad-

bazh g., bazh penndousek b., bilbod g., krennenn b., bazh pennek b., krennvazh b. [*liester* krennvizhier], , bazh krenn b., penngod g., kefienn b., penn-bourdon g., skeltrenn b., bataraz b., bazh-ribot b., penn-treujenn g., keuneudenn b. ; *mit einem Knüppel bewaffnet*, ur penn-bazh (ur vazh penndousek, ur grennenn) gantañ en e zorn ; *den Knüppel tanzen lassen*, c'hoari ar vazh ; *ein dicker Knüppel*, ur penn-bazh yac'h g. ; *nehmt ihm den Knüppel weg !* lamit e vazh digantañ ! ; *ein paar mit dem Knüppel übergezogen kriegten*, pakañ (tapout) taolioù, pakañ (tapout) lopoù, bezañ boufonet, kaout an drell, pakañ ur repaz, tapout ul laz, kaout war e groc'henn, kaout ar fust, pakañ korreenn, bezañ boureviet a daolioù, bezañ malet a daolioù, bezañ brevet a daolioù, bezañ broustet a daolioù, bezañ flastret a daolioù, bezañ maoutet, kouezhañ koad war an-unan, kaout fest ar vazh (fest ar geuneudenn, koad, kerc'h, kerc'h Spagn, segal, ul lard, ur c'hefestad), pakañ kerc'h, pakañ ur roustad eus ar gwashañ tout, kaout ur roustad druz, tapout ur roustad druz, kaout ur pred, kaout ur predad, kaout ur peilh, tapout fest ar geuneudenn, tañva fest ar geuneudenn, tañva blaz ar geuneudenn, tapout ul lardenn, tapout ul lip, tapout ur gempenn, tapout ur c'hempenn, tapout kerc'h, tapout e gerc'h, pakañ ur grizilhad taolioù bazh (ur grizilhad fustadoù) (Gregor), bezañ frotet kaer (kivijet a-zoare, fiblet a-dailh), tapout frot, tapout sifel, pakañ sifel, pakañ un dres, tapout ur freilhad, kaout beuz, tapout ur vodennad, tapout ur pred bodennadoù ; **2.** [dre skeud.] P. *jemandem einen Knüppel zwischen die Beine werfen*, *jemandem Knüppel zwischen die Beine werfen*, skoilhañ u.b., klask sparlañ ouzh u.b., klask sparlañ d'u.b., klask strobañ u.b., gennañ d'u.b., lakaat genn d'u.b., lakaat stankoù (skoilhañ) war hent u.b., lakaat harz d'u.b. (ouzh u.b.), reiñ koad a-benn d'u.b., ober bec'h d'u.b., reiñ bec'h d'u.b., ober beskelloù e park u.b., lakaat sav dindan kilhoroù u.b., teuler bec'h gant u.b., teuler dour e laezh u.b.

Knüppeldamm g. (-s,-dämme) : **1.** hent krennennoù g. ; **2.** pont krennennoù g., pont hanoch g. ; **3.** bardell hanoch b., stankell hanoch b., fardell hanoch b.

knüppeldick ag. : P. **1.** *ich hab's knüppeldick*, rez va boned am eus, me 'zo erru dotu gant an dra-se, an dra-se a dorr din va fevarzek real, dreistpenn am eus gant an dra-se, aet on dreist-penn gant an dra-se, me 'zo leun va c'hased gant an dra-se, me 'zo leun va rastell gant an dra-se, trawalc'h da'm lâr ! va gwalc'h am eus a gement-se, va gwalc'h am eus eus an dra-se, me a zo erru skuizh va revr gant an dra-se, darev on gant an dra-se, aet on tremen skuizh gant an dra-se, deuet on nec'het-marv gant an dra-se, skuizh on (erru on skuizh, tremen skuizh on, me a zo eok, erru on heug, erru on heuged, faezh on) gant an dra-se, eok ha tremen eok on gant an dra-se, heug a ro an dra-se din, heug on gant kement-se, heuged on gant kement-se, leizh va lâr am eus diouzh an dra-se, leizh va lâr am eus gant an dra-se, gwasket on evel un torch-listri, aet eo al loa dreist ar skudell, erru on poazh gant an dra-se, brenn ! va revr gant an dra-se ! va gaol ! ; **2.** *knüppeldick auftragen*, mont amplik ganti, lakaat war ar barr, lammat dreist ar c'harzh, mont er-maez, mont dreist ar roudenn (dreist an treuzoù, dreist ar bord, dreist an arroudenn, dreist ar yev), skeiñ diwar re, mont re bell ganti, mont re lark ganti, lammat dreist ar c'hleuz, mont er-maez eus ar park, mont dreist-penn, lakaat da grazañ, lavaret amploc'h eget justoc'h.

knüppelhart ag. : P. [dre skeud.] **1.** kalet evel ar mein, kalet evel dir, kalet evel an houarn ; **2.** [labour] *knüppelharte Arbeit*, gast a vicher b., labour lazhus g., laz tud g., torr-korf g., labour dreistpenn g., labour tenn g., klogor str., laz-korf g., gwall grogad g., gwall reuziad g., gwall gaouad g., aner g., laz g., kouez g., disec'h-tud g., kole d'ober g., charre g., chastre g. ; **3.** krenn, groñs, nerzh, strizh, drastus.

Knüppelholz n. (-es,-hölzer) : bilbod g., krennenn b., hanochenn b., hanoch str., koad hanoch g., tos g.

knüppeln V.k.e. (hat geknüppelt) : fraoulat.

Knüppelschaltung b. (-,-en) : [kirri-tan] loc'h an tizhoù ouzh ar planchod g.

knurren V.gw. (hat geknurr) : **1.** grozmolat, tagnouzal, grognal, grontal, grognonañ, rahouennat, rahouenniñ, rac'hoanat, rac'hoaniñ, souzañ ; *über etwas knurren*, tagnouzal en abeg d'udb, grozmolat a-enep udb ; **2.** doc'hal, krozal, krognañ, diskrognañ ; *Hunde knurren*, ar chas a c'hrogn, diskrognañ (gourdrouz) a ra ar chas ; *der Hund knurte kurz*, ar c'hi a reas ur c'hrognadenn ; **3.** kanañ, bourbouilhañ, grogoilhat, rec'hiñ, soroc'hal, krial ; *ihm knurrt der Magen*, rec'hiñ a ra e vouzeloù, kanañ a ra e vouzeloù, soroc'hal a ra e vouzeloù gant an naon, trouzmeskañ a ra e vouzeloù, krial a ra e vouzeloù, bourbouilhañ a ra e vouzeloù, grogoilhat a ra e vouzeloù, klevet e vez kleier an Naoned, emañ an naon o trantellañ e vouzeloù, emañ e vouzeloù o klemm, P. emañ o tispenn kaoc'h d'ober foer ; *dem Pferd knurrt der Bauch*, ar marc'h ez eus un eostig en e gof ; *mit knurrendem Magen zu Bett gehen*, mont da gousket diwar e yun (war e naon, war e galon noazh, gant ur c'hofad mat a naon, hep tamm).

Knurren n. (-s) : **1.** rec'hiñ g., rec'h g., soroc'herezh g., bourbouilh g., trouzmesk g., garmoù-bouzeloù ls. ; **2.** soroc'h g., krozadennoù ls., soroc'herezh g., gourdrouz g., grozmol g., gront g., gronterezh g., grognerezh g., grogn g., grognadenn b.

Knurrhahn g. (-s,-hähne) : [loen.] **1.** [kerentiad] triglideg g. [*liester* triglideged] ; **2.** [spesadoù] korn g. [*liester* korned], kourn g. [*liester* kourned], hoc'h-mor g. ; *roter Knurrhahn*, korn ruz g. ; *roter Knurrhahn von ansehnlicher Größe*, kardinal g., kardinal-ruz g., talgorn g. [*liester* talgorned] ; *grauer Knurrhahn*, korn glas g. ; **3.** [dre skeud.] nagenner g., chikaner g., noazour g., abeger g., teod abegus a zen g., arzaeler g., chaoker-e-chenoù g., chaoker trousk g., chaoker e revr g., genoù hek a zen g., soroc'her g., grozmoler g., gourdrouz g., gronter g., grogner g., grumuzer g., bourbouter g., razailher g., grignouz g., gouerouz g., heureuchin g., rachouz g., ourz g., regain g., den ranous g. tagnouz g., den n'eo ket brav kaout d'ober gantañ g., den n'eo ket brav kaout d'ober outañ g., revr war wigour g., pismiger g., bagajer g., chaoker-laou g., flemmer g., chipoter g., beg m'en argarzh g., beg kamm g., ripompi tagnous g., kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kac'her g., kagaleg g. [*liester* kagaleien], kaoc'her g., chaoker g., tad an ardoù fall g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., torr-penn g., chilper g., dismantr-spered g., tourmant a zen g., gaster g., kousker diaes / kousker fall g. (Gregor).

knurrig ag. : dirukel, goeñvet, goeñvus, araous, grignous, tagnous, ourz, blech, hek, hek e c'henoù, huernek, huernus, diskombert, kintus, kinteüs, kinte ennañ, fioun ennañ, razailher, diaes, ginus, gin, ginet, rekin, kivioul, put, hegaz, bigarre, kroz, krozus, hegarat evel ur bod linad, hegarat evel bodoù linad, rust evel ur bod-spern, ur penn kegin anezhañ, ur razailher anezhañ, ur rachouz anezhañ, ur regain anezhañ, pikous, ranous, chakous, c'hwerous, mouzher, gouerous, grumuzer.

Adv. : a-razailh, gant fioun, kinte ennañ, en un doare teusk, en un doare teuc'h, en un doare reut, en un doare sec'h ha treut, brusk.

Knusperfloeken ls. : [kegin.] bruskoù ls. ; *eine Knusperflocke*, ur brusk g.

Knuspergebäck n. (-s,-e) : [kegin.] bruskenn b.

Knusperhäuschen n. (-s,-) : [kegin.] ti bara-mel g.

knusperig ag. : *sellit ouzh knusprig*.

knuspern V.gw. ha V.k.e. (hat geknuspert) : mougnañ, krignat.

Knusperstückchen n. (-s,-) : [kegin.] bruskenn b.

knusprig ag. : [kegin.] ... a strak dindan an dent, brusk, kras, krin, strakus, strak ; *die Keks sind knusprig braun*, brizh eo ar gwispid ; *knusprig sein*, bruskenniñ ; *knusprig braun werden*, rouzañ ; *knusprig braun werden lassen*, lakaat da rouzañ.

Knust g. (-s,-e/Knüste) : [norzh Bro-Alamagn] kreunenn b., boulc'h g., seulenn b., seulgenn b., korn bara g., kornig bara g., boulc'h ar bara g.

Knute b. (-,-n) : **1.** skourjez b., foet g., knout g. ; **2.** [dre skeud.] mestroni b., mestroniezh b., beli b. ; *unter jemandes Knute stehen*, bezañ dindan dreid gant u.b., bezañ e dalc'h (dindan beli) u.b., bezañ dindan gazel-ge gant u.b., bezañ e lasoù u.b.

knuten V.k.e. (hatgeknutet) : skourjezañ, foetañ, foetañ gant ur c'hnout.

knutschen V.k.e. (hat geknutscht) : **1.** jogañ, bresañ, moustrañ, damouchiñ, tortañ, tortilhañ, koñchezañ, tramaduilhañ, machoufrañ, kretilhañ, gwrac'hellat, chijarniñ, chokinañ, bugañ, dramouilhañ ; *geknutscht*, jog, joget, kretilhet, gwrac'hellet ; **2.** pokata da, poketal da, pokedal da, pokat-dibokat da.

V.gw. : bezañ pok-pok, pokata an eil d'egile, poketal an eil d'egile, pokedal an eil d'egile, pokat ha flourikat, chom pok-ha-pok, en em lipat, en em bokat a-leizh o genaouiou, en em bokat didruez, bezañ pok-pok, pokat start an eil d'egile, bezañ pokoù tomm ganto, P. en em gannañ a daolioù joscenn.

V.em. : **sich knutschen** (haben sich (ak.) geknutscht) pokata an eil d'egile, poketal an eil d'egile, pokedal an eil d'egile, en em bokat a-leizh o genaouiou, en em bokat didruez, bezañ pok-pok, chom pok-ha-pok, pokat ha flourikat, pokat start an eil d'egile, en em lipat, bezañ pokoù tomm ganto, P. en em gannañ a daolioù joscenn.

Knutscherei b. (-,-en) : abadenn c'hoari ha pokat b., abadenn flourikat ha pokat b., P. ragoud muzelloù g., friko muzelloù g., emgann a daolioù joscenn g.

Knutschfleck g. (-s,-e) : pok klocz g. ; *jemandem einen Knutschfleck machen*, ober ur pok klocz d'u.b.

Knutt g. (-s,-e) : [loen.] morlereg g., sourouc'han morlerek g.

Knüttel g. (-s,-) : penn-bazh g. [*liester* pennoù-bazh, pennoù-bizhier], pennbazh g. [*liester* pennbizhier], pennad-bazh g., bazh penndousek b., bilbod g., krennenn b., bazh pennek b., krennvazh b., bazh krenn b., penngod g., kefienn b., pennbourdon g., penn-treujenn g., skeltrenn b., bataraz b., bazh-ribot b.

Knüttelvers g. (-es,-e) : **1.** [lenn.] *frühneuhochdeutscher Knüttelvers*, gwerzhenn e doare Hans Sachs b. ; *neuhochdeutscher Knüttelvers*, gwerzhenn enni pevar zaol-mouezh b. ; **2.** P. gwerzhenn digompez b., gwerzhenn gamm b., primsavadenn b.

Knuttstrandläufer g. (-s,-) : [loen.] morlereg g., sourouc'han morlerek g.

k. o. ag. : [*berradur evit knock-out*] **1.** [sport] ouzh torgenn, kao ; *er ist k.o.*, ouzh torgenn emañ ; *jemanden k.o. schlagen*, lakaat u.b. kao, lakaat u.b. lamm, reiñ e laz d'u.b., reiñ lamm-kaer d'u.b., kas u.b. da vuzuliañ al leurenn, lakaat korf u.b. da vuzuliañ an douar, astenn u.b., astenn u.b. ouzh torgenn, astenn u.b. war e bevar ivin, ober d'u.b. astenn e bevar ivin, kas u.b. da vuzuliañ al leurenn, lakaat u.b. da vuzuliañ al leurenn, lakaat u.b. war e c'henoù, astenn u.b. ouzh an dorgenn ; **2.** faezh, distrong, flakik, flak, flaket, diflaket, dinerzhed, asik, asiket, flep, torr, og, eok, brev, brevet, divi, hermet, skuizh-brein, skuizh-divi, skuizh-lazhet, skuizh-stank, skuizh-lovr, skuizh-brevet, brevet gant ar skuizhder, skuizh evel ar bleiz, skuizh-marv, torret gant ar skuizhder, riñset, marv diwar e sav, mac'homet, erru dilañs, kao, rentet, krevet, gell ; *ich bin völlig k. o.*, skuizh on, ken ez on - skuizh on, biskoazh skuishoc'h.

K. o. g. (-/-s,-s) : [sport] [*berradur evit Knock-out*] lamm-kaer g., kao g. ; *durch K.o. siegen*, gounit kent an dibenn.

Koadjutor g. (-s,-en) : [relij.] keneskob g. [*liester keneskobed, keneskibien, keneskeb*].

Koagulans n. (-, Koagulantia) : kaouleder g. [*liester kaoulederioù*].

Koagulieren n. (-s) : kaouledadur g., kaouledigezh b., kaouledañ g.

Koagulum n. (-s, Koagula) : [mezeg.] kaouled gwad str., pouloud gwad str., kaouledadur g.

Koala g. (-s,-s) / **Koalabär** g. (-en,-en) : koala g. [*liester koalaed*].

Koaleszenz b. (-,-en) : [skiantoù] kembloc'h g.

koaleszierend ag. : kembloc'h.

koalieren / koalisieren V.gw. (haben koaliert / haben koalisiert) : kengevredañ, kenunaniñ, kenemsevel.

Koalition b. (-,-en) : kengevredad g., kengevredadur g., kenunaniezh b., kenemsav g. ; *eine Koalition von Parteien aufbauen*, kenurzhiñ (kengevredañ) strolladoù en un talbenn politikel.

Koalitionsfreiheit b. (-) / **Koalitionsrecht** n. (-s) : frankiz kengevredañ b., gwir kengevredañ g., frankiz kevredañ b., gwir kevredañ g., frankiz d'en em genurzhiñ b.

Koalitionspartei b. (-,-en) : [polit.] kengevredad politikel g. ; *Koalitionsparteien*, strolladoù kengevredet ls.

Koalitionspartner g. (-s,-) : kengevreded g., kenemsaver g.

Koalitionspartnerin b. (-,-nen) : kengevrederez b., kenemsaverez b.

Koalitionsregierung b. (-,-en) : gouarnamant diazezet war strolladoù kengevredet g., gouarnamant diwar genemglev g.

Koalitionswechsel g. (-s,-) : kemm kengevredad g., cheñchamant kengevredadur g., cheñch kenunaniezh g.

Koaptation b. (-) : [mezeg.] kengovliñ g.

Koapter g. (-s,-en) : [mezeg.] kengovler g. [*liester kengolverioù*].

koax estl. : *koax ! koax !* [raned] grak-grak, roeg-roeg.

koaxial ag. : kevahel, kenahel ; *koaxiale Verbindung*, ereadur kevahel g.

Koaxialkabel n. (-s,-) : fun gevahel b.

Koaxialstecker g. (-s,-) : [tredan.] tap kevahel g.

Koazervat n. (-s,-e) : [kimiezh] koakervat g.

Koazervation b. (-) : [kimiezh] koakervatañ g.

Kobalt n. (-s,-e) : [kimiezh] kobalt g. ; *mit Kobalt überziehen*, gwiskañ gant kobalt ; *radioaktives Kobalt*, skingobalt g.

kobaltblau ag. : glas-kobalt.

Kobaltbombe b. (-,-n) : [mezeg.] P. tolenn gobalt b.

kobalthaltig ag. : kobalt ennañ, kobaltus, kobaltek.

kobaltisieren V.k.e. (hat kobaltisiert) : kobaltañ.

Kobaltisieren n. (-s) : kobaltañ g.

Kobaltkanone b. (-,-n) : [mezeg.] P. tolenn gobalt b.

Kobalttherapie b. (-) : [mezeg.] kobaltkurañ g.

Kobel g. (-s,-) : **1.** [loen.] neizh gwiñver g. ; **2.** [Bro-Aostria] kel g., speurenn b., loch g., kombod g.

Koben g. (-s,-) : [rannyezh.] **1.** kraou-moc'h g. ; **2.** kel g., speurenn b., loch g., kombod g. ; **3.** kozh ti g., kozh toull ti g., kozh toull brein g., toull lous g., klud g., siklud g., neizh touseg g., ti-gutez g., ti brein g., lastez ti g., fougenn b., fougenn hudur b., klotenn b., logell b., lochenn b., barakenn b., siklutenn b. ; *in einem Koben wohnen*, bezañ lojet dindan lost ar c'hi, lojañ dindan lost ar c'hi, bezañ o chom e Kernetra, bezañ o chom e Kernebeudig, bezañ kludet en un neizh touseg, bezañ kludet en un toull lous.

Kober g. (-s,-) : [rannyezh.] bouteg g., paner b.

Koblentz n. : Koblentz b.

Kobold g. (-s,-e) : [mojenn.] lutun g., korrigan g., kormandon g., teuz g., enkeler g., paotrig-ar-skod-tan g., bugel-noz g. [*liester bugelien-noz*], gobelin g., jodouin g., kilher g., polpegan g. [*liester polpeganed*], korr g., korrig g., arc'houere g. [*liester arc'houereed*].

Koboldin b. (-,-nen) : korriganez b., kormandonez b., polpeganez b., korrez b., korrigez b.

Kobolz g. (-es) : lamm-chouk-e-benn g., lamm-penn g., lamm-penn-dibenn g., toutig-penn g., kornigelladenn b., pimpoellenn b., pimpoellennad b., ruilhadenn b., patati g., eilpenn g. ; P. *Kobolz schießen*, c'hoari patati, ober lamm-chouk-e-benn, ober lamm-penn, ober lamm-penn-dibenn, ober toutig-penn, pimpoellenniñ, ober chiboud.

Kobra b. (-,-s) : [loen.] kobra g., naer-gobra b. ; *südasiatische Kobra*, naer lunedek b., naer-lunedoù b. ; *echte Kobras*, najaed ls. [*stumm unan naja g.*], naered-naja ls. [*stumm unan naer-naja b.*].

Koch g. (-s, Köche) : **1.** keginer g. ; *fabelhafter Koch*, gwall geginer g., keginer dispar g. ; **2.** [kr-] *Hunger ist der beste Koch*, biskoazh den gant naon bras tamm bara fall ne gavas, naon a gav mat pep tra / bouzelloù goullo ne oant biskoazh figus (Gregor) ; *viele Köche verderben den Brei*, pa 'vez ar muiañ tud e vez graet ar fallañ labour - forzh tud, fall sikour - seul vui a vugulion a vez e vez falloc'h gouarnet ar saout.

Kochapparat g. (-s,-e) : fornigell b., poazherez b., tommerez b.

Kochbanane b. (-,-n) : [louza.] bananez-moc'h str.

Kochbananenbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] bananezenn-voc'h b. [*liester bananezenned-moc'h, bananezed-moc'h*], gwez bananez-moc'h str.

Kochbuch n. (-s,-bücher) : levr keginañ g.

Kochbutter b. (-) : amanenn keginañ g.

Kochecke b. (-,-n) : log-keginañ b., korn keginañ g., keginig b.

köcheln V.gw. (hat geköchelt) : mouzaniñ, yostañ, skouzachiñ, kudaouiñ, mitoniñ, mioc'hañ, mitonellañ, rollvirviñ, koazhañ, ober e goazh, tevaat, fetisaat, yostañ, yodenniñ ; *die Suppe köcheln lassen*, mitonañ ar soubenn, lezel ar soubenn da skouzachiñ, lezel ar soubenn da goazhañ, lezel ar soubenn d'ober e goazh, lezel ar soubenn da devaat, lezel ar soubenn da fetisaat ; *geköchelte Suppe*, soubenn mitonet b. ; *in Butter und Wasser geköcheltes Brot*, bara mitonet g. ; *die Soße hat zu lange geköchelt*, re a goazh 'zo aet en hilienn.

Köchelverzeichnis n. (-ses) : [sonerezh, Mozart] katalog Köchel g.

kochen V.gw. (hat gekocht) : **1.** birviñ, berviñ, postal, bezañ war an tan, poazhañ, P. trolal ; *Wasser zum Kochen bringen*, birviñ dour, lakaat dour da virviñ ; *zu kochen beginnen*, kregiñ da virviñ ; *etwas noch einmal kochen lassen*, adpoazhañ udb, aspoazhañ udb ; *das Wasser kocht*, birviñ a ra an dour, P. trolal a ra an dour ; *kochendes Wasser*, dour berv g., dour bervidant g. ; *etwas in kochend heißem Wasser waschen*, gwalc'hiñ udb dre an dour berv ; *wenn Kartoffeln zu lange kochen, fallen sie auseinander*, ar patatez a chom re bell da boazhañ a vez diamzeret (a vez dispennet, ne chomont ket en o fezh, a ya e mignoc'henn) ; *im Wasser gekochte Nahrung*, boued dre zour g., traoù dre zour ls., boued poazhet en dour b., boued paredet g., boued pared g. ; *gekochtes Rindfleisch*, berv g., kig-berv g. ; **2.** keginañ, ober kegin, ober ar gegin, kempenn boued, fardañ boued, terkañ boued, fichañ boued, aozañ boued, ober e geusturenn, ober e galebeutenn ; *sie ist beim Kochen*, o keginañ emañ, war ar gegin emañ ; *kochen können*, gouzout keginañ, gouzout ober kegin, gouzout kempenn boued ; *kochen lernen*, deskiñ keginañ ; *für jemanden kochen*, ober kegin evit u.b., ober e damm keusturenn d'u.b., terkañ tinell d'u.b. ; *für zwei Personen kochen*, predañ daou zen ; *sie kocht*

gut, keusteuenn vat a vez ganti, tinell vat a vez ganti, derc'hel a ra tinell vat ; **3.** [dre skeud.] *birviñ*, *birviñ* e galon en e greiz ; *das Blut kocht mir in den Ader*, emañ va gwad o virviñ, birviñ a ra va gwad, me a zo va gwad o virviñ ouzhin, mont a ra va gwad e dour, emañ va gwad o virviñ dindan va ivinoù, birviñ a ra ar gwad dindan va ivinoù ; *vor Wut kochen*, birviñ gant ar gounnar, lammat gant ar gounnar, difronkañ ; *er kocht vor Wut*, diboellañ a ra gant ar gounnar, lammat a ra gant ar gounnar, difronkañ a ra, breskenn a ra, mont a ra e breskenn, mont a ra da vreskenn, birviñ a ra gant ar gounnar, tost eo da darzhañ gant ar gounnar, ur fulor a zo ennañ, fuloret naet eo, fuloret ran eo, fuloret ruz eo, fuloret mik eo, ur barrad fulor a zo o krozal en e greiz, krog eo an tan en e benn, e gouez emañ, emañ e benn e gouez, brizh-du eo, migañ a ra, fuc'hañ a ra gant ar vuanegzh, fuc'hañ a ra gant ar gounnar, emañ e gerc'h o tommañ dezhañ, emañ e gerc'h o krazañ dezhañ ; *er kochte vor Wut*, birviñ a rae gant ar gounnar en e galon ; **4.** [dre skeud.] *dort wird auch nur mit Wasser gekocht*, arabat krediñ e vefe an dud du-hont ampartoc'h egedomp ; *er kocht auch nur mit Wasser*, arabat krediñ e vefe hennezh barrekoc'h egedomp ; **5.** P. [dre skeud.] *auf Sparflamme kochen*, treiñ en arouar, mont war e c'horregezh, mont dousik war-raok, mont goustadik war-raok.

V.k.e. (hat gekocht) : fardañ boued, aozañ, poazhañ, poac'hat, fichañ boued, ober kegin, ober ar gegin, keginiañ, dareviñ, keusteuenniañ ; *Fleisch kochen*, poazhañ kig en dour, pareidiñ kig, pariñ kig ; *gekochtes Fleisch*, kig pared g., kig-berv g., berv g. ; *Kaffee kochen*, ober (aozañ, fardañ) kafe ; *gar kochen*, poazhañ mat ; *in Wasser gekochte Speisen*, boued dre zour g., traoù dre zour ls., boued poazhet en dour b., boued paredet g., boued pared g. ; *halb gekocht*, boullboazh, hanter boazh, etre kriz ha poazh, brasparedet, braspoazh, poazh-tanav, gouboazh, bihanboazh ; *zweimal gekocht*, adpoazhet, aspoazhet ; *halb kochen*, gouboazhañ, brasparediñ, braspoazhañ ; *brodelnd kochen*, birviñ ; *die Milch wird separat gekocht*, bervet e vez al laezh en e bart e-unan ; *etwas auf kleinem Feuer kochen*, poazhañ udb war tan bihan ; *etwas auf mittlerem Feuer kochen*, poazhañ udb war tan etre ; *etwas bei gelindem Feuer kochen*, mitonañ udb, mitonellañ udb, mioc'hañ udb, poazhañ (pareidiñ) udb war un tan dister, poazhañ (pareidiñ) udb dre hir amzer, poazhañ (pareidiñ) udb war tan bihan, poazhañ (pareidiñ) udb war tan gorrek ; *etwas bei starkem Feuer kochen*, kas ar boued d'an drot, lakaat tan bras dindan udb, pareidiñ (poazhañ) udb war an tan bras, pareidiñ (poazhañ) udb war tan kreñv, birviñ udb evel birviñ dilhad ; *die Wäsche kochen*, birviñ ar c'houez, birviñ dilhad, birviñ lijoù, ober ur vervadenn ; *Eier hart kochen*, lakaat vioù da boazhañ kalet ; *Eier weich kochen*, lakaat vioù da boazhañ tanav ; *hart gekochtes Ei*, vi poazh-kalet g., vi kaletpoazh g. ; *mittelhart gekochtes Ei*, vi tener g., vi krenn g. ; *weich gekochtes Ei*, vi poazh-tanav g., vi tanav g., vi bihan-boazh g. / vi fri-boazh g. (Gregor) ; [tro-lavar] *jeder kocht sein eigenes Süsspchen*, pep hini a ra e jeu en e bart e-unan, pep unan a ra e jeu diouzh e du, pep unan a denn d'e du.

Kochen n. (-s) : **1.** poazhidigezh b., poazherezh g., poazhadenn b., poazhadur g., poazhañ g., pobañ g., berv g., bervezh g., bervadenn b., birvidigezh b., pareidiñ g. ; *das Kochen im Wasser*, ar poazhañ en dour g. ; *etwas zum Kochen bringen*, lakaat udb da virviñ, birviñ udb, ober ur berv (ur vervadenn) d'udb, birviñ dour war udb, ober tan dindan udb ken na vervo, kas udb d'an trot ; *Wasser zum Kochen bringen*, birviñ dour ; *etwas kurz zum Kochen bringen*, ober un tamm birviñ d'udb, reiñ un tamm birviñ d'udb, ober ur pennad birviñ d'udb, ober un tamm bihan a virviñ d'udb, poazhañ udb en ur ober ur berv berr ; *zum Kochen kommen*, redisañ ; *noch*

einmal zum Kochen kommen, advirviñ ; *das Kochen der rohen Seide im Seifenwasser*, an digrizadur g., an digrizañ g. ; *beim Kochen zieht es sich zusammen*, kurzhañ a ra (koazhañ a ra, ober a ra e goazh) pa vez poazhet ; *beim Kochen zieht sich das Fleisch zusammen*, digrutiñ a ra ar c'hig war an tan, koazhañ a ra ar c'hig pa vez o poazhañ, ober a ra ar c'hig e goazh pa vez poazhet ; *beim Kochen zu zähflüssig gewordenen Sirup mit Wasser strecken*, diboazhañ siros ; **2.** keginerezh g., keginiañ g.

kochend ag. : berv, bervant, bervus, poazhus, bervidant ; *kochendes Wasser*, dour berv g., dour bervidant g., dour o virviñ g. ; *kochend heiß*, berv, tomm-berv, bouilh ; *etwas in kochend heißem Wasser waschen*, gwalc'hiñ udb dre an dour berv.

Kocher g. (-s,-) : **1.** fornigell b., poazherez b., tommerez b. ; *Kohlenkocher*, glaouier g. [liester glaouieroù] ; **2.** kaoter b.

Köcher g. (-s,-) : klaouier-biroù g., kargas g., troñsad biroù g.

Köcherfliege b. (-,-n) : [loen.] trikopter g. [liester trikoptered].

Kochfeld n. (-s,-er) : plakenn geginañ b., plakenn boazhañ b., plakenn bobañ b.

kochfest ag. : [gwiadoù] ... n'en em zastum ket (... na goazh ket) en dour berv.

Kochfläche b. (-,-n) : plakenn geginañ b., plakenn boazhañ b., plakenn bobañ b.

Kochgang g. (-s,-gänge) : poazhadenn b.

Kochgelegenheit b. (-,-en) : log-keginiañ b., korn keginiañ g., keginig b.

Kochgeschirr n. (-s,-e) : **1.** lestroù kegin ls., minterezh g., prestoù kegin ls., armoù kegin ls., orselioù ls., urselioù ls. ; **2.** [lu] toupin houarn g., skudell houarn b., gamellenn b. ; *Inhalt eines Kochgeschirrs*, toupinad g., skudellad b.

Kochherd g. (-s,-e) : fornigell b., fornez b., fornez keginiañ b., poazherez b., keginerezh b.

Köchin b. (-,-nen) : keginerez b. ; *fabelhafte Köchin*, gwall keginerez b., keginerez dispar b., ur vestrez d'ober kegin b. ; *eine Köchin wird dringend gesucht*, ezhomm 'zo eus ur keginerez.

Kochkäse g. (-s) : [kegin.] keuz teuz gant koumin g.

Kochkelle b. (-,-n) : kloge b., loa-bod b., loa-gog b., loñs b.

Kochkessel g. (-s,-) : chaodouron g., chidhouarn g., chaodenn b., chaodell b., kaoter b., pothouarn g., potarn g., pofer g., pod-berver g., pod birviñ g., pod-houarn g., bervezh b., per g., pillig b.

Kochkiste b. (-,-n) : kaoter Norvegia b., primgaoter b., kaoter-gloz b.

Kochkunst b. (-) : **1.** keginerezh g., keginouriezh b., bouedoniezh b., gastronomiezh b., hevezouriezh b. ; **2.** donezonoù evit keginiañ ls.

Kochkurs g. (-es,-e) / **Kochkursus** g. (-,-kurse) : kentelioù keginiañ ls., staj keginiañ g.

Kochlöffel g. (-s,-) : kloge b., loa-bod b., loa-gog b., loñs b.

Kochmesser n. (-s,-) : kontell skejenniañ b., skejenner g.

Kochmulde b. (-,-n) : plakenn geginañ b., plakenn boazhañ b., plakenn bobañ b.

Kochmütze b. (-,-n) : tog keginer g.

Kochnische b. (-,-n) : log-keginiañ b., korn keginiañ g., keginig b.

Kochofen g. (-s,-öfen) : fornigell b., forn b.

Kochpfanne b. (-,-n) : kaserolenn b., kaserolennad b., kastelodenn b., kastelodennad b.

Kochplatte b. (-,-n) : plakenn geginañ b., plakenn boazhañ b., plakenn bobañ b., pladenn b. ; *elektrische Kochplatte*, plakenn-dredan b.

Kochpunkt g. (-s) : [fizik] gwrezverk birviñ g., bervverk g.

Kochrezept n. (-s,-e) : rekipe kegin g., sekred-kegin g.

Kochsalat g. (-s) : [louza.] letuz Rom str.

Kochsalz n. (-es) : holen keginañ g., holen glas g. ; *Chlor verbindet sich mit Natrium zu Kochsalz*, kediañ a ra klor ouzh natriom (ouzh sodiom) evit reiñ holen glas, mont a ra klor e kenaoz gant natriom evit genel holen glas.

Kochsalzlösung b. (-,-en) : *physiologische Kochsalzlösung*, serom bevedel g.

Kochschokolade b. (-) : chokolat pastezañ g., chokolad d'ober gwestell g.

Kochschule b. (-,-n) : skol geginañ b.

Kochsieb n. (-s,-e) : sil g.

Kochtopf g. (-s,-töpfe) : pod g., chaodouron g., chidhouarn g., kaoter b., pothouarn g., potarn g., pofer g., pod-berver g., pod birviñ g., pod-houarn g., berverez b., per g., chaodenn b., chaodell b., kastelodenn b., kaserolenn b. ; *ein voller Kochtopf*, ur chaodouronad g., ur gaoteriad b., ur pothouarnad g.

Kochvorrichtung b. (-,-en) : poazherez b.

Kochwäsche b. (-) : kouez da verviñ g., dilhad da verviñ ls.

Kochwasser n. : dilav g., dour poazhañ g. ; *Kochwasser*, in dem Fisch gekocht hat, dilav pesked g.

Kochzeit b. (-,-en) : amzer poazhañ g. ; *zwei Stunden Kochzeit*, div eurvezh poazhañ ls. ; *kurz vor Ende der Kochzeit tue man Salz hinein*, lakait an holen nebeut a-raok fin ar poazhadur, lakait an holen un dister dra a-raok fin ar poazhadur, lakait an holen un disterañ tra a-raok fin ar poazhadur.

Kochzone b. (-,-n) : takad poazhañ g.

Kochzucker g. (-s) : [kegin.] kastounadez b.

Kockpit n. (-s,-s) : **1.** [nij.] logell sturial b. ; **2.** [merdead.] koban b. ; **3.** [kirri-sport] logell vleinañ b., azezenn ar bleiner b.

kodderig ag. / **koddrig** ag. : [norzh Bro-Alamagn] dichek, divergont, digoll, hardizh, her, balc'h, divezh, divezhet, dibalamour, digaz, difoutre, diskramailh, direspet.

Koda b. (-,-s) : [sonerezh] koda g. [*liester* kodaoù].

Kode g. (-s,-s) : kod g., boneg b. ; *zyklischer Kode*, boneg korek b. ; *genetischer Kode*, kod genetek g., boneg hilel b., hilvoneg b.

Kodein n. (-s) : [kimiezh] kodein g.

Köder g. (-s,-) : **1.** boued g., bouedenn b., buzhugenn b. ; *Köderbrei*, stronk g., strouilh g. ; *Fetzenköder*, gwennenn b. ; *der Fisch knabbert am Köder herum*, emañ ar pesk o pismigañ, emañ ar pesk o pismigañ (o voustañva) an higenn, emañ ar pesk o pismigañ (o voustañva) ar vouedenn, emañ ar pesk o pismigañ (o voustañva) ar vuzhugenn ; *Köder auslegen (auswerfen)*, paskañ, stlepel stronk (petiz, strouilh) en dour, stronkañ ; *einen Haken mit einem Köder versehen*, paskañ un higenn, emorsañ un higenn, boueta un higenn ; *eine Falle mit einem Köder versehen*, boueta un antell ; *Köder aus Fischlaich*, greun g., greun-rogaj g. ; *aus Fischchen bestehender Köder*, gweltr g. ; *am Paternoster werden zusätzliche Köder befestigt, um Fische besser anlocken zu können*, lakaet e vez muioc'h a voued ouzh ar gordenn higennoù evit desachañ gwelloc'h ar pesked ; *den Köder vom Haken abnehmen*, divoueta an higenn ; *an den Köder beißen*, **a)** [ster rik] kregiñ en higenn (en emors, er paskadur, er boued, er vouedenn, er vuzhugenn) ; **b)** [dre skeud.] pegañ er vouedenn, kregiñ e-barzh an higenn, bezañ desevel, bezañ dedennet, lonkañ ar boued hag an higenn, mont er griped, mont er sac'h, kouezhañ el las (er rouedoù, en toull) ; **2.** [dre skeud.] touellenn b. ; *jemandem einen Köder auslegen*, antellañ un traped d'u.b., antellañ ur stign d'u.b.

Köderbrei g. (-s,-e) : stronk g., strouilh g. ; *Köderbrei versuchsweise ins Wasser werfen*, ober ur poullad ; *Köderbrei anwenden*, *Köderbrei ins Wasser werfen*, stronkañ, teurel stronk, ober strouilh ; *Köderbrei ins Meer werfen*, um die

Makrelen anzulocken, teurel stronk d'ar brizhilli, teurel strouilh d'ar brizhilli, stronkañ evit sevel ar brizhilli, ober strouilh evit sevel ar brizhilli ; *weißer, fettiger, im Kielwasser des Sardinienboots schwimmender Köderbrei*, goulavenn b.

köderlos ag. : divoued.

ködern V.k.e. (hat geködert) : **1.** boueta, paskañ ; **2.** [dre skeud.] dedennañ, hoalañ, alichañ, abechiñ, friantaat ; *sich ködern lassen*, pegañ er vouedenn.

Köderwurm g. (-s,-würmer) : [loen.] buzhug-aod str., buzhug-mor str., buzhug-lec'hid str., preñv lec'hid g. [*liester* preñved lec'hid] ; *Köderwürmer suchen*, leogeta, preñveta, morvuzhuka, buzhuka.

Kodex g. (-es,-e/Kodizes) : **1.** kodeks g. ; **2.** [gwir] kod g., reolennaoueg b., dezveg b. ; **3.** [istor] dornskrid g., levr g.

kodierbar ag. : bonegadus.

kodieren V.k.e. (hat kodiert) : [stlenn.] enkodañ, kodañ, bonegañ, bonekaat, enbonegañ, alc'hwezañ, rinegañ ; *kodierte Wiedergabe*, derc'hennad boneget g.

kodierend ag. : bonegus ; [bev.] *kodierende Sequenz*, kemalenn vonegus b.

Kodierer g. (-s,-) / **Kodiergerät** n. (-s,-e) / **Kodierschalter** g. (-s,-) : [stlenn.] boneger g. [*liester* bonegerioù], enboneger g., enkoder g., koder g., rineger g.

Kodierung b. (-,-en) : enbonegadur g., bonegadur g., enbonekadur g., bonekadur g., bonegañ g., enbonegañ g., bonekaat g., enbonekaat g., rinegañ g.

Kodifikation b. (-,-en) : [gwir] dezvekaat g., kodifiadur g., kodifiañ g., lezennata g., lezennadur g.

kodifizieren V.k.e. (hat kodifiziert) : [gwir] dezvekaat, kodifiañ, reizhennañ, lezennata, reolenniñ, lezennaat, reolennaat.

Kodifizierung b. (-,-en) : [gwir] dezvekaat g., kodifiadur g., kodifiañ g., reizhennañ g., lezennata g., lezennadur g.

Kodikologe g. (-n,-n) : kodikologour g., henskridonour g.

Kodikologie b. (-) : skritouriezh b., henskridoniezh b., kodikologiezh b.

kodikologisch ag. : kodikologe, henskridoniel.

Kodirektor g. (-s,-en) : kenrener g.

Kodizill n. (-s,-e) : [gwir] adtestamant g.

Kodizillar- : [gwir] ... adtestamantel.

Kodominanz b. (-) : [bev.] kedtrechegezh b.

kodominant ag. : [bev.] kedtrechek.

Koedukation b. (-) : [skol] deskadurezh kemmesk paotred ha merc'hed b., amreviadezh b.

Koeffizient g. (-en,-en) : **1.** [mat., skiantoù] gwezhiader g. ; **2.** argument g. ; *Rentabilitätskoeffizient*, argument askorusted g.

Koenzym n. (-s,-e) : [bev.] koenzim g.

koerzitiv ag. : destrizhus.

Koerzitivkraft b. (-) : nerzh destrizhañ g.

koexistent ag. : kenveziat ; [preder.] *das Koexistente*, ar c'henveziad g. ; *die Koexistenten*, ar c'henveziadoù ls.

Koexistenz b. (-) : kenvevañ g., kenvezañ b. ; [istor] *friedliche Koexistenz*, kenvezañ e peoc'h b., kenvezañ peoc'hiek b., kenvevañ e peoc'h g.

koexistenziell ag. : kenvezoudel, kensavel.

koexistieren V.gw. (haben koexistiert) : kenvezañ, kenvevañ ; *mit etwas koexistieren*, bezañ kenvez gant udb ; *friedlich koexistieren*, kenvevañ e peoc'h.

koextensiv ag. : kevastenn.

Kofaktor g. (-s,-en) : **1.** [mat.] keberiad g. ; **2.** [bev.] kedparenn b.

Koffein n. (-s) : [kimiezh] kafein g., tein g.

koffeinfrei ag. : hep kafein, digafein, kuit a gafein ; *koffeinfreier Kaffee*, kafe digafein g., kafe hep kafein g., kafe kuit a gafein g.

Koffeinvergiftung b. (-,-en) : [mezeg.] kafeegezh b.

Koffer g. (-s,-) : 1. malizenn b., koufr g., dornkoufr g., mal b. ; *eine Art Koffer*, ur menestin koufr g. ; *Inhalt eines Koffers*, koufrad g., malad b., malizennad b. ; *in einen Koffer packen*, enkoufrañ ; *tragen Sie meinen Koffer bis zum Auto*, portezit va malizenn betek ar c'harr-tan ; *seine Koffer packen*, pakañ (dastum) e fleütoù, pakañ e rabotoù, fardañ (danzen, aveiñ, aozañ, prientiñ) mont kuit, troñsañ (dastum) e damm stal, pakañ e stal, ober e bak, ober e droñsad, koufrañ e draoù, pakañ e draoù, ober e bakadenn, troñsañ e stal, dastum e stal ; *seine Koffer auspacken*, dispenn e bak ; *den Koffer zuschnallen*, lagadenniñ ar valizenn, bouklañ e valizenn ; 2. P. *einen Koffer stehen lassen*, leuskel ur strak, brammat, brammellat, loufañ, aveliñ, fraskellañ, muzuliañ avaloù-douar, leuskel ur bramm da redek, delazhiñ ur bramm, diskargañ diwar e galon, leuskel avel eus e gorf.

Kofferanhänger g. (-s,-) : tikedenn bakadoù b.

Köfferchen n. (-s,-) : malizennig b.

Kofferdamm g. (-s,-dämme) : 1. bardell b., stankell b. ; 2. [merdead.] kofferdam g. [saozneg : *cofferdam*].

Kofferkuli g. (-s,-s) : [ti-gar h.a.] karrigell b., karrig-pakadoù g.

Koffermacher g. (-s,-) : arc'hier g.

Koffermuschel b. (-,-n) : [loen.] bilhombanenn b. [*liester* bilhombanoù].

Kofferradio n. (-s,-s) : trañzistor g., skingomzer hezoug g.

Kofferraum g. (-s,-räume) : [kirri-tan] koufr g., koufr a-dreñv g., kef-adreñv g., goulog karr-boutin b. ; *sein Gepäck in den Kofferraum verstauen*, lakaat e bakadoù e koufr ar c'harr ; *die Pakete werden schon in den Kofferraum hineinpassen*, ar pakadoù a yelo brav-bras er c'houfr.

Kofferschreibmaschine b. (-,-n) : bizskriverez hezoug b.

Kofferschloss n. (-es,-schlösser) prenn ar c'houfr g.

Kofferträger g. (-s,-) : paotr ar pakadoù g.

Kofferwort n. (-s,-wörter) : [yech.] ger-malizenn g.

Koffeynagel g. (-s,-nägel) : [merdead.] ardant g.

Kog g. (-s, Köge) : [norzh Bro-Alamagn] dol g., polder g.

Kogge b. (-,-n) : [merdead.] nev-vor b.

Kognak® g. (-s,-s) : [kegin.] kognag g. ; *dieser Kognak schmeckt ausgezeichnet*, ar c'hognag-mañ a zo hini mat ; *mit Kognak flambieren*, flammañ gant kognag.

Kognakschwenker g. (-s,-) : gwerenn gognag b.

Kognition b. (-,-en) : naout g., naoudezh b., meizerezh g., meiz g., intentegezh b., skiant varn b., galloudezh dezvarn b., anaoudadurezh b. ; *die Kognitionen*, an naoudadoù ls. ; *eine Kognition*, un naoudad g.

Kognitionsforscher g. (-s,-) : naouegour g.

Kognitionswissenschaft b. (-) : naouegouriezh b.

kognitiv ag. : ... gouiadur, gouiadurel, anaoudel, naoudel, ... an naout ; *kognitives Defizit*, *kognitive Störung*, *kognitive Beeinträchtigung*, divig anaoudel g. ; *kognitive Störung*, strafuilh anaoudel g. ; *kognitives Vermögen*, *kognitive Fähigkeit*, *kognitive Kompetenz*, gouester naoudel g. ; *kognitive Funktionen*, arc'hwelioù an naout ls. ; *kognitiver Prozess*, *kognitiver Vorgang*, argerzhioù bred ls.

Kognitivismus g. (-) : [bred.] naoudouriezh b.

Kognitivist g. (-en,-en) : [bred.] naoudour g.

kognitivistisch ag. : [bred.] naoudour.

Kohabitation b. (-,-en) : 1. [polit.] kengouarn g. ; 2. [sokiologiezh] kenvevañ g. ; 3. [mezeg., bred., loen.] darempredoù rev ls.

kohärent ag. : 1. poellek, reizhek, kempoell ; 2. kevanlen, stag-ha-stag, unanet, ... a genglott, kenstag, kenstagus ; *ein kohärentes Ganzes*, un hollad kevanlen g. ; 2. [fizik] kevanlen ; *kohärentes Licht*, gouloù kevanlen g. ; *kohärentes Feld*, maez kevanlen g.

Kohärenz b. (-) : 1. kempoell g., kempoelled b., kempoellder g., poell g. ; 2. kevanlen g., kenstag g., kenstagadur g., kenstaguster g., kenstagusted b., kenstagded b. ; *Kohärenz eines Projekts*, kevanlen ur raktres g. ; 2. [fizik] kevanlen g.

kohärieren V.gw. (hat kohäriert) : bezañ kevanlen, bezañ kempoell.

Kohäsion b. (-) : 1. kempoell g., kenstag g., kenstagadur g., kenstaguster g., kenstagusted b., kenstagded b., kenstagañ g. ; *gesellschaftliche Kohäsion*, kenstag kedvuhezel g. ; 2. [fizik] standilhon g., kevanstagañ g., kevanstagded b. ; 3. [douar] *der Boden besitzt keine Kohäsion*, an douar ne chadenn ket.

Kohäsionsenergie b. (-) : [fizik] gremm kevanstagañ g.

Kohäsionsfonds g. (-,-) : [arc'hant.] font kenstag g.

kohäsiv ag. : kenstagus.

Kohl g. (-s,-e) : 1. [louza.] kaol str., penn-kaol g., kaolenn b. ; *Kohl anpflanzen*, *Kohl stecken*, piketa kaol, pikañ kaol, fourrañ kaol, lakaat kaol ; *dein Kohl sieht aber kümmerlich aus*, n'eo ket stummet brav-brav da gaol ; *Brüsseler Kohl*, kaol-Brusel str., kaol-bihan str., kaol-broust str. ; *italienischer Kohl*, kaol-fleur str., kaol-bouedek str., kaol-bleuñ str., kaol-brignennek str., brikoli str. ; 2. [dre skeud.] lastez str., borod g., bourouell g., rambre g., diotajoù ls., dibennajoù ls., sorc'hennoù dibenn ls., kaozioù ls., frazennoù ls., krakoù ls., kaozioù toull ls., siklezoù ls., kaotigelloù ls., kaozioù goulo ls., kontoù pikous ls., paribolennoù ls., tarielloù ls., storlok g., strak g., rimadellerezh g., rimadelloù ls., rimostelloù ls., ranezennerzh g., arabad g., pifoù ls. ; P. *Kohl reden*, glabousañ a bep seurt diotajoù, glabousañ a bep seurt kaotigelloù, batouilhat evel piged born, kontañ flugez (kaozioù, krakoù, bidennoù, bitrakoù, koñchoù born, lerbaj), kontañ flugezennoù, kontañ pifoù, lavaret drocherezh, bezañ kaozioù treuffez gant an-unan, tennañ siklezoù, na vezañ nemet traoù displett er gaoz gant an-unan, pentañ lern, tennañ koñchoù born (kontoù pikous, koñchoù gwrac'hed, koñchoù gwrac'h kozh) eus e gelorn, gallegañ, drailhañ paribolennoù, paribolennat, tariellañ ; *das ist ja alles Kohl*, glabouserezh ha netra ken, klakerezh tout, kaozioù nemet kaozioù nend int, ravoderezh (gwrac'herezh, gwrac'hellerezh, gwrac'hajoù, kontoù pikous, komzoù gwrac'h) a netra ken ; 3. [dre skeud.] *aufgewärmter Kohl*, un adro eus ul levr g., traoù bet klevet seizh kant gwech warn-ugent ls. ; *das macht den Kohl nicht fett*, kement-se ne lakaio ket muioc'h a dan dindan hor soubenn, n'eo ket kement-se a lakay kaol er soubenn, ne vo ket drusoc'h hor stal gant an dra-se, ne vo ket drusoc'h ar peuriñ (ar stal) ganeomp goude-se, ne vimp ket gwella a se, ne vimp ket barrekoc'h a se, ne vimp na gwella na gwazh a se, ne vimp ket avañsetoc'h gant se, ne vimp ket savetoc'h gant se ; *das macht den Kohl erst fett*, kement-se a lakaio muioc'h a dan dindan hor soubenn, kement-se a lakaio kaol er soubenn.

Kohlacker g. (-s,-äcker) : kaoleg b.

Kohlbeet n. (-s,-e) : gwelead kaol g., pengenn gaol b.

Kohlblatt n. (-s,-blätter) : [louza.] delienn gaol b., kaolenn b., kaolennad b. ; *Kohlblätter*, strev kaol str., kloer kaol str. ; *Kohlblätter abbrechen*, um die Kühe zu füttern, diwelchañ kaol evit boueta ar saout ; *gepflückte Kohlblätter*, diwelchadur g.

Kohldampf g. (-s) : naon-ki g., kofad naon g., naon du g., naon ruz g., naon bleiz g., debron jave g., debron en e fri g., faot g., mindard g., granig g., kounnar debriñ eus ar re zuañ b. ; P. *Kohldampf schieben*, kaout granig, tortañ gant ar granig, chaokat goulo, ober moan wadegenn, ober gwadegenn voan da goan, ober kof gioc'h, sachañ war an ibil berr, sachañ war an ibil berraat, bezañ moan e gof (e gorf), bezañ goulo e gof, chom da vuzelliñ, chom da vuzelliñ, chom hep tamm na takenn, bezañ laosk war e vegal, kaout naon da zebriñ bili,

bezañ divouedet gant an naon, bezañ naon du krog en an-unan, santout e breñv, kaout diwalc'h, bezañ diwalc'het, kaout debron jave (debron en e fri), ober bouzelloù moan, ober bouzellenn voan, kaout ur vouzellenn laosk, kaout ur vouzellenn voan, ober kof moan, bezañ erru ruz e vouzelloù, bezañ erru moan e vouzelloù, kaout naon ruz, ruziañ gant an naon, klevet kleier an Naoned, bezañ broudet gant an naon, bezañ o vougañ gant an naon, kaout naon du, bezañ marnaon(i)ek, bezañ darev gant an naon, bezañ dare gant an naon, bezañ diviet gant an naon, bezañ marv gant an naon, kaout ur c'hofad naon, kaout un naon-ki, kaout naon rankles, kaout un naon bleiz, bezañ du e zent.

Kohle b. (-,-n) : 1. glaou g. ; *Stück Kohle*, glaouenn b. ; *ein Sack Kohle*, ur sac'had glaou g. ; *Kohle fördern*, *Kohle abbauen*, tennañ glaou eus an douar (eus ar c'hondon), eztennañ glaou, dic'hlaouiñ, kenderc'hañ glaou ; *mit Kohlen heizen*, tommañ gant glaou ; *glühende Kohlen*, glaou-bev str., glaou ruz str., glaou ruz-tan str., glaou-tan str., broud-tan str., glaouiadennoù ls., goradenn b., regez str., glevezenn b., fornigell b. ; *eine glühende Kohle*, ur regezenn b. ; *etwas auf glühenden Kohlen braten*, gleveziñ udb ; *die glühenden Kohlen aus dem Ofen schaffen*, diregezañ ar forn ; *die glühenden Kohlen mit der Herdfeurglocke zudecken*, kafunañ ar regez gant ar fornigell ; *nicht brennende Kohle*, tote *Kohle*, glaou marv g. ; *zerstoßene Kohle*, glaou friket g., glaou lakaet e poult g. (Gregor) ; *tierische Kohle*, *Tierkohle*, eskern pulluc'het ls., ludu-du g. ; *Steinkohle*, glaou-douar g. ; *Braunkohle*, lignit g. ; *Kohle suchen*, glaoua ; *Torf hat keinen so hohen Heizwert wie Kohle*, diwrezusoc'h eo an taouarc'h eget ar glaou ; *die Verwendung von Kohle in der Industrie*, danvezerezh ar glaou en ijinerezh g. ; *die aus Kohle und Erdöl gewonnenen Kunststoffe*, ar mezelloù danzeet diwar ar glaou hag an tireoul ls. ; *Sie haben Spuren von Kohle auf dem Gesicht*, emañ an alchweez forn ganeoc'h ; *mit Kohle schwärzen*, glaouañ ; *mit Kohle zeichnen*, glaouenniñ ; *sich in Kohle umwandeln*, glaouekaad ; 2. *weiße Kohle*, dourdredan g., dournerzh g., gremm gwenn g., gremm al lammoù-dour g. ; 3. [merdead.] *Kohlen trimmen*, kargañ glaou ; 4. [dre skeud.] *wie auf glühenden Kohlen sitzen (stehen)*, bezañ war ar glaou ruz, bezañ war ar glaou ruz-tan, bezañ war ar c'hrih, bezañ e galon war ar c'hrih, bezañ enk war e lasoù ; 5. [liester ebet] P. [gwenneien] glazarded ls., glaou g., kailh str., kailhez str., kregin str., segal str., mouilh g., mouloù ls., kokez str., louzoù str., lut g., pesked ls., pekun g., grifoù ls., tachoù ls., kraf str., bilheoz g., mougoù ls., mell str. ; *Kohle bei sich haben*, kaout glazarded (glaou, kailh, kregin, segal, mouloù, kraf) en e c'hodelloù ; *Kohle machen*, ober e eost (e fagodenn, e graf), tapout gant an-unan [tapout a ra gantañ], tapout forzh gwenneien, ober krazadenn, kreskiñ e vern, kreskiñ e voutizell, ober e vloue, ober fortun, ober ur fortun, fortunañ, ober berzh, ober struj, redek an dour d'e vilin, ober mat, ober e ran, gounit arc'hant gant ar rozell, dastum kregin gant ar rozell, dastum arc'hant a-foziadoù, dastum arc'hant dre an nor ha dre ar prenestr, ober arc'hant war an oaled, gounit arc'hant bras, lardañ, lartaat, bastañ mat pep tra evit an-unan ; *Kohle raushauen*, P. foetañ e drantell, stlepel (skeiñ) arc'hant er mor, foranañ e arc'hant, ober diskempenn war e arc'hant, boulc'hañ an dorzh dre an daou benn, bezañ mat da zispign, bezañ ul liper e drantell eus an-unan, c'hwistañ arc'hant, skeiñ e arc'hant druilh-drast, skeiñ e arc'hant a-druilh-drast, foranañ arc'hant kement ha kement all, ober difouiañs, dismantrañ e wenneien, dismantrañ (digalzañ, kalkennañ, kalavriñ, malamantiñ, koufonañ, drailhañ, drastañ, foeltrañ, fuilhañ, flutañ, foetañ) e arc'hant, drailhañ arc'hant ; *los, rück die Kohle raus ! los, her mit der Kohle !* zamañ din ar bilheoz ! deus amañ

ar bilheoz ! ; *seine ganze Kohle auf den Kopp hauen*, lipat e voujedenn, kac'hmoudennañ e vadoù, foetañ e zrouin, fripañ e zrouin, kas e beadra e skuilh hag e ber, debriñ e arc'hant, debriñ e gestenn, debriñ e voujedenn, debriñ e draoù, debriñ e stal, debriñ e beadra betek e c'hraf diwezhañ, foetañ e drantenn, foetañ e gorbilhenn, foetañ e stun, uzañ e spilhenn, mazaouiñ e zanvez, lipat e askorn, lipat e drantell, lipat e drantenn.

Kohleabbau g. (-s) : korvoerezh glaou g., glaouerezh g., kenderc'h glaou g., kenderc'hiñ glaou g., eztennerezh ar glaou g.

Kohlebogenlampe b. (-,-n) : [tredan] lamp gwareg g. ; *Elektrode einer Kohlebogenlampe*, glaouenn ur wareg b.

Kohlechemie b. (-) : glaouгимiezh b., karbongimiezh b.

Kohlechemiker g. (-s,-) : glaouгимiour g., karbongimiour g.

kohlechemisch ag. : b. (-) : glaouгимiek, karbongimiek.

Kohleintopf g. (-s) : [kegin.] ragoud kaol g.

Kohleförderung b. (-) / **Kohlegewinnung** b. (-) : korvoerezh glaou g., glaouerezh g., kenderc'h glaou g., kenderc'hiñ glaou g., eztennerezh ar glaou g.

Kohle-Heizkessel g. (-s,-) : kaoter dre c'hlaou b.

Kohleherd g. (-s,-e) : fornez c'hlaou b., brazouer g.

Kohlehydrat n. (-s,-) : [kimiezh] karbohidrat g., glukid g. ; *Verstoffwechselung von Kohlehydraten*, kennevid ar glukid g., metabolegezh ar glukid b.

Kohlehydrat : [kimiezh] ... glukidek.

Kohlekraftwerk n. (-s,-e) : kreizenn wreztrede dre c'hlaou b.

kohlen V.k.e. (hat gekohlt) : glaouenniñ, glaouañ, glaoudenniñ, karbonekaat ; *Holz kohlen*, ober glaou-koad, fardañ glaou diwar goad.

V.gw. (hat gekohlt) : 1. glaouañ, glaouenniñ, glaoudenniñ, mont e glaou ; *der Docht kohlt*, mont a ra ar boulc'henn e glaou, glaouenniñ a ra ar boulc'henn (ar vouchenn, ar mouch) ; 2. [dre skeud.] lavaret drocherezh, kontañ brozennoù, glabousañ a bep seurt diotajoù, glabousañ a bep seurt kaotigelloù, batouilhath evel piged born, kontañ flugez (kaozioù, krakoù, bidennoù, bitrakoù, lerbaj, koñchoù born), kontañ flugezennoù, kontañ pifoù, bezañ kaozioù treuflez gant an-unan, tennañ siklezonoù, na vezañ nemet traoù displet er gaoz gant an-unan, pentañ lern, tennañ koñchoù born (kontoù pikous, koñchoù gwrac'hed, koñchoù gwrac'h kozh) eus e gelorn, gallegañ.

Kohlen n. (-s) : karbonekadur g., glaouennadur g.

Kohlenabbau g. (-s) : [mengleuz.] korvoerezh glaou g., glaouerezh g., kenderc'h glaou g., kenderc'had glaou g.

Kohlenbecken n. (-s,-) : 1. [mengleuz.] glaouvaez g., diazad glaou g., glaoueg b. [liester glaouegoù] ; 2. brazouer g.

Kohlenbergbau g. (-s) : [mengleuz.] korvoerezh mengleuzioù glaou g., glaouerezh g.

Kohlenbergwerk n. (-s,-e) : [mengleuz.] poullad glaou g., mengleuz c'hlaou b., glaoueg b. [liester glaouegoù].

Kohlenblende b. (-) : [mengleuz.] antrakit g.

Kohlenbogenlampe b. (-,-n) : [tekn.] lamp gwareg g.

Kohlenbohrmaschine b. (-,-n) : [mengleuz.] toullerez evit ar glaou b., mekanik-toullañ evit ar glaou g.

Kohlenbrecher g. (-s,-) : [mengleuz.] pilerez c'hlaou b., breverez c'hlaou b., freuzerez c'hlaou b., brae c'hlaou b., braeer glaou g., braeerez c'hlaou b., piler glaou g., pilouer glaou g., friker glaou g., frikerez c'hlaou b.

Kohlenbrenner g. (-s,-) : [micher] glaouer g., poazher-glaou g.

Kohlenbrennerei b. (-) : [micher] glaouerezh b.

Kohlenbunker g. (-s,-) : [merdead.] log ar glaou b., toull ar glaou g., glaoueg b. [liester glaouegoù], glaoulec'h g., glaoueri b., glaouerezh b.

Kohlenbürste b. (-,-n) : [tredan] broust g., glaouenn b.
Kohlenchemie b. (-) : glaougimiezh b., karbongimiezh b.
Kohlenchemiker g. (-s,-) : glaougimiour g., karbongimiour g.
Kohlenchemisch ag. : b. (-) : glaougimiek, karbongimiek.
Kohlendioxid n. (-s) : [kimiezh] dioksidenn garbon b., gaz karbonek g. ; *Kohlendioxid absorbieren*, desunañ dioksidenn garbon.
Kohlendioxidlaser g. (-s,-) : [tekn.] laser gaz karbonek g.
Kohlendioxidschnee g. (-s) : [kimiezh] kabonerc'h g., erc'h karbonek g., spoum karbonek g.
Kohlendunst g. (-es) : [kimiezh] oksidenn garbon b.
Kohlenfaser b. (-,-n) : [tekn.] gwienn garbon b.
Kohlenfeld n. (-s,-er) : [mengleuz.] glaoueg b. [*liester* glaouegoù].
Kohlenfeuerung b. (-) : **1.** tommerezh dre c'hlaou g., tommidgezh dre c'hlaou b. ; **2.** fornigell c'hlaou b.
Kohlenflöz n. (-es,-e) : [mengleuz.] gwazhenn c'hlaou b., gwazhennad c'hlaou b., mammenn c'hlaou b.
Kohlenförderung b. : [mengleuz.] korvoerezh glaou g., glaouerezh g., kenderc'had glaou g., kenderc'h glaou g.
Kohlenformation b. (-) : [douar.] **1.** hoalad kentañ g., marevezh ar glaou g., glaouvezh g., karbonifer g. ; **2.** furmadur glaouek g.
kohlenführend ag. : [douar.] glaouek, glaouus.
Kohlengebiet n. (-s,-e) : [douar.] glaouvaez g., diazad glaou g., glaoueg b. [*liester* glaouegoù].
Kohlenglut b. (-) : glaouiadenn b., regez str., glaou-tan str., glaou-bev str.
Kohlengrube b. (-,-n) : poullad glaou g., mengleuz c'hlaou b., glaoueg b. [*liester* glaouegoù].
Kohlengrus g. (-es,-e) : [mengleuz.] poultr-glaou g., glaou friket g./str., glaou lakaet e poultr g./str. (Gregor).
Kohlenhafen g. (-s,-häfen) : porzh-glaou g.
Kohlenhalde b. (-,-n) : [mengleuz.] boniad glaou g., glaoueg b. [*liester* glaouegoù], glaoulec'h g., glaoueri b., glaouerezh b.
kohlenhaltig ag. : [douar.] glaouek, glaouus.
Kohlenhändler g. (-s,-) : [kenwerzh] marc'hadour glaou g., glaouer g.
Kohlenhauer g. (-s,-) : [mengleuz., micher] piker glaou g., pigeller g.
Kohlenhydrat n. (-s,-e) : [kimiezh] karbohidrat g., glukid str. ; *Verstoffwechselung von Kohlenhydraten*, kennevid ar glukid g., metabolegezh ar glukid b.
Kohlenhydrat- : [kimiezh] ... glukidek.
Kohlenindustrie b. (-) : [mengleuz.] glaouerezh g., ijinerezh ar glaou g.
Kohlenklein n. (-s) : glaou munut g./str.
Kohlenknappheit b. (-) : berregezh c'hlaou b., berregezh war ar glaou b.
Kohlenkocher g. (-s,-) : glaouier g. [*liester* glaouieroù].
Kohlenlager n. (-s,-) : **1.** [mengleuz.] glaoueg b. [*liester* glaouegoù], gwelead glaou g., mammenn c'hlaou b. ; **2.** [kenwerzh] boniad glaou g., glaoueg b. [*liester* glaouegoù], glaoulec'h g., glaoueri b., glaouerezh b.
Kohlenmeiler g. (-s,-) : [tekn.] gwrac'hell c'hlaouer b., kalkuad glaouer g.
Kohlenmonoxid n. (-s) : [kimiezh] monoksidenn garbon b.
Kohlenofen g. (-s,-öfen) : fornigell c'hlaou b., forn c'hlaou b., brazouer g.
Kohlenoxid n. (-s) : [kimiezh] oksidenn garbon b.
Kohlenpapier n. (-s) : paper-glaou g., paper-kalk g.
Kohlenpfanne b. (-,-n) : tommerig g., glaouier g., pod-tommañ g., brazouer g., manac'h g.
Kohlenpott g. (-s) : P. Bro ar Ruhr b., takad ar Ruhr g.

Kohlenrevier n. (-s,-e) : [douar.] glaouvaez g., diazad glaou g., glaoueg b. [*liester* glaouegoù].
kohlensauer ag. : [kimiezh] karbonek, karbonatet ; *kohlensaurer Kalk*, karbonat kalkiom g., karbonat raz g.
Kohlensäure b. (-) : [kimiezh] trenken garbonek b., gaz karbonek g. ; *mit Kohlensäure versetztes Getränk*, evaj gazek g. ; *Mineralwasser mit Kohlensäure*, dour aezhennet g., dour nez g. , P. dour pik-pik g. ; *Wasser ohne Kohlensäure*, einfaches Wasser, dour plat g.
kohlensäurehaltig ag. : [evaj] aezhennet, gazek, pik-pik, bouilh.
Kohlensäureschnee g. (-s) : [kimiezh] kabonerc'h g., erc'h karbonek g., spoum karbonek g.
Kohlenschacht g. (-s,-schächte) : [mengleuz.] poull eztennañ glaou g., poull glaouerezh g.
Kohlenschaufel b. (-,-n) : paliked b., palikez b., pal-c'hlaou b. [*liester* palioù-glaou, pili-glaou].
Kohlenschicht b. (-,-en) : gwiskad glaou-douar g., gwelead glaou-douar g.
Kohlenschiefer g. (-s) : skilt antrakitek g.
Kohlenschiff n. (-s,-e) : lestr-glaou g.
Kohlenschlacke b. (-,-n) : koc'hion glaou str., koc'hien glaou str., kenn glaou g.
Kohlenstaub g. (-s) : poultr-glaou g., glaou friket g./str., glaou lakaet e poultr g./str. (Gregor).
Kohlenstift g. (-es,-e) : **1.** [tredan] kreion lamp gwareg g. ; **2.** [arz] glaouenn-dresañ b., kreion glaou g.
Kohlenstoff g. (-s,-e) : [kimiezh] karbon g. ; *asymmetrisch substituierter Kohlenstoff*, karbon eskidel g., karbon digemparzh g.
Kohlenstoffatom n. (-s,-e) : atomenn garbon b. ; *asymmetrisches Kohlenstoffatom*, atomenn garbon digemparzh b.
Kohlenstoffdioxid n. (-s) : [kimiezh] dioksidenn garbon b., gaz karbonek g. ; *Kohlenstoffdioxid absorbieren*, desunañ dioksidenn garbon.
Kohlenstoffkreislauf g. (-s) / **Kohlenstoffzyklus** g. (-) : kelc'hro ar c'harbon b., kor ar c'harbon g.
Kohlenstoß g. (-es,-stöße) : [mengleuz] talbenn korvoerezh g., talbenn korvoiñ g., talbenn an troc'h g.
Kohlenstück n. (-s,-e) : glaouenn b.
Kohlensyndikat n. (-s,-e) : kartell ijinerezh ar glaou g., kartell ar glaouerezh g., kartell ar glaou g.
Kohlenteer g. (-s) : [kimiezh] koultron glaou g., ter-du glaou g.
Kohlentopf g. (-s,-töpfe) : glaouier g., tommerig g., brazouer g.
Kohlentrichter g. (-s,-) : [tekn.] kern evit diskargañ glaou b., kern ar glaou b.
Kohlentrimmer g. (-s,-) : [merdead.] martolod glaouer g.
Kohlenwagen g. (-s,-) : [mengleuz] bagonig c'hlaou b., berlinenn b.
Kohlenwäsche b. (-,-n) : [tekn.] kannerezh c'hlaou b., gwalc'herezh c'hlaou b., kannerezh ar glaou b., gwalc'herezh ar glaou b.
Kohlenwasserstoff g. (-s,-e) : [kimiezh] hidrogen karbonet g., hidrokarbidenn b.
Kohlenwasserstoffkette b. (-,-n) : [kimiezh] digorvell hidrokarbonek g.
Kohlenzeche b. (-,-n) : [mengleuz.] poullad glaou g., mengleuz c'hlaou b., glaoueg b. [*liester* glaouegoù].
Kohlepapier n. (-s) : paper-glaou g., paper-kalk g.
Köhler g. (-s,-) : **1.** [micher] glaouer g., poazher-glaou g. ; **2.** [loen.] levneg-du g. ; *junger Köhler*, levnegig-du g.
Köhlerlei b. (-,-en) : **1.** [lec'h] glaouerezh b. ; **2.** [labour] glaouerezh g., poazherezh-glaou g.

Köhlerglaube g. (-ns) : [dre skeud.] feiz divrall b., feiz ar glaouer b.

Köhlergrube b. (-,n) : poull-glaou g.

Köhlerhütte b. (-,n) : ched g., loch ar glaouer g.

Köhlerin b. (-,nen) : [micher] glaouerez b., poazherez-c'hlaou b.

Kohlestift g. (-es,-e) : glaouenn-dresañ b.

Kohletanker g. (-s,-) : [merdead.] glaouestr g., lestr-glaou g.

Kohleverflüssigung b. (-,en) : strilhadur glaou-douar g.

Kohlezeichner g. (-s,-) : glaouenner g.

Kohlezeichnung b. (-,en) : tresadenn gant ar c'hlaouenn-dresañ b., glaoudresadenn b., tresadenn c'hlaou b.

Kohlezeitalter n. (-s) : [douar.] hoalad kentañ g., marevezh ar glaou g., glaouvezh g., karbonifer g.

Kohlfeld n. (-s,-er) : kaoleg b. [*liester* kaolegi, kaolegou].

Kohlfisch g. (-es,-e) : [loen.] levneg-du g. ; *junger Köhler*, levnegig-du g.

Kohlfuchs g. (-es,-fuchse) : [kezeg] baian rous-du g., marc'h rous-du g.

Kohl-Gänsedistel b. (-,n) : [louza.] laezhegenn b., louzaouenn-al-laezh b., lezhegenn b., tuc'h-moc'h g., staon-c'had b., askol-laezhek str., askol-moc'h str., askol-laezh str.

Kohljungplanze b. (-,n) : [louza.] plant kaol da bikañ str.

Kohlkopf g. (-s,-köpfe) : [louza.] 1. kaol-podek str., kaol-gwenn str., kaol-pome str. ; 2. pomeenn gaol b.

Kohlmaul n. (-s,-mäuler) : [loen.] *gelbes Kohlmaul*, *helles Kohlmaul*, levneg g., malaouenn b., gouleg g. ; *junges Kohlmaul*, malaouan g., libour g., levneg-baodrez g.

Kohlmeise b. (-,n) : [loen.] pennglaou g., pennglaouig g., penndu g., pennduig g.

kohlpechrabenschwarz ag. : *sellit ouzh kohlrabenschwarz*.

Kohlpflanze b. (-,n) : [louza.] plant kaol str., penn-kaol g., kaolenn b.

Kohlrabe g. (-n,-n) : [loen.] marc'hvran b. [*liester* marc'hvrini].

kohlrabenschwarz ag. : du-bran, du evel ar vran, du evel askell ur vran, du evel pluñv ar vran, du evel un tad bran, du-mouar, du-peg, du-pod, du-polos, du-pok, du-sac'h, du-poazh, du-jed, du evel jed, ken du ha pothouarn Mari-Job, du evel ur glaouer, du evel sac'h ur glaouer, du evel ar glaou, du-glaou, du evel un noz dall, du evel revr ar billig, du evel ar sac'h, du evel ar pec'hed, du evel ar mouar, du evel ur pod, du evel ur forn, du evel ur siminal, du evel huzil ar siminal, du evel foñs ar siminal, du evel ur c'hodz, du evel ur born pikez, du evel dour-derv, du evel peg.

Kohlrabi g. (-s,-s) : [louza.] kaol-rabez str., rabez str., rabezenn b., irvin-saoz str., kaol-irvin str., brikez str., rutabaga str. ; *Kohlrabis sind die besten Futterwurzeln überhaupt*, ar rabez eo ar fonnusañ brouskon.

Kohlrabe b. (-,n) : [loen.] preñv kaol g., mazarin g. [*liester* mazarined].

Kohlroulade b. (-,n) : [kegin.] kaol farset str.

Kohlrübe b. (-,n) : [louza.] rabez str., rabezenn b., irvin-saoz str., kaol-irvin str., brikez str., rutabaga str. ; *Kohlrüben sind die besten Futterwurzeln überhaupt*, ar rabez eo ar fonnusañ brouskon.

Kohlsaar b. (-) : [louza.] kolza str., kolzac'h str., kaol-eoul str.

Kohlsamen ls. : [louza.] had kaol str.

Kohlschnake b. (-,n) : [loen.] bleiz gouel-Mikael g., lazher-goulou g., mikaelig g.

Kohlschnakenlarve b. (-,n) : [loen.] teurk g.

kohlschwarz ag. : *sellit ouzh kohlrabenschwarz*.

Kohlsenf g. (-s) : [louza.] sezv du str.

Kohlsprossen ls. : [Bro-Aostria] kaol-Brusel str., kaol-bihan str., kaol-broust str.

Kohlstrunk g. (-s,-strünke) : [louza.] treujenn gaol b.

Kohl-suppe b. (-,n) : [kegin.] soubenn ar c'haol b.

Kohlung b. (-,en) : [tekn.] glaoudenniñ g., glaoudennadur g.

Kohlweißling g. (-s,-e) : [loen.] *großer Kohlweißling*, yarig-kaol b. ; *Raupen des großen Kohlweißlings*, preñved-kaol ls., mazarined ls.

Kohlweißlingraupen ls. : [loen.] mazarined ls., preñved-kaol ls.

Kohorte b. (-,n) : 1. [istor] kevrenn el lu roman b., kohortenn b. ; 2. [dre astenn.] bagad g., strollad g., strolladenn b., stroll g., bandenn b., bandennad b., frapad g., gronn g., gronnad g., haras g., nasad g., tolp g., tolpad g., torkad g., toullad g., strobad g., ajad g., tropad g., maread g., druilh g., druilhad g., duilhad g., froud g., froudad g./b., rejimant g., remziad g.

Koine b. (-,Koinai) : [yezh.] kenyezh b.

Koinobit g. (-en,-en) : [relij.] manac'h-kenvez g., kenobit g.

Koinobitenum n. (-s) : [relij.] kenobitegez b.

koinobitisch ag. : [relij.] kenobitek.

koinzident ag. : 1. kendegeuzhus ; 2. keverastenn, kevastenn.

Koinzidenz b. (-,en) : kendegeuzh g., kendegeuzhad g., kendarvoud g.

koinzidieren V.gw. (hat koinzidiert) : 1. kendegeuzhout ; 2. kenglotañ, kendereout.

koitieren V.gw. (hat koitiert) : en em barañ, kediañ, revgediañ.

Koitus g. (-,-se) : kediadenn b., kediadenn revel b., paradur g., paradurezh b., parigellañ g., embaradur g., koubladur g., koublerezh g., embaradenn b., embarañ g., revgediadenn b., engehentadur g., gread ganadel g., c'hoari g., gread revel g., gread ganadel g., darempred korf g., oberiezh revel b., darempred rev g., darempred natur g., P. pikadenn b., fouzhadenn b., flemmadenn b., gromadenn b. ; *beim Koitus versagen*, chom boud.

Koje b. (-,n) : 1. [merdead.] fled g., fletenn b. ; 2. [dre skeud.] P. *die Koje*, ar fled g., an toull c'hwen g., ar gwele g., ar ched g., ar c'hud g., ar siklud g., ar c'hel g., ar bern laou g., ar riboul g., ar flut g., ar flitouer g., ar c'hloz g., al loj g. ; *in die Koje gehen*, mont d'an toutou, mont d'ober toutou, mont d'ober toutouig, mont d'ober nañv-nañv, mont d'al lalla, mont da Gerhun, mont da Gerroc'h, mont d'ober chouchik / mont d'ober chouchouk (Gregor) ; *sich in die Koje hauen*, flutañ, kludañ, plouzañ, mont da blouzañ, mont da biochiñ, mont da gludañ, mont d'e riboul, mont d'e ched, mont d'e glud, mont d'e gel, mont d'e siklud, mont d'e gloz, mont da zebriñ bara gwenn d'ar Roc'h, mont da flutañ, mont da glask arc'hoazh beure, mont da glask arc'hoazh ar beure, mont da Gerhun, mont da Gerroc'h, mont da voueta ar c'hwen, mont da vagañ c'hwen, mont er vallin ; 3. [foar] stand g., stand diskouezadeg g., stand saloñs g.

Kojote g. (-n,-n) : [loen.] koiot g. [*liester* koioted].

Koka b. (-,-) : [louza.] koka str., gwez-koka str.

Kokablatt b. (-s,-blätter) : delienn koka b. ; *Kokablätter zum Kauen*, koka g.

Kokain n. (-s) : [kimiezh, dram] kokain g. ; *ein Strich Kokain*, *eine Linie Kokain*, *eine Straße Kokain*, ul linennad kokain b. ; *Kokain schnupfen*, ruflañ kokain.

Kokainabhängigkeit b. (-) / **Kokainismus** g. (-) : kokainegezh b., kokaingaezh g.

Kokainschnupfer g. (-s,-) : rufler kokain g.

Kokastrauch g. (-s,-sträucher) : [louza.] koka str., gwez-koka str.

Kokainsucht b. (-) : kokainegezh b., kokaingaezh g.

kokainsüchtig ag. : sujet d'ar c'hokain, estoueat ouzh ar c'hokain.

Kokainsüchtige(r) ag.k. g./b. : estouead sujet d'ar c'hokain g., estoueadez sujet d'ar c'hokain b., drammed estoueat ouzh ar

c'hokain g., drammedez estoueat ouzh ar c'hokain b., kokaingaezhiad g., kokaingaezhiadez b.

Kokarde b. (-, -n) : kokardenn b. ; *französische dreifarbig* *Kokarde*, kokardenn driliv b.

Kokardenblume b. (-, -n) : [louza.] fleur gailhart str. [*Gaillardia*].

kokeln V.k.e. (hat gekokelt) : P. c'hoari ober tan [gant udb].

Koker¹ g. (-s, -) : [merdead.] toull ar vechenn g.

Koker² g. (-s) : farder goulosk g.

Kokerei b. (-, -en) : gouloskerezh b.

Kokern g. (-s, -e) : [mat.] kegraoñell b.

Kokkerrohr n. (-s, -e) : [merdead.] puñs g.

kokett ag. : strak, kran, cheuc'h, kempenn, mistr, a-stroñs, faro, moust, frink, nifl, lipet, stipet, turgn, gwisket brav, gwisket koant, gwisket jolif, stad ennañ, a droc'h, brav e dreuz, gwisket mistr ha mibin, paket cheuc'h, paket brav, feul, tonius, jolif ; *kokettes Benehmen*, jolifted b., stiperezh g., pinferezh g., ficherezh g.

Kokette b. (-, -n) : mistrigenn b., pompinell b., pompinenn b., poupinell b., stipadenn b., kinklenn b., fringadell b., jingell b., marjolenn b., limañsenn b., trantell b., strinkell b., damez b., orbiderez b., dimezell b., P. tamm gwe-he-revr g., krampouezhenn bardon b. ; *alte Kokette*, trantell gozh b., strinkell gozh b., polez c'hris b. [*liester* polezed gris, polezi gris] ; *die Koketten*, ar jingellaj g.

Koketterie b. (-, -n) : jolifted b., stiperezh g., pinferezh g., ficherezh g.

kokettieren V.gw. (hat kokettiert) : farsellat, likaoiñ, c'hoariellañ, c'hoariellat, peuzfolliñ, fringellat, ebatal, bragal, turlutañ, c'hoari ar follez, jingellat, ober chiboudig, ober chiboudoù, ober minoù ; *mit jemandem kokettieren*, komz brav ouzh u.b., lavaret traoù koant d'u.b., mont d'u.b. gant komzoù kaer, bezañ sichant ouzh u.b., likaoiñ u.b., likaoiñ ouzh u.b., ober askellig d'u.b., ober chiboudoù d'u.b., ober chiboudig d'u.b.

Kokolores g. (-) : P. 1. borod g., arabad g., pifoù ls., bourouell g., rambre g., diotajoù ls., dibennajoù ls., sorc'hennoù dibenn ls., kaozioù ls., frazennoù ls., krakoù ls., kaozioù toull ls., siklezonoù ls., kaotigelloù ls., kaozioù goulo ls., paribolennoù ls., tarielloù ls., storlok g., strak g., kontoù pikous ls., rimostelloù ls., rimadelloù ls., rimadellerezh g., kouilhonadennoù ls. ; 2. ardoù ls., kamambre g., kamambreoù ls., chiboudoù ls., lentigoù ls., orbidoù ls., chiriboujoù ls., kludajoù ls., andelloù ls., jestroù ls., gizioù ls., tailhoù ls., ailheoù ls., ardigelloù ls., arouezioù ls., astrafoù ls., esprejoù ls., fesonoù ls., ismegoù ls., jinkoù ls., jismaikoù ls., jismaioù ls., istampioù ls., istrogoù ls., kizoù ls., komplimantoù ls., lentigoù ls., minoù ls., morbioc'hoù ls., moriskloù ls., neuzioù ls., ormidoù ls., pismigoù ls., similhaù ls., simirakloù ls., sismakoù ls., vistroù ls., glabous g., grimaserezh g., akotr g., mignerezh g., yekoù ls., arvezioù ls., ismodoù ls., yezhoù ls.

Kokon g. (-s, -s) : [loen.] poupenb b., stoubenn b., gronnad g., gronnenn b., klozenn b. ; *Kokon der Seidenraupe*, stoub-seiz g. ; *seinen Kokon spinnen*, nezañ e glozenn.

Kokosbaum g. (-s, -bäume) : [louza.] gwez-kokoz str., gwez-avaloù-kokoz str., kokoz str., kokozenn b. [*liester* kokozenned].

Kokosbutter b. (-) / **Kokosfett** [kegin.] amann kokoz g.

Kokosfußmatte b. (-, -n) : torch-treid g., torch-botoù g., torchenn b.

Kokoshain g. (-s, -r) : kokozeg b. [*liester* kokozegi].

Kokosholz n. (-es) : prenn kokoz g., kokoz g.

Kokosmatte b. (-, -n) : pallenn gwiennoù kokoz g.

Kokosmilch b. (-) : [louza.] laezh-kokoz g., dour kokoz g.

Kokosnuss b. (-, -nüsse) : [louza.] kraoñ-kokoz str., aval-kokoz g., kokoz str., kokozenn b. [*liester* kokozennoù].

Kokosnussbüschel n. (-s, -) : blokad kokoz g., bodad-kokoz g., chapeled kokoz g.

Kokospalme b. (-, -n) : [louza.] gwez-kokoz str., gwez-avaloù-kokoz str., kokoz str., kokozenn b. [*liester* kokozenned].

Kokospalmenhain g. (-s, -r) : kokozeg b. [*liester* kokozegi].

Kokospflaume b. (-, -n) : [louza.] 1. [gwez] ikakezenn b. [*liester* ikakezenned] ; 2. [frouezh] ikakez str., ikakezenn b. [*liester* ikakezennoù].

Kokosraspeln ls. : [kegin.] malzennoù kraoñ-kokoz ls.

Kokotte b. (-, -n) : strakell b., jingell b., fringadell b., tarlaskenn b., tommderenn b., kegel b., charlezenn b., kañfantenn b., strakadenn b., bizourc'h g., orgedenn b., fall verc'h b., plac'h fall b., yourc'h g., yourc'henn b., chelpenn b., heizez b., trutell b. ; *alte Kokotte*, trantell gozh b., strinkell gozh b., polez c'hris b. [*liester* polezed gris, polezi gris].

Koks¹ g. (-es, -e) : 1. goulosk g. ; *fester Koks*, goulosk kalet b. ; *stückiger Koks*, tammoù goulosk ls. ; *Koks ausdrücken (ausstoßen)*, diformiañ goulosk ; *Koks (ver)feuern*, tommañ gant goulosk, boueta an tan gant goulosk, deviañ goulosk ; 2. P. [gwenneien] glazarded ls., glaou g., kailh str., kailhez str., kregin str., segal str., mouilh g., moullou ls., kokez str., louzoù str., lut g., pesked ls., pekun g., grifoù ls., tachoù ls., kraf str., bilheoz g., mougou ls., mell str.

Koks² g./n. (-es) : P. kokain g.

koksen V.gw. (hat gekokst) : P. enanaliñ kokain.

Kokser g. (-s, -) : P. kokaingaezhiad g., estouead sujet d'ar c'hokain g., drammed estoueat ouzh ar c'hokain g.

Kokserin b. (-, -nen) : P. kokaingaezhiadez b., estoueadez sujet d'ar c'hokain b., drammedez estoueat ouzh ar c'hokain b.

Koksfeuerung b. (-, -en) : 1. tommerezh gant goulosk g., tommidigezh gant goulosk b. ; 2. fornigell c'houleskiñ b., forn c'houleskiñ b. [*liester* ferniel goulaskiñ].

Koksgas n. (-es) : [kimiezh] gaz strilhadur goulosk g.

Koksgrus g. (-es, -e) : poultr goulosk g., goulosk friket g./str., goulosk lakaet e poultr g./str.

Koksklein n. (-s) : goulosk munut g.

Kokskohle b. (-, -n) : glaou gouloskus g./str.

Koks-Line b. (-, -s) : P. linennad kokain b.

Koksofen g. (-s, -öfen) : fornigell c'houleskiñ b., forn c'houleskiñ b. [*liester* ferniel goulaskiñ].

Kokszerkleinerung b. (-) : munuderezh ar goulosk g., breverezh ar goulosk g., braeerezh ar goulosk g.

Kokzidie b. (-, -n) : [mezeg.] kokidi str., kokidienn b.

Kokzidiöse b. (-) : (mezeg., loen.) kokidiz g.

kokzygeal ag. : ... ar belost ; *kokzygealer Nerv*, nervenn ar belost b.

Kola b. (-, -s) : [louza.] kraoñ-kola str.

Kolabaum g. (-s, -bäume) : [louza.] gwez-kola str.

Kolanuss b. (-, -nüsse) : [louza.] kraoñ-kola str.

Kolben g. (-s, -) : 1. [louza.] *Maiskolben*, penn-maiz g. ; *Kolben des Schilfrohes*, penn-korz g., toc'had ar bennduenn str. ; 2. [tekn.] ribouler g., bountell b. ; *die Kolben der Pumpe*, riboulerioù ar vangounell ls., bountelloù ar riboul ls. ; *Rotationskolben*, bountell dro b. ; *Wechselkolben*, bountell bebeilad b. ; 3. [fuzuilh] (*Gewehr*) *kolben*, troad g., horzh-fuzuilh b., kros g., lamm ar fuzuilh g., fust g., gwele-fuzuilh g. ; 4. [kimiezh] tortenn b., lestr-kornek g.

Kolbendampfmaschine b. (-, -n) : [tekn.] ijinenn dre vurezh b.

Kolbenfresser g. (-s, -) : [tekn.] souldommerezh ur vountell g., souldommerezh ur vrec'henn- divountañ g. ; P. *den Kolbenfresser haben, einen Kolbenfresser haben*, grilhañ ur vountell g., grilhañ ur vrec'henn-divountañ g., dic'hastañ ur vountell g., dic'hastañ ur vrec'henn-divountañ g., findaoniñ ur vountell g., findaoniñ ur vrec'henn-divountañ g., chom sachet dre souldommañ, sac'hañ dre souldommañ, chom houbet dre

souldommañ, houbañ dre souldommañ, streñjañ dre souldommañ, chom streñjet dre souldommañ, chanañ dre souldommañ, bezañ chanet dre souldommañ.

Kolbenhirse b. (-) : [louza.] mell-pin str.

Kolbenhub g. (-s) : [tekn.] ampled fiñv ur ribouler g., hentad ur vountell g.

Kolbenlager n. (-s,-) : [tekn.] kib ar penn-brec'henn b., kib ar ribouler b., kib ar vountell b.

Kolbenmotor g. (-s,-en) : [tekn.] keflusker dre vountell g.

Kolbenpumpe b. (-,-n) : [tekn.] pomp dre ribouler g., pomp dre vountell g., gwint b., gwinterez-puñs b.

Kolbenring g. (-s,-e) : [tekn.] kelc'henn ribouler b., kelc'henn vountell b.

Kolbenstange b. (-,-n) : [tekn.] brec'henn ribouler b., brec'henn vountell b., bazh ar ribouler b., bazh ar vountell b.

Kolbenstoß g. (-es,-stöße) : [lu] taol gant troad ar fuzuilh g.

Kolbenwasserkäfer g. (-s,) : [loen., *Hydrophilus piceus*] *großer Kolbenwasserkäfer*, c'hwil-silioù g., tad-silioù g., marc'h-silioù g.

kolbig ag. : [louza.] toc'hadek, tañvouezennek.

Kolchis b. (-) : [istor, douar.] *die Kolchis*, Kolc'his b., Bro-Golc'his b., Kolkida b.

Kolchos g. (-,-e) : [istor] kolc'hoz g. [*liester* kolc'hozioù].

Kolchos- ... kolc'hozel, ... ar c'holc'hoz, ... ar c'holc'hozioù.

Kolchosbauer g. (-n/-s,-n) : [istor] kolc'hozad g. [*liester* kolc'hozaded].

Kolchöse b. (-,-n) : [istor] kolc'hoz g.

Koleiter g. (-s,-) : kenrener g.

Koleitung b. (-,-en) : kenrenerezh g.

Koleopteren ls. : [loen.] koleoptered ls.

Koleoptile b. (-,-n) : [louza.] koleoptil g.

Kolibakterie b. (-,-n) / **Kolibakterium** n. (-s,-bakterien) : [mezeg.] kolibazhell b. [*liester* kolibazhilli].

Kolibri g. (-s,-s) : [loen.] kolibri g. [*liester* kolibried].

Kolik b. (-,-en) : [mezeg.] droug-kof g., poan-gof b., gwentl g., gwers-wentl b., laerez b.

Kolk g. (-s,-e) : [douarouriezh] toull g., foz b., poull g.

Kolkrabe g. (-n,-n) : [loen.] marc'hvran b. [*liester* marc'hvrini].

kollabieren V.gw. (ist kollabiert) : **1.** mont da get, mont da netra, mont war netra, mont da vann, mont da neuz, mont da beurgoll, treiñ da fall, fallaat, mont da hesk, mont d'an hesk, steuziañ ; **2.** diflakañ, flakañ, mont da netra, mont war netra, mont da vann, flodiñ, fontañ, isfontañ, koezhañ en e boull, koezhañ en e buch, koezhañ en e douez, koezhañ en e vern, koezhañ rez, dont d'an traoñ en un taol, dont d'an traoñ en ur pezh, dont d'an traoñ a-bezh, koezhañ d'an traoñ en un taol, disac'hañ, flodac'hiñ, pilat, mont e drouziwezh, mont war ziskar, mont war e ziskar, mont war e gement all, mont da get, mont da hesk, mont d'an hesk, mont d'ar baz, mont d'ar bern, mont da neuz ; *ohne Hilfe von außen wird das Bankensystem dieses Landes kollabieren*, reizhiad vankel ar vro-se n'eo ket gouest da chom plom drezi hec'h-unan ; **3.** [mezeg.] koempañ, tapout ur c'hollapsus, tapout ur goustouad, tapout ur c'hoempad ; *kollabierte Lungen*, goustouad skevent g.

Kollabateur g. (-s,-e) : kenlabourer g., [gwashaus, nazi.] kollabo g., kollaboer g.

Kollaborateurin b. (-,-nen) : kenlabourerez b., [gwashaus, nazi.] kollaboez b., kollaboerez b.

Kollaboration b. (-) : kenlabour g., kenlabourerezh g., [gwashaus, nazi.] kollaboerezh g.

kollaborativ ag. : dre genlabour, stroll, a-stroll, strollennel, ken-, -adeg ; [stlenn.] *kollaborative Software*, strollant g.

kollaborieren V.gw. (hat kollaboriert) : kenlabourat, [gwashaus, nazi.] kollaboiñ, kenlabourat gant ar Voched.

Kollagen n. (-s,-e) : [bev.] kollagen g.

Kollagendärme ls. : [kigerezh] bouzelloù kollagenek ls.

Kollane b. (-,-n) : kolier g., karkan g. ; *Kollane eines Ritterordens*, karkan un urzh a vrezel g., kolier un urzh a vrezel g.

Kollaps g. (-ses,-e) : **1.** [mezeg.] kollapsus g., goustouad g., koempad g. ; **2.** [stered.] fontadur kerc'hellel g., disac'hadur kerc'hellel g. ; **3.** disac'hadur g., freuzadur g., diskaridigezh b., gwall fallaenn b., gwall falladenn b., koempañ g.

Kollapsus g. (-, kollapse) : [mezeg.] kollapsus g., goustouad g., koempad g.

kollateral ag. : a-gostez, a-gostiad, kengostezel.

Kollateralarterie b. (-,-n) : [korf.] talmerenn gengostezel b.

Kollateralerhöhung b. (-,-en) : [mezeg.] tosenngengostezel b.

Kollateralkreislauf g. (-s) : [mezeg.] amred kengostezel g.

Kollateralschaden g. (-s,-schäden) : freuz kengostezel g.

Kollation b. (-,-en) : **1.** [kegin.] pred bihan g., gortozenn b. ; *Kollation am Nachmittag*, merenn-vihan b., merenn-enderv b., adverenn b. ; *Kollation nach dem Abendessen*, adadkoan b. ; *zweite Kollation nach dem Abendessen*, adadkoan b. ; *Kollation am Morgen*, adlein b. ; **2.** [gwir] pourvez g., roidigezh b., aotredigezh b. ; **3.** [moull.] keñveriadur an eilskrid gant ar skrid orin g. ; **4.** gwiriadur peurglokted ul levr g., gwiriadur anterinded ul levr g.

kollationieren V.k.e. (hat kollationiert) : **1.** [moull.] keñveriañ an eilskrid gant ar skrid orin ; **2.** gwiriañ peurglokted ul levr, gwiriañ anterinded ul levr.

Kollationieren n. (-s) : **1.** [moull.] keñveriadur an eilskrid gant ar skrid orin g. ; **2.** gwiriadur peurglokted ul levr g., gwiriadur anterinded ul levr g.

Kolleg n. (-s,-s/Kollegien) : **1.** [skol-veur] rummad-kentelioù g. ; *ein Kolleg lesen*, *ein Kolleg abhalten*, reiñ ur rummad-kentelioù ; *ein Kolleg hören*, pleustriñ ur rummad-kentelioù ; **2.** [relij.] *Jesuitenkolleg*, skolaj (kelenndi) dalc'het gant ar Jezuzisted g. ; **3.** skol stummadur dibaouez b.

Kollege g. (-n,-n) : **1.** kamalad g., kenseurt g., kenvreur g., kile g., komper g., kompagnun g., keneil g., ami g. [*liester* amied] ; *Arbeitskollege*, kamalad labour g. ; *ja, lieber Kollege*, ya, kamalad ; *mein verehrter Kollege*, va c'henvreur enorus g. ; *wir sind beide Berufskollegen*, emañ war ar memes micher ganiñ, emaomp war an hevelep micher ; **2.** par g. [*liester* pirien], kenseurt g. ; *der französische Außenminister und sein deutscher Kollege*, ministr gall an aferioù diavaez hag e bar alaman, ministr gall an aferioù diavaez hag e genseurt eus Bro-Alamagn.

Kollegenrabatt g. (-s,-e) : distaol evit an embannerien g., diskont evit an embannerien g.

Kollegheft n. (-s,-e) : kaier kentelioù g.

kollegial ag. : **1.** kenvreurel, kenvreudeuriek, a genseurt, evel kenseurt ; **2.** a-stroll, unkorek ; *kollegiale Leitung*, renerezh a-stroll g., renerezh unkorek g., unkoregezh b. ; *kollegiale Exekutive*, erounid unkorek g.

Kollegialität b. (-) : **1.** kenvreuriezh b., kenvreudeuriezh b., breudeuriezh b., kenseurtiezh b. ; **2.** unkoregezh b.

Kollegialkirche b. (-,-n) : [relij.] iliz-chabistr b.

Kollegiengelder ls. : mizoù enskrivañ ls.

Kollegin b. (-,-nen) : **1.** kamaladez g. ; *Arbeitskollegin*, kamaladez labour b. ; **2.** kenseurtez b., kenc'hoar b.

Kollegium n. (-s, Kollegien) : **1.** korf ar gelennerien g., kelennerien ls., kenezeliezh ar gelennerien b. ; **2.** kolaj g., bodad g., kuzul g. ; *Wahlmännerkollegium*, kolaj dilenn g. ; **3.** [relij.] kolaj g., chabistr g. ; *Dekan des Heiligen Kollegiums*, dean kolaj ar gardinalad g.

Kollegmappe b. (-,-n) : doug-teuliadoù g., malizennig b.

Kollekte b. (-,-n) : [relij.] kest b., dastum g., klask g. ; *die Kollekte einsammeln*, ober un dro gest, ober ar gest, goulenn prof, kestal ; *eine Kollekte durchführen*, ober kest, ober ur gest, ober klask ; *eine Getreidekollekte durchführen*, eta, ober un dro eta ; *bei der Kollekte Geld abgeben*, profañ ; *jemanden bei einer Kollekte um eine Gabe bitten*, kestal u.b.

Kollektenkorb g. (-s,-körbe) : [relij.] kokenn b., paner gestal b., plad ar prof g.

kollektieren V.k.e. (hat kollektiert) : kestal ; *Getreide kollektieren*, *Getreidespenden kollektieren*, eta, ober un dro eta ; *Milch kollektieren*, *Milchspenden kollektieren*, laesha, ober un dro laesha ; *allerlei Sachen als Spenden kollektieren*, traoua.

Kollektion b. (-,-en) : 1. dastumad g., dastumadeg b. ; 2. [dilhad.] giziaoueg b., gizioù ls. ; 3. [dre skeud.] arsanailhad g., stalikerezh g.

kollektiv ag. : stroll, a-stroll, boutin, kenberc'hennel, strollel, strolladel, strollennel, ken-, -adeg ; *kollektiver Exploit*, taolkaer a-stroll g. ; *kollektives Bewusstsein*, emskiant strollennel b., emskiant stroll g. ; *das kollektive Unbewusste*, an diemskiant strollennel b., an diemouez stroll g. ; *kollektive Vorstellungswelt*, faltaziennoù stroll ls., faltaziadeg b. ; *kollektive Bestrafung*, kastizadeg b. ; *kollektiver Selbstmord*, emlzhadeg b. ; *kollektives Eigentum*, perc'henniezh stroll b., perc'hentiezh dirann b., perc'henniezh voutin b., kenberc'henniezh b. ; [polit.] *kollektive Führung*, renerezh a-stroll g., renerezh unkorek g., unkoregezh b.

Kollektiv n. (-s,-e/-s) : kenstrollad g., kengor g., stroll g., stroll tud g., strollenn b.

Kollektivarbeit b. (-,-en) : labour a-stroll g., labour stroll g., labour a-gevret g., labour a-bare g., oberenn a-stroll b., kenlabour g., labouradeg b., strivadeg b.

Kollektivbesitz g. (-es) : perc'henniezh stroll b., perc'hentiezh dirann b., perc'henniezh voutin b., kenberc'henniezh b.

Kollektivbestrafung b. (-,-en) : kastizadeg b.

Kollektivbewusstsein n. (-s) : emskiant strollennel b., emskiant stroll g.

Kollektivbillett n. (-s,-e/-s) : [Bro-Suis] bilhed stroll g.

Kollektivgesellschaft b. (-,-en) : [kenwerzh.] kevredad war anv stroll g.

Kollektivhaftung b. (-,-en) : [gwir] gwarant stroll g., atebegezh stroll b., kenatebegezh b., respontegezh stroll b.

kollektivieren V.k.e. (hat kollektiviert) : strollañ, kengladekaat, kenberc'hennañ, boutinaat, boutinelañ.

Kollektivierung b. (-,-en) : kengladekadur g., kengladekaat g.

Kollektivismus g. (-) : kengladelezh b.

Kollektivist g. (-en,-en) : kengladelour g., boutineler g.

kollektivistisch ag. : kengladek, kengladel ; *kollektivistische Gesellschaft*, kevredigezh kengladek b.

Kollektivlandwirtschaft b. (-) : kengounezerezh-douar g.

Kollektivlinse b. (-,-n) : [optik] ferenn vaez b.

Kollektivname g. (-ns,-n) : anv-stroll g.

Kollektivschuld b. (-,-en) : kablusted stroll b.

Kollektivstrafe b. (-,-n) : kastizadeg b., kastiz stroll g. ; *eine Kollektivstrafe auferlegen*, kastizañ a-stroll.

Kollektivum n. (-s, Kollektiva) : [yezh.] anv-stroll g., strollder g., furm stroll b.

Kollektivversicherung b. (-,-en) : kretadur stroll g.

Kollektivvertrag g. (-s,-verträge) : emglev a-stroll g., kevrat stroll b.

Kollektivwerk n. (-s,-e) : oberenn a-stroll b.

Kollektivwirtschaft b. (-,-en) : armerzh kengladek g.

Kollektor g. (-s,-en) : [tekn.] dastumer g. [*liester* dastumerioù].

Koller¹ g. (-s) : 1. [mezeg., loen.] pennfol g. ; 2. [dre skeud.] P. barrad imor taer g., barr kounnar g., folladenn b., sodadenn

b. ; *seinen Koller bekommen*, mont en imor santel, mont e gouez, mont e droug, mont e feuls, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, mont e serch, loeniñ ruz, taeriñ ruz, kounnariñ ruz, mont e volc'h diwar e lin, mont er-maez eus e groc'henn, mont diwar e gement all, pennsodiñ, mont droug en e goukoug (en e gentroù), sevel war e gentroù, sevel war e elloù, sevel war e dach, mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, glazañ, en em c'hlazañ, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, mont tro en e voned, lakaat e voned ruz, ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, treiñ e wad en dour, sevel e wad d'e benn, dont ar gwad dindan e ivinoù, mont diwar re, belbiañ, mont e belbi, dibaediñ, mont gant an droug a zo en an-unan, pignat en e wezenn uhelañ, brizhañ.

Koller² n. (-s,-) : [istor] kolier g., tro-c'houzoug b., kelc'henn b., kelc'henn-c'houzoug b., kelc'hienn-c'houzoug b., karkan g.

kollerig ag. : barradek, loariek, loariet, buanek, kleiz, tev e glopenn.

kollern¹ V.gw. (ist gekollert) : ruilhal, diruilhal.

kollern² V.gw. (hat gekollert) : [mezeg., loen.] bezañ klañv gant ar pennfol.

kollern³ V.gw. (hat gekollert) : 1. [laboused] sklokal, klochañ ; 2. [tud] *kollernd auflachen*, sklokal da c'hoarzhin.

V.dibers. (hat gekollert) : *es kollert in seinem Bauch*, rec'hiñ a ra e vouzelloù, kanañ a ra e vouzelloù, soroc'hal a ra e vouzelloù gant an naon, trouzmeskañ a ra e vouzelloù, krial a ra e vouzelloù, bourbouilhañ a ra e vouzelloù, grogoilhañ a ra e vouzelloù, klevet e vez kleier an Naoned, emañ an naon o trantellañ e vouzelloù, emañ e vouzelloù o klemm, P. emañ o tispenn kaoc'h d'ober foer.

Kollern n. (-s) : *Kollern im Leib*, garmoù-bouzelloù ls., rec'h g., rec'hiñ g., soroc'herezh g., bourbouilh g., trouzmesk g.

kollidieren V.gw. 1. (sind kollidiert) : kensteikiñ, mont a-benn an eil en egile, steikiñ an eil ouzh egile ; *mit etwas kollidieren*, tosiñ udb, mont a-stok gant udb, mont a-stok d'udb, mont a-benn en udb ; *mehrere Fahrzeuge kollidierten miteinander in dichtem Nebel*, gant ar vrumenn dev ez eas meur a garr da stekin an eil ouzh egile ; 2. (sind kollidiert / haben kollidiert) : bezañ digembezus, bezañ digembez, na c'hallout mont asambles, na c'hallout bezañ unvanet ; *die beiden Veranstaltungen kollidieren miteinander*, an div arvestadeg a vo kinniget d'an hevelep koulz, pezh 'zo chalus ; 3. (sind kollidiert / haben kollidiert) : bezañ kontrol, bezañ kevenep ; *hier kollidieren die Interessen der Beteiligten*, war ar poentmañ eo kevenep lazioù ar c'hrevennoù deuriet.

Kollier n. (-s,-s) : kelc'henn-c'houzoug b., kelc'hienn-c'houzoug b., tro-c'houzoug b., karkan g., kolier g.

Kolligation b. (-,-en) : kendastum g.

kolligativ ag. : kendastumel.

Kollimation b. (-,-en) : [stered.] hesteudañ g.

Kollimator g. (-s,-en) : [stered., mezeg.] hesteuder g. [*liester* hesteuderiou].

Kollimatorlinse b. (-,-n) : [optik] ferenn vodellañ b., ferenn argeinek b., ferenn geinek b., ferenn volzennek b., ferenn gengerc'hus b.

kollinear ag. : kenroud.

Kollinear n. (-s,-e) : kenroud g.

Kollineation b. (-,-en) : [mat.] kellinadur g.

Kollision b. (-,-en) : 1. stokadenn b., stokad g., kenstok g. ; 2. [fizik] darstok g. ; *Teilchenkollision*, darstok rannigoù g. ; *Kollision mit Höchstgeschwindigkeit*, darstok gouruheldizh g. ; 3. [dre skeud.] kenniñv g.

Kollisionskurs g. (-es) : 1. *mit etwas auf Kollisionskurs sein*, mont war-eeun da steikiñ ouzh udb, bezañ war var da steikiñ ouzh udb ; 2. [dre skeud.] *mit jemandem auf Kollisionskurs*

gehen, mont e kenniñv gant u.b., mont e brete gant u.b., klask afer (abeg, tabut, trouz, fred, riot, chikan, trabas, jeu) ouzh u.b., klask dael (frot, kastrilhez, heskin, kann, kavailh) ouzh u.b., klask c'hwen e loeroù unan bennak, klask c'hwen ouzh u.b., klask abeg en u.b., klask rev ouzh unan bennak, mont da c'hwitellat en-dro d'u.b., klask penn ouzh u.b., em glask ouzh u.b., en em aroziñ ouzh u.b.

Kollisionsschutzradar g./n. (-s,-e) : [nij.] radar enep-stokadennoù g.

Kollo n. (-s,-s/Kolli) : [kenwerzh] pakad g., pakadenn b., pak g., kouchad g., rollad g., roltad g., balod g., balodad g., troñsad g., strobad g., gronn g.

Kollodium n. (-s) : [kimiezh] kollodion g.

Kolloid n. (-s,-e) : [kimiezh] koloid g., koloidenn b.

kolloid ag. / **kolloidal** ag. : [kimiezh] koloidel ; *kolloide Lösung*, *kolloidale Lösung*, dileizhenn goloidel b.

kolloidosmotisch ag. : [bev.] onkotek ; *kolloidosmotischer Druck*, gwask onkotek g.

Kolloquium n. (-s, Kolloquien) : 1. kendiviz g., kendael b. ; *ein Kolloquium abhalten*, kendaelañ ; 2. [skol-veur] bodad-studi g. ; 3. [skol-veur e Bro-Aostria] **a)** arnodenn dre skrid b., prouad g. ; **b)** arnodenn evit tapout an doktorelezh b.

Kolloquiumsprotokoll n. (-s,-e) : kollokoù g.

kolludieren V.gw. (kolludiert haben) : bezañ drougemglev kenetrezo, bezañ anweadur kenetrezo.

Kollusion b. (-,-en) : [gwir] drougemglev g., anweadur g., emglev anweadel g.

kollusiv ag. : [gwir] anweadel ; *kollusive Vereinbarung*, emglev anweadel g., drougemglev g., anweadur g.

kolluvial ag. : [douaroniezh] dechaladurel.

Kolluvium n. (-s, Kolluvien) : [douaroniezh] dechaladur g.

Kolmatation b. (-) / **Kolmatierung** b. (-) : [douaroniezh] lec'hidadur g., lec'hidañ g.

kolmatieren V.k.e. (hat kolmatiert) [douaroniezh] lec'hidañ.

Kolmation b. (-) : [douaroniezh] lec'hidadur g., lec'hidañ g.

Köln n. (-s) : Kolun b., kêr-Golun b.

Kölner¹ g. (-s,-) : annezad Kolun g., Kolunad g.

Kölner² ag. digemm : ... Kolun, eus Kolun, kolunat ; *der Kölner Dom*, iliz-veur Kolun b.

Kölnerin b. (-,-nen) : annezadez Kolun g., Kolunadez b.

kölnisch ag. : ... Kolun, eus Kolun, kolunat.

Kölnischwasser n. (-s) : dour c'hwezh-vat Kolun g., dour Golun g.

Kolofonium n. (-s) : kolofan g., gwerrousin g., arkanson g.

Kolon n. (-s,-s/Kola) : 1. [yezh.] daoubik g. ; 2. [korf.] kolon g., bouzellenn ar fraez b. ; *absteigendes Kolon*, kolon a-ziskenn g. ; *aufsteigendes Kolon*, kolon a-sevel g. ; *die Tānie des Kolons*, lurell ar c'holon b.

Kolonat g./n. (-) : [istor] feurmerezh en hantergroaz g.

Kolone g. (-,-n) : [istor] merour hanterek g., tieg a zalc'h e verouri diouzh hantergroaz g.

Kolonenwirtschaft b. (-) : [istor] feurmerezh en hantergroaz g.

Koloniakübel g. (-s,-) : [Bro-Aostria] pod-lastez g., poubellenn b.

kolonial ag. : trevadennel ; *sich aus dem Joch (vom Joch) der kolonialen Unterdrückung befreien*, terriñ yev ar gwaskerezh trevadennel ; *die koloniale Unterdrückung der Bretonen*, gwaskerezh trevadennel Bro-C'hall e Breizh g., gwaskerezh trevadennel Breizh dre Vro-C'hall g.

Kolonialbesitz g. (-es) : trevadenn b.

Kolonialfrage b. (-,-n) : afer an trevadennnoù b., kudenn an trevadennnoù b.

Kolonialgebiet n. (-s,-e) : trevadenn b., tachenn drevadennet b.

Kolonialherrschaft b. (-) : damani drevadennel b., sujite drevadennel b., mestroni drevadennel b.

Kolonialismus g. (-) : trevadennouriezh b.

Kolonialist g. (-en,-en) : trevadennour g.

kolonialistisch ag. : trevadennour.

Kolonialpakt g. (-s) : feur-emglev trevadennel g.

Kolonialpolitik b. (-) : politikerezh trevadennel g.

Kolonialreich n. (-s,-e) : impalaeriezh trevadennel b. ; *das französische Kolonialreich*, impalaeriezh trevadennel Frañs b. ; *das britische Kolonialreich*, impalaeriezh trevadennel Breizh-Veur b.

Kolonialstil g. (-s) : giz trevadennel b., stil trevadennel g.

Kolonialvolk n. (-s,-völker) : pobl trevadennet b.

Kolonialwaren ls. : frouezh an Inizi str., traezoù tramor ls., frouezh-tramor ls., ispiserezh g., ispisiri b.

Kolonialwarenhändler g. (-s,-) : ispisier g.

Kolonialwarenhandlung b. (-,-en) : stal frouezh-tramor b., ispisiri b., ispiserezh b., temzdi g.

Kolonialwirtschaft b. (-) : ekonomiezh trevadennel b.

Kolonialzeit b. (-) : mare an trevadennnoù g., mare an drevadennouriezh g., mare an drevadennnelezh g.

Kolonie b. (-,-n) : 1. trevadenn b., trevadennad b. ; *Urbewohner einer Kolonie*, trevadenned [liester trevadennidi] g. ; 2. [loen.] tolpad g., kludad b. ; *Muschelkolonie*, rouzenn b., bank kregin g., mesleg b.

Kolonisation b. (-,-en) : trevadennerezh g., trevadur g., entrevadur g., trevidigezh b., trevadenniñ g.

Kolonisator g. (-en,-en) : trevadennner g.

kolonisatorisch ag. : ... trevadenniñ.

kolonisierbar ag. : trevadennadus.

kolonisieren V.k.e. (hat kolonisiert) : trevadenniñ, entrevadañ, entrevadiñ.

kolonisiert ag. : trevadennet.

Kolonisierte(r) ag.k. g./b. : trevadenned [liester trevadennidi] g., trevadennedez b. ; *die Kolonisierten*, an drevadennidi ls., ar pobloù trevadennet ls.

Kolonisierung b. (-,-en) : trevadennadur g., trevadennerezh g., trevadur g., entrevadur g., trevidigezh b., trevadenniñ g. ; *die Kolonisierung der Bretagne durch die Franzosen*, trevadenniñ Breizh gant ar c'hallaoued g.

Kolonist g. (-en,-en) : trevadennner g., trevidig g. [liester trevidien], entrevad g., trevadennad [liester trevadenniz] g.

Kolonnade b. (-,-n) : [tisav.] peuliaoueg b. [liester peuliaouegoù], kolonneneg b. [liester kolonnegoù], steudad kolonnennoù b.

Kolonne b. (-,-n) : 1. [tisav.] kolonnenn b., peul g., piler g., kanevedenn b. ; 2. [labour] strollad g., laz g., pare b., paread b., bagad g., skipailh g., jav g./b. ; 3. steudad b., lostad g., lostennad b., tren g., treniad g., dibunadeg b., heul g., heuliad g. ; *Wagenkolonne*, lostad gweturioù g., lostad kirri g., charreadeg b., dezougadeg b. ; *den Nachschub per Wagenkolonne gewährleisten*, charreadegañ ; [lu] steudad b. ; *in geschlossener Kolonne marschieren*, bale en ul lostad stank ; *in Zweierkolonne gehen*, mont steudet daou-ha-daou ; *die fünfte Kolonne*, ar gevrenn guzh b. ; *Proviantkolonne*, strollad bitailhañ g. ; *eine lange Kokonne von Menschen*, un heul bras a dud g. ; *eine Kolonne von Ameisen*, un dibunadeg verien b. ; 4. [kelaouenn] bann g. ; 5. [kimiezh] kelfenn b., kelfennad b., korzennad b. ; *Bodenkolonne*, kelfenn wastadoù b. ; 6. [mat.] bann g. ; *Kolonne der Zehner*, bann an degadoù g.

Kolonnenspringer g. (-s,-) : [bleiner] P. trucher g.

Kolonnenverkehr g. (-s) : tremenerezh stank-stank g., tremenerezh distokell-ouzh-distokell g.

Kolophon g. (-s,-e) : 1. [istor, lenn.] kolofon g., ourz g. ; 2. peurober g., echu g.

Kolophonium n. (-s) : arkanson g., kolofan g., gwerrousin g. ; *mit Kolophonium einreiben*, kolofanañ.

kolophonieren V.k.e. (hat kolophoniert) : kolofanañ.

Koloquinte b. (-,-n) / **Koloquintenkürbis** g. (-ses,-se) : [louza.] 1. [frouezh] aval-koad g., per-koad str., koulourdrenn-ouez b., koulourdrenn-voc'h b. ; 2. [plant] koulourdrenn-voc'h b.

Koloradokäfer g. (-s,-) : [loen.] dorifor g. [*liester* dorifored], c'hwil-avaloù-douar g., c'hwil patatez g.

Koloratur b. (-,-en) : [sonerezh] filienn b., ruilhadenn-gan b. ; *Koloraturen*, fringolioù ls., fringolerezh g., ripipioù ls.

Koloratursopran g. (-s,-e) : [sonerezh] sopran filienn g.

kolorektal ag. : [mezeg.] kolonyoulc'hel, kolon-youlc'h ; *kolorektales Karzinom*, karkinom kolonyoulc'hel g.

kolorieren V.k.e. (hat koloriert) : 1. livadennañ, arlivañ, livañ, dazlivañ ; 2. [sonerezh] kinklañ gant fringolioù, kinklañ gant ripipioù.

Kolorieren n. (-s) / **Kolorierung** b. (-,-en) : dazlivañ g.

Kolorimeter n. (-s,-) : [kimiezh] livventer g. [*liester* livventerioù].

Kolorimetrie b. (-) : livventerezh g.

kolorimetrisch ag. : livventerel.

Kolorist g. (-en,-en) : dazliver g.

Koloristik b. (-) : livoniezh b.

Kolorit n. (-s,-e/-s) : 1. arliv g., dazliv g., ton-liv g., liv g., livaj g., livadurezh b. ; 2. sonliv g., liv-son g., diston g., tonelezh b. ; 3. [dre skeud.] merk g., aergelc'h g. ; *Lokalkolorit*, tañva eus gizioù ar vro g., tañva eus aergelc'h al lec'h g., blaz doareoù ar vro g.

Kolonoskop n. (-s,-e) / **Koloskop** n. (-s,-e) : [mezeg.] koloskop g.

Koloskopie b. (-) : [mezeg.] kolonengweliñ g., koloskopiezh b.

Koloss g. (-es,-e) : 1. [istor] keurzelwenn Rodos b. ; *ein Koloss auf tönernen Füßen*, ur geurzelwenn Rodos treid pri dezhi g., ur ramz priellek e dreid g. ; 2. ramz g., markol g., treuztelleg g., meurvil g. ; 3. [tisav.] savadur ramzel g.

kolossal ag. : ramzel, ramzek, dreistmentek, dreistment, bras kenañ-kenañ, bras-bras, bras-spontus, dirveur, pezh mell, pezh pikol ; *ein Gebäude von kolossalen Ausmaßen*, ur savadur ramzel g. ; *ein kolossaler Fehler*, ur pezh mell fazi g. ; *sein kolossales Wissen hat mich tief beeindruckt*, bamet on bet gant e zeskadurezh.

Adv. : -meurbet, -spontus, kenañ-kenañ, ken ez eo, ken-haken, mui-pegen-mui ; *er hatte kolossal viel zu tun*, beuzet (foulet, foulmac'het, penndallet, ampleret, debret, friket) e oa gant al labour, labour spontus en doa, labour en doa dreistpenn, foul a oa warnezhañ, mac'homet e oa gant al labour, leun a gefridi e oa, mezv e oa evel ar yer en eost, herr labour a veze warnañ, dever a veze warnañ, ur prez labour a veze warnañ, war vec'h e veze atav, dall e veze gant al labour, re garrad en deveze, gwall sammet e veze gant e labour, sammet e veze e gein gant al labour, dre brez e veze atav, debret e veze gant al labour, dalc'het e veze gant an eur, dalc'het e veze gant an amzer, bepred e veze traoù gantañ war ar ramp, atav e veze ur bern traoù gantañ war ar portolo, labour a veze bepred en arrelaj, P. bec'h a veze atav war e lasenn ; *er war kolossal liebenswürdig*, hegarat e oa ken e oa (mar boa bet biskoazh, mar boa unan, mard eus bet biskoazh un unan).

Kolossalfilm g. (-s,-e) : 1. [diwar-benn an Henamzer] peplom g. ; 2. film arc'hantaouet bras g.

Kolossalgemälde n. (-s,-) : taolenn ramzel b.

Kolossalordnung b. (-,-en) : [tisav.] urzh ramzel g.

Kolosseum n. (-s) : Kolize g., Kolosseom g., lez-kromm Henroma b., kelc'hva Henroma g., amfiteatr Henroma g.

Kolostralmilch b. (-) / **Kolostrum** n. (-s) : [loen.] kellaezh g., kentlaezh g., laezh-peka g., laezh-pekot g., laezh-uzen g., laezh kevleue g.

Kolpitis b. (-, Kolpitiden) : [mezeg.] gouinfo g.

Kolpopoese b. (-) : [mezeg.] gouinatelviñ g.

Kolportage b. (-,-n) : 1. mers g., kenwerzh-red al levrioù g./b., gwerzherezh-red g. ; 2. [lenn.] romant-kazetenn g. ; 3. [dre skeud.] skignerezh kelajoù g., brudellerezh g., skignerezh brudailhoù g.

Kolporteur g. (-s,-e) : brudeller g., skigner brudailhoù g., skigner kelajoù g.

kolportieren V.k.e. (hat kolportiert) : 1. gwerzhañ war an hent, gwerzhañ a di da di, baleata, sammata, bale marc'hadourezh ; 2. [dre skeud.] brudañ, skignañ, diskuliañ ; *Gerüchte kolportieren*, skignañ brudailhoù.

Kölsch n. (-,-) : [kegin.] bier melen eus kostez Kolun g.

Költelskraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] pemparnel-bras g., primpinella g.

Kolter¹ g. (-s,-) / b. (-,-n) : goloenn c'hloan b.

Kolter² n. (-s,-) : [labour-douar] koultr g., kaout g., kontell-vomm b., kontell b.

Kolubrine b. (-,-n) : [arm] koulerinenn b. ; *Bediener einer Kolubrine*, kouliner g.

Kolumba b. : [kentanv] Koumb b.

Kolumbarium n. (-s, Kolumbarien) : 1. kouldri g., koulmer g. ; 2. kolumbariom g.

Kolumbianer g. (-,-) : Kolombian g. [*liester* Kolombianed].

kolumbianisch ag. : kolombian.

Kolumbien n. (-s) : Kolombia b.

Kolumbus g. : Colón g., Kristol Goulm g., Kristoc'h Koumb g. ; *das ist das Ei des Kolumbus*, se a zo evel vi Kristoc'h Koumb, anat kerken eo an diskoulm, splann hag anat eo an diskoulm.

Kolumella b. (-, Kolumellen) : [korf., loen., louza.] bendell g.

Kolumne b. (-,-n) : 1. [moull.] bann g. ; 2. [kelaouenn] kronikenn b., kronik g. ; 3. [tisav.] kolonnenn b., peul g., piler g., kanavedenn b.

Kolumnentitel g. (-s,-) : [moull.] titl-red g.

Kolumnist g. (-en,-en) : [kelaouenn] kronikour g. ; *klatschkolumnist*, brudaouer g.

Koma¹ n. (-s,-s/Komata) : [mezeg.] koma g., gourhun g. ; *tiefes Koma*, koma don g., peurgoma g. ; *durch Alkoholvergiftung bedingtes Koma*, koma etilek g. ; *irreversibles Koma*, koma dielltro g., trac'homa g., marv an empenn g. ; *diabetisches Koma*, koma an diabet g. ; *Patient im Koma*, komatuz g. [*liester* komatuzien] ; *aller Wahrscheinlichkeit nach wird er nicht mehr aus dem Koma erwachen*, antebek eo e teufe er-maez eus ar c'homa.

Koma² b. (-) : blev ur steredenn lostek str., lost ur steredenn vlevak g., lost ur steredenn lugernus g. (Gregor), lost kometenn g.

Komapatient g. (-en,-en) : [mezeg.] komatuz g. [*liester* komatuzien].

komatös ag. : gourhunel, komatus ; *komatöser Patient*, komatuz g. [*liester* komatuzien].

Kombattant g. (-en,-en) : stourmer g., beller g., bellour g., brezeler g., brezelekaer g.

Kombi g. (-/s,-s) : [berradur evit **Kombiwagen**] brek g.

Kombinat n. (-s,-e) : [istor, RDA, URSS] kombinat g., kevuniad g., kemplezh greantel g., kenstrollad greantioù g.

Kombination b. (-,-en) : 1. kenaozad g., kenaozadur g., kenstroll g., steuenn b., kengejadur g., kenelfennadur g., kevread g. ; *verfehlte Kombination*, c'hwitadenn b., droukverzh g., afochadenn g., taol c'hwitet g. ; *Kombination gewisser*

Umstände, kendegouezh g. ; **2.** martezead g., marteze g., martezeadenn b., goulakadur g., goulakadenn b. ; *all dies beruht nur auf Kombinationen*, martezeadennoù nemet martezeadennoù nend int, martezeoù nemet martezeoù nend int ; **3.** dezreadenn b., dezren g., dezastum g. ; **4.** [sport] lieskevezadenn b. ; *alpine Kombination*, steuenn ski mod an Alpoù b. ; *nordische Kombination*, steuenn ski mod Skandinavien b. ; **5.** [mat.] kevosodad g., kevosodadur g., kedaoz g., kedaozad g., kedaozadur g. ; *Linearkombination*, **a**) [jedadur] kedaoz linennek g. ; **b**) [disoc'h] kedaozad linennek g. ; **6.** [dilhad] gwiskamant g. ; **7.** *Zahlenkombination*, kod sifret g., boneg niverel b.

Kombinationsgabe b. (-) : donezon dezastum g., donezon dezren g.

Kombinationsschaltung b. (-, -en) : [tredan.] amred kevosodad g.

Kombinationsschloss n. (-es, -schlösser) : potailh kod sifroù g./b., potailh boneg sifroù g./b.

Kombinatorik b. (-) : [mat.] kevosoderezh g.

kombinatorisch ag. : **1.** [skiantoù] kevosodel, kevosodat ; *kombinatorische Chemie*, kimiezh kevosodel b. ; *kombinatorische Analyse*, dezrannouriezh kevosodel b. ; [tredan.] *kombinatorisches Schaltsystem*, amred kevosodat g. ; **2.** [preder.] *große kombinatorische Begabung*, donezon dezastum g., donezon dezren g. ; *kombinatorische Logik*, kenstrollouriezh b.

kombinierbar ag. : kenstrolladus, kenaozadus, kevredadus.

Kombinierbarkeit b. (-) : kenstrolladusted b., kenaozadusted b., kevredadusted b.

kombinieren V.k.e. (hat kombiniert) : **1.** kenstrollañ, kevreañ, kevredañ, kenaozañ, kengejañ, kenelfennañ, koublañ, strollata ; *richtig kombinieren*, kediañ mat, kediañ en un doare reizh, kenaozañ (kengejañ) mat, kenaozañ (kengejañ) evel ma'z eo dleet, kenaozañ (kengejañ) evel ma faot ; *kombiniertes Gewehr*, fuzuilh meur a ganol dezhi, fuzuilh lieskanol b. ; [treuzdougen] *kombinierter Verkehr*, *kombinierter Transport auf Schiene und Straße*, houarnroua g. ; **2.** [kimiezh] kediañ ; *kombinierter Zustand*, stad kediañ b. ; **3.** [mat.] kevosadiñ ; *linear kombinieren*, kedaozañ ent-linennek.

V.gw. (hat kombiniert) : dezren, dezastum.

kombitherapeutisch ag. : [mezeg.] tric'huradel.

Kombitherapie b. (-, -n) : [mezeg.] tric'hurañ g. ; *eine Kombitherapie*, un tric'hurad g.

Kombiwagen g. (-s, -) : brek g.

Kombizange b. (-, -n) : [tekn.] gevell liesimplij g.

Kombualge b. (-, -n) : [louza.] kalkud-melen str.

Kombüse b. (-, -n) : [merdead.] sanailh-lestr b., kambr ar bitailh b., P. kambr ar gwin b.

Komedo g. (-s, komedonen) : **1.** lipouz g., lipouzer g., pitouilher g., licher, beg lipous g., beg litous g., beg latous g., beg licher g., beg lichous g., beg fin g., liper g., lip-e-bav g., garloter g., morser g., festaer g., festaouer g., ribouler g., rouser g., ribler g., fringer g., farloter g., paotr-e-gof g., korfataer g., karg-e-doull g. [*liester kargerien-o-zoull*], bambocher g., panteer g., galouper poullou g. ; **2.** [mezeg.] pik du g., draen-kig g. [*liester drein-kig*].

Komet g. (-en, -en) : steredenn-lostek b., stered-lostek str., steredenn vlevak b., steredenn lugernus g. (Gregor), kometenn b., stered-dared str. ; *Koma eines Kometen*, blev ar steredenn lostek str., lost ar steredenn vlevak g., lost ar steredenn lugernus g. (Gregor), lost kometenn g.

kometar ag. : kometennel, ... kometennoù, ... ar c'hometennoù ; *kometarer Staub*, poultrenn gometennoù b., eufl kometennoù str.

kometenartig ag. / **kometenhaft** ag. : e doare ur steredenn-lostek, prim evel ur steredenn-lostek, daredus.

Kometenschwanz g. (-es, -schwänze) / **Kometenschweif** g. (-s, -e) : *der Kometenschweif*, blev ar steredenn lostek str., lost ar steredenn vlevak g., lost ar steredenn lugernus g. (Gregor), lost kometenn g.

Kometensystem n. (-s, -e) : reizhiad kometennel b.

Komfort g. (-s) : aezamant g., aez g., kletadurezh b. ; *mit allem Komfort*, gant an holl aezamantoù ; *ohne Komfort*, digoñfort, diskoñfort, diskoñfortus, disasun, disaour ; *wir leben hier ohne jeglichen Komfort*, n'eus aezamant ebet amañ, diaes eo deomp bevañ amañ, lojet omp amañ dindan lost ar c'hi, emaomp o lojañ amañ dindan lost ar c'hi, emaomp amañ e Kernetra, emaomp amañ e Kernebeudig, kludet omp amañ en un neizh touseg, kludet omp amañ en un toull lous ; *Mangel an Komfort*, diskoñfort g., disasunder g.

komfortabel ag. : aes, klet, klok, kevannezh, akomod, sasun.

Komfortwohnung b. (-, -en) : ranndi akomod b., ranndi sasun b., ranndi glet b.

Komik b. (-) : **1.** fent g., fentigellerezh g., farserezh g., farsite b., drolite b., luerezh g., komegezh b., komik g. ; *derbe Komik*, wignavaou g. ; *Situationskomik*, komik a blegenn g. ; *die Komik einer Situation*, komegezh ur blegenn b., fentusted ur blegenn b. ; **2.** [lenn.] komik g., genad komikel g. ; *die Tragik und die Komik*, an tragik hag ar c'homik.

Komiker g. (-s, -) : **1.** farsour g., fentigeller g., fentigellour g. ; **2.** [lenn.] saver pezhioù farsus g., saver pezhioù komek g., ribardenner g., komikour g., komediour g. ; **3.** *Filmkomiker*, dremmour komedi g., komedian g.

Kominform n. (-s) : [polit., istor] kominform g.

Komintern b. (-) : [polit., istor] komintern g.

komisch ag. : **1.** fentus, farsus, fentigellus, c'hoariellus, furlukinus, komek, komikel ; *wahnsinnig komisch*, farsus (fentus) ken ez eo, da skrijal, re farsus, fentus-dreist ; *komische Rolle*, roll ur farser (ur fentigeller) g. ; *komische Oper*, opera-komek g. ; *komische Aufführung eines Bühnenstückes*, dezerc'hadur komek g. ; *das Tragische und das Komische*, an tragik hag ar c'homik ; **2.** lu, chin, c'hoarzhuz, c'hoarzhidik, dijaoj, fentus, bourdus, farsus ; *er machte eine komische Figur*, chin e oa, ur marc'h lu a oa anezhañ ; **3.** digunvez, digustum, divoutin, diordinal, iskis, iskriv, espar, droch, drol, eveek, souezhus, kurius, amc'hiz, dizeur, ivin, dispar, divoas, loukes, fentus ; *ein komischer Name*, un anv drol g. ; *mir ist etwas Komisches passiert*, un dro zrol a zo degouezhet ganin, un taol eveek a zo c'hoarvezet ganin ; *was für eine komische Idee !* na peseurt soñj ! nag ur soñj ! pebezhañ soñj eveek ! ; *ein komisches Gefühl*, ur santadenn espar b. ; *er sieht komisch aus*, ur farsite eo ar gwelout anezhañ ; *mit diesem Hut sieht er so komisch aus*, hennezh a zo dijaoj gant e dog, ur farsite eo gwelet anezhañ gant e dog ; **4.** [dre skeud.] P. *er ist ein komischer Kerl*, ul labous iskis (un istrogell, un abostol, un oristal, un oristal a zen, ur boufon, un ebeul, ur fouin, ur pipi, ur gwall bipi g., un evn, ur pitaouenneg, ur c'hampinod, ur mailhard, ur marc'h-lu, un istañsour, un istrelog, un diaoul a zen, ur pitouch, un aotrou, ur pichon, ur brav a bichon, ur c'halkenn, ur galkenn) a zo anezhañ, un orin a zen eo, un orin den eo, hennezh a zo un orin, un tamm paotr iskis eo, hennezh a zo ul labous a jav, ur gwikefre a zo anezhañ, un den espar a zo anezhañ, un den dioutañ e-unan eo, un den dezhañ e-unan eo, stultennus eo, kuladus eo, pennadus eo.

Adv. : **1.** iskis, drol, eveek, kurius, en un doare iskis, en un doare souezhus ; *das kommt mir komisch vor*, iskis e kavan kement-se, kavout a ran drol an dra-se, souezhus e kavan kement-se, kement-se a ro din da soñjal, gwall gurius e kavan an dra-se ; *das ist doch komisch !* un dra da gompren eo ! un

dra sebezus eo ! un dra estonus eo ! drol eo ! un dra zrol eo ! souezh eo ! ; *er ist immer komisch angezogen*, iskis eo an doare ma vez gwisket, greiet drol e vez atav, houstet iskis e vez atav, ur paotr difurlu (diharak, dijaoj, diskrelu) eo, gwisket dotu e vez, dilhad mod netra a vez gantañ, gwisket dilokez e vez atav, atav e vez gwisket evel ur forc'h, dilhad fentus a vez gantañ bepred, droukwisket e vez atav gant e zilhad mod netra ; 2. fentus, farsus.

komischerweise Adv. : iskis, drol, eveek, kurius, en un doare iskis, en un doare souezhus.

Komitee n. (-s,-s) : kuzul g., poellgor g., kengor g., kenvodad g., strollad-kefridi g. ; [istor, eil brezel-bed] *Komitee Freies Deutschland für den Westen*, poellgor Alamagn Dieub evit ar c'hornôg g.

Komitien ls. : [istor, Henroma] bodadegoù-meur ls., komitiaoù ls.

Komma n. (-s,-s/Kommata) : 1. [yezh.] virgulenn b., skej g. ; 2. [sonerezh, lenn.] komma g. ; 3. [stlenn.] *Gleitkomma*, skej tonn g. ; *Festkomma*, skej sonn g. ; 4. *in null Komma nichts*, kerkent (kenkent) hag ar ger, a-daol-trumm, en un netra, ken prim ha tra, en ur vann a amzer, en ul lommig amzer, en ur ober mann ebet a amzer, en ur ober un netra, en un hunvre, en ur redadenn, en ur sailhadenn, en ur c'hwitelladenn, dipadapa, gant pep tizh, en ur flipad, a-benn-krak, en un taol lagad, ken buan ha lavaret "chou" d'ar yar, en ur red, diwar an taol kentañ, ken aes ha tra, ken aes all, aes-kenañ, aezet-kaer, hep reiñ bec'h, evel un dudi, a-aes-vat, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, brav-bras, propik, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, evel dour dre ur sil, plaen ha brav, war blaen, en un taol dorn, amzer sutal, ribus, a-raok kaout amzer da lavaret ba, en un toulpaz, en ur par berr, en un taol berr, en un taol-kont / en un dro-zorn / en un hanter dro / prim / trumm / e spas ur serr-lagad / en ur serr-lagad (Gregor), krak, krenn, pik, [dispredet] en ur gaouad ; *die Angelegenheit wurde in null Komma nichts erledigt*, ne voe ket pell an abadenn, ne voe ket hir an abadenn, renket e voe an afer ken prim ha tra, pront e voe renket an afer, ne reas nemet ur moull, ne voe ket pell an afer ; *er hat die Angelegenheit in null Komma nichts erledigt*, hennezh n'eo bet pennad ebet evit reiñ lamm d'ar gudenn, pront e voe da reiñ lamm d'ar gudenn, ne voe nemet un tañva dezhañ.

Kommandant g. (-en,-en) : 1. [lu] komandant g., gouarnar g., gouarnour g. ; 2. [merdead.] komandant-lestr g., komandant bourzh g., kabiten g.

Kommandantur b. (-,-en) : [lu] sturvod al lec'h g., burev komandant ar plas g.

Kommandeur g. (-s,-e) : 1. [lu] komandant g., penn unvez g. ; 2. [istor] komander g., komandour g. ; *Kommandeur der Ehrenlegion*, komandour ar Strollad a enor g.

kommandieren V.k.e. (hat kommandiert) : 1. gourc'hemenn, urzhiañ, kemenn, ordren, bezañ a-us da ; 2. dileuriañ, dileuriñ, leuriñ, kannadañ, kas, daveiñ.

V.gw. (hat kommandiert) : ren, bezañ e penn an traoù, ober e renkoù, lakaat e droad er par, tailhañ e vestr, klask ober lezennoù, ober al lezenn d'ar re all, lezenniñ, kas ar penn hag an troc'h, bezañ an damani gant an-unan, bezañ an ton hag ar son gant an-unan, bezañ an ton hag ar pardon gant an-unan, mestriñ, mestroniañ.

kommandierend ag. : [lu] *kommandierender General*, pennjeneral g.

Kommanditär g. (-s,-e) : [kenwerzh] gougemenner g.

Kommanditärin b. (-,-nen) : [kenwerzh] gougemennerez b.

Kommanditeinlage b. (-,-n) : [kenwerzh] gougemenn g.

Kommanditgesellschaft b. (-,-en) : [kenwerzh] kevredad e gougemenn g.

Kommanditist g. (-en,-en) : [kenwerzh] gougemenner g.

Kommanditistin b. (-,-nen) : [kenwerzh] gougemennerez b.

Kommando n. (-s,-s) : 1. bagad-stourm g. ; 2. urzh g., gourc'hemenn g. ; *auf Kommando*, a) dre urzh, diwar urzh ; b) kerkent (kenkent) ha klevet an urzh, kerkent (kenkent) ha ma vo roet an urzh, d'ar gourc'hemenn ; *auf mein Kommando*, em gourc'hemenn ; 3. [liester ebet] gourc'hemennerezh g., hol g., renadur g. ; *das Kommando führen*, bezañ e penn an traoù, bezañ ouzh ar stur ; *das Kommando übernehmen*, kemer penn an traoù, kemer ar penn, kemer an hol war ar re all, kemer ar stur etre e zaouarn.

Kommandobrücke b. (-,-n) : [merdead.] post-gourc'hemenn g.

Kommandoflagge b. (-,-n) : [merdead.] banniel gourc'hemenn g.

Kommandokapsel b. (-,-n) : [egorlestr] klozenn leviañ b.

Kommandoturm g. (-s,-türme) : 1. tour evezhiañ g., tour kontrollañ g., tour reoliñ g. ; 2. [merdead.] touribell c'hourc'hemenn b., tourell c'hourc'hemenn b.

Kommandowirtschaft b. (-) : [gwashaus] armerzh sturiadet g., armerzh steuñvaet g., sturiadouriezh b.

Kommassation b. (-,-en) / **Kommassierung** b. (-,-en) : [Bro-Aostria, labour-douar] adlodennañ an douaroù g., adlodennadur an douaroù g.

kommen V.gw. (kam / ist gekommen) :

I.	dont, erruout, degouezhout, divale.
II.	1. tizhout ar pal
2. mont udb ennor, sevel ur santad ennor, dont da vezañ, mont, en em gavout, bezañ tapet
III.	tostaat
IV.	1. dont a-benn da
2. koll
V.	1. pellaat diouzh, kuitaat, mont kuit.
2. dont eus, dont da-heul udb
VI.	1. dont war-wel, en em ziskouez
2. kavout, kouezhañ war udb
VII.	c'hoarvezout, degouezhout, en em gavout.
VIII.	degouezhout d'u.b.
IX.	troioù-lavar

I. dont, erruout, degouezhout, divale, devale ; *kommen und gehen*, tremen ha distremen, mont ha dont, bezañ mont-dont, donemonea ; *komm ! deus ! ; kommt ! kommen Sie ! deuit ! ; kommt ! lasst uns essen !* deomp ouzh taol ! ; *er kommt !* emañ o tont ! ; *komm mit !* deus ganin ! ; *da kommt er*, setu-eñ - setu eñ o tont - setu eñ o tont gant an hent - sell aze, emañ o tont ; *da kommt sie*, setu-hi ; *er ist zweimal gekommen, um dich zu sprechen*, div wech eo bet amañ o klask war da lerch ; *er kommt eben aus Leipzig*, oc'h ehanañ dont eus Leipzig emañ ; *ich komme gerade dorthier, ich komme gerade von dort*, emañ oc'h ehanañ dont alese ; *ich sehe die Kinder kommen*, gwelet a ran ar vugale o tont ; *wir haben auf ihn gewartet, er kam aber nicht*, gortozet hor boa anezhañ, met ne oa ket deuet ; *ich komme !* erru on ! ; *er kommt zum Kongress nach Berlin*, dont a ray da Verlin evit ar c'hendalc'h ; *in die Schweiz kommen*, dont da Vro-Suis ; *in die Bretagne kommen*, dont da Vreizh ; *ich komme von dorthier*, dont a ran ac'hano ; *er kommt aus Richtung Berlin*, dont a ra diwar-du (diwar-zu, diouzh tu) Berlin, dont a ra diwar-gaout Berlin, dont a ra diouzh kaout Berlin, dont a ra eus kaout Berlin ; *er zeigte in die Richtung, aus der wir gekommen waren*, astenn a reas e vrec'h etrezek an tu ma oamp deuet ; *aus östlicher Richtung kommen*, dont diwar-zu ar reter, dont diouzh ar reter ; *der Wind kommt aus östlicher Richtung*, an avel 'zo reter ; *aus beiden Seiten kommen*, dont diouzh kavout pep penn ; *sie kommen zu uns*,

dont a reont d'hor gwelet, dont a reont d'hor c'haout, dont a reont d'hor c'havout ; *wie kommt man nach Saas-Fee* ? dre be hent eo mont da Saas-Fee ? pe hent eo mont da Saas-Fee ? ; *auf einen Platz kommen*, disoc'h àr ur blasenn, erruout war ur blasenn ; *er kommt gerade recht (zu rechter Zeit)*, *er kommt gelegen*, *er kommt wie gerufen*, dont a ra e kentel / dont a ra en (d'an) ampoent (Gregor), dont a ra e poent hag en amzer, degouezhout a ra e-koulz, degouezhout a ra e-koulz-vat, degouezhout a ra e koulz hag e kentel, degouezhout a ra e pred hag e kentel, degouezhout a ra dres d'an ampoent mat, degouezhout a ra krak d'ar c'houlz, degouezhout a ra krak d'ar c'houlz mat, degouezhout a ra a-blom ; *du hättest nicht kommen sollen*, ne oa ket dleet dit bezañ deuet ; *den Arzt kommen lassen*, gelver ar mezeg ; *sein Genie kam nicht auf den Sohn*, n'en doa ket roet e zonezon spered da hêrezh d'e vab ; *die Straße entlang kommen*, dont gant ar straed ; *gelaufen kommen*, *angelaufen kommen*, *angerannt kommen*, deredek, delammat, dec'haloupat, dont d'ar red, degouezhout diwar red, degouezhout en ur bostañ, erruout war red, dont en ur redek, dont en ur red, dont en un taol red, dont en ur redadenn, dont diwar-herr, dont diwar red, degouezhout d'ar red, dont war red, denijal ; *geritten kommen*, dont war varc'h ; *er kommt angeschossen*, degouezhout a ra evel un tarzh avel, erruout a ra evel un tarzh-kurun, erruout a ra a-dizh hag a-dag (d'an druilh, d'an druilh-drask, d'an druilh-drast, evel an tan, d'an tan ruz, a-dizh hag a-dro.), erruout a ra evel ur bleiz, erruout a ra a-herr ; *mit der Eisenbahn kommen*, dont gant an tren ; *zu Fuß kommen*, dont war droad, P. dont war e bifoù ; *ich bin zu Fuß gekommen*, war va zreid on deuet, war va zroad on deuet ; *sie sind zu Fuß gekommen*, deuet int war o zroad ; *dieses Buch kam mir gestern zu Gesicht*, dizoloet 'm eus bet al lev-r-se dec'h ; *dieses Gerücht kam mir zu Ohren*, dont a reas ar brud-se betek va divskouarn, dont a reas an hekleveus an dra-se betek ennon, se am boa gouezet diwar gleve ; *als dies ihnen zu Ohren kam*, pa glevjont an dason eus an dra-se, pa glevjont an hekleveus an dra-se, pa glevjont ditour eus an dra-se, pa erruas ar c'heloù-se ganto ; *wenn ihm so etwas je zu Ohren kommt, sind wir schlecht dran*, mar deufe dezhañ gouzout an dra-se e vefe spontus evidomp ; *etwas kam ihm in den Sinn*, dont a reas udb da soñj dezhañ, tremen a reas udb dre e spered, dont a reas udb war e spered, dont a reas udb en e spered, diwanañ a reas ur mennozh bennak en e benn, diwanañ a reas ur soñj bennak en e benn, ur soñj bennak a zideñvas en e spered, ur soñj bennak a zinodas en e benn, itrikañ a reas ober udb ; *kein Wort kam über seine Lippen*, ne rannas (faoutas, sonas, wikas) grik, tevel a reas krenn, tevel a reas mik, ne lavaras na grik na mik, ne reas na mik na mak, ne drinkas ger ebet, ne zivegas grik ; *ein schweres Unglück kam über diese Familie*, skoet e voe an tiegezh-se gant ur walleur vras, kouezhañ a reas ur walleur vras war an tiegezh-se, reuziet e voe an tiegezh-se gant ur walleur vras ; *er nimmt das Leben so, wie es kommt*, bevañ a ra kontant evel m'emañ ; *die Dinge nehmen, wie sie kommen*, kemer ar bed war an tu ma tro ; *jemandem zu Hilfe kommen*, harpañ u.b., reiñ skoaz(ell) d'u.b., reiñ brec'h d'u.b., reiñ un tamm skoaz d'u.b., reiñ harp d'u.b., ober kadorig d'u.b., reiñ un tamm skoazell d'u.b., reiñ skor d'u.b., mont (dont) war sikour u.b., dont da sikour u.b., mont war skoazell u.b., teuler dorn d'u.b., dougen dorn d'u.b., dibab u.b., darbariñ d'u.b., talvezout d'u.b., ober ur vad bennak e-keñver u.b., ober evit u.b. ; *wer würde ihnen nicht zu Hilfe kommen* ? piv ne glaskfe ket o skoazellañ ? ; *komm und hilf mir das Gepäck tragen*, deus da'm sikour da zougen ar pakadoù ; *jetzt komme ich an die Reihe*, da'm zro bremañ, va zro eo bremañ ; *er wartet, bis er an*

die Reihe kommt, emañ o c'hortoz tro, emañ o c'hortoz renk, emañ o c'hedal tro ; *er kam auch an die Reihe*, en em gavout a reas e dro ; *heute kommt er dran*, d'e dro hiziv, e dro e vo hiziv ; *wenn Sie diese Straße entlang gehen, kommt zuerst die Kirche, dann das Rathaus*, ma'z it gant ar straed-se, e welot da gentañ an iliz ha goude-se an ti-kêr ; *[tr-l] an den rechten Mann kommen*, degouezhout mat, kavout an den a zere (an den dereat) ; *nichts auf jemanden kommen lassen*, na c'houzañv e vefe graet an disterañ droug d'u.b., diwall ma vefe drouklavaret war u.b. ; *nichts auf etwas kommen lassen*, na c'houzañv e tostafed ouzh udb, mirout na vefe droukkomzet eus udb ; *an den Bettelstab kommen*, bezañ kaset d'an aluzen (da glask e voued, da baour, bezañ lakaet war an noazh (war an teil), kouezhañ e levitenn war e votoù, mont d'ar bern ; *[kr-l] kommt Zeit, kommt Rat*, dale a ra vat a-wechoù (Gregor), en noz e taper ar siliou ; *wer zuerst kommt, mahlt zuerst*, ar c'hentañ a sav a gac'h el lec'h ma kar - an neb a erruo re ziwezhat en devez eskern da grignat - an eur 'zo an eur - an hini a zo d'an eur en deus (a lip e weuz), an hini a zo re ziwezhat a sell a-dreuz - d'ar ruzerien e vo lakaet ar c'hazh er pod.

II. 1. tizhout ar pal ; *ans Ziel kommen, zum Ziel kommen*, erruout er pal, en em gavout e penn e erv, kas e daol da benn, kas e daol da vat, dont a-benn eus e daol, tennañ e daol, pengenniñ war e daol, dont d'ar jube, disoc'h gant e bennad, dont a-benn eus e vennozh, dont an taol da vat gant an-unan (e daol da vat gantañ, he zaol da vat ganti h.a.), dont an dro da vat gant an-unan (e dro da vat gantañ, he zro da vat ganti h.a.), ober tro-vat, ober taol mat, dont a-benn eus e grog, disoc'h gant e vennad, diraez e amkanioù, diraez e bal, tizhout e bal, dont a-benn da dennañ e daol ; *auf die Welt kommen*, dont (lakaat e fri) war an douar, bezañ ganet, dont er bed ; *auf (in) die Schule kommen*, degouezhout er skol, bezañ kaset d'ar skol ; *zum Militär kommen*, mont da soudard, bezañ galvet d'an arme ; *nach Hause kommen*, dont d'ar gêr, distreiñ d'ar gêr, degouezhout er gêr, erruout er gêr, en em gavout er gêr, disoc'h er gêr ; *einmal kam ich mit Verspätung nach Hause*, un dro bennak on bet en em gavet re ziwezhat da zont d'ar gêr ; *sie war mit einer Menge Geld nach Hause gekommen*, deuet e oa ganti ur bern arc'hant d'ar gêr, deuet e oa ganti ur garrigellad arc'hant d'ar gêr ; *sobald ich von der Schule nach Hause kam, half ich meinem Vater bei der Feldarbeit*, ur wech chomet er gêr eus ar skol e labouren an douar asambles gant va zad ; *ins Krankenhaus kommen*, bezañ kaset d'an ospital ; *ins Gefängnis kommen*, bezañ lakaet en toull-bac'h ; *vor den Richter kommen*, bezañ kaset dirak ar barner ; *in den Himmel kommen*, mont d'an neñv ; *in Sichtweite des Schlosses kommen*, erruout war-wel ouzh ar c'hastell ; *komm mir ja nicht vor die Augen !* tomm e vo da'z chupenn (te az po war da groc'h) ma welan ac'hanout amañ en-dro ; *unter die Leute kommen*, a) [den] diskouez e fri, mont da welet an dud, mont da-douez an dud, ober kavandenn ouzh an dud (gant an dud, d'an dud) ; b) [dre skeud., brud] bezañ brudet, bezañ lakaet da redek, dont da-douez an dud ; *unter die Räder kommen*, a) bezañ ruilhet gant ur c'harr, bezañ pilet ; b) [dre skeud.] ober freuz-stal, foetañ e stal, foetañ e voutikl, mont e boch gant ar vezh, sankañ e gontell er voger, sankañ e gontell er c'hleuz, mont da fall (da neuz, da get, da netra, war netra, da vann, e skuilh hag e ber, da neuz), mont e blouz da ludu, mont ar ribotadenn da fall, mont e drouziwezh, mont war e ziskar, mont war e gement all, dismantrañ ; *der Punkt kommt auf das i*, i pik war e fri ! ; *in der atomaren Zusammensetzung des Wassermoleküls kommt auf zwei Wasserstoffatome ein Sauerstoffatom*, kenstroll div atomenn hidrogen gant un atomenn oksigen a ya d'ober ur volekulenn dour, en ur volekulenn dour ez eus div atomenn

hidrogen ouzh un atomenn oksigen, ur volekulenn dour a zo enni div atomenn hidrogen hag un atomenn oksigen ; *auf einen Freien kamen zwei Sklaven*, ouzh un den libr e oa daou sklav ; *die Gläser kommen in den Schrank*, ar gwerrennoù a zo da lakaat er pres (en armel) ; *ich hatte ihn hierher kommen lassen*, me am boa klasket anezhañ du-mañ, graet em boa dezhañ dont du-mañ ; *[tr-l] aus dem Regen in die Traufe kommen*, gwerzhañ ar vuoc'h da gaout un unner, mont eus ti al louam da di ar bleiz, mont a zrouk da wazh (Gregor), eskemm ur marc'h born gant unan dall, kouezhañ eus ar billig en tan, kouezhañ eus an derzhienn domm en droug-sant, dimeziñ an naon gant ar sec'hed, mont eus ar foenneg d'ar menez (eus ar park d'al lanneg), mont eus ar melchon ruz d'ar brug, bezañ sot evel Bille o redek en dour a-raok ar glav, mont war ur marc'h da Bariz ha distreiñ war un azen da Vreizh.

2. mont udb ennor, sevel ur santad ennor, dont da vezañ, mont, en em gavout, bezañ tapet ; *in den Besitz von etwas kommen*, dont da berc'henn war udb, dont da gaout udb, dont da biaoñ udb ; *er kam in eine schwierige Lage*, dont a reas e damm standilhon da vezañ divalav, en em gavout a reas en un enkadenn (en ur gwall blegenn), dont a reas tenn an taol gantañ, tapet e voe e droug ; *in Gefahr kommen*, bezañ lakaet en arvar ; *in Verlegenheit kommen*, bezañ tapet nec'het, bezañ tapet diaes, bezañ lakaet diaes, kaout diaez, kaout gwask, kemer diaez, bezañ paket en ur pleg berr, bezañ berr war e sparl, bezañ karget e vazh a sparn ; *in Wut kommen*, mont er-maez eus e groc'henn, mont diwar e gement all, mont e volc'h diwar e lin, mont e gouez (e fulor, en egar, e kounnar, e droug, e feuls), sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, peurzallañ, peursaudiñ, loeniñ, diodiñ, glazañ, en em c'hlazañ, fuloriñ, follañ, krugañ, brouezañ, brizhañ, distalmañ, en em zistalmañ, razailhat, loariañ, imoriñ, taeriñ, fumañ, kounnariñ, egariñ, hejañ e gi, koll e bothouarn bihan, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, mont tro en e voned, arajiñ, belbiañ, mont e belbi, dibalediñ, mont diwar re ; *in Gang (in Schwung) kommen*, loc'hañ, diloc'hañ, luskariñ, kregiñ da vont en-dro, kregiñ da vont war-raok ; *wenn die Sache einmal in Gang gekommen ist*, pa vo luskat an traoù ; *alles kam wieder in Ordnung*, adlakaet e voe pep tra en e reizh (en urzh, war e reizh), ha pep tra a yeas reizh hag en urzh adarre ; *mit jemandem ins Gespräch kommen*, digeriñ kaoz gant u.b., mont e kaoz gant u.b., boulc'hañ kaozioù gant u.b., sevel kaoz gant u.b., toullañ kaoz gant u.b., stagañ gant ar gaoz ; *wir kamen ins Gespräch*, sevel a reas kaoz ganim ; *wieder in Gunst kommen*, gounit kalon u.b. en-dro / adc'hounit grad vat u.b. / adc'hounit grasoù mat u.b. (Gregor) ; *wieder in Gleichgewicht kommen*, adkavout e gempouez ; *sollte die Welt wieder in Gleichgewicht kommen*, mar deu ar bed da zresañ, mar deu ar bed d'en em bakañ ; *wieder zu sich kommen*, dont en e anaoudegezh, difallañ, difatañ, en em gavout diwar ur fallaenn, dont an anaoudegezh d'an-unan (e anaoudegezh dezhañ, hec'h anaoudegezh dezhi h.a.), en em anavezout, disemplan, dont d'e vez en-dro, addont d'e vez, addont, dont e-barzh, dont en an-unan (ennañ e-unan, enni hec'h-unan h.a.) eus ur fallaenn, addont e-barzh, distreiñ e-barzh, sevel distronket, divadaouiñ, diabafiñ, divatorelliñ, divorfalañ, difallaat, difaganiñ, diorvaniñ, distreiñ en an-unan, dont d'en em intent, dont d'e stad, dont e santimant en-dro, dont eus e fallaenn ; *als er wieder zu sich kam*, pa zeuas d'en em intent, pa zistroas e-barzh, pa zifallaas ; *der Baum kommt wieder zu sich*, asteñvañ a ra ar wezenn ; *mit jemandem ins Reine kommen*, en em ingalañ gant u.b., renkañ (kompezañ) e aferioù gant u.b., ober kevredigezh gant u.b. ; *er kam mit ihm hierüber ins Klare*, renket en deus bet an diemglev a oa savet etrezo a-zivout ar c'hraf-se ; *bei einer Teilung zu kurz kommen*, bezañ dirannet eus lod eus ar pezh

a zo dleet d'an-unan, na gaout al lod a zo dleet d'an-unan, na gaout e gont, na gavout e gont ; *ins Gerede kommen*, bezañ dindan teodoù an dud ; *unter den Hammer kommen*, bezañ gwerzhed diouzh ar c'hresk, bezañ lakaet gwerzh war an dramañ-tra, bezañ lakaet foar war an dramañ-tra ; *mit seinen Studien kommt er auf keinen grünen Zweig*, hennezh n'eo ket fonnus d'e studioù (ne ra ket fonn gant e studioù) ; *mit seiner Arbeit nicht weit kommen*, chom boud war e labour, chom a-dreuz an hent, menel berr, chom berr war e labour ; *auf seine Kosten kommen*, a) adkavout arc'hant ar mizoù, dont e arc'hant en-dro d'an-unan, kempouezañ an dispignoù gant ar gounidoù ; b) [dre skeud.] bezañ dic'hoantet, kaout e walch, bezañ gwalc'het, kavout e splot, kavout e gont, kaout e gont, bezañ servijet diwar e goust (Gregor) ; *nicht auf seine Kosten kommen*, chom war e c'hoant, P. chom tarluch ; *sie waren bei dieser Abmachung nicht auf ihre Kosten gekommen*, n'o doa ket kavet o splot gant an emglev-se ; *jemandem in die Quere (in den Weg) kommen*, stankañ an hent d'u.b., stankañ an hent ouzh u.b., stankañ hent ouzh u.b., troc'hañ hent d'u.b., troc'hañ dirak u.b., diarbenn u.b., degouezhout a-dreuz hent gant u.b., lakaat dour e laezh (e gwin) unan all, teuler dour e laezh u.b., ober beskelloù e park u.b., distreiñ (tennañ) an dour diwar prad unan all, tennañ dour diwar prad unan all, troc'hañ en e raok d'u.b.

III. tostaat ; *der Tag kommt*, tarzhañ a ra an deiz ; *die Nacht kommt*, noziñ a ra, klozañ (seriñ) a ra an noz, emañ an noz o tont, nosaat a ra, nozik eo ; *ein Gewitter kommt*, goriñ (sevel, en em zastum) a ra un arnev ; *der Schlaf kam nicht*, ne oan ket bet evit kousket, ar c'housk ne zeuas ket din ; *die Stunde des Abschieds ist gekommen*, poent eo kimiadiñ, pred eo deomp kimiadiñ, deuet eo ar c'houlz da gimidiñ, deuet eo eur an disparti, erruet eo an disparti, sonet eo evidomp kloc'h an digouvi, bremañ emañ o vont d'ho lezel ; *kommt es zum Krieg* ? ha brezel a vo ?

IV. 1. dont a-benn da ; *zu Besitz kommen*, dont un tamm mat a aez d'an-unan, bezañ lakaet en e aez, dont da zen-a-dra ; *mit Trägheit kommt man zu nichts*, an neb na laka poan hag aket n'en devezo madoù na boued, an hini n'en deus ket c'hoant kaout naon ne chom ket re bell war e skaoñ, o c'hortoz ar geot da greskiñ e varv ar saout gant an naon ; *zur Sache kommen*, stagañ da vat gant danvez ar gaoz ; *zum Schluss kommen*, echuiñ, klozañ ; *zum Ende kommen*, echuiñ ; *wieder zur Besinnung (zu sich) kommen*, a) adkavout e anaoudegezh, dont en e anaoudegezh, dont d'e stad, difatañ, disemplan, difallañ, difatikañ, divadaouiñ, divorfalañ, dialvaoniñ, divaganiñ, divatorelliñ, divadañ, diabafiñ, dont an anaoudegezh d'an-unan (e anaoudegezh dezhañ, hec'h anaoudegezh dezhi h.a.), en em anavezout, dont d'e vez en-dro, dont ar reiz d'an-unan (e reiz dezhañ, he reiz dezhi h.a.), dont ar reiz en an-unan (e reiz ennañ, he reiz enni h.a.), dont d'an-unan, dont en an-unan (ennañ e-unan, enni hec'h-unan h.a.) eus ur fallaenn, dont e-barzh, addont e-barzh ; b) didouellañ, difaziañ, dibikouzañ, bezañ dizallet, dizallañ, digeriñ e zaoulagad, digochennañ e zaoulagad, terriñ d'an-unan, [paotr] en em zivleupañ, [plac'h] en em zivleupezañ ; *wieder zu Atem kommen*, kaout e anal en-dro, bezañ ar sparl oc'h astenn war an-unañ, ober un tenn anal, tennañ e alan (Gregor) ; *wieder zu Kräften kommen*, diziviañ, sevel an nerzh d'an-unan en-dro (e nerzh dezhañ, he nerzh dezhi h.a.), sevel war an dour, dont da wellaat d'an-unan, dont e-barzh, dont ar yec'hed d'an-unan en-dro, frankaat war an-unan, nerzhusaat, nerzhekaat, kreñvaat, difallañ, dont da vad, reneveziñ e nerzh, nevesaat e nerzh, adnerzhañ, nerzhañ en-dro, en em nerzhañ en-dro / kemer nerzh en-dro (Gregor) ; *zu Worte kommen*, lavaret e damm, kaozeal d'e dro, mont war ar gaoz, kaout rank da gomz,

kaout goar da lavaret e soñj ; *zu der Überzeugung kommen, dass ..., bezañ kendrec'het e ..., dont da grediñ e ... ; zu der Ansicht kommen, dass ..., kavout d'an-unan e ..., kavout gant an-unan e ..., soñjal d'an-unan e ..., bezañ aviz ma ... ; nicht zu Worte kommen können, na c'hallout lavaret e damm, na c'hallout lavaret e stal, na c'hallout distagañ e glapad, na c'hallout lavaret un hanter c'her, na vezañ evit lavaret un dister ger, na vezañ roet ar gomz d'an-unan, na vezañ roet tamm mouezh ebet d'an-unan, na gaout a renk da lavaret an disterañ ger, na gaout renk da gomz, na gaout rank da gomz, na gaout goar da lavaret e damm, na vezañ evit diseriñ, na vezañ evit diseriñ e rann ; zu Fall kommen, a) kouezhañ, kouezhañ en e boull, kouezhañ en e buch, pilat, tapout lamm, kaout lamm, serriñ ul lamm, dastum ul lamm, tapout ul lamm, pakañ lamm, pakañ ul lamm, kouchañ, linkañ, mont d'an douar, pokat d'an douar, mont da lipat pri, ledañ e gorf, ledañ douar ; sie trat fehl und kam zu Fall, tapet he doa ul lamm en ur dreuziñ he botez ; b) mont war ziskar, mont da fall, mont d'an traoñ, dont e traoñ, bezañ war e ziskar, bezañ war ziribin, mont d'ar baz, mont war fallaat, mont e drouziwezh, mont war e ziskar, mont war e gement all, mont d'ar bern, dizeñañ, mont e skuilh hag e ber, mont ar stal d'an dour ; zur Ruhe kommen, kaout peoc'h, ober un diskuizh, ober un tamm diskuizh, kavout didorr ha diskuizh, kavout an diskuizh, ober e ziskuizhoù, ober ur pennadig diskuizhañ, ober un diskuizhadenn ; ich komme nie zur Ruhe, ne'm eus distag ebet ; ich kam nicht zur Ruhe, ne'm boa ket bet a renk da ziskuizhañ, ne'm boa bet distag ebet, ne'm boa ket bet rank da ziskuizhañ ; zu Schaden kommen, bezañ graet gaou d'an-unan, kaout kolloù, koll war e wall ; es nicht (bis) zum Äußersten kommen lassen, mirout ouzh gwashañ tra a c'hallfe en em gavout, na lezel an traoù da vont betek o fenn gwashañ ; als der Brand ausbrach, kam es zur Panik, pa grogas an tan-gwall e savas skrap ; wie komme ich zu dieser Ehre ? petra 'zo abeg d'an enor-se ? petra a dalvez din an enor-se ? P. a-berzh petore sant e teu kement-se din ? ; zu dem Verdacht kommen, dont da zouetiñ e ... ; es kam dazu, dass ..., e fin an dro e ..., da-heul kement-se e ..., hag a-benn ar fin e ... ; wie kommt es, dass ... ? petra a zo kaoz e ... ? penaos e c'hoarvez ma ... ? dre beseurt abeg e ... ? pe evit abeg (perak, pe dre'h abeg, diwar-benn petra, pe diwar-benn tra, en arbenn da betra, dre an arbenn da betra, en abeg da betra, abalamour da betra, evit peseurt abeg, pe evit tra, evit petra) e ... ? (Gregor) ; wie kommt es, dass Sie nicht bei den anderen sind ? petra a zo kaoz n'emaoc'h ket gant ar re all ? ; wie kommt es, dass du schon wieder krank bist, petra 'zo kiriek dit da vezañ klañv adarre ? ; wie kommt es, dass du wie ein Mensch sprichst ? penaos e c'hoarvez ma komzez evel un den ? ; wie kommt es, dass du so schmutzig bist ? petra ac'h eus graet a-benn bezañ ken lous-se ? petra ac'h eus graet evit bezañ ken lous-se ? ; dazu kommt, dass ..., hag ouzhpenn-se : ..., hag ouzhpenn 'zo : ..., ha war ar marc'had e ..., hag estreget kement-se e ..., zo-mui-ken.*

2. koll ; um Lohn und Brot kommen, koll e labour, chom war al lann, mont war e blankenn lardet, mont e stal da netra ; er kam um sein Vermögen, koll a reas e holl beadra, sec'h ha glas - kollet en deus bet e zanvez, holl-razh - rivinet-naet e voe ; um sein Geld kommen, diarc'hantañ ; er ist ums Leben gekommen, kavet (tapet) en deus e varv, kavet en deus e Ankoù, kollet en deus e vuhez ; er kommt um seinen Schlaf, emañ o koll ar c'housked.

V. 1. pellaat diouzh, kuitaat, mont kuit ; er kommt selten aus dem Haus, dibaot e ya eus e di, ne ya ket gwall alies eus ar gêr, ral a wech e ya kuit eus e gêr, ral a wech e tiskouez beg e fri ; drei Tage lang kamen sie nicht aus den Kleidern, chomet e oant bet tri devezh hep tennañ o dilhad ; das kommt mir nicht aus

dem Sinn (Heine), ar soñj-se ne ya ket diwar va spered, n'emaon ket evit argas ar soñj-se diwar va spered, ar sonj-se a zilamm atav em spered, ar sonj-se am foursu bepred, ar sonj-se a wask ingal warnon, atav e vez va fenn gant ar sonj-se ; der Vorfall kam mir ganz aus den Gedanken, kollet em boa penn-da-benn ar soñj eus an degouezh-se, n'em boa dalc'het koun ebet eus an darvoud-se ; er ist mir aus den Augen gekommen, kollet em eus ar gwel anezhañ ; dieses Buch kam nicht aus meinen Händen, lennet em boa al levr-se hep diskrog ; aus der Fassung kommen, abafaat, bezañ divarc'het, abafiñ, saouzañ ; von Sinnen (vom Verstand) kommen, koll e skiant-vat, mont ar penn digant an-unan (e benn digantañ, he fenn diganti h.a.), mont ar spered digant an-unan (e spered digantañ, he spered diganti h.a.), mont an anaoudegezh digant an-unan (e anaoudegezh digantañ, hec'h anaoudegezh diganti h.a.), mont ar skiant-vat digant an-unan (e skiant-vat digantañ, he skiant-vat diganti h.a.), mont tok-tok, pakañ anezho, mont gant ar c'hatar, pennsodiñ ; aus der Mode kommen, mont ar c'hiz eus an dra-mañ-tra da goll, mont er-maez eus ar c'hiz, mont er-maez a c'hiz, mont er-maez, bezañ graet e reuz, dic'hizañ, dont e traoñ, diamzeriñ, koshaat ; er kam ganz von Kräften, koll a reas e holl nerzh, n'en doa mui begad nerzh ebet, n'en doa mui tamm nerzh ebet, erru e oa ar fallañ ma c'haller, erru e oa fallañ ma c'haller, ne oa tamm krefiv mui, gwan ha ven hepken e oa, hep barr nerzh ebet e oa, erru e oa dinerzh-holl, ar fallentez a gouezhas warnañ, mont a reas e holl nerzh digantañ, mont a reas e holl nerzh dioutañ, erru e oa e penn e nerzh, war e nerzh e oa ; außer Atem kommen, dianalañ, dont tenn e anal, koll anal, mont berr an anal d'an-unan (e anal dezhañ, hec'h anal dezhi h.a.), dielc'hat, bezañ e anal o kinnig mankout ; nicht von der Stelle kommen, chom a-blas, na vont tamm war-raok, na zilec'hiañ tamm, pilpazañ ; die Arbeit kam nicht vom Fleck, al labour n'ez ae tamm ebet war-raok ; mit knapper Not davonkommen, en em dennañ a boan a-grip hag a-grap, en em lipat bec'h-bech, en em lipat krip-ha-krap, en em bakañ krip-ha-krap, en em dennañ ku-ha-ka.

2. dont eus, dont da-heul udb ; woher kommt das viele Geld ? eus pelec'h e teu ar bern arc'hant-se ? ; woher kommen eure Zweifel ? petra zo abeg d'ho tiskred ? petra a laka ac'hanoc'h da gaout disfiz ? ; wie kommt es, dass ... ? dre beseurt abeg (en abeg da betra) e ... ? ; das kommt davon (daher), dass ..., pennkaoz d'an dra-se (pennabeg a gement-se) eo e ... ; dieses Wort kommt aus dem Griechischen, devesañ a ra ar ger-se eus ar gresianeg, dedarzhañ a ra ar ger-se eus ar gresianeg, deveret eo ar ger-se eus ar gresianeg, tennet eo ar ger-se eus ar gresianeg.

VI. 1. dont war-wel, en em ziskouez ; am Apfelbaum kommen die ersten Blüten, dont a ra an avalenn en he bleuñv ; ihm kamen Bedenken, diegi (douetañs, diaezamant) a savas ennañ, komañs a reas douetiñ, komañs a reas da zouetiñ ; der Gedanke kam mir ..., dont a reas ar soñj din ... ; wieder zum Vorschein kommen, dont en-dro war-wel, en em addiskouez, distreiñ war-wel ; plötzlich zum Vorschein kommen, disailhañ, difourkañ ; an den Tag (ans Licht) kommen, dispakañ, diflukañ, en em ziskouez, en em lakaat en heol, dont e gouloù, dont war-wel, bezañ diskuliet, dont da vezañ brudet, dont da vezañ anavezet e-touez an dud, en em ziskouez en deiz anat ; zur Welt kommen, genel, lakaat troad war an douar (Gregor), bezañ ganet, lakaat e fri war an douar, dont war an douar, dont war ar bed, dont er bed, bleuniañ, bleuñviñ.

2. kavout, kouezhañ war udb ; einem Verbrecher auf die Spur kommen, dispenn (bezañ war) roudoù un torfedour, heuliañ un torfedour diouzh e roudoù ; auf einen Gedanken kommen, dont ur mennozh d'an-unan ; auf diesen Gedanken wäre er nie

gekommen, biskoazh ne vije deuet ur soñj a seurt-se dezhañ ; *ich kann nicht auf den Namen des damaligen Direktors kommen*, n'em eus ket soñj ken eus anv ar rener d'ar mare-se, ne zeu ket da soñj din eus anv an hini a oa rener d'ar mare-se, ne zeu ket da goun din eus anv an hini a oa rener d'ar mare-se, ne zeu ket em spered piv a oa rener d'ar mare-se, ne zeu ket da'm spered piv a oa rener d'ar mare-se, ne zeu ket war va spered anv an hini a oa rener d'ar mare-se ; *auf ein Thema zu sprechen kommen*, lakaat ar gaoz war udb, sevel kaoz diwar ur c'hraf bennak, dont da gaozeal diwar-benn udb, stagañ war ur c'hraf bennak ; *die Rede kam darauf*, savet e oa bet kaoz diwar-benn an dra-se, kaoz a oa bet eus kement-se ; *wie kamst du darauf ?* penaos ez poa graet evit gouzout (kavout) an dra-se ? a-beban e teuas ar soñj-se dit ? ; *hinter jemandes Schliche kommen*, diskuliañ itrikoù (troidelloù) u.b., tennañ ar c'hazh a-zindan ar gwele, diskoachañ ar voualc'h war he neizh, kouezhañ war ar pik, tapout ar c'had war he ched, kouezhañ war an tres, dizoleiñ troidelloù u.b.

VII. c'hoarvezout, degouezhout, en em gavout ; *das sah ich schon lange kommen*, drouksantet em boa kement-se ur pelloù bras 'zo dija, gouzout a ouien pell 'zo dija petra oa da zont (petra oa en hent dirazomp, petra oa ouzh hor gortoz), me a ziskrede a-walc'h, m'en douete, me a ouie dre belec'h hor boa da dremen ; *so musste es kommen, es musste so kommen*, tonket e oa, tonket e oa an dra-se da erruout, lakaet e oa d'erruout ; *es konnte nicht anders kommen*, n'eus ket peadra da estlammiñ (n'eo ket souezh) e vije c'hoarvezet kement-se, n'eo ket marzh kement-se ; *das Beste kommt erst noch*, ar pep gwellañ 'zo war-lerc'h ; *es mag kommen, was da will / komme, was wolle / komme, was da wolle / mag kommen, was kommen mag*, en avantur Doue ! d'an avantur Doue ! bezet pe vezet, bezet a vezo, c'hoarvezet pezh a garo, c'hoarvezet pe c'hoarvezo, c'hoarvezet a c'hoarvezo, deuet a zeuy, deuet ar pezh a garo, koustet a gousto ; *es mag kommen, wie es will, foeltr (forzh, n'eus forzh) petra a c'hoarvezo*, evel ma vo e vo, bezet pezh a garo, bezet pe vezo, en avantur Doue ! ; *wie es gerade kommt*, diouzh ma vo kont, diouzh ma vo tro, diouzh ma tegouezh, hervez ma tegouezh, hervez ma tegouezh ar bed, diouzh an darvoudoù, hervez ma troio ar stal, hervez stad an traoù, evel ma teu e teu ; *es ist zu einer Schlägerei gekommen*, en em gannet o doa a daolioù dorn, taolioù dorn a oa bet, kabadiuilh a oa bet, savet ez eus bet mesk, savet ez eus bet frigas, trouz a zo bet savet etrezo, kann a savas etrezo, foeterezh a savas, krog a oa bet etrezo, dont a rejont hag en em gannañ ; *es kam oft zu Schlägereien zwischen den Jungs*, piladeg a veze alies etre ar baotred, kannoù a veze alies gant ar baotred, kannoù a veze alies etre ar baotred ; [tr-l] *es kommt meist anders, als man denkt*, goanag bras alies ne zisoc'h da netra - ne dec'her alies diouzh trubuilh nemet da gouezhañ e melre - alies e teu an disouezenn war-lerc'h ar gortozadennoù brasañ - c'hoant Doue ha c'hoant den a zo daou.

VIII. degouezhout d'u.b. ; *wenn es mir auch teuer zu stehen kommt, meine Kinder werden die Schule besuchen*, skoliañ a lakain ober va bugale ha goude ma koustfe ker din ; *dieser Irrtum kommt uns teuer zu stehen*, ar fazi-se a gousto ker deomp ; *in Anbetracht der Sachlage wird Ihnen dieser Fehler teuer zu stehen kommen*, diouzh m'emañ an traoù ganeoc'h e kouezho truez ouzhoc'h, diouzh m'emañ an traoù ganeoc'h e vo fall-daonet ar geustereñ evidoc'h, staotet he deus ar c'havr en ho lavreg ; *das wird ihm teuer zu stehen kommen*, kement-se a gousto ker dezhañ, e lër a zamanto, koustañ a ray ker d'e lër, ker e kousto dezhañ, e groc'hen a baeo, m'en talvezo dezhañ, en em zigoll a rin warnañ, me a lardo e billig dezhañ,

damantiñ a raio dezhañ, fall-daonet e vo ar geustereñ evitañ, staotet he deus ar c'havr en e lavreg, truez a gouezho outañ.

IX. [troioù-lavar] *ach komm ! ach kommen Sie !* neuze 'ta ! neuze 'ta 'vat ! ; *P. das kommt nicht in Frage*, anv ebet ! n'emañ ket e-barzh, n'eus ket kistion eus se, n'eus ger a-se (a gement-se), n'eus kaoz ebet a gement-se, n'eus ditour ebet da se, n'eus keal (meneg) ebet eus an dra-se, n'eus anv ebet a gement-se, n'eus ket a barlant ober se, dibosupl a-grenn eo, teuteuteut - to-to-to - ta-ta-ta - pop ! pop ! pop ! ; *kommen Sie mir bloß nicht damit*, roit peoc'h gant an dra-se, roit peoc'h ha lezit ho storlok ! paouezit ouzhin gant an dra-se, lezit ho strak ! tavit ho klakenn ! na zaoubennit ket ac'hanon evel-se ! serrit ho kennoù din gant ar gaoz-se ! ; *kommen Sie mir bloß nicht mit dem da !* komzit din eus hennezh ! ; *mir soll noch einer kommen und sagen ...*, arabat kontañ din c'hoazh ... ; *er kam mir frech*, dichek e oa bet em c'heñver, divergant e oa bet em andred, digoll e oa bet em andred, difoutre e oa bet em andred ; *so lasse ich mir nicht kommen*, n'emaon ket evit gouzañv seurt doareoù.

Kommen n. (-s) : donedigezh b. ; *das Kommen und Gehen*, ar c'has-digas g./b., ar mont-dont g., ar monedonea g., an troidelladoù ls., an tremen-distremen g., an dremeniri b., ar monedone g., an donemonea g., al loc'h hag ar morloc'h, al lavig g., ar gabal b., ar remu g., ar riboul g., ar ribouladeg b., an emdremen g. ; *in diesem Haus herrscht ein ständiges Kommen und Gehen*, kas-digas a zo en ti-mañ, kas a vez a bep tu en ti-mañ, emeur atav mont-dont en ti-mañ, emaint bepred war ar c'has-digas en ti-mañ ; [relij.] *das Kommen des Messias*, donedigezh ar Mesiaz b.

kommend ag. : 1. a zeu, da zont, kentañ, goude ; *kommenden Dienstag*, dimeurzh a zeu, dimeurzh kentañ, a-benn dimeurzh ; *die kommenden Geschlechter*, ar rummadoù da zont (a zeu) ls., ar rummadoù goude ls., ar remziadoù da zont ls., ar gwiskadoù tud a zo c'hoazh da c'henel ls., ar c'hantvedoù da zont ls., ar re a zeuio war hol lerc'h ls. ; *die kommende Generation*, ar rummad o sevel g. ; *die kommenden Zeiten*, an amzer da zont b., an dazont g. ; *das Aussehen des Mondes lässt das kommende Wetter erahnen*, al loar a ziskouez an amzer a vez da vezañ ; *kommend und gehend*, spanaus, astalus, spanaennek, taoladek, krog-diskrog, digendalc'h, ankendalc'hek ; *diese Ereignisse waren Anzeichen der kommenden Revolution*, preveudi an dispac'h da zont e oa an darvoudoù-se, an darvoudoù-se a oa ur spurmant ag an dispac'h a zegouezhas, an darvoudoù-se a ziskoueze e oa an dispac'h o tont, an darvoudoù-se a oa beg an dispac'h a dostae, gouenn dispac'h a oa gant an darvoudoù-se, santet e veze diouzh an dispac'h da zont gant an darvoudoù-se, ur ragabadenn eus an dispac'h e oa an darvoudoù-se, kentskeudenniñ a rae an darvoudoù-se an dispac'h da zont, an darvoudoù-se a oa ur spurmant ag an dispac'h da zont ; 2. *aus etwas kommend*, diwar udb, o tont eus udb, o c'hoarvezout eus udb, o tisoc'h diouzh udb ; 3. [dre skeud.] *er ist der kommende Mann*, diouzh irvi kentañ an den-se e c'haller diougan ez ay da bell, hervez m'en deus toullet an den-se e hent ez ay da bell, diwar taolioù kentañ an den-se e c'heller krediñ deor e ray berzh, an den-se a zo sin vat gant e zeroù.

Kommende b. (-,-n) : [relij.] komandiri b., komandouriezh b.

Kommende(r) ag.k. g./b. : *die Gehenden und die Kommenden*, an dud o tonemonea ls.

kommensal ag. : [bev.] kemmagat.

Kommensale g. (-n,-n) : [bev.] kemmagad g. [liester kemmagaded].

Kommensalismus g. (-) : [bev.] kemmagadezh b.

kommensurabel ag. : kevuzul, kengevrenn, kenvent, kenventus, a-vent, kenvuzul.

Kommentar g. (-s,-e) : 1. displeg g., addispleg g., displegadenn b., addisplegadenn b., dezrevell b., evezhiadenn b., notenn b., askelenn b. ; *ich pfeife auf Ihren Kommentar !* chomit ho kaozioù ganeoc'h ! ; *darüber enthalte ich mich jeden (jedes) Kommentars*, gwell eo din derc'hel em genoù pezh 'zo em soñj, diwar-benn an dra-se n'oufen dougen ur varnedigezh, gwelloc'h eo ganin derc'hel kloz war va soñjoù a-zivout an dra-se, gwelloc'h eo ganin tremen hep displegañ va mennozh a-zivout an dra-se, en em virout a rin a zisplegañ va soñj a-zivout an dra-se ; 2. [skingomz] kronikenn b., kronik g.

Kommentarzeile b. (-,-n) : [stlenn.] linenn evezhiadenn b., linenn askelenn b.

Kommentator g. (-s,-en) : displeger g., addispleger g.

Kommentatorin b. (-,-nen) : displegerez b., addisplegerez b.

kommentieren V.k.e. (hat kommentiert) : displegañ, addisplegañ, dezrevell ; *kommentierte Bibliografie*, levrlennadur dezrannañ g. ; *ein Fußballspiel kommentieren*, displegañ ur match mell-droad.

Kommers g. (es,-,-e) : [skol-veur] evadeg b., lonkadeg b.

Kommersbuch n. (-s,-bücher) : [skol-veur] levr-kanaouennoù g.

Kommerzfernsehen n. (-s) : skinwel kenwerzhel g.

kommerzialisieren V.k.e. (hat kommerzialisiert) : brizhvarc'hadourekaat.

Kommerzialisierung b. (-,-en) : [gwashaus] brizhvarc'hadourekaat g., brizhvarc'hadourekaadur g.

Kommerzialrat g. (-s,-räte) : [Bro-Aostria] kuzulier kenwerzh g.

Kommerzialrätin b. (-,-nen) : [Bro-Aostria] kuzulierez kenwerzh b.

kommerziell ag. : ... kenwerzh, kenwerzhel ; [labour-douar] *kommerzieller Anbau*, gounidegezh kenwerzhel b. ; *kommerzielle Anzeige*, kemennadenn genwerzhel b. ; *kommerzielle Zone*, takad kenwerzhel g. ; *kommerzielle Transaktion*, gwezhiadenn genwerzh b. ; *kommerzielle Beziehungen*, darempredoù kenwerzh ls., darempred kenwerzhel g. ; *auf kommerzieller Ebene*, er par kenwerzhel. Adv. : ent-kenwerzhel ; *kommerziell ausgerichtet*, kenwerzhek, kenwerzhekaet.

Kommerzienrat g. (-s,-räte) : kuzulier kenwerzh g.

Kommerzienrätin b. (-,-nen) : kuzulierez kenwerzh b.

Kommilitone g. (-n,-n) : kenstudier g., kamalad skol-veur g., kendiskibl g.

komminatorisch ag. : [gwir] ... gourdrouz, gourdrouzous.

Kommis g. (-,-) : [kenwerzh] komis g., implijad kenwerzh g.

Kommiss g. (-es) : [lu] P. arme b., P. skalf g. ; *beim Kommiss sein*, ober e goñje, ober e amzer soudard, ober e amzer, ober e vloaz, P. bezañ er skalf ; *als ich beim Kommiss war*, pa oan er skalf.

Kommissar g. (-s,-e) : komiser g., kefridiad g., kefridier g., kengoriad g. ; *hoher Kommissar*, uhelgomiser g., komiser uhel g., Kefridiad-Meur Aozadur ar Broioù Unanet g., Kefridiad-Meur an A.B.U g.

Kommissär g. (-s,-e) : [Bro-Aostria, Bro-Suis] komiser g., kefridiad g., kefridiour g., kengoriad g.

Kommissariat n. (-s,-e) : 1. [karg] komiseriezh b. ; *hohes Kommissariat*, uhelgomiseriezh b., komiseriezh uhel b. ; 2. [savadur] komiserdi g., burev ar c'homiser g. ; 3. [Bro-Aostria] komiserdi polis g., archerdi g., burev polis g., ti-polis g.

Kommissarin b. (-,-nen) : komiserez b., kefridiadez b., kefridiourez b., kengoriadez b.

Kommissärin b. (-,-nen) : [Bro-Aostria, Bro-Suis] komiserez b., kefridiadez b., kefridiourez b., kengoriadez b.

kommissarisch ag. : *kommissarischer Verwalter*, merour tredeog g. / merour tredeeg g. (Gregor), melestrour tredeeg g., merour amskaradour g., melestrour amskaradour g.

Kommissbrot n. (-s,-e) : bara soudard g.

Kommission b. (-,-en) : 1. [kenwerzh] kemennadurezh b., fiziadur g., dellezad g., arvuziad g. ; *eine Ware in Kommission nehmen*, kemer marc'hadourezh e fiziadur, ober war-dro marc'hadourezh dre gemennadurezh (Gregor) ; 2. bodad g., bodad-labour g., kengor g. ; *engere Kommission*, kengor strishaet g. ; *eine Kommission einsetzen*, sevel ur bodad-labour, sevel (krouiñ) ur c'huzul-enklask ; *ständige Kommission*, kengor pad g. ; *die Gründung einer Kommission*, krouidigezh ur bodad b. ; *EU-Kommission*, Kengor Europa g. ; *der Entscheidung der Kommission vorgreifen, die Entscheidung der Kommission vorwegnehmen*, rakvarn diviz ar c'hengor ; *Sonderkommission*, *Spezialkommission*, *spezielle Kommission*, kengor arbennik g. ; 3. kefridi b., kefridiezh b., emell g., karg b., taol-kefridi g.

Kommissionär g. (-s,-e) : kefridiad g., kourater g., leuriad g., fiziadour g., hanterer g., hanterour g.

Kommissionärin b. (-,-nen) : kefridiadez b., kouratez b., leuriadez b., fiziadourez b.

kommissionieren V.k.e. (hat kommissioniert) : 1. [Bro-Aostria] degemer ; 2. [kenwerzh] *Waren kommissionieren*, kenstrolañ marc'hadourezh.

Kommissionsbasis b. (-) : *auf Kommissionsbasis*, evit ur gopr-gwerzhañ, gant gopr-gwerzhañ, diouzh an arvuziad.

Kommissionsgebühr b. (-,-en) : [kenwerzh] gopr-gwerzhañ g., arvuziad g., dellezad g.

Kommissionsgeschäft n. (-s,-e) / **Kommissionshandel** g. (-s) : kenwerzh gant gopr-gwerzhañ g./b., gwerzh diouzh an arvuziad b.

Kommissionsmitglied n. (-s,-er) : kengoriad g. [*liester* kengoriaded].

Kommissstiefel g. (-s,-) : [lu] botez soudard b., brodikin g.

Kommissur b. (-,-en) : [korf.] freilh g., skoach g. ; *hintere Kommissur*, freilh a-dreñv ar muzelloù g.

Kommittent g. (-en,-en) : [kenwerzh, gwir] urzhier g., kefridier g.

Kommode b. (-,-n) : komodenn b.

Kommodität b. (-,-en) : aester g., aested b., aezamant g.

Kommodore g. (-/-s,-n/-s) : 1. [nij.] penn skouadrennig g. ; 2. [merdead.] komodor g. [*liester* komodored].

kommun ag. : 1. boas, boaziek, boutin, standur, eus an ordinaloù, ordinal ; 2. [dre astenn.] displed.

kommunal ag. : ... kumun, ... ar gumun, kumunel ; *die kommunalen Einrichtungen, die kommunalen Ämter*, ar gwazadurioù-kêr ls., gwazadurioù ar gumun ls.

Kommunalabgaben ls. : tailhoù evit ar gumun ls., tailhoù-kêr ls., truj g., tailhoù lec'hel ls.

kommunalisieren V.k.e. (hat kommunalisiert) : kumunelaat, lakaat dindan an ti-kêr.

Kommunalisierung b. (-,-en) : kumuneladur g., kumunelaat g.

Kommunalismus g. (-) : kumunelouriezh b.

Kommunalist g. (-en,-en) : kumunelour g.

kommunalistisch ag. : kumunelour.

Kommunalpolitik b. (-) : politikerezh kumunel g.

Kommunalsteuer b. (-,-n) : tailhoù evit ar gumun ls., tailhoù-kêr ls., truj g., tailhoù lec'hel ls.

Kommunalwahlen ls. : mouezhiadeg evit dilenn ar guzulierien-gêr b., mouezhiadeg evit dilenn kuzul an ti-kêr b., voterezh evit dilenn kuzul an ti-kêr g.

Kommunarde g. (-n,-n) : [istor] paotr ar Gumun Ruz g., komunard g. [*liester* komunarded].

Kommunardin b. (-,-nen) : [istor] plac'h ar Gumun Ruz b., komunardez b.

Kommune b. (-,-n) : 1. kumun b. ; 2. [istor] *die Pariser Kommune*, Kumun Ruz Pariz b., Kumun Pariz b., ar Gumun Ruz b., ar Gumun b.

Kommunikant g. (-en,-nen) : [relij.] pasker g.

Kommunikantin b. (-,-en) : [relij.] paskerez b.

Kommunikation b. (-,-en) : kehentiñ g., kehenterezh g., daremprederezh g., kenere g., kehentadenn b., kehent g. ; *Spezialist für Kommunikation*, kehentaer g. ; *verbale Kommunikation*, *mündliche Kommunikation*, kehentiñ dre gomz g. ; [loen.] *taktile Kommunikation durch das Betasten mit den Fühlern*, kehentiñ tastornel g., kehentiñ dre an tastornelloù g.

Kommunikationseinrichtung b. (-,-en) : kehentaer g. [*liester kehentaerioù*].

Kommunikationsheft n. (-s,-e) : [skolioù] kaier kenskrivañ g.

Kommunikationskanal g. (-s,-kanäle) : [stlenn.] sanell gehentiñ b.

Kommunikationsmechanismus g. (-,-mechanismen) : gwikefre gehentiñ b.

Kommunikationsmittel ls. : araezioù kehentiñ ls., kehentoù ls., kehenterezh g.

Kommunikationsnetz n. (-es,-e) : rouedad kehentiñ b.

Kommunikationssatellit g. (-en,-en) : loarell bellgehentiñ b., amgerc'hell bellgehentiñ b., loarell gehentiñ b., amgerc'hell gehentiñ b.

Kommunikationswissenschaften ls. : skiantoù ar c'hehentiñ ls., skiantoù ar pellgehentiñ ls.

kommunikativ ag. : 1. ... kehentiñ ; 2. digor d'ar re all, mat da gontañ kaoz, lavariant, kaozeüs, parlantus, troet da zispakañ e drivliadoù ; *dieser Mann ist nicht sehr kommunikativ*, hennezh a zalc'h gantañ, hennezh a zo un den ennañ e-unan, berr eo da gaozeal, n'en em ro da zen ebet, un den klozennek eo, hennezh a zo ur souchet a zen.

Kommunikator g. (-s,-en) : 1. [den] kehentaer g. [*liester kehentaerien*] ; *guter Kommunikator*, den digor d'ar re all g., den mat da gontañ kaoz g., den lavariant g., den kaozeüs g., den parlantus g. ; 2. [benveg] kehentaer g. [*liester kehentaerioù*].

Kommunikee n. (-s,-s) : kemenn g., kemennadenn b., kelaouadenn b., kemennadur g., embann g., embannidigezh b., embannerezh g.

Kommunion b. (-,-en) : 1. unaniezh b., kenunvaniezh b. ; 2. [relij.] komunion b., Sakramant an Aoter g., ar Sakramant benniget g., eukaristiezh b., pask g. ; *sakramentale Kommunion*, komunion sakramantel g. ; *die Kommunion empfangen*, sakramantiñ, paskañ, komuniañ, ober e bask, kaout Sakramant an Aoter, resev Sakramant an Aoter, ober ur gomunion ; *zur Kommunion gehen*, mont da baskañ, mont da glask e bask, mont da gomuniañ, mont da resev ; *seine erste heilige Kommunion abhalten*, ober e bask bihan, ober e baskoù bihan, ober e gomunion abred ; *jemandem die Kommunion spenden*, komuniañ u.b., ministrañ ar gomunion d'u.b., sakramantiñ u.b., paskañ u.b. ; *einem Kranken die Kommunion bringen*, kas ar gomunion d'unan klañv, kas e bask d'unan klañv ; *den Kranken und den Alten die heilige Kommunion bringen*, mont da sakramantiñ klañv pe gozh ; *jemandem die Kommunion verweigern*, reiñ korbell d'u.b., raskañ u.b. eus e bask ; *von der Kommunion ferngehalten werden*, kaout korbell, bezañ rasket eus e bask.

Kommunionbank b. (-,-bänke) : [relij.] taol-santel b., taol-sakr b., taol-fask b., taol ar Sakramant b.

Kommuniongebete ls. : [relij.] pedennoù evit ar gomunion ls. ; *die Kommuniongebete sprechen*, lenn ar pedennoù evit ar gomunion.

Kommunionkind n. (-s,-er) : [relij.] bugel hag a ra e bask kentañ g., pasker nevez g.

Kommuniqué n. (-s,-s) : kemenn g., kemennadenn b., kelaouadenn b., kemennadur g., embann g., embannidigezh b., embannerezh g.

kommunisieren V.k.e. (hat kommunisiert) : [polit.] komunouriñ.

Kommunisierung b. (-) : [polit.] komunouriñ g.

Kommunismus g. (-) : komunouriezh b., komunegezh b. ; *der Kommunismus chinesischer Prägung*, ar gomunouriezh sinaat b. ; *der Kommunismus bekämpft den Kapitalismus*, ar gomunouriezh a zo a-enep ar gevalaouriezh ; *egal was kommt, wir bleiben dem Kommunismus treu*, ne ra forzh petra a c'hoarvezo, fidel e chomimp d'ar gomunouriezh ; *Sympathisant des Kommunismus*, adukomunour g. ; *mit dem Kommunismus sympathisierend*, adukomunour ; *dem Kommunismus zuneigend*, damgomunour.

Kommunist g. (-en,-en) : komunour g. ; *Ziel der Kommunisten ist die Beseitigung des Kapitalismus*, diskar ar reizhad kevalaour eo pal ar gomunourien.

kommunistisch ag. : komunour ; *kommunistische Partei*, kostezenn gomunour b., strollad komunour g. ; *kommunistischer Staat*, stad komunour b. ; *kommunistische Zeitung*, kazetenn gomunour b. ; *das kommunistische System*, ar reizhiad komunour b. ; *kommunistisches Regime*, renad komunour g. *prokommunistisch*, adukomunour ; *kommunistischer Jugendverband*, Yaouankizoù komunour ls.

kommunizierbar ag. : 1. kemennadus, a c'heller kemenn ; *nicht kommunizierbar*, ankemennadus, na c'heller ket kemenn ; 2. kehentadus ; *nicht kommunizierbar*, ankehentadus.

Kommunizierbarkeit b. (-) : 1. kemennadusted b. ; 2. kehentadusted b.

kommunizieren V.gw. (hat kommuniziert) : 1. kehentiñ, kehentiñ gant u.b. ; 2. [relij.] sakramantiñ, paskañ, komuniañ, kaout Sakramant an Aoter, resev Sakramant an Aoter, resev ; 3. [fizik] *kommunizierende Röhren*, listri kenereet ls., beselioù treugiet ls., listri kehent ls. ; *das Prinzip der kommunizierenden Gefäße*, pennaenn al listri kehent b.

Kommunwand b. (-,-wände) : moger hanterek b.

kommutabel ag. : 1. eskemmadus ; 2. [mat.] kantamsavadus.

Kommutabilität b. (-) : [mat.] kantamsavadusted b.

Kommutator g. (-s,-en) : 1. [tredan] spanaer g., trec'haoler g. ; 2. [stlenn.] komutor g.

Kommutatormaschine b. (-,-n) / **Kommutatormotor** g. (-s,-en) : dinamo g. ; *die Bürsten der Kommutatormaschine*, skubilli an dinamo ls.

Kommutation b. (-,-en) : 1. [tredan.] trec'haolerezh g., trec'haoliñ g. ; *eine Kommutation*, un trec'haolad g., un drec'haoladenn b. ; 2. [mat.] kantamsavadur g. ; *Kommutation der Faktoren einer Operation*, kantamsavadur periadoù un niñvadur g.

kommutativ ag. : 1. [gwir] keideskemmek ; 2. [mat.] kantamsavat ; *kommutativer Ring*, gwalenn gantamsavat b. ; *kommutative Gruppe*, stroll kantamsavat g., gronnad abelian g., stroll abel g.

Kommutativität b. (-) : [mat.] kantamsavadezh b.

kommutieren V.k.e. (hat kommutiert) : 1. [tredan.] trec'haoliñ ; 2. [mat.] kantamsaviñ ; *A und B kommutieren*, amsaviñ A gant B, kantamsaviñ A ha B.

Kommutierung b. (-,-en) : 1. [tredan.] trec'haolerezh g., trec'haoliñ g. ; *eine Kommutierung*, un trec'haolad g., un drec'haoladenn b. ; 2. [mat.] kantamsavadur g. ;

Kommutierung der Faktoren einer Rechenoperation, kantamsavadur periadoù ur niñvadur g.

Komödiant g. (-en,-en) : **1.** komedian g., fentc'hoarier g., dremmour komedi g., paotr-komediou g. ; **2.** [gwashaus] farouell g., furlukin g., tad an ardoù g.

Komödiantentum n. (-s) : [gwashaus] furlukinerezh g.

Komödie b. (-,-n) : **1.** fentarvest g., fentc'hoari g., komedienn b., pezh farsus g., c'hoarzhigell b., komedi g., pezh komek g., pezh fentus g. ; *die göttliche Komödie*, ar gomeidienn zivin b. ; *musikalische Komödie*, komedi war gan g., opera-komek g. ; **2.** [dre skeud.] *Komödie spielen*, ober e gamm, c'hoari e glañv, ober an neuz ; *jemandem eine Komödie vorspielen*, c'hoari an asavandenn gant u.b., c'hoari an asavandenn d'u.b. ; **3.** [goapaus] *das war die reinste Komödie*, nag a gamambre a oa bet ! ne oa bet nemet termaji !

Komododrasche g. (-n,-n) / **Komodowaran** g. (-s,-e) : [loen.] varan Komodo g., aerouant Komodo g. [*liester* erevent Komodo], euzhvil Komodo g.

Komoren ls. : *die Komoren*, Inizi Komorez ls.

Kompagnon g. (-s,-s) : [kenwerzh] keveler g., kenezel g., kenseurt g., kompagnun g.

kompakt ag. : **1.** fetis, start, doues, tuzum,, stank, stumm ; **2.** [mat.] dlidek.

Kompaktheit b. (-) : **1.** fetisted b., fetister g., stankted b., stankter, douester g., douested b., tuzumder g., tuzumded b., stummdr g. ; **2.** [mat.] dlidgezh b.

kompaktieren V.k.e. (hat kompaktiert) : mac'hañ.

Kompaktierung b. (-,-en) : mac'hañ g.

kompaktifizieren V.k.e. (hat kompaktifiziert) : [mat.] dlidekaat.

Kompaktifizierung b. (-,-en) : [mat.] dlidekaat g.

Kompanie b. (-,-n) : **1.** [lu] kompagnunezh b., kevrenn b. ; **2.** [kenw.] kevredad g., kompagnunezh b. ; *die Firma Meyer und Kompanie*, an embregerezh Meyer ha kompagnunezh, an embregerezh Meyer hag all g.

Kompaniechef g. (-s,-s) : penn kompagnunezh g., penn kevrenn g.

Komparation b. (-,-en) : [yezh.] keverata g.

Komparationsstufe b. (-,-n) : [yezh.] derez keverata g. ; *die Komparationsstufen*, reziou an adanv ls., skeul an doareañ b.

Komparatist g. (-en,-en) : keverataour g. [*liester* keverataourien].

Komparatistik b. (-) : keverataouriezh b., keverata g. ; **a)** [lenn.] keverata lizherregel g. ; **b)** [yezh.] kenyezhoniezh b., keverata yezhel g.

komparatistisch ag. : keverataour.

komparativ ag. : dre geñveriañ, ... keñveriañ, kevaratael, ... keverata ; *komparative Linguistik*, kenyezhoniezh b., keverata yezhel g.

Komparativ g. (-s,-e) : [yezh., skeul an doareañ] derez keverata g. ; *mindernder Komparativ*, derez izelaus g. ; *Komparativ des niedrigeren Grades*, derez izeloc'h g., izrez g. ; *Komparativ des höheren Grades*, derez uheloc'h g., usrez g.

Komparativsatz g. (-es,-sätze) : [yezh.] islavarenn geverata b.

Komparator g. (-s,-en) : [tekn.] keverataer g. [*liester* keverataerioù].

Komparse g. (-n,-n) : ledaktor g., ledc'hoarier g. ; *Arbeit als Komparse*, ledc'hoari g.

Komparserie b. (-) : *die Komparserie*, al ledc'hoarierien ls., al ledaktored ls.

Komparsin b. (-,-nen) : ledc'hoarierzh b., ledaktorezh b.

Kompass g. (-es,-e) : **1.** [merdead.] kompaz g., nadoz-vor b., spletenn-gompaz b. ; *die Magnetnadel des Kompasses zeigt nach Norden*, biz gwarellek an nadoz-vor a verk an norzh, nadoz warellek ar c'hompaz a verk an norzh, nadozenn

warellek ar c'hompaz a verk an norzh ; **2.** [stered.] *der Kompass*, ar C'hompaz Martolod g.

Kompasshaus n. (-es,-häuser) / **Kompasshäuschen** n. (-s,-) : [merdead.] log an nadoz-vor b.

Kompass-Lattich g. (-s,-e) : [louza.] letuz-gouez str., laezhegez str.

Kompassnadel b. (-,-n) : biz an nadoz-vor g., nadoz ar c'hompaz b., nadozenn ar c'hompaz b. ; [merdead.] *die Abweichung der Kompassnadel von der geographischen Nordrichtung*, amdennad ar c'hompaz g.

Kompassrose b. (-,-n) : rod an avelioù b., dremm an nadoz-vor b.

Kompassstrich g. (-s,-e) : [merdead.] roud-avel g., arroud g., toull an avel g.

kompatibel ag. : **1.** kendere, a-zere, kenglotus, kembezus, henrezus, kenrezus ; **2.** [mezeg., bev.] kempadus ; *untereinander kompatible Blutgruppen*, rizhoù gwad kempadus ls. ; **3.** [stlenn.] keverlec'h ; *kompatible Software*, *kompatibles Programm*, meziant keverlec'h g. ; **4.** [mat.] *kompatibles Gleichungssystem*, reizhiad ataladoù kembezus b.

Kompatibilität b. (-) : **1.** kenglotusted b., kendere g., kembezusted b., kenrezusted b. ; **2.** [mezeg., bev.] kempadusted b. ; *genetische Kompatibilität* kempadusted hiloniel b., hilgempadusted b. ; *Kompatibilität der Blutgruppen*, kempadusted ar rizhoù gwad b., gwadkempadusted b. ; **3.** [stlenn.] keverlec'h g., keverlec'hded b.

kompensarisch ag. : berr-berr, krak-ha-berr, krenn, diverret, e berr gomzoù, e berr c'herioù.

Kompendium n. (-s, Kompendien) : diverradur g., krennadur g., krennad g., berradur g.

Kompensation b. (-,-en) : **1.** digoll g., dic'haou g. ; **2.** justadur g., kempouez g., kempouezidigezh b., kempouezañ g., kempouezadur g. daskeitadur g. ; **3.** [tekn., mezeg.] kevassav g.

Kompensationskondensator g. (-s,-en) : [fizik, tredan] dougell kevassav b.

Kompensationspendel n. (-s,-) : momeder kevassaver g.

Kompensationsströmung b. (-,-en) : [moroniezh] ambreg g., koursenn b.

Kompensator g. (-s,-en) : [tekn.] **1.** kevassaver g. ; **2.** *Gummikompensator*, *Kompensator*, junt emledañ g., junt arledañ g., joentr emledañ g., joentr arledañ g., junt arledañ g., joentr arledañ g.

kompensatorisch ag. : **1.** ... kempouezañ ; **2.** [tekn.] kevassav, kevassaver.

kompensieren V.k.e. (hat kompensiert) : **1.** digoll udb, digoll u.b. evit udb, dic'haouiñ u.b. eus udb ; **2.** kempouezañ, reizhañ, keidañ ; **3.** [tekn., mezeg.] kevassav ; *die Blindleistung kompensieren*, kevassav ar gremm dazgweredus.

V.em. **sich kompensieren** (haben sich (ak.) kompensiert) : en em gempouezañ.

Kompensierung b. (-,-en) : **1.** digoll g., dic'haou g. ; **2.** justadur g., kempouez g., kempouezidigezh b., kempouezañ g., kempouezadur g. daskeitadur g.

kompetent ag. : **1.** barrek, gouest, anaoudek, ampart, diampech, perzhsek, gourdon, oberius, kapop ; *fachlich kompetent*, barrek war e vicher, barrek war ar vicher ; **2.** [gwir] kembeliek, reizh, gwirion, barrek, e karg eus an afer, rekis, perzhsek, emouestlet, atebek ; **3.** [bev.] gougonek ; *kompetente Zellen*, kelligoù gougonek ls.

Kompetenz b. (-,-en) : **1.** barregezh b., gouestoni b., perzhegezh b., gouested b., gouester g., ampartiz b., kapopted b. ; *das überschreitet meine fachlichen Kompetenzen*, n'on ket barrek diouzh traoù a seurt-se,

kement-se a zo trec'h da'm gouiziegezh, kement-se a zo ouzhpenn din, kement-se a zo en tu all din, se 'zo en tu-hont da'm barregezh, me n'on ket a-walc'h evit ober an dra-se, se 'zo dreist va maner ; *Kompetenzen erwerben, Kompetenzen erlangen, sich Kompetenzen aneignen*, barrekaat, prenañ barregezhioù, tapout barregezhioù nevez ; [mezeg.] *kognitive Kompetenz*, gouester naoudel g. ; **2.** [gwir] kembeli b., dalc'h g., beli war un afer b., gwir war un afer g., gwir en un afer g., barregezh b., galloud g., atebegzh b. ; *dies liegt nicht in meiner Kompetenz*, n'emañ ket en dalc'h ganin (em beli, em galloud) d'ober war-dro seurt traoù, emañ er-maez a garg evit pezh a sell ouzh an dra-se, n'em eus perzh ebet en dra-se, n'em eus ket karg eus kement-se, n'emañ ket em c'harg ober war-dro seurt traoù, n'emañ ket em c'hefridi ober war-dro seurt traoù, en dic'halloud emañ, er bloù emañ ; *strittige Kompetenz*, kembeli vreutaus b., gwir breutaus war un afer g. / beli vreutaus war un afer b. (Gregor) ; *seine Kompetenzen überschreiten*, mont dreist bevennoù e zalc'h (e veli, e garg, e berzh), tremen dreist bevennoù e zalc'h (e veli, e garg, e berzh), kammaverañ e veli, mont re ampl gant e aotrouniezh, mont dreist kont ; **3.** [yezh.] gougon g. ; *Kompetenz und Performanz*, gougon ha digon ; **4.** [bev.] gougon g. ; *Immunkompetenz*, gougon hangaeel g. ; **5.** [dre skeud.] mailh g., mestr g., mestr d'ober g., tad den g., den barrek g., tarin g., tarinez b. ; *er ist eine Kompetenz auf diesem Gebiet*, ur mailh eo war an dachenn-se, ki eo war an dachenn-se, ur mestr d'ober eo war an dachenn-se, hennezh a zo ur mailh war an dra, hennezh a oar an dibenn eus an dra, un tad den eo war an dachenn-se, gouzout a ra anezhi war an dachenn-se, un tarin eo war an dachenn-se, un den mat-krak eo war an dachenn-se.

Kompetenzbereich g./n. (-s,-e) : [gwir] dalc'h g. / bann g. (Gregor) ; *in jemandes Kompetenzbereich fallen, etwas zu tun*, bezañ piau u.b. ober udb ; *das fällt in seinen Kompetenzbereich, das gehört zu seinem Kompetenzbereich*, en e zalc'h emañ an dra-se, beli en deus war an afer, an emell en deus war an dra-se, emell en deus eus an dra-se, emell en deus ouzh an dra-se, en e emell emañ an dra-se, kement-se a sell outañ, war e garg emañ an dra-se, karg en deus eus an dra-se ; *das fällt nicht in seinen Kompetenzbereich, das gehört nicht zu seinem Kompetenzbereich*, kement-se a zo en tu-hont d'e gembeli.

Kompetenzstreitigkeiten ls. : tabut a-zivout ar veli war un afer g., tabut a-zivout ar gembeli war un afer g.

kompetitiv ag. : kevezus, war renk ar re all, gouest da c'hoari ouzh ar re all, evit ar re all.

Kompilation b. (-,-en) : **1.** [ober] kendastum g. ; **2.** [oberenn] kendastumad g. ; **3.** [stlenn.] kempunadur g., kempunerezh g., kempunañ g.

Kompilator g. (-s,-en) : kendastumer g.

kompilierbar ag. : [stlenn.] kempunadus ; *kompilierbares Programm*, goulev kempunadus g.

kompilieren V.k.e. (hat kompiliert) : **1.** kendastum ; **2.** [stlenn.] kempunañ.

Kompilierer g. (-s,-) : [stlenn.] kempuner g., goulev treuzodiñ g., treuzoder g.

komplanar ag. : [mat.] kemplaan.

Komplement n. (-s,-e) : **1.** dilerc'h g., klokadur g., stagadenn b., ouzhpennadenn b., klokaenn b. ; **2.** [yezh.] renadenn b., klokaenn b. ; **3.** [mat.] klokamant g., serzhuzenn b. ; **4.** [stlenn.] klokaenn b. ; *Zweierkomplement*, klokaenn da zaou b. ; *Zehnerkomplement*, klokaenn da zek b. ; *Neunerkomplement*, klokaenn da nav b., klokaenn argrenn b.

komplementär ag. : **1.** klokaus, ... klokaat, ouzhpenn ; *komplementäre Medizin*, mezegiezh keñverek b., mezekniezh

dazeilat b., mezekniezh kevelat b., mezegiezh kuñv b. ; **2.** [livioù] enebet, ginel.

Komplementär g. (-s,-e) : [kenwerzh] gougemenniad g.

Komplementärbogen g. (-s,-) : [mat.] gwarenn serzhus b.

Komplementärfarben ls. : livioù enebet ls., gourzhlivioù ls.

Komplementärintervall n. (-s,-e) : [sonerezh] esaouenn eilpennet b.

Komplementarität b. (-) : kenglokausted b., kenglokadur g.

Komplementärmedizin b. (-) : mezegiezh keñverek b., mezekniezh dazeilat b., mezekniezh kevelat b.

Komplementärwinkel g. (-s,-) : [mat.] korn serzhus g.

Komplementsystem n. (-s) : [bev.] reizhiad klokaennel b. ; *das Komplementsystem aktivieren*, blivaat ar reizhiad klokaennel.

Komplementwinkel g. (-s,-) : [mat.] korn serzhus g.

Komplet¹ n. (-/-s,-s) : [dilhad] abid plac'h g., dilhad penn-da-benn g.

Komplet² b. (-,-e) : [relij.] komplidoù ls., adc'housperoù ls.

komplett ag. : klok, peurglok, klok ha kempenn, kaougant, leun, peurleun, peurechu, peurc'hraet, krenn, kloz, tre-ha-tre ; *komplette Niederlage*, drougatred g., diskolpadeg b., peurfazhidigezh b. ; *er ist das komplette Gegenteil seines Vaters*, disheñvel-groñs diouzh e dad eo, disheñvel-razh diouzh e dad eo, kontrol-mik d'e dad eo ; [mezeg.] *kompletter Antikörper*, antikorf klok g.

Adv. : a-bezh, a-bezh-kaer, tre-ha-tre, a-benn-font, bloc'h, holl, en holl d'an holl, penn-da-benn, penn-dre-benn ; *die Raumluft komplett erneuern*, neveziñ aer ar sal.

komplettieren V.k.e. (hat komplettiert) : klokaat, peurglokaat, peurober, peurleuniañ, peurdogañ.

Komplex g. (-es,-e) : **1.** [bred.] kemplezh g., emskoulm g., kempleg g. ; *Minderwertigkeitskomplex*, kemplezh an istalvoudegezh g., kemplezh an tru g., emskoulm an izelder g. ; *Überlegenheitskomplex*, kemplezh an ustalvoudegezh g. ; *Ödipuskomplex*, kemplezh Edip g. ; *assoziativer Komplex*, kemplezh strollata g. ; *voller Komplexe*, kemplezhet ; *bei jemandem Komplexe hervorrufen*, kemplezhañ u.b. ; *jemandem seine Komplexe nehmen, jemandem von seinen Komplexen befreien*, digemplezhañ u.b. ; **2.** [tisav.] kemplezh g., stroll g., blokad g., kevaniad g. ; *Häuserkomplex*, toullad tiez g., gronnad tiez g., tolpad tiez g., kenstroll tiez g., stroll savadurioù g., blokad tiez g., takad tiez g. ; **3.** liestra g. ; **4.** [greanterezh] kemplezh g., kevaniad g. ; *metallurgischer Komplex*, kemplezh metalouriezh g. ; *Komplex der Eisen- und Stahlindustrie*, kemplezh houarnouriezh g. ; *touristischer Komplex*, kemplezh touristel g., kevaniad touristel g. ; **5.** [kimiezh] kemplezh g., kediad kenurzhiañ g. ; *Metallkomplex*, kemplezh metalek g.

komplex ag. : **1.** kemplezh, kemplegek, liespleg, liezek, fuilhet, mesket, luziet, luziek, kemplezhek, kendoueziek, lieselfenn, lieselfennek, lieskevrenn, lieskevrennek ; **2.** [mat.] kemplezh ; *komplexe Zahl*, niver kemplezh g., kemplezh g. ; *algebraische Form einer komplexen Zahl*, rezh aljebrel an niver kemplezh g. ; *kartesische Form einer komplexen Zahl*, rezh karteel an niver kemplezh g. ; *Argument der komplexen Zahl*, arguzenn ar c'hemplezh b. ; *die Differenz zweier komplexer Zahlen*, diforc'h daou gemplezh g. ; *Betrag einer komplexen Zahl*, mol ur c'hemplezh g. ; *komplexe Zahlenebene*, plaenenn gemplezh b. ; **3.** [mezeg.] *komplexe Chirurgie*, surjianerezh pounner g. ; **4.** [tekn.] hefil ; *komplexe Maschine*, ijinenn gemplezh b., ijinenn hefil b.

Komplexauge n. (-s,-n) : [loen.] lagad talbennigaouek g., lagad fasigoù g., lagad fasoùigoù g.

Komplexbilner g. (-s,-) : [kimiezh] amskaruzenn b.

Komplexchemie b. (-) : kimiezh ar c'hemplezhioù b., kimiezh ar c'hediadoù kenurzhiañ b.

komplexieren V.k.e. (hat komplexiert) : [kimiezh] kemplezhañ gant.

komplexierend ag. : [kimiezh] kemplezhus.

Komplexierungsmittel n. (-s,-) : [kimiezh] kemplezhuzenn b.

Komplexität b. (-) : kemplezhegezh b., kemplegegezh b., kemplezhded b., kendoueziegezh b., lieselfennegezh b.

Komplexverbindung b. (-,-en) : [kimiezh] kemplezh g., kediad kenurzhiañ g.

Komplianz b. (-) : 1. [mezeg.] filusted b. ; *Komplianz der Lungen*, filusted ar skevent b. ; 2. [mezeg.] miridigezh an erskriv mezegel b., mirerezh an erskriv mezegel g., kenobererezh ar c'hlañfour g.

Komplikation b. (-,-en) : 1. luziadenn b., luz g., rouestl g., rouestladenn b., troidellerezh g. ; 2. [mezeg.] rouestlad g. ; *operative Komplikation*, rouestlad oberatael g. ; *schwerwiegende Komplikationen*, rouestlodoù grevus ls.

Kompliment n. (-s,-e) : 1. meuleudi b., gourc'hemennou ls. ; *jemandem Komplimente machen*, meuliñ u.b., tresañ ton d'u.b., gourc'hemennaouiñ u.b., ober gourc'hemennou d'u.b., ober e c'hourc'hemennou d'u.b., reiñ e c'hourc'hemennou d'u.b., reiñ fougeoù d'u.b., kas fougeoù d'u.b., troc'hañ fougeoù gant u.b., ober fougeoù ouzh u.b., ober fougasoù gant u.b., fougeal u.b., pompadiñ u.b., fougasiñ u.b., lorc'hañ u.b., dougen meuleudi d'u.b., reiñ (ober) meuleudioù d'u.b., ober meuleudi eus u.b. ; *jemandem mit Komplimenten überschütten*, reiñ kaol d'u.b., treujoù hag all - reiñ pour gwriaziennou hag all d'u.b. - uhelaat u.b. dreist ar begoù gwez - meuliñ u.b. dreist ar bord - meuliñ u.b. dreist - kas u.b. en tu-hont d'an neñv - reiñ meuleudioù divuzul (amzere) d'u.b. - na baouez a ganañ meuleudi d'u.b. - kanañ meuleudi d'u.b. - tresañ ton d'u.b. - ober lid bras d'u.b. - kanmeuliñ u.b. - milganmeuliñ u.b. - meuliñ u.b. dreistpenn - hilligañ u.b. - ober moudounerezh d'u.b. - kaout ur c'hein gweñv hag ur genoù flour dirak u.b. - flodañ d'u.b. - ober kudoù d'u.b. - ober kudoù dirak u.b. - sirañ e votoù d'u.b. - lipat e votoù d'u.b. - lorc'hañ u.b. - kas fougeoù d'u.b. - troc'hañ fougeoù gant u.b. - ober fougeoù ouzh u.b. - lakaat fouge en u.b. - reiñ lorc'h d'u.b. - ober fougasoù gant u.b. - fougeal u.b. - fougasiñ u.b. - reiñ kaol d'u.b. - reiñ pour d'u.b. - reiñ mel d'u.b. - reiñ meuleudi d'u.b. ; *mein Kompliment !* gwellañ gourc'hemennou ! va gwellañ gourc'hemennou ! va gourc'hemennou ! ; 2. salud g., gourc'hemennou a zegemer mat ls.

komplimentieren V.k.e. (hat komplimentiert) : 1. pediñ ; *jemanden in den Sessel komplimentieren*, pediñ u.b. da azezañ ; *jemanden aus dem Zimmer komplimentieren*, pediñ u.b. da guitaat ar sal. ; 2. *jemanden komplimentieren*, hetiñ an donemat d'u.b., hetiñ un degemer mat (un degemer laouen) d'u.b., ober e c'hourc'hemennou a zegemer mat d'u.b.

Komplize g. (-n,-n) : 1. kenwallar g., kengomper g. [*liester kengompiri*], lakez g. [*liester lakezed / lakizien*] ; *Komplize bei einem Verbrechen*, kendorfedour g. ; *Komplize bei einem Mord*, kenvuntrer g. ; *Komplize bei einem Diebstahl*, kenlaer g. ; *Komplize bei einer Straftat sein*, bezañ kemeret perzh en ur felladenn, bezañ lodek en ur felladenn, bezañ kenlodek en ur felladenn ; 2. kenseurt g., komper g. [*liester kompiri*].

komplizenhaft ag. : kenlodek, emglevek ; *komplizenhaftes Lächeln*, mousc'hoarzh a genlodegezh g., mousc'hoarzh a genouziegezh g.

Komplizenschaft b. (-,-en) : kenwallerezh g., kenwall g., kenouziadur g., kenanaoudegezh b., kenouziegezh b., kenlodegezh b., kengomperaj g., kengompaeraj g.,

komplizieren V.k.e. (hat kompliziert) : diaesaat, luziañ, rouestlañ, startaat, brellañ, kempleshaat ; *sie kompliziert die*

Dinge unnötig, sie macht die Dinge komplizierter als sie sind, ober a ra ul luz evit kas he labour da benn, emañ o klask tro da ziverrañ, emañ o klask pemp troad d'ar maout, emañ o klask an Ankoù el lec'h n'emañ ket, emañ o klask treiñ an avel diwar-bouez ur sugell, emañ o klask treiñ an avel diwar-bouez ur gordenn, emañ o klask diaesterioù el lec'h ma n'eus ket anezho, emañ o klask luziadennou, emañ o spazhañ laou.

kompliziert ag. : luziet, diaes, rouestlet, fuilhet, skoemp, kemplezh, kemplezhek, kemplegek, kemmesket, troidellek, troidellus, troiellek, start ; *eine komplizierte Angelegenheit*, un afer skoemp ober ganti b., un afer luziet (diaes, rouestlet, fuilhet) b., un afer gwall iriennet he gwiad b., un afer mesket he neudennou b., un afer diaes da ziruouestlañ b., ul luz g., ul luziadell b., ur gudenn fuilhet b. ; *ein kompliziertes Knäuel von Problemen entwirren*, diluziañ ur gudenn, difuilhañ ur gudenn ; *eine Sache kompliziert angehen*, klask tro da ziverrañ, ober ul luz evit kas udb da benn, kaout un doare luziet da gas udb da benn, klask luziadennou ; *komplizierter werden*, luziañ, dont da luziañ ; *jetzt wird's kompliziert*, dont a ra an afer da luziañ ; 2. [mezeg.] *ein komplizierter Armbruch*, un torr rouestlet (dieeun, luziet) er vrec'h g.

Kompliziertheit b. (-) : liezegezh b., kemplezhegezh b., kemplegegezh b., troidellegezh b.

Komplizierung b. (-,-en) : luziadur g., troidellerezh g., kempleshadur g.

Komplizin b. (-,-nen) : 1. kenwallerez b., kendorfedourez b., kenvuntrerez b., kenlaerez b., kengomer b. ; 2. kenseurtez b., komer b.

Komplott n. (-s,-e) : irienn b., iriennad b., stign g., steuenn b., kavailh g., kavailhad g., itrik g., komplidi b., ijin fall g., ardivinkou ls. ; *ein Komplott anzetteln*, antellañ e aferioù ; *ein Komplott gegen jemanden anzetteln*, schmieden, punañ (atizañ, sevel) un irienn a-enep u.b., irienniñ a-enep u.b., gwidiñ (sevel) itrikoù, atizañ iriennou a-enep u.b., punañ steuennou a-enep u.b., kavailhañ a-enep u.b., itrikañ a-enep u.b., steuñviñ un irienn a-enep u.b., penefiañ a-enep u.b., lakaat toaz u.b. e go, itrikañ un taol-ganas bennak a-enep u.b., klask sevel dindan u.b. ; *ein Komplott braut sich zusammenn*, un irienn a zo e gor ; *ein Komplott aufdecken*, dizoleiñ un irienn ; *sie hatten ihn überredet, am Komplott teilzunehmen*, bountet o doa warnañ da vont er c'havailhad.

komplottieren V.gw. (hat komplottiert) : punañ (atizañ, sevel) un irienn, irienniñ, antellañ e aferioù, gwidiñ (sevel) itrikoù, atizañ iriennou, punañ steuennou, kavailhañ, itrikañ, steuñviñ iriennou, sevel komplidi, nezañ kordennou, nezañ kerdin, penefiañ, farbotañ, lakaat an toaz e go, itrikañ un taol-ganas bennak, mont dezhi dre gavailh.

Komponente b. (-,-n) : kedrann b., lodenn b., parzh g., kedelfenn b., kedaozenn b., kompozenn b. ; *wesentliche Komponente*, arventenn b. ; *PC-Komponente*, parzh elektronek g. ; *menschliche Komponente*, gwereder denel g. ; [fizik] kednerzh g. ; *Skalkomponente*, kedrann skeuliadel b. ; *aktive Komponente*, ohmsche Komponente, kedrann watet b. ; *reaktive Komponente*, kedrann diwatet b. ; *eine Kraft in seine Komponente zerlegen*, dibengennañ un nerzh ; [tekn.] *mechanische Komponente*, pezh trelloc'hel g., elfenn drelloc'hel b., organ trelloc'hel g.

komponieren V.k.e. (hat komponiert) : 1. aozañ, fardañ, sevel ; 2. [sonerezh] sonaozañ, sevel ; *aus dem Stegreif, aus dem Kopf, unvorbereitet, aus der Eingebung komponieren*, primaozañ ; *ich habe ein neues Lied komponiert*, savet em eus ur son nevez ; *ich habe eine Melodie komponiert*, savet em eus un ton ; *ein frisch komponiertes Lied*, ur ganaouenn nevez-savet b.

Komponieren n. (-s) : [sonerezh] sonaozerezh g., sonaozadur g., sonaozañ g.

Komponierkunst b. (-) : [sonerezh] sonaozouriezh b.

Komponist g. (-en,-en) : [sonerezh] sonaozour g. ; „*Ode an die Freude*“ des deutschen *Komponisten* Beethoven, „kanenn d'al Levenez“ gant ar sonaozour alaman Beethoven b., „meulgan d'al Levenez“ gant ar sonaozour alaman Beethoven g.

komposit ag. : kemmesk, liesparzh ; *komposite Säulenordnung*, urzh kemmesk g., urzh ionek-korintek g.

Komposita liester evit Kompositum.

Kompositen ls. : [louza.] astereged ls., kompozeged ls.

Komposition b. (-,-en) : **1.** [sonerezh] **a)** [oberenn] sonaozadenn g., aozadenn sonerezh b., sonadenn b., sonaozadur g. ; **b)** [arz] sonaozouriezh b. ; **2.** [tekn.] kenaoz g., kendeuzad g., meskad g., meskadenn b., touezenn b. ; **3.** [dre vras] kenaozadur g., aozadur g., kenaoz g. ; **4.** [mat.] kediadur g.

Kompositum n. (-s, Komposita) : [yezh.] ger kevrennek g., kenstrollad g., liesger g. ; *Kompositum ohne Bindestrich*, kenstrollad strizh g. ; *Kompositum mit Bindestrich*, kenstrollad laosk g. ; *Komposita und Derivate*, *Komposita und Derivativa*, kenstrolladoù ha deveradoù.

kompossibel ag. : [preder., Leibniz] kengallus, kenveziadus, kenbosupl.

Kompossibilität b. (-) : [preder., Leibniz] kenveziadusted b., kengallusted b.

Kompost g. (-es,-e) : rotel g., pourteil g., baoz b., gardenn b. ; *mit Kompost düngen*, roteliñ ; *ausgereifter Kompost*, rotel ble g. ; *Küchenabfälle können zu hochwertigem Kompost verwertet werden*, bez e c'haller kavout implij eus an dilerc'hioù kegin evit gounit rotel a-zoare ; *das Umsetzen von Kompost*, an distreiñ rotel g., an distreiñ pourteil g.

Kompostaufbereiter g. (-s,-) : **1.** [micher] roteler g. [*liester rotelerien*] ; **2.** [benveg] roteler g. [*liester rotelerioù*].

Kompostbehälter g. (-s,-) : roteler g. [*liester rotelerioù*].

Komposterde b. (-) : mailh g. [*liester mailhoù*], douar-teil g., teil-douar g., mannoù ls., atil g. ; *mit Komposterde bedecken*, mailhañ.

Komposthaufen g. (-s,-) : bern rotel g., bern pourteil g.

kompostieren V.k.e. (hat kompostiert) : roteliñ ; *Grünschnitt und Gartenabfälle mit Mist kompostieren*, koublañ an teil.

Kompostierung b. (-,-en) : roteliñ g., rotelerezh g.

Kompostkasten g. (-s,-kästen) / **Kompostmiete** b. (-,-n) : roteler g. [*liester rotelerioù*].

Komposttoilette b. (-,-n) : privezioù-sec'h ls.

Komposttonne b. (-,-n) : roteler g. [*liester rotelerioù*].

Kompott g. (-s,-e) : [kegin.] kaotigell b., marmeladenn b., yodenn frouezh b., yod frouezh g., yod avaloù g. ; *zu einem Kompott kochen*, lakaat da yodenniñ.

Kompottschale b. (-,-n) / **Kompottschüssel** b. (-,-n) : plad yodenn g.

Kompresse b. (-,-n) : [mezeg.] lienenn b., lien g., telt g.

kompressibel ag. : [fizik] hevoustr.

Kompressibilität b. (-) : [fizik] hevoustr g.

Kompression b. (-,-en) : **1.** gwask g., gwaskadur g., kenwaskadur g., moustr g., moustradur g., moustridgezh b., gwaskañ g., kenwaskañ g., moustrañ g. ; **2.** [stlenn.] gwaskadur g., koazhañ g., koazhadur g. ; **3.** [mezeg.] amwask g. ; **4.** [bred.] dazbec'hiañ g.

Kompressionsstrumpf g. (-s,-strümpfe) : [mezeg.] loer amgovlañ b.

Kompressor g. (-s,-en) : moustrer g., gwasker g., kenwasker g.

komprimieren V.k.e. (hat komprimiert) : **1.** moustrañ war, mac'hañ, gwaskañ war, strizhañ, kenwaskañ, amwaskañ ; **2.** [stlenn.] gwaskañ, koazhañ ; *eine Datei komprimieren*, koazhañ ur restr ; **3.** [bred.] dazbec'hiañ ; **4.** [yezh.] *komprimierte Aussprache*, distagadur laosk g.

komprimierbar ag. : **1.** moustradus, hevoustr, hag a c'heller gwaskañ, hag a c'heller mac'hañ, hag a c'heller moustrañ, hag a c'heller fetisaat ; **2.** [stlenn.] koazhadus.

Komprimierbarkeit b. (-) : **1.** moustradusted b. ; **2.** [stlenn.] koazhadusted b.

Komprimierung b. (-,-en) : [stlenn.] gwaskadur g., mac'hañ g., koazhañ g., koazhadur g. ; *Komprimierung einer Datei*, koazhadur ur restr g.

n (es,-e) ; **1.** kompezadur g., emglev g., emglevadenn b., treuzvarc'had g., treuzemglev g., hanterad g., amziviz g., P. renkament g. ; *mit jemandem ein(en) Kompromiss eingehen*, ober treuzvarc'had gant u.b., treuzvarc'hata gant u.b., skoulmañ un treuzemglev gant u.b., skoulmañ un amziviz gant u.b., erruout mat gant u.b., en em renkañ gant u.b., en em gordañ gant u.b. ; *wegen allerlei Meinungsverschiedenheiten konnte kein Kompromiss gefunden werden*, diaesterioù a bep seurt a skoilhas an amziviz ; *fauler Kompromiss*, *faules Kompromiss*, drougemglev g. ; **2.** [gwir] kevrat gourskarar b., kevuniad g., gourskaradenn b.

kompromissbereit ag. : unvanus, prest da c'houlezel traoù 'zo, prest da asantiñ da c'houlezadennoù 'zo, soupl, soubl ; *bei der Erbteilung war ich kompromissbereit*, soupl e oan bet pa oa bet ar rann.

Kompromissbereitschaft b. (-) : tuadur da c'houlezel traoù 'zo g., tuadur da asantiñ da c'houlezadennoù 'zo g., unvanusted b., unvanuster g.

Kompromissbildung b. (-,-en) : [bred.] furmadur treuzvarc'had g.

Kompromissler g. (-s,-) : brizhyouleg g., krakyouleg g., spered bouk a zen g., lopagn g., pleger g.

kompromisslerisch ag. : diyoul, diyoulek, divenn, frajil, hep penn na menn, bresk, distart e youl, bouk evel ur goarenn, flav, gwan, hep rebarb ennañ, laosk, lezober, brizhyoulek, krakyoulek, bresk, flav, gwan.

kompromisslos ag. : **1.** dibleg, diblegus, start, diaes ober outañ, reut da blegañ, aheurtet, amjestr, dizamant, dizunvanus ; *er ist ein Mensch mit kompromisslosem Charakter*, un den start eo, n'eus pleg ebet ennañ, dibleg eo, aheurtet eo, hennezh a zo un den diaes ober outañ, un den krenn-ha-karak a zo anezhañ, ne bleg james, hennezh a zo un den teuc'h en em ober outañ ; **2.** groñs, krak, krenn.

Kompromisslosigkeit b. (-) : dibleg g., diblegusted b.

Kompromisslösung b. (-,-en) : kompezadur g., emglev g., emglevadenn b., treuzvarc'had g., treuzemglev g., P. renkament g. ; *eine Kompromisslösung suchen*, klask en em renkañ.

kompromittieren V.k.e. (hat kompromittiert) : **1.** arvariñ, lakaat en arvar ; **2.** divrudañ, gwallvrudañ, fallvrudañ, binimañ, reiñ gwallvrud da, ober anv fall ouzh, dichekal, lakaat brud u.b. en arvar, arvariñ brud u.b.

V.em. : **sich kompromittieren** (hat sich kompromittiert) : lakaat e fri er wask, en em lakaat e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da bakañ brud fall, en em lakaat e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da goll e vrud, en em lakaat e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da vezañ lakaet dindan teod an dud, reiñ krog d'an teodoù fall, reiñ krog d'an abegadennoù, sachañ rebechoù war an-unan, sachañ chaok ha stran war an-unan, lakaat e vrud en arvar, arvariñ e vrud, saotrañ e vrud.

kompromittierend ag. : arvarus.

kompulsiv ag. : [mezeg.] mac'hennel, mac'hennek ; *obsessiv-kompulsiver Sammler*, dastumer mac'hennek g.

Komtesse b. (-,-n) : kontez b.

Komtur g. (-s,-e) : [istor, relij., h.a.] komander g., komandour g. ; *Komtur des Ordens der Ehrenlegion*, komandour ar Strollad a enor g.

Komturei b. (-,-en) : [istor, relij.] komandiri b., komandouriezh b.

Konation b. (-,-en) : youlstriv g., brouer b., broueriezh b., broueriñ g.

konativ ag. : brouerek.

Konchoide b. (-,-n) : konkoid g.

Konchylien ls. : [loen.] kregin ls.

Konchyliologie b. (-) : kreginoniezh b.

Kondensat n. (-s,-e) : 1. [kimiezh] kendouesad g. ; 2. [fizik] glizhennad b.

Kondensation b. (-,-en) : 1. [fizik] glizhennadur g., glizhenniñ g. ; 2. [kimiezh] douesadur g., kendouesadur g., kendouesaat g.

Kondensationskeim g. (-s,-e) / **Kondensationskern** g. (-s,-e) : [hinouriezh] krañell c'hlizhenniñ b.

Kondensator g. (-s,-en) : 1. [tredan.] dougell b., tredandougell b. ; *Elektrode eines Kondensators*, armadur un dougell g. ; 2. [fizik] fetisaer g.

Kondensatorspeicher g. (-s,-) : [stlenn.] memor dougell b./g.

kondensierbar ag. : 1. [fizik] glizhennadus ; 2. [kimiezh] kendouesadus.

kondensieren V.k.e. (hat kondensiert) : 1. [fizik] glizhenniñ ; 2. [optik] bodellañ ; *kondensiertes Licht*, luc'h bodellet g. ; 3. [kimiezh] douezekaat, douesaat, kendouesaat ; 4. [boued] koazhañ.

V.gw. (ist kondensiert) : [fizik] glizhenniñ.

Kondensor g. (-s,-en) : [fizik] ferenn vodellañ g., bodeller g.

Kondensmilch b. (-) : [kegin.] laezh dizouret g., laezh dizourennet g., laezh bec'hiet g., laezh koazhet g.

Kondensstreifen g. (-s,-) : [nij.] *Kondensstreifen eines Flugzeugs am Himmel*, ledenn un nijerez en oabl b., roudenn un nijerez war an oabl b., bandennad wenn laosket war he lerc'h gant un nijerez b.

Kondenswasser n. (-s) : glizhenn b.

Kondition b. (-,-en) : 1. stad yec'hed b., doare g., temz yec'hed g., statur b. ; *er hat Kondition*, anal en deus, hir eo e anal, leun a nerzh hag a yec'hed eo, e barr e nerzh (e kreiz e nerzh, en e ched) emañ, butun a zo gantañ, war e du emañ ; *dazu braucht man Kondition*, ret eo kaout anal evit ober an dra-se, ret eo bezañ hir e anal evit ober an dra-se, ret eo kaout anal hir evit ober an dra-se, ret eo bezañ uhel e anal evit ober an dra-se ; *er hat eine schwache Kondition*, n'eo ket temzet mat e yec'hed, un tammig fall a baotr eo, ur gigenn fall a zen eo / sempl eo an temz anezhañ (Gregor), peñver eo an temz anezhañ, hennezh a gouezh alies en arwez ar yer, bepred klañvigoù e vez, n'en deus ket bet yec'hed biskoazh ; 2. [kenwerzh] diferadenn b., diviz g. ; 3. post-labour g.

konditional ag. : arvizek, diwar ziviz, dindan diviz, amplegadek ; [skiantoù] *konditionale Wahrscheinlichkeit*, tebegezh amveziadek b.

Konditional g. (-,-e) / **Konditionalis** g. (-) : 1. [yezh.] doare-divizout g., moz tebiñ g. ; *der hypothetische Konditional*, ar gallus g., an doare divizout bremañ g. ; 2. [mat.] emplegadur mezonel g.

Konditionalsatz g. (-es,-sätze) : [yezh.] islavarenn divizout b., lavarenn divizout b.

konditionell ag. : *sellit ouzh konditional*.

konditionieren V.k.e. (hat konditioniert) : 1. [bred.] darblegañ ; *konditionierter Reflex*, emzastaol darblegadel g., damoug

darbleget g. ; *jemanden konditionieren*, darblegañ u.b., merat u.b., ober e c'henoù d'u.b., ober e veg d'u.b. ; 2. [tekn.] fesoniñ, arbarañ, stuziañ.

Konditionierung b. (-) : 1. [bred.] darblegañ g., darblegerezh g., darblegadur g. ; *Konditionierung der Reflexe*, darblegerezh an damougoù g. ; *klassische Konditionierung nach Pawlow*, darblegerezh pavlovez g. ; 2. [tekn.] fesonidigezh b., arbarañ g., stuziañ g.

Konditionsschwäche b. (-,-n) : taol-dinerzh g., dinerzhder g., dinerzhded b.

Konditionstraining n. (-s,-s) : gourdonerezh evit nerzhaat e gorf g.

Konditor g. (-s,-en) : pastezer-koñfizer g., koñfizer g., pastezer g., gwasteller g.

Konditorcreme b. (-) : koaven gwestell g.

Konditorei b. (-,-en) : pastezezh b., koñfizezh b., gwastellerezh b., stal-bastezer b.

Konditorhandwerk n. (-s) : pastezezh g., koñfizezh g., gwastellerezh g.

Konditorwaren ls. : gwestell ls., gwastilli ls., pastezezh g., koñfizezh g., gwastellerezh g. ; *Konditorwaren zubereiten*, pastezañ.

Kondolenz b. (-,-en) : kengañv g., gourc'hemennoù a gengañv ls.

Kondolenzbesuch g. (-s,-e) : gweladenn a gengañv b.

Kondolenzkarte b. (-,-n) : kartenn gengañvaouiñ b.

kondolieren V.gw. (dat.) (hat kondoliert) : *jemandem kondolieren*, lavaret (kas) e c'hourc'hemennoù a gengañv d'u.b., kengañvaouiñ d'u.b.

Kondom g./n. (-s,-e) : stevell b., kondom g., tog g., bazaouennbich b., [*liester* bazoù-pich].

Kondominium n. (-s, Kondominien) : kondominiom g., kenveli b.

Kondor g. (-s,-e) : [loen.] kondor g., bultur meur g.

Konduktanz b. (-) : [fizik] tredanforzh b., forzh b. ; *Leckage-Konduktanz*, forzh fuññ g.

Kondukteur g. (-s,-e) : [Bro-Suis] kontrollor g.

Konduktion b. (-) : [fizik] readur g.

Konduktivität b. : [tredan, gwrez] reüsted b. ; *Resistivität und Konduktivität*, harzusted ha reüsted.

Konduktor g. (-s,-en) : [fizik] heñcher-tredan g., kunduer g., reell b.

Kondylom n. (-s,-e) : [mezeg.] kondilom g.

Konen liester evit Konus.

Konfekt n. (-s,-e) : [kegin.] sukraj g., koñfizezh g., madig g., drajez str., P. lipadurezhioù ls.

Konfektion b. (-,-en) : dilhaderezh g., kemenerezh g., aozerezh dilhad g.

Konfektionär g. (-s,-e) : dilhader g.

Konfektionsgeschäft n. (-s,-e) : stal-dilhad b.

Konfektionsgröße b. (-,-n) : ment b. ; *was für eine Konfektionsgröße haben Sie ?* pehini eo ho ment ? peseurt ment eo ho hini ?

Konfektionskleid n. (-s,-er) : dilhad diouzhtu g., P. dilhad graet ha tout g.

Konfektionskleidung b. (-,-en) : dilhad diouzhtu ls., P. dilhad graet ha tout ls. ; *Hersteller von Konfektionskleidung*, dilhader g.

Konferenz b. (-,-en) : kendiviz g., emziviz g., diviz g., kuzuliadeg b., prezegenn b., displegadenn b., displegadeg b., emguzuliadeg b., kaozeadeg b., kaozeadenn b., parlantadeg b., emvod g. ; *internationale Konferenz*, kuzuliadeg etrebroadel b.

Konferenzmanie b. (-) : *sie hat eine Konferenzmanie*, paket he deus preñv ar bodañ-divodañ, gant terzhenn ar bodañ-divodañ emañ, gant follezh ar bodañ-divodañ emañ.

Konferenzraum g. (-s,-räume) : sal ar prezegennoù b.
Konferenzschaltung b. (-,-en) : kendiviz liestuek g., pellbrezegenn b.
Konferenzteilnehmer g. (-s,-) : perzhiañ en ur c'hendiviz g.
konferieren V.gw. (hat konferiert) : divizout, kendivizout, emguzuliañ, emzivizout ; *mit jemandem konferieren*, emzivizout gant u.b.
Konferve b. (-,-n) : [louza.] bleud-dour g., fastoù ls., volfank g., aoulin g., glandour g.
Konfession b. (-,-en) : [relij.] kredenn b., feiz b. ; *lutherische Konfession*, luteregezh b., feiz luterat b., kredenn luterat b.
konfessionell ag. : relijiel, kredennel, ... kredenn ; *nicht konfessionelle Schule*, skol laik b., [gwashaus] skol an diaoul b., skol digristen b., skol dibater b., skol dizoue b.
konfessionslos ag. : digredenn, direlijion.
Konfessionslosigkeit b. (-) : digredenn b., direlijion b.
Konfessionsschule b. (-,-n) : skol relijiel b., skol gristen b., skol gredennel b.
Konfetti ls. *pe* n. (-/-s) : tammoùigoù paper ls., koñfeti str. ; *es regnete Konfetti*, tammoùigoù paper a c'hlaenne, koñfeti a gouezhe evel glav.
Konfibrot n. (-s,-e) : tamm bara koñfitor g.
Konfiguration b. (-,-en) : 1. reizhidigezh b. ; 2. [stlenn.] kefluniadur g., kefluniad g., kefluniañ g.
konfigurierbar ag. : [stlenn.] kefluniadus.
konfigurieren V.k.e. (hat konfiguriert) : 1. reizhañ ; 2. [stlenn.] kefluniañ.
Konfirmand g. (-en,-en) : [relij.] paotr da vezañ kouzoumenet g., danvez kouzoumennad g.
Konfirmandenunterricht g. (-s) : [relij.] katekiz g.
Konfirmandin b. (-,-nen) : [relij.] plac'h da vezañ kouzoumenet b., danvez kouzoumennadez b.
Konfirmation b. (-,-en) : 1. kadarnadur g., dervadur g., diogeladur g., gwiriekadur g. ; 2. [relij.] kouzoumenn b., konfirmasion b., sakramant an olev g.
konfirmieren V.k.e. (hat konfirmiert) : 1. kadarnaat, diogeliñ, dervaat, aprouiñ, gwiriekat, suraat ; 2. [relij.] kouzoumenñ ; *er ist konfirmiert worden*, kouzoumenet eo bet ; *konfirmiert werden*, bezañ kouzoumenet, [dre fazi P.] ober e bask kentañ, paskañ.
Konfiserie b. (-,-n) : [Bro-Suis] koñfizerezh b., gwastellerezh b.
Konfiskation b. (-,-en) : [gwir] kenkizadur g., diberc'hennadur g., dalc'h g., seziz b.
konfiszieren V.k.e. (hat konfisziert) : kenkizañ, rekizañ, lakaat seziz war, lakaat dalc'h war, lakaat krog war, lakaat e tredeog (Gregor), aloubiñ, lemel [udb digant u.b.], tapout krog e, kregiñ e, diberc'hennañ, skrapat.
Konfitüre b. (-,-n) : [kegin.] koñfitor g., kaotigell b. ; *Biskuitrolle mit Konfitüre*, ruihenn goñfitor b.
Konfitürebrot n. (-s,-e) : tamm bara koñfitor g.
Konfitürenfabrik b. (-,-en) : koñfitorerezh b.
Konfitürenherstellung g. (-) : koñfitorerezh g.
Konflikt g. (-s,-e) : kenniñv g., bec'h g., luz g., c'hoari g., tabut g., trouz g., dael b., glazentez b., treuflez g., broc'h g., stourm g., kenstourm g., reuz g., skrap g., brete g., arguz g., diskrap g., diskrog g., distok g., rendael b. ; *dynastischer Konflikt*, kenniñv tiernac'h g., kenniñv tiernac'hel g. ; *mit jemandem in Konflikt geraten*, sevel trouz (dael, glazentez, treuflez, broc'h, stourm, reuz, skrap, jeu, rendael) etre an-unan hag unan all, kaout ur stokad ouzh u.b., sevel arguz etre an-unan hag unan all (Gregor), mont e brete gant u.b., mont e kenniñv gant u.b. ; *mit dem Gesetz in Konflikt geraten*, kaout kudennoù gant ar justis ; *sich mit jemandem im Konflikt befinden*, bezañ e brete gant u.b. ; *einen Konflikt entschärfen*, sioulaat an traoù, plaenaat an traoù, dizarbenn un arguz, kompezañ ur rendael ;

einen Konflikt liquidieren, einen Konflikt beilegen, lakaat diwezh d'un dael, renkañ un dael, reizhañ ur rendael, kompezañ ur rendael, plaenaat an traoù, ingalañ ur rendael, skarat un arguz, reizhañ un dizemglev ; [Freud] *Konflikt zwischen den triebhaften Impulsen des Es und dem strengen bewertenden Über-Ich*, kenstourm bred g. ; [lu, polit.] *bewaffneter Konflikt*, brezel g. ; *regionaler Konflikt*, brezel rannvedel g. ; *internationaler bewaffneter Konflikt*, brezel etrebroadel g., stourm armet etre meur a riez g. ; *externer Konflikt*, brezel a-ziavaez g. ; *interner Konflikt*, brezel a-ziabarch g.
konfliktgeladen ag. : kenniñvek ; *konfliktgeladene Beziehungen*, darempredoù kenniñvek ls.
Konflikttherd g. (-s,-e) : toull freuz ha reuz g., toull tennderioù g., poberezh b.
Konfliktivität b. (-) : kenniñvegezh b., kenniñvelezh b., kenniñvusted b.
Konfliktsituation b. (-,-en) : plegenn genniñvel b., diemglev g., darempredoù tenn ls., aergelc'h broutac'hus g., stad an traoù eus ar re washañ b., trouz trubuilhoù bras g., kevenebiezh b., tennderioù ls.
Konfliktstoff g. (-s,-e) : peadra da blantañ tan ha brezel etre an dud g., abeg tennderioù g., draen-fuilh g., digarez d'en em zebriñ g., lec'h jeu g., abeg tabut g., abeg da ziemglev g.
Konfliktualität b. (-) : kenniñvegezh b., kenniñvelezh b., kenniñvusted b.
konfluieren V.gw. (sind konfluiert) : kengerc'hañ, kengejañ ; *konfluierender Hautausschlag*, dispuilh kendalc'hek g., eksantem g.
Konföderation b. (-,-en) : 1. [Stadoù] kengreriad g. ; 2. [kevredigezhioù] kengevread g.
konföderieren V.k.e. (hat konföderiert) : 1. [Stadoù] kengreriañ ; 2. [kevredigezhioù] kengevreañ, kengevredañ.
V.em. sich konföderieren (haben sich (ak.) konföderiert) : 1. [Stadoù] kengreriañ ; 2. [kevredigezhioù] kengevreañ, kengevredañ.
Konföderierte(r) ag.k. g./b. : [istor ar Stadoù-Unanet] *die Konföderierten*, ar Re Gengreriet ls.
konform ag. : kenglot, kenglotus, kengdegouezhus, unvan, kenfurm, kenstumm, reizh, reol ; *mit etwas konform gehen*, bezañ kevazas gant udb, bezañ a-unan gant udb, bezañ a-bouez gant udb ; *nicht konform*, digenglot, disklot, ankewer ; [douarouriezh] *konforme Bankung*, gweleadur kenglot g.
Konformationsanalyse b. (-,-n) : [kimiezh] elfennerezh kenstaladel g.
Konformismus g. (-) : kensentegezh g., kensentidigezh b., kemplegouriezh b.
Konformist g. (-en,-en) : kensentour g., kemplegour g., Yann ar peul g., spered heul-heul a zen g., spered sentidik a zen g.
Konformistin b. (-,-nen) : kensentourez b., kemplegourez b., spered heul-heul a blac'h g., spered sentidik a blac'h g.
konformistisch ag. : kensentour, kemplegour, heulius, heul-heul, sentidik.
Konformität b. (-) : reizhwirded b., reizhaoz g., reolded b., kenfurmed b., kenfurmegezh g., kenunvaniezh b., unvaniezh b., unaniezh b. ; *soziale Konformität*, kemplegerezh g., reolded kevredigezhel b.
Konfrontation b. (-,-en) : 1. rendael b., tabut g., gourdrouz g., saka-maout g., pegad g., kabaduilh b., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., frigas g., kann b., brete g., bec'h g., taol-bec'h g., diframm g., tousmac'h g., talañ g. ; 2. keñveridigezh b., keñveriadur g. ; 3. [gwir] kendaladur g.
Konfrontationskurs g. (-es,-e) : *mit jemandem auf Konfrontationskurs gehen*, klask afer (abeg, tabut, trouz, fred, riot, chikan, trabas, jeu) ouzh u.b., klask dael (frot, kastrilhez,

heskin, kann, kavailh) ouzh u.b., klask c'hwen e loeroù unan bennak, klask c'hwen ouzh u.b., klask abeg en u.b., klask rev ouzh unan bennak, mont da c'hwitellat en-dro d'u.b., klask penn ouzh u.b., en em glask ouzh u.b., en em aroziñ ouzh u.b. **konfrontieren** V.k.e. (hat konfrontiert) : 1. lakaat e paravis, keñveriañ, tostaat, lakaat keñver-ha-keñver, lakaat tal-ouzh-tal, lakaat tal-ha-tal, paraviziñ an eil ouzh egile, enebiñ, lakaat udb enep unan all, degas udb enep unan all ; 2. *mit etwas konfrontiert sein*, kaout d'ober gant udb, kaout bec'h gant udb, kaout neud da zirouestlañ gant udb, bezañ lakaet diaes gant udb, kaout darbar gant udb, kaout trabas gant udb, bezañ strobot e spered gant udb, kaout ur gempenn gant udb, kaout gwe gant udb, bezañ darbarek gant udb ; *sollet ihr mit Schwierigkeiten konfrontiert sein*, ma kouezh bec'h war ho korre ; 3. [gwir] kendalañ.

konfus ag. : disklaer, luziet, rouestlet, displann, kudennek, mesket, kenluziet ; *diese Ideen sind ein konfuser Mischmasch*, ar mennozhioù-se a zo gwall luziet, pebezh kemmesk mennozhioù !

Konfusion b. (-,-en) : 1. kemmesk g., luzierezh g., luziadeg b., reustladenn b., rouestl g., rouestlad g., rouestladeg b., rouestladell b., rouestladenn b., brellad g., luziadell b., luziadenn b., luziatez b., meskailhez g./b., mesk g., meskadeg b., dizurzh g., stad luziet ar traoù b., direizh g./b., direizhamant g., reuz g., freuz g., freuz ha reuz, keusteurenn b., diluzioù ls., troidellegezh b., troidellerezh g. ; *Konfusion ähnlich die von Babel*, babelegezh b., stad vabelek b. ; 2. displanned b., displanner g.

Konfuzianismus g. (-) : konfusiourezh b.

Konfuzius g. : Konfusius g.

Konga b. (-,-s) : [sonerezh] konga g.

kongen ag. : [bev.] kengenek.

kongenital ag. : [mezeg.] ganedigal ; *kongenitaler Darmverschluss*, nask ganedigal g.

Kongestion b. (-,-en) : [mezeg.] darwazh g., P. tanijenn b. ; *aktive Kongestion*, darwazh oberiat g. ; *passive Kongestion*, darwazh gouzañvat g.

kongestiv ag. : [mezeg.] darwazhus.

Konglomerat n. (-s,-e) : 1. yoc'had g., kenfetisadur g., dastolpad g., torpezad g., torpezennad b. ; 2. [douar.] kendorpez str., kendorpezenn b., karregad kendorpezet b.

konglutinieren V.k.e. (hat konglutiniert) : kengludañ.

Kongo¹ g./n. (-/-s) : [bro] Kongo, der Kongo, Kongo b.

Kongo² g. (-/-s) : [stêr] Kongo g. ; *der Kongo*, ar C'hongo g.

Kongregation b. (-,-en) : [relij.] breuriezh b., kenvreuriezh b., kongregadur g.

Kongregationist g. (-en,-en) : [relij.] kongregadurour g.

Kongress g. (-es,-e) : 1. kendalc'h g., azezoù ls., kembod g., bodadeg b. ; [istor] *Wiener Kongress*, bodadeg veur Vienna b., kendalc'h Vienna g. ; *der Internationale Keltische Kongress*, ar C'hendalc'h Keltiek Etrebroadel g. ; *der Kongress wird in Düsseldorf tagen*, *der Kongress findet in Düsseldorf statt*, dalc'het e vo ar c'hendalc'h e Düsseldorf, e Düsseldorf emañ ar c'hendalc'h da vezañ ; *einen Kongress abhalten*, derc'hel e azezoù ; 2. [polit., Stadoù-Unanet] Kongres g. ; *der Amerikanische Kongress*, ar C'hongres Amerikan g.

Kongressabgeordnete(r) agk. g./b. : [polit.] kongresad g. [*liester kongresaded, kongresidi*], kongresadez b.

Kongresshalle b. (-,-n) : kreizenn ar c'hendalc'hioù b., palez ar c'hendalc'hioù g.

Kongressteilnehmer g. (-s,-) : kendalc'hiad g.

Kongresszentrum n. (-s,-zentren) : kreizenn ar c'hendalc'hioù b., palez ar c'hendalc'hioù g.

kongruent ag. : 1. kendegeuezhus, kenglot ; *kongruent sein*, klotañ, kenglotañ, toniañ, kordañ, kendereout, bezañ an eil

diouzh egile, degouezhout mat an eil gant egile, kendegeuezhout, bezañ azas an eil ouzh egile ; 2. [fizik, mat.] *kewez ; kongruente Zahlen*, niveroù kewez ls. ; *kongruenter Schmelzpunkt*, teuzverk kewez g. ; 3. [mentoniezh] *kenlec'h*adus. ; 4. [yezh.] kenglot, kenglotus.

Kongruenz b. (-,-en) : 1. kendegeuezh g., kemblac'h g. ; 2. kenskouer b. ; 3. [mat.] kewez g., kewezded b. ; *Kongruenz von Dreiecken*, parder an tric'hornioù g. ; 4. [yezh.] kenglotadur g., kedoriadur g.

Kongruenzklasse b. (-,-n) : [mat.] dere kewez g.

kongruieren V.gw. (hat kongruiert) : kendegeuezhout, kenglotañ, kendereout.

Konidie b. (-,-n) / **Konidiospore** b. (-,-n) : konidi str., konidienn b.

K.-o.-Niederlage b. (-,-n) : [sport] faezhidigezh dre gao b.

Konifere b. (-,-n) : [louza.] avalpineg g. [*liester avalpineged*].

König g. (-s,-e) : 1. roue g. [*liester roueed, rouaned, rouanez, rouizien*], ri g. ; *seine Majestät der König*, e Veurdez ar roue b. ; *König der Bretonen*, roue war ar Vreizhiz g. ; *König von Gottes Gnaden*, roue dre c'hvas Doue (a-berzh Doue) g. ; *konstitutioneller König*, roue dindan lezenn g. ; *der ehemalige König*, an ezroue g., ar roue kozh g. ; *unser vor Kurzem verstorbener König*, ar roue nevez-varv g., ar roue diwezhañ-marv g. ; *die Leibgarde des Königs*, gwarded ar roue ls. ; *den König absetzen*, lakaat sav dindan ar roue, didronañ ar roue, lakaat ar roue er-maez a garg (Gregor), diskar ar roue., diroueiñ ar roue ; *abgesetzter König*, roue diskaret g. ; *einen König wieder einsetzen*, assevel ur roue war e dron ; *zum König krönen*, lakaat da roue, sakrañ roue, kurunennañ ; *dem Kaiser tributpflichtiger König*, roue dindan truaj an impalaer g. ; *im Namen des Königs*, a-berzh ar roue, eus perzh ar roue, en anv ar roue, dre gemenn ar roue, dre gannadur ar roue / dre gemennadurezh ar roue (Gregor), [dispredet] a-gevrenn ar roue ; *das Volk gegen den König aufbringen*, sevel ar bobl a-enep ar roue, ravottiñ ar bobl a-enep ar roue ; *Europa wurde von einer Pest heimgesucht*, *die weder Könige noch Fürsten verschonte*, ar vosenn a gouezhas war Europa hep pardonniñ roue na priñs ; *der Löwe ist der König aller Tiere*, roue al loened eo al leon, al leon eo roue al loened ; 2. [dispredet] *des Königs Rock anziehen*, mont da soudard ; 3. [kr-l] *unter den Blinden ist der Einäugige König*, e-lec'h n'eus nemet tud dall, ur born a zo mat da roue ; *jeder Hahn ist König auf seinem Mist*, pep ki a zo mestr en e di, pep ki a zo hardizh en e di ; *der König ist tot, es lebe der König*, marv eo ar person kozh, erru eo ar person nevez - ur beleg marv, ... unan all en e lec'h ; 4. [kartoù] roue g. [*liester rouizien*] ; *mit einem König stechen*, troc'hañ gant ur roue ; *er hat drei Könige in der Hand*, tri roue a zo en e c'hoari ; *vier Könige*, ur pevarad rouizien g. ; *Herzönig*, roue keur g., roue a geur g. ; *Karo-König*, roue a garo g., roue karo g. [*liester rouizien garo*] ; 5. [echedoù] *Schach dem König*, bec'h d'ar Roue ; 6. [stered.] *die drei Könige*, ar Rastell b., an Tri Roue ls., an Tri Lakez ls. ; 7. [kegin.] *Dreikönigskuchen*, bara ar Rouaned g., gwastell ar Rouaned b., gwastell ar Rouanez b., kouign ar Rouaned b. ; 8. [relij.] *die Heiligen Drei Könige*, an tri Roue a zeuas eus bro ar Sav-Heol da azeuliñ hor Salver nevez-c'hanet (Gregor), an Tri Roue ; *der König der Könige*, Roue an holl Rouaned g.

Königin b. (-,-nen) : 1. rouanez b. [*liester rouanezed*] ; *die Königin von England*, rouanez Bro-Saoz b. ; *ihre Majestät die Königin*, he Meurdez ar rouanez b. ; *regierende Königin*, rouanez pried b., rouanez kenseurt b. ; *eine Königin krönen*, kuruniñ ur rouanez ; *die Königin meines Herzens*, rouanez va c'halon b. ; *die Rose, Königin aller Blumen*, ar rozenn, rouanez an holl vleunioù b. ; 2. [loen.] mamm b. ; *die Königin im Bienenstock*, ar vamm-wenan b., P. ar vamm b. ; *Bienenvolk ohne Königin*, ruskennad divamm b. ; 3. [dre heñvel., kartoù]

damez b. ; *er spielt die Herzkönigin aus*, lakaat a ra an damez keur war an daol ; **4.** [relij.] *die himmlische Königin*, rouanez an neñv b.

Königinmutter b. (-,-mütter) : *die Königinmutter*, ar rouanez-vamm b., ar rouanez mamm d'ar roue b., mamm ar roue b. (Gregor).

Königinpastetchen n. (-s,-) / **Königinpastete** b. (-,-n) : [kegin.] begadenn ar rouanez b.

Königinwitwe b. (-,-n) : *die Königinwitwe*, ar rouanez enebarzherez b., intañvez ar roue b., an intañvez d'ar roue b., intañvez ar roue kozh b. (Gregor).

königlich ag. : **1.** roueel, ... ar roue, real ; *das königliche Schloss*, palez ar roue g. ; *seine Königliche Hoheit*, e Uhelled ar roue b. ; *die königliche Leibwache*, gwarded ar roue ls. ; *der königliche Hof, der Königshof*, lez ar roue b. ; [istor] *königlicher Spanner*, douger-akebut g. ; *königliche Sanktion*, kantgad roueel g. ; **2.** [dre skeud.] hollgaer, eus ar c'haerañ, eus ar re gaerañ, eus ar gurunenn, P. gagn, a-stroñs, ... n'eman ket c'hwezh ar preñved gantañ, ... n'emañ ket ar sifern gantañ, pabor a g., tarin a g. ; *ein königliches Mahl*, meuzioù beleien ls., ur pred lipous (eus ar gurunenn, eus ar vegenn) g., ur banvez eus ar c'haerañ g., ur pabor a bred g., un tarin a friko g./b., ur friko c'hagn b., kouignoua g., farz da lein g., larjez g., P. un talar gourt g. ; *ein königliches Geschenk*, ur prof hollgaer (eus ar c'haerañ, eus ar re gaerañ, eus ar gurunenn) g., ur pabor a brof g., ur prof ha n'emañ ket ar sifern gantañ g., ur prof a-stroñs g.

Königreich n. (-s,-e) : rouantelezh b., glad g. ; *das bretonische Königreich*, rouantelezh Breizh b. ; *das französische Königreich*, bro ar flourdilz b., rouantelezh Bro-C'hall b., rouantelezh Frañs b. ; *das Vereinigte Königreich*, ar Rouantelezh-Unanet b. ; *heimlich planen, das Königreich wieder aufzurichten*, irienniñ adsevel ar rouantelezh ; *dieses Territorium unterstand der Hoheit des französischen Königreichs*, dindan damani rouantelezh Frañs edo an tiriad-se, an tiriad-se a gleve ouzh rouantelezh Frañs ; *die Bewohner eines Königreichs*, ar rouantelezhiz ls.

Königsadler g. (-s,-) [korrekt : **Steinadler**] : [loen.] erer meur g.

Königsapfel g. (-s,-äpfel) : [louza.] rouanez-ar-renetez b., aval renetez g.

königsblau ag. : glas-roue.

Königsblume b. (-,-n) : [louza.] pivoena b., roz-sant-Erwan str.

Königsboa b. (-,-s) : [loen.] boa moustrer g., naer-ejen b.

Königsbote g. (-n,-n) : missus dominicus g. [*liester* missi dominici], kannad ar roue g.

Königsdomäne b. (-,-n) : domani ar roue g.

Königsfarn g. (-s,-e) : [louza.] raden-real str., raden-dour str. [*stumm unan radenenn-zour*], raden-onn str.

Königsfasan g. (-s,-e/-en) : [loen.] fazan-lid g.

Königsfischer g. (-s,-) : [loen.] **1.** diredig sant Gwennole g., moualc'h-arc'hant b., evn-sant-Nikolaz g. ; **2.** satanig g. ; **3.** gouelan g.

Königsgemahlin b. (-,-nen) : rouanez pried b., rouanez kenseurt b.

Königshof g. (-s,-höfe) : lez ar roue b.

Königskerze b. (-,-n) : [louza.] *kleinblütige Königskerze*, dinamm str., gloanig g., gore-wenn b., inam str., pallennig-ar-Werc'hez g., louzaouenn-ar-Werc'hez b., mezherenn-ar-Werc'hez b., lañjer-an-Aotrou-Doue b., trezoù-ar-Mabig-Jezuz ls. ; *schwarze Königskerze*, gore-zu b., gore-du b.

Königskraut n. (-s) : [louza.] bazilik g.

Königskrone b. (-,-n) : kurunenn roue b.

Königskuchen g. (-s,-) : bara ar Rouaned g., gwastell ar Rouaned b., kouign ar Rouaned b. ; *die im Königskuchen*

versteckte Bohne, ar bizenn b., ar favenn b., favenn gwastell ar Rouaned b., pizenn gwastell ar Rouaned b.

Königslanguste b. (-,-n) : [loen.] grilh-mor glas g.

Königslibelle b. (-,-n) : [loen.] *kleine Königslibelle*, nadoz-aer Napoli b. ; *große Königslibelle*, nadoz-aer impalaerel b.

Königsmord g. (-s,-e) : lazher-roue g., rouelazh g.

Königsmörder g. (-s,-) : lazher-roue g., rouelazher g.

Königsname g. (-ns,-n) : anv a roue g.

Königsnatter b. (-,-n) : [loen.] naer roue b. ; *rote Königsnatter*, naer laeshaer b.

Königspaar n. (-s,-e) : *das Königspaar*, ar roue hag ar rouanez.

Königspalast g. (-es,-paläste) : palez ar roue g.

Königspinguin g. (-s,-e) : [loen.] mank roue g., mank roueel g. [*liester* manded roueel].

Königsrat g. (-s) : kuzul ar roue g.

Königsrissenfarn g. (-s,-e) : [louza.] raden-real str., raden-dour str. [*stumm unan radenenn-zour*], raden-onn str.

Königssäure b. (-) : [kimiezh] dour real g., dour roueel g.

Königsschlange b. (-,-n) : [loen.] naer-ejen b., boa moustrer g.

Königssohn g. (-s,-söhne) : mab ar roue g., mab d'ar roue g.

Königssteuer b. (-) : tailh ar roue b., taos ar roue g., droedoù ar roue ls.

Königstiger g. (-s,-) : [loen.] keurgazh en-gwirion g., tigr meur g.

Königstochter b. (-,-töchter) : merc'h ar roue b., merc'h d'ar roue b.

königstreu ag. : roueelour, feal d'ar roue, gwenn, lealek.

Königstreue(r) ag.k. g./b. : roueelour g., gwenn g., lealeg g. [*liester* lealeien] ; *die Revolutionäre und die Königstreuen*, ar re c'hlas hag ar re wenn.

Königsthron g. (-s,-e) : tron ar roue g., kador-roue b.

Königsvene b. (-,-n) : [korf.] gwazhienn vaziek b.

Königswasser n. (-s) : [kimiezh] dour real g., dour roueel g.

Königsweg g. (-s,-e) : [dre skeud.] hent distrafulh ha sur g., hent meur (Gregor) g., diskoulm burzhudus g.

Königsweihe b. (-,-n) : [loen.] barged ruz g.

Königswürde b. (-) : roueelezh b., briegezh a roue b.

Königtum n. (-s,-tümer) : **1.** roueelezh b. ; *das war der Abgesang des Königtums*, kement-se a sone angoni ar roueelezh, kloc'h angoni ar roueelezh e oa an dra-se ; **2.** [dispredet] rouantelezh b.

konisch ag. : **1.** pikernek, begek, krennbikernek, kerniek, kernvegek, brinikennek, krennvegek ; *konische Innenbohrung*, toulladur kerniek g. ; **2.** [mat.] kernennek ; *konische Böschungslinie, konische Schraubenlinie*, biñs kernennek b. ; **3.** [sonerezh] *konische Ventilbohrung*, toulladur kerniek g., toulladur a-germ g.

Konizität b. (-) : kernennegezh b.

Konjektur b. (-,-en) : martezead g., marteze g., martezeadenn b., goulakadur g., goulakad g., goulakadenn b.

konjizieren V.k.e. (hat konjiziert) : goulakaat, martezeadiñ, martezeañ.

Konjugation b. (-,-en) : **1.** [yezh.] argenañ g., argenad g., dispiegadur g. ; *periphrastische Konjugation*, argenad troadellek g. ; *Konjugation durch Flektion*, argenad plegadek g. ; *suppletivische Konjugation*, argenad keveladek g. ; **2.** [kimiezh] keveiladur g. ; *Ladungskonjugation*, keveiladur bec'hiadoù g.

konjugierbar ag. : [yezh.] argenadus, dispiegadus, ... a c'heller dispiegañ.

konjugieren V.k.e. (hat konjugiert) : **1.** [yezh.] argenañ, dispiegañ, distilhañ ; **2.** [kimiezh] keveilañ ; *konjugierte Säure*, trenkenn geveilet b. ; **3.** [optik] keveilañ ; *konjugierte Punkte*,

poentoù keveilet ls. ; **4.** [fizik] keveilañ ; *Ladungen konjugieren*, keveilañ bec'hiadoù ; *konjugierte Größen*, brasterioù keveilet ls., mentennoù keveilet ls. ; **5.** [bev.] *konjugierte Proteine*, hereroproten str ; **6.** [mat.] *konjugierte Matrix*, oged treuzeilet g.

Konjugierprogramm n. (-s,-e) : [stlenn., yezh.] arger g.

Konjunktion b. (-,-en) : [yezh.] stagell b., kevarzhell b. ; *beordnende Konjunktion*, stagell genurzhiañ b. ; *unterordnende Konjunktion*, subordinierende *Konjunktion*, stagell isurzhiañ b., kewazell b. ; *mehrteilige unterordnende Konjunktion*, troienn stagell isurzhiañ b. ; *zusammengesetzte Konjunktion*, stagell gevrennek b. ; *adversative Konjunktion*, kevarzhell c'hourzhel b., stagell gevenebiñ b. ; *einbeziehende adversative Konjunktion*, kevarzhell engourzhel b. ; *ausschließende adversative Konjunktion*, kevarzhell ezgourzhel b. ; *disjunktive Konjunktion*, kevarzhell disglenel b., stagell disrannañ b.

Konjunktionalsatz g. (-es,-sätze) : [yezh.] islavarenn degaset gant ur stagell isurzhiañ b.

Konjunkionalwendung b. (-,-en) : [yezh.] troienn stagell b. ; *unterordnende Konjunkionalwendung*, troienn stagell isurzhiañ b.

Konjunktiv g. (-s,-e) : [yezh.] doare-divizout g., doare-sujañ g., subjontiv g.

Konjunktivitis b. (-) : [mezeg.] kevresaefo g., koñjoñtiviten b., blennoftalmiezh b.

Konjunktur b. (-,-en) : stad an traoù b., kendarvoud g., plegenn b., degouezh g., tuez g., saviad g., [kenw., armerzh] plegenn armerzhel b. ; *nach der heutigen Konjunktur*, diouzh red an traoù hiziv ; *günstige Konjunktur*, avel a-du g., avel vat g., apoue g., plegenn tuet mat b. ; *schlechte Konjunktur*, *ungünstige Konjunktur*, avel gontrol g., avel enep g., avel a-benn g., plegenn dilañsus b. ; [polit.] *politische Konjunktur*, tuez politikel g., stad an traoù war an dachenn bolitikel b.

konjunkturbedingt ag. : diouzh stad an traoù, tuez ; [armerzh] *konjunkturbedingte Entlassung*, ezfredadur armerzhel g.

konjunkturbelebend ag. : [armerzh.] lañsus, azlañsus ; *konjunkturbelebende Maßnahmen*, darbaroù azlañsañ an armerzh ls.

konjunkturrell ag. : ... ar blegenn, diouzh stad an traoù, tuez ; [armerzh] *konjunkturrelle Expansion*, kenez g., kresk armerzhel g. ; *konjunkturrelle Zuwachsrage*, feur kenezañ g.

Konjunkturflaute b. (-,-n) : gouzizenn b., flakenn b., flakadur g., chagadur g., kalmijenn b., mare divegon g., amwerzh b. ; *wir stecken in der Konjunkturflaute*, dilañ eo an aferioù, rousinat a ra ar marc'had, n'eus lañs ebet gant an aferioù, gwan eo an aferioù, mont fall a ra an aferioù, emañ an aferioù o treiñ da fall, chagañ a ra an aferioù, kalmijenn a zo gant an aferioù.

konjunkturfördernd ag. : [armerzh.] lañsus, azlañsus ; *konjunkturfördernde Maßnahmen*, darbaroù azlañsañ an armerzh ls.

Konjunkturforscher g. (-s,-) : tuezour g.

Konjunkturindikator g. (-s,-en) : merker armerzhel g., gouzaver g.

Konjunkturpaket n. (-s,-e) : darbaroù azlañsañ an armerzh ls.

Konjunkturprognose b. (-,-n) : diawelad armerzhel g.

Konjunkturprogramm n. (-s,-e) : darbaroù azlañsañ an armerzh ls.

Konjunkturtief n. (-s,-s) : [armerzh] gouzizadenn b., enkadenn b., fallaenn b.

Konjunkturzyklus g. (-,-zyklen) : trovezh armerzhel b.

Konkatenation b. (-) : [stlenn.] arrevellañ g.

konkatenieren V.k.e. (hat konkateniert) : [stlenn.] arrevellañ.

konkav ag. : argevek, kleuziek.

Konkavität b. (-) : argevegezh b., argev g., kleuziegezh b.

Konkavlinse b. (-,-n) : ferenn argevek b., ferenn gleuziek b.

Konkavspiegel g. (-s,-) : meleour argevek g., meleour kleuziek g. ; *Brennpunkt eines Konkavspiegels*, *Fokus eines Konkavspiegels*, sti ur meleour argevek g.

Konklave n. (-s,-n) : [relij.] sened-kardinal g., konklav g.

Konklavist g. (-en,-en) : [relij.] konklavad g. [*liester konklavad*].

konkludent ag. / **konklusiv** ag. : klozus, ... klozañ.

Konklusion b. (-,-en) : heuliad g., dezastum g., dezastumad g., dezastumidigezh b., kendastum g. ; *Konklusion eines Syllogismus*, dianvarr g. ; [retorik] *Prämisse und Konklusion eines Enthymems*, ragerganad und dianerganad un daouvarr. **konkordant** ag. : kenglot ; [douarouriezh] *konkordante Gesteinsschichtung*, *konkordante Bankung*, gweleadur kenglot g.

Konkordanz b. (-,-en) : **1.** meneger g., maril g. ; **2.** kenglot g., kenglotadur g., kendegeuezh g. ; **3.** [douarouriezh] kenglotadur g. ; *Konkordanz und Diskordanz*, kenglotadur ha disklotadur.

Konkordanztafel b. (-,-n) : taolenn genglotañ b.

Konkordat n. (-s,-e) : **1.** [polit., relij.] emglev etre an liz hag ar Stad g., konkordat g. ; **2.** [Bro-Suis] *interkantonales Konkordat*, emglev etre ar c'hantonnoù g.

Konkrement n. (-s,-e) : [mezeg.] kaledad maenek g., fetisad g. ; *Harnsteine sind Konkremente*, kaledadoù maenek a zo eus ar grouan a furm el louezhi an dud

konkret ag. : **1.** louter, louterel, louterek, fetis, danvezel, heverz, traanver ; *konkretes Wort*, ger fetis g., ger traanver g., anv louter g. ; *konkrete Identität*, hevelepted louterel b. ; *konkreter Beweis*, prouenn fetis b., prouenn danvezel b., prouenn anat b. ; **2.** [dre skeud.] gwir, gwirion, gwirvoudek, real ; *im konkreten Fall*, en dro-se, ma teufe d'an dra-se c'hoarvezout, ma teufe an dra-se da c'hoarvezout, ma c'hoarvezfe kement-se, en degouezh-mañ, en dro-mañ, e ken kaz ma tegouezhfe kement-se (Gregor) ; *in diesem konkreten Augenblick*, dres d'an ampoent, d'ar pred-se krak, just a-walc'h d'ar mare-se, just-ha-just d'ar mare-se.

Konkrete(s) ag.k. n. : [preder.] *das Konkrete*, ar fetisad g., al louter g., al louterlezh b., domani al louterlezh g. ; *das Abstrakte und das Konkrete*, ar goubar hag al louter.

Konkretion b. (-,-en) : **1.** kaledadur g., fetisadur g. ; **2.** [maenoniezh] fetisad g.

konkretisieren V.k.e. (hat konkretisiert) : ezplekaat, sklaeraat, disklêriañ, displegañ, dispakañ, diskouez sklaer hag anat, ditourañ, louterelaat.

Konkretisierung b. (-,-en) : **1.** ezplekaat g., disklêriadur g., disklêriadenn b., displegadur g., displegadenn b., dispieg g., displegañ g., sklaerriadenn b., sklêridigezh b., sklêrijennadur g., louterelaat g. ; **2.** [gwir.] *Konkretisierung der Strafzumessung*, hinienneladur ar c'hastizoù g.

Konkretum n. (-s, Konkreta) : [yezh.] anv louter g.

Konkubinat n. (-s,-e) : serc'herezh g., P. riboderezh g.

Konkubine b. (-,-n) : serc'h b., adwreg b., oriadez g., mestrez b., gwreg kleiz b., ribodez b., stropenn b., ajolbadenn b., kalkenn b.

Konkurrent g. (-en,-en) : kevezer g., kenstriver g., kengourenez g., [dre eilpenn-ster e brezhoneg] keveler g.

Konkurrenz b. (-,-en) : kevezerezh g., kevez g., helebini g., kendamouez g., kenstriverezh g., kenoaz b. ; *freie Konkurrenz*, frankkevezañ g., frankkevezerezh g., frankiz kevezañ b. ; *einander Konkurrenz machen*, *miteinander in Konkurrenz stehen*, kevezañ an eil ouzh egile, bezañ a-genstriv an eil gant egile, c'hoari an eil ouzh egile, bezañ kevezerezh etrezo ; *mit jemandem in Konkurrenz treten*, mont e kevez ouzh u.b. ; *die*

Konkurrenz ist groß, die Konkurrenz schläft nicht, mall 'zo war ar plasoù ; [kenw.] *billiger verkaufen als die Konkurrenz*, reiñ gwelloc'h marc'had ; *er kauft bei der Konkurrenz*, prenañ a ra e ti ar c'hevezer ; *ein Produkt unverkennbar von der Konkurrenz abheben*, divoutinekaat ur c'henderc'had, diforc'hekaat ur c'henderc'had.

Konkurrenzdruck g. (-s) : gwask kevezel g.

konkurrenzfähig ag. : kevezus, war renk ar re all, gouest da c'hoari ouzh ar re all, evit ar re all ; *konkurrenzfähiger Preis*, priz war renk ar re all g. ; *um auf dem Weltmarkt konkurrenzfähig zu bleiben*, musste das Land große Opfer auf sich nehmen, evit chom kevezus en nevid-bed e rankas ar vro asantiñ da aberzhioù pounner.

Konkurrenzfähigkeit b. (-) : kevezusted b.

Konkurrenzgeschäft n. (-s,-e) : [kenwerzh] ti ar c'hevezer g., stal gevezer b., kevezer g.

Konkurrenzkampf g. (-s) : kevezerezh g.

Konkurrenzkapitalismus g. (-) : kevalaouriezh kevezel b.

konkurrenzlos ag. : 1. kuit a bep kevezerezh ; 2. en tu all da bep kevezerezh.

Konkurrenzmarkt g. (-s) : kevezouriezh b., nevid kevezel g.

Konkurrenzmechanismus g. (-,-,mechanismen) : doare mont-en-dro ar c'hevezerezh g., argerzh ar c'hevezerezh g.

Konkurrenzunternehmen n. (-s,-) : embregerezh kevezer g., kevezer g.

Konkurrenzverbot n. (-s) : ankevezerezh g.

Konkurrenzverbotsklausel b. (-,-n) : diferadenn ankevezañ b.

konkurrenzieren [Bro-Aostria, Bro-Suis] : V.gw. (hat konkurrenziert) : kevezañ, kevezañ an eil ouzh egile, c'hoari an eil ouzh egile, bezañ kevezerezh etrezo.

V.k.e. : *jemanden konkurrenzieren*, kevezañ ouzh u.b., bezañ a-genstriv gant u.b., bezañ kenoaz etre an-unan hag unan all, mont e kevez ouzh u.b.

konkurrieren V.gw. (hat konkurriert) : kevezañ, kevezañ an eil ouzh egile, c'hoari an eil ouzh egile, bezañ kevezerezh etrezo.

Konkurs g. (-es,-e) : [kenw] freuz-stal g., freuz-boutikl g., banktorradur g., bankrout g., freuz bank g., faziadenn-genwerzh b., fellerezh g., P. foet-boutikl g. ; *dem Konkurs nahe sein, kurz vor dem Konkurs stehen*, bezañ war var d'ober freuz-stal ; *in Konkurs gehen, in Konkurs geraten, Konkurs machen*, ober freuz-stal, ober freuz-boutikl, foetañ e stal, foetañ e voutikl, ober bank, faziñ, lakaat an alc'hwez dindan an nor, dougen ar gouriz plouz, leuskel ar gouriz plouz, kaout ar gouriz plouz, kemer ar boned glas, mont e stal da benn ar c'hoc'hu, sankañ e gontell er voger, sankañ e gontell er c'hleuz, mont e boch gant ar vezh, filañ e stal, mont da raz, mont en douflez ; *er ist dabei, Konkurs zu machen*, ne ra na koar na mel, dizale e vo graet ram-plam-plaoñ war e stal, emañ o lipat e strapenn, emañ o tebriñ e strapenn ; *er hat Konkurs gemacht*, freuz-stal a zo gantañ, kouezhet eo e stal, foetet en deus e stal, foetet en deus e voutikl, debret eo e strapenn gantañ, lipet eo e strapenn gantañ, aet eo dreist penn e draoù, lakaet en deus an alc'hwez dindan an nor, filet en deus e stal, dougen a ra ar boned glas ; *Konkurs anmelden, Konkurs beantragen*, disklêriañ freuz-stal e embregerezh, anzav freuz-stal e embregerezh ; *die Gaststätte hat Konkurs gemacht*, aet eo ar barr-iliav gant ar c'havr ; *gerichtlicher Vergleich nach einem Konkursantrag*, azreizhadur barnerezhel g. ; *in Konkurs geratener Geschäftsmann*, aferour fellat g., P. aferour freuzet e stal gantañ g.

Konkursanmeldung b. (-,-en) : disklêriadur ar freuz-stal g.

Konkurserklärung b. (-,-en) : embannidigezh ar freuz-stal b.

Konkursöffnung b. (-,-en) : digoradur an argerzhad freuz-stal g., digoradur an azreizhadur barnerezhel g.

Konkursforderung b. (-,-en) : 1. arc'hant dleet da-heul ur freuz-stal g. ; 2. arc'hadur arc'hant da-heul ur freuz-stal g., goulenn arc'hant digant ar fellad g.

Konkursgläubiger g. (-s,-) : kredour an hini freuzet e stal gantañ g., kredour ar fellad g.

Konkursmasse b. (-,-n) : kaodoù a chom goude ur freuz-stal ls., fredoù a chom goude ur freuz-stal ls.

Konkursschuldner g. (-s,-) : fellad g. [*liester felladed*].

Konkursverfahren n. (-s,-) : argerzhad freuz-stal g., azreizhadur barnerezhel g., argerzhadur dibennfreuz g.

Konkursverkauf g. (-s,-verkäufe) : [kenw.] pilwerzh freuz-stal b.

Konkursverwalter g. (-s,-) : abienner g., azreizher barnerezhel g., leuriad dibennfreuzer g., dibennfreuzer barnerezhel g., amaezhier barnerezhel g., merour barnerezhel g.

Konnektionismus g. (-) : [skiantoù] kennaskouriezh b.

Konnektionist g. (-) : [skiantoù] kennaskour g.

konnektionistisch ag. : [skiantoù] kennaskouriel.

können Verb skoazellañ doareañ (kann / konnte // hat gekonnt / hat [anv-verb +] können) : 1. gallout, bezañ gouest da, tizhout, gouzout, bezañ akuit da, bezañ barrek da, bezañ evit, bezañ mat da, bezañ tu d'an-unan da, bezañ moaien d'an-unan da, bezañ posupl d'an-unan [ober udb], kaout ar stek da ; *ich kann*, gallout a ran, [gant stambouc'h] gallout a c'hallan ; *das kannst du ja auch*, gouest out d'ober kenkoulz ivez ; *ich kann einfach nicht anders*, n'on ket evit mirout ; *dieses Kind kann schon gehen*, ar bugel-se a c'hell mont e-unan dija, ar bugel-se a c'hell mont diskrog dija, ar bugel-se a oar mont diskrog dija, ar bugel-se a zo akuit da vale ; *mit dem linken Arm kann er nicht sagen*, n'eo ket evit heskennat gant e vrec'h fall (gant e vrec'h kleiz), n'eus ket moaien dezhañ da heskennat gant e vrec'h fall (gant e vrec'h kleiz), n'eus ket tu dezhañ heskennat gant e vrec'h fall (gant e vrec'h kleiz) ; *ich kann noch immer nichts Festes essen*, n'on ket c'hoazh evit debriñ traoù tev ; *kannst du Ziehharmonika spielen ?* gouest out da c'hoari akordeon ? ; *ich kann ihnen nichts geben*, ne'm eus mann da reiñ dezho ; *ohne Sauerstoff kann das Feuer nicht brennen*, hep oksigen n'eus tan ebet, hep oksigen e voug an tan ; *diese Krankheit kann auch anders ausgehtigt werden*, gallout a c'haller lazhañ ar c'hleñved-se e-giz-all c'hoazh, moaien 'zo da lazhañ ar c'hleñved-se e-giz-all c'hoazh ; *wie konntest du so etwas tun ?* perak out aet d'ober ur seurt tra ? ; *sobald ich kann*, kentañ ma c'hellin ; *ich fahre hin, sobald ich kann*, mont a rin di pa gavin va zu ; *wenn ich kann*, mar gallan ; *wenn ich das Gleiche tun könnte*, *wenn ich dasselbe tun könnte*, mar gellfen ober kement all ; *was können Sie dann tun ?* petra a c'hellot ober neuze ? ; *ich hätte sie getragen, wenn ich nur gekonnt hätte*, o douget em bije ma vijen bet gouest d'ober ; *wenn er es tun kann*, mar gall, mard eo gallus dezhañ ; *dies ist das Beste, was ihr tun könnt*, n'oufec'h ket a-well ; *niemand kann zwei Herren dienen*, nikun ne c'hall servijañ daou vestr war un dro, den ned eo evit servijañ daou vestr ; *ich kann doch nicht überall zupacken*, n'on ket evit pakañ e pep lec'h, n'on ket evit tizhout e pep lec'h, n'on ket evit tapout e pep lec'h, n'on ket evit bezout e pep lec'h, ne c'hallañ ket tapout e pep lec'h, ne c'hallañ ket tapout dre-holl, ne c'hallan ket seniñ ar c'hleier ha mont d'ar brosesion war un dro, ne c'hallan ket bezañ war un dro er foar hag er park, ne c'haller ket bezañ war un dro er forn hag er vilin, unan a zaou, ne c'hallan ket lazhañ div c'had gant un tenn nemetken, ne c'hellan ket kanañ ha c'hwitellat war un dro ; *sie konnten ihre Tränen nicht unterdrücken*, ne voent ket evit mirout a ouelañ ; *der kann mir auf die Nerven gehen*, hennezh en deus ar stek da zismantrañ va spered din ; *hier stehe ich, ich kann nicht anders* (Luther), amañ emañ, ne c'hallan ket lavaret un

dra all ; *ich tue, was ich kann*, ober a ran va gwalc'h ; *sie können mit uns nicht mithalten*, n'int ket a-bouez diouzhimp-ni, ne spletont ket ouzhimp, n'int ket evidomp ; *keiner kann mit ihnen mithalten*, n'eus nikun evit o fakañ, n'eus den gouest d'o fakañ, n'eus den a gement a vije gouest da gevezañ ouzh ar re-se ; *so eindeutig, wie man nur sein kann*, sklaer pezh a c'hall bezañ ; *er konnte nicht mehr vor Lachen, er konnte sich vor Lachen nicht halten*, ne ouie ket e walc'h da c'hoarzhin ; *so weit wie du kannst*, keit ha ma c'halli, pellañ ma c'halli, hirañ ma c'halli ; *soviel er nur konnte*, endra c'halle, kement ha ma c'halle, herrañ ma c'halle, her da ma c'halle, keit ha ma c'halle, ar pezh ma c'halle, muiañ ma c'halle, ar muiañ ma c'halle, dre ma c'halle, mar gouie, ma ouie, diouzh e washañ ; *er arbeitete so schnell er nur konnte*, labourat a rae mar gouie, labourat a rae diouzh e washañ ; *er nahm die Beine unter die Arme und ist spornstreichs davongerannt, so schnell er nur konnte, sage ich euch !* m'ho pije gwelet anezhañ o kravañ gantañ ! hag eñ da redek, mar gouie, me lar deoc'h ! ; *ich hatte nicht kommen können*, n'em boa ket tizhet dont, n'em boa ket tapet dont, n'em boa ket gellet dont ; *können Sie mir helfen ?* ha gallout a rit sikour ac'hanon ? ha tu a zo deoc'h da sikour ac'hanon ? ; *er kann nichts dafür*, kement-se n'emañ ket en e zalc'h (n'eo ket e dalc'h gantañ) ; *er kann nicht hinein*, ne c'hall ket mont tre ; *er kann nicht fort (fortgehen, fortreisen)*, ne c'hall ket mont kuit ; *ich kann nicht mehr, ich kann es nicht mehr ertragen*, ne c'hallan mui diouti ; *nicht umhin können, etwas zu tun*, na vezañ evit mirout a ober udb (evit chom hep ober udb) ; *er kann von seiner Gewohnheit nicht lassen*, n'eo ket evit mirout, n'eo ket evit derc'hel penn d'e dech, n'eo ket evit dilezel e voaz (terriñ e voaz, terriñ e bleg, trec'hiñ e bleg, terriñ e c'hiz fall, troc'hañ e bleg, en em zizober eus e dech), ne c'hell ket troc'hañ e bleg fall, n'eo ket evit e dech, ne ya ket ar gwall dech-se digantañ, chom a ra da vreinañ en e voazioù fall, sentiñ a ra ouzh e bleg ; *wie konnte ich Ihnen dieses Leid antun ?* penaos on aet da ober poan deoc'h ? ; *das kannst du dir nicht vorstellen*, n'oufes ket kompren an dra-se ; *er kann sich nicht beklagen*, n'en deus ket da glemm, n'eo ket da glemm ; *von ihm kann man nichts Gutes erwarten*, n'eus netra a vat da c'hortoz digantañ ; *kannst du nicht warten wie die anderen ?* kannst du nicht warten, bis du an der Reihe bist ? te n'eo ket mat dit gortoz da dro evel an dud all ? ne c'hellfes ket gortoz da dro evel ar re all ? ; *damit ich es tun kann*, din da c'hallout ober ; *ist er glücklich ? - wie könnte er ?* hag eñ 'zo eürus ? - daoust a belec'h ? (a belec'h ! eus a belec'h !) ; *wie könnte ich das wissen ?* a belec'h e oufen-me ? eus a belec'h e oufen-me ? a-beban e oufen-me ? ; *ich kann stolz auf euch sein !* lec'h am eus da gaout fouge ennoc'h ! ; *du kannst sagen, was du willst*, lavaret mat a c'hallez ; *das können Sie mir glauben !* e c'hallit krediñ ! gallout a c'hallit krediñ ar pezh a lavaran deoc'h ! ; *besser kann es nicht sein*, ma vije gwelloc'h e vije re vat ! biskoazh gwell ! ; [kr-I] *wer will, der kann*, o terc'hel stenn e vez kaset an traoù da benn – neb a venn, hennezh a c'hall - an neb a venn, hennezh a c'hell - kaout c'hoant a zo gallout - a-bouez poanioù e c'heller en em dennañ - a-bouez poanioù e c'heller en em bakañ - ma fell dit e c'hellez ; *er kann schwimmen*, gouzout a oar neuial, neuñviñ a oar ; [kr-I] *wer mehr kann, kann auch weniger*, an neb a c'hall ober paner a c'hall ober manikin ; *er kann gut schießen*, ampart eo evit tennañ, mat eo da dennañ ; *er kann die Zahlen lesen*, gouzout a oar diouzh ar sifrou ; *er kann gut lesen*, gouzout a ra mat lenn, plaenañ a ra, lenn a ra riel, lenn a ra war-blaen, lenn a ra war e blaen, lenn a ra plaen ha brav, lenn a ra fraezh hag aes, lenn a ra difrae, ampart eo war al lenn ; *er kann weder lesen noch schreiben*, ne oar lenn ha skrivañ nemet war un tamm bara hag eur grampouezhenn ; *sie kann nicht schreiben*,

ar skrivañ eviti a zo dianavez, ne oar ket skrivañ ; *ich kann nicht singen*, n'ouzon ket kanañ, n'ouzon ket a ganañ ; P. *du kannst mich mal !* e c'hellez sutal !

2. V.k.e. : gouzout ; *er kann seine Lektion*, gouzout a ra e gentel ; *er kann gut Englisch*, saozneg mat a ya gantañ ; *er kann Bretonisch*, hemañ a oar chaokat brezhoneg ; *ein bisschen Bretonisch können*, ein paar Brocken Bretonisch können, gouzout tammoù brezhoneg ; *er konnte nicht Französisch*, ne ouie ket a c'hallig ; *etwas wie das Vaterunser können*, gouzout udb evel e bater, anavezout udb evel e bater ; *ein Gedicht auswendig können*, gouzout ur varzhoneg dindan eñvor (dre eñvor, dreist-penn-biz, dreist penn e viz, evel e Bater, dindan diviniour, a-vemor) ; P. *das ist gekonnt !* setu aze ur c'hrogañ deuet brav !

3. bezañ aotreet da, kaout gwir da ; *das kannst du meinetwegen tun !* gra an dra-se m'ec'h eus c'hoant (mar kerez), gra kement-se ma fell dit ; *diese Beleidigung kann nicht geduldet werden*, ne c'hallomp ket gouzañ an dismegañs-se, n'emañ ket evit gouzañ un dismegañs a seurt-se ; *Sie können gehen !* gallout a rit mont en ho tro !

4. bezañ posupl, bezañ gallus ; *es kann nicht sein*, ne c'hall ket bezañ - n'eo ket posupl - n'eo ket kredapl - n'eo ket da grediñ - ne c'heller ket krediñ ur seurt tra - c'hwistim 'ta, va Doue ! ; *kann sein, kann gut sein*, marteze, e c'hall bezañ, a c'hall bezañ, a c'hall bezañ a-walc'h, bezañ a-walc'h, bez' a-walc'h, bez' e c'hell bezañ, e c'hellfe bezañ a-walc'h, marteze a-walc'h, n'eo ket dibosupl, emichañs, marse, gallout a-walc'h ! gouest eo ; *kann sein, dass er kommt*, e c'hall bezañ e teuio, marteze e teuy ; *kann gut sein, dass es zu Krawallen kommt*, gouest eo e vefe reuz ! ; *das könnte sein*, gallout a rafe bezañ, bez' e c'hellfe bezañ, e c'hellfe bezañ a-walc'h, a c'hellfe bezañ, e c'hellfe bezañ ; *könnten Sie nur Recht haben !* salv ma lavarfec'h gwir ! gant (betek) ma lavarfec'h gwir ! adal (war-bouez) ma lavarfec'h gwir ! a-youl ma lavarfec'h gwir ! ; *er kann nicht weit weg sein*, n'oufe ket bezañ aet gwall bell ; *ein ausgedörrter Baum kann unmöglich viele Äpfel hervorbringen*, en ur wezenn sec'h n'oufe ket bezañ kalz a avaloù ; *es kann sein, dass er heute noch kommt (P. kann sein, er kommt heute noch)*, marteze e vo amañ hiziv c'hoazh, marteze 'vat e teuio hiziv c'hoazh, dont a ray hiziv c'hoazh moarvat ; *er könnte wohl kommen*, kad eo da zont ; *er kann jeden Augenblick da sein*, bez e c'hall en em gavout n'eus forzh peur, forzh peur e c'hall degouezhout, bez' e c'hallomp bezañ war c'hortoz d'e welet o tont ; *der Brief könnte verloren gehen*, al lizher a c'hallfe bezañ kollet, kollet e c'hallfe al lizher bezañ ; *er könnte vierzig sein*, me a ra va c'hont ez eo daou-ugent vloaz ; *könnten wir nur vor Anbruch der Nacht zu Hause sein !* mar gallfemp bezañ er gêr a-raok an noz e vefe mat ! ; *wenn Sie vor zehn Uhr anrufen könnten*, ma vefe gallet e pellgomzfec'h a-raok dek eur ; *so etwas kann unter Umständen beobachtet werden*, an dra-se a c'haller da welet.

Können n. (-s) : galloud g., galloudegezh b., galloudezh b., gouestoni b., gouested b., barregezh b., ampartiz b., mailhoni b. ; *nach bestem Können*, diouzh e wellañ, diouzh e wellañ-holl, eus e wellañ, diouzh e c'halloud, endra c'haller, gwelikañ ma c'haller, par ma c'haller, pellañ ma c'haller ; *der Künstler gab eine Kostprobe seines Könnens*, an arzour a roas un tañva eus e varregezh, an arzour a roas un tañva eus e ampartiz, an arzour a roas un tañva eus e vailhoni, an arzour a roas un tañva eus e c'halloudoù dispar, an arzour a roas un tañva eus e zonezonou ; *überragendes Können*, mailhoni b.

Können g. (-s,-) : mailh g., c'hwil g., dañvad g., houad g., maout a zen g., hinkin g., ki g., kole g., tad den g., mestr d'ober g., tarin g. ; *auf diesem Gebiet ist er ein Könnner*, ur mailh eo war an dachenn-se, hennezh a zo ur mestr d'ober, hennezh a

oar an dibenn eus an dra, anavezout a ra an treuz, ur gouizieg (ur mestr) eo war an dachenn-se.

Konnex g. (-es,-e) : kennask g., kenstag g., kenstagadur g., darempred g., arroud g., kenarroud g., liamm g., liammadenn b.

Konnexion b. (-,-en) : kennask g., kenstag g., kenstagadur g., darempred g., arroud g., kenarroud g., liamm g., liammadenn b., kennaskañ g.

Konnivenz b. (-,-en) : 1. gouzañvusted b., gouzañvuster g., gouzañvegezh b., gouzañverezh g., goulezerezh g., damasant g. ; 2. [gwir] kenemglev g., kenwall g., kenwallerezh g.

Konnossement n. (-s,-e) : [merdead.] paper fard g., lizher-fard g.

Konnotation b. (-,-en) : 1. [preder., logik] endalc'h g., ental g. ; 2. [yezh.] kennotenn g., ster all g., eil ster g. ; 3. [yezh.] kennotadur g. ; *theoretische Konnotation*, kennotadur arlakadennek g. ; *Konnotation und Denotation*, kennotadur ha denotadur.

konnotativ ag. : kennotus, kennotadel.

konnotieren V.k.e. (hat konnotiert) : kennotañ, kennotennañ.

Konquistador g. (-en,-en) : konkistador g.

Konrad g. : 1. Konrad g. ; 2. [istor] *der arme Konrad*, Yann Gouer g., Yann Beizant g., Pipi Gouer g. [kevre kouverien eus ar *XVI^{vet} kantved*].

Konrektor g. (-s,-en) : [skol.] eilrener g.

Konrektorin b. (-,-nen) : [skol.] eilrenerez b.

Konsekration b. (-,-en) : [relij.] kensakradur g., kensakridigezh b., gouestlidigezh b. ; *Konsekration von Brot und Wein*, kensakridigezh ar bara hag ar gwin b.

Konsekrator g. (-s,-en) : [relij.] kensakrer g.

konsekrieren V.k.e. (hat konsekriert) : [relij.] kensakriñ, gouestañ ; *die Hostie konsekrieren*, kensakriñ an ostiv.

konsekutiv ag. : deuet da-heul, heuliek, dilerc'hek, diananadennel, dianveziat, diaheul ; *konsekutives Dolmetschen*, jubennerezh diaheul g.

Konsekutivdolmetschen n. (-s) : jubennerezh diaheul g.

Konsekutivsatz g. (-es,-sätze) : islavarenn a verk an heuliad b.

Konsens g. (-es,-e) : kenglev g., kenemglev g., kenasant g., kenasantadenn b., emglev g., reizhded b., unvaniezh b. ; *gesellschaftlicher Konsens*, *sozialer Konsens*, kenglev kevredigezhel g.

konsequent ag. : 1. kempoell, poellek, reizhek, reizhpoellek, parfet, start en e vennozhioù, reizhpoell, reizhpoellek, kempoell, reizhveizek, diouzh ar reizhpoell, hervez ar reizhpoell, reizhveizadek, reizhveizadel ; *konsequent zu Ende denken*, kas ur poellata betek ar penn ; *konsequent handeln*, bezañ kempoell en e oberioù, bezañ poellek en e oberioù, bezañ reizhek en e oberioù ; 2. postek, serzh, divrall, digeflusk, sonn, start, didrabas, distrafiuilh, kadam, asur, parfet, start en e vennozhioù ; *er ist konsequent*, ober a ra hervez e vennozhioù, poell a zo en e soñjoù, parfet eo, start eo en e vennozhioù, poell en deus en e gudenn ; *seine Ziele konsequent verfolgen*, chom war e erv, kaout poell en e gudenn.

Konsequenz b. (-,-en) : 1. poellegezh b., heboellded b., ; *eine Überlegung bis zur letzten Konsequenz führen*, kas ur poellata betek ar penn ; 2. mennerezh g., dalc'hegezh b., youlegezh b., kasentez b., kendalc'helezh b., kendalc'hidigezh b., kendalc'husted b., kendalc'huster g., kendalc'h g., kendalc'h-ober g., dalc'h g., dalc'hadur g., dalc'husted b., dalc'hidigezh b., dalc'hamant g., padusted b., paduster g., trebaduster g., pennegezh b., penverzegezh b., penverzezh g., starter g., started b., divrallder g., pegadur g., parfeted b., poell g. ; 3. difin g., heul g., heuliad g., heulienn b., heuliadur g., disoc'h g., efed g., dilerc'h g., dilerc'hiadenn b., dilost g., diwanenn b., isu g.,

dianveziad g., dianlenad g., frouezh g., frouezhenn b., askouezh g., askouezhadenn b., oberiadur g., azlamm g., dastaol g. ; *die Konsequenz(en) ziehen*, tennañ ur gentel (eus udb), dastum skiant (diwar udb), sevel heuliadoù (diwar udb), klozañ ; *weitestgehende Konsequenzen*, askouezhadennoù grevus-kenañ ls. ; *wirtschaftliche Konsequenzen*, askouezhadennoù armerzhel ls. ; *politische Konsequenzen*, askouezhadennoù politikel ls. ; *tödliche Konsequenzen*, heuliadoù marvus ls. ; *für diese Leute war ihre kümmerliche Lage eine Konsequenz der herrschenden Armut im eigenen Land*, lakaat a rae an dud-se o stad fall da heuliad ar baourentez a rene en o bro, evit an dud-se e kleve o stad fall ouzh ar baourentez a rene en o bro, hervez an dud-se e teue o stad fall diwar ar baourentez a rene en o bro ; *für etwas die Konsequenzen tragen*, bezañ gwazh ag udb, bezañ gwazh eus udb, en em gavout gwazh eus udb, en em gavout gwazh ag udb, en em gavout diaes eus udb, damantiñ eus udb ; *als logische Konsequenz*, rak-se, dre-se, gant-se, gant an dra-se, diwar-se, kent a se, kent-se, e-se, hag e-se, e-skeud-se, abalamour da se, dre an abeg da se, alese, ac'hano.

Konservatismus g. (-) : mirelouriezh b.

konservativ ag. : mirelour, gwenn ; *er ist konservativer geworden*, gwennaet en deus ; *konservative Partei*, strollad mirelour g.

Konservative(r) ag.k.g./b. : mirelour g., mirelourez b., gwenn g. ; *die Revolutionäre und die Konservativen*, ar re ruz hag ar re wenn.

Konservator g. (-s,-en) : mirdiour g., mirour g.

Konservatorienflügel g. (-s,-) : [sonerezh] piano hanterlostek g.

Konservatorium n. (-s, Konservatorien) : skol-uhel ar sonerezh b.

Konserve b. (-,-n) : 1. boued-mir g., boued-saezon g. ; *beschränkt haltbare Konserve*, damvouedvir g. ; *eingepresst wie die Sardinen in der Konserve*, ken start ha gliziged sall en ur varilh, chouket, peg-ha-peg, stok-ha-stok, genoù ouzh genoù, an eil e genoù egile, yoc'h'et, gwasket, krog an eil en egile, sac'h-àr-vac'h, mac'h-àr-vac'h, a-vac'h, bodet start-ha-start, kouchet evel foenn er solier, gorjellet, ur re ouzh ar re all ; *im Bus stehen die Leute eingepresst wie in der Sardinenbüchse*, gorjellet eo an dud leun ar c'harr-boutin, en em gouchañ a ra an dud er c'harr-boutin ; 2. [gwad, mezeg.] sac'had gwad (da dreuzskuilhañ) g.

Konservenbüchse b. (-,-n) / **Konservendose** b. (-,-n) : boest boued-mir b., boestad boued-mir b., boest-mir b.

Konservenfabrik b. (-,-en) : bouedvirerezh b., fritur b., P. labouradeg boestoù-mir b.

Konservenfisch g. (-es,-e) : pesk boest-mir g., pesk-mir g.

Konservenfleisch n. (-es) : kig boest-mir g., kig-mir g.

Konservenhersteller g. (-s,-) : bouedvirer g.

Konservenindustrie b. (-) : bouedvirerezh g.

konservierbar ag. : miradus.

konservieren V.k.e. (hat konserviert) : 1. [boued] mirout ; *durch Sterilisieren, Trocknen, Räuchern oder Gefrieren konserviertes Fleisch*, kig-mir g. ; *durch Sterilisieren, Trocknen, Räuchern oder Gefrieren konservierte Fische*, pesked-mir ls. ; *durch Tiefkühlung konservieren*, skornvirout ; 2. kendalc'her, delc'her e ratre, trezerc'hel, trezelc'her, kempenn.

konservierend ag. : enepbreinus, mirus.

Konservierung b. (-,-en) : 1. [boued] mir g., mirerezh g., miridigezh b., bouedvirerezh g. ; *die Konservierung durch Tiefkühlung*, ar skornvirout g. ; 2. kendalc'h g., kendalc'hidigezh g., dalc'h e ratre g., trezalc'h g., kempenn g., kempennerezh g., kemmirout g.

Konservierungsmittel n. (-s,-) : araez mirout g., miruzenn b., danvez-mirout g., gwezher mirout g.

Konservierungsstoff g. (-s,-e) : miruzenn b., danvez-mirout g., gwezher mirout g.

Konsignant g. (-en,-en) : tredeogour g.

Konsignatar g. (-s,-e) / **Konsignatär** g. (-s,-e) : 1. [gwir] tredeogadour g. ; 2. [merdead.] adnaouadour g.

Konsignation b. (-,-en) : tredeogañ g., tredeogerezh g. ; *Hinterlegungs- und Konsignationszentalkasse*, keñfiziañ ha tredeogañ g.

konsignieren V.k.e. (hat konsigniert) : 1. enskrivañ, marilhañ, kaierañ, lakaat war baper, testeniañ, testiñ, testeniekaat, gwiriekaat ; 2. [kenwerzh] tredeogañ, fiziout, lakaat e tredeeg, adnaouiñ ; 3. [lu] *Truppen konsignieren*, derc'hel rejimantoù pare, derc'hel rejimantoù war ar pare.

Konsilium n. (-s, Konzilien) : [mezeg.] kuzuliadenn etre mezeien b.

konsistent ag. : 1. fetis, dalc'hant, teuc'h, start, fonnus, reut, sonn, kantalc'h, kantalc'hek ; 2. [mat.] *konsistente Gleichungen*, ataladoù kembezus ls.

Konsistenz b. (-) : dalc'hañs b., kantalc'h g., dalc'h g., fetister g., starter g., standilhon g. ; *Konsistenz des Bodens*, seurt douar g., doare douar g., chadenn an douar b., natur an douar b. ; [kegin.] *dem Eischnee mit einer Prise Salz mehr Konsistenz geben*, stardañ ar gwenoù.

Konsistorial- : [relij.] ... koñsistorel.

Konsistorium n. (-s, Konsistorien) : [relij.] koñsistor g., koñsistoer g., bodadeg kardinaled b., bodadeg pastored b., bodadeg rabined b.

Konskription b. (-,-en) : [lu] enrolladur g.

Konsole b. (-,-n) : 1. [pezh arrebeuri] taol-voger b., taolig harp b. ; 2. [tekn.] panell gontroll b. ; 3. [kleweled, stlenn.] letrig g., penel g. ; 4. [tisav.] **a**) korbell g., balirenn-harpañ b. ; *die Konsolen des Kamins*, korbelloù ar siminal ls., skourjezoù ar siminal ls. ; **b**) brech'h heptuañ b.

konsolidieren V.k.e. (hat konsolidiert) : startaat, kesoutañ, stabilaat, kadarnaat, kreñvaat, diazezañ mat, parfediñ, parfetaat ; *wieder konsolidieren*, adstartaat ; [arc'hant.] *konsolidierte Bilanz*, mentel gesoutet b. ; *konsolidierte Staatsschuld*, dleoù Stad startaet ls.

Konsolidierung b. (-,-en) : [arc'hant.] kesoutañ g., startaat g., startadur g.

konsonant ag. : [sonerezh] kensonek ; *konsonanter Akkord*, klotad kensonek g. *konsonante Töne*, nesnotennoù ls.

Konsonant g. (-en,-en) : [yezh.] kensonenn b. ; *weiche Konsonanten*, kensonennoù blot ls. ; *harte Konsonanten*, kensonennoù kalet ls. ; *mutationsfähige Konsonanten*, kensonennoù kemmus ls. ; *sonorer Konsonant*, kensonenn vouezhiet b., kensonenn hevouezh b., kensonenn heglev b. ; *mouillierte Konsonanten*, kensonennoù glebiet ls. ; *latenter Konsonant*, kensonenn enkel b. ; *einen Konsonanten schwächen*, blotaat ur kensonenn, gwanaat ur kensonenn ; *einen Konsonanten mouillieren*, glebiañ ur kensonenn ; *beim Sprechen bestimmte Konsonanten mouillieren*, kaozeal gleb.

Konsonantenschrift b. (-,-en) : [yezh.] lizherenneg kensonennek b.

Konsonantenstamm g. (-s,-stämme) / **Konsonantenthema** n. (-s,-themen) : [yezh.] bonad kensonennek g.

Konsonantenverdoppelung b. (-,-en) : [yezh.] daouadur g., daouañ g.

konsonantisch ag. : [yezh.] kensonennek ; *konsonantische Deklination*, amstouad bonad kensonennek g.

Konsonantismus g. (-) : [yezh.] kensonennegezh b.

Konsonanz b. (-,-en) : 1. kenson g., kensoniezh b., kensonegezh b. ; 2. [lenn.] kenganez ar c'hensonennoù b., kengan war ar c'hensonennoù g.

Konsorte g. (-n,-n) : 1. kenseurt g. ; 2. [gwashaus] ... und *Konsorten*, ... hag o c'henseurted, ... hag e genseurted.

Konsortial- : ... kevuniadel.

Konsortialvertrag g. (-s,-verträge) : kevrat kevredañ b.

Konsortium n. (-s, Konsortien) : kevuniad g., kartell g., kengevread g., sindikad g., kenstrollad embregerezhioù g., kenseurterezh g., kenseurtiezh b.

Konspiration b. (-,-en) : irienn b., steuenn b., kavaill g., itrik g.

Konspirationstheorie b. (-,-n) : iriennelouriezh b., arlakadenn iriennelour b.

konspirativ ag. : 1. kavaillhus, iriennus, dispac'hus, ... irienniñ ; *konspirative Umtriebe*, troioù irienniñ ls. ; 2. *konspirativer Treffpunkt*, lec'h emgav an iriennerien g., lec'h emgav ar gavaillherien g.

konspirieren V.gw. (hat konspiriert) : punañ (atizañ, sevel) un irienn, irienniñ, gwiadiñ (sevel) itrikoù, atizañ iriennnoù, punañ steuennoù, kavailhañ, itrikañ, steuñviñ iriennnoù, penefiañ, farbotañ, klask sevel dindan u.b.

Konstabler g. (-s,-) : [istor] konestabl g. [*liester* konestabled].

Konstableramt n. (-s) : konestabliezh b.

konstant ag. : 1. digemm, dalc'hus, kendalc'hus, kendalc'hel, ingal, padus, dibaouez, dizehan, pad, arstalek, hollbad, hollbadus, parfet, start en e vennozhioù ; *konstanter Kontakt*, darempred ingal g. ; *konstante Verhältnisse*, keñverioù arstalek ls. ; *auf einem konstanten Niveau halten*, konstant halten, derc'hel en arstal ; *einen Betrag konstant halten*, derc'hel ur sammad en arstal ; 2. [mat.] arstalek ; *konstante Größe*, digemmenn b., dalc'henn b., arstalenn b. ; *konstante Funktion*, keñverzhenn arstalek b. ; *konstante Folge*, konstante Sequenz, konstante Reihe, heuliad arstalek g. ; *ein Kreis ist definiert als Menge aller Punkte auf einer Ebene, deren Abstand von einem vorgegebenen Punkt dieser Ebene konstant ist*, ur c'helc'h a zo anezhañ ur grommenn blaen ha kloc'h a zo an holl boentoù a ya d'ober anezhi keit-ha-keit diouzh he c'hreiz ; 3. [kimiezh] savelek ; *Gesetz der konstanten Proportionen*, saveleñ ar c'hengeurioù savelek b. ; *konstante chemische Zusammensetzung*, kenaoz kimiek savelek g. ; 4. [arc'hant.] *konstantes Kapital*, kevala kendalc'hel g. ; *konstanter Preis*, priz padel g., priz digemm g. ; *konstante Kosten*, mizoù digemm ls.

Konstante b. (-,-n) / ag.k. b. : 1. [fizik, mat.] digemmenn b., dalc'henn b., arstalenn b. ; *physikalische Konstante*, arstalenn fizikel b. ; *Federkonstante*, arstalenn dic'halv b. ; 2. [mat.] gwezhiader g. ; *Proportionalitätskonstante*, gwezhiader kenfeuriegezh g.

Konstantin g. : [istor] Kustentin g.

konstantinisch ag. : ... a sell ouzh an impalaer Kustentin ; [relij.] *konstantinisches Kreuz*, krism g.

Konstantinopel n. : [istor] Kergustentin b.

Konstanz¹ b. (-) : 1. arstalegezh b., arstal g. ; 2. ingalded b., kendalc'helezh b., kendalc'hidigezh b., kendalc'husted b., kendalc'huster g., kendalc'h g., kendalc'h-ober g., dalc'h g., dalc'hadur g., dalc'hegezh b., dalc'husted b., dalc'hidigezh b., dalc'hamant g., padusted b., paduster g., trebaduster g., pennegezh b., penverzegezh b., penverzezh g., starter g., started b., divrallder g., patianted b., pegadur g., parfeted b., poell g.

Konstanz² n. : Konstanz b. ; *von Basel aus liegt Konstanz flussaufwärts*, emañ Konstanz en argrech da Vasel.

Konstanzphänomen n. (-s,-e) : [bred.] anadenn an arstal b.

Konstanzprinzip n. (-s) : [bred.] pennaenn an arstal b.

konstatieren V.k.e. (hat konstatiert) : gwiriañ, stadañ ; *den Schaden konstatieren*, stadañ ar freuz, prizañ ar freuz.

konstativ ag. : stadadel.

konstellation b. (-,en) : 1. stad an traoù b., keflun g., kenfurmadur g., ardremez b. ; 2. [stered., mat.] steredeg b. ; 3. [kimiezh] izomeriezh b., kenfurmadur g.

konsternieren V.k.e. (hat konsterniert) : trelatañ, trebouliñ, baduelliñ, trefuiñ, alvaoniñ, skoelfiñ, mantrañ, abafiñ, sabatuiñ, sabaturiñ, teuler en alvaon, divarc'hañ, stonkañ.

konsterniert ag. : abaf, mantret, sabatuet, sabaturet, alvaonet, skoelfet, stouvet, treboulet, trejeboulet, baduellet, daoubennet, dineuz, divarc'het, diskaret, divouezh, dilavar, mik, skodeget, stravaget, stonket, kalmet.

Konstipation b. (-,en) : [mezeg.] goustivadur g., kaledigezh kof b., P. kleñved-kalet g., stard-kof g. ; *eine Konstipation beheben*, dic'houstiviñ, digalediñ ; *Behebung einer Konstipation*, dic'houstivadur g., dic'houstiviñ g.

konstipieren V.gw. (hat konstipiert) : [mezeg.] goustiviñ, kaletaat ar c'horf, lakaat ar c'horf da galediñ, kalediñ ar c'horf, stankañ ar c'horf, stambouc'hañ, stegnañ, [dre zic'harvaat] strizhañ ar c'hof.

konstipierend ag. : [mezeg.] goustivus, kaledus, kaletaus, stegnus, stankaus, stankus.

konstipiert ag. : [mezeg.] goustivet, kaledet, kalet e gof, kalet e gorf, start warnañ, stanket e gorf, berchet, kaledet e fank ennañ, P. stouvet.

konstituieren V.k.e. (hat konstituiert) : ober, krouiñ, sevel, diazezañ, aozañ, amparañ, kenaozañ, divizout, merkañ, lakaat, termenañ ; *die konstituierende Versammlung*, ar vodadenn vonreizhañ b. ; *eine Republik konstituieren*, sevel (krouiñ, diazezañ) ur republik ; *die Sprache konstituiert das Denken*, diazezet eo ar preder war ar yezh ; *konstituierende Generalversammlung*, bodadenn veur diazezañ b. ; *konstituierte Behörden*, pennadurezhioù amparet ls.

V.em. : **sich konstituieren** (hat sich (ak.) konstituiert) : mont d'ober, sevel, krouiñ ; [gwir] *sich als Zivilkläger konstituieren*, mont da gevrenn geodedel.

Konstitution b. (-,en) : 1. aozidigezh b., saveladur g., kenaozadur g., furmadur g., kenframmadur g., kedelfennadurezh b., amparadur g., amparañ g., diazezadur g., sevel g. ; 2. [korf.] korfadur g., korfadurezh b., stad yec'hed b., doare g., temz yec'hed g., temz korf g., neuz-korf b., neuziadur korf g., genezh g. ; *er ist von schwächlicher Konstitution*, er hat eine schwache Konstitution, temzet fall eo, n'eo ket temzet mat e yec'hed, un tammig fall a baotr eo, ur gigenn fall a zen eo / sempl eo an temz anezhañ (Gregor), hennezh a gouezh alies en arwez ar yer, bepred klañvigoù e vez, n'en deus ket bet yec'hed biskoazh, ur galon voñselin en deus, sempl eo e yec'hed, stummet eo diouzh c'hoari ar c'hlañv, flour eo an temz anezhañ, n'eo ket ur gwall sklosenn ; *er ist von robusterer Konstitution als sein Freund*, er hat eine robustere Konstitution als sein Freund, startoc'h gweet eo eget e vignon, startoc'h frammet eo eget e vignon, muioc'h a gorf en deus eget e vignon, lañsañ a ra war e vignon en nerzh-korf, lañs en deus war e vignon en nerzh-korf ; *er hat eine robuste Konstitution*, ur gigenn vat a zen eo ; *gute Konstitution*, kreñvadurezh b. ; 3. [polit.] bonreizh b., lezenn-diazezh b. ; 4. [relij.] a) kemennadur g., kiminiadezh b. ; b) reizhennoù ls.

Konstitutionalismus g. (-) : bonreizhelouriezh b.

Konstitutionalist g. (-en,-en) : bonreizhelour g.

konstitutionell ag. : 1. [polit.] bonreizhel, bonreizhek, dindan lezenn, dindan ar vonreizh, hervez al lezenn, diouzh al lezenn ; *konstitutionelle Monarchie*, unpenniezh vonreizhek b., monarkiezh dindan lezenn b. ; *konstitutioneller König*, roue dindan lezenn g. ; 2. [mezeg.] genezhel ; *konstitutionelle*

Schwäche, izilded c'henezhel b. ; *konstitutionelle Fehlbildung*, kammneuziad genezhel g. ; 3. [kimiezh] *konstitutionelle Einheit*, goustur g. ; *konstitutionelle Wiederholeinheit*, goustur arren g. ; *Wiederholung der konstitutionellen Einheit*, arreadur ar goustur g.

Konstitutionsisomerie b. (-) : [kimiezh] izomeriezh frammadel b.

konstitutiv ag. : amparus, parzhiat.

Konstriktion b. (-,en) : [mezeg.] amwask g., amwaskañ g.

Konstriktiv g. (-s,-e) : [yezh.] kensonenn dre daravat b., c'hwezhen b., kensonenn-c'hwezh b., kensonenn-c'hwezhiñ b., rimienn b., kensonenn ruz b.

konstriktiv ag. : [mezeg.] amwaskus.

Konstriktor g. (-s,-en) : [korf.] kigenñ strizhaer b., kigenñ gelc'hstrizhaer b.

Konstruierbar ag. : adeiladus, savadus ; *konstruierbares Polygon*, lieskorn savadus g.

konstruieren V.k.e. (hat konstruiert) : 1. sevel, oberiañ, fardañ, stummañ, aozañ, kenaozañ, savaduriñ, konstru, konstruiñ ; [yezh.] *einen Satz richtig konstruieren*, sevel (stummañ, frammañ) mat ur frazenñ ; 2. [tekn.] raktresañ, meizañ ; *ein Flugzeug konstruieren*, raktresañ (sevel raktres) ur c'harr-nij ; *ein Auto konstruieren*, sevel raktres ur c'harr-tan ; 3. [mat.] konstru, konstruiñ, luniañ, sevel ; *ein Dreieck konstruieren*, sevel (tresañ) un tric'horn ; *ein Polygon konstruieren*, sevel ul lieskorn ; 4. ijinañ, forjañ, danzen [pennrann danze-] ; *konstruierte Sprache*, areg kalvezadel g. ; 5. [kimiezh] *eine Strukturformel konstruieren*, dispakañ un delun kimiek.

Konstrukteur g. (-s,-e) : oberier g., farder g., saver g.

Konstrukteurin b. (-,nen) : oberierez b., farderez b., saverez b.

Konstruktion b. (-,en) : 1. savidigezh b., saverezh g., savadur g., savadurezh b., konstruidigezh b. ; 2. [mat.] luniad g. ; *die Konstruktion eines Dreiecks*, tresadur (savidigezh b.) un tric'horn g. ; 3. [ti] savadur g., konstruadur g., adeilad g. ; *diese Konstruktion kann jedes mögliche Gewicht tragen*, ar savadurese a zo gouest da skorañ n'eus forzh peseurt pouez ; 4. [yezh.] frammadur g., stummadur g. ; *Konstruktion mit einem Hilfsverb*, furm genstrollat b. ; 5. ijinadenn b. ; 6. ergrafañ g., danzen g. ; *rechnerunterstützte Konstruktion*, danzen ameleit dre urzhiataer g., ergrafañ ameleit dre urzhiataer g.

Konstruktionsbüro n. (-s,-s) : burev studi teknikel g.

Konstruktionsfehler g. (-s,-) : si fardañ g.

Konstruktionsingenieur g. (-s,-e) : pennijinour g.

Konstruktionsverfahren n. (-s,-) : doare konstruiñ g., argerzh savaduriñ g. ; *perspektivisches Konstruktionsverfahren*, reizhsellouriezh b., sellidresouriezh b., bannskeudennouriezh b.

konstruktiv ag. : 1. savadurel, savel, spletus, gounidus, talvoudus, talvoudek, soliadell, savus, yaus, yael, yaek ; *konstruktives Verhalten*, emzalc'h yaus g. ; 2. ... sevel, ... oberiañ, ... fardañ, ... stummañ, ... aozañ, ... kenaozañ, ... savaduriñ, sevenus, savus ; 3. [mat.] luniadus ; 4. [preder.] danzeüs ; 5. [relij.] *konstruktive Apologetik*, apologetik savel b., apologetik yaek b.

Konstruktivismus g. (-) : [arz] savelouriezh b.

Konstruktivist g. (-en,-en) : [arz] savelour b.

Konsubstantiation b. (-) : [relij.] kensolweziged b., kennatur b.

Konsul g. (-s,-n) : koñsul g.

konsular ag. / **konsularisch** ag. : 1. [gwir] koñsulel ; *konsularische Gesetzgebung*, lezennerzh a genwerzh g. ; *konsularische Gerichtsbarkeit*, lez-varn a genwerzh b. ; 2. [polit.] koñsulel ; *konsularische Beziehungen*, darempredoù dre goñsuled ls. ; *konsularischer Vertreter*, koñsul g.

Konsulat n. (-s,-e) : 1. [karg] koñsuliezh b., koñsuled b. ; 2. [sez] koñsuld g.

Konsulent g. (-en,-en) : [gwir] alvokad kuzulier g.
Konsulin b. (-,-nen) : koñsulez b.
Konsultation b. (-,-en) : kuzuliadenn b., kuzuliadur g.
konsultieren V.k.e. (hat konsultiert) : goulenn ali digant, goulenn kuzul digant, kuzuliañ ; *den Arzt konsultieren*, en em gavout gant ar medisin, mont da welet ar mezeg.
konsultativ ag. : ... kuzuliañ, ... aliañ ; *er hat konsultatives Mitspracherecht*, kuzuliañ a c'hell ober, ar gwir a zo gantañ da reiñ e ali, ar gwir aliañ a zo gantañ.
Konsum g. (-s,-s) : 1. bevezerezh g., bevezadur g., beveziñ g. ; *übermäßiger Konsum*, dreistbeveziñ g. ; *jemanden zum Konsum verleiten*, dougen u.b. da veveziñ ; *der Übergang vom Konsum zur Sucht*, an dremenidigezh eus ar beveziñ d'an estoue b. ; 2. kevelouri veveziñ b.
Konsumartikel g. (-s,-) : bevezad g., mad beveziñ g., traezenn b., gwerzhadenn b.
Konsument g. (-en,-en) : bevezer g.
Konsumentenorganisation b. (-,-en) : kevredigezh vevezerien b., uniad bevezerien g.
Konsumentenpreisinflation b. (-) : c'hwezadur ar prizioù g.
Konsumentin b. (-,-nen) : bevezerez b.
Konsumerismus g. (-) : bevezuniadouriezh b.
Konsumerist g. (-en,-en) : bevezuniadour g.
Konsumgenossenschaft b. (-,-en) : kevelouri veveziñ b.
Konsumgesellschaft b. (-,-en) : kevredigezh veveziñ b.
Konsumgut n. (-s,-güter) : bevezad g., mad beveziñ g. ; *Konsumgüter*, traoù prenañ ls., madoù beveziñ ls., bevezadoù ls., traezoù ls., gwerzhadennoù ls.
Konsumgüterindustrie b. (-) : industriezh ar madoù beveziñ b., greanterezh beveziñ g. ; *Branchen der Konsumgüterindustrie*, ijenerezhioù beveziñ ls.
konsumieren V.k.e. (hat konsumiert) : beveziñ, kuzumiñ, dispign, fritañ.
Konsumismus g. (-) : dreistbevezouriezh b.
konsumptiv ag. : 1. ... ar bevezerezh, ... ar bevezadur, ... beveziñ ; *Auflösung von Ersparnissen für konsumptive Ausgaben*, diaboell g., diaboelladur g. ; *Ersparnisse für konsumptive Ausgaben auflösen*, diaboellañ ; 2. [mezeg.] treutaus, kastizus, ... treutaat, ... kastizañ.
Konsumrausch g. (-es) : bevezerezh diroll g.
Konsumterror g. (-s) : sponterezh dre ar bruderezh g., sponterezh daranvel g.
Konsumtion b. (-,-en) / **konsumption** b. (-,-en) : 1. bevezerezh g., bevezadur g., beveziñ g. ; 2. [mezeg.] treutadur g., treutaat g., kastizadur g., kastizañ g. ; 3. [gwir] tolpadur ar bardedigezhioù g. ; 4. [relij.] paskañ g., komuniañ, sakramantiñ g.
konsumtiv ag. : 1. ... ar bevezerezh, ... ar bevezadur, ... beveziñ ; *Auflösung von Ersparnissen für konsumtive Ausgaben*, diaboell g., diaboelladur g. ; *Ersparnisse für konsumtive Ausgaben auflösen*, diaboellañ ; 2. [mezeg.] treutaus, kastizus, ... treutaat, ... kastizañ.
Konsumtrend g. (-s,-s) : tuadur ar beveziñ g.
Konsumverein g. (-s,-e) : kevelouri vevezerien b., kenstal b., kevelouri veveziñ b.
Konsumware b. (-,-n) : bevezad g., mad beveziñ g., traezenn b.
Konsumwein g. (-s,-e) : gwin kej g.
Konsumzwang g. (-s) : bevezerezh forset g., bevezerezh dre ret g.
kontagiös ag. : [mezeg.] mernentus, kontammus, binimus, pegus, spegus, stagus, tredizhus, poreüs, poreel, poreek ; *kontagiöser Erreger*, gwezher tredizh g.

Kontagiosität b. (-) : tredizhusted b., kontammusted b., binimusted b., pegusted b., spegusted b., stagusted b., poreüsted b.
Kontakt g. (-es,-e) : 1. spin g., stok g., kenstok g., kenstokadenn b., stokad g., enstok g., diastok g., kontakt g. ; *elektrischer Kontakt*, enstok tredan g. ; [mezeg.] *Ansteckung durch direkten Kontakt*, tredizh dre stekiñ eeun g. ; *Ansteckung durch indirekten Kontakt*, tredizh dre stekiñ ameeun g. ; 2. [tredan.] stokell b. ; 3. darempred g., pleustr g., stok g., kavandenn b., hentadurezh b., hentadur g., frot g. ; *konstanter Kontakt*, *kontinuierlicher Kontakt*, darempred ingal g. ; *mit jemandem Kontakt haben (in Kontakt stehen)*, bezañ e (kaout) darempred gant u.b., kaout pleustr gant u.b., pleustriñ gant u.b., kaout stok ouzh u.b., daremprediñ (hentiñ, pleustriñ) u.b., kaout kavandenn gant u.b., ober kavandenn da (gant, ouzh) u.b., kehentiñ gant u.b., kaout frot ouzh u.b. ; *mit jemandem Kontakt aufnehmen*, skoulmañ (mont e) darempred gant u.b., mont da welet u.b., mont da-gaout u.b., mont da-geñver u.b., mont da gavout u.b., mont davet u.b., mont d'u.b., mont etrezek u.b., mont war-dro u.b., jubenniñ u.b. ; *er will mit ihnen keinen Kontakt haben*, ne fell ket dezhañ kaout darempred ganto ; *wir haben nur wenig Kontakt*, laosk e vez an darempredoù kenetrezomp, ne reomp ket kalz a gavandenn an eil ouzh egile, n'o deus ket kalz a bleustr an eil gant egile ; *über gute Kontakte verfügen*, bezañ hiroc'h e vrec'h eget e vañch, kaout penn-brec'h, bezañ mat e hentadurezhioù, bezañ hir e vrec'h, bezañ hir e askell, bezañ ur stekiñ mat a zen abalamour d'e zarempredoù, gouzout brav keinañ, bezañ mat da geinañ, bezañ keinet mat, bezañ kreñv e gein, bezañ kreñv a gein, bezañ kreñv e chouk.
Kontaktadresse b. (-,-n) : kejllec'h g., lec'h emgav g., bodenn b., bodlec'h g.
Kontaktanzeige b. (-,-n) : [kelaouenn] kemennadenn gamalata b., kemennadenn klask-mignon b., kemennadenn klask-mignonez b.
kontaktarm ag. : en e unan, ennañ e-unan, en e bart e-unan, e-unan, digompagnun, chomet etre treid ar bed, pell diouzh darempred an dud, chomet e-unan evel ul lakez pikez, e-unan evel ur c'hi, e-unan evel ur penn-ki, evel ur wezenn divarret, distok diouzh an dud all.
Kontaktbildschirm g. (-s,-e) : [stlenn.] skramm stekiñ g.
Kontaktblock g. (-s,-blöcke) : [tredan.] stokell b.
Kontaktbörse b. (-,-n) : [stlenn.] load emgav g., lec'hienn emgav b.
kontaktfreudig ag. : darempredus, kevredus, lavariant, kaozeüs, farlaot, amc'hraus ; *er ist kontaktfreudig*, plijus eo ober gantañ, plijus eo da zaremprediñ, hennezh a oar pleustriñ gant an holl, aes eo mont e darempred gantañ, aes eo mont e kehent gantañ, aes eo denesaat outañ, aes eo tostaat outañ, aes eo c'hoari gantañ, aes eo en em glevet gantañ, aes eo en em gordañ gantañ, brav eo kaout d'ober gantañ, brav eo kaout d'ober outañ, un den a emglev eo, un den a zegemer mat eo (Gregor), aes eo en em ober outañ, brav eo rannañ fav gantañ, en em ober a ra ouzh ar vuhez hag an dud, tro aes a zo ennañ, tro vat a zo ennañ, bez' eo un den bourrus, bourrus eo e gavandenn, plijout a ra dezhañ gwelet ha bezañ gwelet, bourrañ a ra gant ar re all, en em blijout a ra gant an dud, ur spered aes a zen eo, un darempred aes a zen eo, amc'hraus eo, sichant eo, hennezh a zo un den aes ober outañ, hennezh a zo un den a oar en em ober, laouen e vez ouzh an holl.
Kontaktglas n. (-es,-gläser) : [mezeg.] ferenn-lagad b., ferenn diastok b.
kontaktieren V.k.e. (hat kontaktiert) : kedellañ, skoulmañ (mont e) darempred [gant u.b.], mont da gaout [u.b.], mont war-dro [u.b.].

Kontaktknopf g. (-s,-knöpfe) : [tredan] enstoker g.

Kontaktkopieren n. (-s) : [moull.] tennadur a-stok g., moulladur a-stok g.

Kontaktlinse b. (-,-n) : [mezeg.] ferenn-lagad b., ferenn diastok b.

Kontaktmann g. (-s,-männer) : titourer g., hanterour g.

Kontaktperson b. (-,-en) : [mezeg.] den hag a zo bet e darempred gant ar c'hlañvour g.

Kontaktpflege b. (-) : [kenwerzh] merañ an darempredoù gant an arvalien g., mererezh an darempredoù gant an arvalien g.

Kontaktstöpsel g. (-s,-) : [tredan] sankell b.

Kontaktübergangswiderstand g. (-s) / **Kontaktwiderstand** g. (-s) : [fizik] harzded kenstok b.

Kontaktwinkel g. (-s) : **1.** [kimiezh] korn kenstok g. ; **2.** [tisav.] *von zwei sich berührenden Dächern gebildeter Kontaktwinkel*, flondrenn b.

Kontamination b. (-,-en) : **1.** [mezeg.] kontammadur g., kontammerezh g. ; **2.** [yezh.] kontammadur g., kenteuzadur steradel g.

kontaminieren V.k.e. (hat kontaminiert) : **1.** [mezeg.] kontammañ ; **2.** [yezh.] kontammañ.

Kontemplation b. (-,-en) : **1.** uhelweladurezh b. ; **2.** [preder.] meveradurezh b., arvestidigezh b., arvestiñ g. ; *gnadenhaft eingegossene Kontemplation*, arvestiñ enskuilhet g. ; *erworbene Kontemplation*, arvestiñ diraez g. ; [Plato] *die Kontemplation schöner Gedanken*, arvesterezh ar c'healioù g.

kontemplativ ag. : ... arvestiñ, ... arvester, arvestel, arvestat ; *kontemplativer Orden*, urzh an tadoù arvestat g., urzh an arvestidi g., urzh arvestiñ g. ; *kontemplative Nonne*, leanez arvestat b. ; *kontemplatives Leben*, buhez arvestat b. ; *kontemplative Versenkung*, uhelweladurezh b.

Konten *liester evit* Konto.

Kontenabschluss g. (-es,-abschlüsse) : klozadur ar c'hontoù g., klozadur ur gont g., stad kont b.

Kontenbewegung b. (-,-en) : [arc'hant.] gwezhiadenn vank b.

Kontenbilanz b. (-) : mentelad ar c'hontoù b.

Kontenplan g. (-s,-pläne) / **Kontenrahmen** g. (-s,-) : steuñv kontoù g. ; *allgemeiner Kontenplan*, *allgemeiner Kontenrahmen*, steuñv hollek ar jederezh g.

Kontensperrung b. (-,-en) : [arc'hant.] sparladur ur gont g., sparlerezh ur gont g., skornadur ur gont, sparladur ar c'hontoù g., sparlerezh ar c'hontoù g., skornadur ar c'hontoù g.

Konter g. (-s,-) : [sport] **1.** tenn enep g., tenn-harz g., harzadenn diarbenn b., harzad g. ; *dank eines Konters konnten sie ein Tor schießen*, gant un tenn enep e voe lojet ar vell er gaoued ganto ; **2.** enebargad g., distro-c'hoari g./b.

Konteradmiral g. (-s,-e) : [merdead.] eilamiral g., isamiral g., besamiral g.

Konteradmiralin b. (-,-nen) : [merdead.] eilamiralez b., isamiralez b., besamiralez b.

Konterbande b. (-) : floderezh g.

Konterfei n. (-s,-s/-e) : poltred g.

konterfeien V.k.e. (hat konterfeit) : poltrediñ.

Kontergriff g. (-s,-e) : [sport, gouren] astaol g.

Kontenjournal n. (-s,-e) : [kenwerzh.] marilh ar c'hontoù g., deizlevr g.

konterkarieren V.k.e. (hat konterkariert) : diarbenn, skoilhañ, enebañ ouzh, kontroliañ, kas da netra, kas war netra, kas da vann, kas da neuz, ober an heg ouzh, c'hoari ar c'hontrol ouzh, c'hoari ar c'hontrol ouzh [santimant u.b.], diharpañ [u.b.], mont a-enep da, mont kontrol da, mont war arbenn u.b.

Kontermarke b. (-,-n) : adverk b.

kontern V.gw. (hat gekontert) : **1.** eilgeriañ ; **2.** enebargadiñ. V.k.e. (hat gekontert) : diarbenn, skoilhañ, enebañ ouzh, kontroliañ, kas da netra, kas war netra, kas da vann, kas da

neuz, ober an heg ouzh, c'hoari ar c'hontrol ouzh, c'hoari ar c'hontrol ouzh [santimant u.b.], c'hoari ouzh, mont a-enep da, mont kontrol da, pennañ ouzh, stourm ouzh, ober an harp ouzh, harpañ ouzh, harpañ a-enep, diharpañ [u.b.], ober pezh [d'u.b.], mont war arbenn u.b.

Konterrevolution b. (-,-en) : enepdispac'h g., enepreveulzi b.

Konterrevolutionär g. (-s,-e) : enepdispac'her g.

konterrevolutionär ag. : enepdispac'hel.

Kontext g. (-es,-e) : **1.** [skiantoù, tekn.] konteks g. ; *je nach Kontext*, a-zalc'h ouzh ar c'honteks ; **2.** [stlenn.] kendeenn b., kemperzh g. ; **3.** [lenn.] kendeenn b., kenarroud g. ; **4.** kenstag g., kenstagadur g., darempred g., arroud g., kenarroud g., liamm g., liammadenn b., kenere g., endro g. ; *aus dem Kontext gerissen*, dibreos, hep delc'her kont eus an degouezhioù, hep reiñ a fed d'an ardremez, hep reiñ a fed d'ar c'henarroud, hep reiñ a fed d'ar gendeenn, distag diouzh e genarroud, amzere ; *das muss im Kontext seiner Zeit gesehen werden*, *das muss in seinem geschichtlichen Kontext gesehen werden*, ret eo lec'hiañ an dra-se en e amzer, bez e ranker lakaat an dra-se en e amzer.

Kontextmenü n. (-s,-s) : [stlenn.] lañser kendeenn g., lañser kemperzhel g.

kontextuell ag. : kemperzhel.

kontieren V.k.e. (hat kontiert) : [kontouriezh] enskrivañ er c'hontoù, enjediñ ; *Ausgabebelege kontieren*, kroueriañ dispignoù.

Kontinent g. (-s,-e) : kevandir g., douar-bras g., rannved b., meurzuor g. ; *die fünf Kontinente*, ar pemp kevandir ls. ; *die Kontinente driften ab*, diruzañ a ra ar c'hevandirioù.

kontinental ag. : kevandirel, kevandirat, ... kevandir, ... an douar-vras, douarvrazel, meurzuorel ; *kontinentale Kruste*, *kontinentale Erdkruste*, pluskenn gevandirel b.

Kontinentalabhang g. (-s) / **Kontinentalabfall** g. (-s) / **Kontinentalböschung** b. (-) : torrod kevandirel g., tor kevandirel g.

Kontinentaldrift b. (-) : diruz ar c'hevandirioù g.

Kontinentaleuropa n. (-s) : lodenn douarvrazel Europa b., Europa douarvrazel b.

Kontinentalfranzose g. (-n,-n) : brobennad g. [*liester* brobenniz].

Kontinentalhang g. (-s) : torrod kevandirel g., tor kevandirel g.

Kontinentalität b. (-) : kevandirelezh b.

Kontinentalklima n. (-s) : hinad gevandirel b., klimat kevandirel g.

Kontinentalplatte b. (-,-n) : [douarouriezh] plateiz kevandirel g., plakenn gevandirel b., plakenn dektonek b., plakenn vaengelc'hek b., plakenn litosferek b.

Kontinentalrakete b. (-,-n) : [lu] fuc'hell etrekevandirel b.

Kontinentalrand g. (-s,-ränder) : marz kevandirel g. ; *passiver Kontinentalrand*, marz kevandirel angweredek g. ; *aktiver Kontinentalrand*, marz kevandirel gweredek g.

Kontinentalschelf g./n. (-s,-e) / **Kontinentalsockel** g. (-s,-) : [moroniezh] seulad kevandirel g., seulad ar c'hevandir g.

Kontinentalsperre b. (-) : [istor, Napoleon] kaeladur kevandirel g., kaeladur ar c'hevandir ouzh ar Saozon g., kaeladur Europa douarvrazel ouzh ar Saozon g.

Kontinentalverschiebung b. (-,-en) : diruz ar c'hevandirioù g.

Kontingent n. (-s,-e) : **1.** kenlodenn b. ; **2.** feurbarzh g., feur g., lodenn b., kenskod g., kenskodad g., kota g. ; **3.** [lu] niver a soudarded g. ; *ein Kontingent der Bundeswehr mit einer Personalstärke von 4.000 Mann*, 4000 soudard eus lu ar c'hevread alaman ls.

kontingent ag. : diretvezel, deberzhel, deberzhek ; *kontingente Ereignisse der Zukunft*, dazontoù diretvezel ls.

kontingentieren V.k.e. (hat kontingentiert) : lakaat ur c'hota war, lakaat ur feurbarzh war, feurlodennañ, feurbarzhañ.

Kontingenz b. (-, -en) : 1. darvoudegezh b., chañs-dichañs b., deberzh g., deberzhegezh b., deberzhegezh b., darvoudusted b., diredi g., diretvez g. ; *die Notwendigkeit und die Kontingen*z, ar retvez hag an deberzh ; 2. [preder.] danzeeted b.

Kontingenztafel b. (-, -n) : taolenn deberzh b.

Kontinuativum n. (-s, Kontinuativa) : [yezh.] anv hollek g.

kontinuierlich ag. : dalc'hus, kendalc'hus, kendalc'hek, dispanaus, dispan, kenstag, ingal, padus, dibaouez, dizehan, diehan, pad, didorr, didroc'h, hollbad, hollbadus, hep diskrog, hep ehan, diastal, dispan, hep spanaenn, hep disterniañ, hep ehanañ, harz-diharz, hep paouez tamm, hep distenn, hep ec'hoaz, dalc'hapl, hep distag ebet, hep astal ebet, hep arsav, diouzh ur sach, hep remzi, hep digeinañ, a-gendalc'h ; *nicht kontinuierlich arbeiten*, pismigellat, bezañ dizingal e labour ; *kontinuierlicher Kontakt*, darempred ingal g. ; [fizik] *kontinuierliches Spektrum*, skalfad kendalc'hek g. ; *kontinuierliche Bewegung*, fiñv kendalc'hek g., loc'h kendalc'hek g. ; [mat.] *kontinuierliche Funktion*, kevreizhenn gendalc'hek b.

Kontinuität b. (-) : paduster g., trebaduster g., kendalc'hegezh b. ; *Durchbrechung der Kontinuität*, troc'h g., torr g., astal g. ; *raumzeitliche Kontinuität*, kendalc'hegezh egoramzerel b. ; [mat.] kendalc'hegezh b.

Kontinuitätsgleichung b. (-, -en) : [mat.] atalad kendalc'hegezh g., kevatalenn gendalc'hegezh b.

Kontinuitätspunkt g. (-s, -e) : [mat.] poent a gendalc'hegezh g.

Kontinuum n. (-s, Kontinua) : 1. kendalc'heg g., didorrenn b. ; *Raum-Zeit-Kontinuum*, kendalc'heg egoramzerel g. ; 2. [mat.] didorr g. ; *Mächtigkeit des Kontinuums*, goulud an didorr g.

Konto n. (-s, Konten / Kontos / Konti) : 1. [arc'hant.] kont b. ; *Bankkonto*, kont-vank b. ; *laufendes Konto*, kont-red b. ; *ein Konto eröffnen*, digeriñ ur gont ; *einen Betrag auf ein Konto überweisen*, asteurel ur sammad arc'hant war ur gont, treuzdougen ur sammad arc'hant war ur gont, treuzkas ur somm arc'hant war ur gont ; *seinem Konto einen Betrag gutschreiben*, pourvezañ e gont ; *Einzahlungen auf ein Konto vornehmen*, Geld auf ein Konto einzahlen, ein Konto auffüllen, pourvezañ ur gont ; *Geld von seinem Konto abheben*, tennañ arc'hant diwar e gont, dibourvezañ e gont ; *ein Konto belasten*, dleekaet ur gont ; *ein Konto mit 500 Euro belasten*, lakaat 500 euro war tu dle ur gont ; *einem Konto 500 Euro gutschreiben*, enskrivañ 500 euro war ur gont, kredekaat ur gont gant 500 euro, lakaat 500 euro war ur gont ; *auf Konto von*, war gont-vank u.b., en anv u.b., e gourc'hemenn u.b. ; *ein Konto überziehen*, trazennañ ur gont, tennañ arc'hant dreist pourveziou e gont, foetañ ouzhpenn an arc'hant a zo war e gont, lakaat ur gont war zle ; *überzogenes Konto*, kont trazennet b., kont dic'houder b. ; *ich habe mein Konto überzogen*, *mein Konto ist überzogen*, *mein Konto ist in den roten Zahlen*, *mein Konto ist ohne Deckung*, trazennet eo va c'hont ; *leeres Konto*, *nicht gedecktes Konto*, kont dibourvez b. ; *Gemeinschaftskonto*, kengont b. ; *ein Konto berichtigen*, peurwiriañ ur gont, reizhañ ur gont, lakaat ur gont war he reizh ; *ein Konto bereinigen*, eeunañ ur gont ; *ein Konto leeren*, dibourvezañ ur gont ; *ein Konto abschließen*, *ein Konto löschen*, *ein Konto auflösen*, renkañ ur gont, echuiñ gant ur gont, klozañ ur gont ; *ein Konto sperren*, sparlañ ur gont, skornañ ur gont ; *gesperrtes Konto*, kont sparlet b., kont skornet b. ; *gebundenes Konto*, kont fiziañ war dermen b. ; *ein Konto ausgleichen*, *ein Konto saldieren*, mentelañ ur gont, kempouezañ ur gont ; *die rechtliche Stellung eines Kontos gesetzlich regeln*, kanteolaat ur gont ; 2. [dre skeud.] *dieser*

Fehler kommt auf dein Konto, ar bec'h evit ar fazi-se a zo da deuler warnout, te an hini eo a zo da damall war ar fazi-se, dre da faot eo c'hoarvezet ar fazi-se.

Kontoauszug g. (-s, -auszüge) : [arc'hant.] stad kont b. ; *einen Kontoauszug bereitstellen*, savelañ ur gont, savelañ stad ur gont.

Kontobereinigung b. (-, -en) : eeunadur ar gont g.

Kontobewegung b. (-, -en) : [arc'hant.] gwezhiadenn vank b.

Kontobuch n. (-s, -bücher) : [arc'hant.] kaier ar c'hontoù g., kaier kontouriezh g., levr ar c'hontoù g.

Kontoeröffnung b. (-, -en) : digoradur ur gont g.

Kontoführer g. (-s, -) : [arc'hant.] kontour g., kontaouer g.

Kontoinhaber g. (-s, -) : [arc'hant.] piaouer ar gont g., dalc'her ar gont g.

Kontokorrent n. (-s, -e) : [arc'hant.] kont-red b.

Kontokorrentkredit g. (-s, -e) : [arc'hant.] kred tro g.

Kontonummer b. (-, -n) : [arc'hant.] niverenn gont b., niverenn-anaout ur gont-vank b., daveennoù bank ls.

Kontor n. (-s, -e) : 1. burev g., stal-werzh b. ; 2. gwerzhlec'h g., diazelec'h kenwerzh g., kontlec'h g. ; 3. [dre skeud.] P. *Schlag ins Kontor*, mestaol g., distokadenn b., distro lous b., taol pounner g., gwall daol g., taol-droug g., taol kriz g., taol-fall g., taol garventez g., bazhad b., reuziad g., glac'har bras g., gwalldro b. ; *das war vielleicht ein Schlag ins Kontor*, hennezh a oa bet ur c'hrez yen da wiskañ, pebezha bazhad am boa bet gant ar c'heloù-se.

Kontorist g. (-en, -en) : implijad g.

Kontosperre b. (-, -n) : sparladur kont-vank g., skornadur kont-vank g. ; *Aufhebung einer Kontosperre*, dispartadur ur gont-vank g. ; *eine Kontosperre aufheben*, distankañ war ur gont-vank, diskornañ ur gont-vank, disparlañ ur gont-vank.

Kontostand g. (-s, -stände) : [arc'hant.] stad kont b., savad ur gont b. ; *den Kontostand ermitteln*, savelañ stad ur gont.

Kontoüberziehung b. (-, -en) : [arc'hant.] dibourveziad g., trazennad g.

kontra araog. (ak.) : enep, a-enep.

Kontra n. (-s, -s) : 1. [kartoù] dae g., daeadenn b., difiadenn b. ; *jemandem Kontra sagen*, reiñ an difi d'u.b. (Gregor), degemer an dae ; 2. [dre skeud.] *jemandem Kontra sagen*, *jemandem Kontra geben*, dislavaret u.b., reiñ an dislavar d'u.b., dizarbenn u.b., diarbenn u.b., herzel ouzh u.b., c'hoari ar c'hontrol ouzh u.b., c'hoari ar c'hontrol ouzh santimant u.b., diharpañ u.b., mont a-enep u.b., mont kontrol d'u.b., mont war arbenn u.b.

Kontraalt g. (-s, -e) : [sonerezh] kontralto g., krennvouezh izel b.

Kontraaltist g. (-en, -en) : [sonerezh] kontraltoour g.

Kontraaltistin b. (-, -nen) : [sonerezh] kontraltoourez b.

Kontrabass g. (-es, -bässe) : [sonerezh] gourbed-boud g., gourbiolin b.

Kontrabassist g. (-en, -en) : [sonerezh] 1. boud g., boudour g. ; 2. gourbedour g., gourbiolinour g.

Kontradiktion b. (-, -en) : [preder.] dislavar g., emzislavar g., kontroliezh b.

kontradiktorisch ag. : dislavarus, enep, kontrol, rekin ; [preder.] *kontradiktorischer Gegensatz*, dazeilad ezkaelat g.

Kontrafagott n. (-s, -e) : [sonerezh] gourbason g.

Kontrafuge b. (-, -n) : [sonerezh] eifugenn b.

kontragestiv ag. : bec'hastalus.

Kontragestion b. (-) : bec'hastaliñ b.

Kontragitarre b. (-, -n) : [sonerezh] gitar-boud g.

Kontrahent g. (-en, -en) : 1. [gwir] kengevratour g., kenfeurier g., kontrader g., emglever g., kenemglever g., kevratour g., kevratour g. ; 2. [dre astenn.] eneber g., kevezer g., kenstriver g.

kontrahieren V.gw. (hat kontrahiert) : 1. kevratañ, kontradiñ, tonkañ ur gevrat, skoulmañ ur gevrat ; 2. strishaat, kurzhañ, koazhañ, strizhañ war an-unan (*warnañ e-unan, warni hec'h-unan h.a.*).

V.k.e. (hat kontrahiert) : strizhañ, strishaat, kurzhañ, koazhañ. V.em. : **sich kontrahieren** (hat sich (ak.) kontrahiert) : stennañ, stegnañ, strishaat, kurzhañ, koazhañ, strizhañ war an-unan (*warnañ e-unan, warni hec'h-unan h.a.*).

Kontraindikation b. (-,-en) : [mezeg.] diennegad g.

Kontrajunktion b. (-,-en) : [preder.] dazeilad g.

Kontrakt g. (-s,-e) : kevrat b., kontrad g., lizher-emglev g.

kontrakt ag. : [mezeg.] nodet, seizet, morzet, peluzet, soret.

Kontraktbruch g. (-s,-brüche) : torradur kevrat g., torridigezh kevrat b., freuzadur kevrat g.

kontraktil ag. : argrezus, argrezat ; *kontraktiles Gewebe*, gwriad argrezus g.

Kontraktilität b. (-) : argrezusted b., argrezadezh.

Kontraktion b. (-,-en) : 1. stennadur g., stegnadur g., kurzhadur g., gwaskadenn b., strishadenn b., strishadur g., strizhadur g., argrezadur g., argrezañ g., argrezad g. ; *der Schluckauf ist eine reflektorische Kontraktion des Zwerchfells*, an hik a zeu diwar strishadennoù trumm ha damougel ar gelañspeurenn ; 2. [yecz.] a) strishadur-sonioù g., kurzhad g. ; b) araogenn mesket b., kurzhad g.

kontraktlich ag. : kevratel, diazezet war ur gevrat ; *sich kontraktlich festlegen (verpflichten)*, kevratañ, kontradiñ, tonkañ ur gevrat, skoulmañ ur gevrat.

kontraktmäßig ag. : diouzh ar gevrat b., diouzh ar c'hontrad g., evel diferet er gevrat.

Kontraktualisierung b. (-,-en) : kevrategañ g., kevratelañ g.

Kontraktur b. (-,-en) : [mezeg.] dargrezad g., dargrezadur g., dargrezañ g.

kontralateral ag. : eiltu, a-eiltu.

Kontraposition b. (-,-en) : [mat.] gourzhlec'hiedenn b.

Kontrapost g. (-es,-e) : 1. [delwenn] digorlez g., emzalc'h digorlez g. ; 2. [arz] euritmiezh g., kempouez ar stummoù g., kontraposta b., hegenlusk g.

kontraproduktiv ag. : enep, kontrol, displetus, diemsav, diemsavus, sparlus, skoilhus, rouestlus, strobos ; *kontraproduktives Verhalten*, emzalc'h skoilhus g. ; *kontraproduktiv wirken*, bezañ sparlus, bezañ skoilhus, bezañ strobos.

Kontrapunkt g. (-s) : 1. [sonerezh] kendon g. ; *Meister des Kontrapunktes*, kendonour g. ; *einen Kontrapunkt zu etwas bilden*, bezañ kendon gant udb ; 2. [dre skeud.] kontrol krenn g.

Kontrapunktik b. (-) : [sonerezh] kendoniezh b.

Kontrapunktiker g. (-s,-) : [sonerezh] kendonour g.

kontrapunktisch ag. : 1. [sonerezh] kendonel, kendonek, ... kendon ; 2. [dre skeud.] kontrol krenn.

konträr ag. : kontrol, enep, rekin.

Kontrast g. (-es,-e) : diskemm g., dargemm g., krennenedadur g., argement g., enebadur g. ; *Farbkontrast*, livenebadur g.

Kontrastbrei g. (-s,-e) : [mezeg.] danvez dargemmañ g.

Kontrastfarbe b. (-,-n) : liv dargemmek g., liv diskemmek g.

kontrastieren V.gw. (hat kontrastiert) : dargemmañ ouzh, diskemmañ ouzh, ober un tarch splann war-greiz an traoù all, bezañ peurzisheñvel diouzh an traoù all, diferañ, flammañ war livioù all.

kontrastierend ag. : dargemmus, diskemmus.

kontrastiv ag. : [yecz.] a-zargemm ; *kontrastive Beziehungen*, keñverioù a-zargemm ls.

Kontrastmittel n. (-s,-) : [mezeg.] danvez dargemmañ g. ; *die Venen mit einem Kontrastmittel anfärben*, demeraat ar gwazhied.

kontrastreich ag. : dargemmek, diskemmek.

Kontrastverhältnis n. (-ses,-se) : [optik] argement sked g.

Kontrasubjekt n. (-s,-e) : [sonerezh] kendodenn b.

Kontratempo n. (-s) : [sonerezh] enepred g.

Kontravalenz b. (-,-en) : [preder.] *ausschließende Kontravalenz*, dazeilad ezkaelad g.

Kontrazeption b. (-,-en) : [mezeg.] hilastalerezh g., hilastaliñ g., dihadañ g., dishiliañ g., enephiliañ g., enephiliadur g., enepkoñsev g.

Kontrazeptionsmethode b. (-,-n) : hentenn hilastaliñ b.

Kontrazeptivum n. (-s, Kontrazeptiva) : [mezeg.] hilastaler g., louzoù hilastaliñ g., louzoù enephiliañ g., louzoù enepkoñsev g., enephilier g., enepkoñsev g.

Kontribution b. (-,-en) : [lu] tailhoù-brezel ls., tell-vrezel b., perzhadur e mizoù ar brezel g.

Kontrollabschnitt g. (-s,-e) : [treuzdougen] lodenn distagadus ur bilhed b., seulenn b.

Kontrollbeamte(r) ag.k. g. : kontrollor g., reolier g., gwirier g., enseller g.

Kontrollbehörde b. (-n) : ensellerezh g.

Kontrollblatt n. (-s,-blätter) : lodenn distagadus ur bilhed b., seulenn b.

Kontrollblock (-s,-blöcke) : [armerzh] bloc'had reoliñ g., muianiver reoliñ g.

Kontrolle b. (-,-n) : 1. kontroll g., kontrollerezh g., gwiriadur g., gwiriañ g., gwiriadurezh b., gwiridigezh b., gwirierezh g., reoliadur g., goursell g., goursellerezh g., ensellerezh g., enselladur g., ensell g., enselladenn b. ; *scharfe Kontrolle*, ensellerezh (kontrollerezh) pizh g. ; *die Kontrolle ist zu einer Farce geworden*, an enselladennoù a zo deuet da vezañ ur c'hoariellerezh, an enselladennoù n'int nemet termaji bremañ, enselladennoù seurtanvet a ran-me eus an enselladennoù-se ; *Vertrauen ist gut, Kontrolle ist besser*, klevet ha gwelet a zo daou - klevet ha gwelet n'int ket ur c'hement - lagad a dalv teod, lagad ar mestr a lard ar marc'h hag a laka ed barr an arc'h ; 2. mestroni b., mestroniezh b., dalc'h g., dalc'hidigezh b., reoladur g., reolerezh g., reoliñ g. ; *die Kontrolle über seinen Wagen verlieren*, koll ar vestroni war e garr-tan, na vezañ mui mestr d'e garr-tan (war e garr-tan) ; *er hatte die Kontrolle über sich verloren*, dic'halloud e oa evit pouezañ war e imor, ne oa ket mui evit kabestrañ e imor, ne oa ket mui evit plegañ e imor, ne oa ket mui evit derc'hel e greñv warnañ e-unan, ne oa ket mui evit padout, ne oa ket mui evit en em vestroniañ, ne oa ket mui evitañ, trec'h e oa e gorf warnañ, ne c'halle ket mui derc'hel plaen e spered, dic'halloud e oa evit gwaskañ warnañ e-unan, ne oa ket mui mestr d'e gorf (d'e imor), ne oa ket mui mestr war e imor, ne oa ket mui evit moustrañ war lusk e galon, ne oa ket mui evit moustrañ war luskadoù e galon, ne oa ket mui evit derc'hel (evit moustrañ, evit gwaskañ) war e imor, ne oa ket mui evit reizhañ barradoù e galon ; *etwas unter Kontrolle bringen*, lakaat udb dindan reolerezh, lakaat harz d'udb, lakaat morch d'udb, terriñ udb, terriñ war udb, troc'hañ udb, mougañ udb, troc'hañ a-raok udb, mirout ouzh udb a c'hounit tachenn, herzel udb, maoutañ udb, kabestrañ udb ; *die Lage unter Kontrolle bringen*, adlakaat an traoù war o reizh, adlakaat an traoù en o flom ; *er hat die Lage unter Kontrolle*, mestroniañ a ra mat pep tra, emañ pep tra en e zalc'h, kemeret en deus an tu kreñv, gouest eo bet da gemer e greñv war an darvoudoù, tapet en deus e droad er par, bez emañ an tu kreñv gantañ, mestr eo war an dachenn ; *eine Epidemie unter Kontrolle bringen*, terriñ ur c'hleñved-red, terriñ war ur c'hleñved-red, kabestrañ ur c'hleñved-red ; *die Inflation unter*

Kontrolle bringen, mestroniañ ar monc'hwez ; *jemanden unter Kontrolle haben*, bezañ u.b. en e zalc'h, bezañ u.b. dindan e zalc'h, derc'hel e grog war u.b., bezañ u.b. dindan dorn an-unan, kaout galloud bras war u.b., kaout levezon war u.b., kaout peg war u.b., kaout krog war u.b., kaout klav war u.b. ; *sich unter Kontrolle halten*, derc'hel ar c'hreñv war an-unan (e greñv warnañ e-unan, he c'hreñv warni hec'h-unan h.a.), en em vestroniañ, chom mestr war e skiantoù, en em drec'hiñ, derc'hel plaen e spered, chom mestr war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, padout, chom difrom, menel difrom, gwaskañ war an-unan (warnañ e-unan h.a.), bezañ mestr d'e gorf (d'e imor), bezañ mestr war e imor, pouezañ war e imor, derc'hel (moustrañ, gwaskañ) war e imor, reizhañ barradoù e galon, reoliñ e c'hoantoù, kabestrañ e youloù, moustrañ war e from, moustrañ war e galon ; **3.** evezh g., evezhierezh g. *unter Kontrolle stehen*, bezañ dindan evezh, bezañ graet diwall (dalc'het tost) war an-unan, bezañ graet an evezh ouzh an-unan, bezañ lakaet evezh ouzh an-unan, bezañ dalc'het tost d'an-unan ; *gerichtliche Kontrolle*, *richterliche Kontrolle*, evezhierezh lezvarnel g.

Kontrolleur g. (-s,-e) : kontroller g., reolier g., gwirier g., gourseller g.

Kontrolleurin b. (-,-nen) : kontrollerez b., reolierez b., gwirierez b., goursellerez b.

Kontrollfunktion b. (-,-en) : kefridiezh ensell b., kefridi gontrollañ b.

Kontrollgang g. (-s,-gänge) : tro-c'hed b., tro ensellet b., tro evezhiañ b. ; *der Kontrollgang der Nachtwache*, tro ar ged-noz b. ; *der nächtliche Kontrollgang*, ar ged-noz g., an dro-noz b.

kontrollierbar ag. : **1.** kontrolladus, gwiriadus ; **2.** reoladus, mestroniadus, a c'heller mestroniañ.

kontrollieren V.k.e. (hat kontrolliert) : **1.** kontrollañ, gwiriañ, gwirikaat, reoliañ, goursellet, ensellet, eveshaat ouzh, eveshaat war, evezhiañ ouzh, eveshaat ha, eveshaat hag-eñ ; **2.** [polis h.a.] evezhiañ ; *den Zugang kontrollieren*, evezhiañ an dud a ya tre, lakaat evezh ouzh an dud a ya tre ; **3.** [dre astenn.] kaout en e zalc'h, mestroniañ, kabestrañ, reoliñ ; *diese Bank kontrolliert die gesamte Erzeugung von*, produadur ar a-bezh a zo dindan dalc'h an ti-bank-se ; **4.** [karbedoù] mestroniañ, kabestrañ ; *kontrolliertes Schleudern*, rikladur mestroniet g.

V.em. : **sich kontrollieren** (hat sich (ak.) kontrolliert) : **1.** derc'hel ar c'hreñv war an-unan (e greñv warnañ e-unan, he c'hreñv warni hec'h-unan h.a.), en em vestroniañ, en em drec'hiñ, emvestroniañ, derc'hel plaen e spered, chom mestr war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, padout, chom difrom, menel difrom, gwaskañ war an-unan (warnañ e-unan, warni hec'h-unan h.a.), bezañ mestr d'e gorf (d'e imor), bezañ mestr war e imor, pouezañ war e imor, derc'hel (moustrañ, gwaskañ) war e imor, reizhañ barradoù e galon, moustrañ war e from, moustrañ war e galon ; **2.** diabafañ, disodiñ, dilouadiñ, diseitegañ, furaat, siriusaat, dont en e stern, kreskiñ a spered, dont d'ar gêr, dont d'an dosenn, dont en e stern, en em barfedañ, parfetaat, parfediñ.

Kontrollkästchen n. (-s,-) : [stlenn.] log da gevaskañ b.

Kontrollknopf g. (-s,-knöpfe) : bouton reizhañ g., nozelenn reizhañ b.

Kontrolllampe b. (-,-n) / **Kontrollleuchte** b. (-,-n) / **Kontrolllicht** n. (-es,-er) : lutig g., gouloù-test g., gouloù-evezhiañ g., gouloù diwall g., gouloù-galv g., gweler g.

Kontrollliste b. (-,-n) : roll gwiriañ g., roll kontroll g.

Kontrollmarke b. (-,-n) : adverk g., azverk g.

Kontrollmehrheit b. (-,-en) : muianiver reoliñ g., bloc'had reoliñ g.

Kontrollpult n. (-s,-e) : taolenn lankañ b.

Kontrollpunkt g. (-s,-e) : post kontroll g.

Kontrollschacht g. (-s,-schächte) : genoù ar c'han-skarzh g.

Kontrollstab g. (-s,-stäbe) : [nukl.] barrenn lankañ b.

Kontrollstelle b. (-,-n) : poent kontroll g.

Kontrollstempel g. (-s,-) : merk-gwiriañ g.

Kontrollturm g. (-s,-türme) : [nij.] tour reoliñ g.

Kontrolluhr b. (-,-en) : [tekn.] eurier poentañ g., poenterez b.

Kontrolluntersuchung b. (-,-en) : enselladenn b.

Kontrollzentrum n. (-s,-zentren) : kreizenn gontrolliñ b.

Kontrollzeichen n. (-s,-) : adverk g., azverk g.

kontrovers ag. : **1.** dislavarus, enep, kontroll, rekin ; **2.** dael diwarnañ, dael diwar e benn, tabut diwar e benn, breutaet, rendaelet ; *seinen Beitrag zu einer kontroversen Debatte liefern*, boueta an dael ; *kontrovers diskutiert werden*, bezañ tabut diwar e benn.

Kontroverse b. (-,-n) : breutadeg b., dael b., rendael b., arguz g., kevenebadur g., kevenebiezh b., dizemglev g., breudvell g. ; *der Kontroverse neue Nahrung geben*, boueta an dael ; *zu Kontroversen führen*, bezañ tabut diwar e benn.

Kontumaz b. (-) : **1.** [gwir] desfaihl g. ; **2.** [Bro-Aostria, dispredet] dispell g., daouugentvezhiad g.

Kontumazurteil n. (-s,-e) : [gwir] barnedigezh dre zesfaihl b.

Kontur b. (-,-en) : trolinenn b., linenn-dro b.

Konturecho n. (-s,-s) : [mezeg.] dasson trolinenn g.

Konturenschärfe b. (-) : lemmder an trolinennoù g.

Konturfeder b. (-,-n) : [loen.] stuc'h g.

Konturzeichnung b. (-,-en) : tresadenn dre drolinennoù b.

Konurbation b. (-,-en) : kengêriad b., daskêriad b.

Konus g. (-,-se/Konen) : [mat.] kernenn b., kernvegenn b. ; *gerader Konus*, kernenn serzh b., kernvegenn serzh b. ; *schiefer Konus*, kernenn a-veskell b., kernenn veskellek b., kernvegenn a-veskell b., pikern a-veskell g. ; *stumpfer Konus*, kernenn vesk b., kernvegenn diveg b., krenngernenn b., pikern diveg g. ; *Höhe des Konus*, sav ar gernenn g. ; *Grundfläche eines Konus*, diazez ur gernenn g. ; *die Spitze eines Konus*, *der Scheitel eines Konus*, kern ur gernenn b. ;

Konvektion b. (-,-en) : [fizik] kendoug g., kendougen g. ; *thermische Konvektion*, kendoug gwrez g. ; *freie Konvektion*, kendoug frank g. ; *erzwungene Konvektion*, kendoug helc'het g. ; *trockene Konvektion*, kendoug digoumoulus g. ; *Advektion und Konvektion*, dizoug ha kendoug.

Konvektionswolken ls. : koumoul a-gendoug str.

konvektiv ag. : [fizik] kendougel, a-gendoug. ; [hinouriezh] *konvektiver Niederschlag*, koempad a-gendoug g.

Konvektor g. (-s,-en) : kendouger g.

Konvenienz b. (-,-n) : dereadegezh b., dereadelezh b.

konvenieren V.gw. (hat konveniert) : dereout, jaojañ, bezañ dereat, bezañ da, faotañ ; *ich konveniere mit ihm*, gwelet a rin gantañ peur e vo tu en em gavout en-dro ; *es konveniert*, kement-se a zo dereat (a zo mat din), jaojañ (dereout, faotañ) a ra kement-se, mat eo e-giz-se, da eo din.

Konvent **1.** bodadenn b., bodadeg b., kuzuliadeg b., kendivizad g. ; [S.U.A., polit.] *Konvent der Demokraten*, kembod an demokrated g. ; **2.** [istor] Bodadenn vroadel b., Koñvañsion b.

Konvention b. (-,-en) : **1.** kendivizad g., emglev g., kenemglev g., feur-emglev g., feur g., feuriad g., diviz g., kendiviz g., kenouestl g. ; [gwir] *eine Konvention abschließen*, sinañ ur c'henemglev, sinañ ur c'hendivizad ; *internationale Konvention*, kendivizad etrebroadel g., kenemglev etrebroadel g. ; [polit.] *Genfer Konvention*, kenemglev Jeneva g., kendivizad Jeneva g. ; *Konvention von Lomé*, kenemglev Lomé g., kendivizad Lomé g. ; **2.** [istor] Bodadenn vroadel b., Koñvañsion b. ; **3.** *Konventionen*, arverioù ls., boazioù ls., boazamantoù ls.,

doareoù ls., gizioù ls., modoù g., kustumoù ls., kustumañsoù ls., stuzioù ls.

Konventionalismus g. (-) : kendivizadelouriezh b.

Konventionalist g. (-en,-en) : kendivizadelour g.

Konventionalstrafe b. (-,-n) : [gwir] **1.** diferadenn gastizel b. ; **2.** tell-gastiz evit un dilavar b., kosp kevratel b., kastiz kevratel g.

konventionell ag. : **1.** heulius, heul-heul, hep dibarelezh, gwall voutin, kendivizat ; *ein konventioneller Autor*, ur skrivagner hag a chom war gwenodenn ar c'hi (hag a chom war an hentoù gwenn, hag a chom war an hentoù pilel, hag a chom war an hentoù kannet) g., ur skrivagner hag a heuilh an hent fraet / ur skrivagner hag a heuilh an hent pilel / ur skrivagner hag a heuilh an hent gwenn (Gregor) g., ur skrivagner hep dibarelezh g., ur skrivagner kendivizadek g. ; **2.** divizet, diwar ziviz, dre gendiviz, emglevadel, emglevel, kendivizadel, kendivizadek, unvan ; *konventionelles Zeichen*, arouez emglevel b. ; [lu] *konventionelle Waffe*, arm boutin g., arm emglevadel g., arm kendivizadel g. ; *konventionelle Streitkräfte*, nerzhioù-lu henvoazel ls. ; **3.** dindan gontrad, kenouestlet ; *konventionelle Landwirtschaft*, labour-douar dindan gontrad g., labour-douar kenouestlet g.

Konventsmitglied n. (-s,-er) : [istor] ezel ar Vodadenn vroadel g., ezel ar Goñvañsion g.

konvergent ag. : **1.** kej, kejus, kengejus, kengreizennus, kengerc'h, kengerc'hus, kenbal ; **2.** [mat., skiantoù] kengerc'hus ; *absolut konvergent*, kengerc'hus ent-dizave ; *konvergente Folge*, *konvergente Reihe*, heuliad kengerc'hus g. ; [fizik] *konvergente Kettenreaktion*, dazgwered ristennek kengerc'hus g. ; **3.** [bev., mezeg.] *konvergente Vererbung*, hêrelezh daouberzh b., hêrelezh a-berzh tad ha mamm b.

Konvergenz b. (-,-en) : **1.** kej g., kengejusted b., kengreizennerezh g., kengreizennusted b., kengreizennuster g., kengerc'h g., kengerc'husted b. ; **2.** [loen.] kengerc'h g. ; **3.** [mat., skiantoù] kengerc'h g., kengerc'husted b. ; *absolute Konvergenz*, kengerc'h dizave g.

Konvergenzkriterium n. (-s,-kriterien) : dezverk kengerc'husted g.

konvergieren V.gw. (hat konvergiert) : **1.** kejañ, kengejiñ, kengreizenniñ, kengerc'hañ ; **2.** [mat., skiantoù] kengerc'hañ ; *konvergierender Meniskus*, kluzenn kengerc'hus b. ; **3.** [fizik] *konvergierender Strahl*, skin kengerc'hus g.

Konversation b. (-,-en) : diviz g., kaoz b., kaozeadenn b., divizadeg b., kendiviz g. ; *eine Konversation führen*, ober kaoz, ober un tamm kaoz, ober e gaoz, kontañ ar gaoz, lavaret kaer, ober ur gaozeadenn, ober ur pennad kaoz, ober ur pennad kaozeal, ober ur frapad marvailhat, divizout, kaozeal, rannañ kaoz, toullañ kaoz.

Konversationslexikon n. (-s,-lexika/-lexiken) : kelc'hgeriadur g., gourgeriadur g., geriadur-kelc'h g., holloueziadur g. ; *ins Konversationslexikon kommen*, bezañ douget (degemeret) e-barzh ar gourgeriadur (e-barzh ar c'helc'hgeriadur, en holloueziadur).

Konversationssprache b. (-,-n) : yezh komzet b., yezh voutin b., yezh ar bobl b.

Konversationsstück n. (-s,-e) : [c'hoariva] pezh c'hoari saloñs g.

Konverse g. (-n,-n) : [relij.] gouestlad g., oblad g., breur lik g. (Gregor), breur servijer b.

konversieren V.gw. (hat konversiert) : divizout, kendivizout, kaozeal, komz.

Konversion b. (-,-en) : **1.** [relij.] kemm-kredenn g., gounidegezh d'ar feiz b., andro g., andreiñ g., distro ouzh Doue b., distro da Zoue b. ; **2.** [fizik] troidigezh b., treuzkemm g. ; **3.** [arc'hant.] eskemm g., eskemmadenn b., eskemmerezh

g. ; *Konversion in eine andere Währung*, eitaladur g. ; **4.** [stlenn.] amdroadur g., amdreiñ g. ; *Konversion von Dateien*, amdreiñ restroù g.

Konversionshysterie b. (-) : [bred.] darfell amdreiñ g.

Konversionsverhältnis n. (-ses,-se) : [nukl.] keñver treuzkemm g.

Konverter g. (-s,-) : **1.** [tredan., stlenn., fizik] amdroer g. [*liester* amdroerioù] ; **2.** [fizik] azganer g. [*liester* azganerioù], dazganer g. [*liester* dazganerioù].

konvertibel ag. : **1.** [stlenn.] amdroadus ; **2.** [arc'hant.] troadus, eskemmadus, eskemmus, kemmadus, eitaladus ; *konvertible Währung*, moneiz eskemmus g., moneiz eitaladus g. ; *nicht konvertibel*, aneitaladus.

Konvertibilität b. (-) : **1.** [stlenn.] amdroadusted b. ; **2.** [arc'hant.] eskemmusted b., eskemmuster g., kemmaduster g., kemmadusted b., eitaladusted b.

konvertierbar ag. : **1.** [stlenn.] amdroadus ; *konvertierbare Datei*, restr amdroadus b. ; **2.** [arc'hant.] troadus, eskemmadus, eskemmus, kemmadus, eitaladus ; *konvertierbare Währung*, moneiz eskemmus g., moneiz eitaladus g. ; *nicht konvertierbar*, aneitaladus.

Konvertierbarkeit b. (-) : **1.** [stlenn.] amdroadusted b. ; **2.** [arc'hant.] eskemmusted b., eskemmuster g., kemmaduster g., kemmadusted b., eitaladusted b.

konvertieren V.k.e. (hat konvertiert) : **1.** [arc'hant.] eitalañ, eskemmañ, treiñ, treuzkemmañ ; **2.** [stlenn.] amdreiñ.

V.gw. (hat pe ist konvertiert) : [relij.] andreiñ [ouzh], distreiñ [ouzh, da] ; *zum Christentum konvertieren*, andreiñ ouzh al lezenn gristen, distreiñ ouzh Doue, distreiñ da Zoue ; [dre skeud.] *zu den bereits Konvertierten predigen*, klask gounit tud gounezet.

Konvertierung b. (-,-en) : **1.** [relij.] kemm-kredenn g., gounidegezh d'ar feiz b., andro g., andreiñ g. ; **2.** [fizik] troidigezh b., treuzkemm g. ; **3.** [arc'hant.] eskemm g., eskemmerezh g., eitaladur g. ; **4.** [stlenn.] amdroadur g., amdreiñ g.

Konvertit g. (-en,-en) : [relij.] den gounezet d'ar feiz g., den distroet da Zoue g.

Konvertitin b. (-,-nen) : [relij.] plac'h gounezet d'ar feiz b., plac'h distroet da Zoue b.

konvex ag. : argeinek, keinek, bolzek, bolzennek, baotek ; *konvexes Viereck*, pevarzueg argeinek g. ; [optik] *konvexer Spiegel*, melezeur argeinek g. ; [tisav.] *konvex-konkaver Bogen*, bolz stummet evel daou S enebet b., gwareg kildroet g.

Konvexität b. (-) : argeinegezh b.

Konvexlinse b. (-,-n) : [optik] ferenn vodellañ b., ferenn argeinek b., ferenn geinek b., ferenn volzennek b., ferenn kengerc'hus b.

Konvexspiegel g. (-s,-) : [optik] melezeur argeinek g.

Konvikt n. (-es,-e) : **1.** bodlec'h evit kloareged g. ; **2.** [skol-veur] predva evit yalc'hadourien g.

konvivial ag. : **1.** kengouviel ; **2.** [stlenn., preder.] kovlus.

Konvivialismus g. (-) : [preder.] kovluzouriezh b.

Konvivialist g. (-en,-en) : [preder.] kovluzour g.

Konvivialität b. (-) : **1.** kengouvielled b. ; **2.** [stlenn., preder.] kovlusted b.

Konvoi g. (-s,-s) : [lu] **1.** tren kirri g., steudad kirri b., charreadeg b., dezougadeg b. ; **2.** [merdead.] steudad listri b., bageadeg b.

Konvolut n. (-s,-e) : strobade g., gronnad g., fichellad b.

Konvolution b. (-) : [mat.] kevolouenañ g.

Konvulsion b. (-,-en) : [mezeg.] glizi str., andag g., skrijadenn b. ; *epileptische Konvulsionen*, glizi droukfell str.

konvulsiv ag. / **konvulsivisch** ag. : [mezeg.] gliziek, gliziennek, gliziennus ; *konvulsiver Krampf*, glizienn b.

konzedieren V.k.e. (hat konzediert) : aotren, lezel, goulezel, asantiñ, koñsedañ.

Konzentrat n. (-s,-e) : [boued] koazhadur g.

Konzentration b. (-,-en) : **1.** tolpadur g., tolperezh g., tolpad g., tolpañ g., kengreizadur g., kengreizezh g., kengreizañ g., kengreizennadur g., kengreizennerezh g. ; *Konzentration der landwirtschaftlichen Betriebe*, kengreizañ an atantoù g., tolpadur an atantoù g. ; *wirtschaftliche Konzentration*, kengreizañ ekonomikel g. ; *vertikale Konzentration*, tolpadur a-zerc'h g. ; *geographische Konzentration*, kengreizañ geografel g. ; *technische Konzentration*, kengreizañ teknikel g. ; **2.** [kimiezh] paotadur g., bec'h g., koazhadur g. ; *die Konzentration erhöhen*, bec'hiekaat ; **3.** [spered] siperezh spered g., evezh g., evezhded b., evezhiañs b., pled g., evezhiegezh b., aket g., pizhder g., pizhded b. ; *jemanden in seiner Konzentration stören*, jemandes Konzentration stören, distreiñ evezh u.b., lakaat spered u.b. da zivarchiñ, dibarfedañ u.b., distreiñ u.b. eus (diwar, diouzh) e labour, direnkañ (distresañ, distrañsañ, siguriñ) u.b. e-kerzh e labour, distrañsañ u.b. diwar e labour, abuziñ u.b. e-pad e labour, lakaat u.b. da zebriñ e amzer labour, divarchiñ u.b. ag e labour.

Konzentrationsfähigkeit b. (-) : barregezh da sipañ e spered b.

Konzentrationslager n. (-s,-) : [nazi.] kamp-bac'h g., kamp-kengreizennañ g., kamp-tolpañ g., P. kamp ar marv g., kamp an Ankoù g.

Konzentrationsmangel g. (-s) / **Konzentrationsschwäche** b. (-,-n) : diouer a siperezh spered g.

konzentrieren V.k.e. (hat konzentriert) : **1.** kengreizañ, kengreizennañ, kendastum, tolpañ, bodañ ; *Truppen an einem bestimmten Ort konzentrieren*, tolpañ rejimantoù, kenstrollañ bagadoù ; **2.** [kimiezh] paotaa, dizourañ, dizourennañ, beg'hiañ, bec'hiekaat, fetisaat, fetisiñ, drusaat ; **3.** [fizik] destiañ ; **4.** *etwas auf etwas (ak.) konzentrieren*, stiañ udb war udb all, kreizañ udb war udb all.

V.em. : **sich konzentrieren** (hat sich (ak.) konzentriert) : **1.** en em dolpañ, en em vodañ ; **2.** en em soñjal, sipañ e spered, dastum e soñjoù, tolpañ e soñjoù, ober luskoù a spered, lakaat e holl skiant da c'hoari, lakaat e empenn da labourat, lakaat e spered da labourat, kemer poell da zont a-benn eus udb, en em zastum en an-unan (*ennañ e-unan, enni hec'h-unan h.a.*), emzastum ; *sich auf etwas (ak.) konzentrieren*, kreizañ e evezh war udb, derc'hel e spered a-gaer gant udb, sipañ e spered d'ober udb, sipañ e spered war udb, sipañ e spered da soñjal en udb, lakaat meiz da gompren udb, teuler evezh war udb, teuler evezh ouzh udb, teuler evezh en udb, kompren en udb, kompren ouzh udb, kompren udb ; **3.** bec'hiekaat, fetisaat, drusaat, paotaa.

konzentriert ag. : **1.** [tud] evezhiek, sipet e spered gantañ, a-zevri, a-zevri-kaer, a-zevri-bev ; **2.** [kimiezh] devechiet, paotaa, bec'hiek, koazhet ; *konzentrierte Lösung*, dileizhenn devechiet b., dileizhenn paotaa b., dileizhenn goazhet b. ; **3.** kengreizet ; *konzentrierter Angriff*, arsailh kengreizek g., tagadenn dre gengreizennadur b., argad dre gengreizennadur g., arsailh war gengreizañ g.

konzentrisch ag. : kengreiz, kengreizek, kengreizennek ; *konzentrische Kreise*, kel'chioù kengreiz ls. ; *konzentrisch zu*, kengreiz da ..., kengreizek da ..., kengreiz e-keñver ..., kengreizek e-keñver ... ; [lu] *konzentrischer Angriff*, arsailh kengreizek g., tagadenn dre gengreizennadur b., argad dre gengreizennadur g., arsailh war gengreizañ g. ; *konzentrisches Feuer*, tennadeg kengreiz b., tennadeg kengreizek b.

Konzept n. (-s,-e) : **1.** brouilhed g., raksteuñv g. ; *etwas ins Konzept schreiben*, ober ur brouilhed eus udb, sevel ur brouilhed eus udb, sevel brouilhed udb, raktresañ udb, koñseviñ udb ; **2.** raktres g., steuñv g., mennad g., diviz g. ; **3.** derc'henn b., meizad g., keal g., mennozhiañ g., termen g., danzead-spered g., ergraf g. ; *empirische Konzepte*, ergrafoù kantouezat ls. ; *scholastisches Konzept*, meizad skolastikel g. ; *Konzepte erarbeiten*, *Konzepte erstellen*, ergrafañ meizadoù, danzen meizadoù ; *grundlegendes Konzept*, ergraf diazez g. ; *etwas in einem Konzept gestalten*, meizadañ udb, meizadekaat udb ; **4.** [dre skeud.] *der Redner kam aus dem Konzept*, koll a reas ar prezegenner e oremuz (e neudenn, penn e gudenn, penn e neudenn, poell e neudenn, poell e gudenn, ar poell eus e gudenn, poell e zanevell, poell e brezegenn), troc'het e voe d'ar prezegenner e speredenn (neudenn e soñjoù), lonkañ a reas ar prezegenner e gaoz, chom a reas ar prezegenner berr war e c'her, kollet e voe penn e neudenn gant ar prezegenner, chalmet e voe ar prezegenner ; *sich (ak.) nicht aus dem Konzept bringen lassen*, delc'her krog en e neudenn ; *jemanden aus dem Konzept bringen*, troc'hañ e speredenn d'u.b., troc'hañ neudenn e soñjoù d'u.b., troc'hañ poell e soñjoù d'u.b., luziañ u.b., ober d'u.b. koll e neudenn, lakaat u.b. da goll e oremuz, divarc'hañ (abafiñ) u.b., strafuilhañ spered u.b., lakaat mesk e spered u.b., lakaat u.b. berr, chalmiñ u.b. ; *diese Frage brachte ihn völlig aus dem Konzept*, diskaret (divarc'het, distroadet) e voe gant ar goulenn a oa bet graet outañ, gant ar goulenn-se e voe lakaet an tach dezhañ.

Konzepthalter g. (-s,-) : dalc'her follennoù g. [*liester dalc'herioù follennoù*].

Konzeption b. (-,-en) : **1.** meizañ g., meizerezh g., meizadur g., meizad g., meizadenn b., mennozhiañ g., ergrafadur g., ergrafañ g., intentezh g. ; **2.** [bev.] krouañs b., koñsevadur g., koñsev g., koñseviñ g., hiliañ g., hiliadur g., engehentadur g. ; **3.** [moull.] *computergestützte Konzeption*, ergrafañ ameilet dre urzhiataer g., danzen ameilet dre urzhiataer g.

konzeptionslos ag. : hep linenn stur ebet, hep mennozh stur ebet, distur, dibenn.

Konzeptpapier n. (-s,-e) : paper brouilhed g.

konzeptualisieren V.k.e. (hat konzeptualisiert) : mennozhiañ, meizadañ, meizata, meizadekaat.

Konzeptualisierung b. (-,-en) : mennozhiañ g., meizaderezh g., danzead ur mennozhiañ g., meizadañ g., meizata g., meizadekaat g.

Konzeptualismus g. (-) : [preder.] meizegouriezh b.

Konzeptualist g. (-en,-en) : [preder.] meizegour g.

konzeptuell ag. : mennozhiañ, mennozhiañ, meizadel, meizadek, ergrafel.

Konzern g. (-s,-e) : kevuniad g., kartell g., kengevread g., kenstrollad embregerezhioù g., kenstrollad greantioù g., kenseurterezh g., kenseurtiezh b.

konzernintern ag. : [armerzh.] enstrollad.

Konzert n. (-es,-e) : **1.** [sonerezh] sonadeg b., kengerzad g., abadenn sonerezh b., c'hoariadenn sonerezh b., abadenn ganaouennoù b., kanadeg b. ; *ins Konzert gehen*, mont d'un abadenn sonerezh ; *ein Konzert für Geige*, ur sonadeg gant biolinoù ha laz-seniñ b. ; *ich habe schon unsere Karten für das Konzert gekauft*, plasoù am eus prenet dija evit an abadenn sonerezh ; **2.** [dre astenn.] *Konzert der Mächte*, kenobererezh ar riezoù g., kenemglev etre ar riezoù g., kenunvaniezh etre ar Stadoù b.

Konzertabend g. (-s,-e) : [sonerezh] nozvezh sonadeg b.

Konzertagentur b. (-,-en) : amsez arvestoù g., ajañs arvestoù b.

konzertant ag. : [sonerezh] kengerzek.

Konzertbesucher g. (-s,-) : arvester g.
Konzertflügel g. (-s,-) : [sonerezh] piano hirlostek g.
Konzerthalle b. (-,-n) : sal ar sonadegoù b. ; *das alte Schauspielhaus wurde in eine Konzerthalle umfunktioniert*, lakaet e voe ar c'hoaridi kozh en ur sal evit ar sonadegoù.
Konzertharfe b. (-,-n) : [sonerezh] telenn glasel b., herp klasel g.
Konzerthaus n. (-es,-häuser) : ti an abadennoù sonerezh g., sal ar sonadegoù b.
konzertieren V.gw. (hat konzertiert) : kinnig ur sonadeg.
konzertiert ag. : kendivizet, kendoniet ; *konzertierte Wirtschaft*, armerzh kendoniet g.
Konzertierung b. (-,-en) : kondoniadur g., kenurzhiñ g.
Konzertina b. (-,-s) : [sonerezh] koñsertina g.
Konzertinaspieler g. (-s,-) : [sonerezh] koñsertinaour g.
Konzertmeister g. (-s,-) : [sonerezh] biolinour kentañ g.
Konzertmusiker g. (-s,-) : kengerzour g., sonadegour g.
Konzertpianist g. (-en,-en) : [sonerezh] pianoour sonadegoù g.
Konzession b. (-,-en) : **1.** aotreadur g. ; **2.** [dre skeud.] goulezadenn b., goulez g., goulezad g. ; *Konzessionen machen*, goulezel traoù 'zo, asantiñ da c'houlezadennoù 'zo, izelaat e c'hoantoù, diskanañ, bukañ izeloc'h, mont da boazhañ da forn ar gevrenn enep, ober kammedoù war-zu ar gevrenn enep ; **3.** [tachenn-vengleuziañ] koñsedadenn b., lañvazadenn b. ; **4.** [istor, Sina] koñsedadenn b. ; **5.** [kenwerzh] anzavad g., lañvaz g.
Konzessionär g. (-s,-e) : aotread g., aotreeg g., anzavadour g., marc'hadour aotreet g., lañvazed g.
Konzessionärin b. (-,-nen) : aotreadez b., anzavadourez b., marc'hadourez aotreet b.
konzessionieren V.k.e. (hat konzessioniert) : **1.** asantiñ, aotren, aotreañ ; **2.** [kenwerzh] koñsedañ, lañvazañ.
konzessionsbereit ag. : prest da c'houlezel traoù 'zo, prest da asantiñ da c'houlezadennoù 'zo, unvanus.
Konzessionsbereitschaft b. (-) : tuadur da c'houlezel traoù 'zo g., tuadur da asantiñ da c'houlezadennoù 'zo g., unvanusted b.
Konzessionsgebiet n. (-s,-e) : [tachenn-vengleuziañ, istor, Sina] koñsedadenn b., anzavadenn b., lañvazadenn b.
konzessiv ag. : ... goulezel.
Konzessivsatz g. (-es,-sätze) : [yezh.] lavarenn asantiñ, enebiñ pe ziforc'h b., lavarenn c'houlezel b.
Konzil n. (-s,-e/-ien) : sened-lliz g. ; *ökumenisches Konzil*, sened-meur g.
konziliant ag. : unvanus, a emglev ; *ein konzilianter Mensch*, un den a emglev g.
Konzilianz b. (-) : unvanusted b.
Konzilsvater g. (-s,-väter) : [relij.] *die Konzilsväter*, tadoù ar sened ls.
Konzipient g. (-en,-en) : [Bro-Aostria] alvokad stajiad g., breutaer stajiad g.
Konzipientin b. (-,-nen) : [Bro-Aostria] alvokadez stajiadez b., breutaerez stajiadez b.
konzipieren V.k.e. (hat konzipiert) : **1.** *etwas konzipieren*, sevel brouilhed udb, raktresañ udb ; **2.** koñseviñ, ergrafañ, danzen [*pennrann danze*], empennañ, empentiñ ; **2.** [plac'h] engehentiñ, krouiñ, koñseviñ.
konzis ag. : fraezh-ha-berr, kurzhek, krennek, krenn.
konzyklisch ag. : [mat.] diagelc'h, a-gelc'h.
Kooffizialität b. (-) : [yezh.] kenofisielded b.
Koog g. (-s, Köge) : [norzh Bro-Alamagn] dol g., polder g.
kookkurent ag. : [yezh.] kenreveziat.
Kookkurenz b. (-) : [yezh.] kenreveziadenn b.

Kooperation b. (-,-en) : kenlabour g., kenlabourerezh g., kenstriv g., kenober g., kenobererezh g., kevelerezh g., keveleriñ g., kenoberiañ g.
Kooperatismus g. (-) : kevelouriezh b.
Kooperatist g. (-en,-en) : kevelour g.
kooperativ ag. : kenoberius, kenlabourus, kevelourel, kevelour.
Kooperative b. (-,-n) : koperativ g., kenoberouri b., kevelouri b., kengevredad g., kevredad kevelourel g., kendrev b.
kooperieren V.gw. (hat kooperiert) : kenlabourat, labourat a-gevret, labourat en ur ser, kenober, kenoberiañ, keveleriñ.
Kooptation b. (-,-en) : kendibab g., kevezholadur g.
kooptieren V.k.e. (hat kooptiert) : kevezholiñ, kendibab, kinnig ; *kooptiertes Mitglied*, ezel kevezholet g.
Kooptierung b. (-,-en) / **Kooption** b. (-,-en) : kendibab g., kevezholadur g.
Koordinate b. (-,-n) : daveenn b., kenurzhienn b. ; *geographische Koordinaten*, daveennoù lec'hiañ ls., daveennoù douaregorel ls. ; *X-Koordinate*, ledenn b. ; *astronomische Koordinaten*, daveennoù steredoniel ls. ; *homogene Koordinaten*, daveennoù ungenezh ls.
Koordinatenachse b. (-,-n) : [mat.] ahel daveennoù g.
Koordinatensystem n. (-s,-e) : reizhiad daveennoù b., dealf g. ; *rechtwinkliges Koordinatensystem*, daveennoù kartezele ls. ; *kartesisches Koordinatensystem*, reizhiad daveennoù kartezele b. ; *affines Koordinatensystem*, dealf keouenn g. ; *orthogonales Koordinatensystem*, dealf diaskouer g. ; *direktes Koordinatensystem*, dealf dihell g. ; *ekliptikales Koordinatensystem*, daveennoù ekliptikel ls.
Koordination b. (-,-en) : kenurzh g., kenurzhiadur g., kenurzhiezh g. ; *fehlende Koordination*, digenurzh g. ; [mezeg.] *motorische Koordination*, kenurzh loc'hadel g. ; *neuromuskuläre Koordination*, kenurzh nervgaherel g.
Koordinationsbüro n. (-s,-s) : burev kenurzhiñ g.
Koordinationsstörung b. (-,-en) : [mezeg.] digenurzh g. ; *motorische Koordinationsstörung*, digenurzh loc'hadel g.
Koordinationsverbindung b. (-,-en) : [kimiezh] kemplezh g., kediad kenurzhiñ g.
Koordinationszahl b. (-,-en) : [kimiezh] niver kenurzhiñ g., feuriader kenurzhiñ g., kenurzhvod g.
Koordinator g. (-s,-en) : kenurzhier g.
Koordinatorin b. (-,-nen) : kenurzhiezh b.
koordinieren V.k.e. (hat koordiniert) : kenurzhiñ ; *Produktion und Nachfrage koordinieren*, keidañ ar c'henderc'h diouzh ar goulenn.
koordiniert ag. : kenurzhiet, kenglotus.
Koordinierung b. (-,-en) : kenurzh g., kenurzhiadur g., kenurzhiezh g.
Koordinierungsbüro n. (-s,-s) : burev kenurzhiñ g.
Kopal g. (-s,-e) : [rousin] kopal g.
Kopalbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez-kopal str.
Kopeke b. (-,-n) : [moneiz] kopek g. [*liester kopekoù*].
Kopenhagen n. : Kopenhagen b.
Köpenickiade b. (-,-n) : fliperezh g., korbinerezh g., filouterezh g.
Köper g. (-s,-) : **1.** [tekn.] grognon str., touch g., greun g., greunenn b. ; **2.** [gwiad.] serj g.
köpern V.k.e. (hat geköpert) : [gwiad.] serjañ ; *geköpert*, serjet.
kopernikanisch ag. : kopernikian, ... Copernicus, ... Kopernik ; *kopernikanisches Weltbild*, heolgreizelouriezh b. ; *kopernikanische Wende*, reveulzi Gopernik b.
Kopernikus g. : Copernicus g., Kopernik g.
Kopf g. (-s, Köpfe) :

- II. skeudennoù-lavar
- III. poell, skiant, spered
- IV penn g., empenner g., ambilher g.,
- V. hinienn, den
- VI penn-loen, penn-ed, tamm, h.a.
- VII sterioù arbennik

I. [korf] penn g., P., [dre fent] jaoutenn b., jaskenn b., chipot g., bleñch g., boul b., boulienn b., kelorn g., kokenn b., kitem g., skudell b., moull an tog g. ; *ein kahl rasierter Kopf*, ur penn touz g., ur penn touzet rez g. ; *Kopf des Wildschweines*, jaskenn b., penn an hoc'h-gouez g. (Gregor) ; *einen dumpfen (schweren, benommenen) Kopf haben*, bezañ stanket (stouvet, diaes, lakaet diaes) e benn, kaout gwask, kaout diaez, kemer diaez ; *mit bloßem Kopf, mit entblößtem Kopf*, diskabell, digabell, en e vlev, hep a bennwisk, penn noazh, en e benn noazh, didog, na tog na mann war e benn, dizolo e benn, noazh e benn ; *den Kopf drehen*, treiñ e benn ; *den Kopf heben, den Kopf erheben, den Kopf aufrichten*, ober ur sav d'e benn, ober ur savadenn d'e benn, sevel e benn, gorren e benn, sevel e gribell, sevel e bigos, sonnaat e benn ; *jemandem den Kopf aufrichten*, sevel e benn d'u.b. ; *den Kopf senken*, stouiñ (soublañ, plegañ, deval) e benn, ober ur stou d'e benn, ober ur pleg d'e benn ; *mit gesenktem Kopf*, stouet e benn gantañ, soublet e benn gantañ, e benn pleget izel, en e zaoubleg, war zaoubleg, izel e benn ; *den Kopf hin und her wiegen*, hejañ e benn, brallañ e benn, brañskellat e benn, krenañ e benn, bezañ e benn o horellañ ; *den Kopf vor Müdigkeit hin und her wiegen*, bobiñ ; *den Kopf vor Müdigkeit auf und ab wiegen*, P. pouezañ butun ; *den Kopf vor Verwunderung schütteln*, hejañ e benn evit diskouez e souezh ; *den Kopf verneinend schütteln*, horellañ e benn a-gleiz hag a-zehou evit nac'hañ, horellañ e benn evit nac'hañ, horjellañ e benn evit nac'hañ, diskouez bezañ a-enep gant un hej penn, hejañ e benn evit nac'hañ, ober un hej d'e benn evit nac'hañ, diskouez bezañ a-enep en ur hejañ e benn ; *den Kopf gegen einen Baumstamm lehnen*, harpañ e benn e kef ur wezenn ; *den Kopf einziehen*, a) krugañ e zivskoaz, kruzañ e zivskoaz, krizañ e chouk, lakaat e benn e chouk e gil, souchañ e benn ; b) [dre skeud.] lezel ar barr da dremen ; *Vorsicht ! Zieh den Kopf ein !* diwall da benn ! - diwall ! souch da benn ! ; *mit eingezogenem Kopf*, kruget e zivskoaz, kruzet e zivskoaz, e benn e chouk e gil, souchet e benn ; *mit aus Angst eingezogenem Kopf*, krizet e chouk gantañ ha moan e revr, kruzet e zivskoaz gantañ evel ur c'hi o c'hortoz an taol da gouezhañ warnañ ; *ich hatte meinen Kopf weggezogen*, me am boa sachet va fenn ; *zieh deinen Kopf weg !* tec'h da benn ! ; *er hat einen schräg zur Seite hängenden Kopf*, hennezh a zo penngamm, ur penngamm a zen eo ; *sie hat einen schräg zur Seite hängenden Kopf*, honnezh a zo penngamm, ur benngammmez a zo anezhi ; *der Kopf sitzt ihm direkt auf den Schultern*, emañ e benn gantañ e chouk e gil ; *einen roten Kopf bekommen*, dont ruz-glaou, sevel ar ruz d'e benn, ruziañ ; *ihm brummt der Kopf von dem Lärm*, boudinellañ a ra e benn gant ar safar a zo, boudal a ra e benn gant an tourni a zo, badaouiñ a ra e benn ; *einem Standbild einen Kopf aufsetzen*, pennañ un delwenn ; *mein Bruder ist (um) einen Kopf größer als ich*, treuz ur penn dreist din eo va breur, va breur en deus treuz e benn dreist din, va breur en deus treuz e benn warnon ; *von Kopf bis Fuß*, adalek lein e benn betek plantoù e dreid / adalek an treid betek ar penn (Gregor), eus seul e droad betek e glopenn, eus ar penn d'an treid, eus beg e dreid betek penn, eus beg e dreid betek krec'h, eus penn an traoñ betek krec'h, pennkil-ha-troad, penn-ha-troad, penn-ha-kof, penn-ha-korf-ha-troad, glez ; *ich liebe dich von Kopf bis Fuß*, me da gar eus da benn betek da c'har ; *sich die Augen aus dem Kopf sehen*,

divarc'hañ (diskolpañ, dispourbellañ, dislontrañ, difoupañ, dipoupañ, disgwennañ, disloagal) e zaoulagad, diskalfañ e zaoulagad, dislonkañ e zaoulagad en e benn, astenn e zaoulagad, dispourbellañ, bezañ balc'h e lagad ; *sich die Augen aus dem Kopf weinen, sich die Augen aus dem Kopf heulen*, gouelañ a-walc'h-kalon, blejal evel ul leue, gouelañ evel ul leue, gouelañ dourek (druz, forzh, gwalc'h e galon, a-nerzh e galon, leizh e galon, leun e galon, evel ur vadalen, evel ur feunteun, a-boullad, a-boulladoù, tenn, leizh e gof), sklankat, skuilhañ pezh a gar daeroù, skuilhañ daeroù puilh (stank, druz, c'hwerv), skuilhañ ur mor a zaeroù, leñvañ evel ur glazard a zo kouezhet en ur grugell verien, gouelañ e walc'h, gouelañ e-leizh e varv, ober ur c'hofad garmiñ, garmiñ evel ur vadalen, dont tev an dour eus e zaoulagad, dougen gouelvan bras (Gregor) ; *die Augen quellen ihm aus dem Kopf*, dispourbellek eo e zaoulagad (Gregor), dispourbell eo e zaoulagad, dislontret (divarc'het) eo e zaoulagad, daoulagad kaouenn en deus, daoulagad evel pentoniou en deus, hennezh a zo bourbellek, daoulagad brennig a zo en e benn, ur bourbell eo, ur bourbelleg eo, daoulagad glesker en deus, daoulagad voulek a zo en e benn, daoulagad boulek evel kanetennoù a zo en e benn, emañ e zaoulagad o tislontrañ en e benn, emañ e zaoulagad o tispourbellañ en e benn ; *sich (dat.) eine Kugel durch den Kopf jagen*, en em zistrujañ gant un tenn en e benn, plantañ (lojañ) ur boled en e benn, tennañ ur boled en e benn, en em lazhañ gant un tenn en e benn, en em dennañ ; *sich (ak.) an den Kopf fassen*, a) lakaat e benn etre e zaou zorn ; b) [dre skeud.] na c'houzout diouzh e skodegenn ; *da kann man sich nur an den Kopf fassen !* un dra digompren an hini eo ! se 'zo dreist spered an den ! ; *bei so viel Dummheit kann man sich nur an den Kopf fassen !* n'eo ket permetet bezañ ken sot ! n'eus moull ebet d'ar sotoni ! ; *mit dem Kopf stoßen*, maoutañ, tourtañ, terchal ; *mit dem Kopf voran ins Wasser fallen*, kouezhañ a-bennbouzell (a-flagas) en dour, kouezhañ war e benn en dour, skeiñ war e benn en dour, mont war e benn en dour ; [dre skeud.] *die Feinde holten sich blutige Köpfe*, frotet kaer e oa bet an enebourien, tapet o deus bet an enebourien o c'herc'h, gwashat roustad o doa tapet an enebourien, lardet kaer e oa bet o c'hostezennoù d'an enebourien ; *er steckt bis über den Kopf in Schulden*, stag eo e vag dre holl, emañ Fañch ar Berr gantañ, die en deus betek toull e c'houzoug, dalc'het eo a bep tu, rivinet eo e boch gant ar vezh, sammet a zle eo, gwriet a zle eo, taget a zle eo, karget a zle eo (Gregor) ; *er geht mit dem Kopf durch die Wand*, aheurtiñ a ra, en em bennadiñ a ra, en em empennañ a ra, en em kilverziñ a ra, pennek-mat eo, hennezh a zo kalet e benn, chom a ra aheurtet evel ur c'harzh, tev eo e voned ; *Hals über Kopf*, a-drefu, o skeiñ kaoc'h en avel, o teurel kaoc'h en avel, en ur bann, evel un tenn, d'ar pevarlamm ruz, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, endra c'haller, a-bennherr, a-bost, a-hast-kaer, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, a-brezherr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, a-herr, gant tizh, gant pep tizh, a-dizh, gant diere, diwar dizh, diwar brim, war ar prim, war an tizh, difrae-kaer, diwar zifrae, gant difrae bras, tizh-ha-tizh, d'ar c'haloup, tizh-ha-taer, e dillo, gant druilh-drask, d'an druilh, d'an druilh-drask, d'an druilh-drast, gant dillo bras, gant mall bras, gant hast bras, gant herr bras, gant hastidigezh vras, gwall brez gantañ, gwall brez ennañ, gant prez vras, dre brez, a-hast-kaer, a-brez-kaer, buan-ha-buan, dre hast, trumm-ha-trumm, prim-ha-prim, en un hunvre, dipadapa, gant pep tizh, en ur flipad, eus e vuanañ, d'ar red-tan, d'ar red-tan-ruz, d'ar red-tan-put, d'an daoulamm-ruz, rak e dal, evel an tan, d'an tan ruz ; *er rannte davon, Hals über Kopf, so schnell er nur konnte, sage ich euch !* m'ho pije gwelet anezhañ o kravañ gantañ ! hag eñ da redek, mar gouie, me lar deoc'h ! ; *das Schiff Hals über Kopf verlassen*, kuitaat ar vag a-drefu, kuitaat

ar vag dre spont ; *die Kinder schlafen Kopf an Fuß* (*Kopf bei Fuß*), kousket a ra ar vugale penn-ha-revr (pennnek-ha-revrek, daoubennek-daourevrek) ; *die Kinder schlafen Kopf an Kopf*, *die Kinder schlafen Kopf bei Kopf*, kousket a ra ar vugale pennek-ha-pennek, kousket a ra ar vugale en ur benneg ; *Kopf an Fuß legen*, lakaat pennek-ha-revrek ; *Kopf an Kopf legen*, *Kopf bei Kopf legen*, pennegiañ, lakaat pennek-ha-pennek ; *Kopf oder Zahl spielen*, *Kopf oder Schrift spielen*, c'hoari pil pe groaz (tu pe du, penn pe fleur).

II. [skeudennoù-lavar] *den Kopf hereinstrecken*, diskouez beg e fri ; *das Blut steigt ihm in den Kopf*, sevel a ra e wad d'e benn, ar gwad a lamm en e benn, dont a ra ar gwad dindan e ivinoù, mont a ra diwar re, sevel a ra ar c'hrug dezhañ ; *sich den Kopf zerbrechen*, *sich den Kopf zermarnen*, klask mennozhioù, klask e-barzh e benn, kemer trabas, sorbiñ e spered, kemer reuz gant udb, kemer streuvell, kemer charre gant udb, debriñ e spered, terriñ e benn, jahinañ e spered, trikamardiñ e voulienn, daoubenniñ gant udb, bezañ daoubennet, skrabat (furchal) e eñvor, skrabat e benn hep kaout debron, furchal gant e spered da glask sklêrijennañ udb, disvalañ soñjoù, en em zrailhañ, uzañ e spered, lakaat e holl skiant da c'hoari, divouedañ e benn, lakaat bec'h war e benn ; *wozu sich den Kopf darüber zerbrechen ?* perak daoubenniñ gant kement-se ? ; *mach dir keinen Kopf*, 'rez ket bil ! 'rez ket biloù ! n'ez ket d'ober biloù evit ken bihan dra, na ya ket d'ober merfeti evit ken dister abeg, arabat dit ober tachou gant kement-se, arabat dit trikamardiñ da voulienn gant kement-se, arabat dit kemer standur gant an dra-se, laosk da redek ; *er wusste nicht, wo ihm der Kopf stand*, ne ouie ket mui pelec'h skeiñ e benn (eus pe goad ober loaioù, eus pe goad ober ibil, gant pe goad ober ibil, gant pe goad ober gennoù, gant pe goad ober tan), dall e oa gant al labour, e penn e spered e oa hep gouzout petra ober, chomet e oa luget da zirouestlañ e neud, war vordo e oa, chomet (manet) e oa war vordo, boud e oa, en em gavet boud e oa, lutet e oa ; *nicht wissen, wo einem der Kopf steht*, na c'houzout pelec'h skeiñ e benn, na c'houzout petra ober ken, na c'houzout mui e pe bark lammat, na c'houzout pelec'h lammat (eus pe goad ober loaioù, eus pe goad ober ibil, gant pe goad ober gennoù, gant pe goad ober tan, na tu na tro d'en em dennañ), na c'houzout mui gant pe goad ober ibil, na c'houzout re vat petra ober, na gavout na tu na paramant, na c'houzout mui pe sant pediñ, na c'houzout ouzh pe du (a be du, war be du, pe e tu) treiñ, chom luget da zirouestlañ e neud, bezañ e penn e spered hep gouzout petra ober, bezañ gwall nec'het o c'houzout petra da ober, na c'houzout war be droad pouezañ, bezañ diaes en e votoù, na c'houzout mui war peseurt tu en em deuler, chom en diaskren, bezañ (chom, menel) war vordo, bezañ lutet, bezañ boud, en em gavout boud, na c'houzout e ziluzioù, na c'houzout ober ganti, na c'houzout war peseurt avel sturiani e vatimant, na c'houzout penaos en em lipat, na c'houzout penaos ober diouti, na c'houzout penaos tennañ e spilhenn eus ar c'hoari (tennañ e lost eus ar vrae), bezañ en entremar ; *in diesem Geschäft steht der Kunde einem so überreichen Angebot gegenüber, dass er einfach nicht mehr weiß, wo ihm der Kopf steht*, er stal-se ne oar ket ar prener dibab etre kement all a draoù a ginniger dezhañ ; *wer hat dir diese Gedanken in den Kopf gesetzt ?* piv zo aet da blantañ (da vountañ, da fourrañ, da droadañ, da c'hwetzañ, da lakaat) ar pennadoù-se ennout ? ; *er hat den Kopf voll*, strobet eo e spered, tregas en deus dreispenn, burutellet eo gant pep seurt trubuilhoù, burutellet eo gant ur morad a dourmant, beuzet eo en ur morad a drubuilhoù, o c'houzañv ezwar emañ, o c'houzañv esgoar emañ, o tougen kañvoù emañ, e walch a chane en deus, emañ o tremen a-dreuz dre ha spenn, e zelazhoù en deus, bevañ a ra e-kreiz

ur stropad reuzioù, lakaet eo diaes e dammig boulienn, plaouiet eo gant an enkreiz hag an doan, e-kreiz ar poanioù emañ ; *die Hände über dem Kopf zusammenschlagen*, sevel e zaouarn a-us d'e benn ha strakal anezho evit diskouez e zipit, sevel e zivrec'h d'an nec'h (e zivrec'h er vann) evit diskouez e zipit ; *die Hände auf dem Kopf*, e zaouarn e pleg war e benn ; *er hat selbst den Kopf in die Schlinge gesteckt*, dezhañ e-unan en deus graet ar gwashañ taol ; *den Kopf verlieren*, **a** [ster rik] bezañ dibennet ; **b** [dre skeud.] koll e skiant-vat, diskiantañ, diboellañ, mont e spered da stoupa, mont tanav e spered, koll ar stur (e boell, e benn, ar penn, e spered, e voulienn, e skiant, an norzh, an ardremez), koll e sterenn, koll ar Sterenn, dont e empenn da zivouedañ, treiñ e spered e dour, mont ar penn digant an-unan (e benn digantañ, he fenn diganti h.a.), mont e spered digant an-unan (e spered digantañ, he spered diganti h.a.), mont an anaoudegezh digant an-unan (e anaoudegezh digantañ, hec'h anaoudegezh diganti h.a.), mont e skiant-vat digant an-unan (e skiant-vat digantañ, he skiant-vat diganti h.a.), mont e benn e dour, mont e benn e gin, dont da vezañ gwrac'h, pennfolliñ, bezañ pennfollet, mont dall ha mezv, koll mik e benn, folliñ, pennsodiñ, sodiñ, mont tok-tok, pakañ anezho, mont gant ar c'hatar, breskenn, trelatañ, troc'holiañ, skañvbenniñ, mont e benn e belbi, mont e belbi, mont dibenn, folliñ, mont e galouaj, mont ganto ; *es sei denn er hat den Kopf verloren*, ret eo e vefe kollet e benn gantañ, nemet kollet e vefe e benn gantañ ; *ich bin wie vor den Kopf geschlagen*, chom a ran war va c'hement all - me a chom balc'h va genoù din - chom a ran skodeget o klevet kement-se - sabatuet mik on o klevet an dra-se - kouezhet eo ar sabatur warnon - chom a ran badet - chom a ran abafet lip - stabanet on - tapet lopes on - badaouet on o welet an dra-se - chom a ra balc'h va genoù o welet kement-se - kement-se a daol ac'hanon en alvaon - distroadet on penn-kil-ha-troad gant an dra-se - distroadet glez on gant an dra-se - ha pa gouezfe an neñv warnon, ne vefe ket gwashoc'h ; *er stand da wie vor den Kopf geschlagen*, kouezhañ a reas war e gement all, sabatuet-holl e oa, goursouezhet e oa, chom a reas abafet lip, kouezhet e oa ar sabatur warnañ, chom a rae badet, tapet lopes e oa, stabanet e oa, pennveudet e oa, aet e oa dall pa'z en doa klevet se ; *den Kopf hängen lassen*, stouiñ e benn, bezañ izel e gribenn, soublañ e zaoulagad, bezañ kouezhet d'an-unan klipenn hag askell, bezañ izel e gribell, bezañ izel e glipenn, plegañ touchenn, koazhañ, koll kalon, mont gant an diskalon, diskalonekaat, digalonekaat, laoskaat, mont bihan e galon, lezel e zivrec'h da gouezhañ, fallgaloniñ, bezañ krog an digalon en an-unan, bezañ kouezhet e veudig en e zorn, mont izel e gribenn, bezañ diskaret e gribenn, bezañ pinous (lostek, toutek, dipitet), bezañ strinket an trebez war-lerc'h ar billig, en em lezel, en em lezel holl, en em leuskel, en em lezel da vont, en em leuskel da vont, lezel da vont, digaloniñ ; *den Kopf oben behalten*, derc'hel mat, derc'hel krog, derc'hel start, derc'hel mort, derc'hel stenn, derc'hel gwevn, derc'hel yud, chom uhel e galon, chom disaouzan, chom sonn en e sav ; *den Kopf wieder hoch tragen*, sonnaat e benn, sevel e gribell ; *Kopf hoch !* uhel ar c'halonoù ! stardit ho kalonoù ! lakait striv ennoc'h ! krogit start ! bec'h warnoc'h tudoù ! poan ha bec'h, paotred ! isa 'ta, paotred ! gwaskomp, paotred ! dalc'hit mat ! ; *seinen Kopf aufsetzen*, aheurtiñ, en em aheurtiñ, en em bennadiñ, en em empennañ, ober e benn kalet, kilverziñ, bezañ pennek (penvers, kilvers, dibleg, aheurtet, mennidik, empennadet, kilhours, start, beuz, kloppenek, moulbenn, moulbennek, ginet, kuladus, ourzet, youlek), bezañ tev e voned, bezañ kalet a benn, bezañ kalet e benn, bezañ penn kalet, bezañ pennek evel ur marc'h-koad, bezañ pennek evel ur mul, bezañ eus Kerbennek, bezañ ur marc'h-mul a zen eus

an-unan, bezañ diaes ober outañ ; *für jemanden den Kopf hinhalten*, paeañ diwar-bouez e groc'hen evit unan all, dougen an toaz d'ar fom evit unan all, pakañ evit unan all ; *er hat dem Mädchen den Kopf verdreht*, graet en deus d'ar plac'h treiñ a spered (Gregor), direizhet en deus spered ar paourkaezh plac'h, gwall droet eo ar paourkaezh plac'h gantañ, strobet en deus ar plac'h ; *jemandem den Kopf waschen*, kribañ e benn d'u.b., reiñ ur c'houez d'u.b., kiviañ tonenn e benn d'u.b. / koueziañ e benn d'u.b. (Gregor), kannañ e gouez d'u.b., kannañ e roched d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandaladenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., lardañ e billig d'u.b., paskañ e draoù d'u.b., lavaret e begement d'u.b., rannañ e damm d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., lammat war boutonioù u.b., en em arastañ ouzh u.b., en em gemer ouzh u.b., en em lakaat ouzh u.b., en em lakaat gant u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., plantañ kentel gant u.b., ober kelenn d'u.b., ober skol d'u.b., lavaret e Bater Noster (e Bater) d'u.b., kontañ e Bater Noster (e Bater) d'u.b., ober e varv d'u.b., krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., gwalarniñ u.b., skandalat groñs u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., rustoniañ u.b., mont reut d'u.b., mont a-daol d'u.b. ; *jemandem den Kopf zurechtsetzen*, ober e varv d'u.b., ober un dres d'u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, lakaat u.b. en erv, kas u.b. d'e doull, disorc'henniñ u.b., lakaat u.b. en-dro en e stern, lakaat e ibil en e blas d'u.b., krennañ e douchenn d'u.b., c'hweshañ e fri d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., rannañ e damm d'u.b., kontañ e damm d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., diskenn e gribenn d'u.b., diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., stankañ e glapez d'u.b., diskar ourgouilh u.b., dilorc'hañ u.b., difougeañ u.b., diskar al lorc'h a zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., diskroc'henañ e ourgouilh diouzh u.b., divarc'hañ u.b., bontañ u.b., diblasañ u.b., toгнаñ u.b., gwaskañ u.b., distekiñ u.b., diarbenn u.b., reiñ avel a-benn d'u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., c'hoari buhez war u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., ober ur vuhez d'u.b., eeunañ u.b., eeunañ e dort d'u.b., eeunañ e sugelloù d'u.b., ober ur rez d'u.b. ; *jemandem den Kopf vollquatschen*, *jemandem den Kopf vollschwatzen*, *jemandem den Kopf volllabern*, diviañ divskouarn u.b., borodiñ u.b. gant e gomzoù skuizh, tarabazhiñ u.b. gant e c'hlabous, arabadiñ u.b. gant e gomzoù skuizh, terriñ ha terriñ penn u.b. gant e demzoù skuizh, bouzariñ u.b. gant e gomzoù skuizh, boudinellañ e zivskouarn d'u.b., terriñ skouarn u.b. ; *jemandem mit seinen Reden den Kopf warm machen*, lakaat plantoù treid u.b. da dommañ (lakaat ar gwad da sevel e penn u.b., lakaat u.b. da daeriñ, lakaat u.b. da vont e gouez, gouezañ u.b., lakaat u.b. da follañ, lakaat u.b. da sodiñ, lakaat u.b. da vont dreist-penn, tanañ u.b., arfleuiñ u.b.) gant e gomzoù, arfleuiñ kounnar u.b. gant e gomzoù, tommañ empenn u.b. (tanañ kalon u.b.) gant e brezegennou ; *jemanden vor den Kopf stoßen*, rustoniañ u.b., feukañ u.b., anoaziñ u.b., mont reut d'u.b., mont a-stroñs d'u.b., mont rep ouzh u.b., mont dizamant d'u.b., mont herr gant u.b., dismegañsiñ u.b., ober un dismegañs d'u.b., ober un taol dismegañs ouzh u.b., ober divalav d'u.b., dispenn u.b., mezhekaat u.b., flemmañ u.b., ober an heg gant (ouzh) u.b., ober vil d'u.b., mont dre nerzh (dre vil) d'u.b., mont d'u.b. dre heg ; *jemandem auf dem Kopf herumtanzen*, ober buhez (gwall vuhez) d'u.b., uzañ e vuhez d'u.b., terriñ (ampoezoniñ) e vuhez d'u.b., reiñ dibun d'u.b., reiñ blev gwenn d'u.b., ober vil d'u.b., reiñ darbar d'u.b., danzen darbar d'u.b., reiñ plouz da chaokat d'u.b., reiñ raou d'u.b., reiñ bec'h d'u.b., ober bec'h d'u.b., lakaat bec'h war u.b., c'hoari diaes d'u.b.,

darbariñ u.b., reiñ neud da zirouestlañ d'u.b., reiñ koad-tro d'u.b., reiñ koad a-benn d'u.b., trempañ d'u.b. eus toull ar berv, lakaat kalet d'u.b., ober charre d'u.b., ober buhezioù d'u.b., ober gwallamzer d'u.b. ; *jemandem Beleidigungen an den Kopf werfen*, skuilhañ mallozhioù (diskargañ kunujennoù, disteuler kunujennoù) war u.b., stlepel kunujennoù ouzh u.b., dislonkañ kunujennoù war u.b., lezel mallozhioù gant u.b., delazhiñ kunujennoù gant u.b. en e zivskouarn ; *sich (dat.) gegenseitig Beleidigungen an den Kopf werfen*, skeiñ kunujennoù an eil gant egile, leuskel kunujennoù an eil ouzh egile, todioniñ an eil war egile, kamajal an eil war egile, kanañ salmennoù an eil d'egile ; *jemandem bissige Bemerkungen an den Kopf werfen*, darc'haouiñ bazhadoù (teodadoù, flemmadennoù) d'u.b., delazhiñ komzoù reut gant u.b. en e zivskouarn ; *er sagte ihm auf den Kopf zu, dass er der Verräter sei*, lavaret a reas dezhañ en e zaoulagad (rak dremm, e-kreiz e c'henoù) e oa eñ an treitour / lavaret a reas dezhañ e kreiz e zaoulagad e oa eñ an trubard (Gregor) ; *sich (dat.) etwas in den Kopf setzen*, lakaat udb don en e benn, lakaat udb kalet en e benn, lakaat udb en e gredenn, lakaat udb en e spered, ober e soñj ober udb, lakaat en e benn d'ober udb, sikañ udb en e empenn, plantañ udb en e benn, troadañ soñjoù en e benn, troadañ mennozhioù en e benn ; *er setzt seinen Kopf (sein Köpfchen) auf*, ober a ra e benn mouzh, ober a ra e benn bihan, ober a ra penn fall, ober a ra e benn fall, c'hoari a ra e benn fall, c'hoari a ra e benn ; *er setzt seinen Kopf durch*, ober a ra e benn, ober a ra e benn e-unan, douget eo d'e benn, ober a ra diouzh e benn, mont a ra da-heul (a-raok) e benn, heuliañ a ra e benn, ur penn kalet a zo anezhañ, ne c'haller ket kaout pennvat dioutañ, ne gaver ket disoc'h gantañ, hennezh en deus lod e Kerbennek, hennezh a zo ur marc'h-mul a zen anezhañ, hennezh a zo ur paotr pennek evel ur marc'h-koad, hennezh a zo pennek evel ur mul, ne'z pezh ket rezon gantañ james, ur Yann e benn e-unan a zo anezhañ, tev eo e voned ; *er frisst einem die Haare vom Kopf*, gantañ e vez debret an diaoul hag e bevar, hennezh a foet arc'hant, hennezh a ra un dismantr euzhus a arc'hant, hennezh ne ra nemet lonkañ va danvez, hennezh a zo ur rivin din, foetañ a ran stal gantañ ; *die Arbeit wächst ihm über den Kopf*, mil maneure en deus d'ober, war vec'h emañ, beuzet eo gant al labour, prez labour a zo gantañ, labour en deus d'ober dreistpenn, labour en deus dreistpenn, ne oar ket pelec'h skeiñ e benn, dall eo gant al labour, bec'h a zo warnañ, foulet eo gant al labour, foulmac'h et eo gant al labour, e-kreiz ar bec'h emañ, labour spontus en deus, bec'h labour en deus, pennallet eo gant al labour, ampleret eo gant al labour, foul a zo warnañ, mezv eo evel ar yer en eost, mac'homet eo gant al labour, leun a gefridi eo, re garrad en deus, friket eo gant al labour, brevet eo gant al labour, herr labour a zo warnañ, dever a zo warnañ, prez labour a zo warnañ, P. bec'h a zo war e lasenn ; *er ist seinen Eltern über den Kopf gewachsen*, e dud n'int ket mui evitañ (n'int ket barrek ken dioutañ, ne gavont ket disoc'h gantañ ken, ne gavont ket pennvat dioutañ ken) ; *ihm wächst gleich alles über den Kopf*, pennfollet e vez gant un netraig ; *die Schwierigkeiten wachsen der Regierung über den Kopf*, e penn e spered emañ ar gouarnamant hep gouzout petra ober evit dont a-benn eus an diaesterioù a sav un tammig e pep lec'h, ar gouarnamant n'en deus ket mui a grog war an diaesterioù a sav un tammig e pep lec'h, n'eo ket barrek mui ar gouarnamant ouzh an diaesterioù a sav un tammig e pep lec'h, aet eo ar gouarnamant dreistpenn gant an diaesterioù ; *die Köpfe zusammenstecken*, kuzulikañ, kuzulikat, en em guzuliañ, kaout ur pennad kuzulig, ober kuzuligoù, droukprezeg, begata, gwrac'hellat, gwrac'hiñ, lañchennañ, droukkomz, fallgomz, gwallgomz, teodata, teodegiñ, hiboudiñ ; *den Kopf zur rechten Zeit aus der Schlinge ziehen*, en em

dennañ e koulz eus ur gwall boull, tennañ e lost e koulz eus ar vrae, en em zisac'hañ e koulz, tennañ e koulz e spilhenn eus ar c'hoari ; *seinen Kopf aufs Spiel setzen*, lakaat e vuhez war var, risklañ e vuhez, arvariañ e vuhez ; *es geht um den Kopf*, neuñviñ pe vuzeziñ, unan a zaou ; *das hat ihm den Kopf gekostet*, koustet eo bet kement-se e vuhez dezhañ, paeet en deus bet kement-se gant e vuhez ; *Köpfe werden rollen*, skarzhet e vo tud, tud a chomo war al lann, tud a vo dizorniet, roet e vo o sac'h da dud 'zo, roet e vo o disentez da dud 'zo, lakaat e vo sav dindan tud 'zo ; *ihm raucht der Kopf vor lauter Lernen*, lakaet en deus e benn da vezevelliñ dre forzh studiañ (dre hir delc'her da studiañ, gant ar re studiañ, gant ar studiañ re), kement en deus studiet mard eo badaouet e benn bremañ, kement en deus studiet ken ez eo chomet badaouet e benn, badinellañ a ra e benn kement en deus studiet, stambouc'het mouk eo e spered kement en deus studiet ; *mir raucht der Kopf vor lauter Arbeit*, foulet on gant al labour, penndallet on gant al labour, foulmac'het on gant al labour, labour spontus 'm eus, e-kreiz ar bec'h emañ, bec'h labour am eus, labour am eus dreistpenn, mac'homet on gant al labour, ampleret on ken ez on gant al labour, herr labour a zo warnon, dever a zo warnon, debret on gant al labour, beuzet on gant al labour, friket on gant al labour, foul a zo warnon, dall on gant al labour, P. bec'h a zo war va lasenn ; *die Gäste stellten das ganze Haus auf den Kopf*, lakaat e oa bet an ti a-bempoù gant ar gouvidi, eilpennet (kulvannt) e voe kement tra 'zo en ti gant ar gouvidi, eilpennet e voe an ti gant ar gouvidi, lakaat o doa ar gouvidi an dindan war-varr, lakaat e oa bet an traoù bep eil penn (war an tu gin, war an tu enep, tu evit tu) gant ar gouvidi, fourgaset e oa bet an ti gant ar gouvidi, difoeltret (didafoeltret, tanfoeltret, foeltret) pep tra o doa ar gouvidi en ti, daoubennet pep tra o doa ar gouvidi en ti, freuzañ a reas ar gouvidi kement a oa en ti, ar gouvidi o doa diskraet en ti ; *sein Geld auf den Kopf hauen*, *seine ganze Kohle auf den Kopf hauen*, lipat e voujedenn, debriñ e voujedenn, lipat e drantell, foetañ e zarvez ; *eine Tatsache auf den Kopf stellen*, falsañ (findaoniñ, livañ) ar wirionez, dic'hizañ ar wirionez, distresañ ur fed, lakaat ar wirionez war he c'hement all ; *die Vase steht auf dem Kopf*, emañ al lestr war e c'henoù, eilpennet eo al lestr, emañ al lestr o c'hounit e gerc'h ; *das stellt die Dinge auf den Kopf ! das stellt die Welt auf den Kopf !* aet eo ar bed war e c'henoù ! ar bed en amgin ! ; *den Kopf in den Sand stecken*, stankañ e zaoulagad, serriñ an daoulagad, na vennout gwelet, lakaat ul lunedoù koad war e fri ; *den Nagel auf den Kopf treffen*, gwaskañ war ar gwiridig (ar gor, ar glaivenn, ar c'hizidig, an arroud kizidik), gwaskañ war kaledenn u.b., pouezañ war ar gwan en u.b., lakaat ar biz war ar c'hizidig, lakaat ar biz war ar glaivenn, mont d'u.b. dre e du gwak, mont d'u.b. dre e du gwan, skeiñ e-barzh, skeiñ mat, ober mil ; [sport] *Kopf stehen*, c'hoari tourig ar park, c'hoari tourig Folgoad, plantañ peul er prad, c'hoari penn toullig, ober toullbennig, ober an dervenn fourchek.

III. poell g., skiant b., spered g. ; *einen klaren Kopf haben*, bezañ ur perc'henn skiant, bezañ ur spered den eus an-unan, gwelet sklaer, bezañ ul lagad eeun a zen, na vezañ e zaoulagad o rodellat en e c'hodell, bezañ un den a benn, bezañ un den a skiant, bezañ un den a boell, bezañ ur spiweler, na vezañ dall e saout, kaout bouedenn-benn ; *er ist nicht auf den Kopf gefallen*, n'eo ket pemoc'h e leue, n'eo ket bet skoet gant ar morzhol, n'eo ket ret reiñ dezhañ gant ar spanell, n'eo ket ret reiñ dezhañ gant ar vazh-yod, n'eo ket dall e saout, ne guzh ket al loar en e c'henoù, n'eo ket bet ganet da Sadorn goude koan ; P. *er hat viel Grütze im Kopf*, traoù a zo en e gelorn, danvez a zo ennañ, ur perc'henn skiant eo, ur spered den a zo anezhañ, n'eus ket ur vlevenn sot warnañ, ne

guzh ket al loar en e c'henoù, n'eo ket divoued e benn, hemañ a zo ur penn ; *er hat nichts im Kopf, er hat kein Gehirn im Kopf*, ur penn skañv (bervet, brell, avel, avelet, divouedet, goullo) eo, hennezh n'eus ket ur begad spered en e glopen, ur penn skort a zo anezhañ, divoued (divouedet) eo e benn, ul lastez hir eo e skouarn, ne ya ket herrus gantañ, toullou talar a zo en e benn, gorrek eo da gompren, ur spered pout a zen a zo anezhañ, un den bouc'h a spered eo, lourt eo e spered, lourt a spered eo, lourt a benn eo, ur skiant verr a zen eo, un tamm difournis a spered eo ar paotr-mañ, hennezh a oa bet roet fav dezhañ en deiz ma oa bet ganet, ne oar ket pet fav a ya d'ober teir, ne oar ket pet fav a ya d'ober nav, hennezh a zo tapet war ar portolof, c'hoari a ra gant e voned, kranked bihan a zo en e benn, kollet eo e spered gantañ, kollet eo e benn gantañ, darngollet eo e benn gantañ, paseet en deus ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, n'eo ket go e doaz, n'emañ ket e spered gantañ, c'hoari a ra gant e dog, cheñchet eo warnezhañ, tec'het eo e spered, skañvaet eo e spered, ur spered forc'hek a zen a zo anezhañ, mankout a ra ul loaïad dezhañ, nebeut a gelorn en deus, nebeut en deus en e gelorn, gwall nebeut a zo en e gelorn, n'eus netra en e gokenn, n'eus netra dindan e gokenn, dougen a ra banniel sant Laorañs, eus fin ar sizhun eo, eus fin ar bloaz eo, faout eo e girin, laban eo, laosket en deus an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, laosket en deus un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, mat eo da dreiñ ar rod, toull eo e vurutell, ganet eo bet da Sadorn da noz, ganet eo bet da Sadorn goude koan diwezhat, eus dibenn ar bloaz eo, eus deizioù diwezhañ ar sizhun eo, eus penn diwezhañ ar sizhun eo, n'eo ket eus penn kentañ ar sizhun, hennezh n'eo ket stank e damouez, rouez eo e damouez, n'eo ket bet meret e bleud an tanavañ, n'eo ket ur sklêrijenn, n'eo ket eus ar c'horadenn gentañ, eñ a soñj dezhañ e oa e vamm a oa tad dezhañ ; *ein fähiger Kopf*, un den gouest g., un den danvez ennañ g., un den barrek g. ; *er ist ein findiger Kopf, das ist ein einfallsreicher Kopf*, itrik en deus, ur spered ijinus a zen eo, un den a ijin eo, un den ijinnek eo, un den leun a ijin eo, ijin en deus, un den a intrudu a zo anezhañ, un den a gant tro eo, un tamm paotr abil eo, un tamm paotr digleiz eo, n'eo ket moñs, n'eo ket mogn, n'eo ket mogn e zivrec'h, n'eo ket mañchek, n'eo ket ur paotr hualet, hennezh a oar e ziluzioù, hennezh a zo gouest da gavout ar poell e pep kudenn, paotr an itrikoù eo, hennezh a zo Fañch an itrikoù, hennezh a zo digaot dezhañ, hennezh a zo divreilh dezhañ, hennezh a zo ampletus ; *ein heller Kopf*, ur spiweler g., ur spered lemm a zen g., ur patr divorfil a spered g., ur paotr lemm g., ul lagad eeun a zen g., un den speredet lemm g., un den speredet kaer g., un den speredek-kaer g., ur paotr buan a spered g., ur patr divorfil-kaer g. ; *ein brillanter Kopf*, ur spered kaer a zen, ur spered den g. ; *ein beschränkter Kopf*, ur spered pout a zen g., un den bouc'h a spered g., ur skiant verr a zen b., ur spered strizh g. ; *er ist ein guter Kopf*, hennezh n'eo ket pemoc'h e leue, speredek-kaer eo, speredet kaer eo, un den a benn (a boell, a skiant) eo ; *die besten Köpfe des Landes*, kaerañ gouizieien ar vro, begenn ar c'houizieien a zo er vro b. ; *Strohkopf*, penn skañvig g., penn divoued g., penn divouedet g., penn kefeleg g., penn gad g., penn disoñj g., penn goullo g., penn diboell g., penn avel g., penn avelet g., penn brell g., penn skort g., houperig g., spered balafenn a zen g., bredasour g., skañvelard g., pennglaouig g., penn-rambre g., spered dister a zen g., laouenan g. ; *er hat nur Stroh im Kopf*, n'eus netra en e gelorn ; [kr-] *viele Köpfe, viele Sinne / viele Köpfe gehen schwer unter einen Hut*, pep hini e vlaz : logod d'ar c'hazh, eskern d'ar chas - kant sant, kant santimant - seul benn, seul veno - pep hini en deus e benn pa rank en dougen - pep hini a anavez doare e loen pa rank en bevañ - un doue e pep

iliz ha pep hini a ra e c'hiz ; *ein Gedicht aus dem Kopf (her)sagen*, dibunañ ur barzhoneg dindan (a-zindan) eñvor, dibunañ ur varzhoneg dre eñvor (dre an eñvor) ; *aus dem Kopf komponieren*, primaozañ ; *aus dem Kopf dichten*, sevel ur brimawenadenn, sevel ur varzhoneg war ar prim, sevel ur varzhoneg war an trumm ; *ich habe die genaue Zahl nicht mehr im Kopf*, disoñjet em eus an niver resis ; *er konnte den Namen nicht im Kopf behalten*, ne oa ket evit derc'hel soñj eus an anv-se ; *Grillen im Kopf haben*, bezañ pennadus (loarius / stultennus / loariek) (Gregor), bezañ froudennek (kuladus, sorc'hennus, loariadenn a spered, loariadenn, loariadek, froudennus) ; *die Melodie geht ihm ohne Unterlass im Kopfe herum*, an ton-se ne zilez ket mui e spered, treiñ a ra an ton-se dizehan en e benn, emañ an ton-se o rodellañ war e spered, emañ an ton-se o rodellañ en e spered ; *dieser Gedanke geht mir im Kopf herum*, emañ ar soñj-se o ruilhal em spered, bepred e vez ar mennozh-se o ribotat em fenn, bepred e vez ar mennozh-se o rodellañ em fenn, bepred e vez ar mennozh-se o rodellañ war va spered, bepred e vez ar mennozh-se o rodellañ em spered, ar mennozh-se a zo o viriñ va spered, gant ar mennozh-se e vezan atav, karget eo va spered gant ar mennozh-se, ne ya ket ar soñj-se diwarnon, ne ya ket ar soñj-se diganin, ar soñj-se a zilamm atav em spered, ar soñj-se am foursu bepred, ar soñj-se a wask ingal warnon, atav e vez va fenn gant ar soñj-se, ar soñj-se ne ya ket diwar va spered, n'emaon ket evit argas ar soñj-se diwar va spered ; *sie hat nur ihre Mutter im Kopf*, sorc'henn he mamm a zo warni, dalc'het eo gant sorc'henn he mamm, sorc'hennet eo gant he mamm ; *was mag ihm in den Kopf gefahren sein ?* petra 'zo peg ennañ ? petra 'zo peget ennañ ? war beseurt louzoù en deus staotet ? war beseurt louzaouenn fall en deus staotet ? war beseurt louzoù en deus kerzhet ? war beseurt louzaouenn en deus kerzhet ? war beseurt geotenn en deus kerzhet ? ; *das will ihm nicht in den Kopf hinein*, n'eus ket tu da blantañ an dra-se en e benn ; *zu Kopf steigen*, *in den Kopf steigen*, empenniñ, skeiñ er penn ; *dieser Wein steigt zu Kopf*, ar gwin-se a sko buan er penn, drevaat a ra ar gwin-se, ar gwin-se a droñs an dud, mont a ra ar gwin-se d'ar penn, nerzh ar gwin-se a ya er penn, gwin penn eo ar gwin-se ; *der Wein steigt ihm in den Kopf (zu Kopf)*, skeiñ (sevel, mont) a ra ar gwin d'e benn, ar gwin a zo oc'h ifamañ anezhañ, ar gwin a zo o troñsañ anezhañ, nerzh ar gwin a ya en e benn ; *der Ruhm ist ihm zu Kopf gestiegen*, skoet eo e vrud d'e benn ; *schlagen Sie sich das aus dem Kopf !* disoñjet an dra-se ! grit o diouer eus an dra-se ! grit kañvoù d'an dra-se ! lamit an dra-se diouzh ho spered ! ; *der Gedanke will mir nicht aus dem Kopf*, gant an debr-spered-se e vezan atav, ne zistag ket ar soñj-se diouzhin, ne lam ket ar soñj-se ganin, nasket eo va spered gant ar sorc'henn-se, ne c'hallan ket kaout peoc'h diouzh an debr-spered-se, an debr-spered-se ne ro peoc'h ebet din, ar soñj-se a labour va spered, an debr-spered-se a vez atav o hegal ouzh va spered, debret e vez va spered gant ar soñj-se, ne c'hallan ket tennañ va spered diwar ar soñj-se, n'on ket evit distagañ va soñj diouzh an dra-se, n'on ket evit kas va soñj diouzh an dra-se, n'emaon ket evit argas ar soñj-se diwar va spered, n'eus nemet ar soñjenn-se em fenn, ne ya ket ar soñj-se diwar va spered, ne ya ket ar soñj-se diganin, karget eo va spered gant ar mennozh-se, gwasket eo va spered gant ar mennozh-se, ne ya ket ar soñj-se diwarnon, sorc'hennet on gant ar mennozh-se, bepred e vez ar mennozh-se o ribotat em fenn, bepred e vez ar mennozh-se o rodellañ em fenn, ar mennozh-se a zo o viriñ va spered, ne 'm eus ken c'hoant (mennad, devez, youl) nemet d'ober an dra-se, va spered a venn ober an dra-se, ar soñj-se a jahin va spered, ar soñj-se a chom peg ouzh va c'halon, ar soñj-se a chom peg ouzhin, P.

an debr-spered-se a ya da greviñ ac'hanon ; *das geht mir nicht aus dem Kopf*, prederiet on gant an dra-se ; *das stammt nicht aus seinem Kopf*, an dra-se n'eo ket eus dour e buñs ; *der Gedanke schoss mir durch den Kopf*, dideñviñ a reas ar soñj-se em spered, dinodiñ a reas ar soñj-se em fenn, tarzhañ a reas ar mennozh-se em soñj, tarzhañ a reas ar mennozh-se em spered, treiñ a reas ar mennozh-se dre va fenn, dont a reas din a-greiz-holl ar mennozh-se em fenn (war va spered), tremen a reas ar soñj-se dre va spered, treuziñ a reas ar soñjezon-se va spered, diwanañ a reas a-greiz-holl ar soñjenn-se em fenn, dont a reas a-greiz-holl ar vennozh-se em soñj, dont a reas ar vennozh-se em spered, ar soñj-se a zideñvas em spered, ar soñj-se a zinodas em fenn, treiñ a reas em fenn ober an dra-se ; *ein Gedanke fährt mir durch den Kopf*, ur soñj a zeu din, dont a ra ur soñj din, ur soñj a dremen dre va spered, dont a ra ur soñj war va spered, dont a ra ur soñj em spered ; *mir schwirrt der Kopf*, badaouiñ (trelliñ, mezevelliñ, mezevenniñ, badañ) a ra va fenn, me a zo mezv va fenn, e balbous emañ va fenn, badinelliñ a ra va fenn, me a zo aet fall ken e fell din kouezhañ, ur voudinell a zo em fenn, boudinell a zo em fenn, boudinellan a ra va fenn ; *mein Kopf schwirrte vor Ideen*, *mir schwirrten allerlei Gedanken durch den Kopf*, ur froudad mennozhioù a dorimelle em spered, mennozhioù a ribote em fenn, mennozhioù a oa o tañsal em fenn, mennozhioù a gorolle kein-dre-gein em fenn, soñjoù a bep seurt a rodelle em fenn, ur froudad mennozhioù nevez a oa o tarzhañ em spered, ur revriad traoù a oa em fenn ; *immer wieder schwirren mir diese Worte im Kopf herum*, ar c'homzoù-se a chom da boudinellañ em fenn, ar c'homzoù-se ne bouezont ket da voudinellañ em divskouarn, bepred e vez ar c'homzoù-se o ribotat em fenn, bepred e vez ar c'homzoù-se o rodellañ em fenn ; *sich etwas durch den Kopf gehen lassen*, distremen udb en e benn, daskiriad udb en e benn, roulad udb en e benn, ruilhal udb en e benn, ruilhal udb en e spered, en em gompren war udb, kompren en udb, kompren ouzh udb, lakaat meiz da gompren udb, derc'hel e spered a-gaer gant udb, sipañ e spered da gompren udb, sipañ e spered da soñjal en udb, chom da gompren udb, chom da gompren en udb, soñjal war udb., en em soñjal (prederiañ) diwar-benn udb, prederiañ war udb, prederiañ udb, prederiañ en udb, ober preder war udb, en em bleustriñ war udb, pleustriñ gant udb., poelladiñ war udb, poellañ war udb, pouezañ war udb ; *sich (dat.) jemandes Rat durch den Kopf gehen lassen*, pouezañ pizh ali u.b. ; *darauf wette ich meinen Kopf !* laouen e vefen da gouezhañ e puñs an ifern ma n'eo ket gwir ! me a zo kontant da gouezhañ e puñs an ifern ma n'eo ket gwir ! me a zo kontant da vezañ daonet ma n'eo ket gwir ! pe e vin dall ! daonet e vin ma n'eo ket gwir ! me a vo daonet ma n'eo ket gwir ! va gouzoug war ar piltos (va gouzoug war ar pilgos, kroug m'am dougo) ma ne lavaran ket ar wirionez ! me a vo krouget 'ta ma n'eo ket gwir ! ma vin krouget ma n'eo ket gwir ! ra vin dall (d'an diaoul da'm lonkañ) ma ne lavaran ket ar wirionez ! gwir eo kement-se pe me 'vezo manac'h ! ; [kr-] *was man nicht im Kopf hat*, *muss man in den Beinen haben*, d'ur penn disoñj (d'ur penn skañv) ez eo mat gouzout bale, memor verr a rank kaout divesker hir.

IV. penn g., empenner g., ambilher g., kabiten g.

V. hinienn b., den g., penn g. ; *die Menge war dreitausend Köpfe stark*, tri mil den az ae d'ober an engroez ; *Kopf an Kopf gedrängt*, peg-ha-peg, chouket, stok-ha-stok, genoù ouzh genoù, an eil e genoù egile, krog an eil en egile, yoc'het, gwasket, sac'h-àr-vac'h, mac'h-àr-vac'h, a-vac'h, bodet start-ha-start, kouchet evel foenn er solier, ken start ha gliziged sall en ur varilh, gorjellet, ur re ouzh ar re all ; *im Bus stehen die Leute Kopf an Kopf gedrängt wie in der Sardinbüsche*,

gorjellet eo an dud leun ar c'harr-boutin, en em gouchañ a ra an dud er c'harr-boutin ; *pro Kopf*, ... ar penn, ... pep hini, ... dre benn, ... dre bep den, ... dre zen, pep a ... ; *auf die Bevölkerung entfallen pro Kopf zwei Pfund Butter*, pep a zaou lur amanenn a zegouezh gant tud ar vro, daou lur amanenn dre benn a zegouezh gant tud ar vro ; *auf den Kopf des Verbrechers waren tausend Dollar gesetzt*, mil dollar a oa bet lakaet war penn an torfedour.

VI. penn-loen g., penn-ed g., tamm g. ; *Mohnkopf*, penn roz-moc'h g., penn roz-ki g., penn roz-aer g., aval-kousket g. ; *ein Kopf Salat*, ur penn saladenn g., pomeenn ur saladenn b. ; *ein Kopf Kraut*, ur penn kaol g., ur bomeenn gaol b. ; [louza.] *einen Kopf bilden*, *Köpfe ansetzen*, pomañ, pomeañ, pennañ.

VII. sterioù arbennik : **1.** [tokeier] *Hutkopf*, podenn b., pod g., kern b. ; **2.** [spilhennoù] *Nadelkopf*, pennig (groñj b., kros g.) ar spilhenn g. ; *einem Nagel den Kopf zwicken*, *einem Nagel den Kopf trennen*, dibennañ un tach ; *einer Nadel den Kopf zwicken*, *einer Nadel den Kopf trennen*, dibennañ ur spilhenn ; **3.** [tisav.] *Balkenkopf*, balir g., bos g., penn balirek an treust g. ; **4.** [kelaouenn] *Zeitungskopf*, talbenn ur gelaouenn g., talbennskrid g. ; **5.** [lizher] *Briefkopf*, talbenn ul lizher g. ; **6.** [merdead.] *Segelkopf*, poent laez g.

Kopfader b. (-,-n) : [korf.] gwazhienn gefalek b.

Kopfanker g. (-s,-) : [tisav.] tach-krog g.

Kopf-an-Kopf-Rennen n. (-s) : **1.** [sport] redadeg ma chom ar rederien gentañ keit-ha-keit b., redadeg ma chom ar rederien gentañ rampo b., redadeg ma chom ar c'hezeg kentañ keit-ha-keit g., redadeg ma chom ar c'hezeg kentañ rampo g., [tud] redadeg ilin-ouzh-ilin b. ; **2.** [dre skeud.] kenstrivadeg ma vez ar genstriverien keit-ha-keit b., kenstrivadeg ma chom ar genstriverien rampo b., kevezadeg ma vez ar gevezerien keit-ha-keit b., kevezadeg ma chom ar gevezerien rampo b.

Kopfarbeit b. (-,-en) : labour spered g., labour kfredel g., micher spered b.

Kopfarbeiter g. (-s,-) : kfredour g., labourer kfredel g.

Kopfbahnhof g. (-s,-höfe) : penn-linenn g., porzh-houarn dibenn g.

Kopfball g. (-s,-bälle) : [sport] taol-penn g., pennad g., tenn a-daol-penn g. ; *die Spielsituation durch einen Kopfball klären*, diskas ar vell gant ar penn ; *Klärung der Spielsituation durch einen Kopfball*, diskas gant ar penn g. ; *Flugkopfball*, pennad a-spluj g.

Kopfbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] penndolog g., penndogenn b., tagosenn b., gwez tagosennek str., torgos g., torgos g., tos g., beleg g. [*liester* belegoù], penngos g..

Kopfbedeckung b. (-,-en) : pennwisk g., kabell g. [*liester* kabelleoù, kebell], tog g. [*liester* togoù, togeier], kouricher g. ; *mit Kopfbedeckung*, toget, kabet, koefet ; *ohne Kopfbedeckung*, diskabell, digabell, en e vlev, hep a bennwisk, penn noazh, en e benn noazh, didog, na tog na mann war e benn, dizolo e benn, noazh e benn ; *Frau ohne Kopfbedeckung*, maouez en he blev b. ; *einen Hut als Kopfbedeckung tragen*, bezañ koefet e tog ; *sackartige Kopfbedeckung aus grobem Tuch zum Schutz vor dem Regen*, kabell g. [*liester* kabelloù, kebell], penngab g., penn-kab g., kougoul g., pichourell g./b., kabuch g., kabuchon g. ; *seine Kopfbedeckung abnehmen*, en em zigabellañ, lemel e bennwisk, diwiskañ e bennwisk, dizoleiñ e benn.

Kopfbewegung b. (-,-en) : sin gant ar penn g. ; *mit einer Kopfbewegung gab er ihm zu verstehen, dass er die Tür schließen sollte*, gwignal a reas gant e benn d'ober dezhañ serriñ an nor, ober a reas dezhañ serriñ an nor en ur wignal gant e benn, sinañ a reas dezhañ gant e benn serriñ an nor.

Kopfbinde b. (-,-n) : taled g., talgen g.

Kopfbrett n. (-s,-er) : [gwele] penn ar gwele g., talbenn ar gwele g.

Kopfbürste b. (-,-n) : broust-blev g.

Köpfchen n. (-s,-) : **1.** pennig g. ; **2.** [dre skeud.] *er hat Köpfchen*, *der ist ein helles Köpfchen*, *der ist ein schlaues Köpfchen*, traoù a zo en e gelorn, ur paotr fin eo, un den a boell (a benn, a skiant) eo, ur perc'henn skiant eo, ur spered den a zo anezhañ, n'eus ket ur vlevenn sot warnañ, n'eo ket un hanter c'henaoueg, ne guzh ket al loar en e c'henoù, ur spered digor a zen a zo anezhañ, hennezh n'eo ket bet ganet er ribod, hennezh n'eo ket bet ganet en ur ribod, bouedenn-benn en deus ; *Köpfchen haben reicht schon*, peadra eo kaout penn, trawalc'h eo kaout penn.

Köpfchenblütler g. (-s,-) : [louza.] astereg g. [*liester* astereged], kompozeg b. [*liester* kompozeged].

Kopfeiche b. (-,-n) : [louza.] torgos g. [*liester* torgosoù], torgos derv g.

köpfen V.k.e. (hat geköpft) : **1.** dibennañ, dic'houzougañ ; [tr-] *erst geköpft, und dann gehangen*, dibennet da gentañ ha krouget war-lerc'h ; **2.** *Rüben köpfen*, digaolañ betarabez ; *geköpfte Rüben*, betarabez digaolek str. ; *einen Baum köpfen*, divegañ ur wezenn, dibennañ ur wezenn, tagosenniñ ur wezenn, penndogiñ ur wezenn, penndoliñ ur wezenn, divleinañ ur wezenn, penndologiñ ur wezenn, divleñchañ ur wezenn ; *geköpfter Baum*, penndolog g., penndogenn b., tagosenn b., gwez tagosennek str., torgos g., torgos g., tos g., P. beleg [*liester* belegoù] ; **3.** [sport] *den Ball köpfen*, ober un taol-penn, distagañ ur pennad ; **4.** *eine Flasche köpfen*, sabrennañ ur voutailh ; *ein Ei köpfen*, didogañ ur vi.

V.gw. (hat geköpft) : [louza.] pomañ, pomeañ, pennañ ; *der Salat köpft*, pomañ (pomeañ, pennañ) a ra ar saladenn.

Köpfen n. (-s) : **1.** dibennerezh g., dibennadur g., dibennidigezh b. ; **2.** [labour-douar, legumaj] digaolañ g.

Kopfende n. (-s,-n) : *das Kopfende des Bettes*, ar pennwele g., penn ar gwele g., ar c'hrec'h gwele g.

Kopffedern ls. : bouchad-pluñv g., plumachenn b., kribell-pluñv b., kribell-blu b., palañchenn b., bouch g., bouchadig g., kogenn b., klipenn b., bechenn b., toupenn b., chup g., chupenn b., hup g., hupenn pluñv b., kabell g. ; *mit Kopffedern*, kribellek, kribennek.

Kopfflosse b. (-,-n) : [loen.] angell penn b., askell benn b.

Kopffüßer g. (-s,-) / **Kopffüßler** g. (-s,-) : [loen.] kefalopod g., stiogan g., stivell b., pennbrec'hieg g. ; *Weichtier aus der Familie der Kopffüßler*, blodeg kefalopodek g., blodeg pennbrec'hieg g.

Kopf-Fuß-Fessel b. (-,-n) : pennask g. ; *einem Tier eine Kopf-Fuß-Fessel anlegen*, pennaskañ ul loen, penneren ul loen ; *ein Tier von seiner Kopf-Fuß-Fessel befreien*, dibennaskañ ul loen.

Kopffüßler g. (-s,-) : [loen.] kefalopod g., stiogan g., stivell b., pennbrec'hieg g. ; *Weichtier aus der Familie der Kopffüßler*, blodeg kefalopodek g., blodeg pennbrec'hieg g.

Kopfgeld n. (-s,-er) : **1.** garedon lakaet war penn un torfedour g., gopr lakaet war penn un torfedour g. ; **2.** [istor] taos dre benn g., [Bro-C'hall] tailh ar roue b.

Kopfgeldjäger g. (-s,-) : chaseour pennoù g., reder garedonoù lakaet war pennoù an dorfedourien g., reder goprou lakaet war pennoù an dorfedourien g.

Kopfgrind g. (-s,-e) : [mezeg] tagn g., rach g. ; *vom Kopfgrind befallenes Kind*, rachouz g., tagnouz g.

Kopfhaar n. (-s) : **1.** pennad-blev g., blevad g., kreñ g., blev str. ; **2.** blevenn b.

Kopfhaube b. (-,-n) : **1.** koef g. ; **2.** [loen.] houperig g., kogenan g., kuchenn b., bouch g., bouchadig g., bouchad-pluñv g., plumachenn b., kribell-pluñv b., kribell-blu b.,

palafichenn b., kogenn b., klipenn b., bechenn b., toupenn b., chup g., chupenn b., hup g., hupenn bluñv b., kabell g.

Kopfhaut b. (-) : tonenn ar penn b. ; *sich (dat.) die Kopfhaut massieren*, ober ur frotañ da donenn e benn, merata tonenn e benn.

Kopfholz n. (-es) : [louza.] penndologed ls., penndogenned ls., tagosennoù ls., gwez tagosennek str., torgosoù ls., targosoù ls., tosoù ls., belegoù ls., penngosoù ls.

Kopfhörer g. (-s,-) : selaouell b., talgen selaou g.

-köpfig ag. : 1. *vierköpfige Familie*, tiegezh pevar den g. ; 2. *zweiköpfiger Adler*, erer daoubennek g.

Köpfinstrument n. (-s,-e) : dibenner g. [*liester* dibennerioù].

Kopfjäger g. (-s,-) : 1. troc'her pennoù g., dibenner g. ; 2. [dre astenn.] chaseour pennoù g., reder garedonoù lakaet war pennoù an dorfedourien g., reder goproù lakaet war pennoù an dorfedourien g.

Kopfjägerin b. (-,-nen) : 1. troc'herez pennoù b., dibennerez b. ; 2. [dre astenn.] chaseourez pennoù b.

Kopfkissen n. (-s,-) : goubenner g. [*liester* goubennerioù], plueg-penn b., orilher g. ; *ein Kopfkissen überziehen*, toagennañ ur goubenner ; *den Kopf tief im Kopfkissen / ins Kopfkissen vergraben*, sanket don e benn er goubenner.

Kopfkissenbezug g. (-s,-bezüge) / **Kopfkissenüberzug** g. (-s,-überzüge) : souilh g., toagenn b., golo-plueg g., tued g.

Kopfkohl g. (-s) : kaol-podek str., kaol-pom str., kaol-pomet str., kaol-pomez str. ; *der Kopfkohl wird rund*, emañ ar c'haol o pomeañ.

Kopflänge b. (-,-n) : treuz ur penn g. ; *das Pferd gewann um eine Kopflänge*, gounezet en doa ar marc'h gant treuz ur penn, gounezet en doa ar marc'h gant ur penn lañs, gounezet en doa ar marc'h gant treuz ur fri lañs war ar re all, krip-ha-krap en doa gounezet ar marc'h, ku-ha-ka en doa gounezet ar marc'h, gounezet en doa ar marc'h a-veg-fri, gounezet en doa ar marc'h a-veg-troad ; [tud] *beim Rennen mit einer knappen Kopflänge gewinnen*, gounit a-veg-troad, gounit a veg botez, gounit gant treuz ur fri lañs, gounit krip-ha-krap, gounit ku-ha-ka, gounit a-veg-fri.

kopflastig ag. : 1. [kirri-nij, bigi] pouez a-raok gantañ ; 2. [embregerezhioù] re uhel niver e sternerien ren ; 3. poellel ; 4. P. dotu, mezv-dall, mezv-dotu, mezv-du, mezv-du-dall, mezv-marv, mezv-mik, mezv-mik-dall, mezv-poch.

kopflästig ag. : [gwashaus] *kopflästiger Mensch*, speredajer g., intelektual g. [*liester* intelektualed].

Kopflaus b. (-,-läuse) : [loen.] laou-penn str.

Kopflausei n. (-s,-er) : [loen.] nez str.

Kopfleiste b. (-,-n) : [moull.] talbenn g., titl g.

Köpfler g. (-s,-) : [Bro-Aostria, sport] 1. splujadenn b. ; 2. taol-penn g.

Kopflied n. (-s,-e) : [merdead.] ravalink uhelañ b., ravalink laez b.

köpflings Adv. : a-bennbouzell, a-flagas, war e benn, a-blom.

kopflos ag. : 1. dibenn, hep penn ; 2. [dre skeud] pennfollet, skoelf, skoelfet e benn, aet dall ha mezv, kollet mik e benn, trelatet, alvaonet, trefuet, mesket e spered, rouestlet, skrebeilhet, flav, diboellet ; *die Leute flohen kopflos weg*, tec'hel a reas an dud rak o zalioù - hanter gollet e tec'he an dud (Gregor) - hag an dud da dec'hel, ar spont krog enno - hag an dud da dec'hel, aet dall ha mezv gant ar spont ; 3. [dre skeud] diboell, dibenn, skañvbenn, brell, diskiant, strantal ; *kopfloses Huhn*, penn brell a vaouez b., spered dister a vaouez b., drochenn b., strinkell b., lamperez b., penn-rambre g. ; *kopflos handeln*, mont diwar skañv, mont gwall vuan ganti, mont a-raok e benn, heuliañ e benn, bezañ diboell e zoare d'ober, mont da-heul e benn, bezañ dibenn a-walc'h evit ober udb, mont dezhi bourlik-ha-bourlok, lakaat e gein en e c'houlou,

redek hep ki war-lerc'h gad divroet, mont hep krog da graoña, mont da vouara hep e grog, sailhañ war udb evel war grampouezh lardet, bezañ pront evel ul Leonad.

Kopflosigkeit b. (-) : 1. pennfollerezh g., trelaterezh g. ; 2. diboell g., diboellerezh g., brizherezh g., diskianterezh g. ; 3. skañvbennegezh g., skañvadurezh b., skañvbennidigezh b., brellentez b.

Köpfmaschine b. (-,-n) : 1. dibennerez b., gwintellerez b., P. gwilhotin b., P. falc'h vuntrevez b. ; 2. [labour-douar, legumaj] digaolerez b.

Kopfmensch g. (-en,-en) : P. den a benn g., den a skiant g., den a boell g.

Kopfnicken n. (-s) : hej penn g., horell g., horjell g., horelladur g., hoskell g., pleg g. ; *kurzes Kopfnicken*, stouig penn g. ; *durch Kopfnicken zustimmen*, diskouez bezañ a-du dre un hejañ d'e penn, diskouez bezañ a-du gant un hej penn, hejañ e benn evit asantiñ, ober un hej d'e benn evit asantiñ, diskouez bezañ a-du en ur hejañ (horjellañ, horellañ, hoskellat) e benn, ober ur pleg d'e benn evit asantiñ.

Kopfnuss b. (-,-nüsse) : 1. chifrodennig b., bichigogennig b., flapennad b. ; 2. torr-penn g., koll-skiant g., uz spered g., torr-spered g. ; 3. [dre astenn.] talad g., taol-tourt g., tourtad g., tourt g., taol teurk g., taol penn g.

Kopfpolster g./n. (-s,-) : 1. treuzplueg g., goubenner g., plueg-penn b., pennwele g. ; *ein mit Federn gefüllter Kopfpolster*, ur pennwelead pluñv g. ; 2. kondre g., torchenn b.

Kopfputz g. (-es) : pennwisk g., kabell g., tog g.

Kopfrechnen n. (-s) : jedadur dre benn g., jediñ anskriv g.

Kopffrolle b. (-,-n) : treuzplueg b.

Kopfroße b. (-) : [mezeg.] senkl g.

Kopfsalat g. (-s) : [louza.] saladenn-bom b., saladenn bomet b., saladenn bodek b., letuzenn bodek b., saladenn-bomez b., saladenn b., salad str., penn-salad g.

kopfscheu ag. : 1. [marc'h] skoemp ; 2. spontidik, ambac'h ; *jemanden kopfscheu machen*, trejebouliñ u.b., trebouliñ spered u.b., spontañ u.b., strafuilhañ u.b. ; *kopfscheu werden*, bezañ trejeboulet, mont ganto, mont dall ha mezv, koll mik e benn, pennfolliñ.

Kopfschlagader b. (-,-n) : [korf.] karotidenn b., talmerenn garotidel b. ; *innere Kopfschlagader*, karotidenn diabarz b. ; *äußere Kopfschlagader*, karotidenn diavaez b.

Kopfschmerzen ls. : 1. [mezeg.] poan-benn b., droug-penn g., pennad g., klopennad b., kernad b. ; *Kopfschmerzen haben*, an *Kopfschmerzen leiden*, kaout poan-benn, kaout droug-penn, kaout poan e korn e dal, kaout poan en e benn, bezañ dalc'het en e benn, bezañ gant an droug-penn, bezañ gant ar poan-benn ; *ich habe Kopfschmerzen*, va fenn a c'hloaz ac'hanon ; *er hat Kopfschmerzen*, gant ar poan-benn emañ ; *ich bin für Kopfschmerzen anfällig*, techet on d'an droug-penn, techet on d'ar poan-benn ; *meine Kopfschmerzen werde ich nicht los*, *meine Kopfschmerzen lassen mich nicht los*, dalc'hmat-ataz e vezan gant ar poan-benn, ne ya ket ar poan-benn diwarnon ; *meine Kopfschmerzen sind weg*, aet eo ar poan-benn diwarnon ; *ich habe rasende Kopfschmerzen*, poazh on gant ar poan-benn, reuziñ a ran ur poan-benn ifern, reuziñ a ran ur poan-benn disaour, reuziñ a ran ur poan-benn divat, taget on gant ur poan-benn ifern, poan-benn da grial am eus, diwaskañ a ran ur poan-benn skrijus, gouzañv a ran ur poan-benn kriz, diwaskañ a ran ur poan-benn garv, diwaskañ a ran ur poan-benn kalet, malet on gant ar poan-benn ; *Kopfschmerzen verursachen*, empennañ, skeiñ er penn ; *nach dem Rausch kommen die Kopfschmerzen*, goude reilhenn, pinijenn - goude ar c'hoari e teu an dic'hoari ; 2. [dre skeud.] P. *mach dir darüber keine Kopfschmerzen*, 'rez ket bil ! 'rez ket biloù ! n'ez ket d'ober biloù evit ken bihan dra, na ya ket d'ober merfeti evit

ken dister abeg, arabat dit ober tachoù gant kement-se, arabat dit trikamardiñ da voulienn gant kement-se, arabat dit kemer standur gant an dra-se, laosk da redek.

Kopfschmerztablette b. (-,-n) : [mezeg.] moustrad a-enep ar boan-benn g., kached ouzh ar boan-benn g., kached enep ar boan-benn g.

Kopfschmuck g. (-s) : 1. kinkladur g., brageriz g. ; 2. bouchad-pluñv g., plumachenn b., kribell-pluñv b., palañchenn b., bouch g., bouchadig g., kogenn b., klipenn b., bechenn b., toupenn b., chup g., chupenn b., hup g., hupenn pluñv b., kabell g.

Kopfschnitt g. (-s,-e) : [moull.] troc'had penn g.

Kopfschraube b. (-,-n) : boulon g., serjant g.

Kopfschuppe b. (-,-n) : skantenn b., kennenn b. ; *Kopfschuppen*, kenn str., skant str.

Kopfschuss g. (-es,-schüsse) : 1. gloaz er penn da-heul un tenn arm-tan g., goul er penn da-heul un tenn arm-tan g., gloazadenn er penn da-heul un tenn arm-tan b., gloazadur er penn da-heul un tenn arm-tan g. ; 2. P. [lu] gloaziad paket un tenn fuzuilh gantañ en e benn g.

Kopfschütteln n. (-s) : 1. hej penn g., horell g., horjell g., horelladur g., hoskell g. ; 2. [dre skeud.] *seine Haltung erregte allgemeines Kopfschütteln*, bras e voe dipit an dud o welet e emzalc'h, kemer a reas an dud dispiljadur vras o welet e emzalc'h, iskriv e voe gant an dud gwelet e emzalc'h, bras e voe gant an dud gwelet e emzalc'h, bras (kalz, start, diaes) e kavas an dud e emzalc'h, dispiljet-bras e voe an dud gant e emzalc'h, an holl a gemeras heg outañ abalamour d'e emzalc'h.

kopfschüttele Adv. : o hejañ e benn, en ur hejañ e benn.

Kopfschützer g. (-s,-) : kalabousenn c'hloan b.

Kopfschwarte b. (-,-n) : [korf.] tonenn ar penn b.

Kopfseite b. (-,-n) : [moneiz] tu penn g., kroaz ur pezh moneiz b., kroez b., talig g.

Kopfsprung g. (-s,-sprünge) : [sport] splujadenn b., spluj a-darz g., splujadenn a-darz b., lamm-penn g., pluiadenn b., pluj g. ; *einen Kopfsprung machen*, ober ur splujadenn, plomañ war e benn en dour, en em deurel war e benn en dour, en em skeiñ war e benn en dour, en em stlepel war e benn en dour mont war e benn en dour, splujañ a-blom, pluiañ.

Kopfstand g. (-s,-stände) : *einen Kopfstand machen*, c'hoari tourig ar park, c'hoari tourig Folgoad, plantañ peul er prad, c'hoari penn toullig, ober toullbennig, ober an dervenn fourchek.

Kopfste g. (-s,-e) : [moull.] marz krec'h g.

Kopfsteinpflaster n. (-s,-) : pavez g.

Kopfsteuer b. (-,-n) : [istor] taos dre benn g., truañ dre benn g., [istor Bro-C'hall] tailh ar roue b.

Kopfstimme b. (-,-n) : mouezh c'hourskiltr b., mouezh kilhogig b., mouezh falsed b., mouezh penn b. ; *mit Kopfstimme singen*, kanañ gant ur vouezh c'hourskiltr, kanañ gant ur vouezh falsed b., kanañ gant ur vouezh kilhogig (Gregor).

Kopfstoß g. (-es,-stöße) : 1. talad g., taol-tourt g., tourtad g., tourt g., taol teurk g., taol penn g. ; *jemandem einen Kopfstoß versetzen*, tourtañ u.b., reiñ un taol-tourt d'u.b., reiñ un tourtad d'u.b., reiñ un taol teurk d'u.b., reiñ un talad d'u.b. ; 2. [sport] taol-penn g., pennad g. ; *die Spielsituation durch einen Kopfstoß klären*, diskas ar vell gant ar penn ; *Klärung der Spielsituation durch einen Kopfstoß*, diskas gant ar penn g. ; *den Ball mit einem Kopfstoß ins Tor wuchten*, skeiñ ar vell er gaoued gant ur makez taol-penn, lojañ ar vell er gaoued gant ur pennad, bountañ ar vell e foñs ar pal gant ur makez taol-penn, merkañ ur pal gant ur pennad, lakaat ur pal gant ur makez taol-penn.

Kopfstück n. (-s,-stücke) : 1. [sonerezh] sutell b. ; 2. [tekn.] penn g., beg g. ; 3. [kezeg] harnez penn g., penngenn b.

Kopfstütze b. (-,-n) : kilpenner g., harp-penn g., harpell-benn b., harpell-gilpenn b.

Kopftau n. (-s,-e) : [peskataerezh] kordenn lij ar roued b.

Kopfracht b. (-,-en) : koef g., boned g., kabell b., tog g.

Kopftuch n. (-s,-tücher) : mouch g., mouchouer-gouzoug g., chal g., frileuzenn b.

kopfüber Adv. : 1. a-bennbouzell, a-flagas, war e benn, a-blom, plom war e benn, e fri war-raok hag eñ war-lerc'h, a-bennbraouilh, a-bennboell ; *kopfüber ins Wasser fallen*, kouezhañ a-bennbouzell (a-flagas) en dour, kouezhañ plom war e benn en dour, skeiñ war e benn en dour, mont war e benn en dour ; *und da : plumps ! er war kopfüber ins Wasser gefallen*, hag eñ neuze, plaouf, war e benn en dour ! ; *kopfüber schlagen*, *kopfüber stürzen*, kouezhañ a-bennbouzell, ober lamm-penn, mont a-bennbouzell, ober pennbouzell, pennbouelliñ, penndrabiñ, penndraouigelliñ, penndraouilh ; *sich kopfüber ins Meer stürzen*, *kopfüber ins Meer springen*, en em skeiñ war e benn er mor, en em deurel war e benn er mor, plomañ war e benn er mor ; *kopfüber ins Wasser springen*, ober ur splujadenn, plomañ war e benn en dour, en em deurel war e benn en dour, en em skeiñ war e benn en dour, mont war e benn en dour, splujañ a-blom, pluiañ, en em stlepel war e benn en dour ; *er ist kopfüber in den Brunnen gefallen*, aet eo war e benn er puñs ; 2. [dre skeud.] P. *sich kopfüber in die Arbeit stürzen*, lamm gant al labour ; *sich kopfüber in ein Abenteuer stürzen*, mont dezhi hep ober na forzh na brall a netra (hep ober van a netra, ar fri war-raok hag an-unan war-lerc'h, a-boulz-korf, a-boulz e gorf, a-daol-dall), mont diwar skañv, mont hep krog da graoña, mont da vouara hep e grog, redek hep ki war-lerc'h gad divroet, sailhañ war udb evel war grampouezh lardet, mont dezhi bourlik-ha-bourlok, lakaat e gein en e c'houlou, mont dezhi evel ul Leonad.

kopfunter Adv. : gant e benn en traoñ ; *kopfunter am Reck hängen*, bezañ a-istreibilh ouzh ar varrenn a-blaen gant e benn en traoñ.

Kopfverband g. (-s,-verbände) : [mezeg.] lienenn tro-dro d'ar penn b., lurell tro-dro d'ar penn b.

Kopfverbeugung b. (-,-en) : stou penn g. ; *kleine Kopfverbeugung*, stouig penn g.

Kopfverletzung b. (-,-en) : [mezeg.] gloaz er penn g., goul er penn g., gloazadenn er penn b., gloazadur er penn g.

Kopfwäsche b. (-,-n) / **Kopfwaschen** n. (-s) : 1. champouennadur g., gwalc'herezh penn g., kouez penn g. ; 2. [dre skeud.] langaj g., pironed ls., pironoù ls., skandal g., kroz g., tabut g. ; *er hat eine ordentliche Kopfwäsche verpasst bekommen*, tapet (paket, kavet) en deus e begement, klevet en deus ur chapeled, tapet en deus pironed, paket en deus pironoù, klevet en deus e anv mat, roet eo bet e stal dezhañ, klevet en deus e begement, klevet en deus e holl anvioù, klevet en deus e seizh seurt ruz, klevet en deus ar seizh mil, klevet en deus e bater, bet en deus pater ha prezegenn da selaou, klevet en deus seizh gwirionez an diaoul, klevet en deus anezhi, tapet en deus anezhi, bet en deus anezhi da bakañ.

Kopfweh n. (-s) : [mezeg.] poan-benn b., droug-penn g., pennad g., klopennad b., kernad b. ; *Kopfweh haben*, kaout poan-benn, kaout droug-penn, kaout poan e korn e dal, kaout poan en e benn, bezañ dalc'het en e benn, bezañ gant an droug-penn ; *ich habe Kopfweh*, va fenn a c'hloaz ac'hanon ; *Kopfweh verursachen*, empennañ, skeiñ er penn.

Kopfweide b. (-,-n) : [louza.] penndolog g., penndogenn b., tagosenn b., gwez tagosennek str., torgos g., targos g., tos g., beleg g. [*liester belegoù*], penngos g.

Kopfwunde b. (-,-n) : [mezeg.] gloaz er penn g., goul er penn g., gloazadenn er penn b., gloazadur er penn g.

Kopfzeile b. (-,-n) : [moull.] titl-red e krec'h ar bajenn g.

Kopfzerbrechen n. (-s) : uz spered g., koll-skiant g., torr-spered g., debr-spered g., dismantr-spered g., reuz g., gwall reuziad g., torr-penn g. ; *das bereitet mir Kopfzerbrechen*, un uz spered eo an dra-se din, ur c'holl-skiant eo an dra-se din, ur gwir bistri eo an dra-se evidon, un torr-spered eo an dra-se din ; *er bereitet mir Kopfzerbrechen*, hennezh a zo un debr-spered, hennezh a zo un dismantr-spered, hennezh a zo ur c'holl-skiant, hennezh a zo ur gwir bistri evidon, hennezh a zo ur pezh hek.

Kopialbuch n. (-s,-bücher) / **Kopiar** n. (-s,-e) : diellaoueg b., levr dielloù g.

Kopie b. (-,-n) : 1. eilskrid g., adskrid g., deskrivadenn b., eilskouerenn b., doubladur g., eilad g., eiladur g., eilskouer b., doubl g. ; *eine Kopie anfertigen*, ober un eilskouerenn ; *eine Kopie behalten*, mirout un eilad ; [dre astenn.] *nur eine farblose Kopie einer Sache sein*, na vezañ nemet un drevez divlaz eus udb, na vezañ nemet un drevezadenn didalvoud eus udb, na vezañ nemet un doubl didalvoud eus udb (Gregor), na vezañ nemet un divlaz eus udb ; 2. [stlenn.] eilad g., eiladur g.

Kopierapparat g. (-s,-e) : luc'heilez b.

kopieren V.k.e. (hat kopiert) : 1. eilskrivañ, adskrivañ ; 2. eiltresañ, eillivañ, eiladuriñ ; 3. [stlenn.] eilañ ; *kopieren und einfügen*, eilañ-pegañ ; *illegal kopieren*, preizhañ, goubreizhañ, fripañ.

Kopieren n. (-s) : 1. eilskrivañ g., adskrivañ g. ; 2. eiltresañ g., eillivañ g., eiladuriñ g. ; 3. [stlenn.] eilañ g.

Kopierer g. (-s,-) / **Kopiergerät** n. (-s,-e) : treuzskriver g. [*liester* treuzskriverioù], luc'heilez b., luc'heiler g. [*liester* luc'heilerioù], eiladerez b.

Kopierpapier n. (-s) : paper luc'heilañ g.

Kopierschutz g. (-es) : [stlenn.] gwarez ouzh ar goubreizhañ g., gwarez ouzh ar goubreizherezh g., gwarez ouzh ar goubreizherien g., P. gwarez ouzh ar fripañ g., gwarez ouzh ar friperien g.

Kopierstift g. (-s,-e) : [dispredet] kreion eilskrivañ g.

Kopiertinte b. (-) : [dispredet] liv eilskrivañ g.

Kopilot g. (-en,-en) : kensturier g., kenlevier g., eil bleinier g., eil levier g.

Kopist g. (-en,-en) : treuzskriver g., adskriver g., eilskriver g., deskriver g., kopistr g.

Kopolymer n. (-s) : [kimiezh] kopolimer g.

Koppe¹ b. (-,-n) : krugell b.

Koppe² b. (-,-n) : [loen.] penndog g.

Koppel¹ b. (-,-n) : 1. peurvan g./b., reg g., ti kloz g., kloz g., kloziad g., buorzh g., bac'h b. ; 2. koublad g., yevad g. ; *eine Koppel Jagdhunde*, ur roll chas-hemolc'h g., ur stroll chas-hemolc'h g.

Koppel² n. (-s,-) : gouriz-lêr g., gouriz ledan g., gouriz-kleze g., bodriel g. ; *das Koppel umschnallen*, lakaat (prennañ) e c'houriz, [lu] gwiskañ e armoù.

Koppelement n. (-s,-e) : koubler b.

Koppelhund g. (-s,-e) : ki strollet g., ki rollet g.

Koppelleine b. (-,-n) : stroll g., roll g.

koppeln V.k.e. (hat gekoppelt) : 1. lakaat daou-ha-daou, rollañ ; *die Hunde werden gekoppelt*, lakaet e vez ar chas daou-ha-daou, strollet e vez ar chas, rollet e vez ar chas ; 2. [tekn.] koublañ ; *elektrische Schwingungskreise koppeln*, koublañ amredoù luskellat ; *zwei Räder koppeln*, koublañ div rod ; 3. [armerzh.] ibiliañ ; *die Löhne an die Lebenskosten koppeln*, ibiliañ ar goprou ouzh koust ar bevañ.

Koppelriemen g. (-s,-) : roll g., stag g., lêrenn b., stroll g.

Koppelschleife b. (-,-n) : [tekn.] dol goublañ b.

Koppelung b. (-,-en) : 1. koubladur g., koublerezh g., koublañ g. ; 2. [tredan] lugañ g., koublerezh g., koublañ g. ; 3. [karbedoù]

ereadur g., koubladur g., koublerezh g. ; 4. [chas] strollañ g., rollañ g. ; 5. [armerzh.] *Koppelung an einen Index*, ibiliadur g., ibiliañ g.

Koppelungsmanöver n. (-s,-) : embreg koublañ g., embreg eren g.

Koppelungsschleife b. (-,-n) : [tekn.] dol goublañ b.

Koppelwirtschaft b. (-) : kesad g., regad g., asoul g., stuz g., reg-an-trevad g.

Koppen n. (-s) : [kezeg, mezeg.] debrezhez-koad g.

Köpper g. (-s,-) : [rannyezh.] splujadenn b.

Köppernickel g. (-s,-) : [louza.] fanouilh str., lost-louarn g., annuz g.

koppheister Adv. : [norzh Bro-Alamagn] 1. a-bennbouzell, a-flagas, war e benn, a-blom, plom war e benn, e fri war-raok hag eñ war-lerc'h, a-bennbraouilh, a-bennboell ; *koppheister ins Wasser fallen*, kouezhañ a-bennbouzell (a-flagas) en dour, kouezhañ plom war e benn en dour, skeiñ war e benn en dour, mont war e benn en dour ; *und da : plumps ! er war koppheister ins Wasser gefallen*, hag eñ neuze, plaouf, war e benn en dour ! ; 2. *koppheister schießen*, c'hoari patati, c'hoari toutig-penn, c'hoari lamm-chouk-e-benn, ober lamm-chouk-e-benn, ober lamm-penn, ober lamm-penn-dibenn, ober toutig-penn, pimpoellenniñ, ober chiboud, ober ur ruilh, ober ur ruilhadenn ; 3. *koppheister gehen*, mont a-dreuz, mont war e gement all, mont war fallaat, mont da goll, bezañ war e ziskar, mont war e ziskar ; *mit seinem Geschäft ging es langsam koppheister, bis er völlig pleite wurde*, mont a reas e stal tamm-ha-tamm da stalig betek ken na chomas mui netra gantañ, tamm-ha-tamm ez eas e stal da stalig hag e stalig da netra.

Koppler g. (-s,-) : koubler g. ; *akustischer Koppler*, *Akustikkoppler*, koubler stelen g.

Kopplung b. (-,-en) : *sellit ouzh Koppelung*.

Kopplungsmanöver n. (-s,-) : embreg koublañ g., embreg eren g.

Kopplungsschleife b. (-,-n) : [tekn.] dol goublañ b.

Kopra b. (-) : [louza., kegin.] kopra g.

Kopraöl g. (-s) : [kegin.] eoul kopra g.

Koppräsident g. (-en,-en) : kenbrezidant g., kengadoriad g.

Koproduktion b. (-,-en) : kenbroduadur g., kenbroduerezh g. ; *eine Koproduktion*, ur genbroduadenn b.

Koproduzent g. (-en,-en) : kenbroduer g., produer kevredet g.

koproduzieren V.k.e. (hat koproduziert) : kenbroduiñ.

Koprolith g. (-s/-en,-en) : monvaen g. [*liester* monvein].

Koprologie b. (-) : [mezeg.] skatologiezh b.

koprophag ag. : [bev., mezeg., bred] kaoc'hezat, kaoc'hdebrer.

Koprophage g. (-n,-n) : 1. [mezeg., bred] kaoc'hezad g. [*liester* kaoc'hezaded], kaoc'hdebrer g. [*liester* kaoc'hdebrerien] ; 2. [loen.] koprofag g. [*liester* koprofaged], kaoc'hdebrer g. [*liester* kaoc'hdebrerien].

Koprophagie b. (-) : kaoc'hezadezh b., kaoc'hdebrerezh g.

Koprophagin b. (-,-nen) : [mezeg., bred] kaoc'hezadez b. [*liester* kaoc'hezadezed], kaoc'hdebrerez b. [*liester* kaoc'hdebrerezed].

koprophil ag. : kaoc'hvlisaer.

Koprophilie b. (-) : kaoc'hvlisa g., kaoc'hvlisadezh b.

Kopprozessor g. (-s,-en) : [stlenn.] kengewerier g., kenbrosesor g.

Kops g. (-es,-e) : [tekn.] kanell nezañ b.

Kopte g. (-n,-n) : [relij.] Kopt g. [*liester* Kopted].

koptisch ag. : 1. kopt ; 2. [yezh.] koptek ; *die koptische Sprache*, ar c'hopteg g. ; *das koptische Alphabet*, al lizherenneg koptek b. ; *koptisches Kreuz*, kroaz krommellek b.

Kopula b. (-,-s/Kopulae) : [yezh.] ereenn b.

Kopulation b. (-,-en) : kediadenn b., kediadenn revel b., paradur g., paradurezh b., parigellañ g., embaradur g., koubladur g., koublerezh g., embaradenn b., embarañ g., revgediadenn b., engehentadur g., gread ganadel g., c'hoari g., gread revel g., gread ganadel g., darempred korf g., oberiezh revel b., darempred rev g., darempred natur g., P. pikadenn b., fouzhadenn b., flemmadenn b., gromadenn b.

Kopulationsorgan n. (-s,-e) : organ kediañ g.

Kopulaverb n. (-s,-en) : [yezh.] verb ardaoliñ g.

kopulativ ag. : ereel, ... eren.

Kopulativum n. (-s, Kopulativa) : [yezh.] kevarzhell ereel b.

kopulieren V.k.e. (hat kopuliert) : 1. parañ, koublañ ; 2. [louza.] imboudiñ, lagadiñ, grefiñ.

V.gw. (hat kopuliert) : en em goublañ, en em barat, embarañ, gouennañ, parat, kejañ, kediañ, revgediañ.

Kopulierreis n. (-es,-er) : [louza.] imboudenn b.

Koralle b. (-,-n) : 1. [loen.] koural str. ; *eine Koralle*, ur gouralenn b. ; *Weichkorallen*, koural gwak str. ; *Steinkorallen*, koural kalet str. ; *weiße Steinkorallen* [lophohelia], koural gwenn str. ; *gelbe Steinkorallen* [dendrophyllia cornigera], koural melen str. ; *etwas mit Korallen schmücken*, kouralañ udb ; *nach Korallen tauchen*, kourala ; *das Ausbleichen der Korallen*, gwennadur ar c'houral g. ; 2. [danvez] koural g. ; *eine Halskette aus roten Korallen*, ur gelc'henn-c'houzoug koural ruz b.

Korallenbank b. (-,-bänke) : kouraleg kloued b.

Korallenbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez koural str. [erythrina].

Korallenbleiche b. (-) : gwennadur ar c'houral g.

Korallendrechsler g. (-s,-) : kouraler g.

Korallenfisch g. (-es,-e) : pesk kouraleg g.

Korallenfischer g. (-s,-) : kouralaer g.

Koralleninformation b. (-,-en) : furmadur kouralek g.

Koralleninsel b. (-,-n) : enezenn goural b., enezenn gouralek b., enezenn gouralus b., atoll g.

Korallenkette b. (-,-n) : kolier koural g., tro-c'houzoug koural b., kelc'henn goural b.

Korallenotter b. (-,-n) : [loen.] naer goural b.

Korallenpilz g. (-es,-e) : [louza.] skoultrog g., klavar g. ; *Keulen- und Korallenpilze*, klavarioù ls.

Korallenriff n. (-s,-e) : karreg koural b., kouraleg kloued b. ; *litorales Korallenriff*, kouraleg vevenn b. ; *ringförmiges Korallenriff*, gwalenn gouralek b.

Korallenriffformation b. (-,-en) : furmadur kouralek g.

korallenrot ag. : ruz-koural.

Korallenschiff n. (-s,-e) : bag kourala b.

Korallenschlange b. (-,-n) : [loen.] naer goural b.

Korallenstock g. (-s,-stöcke) : kouralenn b.

Korallenstufe b. (-,-n) : [douarouriezh] live kouralel g.

Korallentaucher g. (-s,-) : kouralaer g.

Korallentaucherin b. (-,-nen) : kouralaerez b.

Korallentiere ls. : [loen.] poliped ls.

Korallenzinke b. (-,-n) : brec'h ur gouralenn g.

Koran g. (-s,-e) : [relij.] Koran g. ; *den Koran lesen*, lenn levr ar C'horan.

koranisch ag. : koranel, koranek ; *koranisches Recht*, gwir koranel g.

Koranschule b. (-,-n) : [relij.] skol goranek b.

Korb g. (-s,Körbe) : 1. paner b. [*liester* paneroù, panerioù, paniri], panerad b., kest b., kestad b., kestenn b., kestennad b., rest g., baskodenn b., kavell g., sklenn b., bouteg g., boutegad g., mann g./b., manniad g./b. ; *ein Korb voll Brot*, ur gestad vara b., ur gestennad vara b., ur restad bara g., ur vanniad vara b. ; *ein Korb Äpfel*, ur banerad avaloù b., ur restad avaloù g., ur gestad avaloù b., ur gestennad avaloù b.,

ur manniad avaloù g. ; *ein Korb Feigen*, ur banerad fiez b. ; *ein Korb voll Früchte*, ur baner leun a frouezh b., ur banerad frouezh b. ; *großer Korb mit zwei Henkeln*, bouteg g. [*liester* boutegoù, boutegi] ; *ein Korb schmutziger Wäsche*, ur boutegad dilhad fank g. ; *henkelloser Korb*, paner hep dourgenn, paner hep dornell, kavell g., mann g./b. ; *Brot in den Korb legen*, lakaat bara er c'havell, lakaat bara er gest, lakaat bara er rest ; *ein Brotkorb*, ur gest vara b., ur rest bara g., ur c'havell bara g. ; *er trug einen Korb*, ur baner a oa gantañ ; *Körbe flechten*, boutegañ, fardañ paneroù, kordañ paneroù, fardañ boutegi ; *den Rahmen des Korbes ausflechten*, gweañ gwial en-dro da stern ar bouteg ; *ein locker geflochtener Korb*, ur bouteg rouez g., ur bouteg kantennet laosk g. ; *etwas in einen Korb legen*, kestan udb, lakaat udb en ur baner ; *etwas mit Körben befördern*, *etwas mit einem Korb befördern*, boutegañ udb ; 2. [iskrim] a) *Fechtkorb*, mouch iskrim g. ; b) krogenn ar c'hleze b. ; 3. [pesketaerezh] paner b., kavell g. ; *Körbe legen*, ober ar vicher baneroù, lakaat kevell ; 4. [aervageerezh] paner b., kavell g., bag b. ; 5. [louza.] pennad-bleuñv g. ; 6. [dre skeud.] dic'hastadenn b. - sac'h g. - kabestr g. - heiz, poell hag all - kouign b. - torkad kerc'h g. - kravazh g. ; *jemandem einen Korb geben*, kas u.b. da lec'h all da fistoulat e lost, kas u.b. d'en em glask e lec'h all, kas u.b. da sutal, kas u.b. da rudellat, kas u.b. war ar c'herzhed, kas u.b. da glask brennig da Venez-Are, kas u.b. da dalaregeta, kas u.b. da wriat botoù, kas u.b. da vaez, kas u.b. da c'hwileta, kas u.b. da dreiñ bili d'an aod, kas u.b. da dreiñ bili d'an heol, kas u.b. da stoupa, kas u.b. da gousket, kas u.b. da gousket d'an heol, kas u.b. d'an heol, kas u.b. diwar-dro, kas u.b. da foar an diaoul, kas u.b. da gaolmoc'ha, kas u.b. da gac'hat, kas u.b. da skidañ, kas u.b. da gouziñ, kas u.b. da Gankari-noz, kas u.b. da c'hastiñ, kas u.b. da lusa, kas u.b., da gontañ lus, kas u.b. da bolotresa, kas u.b. da gastrilhesa, kas u.b. da c'hwennat panez, kas u.b. da aveliñ e loeroù, kas u.b. da beuriñ, kas u.b. da zistreiñ ar c'haoc'h-saout da grazañ, kas u.b. da droadañ, kas u.b. da sutal brulu da bark an aod, kas u.b. da strakal brulu, kas u.b. da strakal bezhin e foñs al lennvor, kas u.b. da vrammat, kas unan bennak da foar ar c'hwitelloù, kas u.b. d'ar foar, kas u.b. gant ar foeltr, kas u.b. da foar an ifern, kas u.b. da foar an tri mil, distekiñ u.b., reiñ e sac'h d'u.b., reiñ distro d'u.b., reiñ an digouvi d'u.b., reiñ e begement d'u.b., distouvañ u.b., reiñ e zistag d'u.b., reiñ ur c'habestr d'u.b., reiñ ur gabestrenn d'u.b., reiñ e gouign d'u.b., pediñ u.b. da vont da lec'h all da c'hwileta, kas u.b. da logota da Venez-Are, kas u.b. da c'hwitellat, kas u.b. da c'hwitellat mouilc'hi da Venez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed war gribell Menez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed d'an dour-sav, reiñ herr d'u.b., kas u.b. d'an tus, reiñ e dus d'u.b., diarbenn u.b., divorodiñ u.b., distranañ u.b., kas u.b. da granketa, kas u.b. da glask triñchin, kas u.b. da bourmen, stlapañ u.b. da vale, kas u.b. da vale brav ha kempenn, kas u.b. da vale / kas u.b. da driñchina (Gregor) ; *sich einen Korb holen*, tapout e sac'h, bezañ brallet, bezañ refuzet, pakañ (tapout, kaout) un distokadenn, kaout un distro lous digant u.b., tapout un distro lous digant u.b., tapout ur c'hravazh, bezañ stlapet da vale, bezañ kaset da vale (da driñchina, da fistoulat e lost e lec'h all), bezañ kaset d'en em glask e lec'h all, kaout e zigouvi, kaout ur c'habestr, kaout ur gabestrenn, bezañ pedet da vont da lec'h all da c'hwileta, kaout e visac'h, tapout e visac'h, kaout herr, kaout heiz ; *er hat einen Korb bekommen*, bet en deus bet e sac'h - ur c'habestr en deus bet diganti - ur gabestrenn en deus bet diganti - bet en deus bet heiz, poell hag all - pedet e voe da vont da lec'h all da c'hwileta - pedet e voe da vont da lec'h all da fistoulat e lost - roet eo bet e gouign dezhañ - tapet en doa ur c'hravazh ; *als er sie zum Tanzen*

aufforderte, holte er sich einen Korb, paket en doa un torkad kerc'h pa oa aet d'he fedin d'ober un dro zañs gantañ, roet he doa e gouign dezhañ pa oa deuet d'he fedin d'ober un dro zañs gantañ ; **7.** *er ist der Hahn im Korb*, hennezh 'zo kilhog ar barrez, hennezh 'zo mounoun ar merc'hed ; *Hahn im Korb sein*, **a)** bezañ mounoun ar merc'hed, bezañ kolladenn ar merc'hed ; **b)** bezañ an den a vez graet stad outañ hiziv g., bezañ den an deiz g., bezañ an den n'eus kaoz nemet dioutañ (anezhañ) g. ; *wie ein Hahn im Korb*, evel ul logodenn er bleud, evel ul logodenn en ur sac'h bleud, evel ur roue war e dron.

Korbarkeit b. (-) : boutegerezh g., kantennerezh g., plezherezh g., plezhennerezh g.

Korbball g. (-s) : [sport] basket-ball g., basket g., mell-baner b.

Korbblütengewächs n. (-es,-e) / **Korbblüter** g. (-s,-) / **Korbblütler** g. (-s,-) : [louza.] astereg g. [*liester astereged*], kompozeg b. [*liester kompozeged*].

Korbbogen g. (-s,-/bögen) : **1.** dornell b., dourgenn b., krommedenn b., krommellenn b., krommell b., plegenn b. ; **2.** [tisav.] gwareg dourgennek b., gwareg stummet evel un dourgenn b. ; *einbüttiger Korbbogen*, gwareg penngamm b.

Korbbügel g. (-s,-) : dornell b., dourgenn b., krommedenn b., krommellenn b., krommell b., plegenn b.

Körbchen n. (-s,-) : panerig b., kest b., rest g., kavell g. ; *Körbchen eines Büstenhalters*, boned brennidenn g.

Körbelskraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] pemparnel-bras g., primpinella g.

Korbflasche b. (-,-n) : boutailh gwisket gant aozilh b., bigalenn b., rob g. ; *mit Stroh umflochtene Korbflasche*, fiaskenn b. ; *große Korbflasche*, *dickbauchige Korbflasche*, touk g., toukenn b., melt b., bigalenn b., rob g. ; *Inhalt einer großen Korbflasche*, meltad b. ; *die in dieser Korbflasche enthaltene Menge entspricht etwa einem halben Fass*, *die in dieser Korbflasche enthaltene Menge entspricht ungefähr einem halben Fass*, menez un hanter varikennad a zo gant an an doukenn-se ; **Korbflechten** n. (-) : kantennerezh g., boutegerezh g., plezherezh g., plezhennerezh g., plañsonerezh g. ; *die Strahlen beim Korbflechten*, ar mestrizi ls., ar mestrezennou ls., ar mestrizi boutegi ls. [*unander mestrezenn b.*].

Korbflechter g. (-s,-) : panerer g., bouteger g., kantenner g., kantier g. [*liester kantieren*].

Korbflechterei b. (-) : boutegerezh g., kantennerezh g., plezherezh g., plezhennerezh g., plañsonerezh g.

Korbgeflecht n. (-s,-e) : pezh kantennerezh g., pezh boutegerezh g., pezh plezherezh g., pezh plezhennerezh g., pezh plañsonerezh g., treilheris g., treilh b., treilhenn b.

Korbhenkelbogen g. (-s,-/bögen) : [tisav.] gwareg dourgennek b., gwareg stummet evel un dourgenn b.

Korbmacher g. (-s,-) : panerer g., bouteger g., kantenner g., kantier g. [*liester kantieren*].

Korbmacherei b. (-,-en) : boutegerezh g., kantennerezh g., plezherezh g., plezhennerezh g.

Korbmöbel n. (-s,-) : pezh arrebeuri rotin g.

Korbreuse b. (-,-n) : baouig g., kavell g. [*liester kavellou*, kevell], kev g., paner b. ; *gefangene Fische in einer Korbreuse*, kavellad pesked b. ; *mit Korbreusen fischen*, kevella ; *trichterförmiger Eingang der Korbreuse*, brok g. ; *Korbreusen legen*, *Korbreusen ausbringen*, lakaat kevell, mouilhañ kevell ; *die Korbreusen einholen*, *die Korbreusen einziehen*, gorren ar c'hevell, sevel ar c'hevell, dizourañ ar c'hevell, divorañ ar c'hevell, disontañ ar c'hevell.

Korbsense b. (-,-n) : [labour-douar] falc'h gant ur stern-falc'h b.

Korbwaren ls. : pezhioù kantennerezh ls., pezhioù boutegerezh ls., boutegi ls., paneroù ls.

Korbweide b. (-,-n) : **1.** [louza.] aozilh str., aozilhenn b., bodenn aozilh b., bodennad aozilh, bochad aozilh g., gwez-aozilh str. ; *Anbau von Korbweiden*, gounezerezh an aozilh g. ; **2.** [danvez da fardañ paniri] aozilh g.

Kord g. (-s,-s) : [gwiad.] voulouz rizennet g.

Kordel b. (-,-n) : **1.** kordenn b., kordennig b., fiseleñn b., kordouenn b., gañs g. ; **2.** gor g., post g., pañs g. ; *die Kordeln eines Seils*, gorioù (postoù, pañsoù) ur fun ls.

Kordhose b. (-,-n) : [dilhad.] bragoù voulouz g.

Kordillere b. (-,-n) : aradennad b. ; *die Kordilleren Südamerikas*, aradennad an Andoù b. ; *die amerikanischen Kordilleren*, Aradennad Amerika b.

Kordit g. (-s) : [danvez-tarz] kordit g.

Kordon g. (-s,-s) : **1.** listenn b., chadenn b., renkennad b. ; *einen Kordon bilden*, ober listenn, ober ar chadenn ; *ein Kordon von Polizisten*, ur renkennad archerien b., ur steudad archerien b. ; **2.** seizenn enor b.

Kordonettseide b. (-) : kordigell seiz b.

Kordsamt g. (-s,-e) : [gwiad.] voulouz rizennet g.

Korduan n. (-s) / **Korduanleder** n. (-s) : lër kordouan g., kordouan g., lër-Maroko g., gavrgen g.

Korea n. (-s) : Korea b.

Koreaner g. (-s,-) : Korean g. [*liester Koreaned*].

Koreanerin b. (-,-nen) : Koreanez b., Koreadez b.

koreanisch ag. : korean, ... Korea, [yech.] koreek .

Koreferent g. (-en,-en) : *sellit ouzh Korreferent*.

Körhengst g. (-es,-e) : [loen.] marc'h-servij, marc'h kalloc'h g., marc'h antier g., marc'h anterin g., marc'h-sailher g., tarv-marc'h g., marc'h-tarv g.

Koriander g. (-s,-) : **1.** [louza.] koriandrez str. ; **2.** greun koriandrez str. ; **3.** [danvez] koriandrez g. ; *gemahlener Koriander*, koriandrez malet g.

Korianderöl n. (-s) : eoul koriandrez g., irad koriandrez g.

Korianderpflanze b. (-,-n) : [louza.] koriandrezenn b. [*liester koriandrezenn*].

Korinth n. : Korintos b.

Korinthe b. (-,-n) : [kegin.] korintez str., rezin korintez str.

Korinthenkacker g. (-s,-) : [dre skeud.] ripompi tagnous g., kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kac'her g., kagaleg g. [*liester kagaleien*], kaoc'her g., chaoker g., tad an ardoù fall g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., torr-penn g., chilper g., dismantr-spered g., tourmant a zen g., skrab-e-doull g., spazher laou g.

Korinthenkackerei b. (-) : [dre skeud.] spazherezh laou g. ; *das ist reine Korinthenkackerei*, spazhañ laou an hini eo ! klask pemp troad d'ar maout an hini eo ! klask pevar fav d'an trebez an hini eo ! lazhañ laou evit gwerzhañ o c'hroc'hen an hini eo !

Korinthenkackerin b. (-,-nen) : [dre skeud.] kac'herez diaes b., kac'herez b., kagalerez b., chaokerez b., mamm an ardoù fall b., strapad plac'h g., torr-penn g., dismantr-spered g., tourmant a blac'h g., skraberez-he-zoull b., spazherez laou b.

Korinther g. (-s,-) : Korintiad g. [*liester Korintiz*].

korinthisch ag. : korintiat, [arzh] korintek ; [tisav.] *korinthische Säule*, kolonenn gorintek b. ; *korinthische Ordnung*, urzh korintek g.

Kork g. (-s,-e) : **1.** spoue g., lech g., skorj g., lij g. ; *Stück Kork*, spoueenn b. ; *mit Kork verkleiden*, spoueañ ; *Eichen zur Gewinnung von Kork schälen*, kignat derv da dennañ spoue ; **2.** [gwin.] blaz ar bont g. ; *Kork haben*, *nach Kork schmecken*, bezañ blaz ar bont gant ar gwin-mañ-gwin.

korkartig ag. : lijek.

Korkbaum g. (-s,-bäume) / **Korkeiche** b. (-,-n) : [louza.] derv-spoue str., derv-spoueeek str.

Korkeichenwald g. (-s,-wälder) : koad derv-spoue g.

Korken g. (-s,-) : 1. bont g., stouv g., spoueenn b., taf g., boustouv g., spoue g., stank g., stev g., stapon g. ; *echter Korken*, stouv spoue g., stouv lech g., stouv lij g., spoueenn b., spoue g. ; *dieser Korken ist für den Tonkrug vorgesehen*, ar bont-se a ya da stouvañ ar jarl ; 2. [gwin.] blaz ar bont g. ; *Korken haben, nach Korken schmecken*, bezañ blaz ar bont gant ar gwin-mañ-gwin.

korken ag. : ... spoue, ... lech, ... skorj, ... lij.

korken V.k.e. (hat gekorkt) : 1. stouvañ, spoueañ, tafañ, steviañ ; *Flaschen korken*, stouvañ boutailhoù, tafañ boutailhoù, spoueañ boutailhoù ; 2. distouvañ, didafañ, divontañ, distaponiñ, dispoueañ, digeriñ.

Korkenzieher g. (-s,-) : distouver g., distafer g., tenn-stouv g., divonter g., P. amiegez b. ; *ein Korkenzieher für Linkshänder*, un distouver a-gleiz g.

Korkenzieherhasel b. (-,-n) : [louza.] kraoñenn-vouch b., kelvezenn dortigellek b.

Korkenzieherlocken ls. : kog g., rodellad vlev hir b.

Korkgeschmack g. (-s) : [gwin] blaz ar bont g.

Korkgürtel g. (-s,-) : gouriz neuial lij g.

korkig ag. : spoueeek, ... spoue, ... lech, ... skorj, ... lij.

Korkpfropfen g. (-s,-) : spoueenn b., stouv spoue g., stouv lech g., stouv lij g., taf spoue g., taf lech g., taf lij g.

Korkschrucker g. (-s) : [gwin] blaz ar bont g.

Korkschrucker g. (-s,-) : [pesketaerezh] spoueenn b., lij str. [unander lijenn b.], skorj str. [unander skorjenn b.] ; *Korkschrucker an einem Netz befestigen*, lijañ ur roued, skorjañ ur roued.

Korkstopfen g. (-s,-) / **Korkstöpsel** g. (-s,-) : spoueenn b., stouv spoue g., stouv lech g., stouv lij g., taf spoue g., taf lech g., taf lij g.

Korkleine b. (-,-n) : [peskataerezh] kordenn lij ar roued b.

Korkton g. (-s) : [gwin] blaz ar bont g.

Kormophyt g. (-en,-en) : [louza.] kormofit g. [*liester kormofited*].

Kormoran g. (-s,-e) : [loen.] morvran b. [*liester morvrini*], branvor b. [*liester brini-mor*], morvran vras b. [*liester morvrini bras*], morvaout g. [*liester morvaouted*], boku g., louac'h b. [*liester louec'h*].

Korn¹ n. (-s, Körner + *seurtoù ed* : Korne) : 1. [louza.] [anv-stroll en alamaneg] greun str./g. had str./g. ; *trockenes Korn*, greun sec'h str., greun kras str. ; *feines Korn*, greun moan str., greun munut str., greun fin str., greun bihan str. ; *verkümmertes Korn*, greun skoanet str. ; *Korn auslütten*, dilouedañ greun ; *Korn ausschütten*, feltrañ greun ; *Korn rieselt aus dem gerüttelt vollen Sack*, greun a feltr diouzh ar sac'h karget a-rez, greun a fenn diouzh ar sac'h karget a-rez ; *zwei Maß Korn*, daou vuzuliad greun.

2. [louza.] [unanderenn en alamaneg] greunenn b., greun str., hadenn b., had str./g. ; *ein paar Körner*, greunennoù ls. ; *Körner von verschiedenen Pflanzenarten*, greunioù ls., hadoù ls. ; *Körner mahlen*, malañ greun ; *Mohnkörner*, had roz-moc'h g. ; *die Hühner picken die Körner auf*, greunata a ra ar yer, emañ ar yer o pigosat ar greun ; *ein Reiskorn*, ur c'hreunenn riz b., ur rizenn b. ; *ein Haferkorn*, ur c'hreunenn gerc'h b., ur gerc'henn b. ; *ein Gerstenkorn*, ur c'hreunenn heiz b., un heizenn b. ; *ein Maiskorn*, ur c'hreunenn vaiz b., ur vaizenn b. ; *ein Weizenkorn*, ur c'hreunenn winizh b., ur c'hreunenn ed b., un edenn b., ur winizhenn b. ; *ein einziges Haferkorn bringt hundert Körner hervor*, ur c'hreunenn gerc'h a ro kant evit unan, ur c'hreunenn gerc'h a daol kant evit unan ; *manche Vogelarten ernähren sich von Körnern*, debriñ greun a ra laboused 'zo ; *die Körner fallen aus den Ähren*, kouezhañ a ra ar greun eus ar pennoù-ed, dishiliañ a ra ar pennoù-ed, emañ ar pennoù-ed o tihiañ, emañ ar pennoù-ed o teuler had, emañ

ar pennoù-ed o tihiliañ, emañ ar pennoù-ed o tisgreunañ ; *Körner zu einem Haufen zusammenschieben*, rozellat greun d'o lakaat a-vern.

3. [anv-stroll en alamaneg, *Weizen*] ed g. [*liester* edoù, edeier], ed str., gwinizh str., gwinizh g. [*liester* gwinizhoù, gwinizheier] ; *Korn wächst auf meinem Acker* (Immermann), dindan ed emañ va fark ; *Korn anbauen*, ober (gounit) ed, ober gwinizh, lakaat douar dindan winizh ; *mit Korn besäte Fläche*, douar dindan ed g. ; *das Korn treibt Halme*, emañ an ed oc'h ober gar, korzennañ a ra an ed ; *Korn erzeugen*, gounit (ober) gwinizh, kenderc'hiñ gwinizh ; *Korn säen*, hadañ ed, hadañ gwinizh, lakaat gwinizh, lakaat douar dindan winizh ; *Korn ernten*, mediñ ed, mediñ gwinizh ; *Korn mahlen*, malañ ed, malañ gwinizh ; *Korne*, seurtoù ed ls. ; *beim Reifen vergilbt das Korn*, gwennaat a ra ar gwinizh dre ma teunt da zareviñ, gwennañ a ra ar gwinizh en ur zareviñ, melenaat a ra ar gwinizh dre ma teuont da zareviñ, meleniñ a ra ar gwinizh dre ma teuont da zareviñ ; *Korn verbacken*, baraañ ed, baraañ gwinizh, ober bara gant ed, ober bara gant gwinizh ; *verkümmertes Korn*, ed skoanet str. ; *noch auf dem Halm stehendes Korn verkaufen*, gwerzhañ ed diwar droad, gwerzhañ ed diwar o gar, gwerzhañ ed diwar o sav ; *noch auf dem Halm stehendes Korn kaufen*, prenañ ed war o gar ; *das Korn wagt im Wind*, gwagennañ a ra ar parkadoù ed evel houloù ar mor, houlenañ a ra ar parkadoù ed dindan an avel, frizañ a ra ar parkadoù ed, hej a zo gant ar parkadoù ed, hejet e vez ar parkadoù ed gant an avel, hejañ a ra an ed en avel, luskañ a ra ar parkadoù ed en avel, luskellañ a ra ar parkadoù ed ouzh c'hwezh an avel ; *das Korn wagt sanft im Wind*, rodellañ a ra ar pennoù-ed gant an aezhenn, an aezhenn a laka an ed da vrafissellat milzin war o c'horzennoù.

4. [anvioù-stroll en alamaneg] *Hartkorn*, gwinizh, heiz ha segal [greun pell kalet dezho] ; *Weichkorn*, kerc'h str. ; *türkisches Korn*, maiz str., ed-turk (Gregor) str. ; *Heidekorn*, ed-du str., gwinizh-du str.

5. [dre skeud.] *die Flinte ins Korn werfen*, stlepel (teuler) ar boned war-lerc'h an tog, teuler (strinkañ) an trebez war-lerc'h ar billig, teuler (stlepel) ar billig goude an trebez, teuler (stlepel, skeiñ, darc'haouiñ) an trebez war-lerc'h ar sklisen, teuler (stlepel, skeiñ, darc'haouiñ) an trebez war-lerc'h ar vasin, kac'hañ en e vragez, kemer e sac'h, diskouez e seuliou, teurel (lezel) pep tra ouzh an drez, lezel pep tra ouzh torgenn, plegañ touchenn, plegañ e douchenn, koazhañ, chom a-dreuz gant e hent, teurel ar boned war-lerc'h an tog.

6. [dre heñvel.] *Sandkorn*, greunenn draezh b. [*liester* greunennoù traezh], traezhenn b. ; *Sandkörner*, grizien b., greunennoù traezh ls. ; *Staubkorn*, elfenn boultr b., elfenn uloc'h b., elfenn uhan b., poultrenenn b. ; *Hagelkorn*, grizilhenn b., kazarc'henn b. ; *Salzkorn*, greunenn holen b., strinkenn holen b. ; *Marmor von feinem Korn*, marmor (marbr) greun bihan g., marmor (marbr) touch fin g., marmor gwiañ fin g., marmor flour e c'hreunenn g.

Korn² n. (-s,-e) : 1. linenn-vizañ b., kouch g., biz b. ; *feines Korn nehmen*, *über Kimme und Korn zielen*, bizañ pizh, kemer e gouch, reizhañ al linenn-vizañ ; *gestrichenes Korn nehmen*, poentañ a-rez ar viz ; *Vollkorn nehmen*, poentañ e-kreiz ar viz ; *ein Wildschwein aufs Korn nehmen*, bizañ d'un hoc'h-gouez (d'ur pemoc'h-gouez), kouchañ un hoc'h-gouez, kemer e gouch war un hoc'h-gouez ; 2. [dre skeud.] *jemanden aufs Korn nehmen*, a) delc'her e evezh war u.b., ober war-dro u.b. ; b) kouchañ war u.b., kas a-enep u.b., en em gemer ouzh u.b., en em lakaat ouzh u.b., teuler ar brall war u.b., bezañ prest da lammat [dre gomz] gant u.b. ; *jemanden auf dem Korn haben*, klask faot gant u.b., karet droug d'u.b. (ouzh u.b.), pediñ droug d'u.b., bezañ e malis ouzh u.b., endevout malis ouzh u.b.,

klask tro war u.b., klask an dro ag u.b., klask en-dro ag u.b., klask tu war u.b., klask an tu war u.b. ; **3.** [tr-] materiz g., temz g., gobari g. ; *Männer von altem Schrot und Korn*, tud hervez ar reizh ls., tud onest (brudet-mat, a-feson, a-zoare, eeun a bep hent, eeun e pep hent, istimet, a-fiziañs) ls., tud tre ls., tud kenañ ls. ; *es ist ein Mann von gutem Schrot und Korn, es ist ein Mann von echtem Schrot und Korn*, hennezh 'zo un den temzet mat.

Korn³ g. (-) : [died] odivi g., gwin-ardant g. ; *ein Gläschen Korn*, ur banne odivi g., ur banne hini kreñv g.

Kornacker g. (-s,-äcker) : edeg b., gwinizheg b., parkad ed g., parkad gwinizh g., park dindan ed g., park dindan winizh g., tachennad winizh b. ; *ein riesengroßer Kornacker*, ur maeziad gwinizh g.

Kornähre b. (-,-n) : [louza.] penn-ed g., tañvouez str., toc'had str.

Kornak g. (-s,-s) : kornak g. [*liester* kornaked], toucher olifant g., rener olifant g., bleiner olifant g.

Kornbauer g. (-n/-s,-n) : eder g. ; [Aviel] *das Gleichnis vom reichen Kornbauern*, hañvaladenn an den pinvidik b.

Kornbildung b. (-,-en) : greunidgezh an ed b., ar greuniañ g.

Kornbildungsphase b. (-,-n) : mare ar greuniañ g.

Kornblume b. (-,-n) : [louza.] glizin str., glizinnenn b., blaveola b., boket tan ar purgator g., glazig g., penn-glas g.

kornblumenblau ag. : glas-blaveola, glas-glizin, glas evel ar glizin, glas evel ur c'hlizinnenn.

Kornbrand g. (-s) / **Kornbranntwein** g. (-s) : [died] odivi g., gwin-ardant g.

Körnchen n. (-s,-) : **1.** greunig str., greunan g., rannig b., rannenn b., elfennig b., darnennig b. ; **2.** [dre skeud.] lommig g., beradig g., livadenn b., grinsenn b., begad g., poulifrenn b., mogedenn b. ; *kein Körnchen Wahrheit war dran*, ne oa netra wir (ne oa ger gwir ebet) er c'homzoù-se ; *er hat auch nicht ein Körnchen Verstand*, n'eus ket chomet ur c'hriñsenn boell gantañ, n'eus ket ur boullifrenn boell gantañ, n'eus ket ur vogedenn a boell gantañ, n'en deus ket ur begad spered en e glopenn, n'eus liv skiant-vat ebet gantañ, n'eus begad spered ebet en e glopenn, n'en deus ket ur begad skiant-vat, n'en deus ket daou realad skiant-vat, n'eus ket daou wennegad skiant-vat en e glopenn, toull eo e vurutell, hennezh n'eo ket gwall stank e damouez, rouez eo e damouez gantañ, n'en deus ket un elfenn a skiant-vat (Gregor), hennezh a zo ur skiant verr a zen ; *habt ihr noch ein Körnchen Verstand ?* hag-eñ oc'h eus c'hoazh daou realad skiant ?

Korne g. (-n,-n) : Kerneveuriad g.

Kornea b. (-, Korneæ) : [korf.] sae al lagad b., raksae b., kornsae b.

Kornelbaum g. (-s,-bäume) / **Kornelkirsche** b. (-,-n) : [louza.] gouezkerez-ruz str., kerezenn-ouez b. [*liester* kerezenned-gouez].

Kornelle b. (-,-n) : [louza.] kerez-gouez str.

körnen V.k.e. (hat gekörnt) : greunennikaat, greuniañ, greunennañ ; *Blei Körnen*, greunennikaat plom ; *Zinn Körnen*, greunennikaat staen ; *Pulver Körnen*, greuniañ poultur ; *Leder Körnen*, greunennañ lër, grognonañ lër, chagrinañ lër.

V.gw. (hat gekörnt) : greuniañ, bouedañ ; *der Weizen körnt gut*, greuniañ mat a ra ar gwinizh, bouedañ mat a ra ar gwinizh.

Körnen n. (-s) : **1.** greunennikaat g., greunennikadur g., greunennañ g. ; **2.** greuniañ g.

Körner g. (-s,-) : [tekn.] minaoed g., poentell b., touller-kartennoù g.

körnerfressend ag. : [loen.] greunezat, P. ... debrer greun, ... greundebrer.

Körnerfresser g. (-s,-) : [loen.] greunezat g. [*liester* greunezaded], P. debrer greun g., greundebrer g. [*liester* greundebrerien].

Körnerfutter n. (-s) : greun g.

Körnerhirse b. (-,-n) : [louza.] sorgo str.

Körnermarke b. (-,-n) : [tekn.] merk minaoed g.

körnertragend ag. : greunius, greunek.

körnerweise Adv. : greunenn-ha-greunenn.

Kornett¹ n. (-s,-e/-s) : [sonerezh] kornell-bistennioù b., korned riboulek g.

Kornett² g. (-s,-e/-s) : [lu, ofiser] giton g. [*liester* gitoned].

Kornettist g. (-en,-en) / **Kornettspieler** g. (-s,-) : [sonerezh] kornedour g.

Kornfege b. (-,-n) : [labour-douar] gwenter g. [*liester* gwenterioù], gwenterez b. [*liester* gwenterzioù], gwentell b. [*liester* gwentelloù], nizerez b., tilherez b., milin-wenterez b., meilh nizat b., avelerez b. ; *Öffnung einer Kornfege*, toull-avel g.

Kornfeld n. (-s,-er) : edeg b., gwinizheg b., parkad ed g., parkad gwinizh g., park dindan ed g., park dindan winizh g., trevad b., tachennad winizh b. ; *das Wogen des Kornfeldes*, frizadennoù ar parkad ed g. ; *ein riesengroßes Kornfeld*, ur maeziad gwinizh g. ; *der Regen drückt das Kornfeld platt*, fleañ (stokañ, flakañ, flac'hañ) a ra ar parkad ed gant ar glav.

Kornfrüchte ls. : **1.** [louza.] greun str., edaj g., edoù ls., edeier ls. ; **2.** [kegin.] ed klok str.

Korngrößenverteilung b. (-) : [fizik] greunventerezh g.

Kornhalm g. (-s,-e) : [louza.] korzenn ed b., garenn ed b.

Kornhandel g. (-s) : [kenwerzh] greunierezh g.

Kornhändler g. (-s,-) : greunier g., marc'hadour greun g.

Kornhandlung b. (-,-en) : **1.** [micher] greunierezh g. ; **2.** [stal] greunierezh b.

Kornhaus n. (-es,-häuser) : **1.** [kenwerzh] koc'hu an edeier g. ; **2.** [labour-douar] silo greun g., sanañh winizh b., grignol winizh b.

körnig ag. : **1.** [louza.] greuniek, greun e-leizh outañ ; *schwere vollkörnige Ähren*, pennoù-ed greuniek ls., pennoù-ed gant o leun a c'hreun ls. ; **2.** [tekn.] greunennek, greunek, grouanennek ; *körniges Leder*, lër greunek g., lër greunennek g., lër grognonek g. ; **3.** *körnige Erde*, douar kraoñennek g. ; **4.** [frouezh] greunennek ; *körnige Birnen*, per greunennek str.

Kornin b. (-,-nen) : Kerneveuriadez b.

Kornisch n. : [yezh.] kerneveureg g. ; *Kornisch wurde bis ins späte 18. Jahrhundert gesprochen*, ar c'herneveureg a badas da vezañ komzet betek fin an XVIII^{vet} kantved.

kornisch ag. : **1.** kerneveurat ; **2.** [yezh.] kerneveurek.

Kornischsprachige(r) / Kornischsprechende(r) ag.k. g./b. : kerneveureger g., kerneveuregerez b.

Kornkäfer g. (-s,-) : [loen.] kos g., c'hwil-kos g., c'hwil-greun g., minoc'h str., gaozan str. ; *von den Kornkäfern angefressen werden*, gaozanañ, kosedañ ; *das Getreide ist von Kornkäfern befallen*, gaozanet eo an ed, kosedet eo an ed, aet eo an ed da gosedañ, aet eo an ed da c'haozanañ.

Kornkammer b. (-,-n) : sanañh winizh b., sanañhad winizh b., grignol winizh b., grignoliad winizh b.

kornlos ag. : [louza.] divoued, beret ; *kornlose Ähren*, pennoù-ed divoued ls. ; *kornlose Haferähren*, pennoù-kerch divoued ls., pennoù-kerch beret ls.

Kornmarkt g. (-s,-märkte) : [kenwerzh] koc'hu an edeier g., marc'had ar greun g.

Kornmaß n. (-es,-e) : muzul evit ar greun g. ; [*zwei Maß Korn*, daou vuzuliad greun].

Kornminze b. (-,-n) : [louza.] bent-ki g./b.

Kornnelke b. (-,-n) : [louza.] lagadig-yar g., pebr gwenn g.

Kornpflanze b. (-,-n) : [louza.] gwinizhenn b., edenn b. ; *die kleinen Kornpflanzen treiben Nebensprossen*, brankañ a ra ar gwinizh, ober a ra ar gwinizh bodadoù, strujañ a ra ar gwinizh, bodenniñ a ra ar gwinizh, drusaat a ra ar gwinizh.

Kornrade b. (-,-n) : [louza.] lagadig-yar g., pebr gwenn g.

kornreich ag. : edus, edek, greunek, gwinizhek, gwinizhus ; *kornreiches Jahr*, bloavezh edus g. ; *kornreiches Land*, bro edus b., bro edek b., bro fonnus da reiñ ed b., bro kreñv en ed b.

Kornreinigungsmaschine b. (-,-n) : [tekn., labour-douar] gwenter g., gwenterez b., gwentell b., nizerez b., milin-wenterez b., meilh nizat b., avelerez b. ; *Öffnung einer Kornreinigungsmaschine*, toull-avel g.

Kornrose b. (-,-n) : [louza.] lagadig-yar g., pebr gwenn g.

Kornschwinge b. (-,-n) : [labour-douar] kant g.

Kornschwingen n. (-s) : [labour-douar] gwenterezh g., gwentañ g., nizerezh g., nizañ g., ur wentadenn b., un nizadenn b.

Kornschwinger g. (-s,-) : [labour-douar] gwenter g. [*liester* gwenterien], nizer g. [*liester* nizerien].

Kornsieben n. (-s) : [labour-douar] gwenterezh g., gwentañ g., nizerezh g., nizañ g., ur wentadenn b., un nizadenn b.

Kornspeicher g. (-s,-) : silo greun g., sanañ winizh b., grignol winizh b.

Kornstaub g. (-s) : uloc'h greun g.

Korntank g. (-s,-s/-e) / **Korntrichter** g. (-s,-) : [labour-douar] kern b.

Kornumhüllung b. (-,-en) : pell str.

Körnung b. (-,-en) : 1. greunder g. ; *feine Granulation*, greunder stank g. ; 2. [tekn.] touch g., grognon str., greunenn b.

Kornwall n. (-s) : Kerne-Veur b. ; *Bewohner von Cornwall*, Kerneveuriad g.

Kornwanne b. (-,-n) : [labour-douar] gwenter g., gwenterez b., nizerez b., kant g.

Kornweihe b. (-,-n) : [loen.] skoul louet g.

Kornwerfer g. (-s,-) : [labour-douar] gwenter g. [*liester* gwenterien], nizer g. [*liester* nizerien].

Kornwicke b. (-,-n) : [louza.] piz-logod str., beñs g., pizel g.

Kornwinde b. (-,-n) : [louza.] lavrig g., riel g., troell str., gweerez b.

Kornwurm g. (-s,-würmer) : [loen.] kos g., c'hwil-greun g., minoc'h str., gaozan str. ; *von den Kornwürmern angefressen werden*, gaozanañ.

Korolla b. (-, Korollen) / **Korolle** b. (-,-n) : [louza.] kurunenn b. ; *Korolla der Schmetterlingsblüte*, kurunenn babilhonek b. ; *rachenförmige Korolla*, kurunenn c'heoliek b.

Korollar n. (-s,-e) / **Korollarium** n. (-s, Korollarien) : 1. dilerc'hiad g., dilerc'hienn b. ; 2. [mat.] adlakadenn b.

Korona b. (-, Koronen) : 1. [stered.] kurunenn an Heol b. ; 2. [tredan.] fun Korona b. ; 3. ambrougadeg b., koskor g., koskoriad g., ribitailh b./g., ribitailhad b./g. ; 4. [korf.] *vaginale Korona*, lienenn-gourzh b., P. rouedenn b., ridenn b.

Koronagas n. (-es,-e) : [stered.] aezhenn eus ar gurunenn b., aezhenn gurunennel b.

koronal ag. : [stered.] eus ar gurunenn, kurunennel ; *koronaler Massenausstoß*, stourm plasma g.

koronar ag. : 1. kurunennel, ... ar gurunenn ; 2. [mezeg., korf.] kurunerel ; *koronarer Bypass*, distankadur ar gurunerenn g., pontadur kurunerel g.

Koronarfluss g. (-es) : [korf.] kas kurunerel g.

Koronargefäß n. (-es,-e) : [korf.] kurunerenn b.

Koronarnaht b. (-) : [korf.] mellez ar gurunenn g.

Koronarsklerose b. (-) : [mezeg.] skleroz kurunerel g.

Koronarthrombose b. (-,-n) : [mezeg.] tromboz kurunerel g.

Körper g. (-s,-) : 1. korf g. ; *der Körper und die Seele*, ar c'horf hag an ene ; *ein gesunder Körper*, ur c'horf yac'h g. ; *ein kräftiger Körper*, ur c'horf kreñv g. ; *der menschliche Körper*, korf Mab-den g., korf an den g. ; *ein so niedlicher, zierlich gebauter Körper*, un tammig korf strujet ken brav g. ; *der tierische Körper*, korf al loened mut g. ; *die Flexibilität des Körpers*, *die Geschmeidigkeit des Körpers*, gwevnder ar c'horf g. ; *am ganzen Körper zittern*, krenañ ken-ha-ken, krenañ mui-pegen-mui, krenañ gwazh-pegen-gwazh, krenañ gant e holl izili, krenañ en e holl izili, krenañ war e izili, bezañ krog ar c'hren en e holl izili, krenañ penn ha troad, krenañ en e greiz, krenañ war e zivhar, krenañ munut, krenañ anezhi ; *sie verkauft ihren Körper*, gwerzhañ a ra he c'horf, louvigezhiñ a ra, en em wallañ a ra, gastaouiñ a ra, labourat a ra evel gast, ober a ra he forc'h, ober a ra e bezh lêr, [kleuk] bevañ a ra diouzh he zoull ; *dem Körper eine erholsame Nachtruhe gönnen*, reiñ d'ar c'horf didorr ar c'housked ; *dem Körper Ruhe und Erholung gönnen*, diskuizhañ ar c'horf, lakaat e gorf da zibouezañ, diwaskañ e gorf ; *Geist und Körper in Einklang bringen*, lakaat ar spered a-unan gant ar c'horf ; *seinen Körper der Wissenschaft zur Verfügung stellen*, donezoniñ e gorf d'ar skiant ; *diese teuersten Freunde und Verwandten, deren Körper nun im Grabe ruhen*, an dud-se hon eus karet hag a zo bremañ o c'horfoù oc'h ehanañ en douar ; [preder.] *der Körper als ausgedehnte Substanz*, ar c'horf-tra g. ; *der Körper als Kraft*, ar c'horf-enboud g. ; 2. [mat.] *geometrischer Körper*, ec'honenn b. ; 3. [dre heñvel., fizik] *fester Körper*, *Festkörper*, sonnenn b. ; *Festkörper und Flüssigkeiten*, *festen und flüssigen Körper*, sonnennoù ha liñvennoù ; *flüssiger Körper*, korf liñvel g., liñvenn b., dourenn b., korf dourennek g. ; *flüssige und gasförmige Körper*, heverennoù ls., beruzennoù ls. ; *verformbarer Körper*, *realer verformbarer Festkörper*, sonnenn distummadus b. ; *starrer Körper*, *idealisierte starrer Festkörper*, *idealer fester Körper*, sonnenn skourel b., sonnenn andistummadus b. ; *Körper in Bewegung*, loc'hell b. ; *Geschwindigkeit eines Körpers in Bewegung*, tizh ul loc'hell g. ; *schwarzer Körper*, korf du g. ; *Himmelskörper*, ster str., astr g., planedenn b., korf kosmek g., korf-egor g., korf-oabl g. ; *Mechanik fester Körper*, nerzhoniezh ar sonnennoù b. ; 4. [polit., gwir] *der gesetzgebende Körper*, ar c'horf lezenniñ g., al lezenourien ls. / ar reizherien ls. (Gregor), ar vodadenn lezenniñ b. ; *der Lehrkörper*, ar c'horf kelenn g., ar gelennerien ls., korfuniad ar gelennerien g., korf ar gelennerien g., kenezeliezh ar gelennerien b. ; 5. [preder, Merleau-Ponty] *der eigene Körper*, an emgorf g.

Körperanlage b. (-,-n) : [korf.] korfadur g., korfadurezh b., tremp g., stad yec'hed b., doare g., temz-korf g., temz yec'hed g., temzid b., genezh g.

Körperbau g. (-s) : neuz-korf b., korfadur g., neuziadur g., korfadurezh b., tremp g., temz g., temzid b., genezh g.

Körperbeherrschung b. (-,-en) : emouarn g., emreol b., emgenreizh b., emgenreizhadur g., emvestroni b., emvestroniezh b., mestroni war ar c'horf b., mestroni war e gorf b.

körperbehindert ag. : nammet, mac'hagnet, mac'hagn, siek, muturniet, siet, ampechet, dalc'het en e gorf gant un namm bennak, pleisinet.

Körperbehinderte(r) ag.k. g./b. : den nammet g., nammad korfel g., nammadez korfel b., nammed loc'hadel g. ; *ein Körperbehinderter*, un den nammet g., un nammed g., un nammed korfel g., un nammed loc'hadel g., ur mac'hagned g., un den mac'hagnet (mac'hagn, siek, muturniet, siet, ampechet, dalc'het en e gorf gant un namm bennak) g., P. un den biñset g.

Körperbehinderung b. (-,-en) : mac'hagn g., si g., namm korf g., namm loc'hadel g., nammded b., nammder g., dalc'h korf

g., perkuzadur g., divaridigezh b. ; *leichte Körperbehinderung*, namm skañv g. ; *schwere Körperbehinderung*, namm don g.

Körperbeschaffenheit b. (-,-en) / **Körperbildung** b. (-,-en) : korfegezh b., neuz-korf b., neuziadur korf g., korfadur g., korfadurezh b., tremp g., temz g., temzid b., temz-korf g., genezh g. ; *gute Körperbeschaffenheit*, kreñvadurezh b. ; *er ist von schwächlicher Körperbeschaffenheit*, n'eo ket temzet mat e yec'hed, un tammig fall a baotr eo, ur gigenn fall a zen eo / *sempi eo an temz anezhañ* (Gregor), hennezh a gouezh alies en arwez ar yer, n'en deus ket bet yec'hed biskoazh, bepred klañvigou e vez ; *er ist von robusterer Körperbeschaffenheit als sein Freund*, startoc'h gweet eo eget e vignon, startoc'h frammet eo eget e vignon.

Körperchen n. (-s,-) : eufl str., rannig b. ; *weißes Blutkörperchen*, kellig wenn b., korfigenn wenn b. ; *rotes Blutkörperchen*, kellig ruz b., korfigenn ruz b., hemati str.

Körperertüchtigung b. (-,-en) : embregerezh-korf g., gourdonerezh g.

Körpererweiterung b. (-,-en) : [mat.] uskorf g.

körperfern ag. : [korf.] pellbarzhel, pellek ; *körperfernes Fingerglied*, oeñs pellek g.

Körperflüssigkeit b. (-,-en) : [bev.] liñvenn vevel b.

Körperfülle b. (-) : kuilhder g., kuilhded b., korfigell b., kigder g., korfegezh b., teuregezh b., korfelezh b., teuc'hded b., teuc'hder g., bourounded b.

Körperfunktion b. (-,-en) : [bevedouriezh] arc'hwel bevedel g.

Körpergeruch g. (-s) : c'hwezh korf b., c'hwezh ar c'horf b. ; *jeder Mensch besitzt einen individuell einzigartigen Körpergeruch*, pep den en deus ur c'hwezh korf dioutañ e-unan, pep den en deus ur c'hwezh korf dezhañ e-unan.

Körpergewicht n. (-s,-e) : tolz korf g. ; *die Menge Mücken, die er pro Tag frisst, macht die Hälfte seines Körpergewichts aus*, debriñ a ra d'e zevezh e hanterbouez a c'hwibu.

Körpergröße b. (-,-n) : savder g., ment korf b. ; *im Laufe der Jahrhunderte nahm die Körpergröße der Menschen zu*, a-hed ar c'hantvedoù eo aet ment an dud war greskiñ.

Körperhaltung b. (-,-en) : emzalc'h g., emzalc'h korf g., emlakad g., emstumm g., emlakadur g., lakadur g., neuz-dalc'h b., dalc'h g., doare g., neuz b. ; [mezeg.] *abnorme Körperhaltung*, kammestumm g., emstumm kamm g., lakadur kamm g., kammlakadur g. ; [sport, ski] *volle Geschwindigkeit fördernde Körperhaltung*, *aerodynamische Körperhaltung*, emlakad arglask tizh g. ; *eine aerodynamische Körperhaltung einnehmen*, klask tizh.

Körperkontakt g. (-s) : stok korf g. ; *mit jemandem auf Körperkontakt sitzen*, bezañ azezet stok ouzh u.b., bezañ azezet stok-ha-stok ouzh u.b., bezañ azezet skoaz-ouzh-skoaz gant u.b.

Körperkraft b. (-) : nerzh korf g.

Körperkultur b. (-) : korfembregerezh g.

Körperlaus b. (-,-läuse) : [loen.] [loen.] laou-korf str., laou-kroc'henn str.

Körperlehre b. (-) : [mat.] stereometriezh b., ec'honventouriezh b.

körperlich ag. : 1. ... korf, ... ar c'horf, korfel, a gorf ; *körperliche Schönheit*, kened a gorf b. ; *körperliches Gebrechen*, namm korf g. ; *körperliche Ertüchtigung*, *körperliche Übungen*, embregerezh-korf g., korfembregerezh g., gourdonerezh g. ; *sich körperlich ertüchtigen*, embreger e gorf ; *körperliche Gewalt*, feulster korfel g. ; *körperlich gezüchtigt werden*, *körperlich bestraft werden*, kaout an touch ; *körperliche Arbeit*, labour korf g., pouez an divrec'h g. ; *körperliche Leistungsfähigkeit*, barregezhioù korfel ls. ; *er hat die körperlichen Grundvoraussetzungen zum schnellen Laufen*, troc'h a zo dezhañ da redek buan, troc'h en deus da

redek buan ; *im Besitz seiner vollen körperlichen und geistigen Fähigkeiten*, e barr e ampartiz, e-kreiz e ampartiz, en e wir wellañ ; *körperliche Anstrengung*, bec'hadenñ b., grevañs b. ; *körperliche Arbeit schließt geistige Arbeit nicht aus*, labour korf ne harz ket labour spered ; *er ist zwar körperlich klein aber geistig groß*, bihan eo da welout, met bras da c'houzout ; *körperliches Leiden*, poan gorf b., poan a gorf b. ; *seelische Schmerzen sind schlimmer als körperliche*, poanioù ar galon a zo gwashoc'h eget re ar c'horf ; *körperliche Ermüdung*, torr korf g. ; *körperlich und geistig erschöpft*, skuizh a gorf hag a spered - dinerzhed a gorf hag a ene - skuizh, korf hag ene - skuizh, ken a gorf, ken a spered ; *geistig und körperlich gesund*, yac'h, ken a gorf, ken a spered ; *Fasten ist körperliche Züchtigung*, ur c'hastiz a reer d'ar c'horf eo ar yun ; *das körperliche und das seelische Wohl*, ar mad korfel hag ar mad speredel, mad ar c'horf ha mad an ene ; *psychische Überbeanspruchung ist schlimmer als körperliche Überanstrengung*, torr-spered a zo gwashoc'h eget torr-korf ; [mezeg.] *körperliche Untersuchung*, imbours'h klinikel g. ; 2. [gwir] *körperlicher Eid*, le bet graet a-benn person (Gregor) g., le bet graet gant an-unan-penn g.

körperlos ag. : digorf, ankorfel, neñvel.

Körperlosigkeit b. (-) : digorfelezh b., ankorfelezh b.

Körperlotion b. (-,-en/-s) : golc'had g.

Körpermasse b. (-,-n) : tolz korf g.

Körpermassenindex g. (-es,-el-indizes) / **Körpermassenzahl** b. (-,-en) : [mezeg.] feuriader tolz korf g., F.T.K. g.

körpurnah ag. : nespazhel ; [korf.] hogozezh ; *körpurnahes Fingerglied*, oeñs hogozezh g.

Körperpflege b. (-) : emwalc'hiñ g., prederioù korf ls., damant d'e gorf g., yec'hedoni ar c'horf b.

Körperposition b. (-,-en) : emzalc'h g., emzalc'h korf g., emlakad g., emlakadur g., lakadur g.

Körpersaft g. (-s,-säfte) : [mezeg., istor] dourenn b., imor b.

Körperschaft b. (-,-en) : korfuniad g., korf-micher g., korf g., kevredad-micher g., kenezeliezh b., kev-micher b., strollder g. ; *beratende Körperschaften*, organoù-kuzuliañ ls. ; *gesetzgebende Körperschaft*, korf lezenniñ g., lezennourien ls. / reizherien ls. (Gregor), bodadenn lezenniñ b.

körperschaftlich ag. : korfuniadel, ... korfuniad.

Körperschaftsteuer b. (-,-n) : tailhoù savet war an embregerezhioù ls.

Körperschema n. (-s,-s/-schemen/-schemata) : [bred.] lun-korf g., goulun an emgorf g.

Körpersprache b. (-) : korfeztal g., eztaol korfel g.

Körperstrafe b. (-,-n) : kastiz da c'houzañv en e gorf g., kastiz gwanus g., garventezioù korf ls., poan gorf b., pinijenn gorf b., freilhad g., lordad g., fest ar vazh g., fest ar geuneudenn g., bazhadenn b., keuneudennadoù ls., bazhadoù ls., predad g., dres g., fraead g., fraeadenn b.

Körperteil g. (-s,-e) : lodenn eus ar c'horf b., tamm korf g. ; [loen.] *einen Körperteil autotomisch abwerfen*, emambidañ ; [yezh.] *das Bretonische verfügt über Dualformen für paarweise auftretende Körperteile*, un daouder a zo e brezhoneg evit lodennoù ar c'horf a zo div elfenn ouzh o ober.

Körpertemperatur b. (-,-en) : gwrezverk ar c'horf g., gwrezverk g.

Körperverletzung b. (-,-en) : 1. gloaz b., gouli g., gloazad g., gloazadenn b., gloazadur g., tapadenn b., klañvenn b., bles g., blesadur g., anaf g., labez g., mac'hagn g. ; 2. [gwir] *fahrlässige Körperverletzung*, gloazadur dre zievezh g. ; *schwere Körperverletzung*, gloazadur rentet grevusoc'h (Gregor) g., gloazadur grevusaet g. ; *absichtliche Körperverletzungen*, taolioù ha gloazioù.

Körperversertheit b. (-) : nammded g., nammded b.

Körperwärme b. (-) : tommder korf g., gwrez korf b., gor korf g.

Körperwuchs g. (-es) : savder g., ment korf b., neuz-korf b., korfadur g., korfadurezh b., tremp g., temz g.

Korpora *liester evit Korpus*²³.

Korporal g. (-s,-e) : [lu] 1. korporal g., P. ral g. [*liester raled*] ; 2. brigader g., brigadier g.

Korporale n. (-s, Korporalien) : [relij.] liñsel-aoter b., korpoell b., lienenn-gorf b.

korporalisieren V.k.e. (hat korporalisiert) : korporalekaat.

Korporalisierung b. (-,-en) : korporalekaat g.

Korporalismus g. (-) : korporalegezh b.

korporalistisch ag. : korporalek.

Korporalsanwärter g. (-s,-) : danvez korporal g.

Korporalschaft b. (-,-en) : [lu, dispredet] skouadenn b., skouadennad b.

Korporation b. (-,-en) : 1. [skol-veur] kevredigezh studieren b., korfuniad studieren g. ; 2. korfuniad g., korf-micher g., korf g., kevredad-micher g., kenezeliezh b.

Korporatismus g. (-) : korfuniadelezh b. ; *Korporatismus als politisches System*, korfuniaderezh g. ; *Korporatismus als Ideologie*, korfuniadelouriezh b., kevmicherouriezh b.

Korporatist g. (-en,-en) : korfuniadelour g., kevmicherour g.

korporatistisch ag. : korfuniadelour ; *korporatistischer Staat*, Stad korfuniadelour b.

korporativ ag. : korfuniadel, korfuniadour, ... korfuniad ; *korporativer Staat*, Stad korfuniadour b. ; *korporatives Wahlsystem*, mouezhiañ korfuniadel g.

korporiert ag. : [skol-veur] ... ezel eus ur gevredigezh studieren, ... ezel eus ur c'horfuniad studieren.

Korps n. (-,-) : 1. [lu] korf-arme g., rannarmee b. ; *fliegendes Korps*, kamp-skañv g., kamp mont-dont g. ; 2. [skol-veur] kevredigezh studieren b., korfuniad studieren g. ; 3. korfuniad g., korf-micher g., korf g., kevredad-micher g., kenezeliezh b. ; *diplomatisches Korps*, korf diplomatel g. ; *das Korps der Präfekten*, korf ar brefeted g.

Korpsgeist g. (-es) : spered korfuniad g., korfuniadegezh b.

Korpsführer g. (-s,-) : [lu] tabouliner-major g.

Korpsstudent g. (-en,-en) : studier ezel eus ur gevredigezh studieren g., studier ezel eus ur c'horfuniad g.

korpulent ag. : tevert, korfek, kuilh, kofek, kofellek, korfet kuilh, teurennek, begeliek, bigofek, bourounek, bouzellek, bidonek, teurbelek, tourgof, lart-toaz, kapop, ... en deus korf ; *korpulenter Mensch*, korfeg g. [*liester korfeien*] ; *er ist korpulent*, ur strapennad vat a zen a zo anezhañ, hennezh a zo ur c'horfad kig ennañ, korf en deus, teurennek (kofek, begeliek, bigofek, bourounek, bouzellek, bidonek, teurbelek, tourgof, maget-druz) eo ; *recht korpulent werden*, korfañ, teuc'haat, P. anneauñ.

Korpulenz b. (-) : kuilhder g., kuilhded b., korfigell b., korfegezh b., teuregezh b., korfelezh b., teuc'hded b., teuc'hder g., kapopted b., kigder g. / tailh kuilh (kigek) b. (Gregor).

Korpus¹ g. (-,-se) : 1. korf g., framm g. ; 2. [dre fent.] kof tev g., teurenn b., tor g., teur g., pezh kof g., tammig kof g., korfad kig g. ; *du hast aber einen Korpus bekommen* ! savet ez eus un tammig kof dit ! kofañ a rez ! erru ez eus ur c'horfad kig ennout ! bourouniñ a rez, deuet out da vezañ teurennek (kofek, kofellek, begeliek, bigofek, teurek, bidonek, bourounek, teurbelek, tourgof, bouzellek) ! ; 3. [relij.] krusif g./b.

Korpus² n. (-, Korpora) : [yezh.] korpuz g., korf ar studi g., dafarad g.

Korpus³ n./g. (-, -se) : 1. [sonerezh] boest-dasson b. ; *den Korpus einer Gitarre montieren*, taoliañ ur gitar ; 2. [stlenn.] korf testenn g.

Korpus⁴ b. (-) : [moull.] korf testenn dek poent g., ment arouezennoù Garamont b.

Korpuskel n. (-s,-n) / b. (-,-n) : rannig b.

korpuskular ag. : rannigel.

Korpuskularoptik b. (-) : optik rannigel g.

Korpuschrift b. (-,-en) : [moull.] korf testenn dek poent g., ment arouezennoù Garamont b.

Korrasion b. (-) : traezhkrignerezh g., krignerezh dre an traezh g., reñvierezh g.

Korreferent g. (-en,-en) : 1. kenbrezegenner g. ; 2. eil kevarouezour g., eil prizacher g.

Korreferentin b. (-,-nen) : 1. kenbrezegennerez b. ; 2. eil kevarouezourez b., eil prizacherez b.

korrekt ag. : reizh, dereat, a-zoare, difazi, seven, gwiriek, jaojapl, a-jaoj ; *nicht korrekt*, direizh ; *sein Bretonisch ist korrekt*, ar brezhoneg a oar dereat, dont a ra brezhoneg reizh gantañ, an den-se a zo ur brezhoneger rik ; *korrekt angezogen*, gwisket dereat, gwisket-onest, gwisket kempenn ; *er wird korrekt bezahlt*, paeet peuzvat eo, paeet dereat e vez ; *so korrekt hatte sie sich aber nicht ausgedrückt*, ha c'hoazh n'he doa ket komzet ken brav-se ; *er sollte sich korrekter benehmen*, mat e vefe dezhañ en em zalc'her gant muioc'h a zoare ; *nüchtern benimmt er sich korrekt*, besoffen wird er aber gleich mies, diwar an dour n'eus ket ur ger evitañ, met pa vez meyv en devez ijin fall leizh e gorf ; *er benimmt sich korrekter als sein Bruder*, azoareoc'h eo eget e vreur ; *jemanden korrekt behandeln*, ober mat ouzh u.b., bezañ dereat e keñver u.b. ; *sich jemandem gegenüber korrekt verhalten*, ober brav d'u.b. ; *in allen Orten, die ihr besuchen werdet, erwarten wir von euch ein korrektes Benehmen*, ret e vo deoc'h bezañ seven dre lec'h ma tremenot ; *politisch korrekt*, dereat ent-politikel ; *korrekte Kleidung ist Pflicht*, dilhad dereat ret.

korrekterweise Adv. : en un doare reizh, en un doare dereat, en un doare seven, a-vat, gant dereadegezh, gant onestiz.

Korrektheit b. (-) : 1. reizhded b., reizhder g., rikelezh b., gwiriegezh b. ; *grammatische Korrektheit*, gramadegezh b. ; 2. dereadegezh b., sevended b. ; *die politische Korrektheit*, an dereadegezh politikel b.

korrektionalisieren V.k.e. (hat korrektionalisiert) : [gwir] felladennelañ.

Korrektionalisierung b. (-) : [gwir] felladennelañ g.

Korrektionsbrille b. (-,-n) : lunedoù gwelet ls.

Korrektionskondensator g. (-s,-en) : [tekn.] tredandougell argemmus b.

korrektiv ag. : ... reizhañ.

Korrektor g. (-s,-en) : difazier g., reizher g., divanker g., azgwelour g.

Korrektorin b. (-,-nen) : difazierez b., reizherez b., divankerez b., azgwelourez b.

Korrektur b. (-,-en) : reizhadenn b., reishadur g., reizhadur g., reizherezh g., reizhidigezh b., reizhañ g., divankañ g., difaziañ g., gwellañ g., difaziadur g., divankadur g., adlennadur g., adlennadenn b., adlenn g. ; *Korrekturen des Autors*, *Korrekturen durch den Autor*, divankadurioù aozer ls., divankadurioù an aozer ls. ; *Korrekturen an einem Text vornehmen*, ober un tamm kempenn d'ur skrid ; *Korrektur des Rechnungsabschlusses*, reishadur ar c'hontoù g. ; *Überkorrektur*, arskrivad g., dreistskrivadur g., dreistskrivadenn b., dreistreizhadenn b., dreistreizhadur g., dreistreizherezh g., dreistreizhidigezh b., dreistreizhañ g. ; *neue Korrektur*, adreizhadenn b., adreizhañ g. ; [moull.] *Korrektur lesen*, divankañ amprouennoù, adlenn amprouennoù.

Korrekturabzug g. (-s,-abzüge) : [moull.] amproenn b.

Korrekturband n. (-s,-bänder) : seizenn-reizhañ b., seizenn-diverkañ b.

Korrekturbogen g. (-s,-) : [moull.] amproenn b.

Korrekturbrille b. (-,-n) : lunedoù gwelet ls.

Korrekturchirurgie b. (-) : [mezeg.] surjianerezh dereizhañ g. ; *plastische Korrekturchirurgie*, dazluniañ surjaniel g.

Korrekturfahne b. (-,-n) : [moull.] amproenn b.

Korrekturflüssigkeit b. (-,-en) : dourenn-reizhañ b., dourenn-diverkañ b., Tipp-Ex® g., blanco® g., gwennog® g., liñvenn-reizhañ b., liñvenn-diverkañ b.

Korrekturglas n. (-es,-gläser) : gwerenn dereizhañ b.

Korrekturlesen n. (-s) : an divankañ amproennoù g., an adlenn amproennoù g.

Korrekturleser g. (-s,-) : difazier g., reizher g., divanker g., adlenner g., azgwelour g.

Korrekturlesung b. (-,-en) : an divankañ amproennoù g., an adlenn amproennoù g.

Korrekturlinse b. (-,-n) : ferenn dereizhañ b.

Korrekturtaste b. (-,-n) : [stlenn.] stokell souzañ b.

Korrekturzeichen n. (-s,-) : arouezenn difaziañ b., arouezenn reizhañ b.

Korrelat n. (-s,-e) : 1. kendavead g., kendave g. ; *Verantwortlichkeit ist das Korrelat von Selbstständigkeit*, an emrenerezh en deus an atebegzh da gendave ; 2. [yezh.] kendaveeg g. ; 3. [yezh., mouezhiadoniezh] kevatebenn b.

Korrelation b. (-,-en) : 1. kendave g. ; 2. [skiantoù] keflended b., keflen g. ; *in Korrelation mit etwas stehen*, bezañ a-geflen d'udb, bezañ a-geflen gant udb ; 3. [yezh., mouezhiadoniezh] kevatebad g.

Korrelationskoeffizient g. (-en,-en) : [mat., skiantoù, pred.] gwezhiader keflended g.

Korrelationsmerkmal g. (-s,-e) : [yezh., mouezhiadoniezh] merk ar c'hevatebad g., merk kevatebadel g.

Korrelationspaar n. (-s,-e) : [yezh., mouezhiadoniezh] daouad kevateb g.

Korrelationstabelle b. (-,-n) : taolenn geflennañ b.

korrelativ ag. : 1. kendave ; 2. [yezh.] kendaveek ; *korrelative Ausdrücke, korrelative Begriffe*, termenoù kendaveek ls. ; 3. [mouezhiadoniezh] kevateb, kevatebel ; *korrelativer Lautgegensatz*, keveneped kevatebel b.

Adv. : a-gendave, a-geflen.

korrelieren V.k.e. (hat korreliert) : keflenañ (udb gant udb all). V.gw. (hat korreliert) : bezañ keflenet an eil gant egile, bezañ a-geflen an eil gant egile, bezañ e kendave ; *zwei Dinge korrelieren*, daou dra a zo kendave, daou dra a zo keflenet.

Korrepetitor g. (-s,-en) : [sonerezh] pianoour pleustradennoù g.

Korrespondent g. (-en,-en) : 1. bureviad g. ; 2. [kazetennoù] doaretaer g., kelaouer g. ; *Korrespondent vor Ort*, doaretaer lec'hel g., lec'hiegour g. ; *ein Netz von Korrespondenten*, ur rouedad kenskriverien b. ; 3. [kenwerzh] keveler kenwerzh g., keneskemmer g., keneil g., kenoberour g., kenseurt g., kenfeurier g., kenskriver g.

Korrespondentin b. (-,-nen) : 1. bureviadez b. ; 2. [kazetennoù] doaretaerez b., kelaouerez b. ; 3. [kenwerzh] kevelerez kenwerzh b., keneskemmerez b., kenoberourez b., kenseurtez b., kenfeuriez b., kenskriverez b.

Korrespondenz b. (-,-en) : 1. kenglotadur g., kengloterezh g., klotadur g., damheñvelder g., peuzheñvelder g. ; *die Lehre der Korrespondenzen*, ar genglotañ g. ; 2. kendarempred g. ; 3. [dre astenn.] eskemm lizhiri g., lizhiri ls., lizheroù ls., kenskriverezh g., diskriv g. ; 4. [treuzdougen] kevreadur g., kenere g. ; *die Korrespondenz erreichen*, pakañ an tren kenere, tapout an tren keneren ; *die Korrespondenz verfehlen*, c'hwitañ an tren keneren, mankout an tren keneren.

Korrespondenztabelle b. (-,-n) : taolenn genglotañ b.

Korrespondenzweg g. (-s) : post g., lizher g. ; *Abstimmung auf dem Korrespondenzweg*, mouezhiañ dre lizher g.

korrespondieren V.gw. (hat korrespondiert) : 1. eskemmañ lizhiri, kenskrivañ, skrivañ-diskrivañ ; *mit jemandem regelmäßig korrespondieren*, kenskrivañ ingal gant u.b. ; 2. kenglotañ, kengdegoezhout, kenderout ; *mit etwas korrespondieren*, bezañ kevazas gant udb ; *korrespondierende Winkel*, kornioù keñverek ls.

Korridor g. (-s,-e) : 1. trepas g. ; *hinten im Korridor, am Ende des Korridorss*, e penn an trepas ; 2. [istor] *Danziger Korridor*, trepas Danzig g. ; [polit.] *humanitärer Korridor, Korridor für humanitäre Hilfe*, trepas denegour g.

Korridoreffekt g. (-s,-e) : [endro] gwered trepas g.

korrigierbar ag. : ... a c'heller reizhañ, ... a c'heller difaziañ, reizhadus, gwelladus.

korrigieren V.k.e. (hat korrigiert) : 1. difaziañ, reizhañ, reishaat, divankout, tamouezat, difallañ, eeunañ, adlenn ; *Fehler korrigieren*, reizhañ fazioù, P. c'hwennat fazioù ; *jemanden korrigieren*, reizhañ u.b., difaziañ u.b. ; *einen Fahnenabzug korrigieren, einen Fahnenausdruck korrigieren*, reizhiañ un amproenn, difaziañ un amproenn, divankañ un amproenn, adlenn un amproenn, ober un adlenn d'un amproenn ; *ein Manuskript korrigieren*, reizhiañ un dornskrid, difaziañ un dornskrid, divankañ un dornskrid, adlenn un dornskrid, ober un adlenn d'un dornskrid ; *überkorrigieren*, dreistreizhañ ; *wieder korrigieren, erneut korrigieren*, adreizhañ ; *ein Gesetz korrigieren*, eeunañ ul lezenn ; 2. [mezeg.] dereizhañ.

korrodierbar ag. : daskrignadus, mergladus.

Korrodierbarkeit b. (-) : daskrignadusted b., mergladusted b.

korrodieren V.k.e. (hat korrodiert) : daskrignat, oksidañ, krignat, kregiñ e, merglañ.

V.gw. (hat korrodiert) : mont gant an daskrign, bezañ debret gant an daskrign, oksidañ, merglañ.

korrodierend ag. : daskrignus, merglus.

Korrosion b. (-,-en) : daskrign g.

korrosionsbeständig ag. : dalc'hus ouzh an daskrign, dalc'hus ouzh ar mergl, divergladus.

Korrosionsbeständigkeit b. (-) : dalc'husted ouzh an daskrign b., dalc'husted ouzh ar mergl b.

korrosionshemmend ag. : ... enepdaskrign, ... enepmergl.

Korrosionsmittel n. (-s,-) : danvez enepdaskrign g., danvez enepmergl g.

Korrosionsschutz g. (-es) : gwarez ouzh an daskrign g., gwarez ouzh ar mergl g.

korrosionsschützend ag. : ... enepdaskrign, ... enepmergl.

Korrosionsverhütung b. (-) : gwarez enepdaskrign g.

korrosiv ag. : daskrignus, merglus.

korumpieren V.k.e. (hat korumpiert) : breinañ, lakaat da vreinañ ; *jemanden korumpieren*, goubrenañ u.b., loavañ u.b., gounit u.b. dre arc'hant, reiñ manegoù d'u.b., reiñ ur vanegad d'u.b., reiñ spilhoù d'u.b., reiñ gwin ar marc'had d'u.b., reiñ arc'hant dre zindan d'u.b., reiñ an tamm mat a werzh-butun dreist marc'had d'u.b., gouestlaouiñ u.b., prenañ u.b., gwalc'hiñ daouarn u.b. gant e arc'hant ; *den Pförtner korumpieren*, lardañ ar morzhol.

korrupt ag. / **korrupt** ag. : brein, goubrenet ; *die sind ja alle korrupt* ! tud gwerzh int holl ! treitourien tout ! treitourien int holl ! yudazien tout ! yudazien int holl ! ; *korrupter Beamter*, tarwazer g., droukkemeder g., bogoder g. ; *korrupter Politiker*, politiker brein g., politikour brein g.

Korruption b. (-,-en) : 1. prenusted b., goubrenadusted b. ; 2. breinadur g., prenadur g., goubrenerezh g., goubrenañ g., bogodiñ g., bogoderezh g., droukkemederzh g., ribouilhaj g.

Korsage b. (-,-n) : [dilhad.] korfenn b., justinenn b.

Korsakow-Symptomenkomplex g. (-es) : [bred.] psikoz
Korsakov g., azoniad Korsakov g.

Korsar g. (-en,-en) : [merdead., istor] 1. kourser g., forbann g. ; *er hatte Sehnsucht nach seinem früheren Leben als Korsar und den damit verbundenen Abenteuern*, himezh en doa d'an amzer pa oa kourser ha d'ar chañsoù a veze da-heul, trueziñ a rae d'an amzer pa oa kourser ha d'ar chañsoù a veze da-heul ; 2. lestr-kours g., lestr kourser g.

Korsarschiff n. (-s,-e) : lestr-kours g., lestr kourser g.

Korsarhose b. (-,-n) : bragoù kourser g.

Korse g. (-n,-n) : Korsad g. [*liester* Korsiz], Korsikad g. [*liester* Korsikiz].

Korsett n. (-s,-e) : korfenn b., korfkenn b., justin g., justinenn b., rokedenn vaouez b. ; *orthopädisches Korsett*, korfkenn eeunañ b. ; *in ein Korsett schnüren*, korfkennañ.

Korsettanfertigung b. (-) / **Korsettherstellung** b. (-) / **Korsettindustrie** b. (-) : korfkennerezh g.

Korsettmacher g. (-s,-) : korfkennner g.

Korsettschnur b. (-,-schnüre) : akuilhetenn b.

Korsika n. (-s) : Korsika b., Enez Korsika b.

korsisch ag. : 1. korsat, korsikat ; 2. [yezh.] korsek.

Korso g./n. (-s,-s) : 1. bali b., rabin b., alez b., mailh g., paramailh g. ; *Inhalt eines Korsos*, rabinad b. ; 2. [dre astenn.] dibunadeg b.

Kortex g. (-/-es,-el/Kortizes) : 1. [korf.] korteks g., rusk g., pluskenn b. ; *visueller Kortex*, pluskenn weledel b. ; *präfrontaler Kortex*, pluskenn raoktael b. ; 2. [louza.] gwiskad ruskennel g.

kortikal ag. : 1. [korf., mezeg.] pluskennel, a-bluskenn ; *kortikale Schichten*, gwiskadoù pluskennel ls. ; 2. [louza.] ruskennel, ... ar ruskenn, ... ruskenn.

Kortikalis b. (-) : [korf.] kaenenn b.

Kortikalisschichten ls. : [korf.] gwiskadoù ar gaenenn b.

Kortikoide ls. / **Kortikosteroide** ls. : [mezeg.] kortikoidoù ls., louzeier kortizonheñvel ls.

Kortison n. (-s) : [mezeg.] kortizon g. ; *wegen des Kortisons hat er ein aufgedunsenes Gesicht*, gwall goeñvet eo e benn gant ar c'hortion, bourr eo e vizaj gant ar c'hortion, foeñvet eo e fas gant ar c'hortion.

Korund g. (-s,-e) : kurundamez str., korindon g.

Korvette b. (-,-n) : [merdead.] korvetenn b.

Korvettenkapitän g. (-s,-e) : [merdead.] kabiten-korvetenn g.

Koryphäe b. (-,-n) : 1. [henamzer] korrener g., bleiner laz-kanañ g. ; 2. [dre skeud.] penn-bras g., marc'h-blein g., bleiner g., mestr g., mailh g., tad den g. ; *eine Koryphäe auf dem Gebiet der Medizin*, ur mailh war ar vezekniezh g.

Koryza b. (-) : [mezeg.] sifern g.

Kosak g. (-en,-en) : Kozak g. [*liester* Kozaked].

Kosakenmütze b. (-,-n) : kalabousenn b.

Kosakentanz g. (-es,-tänze) : kozakenn b.

Kosakin b. (-,-nen) : Kozakez b.

Koschenille b. (-,-n) : 1. [loen.] preñv-skarlek g., preñv-karmin g., tane str. ; 2. [danvez liv] karmin g.

koscher ag. : 1. [relij.] kacher ; *koscheres Fleisch*, kig kacher g. ; 2. [dre skeud.] P. *das ist nicht ganz kosher*, kement-se n'eo ket reizh reizh, n'eus ket doare vat gant kement-se, feson fall a zo gant an afer, n'emañ ket kement-se diouzh ar reizh, koad-tro a zo en afer-se, amsklaer eo en afer, c'hwezh ar rost 'zo gant an afer, c'hwezh ar suilhet 'zo gant an afer, toull eo ar billig tu pe du, un dra bennak a c'hoari a-dreuz, moc'h bihan a zo gant ar wiz, moc'h a zo er wiz, vi pe labous a zo gant ar yar, ned a ket klok, ned a ket diroufenn an traoù, un ibil bennak a zo a-dreuz, pig pe vran a zo ; *er ist nicht ganz kosher*, n'eo ket doareet mat, temzet fall eo, koad-tro a zo ennañ, an dense a zo koad-tro ouzh e ober, hennezh ez eus koad a-dreuz

ennañ, un dra bennak a zo kamm en e gordenn, gwe (tro) a zo en e gordenn, un den daoubleg a zo anezhañ, hennezh a zo ur minor-plouz, n'eus ket tres kristen warnañ, digatolik eo e enebañs.

K.-o.-Schlag g. (-s,-schläge) : [sport] taol a ro lamm-kaer g., taol a zegas ar c'hao g., taol da lakaat kao g.

Koseform b. (-,-en) : stumm bihanaet pe karantezus ur c'hentanv g.

Kosekans g. (-,-/kosekanten) / **Kosekante** b. (-,-n) : [mat.] kosekant g.

kosen V.k.e. (hat gekost) : *jemanden kosen*, ober kaezhigoù d'u.b., ober kaezh d'u.b., kaezhigañ u.b., kaezhañ u.b., ober chalantiz d'u.b., noilhat u.b., kaeraat ouzh u.b., cherisañ u.b., flourikañ u.b., chourañ u.b., koulouchal u.b., flodañ u.b., ober kamambre d'u.b., ober sev d'u.b., ober noilh d'u.b., turlutañ u.b., ober brav-brav d'u.b., ober allazigoù d'u.b., ober karantezioù d'u.b., moumounañ u.b., dorloñ u.b., dodoennañ u.b., dorlotañ u.b., pariñ u.b., ober brav d'u.b., ober moumounoù d'u.b., mont brav d'u.b., ober kuñv d'u.b., ober flourig d'u.b., ober flourigoù d'u.b., glochat d'u.b., ober gloch d'u.b., loloiñ u.b., menoniñ u.b.

Kosename g. (-ns,-n) : anv cherisus g., anv moumounañ g., anv moumoun g., anv flour g., ger karantezus g.

Kosewort n. (-s,-wörter) : ger cherisus g., ger kaezhigañ g., moumoun g., ger moumounañ g., ger moumounerezh g., ger karantezus g.

K.-o.-Sieg g. (-s,-e) : [sport] trec'h dre gao g., trec'hadenn dre gao b.

Kosinus g. (-,-/-se) : [mat.] kosinuz g. [*liester* kosinuzioù].

Kosmetik b. (-) : 1. produoù kened ls., traezoù kened ls., gwezeladoù ls. ; 2. prederiad kened g., kenederezh g., kenediñ g., hebretaat g., hebrederezh g. ; 3. [dre skeud.] tamm renkañ diwar-c'horre g., tamm propikat g., poultr brav g.

Kosmetika ls. : produoù kened ls., traezoù kened ls., gwezeladoù ls.

Kosmetiker g. (-s,-) : kenedour g., braventiour g.

Kosmetikerin b. (-,-nen) : kenedourez b., braventiourez b.

Kosmetikindustrie b. (-) : ijinerezh gwezeladel g., gwezelerezh g.

Kosmetikinstitut n. (-s,-e) : saloñs-kened g., kenederezh b., saloñs kenediñ g., saloñs hebretaat g., hebrederezh b.

Kosmetikkoffer g. (-s,-) : vanity-case g., malizennig produoù kened b., malizennig gwezeladoù b., malizennig kenederezh b.

Kosmetikstudio n. (-s,-s) : saloñs-kened g., kenederezh b., saloñs kenediñ g., saloñs hebretaat g., hebrederezh b.

Kosmetiktisch g. (-es,-e) : taol-emfichañ b., taol-emgempenn b., taolig emgribañ b.

Kosmetikum n. (-s, Kosmetika) : traet kened g., produ kened g., gwezelad g.

kosmetisch ag. : 1. gwezeladel ; *kosmetisches Mittel*, traet kened g., produ kened g., gwezelad g. ; *kosmetische Operation*, oberatadenn gened b. ; *kosmetisch behandeln*, gwezelañ ; 2. [dre skeud.] ... gorre, diwar-c'horre, a-ziwar-c'horre, furmel, d'ober frink.

Adv. : diwar-c'horre, a-ziwar-c'horre.

Kosmetologe g. (-n,-n) : gwezeladour g.

Kosmetologie b. (-) : gwezeladouriezh b.

Kosmetologin b. (-,-nen) : gwezeladourez b.

kosmisch ag. : kosmek, bedhollel ; *kosmische Strahlung*, skinoù kosmek ls., skinadur kosmek g. ; *kosmischer Staub*, uzien kosmek str., eufl kosmek str. ; *kosmischer Schauer*, feskenn gosmek b. ; *kosmische Geodäsie*, geodeziezh egorel b., arzremmoriezh egorel b. ; [relij.] *kosmische Ordnung*, urzh kosmek g. ; *kosmischer Psalm*, salm kosmek g. ; [fizik] *zweite*

kosmische Geschwindigkeit, tizh ezker'hellañ g. ; [stered.] *kosmische Mikrowellenhintergrundstrahlung*, skinadur kentvedel g.

Kosmobiologie b. (-) : kosmobiologiezh b.

kosmobiologisch ag. : kosmobiologek.

Kosmodrom n. (-s,-e) : bon bannañ fuzeennoù g., egorborzh g., kosmodrom g.

Kosmogenese b. (-) : hollvedc'heneliezh b., bedc'heneliezh b.

Kosmogonie b. (-) : bedc'hanouriezh b., kosmogoniezh b.

kosmogonisch ag. : kosmogonek.

Kosmogonist g. (-en,-en) : bedc'hanour g., kosmogonour g.

Kosmograf g. (-en,-en) / **Kosmograph** g. (-en,-en) : kosmografour g.

Kosmographie b. (-) : kosmografiezh b., hollveddeskrivadur g.

kosmographisch ag. : kosmografek, hollveddeskrivadurel.

Kosmologe g. (-n,-n) : bedoniour g., kosmologour g.

Kosmologie b. (-) : hollvedoniezh b., bedoniezh b., kosmologiezh b. ; *die aristotelische Kosmologie*, ar vedoniezh aristotelek b.

kosmologisch ag. : kosmologek, bedoniel ; *kosmologischer Beweis*, prouenn gosmologek b.

Kosmonaut g. (-en,-en) : kosmonaot g., astraer g., astronaot g., sterdead g., egoraer g., spasaer g., spasionaot g., P. martolod an egor g.

Kosmonautin b. (-,-nen) : kosmonaotez b., astraerez b., astronaotez b., sterdeadez b., egoraerez b., spasaerez b., spasionaotez b.

Kosmopolit g. (-en,-en) : 1. keodedour ar bed g., bedvroad g. ; 2. *engagierter Kosmopolit*, bedvroelour g. ; 3. [bev., loen., louza.] spesad bedsezat g.

Kosmopolitin b. (-,-nen) : 1. keodedourez ar bed b., bedvroadez b. ; 2. *engagierte Kosmopolitin*, bedvroelourez g.

kosmopolitisch ag. : 1. bedvroat ; 2. [polit.] bedvroelour ; 3. [bev., loen., louza.] bedsezat.

Kosmopolitismus g. (-) : 1. bedvroadegezh b. ; 2. bedvroadelezh b. ; 3. *Kosmopolitismus als Ideologie*, bedvroelouriezh b.

Kosmos g. (-) : 1. kosmoz g., alvez g. ; 2. [dre astenn.] egor g.

Kosmotheismus g. (-) : [relij.] bedzoueouriezh b.

Kosmotron n. (-s,-s/-e) : kosmotron g.

Kosovare g. (-n,-n) : Kosovar g. [*liester* Kosovared].

kosovarisch ag. : kosovar, ... Kosovo.

Kosovo n. : *Kosovo, das Kosovo, der Kosovo*, Kosovo b., Bro-Gosovo b.

Kosovo-Albanier g. (-s,-) : Albanad eus Kosovo g., Albaniad eus Kosovo g.

kosovo-albanisch ag. : albanat eus Kosovo.

Kosovokrieg g. (-s) : [istor] brezel Kosovo g.

Kossäcklein n. (-s,-) : [istor, dilhad.] kazakennig b. [*liester* kazakennigoù].

Kost b. (-) : 1. magadur g., magadurezh b., boued g., keusteurenn b., kefalenn b., kundu b., mezhur g., pask g., paskadur g., tinell b., bevañs g., pañsion b., predad g. ; *pflanzliche Kost*, boued struzhel g. ; *leicht verdauliche Kost*, *bekömmliche Kost*, *gut verträgliche Kost*, boued aes da ziskenn g., boued skañv g., boued disamm g., boued divec'h d'ar c'horf g., boued divec'h d'ar c'hof g., boued divec'h d'ar galon g., boued treizh g., boued distambouc'h g., kundu aes da boazhañ b. ; *fett- und fleischlose Kost*, boued vijil g. ; *diese Kost ist einfach*, ur magadur didres eo, simpl eo ar magadur-se, boued dibouloud eo ; *fleischlose Kost*, magadurezh hep kig b., kundu hep kig b. ; *eine magere Kost*, *eine schmale Kost*, ur geusteurenn dreut b., ur geusteurenn treutik-eston b., ur

egin dreut b., un dinell dreut b., ur pred divalav g., ur pred dister g., un dinell baour b., ur pred korreiz g., gwadegenn voan b., pañsion dreut b. ; *mit fettreicher Kost ernähren*, magañ druz ; *wenig nahrhafte Kost*, boued blank g., boued blin g., boued difonn g., magadur treut g. ; *diese Kost ist wenig nahrhaft*, ar boued-se a vag kruk ; *nahrhafte Kost*, magadurezh kreñv b., magadur sonn g., pañsion vat b. ; *freie Kost haben*, debriñ evit netra, debriñ digoust, kaout boued bouzar ; *man hat ihn auf schmale Kost gesetzt*, lakaet eo bet war ar skudell vihan (war yun, war hanter voued) ; [kr-l] *Butter verdirbt keine Kost*, seul vui, seul well - dorn leun, diogel e berc'henn - gwelloc'h re eget re nebeut - gwel eo re eget re nebeut - ar pinvidig en deus e vadoù da barañ ar bec'h diwarnañ ; 2. pañsion b., aoz b., kegin b., tinell b. ; *Kost und Logis*, bod ha boued, boued ha bod, bod ha loj, bod hag aoz hag ur gwele evit an noz, pred ha gwele, boued ha lojeiz, bara ha golo, al lojeiz hag ar peuriñ ; *bei jemandem in Kost sein*, paeañ evit e voued e ti u.b., debriñ (predañ, kaout e voued, bezañ gant e voued e ti u.b., bezañ e pañsion e ti u.b., paeañ pañsion e ti u.b., kaout bod hag aoz e ti u.b., bezañ bevet ha fresket e ti u.b., bezañ e ti u.b. o vezhur ; *jemanden in Kost nehmen*, ober kegin evit u.b., ober e damm keusteurenn d'u.b., kemer u.b. da vagañ, kemer u.b. da vezhur, terkañ tinell d'u.b., reiñ boued d'u.b., boueta u.b., bevañ u.b., predañ u.b. ; *jemanden in Kost geben*, fiziout u.b. en u.b. all evit ma vo roet boued dezhañ, fiziout u.b. en u.b. all da vezhur ; *jemandem Kost und Wohnung geben*, reiñ bod hag aoz ha gwele evit an noz d'u.b. - magañ, lojañ ha freskañ u.b. - reiñ pred ha gwele d'u.b. - reiñ bara ha golo d'u.b.

kostbar ag. : 1. a dalvoudegezh vras, uhelbriz, prizius, prizus, talvoudus, talvoudek, dibriz, ... a zoug priz, a werzh bras, a briz, nobl ; *kostbarer Schmuck*, bravigoù a dalvoudegezh vras ls., bravigoù a werzh bras ls. ; *kostbar sein*, bezañ a dalvoudegezh vras, bezañ bras e dalvoudegezh, bezañ uhelbriz, kaout kalz talvoudegezh, dougen priz, bezañ un dra a werzh bras ; *kostbares Buch*, levr nobl g., levr uhelbriz g. ; 2. [dre skeud.] *ein kostbares Schauspiel*, un abadenn eus ar gaerañ b., bravat abadenn b., un abadenn dudius-dreist b.

Kostbarkeit b. (-,-en) : priziusted b., priziuster g., prizusted b., prizuster g.

Kostbarkeiten ls. : traoù prizius ls., bravigoù a dalvoudegezh vras ls., bravigoù a werzh bras ls.

kosten¹ V.k.e./V.gw. (hat gekostet) : 1. koustañ, talvezout, mont da, bezañ, bezañ e ; *wie viel kostet es ? was kostet es ?* pegement e talvez an dra-se ? pegement e koust an dra-se ? da begement e ya an dra-se ? pegement ez a an dra-se ? peseurt priz eo an dra-se ? P. pegement eo an dra-se ? e pegement emañ an dra-se ? ; *was kostet dieser Ring ?* pegement e koust ar walenn-mañ ? pegement e talvez ar walenn-mañ ? pegement eo ar walenn-mañ ? pegementad eo ar walenn-mañ ? pegementad tra eo ar walenn-mañ ? da begement e ya ar walenn-mañ ? pegement ez a ar walenn-mañ ? peseurt priz eo ar walenn-mañ ? P. e pegement emañ ar walenn-mañ ? ; *dieser Ring kostet zwanzig Euro*, ugent euro eo ar walenn-se ; *dieses Buch kostet zehn Euro*, al levr-se a goust dek euro, e dek euro emañ al levr-se, al levr-se a zo da gaout evit dek euro ; *jetzt kostet das Pfund Butter vier Euro*, e pevar euro emañ al lur amanenn bremañ ; *wie viel kostet so ein Ding ? wie viel kostet das Dings da ?* pegement e koust un astell seurt-se ? ; *das kostet nicht ganz (noch nicht einmal) zwanzig Euro*, a-boan ma koust ugent euro, ne ya ket da ugent euro leun ; *das kostet mindestens zwanzig Euro*, ne vo ket gwerzhzet a-vihanoc'h eget ugent euro, ne vo ket gwerzhzet dindan ugent euro ; *egal, was es kostet*, pegement bennak e kousto ; *es ist ihm egal, wie viel es kostet*, ne ra ket a forzh

pegement paeañ ; *ziemlich viel kosten*, koustañ un tamm brav, koustañ kalzik a arc'hant, bezañ kerik, mont da gerik, koustañ kerik ; *viel kosten*, dont da ger, mont da ger, mont ker, sevel da ger, koustañ kalz a arc'hant, koustañ ker, koustañ hir, koustañ pikez, koustañ un dirañson ; *das hat eine ganz schöne Latte gekostet*, deuet e oa da ger, aet e oa da ger, aet e oa ker, savet e oa da ger, ker-ruz eo bet koustet deomp an dra-se, kalz a arc'hant e oa koustet d'hon yalc'h, gwall ger e oa koustet deomp an dra-se, koustet e oa hir, koustet e oa pikez, kalz a arc'hant a oa aet gant an dra-se, aet e oa moneiz gant an dra-se, koustet e oa un dirañson deomp, un tousegad brav a arc'hant (ur sammad gouest, ur sammad brav, ur varlennad arc'hant, ur pochad mat a arc'hant) e oa koustet an dra-se deomp ; *Kinder einzukleiden kostet viel Geld*, ar gwiskañ bugale a goust ker, an dilhata bugale a goust ker ; *es wird Unsummen kosten*, P. gwall ziskregiñ a vezo renket ; *das hat mich tausend Euro gekostet*, mil euro eo bet koustet din ; *das hat mich viel gekostet*, *das hat mich viel Geld gekostet*, *das hat mich ein Vermögen gekostet*, kalz a arc'hant e oa koustet d'am yalc'h, koustet eo bet un dirañson din, gwall ger e oa koustet din an dra-se, ker-ruz eo bet koustet din an dra-se, pikez e oa koustet din an dra-se, kalz a arc'hant a oa aet gant an dra-se, aet e oa moneiz gant an dra-se ; *das kostet teures Geld*, *das kostet ein Vermögen*, *das kostet ein Heidengeld*, *das kostet eine Stange Geld*, koustañ a ra un domad mat (un tousegad brav, ur pochad mat, ur voujedenn bravik a-walc'h) a arc'hant, kement-se a goust un tamm mat a voujedenn, kement-se a goust arc'hant bras, kement-se a goust ur garrigellad arc'hant, kement-se a goust arc'hant mat, kement-se a goust ur pezhad moneiz, kement-se a goust ur varlennad arc'hant, kement-se a goust ur sammad gouest, kement-se a goust ur sammad bravik a-walc'h, kement-se a goust ur somm vras a arc'hant, kement-se a goust pikez, ker-ruz eo, ker-du eo, ker-daonet eo, ker-divalav eo, dreist da ger emañ an dra-se, ker dreist eo an dra-se, ruz eo, an tan a zo war an dra-se, divezh eo ar priz anezhañ, direzon eo ar priz anezhañ, ken ker ha pebr da veurlarjez eo, ur rivin eo, an hanter re ger eo, er-maez a briz emañ an dra-se, dibriz eo an dra-se, un dirañson e koust an dra-se, koustañ a ra ker, koustañ a ra hir, mont a ra da ger, mont a ra ker, sevel a ra da ger, dont a ra da ger ; *ein paar Hühner halten kostet doch nicht viel !* n'eo ket ur rivin bevañ yer ! ; *Probieren kostet nichts*, ne gousto netra deomp ober un taol-esae.

2. [dre skeud.] *das kostet mich (mir) viel Zeit*, koll a ran ur bern amzer gant kement-se, mont a ra ur pennad mat a amzer (un herrad brav a amzer) ganin evit-se ; *die Arbeit hat viel Mühe (viel Schweiß) gekostet*, al labour-se en doa taolet poan ganeomp, bec'h hor boa bet oc'h erruout gant al labour-se, ur gwall grogad e oa bet, ur gwall reuz e oa bet kas an dra-se da benn, an dra-se a zo bet diaes-ral da ober, ni a oa koustet d'hor c'horfoù ober al labour-se, gwe hor boa bet o kas al labour-se da benn, mil pinijenn hor boa bet o kas al labour-se da benn, kant poan ha kant all hor boa bet o kas al labour-se da benn, d'ober hor boa bet evit kas al labour-se da benn, un abadenn hor boa paket gant al labour-se, gwall abadenn hor boa bet gant an dra-se, ne voe ket bihan an abadenn, tomm (tenn, rust) e voe an abadenn, mizer hor boa bet o kas al labour-se da benn, ober se ne oa ket bet ul lein debret, gwashoc'h eget un devezh pal arat e oa bet, an dra-se a oa bet ur c'hole d'ober, start e oa bet al lasenn, ne oa ket bet ur brav ober al labour-se, ne oa ket bet un ebat kas al labour-se da benn, ne oa ket bet tra aes kas al labour-se da benn, mil boan a voe oc'h ober an dra-se, kavet hor boa da gochañ o kas al labour-se da benn, kavet hor boa da gochañ ouzh al labour-se, kavet hor boa da gochañ gant al labour-se, krog hor

boa bet d'ober an dra-se, krog a-walc'h hor boa bet d'ober an dra-se, gwall grog hor boa bet d'ober an dra-se, kavet hor boa krog d'ober an dra-se, kavet hor boa krog a-walc'h d'ober an dra-se, kavet hor boa gwall grog d'ober an dra-se, peadra da vrammsac'hat hor boa bet o kas al labour-se da benn, abadenn hor boa bet o kas da benn an dra-se, kerse e oa bet gant hor c'hostoù embreger al labour-se, ne oa ket bet ur c'hoari ober seurt labour, ne oa ket bet ur pardon ober seurt labour, micher a-walc'h e oa bet kas al labour-se da benn, honnezh a oa bet micher a-walc'h, n'eo ket bihan a boanioù hor boa bet, chastre hor boa bet evit kas al labour-se da benn, ur gwall zevezh hor boa bet d'ober, c'hwezadennoù hor boa tapet evit dont a-benn eus an dra-se, ken start e oa bet ha direunañ lost an diaoul ; *das kostet dich (dir) keine Mühe*, aze n'ec'h eus bec'h ebet da reiñ, ober a ri an dra-se hep poan na diaezamant, ne vi ket skuishoc'h evit kelo ober an dra-se ; *es kostet mich viel Überwindung*, ur bec'h eo din ober an dra-se, diaes e kavan ober an dra-se, em (da'm) diegi e ran an dra-se, e chal emañ d'ober an dra-se, prederi am eus oc'h ober an dra-se, karnañ a ran d'ober an dra-se, klouaraat a ran d'ober an dra-se, diegusaat a ran d'ober an dra-se, heugiñ a ran oc'h ober an dra-se, en em derriñ a ran d'ober an dra-se, drouk eo ganin en ober, garv eo ganin en ober, n'em eus ket lañs d'ober an dra-se, n'on ket lamprek evit ober an dra-se, fae eo ganin ober an dra-se ; *das hat ihn seinen Kredit gekostet*, dre gement-se en doa kollet e anv mat (ar fiziañs o doa an dud ennañ), dre ober kement-se en doa skuilhet e skudellad ; *das hat ihn das Leben gekostet*, paeet en deus bet an dra-se a briz buhez ; *es wird ihm (ihn) den Hals kosten*, e varv a dapo gant an dra-se, e varv en devo gant kement-se, paeañ a raio an dra-se a briz buhez ; *P. den Kopf wird's nicht kosten*, n'eo ket marv mil den, ne'n em drubuilhit ket evit ken nebeut a dra, n'emañ ket ar mor o tont war an douar, ne denn ket da wall dra, n'eo ket ur gwall afer, n'eus forzh a se, nag evit se ! ne ra tra, se ne ra mann ebet, gwelloc'h eo eget an eost da vankout ; *kosete es, was es wolle*, koustet a gousto, kousto pe gousto, koust pe ne goust, tu priz tu miz, seul priz seul miz, forzh penaos, dre hent pe hent, a-gleiz pe a-zehoù, a-dreuz pe a-hed, daoust-pe-zaoust.

kosten² V.k.e. (hat gekostet) : tañva, blazañ, blaseta, blasa, blasaat, blazata, ober un tañva da, goustiñ, lipat, saouriñ, raktañva ; *noch einmal von etwas kosten*, adtañva udb ; *komm, du musst meinen Wein kosten*, deus da tañva va gwin ; *eine Soße mit dem Finger kosten*, tañva ur chaous diwar e viz ; *die Gerichte vor dem Auftragen kosten*, raktañva ar meuzioù, ober un tañva d'ar meuzioù a-raok diazezañ anezho war an daol (Gregor) ; *etwas kaum kosten*, tañva un dra bennak gant begig e deod, chom da bismigañ ur meuz bennak, moustañva ; *ein Gericht vorsichtig kosten*, moustañva ur meuz bennak ; *ein Gericht mehrmals kosten*, blazañ ha divlazañ ur meuz bennak, tañva hag adtañva ur meuz bennak, blazata ur meuz bennak ; *diese Speise habe ich schon mal gekostet*, n'emañ ket war va c'hentañ tañva eus ar meuz-se ; *diese Speise haben Sie ganz bestimmt noch nie gekostet*, sur on ne voe ket peget ar seurt meuz-se ouzh ho kennoù c'hoazh, sur on n'eo ket bet tañvaet seurt meuz ganeoc'h morse ; *möchten Sie davon kosten ?* un tañva ho po ?

Kosten ls. : frejoù ls., koust g., mizoù ls., koustamant g., kargoù ls., dispign g., dispignoù ls., ergoust g. ; *wie hoch sind die Kosten ?* da begement e sav an dispign ? bete pegeit e ya an dispign ? ; *die Kosten bezahlen*, paeañ ar mizoù, herzel ouzh ar mizoù, bezañ ar mizoù en e garg, delc'her ar mizoù en e gont, kemer ar frejoù war e goust, kemer udb en e vizoù ; *die Kosten decken*, skoulmañ an dispignoù ; *sich an den Kosten beteiligen, die Kosten mittragen*, kemer perzh er mizoù,

perzhiañ er mizoù ; . *Anteil der Kosten und Aufwendungen*, keitrann vizoù b., keitrannad vizoù b. ; . *die Kosten senken*, *die Kosten reduzieren*, krennañ ar mizoù, bihanaat ar mizoù ; . *die Kosten waren erheblich*, kemeret hor boa frejoù bras gant an dra-se, debret hor boa an diaoul hag e bevar gant an dra-se, mizoù bras hor boa bet gant an dra-se, mizoù bras a oa bet gant an dra-se, frejoù bras a oa bet gant an dra-se, ur gwall vazhad e oa bet, kement-se a goustas pikez deomp, koustet e oa un dirañson deomp, ker-ruz (ker-du, dreist da ger, ker dreist) e oa bet, ker e oa bet evel pebr da veurlarjez, ruz e oa bet, kalz a arc'hant e oa koustet d'hor yalc'h, gwall ger e oa koustet deomp an dra-se, foetet hor boa kalz a arc'hant gant an dra-se, graet hor boa un dismantr euzhus a arc'hant gant an dra-se, an tamm brav a vizoù a oa koezhed war hor yalc'h ; . *Kosten auf sich nehmen*, digeriñ dispignoù, kemer frejoù, kemer dispign ; . *sich in große Kosten stürzen*, koustamantiñ, en em goustamantiñ, ober dispignoù bras, ober dispignoù dijaoj, ober difouliañs, ober dispignoù foll, kemer frejoù bras, debriñ an diaoul hag e bevar, ober un dismantr euzhus a arc'hant, foetañ arc'hant, en em lakaat e koust hag e mizoù (Gregor) ; . *diese Kosten machen die Hälfte unserer Ausgaben aus*, ar mizoù-se a zo an hanter eus hon dispignoù anezho, ar mizoù-se a ya d'ober an hanter eus hon dispignoù ; . *die Kosten werden von den zwei Partnern je zur Hälfte getragen*, ar mizoù a vez daouhanter etre an daou genlodeg, lakaat a ra an daou genlodeg ar mizoù war zaouhanter, lakaat a ra an daou genlodeg ar mizoù ez kumun, daouhanter eo an daou genlodeg evit ar mizoù, rannet e vez ar mizoù en un doare kevatal etre an daou genlodeg ; . *die Kosten des Krieges*, mizoù ar brezel ls. ; . *die Kosten der Reise*, *die Kosten für die Reise*, mizoù ar veaj ls., ar mizoù hent ls. ; . *konstante Kosten*, mizoù digemm ls., koust digemm g. ; . *variable Kosten*, mizoù argemmel ls. ; . *durchschnittliche Kosten*, koust keitat g. ; . *erwartete Kosten*, *geschätzte Kosten*, *voraussichtliche Kosten*, *veranschlagte Kosten*, koust diaweladel g. ; . *auf gemeinschaftliche Kosten leben*, rannañ an dispignoù, kempouezañ an dispignoù etre an holl, mont war hanter [gant u.b.], mont war zaouhanter [gant u.b.], bezañ boutin an dispignoù (ar mizoù) ganto, lakaat boutin ar mizoù, lakaat an dispignoù ez kumun, ober boutin-boutin gant ar mizoù, bezañ pep tra kenetrezo, bezañ pep tra boutin kenetrezo, bevañ etrezo, bezañ pep tra daouhanter kenetrezo ; . *jemandem Kosten machen*, *jemandem Kosten verursachen*, ober koustamant d'u.b., koustamantiñ u.b., degas koustoù ha mizoù d'u.b., ober mizoù d'u.b. ; . *ich habe dir schon genug Kosten gemacht*, krignet em eus a-walc'h ac'hanout, debret em eus a-walc'h ac'hanout, mizoù a-walc'h ac'h eus bet ganin, a-walc'h a vizou ac'h eus kemeret ganin, mizoù a-walc'h ac'h eus graet ganin, graet em eus a-walc'h a vizoù dit, da goustamantet em eus a-walc'h ; . *er ist auf seine Kosten gekommen*, a) paeet eo bet diouzh ar c'houst en doa bet, adkavet en deus arc'hant e vizoù, deuet eo e arc'hant en-dro dezhañ, kempouezet en deus an dispignoù gant ar gounidoù, skoulmet en deus an dispignoù ; b) [dre skeud.] e c'hoant (e walc'h) en doa bet, dic'hoantaet (gwalc'h) e oa bet, servijet e oa bet diwar e goust, kavet en doa e gont, kavet en doa e splet, bet en doa e gont ; . *nicht auf seine Kosten kommen*, chom war e c'hoant, P. chom tarluch ; . *keine Kosten scheuen*, na sellet berr, na zamantiñ d'e zispignoù, na vezañ amsell, na chom da amsellout, stagañ e chas diwar-goust silzig, na stagañ e chas gant delioù kaol, na glask gwelet betek pegeit ez a an dispign, na espern war an dispign (Gregor), silañ ar yod dre lostenn he hiviz, silañ ar yod dre lost he hiviz, na azezañ war e votoù ; . *die Kosten ersetzen*, digoll eus ar frejoù, resteurel ar frejoù, dic'haouiñ eus ar mizoù, divizañ u.b.,

difrejañ u.b. ; . *die Kosten für etwas übernehmen*, *die Kosten für etwas tragen*, kemer udb en e vizoù, kemer udb war e goust ; . *die Reisekosten übernehme ich*, ar veaj a vo em frejoù din-me, me a zalc'ho mizoù ar veaj em c'hont, herzel a rin ouzh mizoù ar veaj, mizoù ar veaj a chomo em c'harg, war va c'houst e vo frejoù ar veaj ; . *etwas auf eigene Kosten machen*, ober udb en e vizoù e-unan ; . *für die Kosten aufkommen*, *die Kosten bestreiten*, paeañ ar mizoù (Gregor), delc'her ar mizoù en e gont, derc'hel ar mizoù en e du e-unan, resteurel (digoll) ar mizoù, digoll eus ar mizoù, bezañ ar mizoù en e garg, herzel ouzh ar mizoù, divizaouiñ, respont evit ar frejoù ; . *diese Flasche geht auf meine Kosten*, ar voutailhad-se a zo da lakaat war va c'hont ; . *ohne weitere Kosten*, *ohne zusätzliche Kosten*, hep ken mizoù, hep advizoù ; . *die Kosten fürs Essen direkt von jemandes Lohn abziehen*, mirout e vevañs diouzh u.b., tennañ priz ar predoù diwar gopr u.b. ; . *auf meine Kosten*, diwar va c'houst, em mizoù ; . *auf anderer Leute Kosten leben*, bevañ war gein ar re all, debriñ tud 'zo, bevañ e mizoù ar re all, bevañ diwar-goustik tud all, bevañ diwar-goust (âr-goust) tud all (Gregor) ; . *auf jemandes Kosten leben*, bezañ war lër u.b., bevañ war gein u.b., debriñ u.b., bevañ e mizoù u.b., bevañ diwar-goustik u.b., bevañ diwar-goust (âr-goust) u.b. ; . *sich auf jemandes Kosten bereichern*, sevel e yalc'had diwar-goust u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b., lardañ diwar-goust u.b., en em aezñ diwar-goust u.b., ober e vloue diwar-goust u.b. ; . *sich auf Kosten des Volkes bereichern*, lardañ gant c'hwezenn ar bobl, dibladañ e yalc'h diwar-goust ar bobl, ober e vloue diwar-goust ar bobl ; . *er wurde auf Staatskosten beerdigt*, obidoù a-berzh-Stad a voe graet gantañ ; . *die Einmischung des Staates sollte nicht auf Kosten der Demokratie geschehen*, bez' e rankfe ar Stad ren e emelloù gant damant d'an demokratelezh ; . *die Staaten dürfen sich nicht auf Kosten anderer Nationen ausdehnen*, arabat d'ar Stadoù emastenn e gaou da vroadoù all, arabat d'ar Stadoù emastenn war-bouez ober gaou ouzh broadoù all ; . *sich auf jemandes Kosten lustig machen*, ober goapaerezh (farsal, c'hoarzhin) diwar-goust (âr-goust) u.b., en em zihuediñ diwar-goust u.b., ober goapaerezh ouzh u.b., ober goap ouzh (diouzh, a, gant, diwar) u.b., stagañ goap ouzh (diouzh, a, da, war) u.b., diverrañ diwar-goust u.b. ; [gwir] . *zur Zahlung der Kosten verurteilt werden*, bezañ kondaonet d'ar mizoù (Gregor), bezañ barnet da baeañ ar frejoù justis ; . *zur Zahlung der Gerichtskosten verurteilen*, *zur Übernahme der Gerichtskosten verurteilen*, kondaoniñ d'ar mizoù ; . *er musste für die Kosten des Verfahrens aufkommen*, [Bro-Suis] *die Kosten des Verfahrens wurden ihm überbunden*, kondaonet e voe d'ar mizoù, barnet e voe da baeañ ar frejoù justis.

Kostenabrechnung b. (-,-en) : notenn vizoù b.

Kostenangebot g. (-s,-e) / **Kostenanschlag** g. (-s,-anschläge) : rakpriz g., rakbudjed g., rakboujedenn b., rakjed g., kinnig g., kinnig priz g. ; *jemandem einen Kostenanschlag unterbreiten*, ober ur rakpriz, kinnig ur rakpriz d'u.b., sevel roll an dispignoù, rakjedañ ar c'houst (an ergoust) [evit sevel udb, evit ober udb], rakprizañ ar c'houst (an ergoust) [evit sevel udb, evit ober udb].

Kostenanteil g. (-s,-e) : keitrann vizoù b., keitrannad vizoù b., skodenn b.

Kostenaufgliederung b. (-,-en) / **Kostenaufschlüsselung** b. (-,-en) : dasparzh ar frejoù g., dasparzh an dispignoù g., kroueriadur ar frejoù g., kroueriañ ar frejoù g.

Kostenaufwand g. (-s) : dispign g., frejoù ls., mizoù ls., ergoust g. ; *hoher Kostenaufwand*, ergoust uhel g. ; *niedriger Kostenaufwand*, ergoust izel g.

kostenbedingt ag. : a-zalc'h ouzh ar c'houston ; *kostenbedingte Inflation*, monc'hwezh dre ar c'houston g., monc'hwezh diwar vountañ g.

Kostenbeitrag g. (-s,-beiträge) / **Kostenbeteiligung** b. (-,-en) : skod g., skodad g., skodenn b., skodennad g. ; *gemeinsames Essen mit individueller Kostenbeteiligung*, skodennad b., pred dre skodenn g. ; [Bro-C'hall, Bro-Velgia] *Kostenbeteiligung des Patienten bei der gesetzlichen Krankenversicherung*, keitrann an diogeled b.

kostenbewusst ag. : amsellus, sellus, espornus, ... a sell pizh ouzh e zispignou, ... a zamant d'e zispignou, ... a sell betek pegeit ez a an dispign.

kostendeckend ag. : ... a skoulm an dispignou, ... a c'holo ar frejoù, ... a dal ar frejoù, ... a zastal ar frejoù.

Kostensatz g. (-es) / **Kostenstättung** b. (-,-en) : digoll g., dic'haou g., dic'haouenn b., digolladur g., dic'haouadur g., dic'haouadenn b., restaolerezh ar frejoù g., divizaouañ g.

Kostenersatzungsantrag g. (-s,-anträge) : notenn vizoù b.

Kostenexplosion b. (-,-en) : trummgresk ar frejoù g.

Kostenfestsetzung b. (-,-en) : saveladur ar mizoù g.

kostenfrei ag. : diviz, digoust, digoust ha diviz, difrejoù, dizispign, evit mann, kuit, kuit a vizoù, hep reiñ ur siseurt, hep fontañ blank ebet, hep mizoù, bouzar ; *jemanden kostenfrei halten*, divizaouañ u.b., resteuler e vizoù d'u.b.

Kostenfreiheit b. (-) : digousted b.

Kostenfunktion b. (-,-en) : krommenn ar c'houston b.

kostengünstig ag. : dizispign, spletus e-keñver priz, emsav e-keñver priz, emsavus e-keñver priz, marc'had-mat, a briz dister, izelbriz, izelgoust, arboellus, difred, diviz, divizus, digoust, digoustus, espornus ; *kostengünstiger*, divisoc'h, digoustoc'h, digoustusoc'h.

kostenintensiv ag. : mizus, koustus.

Kostenisokuante b. (-,-n) : [armerzh.] keitkoustenn b.

kostenlos Adv./ag. : 1. diviz, digoust, difrejoù, evit mann, kuit, kuit a vizoù, dizispign, hep reiñ ur siseurt, hep fontañ blank ebet, hep mizoù, bouzar, digoust ha diviz, evit un hollvad, a-vat ; *kostenlose Sachen*, traoù kuit ls., traoù bouzar ls. ; *kostenlos ausgeschenktes Getränk*, hini bouzar g., banne kuit g., banne bouzar g. ; *die Zeitung bekomme ich kostenlos*, kaset e vez din ar gelaouenn a-vat ; 2. evit netra, hep gounit netra, dibae, dic'hopr, dizispign, evit ur bennozh Doue, hep goulenn gwenneg ebet, a-vat.

kostenneutral ag. : hep levezon war ar mizoù, digoust, dizispign, evit mann, kuit, kuit a vizoù, hep reiñ ur siseurt, hep fontañ blank ebet, hep mizoù, bouzar, digoust ha diviz, koll-gounit gant ar mizoù ; *für uns blieb das Ganze kostenneutral*, koll-gounit e voemp gant ar mizoù.

kostenpflichtig ag. : 1. paeüs, ... da baeañ, ... paeañ, ... talañ ; 2. [gwir] war-bouez mizoù da baeañ.

Kostenpreis g. (-es,-e) : [kenw.] priz-koust g., priz-ober g. ; *zum Kostenpreis verkaufen*, gwerzhañ d'ar priz-koust (d'ar priz-ober).

Kostenpunkt g. (-s,-e) : 1. parenn frejoù b. ; 2. P. *Kostenpunkt* ? pegement e kousto ? pegement e vo ? da begement ez aio ? pegement ez aio ? e pegement e vo ?

kostentreibend ag. : ... a zegas mizoù, koustus.

kostensparend ag. : divisoc'h, digoustoc'h, digoustusoc'h.

Kostenübernahme b. (-,-n) : ensammadur ar frejoù g., restaolerezh ar frejoù g., digoll g., dic'haouenn b., dic'haou g., divizaouañ g.

Kostenumlage b. (-,-n) : ingaladur ar mizoù (ar frejoù) g., lodennerezh ar frejoù g.

Kostenvoranschlag g. (-s,-voranschläge) : koust diaweladel g., rakpriz g., rakbudjed g., rakboujedenn b., rakjed g., kinnig g., kinnig priz g. ; *jemandem vor dem Bau eines Hauses einen*

Kostenvoranschlag unterbreiten, rakprizañ ar c'houst evit sevel un ti, rakjedañ ar c'houst evit sevel un ti, ober ur rakpriz evit sevel un ti, kinnig ur rakpriz d'u.b. evit sevel e di.

kostfrei ag. : maget evit netra, maget digoust.

Kostgänger g. (-s,-) : lojad g., pañsionad g.

Kostgeber g. (-s,-) : 1. [dispredet] ostiz g., tineller g., lojer g., herberc'hier g. ; 2. [Bro-Aostria, Yalc'h] astaoladour g.

Kostgeld n. (-s,-er) : 1. priz ar bañsion g., priz an dinell g. ; 2. [Bro-Aostria, Yalc'h] astaol g.

Kostgeschäft n. (-s,-e) : [Bro-Aostria, Yalc'h] gwezhiadenn astaol b., astaoladenn b. ; *Wertpapiere zwecks eines Kostgeschäfts kaufen*, lakaat asteurel teulioù.

köstlich ag. : 1. a dalvoudegezh vras, uhelbriz, priziüs, talvoudus, talvoudek ; 2. [dre astenn.] eus ar c'hentañ, a'r blein, bourrus, dudius ; *köstliche Erzählung*, danevell blijadur b., danevell blijus b., danevell dudius b., danevell vourrus b. ; *köstlicher Einfall*, mennozh bourrus (plijus) g. ; *sich köstlich amüsieren*, kemer e walc'h a blijadur, en em walc'hañ a blijadur, kaout ur bern plijadur, kaout ur mor a blijadur, kemer plijadur ruz, ebatal, c'hoari anezhi, ober anezhi, c'hoarigaerat, ober landigedon, bragal, c'hwistañ, fringal, kemer fent, c'hoari e loa, c'hoari al loa, c'hoari e roll, ober e baotr fistoulk, chalvantiñ, c'hoari e baotr, ober un tamm diroll, ober e ran ; 3. [kegin] eus ar c'hwekañ, lipous, pitouilh, c'hwek, dreist, saourus, saourek, sasun, blazet-dreist, blazet-mat, blazet-fin, blazus, hevliaz, beuz, friant, blein, mat dreistkont, dibikouz, disteñget ; *ein köstlicher Bissen*, un tamm lipous (saourus, c'hwek, dreist) g., ul lipouzenn b., ul lip g., ul lip-e-bav g., ul lip-e-vourrou g., ur meuz blazet mat g., ur meuz lipous g., un teuzer g., ur friantaj g., un tamm boued eus ar c'hwekañ g., un tamm boued dibikouz g. ; *das schmeckt köstlich*, beuz eo, un teuz ! ur saour ! se a zo ul lipadenn ! ul lip-e-vourrou eo ! pegañ a ra ouzh ar genoù ! flouraet e vez va c'halon gant ar meuz-se ! flouraet e vez va stomog gant ar meuz-se ! an dra-se en deus madelezh ! an teuzer ! P. an teuzer brein ! disteñget ! ; *dieser Apfelwein ist köstlich*, ar sistr-mañ a zo hini mat, ar sistr-mañ a zo beuz, hemañ a zo sistr mat, hemañ a zo sistr blein, re vat eo ar sistr-mañ, sistr kabidan eo, manam sistr eo ; *köstliches Getränk*, manam g., died c'hwek b., died lipous b., died vlein b. ; *köstlicher Wein*, manam gwin g.

Köstlichkeit b. (-,-en) : 1. lipouzenn b., lipouzezh g., friantaj g., lipadurezh b., lipaj g., tamm friant g., tamm lipous ha pitouilh g., tamm boued lip-e-bav g., tamm boued dibikouz g., tamm lip-e-bav g., tamm lip-e-vourrou g., lipadenn b., teuzer g., friko g./b. ; 2. saouregezh b., saourusted b., c'hwekter g., c'hwekted b., friantiz b., gwelentez b.

Kostnehmer g. (-s,-) : [Bro-Aostria, Yalc'h] astaoler g.

Kostprobe b. (-,-n) : 1. tañva g., tañvadenn b., tañvadeg b., raktañva g. ; *eine Kostprobe machen, eine Kostprobe nehmen*, tañva, blazañ, blaseta, blasa, blasaat, ober un tañva da, goustiñ, raktañva ; *noch eine Kostprobe von etwas nehmen*, adtañva udb ; *möchten Sie eine Kostprobe machen ?* un tañva ho po ? ; *der Künstler gab eine Kostprobe seines Könnens*, an arzour a roas un tañva eus e varregezh, an arzour a roas un tañva eus e ampartiz ; 2. standilhon g., tañv g.

kostspielig ag. : koustus, mizus, diarc'hantus, sammus, kargus, dispignus ; *nicht so kostspielig*, marc'hadmatoc'h, gwelloc'h marc'had, gwell marc'had, digoustoc'h ; *außerordentlich kostspielig*, rivinus, ker-daonet, ker-bras, ker-du, ker-spontus, ker-divalav, dreist da ger, ker dreist, ker-ruz, ruz, ker evel pebr da veurlarjez, an hanter re ger, direzon, er-maez a briz, er-maez, dibriz ; *das ist außerordentlich kostspielig*, koustañ a ra pikez, koustañ a ra un dirañson, ker-ruz eo, dreist da ger emañ, ker dreist eo, ker-du eo, ker-daonet eo, ker-divalav eo, ruz eo, an tan a zo war an dra-se, divezh

eo ar priz anezhañ, direzon eo ar priz anezhañ, ken ker ha pebr da veurlarjez eo, ur rivin eo, an hanter re ger eo, er-maez a briz emañ an dra-se, er-maez emañ an dra-se, dibriz eo an dra-se, un dirañson e koust an dra-se.

Kostspieligkeit b. (-) : keraouegezh b., keraouez b., kernez b., kerteri b.

Kostüm n. (-s,-e) : **1.** [dilhad.] tailher g. [*liester* tailheroù] ; **2.** gwiskamant g. ; **3.** treuzwisk g., treuzwiskamant g., dic'hizell b. ; *ein komplettes Cowboykostüm*, un dic'hizell gaouboi b.

Kostümball g. (-s,-bälle) : maskladeg b., maskaradenn b., fest-noz termaji b./g.

Kostümbildner g. (-s,-) : dilhataer g., dilhader g.

Kostümbildnerin b. (-,-nen) : dilhataerez b., dilhaderez b.

Kostümfest n. (-es,-e) : maskladeg b., maskaradenn b., bal masklet g., fest-noz termaji b./g.

kostümieren V.k.e. (hat kostümiert) : **1.** treuzwiskañ, dic'hizañ ; **2.** gwiskañ.

V.em. : **sich kostümieren** (hat sich (ak.) kostümiert) : **1.** en em dreuzwiskañ, en em zic'hizañ ; **2.** en em wiskañ.

Kostümjacke b. (-,-n) : jakedenn b.

Kostümprobe b. (-,-n) : **1.** esaeadenn wiskamant b. ; **2.** [c'hoariva] pleustradeg gant an dilhadoù b.

Kostümverleih g. (-s,-e) : dilhataerezh b., dilhaderezh b.

Kostümverleiher g. (-s,-) : dilhader g.

Kostverächter g. (-s,-) : pismiger g., beg figus g., beg milzin g., genoù milzin g., beg m'en argarzh g. ; *kein Kostverächter sein*, na vezañ figus, bezañ dibismig, bezañ brizh e sac'h.

Kostverächterin b. (-,-nen) : pismigerezh b., beg figus a blac'h b., beg milzin a blac'h b., genoù milzin a blac'h b., beg m'en argarzh g.

Kot g. (-s) : **1.** fank g., kailhar g., bouilhenn b., kramenn b., loustoni b., loustaj g., karzh str., karzhioù ls., karzhadenn b., lousteri b., stronk g., taras g., mardoze g., lastez str., lapas g., lorgnez str., goannaj g., libistr g., stlabez g., strouilh g., brenn str., pri g. ; *mit Kot besudeln*, *mit Kot bespritzen*, bouilhenniñ, priellañ, kailharañ, strouilhañ, libistrañ, libistrennañ, fankañ, stronkañ, strakiñ, strodañ ; *er ist bis über die Ohren mit Kot bespritzt*, leun a fank eo, fank-brein eo, n'eus nemet loustoni anezhañ, kramennek eo, ur gramenn a zo warnañ, taraset eo, tarasennet eo ; *krustige verklebte Kotkrümel am Fell von Kühen und Pferden*, kagal g., krampouezh kaoc'h-saout str. ; **2.** fank g., difankadenn b., kaoc'h g., failhañs g., kac'herezh g., kac'hadenn b., kac'hadell b., kac'hadoù ls., mon g., mours g., stronk g., kagalenn b., kagal str., bilienn b., brenn str., natur chatal b., pri g., diouladoù ls. ; *normal weicher Kot*, fank dispieg g., fank bresk g. ; *Verstopfungskot*, kagal g., kagalennou ls., biliennou ls., fank kaledet g., fank fetis g. ; *menschlicher Kot*, teil kristen g., fank tud g., kac'hadoù tud ls. ; *der Kot und die flüssigen Ausscheidungen der Tiere*, an daou orin ls., an diouladoù ls. ; *Kot ausscheiden*, kac'hat, difankañ, fankañ, teilañ, foerat, ober ar e gorf, ober, kouziñ ; *wenig Kot auskacken*, kac'hat moan ; *Hühnerkot*, kaoc'h yar g. ; *der Kot von Wombats ist würfelförmig*, diñsek eo kagal ar wombated.

Kotangens g. (-,-) / **Kotangente** b. (-,-n) : [mat.] kotangent g. [*liester* kotangentou].

Kotau g. (-s,-s) : **1.** stouadenn b., soubladenn b., pleg-kein g., skrab-diskrab g. ; **2.** [dre skeud.] ardoù ls., kamambre g., kamambreoù ls., chiboudoù ls., orbidoù ls., chiriboujoù ls., kludajoù ls., andelloù ls., jestroù ls., gizioù ls., ailheoù ls., ardigelloù ls., arouezioù ls., astrafoù ls., esprejoù ls., fesonoù ls., ismegoù ls., jinkoù ls., jismaikou ls., jismaioù ls., istampioù ls., istrogoù ls., kizoù ls., komplimantoù ls., lentigoù ls., minoù ls., morbioc'hoù ls., moriskloù ls., neuzioù ls., ormidoù ls., similhaù ls., simirakloù ls., sismaoù ls., vistoù ls., glabous g.,

grimaserezh g., akotr g., pismigoù ls., mignerezh g., yekou ls., yezhoù ls., tailhoù ls., arvezioù ls., ismodoù ls.

Kote¹ b. (-,-n) : pennti g., touzinell b.

Kote² b. (-,-n) : [douar.] sav g., savenn b.

Köte b. (-,-n) : [loen., kezeg] molinod g., moul-troad g., kombod g., boul-troad g.

Kötengeschwür n. (-s,-e) : [kezeg] pagn g. ; *mit einem Kötengeschwür behaftetes Pferd*, marc'h pagn g.

Kötel g. (-s,-) : kagalenn b., kaoc'h g., failhañs g., kac'herezh g., kac'hadenn b., kac'hadell b., kagal g., stronk g., bilienn b.

Kotelett n. (-es/-s,-s/-e) : [kegin.] kostezenn b. ; *Schweinekotelett*, kostezenn kig-moc'h b. ; *Stielkotelett*, kostezenn dizolo b. ; *Mailänder Kotelett*, skalopenn giz Milano b., sklopenn giz Milano b.

Kotelette b. (-,-n) : fabourchoù ls., kuchad-barv b.

Kötenbehäng g. (-s,-behänge) : [kezeg] duilhaù ls.

Kotentleerung b. (-,-en) : [mezeg.] difankadur g., difankañ g.

Köter g. (-s,-) : [loen.] kozh ki g., roked g., albin g., chinegr g., grifon g., mastin g., ki-loull g., P. sac'h laou g.

Koterie b. (-,-n) : kavailhad g.

Kotesser g. (-s,-) : [mezeg., bred.] kaoc'hezad g. [*liester* kaoc'hezaded], kaoc'hdebrer g. [*liester* kaoc'hdebrerien].

Kotfistel b. (-,-n) : [mezeg.] fic'h oulennel g.

Kotflügel g. (-s,-) : [kirri-tan] difanker g., difankell b., askell b. ; *eine Beule im Kotflügel*, ur goagadenn war an difankell b., ur goagenn war an difankell b.

Kotfresser g. (-s,-) : **1.** [tud] kaoc'hezad g. [*liester* kaoc'hezaded], kaoc'hdebrer g. [*liester* kaoc'hdebrerien] ; **2.** [loen.] koprofag g. [*liester* koprofaged], kaoc'hdebrer g. [*liester* kaoc'hdebrerien].

kotfressend ag. : kaoc'hezad, kaoc'hdebrer.

Kotgrube b. (-,-n) : poull-lagenn g., poull-brein g., lagenn b., poull-klogor g.

Kothaufen g. (-s,-) : neizh-kañkañ g., bern kaoc'h g., bomm kaoc'h g., kac'herezh g., kac'hadenn b., kac'hadell b., P. tamm toaz g., boullom-kaoc'h g., kouign g., foeriadenn b.

Kothurn g. (-s,-e) : **1.** [istor] botinez Dionisos b., koturnenn b. ; **2.** [dre skeud.] *er schreitet auf Kothurnen*, stambouc'h (c'hwez) a zo en e gomzoù, pompus (tonius) eo.

kotierbar ag. : [arc'hant.] feuriadus.

kotieren V.k.e. (hat kotiert) : **1.** [arc'hant.] feuriañ, priziañ ; **2.** [douar.] savenniñ ; *eine Karte kotieren*, savenniñ ur gartenn.

Kotierung b. (-,-en) : [arc'hant.] feuriadur g.

kotig ag. : **1.** [den] fank, fankek, lous, kailharek, kramennek ; **2.** [tra] fankek, fankigellek, fankigellus, fankus, plapous, kailharek, kailharus, priek, geuniek, krenek, mailhennek, krenegellek, druz, leun a bri, lagennus, lagennek, kampoullennek, bouilhennnek, bouilhennus, lec'hidek, lec'hidus, frigasus, priasellek.

Kotillon g. (-s,-s) : kotilhon g. ; *einen Kotillon tanzen*, kotilhoniñ.

Kotinsekt n. (-s,-en) : [loen.] amprevan kaoc'haer g. ; *Aas- und Kotinsekten*, amprevaned gagnaouaer ha kaoc'haer ls.

Kotkäfer g. (-s,-) : [loen.] c'hwil-kaoc'h g., c'hwil-kaoc'haer g., c'hwil-kaoc'her g., bleiz-bouzel g. [*liester* bleizi-bouzel].

Kotklumpen g. (-s,-) : kagalenn b., bilienn b. ; *krustige verklebte Kotklumpen am Fell von Kühen und Pferden*, kagal g., krampouezh kaoc'h-saout str.

Kotkrücke b. (-,-n) : rozell da skarzhañ fank b. ; *den Stall mit der Kotkrücke ausmisten*, skarzhañ ar c'hraou gant ur rozell, rozellat ar c'hraou.

Kotrebe b. (-,-n) : [louza.] taolaj str.

Kotschieber g. (-s,-) : rozell da skarzhañ fank b. ; *den Stall mit dem Kotschieber ausmisten*, skarzhañ ar c'hraou gant ur rozell, rozellat ar c'hraou.

Kotten g. (-s,-) : pennti g., touzinell b.

Kotter g. (-s,-) : [Bro-Aostria] sal bolis b., kell vac'hañ b.

Kotyledone b. (-,-n) : [louza.] kotiledon g. [*liester kotiledonoù*], haddelienn b. [*liester haddeliou*] ; *Pflanze mit einer einzigen Kotyledone*, monokotiledon g. [*liester monokotiledoned*] ; *Pflanze mit zwei Kotyledonen*, dikotiledon g. [*liester dikotiledoned ls.*] ; *mit einer Kotyledone versehen*, mit *Kotyledonen versehen*, kotiledonek ; *mit mehr als zwei Kotyledonen versehen*, polikotiledon, polikotiledonek ; *Pflanze mit mehr als zwei Kotyledonen*, polikotiledon g. [*liester polikotiledoned*].

Kotzbrocken g. (-s,-) : P. pezh teil g., tamm teil g., lorgnez g., pezh fall a zen g., tra milliget g., toull visoù g., paotr lavis g., loen brein g., loen vil g., loen lous g., loen fall g., loen gars g., loen mut g., pugnez g., den brein betek mel e eskern g., bosenn a zen b., lec'hidenn a zen fall b., gwir hailhon g., hailhon echu g., maraod g., lastezenn b., paotr e gont a fallagriezh ennañ g., den korvigellet e galon a fallagriezh g., den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., paotr a zo kement si fall 'zo tout ennañ g., paotr n'eus netra a vat ennañ g., gast b., krever g., porc'hell lous g., pemoc'h lous g., seller ar moc'h g., loudoureg g., loudour g., loen hudur (vil, lous) evel ar seizh pec'hed g., loustoñ g., louskod g., louveg g., libouz g., lousken g., fri lous g., louvidig g., libouzer g., chuchuenn lous b., chelgenn a zen b., mastarer g., tamm mat a loustoni g., tamm brav a loustoni g., lorgnag g., lampon g., hailhevod g., jalod g., lavagnon g., louzaouenn fall b., hailhevodeg g., hailhoneg g., renavi g., ampouailh g., forbann g., peñsel fall g., labous treut g., labous kailh g., labous kleiz g., stronk labous g., gwall labous g., pikouz fall g., gaster g., stronk g., standilhon g., diaoul a baotr g., lakepod g., fall lakez g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., paotr gagn g., gwall higolenn b., higenn b., sac'h malis g., fallakr g., skrab-e-doull g. [*liester skraberien-o-zoull*].

Kotze¹ b. (-) : P. dislonkajoù ls., dislonk g., traoù dislonket ls., dislonkadur g., dislonkadurioù ls., dislonkadenn b., dislonkadennoù ls., distaoladenn b., distaoladennoù ls., distaol g., distaolioù ls., rechet g., P. chas bihan ls.

Kotze² b. (-,-n) / **Kotzen g.** (-s,-) : [rannyezh.] **1.** goloenn c'hloan b. ; **2.** mantell c'hlav b.

kotzen V.gw. (hat gekotzt) : **1.** dislonkañ, bruihiñ, c'hwedañ, reboursiñ, rechetiñ, chetiñ, lañsañ diwar e galon, disteuler, reñañ, teuler, resteuler, teuler diwar e galon, strinkañ diwar e galon, ober chas bihan ; *noch einmal kotzen*, addislonkañ ; *er hat gekotzt*, taolet en deus, chetet en deus, graet en deus e c'henoù goap eus e revr, graet en deus chas bihan ; *wie ein Reiher kotzen*, dislonkañ, bruihiñ, c'hwedañ, reboursiñ, rechetiñ, lañsañ diwar e galon, resteuler, teuler diwar e galon, strinkañ diwar e galon, daskoriñ, ober chas bihan ; **2.** *das ist ja zum Kotzen*, peadra 'zo da strinkañ diwar e galon o welet kement-se (Gregor), ur skrij hag un heug eo kement-se ! euzhus ! skrijus ! heugus ! doñjerus ! un doñjer eo ! un hudur eo ! un heug eo an dra-se ! ac'h eo an dra-se / kement-se a ro c'hoant da strinkañ diwar e galon (Gregor) ! dislonk am eus o welet seurt traoù ! c'hoant dislonkañ am eus o welet seurt traoù ! c'hoant am eus da zislonkañ o welet seurt traoù ! lovr-brein eo ar boued-se ! lovr-pezhell eo ar boued-se ! blaz ar mil matañ tra 'zo gant an dra-se ! blaz ar pemp-kant a zo gant an dra-se ! ur blaz da ziskar ur marc'h a zo gant an dra-se ! ur c'hwezh da ziskar ar c'hezeg a zo gant an dra-se ! c'hwezh ar bouc'h (c'hwezh kazel, c'hwezh ar foeltr, c'hwezh an diaoul) a zo gant an dra-se ! ur blaz ar fallañ a zo gant an dra-se ! flaeriañ a ra an dra-se evel ar vosenn !

kotzübel ag. : P. *mir ist kotzübel*, c'hoant am eus da strinkañ diwar va c'halon, c'hoant dislonkañ am eus, c'hoant am eus da zislonkañ, dislonk am eus, sevel a ra va c'halon.

kovalent ag. : kenamsav ; *kovalente Bindung*, ere kenamsav g.

Kovalenz b. (-,-en) : [kimiezh] kenamsav g.

Kovalenzbindung b. (-,-en) : ere kenamsav g.

kovariant ag. : [mat., fizik] kehebiant.

Kovarianz b. (-,-en) : [mat., fizik] kehebiant g.

kovariieren V.gw. (hat kovariiert) : kevargemmañ.

V.k.e. (hat kovariiert) : kevargemmañ.

Kovariation b. (-,-en) : [yezh.] kevargemm g. ; *in Kovariation*, e kevargemm.

Ko-Vorsitzende(r) ag.k. g./b. : kenbrezidant g., kenbrezidantez b., kengadoriad g., kengadoriadez b.

Koxalgie b. (-) : [mezeg.] lezost g.

koxalgisch ag. : [mezeg.] lezostek.

Koxarthrose b. (-) : [mezeg.] lezartroz g.

Kozykel g. (-s,-) : [mat.] kegor g.

KP b. (-) : [*berradur evit Kommunistische Partei.*] SK g., strollad komunour g.

KPD b. (-) : [*berradur evit Kommunistische Partei Deutschlands.*] strollad komunour Bro-Alamagn g.

KPdSU b. (-) : [*berradur evit Kommunistische Partei der Sowjetunion.*] SKUS g., strollad komunour an Unaniezh Soviedel g.

K-P-Grenze b. (-) [*berradur evit Kreide-Paläogen-Grenze*] : bevonn kleizeg-paleogen b., bevonn K-Pg b.

Krabbe b. (-,-n) : [loen.] **1.** [Garnele] chevrenn b., chevr str., chifretezenn b., chifretez str., kresteneg g. ; *graue Krabbe*, chevr-traezh str., chevr gris str., chifretez gris str. ; *Krabben fangen*, chevreta, chifretesa ; **2.** [dre astenn. *Brachyura*] krank g. ; *weibliche Krabbe*, krankenn b. ; *Krabben fangen*, kranketa ; *Krabben schälen*, *Krabben pulen*, *Krabben auspulen*, dilenn kranked, dibab kranked, eskaoutiñ kranked ; *die Beine der Krabben*, pivier ar c'hranked ls., bizied ar c'hranked ls. ; *einer Krabbe die Beine ausreißen*, dibaviañ ur c'hrank ; *bräunliche Innereien der Krabbe*, foer b., foer grank b., foer velen b. ; *rote Innereien der Krabbe*, boued ruz g. ; *die roten und die bräunlichen Innereien der Krabben schmecken herrlich*, foer velen ha boued ruz ar c'hranked a zo dispar, foer velen ha boued ruz ar c'hranked a zo un teuz ; *fleischlose Krabbe*, krank sklaer g. ; *Eier tragende Krabbe*, krankenn c'hreunek b. ; *die Brustmuskulatur der Krabbe*, kambrou ar c'hrank ls. ; *Rückenschild der Krabbe*, *Schale der Krabbe*, kavell ar c'hrank g., kloenn ar c'hrank b. ; *die Panzerung der Krabbe*, krogenn ar c'hrank b., plusk ar c'hrank g. ; *Weichkrustenkabbe*, *Krabbe kurz nach der Häutung*, krank gwak g., krank o paouez cheñch krogenn g. ; *die Zange der Krabbe*, *die Schere der Krabbe*, meud ar c'hrank g., pav-drailh ar c'hrank g., pav-sizailh ar c'hrank g., biz bras ar c'hrank g., pav bras ar c'hrank g. ; *ich esse keine Krabben* : *ich fühle mich unpässlich danach*, me ne zebran ket a granked : sammet e vezan war o lerc'h (diaes e vezan goude, diaezet e vezan goude, barbouellet e vezañ goude, ne vezan ket mat goude, dont a reont da neuñviñ war va c'halon goude, va lakaat a reont dihet, va lakaat a reont diaes, en em gavout a ran klañv-diaes goude) ; *der Verzehr von Krabben ist umständlich*, ar c'hranked a zo traoù pikous da zebriñ ; *von Krabben zerfressen werden*, bezañ o tebriñ gant ar c'hranked, bezañ o krignat gant ar c'hranked ; **3.** [dre skeud.] kañfardez b., lamponez b. ; [plac'h] *eine kleine Krabbe sein*, bezañ ken uhel hag ur bouteg, bezañ uhel evel ur bouteg.

krabbeln V.gw. (ist gekrabbelt) : **1.** parlochañ, mont war e barlochoù, mont war e grabanoù, mont war e zaougraban, mont war e balavanoù, mont war e garavelloù, mont war e

grabosoù, mont war e galabousoù, pafalañ ; *das Baby krabbelt*, parlochañ a ra ar poupig, mont a ra ar poupig war e barlochoù (war e grabanoù, war e zaougraban, war e balavanoù, war e garavelloù, war e grabosoù, war e galabousoù) ; **2.** ruzañ, en em ruzañ, ruzañ war e gof, en em stlejañ, skrampañ, mont en ur widilañ, mont dre stlej, mont a-stlej, mont a-stlej e gorf, mont a-stlej e gof, mont a-ruz-korf, mont a-ruz-kof, mont a-ruz e gof, mont a-ruzoù, mont a-ruz, mont stlej-distlej, mont ruz-diruz, mont a-drein, mont a-dreinoù, mont a-hers, mont a-daravoù, en em arat, en em dreinañ, en em hersal, buzhugenniñ ; **3.** [dre astenn.] bordilhañ, neriñ, neradiñ, berviñ, birviñ evel merien, merienañ, merat, fourgasiñ, meskañ, puilhañ ; *die Ameisen krabbeln*, a-vordilh emañ ar merien, bordilhañ (neriñ, neradiñ, berviñ, merat, fourgasiñ, meskañ, puilhañ) a ra ar merien.

V.k.e. (hat gekrabbelt) : debroniñ, hilligañ, P. skrabbellat.

Krabbeln n. (-s) : P. debron g., kemenerien ls., berv b., debradur g. ; *furchtbares Krabbeln*, debron-krug g.

Krabbenbein n. (-s,-e) : pav ar c'hrank g., biz ar c'hrank g. ; *die Krabbenbeine ausreißen*, dibaviañ ur c'hrank.

Krabbeneier ls. : greun kranked str.

Krabbenesser g. (-s,-) : [loen.] makak kranketaer g.

Krabbenfalle b. (-,-n) : **1.** kavell kranketa g. [*liester* kavelloù kranketa, kevell kranketa] ; ; *eine Krabbenfalle beködem*, boueta ur c'havell ; *Gerüst einer Krabbenfalle*, stern ur c'havell g. ; *trichterartiges Loch an der Oberseite der Krabbenfalle*, brok g. ; **2.** kavell chevreta g. [*liester* kavelloù chevreta, kevell chevreta], kavell chifretesa g. [*liester* kavelloù chifretesa, kevell chifretesa].

Krabbenfang g. (-s) : [merdead.] **1.** kranketaerezh g., micher granked b., micher ar c'hranked b. pesketaerezh ar c'hranked g. ; *vom Krabbenfang leben*, ober ar vicher granked, ober micher ar c'hranked ; **2.** chevretaerezh g., chifretesaerezh g.

Krabbenfischer g. (-s,-) : **1.** kranketaer g. ; **2.** chevretaer g., chifretesaer g.

Krabbenfischerei b. (-) : [merdead.] **1.** kranketaerezh g., micher granked b., pesketaerezh ar c'hranked g. ; **2.** chevretaerezh g., chifretesaerezh g.

Krabbenfischereihafen g. (-s,-häfen) : **1.** porzh chevreta g., porzh chifretesa g. ; **2.** porzh kranketa g.

Krabbenfleisch n. (-es) : kig krank g., kig kranked g.

Krabbenkutter g. (-s,-) : **1.** lestr chevreta g., bag chevreta b., bag chifretesa b. ; **2.** lestr kranketa g.

Krabbennetz n.(-es,-e) : **1.** arroued b. ; **2.** roñvalad b. [*liester* roñvaladoù, roñvalinier].

Krabbenreuse b. (-,-n) : **1.** kavell kranketa g. [*liester* kavelloù kranketa, kevell kranketa] ; ; *eine Krabbenreuse beködem*, boueta ur c'havell ; *Gerüst einer Krabbenreuse*, stern ur c'havell g. ; *trichterartiges Loch an der Oberseite der Krabbenreuse*, brok g. ; *die Krabbenreusen einholen*, sevel (gorren, dizourañ, divorañ disontiñ) ar c'hevell ; **2.** kavell chevreta g. [*liester* kavelloù chevreta, kevell chevreta], kavell chifretesa g. [*liester* kavelloù chifretesa, kevell chifretesa].

Krabbentaucher g. (-s,-) : [loen.] kuilhig g. [*liester* kuilhiged], erev bihan g., godez bihan g.

Krach g. (-s, Kräche) : **1.** jilivari g., alamani g., cholori b., talabao g., jabadao g., tourni b., boulorgn g., talabard g., tregern b., tousmac'h g., fourgas g., diframm g., karbac'h g., chalami g., bourbl b., streuvell b., todilhon g., todion g., sabat g., ur chaok hag un tourni ken skiltrus ha youc'herezh paotred ar sabat, hemolc'h g., reuz g., freuz g., trein g./b., jeu b., chav g., taol-chav g., aroun g., foar b., bioc'henn b., hobit g., jibas g., karnaj g., parstrak g., strak g., tabac'h g., toumpi b., safar g., strap g., strapadenn b., tourmant g., bosenn b., estlamm g., intampi g., kabal b., keusterezh b., bouzaradenn b., ruga g. ; *das Haus*

stürzte mit großem Krach zusammen, gant trouz bras (gant strap bras, gant un dregern vras) e kouezhas an ti en e boull, kouezhañ a reas an ti evel ur pakad loaiou, gant strap bras e frigasas an ti, kouezhañ a reas an ti a-flagas en e buch, pilot a reas an ti gant trouz bras ; *Krach machen*, turmudañ, ober frank a reuz, bezañ un talabao hag ur cholori bras gant an-unan, cholorial, bezañ foar (ur sabat, cholori, boulorgn, un talabard, un todilhon, un todion, un doumpi, ur streuvell vras, ur you hag un hemolc'h spontus, ur jabadao, ur charre, un huch hag ur youc'h, karnaj) gant an-unan, lakaat fourgas, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, jabadao, tousmac'h, patati, noaz), tousmac'hat, ober karnaj, tarabazhiñ, toumpial, taraniñ, tournial, kas karbac'h, kabalat, kas trouz, kas safar, c'hoari e loen, ober trouz (cholori, talabao, jabadao), c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, ober ar seizh diaoul hag e benn, bezañ trouzus, safariñ, magañ e cholori, daoubenniñ, trouzal, bouboual, ober ur stal, ober e zen gars, kanañ gousperoù ar raned, karnajal, kas cholori, kornial, tabac'hañ, tabutal, skandalat, plantañ freuz, plantañ freuz, plantañ freuz ha reuz, ober todion, todioniñ, sabatiñ ; *macht doch nicht so einen Krach*, *macht doch nicht solchen Krach*, *hört doch endlich auf mit dem Krach* ! roit peoc'h a-barzh ar fin ! didrouzit da'm fenn a-barzh ar fin ! na rit ket kement a drouz ; *die Kinder machen Krach*, savet ez eus boulorgn gant ar vugale, emañ ar vugale o turmudañ, un tolompi spontus a zo gant ar vugale, ur chaok hag un tourni ken skiltrus ha youc'herezh paotred ar sabat a zo gant ar vugale ; *ich weiß nicht, warum sie so einen Krach machen* ? n'ouzon ket peseurt keusterezh a zo gant ar rese ? ; *was soll der Krach* ? petra 'zo aze o talabardiñ ? ; [tud] *Krach schlagen*, teurel ur vlejadenn ; **2.** [dre skeud.] *mit Ach und Krach*, gant mil boan, gant poan vras, goude kalz a boan, goude poaniañ a-walc'h, a-bouez poan a-walc'h, a boan vras, dre boan vras, stroñs-distroñs, nemet a-boan, a-grip hag a-grap, bec'h-ha-bec'h, bec'h-bec'h, krip-ha-krap, diblaen ; *er bestand die Prüfung mit Ach und Krach*, a-grip hag a-grap (gant bec'h) e oa deuet a-benn eus e arnodenn, bec'h-bec'h e oa bet dezhañ dont a-benn da gaout e arnodenn, krip-ha-krap e oa deuet e arnodenn gantañ ; **3.** tabut g., trouz g., distok g., diskrog g., arguz g., rendael b., gourdrouz g., rev g., krog g., breud g., reuz g., c'hoari g., fred g., bec'h g., riot g., chikan g., dael b., frot g., jeu b., chav g., stag g., kastilhez str., kann b., kavailh g., sach-blev g., sach-kreof g., krog-blev g., fich-blev g., krogou ls., krogadeg b., patati g., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., chabous g., bec'h g., langaj g., pironed ls., pironou ls., skandal g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., chao g., noaz g., arvell g., butun g., firbouch g., diskrap g., pigell b. ; *Krach schlagen*, **a**) teurel tan ha moged, sevel en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, sevel war e gentrou, sevel war e elloù, sevel war e dach, ober ur folladenn, dispakañ e gounnar, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, bezañ tro en e voned, lakaat e voned ruz, ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lamm war ar marc'h glas, mont e gouez, mont e droug, mont e feuls, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, mont e volc'h diwar e lin, glazañ, en em c'hlazañ, mont e-barzh blev kriz, mont er-maez eus e groc'henn, mont diwar e gement all, sevel ar grug en an-unan, sevel ar grug d'an-unan, mont ar e biñsedoù, mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, sevel droug en e gorf, mont e serch, loeniñ ruz, taerñ ruz, kounnariñ ruz, mont droug en e gentrou (en e goukoug) ; **b**) bezañ foar (ur sabat, cholori, un todilhon, un todion, un doumpi, ur you hag un hemolc'h spontus, ur jabadao) gant an-unan, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, jabadao, tousmac'h, genoù, noaz), tousmac'hat, c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, ober ar seizh diaoul hag e benn, lakaat fourgas, toumpial, ober e zen gars,

ober karnaj, tournial, todioniñ, sabatiñ, kas karbac'h, kabalat, kas trouz, kas safar, c'hoari e loen, ober frank a reuz, ober trouz (cholori, talabao), bezañ trouzus, safariñ, magañ e cholori, daoubenniñ, cholorial, trouzal, loeniñ, kabaduilhañ, kornial, plantañ reuz, plantañ freuz, plantañ freuz ha reuz ; *es kam zum Krach*, sevel a reas trouz (bec'h, c'hoari, jeu, patati, ur gourdrouz bras, kruz, un tamm pigell, ur pezh pigell) etrezo, sevel a reas bekih etrezo, sevel a reas kign ha frot etrezo, strakal a reas an traoù, war daerñ ez eas an arguz etrezo ; *es gibt Krach im Haus, sie haben Krach miteinander*, karzhañ a ra ar vouch etrezo, amañ e tarz an traoù, emañ ar soubenn o trenkañ, krog eo ar sistr da drenkañ, tost eo an tan d'ar stoub, treiñ a ra an traoù d'ar put, ar gor a zeu da vegañ, c'hwez ar pebr a zo gant ar wadegenn, chabous a zo ! patati a zo ! bekih a zo ! stardañ a ra an traoù ! strak a zo ! ; *bald gibt's Krach ! es wird gleich Krach geben !* emañ ar jeu o treiñ e jeu gi ! krog eo ar soubenn da drenkañ ! bremaik 'vo bec'h ! bremaik 'vo reuz ! ; *mit jemandem Krach anfangen*, klask afer (abeg, tabut, trouz, fred, riot, chikan, kint, kign, trabas, kaoz, jeu, noaz) ouzh u.b., klask dael (frot, kastilhez, heskin, kann, kavailh, arvell) ouzh u.b., klask c'hwen e loeroù unan bennak, klask c'hwen ouzh u.b., klask abeg en u.b., klask rev ouzh u.b., dont da c'hwitellat endro d'u.b., en em aroziñ ouzh u.b., em glask ouzh u.b., klask penn ouzh u.b., kavailhañ u.b. ; **4.** [kenwerzh] freuz-stal g., freuz-boutikl g., banktorradur g., bankrout g., freuz bank g., P. foet-boutikl g., krach g. ; *Börsenkrach*, freuz-Yalc'h g. ; **5.** estlamm. : *krach ! krak ! ; krach bumm !* poudouron ! poudoudoum ! boudoudouf ! boudoudoum ! dao ! padadao ! dipadapa ! pouloudoufez ! paradaouf !

krächelig ag. : [Bro-Suis] kabac'h, sempl, fouist, fouest, gwan, dinerzh, toc'hor, toc'h, izil, blin, blinik, asik, asiket, flep, blank, ble, gouezel, divalav, gourdet, fall, dister, mac'hagnet, gourdet gant ar gozhni, diskaret gant ar gozhni, deuet gourdet gant an oad, strobot gant ar gozhni, diamzeret-krenn, brevet gant ar gozhni, siet, nammet, ampechet, disterik, dinerzh, poan dezhañ en em stlejañ, andraf, ampustuilh, gwan ha ven, peñver, kripon, youst.

krachen V.gw. (hat gekracht / ist gekracht) : **1.** (hat) strakal, parstrakal, tarzhañ, strakata, draskal, draskañ, taraniñ, tregerniñ, strapañ ; *der Kanonenschuss kracht*, tarzhañ (strakal) a ra an tenn kanol, tregerniñ a ra an tenn kanol ; *Gewehrschüsse krachen*, tennoù fuzuilh a strak, klevet e vez tennoù fuzuilh o strakata ; **2.** (ist) : stekiñ ouzh, mont da stekiñ ouzh, mont a-benn e, mont a-stok ouzh, tosiñ, stekiñ ; *der Wagen krachte gegen den Baum*, ar c'harr-tan en doa tourtet ar wezenn, aet e oa ar c'harr-tan a-benn-kas er wezenn, aet e oa ar c'harr-tan da flastrañ frank ouzh ar wezenn.

V.dibers. (hat gekracht) : sevel trouz, sevel bec'h, sevel patati, sevel bekih, sevel strak, sevel c'hoari, sevel jeu, sevel arguz ; *in jeder Familie kracht's hin und wieder*, n'eus tiegezh hep buanegezh.

Vem. **sich krachen** (hat/haben sich (ak.) gekracht) : en em chaokat, en em vegata, en em gataillhat, en em chakat, bezañ c'hoari etrezo, bezañ butun etrezo, bezañ jeu etrezo, bezañ bekih etrezo, bezañ kign ha frot etrezo, bezañ rust an troc'h ganto, bezañ kruz ganto, bezañ katailh ganto ; *sich mit jemandem krachen*, harzhal ouzh u.b., choulal war u.b., teñsañ (jarneal) gant u.b. (Gregor), kunujañ u.b., leuskel kunujennoù ouzh u.b., lavaret traoù d'u.b., kanañ salmennoù d'u.b., kanañ pouilh d'u.b., pouilhañ u.b., ober trouz ha katailh d'u.b., langachiñ u.b., todioniñ war u.b., rendaeliñ u.b., karnajal war u.b., skandalat u.b., noazout u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., [dre eilpennster e brezhoneg] ober e c'hourc'hemennnoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., rustoniañ u.b.,

delazhiñ kunujennoù war u.b., mont reut d'u.b., mont a-daoù d'u.b.

Krachen¹ n. (-s) : strakerezh g., strakadeg b., strakadenn b., strak g., draskadenn b., drask g., trouz bras g., strap g., strapadenn b., tourni g., tarz g., parstrak g., tregern b., brammadeg b., bramm-bramm g. ; *das Krachen des Donners*, strak ar gurun g., strakerezh ar gurun g., an taranerezh g., tarz ar gurun g.

Krachen² g. (-s,-/ Krächen) : [Bro-Suis] **1.** kampoull g., kampoullenn b., kanienn b., stankenn b., saonenn b., saon g., boulc'henn b., strizhode b. ; **2.** difouilh g., lec'h kollet g., toull gouez g., toull kêr g., toull kutez g., toull kollet kac'het gant an diaoul g., toull parrez kollet ha dilezet gant an Aotrou Doue g., lastez kêrig vihan b., bourc'hadenn laou b., kozh lec'h distro g., toullig bro g., trogorn g., Kerneblec'h, Kernetra, Kerneuz, Keribil-Beuz.

krachend ag. : **1.** tregernus, kruzus, pounner, strakus, strapus ; *krachende Donnerschläge*, kurunoù pounner lies ; **2.** *das Haus stürzte krachend zusammen*, gant strap bras e kouezhas an ti en e boull, gant strap bras e teuas an ti d'an traoñ en ur pezh, gant strap bras e frigasas an ti, gant trouz bras e kouezhas an ti en e buch, a-fardaglev e kouezhas an ti en e boull, kouezhañ a reas an ti evel ur pakad loaioù, kouezhañ a reas an ti a-flagas en e boull, pilat a reas an ti gant trouz bras.

Kracher g. (-s,-) : **1.** tarz g., strakerez b. ; **2.** [dre skeud.] kozh straker g., paourkaezh loaver g., gastaouer kozh g., gaster kozh g., loufer g., kripon pampes g., kripon impopo g., kripon luo g., glaourenneg g., neudenner g.

Kracherl n. (-s,-n) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] [died] soda g., limonadez b., dour pik-pik g., dour limonadez g.

Krachgebäck n. (-s,-e) : [kegin.] *Turm aus Krachgebäck*, gwastell savet b.

Krachmacher g. (-s,-) : tabac'her g., sabater g., tournier g., rouler g., trouzer g., dispac'her g., torr-revr g., torr-penn g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., brammach g., paotr an drailh g., fourgaser g., toull-freuz g., paotr ar beilh g., karnajer g., cholorier g., toumper g., safarer g., barr krenn g., bouzarenn b.

Krachmacherin b. (-,-nen) : tabac'herez b., sabaterez b., tournierez b., rouleraz b., trouzerez b., toumperez b., fourgaserez b., dispac'herez b., torr-revr g., torr-penn g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdourez b., plac'h an drailh b., toull-freuz g., plac'h ar beilh b., strakell b., kanell b., plac'h gwazh eget ar vosenn b., [plac'hig] Mari drouzig b.

krächzen V.gw. (hat gekrächzt) : **1.** sklankal, gwic'hal, gwac'hat, karnajal, razailhat, gegal ; **2.** [loen.] koagal, gwac'hat, ragachat, gragailhat, ragellat, bekal, grakal, karnajal, razailhat ; *die Raben krächzen*, koagal (grakal, karnajal) a ra ar brini, gwac'hat a ra ar brini, emañ ar brini o vagañ o cholori, ar brini a ra „krak ! krak !“ ; *die Krähe krächzt*, koagal (grakal, karnajal) a ra ar frav ; *der Häher krächzt*, ragachat (gragailhat, ragellat, karnajal, gegal) a ra ar gegin.

Krächzen n. (-s) : koagadennoù ls., koagerezh g., koagadeg b., koag g., dael vrini b., gwac'hadennnoù ls., gwac'hadeg b., gwac'herezh g., gragailherezh g., gragailhadeg b., ragachou ls., kriadeg b., karnaj g. ; *das Krächzen der Silbermöwen*, karnaj ar gouelini g.

krächzend ag. : groilhet ; *vom Wein krächzend gewordene Stimme*, mouezh groilhet holl diwar ar gwin b.

Kracke b. (-,-n) : P. gagn b., sprec'henn b.

Kracken n. (-s) : [tekn.] strakerezh g., strakañ g. ; *katalytisches Kracken*, strakerezh treluskek g., strakañ dre dreluskañ g., strakerezh katalitek g., strakañ dre gatalizañ g.

Kräcker g. (-s,-) : [kegin.] gwispid str.

Krad n. (-s, Kräder) : [berradur evit **Kraftrad**] marc'h-tan g., moto g./b., motorodeg b.

Kraft b. (-, Kräfte) : 1. [tud ha loened] nerzh g., nerzhder g., kreñvder g., kreñvded b., kreñvadurezh b., startijenn b., begon g., kasentez b., buhez b., galloud g. ; *ein Athlet von großer Kraft*, un atletour leun a nerzh g., un atletour nerzh ennañ g., un atletour nerzh spontus leizh e gorf g., un atletour a-nerzh g. ; *die Kraft seiner Schläge*, nerzh e daolioù g. ; *seine ganze Kraft aufbieten*, *seine ganze Kraft einsetzen*, lakaat e holl nerzh d'ober udb, plantañ e holl nerzh d'ober udb, displegañ e holl nerzh, mont dezhi a-holl-nerzh e gorf, ober ur forsadenn, forsiñ ; [dre skeud.] *all(e) seine Kraft aufbieten*, ober a-nerzh-kalon kement a zo en e c'halloud, ober kement a zo en e holl c'halloud, mont dezhi gwashañ ma c'haller, mont dezhi par ma c'haller, mont dezhi pellañ ma c'haller, plantañ e holl nerzh d'ober udb, lakaat e holl nerzh d'ober udb, mont dezhi a-holl-nerzh e gorf ; *aus diesem Unglück hat er neue Kräfte geschöpft*, nerzh en deus adkavet en e walleur ; *wieder zu Kräften kommen*, *neue Kraft schöpfen*, *neue Kräfte sammeln*, *Kraft tanken*, diziviañ, sevel e bouezioù, sevel an nerzh d'an-unan en-dro (e *nerzh dezhañ en-dro*, *he nerzh dezhi en-dro h.a.*), sevel war an dour, dont da wellaat d'an-unan, dont e-barzh, dont ar yec'hed d'an-unan en-dro (e *yec'hed dezhañ en-dro*, *he yec'hed dezhi en-dro h.a.*), frankaat war an-unan, adnerzhusaat, adnerzhekaat, kreñvaat, difallañ, dont da vad, nerzhañ en-dro, adkavout e greñvder hag e nerzh, reneveziñ e nerzh, en em nerzhañ en-dro / kemer nerzh en-dro (Gregor) ; *jemanden zu Kräften bringen*, nerzhañ u.b. ; *jemanden wieder zu Kräften bringen*, adnerzhañ u.b. ; *bei Kräften sein*, bezañ leun a nerzh hag a yec'hed, bezañ e barr (e-kreiz) e nerzh, bezañ serzh ; *nicht bei Kräften sein*, bezañ dinerzh, bezañ fall ; *von Kräften kommen*, fallaat, dont da vezañ fall, mont falloc'h-fallañ, disteraat, gwanañ, gwanaat, semplañ, semplaat, mont sempl, dinerzhañ, toc'horaat, mont an nerzh digant an-unan (e *nerzh digantañ*, *he nerzh diganti h.a.*), blinaat, blankaat, bleaat, flachañ, venaat, divalavaat, izelaat ; *seine Kräfte schwinden*, dinerzhañ (gwanaat, gwanañ, semplañ, semplaat, flachañ, blankaat, blinaat, izelaat, divalavaat) a ra, diskar a ra, fallaat a ra, dont a ra da vezañ fall, mont a ra falloc'h-fallañ, disteraat a ra, toc'horaat a ra, ar sempladurezh a zeu d'e c'hounit a nebeut da nebeut, mont a ra e nerzh digantañ, koazhañ a ra e nerzh, toc'horoc'h-toc'horañ e teu da vezañ, tec'hel a ra ar vuhez diouzh e gorf, diskar a ra, war an diskar e ya ; *ich fühle meine Kräfte dahinschwinden*, santout a ran va nerzh o tec'hel diouzhin a-sil-kaer ; *an Kraft verlieren*, dont da vezañ fall, mont falloc'h-fallañ, disteraat, gwanañ, gwanaat, semplañ, semplaat, dinerzhañ, toc'horaat, fallaat, divalavaat, mont an nerzh digant an-unan (e *nerzh digantañ*, *he nerzh diganti h.a.*), blinaat, blankaat, bleaat, flachañ, koll eus e nerzh ; *jemanden seiner Kraft berauben*, dinerzhañ u.b. ; *zwei Menschen messen ihre Kräfte*, emañ daou zen o c'hoari kreñv pe greñvoc'h, emañ daou zen oc'h en em esaeañ, emañ daou zen oc'h en em bouezañ ; *neue Kraft schöpfen*, adnevesaat e nerzh ; *mit seinen Kräften sparsam umgehen*, *mit seinen Kräften haushalten*, *seine Kräfte schonen*, mont diouzh e nerzh, arboellañ e nerzh hag e yec'hed, en em virout ; *viel Kraft aufwenden*, dispign kalz a nerzh ; *mit verstärkten Kräften ans Werk gehen*, kalonekaat d'ober strivoù, doublañ d'ober strivoù, souriñ d'ober strivoù, kreskiñ d'ober strivoù ; *er war am Ende seiner Kräfte*, n'en doa mui begad nerzh ebet, n'en doa mui tamm nerzh ebet, erru e oa ar fallañ ma c'haller, erru e oa fallañ ma c'haller, erru e oa e penn e nerzh, ne oa tamm kreñv mui, gwan ha ven hepken e oa, hep barr nerzh ebet e oa, dinerzhed holl e oa, ar fallentez a oa kouezhet warnañ, aet e oa e holl nerzh digantañ, aet e oa e holl nerzh dioutañ, war e

nerzh e oa ; *bis ans Ende seiner Kräfte*, betek penn e nerzh ; *seine Kraft ist gewaltig gewachsen*, dekkementet eo bet e nerzh ; *einen Kranken bei Kräften halten*, bevañ (magañ) ur c'hlañvour ; *seine Kräfte noch beisammen haben*, bezañ c'hoazh leun a nerzh hag a yec'hed, bezañ chomet koujourn ; *ich habe keine Kraft im Bein*, n'em eus nerzh ebet em gar, n'em eus tamm nerzh ebet em gar, n'em eus begad nerzh ebet em gar, fall eo va gar ; *Geisteskraft*, nerzh-spered g. ; *Seelenkraft*, nerzh-kalon g. ; *Willenskraft*, nerzh-youl g., mennerezh g. ; *im Vollbesitz seiner Kräfte*, e barr e ampartiz, e-kreiz e ampartiz, en e wir wellañ ; *im Vollbesitz seiner geistigen Kräfte*, e holl anaoudegezh gantañ, kempouez a spered ; *er ist im Vollbesitz seiner geistigen Kräfte*, en e skiant-vat emañ, emañ tout e intentamant vat gantañ, emañ e holl intentamant vat gantañ, emañ tout e skiant gantañ, emañ e holl skiant gantañ, hennezh 'zo kempouez a spered ; *er ist nicht mehr im Vollbesitz seiner geistigen Kräfte*, n'emañ mui tout e skiant gantañ ; *jemandes Kräfte übersteigen*, bezañ revec'h d'u.b. ; *das geht über seine Kräfte*, *das geht über seine Kräfte hinaus*, kement-se a zo dreist e nerzh, kement-se a zo en tu all d'e nerzh, kement-se a zo en tu all dezhañ, kement-se a zo ouzhpenn dezhañ, n'eo ket evit kement-se, n'emañ ket evit bezañ trec'h war an dra-se (evit pakañ an dra-se), kement-se a zo revec'h dezhañ, ouzhpenn dezhañ eo an dra-se, n'en deus ket itrik a-walc'h evit kas al labour-se da benn, emañ null ganti ; *alle Kräfte anspannen*, *seine Kräfte sammeln*, kendastum e holl nerzh, dastum e holl nerzh, dastum an holl nerzh a zo gantañ, dastum e nerzh, reudiñ ; *alle Kräfte sammeln*, *alle Kräfte bündeln*, kreizennañ an holl strivadoù ; *seine Kräfte zersplittern*, *seine Kräfte verzetteln*, darnaouiñ (dizastum, bruzunañ) e nerzhioù, bruzunañ e nerzh, dasparzhañ e nerzh, foranañ e nerzh gant kant labour disheñvel, stlabezañ e nerzh evel Yann e vil vicher, bezañ paotr e gant micher, bezañ un den a gant micher, klask seveniñ re a draoù war un taol, pleal gant meur a dra war un dro, plediñ gant (ouzh, war) meur a dra war un dro ; *sich auf seine Kraft verlassen*, fiziout war e nerzh, en em fiziout war e nerzh ; *seine Kräfte überschätzen*, kemer dreist e grog, kaout re a fiziañs en e nerzh, kaout re a fiziañs en an-unan (*ennañ e-unan*, *enni hec'h-unan h.a.*), fiziout re war an-unan (*warnañ e-unan*, *warni hec'h-unan h.a.*), fiziout re war e nerzh, en em fiziout re war e nerzh, en em harpañ re war e nerzh, re grediñ en e nerzh ; *mit seiner Kraft prahlen*, bezañ glorius gant e nerzh ; *sie stemmten die Statue in die Höhe*, *um ihre Kraft zu erproben*, dibradañ a raent an delwenn a-grog-brec'h evit klask o nerzh ; *aus eigener Kraft*, a-nerzh e gorf, a-nerzh e zivrec'h, gant bec'h e zivrec'h ha laz e gorf, gant e gorf e-unan ; *mit aller Kraft*, a-bouez e nerzh, a-bouez e gorf, war e nerzh, a-nerzh-kalon, a-nerzh-korf, a-nerzh e gorf ; *mit aller Kraft zuschlagen*, lopañ, c'hwistañ, gwallskeiñ, skeiñ diouzh e washañ, skeiñ evel un dall, skeiñ evel un diskiant, diskargañ taolioù a-nerzh e zivrec'h, skeiñ a-dro e zivrec'h, skeiñ hardizh, skeiñ mort, skeiñ a-dro, skeiñ a-dro-herr, skeiñ a-dro-vrec'h, skeiñ a-dro-chouk, skeiñ a-dro-jouez, skeiñ a-dro-jouez-kaer, skeiñ a-nerzh e gorf, skeiñ put, skeiñ evel pilat c'hwec, daoudaoliñ, lorgnañ, dornañ, braskannañ, fiblañ, skeiñ da lazhañ, skeiñ a-dribilh, skeiñ a-fardeglev, distagañ pezhioù taolioù gouest da lazhañ un tarv, skeiñ yac'h, skeiñ kaer ; *etwas mit aller Kraft gegen die Wand schmeißen*, trojouezañ udb ouzh ar speurenn (ouzh ar vogger) ; *mit aller Kraft ziehen*, *mit voller Kraft ziehen*, sachañ a holl nerzh e gorf, sachañ gant e holl nerzh, sachañ eus nerzh e gorf, sachañ a-bouez e nerzh, sachañ a-bouez korf, sachañ a-bouez e gorf, sachañ a-nerzh-korf, sachañ a-nerzh, sachañ hardizh, sachañ a-daol-dall, sachañ a-nerzh-brec'h, plantañ e holl nerzh da sachañ, frapañ

war udb gant e holl nerzh ; *mit voller Kraft ins Horn blasen*, seniñ ar c'horn a-leizh-korzenn ; *gefühlvoll und mit gleichbleibender Kraft am Seil ziehen*, sachañ a-varv war ar gordenn ; *die Sonne strahlt mit voller Kraft*, parañ a ra an heol a-darzh (a-bik, a-blom) ; *nach Kräften, nach besten Kräften*, diouzh e wellañ, diouzh e wellañ-holl, gwellikañ ma c'hall, par ma c'hall, pellañ ma c'hall, diouzh e washañ ; *da wo Kraft versagt, ist List gefragt*, e defot nerzh e faot finesa ; *er tat alles in seinen Kräften Stehende*, ober a reas a-nerzh-kalon kement a oa en e c'halloud, ober a reas kement a oa en e holl c'halloud, ober a reas kement ha ma oa posupl dezhañ (hervez e bosupl, hervez e c'halloud) / lakaat a reas e holl studi hag e holl nerzh (ober a reas a-walc'h) evit dont a-benn eus an dra-se (Gregor), plantañ a reas e holl nerzh d'ober an dra-se, lakaat reas holl e albac'henn da zont a-benn eus an dra-se, ober (c'hoari) a reas an diaoul hag e bevar, ober a reas e seizh posupl (e seizh gwellañ, e c'halloud, e bosupl, e holl bosupl, e wellañ, e wir wellañ, diouzh e wellañ, eus e wellañ, diouzh e wellañ-holl, gwellañ ma c'hallas, gwellikañ ma c'hallas, muiañ ma c'hallas, ar muiañ ma c'hallas, herrañ ma c'hallas, her da ma c'hallas, kement ha ma c'hallas), ober a reas e c'halloud, lakaat a reas e holl spi, ober a reas e walc'h evit en em ziluziañ anezhi, bale a reas war ar mor, klask a reas e walc'h en em ziluziañ anezhi, en em aketiñ a reas e pep doare, ober a reas bec'h bras, dispañ a reas e ijin d'ober an dra-se, lakaat a reas e ijin hag e imor d'ober an dra-se, hennezh en doa lonket ar bount, ober a reas kement tra a oa tu dezhañ ober ; [istor, nazi.] *Kraft durch Freude*, nerzh dre levenez g.

2. [traoù fetis ha difetis] nerzh g., efedusted b., vertuz b., barregezh b., galloud g., galloudezh b., galloudegezh b., starter g., started b., [fizik] gremm g. ; *die Kraft des Wassers treibt die Mühle*, nerzh an dour a gas ar vilin en-dro (a ro lusk d'ar vilin) ; *die Kraft der Elemente*, nerzhioù dirollet an natur ls., ar peder elfenn dirollet ls. ; *die Kraft einer Arznei*, efedusted ul louzoù b., nerzh ul louzoù g., vertuz ul louzoù b. ; *Kraft der Rede*, efedusted ar brezegenn b. ; *die Kraft der Hoffnung*, nerzh ar spi g., nerzh ar goanag g. ; *magische Kraft*, gouestl g. ; *sich von einer unwiderstehlichen Kraft angezogen fühlen*, bezañ galvet gant ur gouestl didrec'hus ; [douarouriezh] *die tektonischen Kräfte*, an nerzhioù tektonek ls. ; [kimiezh, fizik] *Aggregationskraft, Kraft des Zusammenhanges*, nerzh kevelstrolañ g. ; [fizik] *eine Kraft, die im rechten Winkel auf die Wand drückt*, un nerzh reol ouzh ar speurenn g. ; *die Kraft und die Masse sind physikalische Größen*, mentennoù fizikel eo an nerzh hag an tolz ; *eine Kraft entwickeln*, diorren un nerzh ; *zerlegbare Kraft*, nerzh dibengennadus g. ; *eine Kraft in seine Komponente zerlegen*, dibengennañ un nerzh ; *Kraft der Trägheit*, nerzh anniñv g. ; *Anziehungskraft, Kraft der Anziehung*, nerzh desach g., nerzh dedennañ g. ; *Abstoßungskraft*, nerzh disvountañ g. ; *anziehende und abstoßende Kräfte, Anziehungs- und Abstoßungskräfte*, nerzhioù dedennañ ha disvountañ ls. ; *entgegengerichtete Kraft - Kraft, deren Richtung der Bewegungsrichtung entgegengesetzt ist*, nerzh herzel g. ; *Betrag einer Kraft*, kreñvder un nerzh g. ; *Richtung, in der eine Kraft wirkt*, roud gwerediñ un nerzh g. ; *eine Kraft messen*, muzuliañ un nerzh, muzuliañ kreñvder un nerzh ; *das Parallelogramm der Kräfte*, kensturiñ an nerzhioù b. ; *intranukleäre Kräfte*, nerzhioù enderc'hanel ls. ; *resultierende Kraft*, pengennad nerzh g., pengennerzh g. ; *die treibende Kraft, a)* [fizik] an nerzh loc'haf g., an nerzh lusker g., an nerzh luskañ g., an nerzh erluskañ g., an nerzh kas g., an nerzh poulsañ g. ; **b)** [dre skeud.] ar marc'h-blein g., ar marc'h-blein g., ar pennlusker g. [*liester* ar bennluskerien], ar penngelusker g. [*liester* ar benngeluskerien], ar c'heflusker g. [*liester* ar gefluskerien], ar

brouder g. [*liester* ar brouderien], al lusker g. [*liester* al luskerien], al luskerez b.

3. [levennoù, kevratou] *die Kraft eines Vertrages*, talvoudegezh ur gevrat b. ; *in Kraft treten*, bezañ lakaet da dalvezout, dont da dalvezout, entalvoudegañ, mont e talvoud, mont e talvoudegezh, kregiñ da dalvezout, gwerchekaat ; *diese Bestimmung erlangt (gewinnt) Kraft*, adalek bremañ e yelo an diferadenn-se e talvoud, adalek bremañ e yelo an diferadenn-se e talvoudegezh, adalek bremañ e entalvoudego an diferadenn-se, adalek bremañ e vo lakaet an diferadenn-mañ er pleustr, adalek bremañ e tremeno an diferadenn-se er pleustr ; *diese Verordnung tritt in Kraft*, mont a ra ar c'hemennadur-se e talvoudegezh, mont a ra ar c'hemennadur-se e talvoud, entalvoudegañ a ra ar c'hemennadur-se, a-benn bremañ e talvezo ar c'hemennadur-se ; *ein Gesetz in Kraft setzen*, lakaat ul lezenn da dalvezout, lakaat ul lezenn da vont e talvoud, lakaat ul lezenn da vont e talvoudegezh, entalvoudegañ ul lezenn, eroundekaet ul lezenn ; *ein Gesetz außer Kraft setzen*, terriñ (nullañ, freuzañ, lemel) ul lezenn, eztañvoudegañ ul lezenn ; *das Gesetz ist immer noch in Kraft*, al lezenn-se a dalv c'hoazh.

4. [dre astenn.] implijad g., skoazeller g., darbarer g., dorn-labour g., den g. ; *nebenamtliche Kraft*, kenlabourer arsoaziat g., amzerier g., implijad gopred diouzh an arsoazad g., implijad a labour diouzh marc'had g., implijad hep kevrat labour didermen g. ; *Schreibkraft*, bizskriver g., skriverezer g., skoer-lizhiri g. ; *eine Hilfskraft einstellen*, goprañ ur skoazeller, tuta un darbarer ; *Arbeitskräfte*, dornioù-labour ls., tud labour ls. ; *Arbeitskräfte für die Landwirtschaft*, dornioù labour-douar ls. ; *Lehrkräfte*, kelennerien ls. ; *diese Partei ist ein Sammelbecken der reaktionären Kräfte*, ar strollad politikel-se a zo anezhañ ur mirad bras a gilstourmerien, ar strollad politikel-se a zo anezhañ ur vagerezh kilstourmerien.

kraft araog. (gen.) : 1. *kraft dessen*, dre-se / evel-se / rak-se / war-se / kent-se (Gregor), da-heul an dra-se, kent-a-se, setu perak, a-zalc'h ouzh kement-se ; 2. [gwir] *kraft Gesetzes, kraft des Gesetzes*, dre nerzh (dre berzh, en anv, a-berzh, hervez) al lezenn, leunwir ; *kraft meines Amtes, kraft des Amtes, das ich bekleide*, dre ar galloud a zo roet din.

Kraftakt g. (-s,-e) : dispign nerzh g., forsadenn b., forzhadur g., striv g., strivadenn b., bec'hadenn b., tarvadenn b., taol diskrap g., bourellad b. ; *einen Kraftakt auf sich nehmen*, asantiñ ober ur forsadenn.

Kraftanspannung b. (-,-en) / **Kraftanstrengung** b. (-,-en) : taol striv g., taol diskrap g., striv g., strivadenn b., bec'hadenn b., poan b., bec'h g., forzhadur g., forsadenn b., tarvadenn b. ; *intensive und heftige Kraftanstrengung*, forsadenn b.

Kraftaufwand g. (-s) : dispign nerzh g., forzhadur g., striv g., strivadenn b., bec'hadenn b., tarvadenn b. ; *den Kraftaufwand der gewünschten Leistung anpassen*, lakaat bec'h diouzh ar strivoù a zo d'ober.

Kraftausdruck g. (-s,-ausdrücke) : ledoued [*liester* ledouedoù, leouduedoù] g., kunijenn b., mallozh b./g., mallozhenn b., milligadenn b., droukvallozh b./g., droukpedenn b., gwallbedenn b., sulbedenn b., pedenn gleiz b., pater gleiz b., pedenn Gerne b., salmenn b., pec'hed g., pec'hadenn b., touadell b., sakreadenn b., sakre g., jarne g., nonde g., tonerde g., ger bras g., ger dibrenn g., ger vil g., ger gros g., touerezh g., le g., touadenn yac'h b. ; *Kraftausdrücke*, braskomzoù ls., gerioù vil ls., gerioù dibrenn ls., gerioù gros ls., temzioù divalav ls., komzoù diwisk (lous, hudur, druz, dizereat, amzereat, amzere, gros, divalav, divezh, dizolo, dibrenn) ls., kaozioù kras ls., gerioù lous ls., gwall c'herioù ls., skolpadoù ls., komzoù dizoare ls., komzoù vil ls., komzoù noazh ls., komzoù distantell

ls., komzoù distres ls., viltañsoù ls., traoù gros ls., komzoù rust (dibalamour, kleuk, difeson) ls.

Kraftboot n. (-s,-e) : kanod-a-dan g., kanod-dre-dan g.

Kraftbrühe b. (-,-n) : [kegin.] bouilhoñs kig-bevin g., koazhenn b., sol hilienn g., chugon kig g., sol g., saourenn b. ; *helle Kraftbrühe, weiße Kraftbrühe*, sol gwenn g. ; *braune Kraftbrühe*, sol gell b.

Kräfteausgleich g. (-s) / **Kräftegleichgewicht** n. (-s) : kempouez an nerzhioù g., kempouez ar galloudoù g.

Krafteinheit b. (-,-en) : [fizik] unanenn nerzh b.

Kräftemesser g. (-s,-) : [fizik] dinamometr g., nerzhventer g.

Kräftepaar n. (-s,-e) : [fizik] gindaouad g. ; *Drehmoment eines Kräftepaares*, lankad ur gindaouad g.

Kräftepaarmoment n. (-s,-e) : [fizik] lankad ur gindaouad g.

Kräftevereinigung b. (-,-en) : kenstriv g., kenstrivadeg b.

Kräfteverfall g. (-s) : [mezeg.] fallezh b., dizeriadur g., gwanadur g., gwanidigezh b.

Kräfteverhältnis n. (-ses,-se) : keñver an nerzhioù kenetrezo g., keñver ar belioù kenetrezo g.

Kräfteverschleiß g. (-es) : uzadur g., uz g., faezhidigezh b., diviañs b., diviadur g., fillidigezh b.

Kraftfahrer g. (-s,-) : 1. blenier karr g., bleiner karr g., tangarrer g., kartaner g., kaser g., kaser-karr g. ; 2. sammgarrouer g.

Kraftfahrerin b. (-,-nen) : 1. blenierez b., bleinerezh b., tangarrierezh b., kartanerezh b., kaserez b., kaserez-karr b. ; 2. sammgarrouerezh b.

Kraftfahrzeug n. (-s,-e) : karbed emlusk g., karr-tan g., tangarr g.

Kraftfahrzeugbau g. (-s) / **Kraftfahrzeugbereich** g. (-s) /

Kraftfahrzeugbranche b. (-) : tangarrierezh g., kartanerezh g.

Kraftfahrzeugbrief g. (-s,-e) : kartenn c'hris b., aotre monedone g.

Kraftfahrzeugindustrie b. (-) : tangarrierezh g., kartanerezh g.

Kraftfahrzeugmarkt g. (-s) : marc'had ar c'hirri g.

Kraftfahrzeugmechaniker g. (-s,-) : mekaniker kirri-tan g.

Kraftfahrzeugschein g. (-s,-e) : kartenn c'hris b., aotre monedone g.

Kraftfahrzeugsektor g. (-s) : tangarrierezh g., kartanerezh g.

Kraftfahrzeugsteuer b. (-,-n) : taos war ar c'hirri-tan g.

Kraftfeld n. (-s,-er) : [fizik] nerzhvaez g.

Kraftflug g. (-s) : [loen.] nij flapet g., nij roeñvet g.

kräftig ag. : 1. kreñv, nerzhus, nerzhak, rust, reut, galloudus, gwevn, postek, blouc'h, rollet mat, kapop, serzh, sonn, start, yac'h, ampart, bagol, bagos, gardis, difall, gouest, startijenn ennañ ; *er ist kräftig*, nerzh a zo ennañ, kreñv eo, yac'h eo, galloud en deus en e izili, korf en deus, sklosenn en deus ; *kräftig gebaut*, frammet start, gweet start, un den a-nerzh anezhañ, askornet kalet ; *er ist zwar klein aber kräftig*, n'eo ket bras met e gont a zo ennañ ; *er ist zwar alt aber darum noch recht kräftig*, start (plom, postek, aes) eo war e dachoù c'hoazh daoust dezhañ bezañ kozh, kozh eo a-dra-sur met start eo c'hoazh, hennezh a zalc'h da rodal c'hoazh daoust d'e oad, serzh eo c'hoazh daoust d'e oad, hennezh 'zo serzh d'e oad, kozh-mat eo met e gont a zo ennañ c'hoazh ; *ein kräftiger Junge*, ur paotr kreñv g., ur paotr yac'h g., ur paotr diskoupl g., ur bouilh g., ur bouilh paotr g., ur paotr rollet mat g., un troc'had paotr g., un troc'had mat a baotr g., ur paotr a droc'had mat g., ur paotr troc'het mat g., un paotr postek g., ur paotr gouest g., ur palvad mat a baotr g., ur strapennad vat a zen b., un dornek mat a baotr g., ur paotr temzet mat g., un tamm toupard a baotr g., ur pezhhiad den g., ur pezhhiad hini g., ur c'horf den g., ur bilh den g., ur paotr difall g., ur paotr reut g., un tamm mat a baotr g., un tarin a baotr g., ur paotr start war e elloù g., un ampart g., ur paotr ampart g., ur galedenn a zen g., ur c'horf mat a baotr g., un temz vat a baotr g. / ur gignenn vat a baotr g.

(Gregor) ; *ein kräftiger Arm*, ur vrec'h kreñv b., ur vrec'h reut b., ur vrec'h danvez enni b., ur vrec'h hag a zo houarn b. ; *zwei kräftige Arme haben*, kaout divrec'h reut, kaout nerzh spontus leizh e zivrec'h ; *er ist von kräftigerer Konstitution als sein Freund*, *er hat eine kräftigere Konstitution als sein Freund*, startoc'h gweet eo eget e vignon, startoc'h frammet eo eget e vignon, muioc'h a gorf en deus eget e vignon, lañsañ a ra war e vignon en nerzh-korf, lañs en deus war e vignon en nerzh-korf ; *eine kräftige Stimme haben*, bezañ kreñv (skiltr) e vouezh, bezañ korzenet mat e vouezh, kaout ur vouezh nerzhus, kaout ur sapre korzen, kaout korzailh ; *er hat eine kräftige Gesichtsfarbe*, hennezh a zo liv kreñv dezhañ, ruspinn eo e zremm ; *kräftige Bäume*, gwez kreñv str. ; *dein Küken ist aber nicht sehr kräftig*, da evn bihan n'eo ket gwall rust, da evn bihan ned a ket rust, da evn munut n'eo ket gwall greñv, da evn bihan n'eo ket gwall yac'h, da evn bihan n'eo ken eon tout, dister ha milzin eo da evn bihan ; *kräftig werden*, kreñvaat, nerzhakaat, nerzhusaat, startaat, kreskiñ e kreñvder hag e nerzh ; *kräftiger Schlag*, c'hwistad g., lop g., fiblad g., freilhad g., kotad g., takad g., taol yac'h g., bazhad b., gwall daol g., pezh mell taol g., taol rust g., taol kreñv g., taol kalet g. ; *kräftiger Faustschlag*, dornad sonn g., ougnad g., fiezenn b., kistinenn b., kalkennad b., babuenn b., katarenn b. ; *kräftige Sprache*, komzoù kreñv ls., komzoù reut ls. ; 2. [kegin.] sonn, kreñvaus, nerzhakaus, yac'h, reut, fonnus, ... a ra fonn, ... a ra fonn vat, gremmus ; *kräftige Nahrung*, magadur sonn g., magadur da reiñ nerzh g., boued kreñvaus (nerzhakaus, nerzhus) g., boued gremmus g., boued reut g., boued fonnus g., boued hag a ra fonn g., boued hag a ra fonn vat g. ; *kräftiger Trank*, boeson kreñv-marc'h g. ; *kräftiger Schluck*, banne sonn g., banne yac'h g., banne druz g., banne start g.

Adv. : kreñv, start, yac'h, gant nerzh, nerzhus, kalet, mort, put ; *Hans langt kräftig zu*, kerc'ha mat a ra Yann, mont a ra dent Yann don e-barzh ar boued, Yann a oar sachañ gantañ, Yann a zebr naonek, Yann a zebr c'hoantek, Yann a oar pakañ e voued, kregiñ a ra Yann a-vegad er boued ; *der Hund beißt kräftig zu*, ar c'hi a grog du, ar c'hi a grog start, ar c'hi a grog yud, ar c'hi ha grog mut, ar c'hi ha grog mort, ar c'hi a grog nerzhus ; *kräftig ausschreiten*, mont a-gamm-kaer ; *kräftig zuschlagen*, skeiñ kreñv, skeiñ kalet, lopañ, skeiñ mort, skeiñ a-dro, skeiñ a-dro-herr, skeiñ a-dro-vrec'h, skeiñ a-dro-chouk, skeiñ a-dro-jouez, skeiñ a-dro-jouez-kaer, skeiñ a-nerzh e gorf, skeiñ put, skeiñ a-dribilh, skeiñ a-fardeglev, skeiñ yac'h, skeiñ kaer, skeiñ c'hwek, skeiñ taer, bezañ pouner e zorn, darc'haouiñ start, darc'haouiñ kalet ; *die Anzahl der Abonnennten hat kräftig zugelegt*, niver ar goumananterien en deus graet ul lamm ; *kräftig schütteln*, hejañ-dihejañ, ober un hejañ da, strilhañ e-giz ur wezenn bilhoù, strilhañ evel ma vez graet gant gwinizh er c'houer, hejañ start, hoskellat kreñv ; *der Hanf wächst kräftig*, ar c'hanab a zeu brav er-maez.

kräftigen V.k.e. (hat gekräftigt) : kennerzhiñ, nerzhañ, nerzhakaat, nerzhusaat, nershaat, kreñvaat, startaat, sonnaat, kadarnaat, sershaat, bevaat, gwevnaat ; *Butter kräftigt mehr als Fleisch*, fonnusoc'h eo an amanenn eget ar c'hig, kalonekoc'h eo an amanenn eget ar c'hig, kreñvoc'h eo an amanenn eget ar c'hig, gremmusoc'h eo an amanenn eget ar c'hig ; *wieder kräftigen*, aznerzhañ, azbevaat.

V.k.e : **sich kräftigen** (hat sich (ak.) gekräftigt) : nerzhakaat, nerzhusaat, nershaat, kreñvaat, startaat, sonnaat, kadarnaat, nerzhañ, bevaat, kreskiñ e kreñvder hag e nerzh.

kräftigend ag. : nerhus, nerzhakaus, ... nerzhakaat, startaus, kreñvaus, kalonek, kalonus, gremmus, reut, bividik, buhezekaas, hael da galon an den ; *kräftigende Arznei*, louzoù da reiñ nerzh en-dro g., louzoù da reiñ startijenn en-dro g., louzoù da reiñ begon en-dro g., louzoù nerzhus g., louzoù

nerzhekaat g., louzoù gremmus g., louzoù kreñvaus g., louzoù startaus g., louzoù nerzhekaus g., louzoù kalonus g., louzoù hael da galon an den g. ; *kräftigende Nahrung*, magadur sonn g., magadur da reiñ nerzh, boued kreñvaus (nerzhekaus, nerzhus, fonnus, ragus, startaus) g., boued reut g., boued fonnus g., boued a ra fonn vat g., boued kalonek g., boued kreñv g., boued gremmus g.

Kräftigung b. (-,-en) : kreñvadur g., nerzhadur g., startadur g., kadarnadur g.

Kräftigungsmittel n. (-s,-) : [mezeg.] louzoù da reiñ nerzh en-dro g., louzoù da reiñ startijenn en-dro g., louzoù da reiñ begon en-dro g., louzoù kreñvaus g., louzoù startaus g., louzoù gremmus g., louzoù nerzhus g., louzoù nerzhekaus g., louzoù kalonus g., louzoù reut g., louzoù hael da galon an den g.

Kraftkleber g. (-s,-) : peg kreñv g.

Kraftlehre b. (-) : [mat., fizik] nerzhoniezh b.

Kraftleistung b. (-,-en) : taol-nerzh g., kur b., taol dreist g., stropad g., taol kaer g.

Kraftlinie ls. : [fizik] linenn vaez ls.

kraftlos ag. : 1. flak, flaket, diflaket, flakik, dinerzh, divegon, dilañs, laosk, sempl, fouist, fouest, gwan, dotu, izil, ven, asik, asiket, flep, ble, blin, blinik, blank evel ul leue, disples, displet, divalav, eon tout, fall, milzin, blank, andraf, dister, gwak ; *kraftlose Hände*, daouarn yod ls., daouarn fall ls. ; *kraftlos sein*, bezañ flakik, bezañ flak, bezañ flaket, bezañ diflaket, bezañ dinerzh, bezañ divegon, bezañ dilañs, bezañ dilañs en an-unan, bezañ disples, bezañ displet, bezañ divalav, bezañ fall ; *völlig kraftlos*, hep barr nerzh ebet, erru ar fallañ ma c'haller, erru fallañ ma c'haller, diskaret ; [arm] *kraftlose Kugel*, boled dilañs b./g. ; 2. [gwr] didalvoud, didalvez ; *für kraftlos erklären*, lemel, terriñ, nullañ, diwiriekaat, didalvoudekaat, freuzañ, eztalvoudegañ ; 3. [poltred] displann, dispis ; *kraftloses Negativ*, koc'henn-orin dispis b., ginenn dispis b.

Kraftloserklärung b. (-,-en) : torridigezh b., torradur g., diwiriekadur g., didalvoudekadur g., eztalvoudegañ g., lamidigezh b., lamedigezh b., freuzadur g., freuzidigezh b.

Kraftlosigkeit b. (-) : dinerzh g., dinerzhded b., dinerzhder g., laoskentez b., gwanded b., gwander g., semplder g., blankted b., blankter g., blinder g., blinded b., diviañs b., diviadur g., fillidigezh b., venadur g., vender g., vendet b., venizion b., sempladurezh b., semplaenn b., fallentez b.

Kraftmeier g. (-s,-) : sklanker g., fougaser g., balpour g., glabouser g., fougeer g., brabañser g., pezh glorius g., bugader g., boufon g., brammer g., braller g., braller e gloc'h g., mailhard g., breser g., breser kaoc'h g., kagaler g., pabor g., poufer g., poc'hon g. [*liester* poc'honed], brogoier g., brogolier g., pompader g., straker g., bern trein g., beg-a-raok g.

Kraftmesser g. (-s,-) : [fizik] dinamometr g., nerzhventer g.

Kraftmittel n. (-s,-) : [mezeg.] louzoù kreñv-marc'h g., louzoù da reiñ nerzh en-dro g., louzoù da reiñ startijenn en-dro g., louzoù da reiñ begon en-dro g., louzoù kreñvaus g., louzoù gremmus g., louzoù nerzhus g., louzoù nerzhekaus g., louzoù kalonus g., louzoù reut g.

Kraftnahrung b. (-) : boued gremmus b., boued nerzhus g.

Kraftpaar n. (-s,-e) : [fizik] gindaouad g.

Kraftpaarmoment n. (-s,-e) : [fizik] c'hwellankad g., lankad ur gindaouad g.

Kraftpaket n. (-s,-e) : *ein Kraftpaket*, un den a-nerzh g., ur markol den g., un treuztelleg g., ur pres laezh g., un tos g., ur palvad mat a baotr g., ur strapennad vat a zen b., un dornek mat a zen g., un troc'had mat a baotr g., ur paotr a droc'had mat g., ur paotr troc'hed mat g., ur galedenn a zen b., ur paotr temzet mat g., un tarin g., un tamm toupard a baotr g., ur pezhad den g., ur pezhad hini g., ur c'horf den g., ur paotr

difall g., ur paotr reut g., un tamm mat a baotr g., ur paotr hag a zo e hed hag e lec'hed ennañ, ur c'horf mat a baotr g., Yann-e-vazh-houarn g., ur bilh den g., ur paotr eus ar re baketañ g., ur paotr paket mat g., un temz vat a zen g. / ur gigenn vat a zen b. (Gregor) ; *Kraftpakete*, paotred an terruplañ ls., paotred sonn ls., paotred start ls.

Kraftpapier n. (-s,-e) : paper kraft g.

Kraftprobe b. (-,-n) : amproenn nerzh b., c'hoari nerzh g.

Kraftprotz g. (-en,-en) : *ein Kraftprotz*, un den a-nerzh g., ur markol g., un treuztelleg g., un tos g., ur palvad mat a baotr g., ur strapennad vat a zen b., un dornek mat a zen g., un troc'had mat a baotr g., ur paotr troc'hed mat g., ur galedenn a zen b., ur paotr a droc'had mat g., ur paotr temzet mat g., un tarin g., ur paotr temzet mat g., un tamm toupard a baotr g., ur pezhad den g., ur pezhad hini g., ur c'horf den g., ur bilh den g., ur paotr difall g., ur paotr reut g., un tamm mat a baotr g., ur paotr hag a zo e hed hag e lec'hed ennañ g., ur c'horf mat a baotr g., Yann-e-vazh-houarn g., ur pres laezh g., un temz vat a zen g. / ur gigenn vat a zen b. (Gregor) ; *Kraftprotzen*, paotred an terruplañ ls., paotred sonn ls., paotred start ls.

Kraftpunkt g. (-s,-e) : [fizik] poent krog g., poent embregañ g.

Kraftquelle b. (-,-n) : mammenn nerzh b., mammenn startijenn b.

Krafttrad n. (-s,-räder) : marc'h-tan g., moto g./b., motorodeg b.

Krafttradfahrer g. (-s,-) : marc'htaner g., bleiner moto g., motoer g.

Kraftsammler g. (-s,-) : [tredan] daspugner g.

Kraftschraube b. (-,-n) : [mat.] gweadell b. [*liester* gweadelloù].

kraftspendend ag. : [boued, bev.] gremmus, startaus, kreñvaus, reut, bividik, buhezekaas.

Kraftsport g. (-s) : [sport] sport nerzh g., korfembreg g.

Kraftspruch g. (-s,-sprüche) : ledoued [*liester* ledouedoù, leoudoued] g., kunujenn b., mallozh b./g., mallozhenn b., milligadenn b., droukvallozh b./g., droukpedenn b., gwallbedenn b., sulbedenn b., pedenn gleiz b., pater gleiz b., pedenn Gerne b., salmenn b., pec'hed g., pec'hadenn b., touadell b., sakreadenn b., sakre g., jarne g., nonde g., tonerde g., ger bras g., ger dibrenn g., ger vil g., ger gros g., touerezh g., le g., touadenn yac'h b.

Kraftstoff g. (-s) : trelosk g., strilheoul g., esañs g., P. dour-tan g., eoul-maen g., benzin g., goraj g. ; *bleifreier Kraftstoff*, trelosk diblom g.

Kraftstoffanzeige b. (-,-n) / **Kraftstoffanzeiger** g. (-s,-) : jaoj an trelosk g.

Kraftstoffmangel g. (-s) : 1. berregezh trelosk b., berregezh war an trelosk b., skorted a drelosk b. ; 2. [dre astenn.] sac'hadenn garr-tan dre ziouer a drelosk b., trelosk aet da hesk e beol ar c'harr-tan g.

Kraftstoß g. (-es,-stöße) : [fizik] luskad un nerzh g.

Kraftstrom g. (-s,-ströme) : uhelvarr g., tredan uhelvarr g., tredanvarr uhel g., tredan voltadur uhel g. ; *an Kraftstrom anschließen*, lugañ ouzh an uhelvarr.

Kraftstromsteckdose b. (-,-n) : [tredan.] kiez uhelvarr b., P. lugell uhelvarr g.

Kraftstromstecker g. (-s,-) : [tredan.] sankell uhelvarr b., P. lugell uhelvarr g.

Kraftübertragung b. (-,-en) : kas-nerzh g., treuzkas g.

Kraftvektor g. (-s,-en) : [fizik] sturiadell un nerzh b.

kraftvoll ag. : kreñv, start, nerzhus, nerzhed, leun a nerzh ; *kraftvoller Wagen*, *kraftvolles Auto*, karr kreñv g., karr galloudus g.

Adv. : gant nerzh, nerzhus, kreñv, start, kalet, mort, put ; *kraftvoll zubeißen*, debriñ a galon vat (a galon zigor, a-leizh e

zent), debriñ gant ur galon zigor, pilat boued, debriñ a-leizh e zent, pegañ war ar boued a-leizh e zent, pegañ war an traoù a-leizh e zent, kregiñ a-vegad er boued, tennañ e gof er-maez a vizer, tennañ e galon eus ar vizer, lakaat tenn war e vegel, kavout blaz gant e voued, plaouiañ, floupañ, flumañ e voued, kroufañ e voued, kouchañ e voued, porpantiñ e voued, kordañ e voued, bezañ kreñv war ar chaokat, kaout ur malouer mat, ober kof bras, debriñ ent marlonk, debriñ evel ur roñfil, pilat boued a-c'hoari-gaer, debriñ naonek, debriñ dibismig, debriñ sasun, debriñ c'hoantek, debriñ c'hwek, debriñ alfant, debriñ dislangour, dantañ kaer / fripal / brifal / kargañ kaer e gof / bourellañ ervat e borpant (Gregor).

Kraftwagen g. (-s,-) : karbed emlusk g., karr-tan g., tangarr g.

Kraftwagenbau g. (-s) : kartanerezh g., tangarrerezh g.

Kraftwagenführer g. (-s,-) / **Kraftwagenführer** g. (-s,-) : blenier g., bleiner g., tangarrer g., kartaner g.

Kraftwerk g. (-s,-e) : tredanva g., kreizenn-dredan b., tredanlec'h g., kreizenn oberiañ tredan b.

Kraftwinder g. (-s,-) : [mat.] gweadell b. [*liester* gweadelloù].

Kraftwirkungslinie b. (-,-n) : [fizik] roud gwerediñ un nerzh g.

Kraftwort g. (-es,-e) : komzoù kreñv ls., komzoù reut ls., ledoued [*liester* ledouedoù, leoùdoued] g., kunujenn b., mallozh b./g., mallozhenn b., milligadenn b., droukvallozh b./g., droukpedenn b., gwallbedenn b., sulbedenn b., pedenn gleiz b., pater gleiz b., pedenn Gerne b., salmenn b., pec'hed g., pec'hadenn b., touadell b., sakreadenn b., sakre g., jarne g., nonde g., tonerde g., ger bras g., ger dibenn g., ger vil g., ger gros g., touerezh g., le g., touadenn yac'h b.

Krage b. (-,-n) : [tisav.] korbell g. ; *die Krage des Kamins*, korbelloù ar siminal ls., skourjezoù ar siminal ls.

Krägelchen n. (-s,-) : gouzougenn b., kolinetenn b.

Kragen g. (-s,-) / [Bro-Suis, su Bro-Alamagn] **Kragen** g. (-s, Krägen) **1.** gouzougenn b., kolier g., tro-c'houzoug b., gouzoug g. ; *den Kragen seines Mantels hochschlagen*, sevel gouzougenn e vantell, sevel gouzoug e vantell ; *den Kragen seines Hemdes aufknöpfen*, dibrennañ kolier e roched ; *abknöpfbarer Kragen*, adc'houzougenn b. ; **2.** *spanischer Kragen*, **a)** [mezeg.] gwalenn dag b. ; **b.** [dilhad., istor] gouzougenn spagnol b. ; **3.** [dre astenn.] *jemanden am Kragen packen*, pakañ (tapout) u.b. dre e golier, kregiñ e kolier u.b., kregiñ e kabiez u.b., lammat ouzh kabiez u.b., lammat e kabiez u.b., lammat gant kabiez u.b., lakaat e graban war kabiez u.b., kregiñ e chouk u.b., tapout krog e kitem u.b., lakaat e bav war kitem u.b., krafañ war u.b. ; *er packte ihn am Kragen*, tapout a reas krog ennañ dre e golier, kregiñ a reas en e gabiez, kregiñ a reas ennañ war-bouez e golier, lammat a reas ouzh (gant, en) e gabiez, lakaat a reas ar c'hraban war e gabiez, kregiñ a reas en e chouk, kemer a reas anezhañ dre ar chouk (dre ar gouzoug) / teuler a reas an dorn warnañ / kregiñ a reas ennañ (Gregor) ; *es geht ihm an den Kragen*, en dro-mañ bepred eo graet gantañ, un den echu eo, dibunet en deus e gudenn, kollet eo, en dro-mañ ez eus fin dezhañ, ne bado ket pell ken, ned ay ket pell ganti, en e sach diwezhañ emañ, tapet eo evel ur razhenn er gried, sklaer eo e stal, sklaer eo e abadenn ; *jemanden beim Kragen nehmen*, kregiñ e kolieroù u.b., kregiñ e kolier u.b., goulenn kont digant u.b. / kiviñ tonenn e benn d'u.b. / koueziañ e benn d'u.b. (Gregor), reiñ ur c'houez d'u.b., lavaret e begement d'u.b., rannañ e damm d'u.b., kontañ e damm d'u.b., reiñ e stal d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandaladenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., lammat war boutonioù u.b., en em arastiñ ouzh u.b., en em gemer ouzh u.b., en em lakaat ouzh u.b., en em lakaat gant u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., kanañ e gouez d'u.b.,

kanañ e roched d'u.b., mont reut d'u.b., mont a-daol d'u.b., rustoniañ u.b. ; *dort geht einer dem anderen an den Kragen*, aze ez eus sach-disach.

Kragenknopf g. (-s,-knöpfe) : nozelenn c'houzougenn b., bouton gouzougenn g.

Kragennummer b. (-,-n) : kerc'henn b., ment kerc'henn b., ment kolier b., ment tro-c'houzoug b. ; ; *ich trage Kragennummer 40*, *ich trage Hemden mit Kragennummer 40*, va zro-c'houzoug a zo daou-ugent poent

Kragenschoner g. (-s,-) : skerb gouzoug g.

Kragenspiegel g. (-s,-) : [lu] troñsenn c'houzougenn b.

Kragenweite b. (-,-n) : kerc'henn b., ment kerc'henn b., ment kolier b., ment tro-c'houzoug b. ; *ich trage Kragenweite 40*, *ich trage Hemden mit Kragenweite 40*, va zro-c'houzoug a zo daou-ugent poent.

Kragstein g. (-s,-e) : [tisav.] korbell g. ; *die Kragsteine des Kamins*, korbelloù ar siminal ls., skourjezoù ar siminal ls.

Krähe b. (-,-n) : **1.** [loen.] frav g./b., kavan b., P. bran vihan b. ; *die Krähe krächzt*, koagal a ra ar frav ; **2.** [krl.] *eine Krähe hackt der anderen kein Auge aus*, dalc'h mat ha me a gigno, an hanter eus ar c'hroc'henn az po - pep hini a gar e bar, ar bleizi ivez ; **3.** [dre skeud.] karr-nij g., nijerez b. ; *alte Krähe*, *lahme Krähe*, flapell b.

Krähen V.gw. (hat gekräht) : **1.** kanañ ; *der Hahn kräht in aller Frühe*, mintin-mat e kan ar c'hilhog ; *kräht das Huhn und schweigt der Hahn*, *ist das Haus gar übel dran*, an tog a zle mestrñ d'ar c'hoef ; **2.** [dre skeud.] P. *danach kräht kein Hahn*, den ne ray van (forzh), den ebet ne vo chalet gant kement-se, se ne raio mann da zen ebet.

Krähenauge n. (-s,-n) : **1.** [louza.] frouezh ar gwez-kaniram str., kraoñ vomikez str. ; **2.** [mezeg.] kaledenn b., lagadenn-yar b.

Krähenaugenbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez-kaniram str., gwez-vomikez str.

krähend ag. : raouliet, gourskiltr ; *eine krähende Stimme*, ur vouezh raouliet b., ur vouezh c'hourskiltr b.

Krähenfuß g. (-es,-füße) : **1.** [loen.] pav frav g. ; **2.** [arm] pervireg b.

Krähenfüße ls. : **1.** skridaj g., skilfadennou ls., krabisadennou ls., krafignadennou ls., skritur treid-kelien g., skritur fall devet g., skrabadennou-yar ls. ; **2.** roufennou paviou gwazi ls., merkoù-pav ls. ; *sie hat Krähenfüße*, roufennou paviou gwazi (merkoù-pav) he deus e-kichen he daoulagad.

Krähenfuß-Wegerich g. (-s,-e) : [louza.] korn-karv g.

Krähenkolonie b. (-,-n) : braneg b.

Krähenneest n. (-es,-er) : **1.** neizh fraved g. ; **2.** [merdead.] kastell-gwern g., kastell-lestr g., kastell g.

Krähenscharbe b. (-,-n) : [loen.] morvran-guchenn b. [*liester* morvrini-kuchenn], morvaout-kuch g. [*liester* morvaouted-kuch].

Krähwinkel g. (-s,-) : difouilh g., toull gouez g., toull kêr g., toull kutez g., bro gutez b., toull parrez kollet ha dilezet gant an Aotrou Doue g., toull kollet kac'het gant an diaoul g., bourc'hadenn laou b., toullig bro g., kozh lec'h distro g., lec'h kollet g., trogorn g., Kerneblec'h b., Kernetra b., Kerneuz b., Keribil-Beuz b.

Krain n. (-s) : [istor, douar., Slovenia] Karniska b., Bro-Garniska b.

Krakau n. (-s) : Kraków b.

Krakauer¹ g. (-s,-) : annezad Kraków g., Krakoviad g.

Krakauer² b. (-,-) : [kegin.] silzig Kraków str.

Krake g. (-n,-n) / b. (-,-n) : [loen.] **1.** morgazh g. [*liester* morgazhed, morgizhier], tregazh [*liester* tregazhed] g., soav b. [*liester* soaved], P. poch-an-toer g. ; *die schmiegsamen*

Fangarme der Kraken, pavier gwevn ar morgizhier ls., brec'hioù gwevn ar morgazhed ls. ; *die Saugnäpfe der Kraken*, bronnoù ar morgazhed ls., spegoù ar morgazhed ls. ; *der Krake spritzt Tinte*, ar morgazh a strink e zuad ; **2.** [barzh.] euzhvil mor g., morvarc'h g. [ls. morgezeg, morvirc'hed].

Krakeel g. (-s) : P. tabut g., trouz g., rendael b., gourdrouz g., rev g., kroz g., bec'h g., diskrap g., diskrog g., distok g., arguz g., breud g., reuz g., riot g., chikan g., dael b., jeu b., chav g., patati g., c'hin-c'h'an (c'hign-c'hagn) g., chabous g., bec'h g., langaj g., pironed ls., pironoù ls., todion g., skandal g., karbac'h g., kabal b., chao g., aroun g., jibas g., tabac'h g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., estlamm g.

krakeelen V.gw. (hat krakeelt) : P. kas trouz, kas karbac'h, kabalat, kas safar, ober ar sod, ober trouz bras, chabousat, c'hoari e loen, c'hoari an taol, c'hoari e benn, c'hoari buhez, diskargañ ur voltenn, bezañ foar (ur sabat, cholori, boulorgn, un talabard, un todilhon, un todion, un doumpi, ur you hag un hemolc'h spontus, ur jabadao) gant an-unan, lakaat fourgas, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, jabadao, tousmac'h), tousmachat, c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, ober ar seizh diaoul hag e benn, toumpial, ober karnaj, karnajal, tournial, todioniñ, sabatiñ, ober trouz (cholori, talabao), safariñ, magañ e cholori, daoubenniñ, cholorial, trouzal, loeniñ, tabac'hañ, tabutal, plantañ reuz, plantañ freuz, plantañ freuz ha reuz, ober e zen gars, razailhat.

Krakeeler g. (-s,-) : tabac'her g., draskler g., sabater g., cholier g., tournier g., rouler g., straker g., trouzer g., rendaeler g., dispac'her g., torr-revr g., torr-penn g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., fardilhon g., amerdour g., brammsac'h g., chikaner g., noazour g., chilper g., paotr an drailh g., fourgaser g., toull-freuz g., paotr ar beilh g., arveller g., soroc'her g., pikailher g.

Krakeelerei b. (-) : chipoterezh g., pismigerezh g., taskagn g., taskagnerezh g., nagennerezh g., abegerezh g., chikanerezh g., rekinerezh g.

Krakeelerin b. (-,-nen) : tabac'herez b., drasklerez b., sabaterez b., tournierez b., rouleres b., trouzerez b., dispac'herez b., torr-revr g., torr-penn g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdourez b., strakell b., plac'h an drailh b., toull-freuz g., plac'h ar beilh b., arvelleres b., soroc'herez b., pikailherez b.

Krakelfüße ls. : skridaj g., skilfadennoù ls., krabisadennoù ls., krafignadennoù ls., skritur treid-kelien g., skritur fall devet g., skrabadennoù-yar ls.

krakelig ag. : *krakelige Handschrift*, skridaj g., skilfadennoù ls., krabisadennoù ls., krafignadennoù ls., skritur treid-kelien g., skritur fall devet g., skrabadennoù-yar ls.

krakeln V.k.e. (hat gekrakelt) : skrabadenniñ, skridajiñ, torskrivañ udb, skrivañ udb a-stlabez war un tamm paper.

Kräkente b. (-,-n) : [loen.] gouhouad g. [*liester* gouhoidi], krakhouad g. [*liester* krakhoidi], kragell b.

kraklig ag. : *sellit ouzh krakelig*.

Krakowiak g. (-s,-s) : [dañs] krakoviadenn b.

Kral g. (-s,-el-s) : [su Afrika] kraal g., kral g.

Kralle b. (-,-n) : 1. skilf g., kraban b., ivin g. ; *einziehbare Krallen*, skilfoù pak-dispak ls. ; *mit Krallen versehen sein*, bezañ skilfek, bezañ krabanek, bezañ ivinek ; *seine Krallen wetzen*, lemmañ e skilfoù ; *seine Krallen zeigen*, *seine Krallen ausfahren*, [ster rik ha dre skeud.] dispakañ e skilfoù, dispakañ e ivinoù, divanegañ e ivinoù ; *seine Krallen einziehen*, [ster rik ha dre skeud.] pakañ e skilfoù, pakañ e ivinoù ; *die Katze zeigt ihre Krallen*, *die Katze fährt ihre Krallen aus*, divanegañ a ra ar c'hazh e skilfoù, divanegañ a ra ar c'hazh e ivinoù, dispakañ a ra ar c'hazh e skilfoù, dispakañ a ra ar c'hazh e ivinoù ; *die Katze zieht ihre Krallen ein*, pakañ a ra ar c'hazh e skilfoù,

pakañ a ra ar c'hazh e ivinoù ; *die Krallen des Adlers*, krabanoù an erer ls., skilfoù an erer ls. ; *der Raubvogel schlägt seine Krallen in die Beute*, an evn-preizh a grog a-leizh skilfoù en e breizh, an evn-preizh a blant e skilfoù e korf e breizh ; *scharfe Krallen*, skilfoù lemm ls., krabanoù lemm ls., ivinoù lemm ls., krabanoù dir ls. ; **2.** [dre skeud.] *die Krallen zeigen*, divanegañ e ivinoù, mont e-barzh blev kriz, mont droug en e goukoug (en e gentroù), sevel war e gentroù, sevel war e elloù, sevel war e dach, mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, sevel droug en an-unan, mont tro en e voned, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, kounnariñ, arfleuiñ, pennfolliñ, tanañ, en em danañ, rebekat, sevel e gribell, sevel e gribenn, rual el limonoù, rebarbiñ ouzh ar c'hentroù, ourzal, taeraat, buaneakaat, buanegezh, feulzañ, broueziñ, imoriñ, diskouez imor, rebekat ouzh ar c'hentroù (Gregor) ; **3.** *ich bezahle dann alles bar auf die Krallen*, me 'baeo tout pizh-razh en un taol - me 'baeo tout, riget mat, en un taol.

krallen V.k.e. (hat gekrallt) : **1.** dispakañ e skilfoù, dispakañ e ivinoù, divanegañ e ivinoù, kregiñ gant e skilfoù, pakañ gant e skilfoù ; **2.** krabisañ, skilfañ, krafignat, krifinat, krabanata ; **3.** [dre skeud.] P. *etwas krallen*, skrapat udb, skrapañ udb, divorañ udb, kemer udb a-gildorn, flipañ udb a-gildorn, rañvat udb, ripañ udb, sigotañ udb, tuniñ udb, c'hwibañ udb, c'hwiblaerezh udb, sammañ udb, ober skrap war udb, pokañ udb, robañ udb, lakaat e grabanoù war udb., astenn e graban war udb, teurel e graban war udb, krabanata udb, kammañ e vizied war udb, falzigañ udb, spoefisañ udb, skrabañ udb, mougañ udb.

V.em. : **sich krallen** (hat sich (dat.) gekrallt) : **1.** kregiñ gant e skilfoù, pakañ gant e skilfoù ; **2.** [dre skeud.] P. *sich (dat.) jemanden krallen*, ober un dres d'u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, lakaat u.b. en erv, kas u.b. d'e doull, disorc'henniñ u.b., lakaat u.b. en-dro en e stern, lakaat e ibil en e blas d'u.b., krennañ e douchenn d'u.b., ober e varv d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., rannañ e damm d'u.b., kontañ e damm d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., stankañ e glapez d'u.b., diskar ourgouilh u.b., dilorc'hañ u.b., difougeañ u.b., diskar al lorc'h a zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., diskroc'henañ e ourgouilh diouzh u.b., reiñ avel a-benn d'u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., c'hoari buhez war u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., ober ur vuhez d'u.b., ober ur rez d'u.b.

krallenbewehrt ag. : krabanek, skilfek, ivinek ; *krallenbewehrte Tiere*, loened krabiser ls.

krallenförmig ag. : krabanheñvel, skilfheñvel, ivinheñvel.

Krallenhieb g. (-s,-e) : krabanad b., skilfad g., skilfadenn b., krabisadenn b. ; *Krallenhiebe versetzen*, krabisañ, skilfañ, krafignat, krifinat, krabanata ; *einen Krallenhieb bekommen*, tapout ur c'hrabanad.

krallig ag. : krabanek, skilfek, ivinek ; *krallige Nägel*, ivinoù kaouenn ls.

Kram g. (-s) : **1.** P. brizhvarc'hadourezh b., bitrakerezh g., kozhkailhez ls., kozhkailhoù ls., kozhigelloù ls., kozhajoù ls., kozhailhoù ls., kozh traoù ls., bitrakoù ls., kac'herezh g., kaoc'hajoù ls., traoùajoù ls., rikoù intañvez ls., traoù intañvez ls., traoù a get ls., traoù chop ls., traoù distrantell ls., traoù diwar-sav ls., fanfarluchoù ls., turubailhoù ls., drailhennoù ls., disterajoù ls., disterajigoù ls., tafarajoù ls., gagnoù ls., stalabard g., stalabarn g., stalikaj g., stalikerezh g., stalikez b., stal b., staliad traoù b., boutikl g./b., stramm g., binviajoù ls., strobelloù ls., stlabez g., strobad g., traoùajoù ls., traoùerezh g., belbeterezh g., traoù treut ls., bernailh g. ; *billiger Kram*, mataragoù ls. ; **2.** [dispredet] marchadourezh b., stal b. ; *seinen Kram ausbreiten*, dispakañ e stal, displegañ (staliañ) e

varc'hadoùrezh (Gregor) ; 3. [dre skeud.] *und der ganze Kram*, ha kement 'zo ! ha tout ar stal da heul ! ; *das passt ihnen nicht in den Kram*, kement-se ne ra ket o jeu (ne blij ket dezho, n'eo ket da dezho, ne ra ket o zreuz, ne ra ket o zraoù) ; *das passt ihm in den Kram*, ober a ra e ran gant an dra-se ; *kümmere dich um deinen eigenen Kram !* emell eus ar pezh a sell ouzhit ! kae da zirouestlañ da neud ! soursi ouzh da grampouezh ! soursi ouzh da bemp krampouezhenn ! diwall d'en em luziañ gant traoù n'ac'h eus ket karg anezho ! lez ar re all da ziluziañ o gwiad ! chom war da dreuzoù ! chom hep lakaat da fri en dra-se ! na sank ket da fri en dra-se ! n'ay ket da fri aze ! n'a ket da emellout eus kement-se ! n'a ket d'en em veskañ e kement-se ! ne vefe ket a boan dit lakaat da fri en dra-se ! n'ec'h eus klask ebet war mann ebet en afer-se ! n'emañ ket ez kerz emellout eus kement-se ! an dra-se n'eo ket da stal eo ! n'eo ket da batatez ! pep hini e vutun ! n'ec'h eus ket da welet war gement-se ! mir a lakaat da fri en afer-se ! n'ec'h eus netra da welet gant an dra-se ! kement-se ne sell ket ouzhit ! kement-se ne sell netra ouzhit ! n'eo ket da afer eo ! petra a sell an dra-se ac'hanout ? ; *den ganzen Kram hinschmeißen*, lezel pep tra war e revr (ouzh an drez), stlepel pep tra ouzh an drez, lezel (teuler) pep tra ouzh an drez, lezel pep tra ouzh torgenn, plegañ touchenn, koazhañ, chom a-dreuz gant e hent, kac'hat en e vragez, dilezel ar stourm, reiñ e zilez, lezel pep tra war e gement all, kemer e sac'h, diskouez e seuliou, stlepel (teuler) ar boned war-lerc'h an tog, teuler (strinkañ) an trebez war-lerc'h ar billig, teuler (stlepel) ar billig goude an trebez, teuler (stlepel, skeiñ, darc'haouiñ) an trebez war-lerc'h ar sklisen, teuler (stlepel, skeiñ, darc'haouiñ) an trebez war-lerc'h ar vasin.

Krambambuli g. (-s) : P. odivi jenevera g., lambig jenevera g., lambig Danzig g.

kramen V.gw. (hat gekramt) : firbouchañ, furchal, furchata, ober ar furch e, ober furch e, ober furch ha klask e, turmuch, c'hwiliañ, brellañ, furgutañ ; *in einer Schublade kramen*, firbouchañ (furchal, furchata, turmuch, c'hwiliañ, brellañ, furgutañ, farbotañ, turlutañ, fekañ, fiskital) en un diretenn, c'hwiliañ (dispac'hañ) un diretenn ; *in seinem Gedächtnis kramen*, skrabañ e eñvor, furchal en e eñvor.

Krämer g. (-s,-) : ispiser g., staliere g., merser g.

Krämerei b. (-,-en) : ispisiri b., stal ispisiri b., ispiserezh b., merserezh b., stal vihan b.

Krämergeist g. (-es) : [gwashaus] spered brizhvarc'hadoùrek g., skarster a spered g., strizhder a spered g.

krämerhaft ag. : brizhvarc'hadoùrek, berrsperedek, berrspereket, skars a spered, skort a spered b., darsot.

Krämerin b. (-,-nen) : ispiserez b., stalierez b., merserez b.

Krämeration b. (-,-en) : bro renet gant tud skars a spered b., bro renet gant tud skort a spered b., bro rennet gant brizhvarc'hadoùrien b.

Krämerseele b. (-,-n) : spered brizhvarc'hadoùrek g., skarsder a spered g., strizhder a spered g. ; *eine Krämerseele haben*, bindedañ, pismigañ, chipotal.

Kramladen g. (-s,-läden) : 1. boutikl g./b., bazar g. ; 2. [dre skeud.] stalabard g., stalikez b., stalikerezh g.

Krammetsvogel g. (-s,-vögel) : [loen.] drask louet b. bondrask b., borzevelleg g.

Krampe b. (-,-n) / **Krampen**¹ g. (-s,-) : [tisav.] krapinell stumm U b., krapon stumm U g., krap stumm U g., krog stumm U g., krapon stumm U g., tach-krog stumm U g.

Krampen² g. (-s,-) : [Bro-Aostria] pig g., pigell b., langede g.

Krampf g. (-s, Krämpfe) : 1. [mezeg.] glaz b. [*liester* glazoù, glizi], glazig b., andag g., glizi str. ; *konvulsiver Krampf*, glizienn b. [*liester* glizi] ; *klonischer Krampf*, gougrid g. ; *ich habe einen Krampf im Bein*, krog eo ar c'hlaez em gar, emañ ar c'hlaez ganin ;

den Krampf bekommen, bezañ krog ar c'hlaez en an-unan, kregiñ (skeiñ) ar c'hlaez en an-unan, dont ar c'hlaez en e izili, tapout glaz ; *von Krämpfen befallen werden*, bezañ skoet (dalc'het) gant ar glizi, kaout ur gaouad c'hli, kaout ur barr glizi, bezañ glizi gant an-unan, bezañ krog ar glizi en an-unan ; *der Krampf in seinem Bein war noch nicht vorbei*, ne oa ket aet ar c'hlaez diouzh e c'har c'hoazh ; *Darmkrämpfe*, droug-kof g., poan-gof b., gwentl g. ; *mit Krämpfen verbunden*, gliziek, gliziennek, gliziennus ; 2. [dre skeud.] P. *so ein Krampf*, pegen hegazus (hegaz, hegas, kasaus, kazus) eo an dra-se ! un torr-penn eo an dra-se !

Krampfader b. (-,-n) : [mezeg.] teuc'hell b. [*liester* teuc'hellou], gwazhienn-c'hros b. [*liester* gwazhied-gros], gwazhienn c'hwezet b. [*liester* gwazhied c'hwezet], gwazhienn dev b. [*liester* gwazhied tev], c'hwezenn b., dedarzhenn b., korbezenn b., garad b., logodenn b. [*liester* logodennou] ; *an Krampfader leidender Mensch*, teuc'helleg g. [*liester* teuc'helleien].

krampfaderig ag. : [mezeg.] teuc'hellek, korbezennet, c'hwezet.

Krampfandall g. (-s,-anfälle) : [mezeg.] glizi str., kaouad c'hli b., kaouad glizi g., barr glizi g., kridoù ls., tridoù ls., skrijadennoù ls.

krampfartig ag. : *sellit ouzh krampfhaft*.

krampfen V.k.e. (hat gekrampft) : *seine Finger um etwas krampfen*, krapañ en udb, kregiñ en udb, kregiñ ouzh udb, delc'her peg en udb, kregiñ start en udb, kregiñ peg en udb.

V.gw. (hat gekrampft) : 1. [Bro-Suis] mont hardizh dezhi, sachañ hardizh warni, reiñ bec'h d'ar c'hanab, reiñ bec'h dezhi, lakaat bec'h, plantañ bec'h, lakaat ar vourell en e gerc'henn, bezañ ar vourell en e gerc'henn, pegañ, bezañ er wakol, dont ar gwakol gant an-unan (*e wakol gantañ, he gwakol ganti h.a.*), ober ur c'hrogad bleiz, ober un taol striv, ober un taol diskrap, lakaat leizh ar vourell, korfañ, ober ur stagadenn, en em stagañ da labourat, kregiñ du el labour, c'hwistañ, kolierañ, dosañ, dosiñ, turkañ, stardañ outi, stardañ warni, en em zrustañ, en em hersal da labourat, difreatañ, diskrapañ, diskrapañ, en em zibilhonañ, daoubenniñ war al labour, en em zuañ gant al labour, kiañ ouzh al labour, en em giañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, labourat a-nerzh, labourat evel ur c'hi, labourat hep damantiñ d'e gorf, mont dezhi hep damantiñ d'e boan, loeniñ, loeniñ e gorf, lardañ, kordañ da vat gant al labour, lopañ, poaniañ, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, ober labour tri, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, krugañ ouzh al labour, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, bezañ en an-unan ur gounnar labourat, ruihal ha merat e gorf, daoudortañ war an tach, en em arastiñ ouzh al labour, breviñ e gorf ouzh al labour, c'hwezhañ e-barzh, na ober goap a labourat, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, bezañ a-stenn gant e labour, difraeañ, dehastañ, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour, skrabañ, bouc'halañ ; 2. *mein Bein krampft*, krog eo ar c'hlaez em gar, emañ ar c'hlaez ganin.

V.em. : **sich krampfen** (hat sich (ak.) gekrampft) : *sich (ak.) um etwas krampfen*, en em zalc'hel ouzh udb, krapañ en udb, kregiñ en udb, kregiñ ouzh udb, delc'her peg en udb, kregiñ start en udb, kregiñ peg en udb.

krampfhaft ag. : 1. gliziek, gliziennek, gliziennus, stroñs-distroñs, stroñsus, a-frapadoù, a-daolioù ; *krampfhaftes Zuckungen*, glizi str. ; *krampfhaftes Lachen*, c'hoarzh gliziennek, c'hoarzh stroñs-distroñs (stroñsus, a-frapadoù, a-daolioù) g. ; *ihr Lächeln hat etwas Krampfhaftes an sich*, mousc'hoarzhin a ra digalon, mousc'hoarzhin a ra c'hwerv (glas, gwenn, plat), emañ-hi o vousec'hoarzhin ouzh an avel,

emañ-hi o vouse'hoarzhin gwenn evel bleud flour ; **2.** [dre skeud.] *krampfhaft Bemühungen*, strivoù dreistmuzul (serzh, kalet, tenn, start, a-lazh-ki) ls.

Adv. : **1.** a-frapadoù, a-daolioù, stroñs-distroñs ; **2.** taer, a-zevri-kaer, evel pennsodet, evel un dall, a-lazh-ki.

Krampf Husten g. (-s) : [mezeg.] paz gliziek g., peud gliziek g., paz gliziennek g., peud gliziennek g., paz gliziennus g., peud gliziennus g., paz stroñs-distroñs g., peud stroñs-distroñs g., paz stroñsus g., peud stroñsus g., paz a-frapadoù g., peud a-frapadoù g., paz a-daolioù g., peud a-daolioù g.

krampf ag. : *sellit ouzh krampfhaft*.

Krampfleiden n. (-s) : [mezeg.] *zerebrales Krampfleiden*, droug-uhel g., kleñved-uhel g., droug-sant g., droukfell g., droug-sant-Yann g., epilepsiezh b.

krampflindernd ag. / **krampfstillend** ag. : [mezeg.] enepgliziek, enebandagek.

Krampus g. (-, -se) : [mojenn., Bro-Aostria] *der Krampus*, paotr kozh ar mor g., ar barbaou g., paotr Kerhun g., paotr Kerroc'h g., biziter ar milinoù brenn g., an eontr doujoù g., tonton-doujoù g., ar Waoñ du g., paotr e vomm g., paotr e voned ruz g., ar ramonut g., ar skoul g.

Kran g. (-s, Kräne/-e) : gavr-houarn b., P. gavr b. ; *fahrbarer Kran*, gavr-houarn heloc'h b., gavr-houarn loc'h-diloc'h b., gavr fiñvus b. ; *einen Kran windfrei stellen*, dizaveliñ ur c'havr-houarn ; *Scoubidou genannter Kran zum Ernten von Algen*, skoubidou g.

Kranarm g. (-s, -e) : brech'ar c'havr-houarn b., brech'henn ar c'havr-houarn b., gwalenn ar c'havr-houarn b.

Kraneberger n (-s) / **Kranenberger** n (-s) / **Kranenburger** n (-s) / **Kranenwasser** n. (-s) / **Kranewasser** n. (-s) : [dre fent] dour eus an duellenn g., gwin glesker g., sistr kordenn g., sistr glesker g.

Kranfahrer g. (-s, -) / **Kranführer** g. (-s, -) : paotr ar c'havr-houarn g., gavrour g.

Kranfahrerin b. (-, -nen) / **Kranführerin** b. (-, -nen) : plac'h ar c'havr-houarn b., gavrourez b.

krängen V.gw. (hat gekrängt) : [merdead.] moñselliñ, kosteziñ, plegañ, plavañ ; *das Schiff krängt*, kostez a zo gant ar vag, kosteziñ a zo gant ar vag, plegañ a ra al lestr, kosteziñ a ra al lestr, kosteziñ a ra al lestr, moñselliñ a ra al lestr, plavañ a ra al lestr, war e gostez emañ al lestr, ilgostezañ a ra al lestr ; *nach Backbord krängen*, kosteziñ a-vabourzh ; *nach Steuerbord krängen*, kosteziñ a-stribourzh.

Krängung b. (-, -en) : [merdead.] kostezadur g., kostez g., kosteziñ g., moñselliñ g. ; *plötzliche Krängung*, taol ruilh g.

Krängungswinkel g. (-s, -) : [merdead.] korn kosteziñ g.

Kranich g. (-s, -e) : **1.** [loen.] garan b. [*liester* garaned] ; *grauer Kranich*, *eurasischer Kranich*, garan louet b. ; **2.** [steredeg] ar C'haran b., steredeg ar C'haran b.

krank ag. : [mezeg.] klañv, diaes, dihet, fall, fall e gorf, stag ur c'hleñved bennak outañ, pourset, [loened] dihet ; *krankes Pferd*, jav dihet g. ; *er ist krank*, klañv eo, paket klañv eo, war e gostez emañ, diaes eo, fall eo ; *sie ist krank*, klañv eo-hi, klañvez eo-hi ; *er ist schwer krank*, klañv-fall (klañv-ki, klañv-bras, klañv-moñs, klañv da vat, klañv-kaer, gwall fall) eo, meurglañv eo, ruskenn fall a ra, enk-tre eo warnañ, gwall glañv eo, gwall skoet eo, toc'hor bras eo / gwall doc'hor eo (Gregor), en ur par fall emañ ; *ewig krank*, klañv-diglañv, klañvidik, klañvus, silwink, peñver, ur galon voñselin dezhañ, sempl e yec'hed, bresk e yec'hed, flour an temz anezhañ, tener an temz anezhañ, stummet diouzh c'hoari ar c'hlañv, a gouezh alies en arwez ar yer, a vez atav vi pe labous o c'hoari gantañ, fall e gorf, korf fall dezhañ, stummet diouzh bezañ klañv alies, stummet diouzh c'hoari ar c'hlañv, troet da gleñvel evit an disterañ abeg, gwall gizidik ouzh ar c'hleñvedoù, bepred klañvigou ; *er ist momentan krank*, klañv emañ ; *vor Kurzem*

noch war er krank, a-nevez-veit klañv eo ; *krank machen*, klañvaat ; *krank machend*, klañvus, kleñvedus ; *krank werden*, mont klañv, dont klañv, kleñvel, klañvaat, mont e-barzh, en em gavout klañv, chom klañv, skeiñ klañv, bezañ skoet gant ur c'hleñved, kouezhañ ur c'hleñved bennak war an-unan, bezañ paket klañv, dastum (tapout, serriñ, pakañ, ober) ur c'hleñved, pakañ e valapa, tapout e jeu, dastum (tapout, serriñ, pakañ) e fall, dastum droug, stropañ ur c'hleñved ouzh an-unan, tapout ur stropad, tapout ur gaouad, gounit an droug, mont fall ; *er wurde krank*, kouezhañ a reas ar fall warnañ ; *wieder krank werden*, kouezhañ en adfeilh, adfeilhañ e kleñved, kleñvel en-dro, adkleñvel ; *der unheilbar kranke Patient*, an dibare g. [*liester* an dud dibare, ar re zibare], ar c'hlañvour dibare g. [*liester* ar glañvourien dibare] ; *die unheilbar kranke Patientin*, ar glañvourez dibare b. ; *er ist unheilbar krank*, n'eus ket a bare evitañ, klañv diremed eo, n'en deus pareañ ebet da c'hedal, fin 'zo d'ar c'hlañvour, fin 'zo dezhañ ; *auf den Tod krank sein*, bezañ klañv d'ar marv, bezañ klañv da vervel (klañv diremed) ; *sterbenskrank sein*, bezañ toc'hor, bezañ toc'hor bras, bezañ gwall doc'hor, bezañ klañv-toc'hor, toc'horaat, tennañ ouzh ar marv, tennañ d'ar marv, bezañ e par ar marv, bezañ er par pellañ, bezañ e pred ar marv, bezañ pell ganti, bezañ en e ziwezhañ kleñved, bezañ war dreuzoù ar bed all, bezañ dindan dalc'h ar marv, bezañ o kinnig mervel, bezañ e poent ar marv, bezañ en ampoent da vervel, bezañ war e varv, bezañ en e gleñved diwezhañ, bezañ en e bore diwezhañ, bezañ war e dremenvan, bezañ en e angoni, kouezhañ en angoni, mont en angoni, antren en e ankoù, antren en e basion, bezañ en e amzer diwezhañ, bezañ war e amzer diwezhañ, bezañ ar marv tost d'e seuliou, bezañ rentet tost-ha-tost d'ar marv, roeñviñ d'ar maez, bezañ o serriñ e levr, bezañ oc'h ober e dalaroù, bezañ war e dalaroù, bezañ gant e dalaroù, bezañ war e veskelloù, bezañ gant e veskelloù, tennañ e viskilli, bezañ o nezañ e sae, bezañ o nezañ he brozh, bezañ o vont da baseal, bezañ en e basion, mont en e basion, bezañ o vont da bakañ, bezañ paket, bezañ war an diwezhañ, bezañ war e dermen, bezañ dave da vervel, bezañ war dreuzoù ar bed all ; *er ist auf den Tod krank*, ne zaleo ket da vervel ; *krank vor Neid*, klañv gant an avi (gant ar warizi, gant an erez), o tagañ gant an erez ; *krank vor Sorgen werden*, en em chagrinañ, en em zebriñ, en em zrailhañ, en em drebouliñ, en em drechalañ, ober tachoù, ober bil, ober biloù, trikardiñ e voulienn ; *sich krank melden*, kas kemenn (reiñ da c'houzout) ez eur klañv ; *der Arzt hat ihn für zehn Tage krank geschrieben*, dek devezh ehan-labour en deus bet gant ar mezeg, dek devezh ehan-labour diwar gleñved en deus, dek devezh ehan-labour en deus dre-benn kleñved, rankout a ra chom dek devezh en e wele gant ar mezeg ; *die machen mich krank*, me a ya klañv ganto ; *er stellt sich krank*, emañ o c'hoari e glañv, ober a ra van da vezañ klañv, ober a ra an asvan da vezañ klañv, ober a ra an ezvan da vezañ klañv, ober a ra ar mod da vezañ klañv, ober a ra min da vezañ klañv, ober a ra sin a vezañ klañv, hemañ a vez kamm e gi pa gar, un den klañv eo ha n'en deus droug nemet e penn e viz, un den klañv eo ha n'en deus nemet daou liardad poan e penn e viz, hennezh a zo klemm-klemm, hennezh a zo klemm-diglemm, pebezh klemm-klemm ! hennezh a zo term-term, e erbediñ a zlefed da sant Diboan, bez en deus ar paz hag ar sifern hag ar strak-revr tout a-vern, aesoc'h eo klemm evit kaout poan ; *krank zu Bett liegen*, bezañ dalc'het war e wele ; *sich krank lachen*, daoudortañ da c'hoarzhin, daoudortañ gant ar fent, kinnig fatañ ken na c'hoarzhin, tagañ o c'hoarzhin, tagañ gant ar fent, tagañ kement e c'hoarzhin, c'hoarzhin da greviñ e vouzelloù, kaout ur bouzellaouad fars, mougañ kement e c'hoarzhin, c'hoarzhin ken na vouger ; *er war gesund, bevor er krank wurde und war krank, bevor er*

starb, er erkrankte gesund und starb krank, yac'h e oa pa glañvas ha klañv pa varvas.

Kranke(r) ag.k. g./b. : [mezeg.] klañvour g., klañvourez b., klañvdiad g., klañvdiadez b., klañv g. [*liester kleñvien*], klañvez b. ; *die Kranken*, ar glañvourien ls., ar gleñvien ls., ar re glañv ls. ; *der unheilbar Kranke*, an dibare g. [*liester an dud dibare*, ar re zibare], ar c'hlañvour dibare g. [*liester ar glañvourien dibare*] ; *die unheilbar Kranke*, ar glañvourez dibare b. ; *einen Kranken heilen*, yac'haat ur c'hlañvour diouzh e gleñved, pareañ ur c'hlañvour diouzh e gleñved, degas ur c'hlañvour en e yec'hed, degas ar yec'hed en-dro en ur c'hlañvour, degas ur c'hlañvour da vad, kas ur c'hlañvour da vad, degas ur c'hlañvour ; *einen Kranken füttern*, leinañ ur c'hlañvour, paskañ ur c'hlañvour, merennañ ur c'hlañvour ; *einen Kranken medizinisch versorgen*, louzaouiñ ur c'hlañvour, mezegañ ur c'hlañvour, prederiañ ur c'hlañvour ; *die Ernährung eines Kranken einstellen*, divoueta ur c'hlañvour ; *wie geht's dem Kranken* ? penaos e ra ar c'hlañvour ? penaos emañ kont gant ar c'hlañvour ? ; *einen Kranken aufgeben*, *einen Kranken abschreiben*, dizemprñ ur c'hlañvour, na vezañ d'e soñj distro ebet ken evit ur c'hlañvour, barn a-walc'h ur c'hlañvour da vervel ; *einen Patienten pflegen*, *einen Kranken medizinisch betreuen*, *einen Kranken pflegen*, prederiañ ur c'hlañvour, prederiañ ouzh ur c'hlañvour, intent ouzh ur c'hlañvour, soursial ouzh ur c'hlañvour, ober war-dro ur c'hlañvour, ober diouzh ur c'hlañvour, plediñ gant ur c'hlañvour, pleal gant ur c'hlañvour, damañtiñ ur c'hlañvour, kempenn ur c'hlañvour, lakaat poan gant ur c'hlañvour, mezegañ ur c'hlañvour, medisiniñ ur c'hlañvour, louzaouiñ un den klañv ; *er besuchte die Kranken zuhause*, mont a rae war-dro an dud klañv ; *nachts aufstehen, um einen Kranken zu pflegen*, sevel war-dro ur c'hlañvour ; *sie wechselten sich bei der Betreuung der Kranken schichtweise ab*, dont a rae ar skipailhoù a-bep-eil war-dro ar glañvourien ; [relij.] *Kranke mit heiligen Ölen salben*, oleviñ klañvourien.

kränkeln V.gw. (hat gekränkelt) : [mezeg.] bezañ klañvidik, bezañ klañv-diglañv, bezañ klañvus, bezañ klañvigoù, krakvefañ, bezañ silwink, bezañ peñver, kaout ur galon voñselin, bezañ sempl e yec'hed, bezañ bresk e yec'hed, bezañ flour an temz anezhañ, bezañ tener an temz anezhañ, bezañ stummet diouzh c'hoari ar c'hlañv, bezañ blank, bezañ blin, bezañ blinik ; *er kränkelt*, klañv-diglañv eo, klañv-diaes emañ, kozh-fall emañ, gweget eo, gwall glañvus eo, ampalaeret-fall eo : pa ne vez ket poan en ur penn e vez poan er penn all, hennezh a gouezh alies en arvez ar yer, bepred klañvigoù e vez, n'en deus ket bet yec'hed biskoazh, hemañ 'vez atav vi pe labous o c'hoari gantañ, fall eo e gorf, korf fall en deus, hennezh 'zo stummet diouzh bezañ klañv alies, hennezh 'zo stummet diouzh c'hoari ar c'hlañv, hennezh 'zo troet da gleñvel evit an disterañ abeg, gwall gizidik ouzh ar c'hleñvedoù eo ; *vor sich hin kränkeln*, bezañ krignet gant ur c'hleñved, bezañ uzet gant ur c'hleñved, langisañ, kastizañ, mont e wad e dour, treiñ e wad e dour, dizeriañ.

kränkelnd ag. : klañvidik, klañv-diglañv, klañvus, kleñvedus, klañvigoù, dister, diyac'h, diyec'hed, glac'har, krak, malotrou, prim, ratous, sinac'h, signac'h, teusk, silwink, doareet fall, gouglañv, sempl e yec'hed, peñver, blank, blin, blinik.

kranken V.gw. (hat gekrankt) : 1. [mezeg.] bezañ dalc'het gant ; *sie krank an Blutarmut*, dalc'het eo gant an amwad, stag eo an amwad outi, klañv eo gant an amwad ; 2. [dre skeud.] bezañ gwazh eus, en em gavout gwazh eus, en em gavout diaes eus, damantiñ eus ; *dieser Betrieb krank an fehlerhafter Organisation*, an embregerezh-se a zo gwazh eus un doare labourat siek.

kränken V.k.e. (hat gekränkt) : *jemanden kränken*, feukañ u.b., chifañ u.b., pikañ u.b., anoaziñ u.b., ober an anoaz d'u.b., gwanikenniñ u.b., hegal u.b., flemmañ u.b., mezhekaat u.b., tennañ mez war u.b., glabousañ u.b., dismegañsiñ u.b., dismegañ u.b., dispenn u.b., ober un dismegañs d'u.b., teurel dismegañs war u.b., ober un taol dismegañs ouzh u.b., gwalennata u.b., dantañ u.b., ober divalav d'u.b. ; *kränkende Worte*, komzoù pegus (hek, hegu, flemmus, feukus, put, broudus, flipatus) ls., flemmadoù ls., kaozioù pounner ls., lañchennadoù ls., flipadennoù ls., distaoladennoù naer-wiber ls., teodadoù ls. ; *jemanden tief kränken*, feukañ (anoaziñ, chifañ, hegal, flemmañ) u.b. da vat ; *sich gekränkt fühlen*, kemer beu, feukañ, bezañ feuket, bezañ du ar vran gant an-unan, bezañ pinous e c'henoù, bezañ broc'het, bezañ onglennet, anoaziñ, kemer anoaz, kemer amgign, chifañ, bezañ chifet ; *leicht zu kränken*, gwiridik, gwall wiridik e lêr, feukidik, aes da feukañ, tik, anoazus ; *er wurde schwer gekränkt*, dismegañset ruz e oa bet ; *er fühlt sich schnell gekränkt*, den eo d'en em gemer evit nebeut a dra, aes eo da feukañ, feukañ a ra buan, gwiridik eo, feukidik eo, anoazus eo, gwall wiridik eo e lêr, tik eo, ne vez ket pell e revr o vont gantañ war e chouk, ne vez ket pell o vont e breskenn, n'eo ket pell evit pignat war e varc'h bras, mont a ra buan da di vouzhig, ur beg kamm a zo anezhañ.

V.em. : **sich kränken** (hat sich (ak.) gekränkt) : bezañ nec'het bras, bezañ doaniet, mantriñ, glac'hariñ, chifañ, anoaziñ, kemer anoaz, kemer amgign ; *sie kränkt sich über sein Gebaren*, nec'het bras eo gant e emzalc'h, doaniet eo abalamour d'e emzalc'h, ankeniet eo he c'halon en abeg d'e emzalc'h.

Krankenakte b. (-,-n) : [mezeg.] teuliad mezegel g.

Krankenanstalt b. (-,-en) : [mezeg.] kreizenn brederiañ b., yec'heti g., ti-yec'hed g., klañvdi g.

Krankenauto n. (-s,-s) : [mezeg.] ambulañs b., klañvgarr g.

Krankenbahre b. (-,-n) : palankoù ls., kravazh daoubennek g. (Gregor).

Krankenbericht g. (-s,-e) : [mezeg.] kemennadenn yec'hed b., danevell yec'hed b.

Krankenbesuch g. (-s,-e) : [mezeg.] gweladenn d'ur c'hlañvour b.

Krankenbett n. (-s,-en) : gwele klañvour g. ; *auf dem Krankenbett liegen*, bezañ dalc'het war e wele, bezañ war e gostez, chom (bezañ dalc'het) er gwele (Gregor).

Krankenblatt n. (-s,-blätter) : [mezeg.] teuliad mezegel g.

kränkend ag. : dismegañsus, dismegus, pegus, hek, hegu, flemmus, feukus, dipitus, put, anoazus, gloazus, flipatus, mezhekaus ; *kränkende Worte*, komzoù pegus (dismegañsus, hek, hegu, flemmus, feukus, dipitus, put, kunujennus, flipatus, berius) ls., flemmadoù ls., kaozioù pounner ls., lañchennadoù ls., flipadennoù ls., distaoladennoù naer-wiber ls., teodadoù ls. ; *höchst kränkend*, dismegañsus ken ez eo, dismegus-kenañ.

Krankenflasche b. (-,-n) : koukou g., bured gant ur beg-evañ b.

Krankengeld n. (-s,-er) : [mezeg.] skorenn gleñved b., gopr kleñved g., digoll kleñved g., gwaredoù ar c'hedskor ls.

Krankengeldempfänger g. (-s,-) : gwaredador g.

Krankengeschichte b. (-,-n) : 1. [mezeg.] diagentoù ar c'hlañvour ls., teuliad mezegel g. ; 2. [dre fent] ezrevelladur e boanioù gant u.b. g.

Krankengymnast g. (-en,-en) : [mezeg.] bevfiñvour g., kineziterapour g. ; *Masseur und Krankengymnast*, leuñvour g., merataer-bevfiñvour g.

Krankengymnastik b. (-) : [mezeg.] leuñvouriezh b., bevfiñvouriezh b., kineziterapiezh b.

Krankengymnastin b. (-,-nen) : [mezeg.] bevfñvour ez b., kineziterapour ez b. ; *Masseurin und Krankengymnastin*, leufñvour ez g., meratarez-bevfñvour ez b.

Krankenhaus n. (-es,-häuser) : [mezeg.] klañvdi g., ospital g., pennospital g. ; *in ein Krankenhaus aufnehmen*, darben en ur c'hlañvdi, degemer en ur c'hlañvdi ; *Aufnahme im Krankenhaus*, darben er c'hlañvdi g., degemeridigezh er c'hlañvdi b., ospitaladur g., klañvdiadur g., klañvdiañ g. ; *jemanden im Krankenhaus behalten*, derc'hel u.b. en ospital.

Krankenhausabteilung b. (-,-en) : [mezeg.] rann ospital b.

Krankenhausarzt g. (-es,-ärzte) : mezeg ospital g.

Krankenhausaufenthalt g. (-s,-e) : [mezeg.] ospitaladur g., klañvdiadur g., klañvdiañ g.

Krankenhausgeistliche(r) ag.k. g./b. : [relij.] aluzener klañvdi g.

Krankenhausinfektion b. (-,-en) : poread kurdiat g., kleñved kurdiat g.

Krankenhauskosten ls. : [mezeg.] mizoù ospitalañ ls., mizoù klañvdiañ ls.

Krankenhauspauschale b. (-,-n) : [mezeg.] treziad ospitalañ g., treziad klañvdiañ g.

krankenhausreif ag. : 1. mat da gas d'an ospital ; 2. [dre skeud.] broñsuet ha bronduet e gorf gant an taolioù, gwall aozet, duet e gorf gant an taolioù, meüret e gorf gant an taolioù. Adv. : [dre skeud.] *jemanden krankenhausreif schlagen*, breviñ u.b., breviñ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, boureviañ u.b. a daolioù, broustañ u.b. a daolioù, flastrañ u.b. a daolioù, bleukata u.b., ober butun gant u.b., ober bleud gant u.b., ober ur frigasenn ouzh u.b., stlabezañ u.b., frikañ u.b., dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., plantañ kouez gant u.b., reiñ un toufad d'u.b., reiñ e rapenn d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., dorloñ u.b., teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b. evel ma faot, kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, pilat u.b. evel pilat c'hwez, dornañ u.b. evel pilat c'hwez, dornata u.b., reiñ ur roustad cruz (ur c'hefestad, ur fustad, ul lard, un trepan, ur saead vazhadoù, ur gwiskad bazhadoù, ur chupennad taolioù, fest ar vazh, fest ar geuneudenn, kerc'h, kerc'h Spagn, segal, koad) d'u.b., reiñ ur fraead d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., drailhañ u.b. kig-hag-eskern, drailhañ e c'henoù d'u.b., reiñ e dus d'u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., lopañ gant u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., fustañ u.b., torbilat u.b., trepanañ u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, blodañ e gorf d'u.b., lardañ e billig d'u.b., lardañ e gostezennoù d'u.b., lardañ u.b., kalkennañ u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, kannañ u.b. a-vat, kannañ u.b. a-griz-poazh, sevel akuilhetenn diwar u.b., mont ouzh u.b. a daolioù vil, tapout ar vazh gant u.b., tapout ar gefienn gant u.b., roustañ u.b., frotañ u.b. ken na fu / frotañ u.b. ken na strak / distremen u.b. a daolioù bazh / distremen u.b. a c'hoari gaer / distremen hetus u.b. / kiviñ a-dailh u.b. / frotañ ur re bennak gant eoul garzh ken na luf / sevel koad dreist u.b. / frotañ u.b. a c'hoari gaer / skrivellañ mat u.b. / fiblañ kaer u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / harzelliñ u.b. / lakaat koad an ti da gouezhañ war kein e wreg / reiñ e gaol-pour d'u.b. / reiñ e gerc'h-Spagn d'u.b. (Gregor).

Krankenkasse b. (-,-n) : kef kretadur kleñved g., kef surentez sokial g. ; *allgemeine Ortskrankenkasse*, kef kentañ kretadur kleñved alaman g., kef surentez sokial alaman ar c'horn-bro g. ; *Kostenbeteiligung des Patienten bei der gesetzlichen Krankenkasse*, keitrann an diageled b.

Krankenkost b. (-) : [mezeg.] reol-voued b.

Krankenlager n. (-s,-) : [mezeg.] gwele klañvour g.

Krankenhauspfarrer g. (-s,-) : [relij.] aluzener klañvdi g.

Krankenhausabteilung b. (-,-en) : rann ospital b., unvez klañvdiañ b.

Krankenölung b. (-,-en) : [relij.] nouenn b., Sakramant an nouenn g., oleviadur ar glañvourien g., deverioù ls., reizhoù diwezhañ ls., reizhoù ls., urzhioù diwezhañ ls., Sakramant an Olev g. (Gregor) ; *die Krankenölung bekommen*, bezañ nouennet, bezañ nouet, kaout an nouenn, resev an nouenn, kaout e urzhioù diwezhañ, kaout e reizhoù diwezhañ, kaout beleg a-raok mervel ; *er hat die Krankenölung bekommen*, an olev a zo bet roet dezhañ, nouennet eo bet, resevet en deus an nouenn, bet en deus e groaz-nouenn, bet en deus e reizhoù diwezhañ, P. siret eo bet e votoù dezhañ, lardet eo bet e dreid dezhañ ; *jemandem die Krankenölung verabreichen*, nouñ un den toc'hor, nouenniñ un den toc'hor, lakaat an nouenn d'u.b., reiñ an nouenn d'u.b., deveriñ un den toc'hor, reiñ e zeverioù d'u.b., sakramantiñ u.b., reiñ an olev d'u.b., kas e basion d'u.b., P. sirañ e votoù d'u.b., lardañ e dreid d'u.b. ; *den Kranken und den Alten die Krankenölung verabreichen*, sakramantiñ klañv pe gozh ; *die für die Krankenölung notwendigen Devotionalien*, reizhoù an nouenn ls. ; *Tasche mit den für die Krankenölung notwendigen Devotionalien*, sac'h-nouenn g., sac'h benniget g.

Krankenpflege b. (-) : [mezeg.] prederioù ls., prederiadoù ls.

Krankenpflegehelfer g. (-s,-) : [mezeg.] skoazeller-prederier g., adklañvdiour g.

Krankenpflegehelferin b. (-,-nen) : [mezeg.] skoazellerez-prederier b., adklañvdiourez b.

Krankenpfleger g. (-s,-) : [mezeg.] prederier g. ; *staatlich geprüfter Krankenpfleger*, klañvdiour g.

Krankenrevier n. (-s,-e) : klañvdi g.

Krankensaal g. (-s,-säle) : [mezeg.] sal ar re glañv b., sal ar glañvourien b.

Krankensalbung b. (-,-en) : [relij.] nouenn b., Sakramant an nouenn g., oleviadur ar glañvourien g., deverioù ls., reizhoù diwezhañ ls., reizhoù ls., urzhioù diwezhañ ls., Sakramant an Olev g. (Gregor) ; *die Krankensalbung bekommen*, bezañ nouennet, bezañ nouet, kaout an nouenn, resev an nouenn, kaout e urzhioù diwezhañ, kaout e reizhoù diwezhañ, kaout beleg a-raok mervel ; *er hat die Krankensalbung bekommen*, an olev a zo bet roet dezhañ, nouennet eo bet, resevet en deus an nouenn, bet en deus e groaz-nouenn, bet en deus e reizhoù diwezhañ, P. siret eo bet e votoù dezhañ, lardet eo bet e dreid dezhañ ; *jemandem die Krankensalbung verabreichen*, nouñ un den toc'hor, nouenniñ un den toc'hor, lakaat an nouenn d'u.b., reiñ an nouenn d'u.b., deveriñ un den toc'hor, reiñ e zeverioù d'u.b., sakramantiñ u.b., reiñ an olev d'u.b., kas e basion d'u.b., P. sirañ e votoù d'u.b., lardañ e dreid d'u.b. ; *den Kranken und den Alten die Krankensalbung verabreichen*, sakramantiñ klañv pe gozh ; *die für die Krankensalbung notwendigen Devotionalien*, reizhoù an nouenn ls. ; *Tasche mit den für die Krankensalbung notwendigen Devotionalien*, sac'h-nouenn g.

Krankensäfte b. (-,-n) : kravazh g., parlankoù ls.

Krankenschein g. (-s,-e) : [mezeg.] follenn-gleñved b., testeni ehan kleñved g.

Krankschreibung b. (-,-en) : ehan kleñved g.

Krankenschwester b. (-,-n) : [mezeg.] klañvdiourez b.

Krankenstand g. (-s,-stände) : 1. [mezeg.] niver ar glañvourien en un embregerezh g., feur klañvourien en un embregerezh g., niver ar glañvdiidi en un embregerezh g., feur klañvdiidi en un embregerezh g. ; 2. ehan kleñved g. ; [Bro-Aostria] *im Krankenstand sein*, kaout un ehan-labour dre-benn kleñved, kaout un ehan-labour diwar gleñved, rankout chom en e wele gant ar mezeg.

Krankenstation b. (-,-en) : klañvdi g.

Krankentaggeld n. (-s) / **Krankentaggeldversicherung** b. (-) : *soziale Krankentaggeldversicherung*, gwaredoù deiziek ar c'hedskor ls.

Krankentasse b. (-,-n) : koukoug b., tasenn gant ur beg-evañ b., tas gant ur beg-evañ g.

Krankentrage b. (-,-n) : kravazh g., parlankoù ls.

Krankenträger g. (-s,-) : kravazhataer g., kravazher g.

Krankentransport g. (-s,-e) : treuzdougerezh klañvourien g.

Krankenurlaub g. (-s) : ehan kleñved g.

Krankenversichertenkarte b. (-,-n) : kartenn kretadur kleñved b., [Bro-C'hall] kartenn yec'hed b., kartenn Vitale b.

Krankenversicherung b. (-,-en) : kretadur kleñved g. ; *Kostenbeteiligung des Patienten bei der gesetzlichen Krankenversicherung*, keitrann an diogeled b.

Krankenversicherungskarte b. (-,-n) : kartenn kretadur kleñved b., [Bro-C'hall] kartenn yec'hed b., kartenn Vitale b.

Krankenvorgeschichte b. (-,-n) : [mezeg.] diagentoù ar c'hlañvour ls.

Krankenwagen g. (-s,-) : [mezeg.] ambulañs b., klañvgarr g., karr-klañvdi g. ; *er blutete so stark, dass wir einen Krankenwagen rufen mussten*, gant a rae o tiwadañ hor boa ranket gervel ur c'hlañvgarr war e dro.

Krankenwagenfahrer g. (-s,-) : ambulañser g., klañvgarrouer g.

Krankenwärter g. (-s,-) : [mezeg.] gward klañvourien g., beilhour klañvourien g., beilher klañvourien g.

Krankenwärterin b. (-,-nen) : [mezeg.] gwardez klañvourien b., beilhourez klañvourien b.

Krankenzimmer n. (-s,-) : [mezeg.] sal ar re glañv b., sal ar glañvourien b.

Krankenzug g. (-s,-züge) : [lu] treuzdougadeg klañvourien b., tren klañvourien g.

krankfeiern V.gw. (hat krankgefeiert) : lavaret bezañ klañv, ezvezañ, bezañ ezvezant.

krankhaft ag. : kleñvedel, diyac'h, klañvus ; *krankhafter Ehrgeiz*, arvez kleñvedel g., uhelegezh kleñvedel b., c'hoant-sevel diyac'h g., kleñved an uhelegezh g., youl-sevel glañvus b., egar sevel g. ; *krankhafte Eifersucht*, oaz-kren g. ; *die krankhafte Manie, ohne Haube herumzulaufen*, kleñved an digoeañ g. ; *die Ausgeburst einer krankhaften Fantasie, der Auswuchs einer krankhaften Fantasie*, frouezh ur faltazi diroll ha klañv g.

Krankhaftigkeit b. (-) : stad kleñvedel b., kleñvedelezh b.

Krankheit b. (-,-en) : [mezeg.] kleñved g., droug g., P. stropad g., malapa g., fall g. ; *angeborene Krankheit*, kleñved engañet g., kleñved ganedigal g. ; *schmerzhaftes Krankheit*, kleñved poanias g. ; *eine schwere Krankheit*, ur c'hleñved fall-kenañ (grevus, lourt, rust) g., ur gwall gleñved g. (Gregor), ur barrad bras a gleñved g. ; *eine äußerst gefährliche Krankheit, eine bösartige Krankheit, eine maligne Krankheit*, ur c'hleñved tu pe du g., ur c'hleñved grizias g., ur c'hleñved lemm g., ur c'hleñved da zoujañ g. ; *tödliche Krankheit*, kleñved marvel g., kleñved dibardon g. ; *spezifische Krankheit*, kleñved spesadel g. ; *chronische Krankheit*, kleñved henek g., droug henek g., droug retolz g. ; *hartnäckige Krankheit*, kleñved peg g. ; *sich schnell entwickelnde Krankheit*, kleñved lemm g. ; *langwierige Krankheit*, pore g., pore hir g., pore kleñved g., hircleñved g. ; *zyklische Krankheit*, kleñved kelc'htroek g. ; *heimtückische Krankheit*, kleñved manguñv g. ; *schleichend beginnende Krankheit*, kleñved o teraouiñ a-sil ; *eine schleichende Krankheit*, ur c'hleñved kildrouk g., ur c'hleñved morgousket g., ur c'hleñved e gor g., ur c'hlenved mut g., ur c'hleñved evel glaou bev dindan al ludu g. ; *therapieresistente Krankheit*, kleñved kilvers g. ; *mit einem Hautausschlag verbundene*

Krankheit, kleñved dispuilhat g. ; *urogene Krankheit*, kleñved troazhel g. ; *neuromuskuläre Krankheit*, kleñved nervgaherel g. ; *organische Krankheit*, kleñved organel g. ; *seltene Krankheit*, kleñved rouez g., kleñved emzivat g. ; *Krankheit, die ausschließlich bei Kindern vorkommt*, kleñved na gouezh nemet war ar vugale g., kleñved a grog er vugale nemetken g. ; *schwer heilbare Krankheit*, kleñved diaes da bareañ g. ; *sexuell übertragbare Krankheit*, kleñved revdredizhus g., kleñved tredizhus dre ar rev g., kleñved a vez tapet dre zarempredoù rev g., kleñved degaset gant an darempredoù rev g., kleñved revel (gwenerel) g., [dispredet] kleñved vil g., kleñved lous g. ; *übertragbare Krankheit, ansteckende Krankheit, Infektionskrankheit*, kleñved tredizhus g., kleñved-red g., kleñved pegus g., kleñved spegus g., kleñved stagus g., kleñved kontammus g., kleñved poreüs g., pore g., poread g. ; *eine ansteckende Krankheit haben*, bezañ skoet gant ur c'hleñved stagus ; *epidemisch auftretende Krankheit*, kleñved darreuziat g. ; *psychische Krankheit*, bredkleñved g., kleñved spered g., kleñved bred g., arallekadur g., dalc'h spered g. ; *durch Mikroben verursachte Krankheit*, kleñved garvevel g. ; *böse Krankheit*, kleñved brein g., kleñved pirilhus g. / gwall gleñved / gwall bore g. / pore dañjerus g. (Gregor) ; *eine Krankheit behandeln*, prederiañ ur c'hleñved, prederiañ ouzh ur c'hleñved, mezegañ ur c'hleñved ; *als Folge einer bösen Krankheit hat er seine Haare verloren*, ur c'hleñved brein bennak en deus moalet e benn dezhañ ; *siamesische Krankheit*, terzienn velen b. ; *er hat mir seine Krankheit verpasst*, klañvet on dioutañ, serret em eus droug dioutañ, roet en deus e gleñved din ; *Berufskrankheit*, kleñved micher g. ; *die Krankheit ist akut*, ur c'hleñved prim an hini eo, fourradus eo ar c'hleñved-se, ur c'hleñved taer an hini eo ; *wir wissen nicht, was er für eine Krankheit hat*, n'ouzomp ket peseurt kleñved a zo gantañ (a zo peg ennañ) ; *jemanden von einer Krankheit heilen*, yac'haat u.b. diouzh e gleñved, gwellaat e zroug d'u.b., pareañ u.b. diouzh e gleñved, dijabiñ u.b. diouzh e gleñved, reiñ ar pare d'ur c'hlañvour, degas ar pare d'ur c'hlañvour, degas ur c'hlañvour da vad, kas ur c'hlañvour da vad, degas ur c'hlañvour en e yec'hed, degas ar yec'hed en-dro en u.b., degas u.b. ; *jemanden durch Zauberformeln von einer Krankheit heilen*, diskontañ u.b. diouzh un droug bennak gant orezonoù, kroaziañ un den klañv ; *eine Krankheit heilen, eine Krankheit kurieren*, yac'haat ur c'hleñved, pareañ ur c'hleñved, mezegañ ur c'hleñved, prederiañ ouzh ur c'hleñved, kas kuit ur c'hleñved ; *die Krankheit kommt zum Ausbruch*, dispuilhat a ra ar c'hleñved ; *die Schwere der Krankheit*, grevusted ar c'hleñved b. ; *Fortschreiten einer Krankheit*, dedroadur ur c'hleñved g. ; *die Krankheit nimmt ihren Lauf*, ar c'hleñved a ra e dro, emañ ar c'hleñved oc'h ober e varead, emañ ar c'hleñved oc'h ober e reuz ; *die Krankheit ihren Lauf nehmen lassen*, lezel ar c'hleñved d'ober e reuz, lezel ar c'hleñved d'ober e dro, lezel ar c'hleñved d'ober e varead ; *die Krankheit klingt ab*, emañ ar c'hleñved o souzañ, emañ ar c'hleñved oc'h argizañ ; *die Krankheit ist zu weit fortgeschritten, um noch geheilt zu werden*, re engravet eo ar c'hleñved evit ma ve gallet e bareañ ; *diese Krankheit kann auch anders ausgehtigt werden*, gallout a c'haller lazhañ ar c'hleñved-se e-giz-all c'hoazh ; *nur mit einem wirksamen Heilmittel wird man diese Krankheit los*, an droug-se a zo ret outañ ul louzoù nerzhus, an droug-se a zo ret outañ ul louzoù a-grenn, an droug-se a zo ret outañ ul louzoù sko ; *meine Krankheit ist auf den Verzehr von Muscheln zurückzuführen*, ar c'hregin am eus debret a zo kiriek din da vezañ klañv, ar c'hregin am eus debret a zo kiriek da'm c'hleñved, klañv on diwar ar c'hregin am eus debret ; *seine Krankheit ist auf zu viel Arbeit zurückzuführen*, kouezhet eo klañv dre labourat re, erru eo klañv diwar re labourat ; *an einer Krankheit leiden*, erzeroc'hañ ur c'hleñved bennak, bezañ

gant ur c'hleñved bennak, bezañ paket (bezañ grevet) gant ur c'hleñved bennak, bezañ ur c'hleñved bennak stag ouzh an-unan, bezañ ur c'hleñved bennak stok ouzh an-unan, bezañ peg ur c'hleñved bennak en an-unan, bezañ dalc'het (skoet, gwasket) gant ur c'hleñved bennak, jahinañ gant ur c'hleñved bennak, bezañ kouezhet ur c'hleñved bennak war an-unan, bezañ ur c'hleñved bennak oc'h hegal ouzh an-unan, bezañ krog ur c'hleñved bennak en an-unan, bezañ dastumet (serret, tapet, paket) ur c'hleñved bennak ; *sie litt an verschiedenen Krankheiten zugleich*, meur a gleñved a oa oc'h hegal outi ; *gegen die Krankheit kämpfen*, stourm ouzh ar c'hleñved ; *an welcher Krankheit leidest du ?* peseurt kleñved a zo o c'hoari ganit ? e dalc'h peseurt kleñved emaout ? peseurt kleñved a zo krog ennout ? gant peseurt kleñved emaout ? ; *sich (dat.) eine Krankheit zuziehen*, P. *sich (dat.) eine Krankheit holen*, gounit un droug, pakañ un droug, dastum (tapout, serriñ, pakañ, ober) ur c'hleñved, dastum (tapout, serriñ, pakañ) e fall, pakañ e valapa, tapout e jeu, stropañ ur c'hleñved ouzh an-unan, tapout ur stropad, tapout ur gaouad, kouezhañ ur c'hleñved bennak war an-unan, klañvaat, mont e-barzh, dastum droug, gounit an droug ; *sich eine schwere Krankheit holen*, kouezhañ klañv a-drak, kouezhañ klañv da vat, kouezhañ klañv-moñs ; *eine Krankheit ausbrüten, den Keim einer Krankheit in sich tragen*, bezañ o c'horiñ ur c'hleñved bennak, bezañ o vagañ ur c'hleñved bennak, bezañ mut e gleñved evel glaou bev dindan al ludu, bezañ klañv gant ur c'hleñved mut, bezañ had ur c'hleñved bennak en e wad ; *eine Krankheit erkennen, eine Krankheit aufspüren, eine Krankheit diagnostizieren*, dinoiñ ur c'hleñved, diournat ur c'hleñved, deznaouiñ ur c'hleñved ; *eine Krankheit glücklich überstehen*, achap diouzh ur c'hleñved ; *eine Krankheit gerade überstanden haben, eine Krankheit gerade hinter sich haben, sich von einer Krankheit erholen*, addont, dont e-barzh, disoc'h a gleñved, distagañ diouzh kleñved, digleñvedañ, digleñvel, diglañviñ ; *sich von einer schweren Krankheit erholen*, sevel eus ur barrad bras a gleñved ; *diese Krankheit bin ich noch nicht los*, ar c'hleñved-se n'eo ket aet diwarnon c'hoazh, ar c'hleñved-se n'eo ket dispeg diouzhin c'hoazh, n'eo ket graet e varead gant va c'hleñved c'hoazh ; *die Krankheit geht meistens mit Fieber einher*, peurliesañ e vez terzhienn gant ar c'hleñved-se ; *bei dieser Krankheit ist Fieber etwas Normales*, reol eo kaout terzhienn pa vezer gant ar c'hleñved-se ; *bei dieser Krankheit ist hohes Fieber symptomatisch*, azonet e vez ar c'hleñved-se gant terzhienn vras ; *an einer Krankheit daniederliegen*, rankout chom er gwele en abeg d'ur c'hleñved bennak, bezañ dalc'het er gwele gant ur c'hleñved bennak, chom a-stok war e wele, bezañ war e gostez, bezañ diskaret gant ur c'hleñved ; *an einer Krankheit sterben, einer Krankheit erliegen*, bezañ diskaret gant ur c'hleñved, bezañ sammet gant ur c'hleñved, bezañ kaset betek ar mouch gant ur c'hleñved, bezañ gwintet gant ur c'hleñved, mervel diwar (gant) ur c'hleñved, mont gant ur c'hleñved, bezañ kaset d'ar vered gant ur c'hleñved ; *nach langer schwerer Krankheit verstorben*, marvet diwar ur c'hleñved hir ha tenn, marvet war-lerc'h ur pore hir ha tenn ; *eine Krankheit greift um sich*, ur c'hleñved a ra e reuz, en em ledañ a ra ur c'hleñved, bez ez eus ur c'hleñved o c'hoari e reuz, ur c'hleñved a zo o toullañ e hent ; *zu dieser Zeit wütete eine verheerende, scheußliche Krankheit : die Pest*, er mare-se e tirolle (e c'hwiste) ur c'hleñved brein : ar vosenñ ; *von einer Krankheit genesen*, sevel diwar e wele / distagañ diouzh kleñved (Gregor), dont en e yec'hed en-dro, dont ar yec'hed d'an-unan en-dro (e yec'hed dezhañ en-dro, he yec'hed dezhi en-dro h.a.), digleñviñ, yac'haat, parañ, bezañ tremenet ar c'hleñved diwar an-unan, mont ar c'hleñved diouzh an-unan, mont ar c'hleñved diwar an-unan, dont e-

barzh, sevel a bore ; *er schleppt sich schon ewig mit seiner Krankheit herum, er wird seine Krankheit nicht los*, ne baouez ket e gleñved outañ, ne zistag ket e gleñved dioutañ, ne zispeg ket e gleñved dioutañ, n'eo ket evit en em ziborer eus e gleñved, chom a ra da lazeriañ, chom a ra da hersal ; *einer Krankheit Einhalt gebieten, eine Krankheit austilgen*, troc'hañ ur c'hleñved, lazhañ ur c'hleñved, harluañ ur c'hleñved a-douez an dud, harluañ ur c'hleñved a-vetoù an dud, terriñ ur c'hleñved, terriñ war ur c'hleñved, maoutañ ur c'hleñved, diarbenn ur c'hleñved ; *die Krankheit war besiegt*, maoutet e oa ar c'hleñved ; *eine langwierige Krankheit durchmachen*, hirlgleñvel ; *gegen diese Krankheit gibt es kein Schutzmittel*, n'eus difenn ebet a-enep ar c'hleñved-se ; *die schwarze Pest war eine furchtbare und höchst ansteckende Krankheit*, ar vosenñ zu a zo bet ur pore spontus ha spegus-kenañ, ar vosenñ zu a oa ur c'hleñved mementus g. ; *Herzkrankheit*, kleñved kalon g. ; *diese Krankheit entkräftet ihn*, ar c'hleñved-se a zeu d'e zinerzhañ, ar c'hleñved-se a ziskar e nerzh, ar c'hleñved-se a zisliber (a doc'hor) anezhañ, gant ar c'hleñved-se e teu da vezañ dinerzh, emañ o tivalavaat gant ar c'hleñved-se, emañ oc'h uzañ gant ar c'hleñved-se, e wanaat a ra ar c'hleñved-se ; *seine Krankheit hat sich verschlimmert*, klañvaat eo c'hoazh, gwashaet eo dezhañ, gwashaet eo d'e gleñved, kresket eo e gleñved ; *aufgrund von Krankheit, wegen Krankheit*, dre-benn kleñved ; *niemand ist gegen die Krankheit gefeit*, n'eus den er-maez a gleñved ; *eine Krankheit vortäuschen, eine Krankheit simulieren*, c'hoari e glañv ; *eine Krankheit vorschützen, eine Krankheit vorschieben*, digareziñ ur c'hleñved bennak ; *eine Krankheit vorschützend, eine Krankheit vorschiebend*, e-sigur kleñved.

Krankheitsanfall g. (-s,-anfälle) : [mezeg.] barr kleñved g., barrad kleñved g., stokad kleñved g., frapad kleñved g., frapadenn gleñved b., kaouad kleñved b./g., korfad kleñved g., krogad kleñved g., strañs kleñved g., strañsad kleñved g., taol-droug g., gwaskadenn gleñved b., reuziad kleñved g., strapad kleñved g.

Krankheitsanzeichen n. (-s,-) : [mezeg.] azon g., arouez-kleñved b., anad ur c'hleñved g., sintom g.

krankheitsbedingt ag. : a-zalc'h ouzh ar c'hleñved, a-zalc'h ouzh e gleñved, deuet diwar ar c'hleñved, deuet diwar e gleñved ; *er verfällt in ein krankheitsbedingtes Delirium*, ar c'hleñved en taol en alter, distrañsiñ a ra gant e gleñved, tramziñ a ra gant e gleñved ; *krankheitsbedingte Fehlzeit, krankheitsbedingte Abwesenheit*, ehañ kleñved g.

Krankheitsbericht g. (-s,-e) : [mezeg.] kemennadenn yec'hed b., danevell yec'hed b.

Krankheitsbeschreibung b. (-) : [mezeg.] *klinische Krankheitsbeschreibung*, nozografiezh b.

Krankheitsbild n. (-s,-er) : [mezeg.] merkoù klinikel ls., taolenn glinikel b., kleñvedadur g. ; *ein Krankheitsbild beschreiben*, deskrivañ ur c'hleñvedadur.

Krankheitsentität b. (-,-en) : [mezeg.] hennad kleñvedel g.

krankheitserregend ag. : kleñvedus ; *krankheitserregender Mikroorganismus*, gwezher garvel kleñvedus g.

Krankheitserreger g. (-s,-) : [mezeg.] gwezher tredizh g., gwezher trezougen g., gwezher kleñvedus g., gwezher pore g., kontammer g., devouder g. [liester devouderioù], brouder kleñved g., atizer kleñved g., gwezher kleñvedus g., klañvuzenn b., bazhell b., bazhennig b., hadenn gleñved b.

Krankheitserscheinung b. (-,-en) : [mezeg.] azonou ls., sintomou ls., arouez-kleñved b., anad ur c'hleñved g.

krankheitshalber Adv. : [mezeg.] evit abegoù yec'hed, evit abegoù kleñved.

Krankheitsgrund g. (-s,-gründe) : ; *aus Krankheitsgründen*, dre-benn kleñved.

Krankheitskeim g. (-s,-e) : [mezeg.] bazhell b., bazhennig b., klañvuzenn b., had ur c'hleñved bennak g., hadenn gleñved b. ; *Untersuchung auf Krankheitskeime*, imbours'h bakteriologie g. **Krankheitslehre** b. (-) : [mezeg.] nozologiezh b., kleñvedouriezh b., patologiezh b.

Krankheitspatron g. (-s,-e) : [relij.] sant pareer g. ; *die bretonischen Krankheitspatrone*, sent pareer Breizh ls.

Krankheitsprozess g. (-es,-e) : klañvadur g., argerzh ar c'hleñved g., kerzh ar c'hleñved g., red ar c'hleñved g., emdroadur ar c'hleñved g.

Krankheitsstoff g. (-s,-e) : [mezeg.] viruz g., klañvuzenn b., hadenn gleñved b., afenn b., flaeriañs b., garveg g., mikrob g., bazhell b., bazhennig b.

Krankheitssymptom n. (-s,-e) : [mezeg.] azon kleñved g., arouez-kleñved b., anad ur c'hleñved g., sintom g.

Krankheitsurlaub g. (-s) : ehan kleñved g.

Krankheitsverhütung b. (-) : enepkleñvedoniezh b.

Krankheitsverlauf g. (-s,-verläufe) : kerzh ar c'hleñved g., red ar c'hleñved g., argerzh ar c'hleñved g., emdroadur ar c'hleñved g. ; *den Krankheitsverlauf bremsen*, *den Krankheitsverlauf zum Stillstand bringen*, terriñ nerzh ar c'hleñved ; *perniziöser Krankheitsverlauf*, dedro yud g.

Krankheitszeichen n. (-s,-) : [mezeg.] azon kleñved g., arouez-kleñved b., anad ur c'hleñved g., sintom g.

kranklachen V.em. : **sich kranklachen** (hat sich (ak.) krankgelacht) : bezañ puchet kement e c'hoarzh, c'hoarzhin da greviñ e vouzelloù, kaout ur bouzellaouad fars, rampañ e c'henoù, mont ar bouc'h war lein an ti gant an-unan, bezañ daoudortet o c'hoarzhin, bezañ daoudortet gant ar fent, bezañ daoubleget gant ar c'hoarzh, tortañ o c'hoarzhin, daoudortañ da c'hoarzhin, daoudortañ gant ar fent, tortañ gant ar c'hoarzh, hejañ gant ar c'hoarzh, c'hoarzhin leizh e gof (leizh e gorf), hejañ ha nezañ e gorf o c'hoarzhin, ober ur c'hofad c'hoarzhin, tagañ kement e c'hoarzh, mougañ kement e c'hoarzh, tagañ o c'hoarzhin, tagañ gant ar fent, c'hoarzhin ken na vouger.

kränklich ag. : klañvidik, klañv-diglañv, klañvus, kleñvedus, klañvigoù, dister, diyac'h, diyec'hed, dister e yec'hed, bresk e yec'hed, flour an temz anezhañ, tener an temz anezhañ, glac'har, krak, malotrou, prim, ratous, sinac'h, signac'h, teusk, silwink, gouglañv, kinglañv, dihet, klañv-diaes, kozh-fall, kozh klañv, sempl en e yec'hed, sempl e yec'hed, peñver, blank, blin, blinik ; *kränkliches Aussehen*, liv an diyac'h g., liv ar ginglañv g., neuz klañvidik b., liv peñver g. ; *er ist von Natur aus kränklich*, klañv-diglañv eo, gwall glañvus eo, ampalaeret-fall eo : pa ne vez ket poan en ur penn e vez poan er penn all, hennezh a gouezh alies en arwez ar yer, bepred klañvigoù e vez, hennezh a zo dister e yec'hed, bresk eo e yec'hed, flour eo an temz anezhañ, tener eo an temz anezhañ, n'en deus ket bet yec'hed biskoazh, hemañ 'vez atav vi pe labous o c'hoari gantañ, hennezh 'zo stummet diouzh bezañ klañv alies, hennezh 'zo stummet diouzh c'hoari ar c'hlañv, hennezh 'zo troet da gleñvel evit an disterañ abeg, fall eo e gorf, korf fall en deus, etre e wele hag e dan e vez bepred, ur galon voñselin en deus, sempl eo e yec'hed, sempl eo en e yec'hed.

Kränklichkeit b. (-) : klañvusted b., temz-korf klañvidik g., temz peñver g., breskter g., breskadurezh b., blankter g., blankted b., blinder g., blinded b., disterded b.

krankmachen V.gw. (hat krankgemacht) : lavaret bezañ klañv, ezvezañ, bezañ ezvezant.

krankmelden V.em. : **sich krankmelden** (hat sich (ak.) krankgemeldet) : kas kemenn (reiñ da c'houzout) ez eur klañv.

Krankmeldung b. (-,-en) : [mezeg.] kemenn ehan kleñved g.

krankschreiben V.k.e. (schrieb krank / hat krankgeschrieben) : [mezeg.] reiñ ur ehan kleñved da ; *der Arzt hat ihn für zehn*

Tage krankgeschrieben, dek devezh ehan-labour en deus bet gant ar mezeg, dek devezh ehan kleñved en deus bet gant ar mezeg, dek devezh ehan-labour diwar gleñved en deus, dek devezh ehan-labour dre-benn kleñved en deus ; *er ist krankgeschrieben*, ervezant eo dre-benn kleñved.

Krankschreibung b. (-,-en) : [mezeg.] ehan kleñved g., ehan-labour dre-benn kleñved g., ehan-labour diwar gleñved g.

Kränkung b. (-,-en) : taol feuk g., feuk g., feukadenn b., gwalennad b., flemm g., flemmad g., flemmadenn b., hegadenn b., dismegañs b., taol dismegañs g., dismeg g., dismegañ g., mezhekadur g., mezhadenn b., amgign g., anoaz g. ; *eine Kränkung abwaschen*, gwalc'hiñ ur flemm.

Kranwagen g. (-s,-) : karr-gavr g., karr gavr-houarn g., kamion-gavr g.

Kranwasser n. (-s) : [goapaus] dour eus an duellenn g., gwin glesker g., sistr kordenn g., sistr glesker g.

Kranz g. (-es, Kränze) : **1.** kurunenn b., kurunennad b., kurun b., garlantez str./b. ; *etwas mit Kränzen schmücken*, garlantezañ udb ; *einen Kranz (am Grabe) niederlegen*, lakaat ur gurunennad vleunioù war ar bez ; *jemandem den Kranz aufsetzen*, loreañ u.b., kuruniñ u.b., kurunennañ u.b., lakaat ar gurunenn war penn u.b. ; *Mauerkranz*, tok ur voger g. ; **2.** [dre skeud.] gronn g., gronnad g., gourizad g. ; *Kranz blühender Gärten um die Stadt*, gourizad liorzhoù bleunioù en-dro da gêr (oc'h ober tro kêr) g.

Kranzbart g. (-s,-bärte) : kolier barv g.

Kränzchen n. (-s,-) : **1.** kurunennig b. ; [dre skeud.] *jemandem ein Kränzchen winden*, tresañ ton d'u.b. - reiñ kaol d'u.b., treujoù hag all - reiñ pour gwriziennoù hag all d'u.b. - uhelaat u.b. dreist ar begoù gwez - meuliñ u.b. dreist ar bord - meuliñ u.b. dreist - kas u.b. en tu-hont d'an neñv - reiñ meuleudioù divuzul (amzere) d'u.b. - kanañ meuleudi d'u.b. - ober lid bras d'u.b. - kanmeuliñ u.b. - milganmeuliñ u.b. - meuliñ u.b. dreistpenn - na baouez a ganañ meuleudi d'u.b. - reiñ lorc'h d'u.b. - kas fougeoù d'u.b. - troc'hañ fougeoù gant u.b. - ober fougeoù ouzh u.b. - lakaat fouge en u.b. - reiñ lorc'h d'u.b. - ober fougasoù gant u.b. - fougeal u.b. - fougasiñ u.b. - reiñ mel d'u.b. gant al loa-bod - reiñ ur begad mel d'u.b. - reiñ kaol d'u.b. - reiñ kaol d'ar c'havr - reiñ pour d'u.b. - reiñ moged d'u.b. - mogediñ u.b. ; **2.** [dre skeud.] kelc'h mignonezed g., kafeta g., kafea g.

kränzen V.k.e. (hat gekränzt) : [barzh.] loreañ, kuruniñ, kurunennañ.

kranzförmig ag./Adverb : war-gelc'h ; [kegin.] *den Reis kranzförmig anrichten*, dresañ ar riz war-gelc'h.

Kranzfortsatz g. (-es) : [korf.] baleg kurunek g.

Kranzgefäß n. (-es,-e) : [korf.] kurunerenn b.

Kranzgesims n. (-es,-e) : [tisav.] rizenñ b. ; *architraviertes Kranzgesims*, gourzeust rizennek g.

Kranzjungfer b. (-,-n) : plac'h-a-enor b., plac'h-enor b.

Kranzkapelle b. (-,-n) : [tisav.] chapel penn-chantele b.

Kranznaht b. (-) : [korf.] mellez ar gurunenn g.

Kranzniederlegung b. (-,-en) : lakidigezh ur gurunennad vleunioù war ur bez b., lakidigezh ur gurunennad vleunioù e-harz ur maen-koun b.

Kranzrad n. (-s,-räder) : [rod-vilin] tourlant loaioù g.

Krapfen g. (-s,-) : [kegin.] bignez str., bignezenn b. ; *Krapfen aus Buchweizenmehl*, logod str.

Krapfenteig g. (-s) : bas bignez g., kaot g., toazenn vigne b.

Krapp g. (-s) : [louza.] louzaouenn-al-liverien b., gwrizienn-ruz b., gwarañs str. ; *etwas mit Krapp färben*, gwarañsañ udb.

Krappfeld n. (-s,-er) : gwarañseg b. [*liester gwarañsegi*].

Krapprot ag. : gwarañs ; *etwas Krapprot färben*, gwarañsañ udb.

Krapprot n. (-s) : liv gwarañs g. ; *etwas mit Krapprot färben*, gwarañsañ udb.

krass ag. : gros, krenn, groñs, anat, touet ; *das steht in krassem Gegensatz zu ...*, kement-se a zo peurzisheñvel diouzh ..., disheñvel-groñs (disheñvel-razh, disheñvel-krenn) eo an dra-se diouzh ..., a-enep-bev (a-enep-kaer, a-enep-krenn) eo an dra-se da ... ; *ihre Worte stehen in krassem Gegensatz zu ihren Taten*, dislavaret a reont o c'homzoù dre o oberoù, ne gord ket o oberoù gant o lavarou, enebadur (eneberezh) a zo etre o c'homzoù hag o oberoù ; *krasse Unwissenheit*, diouiziegezh krenn (spontus, lous) b., azenerezh g.

Krater g. (-s,-) : 1. toull-diskarg ur menez-tan g., genoù ur menez-tan g., krater g. ; 2. [lestr, Henamzer] krater g.

kraterförmig ag. : kraterheñvel.

Kraterlandschaft b. (-,-en) : dremmvro loarheñvel b., gweledva loarheñvel g.

Kraterloch n. (-s,-löcher) : krater g., genoù ur menez-tan g., toull-diskarg ur menez-tan g.

Kraterländer ls. : brioù ur c'hrater ls.

Kratersee g. (-,-n) : lenn menez-tan b., lenn grater b.

Kratten g. (-s,-) : [Bro-Suis] paner b.

Kratylismus g. (-) : [yezh., preder.] kratulouriezh b.

Kratzbürste b. (-,-n) : 1. [tekn.] broust orjal g., broust raskañ g., broust skrabañ g., broust kravet g. ; 2. [dre skeud.] nagenner g., ingennour g., droukklemmer g., arveller g., chikaner g., noazour g., abeger g., teod abegus a zen g., arzaeler g., arguzer g., penn-treuz g., spered kamm g., spered rekin g., penn tortis g., spered gin g., spered kontrol a zen g., chaoker-e-c'henou g., chaoker trousg g., chaoker e revr g., soroc'her g., grozmoler g., grignouz g., gouerouz g., grumuzer g., bourbouter g., razailher g., heureuchin g., rachouz g., ourz g., regain g., den ranous g. tagnouz g., den n'eo ket brav kaout d'ober gantañ g., den n'eo ket brav kaout d'ober outañ g., revr war wigour g., pismiger g., bagajer g., chaoker-laou g., flemmer g., chipoter g., beg m'en argarzh g., beg kamm g., ripompi tagnous g., kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kac'her g., kagaleg g. [*liester kagaleien*], kaoc'her g., chaoker g., tad an ardoù fall g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., torr-penn g., torr-revr g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., brammsac'h g., chilper g., dismantr-spered g., tourmant a zen g., gaster g., pabor g., kousker diaes / kousker fall g. (Gregor) ; 2. [merc'hed] kanell b., plac'h gwazh eget ar vosenn b., rachouzell b., keben b., diaoulez b., sarpantez b., bitrañsenn b., perseval b., gwesped str., bleizez b., kevnidenn b., gwrac'h b., pig-spenn b., pikez b., pikez du b., pikez fall b., dañvadez b., tarzhiell b., yar b., paborez b.

kratzbürstig ag. : [dre skeud.] hegarat evel ur bod linad, ken hegarat hag ur bod linad, hegarat evel bodoù linad, rust evel ur bod-spenn, grignous, hek, hek e c'henou, gouerous, grumuzer, dic'hras, rok e zoare, rust e zoare, un den reut anezhañ, diaes ober gantañ, diaes c'hoari gantañ, treuz, un teod lous a zen anezhañ, ur beg vil a zen anezhañ, diskombert, ur penn kegin anezhañ, ginus, ginet, gouerus, droukklemmer, kintus, kinteüs, kinte ennañ, fioun ennañ, razailher, diaes, kivioul, rekinus, rekin, gin, rebours ; *kratzbürstig sein*, bezañ en imor santel, bout e gwalarn, gwalarniñ, bezañ broc'h en an-unan, bezañ broc'het, bezañ onglennet, bezañ tro en e voned ; *kratzbürstig werden*, divanegañ e ivinoù, mont e-barzh blev kriz, mont droug en e goukoug (en e gentrou), sevel war e gentrou, sevel war e elloù, sevel war e dach, mont tro en e voned, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, sevel droug en an-unan, kounnariñ, arfleuiñ, pennfolliñ, tanañ, en em danañ, rebekat, sevel e gribell, sevel e gribenn, rual el limonoù, rebarbiñ ouzh ar c'hentrou, ourzal, taeraat, buaneakaat,

buanegezh, feulzañ, broueziñ, imoriñ, diskouez imor, rebekat ouzh ar c'hentrou (Gregor).

Kratzdistel b. (-,-n) : [louza.] 1. [*Cirsium arvense*] askolenn-bikoù b., askol-pikoù str., askolenn-zu b., askol-du str. ; 2. *knollige Kratzdistel*, askolenn-doulañ b., askol-toullañ str.

Kratze b. (-,-n) : [tekn.] 1. kraver g., kraverez b., rask g., rakerez b., raklouer g., skraber g., kravell b., raker g., raklerez b., sklerenn b., riperez b. ; 2. kribin b., rañvell b., inkard g.

Krätze b. (-) : [mezeg.] rogn b./g., gal g., diskrab g., rach g., droug-sant-Maen g. ; *von Krätze befallen sein*, bezañ rognus, bezañ galous, bezañ galus, bezañ rogneg ; *von Krätze befallener Mensch*, gallouz g. [*liester galouzed*], galuz g. [*liester galuzed*] ; *Krätze hervorruft*, rognus ; *ihre Hände sind von der Krätze entstellt*, un daouarn dispennet gant ar gal he deus ; *die Krätze bekommen*, galuzañ.

Kratzeisen n. (-s,-) : [tekn.] kraver g., kraverez b., rask g., rakerez b., raklouer g., skraber g., kravell b., raker g., raklerez b., sklerenn b., riperez b.

krätzkrank ag. : galous, galus, rogneg.

Krätzkranke(r) ag.k. g./b. : galouz g. [*liester galouzed*], galouzezh b., galuz g. [*liester galuzed*], galuzezh b.

Krätzemilbe b. (-,-n) : [mezeg.] sarkopt str., sarkoptenn b., araknidenn ar rogn b. [*liester araknid ar rogn*], araknidenn ar gal b. [*liester araknid ar gal*].

kratzen V.gw. (hat gekratzt) : 1. skilfañ, krabisañ, krabisat, krabanata, skrabañ, diskrabañ, kravet ; *Katzen kratzen*, skilfañ (krabisañ, krabanata, skrabañ) a ra ar c'hizhier ; *der Hund kratzt an der Tür*, skrabañ a ra ar c'hi ouzh an nor ; *auf der Geige kratzen*, seniñ biolin evel ur c'hozh rebedour (Gregor), rebediñ, skrabañ kerdin ur violofis, gwigourañ war ar violiñ ; 2. strakal, gwigourat, skrignal, choukikal ; *die Feder kratzt*, ar bluenn a strak hag a wigour war ar paper, skrignal a ra ar bluenn, kregiñ a ra ar bluenn er paper ; 3. *dieser Qualm kratzt mir im Halse*, kregiñ a ra ar moged put-mañ em gouzoug, ar moged put-mañ a dag din va gourlañchenn, tagañ va gourlañchenn a ra ar moged put-mañ ; *dieser Wein kratzt im Hals*, un dirañs gouzoug eo ar gwin-mañ.

V.k.e. (hat gekratzt) : 1. raskañ, rakañ, raklañ, peliat, rinkat, kignat, daladuriñ, grakañ, skrabañ, kravet, kravañ, krabisañ, diskrabañ, naviñ, raskognat, roskignat, razhañ, ripañ ; *noch einmal kratzen*, adskrabañ, adkravañ ; 2. [dre astenn.] *etwas auf ein Papier kratzen*, lakaat buan-ha-buan udb war un tamm paper, skrabadenniñ (torskrivañ, skridajiñ) udb, skrivañ udb a-stlabez war un tamm paper ; 3. *P. das kratzt mich nicht !* tanfoeltr forzh ne ran eus an dra-se ! - ingal (heñvel, hañval, euver, unvan) eo din - heñvel dra eo din - ne ran forzh - 'ran ket fouter kaer - 'ran ket foeltr forzh - ne lakaan van ebet gant an dra-se - ne ran na forzh na brall eus kement-se - ne ran foeltr forzh ebet - se ne ra mann din-me - ne ran ket kaz a gement-se - n'eus ket a gaz din - ne ran foeltr-kaer gant an dra-se - ma'z erru, mat, mar n'erru ket, mat ivez - ne c'hwitan ket - koulz tra eo din - dichastre on diouzh an traoù-se - pe vern din ? - pe vern ouzhin ? - pe laz din-me ? - pe forzh a ran-me ? - pe forzh a ra din ? - pe forzh a zo din ? - pe forzh din ? - ha forzh a ra din ? - ha forzh a zo din ? - petra a ra se din ? - petra eo an dra-se din ? - pe kaz a ra din ? - ne ran na van na kaoz ouzh kement-se - ne ran forzh a netra - ne ran forzh gant netra - ne ran fouter kaer gant netra - foeltr forzh ne ran - n'emaon ket e chal gant kement-se - diseblant on ouzh kement-se holl - ne ran na man na mordo ouzh kement-se holl - ne ran fouter kaer eus kement-se holl - ne vern ket din - ne laz ket din - evit kelo ar pezh a dalvez kement-se ! - va botez ! - n'eo ket gant an dra-se on darbaret - n'on ket gwall nec'het gant an dra-se - n'in ket klañv gant an dra-se - n'on ket chalet tamm ebet gant ken nebeut a dra - n'on ket chalet neudenn ebet gant ken nebeut

all - n'emaon ket en trubuilh evit ken dister dra - n'on ket nec'hetoc'h gant an dra-se eget gant va botez kentañ - ne zeuio ket blev gwenn din kelo ken nebeut-se a dra - n'emaon ket e chal gant an dra-se - me 'ra forzh ! ; *das kratzt mich nicht, wer heute Geburtstag hat !* me 'ra foeltr foutr' deiz-ha-bloaz piv 'zo ! ; *ich glaub', mich kratzt der Affe !* ne c'hallan ket krediñ pezh a welan ! n'eo ket gwir alato ! biskoazh kement all ! biskoazh em buhez kement all ! biskoazh c'hoazh ! biskoazh oueskoc'h ! sada biskoazh ! un estlamm gwelet ! kur gaer ! ur gur gaer ! ur bam eo ! n'eo ket ur fall gwelet seurt arvestoù ! peadra a zo da vout balpet ! peadra a zo da vamañ ! ; **4.** [dre skeud.] P. *die Kurve kratzen*, **a)** mont diwar skizh, en em laerezh, en em laerezh kuit, mont kuit evel ul laer, flipañ, diflipañ, disac'hañ an denn, mont kuit hep ober brud, en em dennañ, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, ripañ kuit, en em ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em riklañ kuit, en em ziskrapañ, rankout he c'hribat, kribat anezhi, kribat er-maez, skarzhañ er-maez, skubañ er-maez, dilorañ an dachenn, riñsañ an dachenn, sachañ e lér gantañ, ober botoù kazel, lakaat e seuliou en e c'hodell, skarañ, mont diwar skizh, ober gaol, ober gar, skampañ kuit, skrabañ kuit, fardiñ kuit, sachañ gantañ, tennañ gantañ, fanisañ, diloriñ, kanellat, sevel ar c'hamp, skarañ er ouinell, klask e ribinoù, klask e ribouloù, kavout e ribouloù da dec'hel, en em skrabañ, flipat er-maez, skarzhañ kuit, karzhañ, ober gardenn, kavout (tapout, kemer) hed e c'har ; **b)** tennañ e spilhenn eus ar c'hoari, en em lipat (en em zifretañ, en em zisac'hañ, tennañ e damm spilhenn) e koulz, tennañ e frap, gouzout e ziluzioù, kavout ar voaien da zibunañ e gudenn, en em sachañ diouzh un abadenn, disac'hañ, en em zisac'hañ a wall blegenn, c'hoari e hent, en em zisac'hañ eus ur grenegell, tennañ e lost eus ar vrae, terriñ ode war udb, dont war-c'horre, sevel war-c'horre an dour, sevel war-c'horre, bezañ barrek, en em lipat, disac'hañ an denn, tennañ e spilhenn, en em silañ etre an horzh hag ar genn, sachañ e ibil gantañ, sachañ e groc'hen gantañ, en em zifretañ, tennañ begig e spilhenn eus ar c'hoari, tennañ e damm spilhenn, dibunañ e gudenn, en em dennañ eus an abadenn, tennañ e fri a wall afer, en em dennañ a boan, en em glask, en em zibab, en em ziluziañ, en em embreger, diouestlañ e neud, dibrouilhañ e lasenn, dont er-maez eus al lagenn, dont er-maez eus ar stloagenn, tennañ e bleg, tennañ e blegoù, en em zic'hennañ, en em zibab, en em dreiñ, sevel e grog, sachañ e graf gantañ, en em dennañ eus ur gwall boull, en em zilammat a nec'hamant.

V.em. : **sich kratzen** (hat sich gekratzt) : en em gravat, en em skrabañ, en em grafignat ; *sich (ak.) wund kratzen*, en em gravat betek ar bev (betek ar gwad) ; *sich (ak.) hinter dem Ohr kratzen*, skrabañ e skouarn, kravat e skouarn ; *sich (dat.) den Scheitel kratzen*, skrabat kern e benn, kravat kern e benn ; *sich (dat.) den Kopf kratzen*, skrabañ e benn, krafignat e benn, kravat e benn ; *sich wegen Läuse- oder Flohbefall kratzen*, kaskalat, tarlaskañ, en em darafat, en em daragnat, P. cheñch plas d'e laou, cheñch park d'e loened.

Kratzen n. (-s) : **1.** skrab g., diskraab g., skraberezh, skrabat g., skrabadenn b., skrabadennoù ls. ; **2.** *das Kratzen der Feder auf dem Papier war zu hören*, klevet a raed ar bluenn o strakal hag o wigourat war ar paper.

Kräzenblume b. (-,-n) : [louza.] louzaouenn-an-arouez str.

Kratzer g. (-s,-) : **1.** krabisadenn b., krafignadenn b., krafadenn b., kraf [liester krafioù, krefen] g., ribiñsadenn b., spinadur g., diruskadur g., graspadenn b., graspadur g., garchennadur g., kign g., kignadenn b., skilfadenn b., skrabadenn b., rifadenn b., diruskadenn b. ; *das ist ja nur ein Kratzer*, un tamm kignadenn n'eo ken ; *Kratzer bekommen*, roudennañ ; **2.** [tekn.] kraver g., kraverez b., rask g., rakerez

b., raklerez b., raklouer g., skraber g., kravell b., raker g., raklerez b., sklerenn b., karzhprenn g., riperez b.

Krätzer g. (-s,-) : P. **1.** gwin trenk g., gwin kriz da evañ g., egras g., gwelien ruz g., gwin skouarn g., gwin tri lonk hag un houpadig g., gwin a dri lonk hag un astenn gouzoug g., bidrouilh g., piketez g., piketezenn b., jamezenn b., gwin morfont g., gwin sutik g., gwin put g., gwin kalet g., chiboudenn b., gouezwin g., pikenadenn b., pikenauenn b. ; **2.** [tekn.] kraver g., kraverez b., rask g., rakerez b., raklouer g., skraber g., kravell b., raker g., raklerez b., sklerenn b. ; **3.** [armou-tan] tenn-boled g.

Kratzfuß g. (-es,-füße) : [dre skeud.] P. stouig g., stouadenn b., soubladenn b., skrab-diskrab g.

Kratzheil n. (-s) : [louza.] flemm-douar g., flemmeter g., gwennig g., louzaouenn-an-teil b., mogedenn-douar b.

Kratzig ag. : *kratziger Bart*, barv pik g./str., barv reut g./str., barv garv g./str., barv rust g./str., barv ken gwevn hag un torkad orjal g./str. ; *kratziges Hemd*, roched garv d'ar c'hroc'hen b./g. ; *kratziger Wein*, gwin trenk g., gwin kriz da evañ g., egras g., gwelien ruz g., gwin skouarn g., gwin tri lonk hag un houpadig g., gwin a dri lonk hag un astenn gouzoug g., bidrouilh g., piketez g., piketezenn b., jamezenn b., gwin morfont g., gwin sutik g., gwin put g., gwin kalet g., chiboudenn b., gouezwin g., pikenadenn b., pikenauenn b. ; *kratzige Stimme*, mouezh raouliet b., mouezh c'harv b., mouezh c'hroilhet b., mouezh revet b., doare kraoñennek da gaozeal g.

krätzig ag. : [mezeg.] rogneg, galus, galous, rachus.

Kratzkelle b. (-,-n) : riperez b.

Kratzmilbe b. (-,-n) : [mezeg.] sarkopt str., sarkoptenn b., araknidenn ar rogn b. [liester araknid ar rogn], araknidenn ar gal b. [liester araknid ar gal].

Kratzspur b. (-,-n) : krabisadenn b., krafignadenn b., krafadenn b., kraf [liester krafioù, krefen] g., ribiñsadenn b., spinadur g., diruskadur g., graspadur g., garchennadur g., kignadenn b., kign g., kignadur g., skilfadenn b., skrabadenn b. ; *der Bär hat am Stamm Kratzspuren hinterlassen*, lezet en deus an arzh merk e grabanoù war kef ar wezenn.

Kratzstein g. (-s,-e) : disoc'her g. [liester disoc'herioù], bunt-rod g., disouezher g. [liester disouezherioù].

Kratzstock g. (-s,-stöcke) : [tekn., munuzerezh] rikaman g. [liester rikamanoù].

Kratzwolle b. (-) : bourell c'hloan b., dibouboù ls.

Kratzwunde b. (-,-n) : [mezeg.] krabisadenn b., krafignadenn b., kraf [liester krafioù, krefen] g., skilfadenn b.

krauchen V.gw. (ist gekraucht) : ruzañ, en em ruzañ, ruzañ war e gof, en em stlejañ, skrampañ, mont en ur widilañ, mont dre stlej, mont a-stlej, mont a-stlej e gorf, mont a-stlej e gof, mont a-ruz-korf, mont a-ruz-kof, mont a-ruz e gof, mont a-ruzoù, mont a-ruz, mont stlej-distlej, mont ruz-diruz, mont a-drein, mont a-dreinoù, mont a-hers, mont a-daravou, en em arat, en em dreinañ, en em hersal, buzhugenniñ.

krauen V.k.e. (hat gekraut) : flourañ, merat, dorloañ, merata, pariñ, chersañ, ober lazig da, ober daig da, lazigañ, chourañ.

Krauderer g. (-s,-) : [Bro-Aostria] P. kozh kripon g., kripon pampes g., kripon impopo g., kripon babala g., kripon luo g., kozh straker g., loufer g.

Kraul n. (-s) : [sport] kraolañ g., kraol g.

Kraularmzug g. (-s,-züge) : [sport] kraoladenn b.

kraulen¹ V.k.e. (hat gekraut) : flourañ, merat, dorloañ, merata, pariñ, chersañ, ober lazig da, ober daig da, lazigañ, chourañ.

kraulen² V.gw. (hat gekraut / ist gekraut) : [sport] kraolañ.

Krauler g. (-s,-) : [sport] kraoler g.

Kraulschwimmen n. (-s) : [sport] kraolañ g., kraol g.

Kraulschwimmer g. (-s,-) : [sport] kraoler g.

kraus ag. : 1. azrodellek, rodellet stank, rodellek, rodellaouek, rodell, foutouilhek, fuilh, fuilhet, topin, frizet, kruget ; *krause Haare*, blev berr frizet stank str., blev rodellet berr (rodellet stank, rodellek, rodell, rodellaouek, foutouilhek, fuilh, fuilhet, kruget) str., penn barbed g. (Gregor) ; *dichtes krauses Haar*, kreouchenn b. ; *krause Wolle*, gloan fuilh g. ; 2. krizet, ridet, rodellet, rodell, frizet, grognonek ; *krause Falten*, plegoù poulounez ls., poulounez str., plegoù krizet (ridet, rodellet, frizet, grognonek) ls., kuilhoù ls. ; *er zog die Stirn kraus*, krizañ (roufennañ, kabridañ) a reas e dal, krinañ a reas e zremm, ober a reas ur bod-spern war e dal, sevel a reas e c'hourrennoù (Gregor) ; 3. [dre skeud.] *krause Gedanken*, mennozhioù displann (dispis, kudennek, rouestlet, luziet) ls. ; 4. [louza.] *krauser Ampfer (Rumex crispus)*, kaol-moc'h str. ; *krause Petersilie*, perisilh frizet str.

Krause b. (-, -n) : 1. [blev] pennad blev rodellet (rodellek, rodellaouek, foutouilhek, fuilh, fuilhet, kreofiek) g., penn barbed g. (Gregor) ; 2. [pezh-dilhad] frezenn b., krepez g.

Kräuseleisen n. (-s, -) : houarn frizañ g., houarn rodellañ g., houarn rodeller g.

Kräuselfalte b. (-, -n) : [dilhad.] kuilh g. [*liester* kuilhoù].

kräuseln V.k.e. (hat gekräuselt) : 1. krizañ, ridañ ; *der Wind kräuselt die Wasseroberfläche*, an avel a griz gorre an dour, an avel a rid gorre an dour, krizañ a ra gorre an dour gant an avel, ridañ a ra gorre an dour gant an avel, frizañ a ra gorre an dour gant an avel, roufennañ a ra gorre an dour dindan an avel ; 2. frizañ, rodellañ, fuilhañ, kordigellañ ; *sich das Haar kräuseln lassen*, lakaat frizañ (lakaat rodellañ) e vlev, lakaat ober ur frizadenn ; *gekräuselt Haar*, blev rodellet (rodellek, rodellaouek, foutouilhek, fuilh, fuilhet, frizet) str., penn barbed g. (Gregor) ; 3. [gwiad.] grognonañ, kuilhañ.

V.em. : **sich kräuseln** (hat sich gekräuselt) : 1. frizañ, frizenniñ, rodellañ, rodellaouañ, fuilhañ ; *ihr Haar kräuselt sich (ak.)*, rodellañ a ra he blev, frizañ a ra he blev, frizenniñ a ra he blev, fuilhañ a ra he blev ; 2. krizañ, kizhierañ, gwagennañ, houlennañ, frizañ, roufennañ ; *die See kräuselt sich im Wind*, an avel a griz gorre ar mor, an avel a rid gorre ar mor, krizañ a ra ar mor gant an avel, ridañ a ra ar mor gant an avel, frizañ a ra ar mor gant an avel, roufennañ a ra ar mor dindan an avel ; *auf dem See kräuseln sich (ak.) die Wellen*, deñvedigoù a zo war al lenn, pilhennek eo al lenn, drailh a zo war al lenn, eonennek eo al lenn, kizhierañ a ra al lenn, frizañ a ra al lenn.

Kräuseln n. (-s) : 1. [blev] rodellaouañ g., frizañ g., frizenniñ g., friserzh g., frizeür b., frizadennoù ls. ; 2. [mor] gwagennadur g., gwagennañ g., houlennañ g., houlennadur g., frizadennoù ls.

Kräuselung b. (-, -en) : 1. [blev] rodellaouañ g., frizañ g., friserzh g., frizadur g. ; 2. [mor, dour] roufenn b.

Kräuselwellen ls. (-, -n) : [merdead.] dibennoù-mor ls., mor berr g.

krausen V.k.e. (hat gekraust) : 1. krizañ, roufennañ, kabridañ ; *die Stirn krausen*, krizañ (roufennañ, kabridañ) e dal, ober ur bod-spern war e dal, sevel e c'hourrennoù / sevel ar gourrennoù (Gregor) ; 2. [blev] frizañ, rodellañ, fuilhañ, kordigellañ ; 3. [gwiad.] grognonañ, kuilhañ, frezenniñ.

Kräusesamen g. (-s, -) : [louza.] fleur laou str., delfinez b., delfin g., louzaouenn-al-laou b.

kraushaarig ag. : rodellet e vlev, rodellek e vlev, rodellaouek e vlev, foutouilhek e vlev, fuilhet e vlev, fuilh e vlev, kruget e vlev ; *kraushaarige Frau*, frizadenn b.

Krauskohl g. (-s) : [louza.] kaol dantek str., kaol rodellek str., kaol frizennek str.

Krauskopf g. (-s, -köpfe) : 1. pennad blev rodellet (rodellek, rodellaouek, foutouilhek, fuilh, fuilhet, kreofiek, kruget) g.,

kreouchenn b., penn barbed g. (Gregor), penn dañvad g. ; 2. [tekn.] frez g.

Krauskopfpelikan g. (-s, -e) : [loen.] pilikant penn-fuilh g.

Kraussterntang g. (-s, -e) : [louza.] tin du g., tin gouez g.

Kraut n. (-s, Kräuter) : [louza.] 1. plant geotek str., geotegenn b. [*liester* geoteged], louzaouenn b. [*liester* louzoù, louzeier], geotenn b. ; *würzige Kräuter*, louzeier fin ls., louzeier saouriñ ls., louzeier sasun ls., louzoù kegin str., louzoù blazañ str., louzoù frondus str., louzoù saourus str., louzoù fin str. ; *die Rüben schießen (wachsen) ins Kraut*, chaotrañ (gwalennañ, gwalenniñ, korzenniñ, bazhouliñ, garzhenniñ, jagudiñ, marchañ, pennañ) a ra an irvin, an irvin ne reont nemet glasvez ; *Unkraut*, louzoù fall str., fall louzoù str., louzoù str., drouklouzoù str., louzeier fall ls., gagn b., lastez str., stonn str., lorgnez str. ; [tr-] *wie Kraut und Rüben*, mesk-ha-mesk, kej-mesk, kej-ha-mesk, kej-mej, kein-dre-gein, mesk-divesk, touez-touez, en un douez, en un d(r)uilhad (Gregor), a-bempoù, a-dreuz-fuilh, a-strum, en diroll, P. moc'h-ha-marc'h, a-tribouilh-strabouilh, sribouilh-strabouilh, [dre fent] pell-mell-kaotigell ; P. *er wirft alles wie Kraut und Rüben durcheinander*, ur stlabez a zo gantañ, lakaat a ra pep tra a-stlabez (a-drak, en un douez), lakaat a ra pep tra en un duilhad (Gregor).

2. kaol str., kaol-podek str. ; *Kraut einlegen (einschneiden)*, lakaat kaol-go da virout, ober kaol-go ; *Sauerkraut*, kaol-go str., kaol-goet str. ; P. *das macht das Kraut nicht fett*, n'eo ket an dra-se a lakay muioc'h a dan dindan ar soubenn (a lakay kaol er soubenn), ne vo ket drusoc'h ar peuriñ (ar stal) ganeomp goude-se, ne vimp ket gwell a se, ne vimp ket barrekoc'h a se, ne vimp na gwell na gwazh a se, ne vimp ket avañsetoc'h gant se, ne vimp ket savetoc'h gant se.

3. louzaouenn [*liester* louzoù, louzeier] b., louzoù g., remed g., aozad plantel g. ; *Kräuter sammeln*, louzaoua ; [tr-] *gegen den Tod ist kein Kraut gewachsen*, ouzh ar marv n'eus ket a remed - mervel 'zo ret hag ouzh ar red n'eus ket a remed, nemet kouezhañ e-kreiz redek - tonket eo da bep hini mervel - lakaet eo da bep hini mervel - louzoù 'zo ouzh pep droug, nemet ar marv a ve - diremed eo ar marv - rankout mervel a zo ul lezenn na c'haller ket terriñ ode warni evit mont hebiou - mervel a zo ret deomp ; *dagegen ist kein Kraut gewachsen*, diremed eo an dra-se, n'eus difenn ebet a-enep an dra-se ; *gegen Faulheit ist ein Kraut gewachsen*, n'eo ket diremed al leziregezh - louzoù 'zo ouzh pep droug, ouzh al leziregezh zoken.

4. P. butun g. ; *ein feines Kraut*, butun eus an dibab (diouzh an dibab, a'r blein, a'r choaz, a'r bouch, eus ar c'hentañ troc'h) g., butun mat g., butun dibab g., butun a-zibab g.

krautartig ag. : [louza.] geotennek, geotek, geotheñvel, e doare ar geot, a-zoare gant ar geot, a-seurt gant ar geot.

Krautblatt n. (-s, -blätter) : [louza.] kloer str., kloerenn b.

Kräuter 1. [louza.] *liester evit Kraut* ; 2. [kegin.] *würzige Kräuter*, louzeier saouriñ str., louzeier sasun ls., louzoù kegin str., louzoù blazañ str., louzoù frondus str., louzoù saourus str., louzoù fin str.

Kräuterbitter g. (-s) : [kegin.] likor c'hwerv esmoriñ g., likor c'hwerv koazhañ g.

Kräuterbuch n. (-s, -bücher) : 1. levr louzawouriez g. ; 2. [dre astenn.] geotaouad g., louzaoueg b.

Kräuterbutter b. (-) : [kegin.] amanenn gant louzoù kegin g., amanenn perisilhet g. ; *Schnecken in Kräuterbutter*, maligorned giz Bourgogn ls.

kräuterfressend ag. : [loen.] geotdebrer g.

Kräutergarten g. (-s, -gärten) : louzaoueg b.

Kräuterhandel g. (-s) : louzaouerezh g.

Kräuterhändler g. (-s, -) : louzaouer g.

Kräuterhandlung b. (-,-en) : 1. [kenwerzh] louzaouerezh g. ; 2. [stal] louzaouerezh b.

Kräuterkäse g. (-s) : [kegin.] keuz gant louzeier fin g.

Kräuterkunde b. (-) : louzawouriezh b.

Kräuterladen g. (-s,-lāden) : louzaouerezh b.

Kräuterlehre b. (-) : louzawouriezh b.

Kräuterlikör g. (-s,-e) : [kegin.] likor louzeier g.

Kräutersammeln n. (-s) : louzaoua g., louzaouaerezh g.

Kräutersammler g. (-s,-) : louzaouaer g.

Kräutersammlung b. (-,-en) : geotaouad g., louzaoueg b.

Kräutersträußchen n. (-s,-) : [kegin.] boked louzoù g.

Kräutersud g. (-s,-e) : [kegin.] bervad louzeier g. ; *Flusskrebse im Kräutersud*, neuñviadenn grilhed-dour b. ; *Jakobsmuscheln im Kräutersud*, neuñviadenn galipez b. ; *Miesmuscheln im Kräutersud*, neuñviadenn veskl b.

Kräutersuppe b. (-,-n) : [kegin.] soubenn al louzeier b.

Kräutertee g. (-s) : [kegin.] tizan g., dour-louzoù g., glec'hiadenn b., aozad plantel g., dour diwar blant g.

Kräuterteekanne b. (-,-n) : pod-tizan g.

Kräutertrank g. (-s) : [kegin.] tizan g., dour-louzoù g., glec'hiadenn b., aozad plantel g., dour diwar blant g.

Kräuterverkäufer g. (-s,-) : louzaouer g.

krautig ag. : geotek, geotennek ; *krautige Wuchsform*, dalc'h geotek g. ; *krautige Pflanzen*, plant geotek str., plant geotennek str. ; *Sprossachse einer krautigen Pflanze*, *Stängel einer krautigen Pflanze*, garenn c'heotek b.

Krautjunker g. (-s,-) : P. [gwashaus] tamm noblañs a-ziwar ar maez g., denjentil diwar ar maez g., denjentil a-ziwar ar maez g., denjentil diwar ar ploue g., tammig noblañs g., aotrou bihan g., hoberell b. [*liester* hoberelled].

Krautkopf g. (-s,-köpfe) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] penn-kaol g., kaolenn b., pomeenn gaol b.

Krautsalat g. (-s) : [kegin.] saladenn gaol b.

Krautschicht b. (-,-en) : [louza.] gwiskad geotek g.

Krautstiel g. (-s,-e) : [Bro-Suis] [louza., kegin.] beotez str., bluit g., kaol-beotez str.

Krautstrunk g. (-s,-strünke) : [louza.] treujenn gaol b.

Krautsuppe b. (-,-n) : [kegin.] soubenn ar c'haol b.

Krautweide b. (-,-n) : [louza.] haleg-vors str.

Krawall g. (-s,-e) : saka-maout g., pegad g., kabaduilh b., frigas g., kann b., bretac'h g., brete g., taol-bec'h g., tousmac'h g., diframm g., taol-dispac'h g., dispac'hadeg b., taol-reuz g., taol-freiz g., tabut g., jibas g., sabat g., karbac'h g., kabal b., estlamm g., bec'h g., cholori g., todilhon g., todion g., toumpi b., boulorgn g., streuvell vras b., talabard g., hemolc'h g., brud b./g., tourni b., trouz g., reuz g., freuz g., freuz ha reuz, bosenn b., jabadao g., karnaj g., estlamm g., foar b., keusteuenn b., charre g., aroun g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., tabac'h g., rendael b., fourgas g. ; *Krawall machen*, *Krawall schlagen*, bezañ foar (ur sabat, cholori, boulorgn, un talabard, un todilhon, un todion, un doumpi, ur you hag un hemolc'h spontus, ur jabadao) gant an-unan, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, jabadao, tousmac'h), tousmac'hat, c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, ober ar seizh diaoul hag e benn, toumpial, ober karnaj, karnajal, tournial, todioniñ, sabatiñ, kas karbac'h, kabalat, kas trouz, kas safar, ober trouz (cholori, talabao), c'hoari e loen, bezañ trouzus, safariñ, magañ e cholori, daoubenniñ, cholorial, trouzal, loeniñ, kabaduilhañ, tabac'hañ, tabutal, skandalat, plantañ reuz, plantañ freuz, plantañ freuz ha reuz, lakaat reuz, ober e zen gars, lakaat fourgas ; *kann gut sein, dass es zu Krawallen kommt*, gouest eo e vefe reuz ! ; *sie sind immer auf Krawall und Streit aus*, ne c'houlennont nemet pil ha laz ; *die Krawalle zulassen, die Krawalle fördern*, reiñ toull d'an dizurzhioù, reiñ hol d'an dizurzhioù.

Krawallmacher g. (-s,-) : tabac'her g., sabater g., tournoi g., rouler g., trouzer g., dispac'her g., paotr an drailh g., fourgaser g., toull-freiz g., paotr ar beilh g., kabaduilher g.

Krawallmacherin b. (-,-nen) : tabac'herez b., sabaterez b., tournierez b., rouleres b., trouzeres b., dispac'herez b., fourgaserez b., plac'h an drailh b., toull-freiz g., plac'h ar beilh b., kabaduilherez b.

Krawatte b. (-,-n) : frondenn b., kratavenn b. ; *eine Krawatte umbinden*, lakaat ur frondenn (ur gravatenn) en e gerc'henn ; *jemandem eine Krawatte umbinden*, kratavenniñ u.b. ; *seine Krawatte zurechtrücken*, eeunañ e frondenn (e gravatenn) ; *eine rot gepunktete Krawatte*, ur gravatenn piz ruz warni b.

Krawattenknoten g. (-s,-) : skoulm frondenn g., skoulm kratavenn g.

Krawattennadel b. (-,-n) : spilhenn frondenn b., spilhenn gravatenn b., gwask kratavenn g./b., gwask frondenn g./b.

Krawattenträger g. (-s,-) : paotr e gravatenn g., paotr e frondenn g.

Krawattenträgerin b. (-,-nen) : plac'h he c'havatenn b., plac'h he frondenn b.

kraxeln V.gw. (ist gekraxelt) : [rannyezh.] pignat, krapañ, krimpañ, simmañ.

Kraxeler g. (-s,-) : [rannyezh.] kraper g., krimper g., alpaer g., simmer g.

Kreatin n. (-s) : [bev.] kreatin g.

Kreation b. (-,-en) : 1. krouidigezh b., krouiñ g. ; 2. krouadenn b. ; 3. [kegin.] aozadenn geginerezh b.

Kreationismus g. (-) : [relij.] krouedouriezh b.

Kreationist g. (-en,-en) : [relij.] krouedour g.

kreativ ag. : ... krouiñ, krouer, ijinus, ijinek, ijinet mat, imbroudus, leun e spered a faltazi, faltazius, krouus ; *kreativ sein*, kaout itrik, bezañ ur spered ijinus a zen, bezañ un den a ijin, bezañ imbroudus, bezañ un imbrouder, bezañ leun e spered a faltazi, bezañ ur spered faltazius a zen, bezañ un den leun a ijin ; *die Kunst der kreativen Verwertung von Speiseresten beherrschen*, gouzout penaos kempenn ar restajoù.

Kreativität b. (-) : spered-krouiñ g., spered krouer g., krouuster g., krousted b., ijinusted b., galloud imbroudiñ g., ijin krouiñ g., imbroud g. ; *seiner Kreativität freien Lauf lassen*, distankañ war e grouusted, dispakañ e grouusted.

Kreativurlaub g. (-s) : vakañsoù krouus ls.

Kreatur b. (-,-en) : 1. krouadur g., noueant g., tra krouet g., den krouet g. ; *die stummen Kreaturen*, al loened mut ls. ; 2. [dre skeud.] mevel g., lakez g. ; *er ist eine Kreatur des Satans*, diaoulet eo, hennezh emañ an diaoul en e gorf (en e groc'henn), mevel an diaoul eo hennezh, emañ diwar Baolig, lakez an diaoul eo hennezh, hennezh a zo ministr Satan, hennezh a zo ministr an diaoul, hennezh a zo ur c'hef ifern, hennezh en deus graet (tremenet) marc'had gant an diaoul (Gregor), gwidre an diaoul a zo en e gorf, gwerzhed eo d'an diaoul korf hag ene.

Krebs g. (-es,-e) : 1. [loen.] a) grilh-dour g., chevr str., kevnid-dour str. ; *Krebse putzen, Krebse zurechtmachen*, digrestenañ chevr (grilhed-dour) ; *Flusskrebse fangen*, grilheta, pesketa grilhed-dour, chevreta ; [kegin.] *pyramidenförmig aufgeschichtete Krebse*, bodad grilhed-dour g. ; b) [dre astenn.] krank g., kresteneg g. ; *höhere Krebse*, kresteneged uhel ls., malakostreged ls. [*unander malakostreg g.*] ; *untere Krebse*, kresteneged izel ls. ; 2. [dre skeud.] *Krebse*, reputailhoù ls., levrioù diwerzhed ls., diwerzhadennoù ls., amrefuz g. / dilez g. (Gregor) ; 3. [mezeg.] kankr g., krign-bev g., kañser g., malitouch g./b. ; *Früherkennung von Krebs*, diournadur abred ar c'hrign-bev g. ; *einen Krebs diagnostizieren, auf Krebs diagnostizieren*, deznouiñ ur c'hrign-bev, diournat ur c'hankreg ; *er hat Krebs*, tapet en deus

ar c'hriñ-bev, gant ar c'hriñ-bev emañ, taget eo gant ar c'hriñ-bev ; *Krebs, der Metastasen gebildet hat*, kankr hollekaet g. ; *das Endstadium des Krebses*, prantad diwezhañ ar c'hankr g. ; *er ist an Krebs gestorben*, aet eo gant ar c'hriñ-bev ; *sich zu Krebs entwickeln*, kankraat ; *manche beten zum Wunderheiligen Josef Kantenich, damit sie selbst oder Bekannte vom Krebs geheilt werden*, sant Josef Kantenich a vez pedet gant tud 'zo ouzh ar c'hriñ-bev ; 4. [stered.] Krank g., steredeg ar C'hrank b. ; 5. [douaroniezh] *Wendekreis des Krebses*, trovan ar C'hrank b.

krebsartig ag. : 1. [mezeg.] kankrel, kañserek, e doare ar c'hriñ-bev, a-zoare gant ar c'hriñ-bev, a-seurt gant ar c'hriñ-bev ; 2. [loen.] krestenek, e doare ar c'hresteneged, a-zoare gant ar c'hresteneged, a-seurt gant ar c'hresteneged.

krebsen V.gw. (hat gekrebst) : 1. grilhaeta, pesketa grilhaed-dour, chevreta ; 2. [dre skeud.] krakvevañ, treuzvevañ, bevañ-bevaik, bevañ-bevaik-bevetez, bevañ truilh, mont da fall, mont war ziskar, mont war fallaet ; *das Geschäft hat zu krebzen*, da fall e ya an aferioù, ne dalv tra penaos e ya an aferioù, null eo an aferioù, jeu fall 'zo gant an aferioù, war ziskar e ya an traoù, mont a ra an aferioù en tu rekin, digompez e ya an aferioù.

Krebsblume b. (-,-n) : [louza.] krotonnenn b. [liester krotonnenned, kroton].

Krebschirurgie b. (-) : surjianerezh ar c'hankrou g.

Krebsentstehung b. (-) : kankradur g., kankraat g.

Krebserkrankung b. (-,-en) : [mezeg.] kankr g., krign-bev g., kañser g. ; *das Endstadium einer Krebserkrankung*, prantad diwezhañ ar c'hankr g.

krebserregend ag. / **krebserzeugend** ag. : [mezeg.] kankreiat, kañserigenek, kañserogenek, karkinogenek.

Krebsfang g. (-s) : chevretaerezh g., grilhaetaerezh g., pesketaerezh grilhaed-dour g.

Krebsforscher g. (-s,-) : [mezeg.] kankroniour g.

Krebsforscherin b. (-,-nen) : [mezeg.] kankronouriez b.

Krebsforschung b. (-,-en) : [mezeg.] kankroniezh b.

Krebsgang g. (-s) : [dre skeud.] kerzh a-gil g., kerzhed a-souz g. ; *den Krebsgang gehen*, mont war an tu ma skrab ar yar, mont war-gil (a-zreskil, a-souz, a-rekin, a-gil), mont a-dreuz.

Krebsgeschwür n. (-s,-e) : 1. [mezeg.] yoc'henn gankrek b., tumor kankrek g., tumor kañserek g., arwez krign-bev g., malitouch g./b. ; 2. [dre skeud.] kontamm g., bosenn b., lorgnez b. ; *die Jugendarbeitslosigkeit ist ein echtes Krebsgeschwür*, ur c'hontamm eo an dilabour e-touez ar re yaouank ; *der Alkoholismus in der Bretagne ist ein echtes Krebsgeschwür*, ur vosenenn spontus eo al lonkerezh e Breizh, ul lorgnez spontus eo al lonkerezh e Breizh.

Krebsgeschwulst b. (-,-geschwülste) : [mezeg.] tumor kankrek g., tumor kañserek g., yoc'henn gankrek b., arwez krign-bev g., malitouch g./b.

krebskrank ag. : [mezeg.] kankrek, tapet ar c'hriñ-bev gantañ, gant ar c'hriñ-bev, ar c'hriñ-bev gantañ, taget gant ar c'hriñ-bev, oc'h erzerc'hañ ur c'hriñ-bev.

Krebskranke(r) ag.k. g./b. : [mezeg.] kankreg g. [liester kankreien], kankregez b., klañvour tapet ar c'hriñ-bev gantañ g., klañvourez tapet ar c'hriñ-bev ganti b., klañvour taget gant ar c'hriñ-bev g., klañvourez taget gant ar c'hriñ-bev b.

Krebsmittel n. (-s,-) : remed enepkankrek g.

Krebsnebel g. (-s) : [stered.] nivlenn ar C'hrank b.

Krebspathologie b. (-) : kañserologouriezh b., kankrouriezh b.

Krebspyramide b. (-,-n) : [kegin.] bodad grilhaed-dour g.

krebsrot ag. : ruzevel kribenn ur c'hilhog, ruzevel ur gogez.

Krebsauce b. (-,-n) / **Krebssoße** b. (-,-n) : [kegin.] hilienn kardinal b. ; *farciertes Hummer mit Krebsauce*, legestr kardinal g.

Krebsspezialist g. (-en,-en) : kañserologour g., kankrou g.

Krebsspezialistin g. (-,-nen) : kañserologourez b., kankrourez b.

Krebssuppe b. (-,-n) : [kegin.] biskennad b.

Krebstier n. (-s,-e) : [loen.] kresteneg g. ; *höhere Krebstiere*, kresteneged uhel ls. ; *untere Krebstiere*, kresteneged izel ls. ; *Eier tragendes Krebstier*, kresteneg greunek g. ; *filtrierendes Krebstier*, kresteneg siler g.

Krebstumor g. (-s,-en) : [mezeg.] yoc'henn gankrek b., tumor kankrek g., tumor kañserek g., arwez krign-bev g., malitouch g./b.

Krebsvorsorge b. (-) : [mezeg.] ragevezh ouzh ar c'hriñ-bev g., diarbenn ouzh ar c'hriñ-bev g., dizarbenn ouzh ar c'hriñ-bev g., diournadur ar c'hriñ-bev g.

Krebsvorsorgeuntersuchung b. (-,-en) : [mezeg.] prouad diournadur ar c'hriñ-bev g.

Krebszelle b. (-,-n) : [mezeg.] kellig kankrek b. ; *wandernde Krebszellen*, kelligoù kankrek distrewat ls.

Kredenz b. (-,-en) : [relij.] kredañs b., dresouer g., kanastell b.

kredenzen V.k.e. (hat kredenzt) : *jemandem etwas kredenzen*, diskenn da evañ d'u.b., lakaat ur banne d'u.b.

Kredenztsch g. (-es,-e) : [relij.] kredañs b.

Kredit g. (-s,-e) : 1. [kenw.] kredad g., kred g., amprestadenn b., prestadenn b., amprest g., prest g. ; *kurzfristiger Kredit*, kredad war verr dermen g., kred war verr dermen g. ; *mittelfristiger Kredit*, kred war grenn dermen g., kredad war grenn dermen g. ; *langfristiger Kredit*, kred war hir dermen g., kredad war hir dermen g. ; *eingefrorener Kredit*, kredad sparlet g., kred sparlet g., kredad skornet g., kred skornet g. ; *Kredit mit hinausgeschobener Rückzahlung*, kred ampellet g. ; *gedeckter Kredit*, kred goudoret g. ; *nicht gedeckter Kredit*, kred dic'houdor g. ; *einen Kredit aufnehmen*, isskridañ d'un amprest ; *jemandem einen Kredit gewähren*, kredadiñ u.b., debarzhañ ur c'hred d'u.b., aotren ur c'hred d'u.b. ; *jemandem einen Kredit bereitstellen*, digeriñ ur c'hred d'u.b. ; *einen Kredit kürzen*, krennañ ur c'hred, krennañ diwar ur c'hred ; *Überschreitung eines Kredits*, distremen kredad g. ; 10 000 Euro Kredit, ur prest dek mil euro g. ; *die Höhe des Kredits*, sav ar c'hred g. ; 2. kred g., termen g. ; *auf Kredit*, war zle, war gred, war dermen, e termen ; *auf Kredit bekommen*, kaout e termen, kaout war zle ; *auf Kredit kaufen*, prenañ war zle, prenañ war dermen, prenañ war gred, lakaat war ar c'hoch, prenañ war goch, ober poufoù, plantañ pouf, kemer bos, kemer bos war e gein ; *jemandem einen Kredit gewähren*, ober kred d'u.b., reiñ udb e kred d'u.b., aotren ur c'hred d'u.b., reiñ termen (reiñ amzer) d'u.b. da baeañ, lakaat prenaadennoù u.b. war ar c'hoch, lakaat u.b. war ar c'hoch ; 3. [dre astenn.] *Kredit haben (genießen)*, bezañ istimet (brudet mat, deuet mat), bezañ erru mat gant an dud, kaout anv mat (anv kaer, brud vat) ; *das hat ihn seinen Kredit gekostet*, dre gement-se en doa kollet e anv mat (ar fiziañs o doa an dud ennañ), dre gement-se en doa skuilhet e skudellad.

Kredit n. (-s) : [arc'hant.] kaoud g., fred g., dilerc'h g.

Kreditbeschränkung b. (-,-en) : bevennadur ar c'hred g.

Kreditbrief g. (-s,-e) : [arc'hant.] lizher kretaat g., lizher-kred g., merk-kred g., dileuriadur kredoù g.

Krediterleichterung b. (-,-en) : aesterioù kred ls.

Krediteröffnung b. (-,-en) : [arc'hant.] digoradur ur c'hredad g., digoradur ur c'hred g.

kreditfähig ag. : [arc'hant.] kredadus, gouest da baeañ, e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da baeañ, kreñv e chouk, madoù dezhañ, kreñv e gein, kreñv a gein, mat da geinañ, gouest, barrek, talus.

Kreditfähigkeit b. (-,-en) : [arc'hant.] aesterioù kred ls.

Kreditforderung b. (-,-en) : [arc'hant.] kredouriezh b. ; *Kreditforderungen mobilisieren*, lakaat e gredouriezh en amred, nevidañ e gredouriezh, heloc'hañ e gredouriezh.

Kreditgeber g. (-s,-) : [arc'hant.] kredour g., prester g., kellidoer g., pourchaser arc'hant g., pourchaser kevalaoù g.

Kreditgeberin b. (-,-nen) : [arc'hant.] kredourez b., presterez b., kellidoerez b., pourchaserez arc'hant b., pourchaserez kevalaoù b.

Kreditgewährung b. (-,-en) : [arc'hant.] roidigezh ur c'hred b., asantadur evit ur c'hred g.

Kreditgai g. (-s,-e) : [arc'hant.] uzurer g., rasteller g., serrer g.

kreditieren V.k.e. (hat kreditiert) : [arc'hant.] kredekaot, lakaat arc'hant war.

Kreditinstitut n. (-s,-e) : [arc'hant.] kreti g., aozadur kred g., diazeadur bankel g.

Kreditkarte b. (-,-n) : [arc'hant.] kartenn-gred b.

Kreditklemme b. (-,-n) / **Kreditknappheit** b. (-) : [arc'hant.] strishadur ar c'hred g.

Kreditkontingentierung b. (-,-en) : [arc'hant.] bevennadur ar c'hred g., reolerezh ar c'hred g.

Kreditkosten ls. : priz an arc'hant g.

Kreditkrise b. (-,-n) : [arc'hant.] strishadur ar c'hred g.

Kreditlinie b. (-,-n) : [arc'hant.] linenn gred b., penn kred g.

Kreditnehmer g. (-s,-) : [arc'hant.] amprester g.

Kreditnehmerin b. (-,-nen) : [arc'hant.] ampresterez b.

Kreditor g. (-s,-en) : [arc'hant.] kredour g., prester g., pourchaser g.

Kreditorenkonto n. (-s,-konten) : kont pourchaser b.

Kreditrahmen g. (-s,-) : [arc'hant.] linenn gred b., sammad uhelañ an dibourveziad aotreet g., usvevenn an dibourveziad aotreet b., usvevenn an trazennad aotreet b. ; *den Kreditrahmen überziehen, den Kreditrahmen überschreiten*, distremen al linenn gred ; *den Kreditrahmen nicht überziehen, den Kreditrahmen nicht überschreiten*, chom en tu-mañ d'al linenn gred.

Kreditrestriktion b. (-,-en) : bevennadur ar c'hred g., strishadur ar c'hred g.

Kreditsicherheit b. (-,-en) : goudor g., gouestl g. ; *Leihe mit einer Kreditsicherheit in Form von Wertpapieren*, prest ouzh teulioù g.

Kreditvertrag g. (-s,-verträge) : kevrat kretaot b.

Kreditüberschreitung b. (-,-en) / **Kreditüberziehung** b. (-,-en) : [arc'hant.] distremen al linenn gred g.

Kreditunterlage b. (-,-n) : [arc'hant.] testeni kredadusted g.

Kreditvergabe b. (-,-n) : [arc'hant.] roidigezh ur c'hred b., asantadur evit ur c'hred g. ; *die Kreditvergabe einschränken*, strishaat ar c'hred.

Kreditverknappung b. (-,-en) : [arc'hant.] strishadur ar c'hred g., moustradur ar c'hred g.

kreditwürdig ag. : [arc'hant.] kredadus, talus, gouest da baeañ, e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da baeañ, kreñv e chouk, kreñv e gein, kreñv a gein, mat da geinañ, madoù dezhañ, gouest, barrek.

Kreditwürdigkeit b. (-) : kredadusted b., talusted b.

Kredo n. (-s,-s) : 1. [relij.] kredo b., simbol an ebestel g. ; *das Kredo singen*, kanañ ar gredo ; *er hat das Kredo aus voller Brust angestimmt*, kanet en doa ar C'hredo a-bouez-penn (a-bouez e benn, a-leizh korzenn, eus holl nerzh e gorzenn, a-leizh e gorzailhenn, leizh e veg, a-greiz-kalon, a nerzh ene), eñ 'n deus skoet ur genn e revr ar C'hredo (Emile Ernault) ; 2. [dre skeud.] aviel g., pater b., lezenn a c'hras b., kredenn b., kredo b.

Kreide b. (-,-n) : 1. kleiz g. ; *ein Stück Kreide*, ur gleizenn b., un tamm kleiz g. ; *bunte Kreide*, kleiz a liv g. ; *mit Kreide schreiben*, skrivañ gant kleiz, skrivañ gant ur gleizenn, skrivañ

gant un tamm kleiz ; *mit Kreide zeichnen*, tresañ gant kleiz ; *etwas mit Kreide kennzeichnen, etwas mit Kreide markieren*, kleizañ udb ; 2. [douarouriezh] Kleizeg g., Kretase, marevezh ar c'hleiz g. ; *in der Kreide*, er C'hleizeg, er C'hretase ; *die Stufen der Kreide*, liveoù ar C'hleizeg ls. ; *Oberkreide*, Kleizeg uhel g., Kretase uhel g. ; *Unterkreide*, Kleizeg izel g., Kretase izel g. ; 3. P. [dre skeud.] *mit doppelter Kreide schreiben*, ober kontoù treuz (korvigellet, korvigellus), ober kontoù miliner ; *bei jemandem in der Kreide stehen*, kaout dleoù war ar c'hozh e ti u.b., bezañ war goch e ti u.b., bezañ e dle u.b., bezañ dleour d'u.b. ; *bei jemandem in die Kreide geraten*, kemer (dastum, tennañ) dle e ti u.b., ober skodenn ; *in einer Kneipe in die Kreide geraten*, kemer bos war e gein en un ostaleri, plantañ pouf, ober poufoù.

kreideartig ag. : kleizek, e doare ar c'hleiz, a-zoare gant ar c'hleiz, a-seurt gant ar c'hleiz.

kreideblass ag. / **kreidebleich** ag. : gwenn evel ul lienenn (un tamm lien, ul liñsel, ur c'hoef, lin, al laezh, ur c'houlaoenn-goar, un tamm koar, un tamm paper), gwenn evel ul lien, ken gwenn hag unan lienet, staenet, liv ar c'hoar warnañ ; *bei dieser schrecklichen Nachricht erstarrte er und sein Gesicht wurde kreidebleich*, menel a reas dilo'h ha staenet gant ar c'heloù fall-se ; *vor Schreck kreideblass werden*, mont morlivet gant ar spont, hirisiñ, staenañ gant ar spont.

Kreidefels g. (-ens,-en) / **Kreidefelsen** g. (-s,-) : tornaod kleiz g., karregenn gleiz b., klegler kleiz g.

Kreideformation b. (-,-en) : [douarouriezh] furmadur kleizek g.

kreidehaltig ag. : kleizek.

Kreide-Paläogen-Grenze b. (-) / **K-P-Grenze** b. (-) : bevenn Kleizeg-Paleogen b., bevenn K-Pg b.

Kreide-Tertiär-Grenze b. (-) / **K/T-Grenze** b. (-) : bevenn Kleizeg-Trede-Howlad b., bevenn KT b.

kreideweiß ag. : gwenn evel ul lienenn (un tamm lien, ul lien, ul liñsel, ur c'hoef, lin, al laezh, ur c'houlaoenn-goar, un tamm koar, un tamm paper), ken gwenn hag unan lienet, staenet, liv ar c'hoar warnañ.

Kreidezeichnung b. (-,-en) : tresadenn graet gant tammoù kleiz b., tresadenn graet gant kleizennoù b.

Kreidezeit b. (-) : Kleizeg g., Kretase g., marevezh ar c'hleiz g. ; *in der Kreidezeit*, er C'hleizeg, da vare ar C'hretase ; *die Stufen der Kreidezeit*, liveoù mare ar c'hleiz ls.

kreidig ag. : kleizek.

kreieren V.k.e. (hat kreiert) : krouiñ, imbroudiñ, ijinañ ; *eine neue Mode kreieren*, kentradiañ ur c'hiz nevez, degas ur c'hiz nevez ; [c'hoariva] *eine Rolle kreieren*, krouiñ ur roll.

Kreis g. (-es,-e) : 1. [mat.] kelc'h g., kerl g., ront g. ; *die Fläche eines Kreises berechnen*, mentañ gorread ur c'helc'h ; *die Mitte eines Kreises*, kreiz ur c'helc'h g., kreizenn ur c'helc'h b. ; *ein Kreis ist definiert als Menge aller Punkte auf einer Ebene, deren Abstand von einem vorgegebenen Punkt dieser Ebene konstant ist*, ur c'helc'h a zo anezhañ ur grommenn blaen ha kloz a zo an holl boentoù a ya d'ober anezhi keit-ha-keit diouzh he c'hreiz ; *einen Kreis schlagen, einen Kreis ziehen*, tresañ ur c'helc'h ; *einem Kreis ein Dreieck umschreiben*, amgaeañ ur c'helc'h ouzh un tric'horn ; *Kreise ziehen*, kelc'hiata ; *einen Kreis um etwas ziehen*, gronnañ udb gant ur c'helc'h ; *einbeschriebener Kreis*, kelc'h kaeet g. ; *konzentrische Kreise*, kelc'hioù kengreiz ls. ; *Quadratur des Kreises*, karrezadur ar c'helc'h g., pevarc'hornegadur ar c'helc'h g. ; *im Kreise*, war-gelc'h, war-gerl, a-gelc'h, e kelc'h, en ur c'helc'hiad ; *im Kreis um das Feuer sitzen*, bezañ azezet tro-distro d'an tan, bezañ azezet e kelc'h en-dro d'an tan, bezañ azezet a-gelc'h en-dro d'an tan, bezañ azezet en ur c'helc'hiad en-dro d'an tan ; *im Kreis um das Feuer stehen*, bezañ kelc'hiet en-dro d'an tan ;

sich im Kreise bewegen, ober troioù, mont a-gelc'h, kefluskañ war gelc'h, mont war gelc'h, dilec'hiañ a-gelc'h ; *das Flugzeug beschreibt Kreise über der Stadt*, kildroenniñ a ra ar c'harr-nij a-us kêr, treiñ a ra ar c'harr-nij en oabl a-us kêr ; *die Zeit geht im Kreis, der Tod macht den Abschlag*, an amzer a dro, an Ankoù a sko ; *sich im Kreise herumdrehen*, *sich im Kreise drehen*¹, kefluskañ war gelc'h, kefluskañ a-gelc'h, treiñ evel ur gornigell, kornigellat, treiñ war an-unan (*warnañ e-unan, warni hec'h-unan h.a.*) evel ur gomigell, c'hoari troig vezv, punañ, troellañ, troenniñ, troiata, troidellañ, troiellat ; [dre skeud.] *sich im Kreise drehen*², treiñ ar c'hazh dre e lost, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar viell, treiñ ar bis, chom a-blas, na vont tamm war-raok.

2. [tra fetis] kelc'henn b., kelc'hienn b., kerl g., kerlenn b. [*liester* kerlennoù, kerlad], kilh g., troenn b.

3. [dre skeud.] tachenn b., tachennad b. ; *sein Schaffenskreis war groß*, ledan e oa tachenn e oberiantiz, oberiant e oa war un dachenn ledan, oberiant e oa war meur a dachenn.

4. [dre astenn.] kelc'h g., kelc'hiad g., metoù g., kouch g., meuriad g., strollad g. ; *der Kreis der Jünger*, kelc'h an diskiblien, kelc'h an dalc'hidi g. ; *ein großer Freundeskreis*, ur bern mignoned g., mignoned e-leizh ls. ; *im Kreise der Seinen*, e-kreiz e dud nes, gant e dud, gant (e-kreiz) e goskor ; *im Kreise der Familie*, e-kreiz ar familh, e-barzh an tiegezh, gant e diegezh ; *diplomatische Kreise*, meteier ar gannadourien ls., kelc'hiadoù ar gannadourien ls. ; *intellektuelle Kreise*, meteier kefredel ls. ; *in gut unterrichteten Kreisen*, e-touez an dud kelaouet mat, e-touez an dud intentet mat, er meteier titouret (kelaouet, intentet) mat, er meteier a oar mat, hervez an dud a oar ar gartenn, hervez an dud a oar anezhi ; *maßgebende Kreise*, *maßgebliche Kreise*, tud a-bouez ls., kelc'hiadoù kembeliek ls. ; *befugte Kreise*, kelc'hiadoù kembeliek ls. ; *die besseren Gesellschaftskreise*, ar renkadoù uhel ls., ar vondianed ls., an tev g. ; *die literarischen Kreise*, bed al lizhiri g., bed al lennegezh g., bed al lizhiri g. ; *ein in weiten Kreisen bekannter Dichter*, ur barzh hollvrudet g., ur barzh soulvrudet g., ur barzh brudet bras g. ; *im kleinen Kreis*, etrezomp, etrezoc'h, etrezo.

5. [stered] kelc'hro b., reveulzienn b., reveulzi b. ; *Kreis der Planeten um die Sonne*, reveulziennoù ar planedennoù en-dro d'an heol ls., troioù ha distroioù ar planedennoù en-dro d'an heol (Gregor) ls.

6. [polit.] kanton g., bann g., pastel-vro b., rannbarzh b., ranndir b., tachenn b., korn-bro g., korn-douar g., kornad-douar g., kornad g., korniad g., kordennad b., arondisamant g.

7. [optik] *Ramsden'scher Kreis*, *Biot'scher Kreis*, mab eztreu g.

8. [sport] *Mittelkreis*, kelc'h kreiz g.

Kreisabschnitt g. (-s,-e) : [mat.] regenn gelc'h b., dazrann gelc'h b.

Kreisamt n. (-s,-ämter) : [polit.] isprefeti g., ti ar c'hanton g.

Kreisamtmann g. (-s,-amt männer) : [polit.] isprefed g., melestrour ur c'hanton g.

Kreisausschnitt g. (-s,-e) : [mat.] gennad kelc'h g.

Kreisbahn b. (-,-en) : 1. amredad g., amred g., troiad b., roudad g. ; 2. [stered] kelc'hro b., kelc'hroad b., reveulzienn b., amestez g., reveulzi b.

Kreisbeschleuniger g. (-s,-) : [fizik] c'hwimmer kelc'hiek g.

Kreisbewegung b. (-,-en) : keflusk war gelc'h g., keflusk-tro g., fiñv-tro g., loc'h kelc'hiek g., reveulzienn b., reveulzi b., troadenn b.

Kreisblatt n. (-s,-blätter) : [kazetenn] embannadur lec'hel g.

Kreisbogen g. (-s,-/-bögen) : 1. [mat.] gwareg kelc'h b., gwarenn gelc'h b. ; *von zwei Kreisradien begrenzter Kreisbogen*, gwarenn etredalc'het b. ; *Kreisbogen, der größer ist als ein halber Kreis*, gwarenn askek b. ; *Kreisbogen, der kleiner ist als ein halber Kreis*, gwarenn valegek b. ; *die Sehne*

eines Kreisbogens bilden, goustennañ ur warenn gelc'h ; 2. [tisav.] hantergelc'h g., gwareg war hantergelc'h b., gwareg romanek b.

Kreischen V.gw. (hat gekreischt) : 1. skrijal, gragailhat, oekal, rifal, skroefjal, skuermal, garmañ, P. gwic'hal, gwac'hat, blejal, razailhat, karnajal, [bugale] filipat ; *das zänkische Weib kreischt*, gwic'hal a ra ar geben, gragailhat a ra ar sarpantez, gwac'hat a ra ar big-spern ; *der Papagei kreischt*, krial a ra ar peroked, trompilhat a ra ar peroked, gwic'hal a ra ar peroked, garmañ a ra ar peroked, karnajal a ra ar peroked ; [laboused] *kreischen und dabei den Kropf schütteln*, jalgodiñ ; 2. [dre skeud.] gwigourat, rigognat, chourikal, krial, ronkellañ ; *die Tür kreischt in den Angeln*, gwigourat a ra an nor war he marc'hoù, ronkellañ a ra an nor, „gwiik !“ a ra an nor.

Kreischen n. (-s) : 1. rigogn g., gwigour g., gwigouradenn b., chourik g., chourikadenn b., chourikerezh g., sourrig g., grifiserezh g. ; *das Kreischen einer Säge*, gwigour un heskenn g., chourik un heskenn g. ; 2. karnaj g., sklank g., soroc'h g., gwic'h g., gragailherezh g., kriadennoù ls., skiltradeg b. ; *das Kreischen der Silbermöwen*, karnaj ar gouelini g., kriadeg c'harv ar gouelini b.

kreischend ag. : 1. gwigourus ; 2. gourskiltr, bouzarus ; *kreischende Stimme*, mouezh c'hourskiltr b., mouezh lemm b., mouezh piltrenk b.

Kreisdiagramm n. (-s,-e) : kevregad kelc'hiek g., diagramm kelc'hiek g., kevregad dre lodennoù g., P. kouign b.

Kreisdrehung b. (-,-en) : keflusk war gelc'h g., keflusk-tro g., fiñv-tro g., loc'h kelc'hiek g., troerezh g., troadur g., troadenn b.

Kreisel g. (-s,-) : 1. tonton g., kornigell b., pilpot g., kazh-mezv g. ; *kleiner Kreisel*, tonton besk g., kornigell berr he lost b., birouj g., trompilh b. (Gregor) ; *Kreisel mit Holzspitze*, pennki g. [*liester* pennkiou], pilpot g. ; *der Kreisel brummt*, fraoñval a ra ar gornigell, paterat a ra ar gornigell, nezañ a ra ar gornigell, sourrañ a ra ar gornigell ; *der Kreisel geht aus*, kouezhañ a ra ar gornigell ; *mit dem Kreisel spielen*, c'hoari kornigell, c'hoari 'r gornigell, foetañ kornigell ; *den Kreisel in Schwung bringen*, reiñ buhez d'ar gornigell, reiñ lañs d'ar gornigell, plantañ tro er gornigell, lakaat ar gornigell da dreiñ, lakaat ar gornigell da vont en-dro, lañsañ ar gornigell, lakaat tro er gornigell ; *Peitsche, die beim Spielen mit einem Kreisel benutzt wird*, storeenn b. ; 2. [dre skeud.] *er drehte sich wie ein Kreisel*, treiñ a rae warnañ e-unan evel ur gornigell, treiñ a rae evel ur gornigell, o c'hoari troig vezv edo, kornigellañ a rae war pennoùigoù e dreid ; 3. P. kroashent-tro g., troboent g.

Kreisel - : ... giroskopek, c'hwel-, -tro.

kreiselförmig ag. : kornigellek.

Kreiselhorizont g. (-s,-e) : [nij.] dremmwel kalvezadel g.

Kreiselinstrument n. (-s,-e) : giroskop g.

Kreiselkäfer g. (-s,-) : [loen.] c'hwen-dour str.

Kreiselkompass g. (-es,-e) : [nij., merdead.] c'hwelgompaz g.

kreiseln V.gw. (hat gekreiselt / ist gekreiselt) : 1. (hat) : c'hoari 'r gornigell, foetañ kornigell ; 2. (hat/ist) : treiñ evel ur gornigell, kornigellat, treiñ war anunan (warnañ e-unan h.a.) evel ur gornigell, c'hoari troig vezv, kornigellañ war pennoùigoù e dreid, punañ, troellañ, troenniñ, troiata, troidellañ, troiellat, strobinañ.

Kreiseln n. (-s) : kornigellerezh g., troidellerezh g., troiataerezh g.

kreiselnd ag. : troellek.

Kreiselpumpe b. (-,-n) : [tekn.] pomp-tro g.

Kreiselspitze b. (-,-n) : pibenn ur gornigell b.

Kreisestabilisator g. (-s,-e) : giroskop g.

Kreisestreik g. (-s,-s) : harz-labour tro g., diskrog-labour tro g., ec'hwel tro g.

Kreiselvisier n. (-s,-e) : [nij.] bizer giroskopek g., buker giroskopek g.

kreisen V.gw. (hat gekreist/ist gekreist) : **1.** (hat/ist) : troiata, kildroenniñ, kildreñ, treiñ ha kildreñ, treiñ ha distreiñ, troidellañ, punañ, rodal, rodellañ, kelc'htreiñ, kelc'hiaa, troellañ, troenniñ, troiellat, ober troioù, mont a-gelc'h, kefluskañ war gelc'h, mont war gelc'h, dilec'hiañ a-gelc'h, kornigellat, ober troioù ha distroioù ; *der Wolf kreist um die Herde*, ar bleiz a zo o troiata (o kildroenniñ, o troidellañ, o punañ, o rodal, o rodellañ) en-dro d'ar vandenn zefived, emañ ar bleiz o treiñ hag o tistreiñ en-dro d'an tropell defived ; *die Raben kreisen über den Pinien*, ar brini a bun a-us d'ar pin, ar brini a bun a-uc'h ar pin, ar brini a gornigell a-us d'ar pin, ar brini a gornigell a-uc'h ar pin ; *das Flugzeug kreiste über der Stadt*, kildroenniñ a rae ar c'harr-nij a-us kêr ; *die Planeten kreisen um die Sonne*, treiñ a ra ar planedennoù en-dro d'an Heol, ar planedennoù a ra an dro d'an Heol, amestezañ a ra ar planedennoù en-dro d'an Heol ; *der Adler kreist hoch am Himmel*, an erer a blav e don an neñv (uhel-uhel en aer, e lein an neñv, e barr an oabl), an erer a gornigell uhel-uhel en aer, emañ an erer o punañ en amzer ; *der Becher kreiste in der Runde*, an hanaf a zae a zorn da zorn, an hanaf a dremene eus an eil d'egile ; **2.** (hat/ist) : *das Blut kreist in den Adern*, amredañ a ra ar gwad er gwazhied, redek a ra ar gwad hed-da-hed d'ar gwazhied, kaset-degaset e vez ar gwad er gwazhied, treiñ a ra ar gwad er gwazhied, redek ha deredek (treiñ ha distreiñ) a ra ar gwad er gwazhied (Gregor).

Kreisen n. (-s) : **1.** keflusk war gelc'h g., keflusk-tro g., fiñv-tro g., loc'h kelc'hiek g., troerezh g., troadur g., troidellerezh g., troiataerezh g. ; **2.** [stered] kelc'hro b., reveulzienn b., amestez g., reveulzi b. ; **3.** [korf.] gwadkaserezh g., red g., kas ar gwad g., amred gwad g., tremeniri b.

kreisend ag. : troellek, troidellus.

Kreisfläche b. (-,-n) : [mat.] gorread ar c'helc'h g., gorread ar c'herl g., kelc'hiad g.

Kreisform b. (-,-en) : [mat.] furm gelc'hiek b.

kreisförmig ag. : kelc'hiek, kelc'hennek, krenn, ront, e doare ur c'helc'h, e doare kelc'hioù, a-zoare gant ur c'helc'h, a-zoare gant kelc'hioù, a-seurt gant ur c'helc'h, a-seurt gant kelc'hioù, savet war-gelc'h, graet war-gelc'h ; *kreisförmige Linie*, kelc'h g., kerl g., ront g., krommenn b. ; *kreisförmige Wellen*, lagadennoù war an dour ls.

Adv. : war-gelc'h, a-gelc'h, war-gerl ; *kreisförmig gebaut*, savet war-gelc'h.

Kreisförmigkeit b. (-) : kelc'hiegezh b.

kreisfrei ag. : [polit., kêrioù] stag ouzh kanton ebet.

Kreisfrequenz b. (-,-en) : [fizik] korndalm g.

Kreisfunktion b. (-,-en) : [mat.] kevreizhenn gelc'hel b., kevreizhenn drc'hornventouriel b.

Kreisgericht n. (-s,-e) : lez-varn ensav kentañ derez b., lez-varn eriol kentañ b.

Kreisgestalt b. (-,-en) : stumm kelc'hiek g.

Kreisinhalt g. (-s,-e) : [mat.] gorread ar c'helc'h g., gorread ar c'herl g., kelc'hiad g.

Kreiskegel g. (-s,-) : kernenn gelc'hiek b. ; *gerader Kreiskegel*, kernenn gelc'hreñ b.

Kreiskolbenmotor g. (-s,-en) : [tekn.] keflusker dre vountelloù tro g.

Kreiskoordinaten ls. : [mat.] daveennoù bleinel ls.

Kreisrankenhaus n. (-es,-häuser) : pennospital-rannvro g.

Kreisurve b. (-,-n) : [mat.] krommenn gelc'hadel b.

Kreislauf g. (-s) : **1.** keflusk war gelc'h g., fiñv-tro g., loc'h kelc'hiek g., troerezh g., troadur g., troadenn b., kelc'hro b., kelc'hroiad b., amdoro b., trovezh b. ; **2.** [korf.] *Blutkreislauf*, amred ar gwad g., troadur ar gwad g. (Gregor), kas ar gwad er

gwazhied g./b., red ar gwad er gwazhied g., red-dired ar gwad dre ar c'horf g., tremeniri ar gwad b. ; *das Blut strömt im Kreislauf in den Adern*, amredañ a ra ar gwad er gwazhied, redek a ra ar gwad hed-da-hed d'ar gwazhied, kaset-degaset e vez ar gwad er gwazhied, treiñ a ra ar gwad er gwazhied, redek ha deredek (treiñ ha distreiñ) a ra ar gwad er gwazhied (Gregor) ; *Lungenkreislauf*, *kleiner Kreislauf*, amred skeventel g. ; **3.** *Kreislauf des Geldes*, amred an archant g. ; **4.** [stered.] kelc'hro b., kelc'hroiad b., reveulzienn b., amestez g., reveulzi b. ; *Kreislauf der Planeten*, reveulziennnoù ar planedennoù ls., troioù ha distroioù ar planedennoù (Gregor) ls. ; **5.** [tekn.] *geschlossener Kreislauf*, amred kloc'h g. ; *im geschlossenen Kreislauf*, en amred kloc'h ; *offener Kreislauf*, amred digor g. ; *im offenen Kreislauf*, en amred digor ; *geschlossener Verbrennungskreislauf*, loskidigezh diabarzh b., loskadur diabarzh g., enleskiñ g. ; *mit geschlossenem Verbrennungskreislauf*, endevus, dre enleskiñ ; *offener Verbrennungskreislauf*, loskidigezh diavaez b., loskadur diavaez g., ezleskiñ g. ; *mit offenem Verbrennungskreislauf*, ezdevus, dre ezleskiñ ; **6.** [kimiezh, fizik] kor g., amred g. ; *Wasserstoffkreislauf*, kor an hidrogen g. ; *Wasserkreislauf*, amred an dour g. ; **7.** [dre skeud.] *positiver Kreislauf*, kelc'h frank g.

Kreisläufer g. (-s,-) : [sport, mell-dorn] dasparzher g. [*liester* dasparzherien].

Kreislaufkollaps g. (-es,-e) : [mezeg.] kollapsus kalongwazhiedel g., kollapsus kalon-gwazhied g., koempad kalongwazhiedel g., koempad kalon-gwazhied g., goustouad kalongwazhiedel g., goustouad kalon-gwazhied g.

Kreislaufmittel n. (-s,-) : [mezeg.] louzoù da vroudañ amred ar gwad g.

Kreislaufstörungen ls. : [mezeg.] gwadkaserezh strafuilhet g., dizurzhioù war tachenn ar gwadkaserezh ls., direzhioù an amred gwad ls., strafuilhoù kas ar gwad ls.

Kreislaufsystem n. (-s,-e) : [korf.] gwaziadurezh b.

Kreislaufwirtschaft b. (-) : armerzh kelc'h g., ekonomiezh kelc'h b. ; *Kreislaufwirtschaft statt Linearwirtschaft*, armerzh kelc'h statt armerzh linennek.

Kreislinie b. (-,-n) : [mat.] linenn gelc'hiek b., tro-gelc'h b.

Kreisradius g. (-,-radien) : [mat.] skin g. ; *von zwei Kreisradien begrenzter Kreisbogen*, gwarenn etredalc'h b.

Kreisrichter g. (-s,-) : barner en ul lez-varn ensav kentañ derez g., barner en ul lez-varn eriol kentañ g.

Kreisring g. (-s,-e) : [mat.] korenn b., kurunenn b.

Kreisrund ag. : ront, kelc'hiek.

Kreissäge b. (-,-n) / **Kreissägemaschine** b. (-,-n) : heskenn-dro b., heskenn gleurc'h g., P. kleurc'h b., gleurc'h g.

Kreisschluss g. (-es,-schlüsse) : [preder.] kelc'hanatadur g., kelc'h-bac'h g., kelc'h-poell g., kelc'h-poellata g., poellataerezh kelc'hiek g.

Kreisschreiben n. (-s,-) : [Bro-Suis] kelc'hlizher g.

Kreissehne b. (-,-n) : [mentoniezh] tant g. ; *gemeinsame Kreissehne*, kendant g.

Kreissektor g. (-s,-en) : [mat.] gennad kelc'h g.

kreißen V.gw. (hat gekreißt) : **1.** [mezeg.] gwilioudiñ ; **2.** [dre skeud.] *es kreißen die Berge, zur Welt kommt ein lächerliches Mäuschen / der Berg hat gekreißt, und eine Maus geboren / die Berge kreißen und ein Mäuslein wird geboren*, an iliz a ya d'ober ur chapel, aet eo an iliz d'ober ur chapel, aet eo mil d'ober kant.

kreißend ag. : [mezeg.] gwilioudat ; *kreißende Frau*, gwilioudadez b.

Kreißerin b. (-,-nen) : [mezeg.] gwilioudadez b.

Kreißsaal g. (-s,-säle) : [mezeg.] sal wilioudiñ b.

Kreisstadt b. (-,-städte) : penn-kanton g., pennlec'h-kanton g. [e Breizh], penn pastel-vro g., penn bann g., pennlec'h g., penn ranndir g.

Kreisstrom g. (-s,-ströme) : [tredan] tredan war amred g.

Kreistag g. (-s,-e) : [polit.] kuzul ar c'hanton g.

Kreisteilbogen g. (-s,-bögen) : [tisav.] gwareg dreistizelaet b., gwareg volzennek b.

Kreisumfang g. (-s) : [mat.] tro-gelc'h b. ; *ein Kreis mit einem Umfang von zwanzig Zentimetern*, ur c'helc'h ugent kantimetr tro dezhañ g.

Kreisverkehr g. (-s) / **kreisverkehrsplatz** g. (-es,-plätze) : kroashent-tro g., troboent g., kelc'h-tro g.

Kreiswehrratsamt n. (-s,-ämter) : [lu] burev enrollañ g.

Kreiswinkel g. (-s,-) : [mat.] gwarenn geitgavael b., keitgavaelenn b.

Kreiszyylinder g. (-s,-) : [mat.] *senkrecht*er Kreiszyylinder, *gerader* Kreiszyylinder, kranenn gelc'htreiñ b.

Krem b. (-,-s) : **1.** [kegin.] dienn g., koaven g. ; **2.** [mezeg.] traet g., dienn g., koavon g. ; *Hautkrem*, traet evit ar c'hroc'henn g., dienn evit ar c'hroc'henn g., koavon evit ar c'hroc'henn g. ; **3.** lard g. ; *Schuhkrem*, koaraj g.

Kremation b. (-,-en) : devañ-korfoù g.

Kremationsofen g. (-s,-öfen) : pulluc'her g., forn devañ korfoù b.

Krematorium n. (-s, Krematorien) : krematorium g., pulluc'her g., forn devañ korfoù b., ti-luduañ g.

kremieren V.k.e. (hat kremiert) : [Bro-Suis] luduañ, devañ ; *sie wollte kremiert werden*, lakaet he doa devañ he c'horf, lakaet he doa luduañ he c'horf.

kremig ag. : diennek, koavenek.

Kreml g. (-s) : Kremlin g. ; *der Kreml*, ar C'hremlin g.

Kremlinologe g. (-n,-n) : kremlinour g.

Kremlinologie b. (-) : kremlinouriezh b.

Krempe b. (-,-n) : erien g., barraotenn b., troñs g. ; *ohne Krempe*, dierien ; *Hut mit zu schmaler Krempe*, tog re vesk g. ; *Damenhut mit breiter Krempe*, chapelinenn b.

Krempel¹ g. (-s) : brizhvarc'hadourezh b., bitrakerezh g., kozhkailhoù ls., kozhigelloù ls., kozhajoù ls., kozhailhoù ls., kozh traoù ls., bitrakoù ls., kac'herezh g., kaochajoù ls., traoùajoù ls., rikoù intañvez ls., traoù intañvez ls., traoù a get ls., traoù chop ls., traoù distrantell ls., traoù diwar-sav ls., tafarajoù ls., turubailhoù ls., draillhennoù ls., disterajoù ls., disterajigoù ls., gagnoù ls., stlabez g., stalabard g., stalikez b., stalikerezh g., boutikl g./b. ; *was kostet der Krempel* ? pegement e vo etre-holl ? ; *und der ganze Krempel*, ha kement 'zo ! ha tout ar stal da heul !

Krempel² b. (-,-n) : [tekn.] kribin b., rañvell b., inkard g., inkardenn b., breuz b., kribinerez b., inkarderez b., rañvellerez b., breuzerez b.

Krempelkamm g. (-s,-kämme) : kribin b., rañvell b., inkard g., breuz b.

Krempelmaschine b. (-,-n) : [tekn.] kribinerez b., inkarderez b., rañvellerez b., breuzerez b.

krempeln V.k.e. (hat gekrempelt) : [tekn.] kribinañ, inkardañ, rañvellat, breuzat ; *in einem Arbeitsgang gekrempelte Wolle*, kribinad b., breuzad b.

Krempeln n. (-s) : breuzerezh g., breuzadur g., rañvellerezh g., kribinañ g., inkardañ g.

Krempeler g. (-s,-) : inkarder g., kribiner g., rañveller g., breuzer g.

Kremser g. (-s,-) / **Kremserwagen** g. (-s,-) : karr-skaonek g., P. charabañ g.

Kren g. (-s) : [Bro-Aostria] [louza.] rforz str., gouezirvin str., elvezen str.

Kreol n. (-s) : [yehz] kreoleg g.

Kreole g. (-n,-n) : Kreol g. [*liester* Kreoled].

Kreolin b. (-,-nen) : Kreolez b.

kreolisch ag. : **1.** kreol ; [kegin.] *kreolischer Reis*, *Reis nach kreolischer Art*, riz kreol g. ; **2.** [yehz.] kreolek.

Kreolisch n. : [yehz] kreoleg g. ; *Jamaika-Kreolisch*, kreoleg Jamaika g.

Kreolischsprechende(r) ag.k. g./b. : kreoleger g., kreolegerez b.

kreolisieren V.k.e. (hat kreolisiert) : kreolekaat.

Kreolisierung b. (-) : kreolekadur g., kreolekaat g. ; *Prozess der Kreolisierung*, argerzh kreolekaat g.

Kreosot n. (-s) : [kimiezh] kreozot g., eoul ter-faou g., eoul faou-ter g., eoul-faou g. ; *Holz mit Kreosot behandeln*, kreozotiñ koad.

krepiere V.gw. (ist krepieret) : **1.** kreñviñ, kreñviñ, talpiñ, pibidañ, c'hwitañ, disgweañ, menel, pakañ, mont er bord all, mont d'an tu all, mont en tu all, serriñ e levr (e doull), ober (leuskel) e vramm diwezhañ, mont d'ar gevred, foeltrañ, lipat (lonkañ) e loa, lonkañ e vabouzeñ, lonkañ e chik, lonkañ e deod, lakaat e garnaj en driñs, mont d'ar bern, serriñ e baraplu, ridañ e baraplu, serriñ e baiplu, ridañ e baiplu, terriñ e neudenn, ober e lamm gwashañ, ober al lamm, ober e astenn gar diwezhañ, koll e c'hwitell, koll e groc'henn, treiñ e lagad, ober e dro, tremen dreist kae ar vuhez, mont d'ar c'hae, distaliañ diwar ar bed, sailhañ er bailh, tortañ, pakañ anezhi, skosiñ, foeltriñ ; *es sind ihm zwei Kühe krepieret*, div eus e saout a zo aet da fall (a zo marvet, a zo krevet, o deus talpet) ; **2.** tarzhañ, dedarzañ, sklisenñ, kreñviñ.

Krepitation b. (-) : [mezeg.] gouriñviad g.

Krepon g. (-s,-s) : krepon g.

Krepp g. (-s,-s/-e) : **1.** lien-fuilh g., lien-topin g., mezher-topin g., topin g. ; **2.** lien-kañv g., mezher-kañvoù g., kañv g., beginenn b.

kreppen V.k.e. (hat gekreppet) : [tekn.] fuilhañ, ober paper krepon gant, ober topin gant.

Krepppapier n. (-s) : paper krepon g.

Kreppsohle b. (-,-n) : sol-votez krep b.

Kreppstoff g. (-s) : krepon g.

Krescendo n. (-s,-s) : [sonerezh] kresk g., kreskiñ g., kreñvaat g.

Kresol n. (-s,-e) : [kimiezh] krezol g.

Kresse b. (-,-n) : **1.** [louza.] beler str. ; **2.** [kegin.] beler g.

Kresseanbau g. (-s) : belerc'hounezerezh g., gounezerezh beler g.

Kressebecken n. (-s,-) / **Kressebeet** n. (-s,-e) : belereg b.

Kressestängel g. (-s,-) : belerenn b., garenn veler b.

Kressesuppe b. (-,-n) : [kegin.] soubenn veler b.

Kresseteich g. (-s,-e) : belereg b.

Kressezüchter g. (-s,-) : belerc'hounezher g., gounezher beler g.

Kreta n. (-) : Kreta b.

kretazeisch ag. / **kretazisch** ag. : [douarouriezh] kleizek.

Krete b. (-,-n) : [Bro-Suis] kribenn b., keinenn b., linenn gribenn b., livenn-gein un aradennad-venezioù b.

Kreter g. (-s,-) : annezad Kreta g.

Krethi und Plethi ls. : noueañs b., tud a vrud fall ls., tud a wall vrud ls., ravalidi ls., hailhoned ls., maraoded ls., peñselioù fall ls., standilhoned ls., ligned b., tud didalvez ls. ; *mit Krethi und Plethi zusammensitzen*, en em arastiñ gant tud a vrud fall, en em lakaat gant tud a vrud fall, pleustriñ tud a wall vrud, pleustriñ hailhoned.

Kretin g. (-s,-s) / **Kretine** g. (-n,-n) : [mezeg.] kretin g.

Kretinismus g. (-) : [mezeg.] kretiniezh b.

kretisch ag. : ... Kreta, eus Kreta.

Kreton g. (-s,-e) : [Bro-Aostria, gwiad.] kreton g.

Kretonne b./g. (-,-s) : [gwiad.] kreton g.

Kretzer g. (-s,-) : [loen.] perch g., persk g., brell g.

Kreuz n. (-es,-e) : 1. [relij.] Kroaz b., Krusifi b./g. ; *am Fuß des Kreuzes*, e-harz ar groaz, e sol ar groaz ; *das Kreuz der Erlösung*, kroaz an daspren b. ; *Auffindung des Heiligen Kreuzes*, kavidigezh ar Groaz b. ; *Erhöhung des Heiligen Kreuzes*, meuleudigezh ar Gwir Groaz b. ; *das Kreuz ist meine Waffe !* ar C'husifi eo va c'hlav ! ; *die vier Arme eines Kreuzes*, pevar bann ur groaz ls. ; *Querbalken eines Kreuzes*, treuzkroaz g., divrec'h ur groaz ls., bann-kroaz g. ; *das Kreuz Christi, das Heilige Kreuz*, Kroaz ar C'hrist b. ; *der Baum des Kreuzes*, gwezenn ar groaz b., al lammgroaz b. ; *im Zeichen des Kreuzes*, dindan arouez ar groaz ; *Christus wurde ans Kreuz geschlagen*, staget (krouget) e voe ar C'hrist ouzh ar groaz, tachtet (lakaet) e voe ar C'hrist e kroaz, kroazstaget (kroazkrouget, krusifiet) e voe ar C'hrist, staget e voe Jezuz ouzh ar prenn ; *Jesus starb am Kreuz*, mervel a reas Jezuz war ar groaz ; *das Kreuz machen*, ober sin ar Groaz en e gerc'henn / en em groaziañ (Gregor), lakaat arouez ar Groaz ouzh e gerc'henn, gwiskañ sin ar Groaz en e gerc'henn, lakaat sin ar Groaz en e gerc'henn ; *das Kreuz vor dem Bösen schlagen*, ober sin ar Groaz evit argas an droukspered ; *sie nahmen das Kreuz gegen die Türken*, kemer a rejont ar groaz evit mont d'ar brezel santel a-enep an Durked (Gregor) ; *das Kreuz predigen*, atizañ an dud gant e brezennoù da vont d'ar brezel santel, gelver an dud gant e brezennoù da vrezel ar Groaz ; *griechisches Kreuz*, kroaz c'hresian b. ; *lateinisches Kreuz*, kroaz latin b. ; *Gabelkreuz*, kroaz forc'hellek b. ; *geschobenes (schräges) Kreuz*, kroaz Sant-Andrev b. ; *keltisches Kreuz*, kroaz keltiek b. ; *Kreuz ohne Kruzifix*, kroaz saoz b. ; *konstantinisches Kreuz*, krism g. ; *das Rote Kreuz*, ar Groaz Ruz b. ; *das Blaue Kreuz*, ar Groaz C'hlav b. ; *Hakenkreuz*, kroaz kamm b., hevoud g., kroaz an nazied b. ; *von einem Kreuz gekrönt*, kroaziek ; *von einem Kreuz gekrönte Säule*, kolonnenn groaziek b. ; [medalenn] kroaz b. ; *das Eiserne Kreuz*, ar Groaz Houarn b. ; [ardamezouriezh] *kleines Kreuz in der Heraldik*, kroazigan b. ; *schwebendes Kreuz*, kroaz divouedet b. ; *ägyptisches Kreuz, koptisches Kreuz*, kroaz krommellek b. ; [dre skeud.] *P. mit der Kirche ums Kreuz gehen, die Kirche ums Kreuz tragen*, a) reiñ (klask) tro d'e hent ; b.) klask tro da ziverrañ, ober ul luz evit kas an traoù da benn, kaout un doare luziet da gas an traoù da benn.

2. *blanedenn galet* b., kroaz b., kroez b., poan b., tourmant g., bec'h g. ; *er trägt geduldig sein Kreuz*, dougen a ra e groaz (bec'h e vuhez, e blanedenn, e boanioù, e groazioù, e yev) hep klemm, dougen a ra e groaz gant pasianted, en em ober a ra diouzh an amzer, en em ober a ra diouzh e blanedenn ; *sein Kreuz tragen, sein Kreuz auf sich nehmen*, kemer e groaz, dougen e groaz gant pasianted, dougen bec'h e vuhez ; *es ist ein Kreuz mit ihm*, ur gwall reuz eo ober outañ, an diaoul hag e gernel eo ober war e dro, an diaoul hag e gernel eo ober war e dro, hennezh a zo ur groaz evit ar re a ra war e dro, hennezh a zo diaes-meurbet da gundiñ, hennezh a zo un den teuc'h en em ober outañ, kavout a ran da gochañ gantañ, hennezh em bez da badout gantañ, braoz am bez gantañ, luziasennoù am bez gantañ, n'eus ken nemet rouestl anezhañ, krog am bez gantañ, krog a-walc'h am bez gantañ, gwall grog am bez gantañ, kavout a ran krog gantañ, kavout a ran krog a-walc'h gantañ, kavout a ran gwall grog gantañ, kroaz am bez gantañ, kroazioù am bez gantañ, diaes-meurbet eo ober dioutañ, diaes spontus eo tremen dioutañ.

3. *kroaziadur* g. ; *Fensterkreuz*, kroaz prenestr b. ; *Kreuzweg*, kroazhent g., kroashent g., forc'h an hent b. ; *Namenskreuz*, sinadur bet graet e stumm ur groaz g. ; *ein Kreuz darüber machen*, kroaziañ war udb, ober e gañv (ober kañvoù) d'udb ;

übers Kreuz stellen, kroaziañ, kroazigellañ, lakaat a-groaz, lakaat a-groazigell, lakaat e kroaz (Gregor) ; *in die Kreuz und Quere rennen (kreuz und quer rennen)*, redek a-hed hag a-dreuz (a-dreuz hag a-benn, a bep tu, a-zehou hag a-gleiz), mont dre gleuz ha garzh, froudañ, turlutañ, meskañ, defretañ. 4. [korf.] askorn kroazell g., lez b., kroazlez b., divgroazlez ls., kroazell b., kroazell ar c'hein b., divgroazell ls., bandenn b., dargreiz g., talier g., talekon g., talpenn b., kreiz g., traoñ kein g. ; *sie hat ein schön gewölbtes Kreuz, sie hat ein wohlgeformtes Kreuz*, skourret brav eo he dargreiz, dargeizet gwevn (dargreizet brav) eo ; *ihm schmerzt das Kreuz*, droug-kein (poan-gein, droug dargreiz) en deus, poan en deus en e groazell, poan en deus a-rez e vandenn, poan en deus en e vandenn, poan en deus en e zargreiz, poan dargreiz en deus, paket en deus ur forsadenn, torret eo e zargreiz, ur weadenn en deus en e groazell, poan en deus en e zivgroazell / droug en deus en e groazlez / dalc'het eo en e zargreiz (Gregor) ; *irgendwo am Kreuz tut es mir weh*, poan am eus dre va c'hroazell.

5. [dre skeud.] *ein breites Kreuz haben*, bezañ mat e gein, bezañ kreñv e gein, bezañ kreñv e chouk, bezañ ledan e chouk, bezañ mat da geinañ, kaout kein mat / gouzout brav keinañ (Gregor) ; *jemanden aufs Kreuz legen*, touellañ u.b. a-zevri, bratellat (stranañ, stranigañ, skobardiñ, gludañ, bouchiñ, punañ, tizhout, riñsañ) u.b., c'hwennat u.b., toazañ u.b., kabestrañ u.b., louzañ u.b., dilouzañ u.b., kilhañ u.b., diharpañ u.b., divleupañ u.b., dastum u.b., pakañ brav u.b., houperigañ u.b., paltokiñ u.b., bilhiñ u.b., flemmañ u.b., gwerzhañ brav poultr d'u.b., gwerzhañ piz e-lec'h fav d'u.b., kignat u.b., skarzhañ u.b., korvigellañ u.b., sorc'henniñ u.b., riñsañ e dreid d'u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., louarniñ u.b., kouilhoniñ u.b., tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., paskañ lus d'u.b., reiñ kelien da blomañ d'u.b., lakaat da grazañ, reiñ kelien (kañvaled, poulc'henoù, siliou, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., touzañ e c'henoù d'u.b., kac'hat e godell u.b. ; *ein Mädchen aufs Kreuz legen*, reiñ lamm dous d'ur plac'h, plomañ ur verc'h, troc'holiañ ur plac'h, tumpañ ur plac'h, gwintañ ur plac'h, ruilhal ur plac'h ; *vor jemandem zu Kreuze kriechen*, anzav e wall, pladañ d'u.b., plegañ d'u.b., plegañ ouzh u.b., plegañ da youl u.b., plegañ touchenn, plegañ e douchenn, krennañ touchenn, krennañ e douchenn, kouezhañ e lipenn war e lapenn, sujañ, koazhañ, diskenn e vanniell, kouezhañ e blu war e votoù ; *P. drei Kreuze machen*, bezañ disammet e galon, bezañ frankaet war an-unan, bezañ dined'het, bezañ divec'hiet, bezañ skañvaet e galon ; *P. einen im Kreuz haben*, bezañ tomm d'e fri (tommaet d'an-unan, badaouet, abafet, karrigellet, lañset-mat, digadao, kazeg, hanter gazeg, goudommet, loufok, erru gleb e c'henoù, lanson, mav, penndommet, ur banne dindan e fri, ur banne war an-unan, ur banne e-barzh e fas, tomm d'e benn, suilhet), bezañ un toulladig gant an-unan, bezañ ar ouenn gant an-unan, bezañ trenk e doull, kaout ur picherad, bezañ savet e vanne d'e benn, bezañ tomm d'e veg ha bec'h dezhañ o lakaat neud en nadoz, bezañ avel gant e letern, kaout ur garrigellad, bezañ evet d'an-unan, bezañ ur sac'had gant an-unan, bezañ ganti, bezañ e-barzh, bezañ a-strew, bezañ lous e fri, bezañ erru lous e fri, kaout ur mouchig avel en e letern, bezañ damvezv (krakvezv, rousvezv, gouvezv, brizhvezv, tarvezv, luron, hanter vezv, un tammig frev, chokolad, sañson, drev, enaouet, bistrenket, tarlichet, strumet, un tammig lipet), bezañ tomm e glipeñ, bezañ mezvet, bezañ tommedik d'an-unan, bezañ evedik d'an-unan, bezañ damdomm d'an-unan ; *er hat dauernd einen im Kreuz*, hennezh a vez mezu-divezv atav, dalc'hmat e vez goret e forn ; *P. jemandem etwas aus dem*

Kreuz leiern, kaout (tizhout, tapout, gounit) udb digant u.b. dre forzh azgoulenn.

6. [stered.] *das Kreuz des Südens*, Kroaz ar C'hreisteiz b., Kroaz ar Su b.

7. [sonerezh] lemmell b. ; *eine Note mit einem Kreuz bezeichnen, eine Note durch ein Kreuz erhöhen*, lakaat ul lemmell d'un notenn, lakaat ul lemmell ouzh un notenn, lemañ un notenn.

8. [kartoù] treflez g.

9. [kleze] *das Kreuz des Schwertes, das Kreuz des Degens*, brankoù ar c'hleze ls., kroaz ar c'hleze b., kroazell ar c'hleze b.

kreuz Adv. : *kreuz und quer*, a-hed hag hag a-dreuz, a-dreuz hag a-hed, treuz-ha-hed, a-zehou hag a-gleiz, a-dreuz hag a-benn, a draoù da laez, krec'h-ha-traoù ; *kreuz und quer rennen*, redek a-hed hag a-dreuz (a-dreuz hag a-benn, a bep tu, a-zehou hag a-gleiz), mont dre gleuz ha garzh, froudañ, turlutañ, meskañ, firbouchal, diskrapañ, difretañ ; *kreuz und quer reisen*, rahouennata bro ; *kreuz und quer durch die Bretagne reisen*, redek Breizh a-dreuz hag a-hed.

Kreuz-Acht b. (-) : [kartoù] eizh a dreflez g.

Kreuzabnahme b. (-) / **Kreuzabnehmung** b. (-) : [relij.] distagidigezh diouzh ar groaz b., diskenn eus ar groaz g.

Kreuzanschlagung b. (-) : [relij.] kroazstagadur g., kroazkrougadur g.

Kreuz-Ass n. (-es) : born treflez g. bid treflez g., louz treflez g.

Kreuzauffindung b. (-) : [relij.] kavidigezh ar Groaz b.

Kreuzband n. (-s, -bänder) : [korf.] stagell groaziek b. [*Ligamenta cruciata*].

Kreuzbefruchtung b. (-, -en) : [bev.] etrehiliadur g. ; *Fortpflanzungsfähigkeit durch Kreuzbefruchtung*, etrehiliusted b.

Kreuzbein n. (-s, -e) : [korf.] askorn-kroazell g. ; *Hörner des Kreuzbeines*, karniel an askorn-kroazell ls.

Kreuzbeinwirbel g. (-s, -) : [korf.] mellenn-groazell b. ; *die Kreuzbeinwirbel*, melloù ar groazell ls.

Kreuzberg g. (-s) : [relij.] kalvar g.

Kreuzbild n. (-s, -er) : [relij.] krusifi b./g., kroaz b.

Kreuzblume b. (-, -n) : 1. [louza.] poligona b. ; 2. [tisav.] beg gotek kroazvleunieq g., beg gotek kroazvleuñvek g.

kreuzblütig ag. : [louza.] kroazvleunieq, kroazvleuñvek, kroaziek.

Kreuzblütler g. (-s, -) : [louza.] kroazvleunieq g. [*liester* kroazvleunieged], kroazvleuñveg g. [*liester* kroazvleuñveged], brasikeq g. [*liester* brasikeged], kroazieg g. [*liester* kroazieged].

Kreuzblütengewächse ls. : [louza.] brasikeged ls., kroazieged ls., kroazvleunieged ls., kroazvleuñveged ls.

kreuzbrav ag. : gwall fur, fur-kenañ, fur evel un ael, fur evel ur santig plastr, fur evel ur santig pri.

Kreuzbube g. (-n, -n) : [kartoù] lakez treflez g.

Kreuz-Dame b. (-, -n) : [kartoù] damez treflez b.

Kreuzdorn g. (-s, -en) : [louza.] sporn-melen str.

kreuzen V.k.e. (hat gekreuzt) : 1. kroaziañ, kroazañ, kroazigellañ ; *die Arme kreuzen*, kroaziañ e zivrec'h ; *die Beine kreuzen*, kroaziañ e zivesker ; *die Finger kreuzen*, ober bizig-krogig, kroazigellañ e vizied, kroaziañ e zaouarn ; *die Klängen kreuzen*, c'hoari gant an dir, duvelliñ, en em gannañ e duvell, troc'hañ an akuihetenn (Gregor) ; *mit jemandem die Klinge kreuzen*, breolimañ e gleze ouzh hini unan all ; 2. barrennañ, kroaziañ ; *einen Scheck kreuzen*, barrennañ (kroaziañ, treilhañ) ur chekenn ; 3. *jemandes Weg kreuzen*, tremen a-dreuz hent u.b., tremen hebiou d'u.b., tremen u.b. war an hent, kejañ gant u.b., degouezhout gant u.b., kouezhañ war hent u.b. ; 4. [bev.] berlañchañ, kroazañ, hinonaat, parañ ; *Rassen kreuzen*, ober da loened a ouenn disheñvel en em barañ,

kejañ gouennoù disheñvel, kroazañ gouennoù disheñvel, hinonaat loened.

V.gw. (hat gekreuzt / ist gekreuzt) : [merdead.] a) redek ar mor, redek war ar mor, morredek, merdeñ [*anv-gwan-verb* mordoet] ; b) loveañ, louviadal, tennañ treuzioù, tennañ bourzhiadoù ; *die Flotte kreuzt im Mittelmeer*, emañ ar strollad-listri o redek ar Mor Kreizdouar, emañ ar strollad-listri o loveañ er Mor Kreizdouar, emañ ar strollad-listri o verdeñ er Mor Kreizdouar ; *vor der Bucht kreuzte ein Segelboot*, er-maez eus ar pleg-mor edo ur vag-dre-lien o tennañ treuzioù, er-maez eus ar pleg-mor edo ur vag-dre-lien o loveañ, er-maez eus ar pleg-mor edo ur vag-dre-lien o redek war ar mor.

V.em. : **sich kreuzen** (hat/haben sich (ak.) gekreuzt) : 1. [relij.] ober sin ar Groaz en e gerc'henn / en em groaziañ (Gregor), lakaat arouez ar Groaz ouzh e gerc'henn, gwiskañ sin ar Groaz en e gerc'henn, lakaat sin ar Groaz en e gerc'henn ; 2. en em groaziñ en hent, en em dremen ; *unsere Briefe haben sich (ak.) gekreuzt*, en em groazet e oa hol lizhiri en hent ; 3. [loen., louza.] en em groaziñ ; 4. en em erruout, en em droc'hañ, en em groaziañ, kroaziañ, kenskejañ, en em gavout an eil gant egile ; *unsere Blicke kreuzten sich*, hor selloù en em erruas ; *da, wo beide Wege sich kreuzen*, lec'h ma kroaz an daou hent.

Kreuzen n. (-s) : 1. kroazadur g. ; 2. [chekenn] barrennañ g.

Kreuzer g. (-s, -) : 1. [merdead.] lestr-reder g., morreder g. ; 2. [moneiz] gweneg g., blank g. ; 3. [dre skeud.] *keinen Kreuzer in der Tasche*, gweneg ebet gantañ g., divlank, diweneg, gweneg toull ebet gantañ g., takenn ebet gantañ, gweneg ebet en e gokezenn, aet e yalc'h d'an hesk, diskantet (disec'h, diblusket, skarzhet, skarz, diskant, goull, plat, skañv, ridet, treut, tanav, moan) e yalc'h, erru goull-sec'h e yalc'h, deuet e yalc'h da bladañ, kras, kras an traoù gantañ ; *ohne einen Kreuzer auszugeben*, hep diyalc'hañ ur siseurt.

Kreuzerhöhung b. (-) : [relij.] 1. meuleudigezh ar Gwir Groaz b. ; 2. [gouel] gouel Krist g.

Kreuzestod g. (-s) : marv war ar groaz g. ; *Jesus erlitt den Kreuzestod*, mervel a reas Jezuz war ar groaz.

Kreuzfahrer g. (-s, -) : [istor] kroazour g., kroaziad g.

Kreuzfahrt b. (-, -en) : 1. [merdead.] merdeadenn b., mordeadenn b., morvale g. ; *eine Kreuzfahrt unternehmen*, morredek ; 2. [istor] kroaziadeg b., brezel santel g., brezel ar groaz g.

Kreuzfahrtschiff n. (-s, -e) : [merdead.] morreder g., mordreizher g.

Kreuzfahrtteilnehmer g. (-s, -) : [merdead.] merdeadenn g., morvaleer g.

Kreuzfahrtteilnehmerin b. (-, -nen) : [merdead.] merdeadennerez b., morvaleerez b.

Kreuzfenster n. (-s, -) : [tisav.] prenestr-kroaz g.

Kreuzfeuer n. (-s) : 1. tennadeg a-groaz b., tennadeg a-groazigell b., tennadeg kroaz-digroaz b. ; 2. [dre skeud.] *im Kreuzfeuer der Fragen*, e fo ar goulennoù.

kreuzfidel ag. : drev, mav, seder evel an deiz, seder evel an heol, seder evel ul laouenan, seder evel ul laouenanig, lirzhin evel ul laouenanig, seder evel pemp gweneg, sart evel pemp gweneg, joaius evel un alc'hweder, sichant evel heol miz Mae, drant evel ul labous, drant evel ur blantenn derv, laouen-ran, ken laouen ha tra, laouen evel an heol, ken laouen hag an heol, lirzhin evel ul laouenan, lirzhin evel ur vleunienn, laouen evel an deiz, seder evel un eostig, laouen evel un eostig, drant evel ur pintig, seder evel ur pintig, laouen evel ur pintig, drant evel ur sut binioù, seder evel ur gwiñver, bliv evel ur c'hazh-koad, gwiv evel ur c'hant tachoù, gwiv evel ul labous.

kreuzförmig ag. : kroaziek, kroazheñvel, e kroaz, e doare ur groaz, e doare kroazioù, a-zoare gant ur groaz, a-zoare gant

kroazioù, a-seurt gant ur groaz, a-seurt gant kroazioù ; *kreuzförmiger Gegenstand*, kroazenn b.

Kreuzgang g. (-s,-gänge) : [tisav.] kloastr g.

kreuzgegenständig ag. : [louza.] kroazidik.

Kreuzgelenk n. (-s,-e) : [tekn.] koubl-kardan g., glin-kardan g., P. touseg g. [*liester* tousegoù].

Kreuzgewölbe n. (-s,-) : [tisav.] bolz krommvegek b.

Kreuzgratgewölbe n.-s,-) : [tisav.] bolz a-groaz b.

Kreuzknoten g. (-s,-) : skoulm plat g.

Kreuzhacke b. (-,-n) : pigell b., pi g., langede g., pig g.

Kreuzheer n. (-s,-e) : [istor] arme groazourien b., armead kroazourien b., arme groazidi b., armead kroazidi b., kroazourien ls., kroazidi ls.

kreuzigen V.k.e. (hat gekreuzigt) : kroazstagañ, kroazkrougañ, krusifiañ, stagañ ouzh ar groaz, krougañ ouzh ar groaz, tachañ e kroaz, tachañ ouzh ar groaz, lakaat e kroaz.

V.em. : **sich kreuzigen** (hat sich (ak.) gekreuzigt) : [relij.] ober sin ar Groaz en e gerc'henn / en em groaziañ (Gregor), lakaat arouez ar Groaz ouzh e gerc'henn, gwiskañ sin ar Groaz en e gerc'henn, lakaat sin ar Groaz en e gerc'henn, lakaat arouez ar Groaz en e gerc'henn.

Kreuzigung b. (-,-en) : [relij.] kroazstagadur g., kroazkrougadur g., kroazstagañ g., kroazkrougañ g.

Kreuz-Karte b. (-,-n) : [kartoù] treflezenn b. ; *eine Kreuz-Karte*, un dreflezenn ; *die Kreuz-Karten*, an treflez str. ; *vier Kreuz-Karten hatte sie in der Hand*, peder zreflezenn a oa ganti.

Kreuz-König g. (-s,-e) : [kartoù] roue treflez g.

Kreuzkopf g. (-s,-köpfe) : [tekn.] penn brec'henn g.

Kreuzkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] aouredal g., baoudre g., bare g., madre g.

Kreuzkröte b. (-,-n) : [loen.] touseg-broen g.

Kreuzkümmel g. (-s) : [louza.] koumin g.

Kreuzlabkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] *gewimpeltes Kreuzlabkraut*, *gewöhnliches Kreuzlabkraut*, fanouilh ki g.

kreuzlahm ag. : 1. [mezeg.] seizet e groazell, divellet e gein ; 2. *jemanden kreuzlahm schlagen*, breviñ e groazell d'u.b., divellañ e gein d'u.b., terriñ e zivgroazell d'u.b. / terriñ e groazell d'u.b. / divellañ e groazlezh d'u.b. (Gregor).

Kreuzleitwerk n. (-s,-e) : [nij.] stabilaerioù a-groaz ls.

Kreuzmaß n. (-es,-e) : [tekn.] skouer gwalennataer b.

Kreuzmast g. (-es,-en/-e) : [merdead.] gwern a-dreñv b., gwern-volosk b.

Kreuzmeißel g. (-s,-) : [tekn.] kizell dev b.

Kreuzmuster-Teppichmuschel b. (-,-n) : [loen.] frigerez b., kraoñ-mor str., pelurenn b. [*liester* pelured], pilorenn b. [*liester* pilored], pizaod g., rigadell plat str., kokez str., kokouz str.

Kreuzotter b. (-,-n) : [loen.] gwiber voutin b. [*liester* gwibered boutin].

Kreuzparität b. (-) : parelezh kroaz b.

Kreuzpunkt g. (-s,-e) : 1. poent kenskej g., keilec'h g., poent kejañ g., kroashent g., kroazru g., forc'h an hent b. ; 2. [mat.] poent kenskej g.

Kreuzreim g. (-s,-e) : [lenn.] klotenn groaz b., klotenn bepeilat b.

Kreuzrippe b. (-,-n) : [tisav.] tenn-kroaz g., kroazigell-volz b., kroazigell grommvegek b.

Kreuzrippengewölbe n.-s,-) : [tisav.] kroazigell-volz b., kroazigell grommvegek b.

Kreuzritter g. (-s,-) : [istor] kroazour g., kroaziad g.

Kreuzsäule b. (-,-n) : lammgroaz b., kolonenn groaziek b.

Kreuzschaft g. (-s,-schäfte) : fust kroaz g., troad kroaz g., kef kroaz g., gwalenn groaz b.

Kreuzschlag g. (-s,-schläge) : 1. [merdead.] treuz g., bourzhiad g. ; *einen Kreuzschlag fahren*, jeliñ, tennañ ur bourzhiad ; 2. [skoulm] begailh g.

Kreuzschlitzschraube b. (-,-n) : [tekn.] biñs penn-kroaz b.

Kreuzschlitzschraubendreher g. (-s,-) : [tekn.] biñser penn-kroaz g.

Kreuzschlitzschraubenzieher g. (-s,-) : [tekn.] biñser penn-kroaz g.

Kreuzschlüssel g. (-s,-) : [tekn.] alc'hwez kroaz g.

Kreuzschmerz g. (-es,-en) : [mezeg.] droug-kein g., poan-groazell b., poan en e groazell b., droug en e groazlezh g., poan en e zivgroazell b., droug dargreiz g., poan er c'hroazelloù b. ; *Kreuzschmerzen haben*, kaout droug-kein (poan-gein, droug dargreiz), kaout poan a-rez e vandenn, kaout poan en e vandenn, kaout poan en e groazell, kaout ur weadenn en e groazell, kaout poan en e zivgroazell / kaout droug en e groazlezh / bezañ dalc'het en e zargreiz (Gregor) ; *ich bin meine Kreuzschmerzen los*, digammet on, echu e va foan dargreiz.

Kreuzschnitt g. (-s,-e) : [filmoù] saeriñ a-stur g.

kreuzschwerenot estlamm : ac'hamen ! mil mallozh ! mallozh Doue ! mallozh va Doue ! mardouen ! mardiac'h ! mardoust ! mardoustac'h ! mardoustik ! mallozh gast ! tri mil c'hast ruz ! mil c'hast ! gast a c'hast ! gast ar c'hast ! putenn ar c'hast ! gast a vicher ! seizh kant luc'hedenn gamm ! tri mil barrad luc'hed ! double barrikenn ! seizh kant barrikennad kurun ! gagnig an ognon ! gast an ognon ! doubl-chas ! doubl-derv ! mil gurun ! tan ha kurun ! gast alato ! daonet ! foeltr ! foutre ! ha-dall daonet ! arsa ! krampouezhenn ! tanfoeltr ! fidamdoue ! fidamdoustik ! fidam ! fidambiche ! fidambie ! fidambue ! fidamchig ! fidamdoulla ! fidadaoula ! fidamdouille ! fidedouille ! fidamdoullig ! fidamdoukou ! fidamdoumen ! fidamdouen ! fidamdoupik ! fidamdousik ! fidamdoustac'h ! fididouc'h ! fidambutun ! fidampret ! fidanderv ! fidandouchenn ! fidazomen ! fidezouar ! fidezouchenn ! fidezoupenn ! fidou ! fidoue ! fidouenn ! fidouac'h ! fidoupenn ! fidoustac'h ! fidoustik ! fedam ! fedadouac'h ! fedamdouac'h ! fedamdouille ! fedamzoupenn ! fedamdousig ! fedamdoustek ! fedazouilher ! jarnigodik ! feiz da'm botoù ! feiz da'm daou vloaz ! feiz da'm distag ! feiz da'm douchig ! vantremorgenn ! vantredistag ! nondedistag ! nondedie ! nondegast ! mordouseg ! kordenn ! korn-butun ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz ! mil manac'h da vin ! mil manac'h toull ! mallach toull ! mallach douar ! mallistoull ! mallin rous ! mallech ti ! mil mallozh ruz ! mallozh ar foeltr ! foeltr an diaoul ! mil mallozh an tan hag ar c'hurun ! dampret 'vin ! daonet e vin ! daonet ne vin ket ! daonet 'vo ken ! daonet 'vo va ene ! daonet 'vo va ereoù ! daonet 'vo mil va ereoù ! daonet 'vo chipot-holen va mamm-gozh ! daonet 'vo chipot-holen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen va ene ! non de va ene ! daonet 'vo kroc'hen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen kurunoù va ene ! pennad kroc'hen ! pennad ! kroc'hen kurunoù !

Kreuzspinne b. (-,-n) : [loen.] kevnid talgenet str. [*Araneus*].

Kreuzsprung g. (-s,-sprünge) : [korolladeg] skolpad str. ; *Kreuzsprünge machen*, ober skolpad.

Kreuzstange b. (-,-n) : [kleze] brank g., kroaz ur c'hleze b., kroazell b.

Kreuzstein g. (-s,-e) : [maenoniezh] maen-kroaz g., staorotidenn b. [*liester* staorotidennoù], staorotid str.

Kreuzstich g. (-s,-e) : [gwiad.] kraf kroaziet g.

Kreuzstockfenster n. (-s,-) : [tisav.] prenestr-kroaz g.

Kreuzstürmer g. (-s,-) : [istor] bruzuner kroazioù g.

Kreuztragen n. (-s) : *das Kreuztragen*, dougerezh ar groaz g.

Kreuzträger g. (-s,-) : [relij.] douger-kroaz g. [*liester* dougerien-groaz].

Kreuzung b. (-,-en) : 1. kroashent g., kroazhent g., kroazru g., forc'h-hent b., fourch-hent g., forc'h an hent b., hent-kroaz g., korn an hent g. ; *das Haus steht an der Kreuzung beider Wege*, emañ an ti e kroaz an daou hent ; *nach der zweiten Kreuzung*,

goude an eil kroashent, war-lerc'h an eil kroashent ; *an der Kreuzung halten, an der Kreuzung verhalten*, chom a-sav er c'hroashent ; *als sie in Höhe der Kreuzung waren*, pa oant erru gant ar c'hroashent ; *er versuchte, die Kreuzung auf der Karte zu finden*, klask a rae lec'hiañ ar c'hroashent war ar gartenn ; **2.** kroazamant g., paradur g., paradurezh b., berlañchañ g. ; *dieses Tier ist eine Kreuzung*, ul loen a ouenn vrizh eo, un hiron eo.

kreuzunglücklich ag. : P. gwalleürus evel ur wennili, reuzidik evel ar mein, reuzidik evel ur c'hi, reuzidik evel ur pesk war an traezh, maleürus evel ar mein, brevet a reuzeudigezh, brevet gant ar glac'har, trist evel ar marv, trist evel an Ankoù, trist-marv, trist evel pa vefed e kañv, sart evel gouel an Anaon, trist evel ur pesk en ur bod lann, trist evel Doue Pleuveur p'en devez bet yod ed-du d'e goan.

kreuzungsfrei ag. : [hentoù] hep kroashentoù, kroashent ebet warnañ.

Kreuzungspunkt g. (-s,-e) : poent kenskej g., keñlec'h g., kroashent g., kroazru g., forc'h an hent b.

Kreuzverhör n. (-s,-e) : **1.** [gwir] kroazaters g., kroazatersadur g., gourzhatersadur g. ; **2.** [dre skeud.] *jemanden ins Kreuzverhör nehmen, jemanden einem Kreuzverhör unterziehen*, enkreziñ (enkaat) u.b. gant e c'houlennou, beuziñ u.b. en ur mor a c'houlennou, bountañ goulennou war u.b., arsailhañ u.b. gant forzh goulennou, gourzhatersiñ u.b., peragiñ u.b., kuriuziñ u.b., kuriuzennañ u.b., ober un tamm mat a guriuziñ d'u.b.

Kreuzweg g. (-s,-e) : **1.** kroazhent g., kroashent g., forc'h an hent b. ; **2.** [relij.] Hent ar Groaz g., hent ar c'halvar g.

Kreuzwegstation b. (-,-en) : arsav Hent ar Groaz g.

kreuzweise Adv. : a-groaz, a-groazigell, a-bilgroaz, kroaz-digroaz, a-dreuz-kof, e kroaz ; *kreuzweise stellen, kreuzweise legen, kreuzweise setzen*, kroaziañ, kroazigellañ, lakaat e kroaz (Gregor), lakaat a-groaz, lakaat a-groazigell, lakaat kroaz-digroaz ; *etwas kreuzweise stapeln*, bemiañ udb a-bilgroaz ; *etwas kreuzweise spalten*, faoutañ udb e kroaz ; *Schafe an den Füßen kreuzweise fesseln*, kroazhualañ deñved ; P. *du kannst mich kreuzweise !* da c'hastiñ ganit ! kae gant an diaoul ! kae da lec'h all d'en em rostañ ! kerzh d'an diamig ! ar moug ra'z mouro ! kae da da Gankari-noz ! kae d'ar groug ! kae d'ar wedenn ! kae gant ar c'hwezigen ! kerzh da sutal brulu ! kae da strakal brulu ! kerzh da strakal bezhin e foñs al lennvor ! kerzh diwar va zro ! kae da glask brennig da Venez-Are ! kae da dalaregeta ! chaous warnout ! kae da avelañ da loeroù ! kae da foar an diaoul ! kae da gaolmoc'ha ! da gac'hat ganit ! kae da skidañ ! kae da gouziñ ! va revr ganit ! kerzh da lusa ! kerzh gant ar foeltr ! kerzh da zistreiñ ar c'haoc'h saout da grazañ ! kae da foar ar c'hwitelloù ! kae d'ar foar ! kae da foar an ifern ! kae da foar an tri mil ! kae da logota da Venez-Are ! kae da c'hwitellat ! kae da c'hwitellat gloc'hed war gribell Menez-Are ! kerzh da c'hwitellat gloc'hed d'an dour-sav ! kae da c'hwitellat mouilc'hi da Venez-Are ! kae da wriat botoù ! kae da c'hwileta ! kae gant ar mil mallozh va Doue ! kae gant ar grug ! kae da grampouesha ! kae da stoupa ! kae lark diouzhin ! kae pell diouzhin ! kae pelloc'h !

Kreuzwirbel g. (-s,-) : [korf.] mellenn-groazell b. ; *die Kreuzwirbel*, melloù ar groazell ls.

Kreuzwoche b. (-,-n) : [relij.] Sizhun Wenn b., P. koraiz-bihan g., [dre fent] koraiz ar bleiz g.

Kreuzwortsels g. (-s,-) : gerioù-kroaz ls. ; *das Gitter des Kreuzwortsels*, kael ar gerioù-kroaz b.

Kreuzwortselsfan g. (-s,-s) / **Kreuzwortselsfreund** g. (-s,-e) : paotr ar gerioù-kroaz g., paotr tik gant ar gerioù-kroaz g.

KreuzwortselsHersteller g. (-s,-) /

Kreuzwortselsmacher g. (-s,-) : aozer gerioù-kroaz g., kroazer gerioù g.

Kreuzzaun g. (-s,-zäune) : treilhaer g.

Kreuzzeichen n. (-s,-) : [relij.] sin ar Groaz g., arouez ar Groaz b., kroez b. ; *das Kreuzzeichen machen*, a) ober sin ar Groaz en e gerc'henn / en em groaziañ (Gregor), lakaat arouez ar Groaz ouzh e gerc'henn, gwiskañ sin ar Groaz en e gerc'henn, lakaat sin ar Groaz en e gerc'henn, lakaat arouez ar Groaz en e gerc'henn ; b) kroaziañ war udb ; *drei Kreuzzeichen über den Kelch machen*, ober teir gwech sin ar Groaz war ar c'halir.

Kreuzzug g. (-s,-züge) : [istor] kroaziadeg b., brezel santel g., brezel ar Groaz g.

Krevette b. (-,-n) : [loen.] chevr str., chifretez str.

kribbelig ag. : P. 1. nervennek, kintus, kinteüs, kinte ennañ, fioun ennañ, razailher, taerus, ar fistoul gantañ ; *kribbelig werden*, koll e skiant, brouezañ ; *kribbelig sein*, bezañ gant e elvaj ; 2. debonus, herlinkus ; *ein kribbeliges Gefühl in den Beinen haben*, kaout kemenerien en e zivesker, klevet debon en e zivesker, bezañ ar verv en e zivesker, santout ar verv en e zivesker.

Kribbelkopf g. (-s,-köpfe) : penn brizh g., penn tomm g., paotr e benn tomm g., penn bervet g., paotr diouzhtu g., penn buanek g., penn kleiz g., spered intampus a zen g., penn kruk g., penn brouezek g., penn brouezus g., penn imorus g., penn feuls g., penn diribin g., penn taer g., penn fourradus g., den bouilhous g., razailher g.

kribbeln V.dibers. / V.gw. (hat gekribbelt) : **1.** bordilhañ, neriñ, neradiñ, berviñ, birviñ evel merien, merat, fourgasiñ, meskañ, puilhañ ; *es kribbelt und krabbelt im Ameisenhaufen*, bordilhañ (neriñ, neradiñ, berviñ, merat, fourgasiñ, meskañ, puilhañ) a ra ar merien er grugell ; **2.** [dre heñvel.] pikañ, broudata, debroniñ, pigosat ; *meine Beine kribbeln*, kemenerien a zo em divhar, emañ ar c'hemener em divhar, kemenerien a zo o wriat em zreid, klevout a ran debon em divesker, kemenerien am eus em divhar, emañ ar verv em zreid, me a sant ar verv em zreid ; *mich kribbelt es in den Fingern*, emañ ar c'hemener em bizied, kemenerien a zo em bizied, kemenerien am eus em bizied, kemenerien am eus o wriat em bizied, klevet a ran debon em bizied, tapet em eus debon em bizied, emañ ar verv em bizied, me a sant ar verv em bizied, tammoù debon a zo em bizied ; *es kribbelt mir im Arm*, ar c'hemener a zo krog em brec'h ; *es kribbelt mir in der Wade*, kemenerien a zo e kof va gar, kemenerien am eus e kof va gar, kemenerien am eus o wriat e kof va gar ; *die Narbe kribbelt mich, die Narbe kribbelt mir*, va figosat a ra va c'hlezhenn ; *kitzelt es oder kribbelt es ?* tammoù hiliig pe tammoù debon 'zo ganeoc'h ?

Kribbeln n. (-s) : **1.** debon g., berv b., debradur g., broudadur g., pikadurezh g., kemenerien ls., dantadur g. ; *furchtbares Kribbeln*, debon-krug g. ; **2.** bordilh b., mesk g., berv g.

kribblig ag. : *sellit ouzh kribbelig*.

Kribskrabs g./n. (-) : brizhvarc'hadourezh b., bitrakerezh g., kozhkailhoù ls., kozhigelloù ls., kozhajou ls., kozhailhoù ls., kozh traoù ls., bitrakoù ls., kac'herezh g., kaoc'hajoù ls., traoùajoù ls., rikou intañvez ls., traoù intañvez ls., traoù a get ls., traoù chop ls., traoù distrantell ls., traoù diwar-sav ls., tafarajoù ls., turubailhoù ls., drailhennoù ls., disterajoù ls., disterajigoù ls., gagnoù ls., stalabard g., stalikerezh g., stalikez b., boutikl g./b.

krickeln V.k.e. (hat gekrickelt) : P. skrabadenniñ, skridajiñ, torskrivañ udb, skrivañ udb a-stlabez war un tamm paper, skrabañ.

Krickente b. (-,-n) : [loen.] krag-goañv g. [*liester kreged-goañv*].

Krickerl n. (-s,-n) : [Bro-Aostria] brankoù [ar c'harv] lies, kerniel ls.

Kricket n. (-s) : [sport] kiked g. ; *Kricket spielen*, kikediñ.

Kricketschläger g. (-s,-) : bazh kiked b. [*liester bizhier kiked*].

Kricketspieler g. (-s,-) : krikeder g.

kriechen V.gw. (kroch // ist gekrochen / hat gekrochen) : **1.** (ist) : ruzañ, en em ruzañ, ruzañ war e gof, en em stlejañ, skrapañ, mont en ur widilañ, mont dre stlej, mont a-stlej, mont a-stlej e gorf, mont a-stlej e gof, mont a-ruz-korf, mont a-ruz-kof, mont a-ruz e gof, mont a-ruzoù, mont a-ruz, mont stlej-distlej, mont ruz-diruz, mont a-drein, mont a-dreinoù, mont a-hers, mont a-daravoù, en em arat, en em dreinañ, en em hersal, buzhugenniñ ; *die Schlange kriecht*, a-stlej (a-ruz) e ya an naer, skrapañ (en em stlejañ, ruzañ) a ra an naer ; **2.** (ist) : en em silañ, en em riklañ, en em ruzañ, frammañ ; *die Maus kriecht in ihr Loch*, en em silañ a ra al logodenn en he zoull ; **3.** (ist) : dinodañ, diflukañ, diglorañ ; *der Vogel ist aus dem Ei gekrochen*, difluket (digloret) eo al labousig, dinodet eo al labous bihan ; **4.** (ist) : *auf allen Vieren kriechen*, parlochañ, parlochat, dichapaviñ, mont war e barlochoù (war e grabanoù, war e zaougraban, war e balavanoù, war e garavelloù, war e grabousonoù, war e grabousoù, war e galabousoù, àr e dapinoù, àr e zibav), mont àr e zichapav, mont àr e grabotoù, mont a-grap, mont a-ruz e gof, mont a-ruz-korf ; **5.** (ist) : *auf dem Bauche kriechen*, mont a-ruz-korf, mont a-ruz e gof, mont a-ruz-korf ; **6.** (ist) : *in die Federn kriechen*, flutañ, kludañ, plouzañ, mont da blouzañ, mont da biochiñ, mont da gludañ, mont d'e riboul, mont d'e ched, mont d'e glud, mont d'e gel, mont d'e siklud, mont d'e gloz, mont da zebriñ bara gwenn d'ar Roc'h, mont da flutañ, mont da glask arc'hoazh beure, mont da glask arc'hoazh ar beure, mont da Gerhun, mont da Gerroc'h, mont da voueta ar c'hwen, mont da vagañ c'hwen, mont er vallin ; *aus den Federn kriechen*, diblouzañ, didortañ, strilhañ e c'hwen, didoullañ, dibradañ, disouchañ ; **7.** (ist) : *zu Kreuze kriechen*, anzav e wall, pladañ, plegañ, plegañ touchenn, plegañ e douchenn, krennañ touchenn, krennañ e douchenn, kouezhañ e lipenn war e lapenn, koazhañ, sujañ, diskenn e vanniel, kouezhañ e blu war e votoù ; **8.** (ist/hat) : ober e gigaol, ober e zañvad, meveliat, tostennat, flanañ, skrapañ dirak ar re vras ; *er kriecht vor seinen Vorgesetzten*, gouzout a ra brav ober pleg-kein dirak e vistri, plegañ a ra e livenn-gein dirak e vistri, ober a ra kudoù (lardañ a ra o c'hrapouezh) d'e vistri, ur c'hein gwevn hag ur genoù flour en devez dirak e vistri, ober a ra fistoul d'ar re vras, ober a ra e fistoulig d'e vistri, sirañ a ra o botoù d'e vistri, lipat a ra o botoù d'e vistri, abostoliñ a ra d'e vistri, kañjoliñ a ra e vistri, tostennat a ra ouzh e vistri, tostenniñ a ra ouzh e vistri, flanañ a ra ouzh e vistri, displetaat a ra (meveliat a ra, fistoulat a ra e lost) dirak e vistri, skrapañ a ra dirak e vistri, plegañ a ra d'e vistri da vezañ gwelen, mont a ra da c'houzer dindan treid e vistri, gouzer eo dindan treid e vistri, gouzout a ra brav ober ar c'hi gaol dirak e vistri, stlejañ a ra dirak ar pennoù bras, skrapañ a ra (gwevn e vez) dirak ar re vras (Gregor), diskenn a ra e vragoù dirak e vistri, ober a ra ar manegoù dirak e vistri, gwiskañ a ra e vanegoù war an tu gin evit komz ouzh e vistri, gouzout a ra brav ober e zañvad dirak e vistri, gouzout a ra brav ober chiboudig dirak e vistri, lubaniñ a ra e vistri, gouzout a ra ober e gazh gleb dirak e vistri, ur c'hein gwevn en devez dirak e vistri, soublañ (pladañ) a ra dirak e vistri, klask a ra en em dremen ouzh e vistri, klask a ra en em dremen diouzh e vistri, klask a ra dont mat gant e vistri, P. en em lipat a ra ouzh e vistri ; **9.** (ist) : *jemandem auf den Leim kriechen*, bezañ dastumet e lasoù u.b., kouezhañ el las (en toull), mont er griped, mont er sac'h, en em antell (en em rouestlañ) e rouedoù u.b. (Gregor) ; **10.** (ist) : *was da feucht und krecht (Schiller)*, kement loen a nij pe a ya a-ruz ; **11.** (ist) : *die Kälte kriecht mir bis in die Knochen*, treantet on gant ar riv / skornet on gant ar riv (Gregor), morzet (kropet, grisiet, sonnet, krugët, paourentezet, paourentezus, nodet, gourdèt, seizet, soret, frimet, chugudet, kleret, pistiget, ridet, bav) on

gant ar riv, rivet eo va sac'h, o krugañ emañ gant ar riv, grisiañ a ran gant ar riv, o chugudiñ emañ gant ar yenien, treuzet on gant an anoued, kleret (frimet) eo va daouarn, morzet on gant ar riv evel kegel va mamm-gozh, kropet on gant ar riv evel an naeron e-pad ar goañv, deuet eo va izili da vervel ouzhin gant ar riv, chom a ran pintet gant ar riv, sklaset on, sklasañ a ran gant ar riv, kleret on, rivet on, skornet on, emañ va revr o skornañ, riv am eus da gac'hat tachoù, kreviñ a ran gant ar riv, tapout a ran paourentez, fritañ a ran gant ar riv, skarnilañ a ran gant ar riv, seizet eo va izili gant ar riv, sklaset on betek mel va eskern, sklaset on betek ibil va lagad, rividik on.

Kriechen n. (-s) : ruz g., skrapadur g., ruzañ g., skrapañ g., emstlejadur g., emstlejañ g. ; *ein kurzes Kriechen*, ur ruzadenn verr b., ur skrapadenn verr b.

kriechend ag. : **1.** ruzus, skrapus, stlej, stlejus ; *kriechende Insekten*, amprevaned stlej ls. ; **2.** [dre skeud.] mevelek, displed, fistoul ; *kriechendes Lob*, fistoulerezh g., kudoù ls. ; *kriechende Unterwürfigkeit*, tostennerezh (moumounerezh g., lubanerezh, flanerezh) vil g., displedoni b., displedadurezh b.

Kriechenpflaume b. (-,-n) : [louza.] gwregon str.

Kriecher g. (-s,-) : tostenner g., flaner g., fistouler g., fistoul g., lubaner g., luban g., loaver g., gogez g., ki-gaol g., lesaour g., teod tanav a baotr g., P. liper botoù g., lip-revr g.

Kriecherei b. (-,-en) : P. tostennerezh g., fistoulerezh g., flanerezh g., mevelegezh b., displedadurezh b., displedoni b., lubanerezh vil g., moumounerezh g., kudoù ls.

Kriecherin b. (-,-nen) : tostennerez b., fistoulerez b., flanerez b., teod tanav a blac'h b., P. liperez votoù b., liperez-revr b., lip-revr a blac'h b.

kriecherisch ag. : mevelek, displed, fistoul.

Kriechkeller g. (-s,-) : [tisav.] goullou yec'hedel g.

Kriechklee g. (-s) : [louza.] melchon gwenn str., melchon douar str.

Kriechöl n. (-s,-e) : [tekn.] distrumer g. ; *etwas mit einem Kriechöl schmieren*, distrumañ udb.

Kriechpflanze b. (-,-n) : [louza.] plant-stlej str., plant-red str., rederez b.

Kriechquecke b. (-,-n) : [louza.] geot lasoù str., geot-red str.

Kriechspur b. (-,-en) : [gourhentoù] forzh evit ar c'harbedoù dilañs b., forzh ruz-diruz b.

Kriechtief n. (-s,-e) : [loen.] stlejlil g., loen-stlej g., skrapvil g.

Kriechweide b. (-,-n) ; [louza.] haleg-milin str.

Kriechzwischenraum g. (-s,-räume) : [tisav.] goullou yec'hedel g.

Krieg g. (-s,-e) : brezel g., bell b., stag bras g., P. draill g. ; *ein verheerender Krieg*, *ein zerstörerischer Krieg*, ur brezel dismantrus g. ; *erbitterter Krieg*, *verbissener Krieg*, brezel digounnar g., brezel ha freuz digounnar g., brezel kounnaret g. ; *der Krieg mit all seinem Elend*, ar brezel gant e lod a reuz g., fornez ar brezel b., stroñs ar brezel g., drast ar brezel g., ar brezel hag e euzhadennoù g., gwalenn ar brezel b. ; *die Abscheulichkeiten des Krieges*, *die Schrecken des Krieges*, spourinioù ar brezel ls. ; *es gibt nichts Schlimmeres als den Krieg*, *von allen Plagen ist der Krieg die Schlimmste*, n'eus ket krisoc'h gwall eget gwall ar brezel - n'eus netra ken gwazh hag ar brezel - ar brezel, hennezh eo ar gwashañ ; [relij.] *die drei Strafplagen* : *Krieg*, *Pest*, *Hungersnot*, an teir gwalenn a gastiz : ar brezel, ar vosenn hag ar gernez ; *der Krieg hat die Reihen meiner Schulkameraden gelichtet*, rouesaet eo niver va c'hamaladed skol gant ar brezel ; *das Gerücht geht um, dass der Krieg droht*, keloù brezel a zo a bep tu - lavaret a reer ez eus arvar a vrezel - trouz brezel 'zo - klevet a reer dre-holl e vo brezel - klevet a reer dre-holl emañ ar brezel o vont da zigeriñ - ar gaoz a lavar e vo brezel - ne gomzer a bep hent

nemet a vrezel / ar bed-holl a lavar ez eomp da gaout brezel (Gregor) - keal 'zo a vrezel - war lavar an holl e vo brezel - emaomp o vont da gaout brezel, se a vez lavaret - emaomp o vont da gaout brezel, lavaret e vez - risklañ a reomp kaout brezel, lavaret e vez ; *der Krieg bricht aus*, kregiñ (tarzhañ) a ra ar brezel, digoret e vez ar brezel ; *ein Krieg bricht aus*, tarzhañ a ra ur brezel, ur brezel a ya da zigeriñ, digoret e vez ur brezel, dirollañ a ra ur brezel, diruilhat a ra ur brezel, sevel a ra brezel ; *die Regierung hält einen Krieg für möglich*, soñjal a ra ar gouarnamant e c'hall mont ur brezel da zigeriñ ; *bald gibt's Krieg*, emañ ar brezel o vont da zigeriñ ; *als der Krieg ausbrach*, pa ziollas ar brezel ; *der Krieg war ausgebrochen*, tarzhet e oa ar brezel, en em gavet e oa ar brezel, degouezhet e oa ar brezel, erru e oa ar brezel ; *einen Krieg vom Zaun brechen*, digeriñ brezel ; *wer hätte schon gedacht, dass ein Krieg plötzlich ausbrechen würde*, den ebet n'en dije kredet e teuje soudan ar brezel da c'hwezhañ ; *der Krieg dauerte lang*, der Krieg zog sich in die Länge, ar brezel a gendalc'has pell, ar brezel a badas pell ; *im Fall eines Krieges*, ma sav brezel ; *vor dem Krieg fliehen*, vor dem Krieg flüchten, tec'hel rak (dirak, a-raok) ar brezel ; *zum (für den) Krieg rüsten*, kemer e zifennou e-sell eus ar brezel, ober e gempennou (e ziarbennoù, e renkoù, e zifennou, e ziwalloù) e-sell eus ar brezel, en em glask e sell eus ar brezel ; *Aufruf zum Krieg*, galv d'ar brezel g. ; *den Krieg erklären*, disklêriañ brezel, disklêriañ ar brezel, notañ ar brezel, intimañ ar brezel ; *in den Krieg ziehen*, mont (kerzh) d'ar brezel, mont da vrezelekaat (da vrezeliñ) ; *nicht jeder, der in den Krieg zieht, muss sterben*, ne vez ket lazhet kement hini a ya d'ar brezel, kement a ya d'ar brezel ne vezont ket lazhet ; *einem Krieg ein Ende setzen*, echuiñ ur brezel, echuiñ gant ur brezel, finañ d'ur brezel ; *sein Tod setzte dem Krieg ein Ende*, e varv a finas d'ar brezel, gant e varv ez echuas ar brezel ; *wann wird dieser Krieg aufhören ?* pegoulz e tiwezho ar brezel-se ? pegoulz e vo diwez d'ar brezel-se ? ; *anscheinend soll der Krieg dieses Jahr zu Ende gehen*, krediñ a reer e vo diwez d'ar brezel er bloaz-mañ ; *einen Krieg durch göttlichen Vergleich beenden*, peoc'hiañ dre gaer ; *der Krieg näherte sich seinem Ende*, tost echu e oa ar brezel, o tennañ d'e fin e oa ar brezel, darev e oa ar brezel da echuiñ, war an echu edo ar brezel ; *der Ausgang des Krieges*, diskoulm ar brezel g., isu ar brezel g. ; *der Ausgang des Krieges bleibt ungewiss*, der Ausgang des Krieges ist noch ungewiss, koll-gounit e chom ar brezel ; *aus dem Krieg heimkommen*, dont d'ar gêr eus ar brezel ; *vom Krieg verschontes Gebiet*, tachenn reuziet gant ar brezel b. ; *vom Krieg verwüstetes Gebiet*, tachenn reuziet gant ar brezel b. ; *mitten im Krieg*, e-kerzh ar brezel mik ; *der Krieg tobt*, der Krieg wütet, emañ ar brezel o c'hoari, emañ ar brezel o c'hoari e reuz, emañ ar brezel o c'hoari e loen, emañ ar brezel o c'hoari ar vazh, emañ ar brezel en e washañ, emañ ar brezel en e reuz brasañ, emañ ar brezel o c'hwistañ ken a ra ; *der Krieg brach wie ein Sturm über Europa herein*, c'hwezhañ a reas dre Europa avel foll ar brezel, ar stag bras a ziollas war Europa, korventenn skrijus ar brezel a ziollas war Europa ; *der Krieg und die Pest brachen über Europa herein*, ar brezel hag ar vosenñ a blavas (a ziollas) war Europa ; *mit dem Krieg brach Hungersnot über das Land herein*, ar brezel a savas diwarnañ ur gernez vras ; *Krieg führen mit*, brezelekaat (brezeliñ, bellañ, brezelaat) ouzh, ober brezel a-enep (ouzh), ober ar brezel a-enep (ouzh, da), kas ur brezel en-dro a-enep (ouzh) ; *Krieg führend*, brezelekaer, beller, brezeler ; *nicht Krieg führend*, nicht am Krieg beteiligt, anveller, P. divrezel ; *Nichtbeteiligung am Krieg*, Status einer nicht Krieg führenden Macht, anvellerezh g. ; *Krieg führende Mächte*, broioù o vrezeliñ ls., broioù brezelekaer ls., broioù brezeler ls., broioù beller ls. ; *den Krieg leiten*, ren ar brezel ; *ein Land mit Krieg überziehen*,

degas (bountañ, plantañ) brezel en ur vro, lakaat freuz ha reuz en ur vro ; *der Krieg bringt großes Unheil und Trauer über das Land*, ar brezel a fenn kañvou er vro, ar brezel a zo ur gruedel vras, ar brezel a skign ar marv, ar brezel a vesk pep levenez er vro ; *der Krieg wirkte sich verheerend aus*, ar brezel a zegasas d'e heul gwalloù a-leizh ; *dieser Krieg hatte für das Land verheerende Folgen*, gwall izelaet e voe ar vro gant ar brezel-se, kivist e voe ar vro gant ar brezel-se, lakaet e voe ar vro a-blad gant ar brezel-se, fontet-naet e voe ar vro gant ar brezel-se, deuet e oa ar brezel-se da c'hlañhariñ ar vro ; *einen Krieg gewinnen*, gounit ur brezel ; *einen Krieg verlieren*, koll ur brezel ; *da verstand ich erst recht, was Krieg bedeutet*, neuze hepken em boa meizet pegen kriz eo ar brezel, neuze hepken e oan aet da c'houzout pegen kriz eo ar brezel, n'eus nemet d'ar poent-se eo em boa komprenet pegen kriz eo ar brezel ; *seine Gegnerschaft gegen den Krieg verkünden*, embann e enebiezh ouzh ar brezel b. ; *Krieg dem Kriege !* brezel d'ar brezel ! ; *der Friede ist dem Krieg vorzuziehen, lieber Frieden als Krieg*, gwel peoc'h eget brezel ; *aus dem Krieg kann nur Hass entstehen*, Krieg kann nur Hass hervorbringen, ne c'hall dihañ ag ar brezel nemet kasoni ; *vom Krieg ist nichts Gutes zu erwarten*, netra vat (netra a vat) ne c'hall deverañ eus ar brezel ; *diesen Krieg wird man so schnell nicht vergessen*, ne vo ket ankounac'haet ar brezel-se an tazoù, soñj a vo ac'hann da bell eus ar brezel-se ; *verdeckter Krieg*, brezel dre zindan g. ; *der totale Krieg*, ar brezel peurglok g., ar brezel a-grenn g., ar brezel ken na strak ha na fu g. ; *nach dem Krieg*, e dilerc'h ar brezel, goude ar brezel ; *biologischer Krieg*, brezel bevedel g. ; *der kalte Krieg*, ar brezel yen g. ; *Freiheitskrieg*, Befreiungskrieg, brezel a zieubidigezh g., brezel dieubiñ g. ; *Angriffskrieg*, brezel argadiñ g. ; *Verteidigungskrieg*, brezel emzifenn g. ; *Bürgerkrieg*, brezel diabarzh g., brezel a-ziabarzh g., brezel-bro g., enbrezel g. ; *Erbfolgekrieg*, brezel hêrezh g., brezel susitiñ g., brezel ar susitourien g., brezel an urved g. ; *bretonischer Erbfolgekrieg*, brezel Hêrezh Breizh g. ; *der Siebenjährige Krieg*, ar brezel seizh vloaz g. ; *der Dreißigjährige Krieg*, ar brezel tregont vloaz g. ; *der Weltkrieg*, ar brezel-bed g. ; *der Heilige Krieg*, ar brezel santel g., brezel ar groaz g., ar groaziadeg b., an dijahad g. ; *Krieg bis aufs Messer*, brezel hep damant d'ar vuhez g., brezel ken na strak ha na fu g. ; *Krieg zu Lande*, brezel war an douar g. ; *Krieg zur See*, brezel war ar mor (war vor) g. ; *Krieg der Sterne*, brezel ar spas g. ; *in Krieg und in Frieden*, mar bez brezel pe beoc'h, en amzerioù a vrezel hag a beoc'h ; *Krieg ist Krieg*, brezel a zo, e-giz-se eo pa vez brezel ; *der Krieg ist eine bloße Fortsetzung der Politik mit anderen Mitteln* (Carl von Clausewitz), ar brezel a zo un doare all da dizhout e balioù politikel ; *solange die Welt besteht, wird es Kriege geben*, sagen sie, padout a raio ar brezelioù keit evel ar bed, hervez pezh a lavaront - „padout a raio ar brezelioù keit ha ma pado ar bed“ emezo ; *im letzten Krieg*, er brezel all ; *Wortkrieg*, breutadeg taer b., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., tabut g. ; *Federkrieg*, flemmskridoù ls., skriddael b., skriddaelerezh g. ; *Krieg spielen*, c'hoari brezelig, c'hoari brezel bihan.

kriegen¹ V.gw. (hat gekriegt) : *miteinander kriegen* (sich bekriegen), bezañ brezel (tabut, dael, tan ha brezel, jeu) etrezo, bezañ rouzet ar bloneg.

kriegen² V.k.e. (hat gekriegt) : dont da gaout, kaout, kavout, tapout, pakañ, resev, degemer, opten, gounit ; *was kriegst du dafür ?* petra az po en eskemm ? ; *ich habe gestern einen Brief von ihr gekriegt*, dec'h em eus bet lizher diganti ; *wer nicht fragt, kriegt nichts*, evit kaout e ranker goulenn ; *von meinem Sohn kriege ich jede Woche einen Brief*, bep sizhun em bez ul lizher digant va mab ; *hast du meinen Brief gekriegt ?* bet ec'h eus va lizher ? ; *das kriegt er von mir ganz bestimmt nicht*, n'en

devo ket an dra-se diganin bepred (ataw) ; *von mir kriegst du nichts* ! 'po ket gour diganin ! ; *von mir kriegt ihr keinen einzigen Heller* ! mallozh diner n'ho po-hu diganin ! ; P. *Hunger kriegten*, sevel (dont) naon d'an-unan, komañs kaout naon, komañs da gaout naon ; *die Katze hat Junge gekriegt*, kelinet (nodet, flutet) eo ar gazhez ; *sie hat ihr Kind gekriegt*, gwilioudet eo, hi a zo ganet ur bugel dezhi, P. kousezhet (disac'het, diskaret, krevet, rampet) eo he fignon dezhi, P. aet eo ar pignon d'an traoñ, P. kousezhet eo ar voger, P. flutet eo, [kleuk] kac'het he deus eskern ; *seinen Lohn kriegen*, touch e bae ; *vergleichbare Produkte kriegen Sie nirgends billiger*, ne gavfed ket seurt produioù a well marc'had neblec'h ebet ; *halt still, sonst kriegt du eins*, chom trankil, e-giz-all e paki ! gra diouzh chom sioul, a-hend-all e paki ! diwall na zifretfes, peotramant e paki ! evesha a zifretañ, e-giz-all e paki ! ro peoc'h pe ez in dit ! ; *Ohrfeigen kriegen*, tapout flac'hadoù, pakan flac'hadoù, eostin flac'hadoù ; *er kriegt rechts und links eine hinter die Ohren*, pakañ a ra ur c'houblad flac'hadoù ; *ich habe eine aufs Maul gekriegt*, tapet em eus bet un taol, tapet em eus bet ur mojad ; *Prügel kriegen*, kaout koad (fest ar vazh, ur roustad cruz, ur peilh, un trepan, kerc'h, kerc'h Spagn, segal, fest ar geuneudenn, ur pred, ur predad), tañva fest ar geuneudenn, tañva blaz ar geuneudenn, tapout ul lardenn, tapout ul lip, tapout ur gempenn, tapout ur c'hempenn, tapout fest ar geuneudenn, pakañ ur roustad eus ar gwashañ tout, bezañ boufonet, pakañ (tapout) taolioù, pakañ (tapout) lopoù, bezañ maoutet, kaout an drell, pakañ ur repaz, tapout ul laz, kaout ar fust, pakañ korreenn, bezañ boureviet a daolioù, bezañ malet a daolioù, bezañ brevet a daolioù, bezañ broustet a daolioù, bezañ flastret a daolioù, tapout e begement (ur gwiskad bazhadoù, ur chupennad taolioù, e gerc'h, un dres), pakañ e begement (ur saead vazhadoù), bezañ fiblet kaer (distremenet hetus, kiviñ a-dailh, frotet ken na fu, frotet ken na strak, frotet a c'hoari gaer, harzellet), bezañ diboultrèt pizh e zilhad, bezañ lardet ar c'hein d'an-unan (e *gein dezhañ, he c'hein dezhi h.a.*), tapout ur freilhad, tapout ur frot ; *den Schnupfen kriegen*, dastum sifern, siferniñ, stropañ ur sifern ouzh an-unan, tapout sifern ; *etwas geschenkt kriegen*, kaout udb e prof (da road), bezañ roet (profet) udb d'an-unan ; *er kriegt das Buch geschenkt*, profet e vo al levr dezhañ ; *er kriegt den Aufsatz geschickt*, kaset e vo ar pennad-skrid dezhañ ; *jeder neue Mitarbeiter kriegt ein eigenes Kleiderfach zugewiesen*, pep a gombod evit an dilhad a vez roet d'an implijidi nevez ; *warum machst du das ? - wer blöd fragt, kriegt eine blöde Antwort*, perak e rez an dra-se ? - d'ober d'ar sod goulenn ha d'ar fur tevel ; [dre skeud.] P. *jemanden in seine Gewalt kriegen*, dont da vezañ mestr (da zalc'her beli, da gaout aotrouniezh, da gaout galloud bras) war u.b., dont da gaout u.b. en e veli, lakaat un troad war u.b. ; *jemanden zu Gesicht kriegen*, gwelet u.b., kejañ gant u.b., kejañ ouzh u.b., en em gavout gant u.b. ; *etwas satt kriegen*, bezañ erru faezh (skuizh, eok) gant udb, mont faezh (skuizhañ) gant udb ; *es mit der Angst zu tun kriegen*, sevel aon gant an-unan, kemer aon, mont bihan e galon, kemer from, kregiñ aon en an-unan, dont morc'hed d'an-unan, serriñ ar gwall avel, na vezañ c'hwezet d'an-unan, bezañ moan ar revr gant an-unan (e *revr gantañ, he revr ganti h.a.*), bezañ moan an traoù gant an-unan, bezañ moan e wadegenn, komañs spontañ, komañs da spontañ ; *er kriegt es mit mir zu tun*, d'ober en devo ganin, afer ouzhin en devo, klevet a raio e jeu ganin-me, ur guchenn (e bater, e setañs, e begement) a glevo ganin-me ; *wenn uns irgendwelche Leute angreifen, kriegen sie es mit mir zu tun*, e ken kaz ma teufe unan bennak da dagañ ac'hanomp e respontin anezho (ez in dezho) ; *er kriegt es noch !* ne vo ket hir e abadenn ! ; *er kann das nicht klar kriegen*, n'emañ ket evit

dirouestlañ an afer (evit dibunañ ar gudenn-se), ne gav ket poell d'ar gudenn-se, ne gav ket penn diouzh lost d'ar bellenn-se, ne gav ket penn diouzh revr d'ar bellenn-se ; *das kriegen wir unmöglich von der Stelle*, ken difiñ eo an dra-se ha porzh ar baradoz ; *jemanden klein kriegen*, diskenn e gribenn d'u.b., ober d'u.b. charreat moan, lakaat u.b. da blegañ (da vale moan, da vale strizh, da vale kempenn, da bladañ, da soublañ), kavout pennvat d'u.b., kavout un disoc'h gant u.b., lakaat e ibil en e blas d'u.b., krennañ e douchenn d'u.b., kavout pleg war u.b., kemer an tu kreñv war u.b., kemer lañs war u.b., kemer an hol war u.b., kemer al levezon war u.b., kemer e greñv war u.b. ; *er ist nicht tot zu kriegen*, ne skuizh morse (nepred), ne zeu morse da skuizhañ ; *er ist nicht wach zu kriegen*, n'eus ket a zihun dezhañ ; *diese Creme kriegt man leicht über*, an dienn-se a zeu buan da zarneuiñ war ar galon, an dienn-se a zeu buan da neuñ war ar galon, tasoniñ a reer buan diouzh an dienn-se, dont a reer buan da fastañ gant an dienn-se, fastus eo an dienn-se ; *wir kriegen ihn schon*, ur peur bennak e vo paket ganeomp, deiz pe zeiz e pakimp anezhañ, deiz pe zeiz e krafimp warnañ, deiz pe zeiz e vo deomp ; *du erlebst was, wenn ich dich kriege*, tomm e vo dit (da lèr a baeo, da groc'hen a baeo) mar gallan kaout peg warnout - mar gallan kaout ennout e paki da begement - mard a va c'hraban war da c'horre e paki da begement - nebaon, te az po war da groc'hen mard a va c'hraban warnout ; *sie haben sich gekriegt*, hag e fin an dro e oant deuet a-benn da zimeziñ ; *ich habe nicht die Frau gekriegt, die ich hätte kriegen sollen*, n'em eus ket bet ar vaouez a zlejen bezañ bet ; *hier kriegen wir nichts zu essen*, amañ n'eus ger a damm ; [dre skeud.] *die Kuh vom Eis kriegen*, dont er-maez eus al lagenn, dont er-maez eus ar stoagenn.

Krieger g. (-s,-) : brezeler g., brezelour g., brezelial g., brezelekaer g., beller g., bellour g., kadour g., den a vrezel g., armeour g. ; *alter Krieger*, soudard kozh g., soudard bet g. ; *erprobter Krieger, erfahrener Krieger*, barouder g. ; *nach seinem Äußeren zu beurteilen, müsste er wohl ein Krieger sein*, neuz a zo warnañ da vezañ brezelour ; *kühner Krieger (in der Sagenwelt)*, kadarn g. [liester kadarned, kedern].

Kriegerdenkmal n. (-s,-denkmäler) : maen-eñvor evit ar soudarded marv er brezel g., bez-eñvor evit ar soudarded marv er brezel g., monumant ar re varv g., monumant g., bolz-kañv b.

Kriegerin b. (-,-nen) : brezelerez b., brezelourez b., brezeliadez b., bellerez b., bellourez b., kadourez b., plac'h a vrezel b.

kriegerisch ag. : 1. brezelgar, bellgar, stourmidik, brezelius, brezelekaus, brezeliek, bellus ; *kriegerische Gesinnung*, bellgarouriezh b., brezelgarouriezh b. ; 2. brezelel, brezelek, brezelial, ... brezel ; *kriegerischer Akt, kriegerische Handlung*, taol-brezel g. ; *kriegerische Heldentat*, kur vrezel b.

Kriegerwitwe b. (-,-n) : intañvez a vrezel b.

kriegfertig ag. : brezelgar, stourmidik, brezelius, brezelekaus, brezeliek.

Kriegführen n. (-s) : bellerezh g., brezelerezh g., brezelekaerezh g. ; *zum Kriegführen sind drei Dinge nötig : Geld, Geld und nochmals Geld*, hep arc'hant brezel ebet.

Krieg führend ag. : brezelekaer, beller, brezeler, e brezel ; *nicht Krieg führend*, anveller, P. divrezel ; *Krieg führende Mächte*, broioù o vrezeliñ ls., broioù brezelekaer ls., broioù brezeler ls., broioù beller ls., broioù e brezel ls.

Kriegführer g. (-s,-) : [lu] penn-lu g., penn-arme g., penn-brezel g., penngadour g.

Kriegführung b. (-,-en) : 1. bellerezh g., brezelerezh g., brezelekaerezh g. ; 2. renerezh ar brezel, sturiadur ar brezel g., gourc'hemennerezh brezel g.

Kriegsakademie b. (-,-n) : [lu] skol-uhel a vrezel b.

Kriegsanleihe b. (-,-n) : [arc'hant.] amprestadenn evit ober brezel b., amprestadenn vrezel b.

Kriegsausbruch g. (-s) : [lu] tarzh ar brezel g., deroù ar brezel g., penn kentañ ar brezel g., digoradur ar brezel g. ; *bei Kriegsausbruch*, pa grogas ar brezel, pa zirollas ar brezel, pa darzhas ar brezel, e penn kentañ ar brezel, e deroù ar brezel ; *vor Kriegsausbruch*, kent tarzh ar brezel.

Kriegsausrüstung b. (-,-en) : [lu] armamant g., armerezh g.
Kriegsbeil n. (-s,-e) : 1. bouc'hal vrezel b., bouc'hal emgann b. ; 2. P. *das Kriegsbeil begraben*, lakaat diwezh d'un dael, en em ingalañ, plaenaa ur rendael, renkañ un dael, kompezañ un diemglev, reizhañ un dizemglev, lakaat ar vouc'hal vrezel en douar.

Kriegsbemalung b. (-,-en) : livioù brezel ls. ; P. *sie ist in voller Kriegsbemalung*, lakaet he deus livaj war he dremm a-gontelladoù, n'he deus ket damantet d'an dremmlivadur, graet he deus diskempenn war al livaj, lakaet he deus pentur frank war he dremm, P. priellet he deus he dremm gant livaj.

kriegsbereit ag. : war ar pare evit ober brezel, pare evit ar brezel, prest d'ober brezel, pare d'ober brezel.

Kriegsberichterstatter g. (-s,-) : [lu] kelaouenner brezel g., doaretaer brezel g.

kriegsbeschädigt ag. : mac'hagnet e-kerzh ar brezel.

Kriegsbeschädigte(r) ag.k. g./b. : [lu] den mac'hagnet e-kerzh ar brezel g., nammad a vrezel g., nammadez a vrezel b., mac'hagnet a vrezel g., mac'hagnedez a vrezel g., gloaziad a vrezel, gloaziadez a vrezel b., muturniad brezel g., muturniadez vrezel b.

Kriegsbeschädigtenrente b. (-,-n) : leve muturniad brezel g.

Kriegsbeute b. (-) : preizh brezel g., preizhenn vrezel b., preizhadenn vrezel b.

Kriegsbrauch g. (-s,-bräuche) : [lu] uz ha kustum pa vez brezel, boaz ha kustum pa vez brezel, arverioù brezel ls.

Kriegschef g. (-s,-s) : [lu] penngadour g., penn-lu g., penn-arme g., penn-brezel g.

Kriegsdienst g. (-es,-e) : [lu] servij-soudard g., amzer-soudard g., amzer servij g., amzer g., koñje g., bloaz g., gwazerezh milourel g. ; *aus dem Kriegsdienst entlassen*, disoudardañ.

Kriegsdienstverweigerer g. (-s,-) : [lu] arbenmour ouzh ar servij soudard g., kadeneber dre goustiañs g., arbenner a goustiañs g.

Kriegsdienstverweigerung b. (-,-en) : [lu] arbennerzh ouzh ar servij soudard g., arbennerzh a goustiañs g., kadeneberzh dre goustiañs g.

Kriegselefant g. (-en,-en) : [loen., lu] olifant brezel g.

Kriegsblem n. (-s,-e) : ardamez-brezel g.

Kriegsende n. (-s,-n) : dibenn ar brezel g., diwezh ar brezel g., fin ar brezel b., difin ar brezel b., dilost ar brezel g., penn-diwezhañ ar brezel g., disoc'h ar brezel g.

Kriegsentschädigung b. (-,-en) : digoll brezel g., dic'haou brezel g., dic'haouenn vrezel b., dic'haouadenn vrezel b., digolloù ls.

Kriegserklärung b. (-,-en) : [lu] disklêriadur brezel g., disklêriadenn vrezel b., intimadur brezel g., notadur brezel g.

Kriegseröffnung b. (-,-en) : [lu] digoradur ar brezel g.

Kriegsfilm g. (-s,-e) : film brezel g.

Kriegsflagel g. (-s,-) : [lu, istor] freilh-brezel g.

Kriegsflotte b. (-,-n) : [lu] lestraz brezel g., flodad brezel g., flodad listri brezel g., listri brezel ls., morlu g.

kriegsfrei ag. : divrezel.

kriegsfroh ag. : brezelgar, stourmidik, brezelius, brezelekaus, brezeliek, bellus.

Kriegsführung b. (-,-en) : bellerezh g., brezelerezh g., brezelekaerezh g. ; *psychologische Kriegsführung*, brezel psikologel g.

Kriegsfürst g. (-en,-en) : [lu] penn-lu g., penn-arme g., penn-brezel g., penngadour g.

Kriegsfuß g. (-es) : 1. [lu] *eine Armee auf den Kriegsfuß setzen*, sevel un arme (Gregor) ; 2. [dre skeud.] *mit jemandem auf Kriegsfuß stehen*, bezañ tan ha brezel (bezañ glazentez, bezañ broc'h) etre an-unan hag unan all, mirout greunenn ouzh u.b.

Kriegsgefahr b. (-,-en) : arvar a vrezel g., gourdrout a vrezel g., trouz brezel g.

Kriegsgefangene(r) ag.k. g./b. : [lu] prizoniad a vrezel g., prizoniadez a vrezel b., prizonier a vrezel g., prizonierez a vrezel b., prizoniad brezel g., prizoniadez vrezel b.

Kriegsgefangenenlager n. (-s,-) : [lu] stalag g. [*liester* stalagoù], kamp prizonidi a vrezel g., kamp-bac'h g., kamp-dalc'hañ g. ; *es als Schmach empfinden, in einem Kriegsgefangenenlager eingesperrt zu sein*, gouzañv ar vezh o vezañ bac'het en ur c'hamp prizonidi a vrezel.

Kriegsgefangenschaft b. (-) : [brezel] prizonidigezh b., bac'hidigezh b. ; *in Kriegsgefangenschaft geraten*, bezañ tapet da brizoniad a vrezel.

Kriegsgegner g. (-s,-) : 1. [lu] enebour milourel g. ; 2. [polit.] peoc'hgarour g., enebour ar brezel g.

Kriegsgeheul n. (-s) : [lu] youc'hadennoù a vrezel ls., youc'hadeg a vrezel b., garmadeg a vrezel b., garmoù arenkiñ ls., garmadennoù arenkiñ ls., luganoù ls., youc'hoù brezel ls.

Kriegsgerät n. (-s,-e) : [lu] dafar brezel g., benveg-brezel g., ijin-brezel g.

Kriegsgericht n. (-s,-e) : [lu] lez-vrezel b., lez-varn-vrezel b., kuzul-brezel g. ; *vor ein Kriegsgericht stellen*, kas dirak ar c'huzul-brezel.

Kriegsgeschrei n. (-s) : [lu] youc'hadennoù a vrezel ls., youc'hadeg a vrezel b., garmadeg a vrezel b., garmoù arenkiñ ls., garmadennoù arenkiñ ls., luganoù ls., youc'hoù brezel ls.

Kriegsgesetz n. (-es,-e) : [lu] lezenn-vrezel b.

Kriegsgewehr n. (-s,-e) : fuzuilh vrezel b., fuzuilh brezel g.

Kriegsgewinnler g. (-s,-) : [arc'hant.] profiter brezel g., frikoter brezel g., rasteller arc'hant diwar ar brezel g.

Kriegsgewinnlerin b. (-,-nen) : [arc'hant.] profitezh vrezel g., frikotezh vrezel b., rastellerezh arc'hant diwar ar brezel b.

Kriegsglück n. (-s) : [lu] fortun an armoù b.

Kriegsgott g. (-s) : 1. doue ar brezel g. ; 2. [mojenn.] Meurzh [*doue ar brezel evit ar Romaned*] g.

Kriegsgöttin b. (-,-nen) : 1. doueez ar brezel b. ; 2. [mojenn.] Bellona [*doueez ar brezel evit ar Romaned*] b.

Kriegsgräberfürsorge b. (-) : [lu] diazeadur alaman evit trezerc'hel beredoù ar soudarded marv er brezel g.

Kriegshafen g. (-s,-häfen) : [lu] porzh-brezel g.

Kriegshammer g. (-s,-hämmer) : [istor, lu] horzh-vrezel b. [*liester* horzhioù-brezel, herzh-brezel, herzhier-brezel].

Kriegshandlung b. (-,-en) : taol-brezel g., krogad g., pegad g., bell b., stourmad g. ; *Land, in dem keine Kriegshandlungen stattfinden, von Kriegshandlungen verschontes Land*, bro divrezel b.

Kriegshandwerk n. (-s) : [lu] micher soudard b.

Kriegshauptling g. (-s,-e) : penngadour g., penn-lu g., penn-arme g., penn-brezel g.

Kriegsheer n. (-s,-e) : [lu] arme war ar pare evit ober brezel b.

Kriegsherr g. (-n,-en) : [lu] penn-lu g., penn-arme g., penn-brezel g. ; *oberster Kriegsherr*, penngadour g., pennjeneral g., pennvrezelour g.

Kriegshetze b. (-) : bellgarouriezh b., brezelgarouriezh b., atizerezh d'ar brezel g.

Kriegshetzer g. (-s,-) : brezelgarour g., bellgarour g., c'hwezher brezel g., elumer brezel g., atizer brezel g.

Kriegshinterbliebenenrente b. (-,-n) : pañsion vrezel b.

Kriegsinvalide(r) ag.k. g./b. / **Kriegsinvalide** g. (-n,-n) : muturnied brezel g. [*liester murtunidi vrezel*], den mac'hagnet e-kerzh ar brezel g., nammad a vrezel g., nammadez a vrezel b., mac'hagnet a vrezel g., mac'hagnedez a vrezel g.

Kriegsjahr n. (-s,-e) : bloavezh brezel g. ; *in den Kriegsjahren erwirtschaften die Waffenhändler überproportional hohe Gewinne*, ar bloavezhioù brezel a zo bloavezhioù fonnus evit ar varc'hadourien armoù.

Kriegskamerad g. (-en,-en) : [lu] kenvrezeliad g., kenvrezelour g.

Kriegsknechte ls. : [lu] soudarded ls., tud a vrezel ls., brezelourien ls., [gwashaus] brizhsoudarded ls., soudardaj g.

Kriegskommunismus g. (-) : [istor] komunouriezh vrezel b.

Kriegskunst b. (-) : [lu] brezeloniezh b., brezelouriezh b., brellouriezh b., skiant hag ijin ar brezel, kadoniezh b., brezelerezh g., stok ar brezelioù g. ; *die Geheimnisse der Kriegskunst lernen*, deskiñ stok ar brezelioù ; *von Kriegskunst hatten wir keine Ahnung*, ne ouimp ket diouzh stok ar brezelioù.

Kriegslasten ls. : mizoù brezel lies, deogadurioù ls.

Kriegslazarett n. (-s,-e) : [lu] post surjianerezh an arme g.

Kriegslist b. (-,-en) : [lu] tun brezel g., taol-gwidre g.

kriegslüstern ag. / **kriegslustig** ag. : brezelgar, bellgar, stourmidik, brezelius, brezelekaus, brezeliek, bellus.

Kriegsmacht b. (-,-mächte) : [lu] 1. bro eus ar re c'halloudusañ a-fet nerzhioù armet b. ; 2. riez vrezelekaer b., riez o vrezeliñ b.

Kriegsmann g. (-s,-männer/-leute) : den a vrezel g. [*liester tud a vrezel*].

Kriegsmaßnahmen ls. : armeadeg b.

Kriegsmarine b. (-,-n) : [lu] morlu g., merdeadurezh a vrezel b., merdeadurezh-vrezel b., arme-vor b., moraerezh g. ; *sich für zwölf Jahre (sich auf zwölf Jahre) bei der Kriegsmarine verpflichten*, sinañ ur respet a zaouzek bloavezh er moraerezh ; *die starke Präsenz der Kriegsmarine in Brest hat die Entwicklung von Handel und Fischerei erheblich gehemmt*, pouez ar morlu e Brest a zo bet ur skoilh bras da ziorroadur ar c'henwerzh hag ar pesketaerezh er porzh-mor.

Kriegsmaschine b. (-,-n) : ijinenn vrezel b.

Kriegsmaterial n. (-s) : dafar brezel g., ardivinkaj brezel g.

Kriegsminister g. (-s,-) : [lu] maodiern ar brezel g., ministr ar brezel g.

Kriegsnot b. (-) : gwallreuz degaset gant ar brezel g., gwalenn ar brezel b., fornez ar brezel b., stroñs ar brezel g., drast ar brezel g.

Kriegsopfer n. (-s,-) : [lu] gouzañvad ar brezel g., gouzañver ar brezel g., droukreuziad brezel g., reuzied brezel g. [*liester reuzidi vrezel*], reuziad brezel g. [*liester reuzidi vrezel*].

Kriegsopferrente b. (-,-n) : leve reuzied brezel g.

Kriegspfad g. (-s) : *auf dem Kriegspfad sein*, bezañ war gwenodenn ar brezel, mont da vrezelekaat.

kriegspflichtig ag. : rediet d'ober e goñje, rediet d'ober e servij.

Kriegsprofiteur g. (-s,-e) : [arc'hant.] profiter brezel g., frikoter brezel g., rasteller arc'hant diwar ar brezel g.

Kriegsrat g. (-s,-räte) : [lu] kuzul-brezel g.

Kriegsrecht n. (-s) : [lu] 1. gwir ar brezel g. ; 2. [dre astenn.] lezennoù-brezel ls., justis vrezel b. ; *das Kriegsrecht verhängen*, lakaat al lezennoù brezel da dalvezout.

Kriegsruf g. (-s) : [lu, istor] garm g./b. (Gregor), garm a vrezel g./b., garm arenkiñ g./b., garmadenn arenkiñ b., luan g., youc'h brezel g.

Kriegsschaden g. (-s,-schäden) : distruj degaset gant ar brezel g., gwast da-heul ar brezel g., domaj a vrezel g., reuz deuet da-heul ar brezel g. ; *die verheerenden Kriegsschäden*, fornez euzhus ar brezel b., stroñs ar brezel g., ar reuz bras degaset gant ar brezel g., ar reuz bras a zeu da-heul ar brezel g., reuz ar brezel g., ar freuz bras degaset gant ar brezel g., drast ar brezel g., an droug degaset gant ar brezel g., an distrujoù bras degaset gant ar brezel ls., an dismantrou spontus degaset gant ar brezel ls., ar gaou bras degaset gant ar brezel g., ar gwastoù spontus degaset gant ar brezel ls., ar gwalloù degaset gant ar brezel ls., an noazioù bras degaset gant ar brezel ls.

Kriegsschauplatz g. (-es,-schauplätze) : [lu] tachenn-vrezel b., tachenn ar brezel b., tachenn-emgann b., takad emgann g., kaddir g., kadlann b., aerva g.

Kriegsschiff n. (-s,-e) : [lu] lestr-brezel g., morlestr-brezel g., batimant ar morlu b., [istor] lestr uhelvourzh g. ; *der Hafen lag voll von Kriegsschiffen*, ar porzh-mor a oa goloet a listri-brezel.

Kriegssense b. (-,-n) : [arm, istor] bouj b. [*liester boujoù*].

Kriegssoziologe g. (-n,-n) : brezeloniour g.

Kriegssoziologie b. (-) : brezeloniezh b.

kriegssoziologisch ag. : brezeloniell.

Kriegsspiel n. (-s,-e) : 1. [lu] brezel-gwenn g., brezelig g., brezel bihan g. ; 2. wargame g.

Kriegsspielzeug n. (-s,-spielsachen) : c'hoariell vrezelek b.

Kriegsstärke b. (-,-n) : [lu] nerzhioù armet prest d'ober brezel ls.

Kriegsstraße b. (-,-n) : [lu] hent bellourel g.

Kriegstat b. (-,-en) : [lu] kur b., kur gaer b., taol-kur g., meurober brezel g., uhelober brezel g.

Kriegstauglichkeit b. (-) : [lu] gouester d'ober e goñje g., gouester d'ober e servij soudard g.

Kriegsteilnehmer g. (-s,-) : [lu] brezelour g. ; *ehemaliger Kriegsteilnehmer*, brezelour kozh g., brezelour bet g.

Kriegsteilnehmerin b. (-,-nen) : [lu] brezelourez b. ; *ehemalige Kriegsteilnehmerin*, brezelourez kozh b., brezelourez vet b.

Kriegstreiber g. (-s,-) : brezelgarour g., bellgarour g., c'hwezher brezel g., elumer brezel g., atizer brezel g., saver-brezel g.

kriegstreiberisch ag. : brezelgar, bellgar.

Kriegstrümmer ls. : rivinoù da heul ar brezel ls.

kriegstüchtig ag. : [lu] 1. barrek evit ar servij brezel, mat evit mont d'ar servij brezel ; 2. reizh diouzh ar brezel, gourdon ouzh ar brezel, doazh ouzh ar brezel, solut da vrezeliñ, ... a oar stok ar brezelioù.

Kriegsverbrechen n. (-s,-) : [lu] torfed brezel g.

Kriegsverbrecher g. (-s,-) : [lu] torfedour a vrezel g.

Kriegsverbrecherin b. (-,-nen) : [lu] torfedourez a vrezel b.

kriegsverbündet ag. : kenvrezeler.

Kriegsverbündete(r) ag.k. g./b. : kenvrezeler g., kenvrezelerezh b.

Kriegsverlauf g. (-s) : red ar brezel g., dibun ar brezel g., dibunadur ar brezel g., kerzh ar brezel g., argerzh ar brezel g., argerzhadur ar brezel g.

kriegsversehrt ag. : [lu] mac'hagnet e-kerzh ar brezel.

Kriegsversehrte(r) ag.k. g./b. : [lu] muturnied brezel g. [*liester murtunidi vrezel*], den mac'hagnet e-kerzh ar brezel g., nammad a vrezel g., nammadez a vrezel b., mac'hagnet a vrezel g., mac'hagnedez a vrezel g.

Kriegsveteran g. (-en,-en) : ezvrezeliad g., brezeler kozh g.

Kriegsvolk n. (-s) : [lu] soudarded ls., tud a vrezel ls., brezelourien ls. ; *raues Kriegsvolk*, brizhsoudarded ls., soudardaj g.

Kriegsvorbereitung b. (-,-en) : *Kriegsvorbereitung, Kriegsvorbereitungen*, armeadeg b.

Kriegswaise b. (-,-n) : minor marvet e dad e-doug ur brezel g., minorez marvet he zad e-doug ur brezel b. ; *unter staatlicher Fürsorge stehende Kriegswaise*, minor ar Vroad g., minorez ar Vroad b.

Kriegswinter g. (-s,-) : goañvezh brezel g.

Kriegswirren ls. : freuz ha reuz degaset gant ar brezel, stroñs ar brezel g., drast ar brezel g.

Kriegszeit b. (-,-en) : amzer vrezel b. ; *in Kriegzeiten*, pa vez brezel, pa veze brezel.

Kriegszucht b. (-) : [lu] kenurzh strizh an arme g.

Kriegszug g. (-s,-züge) : [lu] koulzad brezel g., brezelekadenn b., brezeliadenn b., ergerzh-brezel g., tro-vrezel b., taol-brezel g. ; *einen Kriegszug mitmachen*, kemer perzh en un dro-vrezel (en ur vrezeliadenn, en un ergerzh-brezel).

Kriegszustand g. (-s) : [lu] stad a vrezel b.

Krieke b. (-,-n) / **Kriekente** b. (-,-n) : [loen.] krag-goañv g. [*liester* kregger-goañv].

Krill g. (-s) : [loen.] krill str.

Krim b. (-) : *die Krim*, Krimea b.

Krimi g. (-s,-s) : [*berradur evit Kriminalroman ha Kriminalfilm*] *sellit pelloc'h*.

kriminal ag. : kriminal, torfedus, torfedel.

Kriminalbeamte(r) ag.k. g. : gwazour ar polis justis g., polis justis g., poliser justis g.

Kriminalbeamtin b. (-,-nen) : poliserez justis b.

Kriminale(r) ag.k. g. / **Kriminaler** g. (-s,-) : gwazour ar polis justis g., polis justis g., poliser justis g.

Kriminalfall g. (-s,-fälle) : [gwir] afer griminal b., afer bolis b., torfed g.

Kriminalfilm g. (-s,-e) : film polis g.

kriminalisieren V.k.e. (hat kriminalisiert) : torfedelaat, lakaat da dorfed, torfedañ, felladennañ, kastizelañ.

Kriminalisierung b. (-) : torfedeladur g., kastizelañ g.

Kriminalist g. (-en,-en) : **1.** gwazour ar polis justis g., polis justis g., poliser justis g. ; **2.** kriminalour g., torfedoniour g., kriminologour g.

Kriminalistin b. (-,-nen) : **1.** poliserez justis b. ; **2.** kriminalourez b., torfedoniourez b., kriminologourez b.

Kriminalistik b. (-) : kriminalouriezh b., torfedouriezh b., kriminologiezh b., torfedoniezh b.

kriminalistisch ag. : kriminalouriezhel, ... kriminalouriezh, torfedoniel.

Kriminalität b. (-) : felliezh b., torfederezh g., felladennerezh g. ; *der Kriminalität Vorschub leisten, der Kriminalität Tür und Tor öffnen*, reiñ bod (bodenn, lañs, dor zigor) d'an torfederezh, bezañ lañsus d'an torfederezh, harpañ an torfederezh, tuañ d'an torfederezh, skoazellañ an torfederezh, reiñ toull d'an torfederezh, reiñ hol d'an torfedourien, reiñ hent d'an torfederezh, digeriñ hent d'an torfederezh, distankañ war an torfederezh, lakaat an torfederezh da fonnañ, magañ an torfederezh ; *die Kriminalität eindämmen*, sevel ramparzhioù a-enep an torfederezh, rentañ penn ouzh an torfederezh, pennañ ouzh an torfederezh.

Kriminalitätsrate b. (-) : feur torfediñ g.

Kriminalkommissar g. (-s,-e) : komiser-polis g.

Kriminalkommissarin b. (-,-nen) : komiserez-polis b.

Kriminalpolizei b. (-) : polis justis g., poliserezh justis g., polis g., poliserezh g.

Kriminalpolizist g. (-en,-en) : gwazour ar polis justis g., polis justis g., poliser justis g.

Kriminalpolizistin b. (-,-nen) : poliserez justis b.

Kriminalrecht n. (-s) : [gwir] gwir kastizel g.

Kriminalrichter g. (-s,-) : [gwir] barner lez-asizoù g.

Kriminalroman g. (-s,-e) : romant-polis g. ; *harter Krimi*, romant-polis du g., romant-polis skrij g., romant-polis euzh g., romant-polis da spontañ al lenner g.

Kriminalsache b. (-,-n) : [gwir] afer griminal b., afer bolis b., torfed g.

Kriminalstrafrecht n. (-s) : [gwir] gwir kastizel g.

kriminell ag. : torfedus, torfedel, kriminal ; *so etwas ist wirklich kriminell*, kement-se a dalvez ar galeoù.

Kriminelle(r) ag.k. g./b. : torfedour g., torfedourez b., felladenner g., felladennerez b., feller g.

Kriminologe g. (-n,-n) : kriminalour g., torfedoniour g., kriminologour g.

Kriminologie b. (-) : kriminalouriezh b., torfedouriezh b., kriminologiezh b., torfedoniezh b.

Kriminologin g. (-,-nen) : kriminalourez b., torfedoniourez b., kriminologourez b.

kriminologisch ag. : kriminalouriezhel, ... kriminalouriezh, torfedoniel.

Krimiserie b. (-,-n) : [skinwel] stirad polis g.

krimpen V.gw. (hat gekrimpt) : strishaat, kurzhañ, koazhañ.

krimpfrei ag. : ... na gurz ket, ... na goazh ket.

Krimskrams g. (-/-es) : brizhvarc'hadourezh b., bitrakerezh g., kozhkailhoù ls., kozhigelloù ls., kozhajoù ls., kozhailhoù ls., kozh traoù ls., bitrakoù ls., kac'herezh g., kaoc'hajoù ls., traoùajoù ls., rikoù intañvez ls., traoù intañvez ls., traoù a get ls., traoù chop ls., traoù distrantell ls., traoù diwar-sav ls., fanfarlujoù ls., turubailhoù ls., drailhennoù ls., tafarajoù ls., gagnoù ls., stalabard g., stalabarn g., stalikaj g., stalikerezh g., stalikez b., stlabez g., staliad traoù b., boutikl g./b., stramm g., binviajoù ls., strobelloù ls., strobad g., traouajoù ls., traouerezh g., belbeterezh g., traoù treut ls., disterajoù ls., disterajigoù ls. ; *billiger Krimskram*, mataragoù ls.

Krimskramsladen g. (-s,-läden) : tamm stalikerezh g., stalabard g., boutikl g./b.

Kringel g. (-s,-) : **1.** kelc'hennig g., troellennig b., kerlennig b., rodennig b., rodellig b., troidell b. ; **2.** [kegin.] krakilinenn b.

kringeln V.em. : *sich kringeln* (hat sich (ak.) gekringelt) : **1.** rodellañ, troellennañ, mont en e rodelloù, frizenniñ, frizañ, tortigellañ ; **2.** *sich vor Lachen kringeln*, bezañ puchet kement e c'hoarzher, c'hoarzhin da greviñ e vouzelloù, kaout ur bouzellaouad fars, rampañ e c'henoù, mont ar bouc'h war lein an ti gant an-unan, bezañ daoudortet o c'hoarzhin, bezañ daoudortet gant ar fent, bezañ daoubleget gant ar c'hoarzh, en em wedennañ gant ar c'hoarzh, tortañ o c'hoarzhin, daoudortañ da c'hoarzhin, daoudortañ gant ar fent, tortañ gant ar c'hoarzh, hejañ gant ar c'hoarzh, c'hoarzhin leizh e gorf (leizh e gorf), hejañ ha nezañ e gorf o c'hoarzhin, ober ur c'hofad c'hoarzhin, ober ur c'hofad c'hoarzhin, tagañ kement e c'hoarzher, mogañ kement e c'hoarzher, tagañ o c'hoarzhin, tagañ gant ar fent, c'hoarzhin ken na vouger.

Krinoline n. (-,-n) : [gwiad.] krinolinenn b.

Kripo b. (-,-s) : [*berradur evit Kriminalpolizei*] polis justis g., poliserezh justis g., polis g., poliserezh g.

Krippe b. (-,-n) : **1.** prezeb g., rastell g./b., karzell b. ; *eine Krippe voll Heu*, ur prezebad foenn g. ; *das Pferd frisst seinen Hafer aus der Krippe*, debriñ a ra ar marc'h kerc'h diouzh ar prezeb ; **2.** [dre astenn.] kraou g. [*liester* krevier], siklud g. ; *die Weihnachtskrippe*, kraou ar Pellgent g., kraou Nedeleg g., kraou ar C'hinivelezh g., kraou ar Mabig Jezuz g., prezeb ar Mabig Jezuz da Nedeleg g. ; **3.** [dre skeud.] P. *an der Krippe sitzen*, tapout gant an-unan [*honnezh a oa tapet ganti, tapout a ra ganto*], tapout forzh gwenneien, ober e fagodenn, ober e graf, ober god, ober godell, ober yalc'h, dibladañ e yalc'h, rontaat e yalc'h, reutaat e yalc'h, bezañ war ar bern, bevañ diwar ar bern, ober krazadenn, kreskiñ e vern, kreskiñ e

voutizell, ober e vloue, ober e eost, ober e ran, ober fortun, ober ur fortun, redek an dour d'e vilin, ober mat, lardañ, lartaat, bezañ kavet Yarig ar viou aour, bezañ kavet ar pleg mat, bezañ kavet e jeu, bezañ eil lec'h gwellañ ma c'hall bezañ, bezañ kavet mammenn (andon) an arc'hant, bastañ mat pep tra evit an-unan ; **4.** magouri b., diwallerezh vugale b., arsav-diwallerezh g., magdi g., ti-bugaligoù g., diwallerezh b.

Krippenbeißen n. (-s) : [kezeg] tikañ g.

Krippenbeißer g. (-s,-) : [kezeg] tikour g. [*liester* tikourien], debrer koad g.

Krippenfigur b. (-,-en) : [relij.] sant pri kraou Nedeleg g.

Krippensetzen n. (-s) : [kezeg] tikañ g.

Krippensetzer g. (-s,-) : [kezeg] tikour g. [*liester* tikourien], debrer koad g.

Krippenspiel n. (-s,-e) : [relij.] arvest ar Ginivelezh g.

Krippentod g. (-s) : [mezeg] marv trumm ar vabiged g.

Krise b. (-,-n) / **Krisis** b. (-, Krisen) : **1.** enkadenn b., diviañs b., reuziad g. ; *diplomatische Krise*, enkadenn diplomatek b. ; *Finanzkrise*, enkadenn war tachenn an arc'hant b. ; *Währungskrise*, *Geldkrise*, enkadenn voneizel b. ; *Regierungskrise*, enkadenn e-kreiz ar gouarnamant b., enkadenn c'houarn b. ; *der Höhepunkt der Krisis*, barr (penn uhelañ, poent uhelañ) an enkadenn g., an enkadenn en hec'h uhelañ b., an enkadenn en he c'hreñvañ b., an enkadenn en he gwashañ b. ; *eine Krise durchmachen*, diwaskañ un enkadenn ; *eine Krise überwinden*, dont a-benn eus (bezañ trec'h war) un enkadenn, bezañ trec'h d'un enkadenn ; *die Auswirkungen der Krise abschwächen*, *die Krise mildern*, goustegañ an enkadenn ; **2.** [mezeg.] **a)** barr g., barrad g., stokad g., frapad g., frapadenn b., kaouad b./g., korfad g., torad g., krogad g., krog g., strañs g., strañsad g., taol-droug g., taol g., taolad g., gwaskadenn b., gwaskad g., reuziad g., strapad g., resmiad g., sourrad g., stagad g., stokad g. ; **b)** [kritische Phase] eizigenn b.

kriseln V.dibers. (hat gekriselt) : es *kriselt*, **a)** treiñ a ra fall an traoù, fallaat a ra an traoù, stardañ a ra an traoù, ne dalv tra penaos e ya an traoù, mont a ra an traoù en tu rekin, digompez e ya an traoù, emaomp o treuziñ un enkadenn don ; **b)** emañ ar soubenn o trenkañ, krog eo ar sistr da drenkañ, tost eo an tan d'ar stoub, treiñ a ra an traoù d'ar put, emañ ar jeu o treiñ e jeu gi, krog eo ar soubenn da drenkañ, ar gor a zeu da vegañ, c'hwezh ar pebr a zo gant ar wadegenn ; es *kriselt in ihrer Ehe*, n'int ket eürus an eil gant egile, tiegezh fall a reont, trouz a zo etrezo, bec'h a zo etrezo, patati a zo etrezo, patati a zo e-barzh an ti, bekiñ a zo etre ar priedoù, chabous a zo etrezo, logod a zo en ti, tarzhet eo ar soubenn etrezo, trenket eo ar soubenn etrezo.

Krisenbehandlung b. (-,-en) : [mezeg.] mezegadur eizik g.

krisenfest ag. : sur, asur, diarvar, diriskl, stabil.

Krisengebiet n. (-s,-e) : takad distabil g. ; *der Durchflug durch ein Krisengebiet*, an dremenidigezh war-nij a-us d'un takad distabil g.

Krisenherd g. (-s,-e) : toull-dispac'h g., toull reuz g., toull freuz g., Kerdrabas b.

Krisenmanagement n. (-s) : mererezh an enkadenn g.

Krisensituation b. (-,-en) : saviad enkadenn g.

Krisenstab g. (-s,-stäbe) : bodad dienkañ g., bodad enkadenn g., sturvod dienkañ g.

Krisenzeit b. (-,-en) : prantad enkadenn g. ; *die Krisenzeiten mit Massenarbeitslosigkeit*, an dilabourioù bras ls.

Krisenzustand g. (-s,-zustände) : stad a enkadenn b., saviad enkadenn g.

Krisis b. (-,Krisen) : *sellit ouzh Krise*.

Kristall¹ g. (-es/-s,-e) : **1.** maen-strink g., strinkenn b. ; *Schneekristall*, strinkenn-erc'h b. ; *in Form von Kristallen*, e rezh strinkennoù ; *Struktur eines Kristalls*, luniadur ur

strinkenn g. ; **2.** [fizik] strinkenn b. ; *einachsiger Kristall*, strinkenn unahel b. ; *optisch zweiachsiger Kristall*, strinkenn daouahel b. ; *würfelförmiger Kristall*, strinkenn diñsek b. ; *gemischter Kristall*, *Mischkristall*, strinkenn gemmesk b.

Kristall² n. (-es/-s) : strink g., gwer-strink g.

Kristall- : ... strink, strinkel, strinkek.

Kristallausprägung b. (-) : [kimiezh] strinkennaouegezh b.

Kristallbildung b. (-,-en) : [kimiezh] strinkennadur g.

Kristallchemie b. (-) : strinkenngimiezh b.

Kristallebene b. (-,-n) : [maenoniezh] talenn strinkel b.

Kristallempfänger g. (-s,-) : [skingomz] post galen g., skingomzer galen g.

kristallen ag. : ... strink, strinkel, strinkek.

Kristallfabrik b. (-,-en) : strinkerezh b.

Kristallflasche b. (-,-n) : karafenn strink b.

Kristallform b. (-,-en) : furm strinkel b. ; *ogdoedrische Kristallform*, ogdoedriezh b.

Kristallgeschäft n. (-s,-e) : strinkerezh b.

Kristallgitter n. (-s,-) : [fizik, maenoniezh] rouedad strinkel b.

Kristallglas n. (-es,er) : strink g., gwer-strink g.

Kristallglasfabrik b. (-,-en) : strinkerezh b.

Kristallglasherstellung b. (-) : strinkerezh g.

Kristallglaswaren ls. : strinkerezh g.

Kristallhandwerkunst b. (-) : strinkerezh artizanel g.

kristallhell ag. : glein, boull, boull evel ar gwer, rouez, kleuz, skeltr, sklaer evel an dour en ur werenn, sklaer evel dour feunteun, sklaer evel dour stivell, sklaer evel dour bev, sklaer evel dour-sav, sklaer evel lagad ur pesk, sklaer evel lagad an naer ; *kristallhelles Wasser*, dour glein g., dour kleuz g., dour rouez g., dour skeltr g., dour boull g., dour sklaer evel dour stivell, dour sklaer evel dour feunteun g., dour sklaer evel an arc'hant g., dour boull evel ar gwer g.

Kristallherstellung b. (-) : strinkerezh g.

kristallig ag. : strinkheñvel.

kristallin ag. : **1.** strinkennek ; **2.** [kimiezh, fizik] strinkel, strinkennaouek, ... strink ; *kristallines Gestein*, karregad strinkennaouek b. ; *metamorphes kristallines Gestein*, karregad strinkennaouek metamorfek b.

Kristallindustrie b. (-) : strinkerezh g.

kristallinisch ag. : [kimiezh, fizik] strinkel, strinkennaouek, ... strink ; *kristallinisches Gestein*, karregad strinkennaouek b.

Kristallinität b. (-) : [kimiezh] strinkennaouegezh b.

Kristallinmassiv n. (-s,-e) : torosad strinkennaouek g.

Kristallisation b. (-,-en) : [kimiezh] strinkennadur g.

Kristallisationsgefäß n. (-es,-e) : [kimiezh] kirin b.

kristallisierbar ag. : **1.** strinkennadus ; **2.** [fizik, kimiezh] strinkennus, ... a c'hall strinkennañ ; *nicht kristallisierbar*, anstrinkennus.

kristallisieren V.gw. (hat kristallisiert) : **1.** strinkañ, mont da strink ; **2.** [fizik, kimiezh] strinkennañ, mont da strinkenn.

V.k.e. (hat kristallisiert) : strinkennañ.

Kristallisierschale b. (-,-n) : [kimiezh] kirin b.

Kristallisierung b. (-,-en) : [kimiezh] strinkennadur g.

kristallklar ag. : glein, boull, boull evel ar gwer, rouez, kleuz, skeltr, sklaer evel an dour en ur werenn, sklaer evel dour feunteun, sklaer evel dour stivell, sklaer evel dour bev, sklaer evel dour-sav, sklaer evel lagad ur pesk, sklaer evel lagad an naer ; *kristallklares Wasser*, dour glein g., dour kleuz g., dour rouez g., dour skeltr g., dour boull g., dour sklaer evel dour stivell, dour sklaer evel dour feunteun g., dour sklaer evel an arc'hant g., dour boull evel ar gwer g. ; *Bach mit kristallklarem Wasser*, gwennfroud g. ; *kristallklare Stimme*, mouezh sklintin b.

Kristallklasse b. (-,-n) : [strinkennoniezh] rumm strinkennoù g.

Kristallkugel b. (-,-n) : boulenn strink b.

Kristallkunde b. (-) : [fizik] kristalografiezh b., strinkennoniezh b.

Kristallleuchter g. (-s,-) : kantolor strink barrek g., kantolor strink brankek g., kantolor strink skourrek g., kantolor strink skourret g.

Kristalllinse b. (-,-n) : [korf.] strinkenn al lagad b., gwerenn al lagad b., ferenn-lagad b.

Kristallluster g. (-s,-) : [Bro-Aostria] kantolor strink barrek g., kantolor strink brankek g., kantolor strink skourrek g., kantolor strink skourret g.

Kristallmanufaktur b. (-,-en) : strinkerezh b.

Kristallmehrling g. (-s,-e) : [maenoniezh] mabl g.

Kristallmotiv n. (-s,-e) : [strinkennoniezh] goustur strinkel g., goustur ar rouedad strinkel g.

Kristallnacht b. (-) : [istor, nazi.] nozvezh ar gwer-strink b., nozvezh ar strink b.

Kristallographie b. (-) : [fizik] kristalografiezh b., strinkennoniezh b.

kristallographisch ag. : [fizik] kristalografek, strinkennoniel ; *kristallographische Punktgruppe*, stroll poentel ar strinkenn g. ; *kristallographische Raumgruppe*, stroll ec'honell ar strinkenn g.

Kristallopall g. (-s,-e) : [maenoniezh] girasol g.

Kristalloptik b. (-) : [optik] optik strinkennel g., optik ar strinkennoù g.

Kristallsucher g. (-s,-) : strinker g.

Kristallstruktur b. (-,-en) : [strinkennoniezh] luniadezh strink b. ; *Basis einer Kristallstruktur*, goustur ur rouedad strinkel g.

Kristallstrukturanalyse b. (-,-n) : [strinkennoniezh] skinstrinkennouriezh, radiokristalografiezh b.

Kristallsystem n. (-s,-e) : [strinkennoniezh] reizhiad strinkel b. ; *hexagonales Kristallsystem*, reizhiad c'hwec'hkornel b. ; *tetragonales Kristallsystem*, *quadratisches Kristallsystem*, reizhiad strinkel pevarc'hornel b., reizhiad strinkel pervalet b.

Kristallwaren ls. : traezoù strink ls., strinkennoù ls., strinkerezh g.

Kristallwasser n. (-s) : [kimiezh] dour strinkennañ g.

Kristallzucker g. (-s) : sukr strink g.

Kristallzwilling g. (-s,-e) : [maenoniezh] mabl g., strinkenn vaklek b. [*liester* strinkennoù maklek].

Kriterium n. (-s, Kriterien) : **1.** dezverk g., diforc'hadell b., merk-diogeliñ g., merk-barn g., barnverk g., azon dezverkus g. ; *Analyse anhand mehrerer Kriterien*, elfennadur liesdezverk g. ; **2.** [sport] **a)** kriteriom g. ; **b)** redadeg war varc'h-houarn b., kriteriom belo g. ; **3.** [mat.] azon g.

Kritik b. (-,-en) : **1.** barnouriezh b., skridvarnouriezh b., pennad-barn g., barnskriverezh g., skridvarnerezh g., barnadenn b., skridvarnadenn b., dezvarn b., dezvarnerezh g., dezvarnadenn b., burutelladenn b., burutellerezh g. ; *sachliche Kritik*, burutellerezh didu g., barnadenn didu b. ; *abfällige Kritik*, pismigerezh g., abegerezh g., pigelloù ls., dispennadenn b., dispennadur g., abegadenn b. ; *vernichtende Kritik*, skridvarnadenn didruez b., skridvarnerezh a daolioù kleze g., skridvarnadenn lemmoc'h eget begoù ur forc'h b., dismantr g. ; *sein Buch kam bei der Kritik gut an*, barnadennoù mat a zo bet diwar-benn e levr, degemeret mat e voe e levr gant ar skridvarnourien ; *etwas der Kritik unterziehen*, burutellañ udb ; *hart in seiner Kritik sein*, bezañ lemm e deod, bezañ flemmus e bluenn, bezañ lemm e bluenn, bezañ put e bluenn, bezañ bet lemmet e deod war breolim an ifern, bezañ bet lemmet e bluenn war breolim an ifern ; *dieses Konzert ist unter aller Kritik*, gwashañ abadenn sonerezh a zo bet biskoazh eo hounnezh, n'eus ket gwashoc'h eget ar sonadeg-se, falloc'h eget ar sonadeg-se n'eus ket, fallañ sonadeg a oufed da glevet eo evit unan ; *das ist unter aller Kritik*, se a zo bezañ un etev

memes tra ! ur vezh ruz eo kement-se ! fae ganti ! mezh warni ! ur mezh-e-envel eo an dra-se ! se 'zo an diwezhañ ! dipitus eo kement-se ! ; **2.** abegadenn b., rebech g., pismigadenn b., arguz g., piñsaden b., flipad g., flemmad g. ; *Kritik an etwas (dat.) üben*, pismigañ udb, bindedañ udb, kavout abeg en udb, kavout si en udb, kavout da abegiañ diwar-benn udb, kavout da lavaret diwar-benn udb, kavout tro da abegiañ diwar-benn udb, kas brav war-lerc'h udb, skeiñ bazhadoù d'udb (gant udb), kavout anv en udb/u.b., gouzout anv en udb/u.b., stagañ drezenn ouzh udb, kavout da lavaret a-enep udb ; *eine Kritik nuanciert formulieren*, keizañ un abegadenn ; *sich der Kritik aussetzen*, en em lakaat e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da bakañ brud fall, en em lakaat e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da vezañ lakaet dindan teod an dud, reiñ krog d'an teodoù fall, reiñ krog d'an abegadennoù, sachañ rebechoù war an-unan, sachañ chaok ha stran war an-unan, reiñ bazh d'e gannañ, reiñ bazh d'e vazhata, dihuiñ ar c'hi da zont d'e dagañ, tommañ dour d'e skaotañ ; *sich gegen eine eventuelle Kritik wappnen*, lakaat biroù en e glaouier ; *zur Kritik geneigt*, abegus, pismigus, flemmus, hek ; **3.** [preder.] dezvarn g., dezvarnerezh g., (un) dezvarnadenn b. ; [Kant] *Kritik der reinen Vernunft*, dezvarn ar poell pur g. ; *Kritik der praktischen Vernunft*, dezvarn ar poell embregel g. ; *die kantische Kritik*, an dezvarnerezh kante g.

Kritikalität b. (-) : [nukl.] eizigezh b.

Kritikaster g. (-s,-) : P. nagenner g., nagen b. [*liester* nagennd], ingennour g., droukklemmer g., arveller g., chikaner g., noazour g., pismiger g., bagajer g., chaoker-laou g., flemmer g., chipoter g., beg m'en argarz g., rekiner g., abeger g., arzaeler g., arguzer g., teod abegus a zen g., penn-treuz g., spered kamm g., spered rekin g., penn tortis g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker trusk g., chaoker e revr g., soroc'her g., grozmoler g., grignouz g., gouerouz g., grumuzer g., razailher g., heureuchin g., rachouz g., ourz g., regain g., den ranous g., tagnouz g., revr war wigour g., ripompi tagnous g., kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kac'her g., kagaleg g. [*liester* kagaleien], kao'her g., chaoker g., tad an ardoù fall g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., torr-penn g., torr-revr g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., brammsac'h g., chilper g., dismantr-spered g., tourmant a zen g., spisc'herier g., gaster g., kousker diaes / kousker fall g. (Gregor).

Kritiker g. (-s,-) : **1.** barnar g., buruteller g., barnskriver g., dezvarnour g., skridvarnour g., arzvarnour g., sonvarnour g., filmvarnour g. ; *sein Buch kam bei den Kritikern gut an*, barnadennoù mat a zo bet diwar-benn e levr ; **2.** pismiger g., bagajer g., chaoker-laou g., flemmer g., abeger g., teod abegus a zen g., arzaeler g., nagenner g., nagen b. [*liester* nagennd], arveller g., chipoter g., ingennour g., droukklemmer g., beg m'en argarz g.

Kritikerin b. (-,-nen) : **1.** barnerez b., burutellerez b., barnskriverez b., dezvarnour b., skridvarnour b., arzvarnour b., sonvarnour b., filmvarnour b. ; **2.** pismigerez b., abegerez b., bagajerez b., teod abegus g., arzaelerez b., flemmerez b., nagennerez b., chipoterez b., arvellerez b., droukklemmerez b., ingennourez b., beg m'en argarz g.

Kritikfähigkeit b. (-,-en) : galloudezh dezvarn b., skiant varn b. ; *er hat keinerlei Kritikfähigkeit gezeigt*, n'en doa diskouezet tamm skiant varn ebet.

kritiklos ag. : **1.** divran ; **2.** divrall, a-grenn.

Adv. : hep chipotal, hep breutaat, hep marc'hata, evel un dall.

Kritiklosigkeit b. (-) : diank a skiant varn g., diouer a skiant varn g., ezvezañ a skiant varn b., diouer a c'halloudezh dezvarn g.

kritikwürdig ag. : abegadus, arzaeladus.

kritisch ag. : 1. abegus, pismigus, flemmus, hek, diflatr ; 2. douget da varn gant skiant vat, burutellus ; *kritischer Kopf*, burutellour g., spered burutellour a zen g. ; *kritischer Geist*, *kritischer Sinn*, skiant varn b., galloudezh dezvarn b. ; *etwas mit kritischem Blick beäugen*, *etwas kritisch betrachten*, teurel ur sell pervezh ouzh udb ; 3. enkadennus, enkadennek, enkadennel ; *kritisches Alter*, tro an oad b., oad diskar g., eizikvan venevel, eizigvan c'hourevel b. ; 4. [dre skeud.] arvarus, risklus, enkadennek, eizik ; *der kritische Augenblick*, ar pred eizik g. ; *kritischer Schwellenwert*, *kritische Grenze*, gwehin eizik g., treuz eizik g. ; *kritische Lage*, eizigenn b., saviad enkadennek g., plegenn eizik b. ; *sich in einer kritischen Lage befinden*, bezañ en ur gwall blegenn, bezañ en ur blegenn gwall arvarus, bezañ en ur enkadenn, bezañ en ur blegenn lous, bezañ en ur blegenn enkadennek, bezañ en ur blegenn eizik, bezañ arvarus e zoare, bezañ en arvar da vat, bezañ war horjell, bezañ en avel d'e voue, bezañ paket fall, bezañ berr war e spar, bezañ etre beuziñ ha neuñviñ, bezañ tenn an taol gant an-unan, bezañ tapet e droug ; *ein kritisches Problem*, *eine kritische Frage*, ur gudenn grennuss b. ; 5. [lenn.] *kritische Bemerkungen*, evezhiadennoù skridvarnerezh ls. ; *kritische Ausgabe der Werke Lessings*, embannadur burutellet oberennoù Lessing g. ; *historisch-kritische Ausgabe*, embannadur burutellet g. ; 6. [fizik] eizik ; *kritische Masse*, tolz eizik g. ; *kritische Phase*, eizikvan g. ; *kritische Abmessung*, *kritische Dimension*, *kritisches Maß*, brasted eizik b. ; 7. *kritischer Punkt*, a) [fizik] poent eizik g. ; b) [dre astenn.] mare gwall arvarus g., mare ar brasañ dañjer g., eizigenn b. ; 8. [preder.] dezvarnek.

Adv. : *ein Buch kritisch besprechen*, burutellañ diwar-benn ul levr, burutellañ ul levr, ridellat ul levr, kroueriañ ul levr, ober rentañ-kont ul levr, dezrannañ ul levr.

Kritische(s) ag.k. n. : danvezioù dezvarnek ls.

kritisierbar ag. : abegadus, arzaeladus.

kritisieren V.k.e. (hat kritisiert) : 1. barn, burutellañ, ridellat, kroueriañ, skridvarn, dezvarn, breutaat, tamouezat ; *das Theaterstück wurde in allen Zeitungen vernichtend kritisiert*, dispennet e voe ar pezh-c'hoari gant an holl gazetennoù ; 2. pismigañ udb/u.b., bindedañ udb, kavout abeg en udb/u.b., kavout si en udb/u.b., klask abeg en udb/u.b., kavout da abegiñ diwar-benn udb/u.b., kaout da lavaret diwar-benn udb/u.b., kaout da lavaret en udb/u.b., kaout da lavaret enep udb/u.b., kaout da lavaret war udb/u.b., kemer abeg en udb/u.b., mont e barn gant u.b., abegiñ u.b., kavout tro da abegiñ, kavout anv en udb/u.b., gouzout anv en udb/u.b., skeiñ bazhadoù a-zivout udb, kas brav war-lerc'h udb/u.b., lavaret traoù eus udb/u.b., flemmañ, kareziñ, begonata a-zivout udb/u.b., chaokat, dekriat, stagañ drezenn ; *du hast leicht kritisieren*, brav eo dit chaokat ar re all ; *kritisieren ist leicht*, an aesañ tra da ober er bed eo kemer abeg el labour c'hraet ; *er hat immer nur die Leute kritisiert*, ne oa mat nemet da gaoc'hañ ar stal - hennezh ne deuze ket ar sukr en e c'henoù - hennezh a gave atav tro da abegiñ - hennezh a gave atav abeg e kement den a zo tout - ar gaster-se a veze atav oc'h abegiñ hennezh pe honnezh - hennezh ne rae nemet dispenn e nesañ - klask a rae abeg bepred - ne ouie nemet chaokat pep labour graet gant ar re all - ne gave nemet rebechoù d'ober - atav e kave abeg e pep tra - kavout a rae bepred drezenn da stagañ ouzh pep tra - ne gave netra vat - ne gave nep tra vat - bepred e kave da lavaret e kement bramm 'zo tout - eñ a gave da lavaret enep kement tra 'zo - kant rebech ha kant all a gave e kement tra 'zo tout - klask a rae atav c'hwen e loeroù ar re all - tremen a rae e amzer o tispenn labour ar re all - kas a rae e amzer o tispenn labour ar re all - kas a rae e vuhez o tivrudañ ar re all - tremen a rae e

amzer o tivrudañ ar re all - ne gave gras gant den ebet - ne rae nemet lavaret traoù eus an dud - kaer 'oa ober, morse ne raed e c'hrad - kaer 'oa, morse ne raed e c'hrad - kaer hor beze ober, morse ne veze graet e c'hrad - klask a rae kant si d'an holl - ne baouez ket da abegiñ ouzh an dud - atav e felle dezhañ kaout gwell pe well - ne wele netra nemet a-dreuz - eñ a blij e dezhañ rezoniñ - ur spered rekin e oa - hennezh a oa ur penn tortis - ur penn-treuz e oa - hennezh a oa ur spered kamm - atav e veze o figuzañ - atav e veze o pigosat - atav e veze o pismigañ - atav e veze oc'h ober beg bihan - ur beg m'en argarzh a oa anezhañ - ur pismiger e oa - ur c'hac'her diaes a oa anezhañ - ur ripompi tagnous a oa anezhañ - ur chaoker-laou e oa - ur flemmer e oa - un nagenner e oa - ur chikaner e oa - un noazour e oa - hennezh a oa un den na blij e netra dezhañ.

Kritizismus g. (-) : [preder., Kant] kritikouriezh b., burutellouriezh b., dezvarmouriezh b., prederouriezh dezvarnek b.

Krittelei b. (-, -en) : P. ingenn b., arvell g., nagennerezh g., arguzerezh g., pismigerezh g., pismigadennoù ls., abegerezh g., pigelloù ls., dispennadenn b., dispennadur g., chikanerezh g., rekinerezh g., chipoterezh g., arguz g.

kritteln V.gw. (an dat.) (hat gekrittelt) : nagenniñ, arguziñ, ingenniñ, arvellat, pismigañ, chipotal, pikailhat, chikanañ, chikanal, bindedañ ; *an etwas (dat.) kritteln*, pismigañ udb, choakat udb, begonata a-zivout udb, kavout abeg en udb, kavout si en udb, kavout da abegiñ diwar-benn udb, kavout da lavaret diwar-benn udb, kaout da lavaret en (war, enep) udb, kavout tro da abegiñ, kas brav war-lerc'h udb, klask abeg en udb, kavout anv en udb, gouzout anv en udb, skeiñ bazhadoù a-zivout udb., stagañ drezenn ouzh udb, kavout da lavaret a-enep udb, dispenn udb, divrudañ udb, diframmañ udb.

Krittler g. (-s, -) : nagenn b. [liester nagenned], nagenner g., ingennour g., droukklemmer g., arveller g., chikaner g., chikanour g., noazour g., chipoter g., pismiger g., bagajer g., chaoker-laou g., flemmer g., beg m'en argarzh g., abeger g., teod abegus a zen g., arzaeler g., arguzer g., pikailher g., rekiner g., penn-treuz g., spered kamm g., spered rekin g., penn tortis g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker trousk g., chaoker e revr g., soroc'her g., grozmoler g., grignouz g., gouerouz g., grumuzer g., razailher g., heureuchin g., rachouz g., ourz g., regain g., den ranous g. tagnouz g., revr war wigour g., ripompi tagnous g., kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kac'her g., kagaleg g. [liester kagaleien], kaoc'her g., chaoker g., tad an ardoù fall g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., torr-penn g., torr-revr g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., brammsac'h g., chilper g., dismantr-spered g., tourmant a zen g., gaster g., kousker diaes / kousker fall g. (Gregor).

Kritzelei b. (-, -en) : skridaj g., skribouilhaj g., skilfadennoù ls., krabisadennoù ls., krafignadennoù ls., skritur treid-kelien g., skritur kazh g., skritur fall devet g., skrabadennoù-yar ls.

kritzeln V.k.e. (hat gekritzelt) : 1. skrabadeniñ, skridajiñ, skribouilh, skrabañ ; *etwas auf ein Stück Papier kritzeln*, skrabadeniñ udb war un tamm paper, skrabañ udb war un tamm paper, skridajiñ udb war un tamm paper, torskrivañ udb war un tamm paper, skrivañ udb a-stlabez war un tamm paper ; *mit dem Bleistift kritzeln*, kreioniñ ; 2. krabisat, krafignat, krifinat, ribiñsat, spinañ, graspiñ, klisiañ, flemmikañ.

Kritzler g. (-s, -) : skribouilher g.

Kritzung b. (-, -en) : [douarouriezh] rizenn b. ; *Kritzungen (Gletscherschrammen) aufweisendes Gestein*, karregad rizennek b.

Kroate g. (-n, -n) : Kroat g. [liester Kroated].

Kroatien n. (-s) : Kroatia b.

Kroatian b. (-, -nen) : Kroatez b.
kroatisch ag. : 1. kroat, ... Kroatia ; 2. [yehz.] kroatek.
Kroatisch n. [yehz.] : kroateg g.
Krocket n. (-s) : [sport] koked g. ; *Krocket spielen*, kokediñ.
Kroketspieler g. (-s,-) : [sport] kokeder g.
Krokant g. (-s) : [kegin.] 1. nougadin g. ; 2. pralin str.
Krokette b. (-,-n) : [kegin.] bouletennig patatez palet b., bouletennig palet b., boulig kig palet b., malachou palet ls., logod kig palet str., pouloud kig palet str., kokedenn b.
krokieren V.k.e. (hat kroié) : brasskeudenniñ, brastresañ, damdresañ ; *eine Landschaft krokieren*, damdresañ (brasskeudenniñ, brastresañ) un dremmvr.
Krokodil n. (-s,-e) : [loen.] krokodil g., gourglazard g., gurlaz-meur g., meurc'hurlaz g. ; *echte Krokodile*, krokodilideged ls. ; *zu den Krokodilen gehöriges Tier*, krokodilian g.
krokodilartig ag. : krokodilian.
Krokodilleder n. (-s) : kroc'hen krokodil g.
Krokodilstränen ls. : daeroù ki ls., goueloù ki ls., goueloù kazh ls., sinoù ls. ; *Krokodilstränen weinen*, skuilhañ goueloù ki, skuilhañ daeroù ki, skuilhañ goueloù kazh, ober sinoù.
Krokodilwächter g. (-s,-) : [loen. *Pluvianus aegyptius*] lec'hidrigad an Nil g.
Krokus g. (-,-se) : [louza.] krokuz str., safron str.
krollen V.k.e. (hat gekrollt) : pellenniñ, rollañ, rodellañ, puniñ, rollañ.
Kronanwärter g. (-s,-) : danvez roue g., hêr ar gurunenn g., priñs susitour g., daofin g., priñs-hêr g.
Kronbewerber g. (-s,-) : emvenner roue g.
Kronblatt n. (-s,-blätter) : [louza.] delienn-vleuñv b., petalenn b., bleuñvzelienn b. ; *die Kronblätter*, an delioù str., ar gurunenn b. ; *die Kronblätter fallen ab*, emañ ar bleuñv o tispluñvan.
kronblattartig ag. : [louza.] petalheñvel.
Kronblume b. (-,-n) : [louza.] kurunenn an impalaer b. [*Fritillaria imperialis*].
Krondomäne b. (-,-n) : domani ar roue g.
Krone b. (-,-n) : 1. kurunenn b., kurun b. ; *jemandem die Krone aufsetzen*, kuruniñ u.b., kurunenniñ u.b., lakaat ar gurunenn war penn u.b. ; *sich die Krone aufsetzen*, lakaat an-unan (eñ e-unan h.a.) ar gurunenn war e benn ; *päpstliche Krone*, tiarenn b., kurun ar pab b. / kurun tridoubl b. (Gregor) ; *eine Krone tragen*, dougen ur gurunenn ; *auf seine Krone verzichten*, ober dilez eus e gurunenn, dilezel e gurunenn, ober e zilez a roue, dont er-maez a roue, mont er-maez a roue ; *die bretonische Krone*, kurunenn duged Breizh b., Kurunenn Breizh b. ; *die englische Krone*, ar Gurunenn saoz b. ; [ardamezouriezh, bravigerezh] *geschlossene Krone*, kurunenn vonedek b. ; [stered.] *Nördliche Krone*, kurunenn an Norzh b., Rod arc'hant b. ; *Südliche Krone*, kurunenn ar Su b. ; 2. P. *um der Sache die Krone aufzusetzen*, evit ma vefe ar gwall en e varr, evit peurdogañ ar stal, da beurdogañ ar stal, da dogañ ar bern plouz ; *das setzt allem die Krone auf* ! diaoul biskoazh ! biskoazh c'hoazh ! biskoazh oueskoc'h ! biskoazh kement all ! biskoazh Doue kement all ! biskoazh nann ! lost ar spanell ! lost ar c'hazh er sac'had farz ! sada biskoazh ! un estlamm gwelet ! n'eo ket ur fall gwelet seurt arvestoù ! ur bam eo ! peadra a zo da vout balpet ! peadra a zo da vamañ ! kur gaer ! ur gur gaer ! ; *da fällt dir keine Perle (keine Zacke, kein Stein) aus der Krone*, ne vo ket diframmet (dispennet) da anv kaer gant kement-se, kement-se ne ray droug ebet da'z prud vat ; *er hat einen in der Krone*, evet en deus en tu all d'e sec'hed, n'emañ ket diwar zour, n'emañ ket diwar an dour, karget en deus muioc'h eget ne c'hall charreat, ur banne a zo warnañ (a zo dindan e fri), erru eo lous e fri, trenk eo e doull, tomm eo d'e benn, tomm eo e forn gantañ, e ratre vat emañ,

karigellet mat eo, ur garigellad en deus, paket en deus ur friad ; *er hat ständig einen in der Krone*, mezv-divezv e vez atav ; 3. [dre heñvel.] kern g., beg g., lein g., bleñchenn b. ; *Baumkrone*, kern ur wezenn g., beg ur wezenn g., lein ur wezenn g., bleñchenn ur wezenn b. ; *dem Baum wurde vom Blitz die Krone abgeschlagen*, diveget (dibennet) e voe ar wezenn gant ar gurun ; 4. [dent] *Zahnkrone*, kurunenn dant b. ; *einen Zahn mit einer künstlichen Krone versehen*, kuruniñ un dant ; 5. [hemolc'h] kern penn ur c'hav gant e vrankoù g., kern penn ur c'hav gant e gernel g., kurunenn ar c'hav b. ; 6. [moneiz] kurunenn b. ; 7. [tisav.] tog g., togenn b. ; 8. [tekn., eurieroù] saver-pouezioù g. [*liester* saverioù-pouezioù] ; 9. [dre skeud.] barr g., bog b., mog b., uhelañ g., perlezenn b., boked g. ; 10. [dre astenn.] briegezh a roue b.

Kroneidechse b. (-,-n) : 1. [mojenn.] bazilisk g., kokatris g. ; 2. [loen.] bazilik g.

krönen V.k.e. (hat gekrönt) : 1. kuruniñ, kurunennañ, lakaat ar gurunenn war penn u.b., gwiskañ ur gurunenn war penn u.b. ; *zum Kaiser krönen*, lakaat da impalaer, sakrañ impalaer, kurunennañ ; *zum König krönen*, lakaat da roue, sakrañ roue, kurunennañ ; *eine Königin krönen*, kuruniñ ur rouanez ; *die gekrönten Häupter*, ar rouaned kurunet ls., ar roueed kurunet ls., ar pennoù kurunet ls., ar c'hurunennoù ls., ar rieien ls., ar genroueed ls., an impalaer hag e briñsed ; *wieder krönen*, adkuruniñ ; 2. [dre heñvel.] peurdogañ ; *von Erfolg gekrönt*, kurunet a lore, fiñvezet gant enor ha gant gloar / peurechuet gant enor (Gregor), deuet da vat, o tougen frouezh, o teurel frouezh, un disoc'h mat d'e strivoù ; *das Werk krönen*, bezañ lore an oberenn, peurober (peuraozañ, peurdogañ) an oberenn, bezañ ar beuroberidigezh / bezañ difin an oberezh / peurafesoniñ an oberenn (Gregor) ; *mit diesem Werk krönte er seine Lebensarbeit*, lore e vuhez e voe an oberenn-se ; *zum krönenden Abschluss*, da beurdogañ ar stal, da dogañ ar bern plouz ; 3. togañ, begañ ; *von etwas gekrönt*, toget gant udb, beget gant udb, leinet gant ; *eine gewaltige Kuppel krönt den Dom*, toget eo an iliz-veur gant ur pezh mell bolzenn.

Kronenadler g. (-s,-) : [loen.] erer kurunet g.

Kronendach n. (-,-dächer) : [louza.] kerniaoueg b. ; *lichtes Kronendach*, kerniaoueg digor b. ; *geschlossenes Kronendach*, kerniaoueg serr b.

Kronenhammer g. (-s,-hämmer) : [tekn.] mailh dentek g.

Kronenkorken g. (-s,-) : taf-kurunenn g.

Kronenkorkverschleiß g. (-s,-) : taferez b. [*liester* tafereziou].

Kronenkranich g. (-s,-e) : [loen.] *Kronenkranich*, dunkler *Kronenkranich*, garan gupennek b., garan zu b.

Kronenleuchter g. (-s,-) : kantolor g. ; *mehrmögiger Kronenleuchter*, kantolor-barrek g., kantolor brankek g., kantolor skourrek g., kantolor skourret g.

Kronen-Lichtnelke b. (-,-n) : [louza.] kokuloz g.

Kronenschicht b. (-,-en) : [louza.] kerniaoueg b.

Kronerbe g. (-n,-n) : danvez roue g., hêr ar gurunenn g., priñs susitour g., daofin g., priñs-hêr g.

Kronglas n. (-es) : gwer crown g., gwer kali g., gwer-strink g.

Krongüter ls. : madoù ar Gurunenn ls.

Kronjuwelen ls. : bravigoù ar Gurunenn ls.

Kronkorken g. (-s,-) : taf-kurunenn g.

Kronlederhaut b. (-,-häute) : [kezeg] kurunenn an troad b. ; *von einer Verschwärung der Kronlederhaut befallenes Pferd*, marc'h touseget g.

Kronlehen n. (-s,-) : [istor] dalc'h ar Gurunenn g.

Kronleuchter g. (-s,-) : kantolor g. ; *mehrmögiger Kronleuchter*, *mehrmögiger Kronenleuchter*, kantolor-barrek g., kantolor brankek g., kantolor skourrek g., kantolor skourret g.

Kronprinz g. (-en,-en) : priñs-hêr g., danvez roue g., hêr ar gurunenn g., priñs susitour g., [Bro-C'hall] daofin g.

Kronprinzessin b. (-,-nen) : danvez rouanez g., hêrez ar gurunenn b., priñsez susitour g.; [kegin.] *Kartoffeln auf Kronprinzessinart*, avaloù-douar daofinez ls.

Kronräuber g. (-s,-) : alouber an tron g., skrafer tron g.

Kronsbeere b. (-,-n) : [norzh Bro-Alamagn] lus str.

Kronschatz g. (-es,-schätze) : teñzor ar Gurunenn g.

Krönung b. (-,-en) : **1.** kurunidigezh b., kurunadur g.; *die Krönung des Königs*, sakradur ar roue g., sakradurezh ar roue b., kurunidigezh sakr ar roue b. / kurunadur sakr ar roue g. (Gregor); *Arthurs Krönung zum König*, kurunidigezh ar roue Arzhur b.; **2.** [dre skeud] al lañs da beurdogañ ar stal g.; *zur Krönung des Ganzen*, da beurdogañ ar stal, da dogañ ar bern plouz; *dieses Werk war die Krönung seiner Lebensarbeit*, lore e vuhez e voe an oberenenn-se.

Krönungsfeier b. (-,-n) / **Krönungsfeierlichkeiten** ls. : lidoù ar gurunidigezh ls., kurunidigezh b.

Kronwicke b. (-,-n) : [louza.] kurunennig b. [*Securigera varia*].

Kronzeuge g. (-n,-n) : test pennañ g., test pouezusañ g.

Kronzeugenregelung b. (-,-en) : reoliadur a-zivout an dorfedourien geuziek a asant skoazellañ ar justis g.

Kropf g. (-es, Kröpfe) : **1.** [mezeg.] pennsac'h g., gouzougad g., jotorell b., foeñv ar gouzoug g.; *Kropf, der mehrere Knoten aufweist (Struma multinodosa)*, pennsac'h liesnozelek g.; **2.** [loen.] krubuilh b., bruched g./b., bruch g., sac'h-boued g., jalgod g., jalgaot g., elaz g., fal g.; *ein Kropf voll Körner*, ur grubuilhad c'hreun b.; [laboused] *kreischen und dabei den Kropf schütteln*, jalgodiñ; **3.** [louza.] torzhell b., kreskenn b., tagos g.

Kropfbildung b. (-,-en) : [mezeg.] pennsac'h g., gouzougad g.; *er ist an Kropfbildung erkrankt*, klañv eo gant ar pennsac'h, gouzougek eo, tapet en deus ur gouzougad.

kröpfen V.gw. (hat gekröpft) : [loen., laboused-preizh] en em vagañ, debriñ, lonkañ, en em walc'hañ.

V.k.e (hat gekröpft) : [tekn.] plegañ, kammañ, krommañ, gwarañ.

kröpfig ag. : [mezeg.] pennsac'hek, gouzougek, jotorellek.

Kropfkranke(r) ag.k. g./b. : [mezeg.] pennsac'heg g. [*liester* pennsac'heien], den klañv gant ar pennsac'h g., den gouzougek g., den jotorellek g., den klañv gant ur gouzougad g.

Kropfstorch g. (-s,-störche) : [loen.] maraboud g. [*liester* marabouded], c'hwibon-voal b. [*liester* c'hwiboned-moal].

Kroppzeug n. (-s) : [norzh Bro-Alamagn] ribitailh b./g., orintud ls., gouenn ar re fallakr b., lastez str., tud foei ls., gagnoù ls., livastred ls., lagailhoù ls., lorgnez str., truilhenned ls., hailhoned ls., hailhonedeg ls., maraoded ls., peñselioù fall ls., standilhoned ls., noueafs b., ravalidi ls., breinaj g., gañsaj g., reilhaj g., strailhaj g., gisti ls., torfedourien en o had ls., ragoustailh g., meveloù ls., mevelaj g., stronk g., lignez b., tud didalvez ls.

Kröse b. (-,-n) : **1.** [dilhad.] frezenn b., kolinetenn b.; **2.** [barrikennoù] garan g., janabl g., jerbladur g.

kross ag. : [kegin.] ... a strak dindan an dent, kras, krin, strakus.

Krösus g. (-,-se) : **1.** [istor] Kroissos g., Kroeus g., Krezuz g.; **2.** [dre skeud.] julod g., pinard g., krokant g., pitaod g., richaod g. [*liester* richaoded], rup g. [*liester* ruped], moc'hoilh g., mondian g.; *ich bin doch kein Krösus ! - bin ich Krösus ?* n'em eus ket millurioù da reiñ dit, du-mañ ne vez ket graet an arc'hant war an oaled, n'emañ ket an aour war ar raden ganin, bern n'eo ket mammenn.

Krötchen n. (-s,-) : [loen.] tousegig g. [*liester* tousegedigou].

Kröte b. (-,-n) : **1.** [loen.] **a)** [kerentiad] bufonideg g. [*liester* bufonideged]; **b)** [spesad] touseg g. [*liester* tousegi / touseged]; *zum Laichen suchen Kröten Gewässer auf, Kröten legen ihren Laich in Gewässern ab*, nodiñ a ra an tousegi e poullou-dour; *Kröten aufspießen*, beraouañ tousegi; **2.** [dre skeud.] P. *eine giftige Kröte*, ur pikez b., ur bebreñn b., ur sarpantez b., ur vleizez b., ur wespedenn b., ur geben b.; **3.** [dre astenn., gwenneien] P. *Kröten*, glazarded ls., glaou g., kailh str., kailhez str., kregin str., segal str., mouilh g., moullou ls., kokez str., louzoù str., lut g., pesked ls., pekun g., grifoù ls., tachoù ls., kraf str., bilheoz g., mougoù ls., mell str.; *ein paar Kröten springen lassen*, diyalc'hañ un nebeud gwenneien, lakaat un nebeud gwenneien war an daol, mont d'e yalc'h, meudañ.

Krötenlaichschnur b. (-,-schnüre) : [loen.] chapeledad vioù an tousegi g.

Kröteich g. (-s,-e) : tousegeg b.

krötig ag. : **1.** heñvel ouzh un touseg; *krötige Gangart*, kerzhed krabosek g.; **2.** [dre skeud.] P. fallakr, drouk, flemmus, hek, binimus; **3.** [dre astenn.] dibleg, amjestr, treuz, pennek, kilpennek, aheurtet, start, tev e voned, kalet a benn, kalet e benn, penn kalet, kloppenek, kuladus, beuz, eus Kerbennek, ur marc'h-mul a zen anezhañ, diaes ober outañ.

Krötlein n. (-s,-) : [loen.] tousegig g. [*liester* tousegedigou].

Kroton g. (-s,-e) : [louza.] kroton str., krotonenn b. [*liester* krotonenned, kroton].

Krücke b. (-,-n) : **1.** branell b. [*liester* branelloù, branilli], flac'h b., bazh loaiek b. [*liester* bizhier loaiek], bazh vouzellennek b. [*liester* bizhier bouzellennek], mal b.; *an (auf) Krücken gehen*, bale diwar-bouez div vranell, bezañ branellek, kerzhel war-bouez flac'hioù, bale gant bizhier loaiek, bale gant maloù / bale gant branelloù (gant bizhier bouzellennek) (Gregor), kerzhel war valoù, kerzhel kazeliel gant maloù, kerzhel war vranelloù, kerzhel war flac'hioù; *Mensch, der an Krücken gehen muss*, branellek g. [*liester* branelleien], nammed branellek g. [*liester* nammidi vranellek]; *sich mit Krücken mühselig herumschleppen*, mont a-roeñv gant e flac'hioù, poaniañ da vont gant e flac'hioù; *ein Paar Krücken*, ur flac'hioù g., ur re flac'hioù g.; **2.** [dre skeud.] *jemandem die Krücke reichen*, reiñ un tamm mat a sikour d'u.b., ober avel d'u.b.; **3.** [tekn.] pifon g.; **4.** [charre-falc'h] dornell greiz b.; **5.** [violofs] broch g., ibil g.; **6.** P. arouareg g. [*liester* arouareged], arwareg [*liester* arwareged], den vak g., sach war-dreñv g., dalc'her a-dreñv g., landread g. [*liester* landreidi], landreant g. [*liester* landreanted], breiner-boued g., ra-netra g., leziere g. [*liester* leziereien], gwalleg g. [*liester* gwalleien], fagnouz g. [*liester* fagnouzien], kreouz g. [*liester* kreouzien], brein boued g., koll-e-vara g., koll-e-voued g., koll-boued g., koll-bara g., laer-e-vara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g., paourkaezh den g., kac'h-moudenn g., didalvez g., pezh didalvez g., labaskenn b., labaskenneg g. [*liester* labaskenneien], lugudenn b., klouarenn b., kouskadenn b., marvasenn b., marvadenn b., beuzelenn b., tra didalvez g., pezh dilamprek g., pladorenn b., den lifret g., den hualet g., penn-karn g., P. korzenn wak b., P. krank gwak g.; **7.** P. kozh tra g., kozhigell b.; **8.** P. strakell b., starigell b., karrigell b., pezh traouilh g., karr-tan storlokus g., kozh karr g., stroñsell b.

Kruckenkreuz n. (-es,-e) / **Krückenkreuz** n. (-es,-e) : kroaz krougek b.

Krückstock g. (-s,-stöcke) : **1.** bazh beg-bran b.; **2.** *das sieht ein Blinder mit dem Krückstock !* kaset ec'h eus da zaoulagad da livañ ? anat kerkent eo ! anat da welet eo ! splann hag anat eo ! pikous eo da zaoulagad ? ha lakaet eo bet da zaoulagad dit el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar ? lakaet ec'h eus ul lunedoù koad war da zaoulagad ? te e vez da zaoulagad o

rodellet ez kodell ! emaout o klask ar marc'h hag azezet out war e gein ! te a zo mat da glask an Ankoù d'an hini n'en deus ket c'hoant mervel ! te ne gavjes ket ar mor en aod !

Krug g. (-s, Krüge) : 1. pod g., picher g., podez b., brok g., brikenn b., piched g., pint g., pintad g., podad g., picherad g., brokad g., brikennad b., podezad b., pichedad g., chopenn b., chopennad b., karafenn b., karafennad b., kalafrenn b., kalafrennad b. ; *bauchiger Krug*, picher kofek g. ; *der Bauch des Krugs*, die Wölbung des krugs, kof ar pod g. ; *ein Krug Wasser*, ur podad dour / ur brokad dour g. (Gregor), ur picherad dour g. ; *ein Krug Bier*, ur brokad bier g. (Gregor), ur chopennad vier b., ur chopinad bier g. ; *ein Krug Branntwein*, ur bodezad gwin-ardant b. ; *halb zerbrochener Krug*, pod damdorr g., darbod g. ; 2. [kr-l] *der Krug geht so lange zum Brunnen (zum Wasser) bis er bricht*, ar sailh a ya naontek gwech ha pevar-ugent er puñs hag er c'hantvet e stok, ken alies ez a ar pod d'ar feunteun ma teu er fin da derriñ (Gregor), dre forzh mont d'ar stivell e teu da derriñ ar bezel, dre ma'z a ar sailh er puñs e teu ar chadenn da derriñ, dre ma'z a ar sailh er puñs e torr ar chadenn a-benn ar fin, abred pe ziwezhat ez a an taol da fall, hepken betek ar wech diwezhañ ez a ar pod d'ar feunteun ; 3. [dre astenn.] tavarn b., ostaleri b.

Krúgelchen n. (-s,-) : podig g., picherig g., brokig g.

Krugwirt g. (-s,-e) : tavarnour g., ostiz g.

Krugwirtschaft b. (-,-en) : tavarn b., ostaleri b.

Kruke b. (-,-n) : podig g., picherig g., brokig g., jarl g. ; *eine Kruke Öl*, ur jarlad eoul g.

Krümchen n. (-s,-) : bruzun g./str., brien str., eskenn b., elfenn vara b. ; *Brotkrümchen auflesen*, dastum ar bruzun bara.

Krume b. (-,-n) : 1. [labour-douar] douar-labour g., douar-gounit g., gounid g., atil g./b., douar-atil g., douar tomm g., douar stuz g., douar bev g., aradurezh b. ; 2. [dre astenn.] *Brotkrume*, minvig g., blodenn b. ; *ein Stück Brotkrume*, ur vinvigenn b., ur vlodenn b. ; ; *zu wenig gebackene Krume*, bourr g. ; *die Kruste abschneiden und die Krume essen*, troc'hañ kuit kreunenn ar bara ha debriñ ar minvig ; 3. bruzun g./str., brien str., eskenn b., elfenn vara b.

Krümel g. (-s,-) : 1. bruzun g./str., brien str., eskenn b. ; *Brotkrümel auflesen*, dastum ar bruzun bara ; 2. [dre skeud.] marmouz g., kañfardig g. ; 3. *krustige Kotkrümel am Fell von Kühen und Pferden*, kagal g., krampouezh kaoc'h-saout str.

Krümelkacker g. (-s,-) : pismiger g., bagajer g., flemmer g., troc'her-laou g., chaoker-laou g., spered skars (spered skort) a zen g., revr strizh g., den sec'h a gein g., den stag e groc'hen ouzh e gein g., den taskagn g., preñv g., paotr kras e revr g., krinenn b., chipoter g., bindeder g., beg m'en argarzh g., siler koaven g., piñs-mezell g.

Krümelschippe b. (-,-n) : palikell da zastum ar bruzun b.

krümelig ag. : 1. aes da vruzunañ, puzuilh, bruzunus, amur, [douar] treut en e chadenn, blot, dibrad ; 2. bruzunek, kaouledak, pouloudek.

krümeln V.gw. (hat gekrümelt) : bruzunañ, bruzuniñ.

V.k.e. (hat gekrümelt) : bruzunañ, bruzuniñ, munudañ, puzuilhañ.

Krümelpflug g. (-s,-pflüge) : henarar g. [*liester henerer*], arar digilhor g. [*liester erer digilhor*].

krümlig ag. : *sellit ouzh krümelig*.

krumm ag. : 1. kromm, krommet, kamm, kammet, koaget, gwar, treuflez, tort, a-dreuz, treuz, gwariek, gwariet, gwelch, krogek, tro, soukek, chouket, baotet, baotek, war vaot, bolzek, bolzet, kruget, daougrommet, daousouket, daoustouet, daougammet, daoubleget, daoudortet, gweet ; *lang und krumm*, hirgamm ; *er hat krumme Beine*, nezet eo e zivhar gantañ, war-gromm emañ e zivesker, ramp eo e zivhar, divesker rampik a zo dezhañ, podek eo, frakellek eo,

gargamm eo, torkulet eo ; *er hat ein krummes Bein*, ur c'har dezhañ a zo kamm ; *krummes Bein*, gar dreuz b., gar gamm b., gar dort b. ; *eine krumme Linie*, ur grommenn b., ur gammellenn b., ul linenn dreflez b., ul linenn gamm b., ur regenn gromm b., ur regenn gamm b., ul linenn gromm b. ; *krumme Nase*, fri sparfell (kromm, kamm, ibiliët, krogek, peroked, erer) (Gregor) g., fri skoul g., fri bourbonel g., fri begererheñvel g., fri mouchañ gouloù g., fri da gac'hat en e c'henoù g. ; *krummer Rücken*, kein tort g., kein kromm g., kein baotet g., kein kruget g., kein chouket g. ; *einen krummen Rücken bekommen*, keinañ, dont e gein da vezañ kromm, bezañ kein an-unan o krommañ ; 2. [dre skeud.] dizonest, amzere, disleal, dileal, fell, dilañvas, dieeun, dizeeun, kamm, diwir, gweüs, gwidilus, biziez, diahelet, dihetet ; *krumme Finger haben*, bezañ tomm e zom, bezañ gouenn laer en an-unan, na vezañ laer a hanter, kaout daouarn skrag, bezañ kromm (kamm) e vizied, bezañ hir e ivinoù, bezañ frank e vilgin, bezañ hiroc'h e vañch eget e vrec'h, na vezañ berr war ar c'hrog, bezañ rip, bezañ laer evel an dour, bezañ laer pe laeroc'h, bezañ ken laer hag ur c'hazh, bezañ laer evel ur c'hazh, bezañ laer evel ur frav, bezañ laer evel frav, bezañ laer evel ul Leonad, pegañ el lec'h ma kaver, kammañ e vizied ; *krummes Ding*, P. lamm-touseg g., taol kamm g. ; *krumme Geschäfte machen*, trafikajiñ, ribouilh, troidellat, trokellat, bevañ diwar-bouez e ivinoù ; *krumme Dinger machen*, *krumme Wege gehen*, *auf krummen Pfaden wandern*, kostezañ, mont a-dreuz ganti / troidellañ (Gregor), itrikañ taolioù fobiez, itrikañ taolioù kamm, ober lammoù-touseg, trikamardiñ, ribouilh, bezañ koad-tro en an-unan, bezañ koad-tro ouzh e ober, bezañ koad a-dreuz en an-unan, na vont gant an eeun, na vont gant an hent eeun, bezañ gwe (bezañ tro) en e gordenn, bezañ udb kamm en e gordenn, bezañ diahelet, ober troidelloù, gouzout ar mil ard fall, na vezañ onest e c'hoari, bout kerc'h e-mesk e segal, bezañ kildro en an-unan, bezañ un den daoubleg, bezañ ur minor-plouz ; *jemanden auf krummen Wegen ertappen*, tapout u.b. war an tomm (war ar fed, war an taol fed) (Gregor), tapout u.b. e gwall, tizhout u.b. war an tomm, pakañ u.b. e droug, kouezhañ war an tomm, tapout u.b. oc'h ober ar fall (an droug) ; 3. *ein krummer Betrag*, ur sammad gant dekrannennoù g.

Adv. : 1. a-gamm, a-dreuz, a-we ; *krumm schreiben*, skrivañ a-dreuz ; *krumm gewachsener Baum*, gwezenn dort, gwezenn gamm b., gwezenn lañset b., gwezenn grabosek b. ; *der Baum wächst krumm*, lañsañ a ra ar wezenn ; *krumm biegen*, gweañ, gweadennañ, kammañ, plegañ, tortisañ, krommañ ; *sich krumm biegen*, kammdroiennat ; 2. [dre skeud.] *etwas krumm nehmen*, kemer udb a berzh fall (a wall berzh), gwallgemer udb (Gregor), kavout bras udb, kavout togn udb, kavout kalz udb, en em gemer (bezañ feuket, bezañ chalet) abalamour d'udb, anoaziñ diwar udb, kemer udb d'an treuz ; *jemanden krumm ansehen*, sellet a-dreuz (yud, a-gorn) ouzh u.b., sellet toupek ouzh u.b., ober ur sell a bevarzek real d'u.b., ober ur sell a dalvez c'hwec'h real d'u.b., sellet garv ouzh u.b., delazhiñ selloù taeret war u.b. ; *sie hat heute keinen Finger krumm gemacht*, hiziv n'he deus ket graet ur c'hrogad, hiziv n'he deus graet glad, hiziv n'he deus graet taol ebet, honnezh n'he deus graet mann a-hed an deiz, hiziv n'he deus ket graet ur c'hraf, hiziv n'he deus ket graet an disterañ kraf.

krummbeinig ag. : treuzkamm, nezet e zivhar gantañ, ramp e zivhar gantañ, divesker kromm dezhañ, divesker war-gromm dezhañ, divesker rampik dezhañ, podek, frakellek, gargamm, torkulet ; *krummbeiniger Mensch*, gargamm g. ; *krummbeinig laufen*, kanikennat.

Krummdarm g. (-s,-därme) : [korf.] dibenn ar vouzellenn voan g., klunegenn b.

Krümme b. (-,-n) : 1. krommadur g., gwar g., pleg g., gwaradur g., gwelch g. ; 2. [dre astenn.] kildroenn b., kammdro b., kildro b., kammdroienn b., kilbleg g., pleg g., troiell b. ; 3. [relij.] *Krümme eines Bischofsstabes*, troiellenn gammell b.

krümme V.k.e. (hat gekrümmt) : 1. gweañ, gweadennañ, kammañ, plegañ, tortisañ, krommañ, krommaat, gwariañ, gwarañ, bodiñ, gwelchañ, baotañ, daougrommañ, daougammañ ; *in der Mitte krümme*, daougrommañ, daoublegañ ; 2. *so schwer war der Sack auf seinem Rücken, dass er gekrümmt ging*, ken pounner e oa ar pezh sac'had traoù a oa gantañ war e chouk ken e torte, ken pounner e oa ar pezh sac'had traoù a oa gantañ war e chouk ken e kerzhe en e zaougromm (ken e gerzhe war e dort, ken e kerzhe war e gromm), ken pounner e oa ar pezh sac'had traoù a oa gantañ war e chouk ken e oa krommet dindan ar bec'h ; 3. *kein Härchen wurde ihm gekrümmt*, chom a reas e groc'hen dibistig gantañ, chom a reas diampech, ne voe graet an disterañ droug dezhañ, ne voe graet droug ebet dezhañ, droug ebet ne c'hoarvezas gantañ, ne zegouezhas droug ebet gantañ, ne c'hoarvezas droug ebet gantañ, ne erruas droug ebet gantañ ; *ich werde es nicht zulassen, dass ihnen ein einziges Haar gekrümmt wird*, ne bermetin ket e kouezho an disterañ droug ganto, ne bermetin ket e kouezhefenn ebet ganto ; 4. *er krümmt keiner Fliege ein Haar*, gwel e vefe dezhañ mervel eget ober ul liard gaou ouzh unan bennak, ken divalis eo hag un oan, n'eus tamm drougiezh ennañ, n'eus tamm malis ennañ, hep drougiezh eo, hep malis eo ; 5. *er krümmt keinen Finger für ihn*, ne sav ket ar biz evit e sikour, ne ra ket ur van ouzh e welet en anken, ne ra ket an disterañ striv evit skoazellañ anezhañ, ne laka ket an disterañ striv da skoazellañ anezhañ.

V.em. : **sich krümme** (hat sich (ak.) gekrümmt) : 1. mont a-we, en em weañ, gweañ, nezañ, korvigellañ, en em gorvigellañ, kammigellañ, tortañ, krommañ, krommaat, baotañ, daougrommañ, daoublegañ, gwarañ ; 2. *sich vor Schmerzen krümme*, bezañ gweet gant ar boan, en em weañ gant ar boan, gweañ gant ar boan, en em wedennañ gant ar boan, en em gordañ gant ar boan, daoudortañ gant ar boan, bezañ daoudortet kement e c'houzañver, bezañ daoubleget e gorf gant ar poanioù, tortañ gant ar boan, hejañ gant ar boan, nezañ e gorf gant ar boan ; *der Wurm krümmt sich*, treiñ ha distreiñ (en em weañ hag en em ziweañ, en em voullañ, en em gorvilañ, en em gorvigellañ) a ra ar preñv ; 3. *sich vor Lachen krümme*, bezañ puchet kement e c'hoarzh, c'hoarzhin da greviñ e vouzelloù, kaout ur bouzellaouad fars, bezañ daoudortet o c'hoarzhin, bezañ daoudortet gant ar fent, bezañ daoubleget gant ar c'hoarzh, tortañ o c'hoarzhin, daoudortañ da c'hoarzhin, daoudortañ gant ar fent, tortañ gant ar c'hoarzh, hejañ gant ar c'hoarzh, c'hoarzhin leizh e gof (leizh e gorf), hejañ ha nezañ e gorf o c'hoarzhin, rampañ e c'henoù, mont ar bouc'h war lein an ti gant an-unan, ober ur c'hofad c'hoarzhin, ober ur c'hofad c'hoarzhin ; 4. [kr-I] *früh krümmt sich, was ein Häkchen werden will*, ret eo gouzañv evit kaout skiant ha labourat evit kaout arc'hant - o labourat e teuer da vout mañsoner - un den yaouank karget a ziegi a zastum poan war benn e gozhni - ne gouezh morse aour e godell un den dilabour - abred ne goll james - an taol abred a c'hounez ordinal - hanter gentañ ur vuhez fall a zegas poan d'an hanter all.

Krümme n. (-s) : krommerezh g., krommañ g., plegadur g., gwelchadur g., kammañ g., plegañ g.

Krummheit b. (-) : kromm g.

Krummholz n. (-es) : 1. koad krabosek g., koad-tro g., koad a-dreuz g., koad gweet g., koad pavgamm g., koad nezet g. ; 2. [tekn.] kammed [*liester* kammedoù, kammid] b.

Krummhorn n. (-s,-hörner) : [sonerezh] hirvombard kromm b., oboell gromm b. ; *hohl intoniertes Krummhorn*, krommgorn g. **krummlachen** V.em. : **sich krummlachen** (hat sich (ak.) krummgelacht) : riardiñ, bezañ puchet kement e c'hoarzh, c'hoarzhin da greviñ e vouzelloù, kaout ur bouzellaouad fars, rampañ e c'henoù, mont ar bouc'h war lein an ti gant an-unan, bezañ daoudortet o c'hoarzhin, bezañ daoudortet gant ar fent, bezañ daoubleget gant ar c'hoarzh, tortañ o c'hoarzhin, daoudortañ da c'hoarzhin, daoudortañ gant ar fent, tortañ gant ar c'hoarzh, tortañ o c'hoarzhin, hejañ gant ar c'hoarzh, c'hoarzhin leizh e gof (leizh e gorf), hejañ ha nezañ e gorf o c'hoarzhin, ober ur c'hofad c'hoarzhin, tagañ kement e c'hoarzh, mougañ kement e c'hoarzh, tagañ o c'hoarzhin, c'hoarzhin ken na vouger.

Krummlinie b. (-,-n) : 1. krommenn b., krommellenn b., kammellenn b., linenn dreflez b. ; 2. [mat.] krommenn b.

krummlinig ag. : [mat.] krommlinell, krommregek ; *krummlinige Abszisse*, ledenn grommregek b.

Krummmesser n. (-s,-) : krommgontell b., kontell gromm b.

krummnasig ag. : ur fri sparfell dezhañ, kromm e fri, kamm e fri, ibillet e fri, krogek e fri, ur fri peroked dezhañ, ur fri erer dezhañ, bourbonel e fri, begererheñvel e fri.

krummmehmen V.k.e. (nimmt krumm / nahm krumm / hat krummmgenommen) : kemer udb a berzh fall (a wall berzh), gwallgumer udb (Gregor), kavout bras udb, kavout togn udb, kavout kalz udb, en em gemer (bezañ feuket, bezañ chalet) abalamour d'udb, anoaziñ diwar udb.

Krummsäbel g. (-s,-) : semterenn b., krommgleze g., yatagan g., sabrenn gromm b.

Krummschnabel g. (-s,-schnäbel) : beg krogek g., pigos krogek g., beg kromm g., pigos kromm g.

krummschnabelig ag. : krommbigosek, krommvegek, krogek e bigos, krogek e veg..

Krummschwert n. (-s,-er) : krommgleze g. [*liester krommglezeier*].

Krummstab g. (-s,-stäbe) : kammell b., gros b., kammell-eskob b., bazh-eskop b.

Krümmung b. (-,-en) : 1. [mezeg.] pleg g., gwar g., krommadur g., plegadur g., krommder g. ; *Krümmung des Rückgrates*, direizhdred al livenn-gein b., skolioz g., krommadur direizh ar mell-chadenn, droug al livenn-gein g. ; 2. krommadur g., gwar g., pleg g., gwaradur g., bodadur g., gwareg b., krommenn b., plegenn b., krommell b., kildro b., kilbleg g., kildroad b., kamm g. ; *Krümmung nach innen*, argevegezh b., argev g. ; *Krümmung nach außen*, argeinegezh b. ; 3. [hentoù] korn-tro g., pleg g., plegenn b., korn-pleg g., kammdro b., kammdroienn b., kammdroenn b., kildro b., kildroenn b., kildroad b., kammbleg g., kilbleg g., kammigell b., troiell b., disgwe g., kornblegenn b. ; 4. [optik, mat.] kammder g. ; *Krümmung einer Linse*, kammder ur ferenn g.

Krümmungsaberration b. (-,-en) : [mat.] gouskoevad krommder g.

Krümmungsaußenseite b. (-,-n) : [tisav, tekn.] ezkeiñ g.

Krümmungsinnenseite b. (-,-n) : [tisav, tekn.] enkeiñ g.

Krümmungsradius g. (-,-radien) : [mat.] skin krommder g.

Krümmungskreis g. (-es,-e) : [mat.] kelc'h krommder g.

krumpfen V.k.e. (hat gekrumpft) : [gwiad.] sañforañ ; *Baumwollwaren krumpfen*, sañforañ kotonadoù.

Krumpfen n. (-s) : [gwiad.] sañforañ g.

Krupp g. (-s) : [mezeg.] kroup g., garloc'hennad difterek b., P. paz-moug g.

Kruppe b. (-,-n) : [kezeg] *Pferdekruppe*, talier g., krouzell b., talekon g., talpenn b., talbenn g., P. kulier g., lost ar marc'h g. ; *Pferd mit kräftiger Kruppe*, marc'h talieret mat g.

Krüppel g. (-s,-) : mac'hagned g. [*liester* mac'hagnidi], muturnied g. [*liester* muturnidi], den nammet g., nammad g., nammed g., den aflijet g., den ampechet g., moñs g., sioc'han g., P. den biñset g. ; *jemanden zum Krüppel machen*, mac'hagnañ u.b., muturniañ u.b., nammañ u.b. ; *ein Krüppel*, un den mac'hagn g., un den mac'hagnet g., un den siet g., un den muturniet g., un den nammet g., P. ur moñs g., un den biñset g. ; *beinloser Krüppel*, doug-e-droad g., nammad moñs e zivesker g., den biñset g., P. revr-bezel g.

krüppelhaft ag. / **krüppelig** ag. : 1. moñs, siet, aflijet, ampechet, mac'hagn, mac'hagnet, muturniet, nammet, P. biñset ; 2. negezet, krabotennet, krabosek, ble, blin, blinik, dizeriet, koazhet, kastiz, disec'het, o tizaniñ, hartouzet, falleganik, kruk ; 3. [mezeg.] gant an droug-lec'h, drouglec'hek, lec'hiet, lec'hek.

Krüppelhaftigkeit b. (-) : 1. namm g., mac'hagn g., ampech g. ; 2. [mezeg.] drouglec'h g., droug-al-lec'h g., lec'h g.

krüppelig ag. : *sellit ouzh krüppelhaft*.

Krüppelkiefer b. (-,-n) : [louza., *Pinus mugo Turra subsp. mugo*] gwez-pin ar menezioù str., krakpin str.

Krupphusten g. (-s) : [mezeg.] paz kroupel g., P. paz-moug g.

krüppig ag. : *sellit ouzh krüppelhaft*.

krural ag. : [korf.] morzhedel, a-vorzhed.

kruselig ag. : [gwiaed.] grognonek.

Krustade b. (-,-n) : [kegin.] kreunennad b., krestad g., kroustadenn b. ; *Hummerkrustade*, kreunennad ligistri b., krestad ligistri g., kroustadenn ligistri b.

Krustazee b. (-,-n) : [loen.] kresteneg g. ; *höhere Krustazeen*, kresteneged uhel ls. ; *untere Krustazeen*, kresteneged izel ls. ; *Eier tragende Krustazee*, kresteneg greuniek g., kresteneg viaouek g.

Kruste b. (-,-n) : 1. krestenenn b., koc'henn b. ; *Salzkruste*, koc'henn holen b., krestenenn holen b. ; *die Kruste von etwas abmachen*, *etwas von seiner Kruste befreien*, digoc'hennañ udb, digrestennañ udb, digrestenennañ udb ; 2. [kegin.] kreun g., kreunenn b., kreienad g., kreien g., pluskenn b. ; *eine Kruste bekommen*, kreieniñ ; *Käsekruste*, kreun ar c'heuz g., kreun keuz g. ; *Brotkruste*, kreun bara g., kreun ar bara g., ur greunenn vara b., kreunenn ar bara b., pluskenn ar bara b., an diwar-c'horre eus ar bara g. ; *die Kruste vom Brot abmachen*, digreunennañ ar bara ; *die Kruste abschneiden und die Krume essen*, troc'hañ kuit kreunenn ar bara ha debriñ ar minvig ; *die Kruste vom Boden der Pfanne abmachen*, distagañ ar c'hreien diouzh foñs ar billig ; 3. [mezeg.] trousk g., trouskenn b., trouskennad b., pok g. ; *die Kruste entfernen*, didrouskennañ ur goul.

Krustenflechte b. (-,-n) : [louza.] man krestenek g.

Krustenpastete b. (-,-n) : [kegin.] kreunennad b., krestad g., kroustadenn b.

Krustentier n. (-s,-e) : [loen.] kresteneg g. ; *höhere Krustentiere*, kresteneged uhel ls. ; *untere Krustentiere*, kresteneged izel ls. ; *Eier tragendes Krustentier*, kresteneg greunek g., kresteneg viaouek g.

krustig ag. : 1. kreunennek, krestenennek ; 2. [kegin.] ... a strak dindan an dent, kras, krin, strakus ; *krustiges Brot*, bara hag a strak dindan an dent g. ; 3. [mezeg.] trouskennek ; *krustig werden*, trouskennañ ; 4. *krustige Kotkrümel am Fell von Kühen und Pferden*, kagal g., krampouezh kaoc'h-saout str.

krux b. (-) : kudenn b., bec'h g., poan b., kroaz b.

Kruzifix n. (-es,-e) : [relij.] krusifi b./g., kroaz b. ; *das Kruzifix ist meine Waffe* ! ar c'hrusifi eo va c'hlav ! ar grusifi eo va c'hlav !

Kruzitürken estl. : ac'hamen ! mil mallozh ! mallozh Doue ! mallozh va Doue ! mardouen ! mardiac'h ! mardoust ! mardoustac'h ! mardoustik ! mallozh gast ! tri mil c'hast ruz !

mil c'hast ! gast a c'hast ! gast ar c'hast ! putenn ar c'hast ! gast a vicher ! seizh kant luc'hedenn gamm ! tri mil barrad luc'hed ! double barrikenn ! seizh kant barrikennad kurun ! gagnig an ognon ! gast an ognon ! doubl-chas ! doubl-derv ! mil gurun ! tan ha kurun ! gast alato ! daonet ! foeltr ! foutre ! ha-dall daonet ! arsa ! krampouezhenn ! tanfoeltr ! fidamdoue ! fidamdoustik ! fidam ! fidambiche ! fidambie ! fidambue ! fidamchig ! fidamdoulla ! fidadaoula ! fidamdouille ! fidedouille ! fidamdoullig ! fidamdoukou ! fidamdoumen ! fidamdouen ! fidamdoupik ! fidamdousik ! fidamdoustac'h ! fididouic'h ! fidambutun ! fidampret ! fidanderv ! fidandouchenn ! fidazomen ! fidezouar ! fidezouchenn ! fidezoupenn ! fidou ! fidoue ! fidouenn ! fidouac'h ! fidoupenn ! fidoustac'h ! fidoustik ! fedam ! fedadouac'h ! fedamdouac'h ! fedamdouille ! fedamzoupenn ! fedamdousig ! fedamdoustek ! fedazouilher ! jarnigodik ! feiz da'm botoù ! feiz da'm daou vloaz ! feiz da'm distag ! feiz da'm douchig ! vantremorgenn ! vantredistag ! nondedistag ! nondedie ! nondegast ! mordouseg ! kordenn ! korn-butun ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz ! mil manac'h da vin ! mil manac'h toull ! mallach toull ! mallach douar ! mallistoull ! mallin rous ! mallech ti ! mil mallozh ruz ! mallozh ar foeltr ! foeltr an diaoul ! mil mallozh an tan hag ar c'hurun ! dampret 'vin ! daonet e vin ! daonet ne vin ket ! daonet 'vo ken ! daonet 'vo va ene ! daonet 'vo va ereoù ! daonet 'vo mil va ereoù ! daonet 'vo chipot-holen va mamm-gozh ! daonet 'vo chipot-holen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen va ene ! non de va ene ! daonet 'vo kroc'hen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen kurunoù va ene ! pennad kroc'hen ! pennad ! kroc'hen kurunoù !

Kryoapparat g. (-s,-e) : yebarer g., ijinenn yebarañ b.

kryogen ag. : yebarer, kriogen.

Kryoleiter g. (-s,-) : yereell b.

Kryokonservierung b. (-) : yevirerezh g., yevirout g.

Kryolith g. (-s/-en,-e/-en) : [maenoniezh] kriolit g.

Kryologie b. (-) : yebaroniezh b., kriologiezh b.

kryologisch ag. : yebaroniel, kriologeek.

Kryolyse b. (-,-n) : rannskornadur g.

kryolysieren V.k.e. (hat kryolysiert) : rannskornañ.

Kryometrie b. (-) : skornverkerezh g.

kryophil ag. : skorngar.

Kryophysik b. (-) : yefizik g., kriofizik g.

kryophysikalisch ag. : yefizikel, kriofizikel.

Kryosphäre b. (-) : kriosfer g.

kryosphärisch ag. : kriosferek.

Kryostat g. (-s/-en,-e/-en) : yendalc'her g. [*liester* yendalc'herioù].

Kryotechnik b. (-) : yebarezh g., yebarañ g., kriogeniezh b.

kryotechnisch ag. : yebaradel, kriogenek.

Kryotemperatur b. (-,-en) : yeverk g.

Kryotherapie b. (-) : yegurañ g.

Kryotron n. (-s,-e/-s) : kriotron g.

Krypta b. (-, Kripten) : 1. [tisav.] kev-iliz g. ; 2. [korf.] groc'hig b.

Kryptogame b. (-,-n) : [louza.] kriptogam g. [*liester* kriptogamed], struzhenn izel b. [*liester* struzhennoù izel].

Kryptogamie b. (-) : [louza.] kriptogamiezh b.

kryptogamisch ag. : dispisfrouezhus, kriptogamek.

Kryptograf g. (-en,-en) : rinegour g.

Kryptografie b. (-) : rinegouriezh b.

kryptografieren V.k.e. (hat kryptografiert) : rinegañ.

kryptografisch ag. : rinegel.

Kryptogramm n. (-s,-e) : rinegenn b., kemennad sifret g., skrid sifret g.

Krypto-Kommunismus g. (-) : ringomounoriezh b.

Krypto-Kommunist g. (-en,-en) : ringomunour g.

kryptokommunistisch ag. : ringomunour.

Kryptologie b. (-) : rinegoniezh b.

Krypton n. (-s) : [kimiezh] kripton g.

Kryptozoologie g. (-n,-n) : rinloenonour g.

Kryptozoologie b. (-) : rinloenoniezh b.

kryptozoologisch ag. : rinloenoniel.

KSZE b. (-) : [berradur evit **Konferenz über Sicherheit und Zusammenarbeit in Europa**] kuzuliadeg diwar-benn ar surentez hag ar c'henober en Europa b.

K/T-Grenze b. (-) : [berradur evit **Kreide-Tertiär-Grenze**] bevenn Kleizeg-Trede-Hoalad b., bevenn KT b.

Kuba n. (-s) : Kuba b. ; *auf Kuba*, e Kuba.

Kubaner g. (-s,-) : Kuban g. [liester Kubaned].

Kubanerin b. (-,-nen) : Kubanez b.

kubanisch ag. : kuban, ... Kuba, eus Kuba.

Kübel g. (-s,-) : 1. barazh b., bailh g., kelorn g., sailh b./g., bidon g., kibell b., kibellad b., pelestr g., rañjod g. ; *in einen Kübel gießen*, kibellañ, pelestrañ ; *ein Kübel Wasser*, ur varazhad dour b., ur c'helorniad dour g., ur sailhad dour b./g., ur bailhad dour g., ur gibellad dour b., ur pelestrad dour g. ; *Milchkübel*, bidon laezh g. ; *Wasserkübel*, beol dour b., bailh dour g., sailh b./g., kelorn g., barazh b. ; 2. [tekn.] benn g. ; 3. [Bro-Suis] sailh b./g., kelorn g., bailh g., poubellenn b., podlastez g., kelorn-lastez g. ; 4. [louza.] kest-bleunioù b. ; 5. P. es *gießt wie mit Kübeln*, ober a ra glav evel skeiñ (evel teuler dour) gant barazhioù, skeiñ a ra gant ar c'helorn, skeiñ a ra gant ar bezel, skeiñ a ra gant barazhioù, teuler a ra dour, ober a ra glav a-bil, glav a ra a-skuih, glav stank a ra, glav a ra a c'hoari gaer, glav puilh a ra, ferc'hier houarn a ra, glav bras a ra, ober a ra dour gwashañ ma c'hell, glav meur a ra, druz eo an traoù, ober a ra dour da deuler gant ar varazh, pilioù dour a ra, ober a ra glav diouzh ar gwashañ, glav touseg a ra, glav pil polos a ra, glav a ra a-skudellad, glav pil a ra / glav a ra ken na fu / glav a ra endra c'hall / poulladañ a ra ar glav (Gregor).

Kuben liester evit **Kubus**.

kubieren V.k.e. (hat kubierte) : [mat.] kas d'ar galloudad tri, sevel d'an diñs, trimac'hañ, sevel d'ar mac'h 3.

Kubikinhalt g. (-s,-e) : ec'honad g., egorad g. ; *der Flächeninhalt und der Kubikinhalt sind Maße*, ar gorread hag an ec'honad a zo mentadoù.

Kubikmaße ls. : muzulioù ec'honad ls., muzulioù egorad ls.

Kubikmeter g./n. (-s,-) : metr-diñs g. metrad-diñs g. ; *ein Abfluss von 5 m³ pro Sekunde*, 5 m³ fonnder bep eilenn ; *die Volumen werden in Kubikmetern angegeben*, dewerzhet e vez an ec'honnennoù dre vetroù-diñs.

Kubikmeterberechnung b. (-,-en) : diñsador g.

Kubikwürfel g. (-s,-) : kensturdaleg par muzul e gerioù g., c'hwec'htaleg par muzul e gerioù g., diñs g., diñsenn b.

Kubikwurzel b. (-,-n) : [mat.] gwizienn gubek b., bon tri g., tribonad g. ; *die Kubikwurzel berechnen*, eztennañ ar wizienn gubek, tribonañ ; *die Kubikwurzel aus einer Zahl ziehen*, eztennañ gwizienn gubek un niver, tribonañ un niver.

Kubikzahl b. (-,-en) : trimac'had un niver g., diñs un niver g., diñs kevanien g.

kubisch ag. : 1. diñsek ; [maenoniezh] *das kubische System*, ar reizhiad diñsek b. ; 2. [mat.] kubek ; *kubische Fläche*, trimac'heg g.

Kubismus g. (-) : [arz] kubouriezh b. ; *orphanischer Kubismus*, orfeüzegezh b.

Kubist g. (-en,-en) : [arz] kubour b.

Kubistin b. (-,-nen) : [arz] kubourez b.

kubistisch ag. : [arz] kubour.

Kubus g. (-, Kuben) : 1. diñs g., diñsenn b., kensturdaleg par muzul e gerioù g., c'hwec'htaleg par muzul e gerioù g. ; *ein Kubus ist ein regelmäßiges Hexaeder*, un diñs a zo par muzul

e gerioù ; 2. [mat.] diñs un niver g., galloud tri g., trede galloudad g., diñsad un niver g., trimac'had un niver g.

Küche b. (-,-n) : 1. kegin b. ; *düftig ausgestattete Küche*, trantell b. ; *voll ausgestattete Küche*, eingerichtete Küche, kegin aveet b. ; *eine Küche ausstatten*, eine Küche einrichten, aveiñ ur kegin ; *Haus mit einer gut versorgten Küche*, ti bouedek g. ; *eine Zweizimmerwohnung mit Küche*, un daoubezh kegin g. ; *die Küche putzen*, *die Küche reinigen*, *die Küche sauber machen*, naetaat ar kegin ; 2. [dre astenn.] tinell b., kegin b., keginerezh g., meuzioù ls., boued g., keusturenn b., kundu b. ; *bürgerliche Küche*, tinell vat b., tinell gaer b., chervad b., chegenn b., kegin vat b., kegin giz ar vourc'hizien b., kundu dreist b. ; *gute Küche*, chervad b., chervadenn b., chegenn b., festailhoù ls. ; *Muttis Küche vermissen*, keziañ da gegin e vamm, keuziñ da gegin e vamm ; *französische Küche*, keginerezh diouzh giz Bro-C'hall g., keusturenn giz Bro-C'hall b., kundu giz Bro-C'hall b. ; *kalte Küche*, meuzioù yen ls., boued yen g., keusturenn yen b. ; *eine bessere Küche ist nirgends zu finden*, neblec'h ne gaver gwelloc'h chegenn ; 3. *sich in Teufels Küche bringen*, mont e-barzh genoù al louarn, mont etre dent ar rodoù, mont da graoña en ur vodenn fall, en em fourrañ e kudennoù, mont war skoulmoù balan (skoulmoù plouz kerc'h), sachañ bec'h war e gein, sachañ ar c'harr war e gein, kas ar c'harr war e gein, sachañ ar c'hrazh war e gein, sachañ ar moc'h war e dreid, en em ziharpañ, ober e ziaezamant, sachañ tan war e gein ; *jemanden in Teufels Küche bringen*, kas u.b. e-barzh genoù al louarn, kas u.b. da graoña en ur vodenn fall, kas u.b. war skoulmoù balan (skoulmoù plouz kerc'h), bountañ u.b. en un toull fall, kas u.b. en ur gaoc'henn, lakaat u.b. war glaou ruz-tan, kas u.b. e-barzh al lagenn.

Kuchen g. (-s,-) : 1. [kegin.] gwastell b. [liester gwastelloù, gwastilli, gwestell], gwastellenn b., kouign b., kouignenn b., katev str., katevenn b. ; *lockerer Kuchen*, gwastell vouk b. ; *Kuchen backen*, ober (fardañ) gwestell, pastezañ, terkañ gwastilli, aozañ gwastelloù ; *den Kuchen in den Ofen einschieben*, ifornañ ar wastell, iforniañ ar wastell, fornian ar c'houign, enforniañ ar c'houign, lakaat ar wastell e-barzh ar forn ; *nehmt den Kuchen aus dem Ofen*, dass er abkühlt, tennit ar farz er-maez, ma torro e dan ; *den Kuchen mit eingemachten Früchten dekorieren*, renkañ frouezh koñfizet war ar wastell ; *den Kuchen besahnen*, diennañ ar wastell ; *mein Kuchen ist nicht fest genug*, n'eus ket a zalc'h em gwastell ; *dein Kuchen ist gut gelungen*, deuet eo brav da wastell ganit, tapet mat ac'h eus da wastell, graet mat eo da wastell ; *zur Zubereitung dieses Kuchens nehme man fünf Eier*, pemp vi a ya da fardañ ar wastell-se ; *selbst gemachter Kuchen*, hausgemachter Kuchen, gwastell meret gant daouarn an-unan b., gwastell fardet gant an-unan b., gwastell poazhañ b. [enebet ouzh ar wastell prenañ], gwastell graet er gêr b., gwastell diegezh b. ; *um Kuchen bitten*, *um Kuchen betteln*, kouignaoua ; *Kuchen jeder Größe und jeder Form*, kouignoù a bep seurt ment hag a bep seurt moull ls. ; *eine Portion Kuchen*, ein Stück Kuchen, un tamm gwastell g. ; *diese Portion Kuchen ist wohl nur für den hohlen Zahn*, blaz ar bihan (blaz kaout c'hoazh) a zo gant an tammig kouign-se, blaz ar re nebeut a zo gant an tammig kouign-se, blaz an nebeud a zo gant an tammig kouign-se ; *sie haben den Kuchen unter sich (ak.) aufgeteilt*, rannet o deus ar wastell etrezo ; 2. [dre skeud.] *das Sahnehäubchen auf dem Kuchen*, al lañs da beurdogañ ar stal g., ar vistradenn b., ar peurlipadur g., ar peurobererezh g., ar peuraoz b., ar peuraozadur g., an talaroù ls., al labour peurlipat g. ; *das Sahnehäubchen auf den Kuchen setzen*, peurechuiñ (lipat ha peurlipat) udb., peurgribañ udb, peurvegañ udb, peurdogañ udb, kinklañ brav udb, peurober brav-kenañ udb, turgnañ udb., flourañ udb., ober beskelloù udb, ober an talaroù, kalfichat udb, parañ e labour,

degas ar vistradenn ; **3.** *ja Kuchen !* blev ! ; **4.** kaouled str., kaledenn b., pouloud str. ; *ein Blutkuchen*, ur gaouledenn wad str., un tamm gwad kaledet g., ur galedenn wad b., ur bouldouenn wad b. ; **5.** [labour-douar] torzhenn b. ; **6.** [ardamezouriezh] torzhell b.

Küchenabfälle ls. : [kegin.] plusk str., dilerc'hioù kegin ls. ; *Küchenabfälle können zu hochwertigem Kompost verwertet werden*, bez e c'haller kavout implij eus an dilerc'hioù kegin evit gounit rotel a-zoare.

Kuchenbäcker g. (-s,-) : [kegin.] koñfizer g., pastezer g., gwasteller g.

Kuchenbäckerei b. (-,-en) : [kegin.] koñfizerezh b., gwastellerezh b.

Kuchenbackform b. (-,-en) : moull-gwestell g.

Kuchenblech n. (-es,-e) : [kegin.] plakenn bastezerezh b.

Küchenbrett n. (-s,-er) : listier g., kanastell [*liester* kanastelloù, kenestell] b., beselier g., besier g.

Küchenbulle g. (-n,-n) : [lu] paotr ar gaoter g., keginer g.

Küchenchef g. (-s,-s) : [kegin.] mestr-keginer g., penngeginer g., penn brigadenn g.

Küchenchefin b. (-,-nen) : [kegin.] mestrez-keginerez b., penngeginerez b.

Küchendragoner g. (-s,-) : P. frañjolenn b., flegenn b., jolfa b., matourc'h b.

Kücheneinrichtung b. (-,-en) : arrebeuri kegin ls., annezou kegin ls.

Küchenfee b. (-,-n) : gwall geginerez b., keginerez eus ar gurunenn b.

Kuchenform b. (-,-nen) : [kegin.] moull-gwestell g. ; *Kuchenform zum Backen der Brioche*, moull brioch g. ; *Kuchenform zum Backen von Torten*, moull tarte g.

Küchenfreund g. (-s,-e) : [kegin.] banikell b., palikell b., palisenn b., spanell b., askloeden b., rozell b., sklisen b.

Küchengabel b. (-,-n) : [kegin.] fourchettez vihan b.

Küchengarn n. (-s,-e) : [kegin.] las g. ; *mit Küchengarn gebundenes Rinderfilet*, bevin ouzh al las g.

Küchengehilfe g. (-n,-n) : komis kegin g., paotr-keginer g.

Küchengeräte ls. / **Küchengeschirr** n. : [kegin.] prestoù kegin ls., armoù kegin ls., lestroù kegin ls., listri kegin ls., restoù-kegin ls., reizhoù-kegin ls., stalikerezh g., orselioù ls., urselioù ls.

Küchenhandtuch n. (-s,-tücher) : [kegin.] torch-listri g., torch-skudelloù g., torch-skaotañ g., tarner g., torchouer g., toailhon g.

Küchenherd g. (-s,-e) : [kegin.] fornigell b., keginerez b., fornell b., fornez b., fornez kegin b., fornez keginañ b.

Küchenjunge g. (-n,-n) : [kegin.] paotr-keginer g., eilkeginer g., komis kegin g.

Küchenkräuter und Gewürze ls. : louzeier saourin str., louzeier sasun str., louzoù blazañ str., louzoù-frondus str., louzoù-saurus str., louzoù-fin str., louzoù-c'hwezh-vat str.

Küchenlatein n. (-s) : **1.** latin palefarzh g., latin podoù g., lastez latin g., latin treuflez g., latin togn g. ; **2.** jagouilhaj ar geginerien g., safar ar geginerien g., luc'haj ar geginerien g., brizhyezh ar geginerien b., gregach ar geginerien g.

Küchenmaschine b. (-,-n) : [kegin.] robot-kegin g., malerez b.

Küchenmädchen n. (-s,-) / **Küchenmagd** b. (-,-mägde) : [kegin.] plac'h-kegin g., eilkeginerez b.

Küchenmeister g. (-s,-) : **1.** [kegin.] mestr-keginer g., penngeginer g., frikoter g. ; **2.** [dre skeud.] *bei ihm ist Schmalhans Küchenmeister*, n'eo ket druz ar geustereñ gantañ, hennezh a zebr stripoù logod ha kig moan, treutik-eston e vez ar geustereñ gantañ, kefalenn dreut a vez gantañ, kegin dreut a vez en e di, tinell dreut a vez gantañ, tinell baour a vez gantañ, treut e vez e vrfenn, korreiz a vez bemdez

gantañ, kof moan a ra bemdez, ne vez ket rust an traoù da zebriñ en e di, treut eo ar peuriñ gantañ, n'eo ket druz ar peuriñ gantañ, n'eo ket hir ar peuriñ gantañ, berr eo ar peuriñ gantañ, tanav eo ar peuriñ gantañ, hennezh n'en deus ket da zioueriñ, berr eo ar boued en e di, hennezh eo tenn ar bed gantañ, ken just ha fri ar c'hazh e vez an traoù gantañ, uhel ha bazhet stank eo ar rastell en e di, du-hont eo treut ar c'hi, skañv eo ar c'hrog en e di ha yen an oaled, du-hont e vez graet moan wadegenn, du-hont e vez graet gwadegenn voan da goan, n'eo ket druz an traoù gantañ, bevañ treut e rank ober, ober a ra alies yun an nav steredenn, emañ o jastrañ gant an naon, n'en devez nemet hanter voued da zebriñ, n'eo ket gwall vouedek e di, hennezh a gac'h moan.

Küchenmesser n. (-s,-) : [kegin.] kontell-kegin b. ; *langes Küchenmesser*, kontelasenn b.

Küchenmöbel ls. / **Küchenmobiliar** n. (-s) : arrebeuri kegin ls., annezou kegin ls.

Küchennebenraum g. (-s,-räume) : adkegin b.

Küchenofen g. (-s,-öfen) : [kegin.] fornigell b., keginerez b., fornell b., fornez b., fornez kegin b., fornez keginañ b.

Küchenpapier n. (-s) : [kegin.] paper-kegin g.

Küchenpersonal n. (-s) : [kegin.] koskor kegin g.

Küchenrolle b. (-,-n) : [kegin.] rollad paper-kegin g.

Küchensalbei g. (-s) / b. (-) : [louza.] saoj munut g.

Küchenschabe b. (-,-n) : [loen.] c'hwil-du g., klorek g., preñv-du g., blatideg g. [*liester* blatideged].

Küchenschelle b. (-,-n) : [louza.] alkañjez g., louzaouenn-ar-maen b.

Küchenschrank g. (-s,-schränke) : [kegin.] kanastell [*liester* kanastelloù, kenestell] b., listrier g., beselier g., besier g., armeler g., kabared b.

Küchensieb n. (-s,-e) : sil g.

Kuchenteig g. (-s) : [kegin.] toaz gwastell g.

Küchentisch g. (-es,-e) : [kegin.] taol gegin b.

Küchentuch n. (-s,-tücher) : [kegin.] torch-listri g., torch-skudelloù g., torch-skaotañ g., tarner g., torchouer g., toailhon g.

Küchenutensilien ls. : prestoù kegin ls., armoù kegin ls., lestroù kegin ls., listri kegin ls., restoù-kegin ls., reizhoù-kegin ls., stalikerezh g., orselioù ls., urselioù ls.

Küchenverkäufer g. (-s,-) : gwerzher keginou g.

Küchenwecker g. (-s,-) : [kegin.] munuter g.

Küchenzeile b. (-,-n) : bloc'h keginañ g., taol geginañ b., korn keginañ g.

Küchenzwiebel b. (-,-n) : [louza., *Allium cepa*] ognon str., penn-ognon g., ognonenn b., bulb ognon str.

Küchlein¹ n. (-s,-) : [loen.] poñsin g., labous-yar g., evn-yar g., plog g., plog-yar g.

Küchlein² n. (-s,-) : [kegin.] gwastellig b.

Kücken n. (-s,-) : [Bro-Aostria] sellit ouzh **Küken**.

kucken V.k.d., V.gw. (hat gekuckt) : [norzh Bro-Alamagn] sellet ; *sellit ivez ouzh gucken*.

Kückenauslauf g. (-s,-ausläufe) : [labour-douar, Bro-Aostria] kloz evit ar poñsined g.

kuckuck estl. : koukou ! koukou !

Kuckuck g. (-s,-e) : **1.** [loen.] koukou b., koukou b. ; *der Kuckuck ruft aus dem Wald*, ar goukou a gan er c'hoad, koukouat a ra ar goukou er c'hoad ; *Mechelner Kuckuck*, yar vriket Mechelen b. ; *der Kuckuck fragt den Reiher : Was gibt's Neues in der Bretagne ? - Überall Erhängte und Ermordete !* ar goukou a c'houlenn digant ar gerc'heiz : petra 'zo nevez e Breizh ? - krougadeg ha lazhadeg e-leizh ! ; **2.** [kerentiad] *die Kuckucke*, ar c'hukulideg ls. ; **3.** [tr-] P. *hol dich der Kuckuck (scher dich zum Kuckuck) !* kerzh da foar an diaoul ! da gac'hat ganit ! kae da skidañ ! va revr ganit ! kerzh da lusa ! kerzh gant

an diaoul ! kae gant an tanfoeltr ! kae da c'hwennat panez ! kae da aveliñ da loeroù ! kae da zistreiñ ar c'haoc'h-saout da grazañ ! kae gant ar grug ! kae da grampouesha ! kae da stoupa ! d'an diaoul da'z lonkañ ! kerzh gant ar foeltr ! kae gant ar mil mallozh va Doue ! kae da foar ar c'hwitelloù ! kae d'ar foar ! kae da foar an ifern ! kae da foar an tri mil ! ; **4. *das weiß der Kuckuck***, piv oar, piv an diaoul er goar ! a belec'h e oufenme ? ; **5. *zum Kuckuck (nochmal)*** ! fidamdoustik ! fidam ! fidambiche ! fidambie ! fidambue ! fidamchig ! fidamdoulla ! fidadaoula ! fidamdouille ! fidedouille ! fidamdoullig ! fidamdoukou ! fidamdoumen ! fidamdouen ! fidamdoupik ! fidamdousik ! fidamdoustac'h ! fididouic'h ! fidambutun ! fidampret ! fidanderv ! fidandouchenn ! fidazomen ! fidezouar ! fidezouchenn ! fidezoupenn ! fidou ! fidoue ! fidouenn ! fidouac'h ! fidoupenn ! fidoustac'h ! fidoustik ! fedam ! fedadouac'h ! fedamdouac'h ! fedamdouille ! fedamzoupenn ! fedamdousig ! fedamdoustek ! fedazouilher ! jarnigodik ! feiz da'm botoù ! feiz da'm daou vloaz ! feiz da'm distag ! feiz da'm douchig ! vantremorgenn ! vantredistag ! nondedistag ! nondedie ! nondegast ! mordouseg ! fidamdoue ! kordenn ! korn-butun ! foeltr ! foutre ! kaoc'h ! kaoc'h ki ! kaoc'h ki du ! kaoc'h ki du kac'het gant ar c'hi gwenn ! kaoc'h louarn ! kaoc'h razhed ! bastik ! tripledie ! tribledie ! sapredie ! non de va ene ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz ! lche ! ; *wie zum Kuckuck* ... ? penaos an diamiag ... ? penaos an diaoul ... ? penaos an tanfoeltr ... ? penaos an aotrou Doue ... ? penaos ar varn ... ? penaos ar bed ... ? penaos an daonet ... ? penaos ar c'hwezigen ... ? penaos ar foeltr ... ? penaos ar flimin-foeltr ... ? penaos ar c'hagn ... ? penaos ar gurun ... ? penaos ar c'hast ... ? penaos ar gounnar ... ? ; **6. [dre skeud.] P. *die ganze Mühe ist zum Kuckuck***, en aner hon eus strivet, poan gollet e oa, emaomp kazeg ganti, kazh eo an taol, aet eo an taol da gaoc'h-heiz, aet eo an taol e kas, troet eo an taol e kas, kouezhet eo an taol e kas, troet eo an taol e gwelien, aet eo an taol e gwelien, aet eo an taol er c'harzh, aet eo an tenn er c'hleuz, kac'het en deus ar marc'h ouzhomp, debret eo koan, poazh eo ar soubenn, e-barzh ar sac'h ! echu an neizh kegin ! **Kuckucksblume** b. (-,-n) : [louza.] beler-prad str. **Kuckucksei** n. (-s,-er) : **1.** [loen.] vi koukoug g. ; **2.** prof n'eus ket da gaout fiziañ ennañ g., prof a zo da ziwall outañ g., prof a zo da zisfiziout dezhañ g. **Kuckuckskind** n. (-s,-er) : bugel anpriedel g., bastard g., bastardez b., avoultr g., bugel ar garantez g., frouezhenn ar pec'hed b., P. bugel beuzet e dad e stank ar vilin avel g., labous garzh g., bugel tapet diwar ur marc'h-red g., bugel tapet diwar red g., bugel tapet diwar nij g., bugel diwar an avantur g., bugel tapet diwar an avantur g., bugel an degouezh g., bugel sant Jozef g., tapadenn b., distaoladenn b., laeradenn b., mab-egile g., bugel bet badezet e-tro-kein an iliz g. **Kuckuckslippfisch** g. (-es,-e) : [loen.] kopez b. [*liester kogeze*] ; *männlicher Kuckuckslippfisch*, kopez c'hlav b. ; *weiblicher Kuckuckslippfisch*, kopez ruz b. **Kuckuckesperber** g. (-s,-) : [loen.] yar vriket Mechelen b. **Kuckuckrochen** g. (-s,-e) : [loen.] rae goukoug b. **Kuckucksruf** g. (-s,-e) : [loen.] kan ar c'houkoug g. **Kuckucksspeichel** g. (-s) / **Kuckucksspucke** b. (-,-n) : [loen.] krañch-koukoug g., tuf-koukoug g., gwenig g. **Kuckucksuhr** b. (-,-en) : horolaj koukoug g. **Kuckucksvogel** g. (-s,-vögel) : [loen.] kukulifurm g. **Kuddelmuddel** g./n. (-) : P. toull-dispac'h g., moc'herezh g., tamm brav a flav-flav g., Kerwazi b., Kerdrabas b., Kerflav b., foar-an-doumpi b., luziadell b., luziadenn b., luziasenn b., luziatez b., luziadeb g., luz g., reustladenn b., kreññenn b., fuilh g., fuilhadeg b., direizhamant spontus g., dirollerezh

spontus g., rouestl g., kemmesk ha rouestl, rouestlad g., rouestladell b., rouestladenn b., brellad g., gwir veskailhez g., sapre bordel g., diluzioù ls., reuz g., stlabez g. **Kufe** b. (-,-n) : **1.** barazh b., beol b., penton g., bailh g., botenn b., grenn b., kibell b., kibellad b. ; **2.** [sport] lavnenn botez-ruzikat b., lavnenn dreinell b., riklenn b. ; **3.** [nij.] botez pradañ b., riklenn bradañ b. **Kufenschutz** g. (-es,-e) : [sport] golo lavnennoù botoù-ruzikat g., golo riklennoù g. **Küfer** g. (-s,-) : [su Bro-Alamagn] toneller g., barazher g., botenner g. **Küferin** b. (-,-nen) : [su Bro-Alamagn] tonellerez b., barazherez b., botennerez b. **Küferei** b. (-,-en) : [su Bro-Alamagn] **1.** [stal] tonellerezh b., barazherezh b., botennerezh b. ; **2.** [micher] tonellerezh g., barazherezh g., botennerezh g., tonelliñ g. **Küfergewerbe** n. (-s) : [su Bro-Alamagn] tonellerezh g., barazherezh g., botennerezh g., tonelliñ g. **kufisch** ag. : [istor, kaerskriverezh] koufek ; *kufische Schrift*, skritur koufek g. **Kufi-Schrift** b. (-) : [istor, kaerskriverezh] skritur koufek g. **Kugel** b. (-,-n) : **1.** boul b., boulen b., boulienn b., boulig b., kanetenn [*liester kanetennoù, kanetiniñ*] b., got b., deñv g., kotenn b. [*liester kotoù*], boul-biti b., pelenn b. ; *eine Eiserne Kugel*, ur voul houarn b. ; *die Erde ist eine Kugel*, an Douar a zo ur voul anezhañ, ur voul a zo eus an Douar ; *Kristallkugel*, boulen strink b. ; *Glaskugel*, kanetenn wer b., boulen wer b. ; *etwas mit Kugeln versehen*, boulañ udb, boulaouañ udb ; *mit Kugeln versehen sein*, bezañ boulaouek ; **2.** [sport] pouez g. ; *die Kugel stoßen*, bannañ ar pouez ; **3.** [sport, petank] boul b. ; *die Kugel so werfen, dass sie am Aufschlagpunkt liegen bleibt*, pokañ, teurel ar voul en doare ma chomo el lec'h ma kouezho ; *willst du rollen oder schießen ?* tennañ a ri a-ruilh pe a-dach ? ; *die Kugel rollen*, c'hoari a-ruilh, ober ur ruilhadenn, tennañ a-ruilh ; *du hast deine Kugel zu kurz geworfen*, berr eo da voul, manet out, da voul a zo manet ; *Zielkugel, Setzkugel*, mestr g., mestr bihan g., pinaou g. ; *den Abstand zweier Kugeln zu der Zielkugel messen*, muchañ ; *eine Kugel wegschießen*, distekiñ ur voul, divutiñ ur voul ; *schieß die Zielkugel weg !* ro ur vazhad d'ar mestr ! ro dain d'ar mestr ! boul d'ar mestr ! ; *eine Kugel von der Zielkugel wegschießen*, distokañ diwar-dro ar mestr ; *Schuss, bei dem die Kugel die gegenerische wegschießt und exakt deren Platz einnimmt*, lem-laka g. ; *da ist immer irgend ein Steinchen, das die Kugel von ihrer Bahn abbringt*, atav e vez ur c'hrouanenn bennak da ziborzhiañ ar voul ; [sport, bouloù] *eine Holz- oder Harzkugel seitlich mit Blei belasten*, lagadañ ur voul ; *seitlich mit Blei belastete Kugel*, boul lagadet b. ; **4.** [dre skeud.] *die Kugel kommt ins Rollen*, war lusk emañ an traoù, fiñv a zo gant an traoù, emañ rod an darvoudoù o treiñ buanoc'h-buanañ ; **5.** [dre astenn.] boled g./b. [*liester boledoù, bolidi*], bili plom str., polos str., gwenan plom str., prunenn b., bolod g., tenn g. ; *abgefeuerte Kugeln*, boledoù tennet ls. ; *panzerbrechende Kugel*, boled trebarzhus g./b. ; *die Soldaten drückten sich flach an den Boden, um sich vor den Kugeln zu schützen*, douarañ (pladañ) a rae ar soudarded evit kuzhat diouzh an tennoù (evit kuzhat diouzh ar mindrailh) ; *sich (dat.) eine Kugel durch den Kopf jagen*, *sich (dat.) eine Kugel durch den Kopf schießen*, *sich (dat.) eine Kugel vor den Kopf schießen*, plantañ ur boled (ur vilienn blom, ur bolosenn) en e benn, en em zistrujañ gant un tenn en e benn, tennañ ur boled en e benn, en em lazhañ gant un tenn en e benn, en em dennañ ; *er hörte, wie die Kugeln an seinen Ohren vorbeipfeifen*, klevet a rae ar boledoù (ar polos, ar bili plom, ar prun, ar prunennoù) o froumal a-rez e zivskouarn, klevet a rae ar gwenan plom o sotal (o c'hwitellat, o voudal, o fuc'hañ) e-

kichen e zivskouarn, klevet a rae ar gwenan plom o sourral hebiou e zivskouarn ; *die Kugel ist an der Mauer abgeprallt*, dastaolet en doa ar voled ouzh ar voger ; *durch eine abgeprallte Kugel verletzt*, gloazet dre zastaol ur voled ; *die Kugel traf ihn ins Bein*, ar boled a yeas da lojañ en e c'har, an tenn a yeas da bennaouiñ e c'har ; *eine Kugel mit einem Messer herausziehen*, kontellañ ur boled ; *die Kugel traf den Hirsch im Nacken (in den Nacken)*, ar voled a sankas e gouzoug ar c'harv, ar boled a doullas gouzoug ar c'harv, ar voled a yeas da bennaouiñ gouzoug ar c'harv, ar voled a yeas da lojañ e gouzoug ar c'harv ; **6. eine ruhige Kugel schieben**, ober c'hoari gaer, c'hoarigaerat, en em vignoniñ, en em vitoniñ, chom da vignonellat, bezañ brav war e gorf, bezañ ebat e zoare, bevañ kaer, bezañ brav e zoare, ober e ran, c'hoari anezhi, ober anezhi, ober landigedon, bevañ en e aez, ober he fladorenn, ober e luduenn, ruilhal koutik-koutik e voulig, ruilhal koul e voul, ruilhal kouliek e voulig, ruilhal kempennik e voul, ruilhal plarik e voul, ober e damm treuz ken distrauilh ha tra, mont bravik ganti ken dinec'h ha tra, tremen kempennik ha brav e damm buhez, ruilhal e voul war e oarig (war e bouezig, war e sklavig, war e zres, war e zresig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e boz, war e vadober, war e blaen, dousik ha plaen), derc'hel bravik da vont en-dro, derc'hel da rodal, derc'hel da vont war e blaen, derc'hel d'ober e dammig reuz ; *diese Angestellten, die in ihren Büros eine ruhige Kugel schieben*, ar re a zo bertimet brav er burevioù ls. ; **7. [ardamezouriezh] bezantenn b. [liester bezantennoù], torzhell b.**

Kugelabschnitt g. (-s,-e) : [mat.] regenn bellenn g.

Kugelausschnitt g. (-s,-e) : [mat.] gennad pellenn g.

Kugelbahn b. (-,-en) : [fizik] treug g., treizhent g., bannhent g., hent-bann g.

Kugelbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] penndolog g., penndogenn b., tagosenn b., gwez tagosennek str., torgos g., torgos g., tos g., beleg g. [liester belegoù].

Kugelbecher g. (-s,-) : bikblok g.

Kugelblitz g. (-es,-e) : boul gurun b.

Kügelchen n. (-s,-) : boulig b. [liester bouloùigoù] ; *mit Brotkügelchen schmeißen*, strinkañ bouloùigoù bara.

Kugeldicke b. (-) / **Kugeldurchmesser** g. (-s,-) : gobari g.

Kugelfang g. (-s,-fänge) : harz-boledoù g., harz-tennoù g.

Kugelfangspiel n. (-s,-e) : bikblok g.

kugelfest ag. : ... harz-boledoù, ... harz-tennoù, didreuzus d'ar boledoù.

Kugelfläche b. (-,-n) : [mat.] gorread pellenn g.

Kugelflöte b. (-,-n) : [sonerezh] okarina g. [liester okarinaoù].

kugelförmig ag. : boulheñvel, pellennek, boulek, e doare ur voul, e doare bouloù, a-zoare gant ur voul, a-zoare gant bouloù, a-seurt gant ur voul, a-seurt gant bouloù.

Kugelförmigkeit b. (-) : pellennegezh b., boulegezh b.

Kugelgelenk n. (-s,-e) : **1.** [korf.] kenvell boulek g. ; **2.** [tekn.] kenvell war goubl g., joentr war goubl g., junt kenvellet g.

Kugelgestalt b. (-) : pellennegezh b., boulegezh b.

Kugelgestaltsfehler g. (-s,-) : [optik] gouskoevad pellennek g.

Kugelhagel g. (-s,-) : grizilhad tennoù fuzuilh g., tennoù fuzuilh ken stank hag ar grizilh ls., tennoù fuzuilh o strakal evel ur barrad kazarc'h ls.

Kugelhahn g. (-s,-hähne) : [tekn.] klaped pellennek g.

Kugelhaube b. (-,-n) : [mat.] kokenn bellennek b.

kügelig ag. : boulheñvel, pellennek, boulek ; [tekn.] *Lager mit kugeligem Sitz*, kib-vouloùigoù b., klud bouligoù g., klud-ruilh g., kador b.

Kugelkeil g. (-s,-e) : [mat.] gwerzhid pellenn b., gwerzhid pellennek b.

Kugelkopf g. (-s,-köpfe) : [bizskriverez] boul b., boul arouezennoù-moull b., penn skrivañ g.

Kugelkopfschreibmaschine b. (-,-n) : bizskriverez dre vouloù b.

Kugelkreuz n. (-es,-e) : [ardamezouriezh] kroaz perlezet b.

Kugellager n. (-s,-) : [tekn.] kib-vouloùigoù b., klud bouloùigoù g., klud-ruilh g., kador b.

Kugellanze b. (-,-n) : [arm, istor] skloped g.

Kugellauf g. (-s,-läufe) : kanol-fuzuilh rizennet g.

Kugelmesser g. (-s,-) : [optik] sferometr g.

Kugelmikrophon n. (-s,-e) : mikro neproudek g., mikro holddurc'hadurel g.

kugeln V.gw. (ist gekugelt) : ruilhal ; *die Kinder kugelten den Abhang hinunter*, diruilhañ a rae ar vugale gant an naou, mont a rae ar vugale a-ruilh (a-rodell, a-ruilhoù) da draoñ an naou, torimellat a rae ar vugale evit diskenn gant an naou, en em ruilhañ a rae ar vugale gant an naou (Gregor) ; *er stürzte und kugelte mir vor die Füße*, kouezhañ a reas a-ruilh dirak va zreid.

V.k.e. (hat gekugelt) : ruilhal, kas, kas a-ruilhoù, kas a-ziwar-ruilh.

V.em. : **sich kugeln** (hat sich (ak.) gekugelt) : **1.** rudellat, en em ruilhal, krenial, torc'hwenial, torimellat ; *die Kinder kugelten sich im Schnee*, rudellat (en em ruilhal, krenial, torc'hwenial, torimellat) a rae ar vugale en erc'h ; **2.** [dre skeud.] P. *sich vor Lachen kugeln*, bezañ daoudortet o c'hoarzhin, bezañ daoudortet gant ar fent (kement e c'hoarzhin), c'hoarzhin da greviñ e vouzelloù, kaout ur bouzellaouad fars, bezañ daoubleget gant ar c'hoarzh, tortañ o c'hoarzhin, daoudortañ da c'hoarzhin, daoudortañ gant ar fent, rampañ e c'henoù, mont ar bouc'h war lein an ti gant an-unan, tortañ gant ar c'hoarzh, hejañ gant ar c'hoarzh, bezañ puchet kement e c'hoarzhin, c'hoarzhin leizh e gof (leizh e gorf), hejañ ha nezañ e gorf o c'hoarzhin, ober ur c'hofad c'hoarzhin.

Kugeln n. (-s) : [istor] mouezhiadeg gant bouloù b.

Kugelranunkel b. (-,-n) : [louza.] bouloù melen ls.

Kugelregen g. (-s,-) : grizilhad boledoù g., grizilhad tennoù fuzuilh g., tennoù fuzuilh ken stank hag ar grizilh ls., tennoù fuzuilh o strakal evel ur barrad kazarc'h ls., mindrailh g.

kugelrund ag. : ront evel ur voul ; *diese Katze ist kugelrund*, lart-toaz (beurlek, lart-kroilh, lart-pezhell, lart-kuilh, lart-puilh, lart-pilh, lart-pik, lart-pouer, lart-teuc'h, lart-teil, lart evel an toaz, lart evel ur sac'h toaz, lart evel ur sac'h yod, lart evel ur vlongenn, lart evel ur pemoc'h milin, lart evel ur porc'hell, lart evel ur wiz, lart evel ur c'hoz, lart evel ur person-kanton, lart evel ur meilh) eo ar c'hazh-mañ.

Kugelschieber g. (-s,-) : **1.** bouloù-jediñ ls. ; **2.** [tekn.] klaped pellennek g.

Kugelschlucker g. (-s,-) : [Volksspiel / c'hoari] lonk-bouloù g.

Kugelschnitt g. (-s,-e) : [mat.] regenn bellenn g.

Kugelschreiber g. (-s,-) : boulbluenn b., stilo g. ; *die Kappe vom Kugelschreiber abnehmen*, didogañ ar voulbluenn.

Kugelseescheide b. (-,-n) : [loen.] bourgignez str., bourgignezenn b.

Kugelsegment n. (-s,-e) : [mat.] regenn bellenn g.

Kugelsektor g. (-s,-en) : [mat.] gennad pellenn g.

kugelsicher ag. : ... harz-boledoù, ... harz-tennoù, didreuzus d'ar boledoù, didreuzus d'an tennoù ; *kugelsichere Weste*, jiletenn harz-boledoù b., jiletenn enep tennoù b.

Kugel-Stab-Modell einer Molekülstruktur n. (-s,-e) : delvan bouloù ur volekulenn g.

Kugelsternhaufen g. (-s,-) : [stered.] gronnad boulek g.

Kugelstoß g. (-es) : [sport] **1.** bannañ pouez g. ; **2.** bannadenn bouez b.

Kugelstoßen n. (-s) : [sport] bannañ pouez g.

Kugelstoßer g. (-s,-) : [sport] banner pouez g.
Kugelstoßerin b. (-,-nen) : [sport] bannerez pouez b.
Kugelstrahlen n. (-s) / **Kugelstrahlverfestigen** n. (-s) : [tekn.] drajezadur g., bombezezezh gant greun-metal g.
Kugelschuss n. (-s,-e) : lonk-bouloù g.
Kugelzieher g. (-s,-) : [armoù-tan, benveg] tenn-boled g.
Kugelzone b. (-,-n) : [mat.] gwalenn bellennek b.
Kugelzweieck n. (-s,-e) / **Kugelzweiseit** n. (-s,-e) : [mat.] gwerzhid pellenn b., gwerzhid pellennel b.
Kuguar g. (-s,-e) : [loen.] puma g., kougouar g.
Kuh b. (-, Kühe) : 1. [loen.] buoc'h b. [*liester* saout, buoc'hed, bioù], loen-saout g., penn-saout g., P. fri togn g., yokenn b., [e yezh ar vugale] moumou g. ; *junge Kuh, die noch nicht gekalbt hat*, buoc'hig b. [*liester* buoc'hedigoù] ; *Milchkuh*, buoc'h-laezh b. ; *Milchkühe*, saout-laezh ls., buoc'hed-laezh ls., bioù-laezh ls. ; *schwarze Kuh*, duenn b., buoc'h du en he liv b. ; *rotfellige Kuh*, ruzenn b., buoc'h ruz en he liv b. ; *hellbraun gefleckte Kuh*, buoc'h brizh melen b. ; *rot-weiß gescheckte Kuh*, buoc'h pechar b. ; *buntscheckige Kuh*, brizhenn b., buoc'h brizh du (brizh melen, brizh ruz) b., buoc'h vrizh du (vrizh melen, vrizh ruz), buoc'h varellet b., buoc'h vrizhellek b. ; *Kuh mit weißem Stirnfleck*, buoc'h penn bailh b., buoc'h vailh b. ; *Kuh ohne weißen Stirnfleck*, buoc'h divailh b. ; *ein paar Kühe, einige Kühe*, buoc'henned ls. ; *eine Kuh melken*, goro ur vuoc'h ; *die Kuh verlangt laut, gemolken zu werden*, blejal a ra ar vuoc'h war he laezh ; *das Muhen einer Kuh*, P. korn-boud ur vuoc'h g. ; *das Muhen der Kühe*, blejadeg ar saout b., beogadeg ar saout b., blejadennoù ar saout ls., beogadennoù ar saout ls., bruc'hellerezh ar saout g., busell ar saout b., buselladennoù ar saout ls., buselladeg ar saout b., muselladennoù ar saout ls., muselladeg ar saout b., richan ar saout g., P. korn-boud ar saout g. ; *muhende Kühe, brüllende Kühe*, saout o vusellat ls. ; *die Milchproduktion pro Kuh ist gestiegen*, kresket eo al laezh gant ar saout, kresket eo an dever gant ar saout, kresket eo ar mareadoù gant ar saout, gwellaet eo ar saout da reiñ laezh, fonnusoc'h eo an dever gant ar saout ; *diese Kuh gibt täglich dreißig Liter Milch*, ar vuoc'h-se a daol ur maread a dregont litrad laezh d'he devezh, ar vuoc'h-se a ro tregont litrad laezh d'he devezh ; *seine Kühe geben nicht viel Milch*, n'en deus ket kalz a laezh eus e saout, n'eo ket fonnus ar mareadoù gant e saout, e saout ne roont ket kalz a laezh, e saout n'int ket mat da laezh ; *leistungsstarke Milchkühe*, saout mat da laezh ls. ; *diese Kühe bringen eine besonders hohe Milchleistung*, ar saout-se a zo mat da laezh ; *die Kuh hat ihre höchste Milchleistung erreicht*, e barr he laezh emañ ar vuoc'h, emañ ar vuoc'h en he barr laezh ; *säugende Kuh*, buoc'h o vagañ b. ; *trächtige Kuh*, buoc'h kefleue b., buoc'h hemolc'het b., buoc'h leueek b., buoc'h edan leue b., buoc'h leun b. ; *die Kuh ist trächtig*, ul leue a zo er vuoc'h, leue a zo gant ar vuoc'h, ar vuoc'h a zo o tougen ; *die Kuh ist schon sechs Monate trächtig*, ar vuoc'h a zo c'hwec'h miz leue enni, ar vuoc'h a zo c'hwec'h miz leue ganti ; *hochträchtige Kuh - hochtragende Kuh - Kuh*, *die bald kalben wird*, devezenn b., buoc'h devez b. ; *die Kuh ist hochträchtig*, ar vuoc'h a zo pouez enni ; *die Kuh wird bald kalben*, emañ ar vuoc'h o teveziñ, dizalc'hwez eo ar vuoc'h, da c'hortoz halañ emañ ar vuoc'h, da c'hortoz hec'h amzer emañ ar vuoc'h, war-nes halañ emañ ar vuoc'h, war ar bord da halañ emañ ar vuoc'h, emañ ar vuoc'h gant droug he leue, emañ ar vuoc'h war droug he leue, droug al leue a zo gant ar vuoc'h ; *die Kuh hat vor Kurzem gekalbt*, nevez-halet eo ar vuoc'h, nevez-hal eo ar vuoc'h, fresk-halet eo ar vuoc'h ; *die Kuh hat vor langer Zeit gekalbt*, kozh-halet eo ar vuoc'h ; *Kuh, die ein Jahr lang nicht gekalbt hat*, glizenn b. ; *unfruchtbare Kuh*, hañveskenn b., buoc'h aet da darv b., buoc'h yourc'h b., buoc'h c'haonac'h b. ; *hornlose Kuh*, buoc'h Spagn b., buoc'h diskorn

b. ; *milchlose Kuh, trocken stehende Kuh*, heskenn b., buoc'h dilaezhet b., buoc'h dilaezh b., buoc'h aet he dever diganti b., buoc'h aet da hesk b., buoc'h aet he laezh da hesk b., buoc'h hesk b., buoc'h aet da zilaezh b., buoc'h aet da zilaezhañ b., buoc'h aet da heskiñ b., buoc'h disec'het b. ; *diese Kuh ist dabei, trocken zu werden*, o tilaezhañ emañ ar vuoc'h-se, ar vuoc'h-se a ya da hesk, ar vuoc'h-se a ya da zilaezh, emañ ar vuoc'h-se o vont da heskiñ ; *eine Kuh trocken stellen*, dilaezhañ ur vuoc'h ; *Kuh mit Kalb*, mamm-vuoc'h b. ; *die Kühe auf die Weide treiben*, kas ar saout da beuriñ (da vaez), kas ar saout da c'heota, kas ar saout da c'heotegañ, kas ar saout er-maez, mont da barkañ ar saout, mont da beuriñ ar saout, peuriñ ar saout ; *Kühe vor sich (dat.) hertreiben*, redek ar saout ; *eine Kuh in Trab setzen*, postañ ur vuoc'h, redek ur vuoc'h ; *die Kühe hüten*, diwall ar saout, bugeliañ ar saout, gouarn ar saout, mēsa ar saout, eveshaat ar saout ; *die Kühe weiden das Gras ab*, ober a ra ar saout ur peur d'ar geot ; *Kühe von einem Weidefeld abtreiben*, disaoutañ ur park ; *die Kühe von der Weide holen*, kerc'hat ar saout d'o c'hraou, kerc'hat ar saout eus ar park, mont da gerc'hat ar saout ; *die Kühe in den Stall bringen*, lakaat ar saout en o c'hraou, kraouiañ ar saout, staoliañ ar saout ; *die Kühe in den Stall zurückbringen*, durc'haat ar saout, kerc'hat ar saout d'o c'hraou ; *sich Kühe anschaffen*, saouta, en em saouta ; *Kühe tragen Hörner*, ar saout a zo kerniel war o fenn ; *die zwei Klauen am Fuß einer Kuh*, botez ur vuoc'h b. ; *zwei Kühe meines Bruders*, div vuoc'h da'm breur ls. ; *die Kuh ist brünstig, die Kuh ist stierig, die Kuh ist rinderig, die Kuh stiert, die Kuh rindert*, hemolc'hiñ a ra ar vuoc'h, tarva a ra ar vuoc'h, dirik eo ar vuoc'h, hemolc'h emañ ar vuoc'h, en hemolc'h emañ ar vuoc'h, goulenn a ra ar vuoc'h kole, kolea a ra ar vuoc'h, emañ ar vuoc'h e c'hoant tarv, emañ ar vuoc'h e reuz kole, emañ ar vuoc'h e c'hoant kole, c'hoant tarv a zo gant ar vuoc'h, ar vuoc'h a zo c'hoant tarv enni, ar vuoc'h a zo friantiz enni, ar vuoc'h a zo gwentl tarv enni, dirigezh a ra ar vuoc'h, diriget eo ar vuoc'h, goulenn tarv a zo gant ar vuoc'h, gwigour a zo gant ar vuoc'h ; *die Kuh hat gestiert, die Kuh hat gerindert*, ar vuoc'h he deus bet tarv ; *die Kuh stößt ihren Fruchtkuchen aus*, ar vuoc'h a ro he gwele, ar vuoc'h a daol he gwele, ar vuoc'h a daol he gwisk ; *es sind nur noch zwei Monate, bis die Kuh kalbt*, ar vuoc'h n'he deus nemet daou viz evit mont da halañ ; *seine Kühe sind ihm weggelaufen*, aet eo e saout digantañ ; *alle unsere Kühe mussten leider daran glauben*, an dicheañ en deus graet riñs kraou ; *die Kühe anbinden, die Kühe festbinden*, naskañ ar saout ; *Kühe an Pflöcke festbinden*, rasediñ saout, strapennañ saout, seulbennañ saout, suiañ saout, funiañ saout, flachañ saout ; *von einer Kuh versetzter Fußtritt*, taol troad buoc'h g. ; *den Kindern, die dabei erwisch wurden, in der Schule Bretonisch zu sprechen, wurde ein alter Holzschuh um den Hals gehängt. Die Schüler nannten ihn „die Kuh“*, lakaat e veze e kerc'henn ar vugale tapet o vrezhonegañ er skol ur votez koad kozh. Ar skolidi a rae „ar vuoc'h“ eus ar votez-koad-se ; [Bibl] *die sieben fetten Kühe*, ar seizh buoc'h lart ls. ; 2. [dre skeud] *die Kuh vom Eis holen, die Kuh vom Eis kriegen*, dont er-maez eus al lagenn, dont er-maez eus ar stloagenn ; *wie die Kuh vorm neuen Tor da stehen*, bezañ souezhet evel un teuzer kloc'h (Gregor), chom pof, chom beg, bezañ e beg, chom da zigeriñ e glap, rampañ e c'henoù, chom batet e c'henoù, chom sabaturet, chom manet, chom da louchañ ouzh udb evel ar yer ouzh an erc'h, bezañ ken bras e zaoulagad ha brammoù saout, bezañ ken bras e zaoulagad ha pentonioù, bezañ troc'het ar c'hwitell d'an-unan (e c'hwitell dezhañ, he c'hwitell dezhi h.a.), chom sebezet-mik (genaouek, war e gement all, da c'henaouegiñ, e c'henoù digor war c'hwec'h eur, e c'henoù war nav eur, e c'henoù digor war nav eur hanter, e

c'henoù war greisteiz hanter, balc'h e c'henoù, da vamañ evel ur genaoueg), kouezhañ war e gement all, chom bamet, chom en estlamm, ober estlammoù, ober souezhoù bras, mont e genoù, chom da sellet gant e c'henoù ; *er will die Kuh schlachten, aber weiterhin Milch haben*, hennezh en deus c'hoant da zastum ar bed-mañ en ur votez-koad (en ur grogenn) ; *wozu nützt eine gute Kuh, wenn sie ihre Milch mit einem Fußtritt vergießt ?* ne dalv ket kaout ur vuoc'h vat mar koll he goroad gant un taol troad, petra servij kaout ur vuoc'h vat ma skuilh he laezh gant un taol troad ? ; *eine Kuh verhexen, damit aus ihrer Milch keine Butter gewonnen werden kann*, diamannin ur vuoc'h ; **3.** *blöde Kuh*, tamm hej-he-revr g., tamm gwe-he-revr g., tamm hejerez-he-zoull g., buoc'h vras b., liboudenn b. ; **4.** *blinde Kuh (Blindekuh) spielen*, c'hoari mouchig-dall (Gregor), c'hoari penn-dall, c'hoari kaouenn ; *beim Blinde-Kuh-Spiel werden einem der Kinder die Augen verbunden*, mouchañ daoulagad unan anezho a vez graet gant ar vugale pa vezont o c'hoari mouchig-dall.

Kuhantilope b. (-,-n) : [loen.] bubal g. [*liester* bubaled].

Kuhblume b. (-,-n) : [louza.] c'hwervizon str., louzaouenn-staoter b., turc'h str., P. saladenn pistoutou b.

Kuhdorf n. (-s) : [dre skeud.] difouilh g., toull gouez g., toull kêr g., toull kutez g., toull kollet kac'het gant an diaoul g., toull parrez kollet ha dilezet gant an Aotrou Doue g., bourc'hadenn laou b., toullig bro g., kozh lec'h distro g., lec'h kollet g., trogon g., Kerneblec'h b., Kernetra b., Kerneuz b., Keribil-Beuz b.

Kuhdung g. (-s) : beuzel g., beuzelenn b., kaoc'h-saout g.

Kuheuter n. (-s,-) : tezh g., tevez g.

Kuhfladen g. (-s,-) : beuzel g., beuzelenn b., pailhasenn gaoc'h-saout b., P. kaoc'h-saout g., krampouezhenn b. ; *Brennmaterial aus Kuhfladen zum Backen*, glaoued str., torpez str., [dre fent] keuneud-berr str., krampouezh kaoc'h-saout str., kouign veuzel b. ; *Kuhfladen sammeln*, glaoueta ; *Sammler von Kuhfladen*, glaouetaer g. ; *trockene Kuhfladen*, tammoù beuzel sec'h ls., fagod kaoc'h saout str., glaoued str. ; *Kuhfladen ausscheiden*, beuzelat.

Kuhfuß g. (-es,-füße) : [tekn.] tenn-tachou g., loc'h laeron g., linier g., loc'henn b., loc'h g., loc'h-min g., speg g., troad-heizez g.

Kuhglocke b. (-,-n) : ouroul g., ourouler g., kloc'hig g.

Kuhhandel g. (-s) : **1.** trafikerezh saout g. ; **2.** P. [dre skeud.] marc'hataadenn b., marc'hataerezh g.

Kuhhändler g. (-s,-) : marc'hadour saout g., raer saout g., trafiker saout g.

Kuhhaut b. (-,-häute) : **1.** bugen g., buoc'hken g., lêr buoc'h g. ; **2.** [dre skeud.] P. *das geht auf keine Kuhhaut*, pebez divergontiz ! n'eo ket an hardizhegezh a vank dezhañ ! P. hennezh a zo ront dezhañ ! ar re-se a zo hardizh evel chas ! ne vank ket avel dezho ! biskoazh kement all ! aze emañ ar boch !

Kuhherde b. (-,-n) : tropell saout g., tropellad saout g., bagad saout g., rumm saout g., bandennad saout b. ; *Kuhherde auf der Weide*, parkad saout g.

Kuhhirt g. (-en,-en) : mësae g., maesaer g., bugul g., paotr-saout g., pastor-saout g., diwaller saout g., diwaller loened-korn g., mous g., mous-saout g.

Kuhhirtenhund g. (-s,-e) : [loen.] ki-saout g. ; *dieser Hund ist ein Kuhhirtenhund*, ar c'hi-mañ a zo ur paotr-saout.

Kuhhirtin b. (-,-nen) : mësaez b., maesaerz b., plac'h-saout b., paotrez-saout b., bugulez b., diwallerez saout b., diwallerez loened-korn b.

Kuhhund g. (-s,-e) : [loen.] ki-saout g. ; *dieser Hund ist ein Kuhhund*, ar c'hi-mañ a zo ur paotr-saout.

Kuhjunge g. (-n,-n) : mësae g., maesaer g., bugul g., paotr-saout g., mous g., mous-saout g., diwaller saout g., diwaller loened-korn g.

Kuhkäse g. (-s,-sorten) : keuz buoc'h g., keuz laezh buoc'h g.

Kuhkolostrum n. (-s) : kellaezh g., kentlaezh g., laezh-peka g., laezh-peket g., laezh-uzen g., laezh-uz g., laezh-kevele g.

kühl ag. : **1.** fresk, arfresk, distan, didan, sin, gouyen, tommik, klouar, goudomm, bavdomm, blot, mingl, yenik, freskik, distan ; *kühler Abend*, abardaez fresk (distan, didan, sin) g. ; *kühler Wind*, avel fresk (distan, didan, sin) g. ; *kühler Ort*, freskadurezh b. ; *es ist doch recht kühl, es herrscht ein kühles Lüftchen*, freskik eo an amzer, un tammig eo yen ; *es ist kühler geworden*, freskaet eo an amzer, freskoc'h eo an amzer, gouyenaet eo an amzer, distanet eo ; *gegen Abend wird es kühler*, d'enderv-noz e vez distanusoc'h, d'enderv-noz e teu ar freskadurezh, diouzh an abardaez e vez freskoc'h an aer, d'enderv-noz e freska an amzer, glazañ a ra d'enderv-noz, d'enderv-noz e c'hlaez an amzer ; *kühles Wetter*, amzer yenik b., amzer freskik b., amzer vev b., amzer distan b. ; *es war kühl*, yen a-walc'h e oa anezhi, freskik e oa an amzer, distan e oa an amzer ; *kühle Witterung*, freskadurezh b., freskienn b., sinadurezh b. ; *angenehm kühl*, distan un dudi, klouar, tommik ; *unangenehm kühl*, yenik ; *im Sommer ist es angenehm kühl in diesem Zimmer*, ur gambr fresk en hañv an hini eo ; *warten wir ab, bis es kühler wird*, gortozomp ma vo torret an heol, gortozomp ac'hanen ma vo torret an heol, gortozomp ken a vo torret an heol, gortozomp ken na vo torret an heol ; *etwas kühl halten*, *etwas kühl lagern*, *etwas kühl aufbewahren*, delc'her udb er c'hlouar, delc'her udb en distan, mirout udb en distan ; *etwas kühl stellen*, lakaat udb er c'hlouar, lakaat udb en distan, lakaat udb da freskaat, lakaat udb er fresk, lakaat udb da zistanañ ; **2.** [mezeg.] riviati ; **3.** [dre skeud.] yen, yen-skorn, yen-sklas, teuc'h, reut, lent, klouar, dihegarat, diseblant, dic'hout, treut ; *kühle Begrüßung*, *kühler Empfang*, degemer yen-sklas (teuc'h, reut, lent, klouar, treut) g., gwall zegemer g. ; *jemanden kühl empfangen*, ober un degemer yen (teuc'h, reut, lent, klouar, treut, dic'hras) d'u.b., degemer u.b. gant yenien, diskouez sec'hor d'u.b. ; *er hat mich kühl empfangen*, yen e oa bet an degemer graet din gantañ, treut e oa bet an degemer graet din gantañ, gwall zegemeret e oan bet gantañ, hegarat e oa bet evel bodoù linad, degemeret en doa ac'hanon gant yenien, diskouezet en doa sec'hor din, kavet em boa fas koad, graet en doa penn kozh ouzhin, fae a oa dezhañ kaozeal ganin, degemeret e oan bet gantañ e-giz ur c'hi divestr, n'en doa graet joasted ebet o welet ac'hanon ; *er hat mich ziemlich kühl empfangen*, va degemeret en doa hep jourdoul ; *warum bist du so betont kühl zu mir ?* perak out ken yen ouzhin ? ; *in kühlem Verhältnis zu jemandem stehen*, bezañ e luz gant u.b., bezañ e yenien d'u.b., kaout yenien ouzh u.b., bezañ an debr hag an dag etre an-unan hag unan all, bezañ glazentez (droukrañs, treuflez, erez) etre an-unan hag unan all, bezañ trenket ar soubenn etre an-unan hag unan all, bevañ e drougiezh gant (ouzh) u.b., bezañ evel ki ha kazh, en em gifañ, bezañ evel bleiz hag oan, bezañ tenn an darempredoù etre an-unan hag unan all ; **4.** difrom, diflach ; *er ist ein kühler Rechner*, ur spered yen ha jeder a zen a zo anezhañ, ur frikoter difrom a zo anezhañ, n'eus nemet kildro ennañ, hennezh a oar prientiñ e daolioù, ur c'horvigeller difrom a zo anezhañ, un troideller difrom a zo anezhañ, ur Fañch an Itrikoù eo, ur spered lemm hag ur galon diflach a zen eo, hennezh a oar treizhañ diouzh an amzer, ur gwasker a zo anezhañ, ur gaster a zo anezhañ, daouarn tomm ha kalon yen setu hon den ; **5.** *aus einem kühlen Grunde*, a-fetepañs, a-benn-kefridi, a-benn-kaer, a-ratozh-kaer, a-ratozh-vat.

Adv. : **1.** *sich kühl verabschieden*, kimiadiñ yen ; *jemanden kühl aufnehmen*, *jemanden kühl empfangen*, ober un degemer lent d'u.b. / degemer lent u.b. (Gregor), ober un degemer yen (teuc'h, klouar, dic'houst, treut) d'u.b., degemer yen (reut) u.b., degemer u.b. gant yenien, droukdegemer u.b., ober un degemer fall d'u.b., degemer u.b. evel ur c'hi en un iliz, degemer u.b. evel ur c'hi en ul laz-dornañ, gwall zegemer u.b., bezañ hegarat evel bodoù linad ; *er hat mich kühl empfangen*, *er ist mir kühl begegnet*, yen e oa bet an degemer graet din gantañ, gwall zegemeret e oan bet gantañ, hegarat e oa bet evel bodoù linad, kavet em boa fas koad, graet en doa penn kozh ouzhin, fae a oa dezhañ kaozeal ganin, n'en doa graet joasted ebet o welet ac'hanon ; *er hat mich ziemlich kühl empfangen*, va degemeret en doa hep jourdoul ; *Wein kühl lagern*, lakaat gwin er fresk ; **2.** *etwas in aller Ruhe, kühl und unbeteiligt erzählen*, kontañ udb war un ton diseblant.

Kühlanlage b. (-, -n) : [tekn.] yenerez b., reizhiad yenata b.

Kühlapparat g. (-s, -e) : [tekn.] yenaer g.

Kühlbetrieb g. (-s) : mod yenata g.

Kühlbox b. (-, -en) : sklasez b., boest geitwrez b.

Kühle b. (-, -n) : kleuzenn b.

Kühle b. (-) : **1.** freskter b., freskter g., freskoni b., freskadur g., freskadurezh b., freskijenn b., tommijenn b., klouarijenn b., sinadurezh b., distan g., douter g., dousoni b., flourder g., flourded b., gouyended b., gouyender g., klouarded b., klouarder b., klouarijenn b. ; *Abendkühle*, freskadurezh an abardaez b., freskijenn an abardaez b., distan an abardaez g. ; *Kühle suchen*, klask freskadurezh ; *etwas Kühle suchen*, klask ur beradig freskadurezh ; **2.** [mezeg.] riviadezh b. ; **3.** [dre skeud.] dihegarated b., yender g., yenijenn b., yenien b.

Kuhleder n. (-s) : bugen g., buoc'hken g., lêr buoc'h g.

Kühleimer g. (-s, -) : sailh champagn b./g., sailh freskaat b./g., sailh skorn b./g.

kühlen V.k.e. (hat gekühlt) : **1.** yenaat, distanañ, didanañ, freskaat, lakaat da freskaat, gouyenaat, yenañ, lakaat er c'hloar, klouaraat, lakaat en distan ; *Bier kühlen*, lakaat bier en distan, lakaat bier da zistanañ, lakaat bier da freskaat, lakaat bier er fresk ; *Sekt in Eis kühlen*, lakaat gwin-spoum er skorn, rivañ gwin-spoum ; **2.** [dre skeud.] *seinen Durst kühlen*, terriñ (distanañ) e sec'hed ; **3.** *seinen Mut an jemandem kühlen*, diskargañ e imor (e gounnar, taolioù imor fall) war u.b., terriñ e gounnar war u.b., terriñ e imor war-goust u.b. ; **4.** *seine Rache kühlen*, en em veñjiñ / tennañ veñjañs (Gregor), talvezout e wall d'u.b., reiñ (talvezout) gwall evit gwall, terriñ e naon da dennañ veñjañs, terriñ e naon emveñjiñ.

Kühlen n. (-s) : yenaat g., yenañ g., yenidigezh b., yenedurezh b., yenerezh g.

kühlend ag. : **1.** distanus, yenaus, freskaus, distan ; **2.** [amzer, avel] sin ; **3.** [mezeg] *kühlender Umschlag*, lienenn yen b., lienenn-c'houl distanus b. (Gregor), telt yen g.

Kühler g. (-s, -) : **1.** [tekn.] yenaer g. ; **2.** [kirri-tan] distaner g., yenerez b. ; **3.** sailh champagn b./g., sailh freskaat b./g., sailh skorn b./g.

Kühlerfigur b. (-, -en) : [kirri-tan] delwennig stouv an distaner b.

Kühlergrill g. (-s, -s) : [kirri-tan] kael an distaner b.

Kühlerhaube b. (-, -n) : [kirri-tan] golo ar c'heflusker g.

Kühlgeschwindigkeit b. (-) : tizh yenañ g.

Kühlhaus n. (-es, -häuser) : skorndi g. [*liester skorndiou*], sanailh souryen b.

Kühlkammer b. (-, -n) : kambr yen b.

Kühlkette b. (-, -n) : ristenn ar yen b.

Kühlkreis g. (-es, -e) / **Kühlkreislauf** g. (-s, -kreisläufe) : amredad distanañ g.

Kühlager n. (-s, -/ -läger) : skorndi g. [*liester skorndiou*], sanailh souryen b.

Kühllastwagen g. (-s, -) : sammgarr skornañ g. [*liester sammgirri skornañ*], skorngarr g. [*liester skorngirri*].

Kühlluft b. (-, -lüfte) : [nij.] aer distanañ b./g.

Kühlmittel n. (-s, -) : **1.** heverenn yenañ b., liñvenn yenañ b. ; **2.** [mezeg.] produ distanañ g.

Kühlmittelkreislauf g. (-s, -kreisläufe) : amredad distanañ g.

Kühlraum g. (-s, -räume) : kambr yen b.

Kühlregal n. (-s, -e) : armel-yen b.

Kühlrippe b. (-, -n) : [tekn.] lavnenn distanañ b., bann distanañ g.

Kühlrohr n. (-s, -e) / **Kühlschlange** b. (-, -n) : [tekn.] troelleneg yenañ b., troelleneg distanañ b.

Kühlschrank g. (-s, -schränke) : yenerez b., armel-yen b. [*liester armili-yen*] ; *Tiefkühlschrank*, skornerez b. ; *bei ihm ist der Kühlschrank leer*, hennezh a zebr stripoù logod ha kig moan, n'eus tra ebet da grignat en e di nemet treid silioù ha divskouarn kelien.

Kühltasche b. (-, -n) : sklasez b., sac'h keitwrez g.

Kühltruhe b. (-, -n) : skornerez arc'h b., skornerez koufr b.

Kühlsystem n. (-s, -e) : reizhiad distanañ b., amredad distanañ g.

Kühltheke b. (-, -n) : armel-wer yen b. [*liester armili-gwer yen*], arc'h-wer yen b. [*liester irc'hier-gwer yen*, arc'hioù-gwer yen].

Kühlturm g. (-s, -türme) : [nukl.] tour aerdistanañ g., tour aeryenañ g.

Kühlung b. (-, -en) : distan g., freskadur g., yenadur g., yenaat g., yenañ g., yenidigezh b., yenedurezh b., yenerezh g. ; *Kühlung suchen*, klask freskadurezh ; *etwas Kühlung suchen*, klask ur beradig freskadurezh.

Kühlvitrine b. (-, -n) : armel-wer yen b. [*liester armili-gwer yen*].

Kühlwagen g. (-s, -) : sammgarr skornañ g. [*liester sammgirri skornañ*], skorngarr g. [*liester skorngirri*].

Kühlwaggon g. (-s, -s) : bagon skornañ b.

Kühlwasser g. (-s) : dour distanañ g., dour yenaat g., heverenn yenañ b., liñvenn distanañ b., dourenn distanañ b.

Kühlwasserkreislauf g. (-s, -kreisläufe) : amredad distanañ g.

Kühlwerk n. (-s, -e) : labouradeg souryen b.

Kühlzyklus g. (-, -zyklen) : amredad distanañ g.

Kuhmagd b. (-, -mägde) : mēsaerez b., maesaerez b., plac'h-saout b., bugulez b., diwallerez saout b., diwallerez loened-korn b.

Kuhmilch b. (-) : laezh saout g., laezh buoc'h g. ; *Kuhmilch säuglingsgerecht verarbeiten*, mamekaat laezh buoc'h.

Kuhmist g. (-es) : teil saout g., natur saout b.

kühn ag. : hardizh, dispont, baot, kalonek, kadarn, dichek, her, reher, balc'h, dizaon, dizaonik, dispouron, disaouzan, diskramailh, diramailh, diflav, diabaf, divorfil, leun a intrudu, un den a intrudu anezhañ, leun a ispid, luskus, divrall, glev, taer, diouzh an druilh, her ; *kühner werden*, hardishaat, hardizhiñ, taeraat ; *eine kühne Tat*, ur gur b., un taol ouesk (kaer, heverk), un taol-kur g. ; *die an der Küste ansässigen Ligerer waren ausgezeichnete Fischer und kühne Seeräuber*, al Ligured eus an aod a oa pesketaerien ampart ha morlaeron her ; *kühner Geist*, den gouest (dispont, disaouzan), spered divorfil a zen g., spered diabaf a zen g., spered leun a ijin, paotr a foeltr forzh g., paotr diouzh an druilh g., paotr disaouzan g., paotr diskramailh g., paotr diramailh g., paotr diflav g., amgrener g. ; *es schweben ihm kühne Pläne vor*, hunvreal a ra ober kalz a draoù dispar, leun eo e spered gant ar c'hoant d'ober traoù dreist ; *kühne Behauptung*, diogeladur her (hardizh) g. ; *ein kühnes Unterfangen*, un embregadenn her b., un embregadenn reher b., un embregadenn hardizh b., un embregadenn ankivil b., ur vrokadenn b., ur riskladenn b., un

avanturadenn b., un devez hardizh g., un devez risklus g., ur mennad her g., ur raktres arvarus g., un direizhvennad g., ur follezhenn b., ur follinaj g. ; *kühner Versuch*, brokadenn b. ; *kühner Krieger (in der Sagenwelt)*, kadarn g. [*liester* kadarned, kedern] ; [istor] *Karl der Kühne*, Charlez an Her g., Charlez Valois g.

Adv. : gant herder, gant hardizhegezh, her, reher, hardizh.

Kühnheit b. (-) : herder g., herded b., reherder g., reherded b., heroñsi b., disaouzan g., hardizhegezh b., hardizhañs b., hardiañs b., hardison b., hardizhded b., hardizhder g., divrallder g., divrallded b., taerded b., taerder g. ; *die Kühnheit aufbringen, etwas zu tun*, kaout hardison (hardizhegezh) d'ober udb, kemer an hardizhegezh d'ober udb, kemer hardizhegezh d'ober udb, kaout kribell a-walc'h evit ober udb.

Kühnmachen n. (-s) : hardishadur g.

Kühnwerden n. (-s) : hardishadur g.

Kuhpocken ls. : [loen., mezeg.] brec'h-saout b.

Kuhreigen g. (-s,-) / **Kuhreihen** g. (-s,-) : kanaouenn paotred-saout b., lioba g.

Kuhreiher g. (-s,-) : [loen.] bugerc'heiz b.

Kuh-Röhrling g. (-s,-e) : [louza.] bonedog bugul g.

Kuhschelle b. (-,-n) : 1. ouroul g., ourouler g., kloc'hig g. ; 1. [louza.] alkañjez g., louzaouenn-ar-maen b.

Kuhstall g. (-s,-ställe) : kraou-saout g. [*liester* krevier-saout], staol b., ti-saout g. ; *der Kuhstall steht offen*, digor eo war ar saout ; *ein voller Kuhstall*, ur c'hraouiad saout g., ur staoliad saout b.

kuhwarm ag. : nevez-c'horroet ; *kuhwarme Milch*, laezh nevez-c'horroet g.

Kuipergürtel g. (-s) : [stered.] *der Kuipergürtel*, gourizad Kuiper g.

Kujon g. (-s,-e) : P. hailhon g., maraad g., renavi g., ampouailh g., forbann g., peñsel fall g., labous treut g., labous kailh g., labous kleiz g., stronk labous g., gwall labous g., pikouz fall g., gaster g., stronk g., standilhon g., kailh g., kailhenn g./b., legestr g. [*liester* ligistri], amprevan g., lampon g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., lankon g., lakepod g.

kujonieren V.k.e. (hat kujoniert) : P. *jemanden kujonieren*, gwallgas u.b., arabadiñ (borodiñ, garchennat, trubuilhañ, daoubenniñ, diaezañ) u.b., tarabazhiñ u.b., garchennat ouzh u.b., hegaziñ u.b., chigardiñ u.b., ereziñ u.b., atahinañ u.b., tregasiñ u.b., eogiñ u.b., imoriñ u.b., inzrougiñ u.b., heskinañ u.b., gaiañ u.b., ouroulat d'u.b., burutellañ u.b., chifañ u.b., hegal ouzh u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., ober bisk d'u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., hegañ d'u.b., gwegañ u.b., noualantiñ u.b., chikanal u.b., chikanañ u.b., atahinañ u.b., taskagnat u.b., harellat u.b., klask trabas ouzh u.b.

k.u.k. ag. : [istor : *berradur evit kaiserlich und königlich*] ; *die k.u.k.-Armee (die Kaiserlich-Königliche Armee)*, lu Aostria-Hungaria g.

Küken¹ n. (-s,-) : 1. [loen.] poñsin g., labous-yar g., evn-yar g., pichon g., plog g., plog-yar g., yar vunut b. [*liester* yer munut] ; *die Küken des Haushuhnes tragen bei der Geburt ein gelbes Flaumfederkleid*, ar poñsined, pa zigloront, zo holl wisket gant marbluñv melen ; *die Henne hält ihre Küken unter ihrem Gefieder warm*, goriñ a ra ar yar he foñsined ; *Küken sexen*, reva poñsined ; *dein Küken sieht aber kümmerlich aus*, da evn bihan n'eo ket gwall rust, da evn bihan n'eo ket gwall greñv, da evn bihan n'eo ket gwall serzh anezhañ, da evn bihan n'eo ket gwall yac'h, da evn bihan n'eo ken eon tout, da evn bihan ne ra skritur vat ebet, da evn bihan a zo dister ha milzin ; 2. [dre skeud., plac'h] polez b., klujar b. ; 3. lostig-an-ti g., gwidorig g., gwidoroc'h g./b., gwidoroc'hig g./b., bidorc'hig ar familh g., bidoc'hig ar familh g., kalonadig b., an diwezhañ g., ar

yaouankañ g., [dre fent] skubadur ar c'hignol g., mevel bihan g. ; 4. nevezriad g., nevezriadez b., glazard g., glazardez b.

Küken² n. (-s,-) : [tekn.] poentell b.

Kükenauslauf g. (-s,-ausläufe) : [labour-douar] kloz evit ar poñsined g.

Kükenhahn g. (-s,-hähne) : [tekn.] tuellenn war boentell b.

Kükenhaus n. (-es,-häuser) / **Kükenkäfig** g. (-s,-e) : poñsineg b.

Ku-Klux-Klan g. (-pe -s) : Ku Klux Klan g.

Kukuinuss b. (-,-nüsse) : [louza.] bankoul str., kraoñ-bankoul str.

Kukuinussbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez-bankoul str.

Kukulle b. (-,-n) : [dilhad.] kougoul g.

Kukumerkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] kaol-garv str., bourachez str.

Kukuruz g. (-pe -es) : [Bro-Aostria, louza.] maiz str., ed-Turki str., ed-Indez str., gwinizh-Turki str.

Kulak g. (-en,-en) : koulak g. [*liester* koulaked].

Kulan g. (-s,-e) : [loen.] azen bras Azia g., damazen g. [*liester* damazened / damezen], azen gouez Azia g.

kulant ag. : aes ober gantañ, aes en em ober gantañ, soubl, servijus, hegarat ; *kulante Bedingungen*, aezamantoù evit paeañ ls.

Kulanz b. (-) : servijusted b., hegarated b., arbennegerezh g., amc'hrausted b.

Kuli g. (-s,-s) : 1. kouli g., simiad g. [*liester* simidi], choukataer g. ; 2. [*berradur evit Kugelschreiber*] boulbluenn b., stilo g.

kulinarisch ag. : ... kegin, ... ar gegin, ... keginerezh, ... keginañ ; *kulinarisches Erzeugnis*, aozadenn geginerezh b., aozad keginerezh g.

Kulisse b. (-,-n) : 1. [ent strizh] kostezioù ls., stirelloù ls., leurenn a-dreñv b., adleurenn b., amleur b. ; *hinter der Kulisse*, er c'hostezioù, el leurenn a-dreñv, en amleur ; *Kulissen aufbauen*, plantañ al loadur ; 2. [dre skeud.] *hinter der Kulisse*, er c'hostezioù, dre zindan, dre guzh, dre laer, e kuzh d'an holl, e kuzul(ig), en diwel, e skoach, en dic'houzout d'an holl, hep gouzout dare da zen, hep ma ouzer, en amc'houlou, e koach ; *einen Blick hinter die Kulissen werfen*, mont da ranellat, sevel (gorren) e fri, mont da c'hoari e fri furch, mont da sankañ e fri en tu kuzh an traoù.

Kulissensteuerung b. (-,-en) : [tekn.] kammrod dasparzh b., dasparzh Stephenson g.

Kulle b. (-,-n) : [dilhad.] kougoul g.

Kulleraugen ls. : daoulagad dispourbellek ls., daoulagad dislontret ls., daoulagad divarc'het ls., daoulagad kaouenn ls., daoulagad glesker ls., daoulagad voulek ls., daoulagad brennig ls., daoulagad evel pentonioù ls.

kullern V.gw. : 1. [*verb-skoazell sein* : ist gekullert] ruihal evel ur bellenn ; 2. [bouzelloù] [*verb-skoazell haben* : hat gekullert] kanañ, bourboulhañ, grogailhat, soroc'hal, rec'hiñ.

Kulmination b. (-,-en) : pennlein g., uhelboent g. ; *Kulmination eines astronomischen Objekts*, uhelboent un astr g.

Kulminationspunkt g. (-s,-e) : 1. [stered.] neinboent g., bannwel g., douarbellvan g., pellvan g., uhelboent g., P. mog b. ; 2. [dre skeud.] gwir wellañ g., barr g., kreiz g., bog b., mog b., bleuñvidigezh b., bleuñv str., bleuñvenn b., boked g., kribenn b. ; 3. pennlein g., poent uhelañ g., poent lein g., beg uhelañ g.

kulminieren V.gw. (hat kulminierte) : 1. [stered.] pennleinañ, bezañ en e uhelañ ; 2. [dre skeud.] tizhout ar barr uhelañ, bezañ en e uhelañ, bezañ en e varr (e kreiz e vrud, en e wellañ, en e vog, en e washañ), bogiñ.

Kult g. (-s,-e) : 1. [relij.] azeulerezh g., azeuladur g., azeulidigezh b., azeuladeg b., keheladur g., kehelerezh g., kehelidigezh b., azeul g., kehel g., liderezh g., lid g., lidazeul

g. ; **2.** [polit.] kehel g. ; *Personenkult*, azeulerezh den g., azeuladur ar bersonelezh g.

Kultbild n. (-s,-er) : [relij.] imaj sakr g., ikonenn b.

Kultfilm g. (-s,-e) : film azeulet g.

Kulthandlung b. (-,-en) : [relij.] lid g., lidazeul g.

kultig ag. : azeulet ; *kultiger Film*, film azeulet g.

kultisch ag. : [relij.] ... lid, lidel, lidek, ... azeuliñ ; *seinen kultischen Pflichten nachkommen*, ober e relijion, ober e zevesion, kofes ha sakramantiñ.

Kultivar n. (-s,-e) : [bev., louza.] kultivar g.

Kultivator g. (-s,-en) : [labour-douar] arar dre dan b. [*liester* erer dre dan, ararioù dre dan], luskarak g. [*liester* luskerer].

kultivierbar ag. : [labour-douar] ... gounit, ... labour, gounidus, gounezadus, atil, tomm, aradus.

kultivieren V.k.e. (hat kultiviert) : **1.** [labour-douar] *Land kultivieren*, labourat douar, labourat an douar, gounit douar, gounit parkoù, derc'hel douar ; **2.** [bev.] *Gewebe kultivieren*, lakaat gwiadoù da diñvañ ; **3.** [dre skeud.] pleustriñ war ; *eine Sprache kultivieren*, pleustriñ war ur yezh.

kultiviert ag. : **1.** sevenet, desket, desket-bras, desket-kaer, desket war gant ha kant tra, lennek, stuziet ; *ein kultivierter Mensch*, un den sevenet (desket, desket-kaer, desket-bras, stuziet) g., un den deskadurezh gantañ g. ; **2.** soutil, blizidik, a-zoare, a-feson, seven.

Kultivierung b. (-,-en) : **1.** [labour-douar] gounidegezh b., gounezadur g., gounit-douar g., gounit g., labour g., magerezh g. ; **2.** [bev.] tiñverezh g., tiñvañ g., tiñvadenn b. ; *die Kultivierung von Zellen*, an tiñvañ kelligoù g.

Kultroman g. (-s,-e) : romant azeulet g.

Kultstätte b. (-,-n) : [relij.] santual g., neved g., nevedenn b., lec'h sakr g., gouneved g., lec'h devot g.

Kultur b. (-,-en) : **1.** [labour-douar] **a)** gounidegezh b., gounezadur g., labour g., magerezh g. ; *Kultur von Reben*, labour ar gwini g., gounidegezh ar gwini b. ; **b)** plantadeg b., planteg b., planteiz g., planteris g. ; **2.** [bev.] tiñvañ g., tiñverezh g., tiñvadenn b. ; *Kultur von Bazillen*, tiñverezh mikroboù (bazhilli, bakteri, unkelligeien) g., tiñvañ mikroboù (bazhilli, bakteri, unkelligeien) g. ; *die mikrobielle Kultur*, an tiñvañ garvevien g. ; *eine mikrobielle Kultur*, un diñvadenn c'harvevel b. ; *Gewebekultur*, tiñverezh gwiadoù g., an tiñvañ gwiadoù g. ; **3.** [dre skeud.] sevenadur g., diorroadur g., kultur g., sevenadurezh b., stuzegezh b., stuziadur g. ; *abendländische Kultur*, sevenadurezh ar C'huzh-Heol b. ; *die griechische Kultur der Antike*, sevenadurezh c'hresian an Henamzer b. ; *keltische Kultur*, sevenadur keltek (keltiek) g. ; *Megalithkultur*, sevenadurezh ar meurvein b. ; *ein Mensch ohne Kultur*, un den diseven g., un den hep stuziadur g., ur pagan g., ur palod g., ur beotian g. ; *der Kampf der Kulturen* [Samuel P. Huntington], kenstok ar sevenadurioù g. ; *ein Volk von seiner Kultur und Bräuchen abbringen*, digulturañ ur bobl ; **3.** stuziadur g., sevenadur g. ; *Arbeiterkultur*, stuziadur ar vicherourien g., sevenadur micherour g. ; *bürgerliche Kultur*, stuziadur ar vourc'hizien g., sevenadur bourc'hiz g.

Kulturabkommen n. (-s,-) : [polit.] feur-emglev war ar sevenadur g.

Kulturarbeit b. (-,-en) : oberoù sevenaat ls., oberoù stuziañ ls.

Kulturalismus g. (-) : **1.** stuzegouriezh b. ; **2.** [preder.] sevenadurelouriezh b., stuzegelouriezh b.

Kulturalist g. (-en,-en) : **1.** stuzegour g. ; **2.** [preder.] sevenadurelour g., stuzegelour g.

Kulturattaché g. (-s,-s) : [polit.] prezour kannati e karg eus an aferioù sevenadurel g.

Kulturaustausch g. (-es,-e) : eskemmoù sevenadurel ls.

Kulturbanause g. (-n,-n) : bajaneg dic'houest da dañva ar sevenadur g., lichefre serret e galon hag e spered d'an traoù

sevenadurel g., penn pout a zen serr ouzh an traoù sevenadurel g., beotian g. [*liester* beotianed], penn pout g., pagan g., pampez g., nouch g. [*liester* nouched], loñseg g. [*liester* loñseged], mab-azen g., magn g./b., amparfal g., den lor g., penn lor g., penn-bazh g., lopez g., palod g., loukez g., kloukez g., gogez g., magn g., penn luch g.

Kulturbanausin b. (-,-nen) : beotianez b., penn pout a blac'h g., paganez b., sodez b., pikolenn sodez b., sodenn b., genaouegez b., bleupez b., begegez b., buoc'hig b., louadez b., loukezenn b.

Kulturbesitz g. (-es) : glad sevenadurel g. ; *deutscher Kulturbesitz*, glad sevenadurel Bro-Alamagn g.

Kulturbeutel g. (-s,-) : trousenn-emwalc'hiñ b., troñsenn-emwalc'hiñ b., staligenn-emwalc'hiñ b.

Kulturbewegung b. (-,-en) : emsav sevenadurel g. ; *okzitanische Kulturbewegung*, felibrezezh g.

Kulturbild n. (-s,-er) : taolenn ar vuhez sevenadurel b.

Kulturboden g. (-s,-böden) : douar-labour g., douar-gounid g., douar tomm g., atil g., douar atil g., douar-teil g., teil-douar g., teil munut g., mannoù ls., douar bev g., douar stuz g., rotel g., humus g., douar-mag g., douar aradus g.

Kulturbringer g. (-s,-) : sevenaer g.

Kulturdenkmal n. (-s,-denkmäler) : monumant istorel g., savadur istorel g., monumant rummet g., savadur rummet g. ; *unter Denkmalschutz stehendes Kulturdenkmal*, savadur rummet g., savadur istorel g.

kulturell ag. : sevenadurel, kulturel, stuziadel, desavadurel, stuzegezhel ; *kulturelle Veranstaltung*, abadenn sevenadurel b. ; *die kulturellen Traditionen und Bräuche*, ar pleustroù kulturel ls. ; *kultureller Völkermord*, *kultureller Genozid*, gouennlazh sevenadurel g. ; *an einem kulturellen Völkermord aktiv teilnehmen*, gouennlazañ sevenadur ur bobl hag e yezh ; [gwir] *kulturelle Ausnahme*, nemedenn sevenadurel b.

Kulturerbe n. (-s) : glad sevenadurel g., hêrezh sevenadurel b., hêrvad sevenadurel g., hêrvadoù sevenadurel ls. ; *religiöses Kulturerbe*, glad relijiel g. ; *immaterielles Kulturerbe*, glad dizanvezel g. ; *unser Kulturerbe müssen wir schützen*, hor glad sevenadurel a zleomp da virout.

kulturfähig ag. : **1.** sevenadus ; **2.** [labour-douar] gounidus, atil, aradus, gounezadus, tomm, -labour, -gounid.

Kulturfilm g. (-s,-e) : teulfilm g.

kulturfördernd ag. : sevenaus, lañsus evit ar sevenadur, gounidus evit ar sevenadur.

Kulturgeschichte b. (-) : istor ar sevenadurezh g.

kulturgeschichtlich ag. : a-fet istor ar sevenadurezh, a-zalc'h ouzh istor ar sevenadurezh.

Kulturgut n. (-s,-güter) : glad sevenadurel g., hêrezh sevenadurel b., hêrvad sevenadurel g., hêrvadoù sevenadurel ls. ; *museale Kulturgüter*, glad mirdiel g.

Kulturhaus n. (-es,-häuser) : ti ar sevenadur g., oaled sevenadurel b.

Kulturheim n. (-s,-e) : ti an holl g.

kulturhistorisch ag. : a-fet istor ar sevenadurezh, a-zalc'h ouzh istor ar sevenadurezh.

Kulturhoheit b. (-) : riegezh war tachenn ar sevenadur b., aotrouniezh war tachenn ar sevenadur b.

Kulturkampf g. (-s,-kämpfe) : **1.** stourm evit ar sevenadur g., stourm sevenadurel g. ; **2.** [istor, mare Bismarck] stourm a-enep levezon an Iliz Katolik war ar Reich alaman g., Kulturkampf g.

Kulturkreis g. (-es,-e) : metoù sevenadurel g.

Kulturlandschaft b. (-,-en) : [labour-douar] korn-bro labour-douar g.

Kulturleben n. (-s) : buhez sevenadurel b.

kulturlos ag. : diseven, gouez, pagan, beotian.

Kulturmedium n. (-s,-medien) : [bev.] metoù-tiñvañ g., metoù-magañ g.

Kulturminister g. (-s,-) : maodiern ar sevenadur g., ministr ar sevenadur g.

Kulturniveau n. (-s,-s) : live sevenadurel g., live ar sevenadur g., live ar stuziadur g. ; *Erhöhung des Kulturniveaus, Anstieg des Kulturniveaus*, uhelidigezh live ar stuziadur b., uhelidigezh live ar sevenadur b.

Kulturologe g. (-n,-n) : sevenadoniour g.

Kulturologie b. (-) : sevenadoniezh b.

Kulturpflanze b. (-,-n) : plant gounezet str.

Kulturpflaume b. (-,-n) : 1. [louza., gwez] prunenn b. [*liester* prunenned], gwez-prun str.

2. [louza., frouezh] prun str., prunenn b.

Kulturpolitik b. (-) : politikerezh sevenadurel g., politikerezh war tachenn ar sevenadur g.

kulturpolitisch ag. : a-fet politikerezh sevenadurel, a-zalc'h ouzh ar politikerezh war tachenn ar sevenadur.

Kulturreferent g. (-en,-en) : [polit.] prezour kannati e karg eus an aferioù sevenadurel g.

Kulturschaffende(r) ag.k. g./b. : oberer sevenadurel g., obererez sevenadurel b. ; *die Kulturschaffenden*, an obererien sevenadurel ls.

Kulturschale b. (-,-n) : [bev.] boest Petri b., koupenn diñvañ b., tiñvadenn b.

Kulturschande b. (-) : mezh evit ur vro stuziet b., dizenor evit ur vro sevenaet g.

Kulturschock g. (-s,-s) : bleuz stuzegel g., kenstok ar sevenadurioù g., kenstok ar sevenadurezhioù g.

Kulturstätte b. (-,-n) : ti an holl g.

Kultursubstrat n. (-s,-e) : [bev.] metoù-tiñvañ g., metoù-magañ g.

Kulturszene b. (-,-n) : bed ar sevenadur g.

Kulturträger g. (-s,-) : parenn sevenadurel g., gwereder sevenadurel g., sevenaer g., kehent ar sevenadur g.

Kulturvarietät n. (-s,-e) : [bev., louza.] kultivar g.

Kulturverein g. (-s,-e) : kevredigezh sevenadurel b.

Kulturvolk n. (-s,-völker) : pobl sevenaet b.

Kulturzentrum n. (-s,-zentren) : kreizenn sevenadurel b.

Kultus g. (-,-Kulte) : [relij.] azeulerezh g., azeuladur g., azeulidigezh b., azeuladeg b., keheladur g., kehelerezh g., kehelidigezh b., azeul g., kehel g., liderezh g., lid g., lidazeul g.

Kultusfreiheit b. (-) : [relij.] frankiz liderezh b., frankiz azeuliñ b., frankiz kravezel b.

Kultusgemeinde b. (-,-n) : [relij.] parrez b., kumuniezh kredenn b.

Kultusminister g. (-s,-) : maodiern an deskadurezh hag an aferioù relijiel g., ministr an deskadurezh hag an aferioù relijiel g.

Kultusministerin b. (-,-nen) : maodiernezh an deskadurezh hag an aferioù relijiel b., ministrez an deskadurezh hag an aferioù relijiel b.

Kultusministerium n. (-s,-ministerien) : 1. [karg] ministrerezh an deskadurezh hag an aferioù relijiel g. ; 2. [sez] ministrerezh an deskadurezh hag an aferioù relijiel b.

kultivieren V.k.e. (hat kultiviert) : 1. difraostañ, digeriñ douar kozh (douar fraost), terriñ douar, difontañ, soulañ, freuzañ, digrakañ, digoadañ, digrannañ, regas, skidiñ, digeriñ douar e ; 2. gounit, ober, lakaat douar dindan, lakaat ; *Getreide kultivieren*, ober gwinizh, gounit gwinizh, lakaat douar dindan winizh, lakaat gwinizh ; 3. [bev.] lakaat da diñvañ ; *Bazillen kultivieren*, lakaat mikroboù (bazzilli, bakteri, unkelligeien) da diñvañ ; 4. trezerzhel, delc'her e ratre, kenderc'hel, kempenn, derc'hel a-blom.

Kumarin n. (-s) : [kimiezh] koumarin b.

Kümmel g. (-s) : 1. [louza.] koumin g., pastounadez-melen str., karotez-naer str., panez sukret str. ; *süßer Kümmel*, aniz dous g. ; *weißer Kümmel, römischer Kümmel, welscher Kümmel*, koumin g. ; 2. [dre astenn., odivi] kummel g., kümmel g., odivi pastounadez-melen g.

Kummer g. (-s) : rec'h g., chagrin g., azrec'h g., niñv g., poan-galon b., diaez spered g., poan-spered b., bles g., gloaz b., kalonad b., tarzh-kalon g., torr-spered g., melre g., glac'har g., bihanezh b., enkrezh g., enkrezenn b., bec'h g., nec'h g., nec'hamant g., nec'hañs b., chal g., soursi g., preder g., prederi b., trubuilh g., strafuilh g., trabas g., tregas g., trevell g., turlut g., anken b., doan b., gouli g., chif g., chastre g., trechal g., trefu g., ambloari g., deur g., gwalañjer g., malañjer g., huanad g., margalon b., rangalon b., nec'hañs b., pened g., anoaz g., diframm g., pik g. ; *tiefer Kummer*, glac'har don g., rangalon b. ; *Kummer haben*, bezañ enkrezet, bezañ war enkrezh, bezañ un enkrezh war e spered, bezañ koumoul war e spered, bezañ ur galonad en e greiz, bezañ poaniet, bezañ ur bec'h pounner war e spered, bezañ ur pouez war e spered, bezañ diaes e galon, bezañ en huanad, bezañ glac'haret, bezañ e glac'har, bezañ dindan e c'hlac'har, bezañ mantret e galon gant ar glac'har, bezañ malet e galon gant ar gloaz, malañ enkrezh ha glac'har, bezañ rannet e galon gant ar glac'har, bezañ rannet e galon gant hirvoud, bezañ leun a hirvoud, bezañ rannet e spered gant ar glac'har, bezañ mantret e galon diwar c'hlac'har, bezañ rannet e galon diwar c'hlac'har, bezañ trubuilhet, bezañ mesket e spered, bezañ rouestlet, margaloniñ, anoaziñ, bezañ bec'h war e spered, bezañ chifet, bezañ trechalet, bezañ trefuet, bezañ melre gant an-unan, kaout melre, melreañ, bezañ traoù war e spered, kaout doan, kaout enkrezh, niñval, kaout niñv, chifañ, kaout poan-galon, nec'hiñ, nec'hañsiñ, en em nec'hañsiñ, bezañ nec'hañset, rec'hiñ, turlutañ, en em chalañ, en em zaoubenniñ, daoubenniñ, en em reveulziañ, morc'hediñ, bezañ morc'hedus, enkreziñ, en em enkreziñ, bezañ diaes e benn, bezañ diaes e spered, bezañ lakaet diaes e benn, bezañ lakaet diaes e spered, kaout gwask, kaout diaez, kemer diaez, en em chaokat, en em ankeniañ, chalañ, en em ambreniñ, en em zoaniañ, tapout kalonad, en em chagrinañ, en em zebriñ, en em zrailhañ, en em drebouliñ, en em drechalañ, bezañ dindan bec'h, gwalañjeriñ, kemer safar, bezañ c'hwen en e loeroù, klevet c'hwen en e loeroù, santout c'hwen en e loeroù, sevel c'hwen en e loeroù, bezañ nec'het, bezañ bec'h war an-unan, bezañ prederiet, bezañ chalet, bezañ en trubuilh, bezañ trubuilhet e galon, bezañ bec'hiet e spered, bezañ sammet e spered, kaout anken en e galon, kaout ur galonad anken, bezañ en anken, kaout nec'h, bezañ klañv e galon, bezañ doaniet, bezañ tregaset, bezañ karget e vazh a spenn ; *sich um etwas Kummer machen*, ober gwad fall (ober tachoù, ober bil, ober biloù) abalamour d'udb, trikamardiñ e voulienn gant udb, kemer standur gant udb, en em lakaat e poan gant udb, bezañ lakaet diaes e benn gant udb, bezañ lakaet diaes e spered gant udb, kemer nec'hamant (merfeti, preder, charre) gant udb, kaout anoaz gant udb, kemer anoaz gant udb, kemer feur war-dro udb, chaokat e ivinoù abalamour d'udb, dont nec'h d'an-unan (en em chaokat) abalamour d'udb, kaout nec'h gant udb, en em chalañ gant udb, kaout prederi eus udb, bezañ e chal gant udb, ober e ziaezamant abalamour d'udb, diarbenn nec'h abalamour d'udb, en em rouestlañ gant udb, en em ambreniñ gant udb, kaout atapi gant udb, kemer atapi gant udb, en em ankeniañ gant udb, chifañ gant udb, kaout enkrezh gant udb, debriñ e spered gant udb, hirvoudiñ en abeg d'udb, kemer albac'henn gant udb, kaout niñv gant udb ; *jemandem Kummer verursachen, jemandem Kummer machen, jemandem Kummer bereiten*, degas predadoù anken

d'u.b., nec'hiñ (nec'hañsiñ, chifañ, chalañ, rec'hiñ, enkreziñ, gwalañjeriñ, malañjeriñ, glac'hariñ, anoaziñ, chagrinañ, chagriniñ, trubuilhañ, daoubenniñ, ankeniañ, doaniañ, direnkañ, nec'hañsiñ, niñval, trechalañ, trefuañ, tregasiñ, eogiñ, trevelliñ, sorbiñ) u.b., kalonizañ u.b., ober niñv d'u.b., kargañ war u.b., glozañ kalon u.b., ober chal d'u.b., ankeniañ u.b., ober anken d'u.b., reiñ safar d'u.b., reiñ deur d'u.b., reiñ kerse d'u.b., degas poan-galon (enkreiz) d'u.b., ober diaez d'u.b., ober enk d'u.b., lakaat c'hwen e loeroù u.b., reiñ blev gwenn d'u.b. ; *er bereitete mir Kummer*, trubuilh am bez gantañ, ober a ra diaez din, ober a ra deur din, reiñ a ra deur din, chati am bez gantañ, predadoù anken am bez gantañ, soursi bras am bez gantañ, nec'h am bez gantañ, enkreiz am bez gantañ, reiñ a ra blev gwenn din, kemer a ran charre gantañ, anoaz am bez gantañ, gwe am bez oc'h ober war e dro, reuz am bez gantañ, da ober am bez gantañ, bez e vez atav o c'hoari ar c'hontrol ouzhin, diharpañ a ra ac'hanon, deur (poan) am bez gantañ, reiñ a ra (ober a ra) fred din, hennezh a zo ur reuz ennañ ; *vor Kummer sterben*, mervel gant ar glac'har, mervel gant anken ha keuz d'u.b., bezañ e galon o rannañ gant ar glac'har, disec'hañ gant ar boan-spered, disec'hañ diwar e dreid gant ar boan-galon ; *Liebeskummer*, kerseenn a garantez b., poan-galon b. ; *der Kummer übermannte ihn*, beuziñ a reas en e c'hlac'har, glac'har e goñfontas bev, brevet e voe gant ar glac'har, koñfontañ a reas en e c'hlac'har, ar glac'har a savas en e galon a houlennou herrus, islonket e voe gant nerzh e c'hlac'har ; *seinen Kummer im Wein ertränken*, lonkañ evit dic'hlac'hariñ, mont da veuziñ er gwin evit tremen e c'hlac'har, dont da dremen e boan dre ar gwin, klask er gwin un opiom da zisoñjal e c'hlac'har ; *jemandem seinen Kummer anvertrauen*, lavaret e nec'hañs d'u.b. ; *seinen Kummer unterdrücken*, distav e galonad ; *jemandes Kummer vertreiben*, *jemanden von seinem Kummer erlösen*, distrewiñ glac'har u.b., skarzhañ ar glac'har (argas ar glac'har, kas ar glac'har) diwar spered u.b., dismantrañ glac'har u.b., terriñ glac'har u.b., dispenn glac'har u.b., diboaniañ u.b., dic'hlac'hariñ u.b., disglac'hariñ u.b.

Kummerkastenonkel g. (-s,-) : [kelaouenn] kazetenner e karg eus ar rubrik „poanioù-kalon hol lennerien“ g., kazetenner e karg eus ar rubrikenn „lizheroù hol lennerien“ g.

Kummerkastentante b. (-,-n) : [kelaouenn] kazetennerez e karg eus ar rubrik „poanioù-kalon hol lennerien“ b., kazetennerez e karg eus ar rubrikenn „lizheroù hol lennerien“ b.

Kümmerkorn n. (-s) : [louza.] ed skaotet str.

kümmerlich ag. : 1. negezet, krabotennet, krabosek, krabotek, oroget, ragotet, skoanet, karnac'h, ble, blin, blinik, dizeriet, koazhet, kastiz, disec'het, o tizaniñ, hartouzet, falleganik, kruk, kruget, ratous, sinac'h, signac'h, teusk, spinek, bitous, daougrommet, divalav, karnet, milzin, treutik, skildreut, dister, strizh ; *dein Kohl sieht aber kümmerlich aus*, n'eo ket stummet brav-brav da gaol ; *dein Küken sieht aber kümmerlich aus*, da evn bihan n'eo ket gwall rust, da evn bihan n'eo ket gwall greñv, da evn bihan n'eo ket gwall serzh anezhañ, da evn bihan n'eo ket gwall yac'h, da evn bihan n'eo ken eon tout, da evn bihan ne ra skritur vat ebet, da evn bihan a zo dister ha milzin ; *kümmerliche Pflanzen*, plant krabosek str., plant falleganik str., plant blin str., plant blinik str., plant kruk str., plant kruget str., plant daougrommet str., plant divalav ls. ; 2. [dre astenn.] dister, disterik, divalav, paour, paourik, reuzeudik, treut, difonn, bitous, truilh, teusk, truek ; *recht kümmerlich*, ken just ha fri ar c'hazh ; *ein kümmerlicher Lohn*, un tamm pae dister g., ur gopr divalav g., un tamm gopr disterik a-walc'h g., ur begad pae g., un disteraik a bae g., ur c'hozh tamm pae dister g., un tammig gounidegezh dister g. ; *kümmerliche Nahrung*, tinell dreut b., tinell baour, kegin dreut b., pred dister (divalav, difonn, koraiz)

g., boued ken just ha fri ar c'hazh g. ; *für diese Leute war ihre kümmerliche Lage auf die herrschende Armut im eigenen Land zurückzuführen*, lakaat a rae an dud-se o stad fall da heuliañ ar baourentez a rene en o bro, evit an dud-se e kleve o stad fall ouzh ar baourentez a rene en o bro.

Adv. : kümmerlich dahinleben, mizeriñ, disec'hañ gant an dienez, langisañ gant paourentez ha mizer, morfontiñ, reuziñ, bevegenniñ, bivigenniñ, bevhilgenniñ, bevañ-bevaik, bevañ-bevaik-bevetez, bevañ truilh, krakvevañ, bevata, darnvevañ, bevañ moan, bevañ togn, bitañ, lainañ, treuzvevañ, bezañ lakaet da beuriñ, bevañ er baourentez vras, darnvevañ, simudiñ, kaout ur vuhez treut, bevañ en ezhom, gweañ (ruzañ) anezhi, c'hoari gant glac'hariñ, hersal mizer, hersal e vizer, stlejañ an diaoul dre e lost, ober yun an nav steredenn, jastañ gant an naon, bezañ gwall just an arc'hant gant an-unan, bezañ berr en arc'hant, bezañ berr an arc'hant gant an-unan, bezañ berr gant an arc'hant, bezañ berrek gant an-unan, chaokat mizer, fritañ mizer gant paourentez, fritañ mizer, fritañ paourentez, fritañ laou, na vezañ kreñv an arc'hant gant an-unan, na vezañ kreñv an traoù gant an-unan, ober ur bevañ bihan, mont d'ar jol vihan, justinañ, na vezañ druz ar peuriñ gant an-unan, na vezañ hir ar peuriñ gant an-unan, bezañ berr ar peuriñ gant an-unan, bezañ treut ar peuriñ gant an-unan, bezañ tanav ar peuriñ gant an-unan, na gaout da zioueriñ, bezañ berr an traoù gant an-unan, bezañ berrek an traoù gant an-unan, bezañ berr ar stal gant an-unan, na vezañ frank ar stal gant an-unan, bezañ treut an traoù gant an-unan, malañ munut e vleud, ober e dammig silvidigezh, duañ gant ar vizer, duañ anezhi, jastañ gant an dienez, punec'hiñ, kaout mil boan o skoulmañ an daou benn, kaout bec'h o lakaat an daou benn da skoulmañ, kaout bec'h o skoulmañ ganti, kaout gwe o skoulmañ ganti, kaout bec'h o sec'hañ an eil dorn gant egile, kaout bec'h o walc'hiñ an eil dorn gant egile, bezañ tenn war an-unan, bezañ ur vriad leun hag un ere berr gant an-unan, en em vevañ divalav, bezañ c'hwezh an dienez gant an-unan, spinañ gant an dienez, bezañ krog an dienez en an-unan, bevañ divalav, bevañ er baourentez, bezañ ezhommek (tavantez, en dienez vrasañ, e-kreiz ar baourentez an ezhommekañ), bevañ paour ha dibourvez, bezañ tenn ar bed gant an-unan, bezañ an traoù ken just ha fri ar c'hazh gant an-unan, bezañ reuzeudik-meurbet e stad, ren ur vuhez du, ren ur vuhez reuzeudik / tremen trist e vuhez / bevañ e kaezhnez / bevañ gant reuzeudigezh (Gregor) ; *diese Bäume wachsen kümmerlich*, ar gwez-se ne zeu vad ebet enno, ar gwez-se ne reont ruskenn ebet, n'eus ket a sav gant ar gwez-se, ar gwez-se ne 'z eont war du ebet, un doare kruget a zo gant ar gwez-se, sourjiñ a ra ar gwez-se.

Kümmerlichkeit b. (-) : 1. dienez b., kaezhnez b., kaezhned b., bihanez b., tavantegezh b., ezhommegezh b., paourentez b., reuzeudigezh b., truegezh b., mizer b., berrentez b., P. Fañch ar Moan g., kiez ar bed b. ; 2. skarzder g., pizhder g., strizhder g., skarz g.

Kümmerling g. (-s,-e) : P. fallegan g., skribiton g., skoanard g., blogorn g., krotouz g., avrelod g., sioc'han g., torgos g., traoùil g., gwidoroc'h g., gwidoroc'hig g., skrilh g., glesker g., speñv g., boustouv g., c'hwiltouz g., c'hwitouz g., bitouz g., plog g., ratous a baotr g., taltouin g., rahouenn vragoù b., revr verr g., torgos tra g., tamm mous flaer g., marmouz ken uhel hag ur bouteg g., marmouz ha n'eo ket brasoc'h hag ur c'horn-tont g., marmouz bihan g., kac'her g., tamm fri lous g., marmouz fall g., orin fall g., ostiz g., tamm kozh mic'hieg g., tamm fri-lor g., marmouz kaoc'h g., laoueg g., glaoueg g., glaourenneg g., babouzeg g., Yann gariffard g., Yann grenn g., Yann varmouz g., Yann vous g., Yann laou g., makez brammer bihan g., makez penn laou g., kampinod g., fri-kreien g., fri-

mic'hi g., fri-karn g., mousig fall g., gouzen g. [*liester* gouzud], bidorc'hig g., minoc'h g., preñvig g., preñv-douar g.

kummerlos ag. : disorb, divelkont, dic'hlaç'har, didrabas, dichastre, dibredre, divorc'hed, dijabl-kaer, disoursi, dinec'h, ken dinec'h ha tra, dichal, distrafuilh, dienkreç, disamm diouzh pep anken, diank a bep anken, libr ha disamm a bep anken, dieub eus pep anken, dieub diouzh pep anken, dijabl diouzh pep anken, distrob diouzh pep anken, diank diouzh pep anken, frank a anken, kuit diouzh pep anken, diskarg eus pep trubuilh, dianken, dilu, diliamm, disafar, didrubuilh, digoumoul e galon, dirouestl, kuit a zroug, kuit a bep droug.

Kummerlosigkeit b. (-) : dic'hlaç'har g., dibrederezh g., dibrederi b.

kümmern V.k.e. (hat gekümmert) : 1. sellet ouzh ; *das kümmert dich nicht*, n'ec'h eus netra da welet gant an dra-se, kement-se ne sell ket ouzhit, kement-se ne sell netra ouzhit, n'eo ket da afer eo, an dra-se n'eo ket da stal eo, n'eo ket da batatez, pep hini e vutun, n'eo ket da dra eo ; *das kümmert mich nicht*, ne lakaan van ebet gant an dra-se, n'eo ket va afer, leuskel a ran ar re all da ziluziañ o gwiaed, koulz tra eo din, heñvel dra eo din, ne 'z in ket d'en em luziañ gant traou n'em eus ket karg anezho, ne c'hwitan ket, n'emaon ket e chal gant kement-se, kement-se ne ra kaz ebet din-me, ne ran kaz ebet war gement-se, me a ra goap eus an dra-se, ne ran na van na kaoz ouzh an dra-se, dichastre on diouzh an dra-se, pe vern ouzhin ? pe forzh a ran-me ? pe forzh a ra din ? pe forzh a zo din ? pe forzh din ? - ha forzh a ra din ? ha forzh a zo din ? petra a ra se din ? petra eo an dra-se din ? pe kaz a ra din ? pe vern din-me ? / pe laz din-me ? / kement-se ne vern (ne laz) ket din (Gregor) ; *das kümmerte sie im Geringsten*, ne rae ket kalz a chal dezho, n'eo ket gant an dra-se e oant darbaret, ne oant ket gwall nec'het gant an dra-se, ne oant ket klañv gant an dra-se ; *das kümmert mich im Geringsten*, tanfoeltr forzh ne ran eus an dra-se ! - ingal (heñvel, hañval, euver, unvan) eo din - heñvel dra eo din - ne ran forzh - 'ran ket fouter kaer - 'ran ket foeltr forzh - ne lakaan van ebet gant an dra-se - ne ran na forzh na brall eus kement-se - ne ran foeltr forzh ebet - se ne ra mann din-me - ne ran ket kaz a gement-se - n'eus ket a gaz din - ne ran foeltr-kaer gant an dra-se - ma'z erru, mat, mar n'erru ket, mat ivez - ne c'hwitan ket - koulz tra eo din - dichastre on diouzh an traoù-se - pe vern din ? - ne ran na van na kaoz ouzh kement-se - ne ran forzh a netra - ne ran forzh gant netra - ne ran fouter kaer gant netra - foeltr forzh ne ran - n'emaon ket e chal gant kement-se - diseblant on ouzh kement-se holl - ne ran na man na mordo ouzh kement-se holl - ne ran fouter kaer eus kement-se holl - ne vern ket din - ne laz ket din - evit kelo ar pezh a dalvez kement-se ! - va botez ! - n'eo ket gant an dra-se on darbaret - n'on ket gwall nec'het gant an dra-se - n'in ket klañv gant an dra-se - n'on ket chalet neudenn ebet gant ken nebeut a dra - n'on ket chalet neudenn ebet gant ken nebeut all - n'emaon ket en trubuilh evit ken diste dra - n'on ket nec'hetoc'h gant an dra-se eget gant va botez kentañ - ne zeuio ket blev gwenn din kelo ken nebeut-se a dra - n'emaon ket e chal gant an dra-se - me 'ra forzh ! ; 2. enkreziñ, nec'hiñ, nec'hañsiñ, direnkañ, ankeniañ, ober anken da, azrec'hiañ, doaniañ, glac'hariañ, gloazañ kalon u.b., kalonizañ u.b., gwaskañ, melreañ, morfontiñ, poaniañ, reuziañ, chalañ, ober chal da, anoaziñ, trubuilhañ, daoubenniñ, sorbiñ, strafuilhañ, lakaat nec'hamant [e spered u.b.], tregasiñ, eogiñ, trevelliñ, prederiañ, trechalañ, bec'hiañ, begañ, kargañ war, niñval, degas predadoù anken da, chifañ, rec'hiañ, trefuañ, reiñ safar da, degas poan-galon (enkreç) da, ober diaez da, ober enk da, lakaat c'hwen e loeroù u.b.

V.em. : **sich kümmern** (hat sich (ak.) gekümmert) : *sich* (ak.) *um jemanden kümmern*, ober war-dro u.b., ober àr-dro u.b.,

ober en-dro d'u.b., ober diouzh u.b., ober ouzh u.b., ober evit u.b., bezañ en-dro d'u.b., bezañ war-dro u.b., intent ouzh u.b., plediñ gant (ouzh) u.b., pleal gant u.b., damantiñ d'u.b., damantiñ u.b., kaout damant d'u.b., soursial ouzh (eus, gant) u.b., soursial u.b., kemer soursi ouzh u.b., kemer kur a u.b., prederiañ gant u.b., prederiañ ouzh u.b., kemer aket gant u.b., kemer preder gant u.b., klevet ouzh u.b., kaout preder ouzh u.b., kundu u.b., kunduiñ u.b., trepanañ u.b., vakiñ gant u.b., kemer albac'henn gant u.b., kempenn u.b., klevet ouzh u.b., sellet gant u.b., magañ u.b. ; *sich umeinander kümmern*, reiñ sikour an eil d'egile, en em zerc'hel, en em harpañ, en em sikour, en em skoazellañ an eil egile, en em gennerzhañ, en em skoaziañ, en em ziboniañ, en em skorañ, kas an eil egile, bezañ skoaz-ouzh-skoaz ; *er kümmert sich kaum um seine Kinder*, ne ra ket pikol war-dro e vugale ; *du wirst dich um deinen kleinen Bruder kümmern*, te a soursio ouzh da vreur bihan ; *sich um Jugendliche kümmern*, krennardata ; *er kümmert sich einen Dreck um die anderen*, difoutre eo ouzh ar re all ; *ich muss mich dauernd um ihn kümmern*, ne c'hallan ket mont diwar e dro ; *sich* (ak.) *um etwas kümmern*, ober war-dro udb, ober àr-dro udb, plediñ gant (ouzh, war) udb, pleustriñ gant udb, ober diouzh udb, ober ouzh udb, ober evit udb, emellout eus udb, vakiñ gant udb, pleal gant udb, kemer preder gant udb, bezañ e preder gant udb, kaout preder gant udb, prederiañ gant udb, prederiañ ouzh udb, kemer aket gant udb, kemer albac'henn gant udb, kundu udb, kunduiñ udb, en em gargañ eus udb, kemer udb e karg, kemer udb en e garg ; *ich kümmere mich persönlich darum, ich werde mich persönlich darum kümmern*, ober a rin war-dro va-unan ; *sie müssen sich immerhin darum kümmern*, bepred eo e leont pleal gant se ; *ich kümmere mich nicht um das Gerede der Leute*, n'ez in ket diouzh kaozioù an dud, me ne ran van ebet evit klevet ar chas o harzhal, leuskel a ran an dud da lavaret, ne ran van evit klevet ar gwallgomzoù-se, ober a ran fouter kaer eus ar c'haozioù, foeltr forzh ne ran eus kaozioù an dud, ober a ran forzh gant kaozioù an dud, ober a ran forzh petra 'lavarao an dud, me ne ran van ebet pe tamallet pe meulet e vin gant an dud, ne ra forzh din pe tamallet pe meulet e vin gant an dud, me ne ran van ebet pe bour pe driñchin am bo gant an dud, me ne ran ket a gaz pe e vin lakaet mat pe fall gant an dud, me a zo ingal din peseurt abeg a gavo an dud ennon, me ne ran van peseurt abeg a gavo an dud ennon, difoutre on ouzh pezh a lavaro an dud, dichastre on diouzh pezh a lavaro an dud, me ne ran na van na kaoz ouzh tanfoeltr den ebet, n'eus kaz pe 'lavarao an dud ; *sich um Politik kümmern*, politikañ ; *kümmere dich um deinen eigenen Kram* ! emell eus ar pezh a sell ouzhit ! kae da zirouestlañ da neud ! soursi ouzh da grampouezh ! soursi ouzh da bemp krampouezhenn ! diwall d'en em luziañ gant traoù n'ac'h eus ket karg anezho ! lez ar re all da ziluziañ o gwiaed ! chom war da dreuzoù ! chom hep lakaat da fri en dra-se ! na sank ket da fri en dra-se ! n'ay ket da fri aze ! n'a ket da emellout eus kement-se ! n'a ket d'en em veskañ e kement-se ! ne vefe ket a boan dit lakaat da fri en dra-se ! n'ec'h eus klask ebet war mann ebet en afer-se ! n'emañ ket ez kerz emellout eus kement-se ! an dra-se n'eo ket da stal eo ! n'eo ket da batatez ! pep hini e vutun ! n'ec'h eus ket da welet war gement-se ! mir a lakaat da fri en afer-se ! petra a sell an dra-se ac'hanout ? ; *er kümmert sich um gar nichts*, ne ra van ebet, ne ra van eus netra, ne ra van gant netra, ne ra seblant a netra, ne daol kont eus netra, n'en deus soursi ebet gant netra, ne rafe ket ur c'hrogad, ne rafe ket ur c'hraf, ne rafe ket an disterañ kraf, ne ra ket ur fulenn war ar plaen, chom a ra hep ober netra, ne ra glad, ne ra taol ebet, hennezh a vez oc'h ober mann a-hed an deiz, ne ra mann gant e gorf, ne ra na mik na man a netra, ne sell ouzh mann,

didalvez eo ken ez eo, gwall zibreder eo, hennezh a zo skoet (a zo grevet) gant terzhienn an didalvez (gant terzhienn al leue), hennezh ne ra forzh a netra, hennezh ne ra forzh gant netra, hennezh a zo ur Yann Foeltr-forzh.

Kümmernis b. (-,-se) : rec'h g., chagrin g., azrec'h g., niñv g., poan-galon b., diaez spered g., poan-spered b., bles g., gloaz b., kalonad b., tarzh-kalon g., torr-spered g., melre g., glac'har g., bihanez b., enkreiz g., enkrezenn b., bec'h g., nec'h g., nec'hamant g., nec'hañs b., chal g., soursi g., preder g., prederi b., trubuilh g., strafuilh g., trabas g., tregas g., trevell g., turlut g., anken b., doan b., gouli g., chif g., chastre g., trechal g., trefu g., ambloari g., deur g., gwalañjer g., malañjer g., huanad g., margalon b., ranngalon b., nec'hañs b., pened g., anoaz g., diframm g., pik g.

Kummerspeck g. (-s) : P. kilioù lard ouzhpenn degaset gant an trubuilhoù ls.

kummervoll ag. : leun a c'hlac'har, mantret gant ar glac'har, enkreizet bras, glac'haret bras, machet gant ar glac'har, glac'harus, er brasañ glac'har, gwall drubuilhet, bec'h war e spered, kourmoul war e spered, ur bec'h pounner war e spered, gwall chifet, trechalet bras, trefuet bras, melre gantañ, dindan bec'h, c'hwen en e loeroù, nec'het bras, nec'het marv, gwall brederiet, gwall chalet, en trubuilh bras, gwall drubuilhet e galon, gwall vec'hiet e spered, gwall sammel e spered, klañv e galon, gwall zoaniet, malañjer, karget e vazh a spenn, gant kalz a breder ; *warum siehst du denn so kummervoll aus ? warum machst du ein so kummervolles Gesicht ?* petra a laka du da benn ? petra a ra dit bezañ ken nec'het ?

Kummet n. (-s,-e) : gwakol g./b., bourellenn b., bourell b., morgo g. [*liester* morgeier], P. goukenn b. ; *einem Pferd ein Kummet anlegen*, gwakoliañ ur marc'h, stardañ ar vourell war gouzoug ur marc'h, lakaat ar gwakol en-dro da vruched ur marc'h ; *Binsenkummet*, poul g., mangorzh g.

Kummetbügel g. (-s,-) : paron g., paronenn b.

Kummetkette b. (-,-n) : stag-prenn g. [*liester* stagou-prenn].

Kummetmacher g. (-s,-) : dibrer g., boureller g., gwakolier g., piker-lêr g., harnezer g., harnezour g.

Kumpan g. (-s,-e) : kamalad g., keneil g., kile g., komper g., kompagnun g., kenvreur g. ; *sich an den Übeltaten seiner Kumpane beteiligen*, kemer e lod e gwalloù e genvreudeur.

Kumpel g. (-s,-) : 1. mengleuzier g. ; 2. kamalad g., mignon g., kile g., frai g. [*liester* fraied], komper g., kompagnun g., ami g. [*liester* amied], kenderv g.

kümpeln V.k.e. (hat gekümpelt) : [tekn.] darsankañ.

Kümpeln n. (-s) : [tekn.] darsankerezh g., darsankañ g.

Kümpelpresse b. (-,-n) : [tekn.] mekanik darsankañ g., gwask darsankañ g./b., gwaskell darsankañ b., darsanker g. [*liester* darsankerioù].

Kumquat b. (-,-s) : [louza.] 1. [gwez] gwez kourmkwad str., gwezenn gourmkwad str. ; 2. [frouezh] kourmkwad str., kourmkwadenn b.

Kumt n. (-s,-e) : gwakol g./b., bourellenn b., bourell b., morgo g. [*liester* morgeier], P. goukenn b. ; *einem Pferd ein Kumt anlegen*, gwakoliañ ur marc'h, stardañ ar vourell war gouzoug ur marc'h, lakaat ar gwakol en-dro da vruched ur marc'h ; *Binsenkumt*, poul g., mangorzh g.

Kumtbügel g. (-s,-) : paron g., paronenn b., douger g. [*liester* dougerioù].

Kumtgeschirr n. (-s) : gwakol g./b., bourellenn b., bourell b., morgo g. [*liester* morgeier], P. goukenn b.

Kumulante b. (-,-n) : [mat.] dassammant g.

Kumulation b. (-,-en) : berniadur g., dastumadur g., daspugn g., daspugnadur g., dassammadur g., dassammañ g. ; [gwir] *Kumulation der Strafen*, sammadur ar barnedigezhioù g., daspugnadur ar barnedigezhioù g.

kumulativ ag. : dassamadel, ... dassammañ ; [mat.] *kumulative Funktion*, kevreizhenn dassammañ b. ; *kumulative Häufigkeit*, reveziad dassammant g. ; *kumulative Verteilung*, dasparzh dassamadel g. ; *kumulative Summe*, dassammad g.

kumulierbar ag. : berniadus.

kumulieren V.k.e. (hat kumuliert) : dastum, daspugn, berniañ, yoc'hiñ, [mat.] dassammañ ; *kumulierte Häufigkeit*, reveziad dassammant g. ; *kumulierte Summe*, dassammad g.

Kumulierung b. (-,-en) : 1. berniadur g., dastumadur g., daspugn g., daspugnadur g. ; [gwir] *Kumulierung mit einer früheren Strafe*, sammadur ar barnedigezhioù g., daspugnadur ar barnedigezhioù g. ; 2. [mat.] dassammadur g., dassammañ g.

Kumulonimbus g. (-, Kumulonimben) / **Kumulonimbuswolke** b. (-,-n) : kumulonimbuz g. [*liester* kumulonimbuzoù].

Kumulus g. (-, Kumuli) / **Kumuluswolke** b. (-,-n) : kumuluz g. [*liester* kumuluzoù], kastell g. [*liester* kastelloù, kastilli, kastell].

kund ag. : mil anavezet, anat, anv, mil vrudet.

kündbar ag. : 1. [arc'hant] *kündbare Anleihe*, amprest ardaladus g., amprest dastaladus g. ; 2. [kevrat] freuzadus, torradus, loezadus, ... a c'hall bezañ torret, ... a c'hall bezañ freuzet, ... a c'hall bezañ diskoulmet ; 3. [implijad] digouviadus, dizorniadus, ... a c'hall bezañ dic'hopret, ... a c'heller dizorniañ.

Kunde¹ g. (-n,-n) : [kenw.] arval g., praktik g., ostiz g., prener g., boazier g. ; *ein treuer Kunde*, un arval feal g. ; *ein alter Kunde*, un arval a-gozh g. ; *Postkunde*, boazier ar post g. ; *Bahnkunde*, boazier an tren g. ; *Stromkunde*, boazier an tredan g. ; *seine Kunden betrügen, die Kunden scheren*, goro arc'hant digant e bratikoù, kignat an arvalien, sunañ o gwenneien digant e bratikoù, peilhat (kignat) e bratikoù, goro o arc'hant digant e bratikoù, diskantañ (disec'hañ, skarzhañ, dibluskañ, goullañ) o yalc'h d'e bratikoù, displuñvañ (touzañ, diwadañ, diorblañ) e bratikoù, goro e bratikoù betek ar gwad, laerezh e arvalien, ober yalc'h diwar-goust e bratikoù, ober godell diwar-goust e bratikoù ; *Kunden werben*, klask arvalien nevez, arglask arvalien, arglask praktikoù, dastrann arvalien ; *neue Kunden gewinnen*, gounit arvalien nevez, ober ostizien, ostizañ ; *Kunden verlieren*, diostizañ, koll ostizien ; *Kunden binden*, ostizekaat arvalien ; *sich (ak.) um seine Kunden bemühen, seinen Kunden jeden Wunsch von den Augen ablesen*, ober brav war-dro e bratikoù, ober brav d'e bratikoù, mont brav d'e bratikoù ; *als Stammkunden gewinnen*, ostizekaat praktikoù ; *ich bin dort kein Kunde mehr*, an ti-se n'en devo ken va fratik, birviken troad ne daolin mui en ti-se ; *er hint den Wünschen seiner Kunden hinterher*, amploc'h eo an dud war ar goulenn eget ma'z eo-eñ war an ober ; *in diesem Geschäft steht der Kunde einem so überreichen Angebot gegenüber, dass er einfach nicht mehr weiß, wo ihm der Kopf steht*, er stal-se ne oar ket ar prener dibab etre kement all a draoù a ginniger dezhañ.

Kunde² b. (-,-n) : 1. keloù g., kel g., keal g. ; *schlimme Kunde bekommen*, kaout gwall geloù, kaout keloù fall (ur c'heloù fall) ; *sichere Kunde von etwas haben*, bezañ kelaouet mat a-zivout udb, bezañ titouret mat diwar-benn udb, gouzout udb a-berzhvat (Gregor) ; 2. gouiziegezh b., skiant b. ; *Naturkunde*, skiantoù an natur ; *Erdkunde*, geografiezh g., douaroniezh b. ; *Sternkunde*, steredoniezh b.

künden V.gw. (hat gekündet) : *von etwas künden*, diskouez splann udb.

V.k.e. (hat gekündet) : 1. ditourañ, ragaroueziañ, kemenn ; *das kündigt nichts Gutes*, keal a geloù fall a zo, an dra-mañ a zo ur sin fall deomp, kement-se a zo gwall sin deomp (Gregor), gwall

geloù a zo da gaout gant an dra-se, un droukziougan eo an dra-se ; **2.** [Bro-Suis] *sellit ouzh kündigung*.

Kundenakquisition b. (-) : arglask arvalien g., arglaskerezh arvalien g., ostizerezh g.

Kundenberatung b. (-,en) : kuzulierezh an arvalien g., aliañ an arvalien g.

Kundenbindung b. (-,en) : [kenwerzh.] ostizekaat g.

Kundendienst g. (-es,-e) : servij goude gwerzh g., gwazerezh goude gwerzh g., goudegwerzh g.

Kundenfang g. (-s) : [gwashaus] klask sav g., klask fred g., ostizerezh g., dastrannerezh g., dastrann g.

Kundeninformation b. (-,en) : servij arvalien g., lec'h titouriñ an arvalien g., servij kelaouiñ an arvalien g., stand kelaouiñ g.

Kundenkarte b. (-,n) : kartenn dalc'husted b., kartenn fealded b.

Kundenkreis g. (-es) : ostizien ls., arvalien ls., pratikoù ls., diskenn g.

Kundenstock g. (-s) : [Bro-Aostria] ostizien ls., arvalien ls., pratikoù ls., diskenn g.

Kundensuche b. (-) : arglask arvalien g., arglaskerezh arvalien g., ostizerezh g. ; *Taxi, das auf Kundensuche ist*, taksi o tuta g.

Kundenwerber g. (-s,-) : arglasker arvalien g.

Kundenwerbung b. (-) : arglask arvalien g., arglaskerezh arvalien g., ostizerezh g. ; *Kundenwerbung betreiben*, arglask arvalien, dastrann arvalien, ostizañ, ober ostizien, arglask danvez pratikoù ; *Kundenwerbung durch Vertreterbesuche*, bizitañ g., chinerezh g., chinañ g. ; *Kundenwerbung per Telefon*, arglask arvalien dre bellgomz g., ostizerezh dre bellgomz g.

Künder g. (-s,-) : kemenner g.

kundgeben V.k.e. (gibt kund / gab kund / hat kundgegeben) : *etwas kundgeben*, embann udb, diskuliañ udb, reiñ anaoudegezh eus udb, reiñ udb da c'houzout (da anavezout), reiñ liv eus udb, reiñ disaouzan eus udb, kemenn udb, diskouez udb, erzerch'hañ udb ; *seine Meinung kundgeben*, dispakañ e vennozh, reiñ e vennozh da anavezout (da c'houzout).

Kundgeber g. (-s,-) : **1.** doareour g. ; **2.** manifestour g., manifestour g., kendiskulier g., displegadeger g., diskeler g.

Kundgebung b. (-,en) : manifestadeg b., diskuladeg b., diskuliadeg b., displegadeg b., kendiskuliadeg b., tolpadstourm g. ; *überall im Lande kommt es zu spontanen Kundgebungen*, un tamm e pep lec'h er vro en em vod an dud war ar prim.

kundig ag. : **1.** barrek, gourdon ; *einer Sprache kundig*, ... a oar ur yezh, ... a c'hall komz ur yezh, barrek war ur yezh, gourdon ouzh ur yezh ; *vieler Künste kundig*, lieskalvezour ; *Lugh, der vieler Künste kundiger Gott*, Lugh, an doue lieskalvezour g. ; **2.** titouret mat, kelaouet mat ; *von kundiger Seite*, digant tud kelaouet mat, digant tud titouret mat, digant tud a oar ar gartenn, digant tud a oar anezhi, a-berzh-vat.

kündigung V.gw. (hat gekündigt) : reiñ e zilez, reiñ e ziskarg, reiñ an digarg ag ur garg bennak, goulenn e ziskarg, lakaat e zilez eus ur garg, mont diwar e labour, P. diskouez e seuliou, terriñ e c'hopr, terriñ e goumanant, reiñ e davanjer ; *ein Angestellter kündigt*, un implijad a ro e zilez, un implijad a ro e ziskarg ; *der Knecht hat gekündigt*, ar mevel en deus torret e c'hopr ; *der Pächter hat gekündigt*, ar c'houmananter en deus torret e feurm, ar feurmer en deus torret e goumanant. ; *den Dienst kündigen*, dilezel e garg, reiñ e zilez eus e garg, lakaat e zilez, mont kuit eus e garg, diskouez e seuliou, reiñ e davanjer.

V.k.d. (dat.) (hat gekündigt) : *einem Angestellten kündigen*, reiñ e sac'h (e zisentez, e zigouvi, e ziskouvi) d'un implijad,

dilabourat un implijad, dic'hoprañ un implijad, difredañ un implijad, ezfredañ un implijad, digouviañ un implijad, diskouviañ un implijad, digargañ un implijad, dizorniañ un implijad, digoumanantiñ un implijad, sinañ e baper d'un implijad, .

V.k.e. (hat gekündigt) : **1.** freuzañ, terriñ, nullañ, diskoulmañ, dileiñ ; *einen Vertrag kündigen*, terriñ (freuzañ, nullañ, diskoulmañ, dileiñ) ur feur-emglev, terriñ (freuzañ, nullañ, diskoulmañ, dileiñ) ur gevrat ; *einen Kfz-Versicherungsvertrag kündigen*, digreataat ur c'harbed ; *jemandem die Wohnung kündigen*, terriñ al lizher-feurm, kas kuit ur c'houmanantad (ur feurmer) ; *den Mietvertrag kündigen*, terriñ ar feurm ; *einen Pachtvertrag kündigen*, *einen Pachtbrief kündigen*, terriñ ur feurm, terriñ e goumanant ; *sein Abonnement kündigen*, digoumanantiñ, digoumanantiñ diouzh ur gazetenn bennak ; *seine Stelle kündigen*, reiñ e zilez, reiñ e ziskarg, reiñ an digarg ag ur garg bennak, goulenn e ziskarg, lakaat e zilez eus ur garg, mont diwar e labour, P. diskouez e seuliou, reiñ e davanjer ; **2.** [dre skeud.] *jemandem die Freundschaft kündigen*, terriñ pep darempred a vignoniezh gant u.b., treiñ kein d'u.b., lakaat diwezh d'e vignoniezh gant u.b., fontañ an traoù etre an-unan hag unan all.

Kündigung b. (-,en) : **1.** torridigezh b., freuzidigezh b., dileidigezh b., digoulmidigezh b. ; *Kündigung eines Abonnements*, digoumanant g./b. ; **2.** dic'hopradur g., digouvi g., diskouvi g., argasaden b., karzh g., karzhaden b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzherezh g., skarzhadur g., skarzhaden b., torr-lizher g., difredañ g. ; *eine Kündigung aussprechen*, diskoulmañ ur gevrat, dic'hoprañ u.b., difredañ un implijad, ezfredañ un implijad, digouviañ un implijad, digargañ un implijad, dizorniañ un implijad, reiñ e zisentez (e zigouvi) d'un implijad ; *Kündigung aus wirtschaftlichen Gründen*, skarzh labour a-zalc'h ouzh diaesterioù war tachenn an armerzh g., dic'hopradur evit abegoù armerzh g., ezfredadur armerzhel g. ; **3.** dilez-karg g., digarg g., diskarg g., emziskarg g., emzizalc'h g., dilezadur g., dilez g. ; *seine Kündigung einreichen*, reiñ e zilez, reiñ e ziskarg, reiñ an digarg ag ur garg bennak, goulenn e ziskarg, lakaat e zilez eus ur garg, mont diwar e labour, P. diskouez e seuliou, terriñ e c'hopr, reiñ e davanjer ; *der Knecht hat seine Kündigung eingereicht*, ar mevel en deus torret e c'hopr ; **4.** [gwir] rakkemenn g.

Kündigungsbrief g. (-s,-e) : **1.** lizher dic'hoprañ g., lizher ezfredañ g., lizher digouviañ g., lizher diskouviañ g., rakkemenn difredañ g. ; **2.** lizher emzilez g., lizher emzicer'hel g.

Kündigungsschädigung b. (-,en) : digoll ezfredañ g.

Kündigungsfrist b. (-,en) : goursez ar rakkemenn g., goursez dileiñ g.

Kündigungsgrund g. (-s,-gründe) : abeg ezfredañ g., kaoz ar skarzhadur b., perag eus ar skarzhadur g., abeg ar skarzhadur g.

Kündigungsklausel b. (-,n) : diferadenn disloezus b., diferadenn a-zalc'h ouzh an torr-kevrat b., diferadenn dileiñ b., diferadenn a-zalc'h ouzh torridigezh ar gevrat b.

Kündigungsschreiben n. (-s,-) : **1.** lizher dic'hoprañ g., lizher ezfredañ g., lizher digouviañ g., lizher diskouviañ g., rakkemenn difredañ g. ; **2.** lizher emzilez g., lizher emzicer'hel g.

Kündigungsschutz g. (-es) : gwarez ouzh an dic'hopradurioù diabeg g., gwarez ouzh an ezfredadurioù tarvac'hus g.

Kündigungstermin g. (-s,-e) : goursez ar rakkemenn g., goursez dileiñ g.

Kundin b. (-,nen) : arvalez b., ostizez b., prenevez b.

kundmachen V.k.e. (hat kundgemacht) : *etwas kundmachen*, embann udb, diskuliañ udb, reiñ anaoudegezh eus udb, reiñ udb da c'houzout (da anavezout), reiñ liv eus udb, reiñ disaouzan eus udb, kemenn u.b., diskouez udb, erzerc'hañ udb.

Kundmachung b. (-, -en) : [Bro-Aostria] kemenn g., kemennadenn b., kemennidigezh b., kemennadur g., bann g., embann g., embannidigezh b., embannerezh g.

Kundschaft b. (-, -en) : 1. ostizien ls., arvalien ls., pratikoù ls., arvalerezh g. ; *schwierige Kundschaft*, pratikoù (prenerien) figus ls., pratikoù pismigus ls., prenerien bismigus ls., pratikoù pitilh ls., pratikoù pitouilh ls., pratikoù diaes da zic'hoantañ ls. ; 2. titouroù ls., stlenn g., stlennadurioù ls. ; *jemanden auf Kundschaft ausschicken*, a) kas u.b. da glask titouroù (stlenn, stlennadurioù) ; b) [lu] kas u.b. d'ober un anavezadenn (un anaouadenn).

kundschaften V.gw. (hat gekundschaftet) : ober un anavezadenn, ober un anaouadenn, ober ged-tro, anavezadenniñ, anaouadenniñ.

Kundschafter g. (-s, -) : 1. kannad g. ; 2. spier g., kelaouer g., titourer g. ; 3. [lu] diaraoger g., gwastadour g., sklêrijenner g., anaouder g.

Kundschafterin b. (-, -nen) : 1. kannadez b. ; 2. spierez b., kelaouerez b., titourez b. ; 3. [lu] diaraogerez b., sklêrijennerez b., anaouder b.

kundtun V.k.e (tat kund / hat kundgetan) : *etwas kundtun*, embann udb, diskuliañ udb, reiñ anaoudegezh eus udb, reiñ udb da c'houzout (da anavezout), eztaoliñ udb, reiñ udb da anaout, reiñ udb da welet, reiñ liv eus udb, reiñ disaouzan eus udb, notañ udb, disklozañ udb, dozviñ udb, disklêriañ udb ; *Kindermund tut Wahrheit kund*, etre bourd (etre c'hoari) ha fars e vez lavaret ar wirionez da galz ; *seine politischen Ansichten offen kundtun*, embann e vennozhioù politikel, embann e gredenn bolitikel.

künftig ag. : o tont, da zont, a zeu, goude ; *künftige Geschlechter*, rummadoù o tont (da zont, a zeu) ls., rummadoù goude ls., remziadoù da zont ls., gwiskadoù tud a zo c'hoazh da c'heneh ls. ; *die künftigen Eheleute*, an danvez priedoù ls. ; P. *meine Künftige*, danvez va fried g., danvez va gwreg g., danvez va hanter diegezh g., va gwreg da zont b., va chevreñn b.

Adv. : a-benn neuze, a-benn bremañ, hiviziken, pelloc'h, a-belloc'h, adalek bremañ, azalek bremañ, goude-henn, goude-se, diwar-neuze, adal neuze, a-neuze, abaoe neuze, adal bremañ, adal ar c'houlz-se, goude-se, diwar ar c'houlz-se, diwar ar pred-se, diwar ar mare-se, a-vremañ, a-vremaik, avaze, a-ziwar neuze, a-ziwar an deiz-se.

künftighin Adv. : a-benn neuze, a-benn bremañ, hiviziken, pelloc'h, a-belloc'h, adalek bremañ, azalek bremañ, goude-henn, goude-se, diwar-neuze, adal neuze, a-neuze, abaoe neuze, adal bremañ, adal ar c'houlz-se, goude-se, diwar ar c'houlz-se, diwar ar pred-se, diwar ar mare-se, a-vremañ, a-vremaik, avaze, a-ziwar neuze, a-ziwar an deiz-se.

Kungelei b. (-, -en) : ribouilhaj g., ribouilh g., irienn b., korvigell b., itrik g., ardivinkoù ls., trokell b.

kungeln V.gw. (hat gekungelt) : ribouilhaj, penefiañ, farbotañ, itrikañ, turlutañ, fistoulat, nezañ ur gordenn, goriñ e daol, gwiadit itrikoù, trokellat ; *was kungelt er da* ? petra emañ hennezh o farbotañ ? peseurt kordenn emañ o nezañ hennezh c'hoazh ? peseurt taol gwidre emañ o prientiñ ? petra emañ oc'h itrikañ ? peseurt tro gamm bennak emañ hennezh oc'h itrikañ c'hoazh ? peseurt tro fobiez bennak a zo en e benn ? peseurt taol kamm emañ oc'h itrikañ ? peseurt tro c'hanas bennak a zo o treiñ en e benn ? peseurt taol gast (peseurt tro lous, peseurt tro gamm) a zo o treiñ en e benn ? peseurt itrikoù

emañ hennezh o wiadiñ c'hoazh ? peseurt ribouilh emañ hennezh o wiadiñ c'hoazh ? o turlutañ petra emañ aze ? o penefiañ petra emañ aze ? o fistoulat petra emañ aze ?

Kung-Fu n. (-/s) : [sport] kung-fu g.

Kunigundenkraut n. (-s) : [louza.] kanab dour str., kanab c'hwerv str., skav du str.

Kunkel b. (-, -n) : kegel b. ; *der Kunkel neues Material zuführen*, tleuñviñ ar gegel ; *an der Kunkel befestigte unversponnene Fasern*, yarenn b., keved b., kegelad b., tleuñv g., stec'hennad b., lanfas g.

Kunkellehn n. (-s, -) : [istor] dalc'h kouezhet d'ur vaouez dre hêrezh g., barrenn aet gant ar merc'hed b. ; *Kunkellehn werden*, mont gant ar merc'hed.

Kunst b. (-, Künste) : 1. arz g. ; *sich an den Künsten erfreuen*, kaout dudi gant an arzoù ; *die bildenden Künste*, arzoù ar gweled ls. ; *die darstellenden Künste*, *die ephemeren Künste*, an arvestoù bev ls., arzoù an arvest ls. ; *plastische Kunst*, stummarz g., arz plastek g., arz mezellat g., arz delvel g. ; *die schönen Künste*, an arzoù-kaer ls. ; *die Kunst der Renaissance*, arz an Azginivelezh g. ; *akademische Kunst*, akademegzh b., akademiegezh b., akademiadegezh b., arz akademiek g., [gwashaus] pomperezh g. ; *die angewandte Kunst*, an arzoù pleustrek ls., an arzoù kinklañ ls. ; *naive Kunst*, arz eeunek g. ; *sakrale Kunst*, arz relijiel g., arz sakr g. ; *profane Kunst*, arz disakr g. ; *die griechisch-römische Kunst*, an arz gresian-roman b. ; *die zeitgenössische Kunst*, an arz a vremañ g. ; *die Stammeskunst*, *die Kunst indigener Völker*, an arzoù kentidik ls., an arz kentidik g. ; *dekorative Kunst*, *ornamentale Kunst*, arz kinklañ g. ; *auf dem Höhepunkt seiner Kunst*, e-kreiz e ampartiz, en e wir wellañ ; *die Kunst ist ein Spiegel ihrer Zeit*, an arz eo melezhour e varevezh ; *die Kunst fördern*, skoazellañ an arzoù, skoaziadennañ an arzoù, sponsorañ an arzoù, paeroniañ an arzoù.

2. gouiziegezh b., skiant b., arz g. ; [istor] *die freien Künste*, an arzoù liberal ls. ; *die sieben freien Künste*, ar skiantoù nobl hag onest (Gregor) ls., ar seizh arz ls.

3. teknik g., kalvezder g., kalvezerezh g. ; *Kunst des Spinnens*, nezerezh g. ; *Webkunst*, gwiaderezh g., gwiadennerezh g. ; *Kochkunst*, keginerezh g., bouedoniezh b., gastronomiezh b., hevlouriezh b. ; *Baukunst*, tisavouriezh b., savouriezh b. ; *vieler Künste kundig*, lieskalvezour ; *Lugh, der vieler Künste kundiger Gott*, Lugh, an doue lieskalvezour g. ; *von Kriegskunst hatten wir keine Ahnung*, ne ouiemp ket diouzh stok ar brezelioù ; *die Kunst der kreativen Verwertung von Speiseresten beherrschen*, gouzout penaos kempenn ar restajoù.

4. ampartiz b., barregezh b., gouestoni b., gouested b., perzhegezh b., mailhoni b. ; *nach allen Regeln der Kunst*, diouzh reizh ha reol, hervez reizh ha reol, evel ma'z eo dleet, evel ma tle bezañ, evel ma faot, evel a faot, evel (diouzh) ma ranker ober, hervez pezh a zo reizh d'ober, a-dailh, a c'hoari gaer, hetus, da vat-kaer, da vat ha kaer, a-zevri-kaer, a-zevri-bev, parfet ; *alles nach allen Regeln der Kunst machen*, ober an traoù war o reizh ; *was macht die Kunst* ? penaos e ya an traoù ganeoc'h ? penaos emañ ar bed ganeoc'h ? ; *das ist keine Kunst*, n'eo ket kalz a dra, n'eo ket ur gwall dra, n'eo ket gwall ziaes ober ouzh kement-se, n'eo ket ret kaout breoù evit ober ouzh kement-se, n'eo ket ret bezañ diviner evit gouzout an dra-se ; P. *jetzt bin ich mit meiner Kunst am Ende*, me a zo penn va spered evit gouzout petra ober, gwall nec'het on o c'houzout petra da ober, n'ouzon ket petra ober ken, n'ouzon ket ken petra ober, n'ouzon ket mui eus pe goad ober loaioù (eus pe goad ober ibil, gant pe goad ober ibil, gant pe goad ober gennoù, gant pe goad ober tan), n'ouzon ket mui pelec'h skeiñ va fenn, ne gavan na tu na paramant, n'ouzon ket mui

pe sant pediñ, n'ouzon ket war be droad pouezañ, diaes on em botoù, n'ouzon ket mui war peseurt tu en em deuler, war vordo emañ, chom (menel) a ran war vordo, boud on, en em gavet on boud, en entremar emañ, me a zo en entremar, lutet on.

Kunstaft g. (-s,-) : [mezeg.] adfraezh g.

Kunstakademie b. (-,-n) : skol uhel an arzoù-kaer b., akademiezh an arzoù-kaer b.

Kunstaussdruck g. (-s,-ausdrücke) : tro-lavar arbennik b., termen arbennik g.

Kunstaussstellung b. (-,-en) : diskouezadeg arz b.

Kunstbanause g. (-n,-n) : bajaneg dic'houest da dañva an arz g., lichefre serret e galon hag e spered d'an arz g., penn pout a zen serr ouzh an arz g., beotian g., pagan g., pampez g., nouch g. [*liester nouched*], loñseg g. [*liester loñseged*], mab-azen g., magn g./b., amparfal g., den lor g., penn lor g., lopez g., palod g., loukez g., kloukez g., gogez g., magn g., penn luch g., penn pout g.

Kunstbanausin b. (-,-nen) : beotianez b., paganez b., sodez b., pikolenn sodez b., sodenn b., genaouegez b., bleupez b., begegez b., buoc'hig b., louadez b., loukezenn b., penn luch g., penn pout g.

Kunstbutter b. (-) : [kegin.] margarin g.

Kunstdenkmal n. (-s,-denkmäler) : monumant rummet g., savadur rummet g.

Kunstdruck g. (-s,-e) : pennoberenn eilskeudennet b.

Kunstdruckpapier n. (-s) : paper gwisket g.

Kunstdünger g. (-s) : [labour-douar] temz kimiek g.

Kunsteislauf g. (-s,-läufe) : [sport] arzuzikerezh g.

Künstelei b. (-,-en) : manieregezh b., afeterezh g., ardoù ls., orbidoù ls., chiriboujoù ls., kludajoù ls., orbidusted b., orbiderezh g., fesonistusted b., kontenañsusted b., andelloù ls., milister g., milisted b.

Kunsterzeugnis n. (-ses,-se) : 1. oberenn arz b., traezenn arz b. ; 2. [fizik] kevanaozad g.

Kunsterzieher g. (-s,-) : kelenner war an arzoù-kaer g.

Kunsterzieherin b. (-,-nen) : kelenneres war an arzoù-kaer b.

Kunsterziehung b. (-) : deskadurezh war an arzoù-kaer b., kelennadur an arzoù-kaer g.

Kunstfaser b. (-,-n) : gwienn gevanaoz b., gwienn gevanaozel b., gwienn galvezadel b.

Kunstfehler g. (-s,-) : fazi micher g., fazi a-enep reizh ha reol ar vicher g., faziadenn a-enep reizh ha reol ar vicher b., mank a-enep reizh ha reol ar vicher g., faot a-enep reizh ha reol ar vicher b., faziadenn vicher b., mank micher g., faot micher g.

kunstfertig ag. : ampart, gouest, diampech, gourdon, barrek, apert, ouesk, treset, dres, abil, doazh, solut, ifam.

Kunstfertigkeit b. (-) : ampartiz b., gouestoni b., gouested b., barregezh b., ouesktd b., oueskter g., ijin g., mailhoni b. ; *diese Arbeit erfordert höchste Kunstfertigkeit*, ur pezh labour eus ar re oueskañ an hini eo, ul labour pitouilh an hini eo, ul labour skoemp an hini eo.

Kunstfleiß g. (-es) : gred g., difraeüsted b., difrae g., aket g., oberiantiz b., oaz g., jourdoul g., begon g., lañs g., startijenn b., kasentez b., fringantiz b., lusk g., birvilh g., tan g., bevder g., birvidigezh b., ernez b., entan g.

Kunstfliegen n. (-s) : [nij.] arznijerezh g.

Kunstflieger g. (-s,-) : [nij.] arznijer g.

Kunstflug g. (-s,-flüge) : [nij.] arznijadenn b.

Kunstförderer g. (-s,-) : skoazeller brokus an arzoù g., mesen g., mekenaz g., mignon brokus d'an arzoù g.

Kunstform b. (-,-en) : doare da erzerchañ e arz g., stumm g., stil g.

Kunstfreund g. (-s,-e) : mesen g., mekenaz g., gwarezer an arzoù g., skoazeller an arzoù g., mignon brokus d'an arzoù g.

Kunstgalerie b. (-,-n) : [stal] stal oberennoù arz b., palier arz g.

Kunstgegenstand g. (-s,-gegenstände) : traezenn arz b., oberenn arz b.

kunstgemäß ag. : evel ma'z eo dleet, diouzh reizh ha reol, hervez reizh ha reol, evel ma faot, evel a faot.

kunstgerecht ag. : evel ma'z eo dleet, diouzh reizh ha reol, hervez reizh ha reol, evel ma faot, evel a faot, a-vad, dre feson, evel ma tle bezañ, evel (diouzh) ma ranker ober, hervez pezh a zo reizh d'ober, a-dailh ; *diese Stöpsel müssen kunstgerecht eingesteckt werden*, bez' ez eus un tu diouzh tu da lakaat ar sankelloù-se.

Kunstgeschichte b. (-,-n) : 1. istor an arzoù g., istor an arz g. ; 2. levr diwar-benn istor an arzoù g.

Kunstgewerbe n. (-s) : 1. artizanelezh arz b., arzvicher b. ; 2. arzoù pleustrek ls., arzoù kinklañ ls.

kunstgewerblich ag. : ... artizanelezh arz, ... an artizanelezh arz, arzvicherel, ... arzvicher.

Kunstgönner g. (-s,-) : skoazeller brokus an arzoù g., mesen g., mekenaz g., mignon brokus d'an arzoù g.

Kunstgriff g. (-s,-e) : 1. taol-ampartiz g., ijin g., finesa b., trovicher b., kalvezad g. ; 2. [gwashaus] korvigell b., itrik g., ard g., gwidre g., ijin g., troidell b., korvigellerezh g., troadenn b., troiell b., trokell b., ribouilh g., ardivinkoù ls., tun g.

Kunsthandel g. (-s) : 1. kenwerzh an traezoù arz g./b. ; 2. stalwerzh traezoù arz b.

Kunsthändler g. (-s,-) : marc'hadour traezoù arz g., arzvarc'hadour g.

Kunsthändlerin b. (-,-nen) : marc'hadourez traezoù arz b., arzvarc'hadourez b.

Kunsthandwerk n. (-s) : artizanelezh arz b., arzvicher b.

Kunsthandwerker g. (-s,-) : arzvicherour g.

Kunstharz n. (-es,-e) : rousin kevanaoz g., rousin kevanaozel g.

Kunsthertz n. (-ns,-en) : kalon faos b., kalonosod g.

kunsthistorisch ag. : a-fet istor an arzoù, a-zalc'h ouzh istor an arzoù.

Kunsthonig g. (-s) : [kegin.] mel kevanaoz g., mel kevanaozel g.

Kunstindustrie b. (-) : arziijnerezh g.

Kunstkenner g. (-s,-) : anaoudeg war tachenn an arz g., mailh war tachenn an arz g., ki war tachenn an arz g., mestr war tachenn an arz g., anavezer war tachenn an arz g., tad den war tachenn an arz g., mestr war tachenn an arz g.

Kunstkniff g. (-s,-e) : 1. taol-ampartiz g., ijin g., finesa b. ; 2. [gwashaus] korvigell b., itrik g., ard g., gwidre g., ijin g., troidell b., korvigellerezh g., troadenn b., troiell b., trokell b., ribouilh g., ardivinkoù ls., tun g.

Kunstkritik b. (-,-en) : arzvarnouriezh b. ; *eine Kunstkritik*, un arzvarnadenn b.

Kunstkritiker g. (-s,-) : arzvarnour g.

Kunstleder n. (-s) : peuzlêr g., lêr kevanaoz g., lêr kevanaozel g.

Kunstlehre b. (-) : arzoniezh b.

Kunstlehrer g. (-s,-) : kelenner war an arzoù-kaer g.

Kunstlehrerin b. (-,-nen) : kelenneres war an arzoù-kaer b.

Künstler g. (-s,-) : arzour g., ijinour-kaer g. ; *die figurativen Künstler*, an diarlunierien ls. ; *die Künstler der Renaissance*, an Azginivelerien ls. ; *er wollte wie sein Vater Künstler werden*, c'hoant en doa mont da arzour diwar skouer e dad ; *das Werk trägt die Handschrift des Künstlers*, an arzour emañ roud e zorn war an oberenn.

Künstlerin b. (-,-nen) : arzourez b., ijinourez-kaer b.

künstlerisch ag. : arzel, arzek, ... arz, ... arzour ; *die Italiener sind ein künstlerisches Volk*, ur bobl a arzourien a zo eus an Italianed ; *künstlerischer Ausdruck*, eztaol arzel g.
 Adv. : ent-arzel, evel un arzour, diouzh savboent un arzour.

Künstlerkolonie b. (-,n) : kêriadennad arzourien b., trevadennad arzourien b.

Künstlername g. (-ns,-n) : anv arzour g., anv-pluenn g., anv-c'hoarier g., anv forjet g., lesanv g.

Künstlerpech n. (-s) : [dre skeud.] taol dikañs g., chañs fall b., gwallchañs b., dikañs b., gwalldro b.

Künstlerschaft b. (-,-en) : 1. kevredad arzourien g. ; 2. arzourien ls.

künstlich ag. : 1. kalvezadel, faos, fals-, ardaouel, oberiet, aozet, fardet, amn naturel, kalvezel, derc'haozel, danzeek, dambrez ; *künstliches Produkt*, aozad kevanaoz g., kevanaozad g. ; *künstliche Befruchtung, künstliche Besamung*, ensperiadur g., ensperiañ kalvezadel g. ; *künstliche Selektion*, diuzouennerezh kalvezel g., diuzouennañ kalvezel g. ; *künstlicher Nebel*, latar faos g., latar kimiek g. ; *künstliche Haare*, blev faos str. ; *künstliche Zähne*, dent kalvezadel ls., dent faos ls., dent lakaet ls. ; *ein künstliches Gebiss tragen*, lakaat dent faos ; *künstliche Glieder*, izili faos ls., osodoù ls. ; *künstlicher After, künstlicher Darmausgang*, adfraezh g. ; *künstliche Atmung, künstliche Beatmung*, daskor-anal g., adanalerezh g. ; *künstliche Intelligenz*, naouegezh alvezel b., naouegezh kalvezadel b. ; *verteilte künstliche Intelligenz*, naouegezh kalvezadel dasparzh b., naouegezh alvezel dasparzh b. ; *künstliche Sprache*, areg kalvezadel g. ; *künstliche Dissonanz*, disonegezh amn naturel b. ; *künstliche Veralterung*, dispredadur raktreset g., diamzereter raktreset g. ; [nijerezh] *künstlicher Horizont*, dremmwel ardaouel g., dremmwel kalvezadel g. ; [mezeg.] *künstlicher Schlaf*, kousk danzeadek g. ; *künstliche Lebensverlängerung in aussichtsloser Situation*, arloup yac'hadel g. ; 2. [dre skeud.] *künstliches Lachen*, c'hoarzh c'hwerv (plat, glas, gwenn, ouzh an avel) g.
 Adv. : ent-kalvezadel ; *die Kuh wurde künstlich besamt*, an tarv kaoutchoug he deus bet ar vuoc'h.

Künstlichkeit b. (-) : ardaouelezh b., oberiadegezh b., aozadegezh b., derc'haozelezh b.

Kunstlicht n. (-s,-er) : sklêrijenn ardaouel b., sklêrijenn amn naturel b.

Kunstliebe b. (-) : arzkaranterezh b., arzkouriezh b.

Kunstliebhaber g. (-s,-) : arzkour g., amatour arz g., den troet gant an arzoù g., mignon d'an arzoù g.

Kunstlied n. (-s,-er) : [sonerezh] kanenn b.

Kunstmaler g. (-s,-) : livour g.

Kunstmalerin b. (-,-nen) : livourez b.

Kunstmittel n. (-s,-) : ard g., doare ardaouel g.

Kunstmuseum n. (-s,-museen) : mirdi an Arzoù-Kaer g.

Kunstpapier n. (-s) : paper gwisket g.

Kunstpause b. (-,-n) : 1. ehan graet a-ratozh en ur brezegenn g. ; 2. (gewollte) *Kunstpausen in seiner Rede machen*, dasprezeg ; P. (ungewollte) *Kunstpausen in seiner Rede machen*, chom e deod meur a wech a-isplh / chom meur a wech ouzh an drez (Gregor), lonkañ e gaoz meur a wech e-kerzh e brezegenn, chom a sav meur a wech gant e brezegenn, chom e deod meur a wech ouzh ar groug, koll penn e neudenn meur a wech, chom berr war e c'her meur a wech.

Kunstperle b. (-,-n) : perlez faoz str., perlez bet oberiet str., perlez amn naturel str.

kunstreich ag. : arzoberiet, graet diouzh reizh ha reol an arz.

Kunstreiten n. (-s) : arzmarc'hegezh, arzmarc'hegañ.

Kunstreiter g. (-s,-) : [sport] arzmarc'hekaer g., arzmarc'hekaour g.

Kunstrichter g. (-s,-) : arzvarnour g.

Kunstrichtung b. (-,-en) : doare g., stumm g., stil g.

Kunstsammlung b. (-,-en) : dastumad oberennoù arz g.

Kunstschafter(r) ag.k. g./b. : arzour g., arzoùezh b. ; *die Kunstschaftern*, metoù an arzourien g.

Kunstschatze ls. teñzorioù arz ls., traezoù arz priziuz-kenañ ls., oberennoù arz priziuz-kenañ ls., madoù arzel ls. ; *die Kunstschatze eines Landes*, glad arzel ur vro g.

Kunstschmied g. (-s,-e) : arzalc'hwezer g., arzhouarnier g.

Kunstschmiedearbeiten ls. : traezoù arzhouarnerezh ls.

Kunstschmiedeatelier n. (-s,-s) : houarnerezh arzel b., arzhouarnerezh b.

Kunstschmiedehandwerk n. (-s) : houarnerezh arzel g., arzhouarnerezh g.

Kunstschnee g. (-s) : erc'h amn naturel g., erc'h faos g., erc'h kimiek g.

Kunstschule b. (-,-n) : skol an arzoù-kaer b.

Kunstseide b. (-) : seiz kevanaoz g., seiz kevanaozel g., seiz faos g., reion g.

Kunstsin g. (-s) : skiant an arz b., blazidigezh b., blizidigezh b.

kunstsinig ag. : blizidik, skiant an arz ennañ.

Kunstsprache b. (-) : areg kalvezadel g.

Kunststein g. (-s,-e) : [tisav.] parpagn g., maen kevanaoz g., maen kalvezadel g.

Kunststoff g. (-s,-e) : plastik g., mezell g., danvez mezell g., kevanaozad g., danvez kevanaoz g. ; *ein Löffel aus Kunststoff*, ul loa vezell b. ; *unterschieden wird bei Kunststoffen zwischen drei großen Gruppen*, tri rumm mezelloù a zo ; *die aus Kohle und Erdöl gewonnenen Kunststoffe*, ar mezelloù danzeet diwar ar glaou hag an tireoul ls. ; *etwas mit Kunststoff überziehen, etwas mit Kunststoff beschichten*, mezellaat udb, plastikaat udb, goleiñ udb gant ur goc'henn blastik treuzwelus ; *extrudierter Kunststoff*, mezell eztourzh g.

Kunststofffaser b. (-,-n) : gwienn gevanaoz b., gwienn gevanaozel b., gwienn galvezadel b.

Kunststoffgefäß n. (-es,-e) : pod plastik g., pod mezell g., lestr plastik g., lestr mezell g.

Kunststoffingenieur g. (-s,-e) : mezellour g.

Kunststoffmaterial g. (-s,-ien) : kevanaozad g.

Kunststofftechnik b. (-) : mezellouriezh b.

kunststopfen V.k.e. (hat kunstgestopft) [*anv-verb hag anv-gwan verb nemetken*] : gwriat plaen.

Kunststopfstich g. (-s,-e) : kraf plaen g.

Kunststück n. (-s,-e) : 1. c'hoari-ouesk g., c'hoari-oueskter g., c'hoari sigotañ g., tro-ouesk b., taol-nerzh g., taol-ampartiz g., kur b., taol dreist g., taol-kaer g., stropad g. ; *akrobatische Kunststücke*, troioù-ouesk ls., oueskadennoù ls., souplesaoù ls. ; 2. *das ist kein Kunststück*, n'eo ket kur, n'eo ket kalz a dra, n'eo ket ur gwall dra, n'eo ket gwall ziaes ober ouzh kement-se, n'eo ket ret kaout breoù evit ober ouzh kement-se, n'eo ket ret bezañ diviner evit gouzout an dra-se, n'eus ket peadra da estlamiñ ; *das ist kein Kunststück lesen zu lernen*, n'eo ket ur gwall dra deskiñ lenn.

Kunsttischler g. (-s,-) : ebenour g., ebener g.

Kunsttischlerei b. (-) : ebenouriezh b.

Kunstturnen n. (-s) : [sport] jiminas arzel g., embregerezh-korf arzel g.

Kunstunterricht g. (-s) : kelenn an arzoù-kaer g., kelennerezh an arzoù-kaer g., kelennadurezh an arzoù-kaer b.

Kunstverstand g. (-s) : skiant an arz b., blizidigezh b.

kunstverständlich ag. : blizidik, skiant an arz ennañ.

kunstvoll ag. : arzoberiet, graet diouzh reizh ha reol an arz, fin ; *kunstvoll anfertigen*, arziijinañ, afesonin ; *kunstvoll gearbeitet*, labouret fin, fardet fin, oberiet fin, afesonet.

Kunstwerk n. (-s,-e) : traezenn arz b., oberenn arz b., pezh arz g., taol-micher g. ; *ein Kunstwerk von Picasso*, un oberenn arz gant Picasso b. ; *das Barockale eines Kunstwerkes*, barokiezh un oberenn arz b.

Kunstwert g. (-s,-e) : talvoudegezh evel oberenn arz b., gwerzh evel oberenn arz g.

Kunstwiese b. (-,-n) : tirien g., prad sec'h g., douar leton g., park leton g., foenneg b. [*liester* foennegi, foennegoù, foennijiri], melchoneg b. [*liester* melchonegi, melchonegoù] ; *Heu aus Kunstwiesen*, foenn-tirienn g./str., foenn-melchon g./str. ; *eine Kunstwiese ohne Nutzung lassen*, *eine Kunstwiese ungenutzt lassen*, lezel dour en tirien.

Kunstwiesenheu n. (-s) : foenn-tirien g.

Kunstwissenschaft b. (-,-en) : arzhouriezh b.

Kunstwolle b. (-) : gloan kevanaoz g., gloan kevanaoz g.

Kunstwort n. (-s,-wörter) : ger arbennik b., termen arbennik g.

Kunterbunt n. (-s) : **1.** brikailh g., brikailhadur g., brizhadur g., brizhelladur g., brizherezh g., marelladur g., marell b., marigelladur g., marellerezh g. ; **2.** brizhvarc'hadourezh b., bitrakerezh g., kozhigelloù ls., kozhajoù ls., kozhkailhoù ls., kozhailhoù ls., kozh traoù ls., bitrakoù ls., kac'herezh g., kaoc'hajoù ls., traoùajoù ls., rikoù intañvez ls., traoù intañvez ls., traoù a get ls., traoù chop ls., traoù distrantell ls., traoù diwar-sav ls., tafarajoù ls., turubailhoù ls., drailhennoù ls., gagnoù ls., stalabard g., stalabarn g., stalikerezh g., stalikez b., boutikl g./b., truilhoù ls., lastez str., reputailhoù ls., trabidennoù ls., disterajoù ls., disterajigoù ls.

kunterbunt ag. : **1.** diseurt, mesket, a bep seurt ; *ein kunterbuntes Durcheinander von Büchern*, ur veskailhez levrioù a bep seurt b. ; **2.** a bep liv, liesliv, brizh, brizhet, briket, marellet, marellek, marigellek, brizhellet, brizhellek, brikailh. Adv. : *kunterbunt durcheinander*, kej-mesk, kej-ha-mesk, kej-mej, kein-dre-gein, sac'h-àr-vac'h, mell-divell, mesk-ha-mesk, mesk-e-mesk, mesk-divesk, mesk-mesk, a-bempoù, a-dreuz-fuilh, a-stlabez, a-drak, a-dreuzoù, a-eilpenn, a-gemmesk, a-strum, en diroll, rouestlet, P. moc'h-ha-marc'h, a-stribouilh-strabouilh, sribouilh-strabouilh, [dre fent] pell-mell-kaotigell.

Kunz g. : **1.** [berradur evit **Konrad**] Konrad g. ; **2.** P. *Hinz und Kunz*, Yann ha Pêr.

Kuomintang b. (-) : Guomindang g.

Küpe b. (-,-n) : [tekn.] beol livadenner b.

Kupee n. (-s,-s) : **1.** [trenioù] kombod g. ; **2.** [karr-tan daou blas, rederig] koupe g.

Kupellation b. (-) : [tekn.] digemmeskadur g.

Kupelle b. (-,-n) : [tekn.] digemmesker g.

Kupfer n. (-s) : kouevr g. ; *Kessel aus Kupfer*, chaodouron kouevr g., kaoter gouevr b. ; *in Kupfer stechen*, engravañ er c'houevr, krafengravañ, kouevrengravañ ; *Stück Kupfer*, kouevrenn b. ; *gediegen Kupfer*, *gediegenes Kupfer*, kouevr gwerch g. ; *durch das Schmelzen von Kupfer unter dem Zusatz von Zinn entsteht Bronze*, diwar kendeuzadur ar c'houevr hag ar staen e vez arem ; *Bronze ist eine Legierung von Kupfer mit Zinn*, mont a ra kouevr ha staen d'ober an arem ; *Kupfer weichglühen*, soublañ kouevr.

Kupferakne b. (-) : [mezeg.] akne livrin g., kouperoza b., bourbon g.

Kupferbeschichtung b. (-,-en) : kouevradur g., kouevrañ g.

Kupferblättchen n. (-s,-) : feilhenn gouevr b., follenn gouevr b.

Kupferblau n. (-s) : [maenoniezh] azurit g.

Kupferdraht g. (-s,-drähte) : orjal kouevr g., orjalenn gouevr b., neud kouevr g.

Kupferdrahtschlinge b. (-,-n) : [hemolc'h] kouevratenn b., las-kroug kouevr g. ; *Kupferdrahtschlingen legen*, kouevrata.

Kupferdruck g. (-s,-e) : krafengravatur g.

Kupferdruckätzung b. (-,-en) : krafengravañ g., kouevrengravatur g.

Kupferdruckerei b. (-,-en) : atalier krafengravañ g., atalier kouevrengravañ g.

Kupfererimer g. (-s,-) : kelorn kouevr g., sailh kouevr g./b.

Kupfererz n. (-es,-e) : kailh-kouevr g.

kupferfarben ag. / **kupferfarbig** ag. : liv-kouevr, kouevret, liv ar c'houevr gantañ.

Kupferfinne b. (-,-n) : [mezeg.] akne livrin g., kouperoza b., bourbon g.

Kupferfolie b. (-,-n) : follenn gouevr b., feilhenn gouevr b.

Kupfergegenstand g. (-s,-gegenstände) : kouevrenn b.

Kupfergehalt g. (-s) : bec'h kouevr g. ; *Kupfergehalt des Erzes*, bec'h kouevr ar c'hailh g.

Kupfergeld n. (-s) : moneiz rous g., pezhioù kouevr ls., P. laboused melen ls.

Kupfergeräte ls. / **Kupfergeschirr** n. : listri-kegin kouevr ls., armoù-kegin kouevr ls., prestoù-kegin kouevr ls., stalikerezh kouevr g.

Kupferglanz g. (-es) : [maen] kalkosin g.

Kupfergrün n. (-s) : **1.** [maen] krizokol g. ; **2.** [kimiezh] mergl-kouevr g., aketat kouevr g.

Kupfer-Halogenide ls. : [kimiezh] halidennoù kouevr ls.

kupferhaltig ag. : kouevrek, kouevr ennañ, kouevrus.

Kupferkabel n. (-s,-) : tortis kouevr g., fun gouevr b.

Kupferkalkbrühe b. (-) : yodenn Bourdel b., sulfat kouevr g. ; *Spritzung mit Kupferkalkbrühe*, sulfatiñ g.

Kupferlagerstätte b. (-,-n) : kouevreg b.

Kupferlasur b. (-) : [maenoniezh] azurit g.

Kupferlegierung b. (-,-en) : kendeuzad kouevr g.

Kupfermine b. (-,-n) : kouevreg b.

Kupfermünze b. (-,-n) : pezh moneiz rous g., pezh moneiz kouevr g., P. labous melen g.

kupfern ag. : ... kouevr.

Kupfer-Nickel n. (-) / **Kupfer-Nickel-Legierung** b. (-) : kupronikel g.

Kupferoxid n. (-s) : [kimiezh] oksidenn gouevrek b.

Kupferplatte b. (-,-n) : **1.** plakenn gouevr b. ; **2.** [moull.] moullskeudenn gouevr b., kouevrengravatur g. ; *Kupferplatten gravieren*, kouevrengravañ.

Kupferplattierbad n. (-s,-bäder) / **Kupfer-Plattierungsbad** n. (-s,-bäder) : soubadenn gouevrañ b.

Kupferrose b. (-) : [mezeg.] akne livrin g., kouperoza b., bourbon g.

kupferrot ag. : ruz-kouevr, rous.

Kupfersammlung b. (-,-en) : dastumad moullskeudennoù kouevr g.

Kupferschmied g. (-s,-e) : kouevraer g., staener g., pilliger g., minter g., jalod g., magnouner g., mignan g.

Kupferschmiedin b. (-,-nen) : kouevraerez b., staenerez b., pilligerez b., minterez b., magnounerez b.

Kupferstecher g. (-s,-) : krafengraver g., dourkreñvour g.

Kupferstecherei b. (-) : krafengravatur g., kouevrengravatur g.

Kupferstecherin b. (-,-nen) : krafengravez b., dourkreñvourez b.

Kupfersteinzeit b. (-) : [istor an Douar] kalkoliteg g. ; *aus der Kupfersteinzeit*, kalkolitek.

Kupferstich g. (-s,-e) : **1.** krafengravatur gouevr g., moullskeudenn gouevr b. ; **2.** kouevrengravañ g.

Kupferstichkabinett n. (-s,-e) : kabined krafengravadurioù g., kabined moullskeudennoù kouevr g.

Kupferstück n. (-s,-e) : kouevrenn b.
Kupfersulfat n. (-s) : sulfat kouevrek g., sulfat kouevr g. ; *wasserfreies Kupfersulfat*, sulfat kouevr hepdour g. ; *Sprüngerät zum Applizieren von Kupfersulfat*, sulfaterez b. [*liester sulfatereziou*].
Kupfersulfid n. (-s) : [kimiezh] sulfidenn gouevrek b., sulfidenn gouevr b.
Kupfertiefdruck g. (-s,-e) : [moull.] troengravatur g.
Kupfervitriol g./n. (-s,-e) : [kimiezh] sulfat kouevr g., vitriol glas g.
Kupferwarengeschäft n. (-s,-e) : kouevrerezh b.
Kupferwarenhändler g. (-s,-) : kouevraer g., staener g., pilliger g., minter g., jalod g., magnouner g., mignan g.
Kupferzeit b. (-) : [istor an Douar] kalkoliteg g. ; *aus der Kupferzeit*, kalkolitek.
Kupferzeitalter n. (-s) : oadvezh ar c'houevr g., kouevrvezh g.
Kupido g. : [mojenn.] Kupidon g., Amourig g.
Kupidobogen g. (-s,-bögen) : [korf.] gwareg Kupidon b.
kupieren V.k.e. (hat kupiert) : **1.** [loen] beskañ, dilostañ ; *ein kupierter Hund*, ur c'hi belost g., ur c'hi besk (dilostet, besket) g. (Gregor), ur c'hi besk e lost ; *einen Hund kupieren*, beskañ ur c'hi, dilostañ ur c'hi ; *ein Pferd kupieren*, mailhañ ur jav, beskañ ur jav ; *ein Pferd mit kupiertem Schweif*, ur jav mailhet g. ; **2.** [kegin.] *Wein kupieren*, meskañ (kejañ) gwin gant unan all, astenn (kejañ) gwin gant dour, badeziñ gwin ; **3.** [mezeg.] diarbenn, troc'hañ ; *eine Grippe kupieren*, troc'hañ ur grip, lazhañ ur grip.
Kupieren n. (-s) : [loen] beskañ g., dilostañ g.
kupiert ag. : **1.** torosennek ; *kupiertes Gelände*, tachenn dorosennek b. ; **2.** besk, besk e lost, dilost, dilostet, besket, golf, belost ; *ein kupierter Hund*, ur c'hi belost g., ur c'hi besk (dilostet) g. (Gregor), ur c'hi besk e lost.
kupitiv ag. : [yech.] ... mennout ; *kupitiver Optativ*, optativ mennout g.
Kupolofen g. (-s,-öfen) : [tekn.] teuzforn b.
Kupon g. (-s,-s) : [arc'hant] troc'henn b. ; paperenn b.
Kuppe b. (-,-n) : **1.** beg g., penn g., bleñch g., bleñchenn b. ; *Kuppe des Fingers*, beg (penn) ar biz g. ; **2.** *Bergkuppe*, krouzell ar menez b., talpenn ar menez b., bronnenn b., deval g., krapell b., torgenn b. ; **3.** tuchenn b., turumell b., tarroz g., krug b., krugell b., tosenn b., torosenn b. ; *steile Kuppe*, krapenn b. ; **4.** P. [hentoù] kein-gwiz g. [*liester keinoù-gwiz*].
Kuppel b. (-,-n) : [tisav.] koupolenn b., bolzenn b., bolz-toenn b., bolz-to b., toenn-volzek b. ; *etwas mit einer Kuppel versehen*, bolzañ udb.
Kuppeldach n. (-es,-dächer) : [tisav.] bolz-toenn b., bolz-to b., toenn-volzek b., bolzenn b.
Kuppeldienst g. (-es,-e) : [gwashaus] houlierezh g., houlieraj g.
Kuppelei b. (-) : houlierezh g., houlieraj g.
kuppelförmig ag. : bodek, bolzek, e doare ur volz, e doare bolziou, a-zoare gant ur volz, a-zoare gant bolziou, a-seurt gant ur volz, a-seurt gant bolziou.
Kuppelgewölbe n. (-s,-) : [tisav.] koupolenn b., bolz-toenn b., bolz-to b., bolzenn b.
kuppeln V.k.e. (hat gekuppelt) : **1.** koublañ ; **2.** [trenioù] *zwei Wagen kuppeln*, stagañ div vagon an eil ouzh eben, koublañ div vagon ; **3.** [kirri] enkrogañ, antellat, luskstrollañ ; **4.** [gwashaus] c'hoari an houlier, c'hoari an houlierezh, houlierañ.
Kuppelpelz g. (-es) : P. [tro-lavar] *sich einen Kuppelpelz verdienen*, jubenniñ un eured, rouinellañ / bazhvalaniñ / darbodiñ / krignat an askorn (Gregor).
Kuppelraum g. (-s,-räume) : [korf.] askev us-taboulin g.
Kuppelstange b. (-,-n) : [tekn.] brec'henn goublañ b.

kuppen V.k.e. (hat gekuppt) : *Bäume kuppen*, divegañ (dibennañ, tagosenniñ) gwez, troc'hañ bleñchennoù (begoù) ar gwez (Gregor).
Kuppler¹ g. (-s,-) : [tredan] koubler g.
Kuppler² g. (-s,-) : **1.** marc'h-dimeziñ g., marc'h-banal g., marc'hbonal g., marc'h g., marc'h-dimeziou g., bazhvalan g., bazhvalaner g., darboder g., jubenn g., jubennour g., atrakour g., bouc'h-gavr g., rouinell g., paotr e vazh valan g., paotr e vizhier balan g., paotr e loeroù ruz g., oujennet g., oujenn g., chourig g., mananiour g., krign-askorn g., kasour g., kaser g., komzer g., jav-aliañs g., jav-banal g. ; **2.** houlier g.
Kupplerin b. (-,-nen) : **1.** bazhvalanerez b., bazhvalanez b., kazeg-dimeziou b., plac'h he loeroù melen b. ; **2.** houlierezh b.
Kupplung b. (-) / (-,-en) : **1.** (-) : koublañ g., koublerzh g., koubladur g. ; **2.** [tekn.] (-) : **a)** [ober] enkrogañ g., enkrog antellañ ; **b)** [gwikefre] luskstroller g. [*liester luskstrollerioù*], anteller g. [*liester antellerioù*], koubler g. [*liester koublerioù*] ; *die Kupplung einrücken*, enkrogañ, antellat, luskstrollañ ; *die Kupplung lösen*, diantellat, dienkrogañ, distignañ, digenrodañ ; *Plattenkupplung*, anteller dre bladennoù g. ; *Klauenkupplung*, anteller dre grabottennoù g. ; **c)** troadikell antellat ha diantellat b. ; *die Kupplung treten*, pouezañ war an droadikell evit antellat pe evit diantellat ; **3.** [kirri] (-,-en) : signad koublañ evit un adkarr g., koubler g. [*liester koublerioù*] ; **4.** [treuzdougerezh] signad evit koublañ bagoniou g., koubler g. [*liester koublerioù*].
Kupplungsdose b. (-,-n) : [tredan] tap-tredan g., kiez b.
Kupplungsklaue b. (-,-n) : [tekn.] krabotenn b.
Kupplungsmagnet g. (-en/-s,-e) : [tredan] magnet koublañ g., gwarell goublañ b.
Kupplungspedal n. (-s,-e) : troadikell antellat ha diantellat b.
Kupplungsscheibe b. (-,-n) : [tekn.] pladenn antellañ b., pladenn antellat b.
Kupplungsstange b. (-,-n) : [tekn.] brec'henn goublañ b.
Kur¹ b. (-,-en) : **1.** kuriadenn b., kur b., intentoù ls. ; *eine Kur machen*, ober ur guriadenn, ober ur gur, heuliañ ur gur, heuliañ intentoù ; *ich gehe zur Kur nach Karlsbad*, mont a rin da Garlovy Vary evit va yec'hed ; *auf Sonnenbestrahlung und Seeluft basierende Heilkur*, kur heolvorel b. ; **2.** [dre skeudenn-lavar ha dre flourdro] P. *wir werden ihn in die Kur nehmen*, graet e vo brav (bourrus) dezhañ, prederiet mat e vo ganeomp.
Kur² b. (-,-en) : [dispredet] dilennadeg b., dilennadenn b., dilennadur g., mouezhiadeg b., mouezhiadenn b., mouezhiadur g., voterezh g., votadeg b., votadenn b., dibab g., dibaberezh g., dilenn g., diuz g., diviz g., choaz g.
Kür b. (-,-en) : [sport] lunioù da zibab b.
kurabel ag. : [mezeg.] pareüs, pareadus, kuradus.
Kuranstalt b. (-,-en) : kurdi g., kurva g.
kurant ag. : [kenwerzh] en amred, hag en deus mon.
Kurant n. (-s,-e) : [kenwerzh] arc'hant-red g., moneiz en deus mon g., moneiz red g.
Kurantmünze b. (-,-n) : pezh-moneiz red g., pezh-moneiz en deus mon g.
Kurare n. (-s) : kurar g.
kurarisieren V.k.e. (hat kurarisiert) : kurariñ.
Kurarisierung b. (-) : kurariñ g.
Kürass g. (-es,-e) : [lu] kulas g., hobregon g., houarnwisk g., gwisk-houarn g., houarngen g., harnez g., harnez-brezel g.
Kürassier g. (-s,-e) : [lu, soudard] hobregoner g. [*liester hobregonerien*], kulasour g. [*liester kulasourien*].
Kuratbenefizium n. (-s,-benefizien) : [relij.] iliz-trev b., iliz trevel b.
Kuratel b. (-,-en) : [gwir] kulatoriezh b., gwardoniezh b., gwardonidigezh b., gward g. ; *unter Kuratel stellen*, lakaat dindan gulatoriezh, lakaat dindan wardoniezh, reiñ ur c'hulator [d'u.b.], lakaat dindan gward u.b. ; *unter Kuratel stehen*, bezañ

dindan gulatoriezh, bezañ dindan wardoniezh, bezañ e (dindan) gward u.b.

Kuratgemeinde b. (-,-n) : [relij.] trev b., kordellad b., breuriezh b. ; *der Pfarrbezirk war in elf Kuratgemeinden aufgeteilt*, rannet e oa ar barrez en unnek trev.

kurativ ag. : [mezeg.] ... kurañ, ... yac'haat, yac'haus ; *kurative Behandlung, kurative Versorgung*, prederioù kurañ ls. ; *kurative Wasserqualität der Thermalquelle*, havegezh an dour b.

Kuratie b. (-,-n) : [relij.] trev b., kordellad b., breuriezh b. ; *der Pfarrbezirk war in elf Kuratien aufgeteilt*, rannet e oa ar barrez en unnek trev.

Kurator g. (-s,-en) : 1. gward g., gward bugel g., kulator g. ; 2. amaezhier freuz-stal g. ; 3. *Kurator der Ausstellung*, komiser an diskouezadeg g.

Kuratorin b. (-,-nen) : 1. gwardez b., gwardez vogel b., kulatorez b. ; 2. amaezhier freuz-stal b. ; 3. *Kuratorin der Ausstellung*, komiseraz an diskouezadeg b.

Kuratorium n. (-s, Kuratorien) : kuzul merañ g., burev g. ; *das Kuratorium der Ausstellung*, komiseriezh an diskouezadeg b.

Kuraufenthalt g. (-s,-e) : kuriadenn b., kur b., chomadenn yac'hadel b.

Kurbäderwesen n. (-s) : havouriezh b.

Kurbel b. (-,-n) : [tekn.] dornikell b., kambli b., ahel kromm g., troell b., troellenn b., dornell b. ; *Kurbel eines Schleifsteins*, dorn ur vreolim g., dornell ur vreolim b., dornikell ur vreolim b.

Kurbelgehäuse n. (-s,-) : [tekn.] karter g., klozenn geflusker b.

kurbeln V.k.e. (hat gekurbelt) : kambliañ, kampilhal, sevel pe diskenn gant un dornikell.

Kurbelrad n. (-s,-räder) : [tekn.] rod-lañs b.

Kurbelstange b. (-,-n) : [tekn.] brec'henn b.

Kurbeltrieb g. (-s,-e) : [tekn.] brec'hiniezh b.

Kurbelwelle b. (-,-n) : [tekn.] ahel-pleg g., marbr motor g.

Kürbis g. (-ses,-se) : 1. [louza.] koulourdrenn b. [*liester* koulourdrennoù] ; *gemeiner Kürbis*, sitrouilhezenn b., sitrouilhez str. ; 2. P. [penn] kelorn g., kokenn b., chipot g., bleñch g., boul b., boulienn b., petard g., skudell b., kiteren b.

Kürbisbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] koulourdrenn b. [*liester* koulourdrennoù].

Kürbisflasche b. (-,-n) : koulourdrenn b. ; *eine volle Kürbisflasche*, ur goulourdrennad b.

Kürbisgewächs n. (-es,-e) : [louza.] koulourdrenneg g. [*liester* koulourdrenneged], kukurbiteg g. [*liester* kukurbiteged].

Kürbiskrapfen g. (-s,-) : [kegin.] bignezh kourjetez str.

Kurde g. (-n,-n) : Kurd g. [*liester* Kurded].

Kurdi b. (-,-nen) : Kurdez b.

kurdisch ag. : 1. kurd ; 2. [yezh.] kurdek.

Kurdistan n. (-s) : Kurdistan b.

kuren V.gw. (hat gekurt) : P. ober ur guriadenn, ober ur gur.

küren V.k.e. (kürte / kor // hat gekürt) : [dispredet] dibab, dilenn, choaz, diuz, diuzañ.

Kürettage b. (-,-n) : [mezeg.] karzhellañ g. ; *Saugkürettage*, sungarzhañ g. ; *eine Saugkürettage der Schweißdrüsen vornehmen*, sungarzhañ ar gwagrennoù-c'hweziñ.

Kürette b. (-,-n) : [mezeg.] loa garzhellañ b., karzhell b.

Kurfürst g. (-en,-en) : [istor] priñs-dilenner g., priñs-dilennour g., elektor g. ; *der große Kurfürst*, an Elektor Meur g. (Gregor).

Kurfürstentum n. (-s,-tümer) : 1. domani ur priñs-dilenner g. ; 2. karg a briñs-dilenner b., dilennouriezh b.

Kurgast g. (-es,-gäste) : kurad g. [*liester* kuraded].

Kurgebühr b. (-,-en) : [touristerezh] taos chom g.

Kurhaus n. (-es,-häuser) : kurdi g.

kurial ag. : ... kañselleriezh, ... kañsellerdi.

Kurie b. (-,-n) : 1. [istor] kuria b., lec'h emvod ar sened g. ; 2. [relij., polit.] *römische Kurie*, gouarnamant ar Sich Abostolik g.

(Gregor), melestradur ar Sez-Santel g. ; 3. [dre astenn.] Sened g.

Kurienkardinal g. (-s,-kardinäle) : [relij.] kardinal e karg eus melestradur ar Sez-Santel g.

Kurier g. (-s,-e) : post g., kannader g., kemenner g., kefridier g.

kurierbar ag. : [mezeg.] kuradus, pareadus, pareüs.

Kurierbarkeit b. (-) : [mezeg.] pareüsted b., pareadusted b., kuradusted b.

Kurierdienst g. (-es,-e) : kreizenn kaserezh ha kas herrek b.

kurieren V.k.e. (hat kuriert) : 1. pareañ, louzaouiñ, mezegañ, prederiañ, dijabliñ, disoc'h ag ur c'hleñved, goeñviñ ; *einen Kranken kurieren*, rentañ ar yec'hed d'ur c'hlañvour / rentañ pare ur c'hlañvour (Gregor), pareañ ur c'hlañvour, dijabliñ ur c'hlañvour, degas en-dro e yec'hed d'u.b., degas u.b. en e yec'hed, disoc'h ur c'hlañvour ag ur c'hleñved ; *eine Krankheit kurieren*, prederiañ ouzh ur c'hleñved, mezegañ ur c'hleñved, pareañ ur c'hleñved, yac'haat ur c'hleñved, kas kuit ur c'hleñved ; *die Pilzflechte kurieren*, goeñviñ an darouedennoù ; *die Frostbeulen kurieren*, goeñviñ ar goañvennoù ; 2. [dre skeud.] digustumañ, divoazañ, divoaziañ, dizonañ, distagañ, troc'hañ ur pleg fall, didechiñ ; *jemanden von seinen Vorurteilen kurieren*, distrobañ spered u.b. eus e rakvarnioù, argas ar rakvarnioù diwar spered u.b.

V.em. **sich kurieren** (hat sich (ak.) kuriert) : [mezeg.] *sich selbst kurieren*, en em brederiañ.

kurierend ag. : pareüs, yac'haus.

kurios ag. : digunvez, digustum, divoas, divoutin, iskis, kurius, espar, droch, estrañch, pitaouennek, kuladus, souezhus, iskriv, loukes, sebezus, estonus, dic'hiz, amc'hiz, chin, dizeur, ivin.

Kuriosität b. (-,-en) : istrogell b., ardigell g./b., tra souezhus g., tra iskis g., istrogell tra g., estrañjeri b., esparadenn b.

Kuriosum n. (-s, Kuriosa) : tra souezhus g., tra iskis g., istrogell b., ardigell g./b., istrogell tra g., estrañjeri b., esparadenn b.

kurisch ag. : [Latvia, douaroniezh] ... Kurzeme b. ; *das kurische Haff*, paludenn Kurzeme b.

Kurkuma b. (-) / **Kurkume** b. (-) : [louza.] kurkuma g.

Kurland n. (-s) : [Latvia, douar.] Kurzeme b.

Kürlauf g. (-s,-läufe) : [sport] lunoù da zibab ls.

Kurpark g. (-s,-s) : gourliorzh ar c'hurva b., park ar c'hurlec'h g.

Kurort g. (-s,-e) : kurva g., kurlec'h g., yec'hedva g.

Kurpackung b. (-,-en) : [blev.] traet bravaat g., traet kaeraat g.

Kurperiode b. (-,-n) : kurvezh b.

Kurpfalz b. (-) : [douaroniezh, istor] *die Kurpfalz*, ar Balezelezh b., Bro ar Balezelezh b.

Kurprinz g. (-en,-en) : [istor] priñs-dilenner g., priñs-dilennour g., elektor g.

Kurpfuscher g. (-s,-) : triakler g., operataer g., oprater g., diskonter g., bamer g., brizhmedisin g., krakvezeg g.

Kurpfuscherei b. (-) : triaklerezh g.

Kurre b. (-,-n) : [merdead.] roued don b.

Kurrende b. (-,-n) : [relij.] laz-kanañ protestant g., kor protestant g.

Kurrentschrift b. (-,-en) : skritur-red Fraktur g./b., skritur red g./b., skritur stag g./b.

Kurrleine b. (-,-n) : [merdead.] fun drag b. ; *Kurrleinen*, fardag drag g., funioù drag ls.

Kurs g. (-es,-e) : 1. roud g., penn g. ; *Kurs nach Süden nehmen*, skeiñ etrezek ar su (d'ar su, diouzh kostez ar su, war-zu ar su, etramek ar su), ober hent etrezek ar su, treiñ d'ar su (etrezek ar su, etramek ar su), ober hent war-zu ar su, ober penn war-zu ar su, pennañ war-zu ar su, pennañ war-du ar su, pennañ d'ar su, pennañ e su, mont penn e su, ober penn er c'hreisteiz, treiñ penn war-du ar su, durg'haat d'ar su, durg'haat

ouzh ar su ; *den Kurs nach Norden halten*, delc'her da skeiñ etrezek an norzh, delc'her da bennañ en norzh ; *den Kurs ermitteln*, *den Kurs bestimmen*, deroudañ ; *vom Kurs abweichen*, diruzañ, diarroudennañ, diheñchañ, treiñ diwar e hent, mont diwar an hent mat ; *die Strömung trieb das Schiff vom Kurs ab*, diheñchet (diroudet) e voe ar vag gant ar gasenn ; *einen neuen Kurs einschlagen*, *den Kurs ändern*, treiñ bourzh, cheñch roud, diroudañ, diheñchañ ; *Kurs geradeaus* ! war-eeun tout ! ; *den Kurs beibehalten*, chom war e vourzh ; *auf einen bestimmten Kurs umschwenken*, mont da heul ul linenn nevez bennak ; [bageal dre lien] *die Kurse zum Wind*, hentoù ar vag hervez an avel ls. ; *auf einem Am-Wind-Kurs werden die Segel dichtgeholt und flach getrimmt*, pa vez avel verr e vez bordet al lien evit delc'her muioc'h a-benn d'an avel ; [dre skeud.] linenn b., reolenn b., linenn-stur b.

2. [Yalc'h] *feur g.* ; *nachhaltiger Kurs*, *feur stabil g.* ; *Dollarkurs*, *feur an dollar g.* ; *die Kurse sinken*, *die Kurse geben nach*, *die Kurse gehen zurück*, izelaat (gouzizañ, digreskiñ, diskenn, disteurel, koazhañ) a ra ar feuriou, laoskaat a ra war ar feuriou, laoskaat a ra ar feuriou, laoskaenn a zo war ar feuriou, war ziskenn emañ ar feuriou, distaol a zo war ar feuriou, terriñ a ra war ar feuriou ; *die Kurse steigen*, gorren (kreskiñ, uhelaat) a ra ar feuriou, mont a ra ar feuriou war-raok, mont a ra ar feuriou war a-raok ; *Wiederanstieg der Kurse*, adkresk ar feuriou g. ; *die Kurse steigen und fallen an der Börse*, *die Börsenkurse schwanken*, sav-disav (sav-diskenn) emañ ar feuriou er Yalc'h ; *das Sinken der Weizenkurse*, al laoskaenn a zo war an ed b., an diskar a zo war an ed g. ; *die Kurse für Weizen sinken*, *die Kurse für Weizen tendieren nach unten*, fall ez a war an ed ; *unter dem Kurs verkaufen*, gwerzhañ war ziskar ; *unter dem Kurs kaufen*, prenañ war ziskar ; [dre skeud.] *P. hoch im Kurs stehen*, bezañ priziet dreist ; *bei jemandem in hohem Kurs stehen*, bezañ deuet mat (erru mat, gwelet mat) gant u.b., bezañ war lizheroù u.b., bezañ war kaieroù u.b., bezañ e mañch u.b., bezañ e gras u.b., bezañ priziet dreist gant u.b., bezañ istimet gant u.b. / bezañ en istim u.b. (Gregor).

3. [arc'hant.] *mon g.*, *amred g.* ; *in Kurs setzen*, lakaat e red an arc'hant, lakaat en amred, lakaat e mon, monañ, enamredañ, reiñ mon da ; *außer Kurs setzen*, divoniañ, tennañ eus red an arc'hant, lemel eus an amred, ec'hamredañ ; *gesetzlicher Kurs*, mon lezennel g. ; *Kurs der nicht gesetzlichen Zahlungsmitteln*, mon frank g.

4. rummad kentelioù g. ; *Anfängerkurs*, rummad kentelioù evit an deraouidi g., kentelioù difraostañ ls. ; *Kurse besuchen*, *an Kursen teilnehmen*, kemer skol, en em stummañ.

Kursaal g. (-s,-säle) : kazino g.

Kursabschlag g. (-s,-abschläge) : [Yalc'h] isfeuriadur g.

Kursabweichung b. (-,-en) : [nij.] diruz g., diruzadur g.

Kursänderung b. (-,-en) : diheñchadur g., diheñchañ g.

Kursanstieg g. (-s) : [arc'hant.] kresk g., taol-kresk g. ; *der starke Kursanstieg des Dollars*, taol-kresk krenn feur-eskemm an dollar g.

Kursbericht g. (-s,-e) : [arc'hant.] danevell ar feuriou ofisiel b.

Kursbestimmung b. (-,-en) : [merdead.] deroudadur g.

Kursblatt n. (-s,-blätter) : [arc'hant.] danevell ar feuriou ofisiel b.

Kursbuch n. (-s,-bücher) : [trenioù] meneger an hentoù-houarn g., euriaoueg b., eurieg b., meneger euriou an trenioù g., euriadur an trenioù g., roll-euriou g.

Kurschatten g. (-s,-) : [dre fent] amourousted kurva b.

Kürschner g. (-s,-) : meginer g., pelleter g., feurer g., kaboser g.

Kürschnerei b. (-,-en) : **1.** [micher] meginerzh g., pelleterzh g. ; **2.** [stal] meginerzh b., pelleterzh b.

Kurse *liester evit Kursus* ha **Kurs**.

Kursermittler g. (-s,-) : [merdead.] derouder g. [*liester* derouderien], loman-rouder g.

Kursermittlung b. (-,-en) : [merdead.] deroudadur g.

kursieren V.gw. (hat kursiert / (rouez) ist kursiert) : **1.** [kenwerzh] bezañ en amred ; **2.** [dre skeud.] redek ; *falsche Gerüchte kursieren im Lande*, gedon a zo bet laosket da redek dre ar vro, brudoù faos zo bet lezet da vont da-douez an dud, brudoù faos (voltennoù faos) a zo a bep tu, sevel a ra brudoù faos a bep tu ; *Gerüchte kursieren über ihn*, brudoù a red diwar e benn, dindan teod an dud emañ.

kursiv ag. : [moull.] stouet, italek ; *kursive Schrift*, lizherennoù italek ls.

Kursivbuchstabe g. (-ns/-n,-n) : [moull.] lizherenn italek b.

Kursive b. (-,-n) / **Kursivschrift** b. (-,-en) : **1.** [moull.] skritur stouet g./b., skritur italek g./b., arouezennoù italek ls., lizherennoù italek ls. ; **2.** [skritur dorn] skritur red g./b., skritur stag g./b.

Kurskreisel g. (-s,-) : [nij.] girooskop g.

Kursmakler g. (-s,-) : [arc'hant.] kourater eskemm g.

Kursnotierung b. (-) : [arc'hant.] feuriadur g.

kursorisch ag. : **1.** dalc'hus, kendalc'hus, ingal, padus, dibaouez, dizehan, diehan, pad, hollbad, hollbadus, hep diskrog, hep ehan, diastal, dispan, hep spanaenn, hep disterniañ, hep ehanañ, hep paouez tamm, hep ec'hoaz, harz-diharz, hep distenn, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep arsav, diouzh ur sach, hep remzi, hep digeinañ ; **2.** buan, prim, diwar-c'horre, a-ziwar-c'horre.

Kursschwankung b. (-,-en) : [arc'hant.] sav-diskenn ar feuriou-eskemm g., argemm ar feuriou-eskemm moneizel g.

Kursstand g. (-s,-stände) : [arc'hant.] stad ar feuriou-eskemm b.

Kurssteigerung b. (-,-en) : [arc'hant.] kresk g., taol-kresk g.

Kurssturz g. (-es,-stürze) : [arc'hant.] digresk g., diskenn g., diskar ar prizioù g., disac'h ar prizioù g., rampadenn ar prizioù b.

Kurstreiber g. (-s,-) : [arc'hant.] arvroker war gresk g.

Kursteilnehmer g. (-s,-) : stajiad g. [*liester* stajiadet, stajidi], prantadour g.

Kursuntergrenze b. (-,-n) : [arc'hant.] feur izek g.

Kursus g. (-, Kurse) : rummad kentelioù g.

Kurswagen g. (-s,-) : [trenioù] bagon a ya eeun d'ar pal b.

Kurswechsel g. (-s,-) : cheñchamant roud g., kemm hent g.

Kurswert g. (-s) : [arc'hant.] gwerzh yalc'hel g.

Kurszusschlag g. (-s,-zuschläge) : [arc'hant.] astaoladenn b., astaol g.

Kurtaxe b. (-,-n) : [touristerezh] taos chomadenn g.

Kurtine b. (-,-n) : **1.** [tisav, lu] talad-moger g., kourtin g. ; **2.** [c'hoariva] stign kreiz g.

Kurtinenkatze b. (-,-n) : [kreñvlec'h] kavalier g. [*liester* kavalierioù].

Kurtisan g. (-s,-e) : pried kleiz g., kamalad kleiz g.

Kurtisane b. (-,-n) : serc'h b., gwreg kleiz b.

Kuruku g. (-s,-s) : [loen.] kouroukou g. [*liester* kouroukoued].

kurulisch ag. : [istor] *kurulischer Stuhl*, kador olifant an ofisourien a gêr e Roma b. (Gregor), kador olifant pennoù-kêr Roma b.

Kurvatur b. (-,-en) : [korf.] krommadur g. ; *große Kurvatur des Magens*, krommadur bras ar stomog g. ; *kleine Kurvatur des Magens*, krommadur bihan ar stomog g.

Kurve b. (-,-n) : **1.** korn-tro g., diskorn-tro g., tro-gorn b., pleg g., pleg-hent g., plegenn b., tro-bleg b., displeg g., korn-pleg g., troigell b., troiell b., kammdro b., kammdroienn b., kammdroenn b., kammbleg g., kammigell b., kilbleg g., kornblegenn b., kildro b., kildroenn b., kildroad b., disgwe g., kamm g., tro b., tro-gamm b., distro g./b. ; *scharfe Kurve*,

kammdroien (kammdroenn) serzh b., korn-tro berr g., tro-gorn gwall gromm b., tro-gorn serzh b., pleg krenn g., pleg serzh g., pleg berr g., korn-tro krak g., distro krenn g./b. ; *Haarnadelkurve*, korn-tro krak g., korn-tro krenn g., pleg serzh g., pleg krenn g., pleg berr g. ; *eine Kurve nehmen*, korntroiañ ; *eine Kurve anfahren*, stagañ da gorntroiañ, mont d'ur c'horn-tro ; *eine Kurve innen nehmen*, mont krenn gant ur c'horn-tro, korntroiañ berr, treiñ krenn ; *eine Kurve zu scharf anfahren*, korntroiañ re verr, treiñ re genn ; *überhöhte Kurve*, korn-tro uhelaet g. ; *eine Kurve hinter sich lassen*, digorntroiañ, digendroiañ ; *hinter der Kurve tauchte das weite Meer vor ihnen auf*, goude ar c'horn-tro (war-lerc'h ar c'horn-tro) e tigoras ar mor bras dirazo ; **2.** [mat., skiantoù] krommenn b. ; *ebene Kurve*, krommenn blaen b. ; *algebraische Kurve*, krommenn aljebrel b. ; *bizirkulare Kurve*, krommenn uegelc'hadel b. ; *biquadratische Kurve*, *algebraische Kurve vierten Grades*, pervac'hell b. [liester pervac'helloù], krommenn bervac'hel b. ; *algebraische Kurve vom Grad 5*, pemmac'hell b. [liester pemmac'helloù], krommenn bemmac'hel b. ; *einfach gekrümmte Kurve*, krommenn blaen b. ; *spirische Kurve*, *spirische Kurve des Perseus*, *spirische Linie*, korelenn b. ; *Raumkurve*, krommenn c'hwizh b. ; *eingehüllte Kurve*, amspinedenn b., krommenn amspinet b. ; *zyklische Kurve*, kikloid g., ruilhanenn b. ; *die Preiskurve*, krommenn ar prizioù b. ; *Kurve des demografischen Wandels*, krommenn ar boblañs diouzh an amzer b., krommenn boblañsel b. ; *eine Kurve schließen*, klozañ ur grommenn ; *asymptotische Kurve*, skourr parabolek g. ; **3.** kammellenn b., krommenn b., krommellenn b., plegenn b., krommell b. ; **4.** [dre skeud.] P. *die Kurve kratzen*, **a)** mont diwar skizh, en em lipat e koulz, en em zifretañ e koulz, en em zisac'hañ e koulz, tennañ e damm spilhen e koulz, en em laerezh, en em laerezh kuit, mont kuit evel ul laer, flipañ, diflipañ, disac'hañ an denn, mont kuit hep ober brud, en em dennañ, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, ripañ kuit, en em ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em riklañ kuit, en em ziskrapañ, rankout he c'hrabat, kribat anezhi, kribat er-maez, skarzhañ er-maez, skubañ er-maez, dilorañ an dachenn, riñsañ an dachenn, sachañ e lér gantañ, ober botoù kazel, lakaat e seulioù en e c'hodell, skarañ, mont diwar skizh, ober gaol, ober gar, skampañ kuit, skrabañ kuit, fardiñ kuit, sachañ gantañ, tennañ gantañ, fanisañ, diloriñ, kanellat, sevel ar c'hamp, skarañ er ouinell, klask e ribinoù, klask e ribouloù, kavout e ribouloù da dec'hel, en em skrabañ, flipat er-maez, skarzhañ kuit, karzhañ, ober gardenn, kavout (tapout, kemer) hed e c'har ; **b)** tennañ e spilhen eus ar c'hoari, c'hoari e hent, tennañ e frap, gouzout e ziluzioù, kavout ar voaien da zibunañ e gudenn, en em sachañ diouzh un abadenn, disac'hañ, en em zisac'hañ a wall blegenn, en em zisac'hañ eus ur grenegell, tennañ e lost eus ar vae, terriñ ode war udb, dont war-c'horre, sevel war-c'horre an dour, sevel war-c'horre, bezañ barrek, en em lipat, disac'hañ an denn, tennañ e spilhen, en em silañ etre an horzh hag ar genn, sachañ e ibil gantañ, sachañ e groc'hen gantañ, en em zifretañ, tennañ begig e spilhen eus ar c'hoari, tennañ e damm spilhen, dibunañ e gudenn, en em dennañ eus an abadenn, tennañ e fri a wall afer, en em dennañ a boan, en em glask, en em zibab, en em ziluziañ, en em embreger, dirouestlañ e neud, dibrouilhañ e lasenn, dont er-maez eus al lagenn, dont er-maez eus ar stloagenn, tennañ e bleg, tennañ e blegoù, en em zic'hennañ, en em zibab, en em dreiñ, sevel e grog, sachañ e graf gantañ, en em dennañ eus ur gwall boull, en em zillamat a nec'hamant ; **5.** rontadur g. ; *eine Frau mit Kurven*, ur vaouez kuilh b., ur vaouez korfet kuilh b., ur vaouez fonnus b., ur vaouez peg war he gorre b., ur vaouez ront a-walc'h b.

kurven V.gw. (ist gekurvt) : [blenier] **1.** treiñ, korntroiañ ; **2.** mont ha dont, mont-dont hep pal resis, kantreal, kantren, bale bro, trimardiñ, bezañ war ar champolu, bezañ war an trimard, kantren broioù, beajiñ broioù, ergerzhout broioù, troc'hañ broioù, kildreiñ, treiñ ha kildreiñ, treiñ ha distreiñ, troidellañ, korntroiañ.

Kurvenlineal n. (-s,-e) : reolenn da dresañ krommennoù b., [anvet ivez diwar ar galleg pistolenn b. pe peroked g.], tresell grommennoù b.

Kurvenmesser g. (-s,-) : krommennventer g., kurvimetr g.

kurvenreich ag. : korntroiek, leun a gildroennoù, leun a droioù hag a zistroioù, kamm-digamm, kamm-gourgamm, jilgamm, gweüs, kammigellek, kammigellus, korvigellek, pleg-dibleg, troidellek, troidellus, gwidilus, kildroennus, kildroennek, kammdro, kammdroiek, kammdroennek, kammdroiennek, kammdroius, treuz-didreuz, plegus, distroüs, a-gilwe ; *kurvenreiche Straße*, hent a-gilwe g., hent korntroiek g., hent leun a droioù hag a zistroioù g., hent leun a gildroennoù g., hent kalz a blegennoù ennañ g., hent kamm-digamm (gweüs, jilgamm, treuz-didreuz, kammigellek, korvigellek, troidellek, kammigellus, troidellus, gwidilus, kildroennus, kildroennek, kammdro, kammdroiek, kammdro(i)ennek) g., hent plegus g. / hent distroüs g. (Gregor).

Kurvenseibe b. (-,-n) : [tekn.] kammenn b., biz g., meud g.

Kurvensiene b. (-,-n) : [tekn.] **1.** tresell grommennoù b. ; **2.** roudenn gromm b.

Kurvenschreiber g. (-s,-) : tresell grommennoù b.

Kurvenschreibertisch g. (-es,-e) : taolenn da dresañ krommelloù b.

Kurvenverlauf g. (-s) : [mat.] neuz ar grommenn b.

Kurvenzeichengerät n. (-es,-e) : / **Kurvenzeichner** g. (-s,-) : tresell grommennoù b.

Kurverwaltung b. (-,-en) : [touristerezh] ti an douristed g., ti an degemer g., ti-degemer g.

kurvilinear ag. : krommregek ; *kurvilineare Perspektive*, diarsell krommregek g.

kurvig ag. : *sellit ouzh kurvenreich*.

Kurvimeter n. (-s,-) : krommennventer g., kurvimetr g.

kurz ag. : **1.** [en egor] berr, krak, krenn, raz ; *zu kurz*, skort, skars, re verr, re just ; *kurzer Ärmel*, milgin verr b. ; *kurzes Haar*, blev ratous str., blev krak str., blev troc'het berr str., blev troc'het raz str., blev berr ls., ur blev berr g., blev raz str., blev dipitus str. ; *das ist ein bisschen kurz*, *das ist etwas kurz*, un tammig eo skort ; *sie trägt kurze Kleider*, *sie trägt kurz*, gwisket berr eo, berrwisket eo ; *kurzer Weg*, hent berr g. ; *den kürzesten Weg gehen*, skeiñ berroc'h a-dreuz, kemer berroc'h, troc'hañ berroc'h dre an hentoù-treuz, mont dre an eeunañ hent (an hent berrañ, an enepañ hent), mont gant an hentoù-treuz, troc'hañ dre an hentoù-treuz, klask un hent treuz da ziverrañ, troc'hañ berr, troc'hañ a-dreuz, mont a-dreuz, kemer un hent-treuz, mont gant ur wenodenn viliner ; *den kürzesten Weg querfeldein nehmen*, skeiñ a-dreuz, mont dre dreuz, treuziata ; *nimm den kürzesten Weg querfeldein*, sko a-dreuz dre ar parkeier ; *dieser Weg ist viel kürzer*, an hent-se a droc'h kalz berroc'h ; *der kürzeste Weg zwischen zwei Punkten liegt auf einer Geraden*, al linenn eeun eo ar berrañ treug eus ur poent d'unan all ; *kurzer Brief*, lizher berr g. ; *den Kürzeren ziehen*, **a)** kaout an tu koll, bezañ koll ; **b)** bezañ dirannet eus ar pezh a zo dleet d'an-unan, bezañ dirannet eus e lodenn, na gaout e gont, na gavout e gont, na gavout e splot, bezañ riñset an treid d'an-unan (*e dreid dezhañ, he zreid dezhi h.a.*), bezañ troc'het dindan an-unan, bezañ louzet (kabestret) ; *ein Abwesender zieht immer den Kürzeren*, gwazh a se d'ar re a vez el lec'h all, mat eo bezañ war al lec'h : lagad a dalv teod, gwelloc'h brammañ dirak ar vro eget kreviñ en ur c'horn-tro,

kant klevet ne dalv ket ur gweled, un den war al lec'h a dalv daou ezvezant (Gregor) ; *sie hatten bei dieser Abmachung den Kürzeren gezogen*, n'o doa ket kavet o splot gant an emglev-se ; *mit kurzen Worten, in kurzen Worten, kurz gesagt*, evit lavaret (evit mont, evit troc'hañ) berr, evit krennañ berroc'h, evit krennañ kaoz, evit kontañ berroc'h, evit lavaret berroc'h, berr-ha-berr, e berr-ha-berr, dre verr, e berr gomzoù, e berr gerioù, e berr, evit diverrañ, en ur ger, en un nebeud gerioù, en ur ger hag ur ger a dalv kant (Gregor), kement ha troc'hañ berr, kenkoulz ha troc'hañ berr, betek troc'hañ berr ; *ich sage euch ganz kurz, was er uns gesagt hat*, berr-ha-berr, setu ar pezh en doa lavaret deomp - berr-ha-berr, setu ar pezh en deus bet lavaret deomp - berr-ha-berr, setu ar pezh a lavaras deomp - setu, ar berrañ ar gwellañ, pezh en doa lavaret dimp - setu dre verr pezh en doa lavaret dimp ; *P. mit jemandem kurzen Prozess machen*, peurgas u.b., ober e stal (e afer, e lod) d'u.b., tortañ u.b., ridañ e doull d'u.b., lazhañ mik u.b., lazhañ moust u.b., pakañ u.b., ober e varv d'u.b., reiñ e gont (e begement) d'u.b. ken lip ha tra, na vezañ daletoc'h evit ober e afer d'u.b., na vezañ daletoc'h evit ober e stal d'u.b., na vezañ daletoc'h evit ober e jeu d'u.b., na vezañ seizhdaleetoc'h evit reiñ e gont d'u.b. ; *kürzer werden*, berraat, skarsaat, diverrañ, diverraat, kurzhañ, krufañ, mont war gurzh, dont da grufañ.

2. [en amzer] berr ; *kurze Zeit*, berr amzer b., amzer verr b., nebeud a amzer, berrig amzer g., berrig a amzer g., pellig g. ; *er blieb nur sehr kurze Zeit auf dem Thron*, chom a reas nebeut-bras a amzer war an tron ; *nach einer sehr kurzen Regierungszeit*, goude bezañ renet nebeut-bras a amzer ; *bei Hamstern ist die Tragezeit sehr kurz*, an hamstered a zo berr o amzer dougen ; *er blieb jedes Mal nur kurze Zeit bei uns*, chom a rae nemet tammoù ganeomp, chom a rae nemet ur berrig amzer (ur berrig a amzer, ur pellig) ganeomp ; *in kurzer Zeit, innerhalb kurzer Zeit, innerhalb kürzester Zeit*, e berr amzer, en ur par berr, edan berr, e nebeut amzer, dindan nebeut amzer, a-zindan nebeut amzer, diwar un nebeud, dindan peder munutenn, en ur berrig amzer, en ur berrig a amzer ; *in kürzerer Zeit*, e berroc'h amzer, e nebeutoc'h a amzer, dindan nebeutoc'h a amzer ; *innerhalb kurzer Zeit hatten wir unsere gesamte Munition verschossen*, hon drajez a echuas edan berr ; *in dieser kurzen Zeit*, e-pad ar berrig amzer-se ; *kurze Frist*, berrdermen g., termen berr g. ; *eine kurze Weile*, ur pennadig g., ur pennadig amzer g., ur frapadig g., ur predig g., ur pellig g., ur berrig amzer g., ur berrig a amzer, ur herradig amzer g., un netraig a amzer g., ur mannig amzer g., ur poulzadig g. / ur poulzig g. (Gregor) ; *die Tage werden nach und nach kürzer*, berraat a ra an deiz, war verraat ez a an deizioù, dont a ra an deiz da vezañ berroc'h, emañ an deiz o tiverrañ, mont a ra an deiz war ziverraat, bihanaat a ra an deiz, an noz a abreta bep abardaez, an deiz a zale bep beure ; *die Tage sind kürzer geworden*, berraet eo an deiz ; *innerhalb kürzester Frist*, buan-mat, e berr amzer, dindan verr amzer, an abretañ ar gwellañ ; *jetzt sind die Tage am kürzesten*, bremañ emañ an deiz en e verrañ ; *kurzer heftiger Schlag*, taol krenn g. ; *durch kurzes und heftiges Ziehen*, gant un taol sach-frap, gant un taol sach krenn, gant ur frapadenn vat, gant ur vec'hadenn war ar gordenn, a-daol-krenn, a-daol-trumm ; *von kurzer Dauer*, berrbad ; *die Freude war aber von kurzer Dauer*, berrbad e voe al levenez, ne badas ket pell al levenez, al levenez ne badas nemeur, ar blijadurezh ne badas nemet ur pennad, buan e oa bet torret d'al levenez (e torras al levenez), buan e troas al levenez da joa vil, goude ar c'hoari e teuas buan an dic'hoari, buan e cheñchas ar blijadur e tourmant hag e glac'har ; *seine Freude war aber von kurzer Dauer*, buan ez eas e gan da c'hwiban ; *ein kurzes Gedächtnis haben*, bezañ

eñvoret berr, disoñjal buan an traoù, kaout ur vemor fall, kaout un eñvor ankouazhus, bezañ disoñj, bezañ ur penn disoñj eus an-unan, bezañ fall eñvoret, bezañ eñvoret fall, bezañ memoret fall, kaout ur spered gad, bezañ bet badezet gant eoul gad / kaout ur vemor ankouazhus / ankounac'haat aes (Gregor), bezañ ankounac'haus, bezañ ankouazhus, bezañ ankouaus ; *innen Kurzem*, kent pell, kent ma vo pell, a-raok pell, a-benn nemeur, a-benn nebeut amañ, dindan nebeut amzer, diwar un nebeud, a-benn nebeut, edan berr, dabord, prestik, a-brest, a-brestik, dizale, hep dale, hep re a zale, hep dale nemeur, hep nemeur a zale, hep dale pell, hep pell dale, a-barzh nebeut amañ, war-barzh nemat, ne vo ket a-bell, ne vo ket pell, ne vo ket pell an dale, ne vo ket a-bell, ne vo ket pell an amzer, kent pell-bras, ac'hanen da bell, hep pell, a-brest, a-brestik ; *seit Kurzem*, n'eus ket pell, n'eus ket paot, a-c'houde berramzer, a-c'houde un nebeud 'zo, a-nevez 'zo, nevezik 'zo, un tammig 'zo, abaoe un nebeudig, abaoe nebeut, nend eus nemeur / abaoe nemeur (Gregor) ; *die beiden sind seit Kurzem miteinander verheiratet*, nevez-dimezet int ; *sie ist seit Kurzem schwanger*, pistiget eo, keloù mat a zo ganti, keloù nevez a zo ganti, P. krog eo ; *vor Kurzem*, n'eus ket pell 'zo, n'eus ket pell, n'eus ket paot, n'eus ket gwall bell, n'eus ket gwall bell-maleürus, n'eus ket gwall belloù, n'eus ket pell bras, n'eus ket c'hoazh gwall diamzer, n'eus ket c'hoazh gwall bell, n'eus ket gwerso, n'eus ket tamm gwerso, gwechall-nevez, n'eo ket kozh an amzer, n'eus tamm 'zo ebet, ne oa ket pell, bremañ-diwezhañ, bremañ-sonn, bremaik, dabord, ergentaou, ergentaouik, kentaou, a-gentaou, tuchant, tuchantik, nevez 'zo, ken un nevez 'zo, a-nevez, a-nevez 'zo, nevezik 'zo, a-nevez-flamm, n'eus ket pell amzer, n'eus ket keit-se holl c'hoazh, n'eus ket a geit-se holl c'hoazh, ur mareadig amzer 'zo, un tamm 'zo, un tachad 'zo, ur pennad 'zo, ur poulzig 'zo, en deiz all, en devezh all, en deizioù all, ar wech all, an taol all, an dro all, nebeut amzer 'zo, nebeut 'zo, a-nebeut 'zo ; *vor Kurzem hat es auch geregnet*, ergentaou e rae glav ivez, bremaik e rae glav ivez, dabord e rae glav ; *erst vor Kurzem hat er wieder von sich hören lassen*, ken na oa a-nevez 'zo n'em boa ket bet eus e geloù ; *die Kuh hat vor Kurzem gekalbt*, nevez-hal eo ar vuoc'h, nevez-halet eo ar vuoc'h, fresk-halet eo ar vuoc'h ; *vor Kurzem noch war er krank*, a-nevez vet klañv eo, klañv e oa nevez a oa ; *ein vor Kurzem gekauftes Haus*, un ti nevez-prenet g., un ti prenet nevez 'zo ; *er hat das Haus vor Kurzem gekauft*, a-nevez prenet en deus an ti-se ; *er ist vor Kurzem verstorben*, hennezh a zo nevez-varv, o nevez tremen eo, o nevez tremen emañ, marvet eo nevez 'zo, marvet eo ken un nevez 'zo ; *wir haben vor Kurzem von ihm einen Brief bekommen*, emaomp o nevez resev ul lizher digantañ ; *das hat sich erst vor Kurzem zugetragen*, nevez-c'hoarvezet eo ; *bis vor Kurzem*, betek a-nevez 'zo, betek ergentaou ; [barzh.] *kurze und lange Silben*, silabennoù berr hag hir ls. ; [kenw.] *Wechsel auf kurze Sicht*, lizher-tennañ war verr dermen (berrbad e dalvoudegezh) g.

Adv. : 1. [en egor] berr ; *sein Haar ist kurz geschnitten*, touz (troc'het berr, troc'het raz) eo e vlev ; *sie trägt ihr Haar kurz*, berr eo he blev, honnezh a zo berr he blev, blev dipitus he deus, raz eo he blev ; *jemanden einen Kopf kürzer machen*, dibennañ (krennañ) u.b., troc'hañ e benn d'u.b., lemel e benn d'u.b. a-ziwar e zivskoaz ; [dilhad.] *sie trägt kurz*, gwisket berr eo, berrwisket eo ; [lu] *zu kurz schießen*, tennañ re verr ; *kurz vor dem Wald*, nebeut a-raok ar c'hoad ; *alles kurz und klein schlagen*, dic'hastañ (difoeltrañ, parfoeltrañ, gwastañ, drailhañ, tanfoestrañ, tanfoeltrañ, didanfoeltrañ, frinjinañ, freuzañ, findaoniñ, brizhilhonañ, grilhañ, miñsañ) pep tra, ober tammoù binnan gant kement tra 'zo, bruzunañ pep tra evel darbod, foeltrañ pep tra evel ludu, dispenn pep tra a-bezhioù,

diframmañ pep tra a-bezhioù ; *wir sind kurz vorm Ziel*, erru omp prestik er pal, kavet hon eus beg ar skeul, tost emamp ouzh hor c'hazeg, krog eo ar c'hrog, pell emamp ganti, erru omp pell ganti ; [dre skeud.] *jemanden kurz halten*, **a)** derc'hel berr war (gant) u.b., stagañ (naskañ) berr u.b., derc'hel berr ar c'hrog gant u.b., derc'hel berr e nask d'u.b., derc'hel berr war sugelloù u.b., derc'hel ar rañjenn gant u.b. (Gregor) delc'her u.b. en e roll, na lezel ar stag gant u.b., delc'her reut war u.b. ; **b)** lakaat u.b. war ar skudell vihan, lakaat u.b. d'ober kof moan (kofig moan), lakaat u.b. d'ober kof gioc'h ; *dieses Tier wird wohl zu kurz gehalten*, **a)** nasket berr eo al loen-se ; **b)** negezet eo al loen-se, al loen-se n'en devez nemet hanter voued ; [tro-lavar] *kürzer treten*, mont dousik dezhi, mont dousik ganti.

2. [en amzer] *kurz vorher, kurz zuvor*, sko a-raok, nebeut a-raok, un nebeud a-raok, un nebeud kent, un nebeud amzer a-raok, un nebeut diagent, nebeut diaraok, un netraig a-raok, ur mannig amzer a-raok ; *kurz vor etwas (dat.)*, dres a-raok udb ; *kurz vor der Abfahrt stehen*, bezañ dindan mont kuit ; *kurz vor dem Fest*, sko a-raok ar gouel, nebeut a-raok ar gouel, un nebeud dirak ar gouel, un nebeud a-raok ar gouel, un nebeud kent ar gouel, un nebeud amzer a-raok ar gouel, un dister dra a-raok ar gouel, un disterañ tra a-raok ar gouel, un netraig a-raok ar gouel, ur mannig amzer a-raok ar gouel ; *kurz vor der Entbindung stehen*, bezañ e-tro da c'henel ; *kurz darauf, kurz nachher, kurz danach*, tamm ebet goude, peuzkerkent, peuzkenkent, prest goude, prestik goude, neuze-souden, soudoude, nebeut goude, un nebeud goude, un nebeud amzer goude, nebeut a amzer war-lerc'h, ur c'hrogad goude, a-benn ur c'hrogad, damdost goude, damc'houde, dambrest, dambrest da c'houde, dambrestik goude, damnes goude, akoubik goude, un tachad goude, trumm goude, berramzer war-lerc'h, un herrad bennak ar-lerc'h, kerkent (kenkent) goude, ne voe ket pell an dale, dindan un nebeud amzer, tostik goude, dizale goude, ur pennadig goude, a-barzh nemeur goude, a-benn un nebeud goude, nebeut amzer goude, ur predig goude, ur poulzadig goude, un netraig goude, ur mannig amzer goude ; *kurz darauf war er weg*, ne voe ket pell ma'z eas kuit, ne zaleas ket ma'z eas kuit ; *er starb kurz danach*, mervel a reas tamm ebet goude ; *er wurde kurz darauf hingerichtet*, ne zaleas ket da vezañ lakaet d'ar marv, ne voe ket pell ma voe lakaet d'ar marv, prestik e voe lakaet d'ar marv ; *kurz nach der Hochzeit*, damc'houde an eured, damdost goude an eured, un netraig goude an eured, ur mannig amzer goude an eured, prestik goude an eured, prest goude an eured ; *kurz nachdem das Schiff den Hafen erreicht hatte, brach der Sturm los*, nebeut goude (damc'houde, prest goude) ma tegouezhas ar vag er porzh e tirollas ar gorventenn ; *kurz nach seiner Entlassung aus der Armee, kurz nach seiner Entlassung ins Zivilleben*, nebeut goude (damc'houde, prest goude) ma teuas eus a soudard ; *kurz vor Torschluss*, just d'ar poent diwezhañ, d'an diwezhañ-tre, ku-ha-ka, krip-ha-krap ; *über kurz oder lang*, deiz pe zeiz - ur pedeiz - ur peur bennak - koulz pe ziwezhat - koulz pe goulz - mont hir, mont berr - mare pe vare - ur mare pe vare - abred pe ziwezhat - kent pe c'houde - pe gent pe c'houde - un deiz pe zeiz - un deiz bennak - en devezhoù all - war hir pe hiroc'h termen ; *kurz dauern*, berrbadout ; *kurz absagen*, nac'hañ krenn (a-grenn, naet-ha-distag) ; *eine Diskussion kurz abbrechen*, sac'hañ ar gaoz, krennañ ar gaoz ; *mach es kurz !* hastañ buan 'ta ! gra d'lo pezh ac'h eus d'ober ! gra a-fo ! lavar berr pezh ac'h eus da lavaret ! degas buan pezh ac'h eus da lavaret ! ; *sich kurz hinsetzen*, ober un azezig ; *setzen Sie sich mal kurz !* grit un azezig ! ; *sich kurz hinlegen*, ober un gourvezig ; *legen Sie sich mal kurz hin !* grit ur gourvezig ! ; *sich kurz blicken lassen*, nodiñ, diskouez beg e fri ; *ganz kurz verschwinden, sich ganz kurz zurückziehen*,

ober un tec'hig ; *jemanden kurz abfertigen*, kas u.b. da sutañ brulu da bark an aod, kas u.b. da strakal brulu, kas u.b. da strakal bezhin e foñs al lennvor, kas u.b. da rudellat, kas u.b. war ar c'herzhed, kas u.b. da glask brennig da Venez-Are, kas u.b. da dalaregeta, kas u.b. da vrammat, kas u.b. da wriat botoù, kas u.b. da vaez, kas u.b. da c'hwileta, kas u.b. da dreiñ bili d'an aod, kas u.b. da dreiñ bili d'an heol, kas u.b. da stoupa, kas u.b. da gousket, kas u.b. da gousket d'an heol, kas u.b. d'an heol, kas u.b. da foar an diaoul, kas u.b. da gaolmoc'ha, kas u.b. da gac'hat, kas u.b. da skidañ, kas u.b. da gouziñ, kas u.b. da Gankari-noz, kas u.b. da c'hastiñ, kas u.b. da lusa, kas u.b., da gontañ lus, kas u.b. da bolotresa, kas u.b. da gastrilha, kas u.b. da c'hwennat panez, kas u.b. diwar-dro, kas u.b. d'an tus, kas u.b. da aveliñ e loeroù, kas u.b. da beuriñ, kas u.b. da zistreiñ ar c'haoc'h-saout da grazañ, kas u.b. da droadañ, kas u.b. gant ar foeltr, kas u.b. da foar ar c'hwitelloù, kas u.b. d'ar foar, kas u.b. da foar an ifern, kas u.b. da foar an tri mil, kas u.b. da logota da Venez-Are, kas u.b. da c'hwitellat, kas u.b. da c'hwitellat mouilc'hi da Venez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed war gribell Menez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed d'an dour-sav, kas u.b. da vale, stlapan u.b. da vale, kas u.b. da vale brav ha kempenn, kas u.b. da bourmen, kiviañ u.b. ; *kurz und klar, kurz und bündig*, distag, dispieg, didroidell, krenn, krak-ha-berr, krak-ha-krenn, krenn-ha-krak, berr-ha-krenn, krenn-ha-kras, krenn-ha-berr, didrokaer, eeun, en ur ger krenn, didro, fraezh-ha-berr, eeun-hag-eeun, rube-rubene, berr-ha-groñs, eeun ha didroell, diguzh, diflatr, hep biez ; *sich kurz und bündig ausdrücken*, kaout ur gomz krak, distagañ komzoù rik ; *etwas kurz schildern*, brastaelenniñ udb, ober ur vrastaelenn eus udb ; *um es kurz zu sagen, kurz gesagt*, kement ha troc'hañ berr, berr-ha-berr, e berr-ha-berr, ez berr, e berr gomzoù, e berr gerioù, evit diverrañ, evit troc'hañ berr, evit mont berr, evit krennañ berroc'h, evit krennañ kaoz, evit kontañ berroc'h, evit lavaret berroc'h, en ur ger, en ur ger krenn, evit ma kavfec'h berroc'h an enoe, evit lavaret berr, en ur ger berr, e berr, en ur ger hag ur ger a dalv kant (Gregor) ; *sich kurz fassen*, mont berr, krennañ berroc'h, mont dre verr, lavaret berr, lavaret an traoù krak-ha-berr, lavaret e soñj berr-ha-berr, troc'hañ berr, lavaret e soñj en ur ger krenn ; *fassen wir uns kurz !* komzomp nebeut ha komzomp c'hwec ! lakaomp ar gaoz war ar pep pouezusañ ! ; *ich werde mich kurz fassen*, ne lavarin ket ur pikol a gomzoù ; *ich werde Ihnen jetzt möglichst kurz erzählen, was geschah*, bremañ e kontin deoc'h e berrañ ha ma c'hellin ar pezh a en em gavas ; *kurz und gut*, en ur ger, ez berr, e berr, e berr gomzoù, e berr gerioù, e nebeut gerioù, en ur ger berr, bastik ! berr-ha-berr, evit diverrañ, komzomp krak ! deomp dre verr !

3. [dre skeud.] *kurz angebunden sein*, bezañ berr da gaozeal, bezañ ur rasker-melchon, taraniñ, respont en un doare taer, respont krak, respont garv, respont krenn, reiñ ur respont rok, mont didortilh ha diflatr dezhi, na lavaret pikol tra, bezañ sparlet e deod, na vezañ gwall gaozeüs ; *zu kurz kommen*, bezañ dirannet eus pezh a zo dleet d'an-unan (eus e lodenn), bezañ bet troc'het dindan an-unan, na gaout e gont, na gavout e gont, chom war e c'hoant, chom tarluch.

Kurzarbeit b. (-,en) : dilabour darnamzer g.

kurzarbeiten V.gw. (hat kurzgearbeitet) : labourat war darnamzer dre zioer a labour.

Kurzarbeiter g. (-s,-) : implijad dilabour war darnamzer g.

kurzärmelig ag. / **kurzärmig** ag. : gant milginoù berr, gant milginoù skars, gant berrvañchoù ; *kurzärmeliges Hemd*, brondenn b., P. chemizetenn b.

kurzarmig ag. : 1. berranalek, berranal, o tihostal, peus, o trec'hwezhañ, berr war e sparl, berr e anal ; P. *kurzarmige*

Greisin, stlejadell b., stlejadenn b. ; *kurzatmig sein*, bezañ berr e anal ; **2.** [mezeg.] mic'hwezh e ; *kurzatmiger Patient*, mic'hwezh e g. [*liester mic'hwezh eien*].

Kurzatmigkeit b. (-) : [mezeg.] mic'hwezh g., berranal g./b., simuc'h g., diankedall b., dirouferez b., dielc'h g., dihost g., dihosterezh g., trec'hwezh g., P. amezeg an Ankoù g.

Kurzaufenthalt g. (-s,-e) : tremenadenn b., chomadenn verr b.

kürzbar ag. : ... a c'heller nebeutaat (digreskiñ, difonnaat, bihanaat, koazhañ, krennañ), direadus ; [mat.] *kürzbarer Bruch*, rann direadus b. ; *nicht kürzbarer Bruch*, rann andireadus b.

Kürzbarkeit b. (-) : [mat.] direadusted b.

kurzbeinig ag. : berr e zivesker, berr e zivhar, berrc'harek, garet berr, berr c'haret, P. ur revr verr anezhañ, ur rahouenn vragoù anezhañ.

Kurzbrief g. (-s,-e) : gerig g., notenn b., berrlizher g.

Kurze(r) ag.k. g. : P. **1.** banne lambig g. ; **2.** [tredan] kammdreug g., heptreug g.

Kürze b. (-) : berrder g., berrded b., berrentez b., krennegezh b., kurzhegezh b. ; *Kürze der Zeit*, berrder (berrded b.) an amzer g., berrentez an amzer b. ; *er kommt in Kürze*, kent pell (a-barzh nebeut, a-barzh nebeut amañ, a-barzh nemeur amañ, a-barzh pell, war-barzh nemat, a-benn nebeut, a-benn un nebeud amzer, dabor, kent ma vo pell, a-raok pell, edan berr, a-brest, a-brestik, kent pell-bras, ac'hanen da bell, hep pell) e vo amañ, erruout a raio a-barzh pell ; *in aller Kürze*, berr-ha-berr, e berr-ha-berr, evit diverrañ, evit troc'hañ berr, evit mont berr, en ur ger, evit lavaret berr, en ur ger berr, en ur ger hag ur ger a dalv kant (Gregor), ez berr, e berr gomzoù, e berr gerioù ; *um der Kürze willen*, kement ha troc'hañ berr ; *in der Kürze liegt die Würze*, seul verroc'h ar bourd, seul welloc'h - pedennoù berr a gas d'an Neñv, pedennoù hir a chom a-dreñv - ar bedenn verr a sav d'an Neñv, ar bedenn hir a chom a-dreñv - ur bater verr a sach d'an Neñv, ur bater hir a sach a-dreñv - dre forzh heskinañ ar c'hi e teu da vezañ drouk - seul verroc'h seul welloc'h - komzomp nebeut ha komzomp c'hwec'h - gwelloc'h ur ger tavet eget daou lavaret - n'eo ket ar muiañ komzoù eo ar wellañ pedenn - arabat em godisat re ; [moull.] *erscheint in Kürze*, da zont er-maez.

Kurzeit b. (-,-en) : [kouronklec'h, touristerezh] maread ar c'houronkañ g., koulzad ar c'houronkañ g., maread touristel g., koulzad touristel g.

Kürzel n. (-s,-) : **1.** arouezenn berraat b., arouezenn berrskrivadur b. ; **2.** teskanv g.

kürzen V.k.e. (hat gekürzt) : **1.** krennañ, diverrañ, berraat, godiñ, lakaat e berr, divrazañ, diren [pennrann dire-] ; *die Hosen kürzen*, krennañ (berraat) ar brageier ; *einen Rock kürzen*, godiñ ur vroz ; *eine Rede kürzen*, krennañ (diverrañ, berraat, divrazañ, c'hwennat) ur brezegenn ; *eine Frist kürzen*, berraat un termen ; *jemandem die Zeit kürzen*, diverrañ u.b. ; *die Löhne kürzen*, lakaat diskenn war ar goprou, diskenn ar goprou, krennañ ar goprou ; *einen Kredit kürzen*, krennañ ur c'hred, krennañ diwar ur c'hred ; **2.** [mat.] diren [pennrann dire-] ; *einen Bruch kürzen*, diren ur rann, eeunaat ur rann ; *gekürzter Bruch*, rann direet b. ; *Bruch, der sich kürzen lässt*, rann direadus b. ; *Bruch, der sich nicht weiter kürzen lässt*, rann andireadus b.

Kürzen n. (-s) : krenn g., krennañ g., krennadur g., direadur g., diren g. ; [mat.] *das Kürzen eines Bruchs*, direadur ur rann g., eeunadur ur rann g.

kurzerhand Adv. : eeun-hag-eeun, raktal, rag-eeun, a-flav, hep termal, hardizh, her, trumm, hep chipotal, hep breutaat, hep marc'hata, hep dale ken, hep ken amzeriñ, hep ken amzeriñ, hep ober seizh soñj, hep soñjal larkoc'h, hep soñjal

hiroc'h, a-benn-kaer, hep souzañ, hep karnañ, hep ober div dro war e seuliou kent mont dezhi, hep bezañ seizhdaleetoc'h evit ober an dra-se, hep bezañ daletoc'h evit ober udb, bravmat, a-droc'h-trañch, a-droc'h-mogn, diwar blaen ha barr, krenn, war ar plas, a-daol-dak, a-drak, tomm-ha-tomm, war an taol, war an trumm, war an tomm, war an tach, war ar prim ; *eine Diskussion kurzerhand abbrechen*, sac'hañ ar gaoz, troc'hañ berr, mont dre verr, treiñ d'ar berrañ, krennañ trumm e gaoz.

Kurzfassung b. (-,-en) : pennad berraet g., film berraet g., berrskrid g., testenn diverraet b., diverradur g., berradur g., diverrañ g., distrap g., divraz g., krennad g. ; *in Kurzfassung*, berr-ha-berr, dre verr, e berr-ha-berr, ez berr, e berr gomzoù, e berr gerioù, en ur ger, en ur ger krenn, en ur ger berr, e berr, en ur ger hag ur ger a dalv kant (Gregor).

Kurzfilm g. (-s,-e) : film berr g., berrfilm g.

Kurzflügler g. (-s,-) : [loen.] c'hwil-krug b., krugig-douar g.

Kurzform b. (-,-en) : berradur g., stumm berraet g., diverradenn b., berrskrid g., divraz g. ; *in Kurzform*, berr-ha-berr, dre verr, e berr-ha-berr, ez berr, e berr gomzoù, e berr gerioù, en ur ger, en ur ger krenn, en ur ger berr, e berr, en ur ger hag ur ger a dalv kant (Gregor).

kurzfristig ag. : [kenwerzh] war verr dermen ; *kurzfristiger Kredit*, kredad war verr dermen g., kred war verr dermen g. ; *kurzfristige Anleihe*, amprestadenn war verr dermen b., prest war verr dermen g. ; *kurzfristig verfügbare Mittel*, kefiad g. ; *das Kurzfristige*, ar berdermen g. ; *kurzfristiges Planungsverhalten*, berdermenouriezh b. ; *Anhänger eines kurzfristigen Planungsverhaltens*, berdermenour g. ; *die Arbeitnehmer im Showgewerbe mit kurzfristigen Engagements*, spanaerien an arvestoù ls.

Kurzfühlerschrecke b. (-,-n) : [loen.] krank-raden g., marc'h-raden g.

kurzgebaut ag. : tobios, piltosek, krapok, tagos, tagosek, krenn, krenndev, berdev, berraod, postek, torgos, bouroun, toupard, reut, tourtellek, iziliet munut.

kurzgefasst ag. / **kurz gefasst** ag. : krenn, berr, fraezh-ha-berr, berr-ha-berr, e berr-ha-berr, krak-ha-berr, dre verr, ez berr, e berr gomzoù, e berr gerioù, en ur ger, en ur ger krenn, en ur ger berr, e berr, en ur ger hag ur ger a dalv kant (Gregor) ; *kurz gefasste Schilderung*, brastaolenn b., berdaolenn b.

Kurzgeschichte b. (-,-n) : [lenn.] danevell b., istor berr g.

kurzgeschoren ag. : touz, ratous, troc'het berr, troc'het raz, raz, krak e vlev, dipitus e vlev ; *kurzgeschorenes Haar*, blev ratous str., blev krak str., blev raz str., blev troc'het raz str., blev troc'het berr str., blev berr ls., ur blev berr g., blev dipitus str., penn raz g., penn touz g.

kurzgeschürzt ag. : gwisket berr.

kurzgliederig ag. / **kurzgliedrig** ag. : iziliet berr.

kurzhaarig ag. : berr e vlev, ratous, krak e vlev, raz e vlev, dipitus e vlev.

kurzhalsig ag. : gouzouget berr.

kurzhalten V.k.e. (hält kurz / hielt kurz / hat kurzgehalten) : [dre skeud.] *jemanden kurzhalten*, **a**) derc'hel berr war (gant) u.b., stagañ (naskañ) berr u.b., derc'hel berr ar c'hrog gant u.b., derc'hel berr e nask d'u.b., derc'hel berr war sugelloù u.b., derc'hel ar rañjenn gant u.b. (Gregor), delc'her u.b. en e roll, na lezel ar stag gant u.b., delc'her reut war u.b. ; **b**) lakaat u.b. war ar skudell vihan, lakaat u.b. d'ober kof moan (kofig moan), lakaat u.b. d'ober kof gioc'h ; *dieses Tier wird wohl zu kurz gehalten*, **a**) nasket-berr eo al loen-se ; **b**) negezet eo al loen-se, al loen-se n'en devez nemet hanter voued ; *von seiner Frau wird er finanziell kurzgehalten*, arc'hant a vez roet dezhañ a sil da sil gand e wreg.

kurzlebig ag. : **1.** berrhoalek ; **2.** [traezoù beveziañ] berrbad, berrbadus, kollidik, bresk, dibad ; **3.** [fizik] distabil.

Kurzlebigkeit b. (-) : berrhoali b., berrbadelezh b.

kürzlich Adv. : n'eus tamm 'zo ebet, n'eus ket pell 'zo, n'eus ket paot, a-nebeut 'zo, nebeut 'zo, n'eus ket gwall bell, n'eus ket gwall bell-maleürus, n'eus ket gwall belloù, n'eus ket pell bras, n'eus ket c'hoazh gwall diamzer, n'eus ket c'hoazh gwall bell, n'eus ket gwerso, n'eus ket tamm gwerso, gwechall-nevez, n'eo ket kozh an amzer, n'eus ket pell, ne oa ket pell, dabord, bremañ-diwezhañ, bremañ-sonn, bremaik, nevez 'zo, ken un nevez 'zo, a-nevez, a-nevez 'zo, nevezik 'zo, n'eus ket pell amzer, n'eus ket keit-se c'hoazh, n'eus ket a geit-se holl c'hoazh, un tamm 'zo, un tachad 'zo, ur pennad 'zo, en deiz all, en devezh all, en deizioù all, ergentaou, ergentaouik, kentaou, a-gentaou ; *erst kürzlich*, a-nevez-flamm.

Kurzmeldung b. (-, -en) : keloù berr g.

Kurznachrichten ls. : bomm keleier g., bommoù keleier ls., bemmen keleier ls., keleier berr-ha-berr ls.

Kurznachthemd n. (-s, -en) : hivizennig b. [*liester* hivizennigoù].

kurznasig ag. : friet berr.

kurzohrig ag. : skouarnet berr.

Kurzparker g. (-s, -) / **Kurzparkerin** b. (-, -nen) : *Parkplätze für Kurzparker*, parklec'h berramzer g.

kurzrückig ag. : gwisket berr.

Kurzschläfer g. (-s, -) : kousker nebeut g., saver abred g., paotr tanav e gousk g., paotr berr e gousk g., paotr beureek g., paotr mintinek g., dihunter abred g. ; *ich bin ein totaler Kurzschläfer*, n'on ket ur gwall gousker.

kurzschließen V.k.e. (schloss kurz / hat kurzgeschlossen) : sevel ur c'hammdreug, sevel un heptreug, berr-roudañ, heptreugañ ; *einen Wagen kurzschließen*, sevel ur c'hammdreug evit reiñ lañs d'ur c'harr-tan, heptreugañ amred ur c'harr-tan evit reiñ lañs dezhañ.

V.em. : **sich kurzschließen** (schloss sich kurz / hat sich (ak.) kurzgeschlossen) : *sich mit jemandem kurzschließen*, skoulmañ darempred gant u.b., mont e darempred gant u.b., mont da gavout u.b., mont war-dro u.b.

Kurzschluss g. (-es, -schlüsse) : [tredan] kammdreug g., heptreug g.

Kurzschlussreaktion b. (-, -en) : [dre skeud.] ober darluskel g., froudenn b., stultenn b., loariadenn b., loariad b., pennad g., sodadenn b., folladenn b., luskadenn galon b., luskadenn imor b., luskad g., trivial g., luzad g., poulzad g., froudad g., kaouad follezh b./g., barrad follentez g.

Kurzschnabel-Ameisenigel g. (-s, -) : [loen.] ekidne pigos berr g.

Kurzschnabelgans b. (-, -gänse) : [loen.] gwaz beg berr b.

kurzschnabelig ag. : berrbigosek, berrvegek.

Kurzschnabeligel g. (-s, -) : [loen.] ekidne pigos berr g.

kurzschnabeligkeit b. (-) : berrbigosegezh b., berrvegegezh b.

Kurzschrift b. (-) : berrskrivadur g., berrskriverezh g. ; *in Kurzschrift mitschreiben*, *in Kurzschrift niederschreiben*, berrskrivañ.

Kurzschriftmaschine b. (-, -n) : berrskriverez b.

kurzschwänzig ag. : [loen.] krennlostek, berr e lost.

Kurzschwanzkrebs n. (-es, -e) : [loen.] kresteneg krennlostek g.

Kurzschwanztier n. (-s, -e) : [loen.] krennlosteg g. [*liester* krennlosteged].

Kurzschwanzwiesel n. (-s, -) : [loen.] ermin g., erminig g. [*liester* erminiged], kaerell-wenn b.

Kurzschwert n. (-s, -er) : brakemard g.

kurzsichtig ag. : 1. [mezeg.] berrwel, berrwelet, P. belbich ; *kurzsichtig sein*, berrwelout, bezañ belbich, bezañ dremm verr gant an-unan, kaout un dremm verr, bezañ berrwel, kaout

berrweled, kaout selloù berr, bezañ tarluch ; *er ist kurzsichtig*, berrweled en deus, berrwelet a ra ; 2. [dre skeud.] berrwel, berrwelet, berrsellus ; *kurzsichtig sein*, na welet pelloc'h eget beg e fri., na welet sklaer, bezañ dall e gazh (e saout), bezañ sot evel ur vuoc'h (sot evel ur Gwenedad, dall a spered, berrwel, berrwelet, berr a skiant, berrboell), bezañ lourt e spered, bezañ lourt a spered, bezañ lourt a benn, bezañ lakaet ul lunedoù koad war e zaoulagad, bezañ ur penn luch eus an-unan.

Kurzsichtige(r) ag.k. g./b. : berrwel g. [*liester* berrweleien] ; *die Kurzsichtigen*, an dud berrwelet, ar verrweleien ls.

Kurzsichtigkeit b. (-) : 1. [mezeg.] berrweled g. ; *sie leidet an hochgradiger Kurzsichtigkeit*, *sie hat eine starke Kurzsichtigkeit*, hi he deus berrweled da vat ; *er hat eine leichte Kurzsichtigkeit*, *er hat eine schwache Kurzsichtigkeit*, un tamm berrweled en deus ; 2. [dre skeud.] berrweled g., berrwelegezh b., berrsellusted b., berrwelerezh g., berrenntez a spered b., berrgompen g.

kurzsilbig ag. : gant silabennoù berr, gant ur silabenn verr.

Kurzstiel g. (-s, -e) : [louza.] *grauer Kurzstiel* [*Malum curtispiculum*], aval koupandu g.

kurzstielig ag. : 1. troadet berr ; 2. [louza.] korzennet berr.

Kurzstreckenflug g. (-s, -flüge) : [nij.] berddreizh g.

Kurzstreckenflugzeug n. (-s, -e) : [nij.] berddreizher g.

Kurzstreckenlauf g. (-s, -läufe) : [sport] sprint g., redadeg tizh b., kevezadeg tizh b.

Kurzstreckenläufer g. (-s, -) : [sport] sprinter g.

Kurzstreckenläuferin b. (-, -nen) : [sport] sprinterez b.

Kurzstreckenrakete b. (-, -n) : [lu] fuc'hell berrhedtenn b., fuc'hell berrhedtaol b., fuc'hell berr diraez b.

kurzum Adv. : evit lavaret berr, en ur ger berr, berr-ha-berr, e berr-ha-berr, e berr gerioù, evit troc'hañ berr, evit diverrañ, evit mont berr, e berr gomzoù.

Kürzung b. (-, -en) : 1. krenn g., krennañ g., krennadur g., diverradur g., digresk g., diskenn g., divraz g., rabat g. ; *Lohnkürzung*, digresk war ar gopr g., krennadur ar gopr g., diskenn war ar gopr g. ; *drastische Haushaltskürzungen treffen*, krennañ groñs war ar budjed, krennañ groñs ar budjed ; *schrittweise Kürzung*, krennadur pazennek g. ; 2. [mat.] *Bruchkürzung*, *das Kürzen eines Bruchs*, direadur ur rann g., eeunadur ur rann g.

Kurzurlaub g. (-s, -e) : vakañsoù berr ls.

Kurzwaren ls. : merserezh g., kinkailherezh g.

Kurzwarengeschäft n. (-s, -e) : merserezh b., kinkailherezh b.

Kurzwarenhandel g. (-s) : merserezh g., kinkailherezh g.

Kurzwarenhändler g. (-s, -) : merser g., kinkailher g.

Kurzwarenhandlung b. (-, -en) : 1. [stal] merserezh b., kinkailherezh b. ; 2. [micher] merserezh g., kinkailherezh g.

kurzweg Adv. : eeun-hag-eeun, raktal, rag-eeun, a-flav, hep termal, hardizh, her, hep chipotal, hep breutaat, hep marc'hata, brav-mat, a-benn-kaer, hep souzañ, hep karnañ, hep ober div dro war e seolioù kent mont dezhi, hep bezañ seizhdaleetoc'h evit ober an dra-se, hep bezañ daletoc'h evit ober udb, diwidre, diwe, didro, didroidell, distag, displeg, distlabez, ken aes ha tra, ken aes all, aes-kenañ, aezet kaer, a-aes-vat, aes-ral, hep reiñ bec'h, koulz all, ken bravik ha tra, brav-bras, propik, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, evel dour dre ur sil, evel un dudi, plaen ha brav, war blaen, en un doare dichipot, diardoù, digamambre, diorbid, digompliment, divaniell, distenn, hep geizoù, hep ober ardoù, kuit a chistroù, ront a galon ; *etwas kurzweg sagen*, lavaret udb kras, naet ha distag - mont didro(idell) d'udb - mont dezhi eeun-hag-eeun - lavaret an traoù rube-rubene - kaout ur gomz krak - bezañ dichek en e gomzoù - mont war-eeun d'udb - mont berr - lavaret udb hep reiñ tro d'e gomzoù (hep reiñ tro d'e lavar, brav-mat, hep biez)

- lavaret krak e soñj - lavaret krenn e soñj - lavaret e soñj krak-ha-berr (krenn-ha-kras, krenn-ha-krak, krak-ha-krenn, diguzh, eeun ha didroell, ken diflatr ha tra) - bezañ diflatr en e gomzoù - na gaout damant evit lavaret udb - lavaret udb hep kaout nemeur a zamant - lavaret udb hep divarc'hañ - na ober a c'henoù bihan evit lavaret udb - lavaret udb hep tamm kildroenn ebet - lavaret udb hep chaokat e c'henoù (hep klask tro en e gaoz, gant komzoù kriz, hep klask kornioù-tro en e gaoz, hep ober kant tro d'ar pod, hep klask troidell ebet d'e gomzoù) - na vezañ sac'h an diaoul - lavaret udb didroidell (displeg, distlabez) - bezañ distlabez da lavaret udb - lavaret udb distag - na vezañ seizhdaleetoc'h evit lavaret udb d'u.b. - na vezañ daletoc'h evit lavaret udb d'u.b. - lavaret hardizh udb - komz her - lavaret e soñj gant herder - na gaout treuzoù ebet war e zor - lavaret udb berr-ha-krenn / lavaret udb berr-ha-groñs (Gregor).

Kurzweil b. (-) : diverr-amzer g., dudi g./b., didu g., dihuéd g., diduell b., diduamant g., didu g., diduadenn b., ebat g., plijadur b., c'hoari gaer g., berder amzer g.

kurzweilig ag. : diduellus, diduant, dudius, diverrus, dihuédus, bourrus, plijadurus, plijus, dizenoeüs, ebat.

Kurzwelle b. (-, -n) : [skingomz] gwagenn verr b. ; [fizik] *Kurzwellen*, uheldalm g.

Kurzwellensender g. (-s, -) : skingaser gwagennoù berr g.

Kurzwort n. (-es, -wörter) : berrlavar g., berradur g.

Kurzzehenlerche b. (-, -n) : [loen.] kodioc'h-tevenn g.

Kurzzeit - ... berrbad, ... berrbadus, ... war verr dermen.

Kurzzeitgedächtnis n. (-ses) : [bred.] kounerezh kentizhek g.

kurzzeitig ag. : berrbad, berrbadus, war verr dermen.

kusch estl. : [chas] *kusch* ! peoc'h ! sioul !

Kuschelhormon n. (-s) : P. [bev.] okitokin g.

kuschelig ag. : blot, klet, bouk ; *kuscheliges Bett*, gwele klet g., gwele blot g., gwele bouk g., gwele mouk g., gwele kuñv g., gwele blin g., gwele gwak g. ; *kuschelig weiches Kissen*, torchenn vlot b., torchenn glet b., plueg vouk b., goubenner mouk g., torchenn guñv b., torchenn vlin b.

Kuschelkissen n. (-s, -) : neñneñ g., nounougn g.

kuscheln V.gw. (hat gekuschelt) : *mit jemandem kuscheln*, ober kaezhigoù d'u.b., ober kaezh d'u.b., kaezhigañ u.b., kaezhañ u.b., noilhat u.b., kaeraat ouzh u.b., cherisañ u.b., flourikañ u.b., chourañ u.b., koulouchal u.b., flodañ u.b., ober kamambre d'u.b., ober sev d'u.b., ober noilh d'u.b., turlutañ u.b., ober brav-brav d'u.b., ober allazigoù d'u.b., ober moudounoù d'u.b., ober moudounerezh d'u.b., ober karantezioù d'u.b., ober flourig d'u.b., ober flourigoù d'u.b., ober kuñv d'u.b., moudounañ u.b., glochat d'u.b., ober gloch d'u.b., loloñ u.b., menoniñ u.b. ; *mit seiner Freundin kuscheln*, ober kuñv d'e vignonez, amouriñ a-zevri ouzh e vignonez, ober moudounoù d'e vignonez, ober moudounerezh d'e vignonez.

V.em. : **sich kuscheln** (hat sich (ak.) gekuschelt) : *sich auf einen Diwan kuscheln*, en em damolodiñ war ur gourvezvank ; *sich in sein Bett kuscheln*, polotenniñ en e wele, tamolodiñ en e wele, en em damolodiñ en e wele, en em gafunañ en e wele, ober souchig en e wele, souchañ en e wele, en em souchañ en e wele, mont en e rodelloù en e wele ; *sich in eine Decke kuscheln*, bezañ souchet brav dindan ur pallenn, en em glenkañ brav dindan ur pallenn, bezañ tamolodet dindan ur pallenn, tamolodiñ ar pallenn en-dro d'an-unan (e *ballenn en-dro dezhañ*, he *fallenn en-dro dezhi h.a.*), bezañ en e rodelloù dindan ur pallenn, bezañ souchet-kloz en ur pallenn ; *sich vor lauter Kälte zusammenkuscheln*, tortañ gant ar riv, krugañ gant ar riv, bezañ en e gropoù, en em damolodiñ abalamour d'ar yenijenn ; *sich an jemanden kuscheln*, souchañ etre divrec'h u.b., tamolodiñ etre divrec'h u.b., souchañ ouzh korf u.b., ober e

voumounig, klask noilh ; *sich aneinander kuscheln*, souchañ an eil ouzh korf egile.

Kuscheltier n. (-s, -e) : loen moudoun g., neñneñ g.

Kuscheltuch n. (-s, -tücher) : neñneñ g., nounougn g.

kuschelweich ag. : blot, klet, bouk.

kuschen V.gw. (hat gekuscht) : P. sentiñ hep ober ur van, sentiñ hep souzañ, sentiñ hep karnañ, bale (charreat, kerzhet) moan, sentiñ rik, sentiñ hep klemm na gwigour, bale kempenn war ar ger, mont eeun gant an hent, mont eeun gant e hent, kerzhet gant an neudenn eeun, na zic'hwezhañ (na zihostal) ger, na lavaret (na rannañ, na dintal, na faoutañ) ger, na rannañ (na faoutañ, na seniñ) grik, na leuskel ur wikadenn, na leuskel gwik ebet, na lavaret grik (ger ebet), na lavaret na ger na mik, na zaouhanteriñ ur ger, bezañ sentus evel ur c'hleuz ouzh ur park ; *er kuschet vor seiner Frau*, diflach eo dirak e wreg.

Kusine b. (-, -n) : keniterv [liester kenitervezed] b. ; *Kusine ersten Grades*, keniterv-kompez b., keniterv kentañ b. ; *Kusine vierten Grades*, keviniantez b. ; *das ist eine Kusine*, ur geniterv din eo, honnezh a zo keniterv din ; *Ehemann der Kusine*, gwaz ar geniterv g., kenderv g.

Kuskus¹ g. (-, -) : [loen.] kouskous g. [liester kouskoused], oeñseg g. [liester oeñseged].

Kuskus² g./n. (-, -) : [kegin.] kouskous g.

Kuskustopf g. (-s, -töpfe) : [kegin.] kouskouser g. [liester kouskousieroù].

Kuspe b. (-, -n) : [mat.] poent ildro g.

Kuss g. (-es, Küsse) : pok g., bouchig g., bouch g., pokadenn b., bouchadenn b., lip g., af g., afadenn b., añ g. ; *zarte Küsse*, *zärtliche Küsse*, pokoù flour ls., pokoù tener ls. ; *leidenschaftlicher Kuss*, pok tomm-berv g., pok martolod g., pok c'hwek g., bouch tomm g., pok penn-da-benn g., pok start g., pok orgedus g., pok lik g., pok gadal g., P. rata muzelloù g. ; *sich (dat.) Zungenküsse geben*, pokañ a-vegad an eil d'egile ; *inniger Kuss*, pok kalonek g. ; *schallender Kuss*, bouchig trouz g., pokig trouz g. ; *die Mutter drückt dem Kind einen Kuss auf die Stirn*, pokat (bouchañ) a ra ar vamm d'he bugel war e dal, ober a ra ar vamm ur pok d'he bugel war e dal, reiñ a ra ar vamm ur pok d'he bugel war e dal ; *jemandem einen Kuss zuwerfen*, stlepel ur pok d'u.b., ober bouchig koant ; *er hauchte einen Kuss auf ihre Hand*, spinañ a reas he dorn gant e vuzelloù ; *jemandem einen Kuss stehlen*, *jemandem einen Kuss rauben*, kemer ur pok digant u.b., laerezh ur pok digant u.b. ; *ein Kuss auf jede Wange*, ur c'houlblad pokoù g., ur c'houlblad bouchoù g., ul lip da bep jod g.

Küsschen n. (-s, -) : af g., afig g., añ g., afig kaezh g., bouchig g. [liester bouchoùigoù], pokig g. [liester pokoùigoù], evnig bihan g., mañ g. ; *ein Küsschen in Ehren kann niemand verwehren*, ne c'haller ket nac'h ur bouchig pa vez roet gant un den onest ; *das Kind gab der Tante ein Küsschen*, ober a reas ar bugel allazig (ur stardaig, afig, un afig) d'e voereb., reiñ a reas ar bugel añ (añig kaezh, afig, un afig, ur mañ, un evnig bihan) d'e voereb, ober a reas ar bugel añ (añig kaezh) d'e voereb.

küssen V.k.e. (hat geküsst) : pokat da, bouchañ da, afañ da, reiñ ur pok da, distagañ ur pok da ; *er küsste ihr die Hand*, pokat a reas d'he dorn ; *jemanden auf die Lippen küssen*, pokat da ziweuz u.b. ; *jemanden auf beide Wangen küssen*, bouchañ d'u.b. a-du hag a-dal ; *er küsste sie innig*, pokat a reas kalonek dezhi ; *jemanden liebevoll küssen*, pokat karantek d'u.b., pokat gant karantez d'u.b. ; *die Heimaterde küssen*, pokat ouzh douar e vro.

V.em. **sich küssen** (haben sich (ak.) geküsst) : en em bokat, pokat an eil d'egile, bouchañ an eil d'egile, [dre fent.] en em gannañ a daolioù joskenn, en em lipat.

Küssen n. (-) : pok g., pokat g., pokadeg b., pokerezh g., pokedal g., [dre fent.] emgann a daolioù jaskenn g., rata muzelloù g. ; *das Geküsse zu Neujahr*, [dre fent.] pardon ar jaskennoù g.

Küssende(r) ag.k. g./b. : poker g., pokerez b., liper g., liperez b.

Küsserei b. (-,en) : pokadeg b., pokadegoù ls., pokerezh g., pokedal g. ; [dre fent.] *ewige Küsserei*, *endlose Küsserei*, emgann a daolioù jaskenn g., rata muzelloù g., friko moj g. ; *die Küsserei zu Neujahr*, [dre fent.] pardon ar jaskennoù g.

Kusshand b. (-,hände) : pok war an dorn g. ; *jemandem eine Kusshand zuwerfen*, stlepel ur pok d'u.b., ober bouchig koant.

Kussmund g. (-s,-münder) : genoù stummet evel ur galonenn g., P. genoù ront evel revr ur yar g.

Küste b. (-,n) : aod g./b., aodoù ls., arvor g., ribl g., ribl ar mor g., lez ar mor g., bord ar mor g., bord g., kostez g., glann ar mor b., talbenn mor g. ; *die bretonische Küste*, aodoù Breizh ls., arvor Breizh g. ; *Hochwasser bedroht die Küste*, kinnig a ra ar mor beuziñ an aod ; *an der Küste entlang*, a-ribl ar mor ; *zerklüftete Küste*, aod hoskadek g./b., aodoù troc'h-didroc'h ls., aodoù leun a droioù hag a gildroioù ls., aod gant he zroioù ha distroioù b./g. ; *er wohnt direkt an der Küste*, emañ o chom war lez ar mor, emañ o chom war lez an aod, emañ o chom e-tal ar mor, emañ o chom e genoù ar mor, emañ o chom e-harz ar mor, emañ e di dirak ar mor, emañ o chom raz da ribl ar mor, goursezet eo e di a-dal d'ar mor, harp er mor emañ o chom ; *die Küste in Sicht behalten*, bageal a-wel d'an aod, chom a-zouar, merdeñ hep koll gwel a'n aod ; *er wohnt an der Küste*, emañ o chom en arvor, emañ o chom war an aod ; *er hat sich ein Haus an der Küste bauen lassen*, savet en deus un ti war an aod ; *diese Küste kann nicht angelaufen werden*, an aod-se n'eus ket a dostaat dezhi ; *an der Küste macht die Luft hungrig und der kalte Wind geht einem durch Mark und Bein*, an aod a zo naonus ha paourentezus ; *vor der Küste Maltas*, er-maez da Valtà, a-vaez da Valtà, e perzhier Malta ; *unmittelbar vor der Küste der Insel*, a-zouar d'an enez ; *zwischen unserem Schiff und der Küste befindlich*, a-zouar dimp ; *das Schiff hatte vor der Küste geankert*, eoriet e oa al lestr e-tal an aod ; *das Schiff hatte ziemlich weit weg von der Küste geankert*, un tammig kreizet diouzh an aod e oa al lestr ; *Algen (Tang) an die Küste bringen*, degas bezhin d'ar bord ; *Algen (Tang) an der Küste sammeln*, dastum bezhin a-hed ar c'hostez ; *der Leuchtturm erhebt sich zwischen der Küste und der Insel*, emañ an tour-tan en aod d'an enezenn ; *gestrandete Weinfässer von der Küste holen*, diaochañ gwin peñse ; [merdead.] *an die Küste kommen*, aochar ; *nah an der Küste bleiben*, chom a-zouar ; *nah an der Küste fischen*, pesketa a-zouar ; *von der Küste entfernen, von der Küste wegbringen*, diaochañ ; *sich von der Küste entfernen, die Küste verlassen*, diaochañ, distagañ diouzh an aod ; *mit einem Wagen an der Küste entlangfahren*, mont gant an aod ; *mit dem Schiff längs der Küste fahren*, riblañ an aod, aochar, kostezañ an aod, kostezañ an douar, chom a-zouar ; *zwischen Küste und Klippe fahren*, tremen en aod d'ur roc'h ; *die an der Küste ansässigen Liguren waren ausgezeichnete Fischer und kühne Seeräuber*, al Ligured eus an aod a oa pesketaerien ampart ha morlaeron her.

Küstenbewohner g. (-s,-) : arvorad g. [liester arvoriz], arvoriad g. [liester arvoridi], aoher g. ; *die Küstenbewohner*, an arvoridi ls., arvoriz ls., an arvoriz ls., an aoherien ls., tud an aod ls., an dud eus bord ar mor ls., tud an arvor ls.

Küstenerosion b. (-) : [douarouriezh] reñvirezh ar mor g.

Küstenfahrer g. (-s,-) / **Küstenfahrzeug** n. (-s,-e) : [merdead.] lestr-ribler g., aoher g. [liester aoherioù], P. friker kranked g.

Küstenfieber n. (-s) : [mezeg.] paludegezh b., malaria g., terzienn ar paludoù b., terzienn baludek b., kleñved ar paludoù g. ; *Mittel gegen Küstenfieber*, enepaludeg g. [liester enepaludeier] ; *Küstenfieber wird von Stechmücken übertragen*, ar moustiked eo a drezoug ar baludegezh.

Küstenfischerboot n. (-s,-e) : [merdead.] bag pesketa a-zouar b., P. friker kranked g. ; *schnelles Küstenfischerboot*, bag kas-mare b., bag kas-maread b.

Küstenfischerei b. (-) : [merdead.] pesketaerezh aod g., pesketaerezh a-zouar g., ar vicher vihan b., pesketa a-hed an aod g. ; *Küstenfischerei betreiben*, aochar, chom tost d'an aod da besketa, pesketa a-zouar, P. frikañ kranked.

Küstengebiet n. (-s,-e) : arvor g., talbenn mor g.

Küstengeologie b. (-) : douarouriezh aod b., douarouriezh an aodoù b.

Küstengewässer ls. : doureier gouvene ls., doureier e dalc'h ur riez ls., doureier e dalc'h ar vro ls., doureier tro-dro d'an aodoù ls.

Küstenindustrie b. (-) : industriezh aod b.

Küstenland n. (-s,-länder) : arvor g., talbenn mor g.

Küstenlinie b. (-,n) : [kartenouriezh] linenn aod b. ; [douarouriezh] *seewärtiges Zurückweichen der Küstenlinie*, argilerezh ar mor g., argizadur ar mor g.

Küstenlotse g. (-n,-n) : loman aoher g.

Küstenmammutbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] sekoia ruz str.

Küstennähe b. (-) : *in Küstennähe*, a) nepell diouzh an aod, war lez ar mor, war lez an aod, e-tal ar mor, war an aod ; b) [bigi] nepell diouzh an aod, tost d'an aod, a-zouar.

Küstenort g. (-s,-e) : kêriadenn eus bord ar mor b., kouronklec'h g.

Küstenregion b. (-s,-en) : arvor g., talbenn mor g. ; *in den niedrig liegenden Küstenregionen besteht Überschwemmungsgefahr*, kinnig a ra ar mor beuziñ an douaroù izel a zo war an aod.

Küstenotter g. (-s,-) : [loen.] dourgazh-mor g. [liester dourgizhier-mor].

Küstensand g. (-s) : traezh aod str.

Küstenschiff n. (-s,-e) : [merdead.] lestr-ribler g., aoher g. [liester aoherioù], P. friker kranked g. ; *Kapitän eines Küstenschiffes*, kabiten aoher g.

Küstenschiffer g. (-s,-) : [merdead.] ribler-aodoù g., aoher g. [liester aoherien]

Küstenschiffahrt b. (-) : [merdead.] aoheriezh g., aochar g., riblerezh-aodoù g., bageal tost d'an aod g., bageal a-zouar g., P. ar frikañ kranked g. ; *Küstenschiffahrt betreiben*, riblañ, mont a veg da veg, aochar, P. frikañ kranked.

Küstenschiffsführer g. (-s,-) : [merdead.] kabiten aoher g.

Küstenschutz g. (-es) : 1. [lu] difenn an aodoù g. ; 2. *Amt für Küstenschutz*, mirva an arvor g. ; 3. gward-mor g.

Küstenschutzinstitut n. (-s) : mirva an arvor g.

Küstenseeschwalbe b. (-,n) : [loen.] skravig an Hanternoz g.

Küstensequoia b. (-,s) : [louza.] sekoia ruz str.

Küstensicht b. (-) : *in Küstensicht bleiben*, bageal a-wel d'an aod, merdeñ hep koll gwel a'n aod, chom a-zouar, bageal nepell diouzh an aod, bageal tost d'an aod.

Küstenstaat g. (-es,-en) : Stad arvorat b.

Küsten-Stahlwerk n. (-s,-e) : direrezh aod b.

Küstenstein g. (-s,-e) : maen aod str.

Küstenstreifen g. (-s,-) / **Küstenstrich** g. (-s,-e) : 1. aod g./b., arvor g., ribl g., bord ar mor g., pennad aod g., talbenn mor g. ; 2. pennad mor g., parzh-mor g., rannvor b.

Küstentang g. (-s) : bezhiñ-med str., bezhin aod bev str.

Küstentelegraph g. (-en,-en) : [merdead.] arouezva g., semafor g.

Küstentrawler g. (-s,-) : [merdead.] dragour a-zouar g. [*liester* dragourioù a-zouar], chaluter a-zouar g. [*liester* chaluterioù a-zouar], lestr-roueder a-zouar g., bag-roueder a-zouar b.

Küstenvogel g. (-s,-vögel) : evn aod g., labous aod g.

Küstenwacht b. (-) : [merdead.] servij evezhiañ an aodoù g.

Küstenwächter g. (-s,-) : [merdead.] gward-aod g., morward g., gward-mor g.

Küster g. (-s,-) : [relij.] sakrist g., kloc'her g., bedell g., regresten g., chasgeu g., komis g. ; *der Küster ist damit beauftragt, die Kapelle in einem guten Zustand zu halten*, dever ar sakrist a zo kenderc'hel brav ar chapel.

Küsterin b. (-,-nen) : [relij.] sakristez b., kloc'herez b., bedellez b., karabasenn b.

Kustode¹ g. (-n,-n) : mirdiour g., mirer g., mirour g.

Kustode¹ b. (-,-n) : [dispredet, moull.] lizherennoù rakkemenn ls., reklam g.

Kustodie b. (-,-n) : kustodiezh b.

Kustodin b. (-,-nen) : mirdiour b., mirerez b., mirourez b.

Kustos g. (-, Kustoden) : **1.** mirdiour g., mirer g., mirour g. ; **2.** [relij.] kustod g., priol eus urzh sant-Frañsez g. ; **3.** [dispredet, moull.] lizherennoù rakkemenn ls., reklam g.

Kutikula b. (-,-s / Kutikulä) : [bev., loen., louza.] kutikul g.

Kutschbock g. (-s,-böcke) : brich ar paotr-karr b., azezenn ar paotr-karr b.

Kutsche b. (-,-n) : karroñs g., rederig g., koch g. ; *Kutsche und Pferd*, karroñs, kezeg hag all ; *goldene Kutsche*, karroñs alaouret g. ; *leichte Kutsche*, rederig g.

Kutschenschlag g. (-s,-schläge) : stalaf ur c'harroñs g./b. (Gregor), dor garroñs b.

Kutscher g. (-s,-) : paotr-karr g., paotr-harnez g., chalboter g., toucher g., kaser an denn g.

Kutscherbock g. (-s,-böcke) : brich ar paotr-karr b., azezenn ar paotr-karr b.

Kutscherin b. (-,-nen) : plac'h-karr b., plac'h-harnez b., chalboterez b., toucherez b., kaserez an denn b.

Kutschersitz g. (-es,-e) : brich ar paotr-karr b., azezenn ar paotr-karr b.

kutschieren V.gw. (hat kutschiert / *evit pouezañ war ar fiñv* : ist kutschiert) : **1.** karroñsañ, kas ur rederig ; *er hat kutschiert*, bleinet en doa ar rederig ; **2.** *er ist durchs Land kutschiert*, baleet en doa bro gant e garr-tan.

V.k.e. (hat kutschiert) : kas gant ur wetur, P. karrigellat ; *jemanden durch die Gegend kutschieren*, P. karrigellat u.b. dre ar vro.

Kutte b. (-,-n) : **1.** sae-vanac'h b., kougoul g., kab g., pichorell b., pichourell b. ; **2.** *jemanden in die Kutte stecken*, kas u.b. d'ar gouent (d'al leandi, d'ar manati, d'an abati), frokañ u.b., kougouliañ u.b. ; *die Kutte anlegen*, kemer ar sae hir, mont da zougen ar sae hir, mont da vanac'h (da lean), gwiskañ ar c'hougoul, kemer ar gouriz / kemer ar c'hougoul (Gregor), frokiñ, mont e relijion, kougouliañ ; *er hat die Kutte angelegt*, kougouliet eo ; *die Kutte ablegen*, *die Mönchskutte an den Nagel hängen*, teuler e soutanenn, divanac'hiñ, mont er-maez a vanac'h, mont divanac'h, digougouliañ ; *die Kutte macht noch lange keinen Mönch*, arabat barn manac'h diouzh e

chupenn, n'eo ket an dilhad a ra ar beleg, n'eo ket an tog a ra an eskob.

Kuttel b. (-,-n) : [kegin.] stripenn b. [*liester* stripoù, stripennoù].

Kuttelkraut n. (-s) : [louza., Bro-Aostria] turkantin g., tin g., munud-bras g., marjol Bro-Saoz g.

Kutteln ls. : [kegin.] togonoù ls., stripoù ls., stripennoù ls., skliopoù ls., kourailhoù ls., flugez str., P. sotrailhoù ls. ; *Herstellung von Kutteln*, striperezh g. ; *Betrieb, wo Kutteln hergestellt werden*, striperezh b.

Kuttengeier g. (-s,-) : [loen.] gup du g.

Kuttenträger g. (-s,-) : [gwashaus] kougouleg g. [*liester* kougouleien] ; *die Kuttenträger*, ar c'hougoulaj g., ar gougouleien ls.

Kutter g. (-s,-) : [merdead.] bok g. [*liester* biki].

Kuttler g. (-s,-) / **Kuttlermeister** g. (-s,-) : striper g.

Küvelage b. (-,-n) : tuvenniñ g.

Kuvert n. (-s,-e) : **1.** gwiskad-taol g. ; **2.** golo-lizher g.

Kuvertüre b. (-,-n) : [kegin.] chokolad gwiskañ g.

Kuwait n. (-s) : Koweit b.

Kux g. (-es,-e) : lodenn gevredad en ur vengleuz b.

kW [*berradur evit Kilowatt*] kilowatt g., kilowattad g., kW.

Kwantung-Armee b. (-) : [istor] arme japanat Guandong b., arme japanat Kwandung b., arme japanat Kantō b.

kWh [*berradur evit Kilowattstunde*] kilowatteur g., kWh.

Kybele b. : [mojenn.] Kybele b.

Kybernetik b. (-) : sturoniezh b.

Kybernetiker g. (-s,-) : sturoniour g.

Kybernetikerin b. (-,-nen) : sturoniourez b.

kybernetisch ag. : sturoniel.

Kyiv n. / **Kyjw** n. : Kyiv b. / [dispredet] Kiev b.

Kykladen ls. : *die Kykladen*, ar C'hikladez ls., ar C'hukladez ls., inizi ar C'hikladez ls., inizi ar C'hukladez b., enezeg ar C'hikladez b., enezeg ar C'hukladez b.

Kyma n. (-s,-s) / **Kymation** n. (-s,-s / Kymation) : [tisav.] moulladur-krec'h g., moulleür-krec'h g.

Kymrisch n. : [yezh] kembraeg g. ; *Kymrisch sprechen*, kembraegañ ; *Bretonisch und Kymrisch sind zwei verwandte Sprachen*, bez' eo ar brezhoneg hag ar c'hembraeg div yezh nes an eil d'eben.

kymrisch ag. : **1.** kembreat, ... eus Bro-Gembre, ... Bro-Gembre ; **2.** [yezh] kembraek.

Kyphose b. (-,-n) : [mezeg.] rakwar g.

Kyphoskoliose b. (-,-n) : [mezeg.] treuzrakwar g.

Kyrenaiker g. (-s,-) : [predet.] kurenour g., kirenour g.

kyrillisch ag. : kirillek ; *kyrillisches Alphabet*, lizherenneg kirillek b.

Kyrillisch n. (-s) : kirilleg g.

Kythira n. (-s) : enez Kytera b., enez Kitera b., Kytera b., Kitera b.

KZ n. (-/-s,-/-s) : [nazi.] [*berradur evit Konzentrationslager*] kamp tolpañ g., kamp-bac'h g., kamp-kengreizennañ g., P. kamp ar marv g., kamp an Ankoù g.

KZ-Häftling g. (-s,-e) : [nazi., istor] prizonad ur c'hamp tolpañ g., prizonad ur c'hamp-bac'h g., prizonad ur c'hamp-kengreizennañ g.